BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
5 G
18

Digitized by Google

AVREVM REPERTORIVM DE TESTIBVS IN MATERIIS CIVILIBVS ET CRIMINALIBVS TITVLORVM

Ordine digeſtum & ordinatum.

A D. Io. Maria Monticello de Bobio Iuriſc. Clariſs.

Omnibus in foro verſantibus apprime neceſſarium.

Nunc primum in lucem editum.

Acceſsit eiuſdem praxis criminalis regulis xx. congeſta legentibus non iniucunda, cum materiam locorumque inſignium Indice locupletiſsimo.

CVM PRIVILEGIIS.

VENETIIS, MDLXXXV.

13. 5. G. 18

INDEX TITVLORVM REPERTORII

In materia Teſtium in Ciuilibus.

TESTIS verbum quid ſigni ficet, & quid a teſtimonio differat. 1
Teſtes ſynodales qui, & de eorum officio. 2
Teſtes ſacramẽtarii, & irregulares, & certi prolati 3
Teſtis an ueniat appellatione inſtrumentorum, vel documentorum 4
Teſtes & inſtrumenta an parem habeant uim 4
Teſtes an omnia poſsint probare, & de teſtium ſecuritate. 5
Teſtes quibus caſibus non ſint neceſſarii 5
Teſtes, qui eſſe poſsint 6
Teſtes, qui eſſe non poſſint 8

A

Abbas 9
Accuſator 9
Accuſatus de crimine 9
Actor in cauſa 10
Actor tutoris 10
Adhærens appellationi 10
Adminiſtrator. 10
Aduocatus 10
Adulter 11
Agnatus 11
Affinis 11
Amaſius 11
Amicus 11
Angarij 12
Apoſtata 12
Arbiter 13
Arbitratores 13
Artem ſcenicam exercentes 13
Aſcriptitius 13
Aſcendentes pro deſcendentibus, vel è contra. 13
Aſſeſſor. 13
Auxiliator criminoſi 13

B

Bannitus 13
Baſtardus 14
Blaſphemi 14
Birruarius 14

C

Canonicus pro canonico, uel Capellano 14
Carceratus 14
Cœcus 15
Cedens pro ceſsionario 15
Chriſtianus contra Iudæum 15
Clericus 15
Cohabitans 16
Collator beneficii 16
Colonus pro Domino 16
Compatriota 16
Compater 16
Concubina 17
Concubinarius 17
Conductor 17
Confeſſor 17
Confratres eiuſdm Eccleſia 17
Conſanguineus 17
Conſindicus 19
Conſors pro conſorte 19
Conſpirator 19
Conuerſus in cauſa Monaſterii 20
Corruptus 20

Creditor in cauſa debitoris 21
Criminoſus 21
Criminis particeps uel ſocius 24
Corpore uitiatus 25
Correus 26
Cubicularius in cauſa Domini 26

D

Damnatus furti 26
Damnatus in iudicio 26
Debitor pro creditore, uel fideiuſſore 26
Denunciator contra denunciantem 26
Delegans in cauſa delegata 26
Dignitate ob turpitudinem priuatus 26
Diſcipulus pro Magiſtro 26
Doctor in cauſa ſcholaris 26
Domeſtici 27
Dominus pro ſubdito 29
Donans pro donatario 29
Dotem qui dedit, uel promiſit 30

E

Ebrius 30
Emphiteuta 30
Epiſcopus 30
Excommunicatus 30
Executor teſtamenti. 31

F

Fachini 31
Falliti 31
Falſarius 31
Familiaris 34
Facilis 35
Famulus 35
Fœmina 36
Fęmina in quibus caſibus 36
Frater 36
Fratres minores, & mendicantes 37
Fideiuſſor 37
Fideicommiſſarius uninerſalis 38
Filius pro patre 38

H

Hæreticus 38
Hermafroditus 38
Homicida 38

I

Ignotus 39
Impubes 39
Infamis 39
Infidelis 42
Inimicus 42
Inueſtitor in cauſa feudi 45
Ioculator 45
Iudex 45
Iudæus 46

L

Laborator 47
Laicus contra clericum 47
Legatarius in teſtamento 47
Lenones. 47
Leproſus 47
Libertus 47
Litigioſus 48
Litis particeps. 48
Locans operas cum periculo uitæ 48
Luſor 48

M

Malæ uitæ & famæ 48
Mandatarius 49
Mater in cauſa filii 49
Magiſter pro diſcipulo 49
Maritus pro uxore 49
Mediator 49
Mendax 49
Mentecaptus 49
Mercenarius 49
Meretrix 50
Minorannis 50
Monachus 51
Muliebria paſſus 51
Murator 51
Mutus 51

N

Negociorum geſtor 51
Notarius 51
Nuncius 52
Nutrix 52
Nutritor 52

Odio-

O

Odioſus 51
Operarij. 52

P

Papa 52
Pactus de quota litis 52
Pater pro filio 52
Pater ſpiritualis 53
Pares in cauſa feudi 53
Patronus præſentans pro præſentato 53
Pauper 53
Peccato mortali innodatus 54
Penſionarius 54
Periurus 54
Prælatus in cauſa ſuæ eccleſiæ 55
Presbyter 56
Priuignus. 56
Procurator 56
Prodigus 58
Proditor 58
Pro ſe ipſo 58
Proprium factum 60
Proxeneca 60

R

Raptor 61
Redemptor litis 61
Religioſus 61
Rixoſus 61
Ruſticus 61

S

Sacerdos de auditis in confeſſione 62
Seruus 62
Seruitor 62
Similem cauſam habens 62
Sindicus 63
Socer pro genero 63
Socius 63
Stipulatus pro eo, qui ſtipulatus fuit 64
Solicitator 64
Spurius 64
Status quæſtionem patiem 64
Subornator teſtium 64
Subſtitutus pro ſubſtituente 64
Suffraganeus pro Metropolitano 64
Superior de crimine ſubditi 65
Surdus 65
Suſpicioſus. 65
Suſpenſus 65

T

Teſtamenti factionem non habens 65
Tutor 65

V

Vagabundus 65
Vaſallus, uel ſubditus in cauſa Dominorum 66
Venditor in cauſa emptoris 66
Vicinus pro uicino 67
Vilis 67
Vir pro uxore 68
Virago 68
Vitioſus 68
Vniuerſitatis teſtes in cauſa uniuerſitatis 68
Vſurarius 71
Vxor pro marito 71
Vxor fratris 71
Vxores duas qui uno tempore accepit 72

FINIS.

ALIA DE TESTIBVS.

INhabiles teſtes quando admittantur 73
Numerus & dignitas teſtium defectum ſupplent 79
Habilis quo tempore debeat eſſe teſtis 82
Grauitas, idoneitas, integritas, legitimitas, & quòd ſint omni exceptio. maiores, & optimi teſtes 83
Grauitas, identitas, & integritas teſtis an articulanda, & probanda ſit 86
Aſſerenti teſti eſſe in dignitate, aut eſſe inhabilem, aut habilem, an ſit credendum 86
Nominatio teſtium ante productionem an & quando ſit facienda 88
Citari an debeant teſtes ante productionem 88
Productio teſtium debet fieri 91
Produci per quos debeant teſtes 92
Produci corã quo debeant teſtes 92
Produci quando debeant teſtes 93
Produci quando debeant teſtes lite non conteſtata 94
Produci quando debeant teſtes ad perpetuam rei memoriam 97
Productio abſuturorum teſtium 101
Productio teſtium ſenium & ualitudinariorum 102
Productio teſtium quot modis fiat 104
productio teſtium an poſt terminũ fiat, & facta teneat 107
Productio teſtiũ publicatis atteſtationibus 108
Productio teſtium poſt didicita teſtificata 115
Productioni teſtiũ quomodo renũcietur, & de renũciationis & probationis effectu. 117
Productio teſtium poſt concluſionem in cauſa 118
Productio teſtiũ ĩ cã appellõnis 119
Productio teſtium uariato agendi modo 121
Productio teſtium quomodo 122
Productio teſtium impugnatur 122
Productionis teſtium uaria 123
Iurare debet teſtis, & non iuratus non probat 124
Iurare an debeat teſtis ſuper tota cauſa 129
Iuraſſe teſtem an & quando præſumatur 129
Iurare quo die & tempore debeãt teſtes 131
Iurare debet teſtis per ſe, & non per procuratorem 132
Iuramenta & productio teſtiũ fiunt parte citata 132
Compellũtur teſtes regulariter 135
Compelluntur teſtes inuiti in aliquibus caſibus 137
Cogendi quando ſint teſtes in cauſa ciuili 139
Cogendi qñ ſint teſtes in teſtõ 139
Cogi quando debeant teſtes reprobatorij 139
Cogi an debeant in cã ſpirituali 139
Cogi an debeant in cauſa matrimoniali 139

Cogi

Cogi an debeant in cauſa uſurarum. 140
Cogi an debeant ad conſanguinitatem probandam 140
Cogi an debeant in cauſa criminali 140
Cogi an debeant in crimine falſi, vel infamiæ 141
Cogi an debeat in cauſa hereſis 141
Cogi an debeant in cauſa inquiſitionis 141
Cogi an debeant ad probandum iniuriam illatam clerico 141
Cogi an debeant ad ſententiam excommunicationis probandā 141
Cogi an debeant aduenæ 141
Cogi an debeat amicus 141
Cogi an debeant aduocatus 142
Canonicus an cogatur 142
Cogatur an clericus 142
Cogi an debeat coniunctus 142
Cogi an dēat deponere cōtra ſe 142
Cogi an debeat is, qui dicit nil ſcire 142
Cogi an debeat domeſticus 143
Cogi an debeat epiſcopus 143
Cogi an debeant excedentes ętatem ſeptuaginta annorum 143
Cogi an debeat frater contra fratrem 143
Cogi an debeant fratres Prædicatores 143
Gener contra ſocerum 143
Impubes an cogatur 143
Iuſtè ſibi timens 143
Iuramento aſtrictus 144
Laicus 144
Libertus 144
Miles 144
An compellantur omnes iſti.
Procurator 144
Proxeneta 144
Religioſus ſacerdos 144
Senes 144
Socius criminis 145
Viator 145
Vxor 145
Compelli per quos poſſint teſtes ad teſtificandum 145
Compelli quō poſſint teſtes 146
Examinatio teſtium per quem facienda 146
Examinandi quo loco ſint teſtes 148
Examinari quo tempore debeant teſtes 149
Examinatio teſtium, quomodo, & qualiter fieri debeat 150
Examinatio teſtium debet fieri ſecretè 152
Dictum teſtium debet extenſe ſcribi, & an poſsint deponere per relationem alterius iudicis 155
Deponere qualiter debeat teſtis 154
Deponere an poſsit teſtis per ſcripturam, vel per procuratorē 157
Depōnere quando debeat teſtis in tortura 158
Examinatio teſtium an delegabilis in ciuilibus, & qua de cauſa 161
Examinatio teſtium an ſit delegabilis in criminalibus 163
Examinatio teſtium an ſit committenda 163
Examinatio teſtium an ſubdelegari poſsit 164
Examinatoris teſtium officium, & reliqua 165

Reſpondere an teneatur teſtis inter rogatus de crimine, vel inhabilitate 168
Quomodo teſtes extra articulos ſint interrogandi 168
Interrogari an & quando debeant teſtes de cauſa ſcientię 170
Interrogari an debeat teſtis neceſſariò de loco & tempore 171
Interrogatus teſtis de rei, uel uerbi diffinitione an reſpondere teneatur 171
Interrogari an debeat teſtis de conſcientia & credulitate, auditu, & fama 172
Interrogandi qualiter ſint teſtes ad circunſtantiam 172
Repetitio teſtium quibus caſibus fiat 173
Repetitio teſtium quando ſit facienda 176
Receptio teſtium an poſt publicationem fiat 177
Repetitio teſtium an poſt didicita teſtificata 178
Repetitio teſtium poſt terminũ 178
Repetitio teſtium quomodo fiat 180
Repetitionis teſtium uaria 180
Publicari debent depoſitiones teſtium 181
Publicatio teſtium, quomodo, & quando 182
Publicatio teſtium fit parte citata, & ad partis inſtantiam 183
Publicationis teſtium varia 184
Impugnatio teſtis, quia unicus 185
Impugnatio teſtis, quia ſingularis 191
Singulares teſtes an & quando probent 196
Impugnatur teſtis, quia uarius, uacillans, uel contrarius 200
Concordia teſtium an & quando fieri debeat 204
Corrigere an & quando poſſint teſtes dictum ſuum 207
Varius, ac uacillans teſtis, an & quã do repellatur 210
Contrarij teſtes, an & quãdo fidem faciant 211
Teſti dicenti in ſecunda depoſitione aliter quàm in prima quando credatur 216
Teſti, qui unum dicit in iudicio, vel in tortura, & aliud extra quid 218
Impugnatur teſtis, quia non reddit cauſam ſcientiæ, & quando tenetur reddere 221
Depoſitio teſtis ſine redditione cauſę quando ſufficiat 223
Dictum teſtis pendet a ratione, & qua ratio debeat eſſe 225
Ratio teſtis de uiſu, quid? 227
Ratio teſtis, quia præſens quid? 230
Ratio teſtis de auditu 231
Ratio teſtis, quia ſenſi, uel tetigi cũ manibus 237
Ratio teſtis an ſit idem cum dicto, & quid ſi dicat ſcio, quia ſcio 238
Ratio teſtis quia ſum uicinus 238
Ratio teſtis de auditu 238
Ratio teſtis ab auctoritate 239
Impugnatur teſtis, quia eis dictum non concludit 239
Impugnatur teſtis quia non deponit de rebus ſenſatis 241
Impugnatur teſtis, quia deponit de iure & non de facto 248
Quid ſi teſtis deponit de iu. ſuo 248

Quid

Quid ſi deponit contenta in articulo eſſe uera 243
Quid ſi deponit ꝑ uerbũ credo 243
Quid ſi deponit per uerbũ uidetur, vel ni fallor 247
Quid ſi per uerbum neſcio, uel non recordor 248
Impugnatur teſtis, quia ambiguè, uel obſcurè reſpondit 248
Impugnatur teſtis qa impoſsibilia non ueriſimilia 249
Impugnatur teſtis, quia deponit extra articulum 250
Impugnantur teſtes, quando deponunt per unum præmeditatumq; ſermonem 253
Impugnatur quia uerboſè uel repentinè loquuntur 254
Impugnatur, quia ſponte, & nõ coacti 255
Impugnatur, quia non uidit litigantes, uel contrahentes 256
Impugnatur, quia non narrant totũ factum 257
Impugnatur, quia examẽ fuit imperfectum 258
Impugnatur, quia deponit de his, quæ uidit in pueritia, uel pubertate 258
Impugnatur, quia habent affectionẽ ad cãm, quia ſperat commodum, uel damnum 258
Impugnatur, quia tractat de ſe exonerando 259
Impugnatur quia corruptus, ſubornatur, inſtructus 259
Expenſæ, uel ſalarium an debeantur teſtibus 262
Impugnatur teſtis, quia in alia cauſa uel inſtanti examinatus 263
Impugnãtur, quia ad alium finẽ fuerunt examinati 267
Impugnantur, quia nulliter erãt examinati 267
Impugnantur ratione loci & temporis 269
Impugnantur, quia nõ ſunt in numero ſufficienti 272
Impugnatur, quia aſſerit ſe aliter dixiſſe, quàm fuit ſcriptum per notarium 276
Impugnatur quia locutus fuit cum parte uel promiſit certum quid teſtificari 277
Impugnaẽ quia fuit ſemel reprobatus 278
Reprobationis teſtiũ cõmunia 278
Impugnari poteſt teſtis tã a iudice, quàm a parte, & an in parte tantũ impugnari poſsit 283
Reprobatio teſtium corã quo fieri debeat 284
Obiiciendum quo tempore ſit contra teſtes 284
Impugnari, ut poſsint teſtes an ĩ productione ſit excipiendum de eſſectu oppoſitæ exceptionis 287
Reprobatio teſtium quotuplex permittatur 289
Obiiciendum quomodo ſit contra teſtem, & an teſtis exceptionem uel actionem habeat cõtra oppugnatorem 290
Reprobatorii teſtes quot & quales 291
Reprobationis teſtium effectus 292
Puniri qualiter debeant teſtes cõtrarij, uarij & uacillantes 293

Puni-

Punit̃ de falſo teſtis corruptus 295
Punitur de falſo teſtis celans, uel tacens ueritatem 295
Falſi tenetur teſtis ſtudioſè reddẽs malã cauſam ſui dicti, uel obſcurè reſpondens 296
Punitur teſtis quia falſum contra ſe ipſum dixit 297
Teſtis dicẽs falſum non iuratus, an & qualiter puniatur 297
Teſtis dicens falsũ extra iudiciũ uel in iudicio nullo an puniatur 297
Qua pęna debeat puniri teſtis falſus ſuper appenditiis uel extra articulum 298
Puniri an debeat teſtis falſus, qui nõ iuuat producentem, uel qui nõ debuit examinari 299
Puniri an debeat teſtis malitioſè falſum dicens 300
Teſtis obiectione criminis repulſus, an & quando puniatur 300
Excuſandns eſt teſtis ne incidat in falſum 301
Teſtis in cauſa ciuili interrogatus ſi dicat ſe homicidã uel criminoſũ, an de tali crimine puniatur 303
Teſtes producẽs inſtruẽs, corrũpẽs, ſubtrahẽs qua pęna puniatur 303
Pęna teſtis falſi 305
Teſtis falſus, an & quando efficiatur infamis 307
Teſtis, qui nõ uult teſtificari, uel falſum teſtificatur, punitur in cã, & tenetur parti ad intereſſe. 308
Teſtis punitio per quem 309
Teſtis condemnatio nõ præiudicat producenti, nec è contra 310
De falſitate teſtium, & accuſatorũ & punitione uaria 310
In inſtrumẽto quot, & quales teſtes requirantur 314
In inſtrumẽto qualiter teſtes deſcribantur, & an habeant ſe ſubſcribere 316
Vt inſtrumẽtum impugnetur teſtes quales, & quot eſſe debeãt 318
Teſtibus quibus inſtrumentum impugnetur 320
Inſtrumentum qualiter teſtes conuiuent 323
In teſtamentis qui poſsint eſſe teſtes 323
Aduocatus, carceribus detẽtus, cęcus criminoſus, excõicatus, famulus, fęmina, fideicommiſſarius, filius, fratres minores 325
Græcus, hæres impubes, infamis, inimicus, inteſtabilis, legatarius, libertus Monachus, Notarius, Pater in teſtamento filii ſcriptor teſtamẽti, ſeruus tutor in teſtamento pupilli vſurarius 328
Teſtes quos in teſtamentis 328
Teſtes quot in codicillis, & aliis vltimis uolũtatibus requirãtur 332
Teſtes in teſtamento adhibiti qualiter ſe ſubſcribãt & ſigillent 335
Teſtes teſtamentarij quomodo teſtamentũ probẽt, uel impugnẽt 336
Communia de teſtibus in teſtamento 339
Teſtiũ rogitus, an & quando & qualiter ſit neceſſe. 340

FINIS.

INDEX TITVLORVM REPERTORII

In materia Teſtium in Criminalib.

Teſtes quales eſſe debeant ad probandum indicium 345
Teſtes quot requirantur ad probandum indicium 347
Teſtes nulliter recepti an faciant indicium 350
Teſtes qualiter debeant deponere ut faciant indicium 352
Teſtes in criminalib. qui eſſe poſſint 353
Teſtes in criminalib. quando recipiantur & qualiter crimen probetur 356
Teſtium in crimine læſæ maieſtatis ſingularia quędam 357
Teſtes in crimine hæreſis 360
Teſtes ſuper crimine homicidij 361
Teſtes in crimine ſimoniæ 363
Teſtes in cauſa matrimonij 364

A

Adulterium, copula, & inceſtus 370
Amicitia 372
Animus 372

B

Bona & mala fama 373
Bonitas 373
Bona & mala fides 373

C

Communis uſus loquendi 374
Confeſſio 374
Confinia 375
Conſanguinitas 376
Conſuetudo 378
Contractus eiuſque ſimulatio 379

D

Decimæ 380
Depoſitum 380
Diuitiæ & paupertas 380
Dominium 381
Donatio 383
Dos 383

E

Ebrietas 383
Electio 383
Etas 384
Excommunicatio 385

F

Fama publica 385
Factum antiquum 389
Feudum 390 *Filiatio* 392
Furor 394 *Furor & rapina* 395

H

Habilitas 396
Hipothecaria 396

I

Identitas 396 *Infamia* 396
Ingratitudo 397 *Inimicitia* 397
Innocentia 397 *Inquiſitio* 398
Inſultus 399 *Intereſſe* 399
Iuriſdictio 399

L

Legitimitas 400

M

Miraculum 400
Metus 400
Mors 400
Mutuum 401

Ne-

N

Negatiua 402 *Negligentia* 405
Non tutus acceſſus 405
Non vſus 405 *Notorium* 406
Nouale 407 *Numeratio* 407

O

Obligatio 407

P

Paupertas etiam negatiua 408
Peritia artis 408
Præſcriptio 408
Promiſſio 409

R

Recognitio 410
Renunciatio 410

S

Sanitas 411
Scientia & ignorantia 411
Sententia 412 *Societas* 412
Solemnitas 412 *Solu. arbitri* 413
Status perſona 413
Stilus 413 *Stipulatio* 414

T

Tremor 415

V

Valor 415 *Venditio* 418
Verba formalia 418
Violentia 418 *Voluntas* 419
Vſurarius 419
Vulnus ſeu percuſſio 420
Quo ſingulæ res probentur uaria 421
Deponentibus conſonantiora, quàm contraria 424
Veriſimiliora deponentes 424
Affirmantes negantibus 425
Pro inſtrumento quàm contra inſtrumentum 427
Pro dote vel matrim. deponentib. 427
Pro reo quàm pro actore deponẽtib. 428
De antiquiori poſſeſſione, quàm de recentiori 428
Teſtium dicta qualiter interpretentur 429
Teſtis dictum præſumitur uerus 437
Teſtium quis præferatur et quatenus ab arbitrio iudicis id pendeat 438
Pluribus numero ſtandum eſt 440
Diuiti potius quàm pauperi 440
Digniores minus dignis 440
Nobilis ignobili 441
Clerici laicis 442
Maſculi fœminis 443
Senes iunioribus 443
Tabellio non Tabellioni 443
Vicinus non uicino 444
Iurati non iuratis 444
Reddentes rationem dicti ſui non reddentibus 444
In ſpecie, q̃ in genere deponentib. 445
Conformantibus ſe cum iure communi, uel cum alia iuris diſpoſitione 445
De metu potius quàm de ſpontanea uoluntate deponentibus 445
De bona potius quàm de mala fama deponentibus 446
De minori ſumma deponentibus 446
Teſtium qui præferantur cõminia 447
Teſtibus de ſua mente potius quàm de furore deponentibus 428
Teſtium dicta an & quando coniungantur ut probent 434
Teſtis an & quatenus ſibi præiudicet 437
De viſu his qui non uiderunt. 444

FINIS.

REPERTORIVM GENERALE

IN MATERIIS CIVILIBVS TESTIVM

per ordinem titulorum Digeſtum & ordinatum.

A D. Ioanne Maria Monticello de Bobio Iuriſconſulto Clariſſimo.

Teſtis Verbum, quid ſignificet, & quid à teſtimonio differat.

TEſtimonium eſt omne id, quod ex aliqua re extrema ſumitur ad facien. fidem. Archi. 3. q. 9. c. teſtes, num. 1. col. 4.

Teſtes unde dicantur, & quæ conſideranda ſint in teſte. But. c. forus. num. 15. de uerb. ſignifi. lib. 5.

Teſtis iuditialis ĩ quo differre dicaẽ ab extraiudiciali, Albe. de Roſ. ff. de iur. & fact. igno. l. regula. n. 24.

Teſtimonia duobus modis iudiciaria dicuntur, Nell. tract. de teſti. nu. 10. tom. 13. Cor. C. de hæred. teſti. l. quoniam, nu. 40.

Teſtes quidam ſunt teſtamentarii, & quidã inſtrumẽtarii, & qdã ſũt teſtes ſine aliqua cõfesſione uel ſcriptura, Bal. in rub. C. de fid. ĩſt

Teſtes aut ſunt neceſſarii in ſcriptura, aut ſupranumerarii, & quid ſi alter deficit, Capi. deci. 19. nu. 8.

Duplex eſt teſtis, uidelicet, ſuperior, ſ. Deus 11. q. 3. inter uerba, ubi dicitur. Ecce in Cœlo teſtis meus, & 22. q. 1. c. ſi peccatum, Bal. l. falſam, ff. de his, qui ſunt ſui, uel alie. iur. num. 10.

Teſtis eſt interior, uidelicet, conſcientia. 11. q. 3. c. inter uerba, ubi dicitur, gloria noſtra hæc eſt, teſtimonium conſcientiæ noſtræ, & c. cuſtodi.

Teſtis eſt exterior, ſcilicet, proximus, de conſec. diſ. 1. c. iubemus. 11. q. 3. non ſunt. 12. q. 1. nolo.

Teſtimonium Deitatis, in quo nobis Deus pater dedit, Butr. capit. 2. nu. 12. de ſũma trin. & fid. cath.

Apoſtoli uerbo & opere ſunt teſtes Chriſti in Hieruſalem, & in omni iudea. 11. q. 3. c. exiſtimant, in fi.

Teſtem pro accuſatore accipi. bellem. c hęc imago, nu. 15. 33. q. 5.

Teſtes quare rei uocentur. Rebuf. tract. de liter. oblig. art. j. num. 12. tom. 1.

Teſtium appellatione, an comprehẽdantur inſtrumenta. Rota. deciſ. 248. in nouis Iaſ. ff. de iureiur. l. admonendi. in repet. nu. 177.
Teſtium appellatione proprie non uenit teſtis deponens de credulitate, uel de auditu, etiam in caſu, in quo ꝓbet teſtis de auditu, Bertac. uerb. teſtis appellatione, n. 7.
Teſtium appellatione late ſumpto uocabulo ueniunt teſtes de ueritate, & de mentis ſuæ indicio deponentes. Barb. c. propoſuiſti. nume. 13. de proba.
Teſtes qñ examinantur a iudice, & dictum eorum redigitur in ſcriptis, & poſtea publicatis atteſtationibus illa ſcriptura ꝓducitur coram iudice, talis probatio non dicitur fieri per teſtes, ſed per inſtrũ. Hipol. conſ. 92. nu. 12. uol. 2.
Teſtes in quo differant a compurgatoribus, Butr. c. de teſtibus, nu. 3. de purga. cano.
Teſtimonium non eſt ſolũ verbale, ſed ẽt reale. ſ. facti euiden. 28. diſtin. c. priuſquam. 81. diſt. c. propoſuiſti. 33. q. 2. de his uero.
Aliud dẽt eſſe teſtis, aliud pars. Ioã. Monac. c. Romana. n. 1. de teſtib.
Teſtes, & proceſſus dati per iudicẽ rei diuerſis nominibus nuncupantur. Marc. Blan. trac. de ind. n. 50.
Teſtificatio, & aſſertio qualiter differant. Imol. de dolo & contu. c. cum olim, nu. 6.
Teſtes ſunt pars iudicii, Pariſ. conſ. 11. num. 169. uol. 4.
Teſtimonium, quando dicatur nudum, Imol. de ſent. & re iudi. c. ſicut, ubi, nu. 6.
Teſtimonium breue, quid ſit, & quare ſic appelletur. Fede. de Sen. lib. 1. tit. 4. §. 1. num. 1.
Teſtimonia. & teſtes, quomodo differant, Imol. de cohab. cleri. & mulie. c. tua nos, nu. 4. & l. 1. ff. ad l. Corn. de falſ. Gloſſ. l. teſtium. §. Sabino, ff. de teſtibus.
Teſtimonia quæ, gloſſ. in uerb. non teſtimonium. l. teſtium. ff. de teſtibus. Bellen. c. teſtes. nu. 1. 3. 9. q.
Teſtimonia cartas ſignificant, gl. l. j. ff. de fid. inſtru. gl. 2.
Teſtium ſcripta dicuntur atteſtationes, Bar. auct. qui ſemel. C. de probat. nu. 21.
Teſtis dictum teſtimonium dici poteſt, licet nullo iuramento prolato feratur, Barb. in c. propoſuiſti. num. 32. de probat.
Teſtimonium non faciunt uarię populi uoces, Corn. conſi. 84. nu. 3. uolu. 1.

Teſtes Sinodales qui, & de eorum Officio. Varia.

Teſtes ſinodales uariis nominibus appellantur, Henri. Bot. tract. de ſinod. num. 61.
Teſtis ſinodalis dicitur proprie denuntiator, Abb. c. præterea, nu. 5. de teſti. cog.
Teſtes ſinodales ſunt illi, qui habent poteſtatem teſtificandi de publico, licet poteſtatem non habeant ex officio publico, Butr. c. 1. num. 2. de teſti. cog.

Teſtium ſinodalium quod ſit offm̃. Butr. c. ꝑterea, nu. 5. de teſt. cog.
Teſtes ſinodales ſinodis deputari debẽt, ut in ſingulo anno inueſtigẽt ea, quæ corrigẽda ſunt. Paui. trac. de uiſita. q. 5. par. 1. nu. 8. tom. 9.
Teſtes ſinodales in capitulo Monachorum legi debent, vt inueſtigẽt ea, quæ correctione digna ſunt, Henri. Bott. tract. de ſinod. n. 59.
Teſtes plures ſinodales uſque ad ſeptem per ſingulos Epiſcopatus ſtatui poſſunt. Paui. tract. de uiſita. nu. 20. uel 21.
Teſtium ſinodalium officium per annum durat. Henr. Bott. tracta. de ſinod. nu. 62.
Teſtes ſinodales de quo loco, & quales eſſe debeant. Anch. c. ſicut. de accuſ. nume. 8. & 9. Butr. c. ſicut olim. num. 3. de accuſ. Prag. Baſilien. colum. 1.
Teſtes ſinodales Epãtus eſſe debent Paui. tract. de uiſita. nu. 10.
Teſtes ſinodales extra ſinodum conſtitui poſſunt, Henri. Bott. tracta. de ſinod. Epiſco. par. 3. num. 60. tom. 2.
Teſtes ſinodales an debeãt eſſe iurati, But. & Soc. c. olĩ, nu. 6. de accu.
Teſtes ſinodales in principio ſui officii iurare debent, & ſub qua forma iurare debeant. Henri. Bott. tract. de ſinod. nu. 63. & 64.
Teſtes ſinodales quam poteſtatem habeant. Henri. Bott. tract. de ſinod. num. 65.
Teſtibus ſinodalibus an credatur, Henri. Bott. tractat. de ſinod. nu. 68. & 69.
Teſtes ſinodales an teneãtur denũciare qualitates aggrauãtes factũ. Bal. c. præterea. n. 8. de teſtib. cog.
Teſtes ſinodales neminem citare poſſunt. Henri. Bott. tracta. de ſinod. num. 65.
Teſtis ſinodalis re denũciata admittitur tanquam talis, Anch. c. in omni. de teſti. num. 2.
Teſtis ſinodalis ſi errat, incontinenti ſe corrigere poteſt. Butr. tract. de teſti. num. 25. tom. 13.
Teſtes ſinodales ſubſcribere ſe non debent. Henri. Bot. tract. de ſino. num. 7.
Teſtes ſinodales ſi non probant, q̃d denunciant, pęna falſi puniri debent. Henri. Bott. tract. de ſinod. num. 70.
Teſtes ſinodales debent computari in diœceſ. Ancha. c. præterea, nu. 1. de teſti. cog. & num. 2.
Teſtis ſinodalis, qui ſemel retulit ſuum teſtimonium nõ cogitur ſuper eo teſtificari, nec iurare niſi nouus articulus emergat. Anch. c. pręterea, de teſti. cogen. nu. 3. & ibi Imol. num. 2. & 6. poſt But. & Ioan. de Anchar. ibidem.
Teſtes ſinodales non niſi in ſubſidiũ cogi, id tamen ſine iuramento fit. Bellen. c. præterea, de teſtib. cog. num. 1. & 4.

Teſtes ſacramentarij, & irregulares, prolati, certi.

Teſtes ſacramẽtales qui, & quare ſic uocentur. Aluar. Rub. de his qui feud.

ſeud.da.poſſi.§.hoc quoq;, n.8. Feder.de feud.lib.1.tit. 10.§. 1.
Teſtibus ſacramentalibus quomodo,Fed.de feu.lib. 1.tit. 10.
Teſtes ſacramẽtales,quid iurare debeant,Fed.lib. 2.tit.10. §.1.
Teſtes ſacramentales,quid deponere debeant,Fed.de feu.lib.1.titu. 26.§.ſi quis,nu.1.
Teſtes irregulares dicuntur illi,qui diſcordant in facto Abb.c.bonę, el 1.nu.7.de elect.
Teſtis regularis dicitur ille,cui datur iuramentum ſuppletoriũ,ubi dari debet,Afflic. de feud. c.1.in prin.de controuerſ.inueſti.
Teſtis certus quis,Alcia.l.certum eſt ff.ſi cert.pet.nu.5.
Teſtes prolati,qui,l.patre,uel marito,ff.de quæſt.

Teſtis an ueniat appellatione inſtrumentorum, uel documentorum.

Teſtes continẽt appellatione documẽtorũ,But.c.qm̃,n.54.de ꝓba. Barb.c.qm̃ contra,nu.6.de ꝓba.
Teſtes aliquando inſtrumentorum nomine continentur.Anch. in 6. de appel.c.Cordi nobis,nu. 5.
Teſtes inſtrumentorum appellatione an cõprehendãtur,Barb.in rubrica,nu.5.ut lit. non conteſt.
Teſtes noĩe inſtrumentorũ continẽtur, c. cũ Ioannes,de fid.inſt.col. 1.Alber.de Roſ.C.de hæret.l.credentes,nu.3.Bal.in lib.ſtatutorũ, in dictione ſtatuere,num.7. Rip. trac.de peſt.rub.de iud. num.30. Soc.iun.conſi.40.nu. 6.uol.2.
Teſtes an cõprehendantur appellatione inſtrorũ in ſtatutis Fel.rub. de fid.inſtru.nu.2.uerſi.2. conc. Bal.conſi.229.par 4.nu. 1
Teſtes ueniunt appellatione inſtrorum proprie ſecundum aliquos, uel improprie ſecũdũ alios.Tiraquel.de retract.nu.11.& 12.Bellem.c.cũ dilectus,de fid.iuſt.n.12 & 35.Bert.in uerb.teſtis app.n.1.
Teſtium depoſitiones pñt dici inſtrumentum publicum,& inſtrumento publico comparari,Corn. conſi.301.numero 2.uol.3.

Teſtes & inſtrumenta an parem habeant Vim.

Teſtes,& inſtrumẽta an parem effectum habeãt in iudiciis?Rota deciſ.397.§.de ſecundo,num. 4.in noui.Paui.tract.de uiſita.nu. 43. Ang.C. de fid.inſtru.l.in exercendis,nu. 2.Ful.ff. de teſti.l.teſtiũ, §.eiuſdem,nu.1.Sal.ff.de prob.l. Cenſus,nu.1.& C.ſi minor ſe maior.dixerit.l.ſi alterius,n.4.Affli. dec.274.nu.5. Bertran.par.3.cõ. 270.n.1.But.c.1.n.10. de ꝓcura.
Teſtes & inſtrumẽta æquiparari, inſtrumẽtum tamẽ duobus teſtibus equaliter.qũo accipiendum;Bellem.c.cũ Ioannes,de fid.inſtru.n. 51.& 52.Affl.de feu.c.1.not. 3.
Teſtes & inſtrã in exercẽdis litibus æquiparãtur.Albe.de Roſ.ff.ad l. Aquil.l.in lege, n.2.gl.l.in exercẽdis;C.de fide inſtr.& §.Sanc.col. 1.de conſu.& exact.n.6.Ang. C. de fid.inſtru.l.in exercendis, n. 1.

Imo.

Imol.conſ.67.nu.2.& ff.de aqua. plu.arcen.l.1.nu.25.Cuma. ff.de aqua plu.arcē.l. ſi cui aqua, §.idē Labeo,nu.10.Barb.c.ſi diligenti, de foro competenti,nu. 18.Ioan. Mona.trac.de defenſ.iur.§.poſt. nu.2.tom 13.item ſuper 3.conſti. Neapol. quę incipit Pig. num.2. Dec.in l.ſi quis aſſerat, C.de man dat.in prin,num.25.Bertran.par. 2.conſi.1.num.129.& par.3.conſ. 487.nu.7.& par.2.conſ.132.nu. 8.Iaſ.l. imperatores,ff.de re iudi. nu.10.& 30.Soc.iun.conſi.40.n. 6.uol.2.Tiraq.de retract.num.2. Bert.uerb.teſtis appellatione,nu. 2.Imo.de procur.c. alia quidem, nu.5.Lud.Rom.conſ. 305.nu.9. Alex.uol.7.conſi.107.nu.2. Cor. conſ.266.nu.3.uol.4.Ber.par.1. conſ.269.num.3.

Teſtes in effectu probationis tātum ualent,quantum inſtrumenta,ſed in modo probandi differunt,Bar. l.1.§.idem Labeo,ff. de aqua plu. arcen.num.1.

Teſtis & notarius æquiparantur,Vital.tracta.clauſula.Cla.de errore notarii,num.14.

Teſtibus potiores ſunt libri cenſuales,l.cenſus, ff.de proba.

Teſtibus qn̄q; minus creditur, quā ſcripturæ,l. cenſus,ff.de proba.

Teſtibus qn̄que plus creditur, quā inſtrumēto,gl.l. illicitas, §.ueritas, ff.de offic.præſid. Io. And.in no.c.3.loco,col.2.circa med.uerſi.3.loco,de proba.Pariſ.conſ.3. nu.15.uol.3.Butr.c.3.loco,nu.1. de probat.& ibi Anch. nu.1.& 4. & Bellem.num.2.

Teſtes quot requirātur,ut inſtrumēto parificētur,Sal.C.de fid.inſtr. l.in exercendis,nu.2.teſtes habēt uim ſcripturæ,l.teſtiū,& ibi Bal. C.de teſti.nu.3.Cor.conſ.34.nu. 6.uol.1.Affl.dec.398.nu. 2.

Teſtium probatio,quando eſt clara ęquiparatur literis Epiſcopi ſicut publico inſtrumento,Bellem.cōſilio 10.uer.circa ſecundum.

Teſtes an omnia poßint probare, & de teſtium ſecuritate.

Teſtes an omnia poſſint probare? idem uerb.probatio per teſtes.

Teſtes producti ad locū,alterius foro non pn̄t conueniri pro debito ā cōtracto,nec ꝑ reprę ſaliis,ſed in ſuo foro,ſic.l.2.§.legatis,& ibi Bar.not.2.ff.de iud. Fulg.ff.de iudi.l.ſi ſubicient, §. legatis, nu.2.

Teſtimonii cā ueniens ad ciuitatē dēt habere ſaluum cōductū Hip. l.3.§.fi.nu.2.ff.ad l.Cor.de ſicar.

Teſtes an capiantur pro debitis, uel repreſaliis.Ber.uerb.teſtium productio,nu.29.

Teſtes non debent incarcerari.Alb. de Roſ.C.de teſti.l.ſi qn̄.num.2.

Teſtes quibus caſibus non ſint neceſſarij.

Teſtimonium ualde dicitur neceſſarium,Sali.C.de Epi.& cler.l.ſed index, num.1.

Teſtes an ſemper neceſſarii ſint, in extrauagan.de iudi.

Teſtes

Teſtes an requirantur in ſcriptura ſori iuditialis. Bal. c. ſcriptura uerò. nu. 11. de fid. inſtr. & c. qm̃ cõtra falſam, nu. 43. de ꝓbat. Io. Mona. in rub. de iud. n. 2. Anto. de Cana. tract. de inſinua. pa. 1. nu. 33. tom. 9. Dec. c. qm̃ cõ. nu. 19. de proba.

Teſtes an de iure ciuili ſint ad iudiciũ neceſſarii, & quid de iure canonico. Profdoc. tract. de differ. iur. ciuil. & cano. nu. 23. tom. 1.

Teſtes non requiruntur in actis iudicialibus. Barto. l. non ſolum. C. de teſti. nu. 10. & Sali. C. de dona. l. in donationib. nu. 4. & ſeq. Bart. conſ. 118. num. 5. par. 1.

Teſtes coram arbitris requiruntur. Ioan. Bap. Peruſ. tract. de arbit. c. 1. nu. 9. Thom. 12.

Teſtes non ſunt de ſubſtantia ſentẽtiæ. Iaſ. §. 1. de re iud. l. Diuus Adrianus. num. 2. & 8.

Teſtes an poſſint ꝓduci in c. conſulta. Bal. c. cãm quæ, nu. 2. de teſti.

Teſtes non debẽt in actibus uniuerſitatum adhiberi. Alber. de Roſ. ff. qđ cuiuſq; uni. no. l. nulli. nu. 11.

Teſtes non requiruntur, qñ actus coram populo, uel populum repreſentante celebrãtur. Nell. trac. de teſtib. nu. 221. Fulg. C. de his, q in eccleſiis manumit. l. iãdudum, n. 2. Frã. Brun. trac. de teſti. n. 116.

Teſtes requiruntur etiam in eo, qđ fit publicè. Bertach. uerb. teſtis appellatione, nu. 5.

Teſtes in ſcrutinio admitti poſſunt. Peti. de Baii. tract. de elect. par. 3. num. 2. tom. 4.

Teſtes non requirũtur, ubi ſola fides eſt electa. Bal. l. fi. C. de fideicom.

Teſtibus præſentibus nõ requiritur, ꝙ dicatur in ſcripturis papæ, uel principis, Affli. c. 2. de controuer. feud. apud pares termin.

Teſtes in ſcriptura publica reqrunť, ꝙ ſaltim per notarium examinentur, fallit, ut per Soc. regula. 10.

Teſtes executioni eſſe debent. Rebuf. tract. de literis oblig. art. 1. nume. 43. tom. 1.

Teſtiũ ꝓblicatio nõ eſt de ſubſtantia ꝓceſſus. Affl. dec. 24. nu. 4.

Teſtes qui eſſe poſſunt.

Teſtes qui poſſunt eſſe, uel non. Hoſti. rub. de teſtib. nu. 2. ſpec. de teſti. §. 1. per totum Gofred. l. hæredes. Palam, ff. de teſta. num. 12. Imo. de teſti. & atteſta. c. in nomine domini. nu. 6.

Teſtis qualis eſſe debeat. l. teſtiũ. ff. de teſtib. gl. in uerb. & uidiſſe. §. hinc nobis, in auth. de hæred. & falc. Sal. C. de teſti. auth. ſi dicať, nu. 1. Anch. in c. licèt, el 1. de teſti. num. 4. & in c. 1. de except. nu. 3. Bellam. in c. teſtium: de teſti. & atteſta. nu. 13. Ang. rub. de inquiſitionibus, & earum formis, nu. 8.

Teſtes debent habere ſciẽtiã, diſcretionem, ſenſum, & dñiam. Bald. c. cum cauſam, nu. 9. de teſtib. & c. in nomine Dñi. nu. 15. eodem tit.

Teſtis debet intelligere, Bal. conſi. 447. par. 5. num. 13.

Teſtes debẽt eẽ opinionis bo. 2. q. 1. in prin. circa med. 3. q. 5. c. ſuſpectos.

ctos.4 q.3.c. teſtes,§.1.Bar.cõſi. 129.nu.38.Ioan.Igneus,l.ſi ſerui appell.nu.103.ad ſillan.

Teſtes debent eſſe omnino tales, ut cõtra illos nil poſſit opponi.Cur. iun.conſi.122.nu.5.par.2.

Teſtes nõ niſi idonei recipiuntur de deſpon.impub.c.atteſtationes.

Teſtes debent eſſe ſine omni macula & ſuſpicione Arch.2.q.7.c.teſtes nu.1.Ioan.Monac.in c.cupiẽtes. nu.88.de elect.

Teſtis qualitas perpendenda.Alcia. l.bene eſt,ff.ſi cer.pet. nu.31.

Teſtes debent eſſe diſcreti, Affli.de ciſ. 27. nu. 4. Quòd illi precipue recipiendi ſunt in teſtes, de quibus pręſumitur, quòd ueritatem facti magis ſciant.35.q.6.c.1.But. c.dilecto,n.28.de off. Arch.Imo. de off.deleg c.cum R.canonicus num.9.

Teſtes debent eſſe tales, quibus lux ueritatis aſſiſtat, & fides ſacra. ſpecul. de offi.omni iudi. §. poſtremo,uerb.6.quærendum eſt.

Teſtes inculpati & legales omnimodam faciunt probationem. Chaſan.conſi.36.nu.1.

Teſtes ex rigore litigatorum.Fed.de feud.lib.3.tit.5.§.ſi tres, num.1. Aluar.de pac.tenen.§.ſi tres.n.2

Teſtes illi, ubi res gerĩt adeſſe, alias ex forma legis municipalis actũ nullius eſſe momenti.Gofre.ff.de iur.Codicil.l.ſcpiſ.nu.67.68.69.

Teſtes debent eſſe idonei, & fideles. Anch.in c.1.de teſti.nu.2.

Teſtes ſi nõ ſunt idonei periit totũ negocium,Pan.in c. cum T.& A. nu.19.de re iud.

Teſtem non oportet eſſe peritum in iure,gl.inſti.de inutil.ſtipul. §.ſi ſcriptum. Alex.l.ſtip.§.hoc quoque.de uerb.obli.

Teſtis ualidus quot debet habere requiſita.Alber. de Roſ.l.1.C.de teſti.ſuper rub.nu.2.

Teſtium qualitates,quæ ſint, Baue. in tract.de ultimo fin.iur. nume. 244.tomo 1.

Teſtes omni excep. maiores eſſe debent.Berthac.in uerb. teſtes, qui eſſe poſſint,nu.9.

Teſtes æquiparantur iudicibus ordinariis, & non delegatis. Iaſ.ff. de re iud.l.inter pares, nu.5. & 6.

Teſtem teſtimonium ferre dignitatis eſt Io. And.in Nouell. de hær. c.accuſatus,nu.11.gl.c.accuſatus §.licet. de hæret.lib.6.Archi.22. q.5.c.paruuli,nu.1.col.1.& nu.2 col.1.ſpec.tit.de teſti.§.1.nu.29 Alber.de Roſa.tract.de teſti.par. 1.§.conſequenter,nu.9.Tom.13. Bal.l.2.ff.de ſenat.num.3.

Teſtem officiũ publicum habere gl. l.ſed & ſi quis,ff.ſi quis om.c.teſta. Alber. de Roſ. ff. de teſti.l. ſi quis cautionib.§.ſi quis municipalis,nu.2.Alber.de Roſa.in tractat.de teſtib.par. 1.c.9. nu.3.to. 13.Bal.rub.de teſti. cogen.num. 2.Imo.de teſti.cogen.c.1.Iaſ.ff.ſi quis cautio,l.non exigimus, §. ſi quis municipalis,num.4.Rom.ff. quẽadmodũ teſta.l.ſed & ſi quis. nu.3.Cur.tract.de teſti.num.31.

Imo.

Imo.de teſti.& atteſt.c.licet.n.5.

Teſtificandi officium eſt de iure ciuili Lud.Rom.de teſt.l.ſi filiusfamilias,§.eum, qui,nu.4.

Teſtes poſſunt eſſe omnes in dubio, niſi reperiantur prohibiti.l.1.ff. de teſt.ſpec.de teſti.§.nunc uidẽdum.uerb.quod de muto,Dec.cõſil.163.col.3.in fi.Alber.de Roſ. ff.de teſt.l.teſtimoniũ,nu.1.Bar. in authẽ.de teſti.8.not.ſub nu.2. Nel.de S.Gemin. in tract. de teſtib.nu.1.to.13.car.96.& Marc. Blan.in tract.de indi.nu.319. to. 15.Barb.in c.cum R. canonicus, num.19.de offic.delega.Iſer.ſuper 3.conſtitutione Neapol. quæ incipit,Humanitatem,nu.21.Io. Igneus,l.2.§. hoc autem, nu.32. par.1.ad Sill.Mill.in uerb. teſtis, nu.96.conſi.84.nu. 10.uol.2.Soci.iun.conſi.135.nu.23.uol.2.& conſi.189.nu.32.uol.2.

Pater,& filius,& duo fratres in eadẽ cauſa teſtes eſſe pñt.4.q.3.§.teſtes.§.ſequ.col.2.& teſtes etiam ex diuerſis rõnibus eſſe pñt.Abb. c.forus,de uerb.ſignifi.Card.cle. 1.oppoſitio.2.de elect.

Teſtimonium non uitiatur ꝑpadmixtionem teſtium inhabiliũ cũ habilibus.Imo.de ſenten.& re iudi.c.cum T.& A.nu.13.

Teſtificari poteſt cui promiſſum eſt teſtificari poſſe & con. Io. Ign.l. 3.§.ignoſcitur, nu. 58. par. 1.ad Sil.& nu.32.

Teſtes idonei produci poſſunt in acceſſorio,qui in principali,de teſt. c.cum cauſam.

Teſtis eſſe põt quandoque cui non permittitur teſtm̃ facere.Io.Ign. l.3.§.ſi qs,ſub,n.6.par.1. ad ſill.

Teſtis non neceſſariò tenetur intelligentiam habere ſermonis, quo partes vſæ fuerũt, Ign.l.3.§.ignoſcitur,nu.54.par.1.ad Sill.

Teſtis inteſtabilis,qui cõmuni opinione reputatur teſtabilis, quando admittatur.Nell.de S.Gem.in tract.de teſt.ibi nu.24.

Teſtis poteſt eſſe contra me,qui iurauit pro me, licet non depoſuerit.Ber.uerb.teſtes,qui poſſint eſſe,num.103.

Teſtis eſſe poteſt,qui a iudicio &c. Bellam.c.dilecto,de offi.archid. nu.2.Nell. de S. Gem.in tract.de teſtib.nu.2.tom.13.

Teſtis eſſe poteſt contra me etiam qui in alia cauſa con. me teſtificatus eſt.Specul.de teſtib.§.1.uer. item;qui in alia cauſa.Inn.c. cum P. de accuſ. dicit contrarium in cauſa criminali.

Teſtes pñt eſſe oẽs, qui poſſunt accuſare,niſi qui accuſat de iniuria ſibi, uel ſuis illata, in qua cã non poteſt eſſe teſtis.Inno. ca.cum P. de accuſ.4.q.4. c.3.Hipo.conſil. 22.nu.30.uol. 1.Butr.c.cum ſua, nu.6.qui matr.accuſ.poſſ.

Teſtificari poteſt qñque qui non poteſt accuſare,Alber.de Roſ.ff. de iur.fiſ.l.deferre.num.4.

Teſtes qui eſſe non poſſunt.

Teſtes qui eſſe non pñt.l.teſtium.§. lege.

lege Iulia. ff. de teſt. Albe. da Roſ. in trac. de teſt. par. 1. §. conſequenter. nu. 1. to. 13. & C. de teſt. ſuper rubr. nu. 1. Butr. c. cũ litis. nu. 14. de teſtib. Zaba. conſi. 25. nu. 1. & ſeq. Az. in ſum. auth. de teſtib. Nepos de Montalb. in trac. de excep. art. 19. nu. 34. to. 13. Bart. tract. de teſt. in uerb. circa materiam, Bellen. c. quòd verò. 3. q. 5.

Teſtes, qui pro alio nõ poſſunt teſtificari dicuntur ſui. Bert. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 109.

A

Abbas.

TEſtis Abbas an poſsit eſſe, uide in uerb. teſtis prælatus.

Accuſatus de Crimine.

Teſtis eſſe põt accuſatus de aliquo crimine, uel pendente exceptione criminis contra eum, exceptis aliquib. criminib. no. ĩ c. fi. de teſtib. ſpec. de teſt. §. 1. uer. 13. qđ pẽdet.

Teſtis eſſe non poteſt in cauſa criminali accſatus de crimine penden. accuſationis. Butri. nu. 10. niſi in exceptis, nu. 7. & quę dicantur crimina excepta. c. fi. nu. 1. de teſt.

Teſtis eſſe non põt accuſatus uel de crimine cõuictus accuſatione pẽdente. Nep. de Montalb. in tract. de excep. art. 19. nu. 131. tom. 13. Car. 57. Io. Monac. in tra. defenſ. iuris. §. qm̃. nu. 4. tom. 13. car. 36. Feder. de ſen. in tract. de teſt. nu. 16. to. 13. car. 57. Alber. de Roſ. in tract. de teſt. par. 1. §. expedita. nu. 34. to. 13.

Teſtis ut repellatˆ à teſtimonio, uel ab accuſatione, an requiratˆ, ꝙ ſit cõdẽnatus, & cõuictus. Barb. cõſ. 11. nu. 5. uol. 4. Feli. conſ. 36. nu. 8. Imo. c. teſtimoniũ. nu. 14. de teſt.

Teſtis accuſatus de falſo, an interim debeat ſuperſederi in cauſa principali, Franc. c. ſuper eo. de appel. el 1. col. 2.

Teſtis eſſe non poteſt accuſatus. Bellem. c. de prima. 4. q. 1.

Teſtis non condemnatus, an poterit adhiberi ad proban. uerum eſſe, quod continetur in inſtrumento. Aret. rub. de falſ. nu. 27.

Teſtibus duobus contra me exiſtentibus ſi procuraui, ut unus accuſaretur, mihi non proderit. Bar. l. 2. num. 6. C. de teſt. Idem ſi alterum percuſsi, ibidem.

Accuſator.

Teſtis eſſe nõ põt accuſator ipſe ſuper accuſatione ſpec. de teſtib. §. 1. uerſic. idem quòd eſt ipſe teſtis, Nel. de Sant. Gemi. in tra. de teſt. nu. 20. car. 97. & Stepha. Aufre. in trac. de teſt. num. 5. to. 13. reliqua uide ĩ uer. teſtes ſup matrimonio.

Teſtis, & accuſator repellitur non propter finẽ peccati uitandi, ſed propter finem quæſtus pecuniæ. Butr. c. ſignificante nu. 1. qui matri. accuſ. poſſ.

Actor in cauſa denunciationis.

Teſtis, actor, & Iudex quis in cauſa denunciationis eſse poteſt. Ioan. Andr. in Nouell. c. in omni. col. 2. circa ſi. uerbi, pro teſte. de teſt.

Teſtificare quicunque poſsunt, niſi ſuas iuiurias proſequantur. Bellá. c. ipſi apoſtoli, nu. 1. 2. q. 2.

Actor Tutoris.

Teſtis non poteſt eſſe actor tutorũ, vniuerſitatis in cauſa, in qua actor fuit. Steph. Auf. in tra. de teſt. nu. 5. To. 13.

Adherens appellationi.

Teſtis nõ poteſt eſſe pro appellãte, qui appellationi adheret, Stepha. Aufr. in tra. de teſt. nu. 92. Mill. in uerb. teſtis. nume. 52. Rota deciſ. 354. fuit dubitatum in non.

Teſtis an eſſe poſsit cauſę adherens. Alber. de Roſ. in trac. de teſt. par. 1. §. expedita. nu. 23. To. 13. Steph. Aufr. trac. de teſtib. nu. 6. To. 13.

Adminiſtrator.

Teſtis idoneus non uidetur in actu, in quo agitur de reprehenſione vitanda. Dec. conſ. 256. nu. 7.

Teſtis an eſſe poſsit is, q fuit adminiſtrator. Dec. de teſt. c. inſup. n. 14.

Teſtis eſſe põt adminiſtrator eccleſiæ ſuper cõtractu, quem celebrauit, Nell. tract. de teſt. num. 18. & Steph. Aufr. nu. 7.

Aduocatus.

Teſtis, & aduocatus iuris alius eſt à teſte, aduocato facti. Spec. tit. de teſt. §. 7. nu. 14.

Teſtis an poſsit eſſe aduocatus, uel procurator. Panor. in c. cum à nobis. nu. 4. de teſtib.

Teſtis quando aduocatus ꝓ cliente, Nell. de Santo Gemi. trac. de teſt. nu. 31. To. 13.

Teſtis pro cliente aduocatus eſſe nõ poteſt. Albe. de Roſ. trac. de teſt. nu. 13. par. 1. To. 13. Ang. ff. de calumniatoribus. l. in eum. §. qui autem. nu. 1. Ber. in uerb. Teſtes, qui eſſe poſſunt. nu. 50. Bero. in c. ex literis tuis. de probat. nu. 59.

Teſtis eſſe nõ poteſt, qui in eadẽ cauſa Iudex, uel aduocatus fuit. Nep. de Montalb. in tract. de excep. ar. 19. nu. 73. tom. 13. cart. 26. Stepha. Aufr. in trac. de teſt. num. 8. to. 13. Io. Igne. l. 1. §. ferui. appel. nu. 78. par. 1. ad Sill. Gram. conſi. 41. nu. 7. in ciuil. & Mill. in uerb. teſtes. num. 49.

Teſtis poteſt eſſe aduocatus, qui cõuenit cum ſalario, ſi illud nõ receperit. Io. And. de teſt. c. mediatores. nu. 20. in 6. & ibi per omnes, per illum textum.

Teſtis licet eſſe nequeat aduocatus, põt tñ deſcribi ut teſtis in actis, q̃ geruntur per clientulum in iudicio tempore aduocationis, ut de his futurum teſtificari poſsit. Butr. c. ex literis. nu. 2. de tranſac.

Teſtis an in cã appellationis aduocatus eſſe poſsit. Alber. de Roſ. in tract. de teſti. §. expedita. nu. 2.

Quid ſi aduocatus accepit pecuniam

ab altera parte, ut alteram non faueat, ibidem.

Teſtis an poſsit eſſe aduocatus ſiue Iudex etiam in teſtamentis. Corn. conſ. 319. nu. 15. vol. 4.

Adulter.

Teſtis eſſe non poteſt adulter manifeſtus. Steph. Aufr. tracta. de teſti. num. 48.

Agnatus.

Teſtis de agnatione an ſit idoneus: Alex. conſi. 108. nu. 8. li. 2. & conſ. 3. nu. 9. li. 3. conſ. 121. nu. 27. li. 5. conſi. 113. nu. 14. lib. 4.

Teſtis agnatus non eſt integer, & an faciat ſemiplenam probationem. Rui. uol. 4. conſ. 32. nu. 6.

Affinis.

Teſtis affinis an faciat fidem. Alex. conſi. 180. nu. 4. li. 2. Pariſ. conſil. 87. nu. 25. uol. 3.

An affinis ſit idoneus teſtis in cauſa graui, quid in amico domeſtico, uel in ſcriba, q̄d in ꝓxeneta & mediatore, uel alio prelocutore inter amicos. Bal. conſi. 50. nu. 2. par. 2.

Teſtes affines, & cõſanguinei nõ ꝓbant. Pariſ. conſ. 104. uol. 1. nu. 38.

Teſti propter affinitatem fides minuitur. Dec. conſil. 463. nu. 19. & Gram. deciſ. 34. nu. 18.

Teſtis uſque ad quintum gradum affinis in cauſa affiniũ eſſe num poſſit. Albe. de Roſa. in tract. de teſt. par. 1. nu. 14. To. 13. & Steph. Auf. in trac. de teſt. nu. 9. To. 13. quid ſi affinitas diſſoluta ſit? Alb. de Roſ. ibidem, nu. 16.

Teſtis, q̄ repellitur propter affinitatem debet eſſe affinis per lineam aſcendentẽ, uel deſcendentẽ, ne c ſufficit, ꝙ ſit affinis per lineã trãſ uerſalem, & idem in affine volẽte admitti ſine mandato ad agen. Hipol. ſingu. 33. incip. affinitas: Gram. deciſ. 74. nu. 20. poſt Ang. cõſ. 194. viſis ꝓceſsib. nu. 1. in fi. Pariſ. conſi. 81. nu. 25. & ſeq. uol. 3.

Teſtis affinis nõ repellitur in ciuilibus. Alex. conſ. 122. nu. 4. li. 2.

Pro teſtibus inſtrumentarijs potius affinis quàm alij aſſumendi ſunt. Alber. de Roſ. tract. de teſt. par. 1. nu. 1. To. 13.

Teſtis eſſe non poteſt affinis ex uno tantum latere. Corn. conſil. 298. nu. 3. uol. 1.

Amaſius:

Teſtis Amaſius pro Amaſia, & cõtr. an eſſe poſsit? Bal. c. in literis. nu. 3. de teſtib.

Amicus:

Teſtẽ an omnino repellat amicitia. Butr. c. quoties, nu. 11. de teſtib. & c. cũ oporteat. nu. 28. de accuſ.

Teſtificari an poſsit amicus pro amico. Bal. in l. eos. C. de teſt. nu. 1. & in c. placuit, nu. 3. de teſt. Afflic. c. 1. §. porrò. quæ ſit prima cauſa benef. Bertac. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſunt. nu. 68.

Teſtis ĩterrogatus, ſi dicat ſe amicũ

producentis, diſtingue, Aut dixit ſe amicum producentis, ut alium communiter, & tunc non dicitur probata amicitia repellēs teſtem. Alex.conſ.4 nu.9.uol. 6. Aut ſimpliciter dicit ſe amicum, & tunc Alex.eſt ſibi cōtrarius. Quia cōſi. 78. uol.1.dicit, quòd propterea non repellitur, & conſ.93.nu 13. dicit contrarium, pro hoc facit conſ.eiuſdem, 186.nu.1. uol.7.

Teſtis amicus non cenſetur idoneus Fulgoſ.conſ.184.poſt prin.1.col. Feli. in cap.quoties. nu.7. de teſt. uerſ.not.Quintò, Io.Igne.§.non alias.nu.141.par.2.ad Sill.

Teſtis amicus pōt eſſe pro amico, & familia curiæ ꝑ Iudice ſuo. Ang. ff.de vſu.& fruct.& cau.& omnibus acceſſ.§.ſciendum. nu.1.

Teſtis propter amicitiam non repellitur, niſi ſit immoderata, Felin.c. placuit.de teſt.nu.3. Butr.c. accedens. num.26. ut lit.non conteſt. lib.2.par.1.Gram.uoto.22.nu.9.

Teſtis, ſi adeo amicus ꝑducentis fuerit, ꝙ cū aduerſario producentis odioſitas oriat̄, an teſtis idoneus ſit.Barb.in c.exparte Decani.nu. 91.de reſcript.

Teſtis nō redditur inhabilis ad teſtificandum ꝑꝑ amicitiam producētis illum.Corn.conſ.nu.8. uol.4.

Teſtis amicus, licèt ſit bonæ uitę, & famæ, propterea non uidetur integer teſtis. Alex.cōſ.654.nu.8. uol.5.Barbat. conſ.45.nu.2.uer. iſtud non obſtat, & nu.5.uol.1.

Teſtis an eſſe poſsit, qui amicus inimici eſt. Franc.Curt. in tracta.de teſt.nu.65. Alber.de Roſ.in tra. de teſtib. par.1. §.ſupereſt.nu.2. & 9.to.13.Nel.in tract.de teſtib. nu.5.to.13.Steph.Aufrer. trac.de teſtib.nu.10.to.13.

Teſtis inſtrumenti, uel ſcripturæ nūquàm ꝑꝑ amicitiā repell unt̄, licèt aliàs pro amico teſtes eſſe nō poſſint.Porc. §.ī teſtib.n.3.de teſta.

Angarij.

Teſtes Angarij, perengarii non probant pro Domino ipſorum. Grā. conſ.18.nu.18.in ciuili.

Teſtes non poſſunt eſſe in cauſa feudali Angarij, & peregarij. Afflic. c.1.§.angarię, quæ ſint regalia.

Apoſtata.

Teſtes eſſe non poſſunt apoſtatātes, à fide 2.q.7.c. non poteſt. col.3.

Teſtis an eſſe poſsit apoſtata à religione, & dic, ꝙ nō. Tum quia apoſtata eſt periurus nam regulares iuramento aſtricti ſunt ad obedientiam, & religionem. & dicuntur periuri, quia ſine licentia, & propterea eis non creditur tanquàm periuris; tum quia Apoſta eſt ipſo iure excommunicatus. c. 2.ne clerici, uel monachi.lib.6.

Arbiter.

Teſtis an eſſe poſsit iudex, uel arbiter ſuꝑ his, q̄ coram eis acta ſunt. Nep.de Montalb.tract.de excep.

nu.

nu.74. Alber.de Roſ.trac.de teſt. par.1.§.expedita.num.2.q.10.12. & 16.to.13. Steph.Auf.trac.de teſtib.nu. 11.tom.13.& nu.59.Bagarot,trac.de reprob.nu.7.Cuman. conſil.7.poſt prin.5.col.& conſi. 1,7.poſt medium.

Teſtes idonei sũt iudices,arbiter,& arbitratores ad impugnationem actus Corn.con.73.nu.4.uol.1.

Teſti arbitro,uel arbitratori an credatur de cauſa compromiſsi corã eo agitata. Butr.c.cum à nobis. nu.15.de teſtib.Imol.de arbitr.c. non ſine iniuria.nu.8.Corn.conſil.38.nu.12.uol.3.

Teſtificari poſſunt arbitri de actis coram ſe,ſed an de actis à ſe poſſint teſtificari? Bal.de elec.c.cum dilecti.nu.2.de teſt.

An & quando arbitrator teſtificari poſsit in cauſa reductionis & ei credatur,& ſit unicus tantum.Zabarel.conſ.140.nu.8.& 11.

Arbitrator.

Teſtis coram ſe licèt arbiter eſſe nõ poſsit, tamẽ poteſt arbitrator.Io. Bap.Pet.tract.de arbi.c.12.li.11. nu.1.to.12.

Teſtis an, & quando arbitrator eſſe poſsit, Alber.de Roſ.rrac.de teſtib. nu.17. Fulgoſ.conſi.147. in prin.Mill.in uerb.teſtis.nu.47.

Artem ſcenicam exercentes.

Teſtes an eſſe poſsint artis ludricæ cũ in ſcenam prodeuntes, Steph. Auf.in trac. de teſti. nu.11.

Aſcriptitius.

Teſtis eſſe poteſt aſcriptitius.Spec. de teſt.§.1.uer.qui ſi de aſcriptis.

Aſcendentes pro deſcendentibus vel è contra.

Teſtamentum pro ſaciunt aſcendentes, uel deſcendentes pro ſe uel contra ſe. Pau.de Caſtr.l.parentes.nu.1.C.de teſta.

Teſtes,an teſtimoniũ dicere ualeant aſcendentes, pro deſcendentibus in infinitum,ut puta pater pro filio,& auus pro nepote.Porc.in §. hoc loco.nu.2.de grad.cogna.

Aſſeſſor.

Teſtis eſſe non poteſt aſſeſſor in cauſa,in qua aſſeſſor fuit. Steph.Auf. tract.de teſt.nu.11.to.13.

Item nec ille,qui iudex,uel aſseſsor, vel aduocatus fuerit in eadem cauſa 2.q.6.c.ſtauendum.

Teſtis an poſsit eſse arbiter, iudex, uel aſseſsor.Capel.Tholo.q.142.

Auxiliator crimino ſi.

Teſtis an eſse poſsit auxiliator criminoſi, & an cogatur.Inn.c.qualiter.il picolo. de accuſ.

B

Bannitus.

TEſtis bannitus põt teſtificari de iure ciuili;quia bannum non irrogat infamiam. Fely.c.ſuper eo.

el

el 1. de teſti. nu. 4. & c. poſtulaſti. de ſo. comp. nu. 9. & idē ēt de iure canonico. Barb. cōſ. 3. co. 2. uo. 2.

Teſtes non poſſunt eſſe banniti in loco, de quo habent bannum, ſed extra locum, ſic Bal. l. 1. col. 10. C. de hæred. inſt. & l. in exercendis col. pen. C. de fide inſtr.

Baſtardus.

Teſtis baſtardus an eſſe poſsit, uide in uerbo, teſtis ſpurius, & quòd non poſsit, uide per Ruin. conſil. 36. nu. 7. uol. 4.

Blasfemi.

Teſtis Blasfemator repellitur à teſtimonio. Gram. in uoto 22. nu. 5. & melius in 6. & dec. 11. nu. 12. & latè per Dec. cōſ. 163. nu. 10. ubi declarat, quis in propoſito dicatur.

Birruarius.

Teſtis an ſit Birruarius. Bertach. uer. teſtes, qui eſſe poſsint. nu. 64. Porc. in §. teſt. nu. 9. de teſta.

C

Canonicus pro canonico, vel capitulo.

Teſtis an eſſe poſsit canonicus ꝓ aliquo canonico. Alber. de Roſa. tract. de teſt. par. 1. §. expedita. nu. 40. To. 3. Steph. Aufr. tract. de teſt. nu. 13. To. 13. Butr. c. inſinuātē. num. 16. de offi. deleg. Imo. de teſt. & atteſta. cap. cum Nuncius. nu. 3. Lamber. de iurepa. ar. 12. q. 10. par. 2. lib. 2. nu. 1.

Teſtis poteſt eſſe canonicus contra beneficiandum in eccleſia ſecundum canonicatus, quod uerificet oppoſitionem capituli contra dictum beneficiandum. Arch. 14. q. 2. c. ſuper. nu. 3. col. 3.

Teſtis an poſsit eſſe canonicus in cauſa capituli ſui. Fulgoſ. C. de teſtibus l. parentes. nu. 4.

Teſtis non poteſt eſſe canonicus regularis ſine ſuperioris licentia. Steph. Aufr. in trac. de teſt. nu. 13.

Carceratus.

Teſtis an eſſe poſsit, qui pro crimine caceratus eſt. Alber. de Roſa. in tra. de teſt. par. 1. §. ſupereſt. nu. 18. To. 2. Steph. Aufr. tra. de teſt. nu. 5. To. 13. Feder. Schen. in trac. de teſt. nu. 12. To. 13.

Teſtes carcerati ꝓ delictis nihil probant cum ſint infames, ſi delictum eſt tale, quod per ſententiam infamaret. Gram. deciſ. 74. nu. 19.

Teſtimoniū ferre an poſsit in carcere detentus, qui innocēs ſit Fulg. ff. de teſti. l. teſtiū. §. l. Iulia. nu. 2.

Teſtis eſſe nō poteſt carceratus, itē nec qui cum beſtijs pugnauit palam quæſtum faciēs. Spec. de teſt. §. 1. uer. qui accuſatus. Inn. c. cum P. de accuſ.

Teſtis pōt eſſe in teſtamento ad pias cauſas detentus in carceribus pro maleficio. Bald. in repet. l. habeat. C. de ſacroſ. eccl. nu. 42.

Cecus.

Cecus.

Teſtis an eſſe poſsit, qui cecus eſt. Alber. de Roſ. in tract. de teſtib. nu.19. Steph. Auſ. in tract. de teſtib.nu.16.to.13.

Teſtis non poteſt eſſe cecus. Corn. conſ.18.nu.5.uol.2.

Cecus teſtis eſſe non poteſt regulariter.Bertach.in uer.teſtes, qui eſſe poſ.nu.46.

Teſtis nunquid cecus eſſe poſsit ſuper alicuius uerbis illius uocem cognitam haben. Barba. in c.ſignificaſti.num.61.Fel.c.cum cauſam. de teſti.nu.35.uer.6.not. Hipp.in rub.C.de prob.nu.332.

Teſtimonium ceci in matrimonium prohibendo, & adulterio probando admittitur. Igneus l.1. §. hoc autem.nu.40.par.1.ad ſill.

Teſtis effectus cecus, an de his deponere ualeat, quæ antequàm cecus efficeretur uiderit. Porc §.poſsût autem.nu.8. de teſta.

Teſtis eſſe non poteſt cecus in teſtamento.Cor.conſ.200.nu.9.

Cedens pro ceſsionario.

Teſtis an eſſe poſsit cedens iura ſua proceſsionario. Alber. de Roſ. in tract.de teſtib.num.20. Nel.de S. Gem.in trac.de teſt.nu.33.to.13. Steph.Auſ. in trac.de teſti.nu.17. to.13. Panorm. c.inſuper. nu.13. de teſti. Bert. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu.57.

Chriſtianus contra iudæum.

Teſtis contra Iudæum Chriſtianus admittitur. Io.And.in nouel.c.iudæi.colu.3.circa medium.uer.iudæi.de teſti.Spec.de teſt.§.1. uer. ſed nunquid ortodoxus. c. iudæi. & ibi Abb. de teſti. Imo. de teſti. clem.1.nu.7.

Teſtis eſſe poteſt Chriſtianus contra iudæum de facto, ſed non de iure.But.c.iudæi.nu.1.de teſtib.

Clericus.

Teſtis eſſe poteſt clericus in cauſa eccleſiaſtica, & religioſus in cauſa eccleſiæ ſuæ, de teſti. c.cum nũtius.col.3. Bert.in uer. teſtes, qui eſſe poſſunt. nu.37.

clericus Teſtis eſſe nõ poteſt in cauſa inter laicos, niſi de conſenſu epiſcopi. But. in c. cum nuncius. nu.5. de ſti.

Teſtimonium clerici coram iudice ſeculari ſine licentia ſui ſuperioris an ualeat.Gui.Pap.q.65.nu.1. Cor. conſ.135.nu.7.uol.1.

Teſtis licet clericus eſſe non poſsit coram iudice ſeculari ſine ſui ſuperioris licentia, eſſe tamen poteſt teſtis.Ripa,nu.45.

Teſtimonium iuratum factum per clericum etiam ſine licentia ſui prælati tenet. But.c.1.num.30.de iuramcalum.

Teſtis clericus an poſsit deponere corã iudice laico ſine licentia ſui epiſcopi, & an ualeat depoſitio ſi de facto deponeret. Fel.c.cum nũcius.de teſti.nu.3.uer.extra gl.

Teſtis in cauſa eccleſiæ ſuæ clericus eſſe

eſſe poteſt. Nel.de S.Gem.in tra. de teſti.nu.22. Steph. Aufr.ibid. num.13.

Teſtes eſſe poſſunt omnes clerici rectores eccleſiarum.Dioceſum cõtra epiſcopos. Bert. in uer.teſtes, qui eſſe poſſunt.nu.179.

Quòd clericus non debet eſſe teſtis contra laicum in cauſa criminali, ſed in ciuili.11.q.1. ca. teſtamentum.14.q.2.c.& ſuper.

Cohabitans.

Teſtis inſimul cohabitans, & uiuens inſimul cum alio non eſt idoneus teſtis pro illo. Pariſ. conſ.59. nu. 24.uol.4. Barbat. conſ.3. nu.26. uolum.2.

Teſtis an eſſe poſsit unus pro alio, ſi plures ſint in eadem domo habitantes. Nell. in trac. de teſtib.nu. 5.tom.13.

Teſtis non repellitur quilibet cohabitans,niſi ſit continuus, uel cauſæ cuiuslibet inimicitiæ,niſi ſit capitalis. Butr. c.repellantur. nu.5. de accuſ.

Collator beneficij.

Teſtis eſſe poteſt collator beneficij. glo.in c.1.de teſtib. §.j. in uer.teſtimonium,ubi loquitur de inueſtitore fundi,qui inducitur in teſtem ab inueſtito. Contrarium tñ uidetur in collatoribus beneficiorum propter intereſſe quod hñt, ratione cuius poſſunt cauſæ aſsiſtere,Rot.deciſ.281.in antiq.quę maxime procedit cum inducetur in teſtem ad probandum in præiudicium impetrantis apoſtolici. Rota deciſ.22.in nou.

Teſtis idoneus non uidetur collator beneficij pro illo, cui beneficium contulit. Steph. Aufr. in tract.de teſti. nu.19.

Teſtis collator beneficij eſſe poteſt. Bert. in uerbo collator beneficii. nu.12.gl.prag.tit.de colla. tom.8. col.4.in fi.

Colonus pro Domino.

Teſtis colonus eſſe non poteſt pro D.Alb.de Roſ.l.etiam.C.de teſti.

Teſtis colonus an repellatur a teſtimonio.Soc.iu.conſ.135.nu.6. uolu.2.& cõſ.146.n.11. & 12.uol.3.

Compatriota.

Teſtis compatriota, an ſuſpectus cenſeatur. Fran.Cur.in tra.de teſti. nu.65.

Teſtis compatriota an ſit minus idoneus.Bert.par.1.conſ.220.nu.12.

Compater.

Teſtis an compater eſſe poſsit. Iaſ. §.pęnales.nu.68. inſ.de act. Cor. conſ.61. nu.14. uol.3. Iaſ.ibi dicit de comm. opin.eſſe, quòd poſſit eſſe teſtis.Rui.conſ.81.nu.19. uol.3. Aimo conſ.169. nu.1.& 2. ubi dicitur, quod eſt omni exceptione maior.

Teſtis an eſſe poſsit cõpater in cauſa

ſa filioli, & è conuerſo. Cur. tract. de teſti. nu. 63. to. 3. Steph. Aufre. tract. de teſti. nu. 76 tom. 13. Paris de Put. trac. de ſindic. §. ſuſpicio. nu. 10. to. 14. & Berta. in uer. teſtes, qui eſſe poſſunt. nu. 60. Quòd in cauſa compatris. Nel. trac. de teſtib. num. 35. to. 13.

Concubina.

Teſtis an ſit concubina. Bald. in l. etiam. ad fi. C. de teſti. Bal. c. in literis. num. 3. de teſti.

Teſtis an eſſe poſsit concubina. Alb. de Roſ. in tract. de teſti. nu. 2. Stepha. Aufr. tract. de teſti. nu. 21. to. 13. Ang. ff. ad ſenat. conſul. Sileia. l. ſi pater. §. ſi uir. nu. 3.

Concubinarius.

Teſtis habens concubinam an repelli poſsit. Barb. c. ad hoc. nu. 28. ut lit. non conteſ.

Teſtis concubinarius pro cõcubina ſiue Amaſia põt eſſe. Ange. l. ſi pater. § . ſi uir. in fi. ff. ad ſill. cõtrariũ tenet Bal. c. in literis. n. 3. de teſti.

Teſtis eſſe non poteſt cõcubinarius manifeſtus, nec inceſtuoſus. Spe. de teſti. §. j. uer. itẽ ꝙ eſt concubinarius. Abb. in c. teſtimonium. de teſti. Steph. Aufr. in tract. de teſti. num. 22.

Teſtis habens uxorem concubinam repellitur: quia infamis. Bal. l. 2. C. de ſecun. nupt. Alex. in l. j. in fi. ff. de his, q not. infa. in addit. ad Bar. Rui. conſ. 5. nu. 10. in fi. uol. 3.

Conductor.

Teſtis an eſſe poſsit conductor pro dño, uel colonus qñ eſt qõ poſſeſſionis. Fulg. conſ. 141. in prin.

Confeſſor.

Teſtis non poteſt eſſe confeſſor etiã ſi dicat ſe ſcire pro certo, quia ſibi in cõfeſsione pænitentiali quis reuelauit. Not. in cap. ſacerdos. & ibi Abb. de off. ordin.

Confratres eiuſdem eccleſiæ.

Teſtes poſſunt eſſe cõfratres eiuſdẽ eccleſiæ pro præſidente in aliqua particulari dignitate eccleſię, & quis põt in teſtẽ admitti, qui non admittitur in diem But. c. dilecto. nu. 29. de off. Archid. lib. j. par. 2.

Conſanguineus.

Teſtes an ẽe poſsint cõſanguinei pro cõſanguineis. Steph. Aufr. in trac. de teſt. n. 25. to. 13. Bal. cõſ. 10. par. 3. nu. 4. Bal. cõſ. 405. nu. 2. uol. 2.

Teſtes conſanguineos ꝓducens non creditur pro eo. Imol. conſil. 106. nu. 3. & Berta. uer. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 56.

Teſtis conſanguineus an probet in criminalibus in uerb. teſtes in criminalibus.

Teſtis conſanguineus an probet in iuriã conſanguinei. uide in uerb. teſtes ſuper iniuria.

Teſtes conſanguinei an probent in cauſa matrimoniali, uide in uerb. teſtes in cauſa matrimoniali.

Teſtes conſanguinei an probent cõ ſanguinitatem, uide in verb. teſtes ſuper conſanguinitate.

Teſtes conſanguinei, & affines ſuſpecti. Alex. conſ. 133. nu. 8. lib. 1.

Teſtes conſanguinei affines non repelluntur in ciuilib. cauſis. Gram. conſ. 101. num. 2. in ciuil.

Teſtes eſſe poſſunt tranſuerſales. Cor. conſ. 196. vol. 1. in prin.

Teſtis licet quis eſſe non poſſit pro uxore fratris uiuẽtis, tamen ſecus eſt ſi efficiatur vidua, quia ceſſat tunc affinitas. Hipp. l. etiam ſi red ditibus. nu. 11. ff. de quæſt.

Teſtis eſſe poteſt pro vxore fratris vidua, ſecus ſi frater uiuit. gloſ. ad l. cui eorum. de his, qui notan. infam.

Teſtis eſſe poteſt, qui attinet parum, vel minus parti, quia inter parum, & nil non differt. Corn. conſ. 63. nu. 4. vol. 1.

Teſtes conſanguinei tertij, aut quarti gradus eſſe poſſunt. Corn. conſ. 51. num. 9. uol. 1.

Teſtes eſſe conſanguinei vſq; ad quẽ gradum inter ſe non poſſint. Alb. de Roſ. in tract. de ſubſtit. nu. 6. Quid de collateralibus ibidem.

Teſtis conſanguineus affinis. Iaſ. l. admonendi. C. de iureiur. col. 24.

Teſtis nõ accuſator ratione conſanguinitatis, ubi eſt utrique conſanguineus, vel quia aduocatus ubi vtriq; fuit, vel alterius dum tamen non ſit in cauſa in qua teſtificantur. Butr. c. poſtremò. nu. 11. de appel. lib. 2. par. 1.

Itẽ nec cõſanguinei, nec propinqui niſi cum contra ſe ipſos mutuò teſtificari voluerũt. 3. q. 5. c. j. col. 3.

Conſanguinitas nõ repellit teſtẽ, cũ eſt in gradu tranuerſali. Angel. conſ. 194. uiſis proceſsibus. Paris conſ. 81. nu. 25. Hippo. conſ. 133. Gram. deciſ. 34. nu. 20. Aimo conſi. 2. nu. 9. Quod ego credo verum circa repulſionem in totum, non ut diminuatur de fide, procedit in cauſa non ardua. Sali. l. parentes. C. de teſtib.

Teſtis quid iuris ſi aliqualiter eſt cõſanguineus utriuſque partis Bal. de appell. rela. & rec. c. poſtremo, num. 2.

Teſtes idonei an ſint pro ſe inuicem conſanguinei aſcendentes, deſcendentes, ſeu collaterales, Ang. inſti. de grad. §. hoc loco, num. 1.

Teſtes conſanguinei in contradictorio iudicio minus creditur, ſed in non contradictorio magis. Nell. tract. de teſti. nu. 8.

Teſtes conſanguinei quandoq; a teſtimonio in totum non repelluntur Cor. conſ. 59. nu. 22. uol. j.

Teſtes de una parentela non poſſunt teſtificari pro cõſorte offenſo de eadem parentela ſiue caſata. Mill. uerb. teſtis. nu. 64.

Teſtes conſanguinei repelluntur vſque ad quartum gradum incluſiuè, qđ intellige de quarto gradu ſecundũ ius ciuile. Sali. l. parentes. C. de

C.de teſti.Soc.conſ.11.nu.8.vol. 1.& intellige in cauſa graui, quoniam aliàs admittuntur, ut per Salic.ubi ſupra, alibi tamen enumerat gradus uſque ad ſeptimum in materia teſtium. gloſ. l. ſi fœmina ad turpil.ſed ubi legatur de complesſione, & ibi per Ang.& Albe.

Teſtis conſanguineus, uel famulus, vel alius, qui repelleretur poteſt admitti de conſenſu. Spec.de teſti.§.1.uerb.quid ſi aduerſus. Ludo.ſing.verb.teſtis.Fel.c.cum obſtat.de accuſ.col.3.

Teſtis etiam non obiectatus, qui ex actis apparet, quòd eſt conſanguineus partis producentis non probat, & poteſt ipſum iudex ex officio repellere, in cuius conſideratione eſt quanta fides ſit teſtib.adhibendã. But.c.cum dilectus.nu. 33.de conſuet. lib.1.par.1.

Conſobrinus, uel patruelis eſt idoneus teſtis.Bald.conſ.188.par.4. nu.1. & taliter probat, ut deferatur iuramẽtum in ſupplementum plenæ probationis.

Teſtes conſanguinei non dñr omni exceptione maiores. Dec.conſil. 310.nu.3. Soc.iun. conſil.12. nu. 10.uol. 12.

Teſtis conſanguineus probat ſi ſit uir ſanctæuitæ.Fely.c.cum appareat.de accuſ.nu.6. & 7.uerſ.modo aduerte, idẽ ſi ſit doctor. Rui. conſ.92.col.2. vol.1.

Conſindicus.

Teſtis an eſſe poſsit conſindicus in cauſa mota per alium cõſidicum Capel.Tholoſ.q.18. & ibidem de tutore, & curatore, & proxeneta.

Conſos pro conſorte.

Teſtis idoneus non eſt conſors, pro iniuria illata conſorti. Ange.ff.ad l.Iul.de adul.l.miles.§.ſocer.nu. 4.par.2.

Teſtis an eſſe poſsit cõſors ꝓ cõſorte.Steph.Aufr.trac.de teſti.n.26.

Conſpirator.

Teſtis eſſe nõ poteſt, qui cõſpirator eſt.Nep.de Montalb.in trac.de except.nu.24. Io.Monac. in trac.de defenſ.iuris. Nell.tracta.de teſti. nu.6.to.13. & Steph.Aufr.de teſti.eod.tract.nu.27. to.13.

Teſtes conſpiratores non probant contra inquiſitum, & inhabilitantur ad teſtificãdum ſolo reſpectu illius, contra quem conſpiratum eſt.Butr.c.cum I. nu.16. de ſent. & re iudi.lib.2.par.2.

Teſtibus non credi contra illos, aduerſus quos conſpirauerant Bellem.c.cum I. & A.de ſenten.& re iudic.nu.11.

Teſtis cõſpirator eſſe poteſt ad probandum cõſpirationem, Bert.ver. teſtes, qui eſſe poſſunt. num.79.

Ad teſtimonium non recipiuntur cõſpiratores tamen poſſunt iurare de ueritate dicenda. Bellem. de ſent. & re iudi. c.cum I.& A. col. 4.c.ſuborta.col.3.

Item contra ſimoniacum non recipiuntur conſpiratores de ſimo.c. per tuas.col.4.

Conuerſus in cauſa monaſterij.

Teſtis an eſſe poſsit cōuerſus in cauſa ſui monaſterij. Steph.Aufr.tracta.de teſti. nu.28. Imo. de teſti. & atteſta.c.tuis qōnibus.nu.j. Butri.c.at ſi.§.ſi.nu.7. de iureiur.

Corruptus.

Teſtes quatuor modis corrūpi poſſunt.Alber.de Roſa.ff.ad l.Iul.de adul.§.quæritur.nu.4.

Teſtis prece corruptus reprobatur. Sali. C.de teſti.l.ſi quis teſtibus. nu.17.Affli.c.j.ſi de inueſti.inter dom. & uaſ.lis oria.11.not.

Teſtis, qui pecuniam recepit,ut falſus repellit.Sali.C.ſi ex falſ.inſtr. l.falſum.nu.3. Berta.in uerb. teſtes,qui eſſe poſſunt.nu.21. Bal.ſuper feu.c.j.ſi de inueſti.in.do.n.7.

Teſtificari precio an dicatur, qui in deſpectat cōmodū ſine pactione pueniṫ,Bal.c.placuit. n.j.de teſti.

Teſtis qui recepit pecuniam,& dixit bonum teſtimonium, dicitur falſus teſtis. Aff.de feu.c.j.ſiue de in ueſtit.inter dom. & vaſal.lis oria. 11.not.

Teſtis corruptus etiam ſi uerū dicat non probat Feli.conſ.50.num.4.

Teſtis corruptus uel periurus nō admittitur.Ioan.Andr.in nouel.c.ſicut nobis.col.4.circa prin.uer.ſicut nobis. de teſti.Zabar.c.ſicut de teſti.nu.j.col.3.Bal.c.ſicut nobis.nu.j.de teſti. Anch.c.ſicut nobis.de teſti.nu.j.& 5.But.c.ſicut. num.j.de teſtib.lib.2.par.2.

Teſtis ſi probet corruptus non probat.But.c.licet.nu.42. de probat. lib.2.par.2.Feder.Schen.tract.de teſti.nu.17.to.13.Steph.Aufr.tracta.de teſti.nu.30.to.13.

Teſtis fides corruptione ſicut periurio uulneratur.Bero.q.58.nu.4.

Corruptio teſtium ſola ſufficit ad retractationem ſententiæ. Panor.c. licet.nu.4.de probat.

Teſtis dictum propter corruptionē teſtis eſt nullū ſicut ſententia,nec confeſsione partium hoc poteſt remitti.Bar.in auth.at qui ſemel. C.de prob.nu.27.

Teſtes corruptos non obiectatos an iudex poſsit ex officio repellere. But.c.ſignificante.n.50.qui matr. accuſ.poſſ.lib.4.

Teſtis dicitur corruptus ſi accepit pecuniam, ut ueritatem dicat,Fel. conſ.48.nu.10.

Teſtis corruptus ne teſtimonium teſtificetur, & illi creditur contra omnes,ſecus ut falſum dicat. Bero.q.58.nu.5.

Teſtis qui accepit pecuniam ad deponendum probat in præiudiciū eius,a quo pecuniam accepit.Nel. tract.de teſtib.nu.202.Dec.de teſti.c.placuit,nu.4.Iaſ.ff.de ferijs. l.j.nu.21. Bero.q.58.nu.6.Gram. uot.11.nu.10.

Teſti corrupto ne dicat veritatē creditur

ditur, Bald.c.j.col.2.ſi inter dom. & vaſallos. Affl. de feud.c.j.ſi de inueſtit.inter dom. & uaſal.lis oria. 11.not.

Teſtis eſſe pōt, qui recepit pecuniā, ne parti fauerct. Specu.de teſti.§. 2.uer.quid ſi recepit.Steph.Aufr. tract.de teſti.nu.79.ſecus ſi ob teſtimonium dicendum pecuniam accepiſſet. Steph.ibi.

Creditor in cauſa debitoris.

Teſtis in cauſa ſui debitoris an quis eſſe poſsit. Fran.Cur. tract. de teſti.nu. 14.to.13. Nell.tract.de teſti.nu.34.to.13.

Teſtis creditor in cauſa ſui debitoris eſſe poteſt.Barb.in c. ſuper literis.nu.24.cum ſeq.& Barb.idem in c. cum ſuper.nu.62.

Teſtis poteſt eſſe creditor in cauſa ſui debitoris. Ang.ff.de procur.l. non ſolum.§.quæritur.n.2. par.j.

Teſtis pōt eſſe creditor in cauſa debitoris ſui cum alio,licèt creditor habeat intereſſe in conſequentiā. Ang.poſt But.l.non ſolū.§.quęritur.de procur.Alex.cōſ.78.vol.j.

Criminoſus.

Teſtes obtentu criminis a teſtimonio repelluntur.de teſtib. c.ſuper eo.& c.j.de teſtib.& 2.q.7.de teſti.3.q.5.conſtituimus.Anch.c.j, de except.nu.j. Io.And.in Nouel, c.cum I.& A.col.4.circa princip. uerſ.fides poſſet.de ſent.& re iud.

Teſtis eſſe non poteſt damnatus ob crimen famoſum. l.ob crimen. in prin. ff.de teſti. Spec.de teſti.§.1. uer. item quòd ſuit ob crimen, Alex.conſ.25.nu.10.lib.4.

Teſtis qua macula ſui corporis poſſit a teſtificando repelli. Butr.c.j. nu.8.de iureiur.

Teſtis pro manifeſta macula a teſtimonio repellitur, & de qua macula.Dec.de except.c.1.nu.3.

Teſtis criminoſus perſeuerans in crimine repellitur a teſtimonio.Felica.teſtimoniū.de teſti.nu.j.Spec. de teſti.§.j.uer.item quòd crimē.

eſtis criminoſus non admittitur in criminalibus. Hippol.conſil.22. num.3.uol.j. Anch.c.ſuper eo.de teſti. num.2.

Teſtis non pōt eſſe criminoſus,ſi crimen eſt probatū, licet nō ſit damnatus de iure canonico, & quid de iure ciuili.Bap. de ſancto Blaſ. trac.de cōtrad.iur.cōtradictione 159.tom.j. Alber.de Roſ.in tract. de teſtib.par.j.§.cōſequenter.nu. 1.tom.13. Nel.tracta.de teſti.nu. 15.to.13.& Steph.Aufr.tracta.de teſti. nu.29. to.13. Ioan. Andr.in Nouel.c.ſuper eo.col.4. circa medium.uerſ.ſuper eo.de teſti.Ang. ff.de his,qui no.infam.l.Athletas. §.calumniator.nu.2. Belle.c.denique.de excep.nu.j.& 5.Proſd.tracta.de differ.inter ius canonicum & ciuile.nū.64.Pau.de Caſ.& l.ſi pręceperit.nu.j.ff.de lib.& poſth. Fel.c.ſuper eo.el 1.de teſtib. nu.j. & c.teſtimonium.nu.9. Gram.de ciſ.34.num.29, Soc.iun.conſ.88. nu.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

nũ. 11. uol. 2. Pariſ. conſ. 83. num. 88. uol. 1.

Teſtes non ſunt idonei, qui propter delictũ affecti ſunt iniuria. Pariſ. conſ. 152. nu. 10. uol. 4. ut ſunt cõ ſanguinei, & affines offenſi.

Teſtium ad dicta reprobanda an ſufficiat dicere, quòd ſint criminoſi. Io. Andr. in Nouel. c. licet. col. 1. circa princ. uerſ. ſed non ne ob dicta. de probat.

Teſtem criminis obiecti confeſſum, & conuictum, an ſufficiat. Belle. c. teſtium. de teſti. & atteſta. nu. 29.

Teſtis repellitur ex crimine nũc probato, etiam de eo, qui nõ fuit aliàs condemnatus, ubi perſeuerat in crimine. Butr. c. ſuper eo. nu. 1. de teſti. lib. 2. par. 2.

Teſtis quare repellatur pp crimen, ex quo de crimine eſt iam cõdemnatus, & quid ſi crimen eſt probatum per uiam exceptionis. Butr. c. conſtitutus. nu. 11. de purg. cano.

Teſtes quando de uniuerſitate omnes criminoſi ſunt, an poſsit contra alium teſtificari. Rom. ff. ſolu. matr. l. cum mulier. nu. 105.

Teſtis criminoſus an probet etiam contra infamatum. Butr. c. cum l. nu. 77. de ſent. & re iudi.

Teſtis quantuncunq; ſit toleratus, ſi tamen inhabilitas eius probatur, poteſt a teſtimonio repelli. Dec. de except. c. 1. nu. 1.

Teſtis ſi fuit toleratus, tamen con. eũ poteſt obijci exceptio criminis. Panor. c. nihil. nu. 15. de elec. Feli. c. ſuper eo. de teſti. nu. 1. col. 1.

Teſtis, cui opponitur crimen, ſi de eo crimine conſtet, quamuis non ſit publicũ, repellitur a teſtificando Feli. c. teſti. de teſti. nu. 1.

Teſtes criminoſos eſſe tempore iuramenti, vel deſpoſitionis, ſi pars ſcierit, an in poſterum opponendi uiæ præcluſæ ſint. Alber. de Roſa. tract. de teſti. par. 1. §. conſequenter. nu. 31. to. 13.

Teſtes reſpectu criminum qualiter repellantur. Odofred. tract. de ordi. iudi. nu. 50. to. 12.

Teſtes ſi reprobãtur propter crimẽ, debet exprimi locus & tempus cõmiſi criminis, ſicut quãdo quis accuſator, & ſi pars non ſpecificauit exceptiones quando opponit, an poterit ſpecificare in probando teſtib. c. præſentiũ. nu. j. de teſti.

Teſtis emendatus de crimine eſt homo integer. Barb. conſ. 40. col. 2. uolum. 3.

Teſtis criminoſus, qui agit pœnitentiã ſui criminis, nõ repellitur a teſtimonio. Pano. c. j. 6. 14. 15. nu. 2. de excep. Fel. c. teſti. de teſt. uerſ. & intellige & c. j. de excep. nu. 37

Teſtis ſi conueniatur de crimine nõ tamen no. præſumitur ẽmẽdatus. Gram. conſ. 50. nu. 6. ubi aliud in oppoſitum probatur in ciuil.

Teſtis ſemel conuictus, de crimine, ubi præceſsit accuſatio, etiã ſi ſit emendatus repellitur. Feli. c. teſtimonium. de teſti. 4. conclu. ſemel conuictus, nu. 24.

Teſtis eſſe nõ poteſt, qui de crimine non fuit emendatus. Butr. c. teſti.

num.1.de teſtib.

Teſtis criminoſus emendatus de crimine quomodo productus in cauſa ciuili non reprobetur. Butr.ca. teſtimonium. nu. 19. de teſti.

Teſtis criminoſus etiam de crimine emendatus repellitur à teſtificando quatuor caſibus. Butr. c. teſtimo. nu. 14. de teſti. Proſdo. in tracta. de differen. inter ius canonicum & ciuile, nu. 7. tom. 1. Alber. de Roſ. tract. de teſti. nu. 2.

Teſtis criminoſus quomodo non admittatur in cauſa criminali, ſi de crimine agitur criminaliter, licèt uideatur poſſe admitti, ſi agitur ciuiliter, & an hoc procedat ſi ſit emendatus de crimine, Butr. c. per tuas, num. 9. de Simo. Feli. c. teſtimonium. de teſti.

Teſtis eſſe nō poteſt, qui perſeuerat in crimine etiam ciuiliter, emēdatus uerò nō in famis admittitur in ciuilibus & criminalibus mota ciuiliter. Butr. c. teſtimonium, nu. 1.

Teſtis à teſtimonio repellitē perſeuerans in crimine ēt ciuiliter, emendatus uerò infamis admittitur in ciuilibbus, & criminalib. ciuiliter mota, ſecus in periuro Io. And. in Nouell. c. de teſti. col. 4. c. mediū, uerſ. perſeuerans. de teſti.

A poteſtate teſtificandi an repellatur in diſtinctè emēdatus de quocūq; delicto. But. c. teſtium. de teſtib. nu. 5. Alex. conſ. 152. nu. 9. lib. 5.

Teſtem emēdatum repelli, & quomodo accipi debeat. Belle. c. teſtimonium. de teſti. & atteſtation. n. 24. declara, & nu. 27. & 34.

Teſtis de crimine, damnatus in ciuili, & criminali, quando admittatur. Corn. conſi. 21. par. 3.

Teſtis an repellatur ratione cuiuſlibet delicti, aut criminis. Butr. c. teſtimonium, nu. 4. de teſti.

Teſti poteſt obiici crimen etiam ꝙ infamet. Imo. de off. deleg. c. cum P. canonicus. num. 14.

Teſtimoniū criminoſi neīe opponēte ualet. Anch. c. teſtim. de teſti. nu. 3. Feli. c. teſtim. de teſti. nume. 2. Gemi. c. 1. de Iudi. in 6. nume. 78. Berta. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. num. 31.

Teſtes criminoſi & infames admittūtur in crimine læſæ maieſtatis, & crimine ſimoniæ. Fallit ſi malo Zelo producantur ad teſtificandum. Butr. c. licet Heli. num. 8. de ſimo. Panor. d. c. licet Heli. nu. 10.

Teſtes nō poſſunt repelli tanꝗ criminoſi poſt ſententiam uel cōcluſionem in cauſa. Panor. in c. 1. 6. 14. & 15. num. 3. de excep.

Teſtes criminoſi admittūtur ad probandam ſimoniam & non ad proban. adminicula. Barb. Clem. cauſam. nu. 11. de elect.

Teſtes criminoſi admittuntur in crimine hęreſis, faciunt tamen probationem ſemiplenam, niſi aliis adminiculis iuuētur, & an procedat, ubi ſunt de crimine emendati. But. c. per tuas nu. 6. de ſimo.

Teſtis etiā de iure canonico propter crimē aliquo caſu excuſabile à teſtificando nō repellitē. Bero. c. nō

fine.

ſine multa.de arbi.nu. 54.

Teſtis criminoſi,ſeu de crimine dānati dictum,ut probet, quid requiratur,ſi producatur in cauſa ciuili uel criminali, Corn. conſi.21. num.2 uolu.3.

Teſtibus in criminoſis, quæ requirantur ad ualiditatem eorundem dicti,ubi deponunt ſuper crimine hæreſis uel ſimoniç.Butr.c.per tuas.nu.2.de ſimo.

Teſtis licet criminoſus Zelum iuſtitię habere poteſt,& ꝑ hoc de iure certis in caſibus admittitur.Io. Andr.in Nouel. de teſtib.c. præſentium. nume.15.

Teſtis ſi poſt datum teſtimonium efficiatur criminoſus, ſeruus, infamis, uel hereticus nil officit.ſpecu.trac.de teſti.§.5.num.27.

Teſtis criminoſus an poſsit eſſe teſtis ī teſtō ad pias cauſas. Bal.l.habeat.C. de ſacroſ. eccl. nu.38.

Teſtis inſtrumentarius ualet,qui eſt deſcriptus in inſtrumento,quāuis ut criminoſus, dummodo occulte ſit criminoſus,ēt ſi appareat poſtea inhabilis reſpectu criminis. Feli.c.ſuper eo.de teſti.nu.1.el.2.

Teſtis criminoſi, ſi examinetur cum aliis teſtibus fide dignis, dictum ſuſtentatur.Fel.c.teſtimoniū, de teſti.nume.5.

Teſtes criminoſi probant,ſi alia adminicula ſuffragantur. Anch.c.ꝑ tuas. el.1. de ſimo.nu.4.

Teſtimon.criminoſum licet nō ualeat ꝙ ad plenam fidem, ualet tamē ꝙ ad aliqualem. Anch.c. per tuas. el.1.de ſimon.num.7.

Teſtis ſi fuit de crimine condēnatus, & appellauit, & iterū uellet deponere,poſtea deſeruit appellationē ualet eius teſtimoniū. Fely.c. ſuper eo.el.1.de teſti.num.3.

Teſtis an eſſe poſsit condemnatus ex cauſa famoſa penden.appellatione in d. cauſa. Bal.in addi.ad ſpecul.de taſti.uerb. lata ſententia.

Teſtis condēnatus iudicio infamante ſi appellauit:& penden. appellatione an ualeat teſtim.ſentētia cōfirmata. Fulgoſ.ff.de his qui not. infam. l.furti.num.4.

A teſtificando non repellitur quis ꝑꝑ crimen cōmiſſum, uel peccatum fraude teſtimonii promulgandi.Butr.c.inquiſitiouis,nume.25. de accuſ.

Teſtis criminoſus in dubio prēſumitur emendatus. Alex. conſil. 149. num.5.uol. 5.

Criminis Particeps, uel ſocius.

Teſtis eſſe non poteſt eiuſdem criminis ſocius. l.repetita.in ſūmario: ff.de fid.inſtr. & de reſt. ſpol.c.ueniens. col.2.Arch.15.q.4.c.Nemini.nu.1.col.2.But.c.præterea,n.5. de teſti.Cin.C.de toſti.l. quoniā. nu.2.& an idem ſit in aliis.num.4. Bal.conſi.383.par.5.num.4.Alex. conſi.159. num. 8.lib.6. Soci.l.ſi ſocius.ſi cert.pet.Fulgoſ.cōſ.136. in fi.2.col. Ang.C.de teſti.l. quoniam.nu.1.& 4.& idem nu.3.

Excipitur contra teſtem, ꝙ eſt ſoçius criminis,ſeu eodem crimine

irreti-

irretitus. ſpec. lib. 1. de teſti. §. 1. num. 37.

Teſtis non dicitur idoneus ſocius criminis. Corn. conſ. 112. nu. 5. uol. 3. & conſ. 58. nu. 4. uol. 1. & conſ. 94. num. 5. uol. 3. & Bert. verb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 39.

Teſtis idoneus non eſt ſocius rixæ. Gram. deciſ. 25. nu. 1.

Item nec complices in crimine, quando illud de ſe confitentur. 15. q. 3. cap. ult. 4. q. 9. teſtes. §. ſeq. col. 2. Bar. q. 58. nu. 2.

Teſtis faciens ſe participem criminis eſt infamis. Gram. deciſ. 40. num. 16. Corn. conſ. 324. nu. 3. uol. 3.

Teſtis idoneus an, & quando dicitur particeps criminis in probando crimine Corn. cõſ. 241. nu. 3. uol. 4. Nep. de Montalb. n. 38. 39. car. 25. & Io. Monac. nu. 6. & Feder. Schen. tract. de teſt. nu. 37. to. 13.

Teſtis eſſe poteſt in delicto particeps delicti ad proban. ſemiplenè, & quare hoc permittatur. But. c. quoniam nu. 4. de teſt.

Teſtis ſocius criminis falſæ monetæ admittitur, Martin. Laud. trac. de Monet. nu. 11. to. 6.

Teſtis nõ poteſt eſſe ſocius criminis ad probationem, ſed ad præſumptionem. de teſt. c. ſicut nobis.

Teſtis ſocius criminis probat contra ſocium in criminibus occultis. Gram. uoto. 3. nu. 3

Teſtis ſocius criminis ſi aliàs ſit infamis nõ admittitur contra ſocium eiuſdem criminis, & in criminib. exceptis. Hipol. conſil. 74. nu. 23. volum. primo.

Teſtis põt eſſe ſocius criminis, quando agiť de hæreſi uel lęſa maieſtate. Butr. c. ueniens. num. 8. de teſt.

Teſtis quando appellať particeps criminis. Rui. cõſ. 158. vol. 5. nu. 15.

Teſtis eſſe non poteſt ille, contra quem opponitur crimen, quòd cauſam contingit. Steph. Auf. tra. de teſti. nu. 92.

Teſtes criminoſi, & participes delicti admittuntur in teſtes in defectum probationis. Feli. in c. fi. de teſt. num. 4.

Teſtes criminis participes faciunt indicium. Alex. conſ. 120. li. 7. nu. 3.

Teſtis idoneus non eſt etiam quò ad ſolum indicium is, qui particeps delicti fuit. Rui. conſil. 7. uol. 5. num. 14.

Excipere contra teſtem, quòd ſit particeps criminis, quando debeamus. Barto. in l. quoniam. in 2. lectu. C. de teſt.

Exceptio cõtra ſocium criminis accuſantem, uel teſtificantem qualiter opponatur. Bert. in uerb. exceptio. uer. 124. & verſi. exceptio criminis. nu. 3.

Exceptio cõtra ſocium criminis accuſantem, uel teſtificantem qualiter formetur. Bert. in uerb. excep. qualiter opponatur. num. 20. & in uer. exceptio, cõtra teſtem. nu. 7.

Corpore vitiatus.

Teſtes contra Clericum eſſe non poſſũt corpore vitiati, qui promoueri ad ſacra ſũt ꝓhibiti. Ber. Verb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 55.

Correus.

Teſtis Correus in cauſa Correi eſſe poteſt. Barb. c. ſuper literis. n. 153. cum ſeq.
Teſtis eſſe Correus an poſsit. Berta. in uer. teſtes. qui eſſe poſſ. nu. 58.
Teſtis Correus an eſſe poſsit in cauſa Correi. Barb. in c. tertio loco. nu. 21. de proba.

Cubicularius in cauſa Domini.

Teſtes nunquid cubicularij eſſe ualeāt Dominorum, & nunquid eos accuſare, uel denunciare valeant, & nunquid Monacus cum, cuius cubicularius eſt, ſine Abbatis licētia accuſare ualeat. Luc. de Pe. in rub. nu. 3. de præpoſ. eccl. li. 12.

D

Damnatus furti.

Teſtis eſſe non poteſt damnatus furti bonorum de dolo malo ni pactus. Steph. Aufr. tract. de teſti. num. 3.

Damnatus qui fuit in iudicio.

Teſtis eſſe non poteſt ob crimen famoſum damnatus. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 23. & 22.
Teſtis eſſe poteſt condemnatus de crimine famoſo appellatione per eum interpoſita pendente. Steph. Aufr. tract. de teſti. num. 24.
Teſtis condemnatus, qui appellauit, & interim tulit teſtimonium, & poſtea deſeruit appellationem, an teſtimonium ſit ualidum. Bald. c. ſuper eo, nu. 3. de teſtib.

Debitor pro creditore, vel fideiuſſore.

Teſtis poteſt eſse debitor pro creditore. Soc. iu. conſ. 135. num. 12. uol. 2. & 3. & ratio quia non reperitur prohibitus.
Teſtis eſſe non poteſt debitor pro fideiuſſore. Beragot. nu. 35. to. 13.

Denunciator contra denunciantem.

In teſtes quando admittantur denūciatores contra denūciatum. But. c. licet Heli. nu. 23. de ſimo.

Delegans in cauſa delegata.

Teſtis non poteſt eſſe delegans in cauſa delegata, ſpec. de teſti. §. 1. uer. quid ſi iudex.

Dignitate ob turpitudinem priuatus.

Teſtis eſſe non pōt, qui eſt remotus a dignitate propter turpitudinem ſuam. ſpec. de teſti. §. 1. uerſ. item excipitur, qui eſt remotus. Steph. in trac. de teſti. nu. 31.

Diſcipulus pro Magiſtro.

Teſtis non eſt omni exceptione maior, qui fuit diſcipulus, uel eſt alicuius. Cum. conſ. 155. poſt med. 2. colum.

Doctor in cauſa ſcholaris.

Teſtis eſſe pōt in cauſa ſcholaris doctor.

ctor. Bald.l.nemini. C.de aduoc. diuerſ.Iudi. Alex.l.de mora.ff.de iur.fiſc.

Domeſtici.

Teſtes domeſtici qui ſint, qui cauſæ domeſticitatis teſtes eſſe non poſſunt. Alber.de Roſa.trac.de teſt. par.1. §.ſupereſt. nu.1.to.13. Bal. l.etiam.C.de teſt.Sali. ff.de teſt.l. teſtes.num.1.Bert.trac.de Epiſc. num.93.

Teſtis domeſticus dr̃ uxor pro marito, & cõcubina pro cõcubinario, & tales repelluntur à teſtimonio Ang.ff.ſi quis cautio. & ſi quis.§. illud ſciendum.nu.4. par.1.

Teſtes domeſtici dicuntur nedũ hi, quibus imperari poteſt, uerum & hi quoque qui de domo ſunt producentis. Io.Igne.l.1.§.ſerui appell.nu.124.ad Sill.

Teſtis domeſticus regulariter nõ admittitur. Berta.tract.de Epiſc.§. nunc.nu.92.to.1.Nepos tract.de except.ar.19.nu.2.to.13.Io.Monac.tra.de defenſ.iur.§.quia.nu. 1.to.13.Schen.tra.de teſti.nu.25. to.13.Alber.de Roſ.trac.de teſti. par.1.§.ſupereſt.nu.22.& 24.to. 13.Nell.trac.de teſt.nu.11.to.13. Steph.Aufr.tra.de teſt. nu.34.to. 13.& Baragot.tracta.de reproba. teſtium,nu.24.to.13.

Teſtes domeſtici non ſunt idonei. But.num.7.& qui dicantur domeſtici But.c.in literis.nu.1.de teſt. gl.§.illud.l.ſed & ſi.ff.ſi quis cautio.Cin.C.de teſt.l.etiam.nu.1.& qui ſint domeſtici, quorum teſtimonium reprobatur,num.2.& 5. Ang.de Peruſ.cõſi.1.nu.2. Anch. c.filij.de hær.nu.4.in 6.Imo.cõſ. 105.nu.3. Bar.conſi.3.col.3.uol. 3.& conſi.6.nu.30.ibidem, Fulgoſ.conſi.200. poſt mediũ.2.col. Fel.c.literis.de teſtib.nu.5.Pariſ. cõſ.104.nu.159.vol.1.Bert.uerb. teſtes qui eſſe poſſ.nu.66.

Teſtis non idoneus eſt ſuper offenſa uni de domo facta, Fran.Cur. trac.de teſt. nu. 105.to.13.

Teſtes domeſtici quo pacto eſſe ualeant: Az.in ſum.C.de teſt.nu.22. Cuma.ff.de acqu.hær. l.cũ quidã. §.ꝙ dicit̃.nu.8. Bert.uerb.teſtes, qui eſſe poſſ.nu.26.Aluarot. rub. ſi de inueſtit.Vaſall.c.quis.nu.2. Curt.Iun.conſ.158.nu.15.par.2. Soci.Iun.conſi.158.nu.15.par.2. Soci.Iun.conſ.153.num.7.vol.2. Schen.trac.de teſti. nu.28.to.13.

Teſtimonia domeſtica nõ ſũt admittẽda.Cur.Iun.cõſ.168.n.2.par.2.

Teſtes domeſtici in duobus caſibus in criminalibus admittuntur. Alber.de Roſ.trac.de teſt.part.1.§. ſupereſt.nu.22.to.3.

Teſtis domeſtici, ſeu ſeruitoris depoſitio nullum facit indicium cõtra dominum.Gram.uot.6.nu.19.

Teſti domeſtico creditur, ſi ipſius dicto nihil ſit, quod obijciatur. Ang.Peruſ.conſi.1.nu.3.

Teſtis domeſticus põt teſtificari ꝓ domeſtico,ubi commodum, & incommodum eſt admixtum.Lam-

bert. de iurepa. art. 6. q 1. princ. i. par. li. 1. nu 25.

Teſtis domeſticus utriuſque partis accipi poſsit. Alber. de Roſa. trac. de teſti. nu. 25.

Teſtes de cap. ſi ſint domeſtici an recipiantur ad probã. tractatum, & eius oppoſitum. Bal. c. 3. loco, nu. 7. de teſti.

Teſtis domeſticus, ſi partim pro, & con. dixerit, nunquid repellendus veniat in parte. Porc. §. in teſtibus. nu. 10. de teſt.

Teſtes eſſe poſſunt domeſtici, & familiares ad proban. æxtimationem rerum ablatarum. Stepha. Auf. trac. de teſt. nu. 87. to. 13.

Probari poteſt per teſtes domeſticos, & familiares, quòd quis habuerit in domo maſſaritias, & ſuppellectilia. Bar. l. lex, quæ tutores. nu. 3. C. de admi. tuto.

Teſtificari permittuntur domeſtici de his, quæ fiunt ſecretè in domo. Alex. cõſ. 77. nu. 4. li. 7. Cor. cõſ. 340. nu. 19. uol. 1. & conſ. 81. num. 12. uol. 4. & conſi. 171. nu. 4. uol. 2. Pariſ. conſ. 54. nu. 81. uol. 4.

Teſtes, an eſſe poſsint illi de domo, in qua unus de domo occiditur. Nell. tract. de teſt. nu. 15.

Probantur ea, quæ ſunt in domo per familiares, & domeſticos. Bal. l. lex q̃ tutores. nu. 1. C. de admi. tut.

Teſtes domeſtici admittunt̃ in reb. quę geruntur intra nauem, uel domum. Bal. l. quoties. C. de naufra. num. 1. lib. 10. Roma. ff. de acqui. hæred. l. cum quidam. §. quòd dicit. num. 12.

Teſtes de domo ſunt idonei ad probandum ſecreta patrimonii. Bal. l. fi. §. licentia. C. de iur. delib.

Teſtis domeſticus multa honeſtate præditus quandoque admittitur. Amod. de Caſt. tract. de ſyndicat. nu. 194. to. 14. Rui. uol. 1. conſil. 92. nu. 3. Hippol. conſ. 1. nu. 80. & conſ. 127. nu. 18. uol. 2. & idem in practica. §. principium. nu. 10. & in l. unius. §. ad quæſtio. ff. de quæſtio. num. 11.

Teſtes de domo aduerſarij in feudis produci poſſunt. Caccialup. tract. de feu. art. 6. nu. 38. to. 13.

Teſtes domeſtici in probãdo defenſionem admittuntur Decius conſil. 469 nu. 7.

Teſtes an eſſe poſsint domeſticorũ familiares. Alb. de Roſ. trac. de teſti. par. 1. §. ſupereſt. nu. 13. to. 13.

Teſtis partis domeſticus repelli põt non tamẽ domeſtici domeſticus, ſecus in domeſticis alicuius uxorem detinentis. Barbat. c. accedẽs. el 2. nu. 4. ut lit. non conteſta.

Quòd teſtis domeſticus admittatur in cauſa eccleſiaſtica. 14. q. 2. ſuper col. 3.

Teſtes contra Epiſcopum eſſe poſſunt quondam domeſtici, & familiares expulſi propter crimina eorum, vel carceratur ab eo, vel cum eo litigauit. Oldra. conſ. 165. Quęritur ſi teſtes. Steph. Aufr. trac. de teſtib. nu. 47. to. 13.

Teſtis an eſſe poſsit, q. deſijt eſſe domeſticus, item agnatus, cognatus,

coniux, ſocer, & vaſallus remiſsi uè. Io. And. in nouell. c. in literis. col. 1. circa medium. uer. In gl. 2. de teſtib.

Teſtimonium eius, qui domeſticus fuit, ſed nunc non eſt, an ualeat. Sali. C. de teſtib. l. etiam. nume. 4. Ange. conſ. 14. nu. 16. Hippol. l. 1. §. ité nuncio. nu. 1. ff. de quæſtio. & in l. etiam ſi redditibus. nu. 10. eod. ti. & l. unius. §. ſeruo cum ul tro. nu. 10. eo. tit.

Teſtimonium domeſtici pro dome ſtico an admittatur. in antiquis, & quid contra domeſticum. Aimo par. 4. ſect. . . . num. 26. de an tiq. temp. par. 4. ut ſupra. nu. 13.

Teſtimonium domeſticorum cõtra domeſticos quo caſu etiam in nõ antiquis, an tamen onus probãdi ei admittatur. Aimo. par. 1. ſec. ui ſo de fama. nu. 15. tract. de antiq. tempo.

Teſtis an eſſe poſsit domeſticus, ſi ueritas aliter haberi non poſsit. Alb. de Roſ. tract. de teſti. nu. 23. Imo. de proba. c. 3. loco. nu. 4. Panor. c. fi. nu. 9. quod metus cauſa.

Probatio, quæ veriſimiliter fieri nõ poteſt per alios, quàm per domeſticos, ſtatur domeſticis. Gemi. conſ. 154. nu. 10. Franc. Por. tra. de inuent. c. 3. nu. 5. to. 11.

Teſtimonium domeſticorum cõtra domeſticos. requiri in ſubſidium quomodo. Aimo par. 2. uiſo de forma. nu. 18. de antiq. temp.

Teſtes inſtrumentarii poſſunt eſſe domeſtici. Berta. uerb. teſtes inſtrum. in fin.

Teſtes domeſtici admittũtur ad purgationem probandam. Igneus in repet. l. neceſſarios. §. non alios. nu. 241. ad fill.

Teſtis domeſticus ſcienter, uel ignoranter admiſſus, an poſtea repelli poſsit. Alber. de Roſa. tracta. de teſt. nu. 21.

Teſtis domeſticus ad hoc ut repellatur, quo nam pacto articulari debeat. Barba. c. cauſam, quæ. nu. 10. de offi. deleg.

Teſtis an pro me eſſe poſsit domeſticus tempore contractus, ſi demũ domeſticus eſſe deſinat. Nell. tra. de teſti. nu. 11. to. 13. Bart. l. 1. §. ſi ſeruus. ff. de quæſtio. n. 3. Hippol. l. 1. §. ſi ſeruus. ff. de quæſtio. n. 8.

Dominus pro ſubdito.

Teſtis dominus pro ſubdito eſſe non poteſt. Bart. & Floria. in l. idonei. ff. de teſt. & in l. lege. ff. de teſt.

Teſtis eſſe poteſt dominus pro ſubdito, uel familiari ſuo. Steph. Aufr. tract. de teſt. nu. 38. to. 13.

Donans pro donatario.

Teſtis an eſſe poſsit donans ſuper rei donatæ controuerſia. Alb. de Roſa. trac. de teſt. nu. 39. to. 13. But. c. inſuper. nu. 7. de teſtib. & ibi Ab. nu. 13. & Pau. de Caſt. l. omnibus. nu. 2. C. de teſt.

Teſtis an ſit donator. Ber. uer. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 67.

Dotem,

Dotem, qui dedit, vel promiſit.

An ille qui dedit, vel promiſit dotẽ, ſit teſtis idoneus. Bald. conſi. 461. par. 4. nu. 3.

E

Ebrius.

Teſtis ebrius non probat. Dec. de teſt. c. placuit. nu. 8.

Emphyteuta.

Teſtis quãdo poſsit eſſe emphyteuta pro domino. Alber. de Roſ. tra. de teſt. nu. 12. & §. expedita. nu. 21.

Epiſcopus.

Teſtis eps an in cã ſuæ eccleſię poſſit eſſe. vide in uerb. teſtis pl
atus.

Excommunicatus.

Teſtis eſſe non poteſt, qui excõicatus eſt. Nep. de Montalb. tract. de excomm. art. 19. nu. 22. to. 13. Io. Mon. tra. de defenſ. iuris. §. queritur. nu. 3. to. 13. Alber. de Roſ. tra. de teſtib. par. 1. §. conſequẽter. nu. 20. to. 13. Nell. tra. de teſti. nu. 20. to. 13. Steph. Aufr. tract. de teſtib. nu. 41. to. 13. limita niſi eſſemus in cauſa hæreſis. Franc. Bonci. tra. de lamijs. nu. 48. to. 15. But. c. ueniẽs. num. 6. de teſtib. & in c. in præſentia. nu. 6. ſen. excomm. Fel. c. cum tu. de teſti. nu. 21.

Excipitur contra teſtem, quòd eſt excommunicatus. Spec. lib. 1. de teſtib. §. 1. nu. 31.

Teſtis fuit excommunicatus ſub cõditione, quæ pẽdente eſt inductus in teſtem, an ualeat eius teſtimonium ſi poſtea conditio euenit. Francus. cap. præterea. de appell. uerſ. 2. quæritur.

Teſtes excõicatos qñ iudex abſoluit, ſi per alios teſtes ueritas haberi non poſsit. Io. And. in nouell. c. ueniens. col. 3. circa prin. uerſ. qđ iudex. de teſti. Fel. c. ad opprimendum. de offic. ordi. & c. ueniens, de teſti. el 2. nu. 33. uer. in gloſ. fi.

Teſtes excommunicati abſolui poſſunt ad cautelam donec teſtimonium perhibeat ueritati. Bald. c. ueniens. el 2. nu. 2. de teſti.

Teſtem excommunicatum non poteſt iudex delegatus abſoluere ad cautelam, ut ferat teſtimonium. Feli. c. ueniens. de teſt. nu. 31.

Teſtis excommunicatus poſt iuramentum: ſi abſoluatur ante depoſitionem an probat. Io. An. regula factum legitimè, in mercu. in 6.

Teſtis quomodo poteſt dici ſufficiẽter probare licet ſit excommmicatus, tamẽ ad cautelam teſtimonii abſolutus, & deinde in excõmunicationis ſentẽtiam reincidat. But. c. ueniens, nu. 13. de teſti.

Teſtis ad repellendũ non ſufficit pbare ꝙ excõmunicatus fuerit expreſſa ẽt in excõmunicatione criminis cauſa, ex quo ſit abſolutus,

niſi

niſi tale expreſſum ſit. in ſententia quod ipſo facto infamat. Io.And. in nouel.c.teſtimonium.col.2.circa fi.ver.& ideo melius. de teſtib. Alber.de Roſ.de teſti. ſuper rub. nu.4. But.c.teſtimonium.num.11. de teſti. Alber.de Roſ.par.4. ſtatuti.q.72.nu.6.

Teſtis, qui omni anno non confitetur nec Euchariſtiam ſummit, an ſit idoneus teſtis, & concluditur ꝙ ſit.Soc.iu.conſ.32.n.25.& ſeq. & num.32.uol.2. Pariſ.conſ.58. nu.83.uol.4. Io.de Ana. c. ſi quis presbiter.diſt.31.

Teſtis in inſtrumento deſcriptus ſi ſit excommunicatus: an reddat inſtrumentum nullum.ſpec.ti.de inſtru.ędi.§.9.nu. 17.Fel.c.ueniens 2.nu.38.de teſti.

Teſtis excommunicati, uel infamis examinatio eſt retardanda.Hip.in practica.§.ult.nu.18.

Teſtium excommunicatio poteſt opponi poſt terminum datum ad oponen. Berta. ver. teſtium in pugna.nu.130.

Teſtis repulſus a teſtimonio ratione excommunicationis,an illa probata in aliis debeat uitiari. Butr.c.2. §.1.nu.54.de ord.cogni.

Exceptio contra teſtem excõicatũ, uel infamem qualiter formetur. Ber. in uer.exceptio. uer.9.

Executor teſtamenti.

Executores teſtamẽti an ſint idonei teſtes. Bal.conſ.221.par.3. nu.3. reliqua uide ſupra in uer. teſtes in teſtamento.

F

Fachini.

TEſtificari an poſsint fachini ex portatione.Barb.conſ.77.col.3. & 4.uolum.3.

Falliti.

Teſtes poſſunt eſſe falliti,& infames ſuper ipſis, quæ geſta ſunt, licet alias repellantur. Soc.iu.conſ.61. nu.16.uol.2.

Teſtis fallitus in criminalibus contra accuſatum non admittitur, ſed in ciuilib.ſic.Soc.iu. conſ.61.nu. 14.uol.2.

Teſtes falliti quò ad proban. innocẽtiam inculpati,i.ad proban.factũ, ex quo reſultet innocentia admittuntur.Soc.iu.conſ.61.nu.15.vo. 2.& ſimiliter teſtes domeſtici, & factores. ibidem.

Falſarius.

Teſtis eſſe non poteſt falſarius. Tindar.trac.de teſtib.c.13.nu.12.Pariſ.conſ.13.nu.84.uol.3.Soc.iun. conſ.40.nu.11.uol.2.& nu.10. & conſ.100.nu.23.uol.2.

Teſtis deponens falſum fide dignus nõ eſt,ſiue ſciens,ſiue ignarus dixerit, Soc.iun.conſ.4.nu.14.uol. 2.ſiue in diuerſa,ſiue in eadẽ examinatione falſum fuerit. ibidem.

Teſtes repelluntur, ſi unus pro alio falſa teſtimonia ferat. Baragot. tract.de teſtib. nu.50.

Teſtis falſum perhibens in coherentijs

tiis repellitur in totum.Bal.conſi. 286.par.2.nu.1.

Teſtis eſſe non poteſt falſarius, etiã contra falſarium. Stepha.Aufre. trac.de teſt.nu.42.

Teſtis falſarius, contra quem pendet proceſſus de falſitate, poteſt eſſe teſtis in alia cauſa. Bart.l.Barbarius.col.antepen. in repet.uer.im mo uidetur. ff.de offic.præſid.

Teſtes ſi tacuerunt ueritatem interrogati non probant.Pariſ. conſil. 104.nu. 140.Franc. Cur. tract.de teſti.num.30.

Teſtis falſus de falſo non notatus an teſtis eſſe poſsit. Tindar.tracta.de teſti.par.1.c.1.nu.4.to.13.

Teſtis falſum deponens in una cauſa an poſsit in alia ꝓduci.Sali. C.de fid.inſtrum.l.ſi ulterius.n.6. Bar. l.2.nu.4. C.de fide inſtru. Iaſ.l.ſę pe.ff.de re iudi. nu.30.Ber.uerb. teſtes,qui eſſe poſſ. nu.6.

Teſtis falſus in una cauſa an prohibeatur eſſe teſtis in alia. Alber.de Roſ.ff.infam.l.Lucius. nu.8.Baragot.tra.de teſti.nu.82.Fulgoſ. ff. de fide inſtru. l.quicunque nu.4. Hipol.l.maritus.n.42.ff.de q̃ſtio. & idem in rubr. ff.de fid. nu.170.

Teſtis in totum cenſetur falſus ſi in parte reperiatur falſus. Alber.de Roſ. C.de uete. iur.enu. l.tanta. nu.9. Cuma.cõſ.54.ad fi.Hipol. l.eos.nu.24. ff.ad l.Corneliam de falſ.Barba.conſ.80.nu.14. uol. 2. Calcan.nu. 18.in ciuil.Rui. conſ. 158.uol.5.nu.7. Soc. Iun.cõſ.40. nu.12.uol.2.& conſ.100.nu.22. uol.2.Bert.uerb.teſtium punitio. nu.4.Alber.de Roſ.l.2.ff.no.fol. 283.col.2.ſpec.tit.de teſti. §.12. nu.1.Bal.conſil.380.nu.6. uol.5. Alex.conſ.134.nu.9.uol.2.& con. 114.nu.8.uol.6.

Teſtis in uno falſus in totum nõ creditur ſibi propter iuramẽtum qđ eſt uniforme.Affli.c.1.in prin.de contro. inueſtit. Bertran. part.2. conſi.184.nu.14. Soci.conſil.56. nu.13.uol.4.Hipol.conſ.21.num. 84.& conſ.70.num.8.uol.1.Calcan.cõſ.25.nu.24.Soci. Iun.cõſ. 41.nu.14.uol.2. Mill.uerb.teſtis. nu.73.Imo.l.1.num.1.ff.de uerb. oblig.Prob.in Ioan.Monac.c.pręſentiũ.n.34. de teſt. Bal.l.edicto. C.de edict.diui Adria.tollen.nu. 18. Sali. l.ſi ex falſis.nu.13. C.de tranſact.Alex.conſ.27.nu.3.li.2. conſ.20.nu.3.li.4.conſ.114 nu.7. lib.4.& conſ.93.nu.10.li.5.conſ. 99.nu.21.li.5.conſ.150.nu.21. li. conſ.46.nu.6.lib.2. Nell.trac.de teſtib.nu.240. & nu.239. Alber. de Roſ.tract.de teſtib.part.3.nu. 26.to.13.Rui.conſ.15.uol.5.nu. 5.Bero.c.ſuper literis.de reſcrip. num.11.& 14.& repet.nume.18. Pariſ.conſil.152.num.21.uol.4. Barba.c.ſignificante.nume.36.de reſcrip.Corn.conſi.62.num.11. vol.1.Feli.c.fraternitatis, de hær. nu.11.Anto.Blan.tract.de indi.nu. 413.tom.15. Alber.de Roſ.tracta. de teſtib. part.3. nume.25. tom. 13.Bert. uerb.teſtium impugnatio.nu.40.

Teſtis

Teſtis dictum partim uerum, & partim falſum deponētis non ualet, nec princeps per reſcriptum facere poteſt illud ualere. Oldra. conſ. 37. nu. 1. cum ſequen.

Teſtem, qui in parte dixit uerum, & falſum, an princeps poſsit facere, ꝙ credatur. Afflic. de feu. c. 1. de controu. inueſti. Alber. de Roſa. trac. de teſti. nu. 27.

Teſtis ſi ſcienter adheret aliquam falſitatem dicto ſuo, dūmodo illud, quod adheret non tangat, naturā illius negocii principalis, ſuper quo deponit, dictum eius ualebit. Gram. deciſ. 43. Butr. c. cum cauſam, nu. 23. de teſti.

Teſtis deponēs falſum in uno capit: an ſit falſus in omnibus. Alber. de Roſ. C. de tranſa. l. ſi ex falſis. n. 5. ff. de teſti. l. qui falſum. num. 3. ff. adl. Corn. de falſ. l. eos. qui. nu. 4. & C. de teſt. ſuper rub. nu. 8. Aret. ſub rub. de falſ. nu. 26. in tract. de malef. nume. 22. Barba. conſi. 77. col. 3. uol. 3. Bert. par. 2. conſ. 184. nu. 13. & ſeq. Io. Igne. l. 3. §. ſi quis tab. nu. 138. par. 1. & nu. 141. ad Sill. Prob. in Ioan. Monac. c. Romana. nu. 10. de teſti. Alberi. de Roſ. 2. ff. no. fol. 254. col. 2. Bert. uerb. teſtium punitio. 390.

Teſtis affinis aſſinitate, qua ipsū nō repelleret, licet neget aſſinitatem, propter hoc dictum nō annullabitur, nec punietur pęna falſi. Hipo. conſi. 37. nume. 6. uol. 1. conſi. 61. nu. 68. & conſi. 70. nu. 4. 10. & 11 uolu. 1. Alber. de Roſ. l. cum eiuſdem. nu. 1. ff. de ædil. edic. Bart. l. Quintus Mutius. nu. 1. ff. de aur. et arg. lega. Bal. in l. ſi ex falſis. nu. 15. C. de trāſact. Paul. de Caſtr. in l. ex falſis. nu. 13. C. de tranſac.

Si teſtis negat illud, & dicat falsū. ſuper eo, quòd ſi confeſſus eſſet, id, nō repelleretur, ualet eius dictū. Hipol. ſingul. 16. in fin. communis conſ.

Teſtis ſi deponat aliquid non uerum per errorem, an, & quādo ei creditur in articulis. Franc. Aret. conſ. 71. nume. 1. Rui. conſi. 54. uol. 4. num. 5. Soci. Iun. conſi. 41. nu. 9. uolu. 2.

Teſtis errans in uno capitulo probat in aliis. l. nec exemplū. C. de falſ. Bald. in l. ſi ex falſis, in fin. C. de tranſact.

Teſtis ſi in aliquo falſum dixit, in aliquo eius dicto credendum nō eſt. Quomodo intelligatur hęc regula. Soci. Iun. conſi. 41. nume. 1. & 13. uolu. 2. Alberi. de Roſa. tracta. de teſti. nu. 26. Bal. conſi. 44. in 4. par. num. 5.

Teſtis falſitas ſuphis, quæ extranei ſunt à negatio principali eius dictū. ſuper negotio princip. li nō uitiatur. Soci. Iun. conſ. 100. nume. 24. uol. 2. Aret. cōſ. 60. nu. 3. Alex. conſi. 98. nu. 19. lib. 1. Corn. cōſi. 149. nu. 18. uol. 2. Dec. conſi. 163. col. 6. Rui. conſi. 36. nu. 3. uol. 4. conſi. 41. nu. 2. uol. 4. Nell. tracta. de teſtib. nu. 64.

Tiſtis ēt quòd ſciēter addat aliquam falſitatem dicto ſuo, quę non tan-

gat ſubſtantiam negocij principa lis,tamen eius dictū ualet. Gram. conſ.46.nu.4.in ciuil.

Teſtis iurans in omnibus dicere ueritatem mentiendo ſuper ueſte non probat, Franc.Cur.tract.de teſti. nu.18.to.13.

Teſtis falſarij depoſitio non ualet ſi non muta. effectus facti, de qua agitur. ſpec.de teſti. uerb.teſtis.

Teſtis non repellitur falſitate dicti, quādo reſpicit circūſtantias, quæ non attingunt negocium principale,quia ſup. illis deponit iuratus. Corn.conſi.298. uolu. 1. Gram. deciſ.43.num.7.

Teſtis nō reputatur falſus, qui termino aliquo impropriè utitur, Ioan. Igne.l.j. §. domini appel.num. 9. part.1.ad.Sill.

Teſtis non dr̄ falſum deponere quando dictum ſuum poteſt aliqua uerificari interpretatione.Bal. conſ. 323.par.4.num.20.

Teſtis accuſati de falſo atteſtationi acquieuit ſi non proteſtatur, Guliel.de cu.l.j.§.de fer.

Teſtium dictum non facit,qui reprobantur ſi falſitas tangit negocium principale.Gram.deciſ.66.nu.17.

Teſtis ſi opponitur exceptio falſitatis,quid fieri debeat, Berta.uerb. teſtium punitio, num.60.

Teſtis de falſo punitus repellitur ab accuſando ſpecul. de accuſ.uerb. item propter ſuſpicionem.

Teſtis ſi in uno teſtimonio aliquid adijciat totum eius dictum corrumpitur.But.trac.de teſti.nu.67.

Familiaris.

Teſtes non ſunt idonei,quos de familia ſua actor producit.Ioan. And. in Nouell.c.in literis. col.1. circa prin.uerſ.in literis.de teſti. 3.q.5. col.3.c.j.& ca.accuſatores, col.1. Anch.c.in literis. de teſti.num.1. Bar.conſ.3.incipit,quęrit.Hipol. conſ.40.nu.21.uol.1.

Teſtis familiaris accuſatoris repellitur a teſtimonio.Hipol.conſi.33. nu.4.uol.1.

Teſtis familiaris an,& qn̄ eſſe poſſit. Alber.de Roſ.tracta.de teſti.par. 1.§.supereſt.nu.13.to.13. Nell.tracta.de teſti. nu. 11. to.13. Ang.ff. de vſu.l.ſciendum.num.3. par.1. Bald.conſ.152.nnm.2.par.5.Mill. uerb.teſtis. nu.63.

Teſtes familiares repelluntur a teſtimonio regulariter, quod tamen fallit in duobus caſibus.Hipol. ſingul.5.incipit regula eſt.

Teſtem fam. reijciendum an domeſticum eſſe oporteat.Bell.c. in literis.de teſti. & atteſta.nu.5.

Et quid ſi deſiit eſſe familiaris dolo, vel bona fide.ibid.nu.7. & quid ſi redijt. ibid.nu.8.

Teſtificari an poſſint Iuuenes mercatores pro dominis in negotio pertinente ad fundicum.Ange. C.de teſti.l.quoniam.nu.5.

Teſtes ſi non ſunt ulterius familiares deponunt de eo, quod uiderunt in familiaritate. Panor.c.in literis.nu.6.de teſti.

Teſtes an eſſe poſſint familiares debito-

bitores poteſtatis in ſindicatu precipuè cōtra eum. Paris de Put. tracta. de ſindi. num. 1. & 5. Alber. de Roſa. tract. de teſti. par. 1. §. ſupereſt. nu. 14. to. 13. Steph. Aufr. tracta. de teſti. nu. 2.

Teſtis frater familiaris an pro domino eſſe poſsit. Barb. c. inſinuante. nu. 21. de off. del.

Probatio quando fieri poſsit per domeſticos familiares. Bar. l. conſenſu. nu. 1. C. de diuor.

Teſtes in factis domeſticis, familiares eſſe poſſunt. Paris de Put. trac. de ſindi. §. teſtis. nu. 3. to. 14. Pau. Gril. trac. de relaxa. carce. q 3. nu. 3. to. 15. Lamb. de iurepat. art. 12. q. 10. prin. par. 2. lib. 2. nu. 4.

Teſtes familiares in alijs cauſis a matrimonialib. repellendi ſunt. Mil. uer. teſtis. nu. 95.

Teſtes familiares, & cubicularij ad innocentiam probandam eſſe poſſunt Paris de Put. in tract. de ſindi. nu. 3. §. teſtetur. nu. 49.

Indicium teſtis familiaris facit. Fran. Brun. tract. de indic. & tortur. nu. 12. uide Marc. Blanc. tract. de indi. nu. 365. tom. 15.

Faciles.

Teſtes faciles faciliter mentiuntur. l. teſtium, & ibi Bal. 1. not. C. de teſti. excipitur contra teſtem, ꝙ eſt leuis opinionis. Spec. li. 2. de teſt. §. 1. nu. 28.

Excipitur contra teſtē, quòd non eſt probatę vitę, vel opinionis, nec eſt bonę conuerſationis, Spec. lib. 2. de teſt. §. j. num. 84.

Famulus.

Teſtis an & quando poſsit eſſe famulus pro domino. Barb. conſ. 6. nu. 31. Corn. conſ. 160. nu. 12. uol. 3. Porc. §. in teſtib. nu. 8. de teſtam. Steph. Aufr. trac. de teſti. num. 43. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. numero 66.

Teſtis non poteſt eſſe famulus, qui producitur ad probandum, quòd ipſe lib. reportauit. Steph. Aufr. tract. de teſti. nu. 48.

Teſtes pro dominis honeſtis famuli eſſe poſſunt puta Epiſcoporū, Abbatum, & ſimilium. Barba. c. inſinuante. num. 6. de off. deleg.

Teſtes non poſſunt eſſe contra Epiſcopum famuli per eum ꝑꝑ flagitia expulſi. Alber. de Roſ. tract. de teſti. par. j. §. ſupereſt. n. 29 to. 13.

Famulus tutoris poteſt eſſe teſtis in cauſa pupilli. Bal. conſ. 464. par. 1. num. 4.

Teſtes Epiſcoporum, & Abbatum famuli an pro ipſis Epiſcopis & Abbatibus eſſe poſsint. Barb. c. imperator, nu. 15. de iur. cal. Bal. conſil. 444. par. 1. nu. 4.

An inſtitor negociorum geſtorum, vel famulus alicuius apothecæ ſit idoneus teſtis, & an eius ſcripturę ſit adhibenda fides. Pariſ. conſil. 50. par. 2. num. 1.

Teſtis olim famulus, uel amicus, aut cōmenſalis eſt idoneus. Cor. conſil.

ſil.120.num.4.uolum.3.

Teſtis an,& qñ poſsit eſſe famulus ẽt expulſus.Barb.conſ.25.nu 3.vol. 4.Mill.uerb.teſtis.nu.79.Cum.ff. de leg.2.l.Lucius.§.Lucius.nu.1.

Actor, uel reus probare uolens per ſuum famulum quid facere debet. Alex.conſ.5.nu.8.

Fœmina.

Teſtis põt eſſe mulier. l.ex eo. ff.de teſtib.Ang.ff.de teſta.qui teſta.fa ce.poſ.l.qui teſtan.§.mulier.n.1.

Teſtis in quib.caſib. poſsit eſſe mulier, tam de iure canonico, quàm ciuili,Feder.Schen.in tract.de teſti.nu.38.to.13.Butr.tract.de teſti.nu.30. to.13.

Teſtis põt eſſe fœmina, vel laicus ad probandum impedimẽtum electi tam laici,quàm clerici, cui regulariter ex defectu bigantię opponit. But.c.cum literis. num.1. de teſti.

Teſtes poſſunt eſſe fęminę & laici ad probandum veritatem electionis, ut clerici,ſeu infamati.eod.tit.de teſti.c.quando aliquid.col.4.

Teſtis an mulier in cauſa ciuili ardua eſſe poſsit.Barb.c.edoceri.nume.37.de reſcript.

Teſtimonium fęminæ non eſt ita ualidum ſicut uirorum.Panor.c.forus eſt.num.3. de verb.ſign.

Teſtimoniũ periuri repellitur.Petr. Rebuf.trac.de priuil.ſcol.priuil. 106.nu.26.to.5.

Teſtes ſi ex aliqua cauſa nõ poſſunt eſſe fęminæ,tamen illæ admittuntur,quando in illo caſu alij non reperiuntur,Panor.c.inter.nu.7.de purga. cano.

Teſtis fœmina an eſſe poſsit.	In cauſa matrimoniali. In teſtamentis. In codicillis. In cauſa feudali. In crimine lęſę maieſta. In cauſa criminali.	Vide in verbo teſtes in cauſa matrimoniali.

Frater.

Frater in cauſa fratris an teſtis eſſe poſsit.Nepos trac.de excep.artic. 19.nu.26.to.13. Io.Monac.tracta. de defenſ.iur.§.quia.ſub nu.4.to. 13. Feder.Schen.tract.de teſti.nume.30.to.13.Alber.de Roſ.tract. de teſt.par.1.nume.9.10.11.& 12. tom.13. Steph.Aufr. tract. de teſti.nu.6.to.13. Bal.cõſ.10.par.5. num.4.& uide ſupra in uerb.amicus.Pau. de Caſ.l.parentes. nu.2. C.de teſti.Barb. cõſ.25.nu.3.vol. 4.& in c.inſinuante.nu.13.de off. del.Por.§.in teſti.nu.6. de teſta. Hipp.l.1.§.ad quæſtionem.nu.6. ff de quæſt.

Teſtis licet poſsit eſſe frater,p fratre in ciuilibus,tamen ſi cohabitat cũ fra-

fratre non poterit per ipſos teſtiſicari, Gram.conſ.41.nu.13.in ciuil. vide latè per Abb.& Felin.c.literas.col.2.de præſumpt. ubi ponit regulam,& limitationes.

Teſtis frater pro fratre,& contrà fratrem in cauſa ciuili admittitur, ſecus in cauſa criminali. Alb. de Roſa.trac.de teſti.nu.5. reliqua uide in uerb. teſtes in cauſa criminali.

Teſtimonium fratris pro fratre, uxoris pro marito eſt legitimũ, ſi non opponatur à patre. Rip.ff.de dam. infect.l.4.§.hoc autem iudicium. num.14.

Teſtis pro vxore fratris fratre eſſe poteſt Nell.tract.de teſtib.num. 25. to.13.

Teſtis non poteſt eſſe frater pro uxore fratris uiuentis, ſecus ſi ſit uidua. Ang.ff.de poſtu.l.cui eorum. §.affinitatis. nu.1.

Teſtis fratri de peculio teſtanti nec uxorẽ ducenti eſſe non põt, Fede. Schen.tract.de teſti.nu. 20.& 22.

Teſtis poteſt eſſe frater pro fratre in inſtrumento.Steph.Aufr.trac.de teſti.nu.25. Fely.c.literas. de præſumpt.nu.7.

Frater religioſus poteſt eſſe teſtis ꝓ fratre, Hipp. ſing.273.col.2.

Teſtis ſi uellet eſſe frater contra fratrem, an admittatur. Alber.de Roſa.tract.de teſti.nu.5.

Frater adu. fratrem uolens teſtimonium ferre poteſt. Feder. Schen. trac.de teſti. nu.32.

Teſtimonium fratris licet aliquantulum diminuatur, pro fratre tñ probat.Gram.conſ.29.nu.3. in ciuil.

Teſtis in quo poſsit eſſe frater pro fratre.Butr.c.inſinuante.nu.14.de off. deleg.

Fratres minores, & mendicantes.

Teſtes fratres minores eſſe poſſunt. Alber.de Roſ. trac.de teſtib. nu. 16.uide Steph.Aufr.trac. de teſti. nu.13.to.13.Papien.in forma iuramenti teſtis.nu.8.

Teſtis poteſt eſſe frater minorũ, cuius eccleſiæ aliquid donatũ eſt, ſi de donatiõe qõ ſit Step.Auf.trac. de teſti. nu. 91. ſecus ſi eſſet facta donatio, in qua ſinguli de contentu utilitatẽ perciperent. ibidem.

Teſtes an fratres eſſe poterint in cauſa ſua, ſi teſtator ipſis campanã legauerit.Barb.c.tertio loco.nu.16. de prob.& an in teſtõ eſſe poſsint, vide in uerb.teſtis in teſtamento.

Fideiuſſor.

Fideiuſſor iudicatum ſolui & cõſors litis non poteſt eſſe teſtis in aliqua cauſa. Bald.conſ.201.par.4.nu.2. Mill.uerb.teſtis.nu.59.

Teſtis in cauſa principali an fideiuſſor eſſe poſsit,& quid ꝓ alio fideiuſſore. Alber.de Roſ.tract.de teſti.nu.23. Nell.trac.de teſtib.nu. 33.to.13. Steph. Aufr.trac.de teſti.nu.45 to.13. Bagarot. tract.de reprob teſti.num. 55.to.13.

Fide inter creditorem, & debitorẽ. Nell.ibidem Berta.uer.teſtes, qui eſſe

eſſe.poſſ.num.93.

Teſtis creditor, & fideiuſſor an in conſequentiam pro reo eſſe poterint. Barb.c.tertio loco.num.19. cum ſeq.de prob.

Fideicommiſſarius vniuerſalis.

Teſtis eſſe non põt fideicõmiſſarius uniuerſalis in vel pro teſtamento. Aufr.trac.de teſti.nu.46.to.13.

Filius pro patre.

Teſtimonium pro ſe,uel contrà. nõ ferunt inuicem parentes & liberi. Ang.C.de teſti.l.parentes.num.1. Gram.decif.48.nu.13.

Teſtes contra parentes an filij inceſtuoſi eſſe poſsint. Albe.de Roſa. trac.de teſti.par.1.nu.2.

Teſtis filius in cauſa patris eſſe non põt,licèt poſsit eſſe iudex,vel arbiter,& quę ſit ratio dr̃iæ. Alber.de Roſ. ff.de arbi.l.quinetiam.nu.3.

Teſtis in teſtamento nunquid emancipatus filius eſſe ualeat.Porc.c.in teſtib.num.3.de teſta.

Teſtis an eſſe poſsit in cauſa patris filius adoptiuus.Albe.de Roſ.trac. de teſtib.nu.7. Quid in filio emãcipato. Alber. de Roſ.ibid. nu.6.

H

Hæreticus.

Teſtis eſſe nõ poteſt Hęreticus, Federicus Schen.tract.de teſti.num.18. to.13. Alber.de Roſ. §.conſequenter.par.1.nu 3.tom. 13.Steph.Aufre.tract.de teſti.nu. 50.tom.13.

Teſtis eſſe non poteſt dubius in fide catholica.gloſ.c.1.in ſi.uerb.credendum.de hæret.& ibi doct.

Teſtes admittuntur hæretici inopia probationum,Feder.lib.1.ti.10.§. 1.Item domeſtici familiares.

Teſtis eſſe non poteſt infidelis, hæreticus, nec Iudæus, nec Paganus etiam in exceptis.Butr.c.1.nu.2. de teſti.

Teſtis eſſe non poteſt, qui de hæreſi publicè pęnitentiam fecit. Steph. Aufr.tract.de teſti.nu.8. Spec.de teſtib.§.j. uer.quid de portantib. crucem.

Teſtis an eſſe poſsit, qui hæreticus fuit Steph. Aufre. tract.de teſtib. num.50.

Quod Hæreticus pro Chriſtiano poteſt etiam teſtificari, & contra hæreticum,ſed non contra Chriſtianus.nu.34.q.3.c.miramur.§.ſeq. colum.4.

Hemafroditus.

Teſtis eſſe Hemafroditus nõ poteſt. Nell.trac.de teſti.nu.20.uide Stepha.Aufr.trac.de teſtib.num.49. & Butr. tracta. de teſti. nume. 7. tom.13.

Quòd utrum Hemafroditus poſsit eſſe teſtis, qualitas incaleſcentis ſexus declarabit, 4.q.3.ca.teſtes. uerſ. item Hemafroditus.

Ho-

Homicidium.

Teſtis an eſſe poſsit q homicida eſt, Steph.Aufr.tracta.de teſti.nu.50. Nell.trac.de teſti.n.17.to.13.Berta.uen.teſtes, qui eſſe poſ.nu.131.

I

Ignotus.

TEſtis debet eſſe notus iudici, & parti. Bar.l.teſtiũ.§.ideo. nu.2.ff.de teſti. Belle.c.canonici. nu.1.3.q.5.

Teſtis debet eſſe notus iudici per inquiſitionem antefactam a uicinis. Bar.l.3.§.1.ff.de teſtib.

Teſtis in iudicium deductus an déat iudici, & partib. eſſe incognitus: Lud.Rom.ff.ſi ex noxa.cauſa.aga. l.ſi quis cũ.nu.7. Anch.conſ.415. nu.1.Bar.l.teſtiũ.nu.7. ff.de teſti.

Teſtis poteſt eſſe ignotus partib. litigantibus, niſi in inuentario. Spec. de teſti.§.2. uer.item ꝙ non nouit, & ſeq. Docto.in c.cauſam.de teſti. Ang. in anth.de teſtam. §.ſi vero ignoti.in fi.

Teſtes debent eſſe noti ab illo, contra quem producuntur. But.trac. de teſti.nu.35.

Impubes.

Teſtis impubes, uide in verbo teſtis minor annis.

Infamis.

Teſtes debent eſſe abſq; infamiæ ſuſpitione, & macula.de excep.c.1. Baragot.trac.de reprobat.nu.79. tom.13.

Teſtis repellitur a teſtimonio pp notã infamiæ.Bal.c.teſtimoniũ.nu.1. de teſt.2.q.7.c.teſtes.3.q.5.c.ſimiter. & c.ſeq.6.q.3.c.qui crimen. 22.q.5.c.ſi quis conuictus.Anch. ca.præterea. de teſti.cogen.Paui. tracta. de uiſita.q.5.par.2.nu.57. to.3.Paris de Put.tract.de re mil. lib.7. §.quia.num.3.tom.5.Nep. tract.de excep.art.19.num.8.11. tom.13.Ioan.Monac.trac.de defenſ.iuris.§.quia.num.2.tom.13. Steph.Aufrer.tract.de teſti.num. 54.tom.13.Baragot.tract.de reprobat.teſt.nu.6.tom.13.& Marc. Blan.tracta.de indi.nu.352.tom. 15.Iſer.c.j.§.j.nu.3.lib.7 tit.de not.feud.Aret.rub.de teſti.& qui repelluntur a teſtimonio. nu.70. tract.de malef.Corn.conſ.42.nu. 1.vol.1.& conſ.270.num.4.col.2. Iaſ.l.prætor ait.§.cogentur.num. 30.ff.de eden. Hipp.conſ.24.nu. 21.& conſ.101.nu.19.uol.2.Aret. ver.qui uiden.nu.1. uſque ad nu. 16.tract.de malef.

Teſtis infamis qñ a teſtamento repellatur uel non.Ioan.And.in nouel. c.præterea.col.3.circa fi.uerſ.infamiam, & per totũ.de teſtib.cog. Belle.c.teſtimonium.de teſtib. & atteſta.num.1.Belle.c.ex parte.de teſti.& atteſta.nu.21.

Teſtis an indiſtinctè repellatur a teſtificando rõne infamię, ſiue ſit iuris aut facti.Butr.c.7.nu.1. de except.Ange. ff.ad l.iul.maieſt.l.famoſi.

moſi.nu.3. But.c.teſtimoniũ.nu. 13.de teſti..Nepos trac.de excep. nu.12.Alber.de Roſ.trac.de teſti. par.1. §.conſequenter.nu.6 o. to. 13.Nell.tract.de teſti.nu.19.tom. 13.Luc.de Pen.l.infamia.nu.5.de decur.lib.10. Bertr.par.3. conſil. 268.nu.8. Berta. uerb.teſtes, qui eſſe poſ. nu. 5. & quid de infamia facti. Dec.conſ.123.col.1.

Teſtes infames infamia facti, an repellantur a teſtamento in cauſa ciuili.Capel.tholoſ.q.113.Panor.c. fi.nu.1.de teſti. Soc.iun.conſ.32. nu.31.uol.2.Feli.c.licet.de prob. nu.18.Hipp.ſing.109.

Teſtis infamis infamia facti a teſtõ non repellitur,ſed ei minus creditur.Fallit vt per Soc.reg.513.Feli. c.teſtimonium.de teſt.nu.12.Nepos trac.de except.num.14.

Teſtis infamis infamia facti in ſubſidium admittitur, etiam ubi aliàs non admitteretur. Soc.iun.conſ. 61.num.18.uol.2.

Teſtis infamis infamia facti non admittitur ad teſtimonium in cauſa matrimoniali. Berta. verb. teſtes, qui eſſe poſ.nu.16.

Teſtis non põt eſſe,qui eſt infamis infamia facti. Ang.ff.de his,qui no. infam.l.prætoris.num.4.But.c.licet.nu.37.de prob.Soc.iun.conſ. 88.nu.10.& 15.vol.2.Feli.c.teſtimonium.de teſti.nu.8.Iaſ.ff.de iureiur.l.admonendi. in repet. numero 244.

Teſtes infamis infamia facti non cenſetur eſſe integer teſtis, Iaſ. ff.de eden.l.prętor ait.§.cogentur.n.2.

Teſtis productus an repellatur infamia pendente appellatione ſuper accuſatione,Butr.c.fi.nu.12.de teſti.Fely.c.teſtimonium.de teſtib. num.16.

Teſtis in cauſa criminali non repellitur infamia facti pendente appellatione,Butr.c.fi.nu.11. de teſti.

Teſtis poteſt eſſe infamis ad famam reſtitutus.But.c.teſtimonium.nu. 12.de teſti.Feli.c.cum Ioannes.de fid.inſtr.num.11.

Teſtes infames, an poſsit probare maleficium.Imol.ff.de donat.l.filiusfamilias.nu.10.

Teſtis infamis infamia facti in criminalibus repellitur. fallit, quando teſtis teſtificatur cum tormentis, quia tunc ualet. Feli.conſ.36.nu. 9.Cor.conſ.42.nu.1.uol.3.

Teſtes infames nõ admittuntur ſine tortura, niſi in caſibus, in quibus ſpecialiter inductum eſt,ut admittantur ad teſtimonium.Hipp.conſil.102.nu.18. vol.2. & conſ. 102. nu.15. & conſ.109.nu.14.uol.2.

Teſtis infamis non repellitur,niſi habeatur pro tali.Alex.conſ.24.nu. 37.lib.2.Ang. C.de teſta.& quemadmodum teſta. ord.teſtes.nu.3. Soc.iun.conſ.32.nu.33.uol.2.

Teſti ſi obijcitur infamia, nõ eſt ſufficiens obiectus, niſi addatur cauſa infamię,Ludo.Rom.conſ.290. num.3.

Teſtes infames an probent, ſi non opponatur.Fel. c.teſtimonium.de teſti.num.16.

Teſtis nõ poteſt eſſe infamis, uel aliter inhabilis, contra quem in alia cauſa non ſit oppoſitum. Spec.de teſt. §.ſpe,ver.ſed quid ſi ꝓduxi.

Teſtis infamis in crimine enormi teſtificari poteſt.Io.Monac.trac.de defenſ.iur.§.quia. nu.3.to.13.

Teſtis poteſt eſſe infamis de his, quę in poſtribulo committuntur. Bauer.tracta.de mora.part.3. nume. 3.tom.16.

Teſtis infamis quando poſsit eſſe teſtis in teſtamento.Fel.c.teſtimonium.de teſtib. nu. 15.

Teſtis infamis quando habetur pro non infami poteſt eſſe teſtis gl.l. cum lex.in fi.ff.de teſta.Alex.conſil.138.nu.2.uol.1.

Teſtis poteſt eſſe infamis,quãdo ueritas aliter haberi non poteſt.Paris de Put.trac.de ſindi. §.qui ſemel.nu.3.to.14.

Teſtis eſſe poteſt contra producentem is, quis productus fuit pro producente, licèt infamis, uel periurus,niſi cauſa de nouo emerſerit. Bertach.uerb.teſtes,qui eſſe poſs.nu.99.

Teſtis inhabilis, & aliàs infamis, ſi de facto ꝓprio atteſtat facit ſemiplenã probationẽ. Dec.cõſ.373. num.3.Tiraq.de retract.num.48.

Teſtis quando poſsit eſse infamis in teſtamento. Bar.l.cum lege.nu.2. ff.de teſta.

Teſtes infames non admittuntur cõtra teſtem infamem.Bal.l.cum mulier.ff.ſolut.matr.nu.6.Ang.C.de inoffi.teſta.l.in arenam.nu.2.

Teſtis fides nõ minuitur ex ſuperuenienti infamia.Ruin.conſ.15.uol. 5.nu.6. de teſtib.c. præterea.col. 4.Cyn. C.de teſti. l.ſi quis.nu.10.

Teſtis de crimine ſiue publico ſiue priuato damnatus, an & quando infamis dicatur.Io.And.in nouell. c.teſtimonium.circa fi.uer.de crimine.de teſt.

Teſtis infamis ex quo condemnatus ad mortem & ex inquiſitione non eſt idoneus.Rui. conſil.34.uol.4. num.2.

Teſtis non dicitur infamis condemnatus ratione contumaciæ per ſtatutum.Corn.conſ.196. uol.1.

Teſtis infamis an indicium faciat. Marc. Blan.tract.de indi. nu.152. to.15.& Fran.Cur.trac.de teſtib. nu.15.to.13.

Teſtes eſſe uti infames non poſſunt, qui ſub nomine furti iniuriarum, raptorum, de dolo malo, & fraude pactus eſt.Steph.Aufr.rrac.de teſtib.nu.24.

Exceptio infamiæ contra teſtem oppoſita an tollatur replicatione. Bar.in l.cum mulier.num.8.ff.ſolut.matrim.

Teſtis eſſe non poteſt ignominiæ cauſa ab exercitu remiſſus.Steph. Aufr.tract.de teſtib.nu.86.

Teſtes non infamat, neque repellit delictum citra condemnationem. Cur.conſ.196.nu.1.uol.1.

Exceptio contra teſtem infamiæ an opponatur per infamem Berta.in uerb.exceptio contra teſtem.nu.

Teſtis infamis an à iudice ſit repellẽ

dus, an qñ & debeat Iudex de cõditione teſtis inquirere. Rebuf. in tract. de reprobat. nu. 10. tom. 13. Aret. l. à teſte. ff. de teſt. nu. 3. & 4. ubi dicit, quòd poteſt quis, ut teſtis ſignare teſtamentum annulo. Fel. c. cum I. & A. de re Iudi. nu. 2.

Exceptio infamiæ cõtra teſtem, quã debeat habere concluſionẽ. Alb. de teſt. §. videdũ eſt. nu. 6. to. 15. Bart. in l. cauſam legis. nu. 3. ff. de teſta. Alex. in l. 1. C. de teſta. nu. 2.

Excipiens cõtra teſtẽ, ꝙ eſt infamis, dẽt addere cauſam quare ſit infamis, Bar. in l. 1. nu. 7. C. de teſta. q ita communiter habet, & reputat Roma. in l. teſtes ſerui. nu. 9. C. de teſta. & quibus mod. teſtam. ord.

Infidelis.

Teſtis non poteſt eſſe infidelis. But. c. 1. nu. 3. de heret. 2. q. 7. c. non poteſt. col. 3.

Teſtes Iudęi, & pagani, ſm cõmunẽ opinionem, & in caſibus exceptis, eſſe non poſſunt. Io. And. in Nouell. c. placuit. col. 3. circa fin. uerſic. in gloſ. penult. de teſti.

Inimicus.

Teſtis eſſe nõ poteſt inimicus in cauſa ſui inimici, Nepos tract. de except. nu. 18. Io. Monac. de defenſ. iur. §. quia. num. 3. tom. 13. Feder. Schen. trac. de teſti. nu 40. to. 13. uide Franc. Cur. trac. de teſti. nu. 102. to. 13. Steph. Aufr. trac. de teſtibus, nu. 56. to. 13. Amodeus de Caſtell. tract. de ſindi. nu. 140. to. 14. Roui. in tract. de accuſ. nu. 23. tom. 11. 2. q. 1. in princ. circa medium. Barto. §. ſi quis uerò. de teſtib. nu. 2. Barba. conſil. 88. nu. 6. uol. 4 & quando præſumitur reconciliatio. ibidem num. 8. uol. 4. Hipol. conſil. 18. nu. 28. & 32 primo uol. Bert. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 20.

Teſtis an repellitur ob inimicitiam ſuperuenientem facto ipſius contra quem producitur. Alber. de Roſ. tract. de teſt. par. 3. num. 18. Specul. rubr. de dona. inter uir. & uxor. col. 4. Hipol. l. 1. §. cum quis latrones. nu. 15. ff. de quæſtio.

Teſtis inimicus etiam in extremis laborans ſuſcepto corpore Chriſti non põt examinari ad perpetuam rei memoriam. Bald. §. Vaſalli. de pa. Cõſtan. Hipol. l. 1. §. præterea. nu. 7. ff. de quæſtio. Bertran. part. 2. conſi. 131. nu. 9. par. 3. conſi. 15. nu. 5. & conſ. 211. nu. 3.

Teſtis eſſe non poteſt, qui cum inimicis moratur. Nepos trac. de except. nu. 2. & 27. Steph. Aufr. trac. de teſt. num. 20. tom. 13. & Marc. Blanc. trac. de Indi. nu. 164. to. 15. Bert. uerb. teſtes, qui eſſe poſſunt. num. 130.

Teſtis an repellatur à teſtificando eo quòd cum inimico meo conuerſatur. Butr. cap. cum oporteat, nu. 29. de accuſ. li. 5. Albe. de Roſ. tract. de teſt. nu. 6.

Teſtis repellitur à teſtificãdo cõtra ali-

aliquem ex inimicitia orta de nouo.Feli.c.ſi. de teſti.Com.conſil. 142.nu.3.

Teſtis ſi tempore teſt.ſit inimicus, tempore uero depoſitionis amicus ultima qualitas attenditur. Rui.conſ.188.nu.15.

Teſtis cauſans inimicitias,ut ſuſpectus repellitur. But.c.veniens. el 2.num.5.de ſponſal. & matri.Iaſ. C.de his,quibus ut indigni.l.ſororem.nu.6.

Teſtis eſſe non pōt de inimicitia capitali ſuſpectus. Alber.de Roſa. trac.de teſt.nu.4.quid de inimico reconciliato? idem eod.trac.de teſtibus.nu.3.tom.13. Steph. Aufr. tract.de teſt.nu.56.to.13.

Teſtis licèt dicat non habere inimicitiā,ſi tamen ſubeſt cauſa inimicitiæ repellitur,& non ualet. Hipol.conſ.20.nu.33.& nu.20.uol. 1.Barb.c.accedens.el 2.nu.16.vt lit.non conteſt.Hipol.ſingul.178. incipit inimicus.& ſingul.273.incipit notiſsimis.

Teſtis licèt dicat nullā habere inimicitiam contra quē depoſuit,repellitur ſi ſubeſt cauſa inimicitię.Hipol.l.1.§.pręterea.nu.4.ff.de quęſtio & ſing.177.incipit inimicus.

Teſtis inimicus vtriuſque partis an admittatur.Hipol.l.1.§.cum quis latrones.nu.12. ff.de quæſtio.

Quòd propter inimicitias pōt quis repellere teſtes contra ſe,quos admiſit pro ſe aliàs non. 4.q.3.teſtes,§.ſequenti,uer.ſi quis col.2.

Teſtes inimici non admittuntur, ēt in crimine læſæ maieſtatis,nec hæreſis.Gram.uoto.3.nu.30.& 31.

Teſtificans contra aliquem in cauſa criminali præſumitur inimicus. Albe.de Roſ.ff.de teſt.l.producti. nu.2.Bart.l.poſt legatum.§.is uerò.n.2.ff.de his, qui.ut indi. But. c.fraternitatis,nu.20.de teſtibus. & c.meminimus. num.3.& 10.de accuſ.& ibi Anch.nu.7. & c.1.de accuſ.nu.2.Paris de Puteo tra.de ſindi.§.ſuſpicio.Blan.tra.de indi. nu.52.to.15.

Teſtis in cauſa criminali adductus contra aliquem uelut inimicus,repellitur ubi ſe ingerit nō citatus ad teſtificandum. Butr.c.cum P. nu.3.de accuſ. Panor.c.meminimus.nu.8.de accuſ.Blan.tract.de indi.num.154.& 155.Barb.c.iurauit.nu.28.de proba. Hipol.conſi. 19.num.23.& conſi.29.num.22. volum.1.

Teſtis, qui perhibuit teſtimonium contra aliquē in cauſa criminali, non prohibetur perhibere cōtra eundem in alia cauſa. Panor.cap. cū.P.Manconella.n.14.de accuſ.

Teſtis nō præſumitur ſuſpectus,aut inimicus ex iterata depoſitione. Panor.c.fraternitatis.n.2.de teſt.

Teſtes qui reprobantur in ciuili, an ſint reprobati in criminali. Bal.in l.ſi.quis ad ſe.num.9. C.de uia publica,uel priuata.nu.9.

Teſtis eſſe non poteſt, qui litē criminalem habet contra eum, contra quem in teſtem producitur.Step. Aufr.tract. de teſti.nu.64.

Quid ſi cauſam pecuniariam habet. Steph.Aufr.ibidem Spe.tit.de teſtib. §.1.uerſic.item, quòd habet cauſam.Butr.& Abb.c.1.de iudi. Alex.l.3.de teſt.Fulgoſ.C.de teſt. auđen.ſi teſtis.nu.3.

Teſtis habens cauſam contra illum, contra quem producitur, an ſit admittendus, Spe.ti.de teſt. §.1.nu. 74.Butr.c.1.num.7.de iudi.Mill. verb.teſtis.nu.43.Aret.ſub rubr. de teſti.& qui repelluntur à teſtimonio.nu.2.& Feli.c.cum ſuper. de offi.deleg.nu.3.& per Feli.c.1. nu.2.de iudi.

Teſtis ad hoc, ut propter iniuriam iure communi aliquis repellatur, de capit. inimicitia intelligitur. Barb.c.accedens.el.2.num.15.ut lit. non conteſt. de ſimon. c.licèt Hely.col.3.Iaſ.C.de his, qui.ut indigni.l.hæreditas.nu.4.Barb.c. cum.M.nu.15.de conſtit.

Teſtis ut repellatur à teſtificando ratione inimicitiæ, qualis exigatur inimicitia.Butri.c.per tuas; nu.3. de ſimon. Alber.de Roſ.tract.de teſt.par.1.§.ſupereſt.num.7.tom. 13.Corn.conſ.101.nu.24.uol.2. Fulgoſ.conſ.189.col.ultima Bertran.par.2.conſ.19.nu.12.

Teſti inimico vltra inimicitiam capitalem quanta ſit fides adhibenda relinquitur arbitrio iudicantis. Abb.c. inquiſitionis.§.tertii. nu. 11.de accuſ.

Teſtis inimicus ex leui inimicitia nō repellitur.Gram.deciſ.34.nu.27. & 26.Bart.l.1.nu.5. ff.de his quibus,ut indigni.num.5.

Teſtem ſi quis vult repellere propter inimicitiam, non ſufficit probare inimicitiam in genere, ſed debet probari in ſpecie qualitas eius.Iaſ.C.de teſta.l.1.nu.9.

Teſtis ut dicatur inimicus alicuius, ſufficit offenſam factam eſſe inter eos. Specul. rubr. de donat.inter vir.& vxorem.

Teſtis ad hoc ut tanquam inimicus repelli poſsit, requiritur ꝓbatio euidens, & manifeſta inimicitiæ. Grā.deciſ.34.nu.24. & deciſ.86.

Exceptio inimiciæ ſi opponatur contra teſtem, talis exceptio nihil prodeſt,nec ſufficit probare inimicitiam in genere, ſed oportet eam probare in ſpecie. Iaſ.de leg. 1.l.Titiæ textores. nu.11.Gram. deciſ.86.nu.5.

Teſtes an poſsit produci per Epiſcopum incarceratos per ipſum Epiſcopum ad ferendum teſtimoniū pro, uel contra eum. Butr.c.cum oporteat.nu.31.de accuſ. Amod. de Caſtell. tract.de ſindi. nu.190. tom.14.

Teſtis non repellitur à teſtimonio contra eū, qui ipſum ſtudioſè percuſsit, & accuſauit, ut ipſum excluderet. Gloſſ.uerb.à pupillorū. §.item in inſtit. de excuſ. tuto. Steph.Aufr.tract.de teſti.num.8. tom.13.Ber.uerb.teſtes, qui eſſe poſſ.nu.44. Barba.c.ad hoc num. 37.& idem in c.inſinuāte.nu.31.

Teſtis contra non pōt eſſe accuſatus à me ad cautelam, ut tanquam ſocius

cius criminis repellatur. Bar. l. 1. §. cum aliquis. de quæſtion. & l. quoniam. C. de teſtibus, Bal. authen. ſi quando. col. vlt. C. de teſtibus.

Teſtis, qui contraxit amicitiam cum inimico meo, vel iam cõtraxerat, non eſt inimicus meus, adeo quòd à teſtimonio repellatur, licèt de fide detrahatur. Dec. l. conſilii. §. ſocij. ff. de regu. iur. nu. 4. Cin. C. de teſtibus l. ſi quis. nu. 11.

Teſtis inimicus eſſe non poteſt, tamen ſi fuerit admiſſus, & non fuit oppoſitum ualet. Gom. c. ſi uerò. de iudi. nu. 16.

Teſtem ſuum inimicum pars producens non poteſt ipſum repulſare. Afflic. c. 1. ſi lis, inter Dom. & Vaſall. oriatur.

Teſtimoniũ an ualeat, ſi facta eſt recõciliatio poſt dictũ teſtimoniũ, & quid de pteritis inimicitijs reconciliatione ſecuta. Barto. §. ſi quis uerò. in auth. de teſt. ibi. quære gl. ſuper uerb. non adſit. nu. 4.

Teſtis dum allegatur, quòd eſt inimicus capitalis debet in eius receptione ſuperſedere. Gram. decif. 86. nu. 2. Paul. de Caſtr. nu. 2. 6 & 7. C. de teſta.

Exceptio inimicitiæ capitalis impedit examinationem teſtis nõ aliæ, quia reſeruantur. Bart. in l. 1. §. ſi quis. dicam. nu. 2. ff. de quæſtio.

An teſtis, qui eſt inimicus graui inimicitia faciat indicium ad torturam. Bal. conſ. 138. par. 3. nu. 1.

Inueſtitor in cauſa feudi.

Teſtis inueſtitor eſſe nõ poteſt in cã feudi. Bal. c. ſi duo. de pace tenen.

Ioculator.

Teſtis an poſsit eſſe Ioculator, & ſi recipiatur, an dicatur ualere. Vi. de teſtib. nu. 28.

Iudex.

Teſtificari an poſsit Iudex, uel arbiter de geſtis coram eo. Ang. C. de recep. arbit. l. ne in arbitris. nu. 4. Bal. c. quoniam contra falſam, nu. 65. de proba. Imo. de arbit. c. non ſine iniuria. uerſic. in contrarium facit nu. 20. Gemi. tra. de teſti. nu. 31. to. 13. Ber. verb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 24.

Teſtis deponens ſuper ualiditate ſuę ſententiæ non eſt idoneus. Alex. conſ. 70. nu. 2. li. 3. Hipol. ſingul. 197. incipit ad hoc &c.

Teſtis nõ poteſt eſſe iudex coram ſe de geſtis, de quibus iudicauit, quãdo poteſt aliquod commodum, uel honorem, ſeu verecundiam ſibi impingi, niſi in ſubſidium. But. c. cum dilecti. nu. 43. de elect.

Teſtificari poteſt iudex de actis coram eo, & per eum factis, licèt nõ ſcriptis, & maximè in cauſa appellationis. Mill. uerb. teſtis. nu. 48.

Quòd licèt ſimplici uerbo Iudicis creden. ſit, tamen non põt eſſe teſtis, ſi ab ipſo appellat in cã appellationis. 2. q. 6. c. ſtatuendũ col. 2.

Teſtificari quando poteſt iudex ad declarationem ſuę ſententię. Iſer. c. 1. § 1. nu. 44. in addi. lib. 3. tit. de prohib. alie. per Feder.

Teſtis poteſt eſſe Iudex pro parte, ꝑ qua ſentẽtiam iuſtè tulit, & quod ubi agit ad ſuam, quam tulit, c. 2. num. 13. de arbit. lib. 1. par. 2.

Teſtis & iudex in eadem cauſa eſſe non poteſt. Bero. c. ex literis tuis. de proba. num. 59. 4. q. 4. c. nullus vnquam.

Teſtis, qui impetratus eſt Iudex ab eo contra quem erat depoſiturus, ut non poſsit in cauſa deponere, poteſt peti, ut detur alius Iudex. Bar. l. 1. §. ſi ſeruus. ff. de quæſtio. nu. 4. Spec. de teſt. §. 1. uer. quid ſi impetres. de teſtib. c. dilecto filio. col. 4. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſunt. nu. 153.

Teſtem debere ſummatim probare, quòd Iudex habeat notitiam de meritis cauſę, an ſit neceſſarium. Bal. c. dilecto. num. 5. de teſtibus.

Teſtis ſi impetretur in iudicem delegatum, poteſt peti delegationem reuocari, niſi delegatus iuret de cauſa nil ſcire. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 173.

Teſtis an eſſe poſsit in cauſa, quam ſubdelegauit. Steph. Aufr. trac. de teſti. nu. 33.

Teſtis uel accuſator de domo iudicis nõ admittitur. Alb. de Roſ. ff. de teſtib. l. teſtes. nu. 1. 4. q. 4. cap. contra. Anch. c. 1. de offi. iudi. nu. 3. Imo. de offic. iudi. c. ex literis. nu. 8. Steph. Aufr. trac. de teſt. nu. 44. tom. 13.

Teſtem iudicem remotum propter officiũ teſtificandi per me tñ impetratum, an poſsit obijcere. But. c. dilecto. nu. 6. de teſt. li. 2. par. 2.

Iudæus.

Teſtis non põt eſſe Iudæus, uel alius infidelis contra Chriſtianum. Nepos trac. de except. nu. 53. Io. Monac. tra. de defenſ. iur. §. quia. nu. 8. to. 13. Alber. de Roſ. tra. de teſt. par. 1. §. conſequenter. nu. 5. tom. 13. Nell. tract. de teſt. nu. 20. tom. 13. Steph. Auſ. trac. de teſt. nu. 58. to. 13. & Paris de Put. trac. de ſindic. §. qui. nu. 1. to. 14. & c. Iudæi. de teſt. Io. And. in nouell. c. Iudęi. col. 3. circa medium, uer. quærit hic Hoſtien. cum uer. ſequen. de iude. Hippol. ſing. 41. Bertac. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 7.

Iudæus non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianum, etiam ſi efficiatur Chriſtianus, Hippol. ſing. 273. incipit notiſsimum.

Teſtes Iudæi contra Chriſtianum licèt non ſint idonei teſtes ſupplendum tamen ex aliis præſumptionibus. Aimo. conſ. 73. nu. 18.

Teſtis in quibus caſibus Iudæus, Hęreticis, uel alius infidelis eſſe ualeat, & in quibus minimè. Porc. §. imperatoriam. nume. 5. de iuſtit. & iur.

Teſtis Iudæus an admittatur contra Iudæum, uel infidelis contra infidelem. Zabarel. de teſti. cle. 1. nu. 29. Ang. ff. ſol. matr. l. cum mulier. nu. 6.

Teſtibus duobus fidelibus, & honeſtis, & non minus Iudæus aliquid probare poteſt. Io. And. in nouell. c. li-

c.licèt. col. 4. cir.med.uer.licèt, de teſtib.

L

Laborator.

Laboratores an poſsint eſſe teſtes, Bald.conſ.293.part.3.nu.9. uide ſuprà in uerbo colonus.

Laicus contra clericum.

Teſtis an ſit laicus contra clericum. c.de cætero. de teſtibus. Hippol. conſ.41.nu.2.uol.1 Feli.c.inquiſitionis. §.ad petitionem. de accuſ. nu.6.uer.& ſubdit.

Teſtis non põt eſſe laicus contra clericũ in cauſa criminali. de teſtib. c.de cętero.Nepos trac.de excep. nu.78. Albe.de Roſ.trac.de teſt. §.uidendũ.nu.17. to.13.& Steph. Aufr.trac.de teſt.nu.61.Butr.c. cum non.nu.25.de iud.Fel.c.de cætero.de teſt.nu.4.Bert.in uerb. teſtes, qui eſſe põſſ.num.133.

Teſtis nõ poteſt eſſe laicus in cauſa criminali contra clericum accuſatum pro ſua, uel ſuorum iniuria. Io.An. in nouell.c. de cętero col. 4.circa med.uerb.decætero.de teſti.& ibi Butr.nu.1.

Teſtificari poſsũt laici cõtra clericũ infamatum.Imol.c.cum nõ ab homine.nu.7.Mill.uerb.teſtis.n.46.

Teſtis etiam uilis admittitur laicus contra clericum in cauſa criminali in caſibus exceptis.But.c.decęteo.num.3.de teſtibus.

Teſtes non admittuntur laici contra clericos criminaliter accuſatos,fallit ſi ciuiliter. But.c.cum literis.nu.17.de teſtib.

Teſtis eſſe non poteſt laicus in cauſa electionis, & clericus, licet ſint extra collegium eccleſiæ.Butr.c. cum olim.nu.7.de dolo, & cõtu.

Teſtis laicus licèt contra clericũ non põt examinari, ſi tñ examinatus ſit, indiciũ ad torturam facit, Priſ. Brun.trã. de indi. & tortu.nu.23.

Legatarius in teſtamento.

Teſtis idoneus an & quando etiam legatarius in teſtamento ex quo habet legatum. Papor.c.inſuper.nu. 9.de teſti.

Reliqua uide in uerb.teſtis in teſtõ.

Lenones.

Teſtes eſſe non poſſunt lenones. Stepha.Auf.tract.de teſt.nu.63. limita ut per Pari.de Put. trac.de ſindi.§.ſupplicio.nu.3.to.14.

Teſtes leonones non admittuntur, cum ſint criminis participes. Io. An.in nouell.c.præterea.col.1.in princ.uer.dicit Hoſt.de teſt.

Leproſus.

Teſtis eſſe poteſt, qui leproſus eſt. Steph.Aufr.trac.de teſti.num.62. Berta.in uerb.teſtes, qui eſſe põſſ. num.9.

Libertus.

Teſtis

Teſtis libertus contra patronum nõ admittitur.l.libertorum. C. de teſtib.Spec.de teſtib.§.1.12.q.2.c. Epiſcopus,qui mancipium.§.vlt. 4.q.3.§.teſtes.§.ſeq.uerſ.item patroni, & uer. item liberi. Azo.in ſum.C.de teſt.nu. 21. Nepos trac. de excep. art.19.nu.4.to.13. Monac.trac.de defenſ.iur. §.quia.nu. 6.to.13.Nel.trac.de teſtib.nu.12. to. 13.Stepha.Aufr.tract.de teſti. nu.54.to.13.Fulgoſ. C.de teſtib. l.liberorum.nu.1.

Teſtificari pro eccleſia non poſſunt liberti nolentes.But.c.3. num.14. de ſer.non ord.li.1.par.2.

Teſtis poteſt eſſe libertus contra libertum in cauſa pia. Bal.l.1. C.de ſacroſ.eccleſ.

Teſtis libertus an poſsit eſſe in teſtamento ad pias cauſas. Bald.l.habent. C.de ſacroſ.eccleſ.nu.41.

Litigioſus.

Teſtes litigioſi eſſe non poſſunt.3.q. 5.c.ſuſpectos.& c.ſeq.

Litis particeps.

Teſtis eſſe non poteſt particeps litis Bal.l.dictantibus.C.de teſta.

Teſtis eſſe non poteſt particeps litis quia ratione affectionis dicitur habere ſimilem cauſam. Gram. conſ.41.nu.5.in ciuil.

Locans operas cum periculo vitæ.

Locans operas pro colligẽdis fructibus ex arbore alto, vel pro capiendis auibus ex turri altiſsima cũ uitæ diſcrimine eſt infamis, & ideo non eſt idoneus teſtis. Alber.l.1. §.idem ſenatus.ff.poſtulando. An ge. tamen in d.l.1. §.uertices tenet quòd non ſit infamis, ſed quòd non ſit integer teſtis.

Luſor.

Teſtes luſores, blaſphematores nõ probant.Gram.deciſ.2.num.1.& idem uoto 22.num.3. & 4. & per Dec.conſ.163.nu.10.ubi latè declarat, quis dicatur luſor in materia, de qua agitur, & per Aimo. conſil.169.num.5.& aliquid per Anch.conſ.227.nu.5.

M

Malæ vitæ & famæ.

TEſtis eſſe non poteſt, qui eſt malæ vitæ & famæ.Spe. de teſtib. §. 1.uer.item quòd non eſt probatę. Bal.c.ſup eo.nu.1. de teſti.Steph. Aufre.trac.de teſt.num.65. Alex. conſ.81.num.13.li.3. Gram.uoto 34.nu.8.& uoto 22.nu.9. Gram. deciſ.2.num.3. Bero.c.licèt cauſam.de probat.nu.44.

Teſtis ſi tempore iuramenti erat bonæ famę, ſed tp̃e depoſitionis erat malæ famæ, an depoſitio ſit ualida.Bal.c.ſuper eo.nu.2.de teſtib.

Teſtis ſi bene uixit à tribus annis retro licèt ꝑ prius malè uixerit, pręſumitũ emẽdatus, & ſi mali mores præterijſſent præſumuntur purgati, ſi ꝑ triennium proceſsit in bonis operibus.Grammat.conſi.50. num.

num.7.in ciuil.

Mandatarius.

Teſtis mandatarius deponens de mã dato ſibi facto licèt ſit idoneus in illud, intelligendũ eſt in cauſis licitis in ciuilibus, in quibus licitè mandatum acceptatum erit ſecus erit in criminalib. Grã. decıſ.28.

Mandatarius criminis põt eſſe teſtis contra mandantem ſuper crimine ad inſtructionem nõ ad probationem ſi acceptaſſet, ſed ſi non acceptauit põt eſſe teſtis ad torturam. Blan.in l.1.§.diuus.Antonius col. 3.in prin. verſ.in auth.ff.de q̃ſtio.

Mater in cauſa filij.

Teſtis an eſſe poſsit mater in cauſa filij, & contra.Nell.tra.de teſt.nu. 7.to.13.Alb.de Roſa.trac.de teſt. par.1.nu.7.to.13. Steph.Aufr.tra. de teſt.num.66.tom.13.& nu.77. Paul.de Caſt.l.qui teſtamento.§. quicunque.nu.5.ff.de teſta.Porc. §.in teſt.nu.7.de teſta.Barb.conſ. 25.nu.71.uol.4.

Teſtis matris teſtimonium eſt ſuſpectum, ubi filia petit in virum aliquem ſe maiorem. Io.And.in nouel.c.ſuper eo.col.3.cir.fi.uer.ſuper eo.de teſt.

Reliqua uide in uerb. teſtes ſuper matrimonio.

Teſtimonium matris, an in probatione ætatis minoris admittatur. Alber.de Roſ.ff.de probat. l.etiam. num.1.

Teſtimonium matris quandoq; probat Salomonius ſigno B.fol.15.

Magiſter pro Diſcipulo.

Teſtis an poſsit eſſe magiſter pro diſcipulo.Nell.tract.de teſt.nu.25. uide ſuprà uerb.teſtis doctor pro diſcipulo.

Maritus pro vxore.

Teſtis non põt eſſe maritus pro vxore, nec è contra.Alb.de Roſ.trac. de teſti.par.1. §.ſuper eo.nu.1.to. 13.Steph.Aufr.tra.de teſt.nu.98. to.13. Bagarot.trac.de reprobat. teſt.n.25.to.13.Ang.ff.ad ſenatuſ cõſul.ſilla.l.ſi pater. §.ſi uir.n.2.

Mediator.

Teſtis mediator an ſit idoneus, uide uerb.teſtis proxeneta.

Mendax.

Teſtis eſſe poteſt ſolitus dicere mẽdacium.Ab.c.teſtimonium.nu.3. de teſt.Spe.de teſt. §.1.uerb. item quòd aliquid de ſuo. num.87.ubi Spec.loquitur de admiſcente men daciũ ueritati in ipſo examine, diſtinguẽdo, aut.in ſubſtitutionib. aut non. per Anch.conſ.227.n.5.

Mentecaptus.

Teſtis eſſe non põt qui mentecaptus eſſet.Steph.auf.tra.de teſt.nu.65.

Mercenarius.

Teſtis an eſſe poſsit clericus mercenarius, aſcriptitius & colon. Albe. de Roſ. trac. de teſti. par. 1. §. ſuperest. nu. 11. to. 13. & Steph. Aufre. trac. de teſt. num. 11. to. 13. Ber. in uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 65.

teſtis eſſe non poteſt, qui mercenarius eſt, quia domeſticus eſt. Stepha. Auf. trac. de teſti. nu. 68. tom. 13. Gram. cõſ. 165. nu. 4. in ciuil.

Meretrix.

teſtis eſse non poteſt meretrix. Nepos tract. de excep. art. 19. nu. 10. to. 13. Fed. Schen. trac. de teſtib. nu. 17. to. 13. Vital. cle. teſtibus. nu. 28. de teſtibus.

teſtis eſse non poteſt meretrix contra ſimoniacum. Butr. c. tanta. nu. 9. de ſimo.

Minor annis.

teſtis cuius ætatis eſse debeat. Fran. de præſcrip. c. 1. nu. 16. in 6. Albe. de Roſ. tract. de teſti. par. 1. 5. uiden. nu. 11. to. 13. & Nell. tract. de teſt. nu. 21. to. 13.

teſtis in cauſa criminali minor 20. annis eſse non poteſt. Fed. Schen. trac. de teſt. nu. 14. tom. 13. Bagarot. trac. de reprobat. teſtium. ibidem, & Ioan. Oldradop. tracta. de uſucap. ibidem, & Fran. Brun. tracta. de indi. & torturæ. q. 2. part. 1. nu. 17. tom. 15.

teſtes maſculi debẽt eſse annorum 14. & fœminę 12. in cauſa ciuili. Soc. iun. conſ. 29. nu. 14. uol. 2.

Teſtis eſse non poteſt, qui impubes eſt. Nepos tract. de excep. arti. 19. nu. 18. tom. 13. Io. Monac. trac. de defenſ. iuris. §. quia. nu. 5. tom. 13. Steph. Aufr. trac. de teſtib. nu. 57. to. 13. Franc. Brun. in trac. de indi. & tortura. q. 4. par. 2. nu. 17. to. 15. & Math. Blanc. trac. de indi. & tortura. nu. 346. to. 15. 4. q. 3. teſtis & §. ſeq. col. 2. Bagarot. tract. de reproba. teſtium. nu. 16. to. 13. & Oldendo. tra. de vſucap. & præſcrip. §. prius ætatis. nu. 8. tom. 16. Imo. de teſti. & atteſta. c. licèt uniuerſis. num. 3.

teſtis eſse nõ poteſt impubes etiam ſi à parte non opponatur. Paris de Put. trac. de ſindi. §. qui ſemel. nu. 1. tom. 14.

Teſtis an poſsit eſſe pupillus. gl. l. inuiti. ff. de teſtib. Nell. trac. de teſt. nu. 21. to. 13. Dec. l. 2. §. item impuberes. de reg. iur. num. 9. Berta. in uer. teſtes qui eſse poſs. num. 147. Barb. c. iurauit. nu. 71. de probat.

Teſtis an eſse poſsit probando initium poſseſsionis intratæ tempore ſuæ pupillaris ætatis Bald. cap. cum a nobis. nu. 9. de præſcript.

Teſtes an eſse poſsint, qui in confinio ætatis adultæ. Bald. c. in nomine domini. nu. 16. de teſtib. Bert. par. 3. cons. 47. nu. 1. Barb. c. qualiter. de indi. nu. 30.

teſtis eſse non poteſt, qui infans eſt. Steph. Aufr. trac. de teſtib. nu. 55. tom. 13. Gram. deciſ. 40. num. 15. Bert. in uerb. teſtes, qui eſse poſs. num. 89.

Teſtis

Teſtis in criminalibus eſſe poteſt pupillus proximus pubertati, & non proximos in crimine læſæ maieſtatis. Bert. in uer. teſtes qui eſſe poſſ. num. 86.

Teſtis an eſſe poſsit, q̃ eſt in cõfinio ætatis adult. & dic quòd non. Bal. c. in nomine domini. n. 15. de teſt.

Monacus.

Teſtis non poteſt eſſe monacus nec quilibet ſub obedientia conſtitutus. Nepos tract. de excep. nu. 32. Io. Monac. trac. de defenſ. iur. nu. 6. Alber. de Roſ. tracta. de teſt. §. uidendum. nu. 15. Nell. tract. de teſtib. nu. 22. to. 13. & Steph. Aufr. trac. de teſt. to. 13. nu. 13. in cõtrarium uide Feli. poſt Abbatẽ in c. cũ inuitus. nu. 3. de teſtib. & uide Franc. Are. conſ. 159. nu. 9. & ſeq.

Teſtes eſſe poſſunt monacus, uel canonicus regularis, Abbas & prior Bagarot. in trac. de reprobat. teſt. nu. 8. to. 13. Quod intellige ſi coram ſuo iudice deponant ad c. 1. de iur. calum. nu. 21. Maria. Soc. c. fi. de iura. col. 1. nu. 29.

Teſtes an eſſe poſsint monaci, uel fratres regulares. Mill. uer. teſtis. nu. 65. Bertac. in uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 85.

Teſtis monacus ſine ſuperioris licentia non iurat neque teſtificatur. Franc. Cur. tract. de teſt. nu. 96.

Teſtes poſſunt monaci contra proprium Abbatem in cauſa criminali. Butr. c. licèt heli. nume. 6. de ſimo lib. quinto.

Mulicbria paſſus.

Teſtis non poteſt eſſe mulier, quæ nubit in uirum, nec uir, qui ne fœminam nubit. Steph. Aufr. trac. de teſtibus nu. 7. tom. 13.

Murator.

Muratores, qui aſcendunt cacumina, & tecta ędificiorũ nõ ſunt infames, eis tñ non adhibetur integra fides. Ang. l. 1. §. beſtijs. ff. de poſtul. & faciant ibi not. per Alber. qui tenet, ꝙ in totum repellantur.

Mutus.

Teſtis eſſe non poteſt, qui mutus eſt. Lau. Silu. trac. de feud recogni. q. 56. nu. 2. to. 7. Nell. tract. de teſti. nu. 28. to. 13. Steph. Aufr. trac. de teſt. nu. 21. to. 13. Ber. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 102.

N

Negociorum geſtor.

Teſtis an eſſe poſsit negociorum geſtor, uel procurator pro domino ſuo. Bagarot. tra. de proba. teſtium. nu. 36. to. 13. & Nell. tracta. de teſtib. nu. 31. tom. 13.

Notarius.

Teſtis in alia inſtantia an notarius eſſe poſsit. Albe. de Roſ. tra. de teſt. nu. 8. Ang. Peruſ. conſ. 40. num. 3.

Teſtis non põt eſse notarius ad probanda

banda acta communia, ſeu geſta, Fulgoſ.conſ.1 43. in med.3 .col.

Teſtimonium notarii non ualet, niſi de his, quæ tunc fiunt, qñ eſt roga tus de inſtrumento. Hippol.l.1. §. ſi quis dicatur.nu.4.ff.de quęſtio.

Teſtificari poteſt notarius, & teſtes inſcripti in inſtrumento pro adiu uando inſtrumentum, & pro confirmatione & declaratione contentorum in eo. Imol.de fi.inſt.c. cum Ioannes. nu.8.

Nuncius.

Teſtis eſſe poteſt nuncius ad citationes. Alber.de Roſ.tract.de teſt.§. videndum, nu.2.

Nutrix.

Teſtis eſſe poteſt nutrix ſuper ætate alumni, & probat ſi dicat, ſcio, quia nutriui. Steph. Aufre. tract. de teſt, nu.73.

Teſtis nutrix regulariter eſſe non poteſt. Ferret. conſ.88.nu.2.

Nutritor.

Teſtis eſſe non poteſt nutritor pro tempore, quo nutriuit, ſed poſtea ſic in cauſa alumni ſui. Stepha. Aufr.in trac.de teſti.nu.73. Bert. uerb.teſtes qui eſſe poſſ. nu.61.

O

Odioſus.

TEſtis non admittitur ad teſtificā dum pro odio priuato ſecus ꝑ publico. Butri.c.quoties.nu.8.de teſti.li.2.par.2.& ibi Feli.nu.5.

Operarij.

Teſtes eſſe non poſſunt operarij, qa loco domeſticorum ſunt. Stepha. Aufr.trac.de teſtib.nu.14.uol.13.

P

Papa.

TEſtis pōt eſſe Papa in cā eccleſię, & de illa iudicare. But.c.cū veniſſent.nu.10.de iud.li.2 par.1.

Pactus de quota litis.

Teſtis faciens pactum de quota litis repellitur a teſtimonio. Gram.de ciſ.74.nu.16.

Pater pro filio.

Teſtimonio patris & filii, an credatur, uel unus, uel duo dicantur te ſtes. Arch.20.q.3.c.patris. nu.5. col.4.Luc.de Pen.l.cum filijs.nu. 9.de duc.lib.10.

Teſtis pater pro filio in tribus, uel quatuor eſse non pōt. Io.Monac. tract.de defenſ.iur. §.quia.nu.4. to.13.Alber.de Roſ.tract.de teſt. par.1.nu.3.to.13.& Steph. Aufr. tract.de teſtibus nu.72. to.13.

Teſtis eſſe non pōteſt pater cōtra filium nec e contra uolentes, nec in uiti.Nell.trac.de excep.ar.19.nu. 24.tom.13.Ioan.Monac.tract.de defenſ.iur. §.quia, nu.4. tom.13. Feder.Schen.tract.de teſt.nu.19.

&

& 21.to.13. nu.23.Alber.de Roſ. trac.de teſt.par.1.nu.1.& 6.to.13. Nell.trac.de teſti.tom.13. Steph. Aufr.trac.teſti.nu.77. to.13.But. trac.de teſt.nu.5.to.13.4.q.3.c.te ſtes.in uer.Item conditam,col.2. Cin.C. de teſtib.l.parentes,nu.1. & 2.Præpoſ.c.videtur, nu.5. qui matr.accuſ.poſſ. Corn.conſ.222. nu.5. uol. 1.

Teſtes parentes pro liberis, & liberi pro parentibus eſſe non poſſunt fallit,ut per Soci.regula 506.

Teſtis pater in teſtamento filii militis an eſſe poſsit.Azo.in ſum.C.de teſtib.nu.18.

Teſtis idoneus eſt pater filio milite militante ad ualiditatem actus cu iuſque, Angel.2.infortia.ff.de teſta.& qui teſtam.fac.poſſ.l.qui teſta.§.quicunque,nu.3.

Teſtis eſſe non poteſt pater pro filio uxorem ducente, Feder. Schen. trac.de teſtib.nu.20.& 22.to.13.

Teſtis pōt eſſe pater pro filio, quando dictum ſuum concordat cum dicto aliorum Hipol. l.de minore.§.tormēta.nu.10.ff.de quęſtio.

Teſtis admittitur pater pro filio parte non opponente, Aimo. conſil. 150.nu.2.

Teſtimonium patris contra filium uerum præſumitur & non è con. Sali.C.de inoffi.teſta.l.liberi,n.1.

Teſtis eſſe poteſt pater pro filio in cauſa religionis.Nell.tract.de teſti.num.27.

Teſtis eſſe poteſt pater filio emancipato.But.tra.de teſt.inu.6.to.13.

Teſtis eſſe poteſt paterfamilias inter domeſticos,Bert.uerb.teſtes,qui eſſe poſſ.nu.169.

An frater, & pater accuſatoris ſint idonei teſtes ad inquirendum. Bal.conſ.427.part.5.nu.7.

Pater ſpiritualis.

Teſtis an eſſe poſsit pater ſpiritualis in cauſa filii ſpiritualis. Alber.de Roſ. tra.de teſt.par.1.nu.8.to.13. Steph. Aufr.trac.de teſt.num.76. to.13.& uide ſupra in uerb.teſtis confeſſor.& quid de nutritio.Alber.de Roſ.ibidem.

Pares in cauſa feudi.

Teſtes pares in cauſa feudi, uide in uerb.teſtes ſuper feudo.

Patronus præſentans pro præſentato.

Teſtis non poteſt eſſe patronus prę-ſentans circa merita,uel demerita pręſentati.Lamber.12.q.10.prin. 2.par.li.2.nu.7.

Teſtes an poſsint eſſe in probando iuſpatronatus,uel quaſi poſſeſsionem ipſius patroni compatroni, uel conſanguinei, & familiaris pro præſentato, uel præſentante. Lamber.ar.12.q.10.prin.2.part. li.2.nu.1.& 6.

Pauper.

Teſtis an,& quando poſsit eſſe, qui pauper eſt. Alber.de Roſ.trac.de teſti.part.1.§.expedita,nu.14.to. 13.Nell.tracta.de teſtib.num.30. Steph.

Steph.Aufr.tracta.de teſti.nu.78. tom.13.Baragot.tracta. de reprobat.teſtium. nu.16.tom.13. Ioan. Monac.tract.de defenſ. iur.nu.8. Bal.c.ſi qui teſtium nu.5 de teſti. Ludo. Roma. conſi.382. num.5. Iaſ.ff.qui ſatiſd1. cog.l.fideiuſſor num.4. Hipol.in practica. §.principium num.9.& in l.j.§. ad quæſtionem num.9.ff.de queſtio.& in l.j.§.fi.num.13.Pariſ. conſi.159. nu.18.uol.4.

Teſtis pauper non poteſt admitti ad teſtimonium ferendum.Panor.c. quanto, nu.2. de uſur. 4.q.3. teſtes.§.ſequentes.col.2.Corn.cōſ. 105.nu.7.uol.3.

Teſtis pauper quis dicatur. Alexan. conſ.15.nu.3.li.3.Fran.Aret.cōſ. 13.nu.16.Barb.conſi.80. num.13. uol.2.Rui.conſ.149.nu.34. uolu. 5.Soci.Iun.conſi.189. nume. 10. uol.2.

Teſtis qui non habet tantū in facultate,quantum ualet cauſa dicitur pauper,& ideo ſibi non creditur. Ludo.Roma.ſolut.matr.l.ſi conſtante.nu.5.Iaſ.ff.qui ſatiſda.cogant.l.j. nu.3. & nu.135. Calcan. conſi.9.num. 4. Hipol. conſi. 28. nu. 21.uol.1.

Teſtis eſſe non poteſt, qui in bonis. 50.non habet.Nepos tract. de except.artic.19.nu.56. tom.13.

Teſtis idoneitas uerſatur in fide, & non in diuitijs.Soc.Iun.conſ.182. nu.35.uol.2.Gram.conſi. 50. nu. 22.in ciuil.

Teſtis pauper aliàs honeſtus nō reicitur à teſtimonio in cā ciuili.But. c.ſi qui.nu.8. de teſti.lib.2. par.2. Alex.conſ.149.nu.9.lib.5.Feli.c. ſi qui teſtium de teſti. nu.7. Soci. Iun.conſi. 189. numc.33. & 36. uolu.2.

Teſtis pauper ſi non probatur bonę uitę repellitur à teſtimonio. Grā. uoto.22.nu.8.

Teſtis pauper an poſsit in cauſis criminalib. teſtificari , & an probet Alex.conſi.19.nu.2.lib.7.

Peccato mortali Innodatus.

Teſtis an eſſe poſsit in peccato mortali exiſtens.Alber.de Roſ.tracta. de teſti.nu.10.Nel.tracta.de teſtibus nume.18.to.13. Steph. Aufre. tract.de teſti.nu.79.tom.13. trac. de proba. teſtium. nu.76. to. 13. Barba. conſi.11. nume.6. uolu.4. Panor.c.illa quotidiana,nume. 5. de elect.

Teſtis ꝓ quolibet peccato mortali repellendus eſt à teſtimonio, ſpecu. tit.de teſti. §.j.nu.15. Rui.conſi. 106 num.6.uol. 5.Berta.uerb. teſtes qui eſſe poſſ.nu. 84. Panor. c. j.nu.2. de purga.cano.

Teſtes in peccato mortali exiſtētes, ut probent prius pœnitentiā agere debent. Baragot. tracta. de teſtib.nume.77.

Penſionarius.

Teſtis eſſe Penſionarius non poteſt. Alber. de Roſa. tracta.de teſtib. par.4.num.4.

Periurus.

Teſtes

Teſtes periuri non admittũtur de teſtibus.c.ſicut nobis.col.1.& c.licèt.col.j.Bellę.c.ipſi apoſtoli.ņu. 9.2.q.7.Nepos.tracta. de except. articu.19.num.10.tom.13.Alber. de Roſa. tractat. de teſtib.part.1. §.conſequenter,nu.14.& 15.tom. 13.Tindar.tracta.de teſti.part.1. c.12.num.4. tom. 13.nu. 22. c.7. Steph.Aufr.tracta.de teſti.nu.81. tom.13.Corn.conſi. 324. num.5. uol.3.conſi.152.uol.4.Rui.conſ. 158.nu.4.uol.5. Hipol. conſi.31. nu.28. conſi.40.num. 23. uolu.1. Bertr.par.2.conſ.19.nu.14.Berta. uerb.teſtes qui eſſe poſſ. nu.39.

Teſtis non pōt eſſe periurus, uel aliàs criminoſus maximè in cauſa criminali.But.c.cum oporteat.nu.7. de accuſ.lib.5.

Teſti periuro nō creditur niſi in tortura Aimo.conſil.6. num.48.Rui. conſi.146.nu.2.uol.5.

Teſtis teſtimonio ferendo Papa diſpenſari poſsit, ut periurus, uel alius immortali peccato conſtitutus nō repelleretur Io.And.in Nouel.c. teſtimoniũ, col.4. circa medium uerb.omnem, de teſti.

Teſtis debet eſſe non ſuſpectus ad dirigendum.c. in literis de teſti.

Teſtes criminoſi ſi admittãtur ad aliquam probationem non compręhenduntur periuri, niſi de eis fiat ſpecialis mentio Panor.c.per tuas el j.num.11.de ſimo.

Teſtis dicitur periurus deponens falſum etiam ſuper articulo impertinenti,etiam ſi deponat per uerbũ credo.Aimo.conſi.6.nu.19.

Teſtis periurus in uno ex plurib.capituli repellitur in omnibus.Soc. conſi.355.num.9.uol.2.& conſi. 156.nu.9. uol.1. Prob. in Ioan. Monac.c.accuſatus, nu.1.de heret.Probus in Ioan.Monac.c.Roman.nu.10.de teſti.Alex.conſ.44. num.7.lib.2.& conſi.183.num.3. lib.7.

Obijci an poſsit contra teſtem, ꝙ in alia cauſa fuit conuictus de periurio.Bal.c.ex parte Adæ.nu.8.de teſti.Corn.conſ.232.nu.6. uol.j. Fulgoſ.conſ.173.in prin.3.col.

Teſtis ratione periurij ꝑpetuò repellitur,ſi uerò deponat in cauſa tertij,quoad effectum teſtimonij nō reputatur peruerſus,licèt ſemper ſit periurus But.c.2. §.j. num.57. de ordi.cogni.lib.2. parte prima.

Teſtis,qui fuit ſemel periurus nō poterit teſtificari ẽt emendatus,Fel. c.teſtimonium , de teſtib. uerſ.3. concluſio.nu.17.

Teſtis periurus poſt peractã pęnitentiam admittitur in teſtem.Iaſ. ff. de eden.l.Prætor ait.§.etiam is.nume.5.

Teſtis periurus probatus infamis eſt Bellem.ca.cum dilectus.de ordi. cogni. num. 31. Ang.ff. de his qui not.infam.l.Lucius.§. nil præponitur.num.2.par.2.

Prælatus in cauſa ſuæ Eccleſiæ.

Teſtis in cauſa ſuę eccleſię. Abb.uel alius Prælatus eſſe non pōt. Seph. Aufr.tracta.de teſti.num.1.& 85.

Soci.

teſtibus & atteſta. Bero. in c. ex literis tuis, de probat. num. 59. Pariſ. conſi. 53. num. 18. uol. 4. Lud. cap. 50. num. 11.

Teſtis an eſſe poſsit ꝓcurator in cã qui procurauit. Butr. c. cum à nobis. nu. 13. de teſti. lib. 2. par. 2. Bal. conſi. 455. par. 1. nu. 6. Pan. c. inſuper. nu. 8. de teſtib. Nell. tract. de teſtibus. num. 31. tom. 13. Luc. de Pen. l. quicunque. nu. 9. de fun. patri. lib. 11. Pau. de Caſt. l. omnibus. num. 3. Cuman. conſil. 137. in medio. Cyn. in l. quoniam. nu. 5. de teſtib. Alb. de Roſa in l. omnib. nume. 4. C. de teſtib. Bal. in auth. ſed nouo iure. num. 5. ſi cer. pet. & de teſtib. ca. inſuper ſtatuimus. nu. 8. Cuma. conſil. 162. poſt prin. Guid. Papæ q. 45. num. 1. Fel. in c. cum à nobis de teſtib. num. 18. Pariſ. conſil. 7. num. 108. 3. uol. 4. Bertrand. conſil. 168. num. 4. par. 3.

Teſtis procurator eſſe non põt ſi incepit cãm ꝓſequi aliàs ſic Bertac. in verb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 49.

Teſtis poteſt eſſe procurator, & aduocatus in cauſa, in qua procurauit, uel aduocauit de iure ciuili. Bartol. conſi. 223. incipit. An aduocatus. num. 1. & ſeq.

Teſtis non põt eſſe procurator licèt depoſuerit officium procuratoris Mill. verb. teſtis, num. 5. & quid in cauſa appellationis, ibidem. n. 51.

Teſtes an poſsint eſſe procuratores conſtituti in cã domini. Quorum unus eſt ad unam cauſam, & alter ad aliam, & alter ad alterius cãm admittitur, etiam in cauſa in qua ipſe fuit cõſtitutus, ubi conſtitutionem non acceptauit. Butr. in c. inſuper. nu. 4. de teſt. lib. 2. par. 2.

Procurator ſi eſt datus ad unum articulum cauſæ tantum an poterit in aliis articulis ipſius cauſæ eſſe teſtis. Gemin. cap. Romana. num. 8. de teſtib. & atteſta.

Teſtis non poteſt eſſe procurator in uno articulo in quo procurator non fuit Alberic. de Roſ. tractat. de teſtib. num. 6.

Teſtis poteſt eſſe procurator in cauſa in qua procurator nõ fuit. Alb. de Roſ. tract. de teſtib. num. 7. ibi.

Procuratorem rei ſibi non mandatæ teſtem eſſe Belle. in ca. inſuper ſtatuimus, de teſti b. & atteſta.

Teſtis non poteſt eſſe in cauſa proprietatis, qui in cauſa poſſeſsionis procurator fuit. Alb. de Roſ. trac. de teſti. nu. 8. Dec. c. ſuper. nu. 15. de teſt. Ripa in l. generaliter. §. nihil commune, de acquir. poſſ. nu. 18. Rep. fol. 313. nu. 9. uol. 5.

Teſtes licèt non poſsint eſſe procurator, & ſollicitator, tamen clericus procurator poteſt eſſe teſtis. Belle. deciſ. 605.

Teſtis poteſt eſſe conſanguineus procuratoris, Fel. c. cum à nobis. num. 19. de teſtibus.

An qui fuit procurator unus ex agentibus illo mortuo poſsit eſſe teſtis in cauſa principali. Bal. conſi. 152. par. 2. num. 2.

Procurator, qui acceptauit ad effectũ ſubſtituendi tm̃ nõ debet examina-

minari in cauſa, nec poni debet ad partē Perug. Deciſ.64. fol.181.

Prodigus.

Teſtis non poteſt eſſe prodigus, cui bonis interdictum eſt vti. Steph. Aufr. tract. de teſtib. num.81. Alber. de Roſ. tract. de teſtib. num. 18. tom. 13.

Proditor.

Teſtis eſſe non poteſt, qui eſt proditor. Mart. Land. tract. de princ. q. 14. tom. 14.

Pro ſe ipſo.

Nullus eſt idoneus teſtis in cā propria, 15. q. 3. ſanè, in fi. col. 3. 4. q. 1. teſtes pro ſe, poſt mediū. col. 2. Cyn. C. de teſtib. l. ab oībus. nu. 1. & quæ dicatur cā propria. num. 2. c. 36. nu. 13. tom. 2. Nepos tract. de except. artic. 19. num. 40. tom. 13. Io. Monac. tract. de defenſ. iur. 5. poſt. nume. 1. tom. 13. Fed. Schen. tract. de teſtib. & ibi quæ dicat̄ cā propria. nu. 36. tom. 13. Steph. Aufr. tract. de teſti. nu. 48. tom. 13. & nu. 44. Baragot. trac. de reprob. teſti. num. 31. tom. 13. Bal. c. in oī negocio. nu. 10. de teſti. Frāc. Aret. conſ. 142. nu. 22. Lud. Rom. conſ. 382. nu. 2. Corn. conſil. 215. nu. 5. vol. 1. Iaſ. l. ſanus mente. nu. 4. C. de tranſact. par. j. Hipol. conſi. 6. nu. 6. & conſi. 12. nu. 4. uol. j. & conſ. 29. nu. 25. eod. uol. & conſi. 102. nu. j. vol. 2. & conſ. 103. nu. 46. vol. 2. Afflic. deciſ. 400. nu. 71. Socin. Iun. conſ. 89. num. 16. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. num. 42. Cotta. fol. 251. in Memor.

Teſtificari in re propria, quibus modis, quis dicatur. Bald. l. dictantibus. num. 41. C. de teſtib.

Teſtificari nō poteſt Rex, ſiue Princeps in cauſa propria Deciſ. conſ. 410. num. 10. Paris. conſ. 15. nu. 4. volum. 2.

Papa an poſſit eſſe teſtis in cauſa propria. Felin. c. cum ueniſſent de Iud. num. 9.

Teſtis non pōt eſſe is, qui ſentit commodum, uel intereſſe in cā. Arch. 14. q. 2. c. de eo aut, & in c. pater. nu. 1. col. 2. Bald. conſi. 10. num. 5. par. 5. Franc. Curt. tract. de teſtib. num. 85. tom. 13. Baragot. tract. de reprobat. teſtib. num. 39. tom. 13. Alex. conſi. 45. num. 2. lib. 2. Soc. conſil. 47. num. 45. uol. 4. Barba. conſil. 77. uol. 3. Corn. conſi. 140. vol. 2. & conſi. 241. num. 2. uol. 4. & conſi. 201. nu. 10. uol. 3. & conſ. 145. num. j. vol. 4. Hipol. conſil. 2. nu. 45. vol. j. Calcan. conſ. 5. nu. 11. Bertran. part. 3. conſi. 314. nu. 9. & par. 2. conſ. 118. nu. 3. Gram. deciſ. 505. nu. 12. & conſil. 41. num. 4. in ciuil. Aimo conſil. 99. nu. 2. Soc. Iun. conſ. 135. nu. 31. col. 2. Berta. verb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 48.

Teſtis ſperans aliquod commodum non dicitur integer. Paris. conſil. 13. num. 79. uol. 3.

Teſtificari poteſt quis in cauſa propria. Imol. conſi. 58. nu. 2. Barb. c. ſuper literis. nu. 232. cum ſeq.

Te-

Teſtis in cauſa propria quatuor modis quis eſſe poteſt. Albe. de Roſ. trac. de teſti. par. 7. §. expedita. nu me. 29. tom. 13.

Teſtis in cauſa propria quis poteſt eſſe duob. concurrentib. hic expreſsis Butr. c. ſuper eo, nu. 3. de his, qui met cauſa li. 1. par. 2.

Teſtis quando in facto proprio deponit non dicitur idoneus, fallit, ut per Soc. regula. 515.

Teſtis in re ꝓpria, an qs eſſe ualeat, pro habẽtib. intereſſe. Az. in ſumma. C. de teſt. nu. 16. Dec. l. qui iuriſ. ff. de iuriſdi. omni. Iudi. nu. 2. Gemi. c. mediatores. nu. 9. de teſt. & atteſt. Iaſ. l. ſed ſi hac. §. manumittatur. ff. de in ius uocan. nu. 9. Bellam. c. te nobis. de ele. Sali. C. de teſt. l. omnibus nu. 1. & ff. de teſti. l. nullus. nu. 1. Corn. conſi. 61. nu. 10. uol. 3. Barba. c. tertio loco. nu. 18. de probat.

Teſtis ſentiens commodum, etiam in conſequentiam teſtificari non poteſt. Nell. tract. de teſt. nu. 105. Tom. 13. Feli. c. inſuper. de teſtibus num. 24.

Teſtis non admittitur, qui principaliter pro ſe deponit, ſecus ſi principaliter pro alio ſecundario pro ſe. l. dictantibus. C. de teſta. & l. in patræ. ff. eo. ubi doct. & l. ob. carmen. cum gl. de teſt. Bal. cõſ. 295. nu. 11. par. 3. & conſil. 10. num. 3. par. 3. Iaſ. C. de teſt. l. dictantibus num. 4. & ff. de reb. cred. l. ſi quis nec cauſam. nu. 12. Alex. conſi. 78. nu. 2. li. 1. & conſ. 172. nu. 2. lib. 2. Rui. conſ. 106. vol. 5.

Teſtis in ſua cauſa cenſetur is, cuius iuramento ad ſui fauorem ſtatur. Bero. rubr. de prob. nu. 25. Vital. tract. clauſ. ca. oſtenta an poſsit num. 13. Fel. cap. in de teſti. uerſ. ſecundo modo. num. 5.

Teſtis eſſe poteſt quis in contractu ſuper re, in qua ius habet. Alber. de Roſ. 2. infor. ſuper rubrica. l. 2. num. 2.

Pro teſte habetur principalis perſona in cauſa denũciationis, uel correctionis. c. in oĩ negocio. col. 1.

Teſti deponenti de facto proprio non rñdetur niſi in fauorem alterius. Ruin. conſ. 105. vol. 4. nu. 4.

Teſtis ad ſuum commodum connexitatis ratione, quo caſu aliquis eſſe poterit. Barb. c. iurauit. nu. 52. de probat.

Teſtis idoneus non eſt, qui tenetur de euictione. Alex. conſ. 200. nume. 6. lib. 1.

Teſtis licèt quis non poteſt eſſe in re ſua propria, tamen poteſt teſtificari in re cõi, ut uniuerſa. Bût. c. 3. nu. 6. de præben. & digni. lib. 3.

Teſtificari an poſsit unus pro alio in re communi. Bald. l. omnib. C. de teſti. nu. 2. & ibi Sal. nu. 5.

Teſtificari contra ſe quis poteſt, & ei creditur in ſui præiudicium. Archid. ff. de accuſ. l. poſtquàm. nu. 1. 14. q. 2. §. 1. col. 2.

Teſtis qũo qs eſſe poſsit in his, quæ tendunt ad exonerationẽ peccati, ut non tangentia incommodum ſed commodum eius principalis,

vt non iudicatur teſtificari in cauſa propria. But. in c. in omni negocio. nu. 1. de teſtib. li. 2. par. 2.

Teſtificādi credulitate inter tertios licet quædam infamia priuet, quē tamen ad commodum proprium non priuat, ubi a iure permittitur niſi delicta ſint enormia, & manifeſta. Butr. c. 1. nu. 10. de purg. cano. lib. primo.

Teſtis quis poteſt eſſe etiam in cauſa ſua, & hoc quando ex depoſitione ſua non eſt reportaturus cōmodum. Fel. c. in omni. de teſti. nu. 4. uerb. in gl. ibi reſtringitur.

Teſtis ſufficiens eſt principalis perſona uno ſibi adito. de teſtib. c. in omni negocio. col. 1.

Proprium factum.

Teſtificanti de proprio facto inter alios creditur quādo quò ad alios nil eſt affectionatus ad factū. But. c. inquiſitionem. nu. 18. de elect. li. 1. par. 1. Aimo conſ. 99. num. 6. Pariſ. conſ. 104. nu. 80. uol. 1. Ay. conſ. 2. nu. 9. & conſ. 73. nu. 30. & uide quæ poſui in uer. teſtis impugnatur, quia unicus.

Teſtis deponens de mandato ſibi facto probat. Ruin. conſ. 59. uol. 1. nu. 6. Gram. uoto 11. nu. 1. Hipp. in practica. §. diligenter. nu. 38.

Teſtis poteſt deponere de facto ſuo et negatiue, qn̄ de ipſo facto non agitur ad commodum, uel incommodum. Mill. uer. teſtis. num. 26.

Teſtis infamis, uel uilis perſona pōt eſſe teſtis de facto ſuo cōtra aliū. Paul. l. 2. §. ſi abſens. ff. ſi ex noxal. cauſ. ag. l. quæro. §. fi. de ædil. edi. Iaſ. ff. de acq. hæred. l. nec is. num. 11. & in l. 1. in 1. lect. nu. 66. C. de ſumma trinit. & fide cath.

Teſtes qui in cauſa depoſuerunt poſſunt atteſtari de modo, & forma iuramenti ei præſtiti in actu teſtificandi. Butr. c. cum dilecti. nu. 8. de accuſ. lib. 1.

Proxeneta.

Proxeneta dicitur duobus modis, & quando poſſit eſſe teſtis. Bal. conſil. 370. nu. 2. par. 4.

Teſtis eſſe non poteſt proxeneta in negocio per nos geſto. auth. de teſti. §. quoniam uerò. ca. mediatores & ibi gl. in uer. ciuiliter de teſti. in 6. But. c. cum dilecti. nu. 42. de elec. li. 1. par. 1. Io. And. in nouell. de teſtib. c. mediatores. nu. 2. Panor. c. inſuper. nu. 11. de teſti. in crimine ſimonię. c. mediatores. de teſti. in 6. item fallit quando ueritas aliter haberi non poteſt. gl. c. cum dilecti. de elec. & ibi Butr. nu. 40. & nu. 12.

Teſtis proxeneta ab una parte tantū prodoctus non eſt idoneus, maxime quando tractat de ſe exonerādo. Rui. uol. 4. conſ. 76. nu. 1.

Teſtis poteſt eſſe proxeneta etiā pro una parte tantum inductus, & probat, ut quilibet alius teſtis. Bertr. conſ. 225. uol. 3. late per Soc. iun. conſ. 31. nu. 19. uol. 2. Sali. l. omnibus. col. fi. C. de teſtib. Cum uerò utraque parte nolente admittitur

plene

plenè probat, ut ibi per Soc. qui contrarium conſuluit. conſil.12. nu.17.uol.2.

Teſtis nũquid proxeneta eſſe ualeat, Azo.in ſum.rub.de teſt.nu.8.Ludo.Roman. conſ.382.nu.4.Fulgoſ.conſi.174. in fin.2.col.Corn. conſ.33.nu.27.uol.2.& conſ.81. nu.2.uol.3. Cæpol.trac.de ſimula.contra.nu.186.Tom.9. Nepos trac.de excep.ar.19.nu.61.To.13. Franc.Curt.trac.de teſtib. nu.89. To.13. Alber.de Roſ.trac. de teſt. par.1.§.expedita.nu.18. Tom.13. Steph.Aufr.tra.de teſt.nu.67.To.13.Amod. de Caſtell. tracta.de ſindi.nu.187.To.14.Bert.uer.teſtes, qui eſſe poſſ.nu.71. per Bertran. conſ.225.uol.3.

Teſtis proxeneta poteſt eſſe in cauſa matrimonij. conſ.34.nu.4.uol.4.

Teſtis eſſe poteſt mediator in cõtractu, cuius fuit mediator ad publicandum, & ſolennizandum ſcripturã licèt eſſe teſtis in cauſa non poſſit. Butr.c.ex literis. de tranſac.lib.1.par.2.

Teſtes licèt eſſe non poſſit proxeneta uel alia perſona priuata, tamen aliquando poteſt compelli ad teſtificandum. Butr.c. dilectorum. nu.4. de teſtib.cogen.li.2. par.2.

R

Raptor.

TEſtis eſſe non poteſt raptor.Stepha.Aufr.tracta. de teſti.nu.48.

Redemptor litis.

Teſtis eſſe non poteſt litis redemptor, & litigator continuus. Stepha.Auf. trac.de teſt. nu.85.

Religioſus.

Teſtis poteſt eſſe religioſus in cauſa ſui monaſterij. Fulg.conſil.105. col.3. de teſt.c.inſuper.colum.1. Corn.conſ.196.nu. 1.uol.1.

Teſti religioſo in cauſa propria, uel ſui monaſterii nõ plenè creditur: Iaſ.uol.1.cõſ.124.incipit factum ſic ſe habet, eximiũs quondam.

Teſtes in cauſa eſſe non poſſunt religioſi conſtituti ad agendum uel reſpondendum pro monaſterio. Bero.in cap.ex literis tuis. de probat.nu.56.

Teſtes poſſunt eſſe religioſi dum tamen iurent de licentia ſuperioris. Bal.l.quoniam liberi. C.de teſt.& etiam ſine licentia, ut per Fel. in c.cum nuncius.nu.3.de teſt.

Rixoſus.

Teſtis ſi rixoſus, & inimicus fuerit ualde contra ipſum præſumitur. Cæpol.conſ.1.nu.15.

Ruſticus.

Teſtes ruſtici,& uillani repelluntur à teſtimonio contra barones. Gram.deciſ.204.nu.5.Afflic.c.ſi quis hominem de pac.tenẽ.nu.7.

Sacer-

S

Sacerdos de auditis in confeſsione.

IN teſtem an poſsit produci ſacerdos, qui confeſsionem audiuit. But. c.omnis.nu.45.de pœn.li.5.

Teſtimoniũ ſacerdotis probat ſacerdotis confeſsionem & pęnitentiã ei per ſacerdotem iniunctam, ſed non probat ſatisfactionem pœnitentiæ. Mill.uerb.teſtis.nu.56.

Seruus.

Teſtes ſerui à teſtimonio repellunt. Az.in ſum. C. de teſt.nu.10. Cyn. C.de teſt.l.quoniam.nu.1.Bar.§. ſi verò dicat.auth.de teſti. Sed ad quantã probationẽ admittitur ſeruus cũ tormentis uide ibi. §.ſi uerò dicatur. nu.2.& 3.Salic. C.de teſt. l.qm̃ liberi. n.1. Nepos trac. de exce.ar.19.nu.39.to.13.Steph. Aufre.trac.de teſt.nu. 88.To.13. Bagarot.tract.de reprob.teſt. nu. 7. To.13. Afflic.c.de notis feud. Dec.l.oĩb. offic.nu.9. de reg.iur.

Teſtimonium ſeruus perhibere poteſt niſi iudex ex officio eum repellat. Fulgoſ. C.de teſtibus. l.ſi quis teſtibus nu.4.

Teſtes ſerui an admittãtur aliquo caſu ad ꝓbãdũ inueſtiturã.Iſer.c.1. §.quod aũt.nu.2.li.3.de no.feud.

Teſtis in teſtimonio adhibitus an poſsit eſſe ſeruus. Imo.ſup infor. ff.de teſt.ordi.l.ad teſtium. nu.2. Reliqua uide in uerbo teſtis in teſtamento.

Teſtis in quibus admittitur ſeruus, contra dominum. Arch.12.q.2.c. quæſtionem. nu.3. Butr.c.tanta. nu.2.de ſimo.lib. 5.4.q.2. teſtes. col.3.Gram.uoto 3.nu.1.

Teſtis in quibus caſibus ſeruus eſſe poſsit. Alber. de Roſ. trac.de teſt. par.1. §.uidendum.nu.1.Tom.13.

Teſtis eſſe põt ſeruus liber effectus de his, quæ in ſeruitutem uidit, Nepos tract.de excep.nu.31.Monac.tra.de defenſ.iur. §.quia.nu. 5.Tom.13.Nell.trac.de teſt.To. 13.nu.23.

Teſtes eſſe poſſunt ſerui in probationis defectum. Bagarot.tract.de reprobat.teſt.nu.11.To.13.& 4.q. 3.teſtes. §.ſequitur, ante fi.col.2.

Teſtis an eſſe poſsit ſeruus qui pro libero habetur, Alber.de Roſ.tra. de teſt.nu.3.& nu.9. Spe.de teſt. §.1.uerb.quid de teſtibus li.6.& uerſi. qđ ſi improbari poſſunt per ſeruos, quæ domini agunt, quando agitur inter uirum, & uxorem. Abb.c.in literis.nu.2.de teſtibus.

Seruitor.

Teſtis an eſſe poſsit ſeruitor contra dominũ Capel.tholoſ. q.4. quod ſic uide in uerb.teſtis famulus.

Similem cauſam habens.

Teſtis eſſe non debet in cauſa conſimili, qui cauſam hẽt conſimilem. de teſtib.c.perſonarum.Io.An.in nouel.

nouel.c.cám.col.2.circa fi.ver. 1. gl. de iud.But.c.perſonas.nu.1.de teſtib.lib.2.part.2.Spec.de teſtib. §.j.ver. item ꝙ in alijs.Nell.tract. de teſtib. nu.218. Nepos tract.de excep.nu.80.Alb.deRoſ.tract.de teſtib.§.expedita.nu.1.Frãc.cõſ. 82.nu.1.Ang.Aret.rub. de teſt.& qui repelluntur à teſtimonio. nu. 16.vol.j.Lamb.art.12.q.10.prin.2. part.lib.2.num.5. Alex.conſ.102. num. 3.lib.1.& conſil.45.num.2. lib.2.Corn. conſ.170.nu.12. uol. 3.Feli. c.perſonas. de teſtib.nu. 1. Steph.Aufr.trac. de teſtib.nu.88. Hippol.conſil.29. num.22. uol.1. Gram.cõſ.41.nu.12.idem ſi habe ret conſimilem litem. nu.3. in ciuil.Mill.uerb.teſtis.nu.53. Berta. in verb.teſtes, qui eſſe poſſ.nu.81.

Sindicus.

Teſtis an eſſe poſsit ſinducus procu rator, uel alius adminiſtrator eorum officio durante, uel finito. Fulgoſ.conſ.174. col.2.

Socer pro Genero.

Teſtis non poteſt eſſe pro genero, & non è cõuerſo.Nepos tract.de except.art.19.nu.55.to.13. Monac. tract. de defenſ.iur. §.quia. nu.8. to.13. Stepha.Aufr.tract. de teſti. nu.89. to.13.Ang. ff.ad ſenatuſc. Sillan.l.ſi pater.§.ſi uir. n.1. Cor. conſi.170. num.13.uol.3. Bertach.uerb.teſtes qui eſſe poſſ. n.75.

Teſtis ſocer eſſe nõ repetitur prohibitus.Alex.conſ.56.num.7. uol.2.

Socius.

Teſtis quando poſsit eſſe ſocius in cauſa conſocij ſui. Nepos tracta. de except. nu.27. Io.Monac.tracta.de defenſ.iur. §.quia. num.4. to.13. Pet.de Vbal.tract.de duobus fratribus par.10.nu.83.to.8. Albe.de Roſ. tract.de teſti. par.1. §.expedita.nu.32.tom.13.Steph. Aufre.tract.de teſtib.nu.79.tom. 13.Bagarot.tract. de reprobat.teſtib.num.34.& 40.tom.13. Bal.de offi.delegat.cap.cum B.cano.nume.2. Butr. c.inſuper. num.8. de teſtibus lib.2.& ibi Abb. num.14.

Socius pro ſocio teſtificaẽ ſi emolumentũ ad ipſum nõ ſpectat. Nell. tract. de teſtibus num.10. tom.13. Berta.uerb.teſtes qui eſſe poſ.nu. 41.Porc.§.legatarijs, n.3.de teſti.

Teſtis quando poſsit eſſe ſocius pro parte alterius ſocii.Alber.de Roſa.tracta. de teſtibus par.1. §. ſupereſt.num.10.tom.13.

Quid in ſociis omnium bonor.ibid.

Teſtem omnium bonorum ſocium non admitti. Bellem. c.q̃m aliqua de teſtib.& atteſta.nu.4. Amplia, ut nu.6. & 7. ibidem in ſociis rei certæ aduerſum. num.5. & quomodo intelligendum. ibi. num.8.

Teſtis non poteſt eſſe ſocius pro ſocio in cauſa, in qua eſt ſocietas inter eos.Angel. ff.ſi quis cautio. l.ſi duo.num.2. par.1.

Teſtis

Teſtis in cauſa criminali ſocius itineris eſſe poteſt. Petr. de Vbald. tracta. de duobus fratri. par. 10. numero 83. tom. 8.

Teſtis eſſe non poteſt ſocius muneris, & muneris etiam in delicto ſimoniæ licèt agatur de delicto, uel crimine ciuiliter. Butr. c. ueniens. num. 1. de teſtib. lib. 2. par. 2.

Teſtis an eſſe poſsit ſocius contractus. Butr. c. quoniam. num. 9. de teſtib. lib. 2. par. 2.

Teſtis an eſſe poſsit ſocius ſocii. ſte. Aufr. tract. de teſtib. nu. 89. to. 13.

Teſtis ſocius non eſt integer teſtis. Ripa. l. admonendi. num. 180. ff. de iureiuran.

Stipulatus pro eo cui ſtipulatus fuit.

Teſtis an eſſe poſsit qui ſtipulatus eſt pro alio. Alex. conſi. 13. uol. 1.

Solicitator.

Teſtes idonei nõ ſunt ſolicitatores, vel alii prætẽdentes cõmodũ Ful. conſ. 219. in fi. 3. col. Barb. conſil. 75. nu. 6. uol. 4. Pan. c. inſuper, nu. 15. de teſti. Gram. deciſ. 73. nu. 20 Bertach. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 91. Alb. de Roſ. tract. de teſtib. par. j. §. expedita. n. 1. to. 13. Steph. Aufr. tract. de teſtib. nu. 83. to. 13.

Teſtis non repellitur ex eo quòd ſolicitator ſi non habet ſalarium à domino, nec propter lites, niſi ſint de omnibus uel de maiori parte. Alex. conſi. 78, num, 6, lib. 7.

Spurius.

Teſtis ſi eſt ſpurius nõ facit ſemiplenam probationem adeò ꝙ poſsit deferri iuramẽtum illi, qui examinauit per ſe illũ teſtem ſpuriũ Hi. pol. ſing. 273. incipit Notiſsimũ.

Teſtis ſpurius, qui aliàs eſt bonæ conditionis, & famæ probat ſicut alius teſtis. Hipol. ſingul. 273. incipit notiſsimum.

Teſtis ſpurius effectus religioſus probat plenè. Hipol. ſing. 273. incipit notiſsimum.

Teſtis ſpurius non probat. in conſil. 36. num. 14. uol. 4.

Status quæſtionem patiens.

Teſtis eſſe nõ põt, cui fuit mota qõ ſtat. Alb. de Roſ. 2. C. ſ. 26. col. 2.

Subornator teſtium.

Teſtiũ ſubornatio eſt crimen ſimile crimini de falſo. Bero. q. 58. nu. 1.

Subſtitutus pro ſubſtituente.

Teſtis eſſe non poteſt ſubſtitutus pro eo, cuius loco eſt ſubſtitutus. Bartol. l. lege Iulia. §. de teſtam. Cin. in l. Iul. C. eod. tit.

Suffraganeus pro Metropolitano.

Teſtis eſſe poteſt ſuffraganeus pro Metropolitano. Abb. poſt glo. c. accedens, ut lit. non conteſt.

Superior de crimine ſubditi.

Teſtis eſſe non poteſt ſuperior de crimine ſubditi. Bert. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. num. 167.

Surdus.

Teſtimonium ſurdi, & muti per ſcripturam latum quando accipiatur. Io. Igneus. l. 3. §. ignoſcitur. num. 44. par. 1. ad ſilla.

Teſtis nō poteſt eſſe ſurdus de his, q̄ auditu percipiūtur in alijs ſecus. Steph. Aufre. tract. de teſt. nu. 88.

Teſtis eſſe non poteſt ſurdus, & ſurdaſter. Bert. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 47.

Suſpicioſus.

Teſtis ſuſpicioſus nullam fidē facit. Bellem. c. ſane. de iur. iur. num. 71. Spe de teſ. §. 1. uer. Item quod eſt contra eum, Imo. conſ. 102. nu. 9. & idem. de excep. c. deniq; nu. 3.

Teſtes quando reddantur ſuſpecti in dictis ſuis, & quibus ex cauſis. Dec. de proba. c. licèt. nu. 7. & qualiter, & quando, ſingularitas admittitur, uel reprobatur ibidem.

Teſtis ſuſpectus in uno creditur ſuſpectus in omnibus. Pariſ. conſ. 88. nu. 82. vol. 3. Corn. conſi. 261. nu. 7. uol. 1.

Teſtis bonæ famæ licèt aliàs ſuſpectus admittitur. Barbat. conſil. 3. nu. 28. uol. 2.

Suſpenſus.

Teſtis ſuſpenſus cui ingreſſus eccleſię interdicitur à teſtimonio non repellitur. Soc. iun. conſil. 32. nu. 29. uol. 2. quod non eſt ſimpliciter verum, ut concludit Feli. cap. olim. nu. 1. de accuſ.

Teſtis ſuſpenſus non dicitur infamis ſaltim infamia iuris. Soc. iun. conſ. 32. nu. 30. uol. 2.

T

Teſtificationem habens.

Teſtis eſſe non poteſt qui teſtificationem non habet. Imol. ſuper infor. ff. de teſta. ordi. l. is cui bonis. num. 30.

Tutor.

Teſtis in cauſa pupilli an, & quando tutor eſſe poſsit, Albe. de Roſ. tracta. de teſt. nu. 24. Nell. tract. de teſti. nu. 34. to. 13. Steph. Aufr. trac. de teſtib. nu. 94. to. 13. Bagarot. tract. de teſti. nu. 36. to. 13. Capel. tholoſ. q. 24. & ibi quid de prælato & procuratore, & ſolicitatore Ang. ff. de teſta. & qui teſtam. fac. poſſ. l. qui teſtamento. nu. 4.

Teſtis tutor in teſtamento eſſe pōt, uel in cauſa pupilli non tñ agnita per ipſum uel actorem ſuum. Berta. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. n. 80.

V

Vagabundus.

Teſtis non eſt idoneus vagabundus, Archid. 16. q. 1. cap. mona-

chi.nu.1.col.1.

Vaſallus uel ſubditus in cauſa Dominorum.

Teſtis an eſſe poſsit uaſallus pro domino, uel contra dominorum. Alb.de Roſ.trac.de teſt.par.1.§.ſupereſt nu.11.to.13.Nell.tra.de teſt.nu.12.to.13. Steph.Auf.trac. de teſt.nu.95.to.13.Alber.Roſa. tract.de teſt.par.1.§.ſupereſt.nu.16.Nell.tract. de teſti. num.11.to. 13.Bald.conſi.468.nu.7.par.3.& idem conſ.420.nu.7.par.1.& cóſ. 210.nu.2.part.5.& in l.omnes.C. de teſtib.nu.21.Fulgoſ.ff.de teſt.l. idonei.nu.1.Bald.conſ.445.part. 5.nu.10.Panor.c.inſuper.nu.6. de teſt.Ang.2.in for.ff.de teſta.& qui teſtam.face.poſs. l.quoniam teſti.§.quæcunque.nu.4.Iſern.c. 1.nu.13.tit.ſi de inueſti.inter dominum & uaſal.lis oria.li.1. Barb. c.accedens.nu.66.ut lite non cóteſtata Fede.de feud.par.3.2.ti.§. ſimiliter.nu.1.Afflic.de feud.c.1. ſi de inueſtit.inter Dom.& uaſallis oria.no.8.Afflict.c.1.§.ſi mulier de conſuet.rec.feud.& deciſ. 265.nu.86.Mil.uerb.teſtes.num. 54.& 114.

Teſtes non uidentur idonei, quibus poteſt imperari. 4.q.3. teſtes. §. ſeq.ante med.col.2.c.1. de elec.l. 2.C.de teſt. Steph.Aufr.tract.de teſtib.nu.53.to.13.Albe.de Roſ. ff.de teſti.l.idonei.nu.1.Fulgoſ. C.de teſtib.l.cos teſtes.nu.1.Fed. Schen.tract.de teſti.nu.39.to.13. Nell.trac.de teſti.nu.34.

Teſtis eſſe nequit ſubditus in cauſa ſui ſuperioris.Corn.conſ.124.nu. 7.uol.1.Abb.cap.accedens.ut lit. non conteſt.& ibi gl.Dec.conſil. 94.nu.1.& ſeq.

Et alijs quibuſdam modis dicta teſtium impugnantur ibidem.Rui. conſ.53.uol.4.nu.6.ubi dicit, teſtem ſubditum domini uiolenti non eſſe idoneum, ſi uerò dominus non ſit uiolentus licèt teſtis admittatur, tamen nõ eſt integer.

Teſtis non recuſatur ſubditus in cauſa domini, Panor.c.2.nu.2.ut lite non conteſta.Steph.Aufr.trac.de teſti.nu.36.

Teſtis poteſt eſſe vaſallus contra dominum in cauſa feudi. Bert.uerb. teſtes, qui eſſe poſs.nu.94.

Teſtimonium ſi vaſallus contra dominum tulerit in cauſa capitali an perdat feudum.Iſer.cap.1.§.ſed & qui.nũ.7.li.3.ti.quæ ſit prima cauſa benefic.amitti. Affli.c.1.§.ſed & qui delator, quæ ſit prima cauſa benef.amitten. Iaſ.l.ſed & ſi hac.ff.de in ius uocandu.41.

Teſtis cui ratione dominicæ poteſtatis imperari poteſt in cauſa matrimonii diſsoluendi admittitur. Alber.de Roſ.tract.de teſti. nu.22.

Venditor in cauſa emptoris.

Teſtis non põt eſſe uenditor pro emptore, nec debitor pro creditore, procurator pro domino, hæres ꝓ hærede, legatarius ꝓ hærede, fide iuſsor

iuſſor pro domino nec è contra habens ſimilem cauſam cum litigante. Ang.ff.de appell. l.ab executione. §.alio condemnato. nu. 2.par.2.Alber.de Roſa.ff.de teſti. l.nullus.nu.2. Ludo.Rom.conſi. 382.nu.1. Gram.deciſ.77. nu.6.

Teſtis ſuper lite rei uenditæ, an uenditor eſſe poſsit. Alb.de Roſ.tra. de teſt. §.expedita.num.17.Baragot.tract.de reprobat.teſt.nu.34. tom.13.

Quid è conuerſo. Baragot. ibidem. But.c.inſuper.nu.6.de teſt.& ibi Abb.num.10. & Imo.num.4. Ang. C.de teſt.l.omnibus,nu.1.Capel. tholoſ.q.94.

Teſtis poteſt eſſe uenditor in cauſa emptoris, quando de euictione non tenetur. Steph.Aufr.tract.de teſt.num.95.

Idem in donatore ibidem Fulgoſ.C. de teſt.l.omnibus.nu.1.Ber.uerb. teſtes qui eſſe poſſ.nu.50.

Teſtis poteſt eſſe uenditor de finib. quoniam par. affectionis cauſa. Io.And. in Nouell.c. inſuper col. 1.circa.prin.uer.ad id, de teſt.Stepha.Aufr.trac.de teſt.nu.91.Ber. uerb.teſtes,qui eſse poſſ.

Teſtis an eſse poſsit is,à quo rem habui.Spec.de procur. §.fin. uerſic. ſuam not.quòd ſic.

Vicinus pro vicino.

Teſtis uicinus poteſt eſse, præualet aliis.Bert.in uerb.teſtes, qui eſse poſs.nu.35

Teſtis an eſse poſsit uicinus in cauſa criminali contra uicinum. Alber. de Roſ.tract.de teſt.nu.40.

Vilis.

Teſtis uilis non admittitur.Alber.de Roſ.tract.de teſti.par.1.§.ſupereſt.nu. 14.& C.de teſti.l.teſtium. nu.3.Bart.in auth.de teſtibus ibi no.5.nu.3.Fulg.C.de teſtib.l.teſtium.nu.2. Soci.Iun.conſil.183. num.40. uol.2.Berta.uerb.teſtes quot,quales.nu.12.

Teſtis perſona uilis quando teſtificari poſsit.Alber.de Roſ. trac.de teſtib.§.poſt,num.10.Panor.c.cum in tua.nu.7.de ſponſal.Ber.uerb. teſtes quot, & quales.num.28.& uerb.teſtium impugnatio. nu.93. & uerb.qui teſtes eſſe poſs.n.125.

Teſtes nobiles,vel viles dicuntur arbitrio iudicis. Bertac.uerb.teſtes quot,& quales.nu.78.

Teſtes uiles, ſeu infames in cauſa graui teſtificari non poſſunt. Gram. deciſ.2.nu.4.

Teſtis uilis, & non fide dignus non debet recipi in cauſa criminali. Bal.c.ad noſtram. n.1.de probat.

Teſtes uiles quo caſu in inquiſitione recipiantur Spe.ti. de inquiſ.§.1. nu.20.

Teſtes viles contra valde diffamatum admittuntur.Paris de Puteo trac. de ſind. §.qui ſemel.nu.6. to.18. & §.an teſtes.nu.2.

Teſtes uiles admittuntur quando nobiliores haberi nō poſſunt.Pariſ.

de Put. trac. de ſind. §. an teſtetur num. 36.

Teſtes uiles ſi inſtrumento adhibean. inſtrumentum non uitiatur Io. de Graſ. in trac. de ſubſtantia procur. nu. 5.

Teſtibus uilis conditionis tanta fides non adhibetur quanta aliis, Franc. Brun. tract. de indi. & tortur. q. 4. par. 2. nu. 8. to. 15. & Bon. de Curt. de nobil. par. 5. num. 37. tom. 15.

Teſtes uiles, & notati non ſunt abſq; quæſtione admittendi. Ioan. Igne. l. 1. §. ſerui. appell. num. 99. part. 1. ad ſillan.

Teſtis uilis non torquetur niſi trib. concurrentibus, Io. Igne. l. 1. §. ſer ui. app. nume. 77. part. 1. ad ſillan. Bar. l. 1. §. idem Cornelio. ff. quæſtio, num. 2. Paris. conſil. 151. nu. 17. uol. 4.

Vir pro vxore.

Teſtis vir pro vxore vel econtra niſi in his, in quibus domeſtica fides non eſt ſuſpecta. Ber. uerb. teſtes, qui eſſe poſſunt, nu. 59.

Virago.

Teſtis Virago eſſe poteſt ſi de bona fama apparet, ſpecul. de teſti. §. 1. uerb. ſed quid de Vxore.

Vitioſus.

Teſtis quilibet, qui ſit uitioſus à teſtimonio repellitur Soc. Iun. conſil. 88. nu. 13. uol. 2. limita niſi in criminalibus ibidem.

Vniuerſitatis teſtes in cauſa vniuerſitatis.

Teſtes de vniuerſitate an ſint idonei pro vniuerſitate. Bart. l. idonei. ff. de teſti. nu. Bar. §. cogitandum, in auth. de teſt. num. 3. Bal. d. l. parentes, num. 4. C. de teſt. & c. cum uenissent, nu. 12. de conſti. & conſil. 438. par. 1. nu. 3. & conſi. 481. par. 1. num. 3. & conſi. 391. part. 1. nu. 1. & conſ. 443. par. 5. nu. 1. & conſ. 445. num. 9. & conſil. 165. part. 2. nu. 1. Albe. de Roſ. ff. de rer. diuiſ. l. in tantum. § uniuerſitatis, nu. 3. Panor. c. inſuper, nu. 2. de teſti. & c. 1. nu. 4. de procur. Pau. de Caſt. conſ. 362. uol. 2. nu. 1. Franc. Cur. tract. de teſt. nu. 11. 12. & 13. Albe. de Roſ. tract. de teſti. part. 1. §. expedita, num. 36. & 37. 39. tom. 13. Nell. tract. de teſti. num. 91. tom. 13. Butr. tracta. de teſtib. num. 60. tom. 15. Baragot. trac. de reprob. teſti. num. 33. tom. 13. & Paris de Puteo trac. de ſindi. §. vniuerſitas. nu. 1. tom. 14. & an eis fides danda ſit. Franc. Curt. trac. de teſt. num. 12. Cuman. conſil. 69. per totum. Fulgoſ. conſ. 174. prin. 3. col. & ff. de rer. diuiſ. l. in tantum §. uniuerſitatis, num. 2. Ang. de teſti. l. omnibus, num. 2. & ff. de iuſti. & iur. Liur. oper. §. huius ſtudij, numer. 5. parte 1. & ff. de rer. diuiſ.

in tantum. §. uniuerſitatis, num. 1. par. 1. & ff. quod cuiuſque uniuerſitatis nomine. l. ſi municipia. nu. 1. par. 1. & inſt. de rer. diuiſ. § uniuer. Ludo. Roma. ff. de in ius uocan. l. in ius. §. proſtituto, num. 5. Imol. de teſt. & atteſtā. c. cum nuntius, nu. 3. Corn. conſi. 342. col. 2. & conſi. 47. col. 3. num. 7. Barba. conſ. 5 1. nu. 1. uol. 2. & c. tertio loco, nu. 15. de proba. Lucas de pen. l. 1. in filiis, nu. 8. lib. 10. de curio, & l. 1. in filiis, nu. 4. de curio. li. 10. Afflic. decif. 400. num. 1. Dec. de proba. c. 3. loco, nu. 16. Porcius in §. uniuerſitatis, num. 3. de rer. diuiſ. Hipol. l. 1. §. ſeruum municipum, nu. 1. cum plur. ſeq. ff. de quęſtio. Rui. conſ. 157. uol. 3. nu. 10. & conſ. 97. uol. 4. Pariſ. conſ. 104. nu. 135. uol. 1. & conſ. 138. nu. 38. vol. 4. Gram. cōſ. 77. nu. 1. in ciuil. Mill. in uerb. teſtes, nu. 112. uel. de aliquo de uniuerſitate.

Teſtimonium quilibet poteſt proferre in cā vniuerſitatis niſi cauſa reſpiciat commodum ſingulorū de vniuerſitate. Fulgoſ. ff. de in ius vocan. l. in ius uocare. §. qui manu mittitur, nu. 1. But. c. cū Manc. nu. 3. de teſt. li. 2. par. 2. Cor. cōſ. 200. nu. 3. uol. 1. & conſ. 123. nu. 6. uol. 1. Feli. c. inſuper, de teſt. nu. 4. Iaſ. ff. de reb. credi. l. ſi quis nec cauſam, nu. 13. & ff. de in ius uocan. l. in ius uocan. §. patronum. lib. 2. num. 7. Dec. de teſt. c. inſuper, nu. 7. & conſi. 343. num. 4. Capic. deciſ. 152. num. 4. Bert. uerb. teſtes, qui eſſe poſſunt, num. 39.

Teſtis licèt ſit de collegio, vel de uniuerſitate eſt tamen idoneus in cauſa collegij, uel uniuerſitatis dū tamen particulare non ſentiat intereſſe. Corn. conſil. 220. num. 1. uol. 3. & conſ. 261. num. 6. uol. 1. Iaſ. C. de iudi. l. quoties, num. 30. Pariſ. conſ. 92. uol. 4. num. 3.

Teſtes de uniuerſitate admittuntur principaliter non in defectum. Domi. de teſti. c. inſuper, num. 8.

Teſtes integri ſunt ſinguli de vniuerſitate in cauſa vniuerſitatis. Alex. conſ. 45. nu. 23. li. 4.

Teſtes de uniuerſitate licèt admittātur in cauſa uniuerſitatis, tamen eis non plenè creditur, Gram. conſil. 12. nu. 2. in ciuil.

Teſtes de vniuerſitate in cauſa criminali pro alio teſtificari non poſſunt. Alber. de Roſ. tract. de teſt. nu. 38. Panor. c. inſuper, nu. 3. de teſt. Hipol. l. 1. §. ſeruum municip. nu. 4. cum plur. ſeq. ff. de queſtio.

Teſtes poſſunt eſſe illi de uniuerſitate in cauſa criminali, quæ uertitur contra illos, qui ſunt de uniuerſitate illa Panor. c. inſuper, nu. 4. de teſtibus.

Clerici, vel alii religioſi an, & quando poſsint eſſe teſtes in cauſa uniuerſitatum. Zabarel. uerb. Monachus, & conſ. 130. in fi. nu. 10.

Teſtes de uniuerſitate non admittuntur in cauſa uniuerſitatis, in qua tractatur de corū cōmodo particulari.

culari Dec. de teſti. c. inſuper. nu. 6. Alex. conſ. 68. nu. 4. lib. 1. Paul. de Caſtr. conſil. 110. nu. 7. uol. 1. Ripa lib. 2. reſpon. 6. 7. nu. 6. Rui. conſ. 12. uol. 5. nu. 9. & conſi. 119. uol. 4. num. 8. & conſi. 106. uol. 5. num. 5.

Teſtes de vniuerſitate teſtificari poſſunt inter illos de vniuerſitate Dec. de teſti. c. inſuper, nu. 10.

Teſtes de vniuerſitate probāt in cauſa vniuerſitatis ubi ex natura facti veriſimiliter non poſſet illud ſciri per alios teſtes. Gram. conſil. 77. nu. 4. in ciuil.

Teſtes de vniuerſitate licèt admittantur in cauſa vniuerſitatis, tamen ſi vno modo probatur per teſtes vniuerſitatis, & alio modo per teſtes alterius partis præferuntur illi cō tra uniuerſitatem Gram. conſ. 72. nu. 3. in ciuil.

Teſtes de uniuerſitate quando paſculari non poſſunt niſi aliqua merce de ſoluta vniuerſitati Cap. dec. 152. nu. 6.

Teſtium omnium de uilla teſtimoniū non eſt idoneum contra homines de uniuerſitatibus uillarum, uel terrarum ſi de paſcuis, uel de nemoribus litigant, in quibus ſingulorum beſtiæ paſcuntur, & ſcindunt ligna ſinguli, Io. And. in Nouell. c. cum nuntius. col. 3. cir. fin. verb. & per hoc ſoluitur, de teſt. Bal. conſ. 268. par. 3. num. 6. Bald. conſ. 420. par. 1. nu. 6.

Teſtes de uniuerſitate an ſint idonei, quando aliàs eſt imponenda collecta. Aimo part 1. ſect. qui in li. officia. nu. 122.

Teſtes poſſunt eſſe illi de conſi. in inſtrumento mandati, vel ſindicatus, ſed certius eſt adhibere extraneos. Bald. l. in teſtimonij. § uniuerſitatis. ff. de rer. diuiſ. ubi Bal.

Teſtes duo de uniuerſitate ſufficiunt quando plures haberi non poſſunt. Aim. par. 1. ſect. quid in li. officialium, nu. 18.

Teſtis de collegio, an pro eo teſtificari poſſit. But. trac. de teſtib. nu. 2. tom. 13. glo. l. in teſtimonio. § uninerſitatis. ff. de rer. diuis. Bal. conſil. 168. par. 2. num. 3. Bert. tracta. de Epiſc. § nunc, nume. 17. & 18. tom. 2. Butri. cap. ſuper, nume. 2. de teſtib. lib. 2. part. 2. Aret. ſuper rubr. de teſti. qui repelluntur à teſtimonio, num. 13. uolum. primo. Nell. tract. de teſtib. num. 7. tom. 13. Steph. Aufr. tract. de teſt. num. 14 Baragot. tract. de teſti. num. 7. tom. 13.

Teſtis poteſt eſſe canonicus in his, quæ in c. geruntur Feder. Schen. trac. de teſt. nu. 29. to. 13. Io. Igne. in repet. l. neceſſarios. § non alias, nu. 168. ad ſillan.

Teſtes deponentes de capitulo pro re capituli in commodum capit. quomodo deponant. But. c. tertiò loco, num. 7. de probat. lib. 2. par. ſecunda.

Teſtimonium an ſit ualidū ſi omnes de cap. nemine diſcrepante teſtificantur

canitur in cauſæ capit. Bal. c. tertio loco nu. 5. de probat.

Teſtes poſſunt eſſe in ſubſidium ſinguli de capit. in factis per capitulum, etiam ad capituli commodum ſuper eo, qui referunt ſe non feciſſe, aut videantur in cauſa propria deponere, ſecus vbi alij teſtes inueniuntur. Butr. c. 3. num. 5. de proba. li. 2. par. 2.

Tetis, qui eſt de cap. licèt idoneus in cauſa cap. poſsit eſſe, ſi tamen integer dicitur plenè probat. Corn. conſ. 261. uu. 6. uol. 1.

Teſtis poteſt eſſe clericus de eccleſia in cauſa eccleſiæ. Butri. c. cum nuntius, nu. 2. de teſti. li. 2. par. 2. Imo. de teſt. & atteſta. cap. nuper. num. 1. Butr. c. & ſi §. fi. num. 7. de iureiuran. libr. 2. part. 2. & cap. 3. num. 6. de præben. & digni. lib. 3. Imo. de præben. & digni. c. oratio num. 3.

Teſtificari an poſsit beneficiatus contra eccleſiam in qua eſt beneficiatus. Imo. de poſtul. c. cum ſacerdos, nu. 14.

Vſurarius.

Teſtis eſſe non poteſt, qui uſurarius eſt Steph. Aufre. tract. de teſtibus num. 44. & Bagarot. tract. de teſti. nu. 7. to. 13. Bert. uerb. teſtes, qui eſſe poſſ. nu. 146.

Teſtis ſi opponatur, quòd eſt uſurarius cognitio ad quem mitti debet. Barbat. c. uerum. de for. compe. nu. 37.

Teſtis in teſtimonio an uſurarius eſſe poſsit. Laur. de Rodul. trac. de uſur. par. 2. §. ſed quæro, num. 22. tom. 9.

Teſtis ſi eſt vſurarius non facit ſemiplenam probationem, adeo quòd poſsit deferri iuramentum in ſupplementum ei, qui illum produxit. Hippol. ſingul. 273. incipit notiſsimum.

Exceptio contra teſtem, qui eſt uſurarius manifeſtus qualiter probetur. Bal. l. 1. nu. 14. C. de teſta.

Vxor pro marito.

Teſtis non poteſt eſse uxor in cauſa mariti, & contra quia ſunt una voluntas. Angel. 2. infor. ff. ſolut. matrim. l. ſi mulier. §. ſi maritus. nu. 7. Cum. conſ. 81. poſt prin. Gram. deciſ. 74. nu. 19.

Teſtis an eſse poſsit uxor contra maritum, & contra. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. par. 1. §. supereſt. nu. 1. to. 13. Porc. §. in teſtibus. nu. 8. de teſtibus.

Vxor fratris.

Teſtis an poſsit eſse uxor fratris mei. Alexand. conſil. 19. uolum. primo. colum. 2.

Teſtimoniũ Titij & eius uxoris æquipa-

parantur. Hippolit. l. prima. §. præterea. numero vigeſimo. ff. de quæſtio.

Vxores duas, qui vno tempore accepit.

Teſtis eſſe non poteſt qui eodem tempore binas nuptias contraxit Stepha. Aufrer. tract. de teſtibus, numero 23.

TERMINATA MATERIA De Teſtibus

IN SPECIE QVI ESSE POSSINT, ET QVI ESSE NON POSSINT.

NVNC PROCEDITVR CIRCA ALIAS eorundem teſtium materias. &c.

TESTES INHABILES AN, ET QVANDO Admittantur, & probent.

TEstes inhabiles recipiuntur in ſubſidium ne veritas pereat quando habiles haberi non poſſunt. Ant. Nice. tract. de concordan. gloſ. num. 280. to. 1. Alb. de Roſ. ff. de teſtibus. l. ſerui reſponſio. nu. 1. & C. de præcibus offer. imper. l. licet. nu. 3. Bal. in c. venerabilis. nu. 3. de teſti. cogen. Imo. de elec. par. 1. c. cum. dilecto. nu. 16. Panor. c. cum. I. & fi. nu. 23. de re iudi. & c. 2. nu. 11. de arbitr. Alex. l. ex liberis. ff. de quæſtio. & conſ. 64. nu. 1. li. 1. Franc. de re iudi. c. cum ab uno. nu. 3. & c. 1. nu. 5. de teſti. in 6. Corn. conſ. 63. nu. 3. uol. 3. & conſil. 127. uol. 1. not. Iaſ. l. cunctos populos. nu. 50. C. de ſum. trin. Iſtud limita duobus, & omnes limi. multum ſingulariter & nu. 51. par. j. Hippo. l. diuus pius. nu. 7. ff. de quæſtio. Hip. conſil. 5. nu. 10. & conſil. 31. nu. 33. & conſ. 22. nu. 12. uol. j. & conſ. 127. nu. 7. vol. 2. Io. Igne. l. 1. §. ſerui. appel. nu. 92. par. 1. ad ſilla. Marc. Blanc. in tract. de indi. nu. 353. to. 15. Feder. de feud. lib. 1. titu. 2. nu. 2. Soc. iun. conſ. 61. nu. 17. uol. 2. Bertac. uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 174. & quando dicatur ꝙ alij teſtes haberi non poſſunt declarat idem Iaſ. d. l. cunctos populos, in rep. nu. 51. & ſeq.

Teſtimonium inhabilium quibus cauſis admittatur in ſubſidium. Ioan. Igne. l. 1. §. ſerui appell. numero 220. par. 1. ad ſillan. Bellem. cap. ex parte. de teſtibus & atteſta. nume. 27. & 28. Barba. conſil. 77. colum. 2. uolum. 3. Ruin. uol. 4. conſ. 130. num. 9. & conſ. 120.

vol.5.nu.8.Pariſ.conſ.55.nu.45. volu.4. Aim.par.j.ſec. viſo de fama.nu.19.Mil.verb.teſtis.nu.97.

Teſtes inducere nullos aut inhabiles æquiparantur.Iſer.ſuper 3.cõſti.Neapol.quę incipit peſsimam, & horrendam.nu.2. ca.j.§.ſacramenta.de conſuet.rec.feud.

Teſtes minus idonei admittuntur quando ex natura negotij non poteſt haberi alia probatio, Panor. c.cũ dilecti.nu.12.de elect.Alex. conſ.148.nu.6.lib.5.& conſ.152. nu.11.& 12. lib.5.Fel.c.tertio loco.de prob.nu.7. & c.veniens.de teſti.nu.30.Gram.conſ.50.num. 14. in ciuil.

Teſtes aliàs minus idonei & inhabiles, qui aliàs non admitterentur tunc. Tamen in his quæ communiter accidunt fiunt clam & ſecretè haberentur pro idoneis.Gram.decis.34.nu.35.Alex.conſ.212.nu. 7.uol.2.

Teſtes aliqui inhabiles de crimine occulto de quo ueritas facile cognoſcitur admittuntur.Io.Igne.l. j.§.ſarui appell.nu.108.part.1.ad ſillan.

Teſtes de iure neceſſarii quando nõ reperiuntur,tunc quales reperiũtur,idonei reputantur.Anchar.c. cum in ueritate, de purga.cano. nu.8.& ibi Abb.nu.2.

Probationis facultas ne anguſtetur. admittuntur hæretici domeſtici, & familiares & canonici. Schen.i. tl. re.§.j.num. r.

Teſtes minus idonei admittuntur in his quæ fiunt in domo.Rui.conſi. 158.num.12.uol.5.

Teſtis non admittitur pro aliquo, ſi deponat pro & contra admittitur.Bald.l.etiam.col.vlt.uerſ.ſed reuoco in dubium. C.de teſti. & ibi Salic. & doct.

Teſtis etiam tractans de proprio honere uel vituperio admittitur.vbi alia probatio haberi non poteſt, vt iudex, proxeneta & procurator.Ant. c.cũ dilecti.nu.2.& ſeq. de elect.Quod intellige ad aliquã probationem nõ ad plenã.Alex. conſ.64.num.j.vol.j. Hipp.ſing. 73. Ant.de Butr. conſ.24.

Teſtis inhabilis admittitur quando aliter ueritas haberi non poteſt hoc procedit quò ad tertias perſonas ſecus eſt quando deponit ſuper eo quod ipſe facit. Hippol. conſ.102.nu.7. uol.2.

Teſtis prohibitus per me teſtificari, ſi producatur unde & probetur per me probat. l.ſi quis teſtib. & l.parentes. per Bald. C.de teſtib.

Teſtes non integri non admittuntur pro eo qui habet pro ſe præſumptiones ex re inter alios acta,Guiliel.de Cun.& Alex.in l.ſi duo.in prin. de iureiur. Hipp.conſ.113. nu.34.uol.2. & ſing.343. incipit uerisimilitudo. & ſing.451. incipit decreto.

Teſtes de iure nõ admittendi in cauſa innocentiæ admitti poſſunt: Paul.Gril.trac. de relaxa. carcer. q.3.nu.1.& nu. 2.to.15. Hippol. conſ.126.nu.80.uol.2.

Teſtes.

Teſtes laici & fœminę admittuntur ad probandum impedimentum. Collect. Io. And. in nouel. c. cum literis. col. 2. circa medium. uer. tam literis de teſti.

Teſtis inhabilis an admittatur ubi aliàs actus poteſt ſine teſtibus expediri. Ang. 1. infor. de teſta. & qui teſta. fac. poſſ. in l. qui teſtamento. §. per contrarium. nu. 2.

Teſti non idoneo creditur quando deponit ueriſsima. Aimo conſil. 35. num. 7.

Teſti non idoneo creditur cum tortura. Feli. conſ. 36. num. 9. uide in prin. in uerb. teſtis infamis.

Teſtis cui aliàs nõ crederetur quandoque creditur quando ratio ſuſpicionis ceſſat. Alex. conſil. 90. num. 21. lib. 6.

Teſti non idoneo creditur ubi pro eius domino eſt aliqua præſumptio alia. l. ſi duo patroni. in prin. nu. 7. ff. de iureiur. Aimo conſ. 6. num. 66.

Teſtes minus idonei admittuntur in cauſa inquiſitionis. Imo. de ſent. & re iud. c. cum I. & A. nu. 10.

Teſtes aliàs inhabiles ubi lex admittit ex natura negocij cenſentur omni exceptione maiores. Dec. conſ. 342. nu. 3. verb. & iſta concluſio. & in c. tertio loco. ſub nu. 1. in vlt. not. de prob.

Teſtis etiam inhabilis & non rite poteſt recipi ad informationem iudicis de fama alicuius Bal. in Margarita uerb. iudex. Marc. Blanc. tract. de indi. nu. 322.

Teſtes qui non probant poſſunt produci ſi faciant præſumptionem. Bal. in Margarita. uerb. teſtis. col. 2. & c. præſentium. de teſtib. n. 6.

Teſtes aliquando admittuntur propter criminis enormitatẽ q aliàs non admitterentur, Gemin. c. mediatores. nu. 3. de teſti. & atteſta.

Teſtes non idonei & aliàs a iure reprobati admittuntur in crimine hæreſis. Gandi. tract. de teſti. q. 13. nu. 10. to. 15.

Teſtificari quibuslibet licèt indiſtinctè in crimine lęſæ maieſtatis. Bellem. 4. q. 2. par. 3.

Teſtis minus legitimus in odioſa exceptione admittitur, de teſtibus. c. cum literis. colum. 3.

Teſtibus inhabilibus quòd ſtetur an partes poſsint conueniri. Affl. c. 1. de controu. feud.

Teſtes inſtrumentarij eſſe poſſunt etiam inhabiles. Aim. conſ. 86. nume. 10. probatio per teſtes idoneos & non idoneos valet, Bert. uerb. probatio per teſtes. uerſ. 13. vol. 1. c. cum I. & A. de re iud.

Teſtis inhabilis põt de conſenſu partium ualidari ſeu habilitari. Hippo. ſing. 92. incipit licèt Bert. uer. teſtes qui eſſe poſ. nu. 96. poſt Ange. de Aret. de teſti. §. 1. & in auth. de trien. & ſemiſſ. & §. quid. ſępe in fi. Hipp. l. 1. §. ad quęſtionem. num. 14. ff. de quæſtio. & in rub. de prob. c. 1. nu. 177. Bertac. uerb. teſtes qui eſſe poſ. nu. 20.

Teſtes contra ſe produci patiens nil excipiens ſeu proteſtans, uidetur

conſentire in his quæ ſuo conſenſu ſeu domeſticitatis. Spec.c.per tuas.de don.inter uir.& ux.col.4.

Teſtis quando repellitur a teſtimonio propter meum fauorem poſſum eius fidem probare fauori meo renunciando. Soc.iun.conſ. 146.num.14.

Teſtis inhabilitas pôt, vel tacitè remitti. Alex.conſ.122.nu.8.lib.2.

Teſtis cenſetur approbatus per producentem unde eius dicto contra eum ſtari debet. Soc.iun.conſil. 69.nu.11.& conſ.178.nu.33.vol. 2.Mill.uerb.teſt.nu.75.& conſi. 159.nu.21.col.2.

Teſtis ab utraque parte productus & approbatus an ſtetur, Dec.conſi. 536.num.11.

Teſtis dum uocatur ad teſtimonium eo ipſo approbatus videtur per eũ qui fecit uocari & debet examinari.Gram.decis.34.num.12.

Teſtes qui fuerunt producti contra eũ qui paſſus eſt produci non excipiendo an intelligatur conſentire.Bal.l.ſi quis. C.de teſtib.

Teſtes a me ſemel productos non ſolum in eadem cauſa ſed ẽt in alijs & non ſolũ in perſona cõtra quã ipſos primo produxi modo cõtra me eoſdem producat ſed ẽt quæcunq; alia, ex quo ipſos ſemel approbaui ipſos de cętero reprobare non poſſum.Io.And.c.cũ uenerabilis.col.2. circa prin. verſ.ſed & hoc notandũ.de excep.Spec.ti. de teſtib.§.1.nu.68. Card.c.cum uenerabilis.de excep.c.cum olim. de cenſi.Corn.conſ.90.nu.2.uol. 2.Mill.uerb.teſtes.nu.76.Gram, deciſ.34.nu.13.

Teſtes producens an poſsit eos repellere ſi ab alio tertio in alia cauſa contra ſe producantur. Alber.de Roſ.C.de teſtib.l.ſi quis.nu.1.

Teſtes approbans in una cauſa poteſt illos in alia reprobare.Abb.c. præſentium.nu.8.de teſtib.

Teſtiũ perſonas qui approbauit in uno capitulo an compellatur approbare in alio.Bal.c.de teſti.nu. 2.de teſti. & c.cum dilecti.nu.15. de conſuet.But.c.cum olim.nu. 18.de cenſib. lib.3.

Teſtes contra ſe productos ſemel admittens eorum teſtimonio utens an poſsit eos poſtea repellere.Alber.de Roſ.C.de teſti.l.ſi quis teſtib.nu.3.Spec.tit.de teſtib.§.10. n.8.Sal.C.de teſti.l.ſi quis teſtib. nu.4.5.& 8.Archi.4.q.2.& 3.c.ſi quis.nu.1.col.1.Anch.c.uenerabilis,de excep.nu.19.Bellem.c.præſentium.de teſti.& atteſta.nu.24. & 25.Abb.c.preſentium.nu.6.de teſtib.Boer.q.245.nu.2.par.2.

Teſtes producẽs ſi eis nõ eſt vſus an poſsit eos poſtea repellere.Alb.de Roſ.C.de teſtib.l.ſi quis teſti.n. 2.Cin.C.de teſtib.l.ſi quis.nu.6.

Teſtem productũ licèt eo uſum non ſit non repelli, & quid ſi pro utroque litigatorum dicat & rurſus producatur,Bellem.c teſtium.de teſti.& atteſta.nu.5.& 8.

Teſtibus uſus quando quis dicatur, Bar.l.ſi quis teſti. C.de teſti.n.2.

Teſtes ſemel approbans reprobare nō pōt Alb. de Roſ. trac. de teſti. §.expedita.nu. 27.par.j.Bal. c ōſ. 150.par.3.nu.2.Card. clem.j.ad fi.de teſti. clem.cum uenerabilis. de excep.& ibi Fel.But.c.præſentium,nu.8. de teſtib. lib.2.par.2. Abb.c.de teſtib.num.4.de teſti. Cor.cōſ.90. n .35.uol.2. Iaſ.ff.de eden.l.j.§.editiones.nu.15. Pariſ. cōſ.87.nu.12.uol.3.& cōſ.53.nu. 4.uol.4.Paris.cōſ.83.nu.30.uol. j.Aim.conſ. 100.nu.13.

Teſtem quē quis inducit pro ſe tenetur recipere contra ſe.Specul.tit. de teſti.§.10.nu.6.Tindar.tract. de teſtib.par.3.cap.j.num.8.tom. 13.Fulgoſ.C.de teſtib.l.ſi quis teſtibus. nume.1.& 2.Hippol. l.3. nu.6.C.ad legem Corneliam de ſicar.Gram.deciſ.34.nu .2.Soc.iu. conſ. 146.num.16.

Teſtiū dicta poſſunt reprobari per illum qui ipſos produxit, quia cenſetur perſonas ipſorū approbare & non dicta. Ab.c. cauſam.nu.2. de re iudi.Abb.in c.intimaſti.nu. 6.de appell. Pau.l.2.C.de lit.conteſta. Fel. c.cauſam.de re iudi.nu. j.& c.prǽſentium.de teſtib. nu.7. Afflic.c.j.§. inter pares. de legi. Corrad.Capic. deciſ. 62.num.6.

Teſtium per me productorum dicta quomodo poſſum reprobare, licèt nequeam inſtrumentum.But. c.cum uenerabilis.nu. 19.de excep.lib.2.par.2.

Teſtis rogatus quantumcunq; aliàs inhabilis idoneus ſemper eſt.Alb. de Roſ.tracta.de teſti.nu.10.

Teſtes ſi ſint rogati ab utraq; parte an poſsit eis opponi inhabilitas, falſitas uel nullitas.Bal.c. in nomine nu. 3.de teſtib.Fel.c.ueniens. el.1.de teſtib.nu.25.Betr.par. 2. conſ.358.nu.2. Bertac.uerb. teſtes quot & quales.nu.88.

Teſtib. qui utitur pro ſe cogitur recipere in ſe ſimiles & eiuſdem cōditiones Ancha.c.iude. de teſtib. nu.3.faciunt tradita per Iaſ.poſt alios.l.j.in princ.ff.quod quiſque iur.& Rui. conſ.241.nu. 6.uol.5.

Teſtem contra me productū ſi eius diſpoſitionem per me factā acceptem non poſſum poſtea ſi contra me producatur eius perſonam impugnare, Mill.uerb. teſtis. nu.77.

Teſtes producti an & quo caſu poſſint reuocari. Alber.de Roſ.ff.de procur.l.aut ſi affirmantem.nu. 2.

Teſtes producens contra eorum perſonas opponere non poteſt, niſi cauſa de nouo emerſerit, Nel.tracta.de teſti.nu.57.

Teſtis eſſe poteſt contra me quē cōtra partem aduerſam pro me produxi. Steph.Aufr.tracta.de teſti- nu.82.Quid ſi ſemel reprobaui teſtem in iudicio, et fuit pronuntiatis inhabilis, an eius perſonam in alio iudicio approbare poſsim. Stephan.Auf. ibidem.

An alius in alia cauſa poſſit ipſū cōtra me producere, & quid ſi tunc contra eius perſonam obiiciam ꝙ ſit ſuſpectus, Paul. de Caſtr. l.ſi quis.C. de teſtib.nu.7.

Teſtis

Teſtis ab auctore productus ſi depo ſuerit pro utraq; parte, & deinde iterato producitur cōtra reū, nun quid poterit eum reprobare, Ci. C. de teſtib. l. ſi quis. nu. 7. 8. & 9.

Teſtes quos produxi non poſſum re probare ſi in cauſa eadem depo nunt contra me, Bald. conſil. 293. par. 3. num. 10.

Teſtē ſi reprobaſti quem produxi contra te & fuit repulſus, ſi po ſtea uelis eundem contra me pro ducere an potero reprobare. Pau. l. ſi quis. nu. 7. 8. & 9. C. de teſti. & ibi Sali. num. 7.

Teſtem a me productum refello cer tis cauſis Bellem. ca. præſentium. de teſtib. & atteſta. nu. 11. amplia. nu. 13. limita. ut nu. 12.

Teſtes ſi cōtra aliquē producantur in uno articulo & non opponit, ſi poſtea ſuper alio producuntur opponit, an poſsit Imol. c. præſen tium. de teſti. & atteſta. nu. 5.

Teſtes producens ſuper uno articu lo quomodo poteſt illos poſtea reprobare. Butr. c. de te. nu. 8. de teſti. lib. 2. par. 1.

Teſtes ſi ab una parte producantur ſuper peremptoria & pars aduer ſa putat eos iurare & interrogari ſuper principali non poterit pars petere illos poſtea re pbare. Imo. de teſti. & atteſta. c. de teſti. nu. 9.

Teſtes producens ſolum deponētes aliquid contra ſeipſum non ſolū, de credulitate ſed etiam de ſcien tia & affirmatione, pōt ne eos re probare adhibita in contrarium probatione, modo id ignoranter fecerit. Aim. par. 4. ſect. ſed enim. nu. 4. tract. de antiq. temp.

Teſtis deponens an uideatur eo ipſo illos approbare, Aim. par. 4. ſec. ſed enim. num. 15. tracta. de anti quita. t empo.

Teſtes non ſunt reprobandi in cauſa ſummaria, neq; circa perſonam, neque circa dicta, Feli. c. ueniens, de teſtib. nu. 28. Affli. deciſ. 351. nume. 6. Mill. uerb. teſtes. nu. 93. Aretin. conſil. 61.

Teſtium receptio reprobatoria, nō admittitur in ſumm. iud. ad legiti ma. perſonā Capic. deciſ. 55. n. 5.

Teſtes inhabiles admittuntur in iu dicio coram arbitro. Aret. conſi. 61. in cauſa illarum.

Teſtes in iudicio inſtitutionis, an poſsint reprobari cum ſimus in cauſa ſummaria, Lamber. artic. 1. q. 11. prin. 2. par. lib. 2. num. 1.

Teſtiū repulſa uel impugnatio ſcri pturarum an competat in iudicio ſummario Capic. deciſ. 55. nu. 2. Rebuf. de ſent. excom. art. 1. num. 6. tom. 1.

Teſtes inhabiles ſi admittantur, po teſt appellari. Berta. uerb. teſtes. qui eſſe poſſ. num. 17.

Teſtes reprobari ad infinitatem eui tandum an admittantur. Soc. l. 1. C. de ſenten. quæ pro eo quod in tereſt. num. 19.

Teſtes ſupernumerarii repulſi ſunt admittendi ſi numerarii admiſsi non probauerunt. Bal. in Margari ta uerb. atteſtantes.

Teſtis qualiter dicatur deponere in ſubſidium, Rip. num. 21.

Teſtis habilis tempore actus celebrati ſi fiat inhabilis ſine culpa ſua probat. Berta. verb. teſtes qui eſſe poſ. num. 22.

Teſtes aliàs inhabiles ſi in aliquo caſu admittantur non faciunt plenam probationem, niſi addantur alia adminicula. Pano. c. per tuas. el j. nu. 4. & 5. de ſimo.

Probatio ſi eſt facta ſub pęna, & facta ſit per teſtes qui ſint reprobati probans nō cadit in pęnam Hippol. conſ. 444. incipit ſtatutum.

Teſtibus ſuſpectis & inhabilibus an in caſibus quib. admittendi fides ſine quæſtione adhibeatur fundis. trac. de heret. nu. 15. Hipp. ſingu. 109. nu. 15. uol. 2.

Probans per teſtes qui poſtea ſint reproban. præſumitur habere iuſtā cauſam litigandi. Bal. l. 1. nu. 8. de aduo. diuerſ. iudi. ſuper. 1.

Teſtis qui patitur plures defectus non admittitur etiam quando aliter ueritas haberi non poteſt, Hipol. conſ. 102. nu. 12. uol. 2. & ſingu. 385. incipit dicit quidam.

Probatio per teſtes etiam infames excuſat a calumnia, ſpec. de calum. uerſ. fin. & ibi Bal. uerſ. 1.

Quomodo intelligatur illa regula, ꝙ ubi teſtes haberi non poſſunt idonei admittantur inhabiles ut ueritas habeatur, Hipp. ſing. 73. incipit plures.

Cui incumbat onus probādi ꝙ per alios teſtes probari nō poſſit niſi per illos quos adducit, Panor. c. ſuper eo. nu. 4. de teſtib. cogen.

Teſtes inhabiles ut admittantur neceſſe eſt probare ꝙ aliter ueritas haberi non poſſit, Hip. conſ. 41. nu. 6. & conſ. 80. nu. 62. uolum. 3.

Probationem teſtium qui examinari non debebant nullam eſſe, Fulgoſ. C. de quæſtio. l. pridem. nu. 1. par. 2.

Teſtis examinatus qui non debuit examinari qualem fidem faciat & præiudicium. Alb. de Roſ. trac. de teſti. nu. 16. Nell. tracta. de teſtib. nu. 212. to. 13. Paris de Put. tract. de ſind. §. etiam nu. 4. to. 14. & §. an teſtes. nu. 1. & §. an teſtetur, nu. 24. & 34. Fran. Brun. tract. de indi. & tortu. par. 1. num. 11. to. 15. Aret. l. certi condictio. nu. 19. Ange. l. pridem. nu. 2. C. de quæſtio. Pariſ. conſ. 58. nu. 82. uol. 4. Iſer. §. j. nu. 5. & ſeq. tit. qui teſtes ſint neceſſarij. l. 3.

Teſtis ſemel admiſſus, qui non debuit admitti, ſi cōtra eū fuit oppoſiti, & oppoſitio, quid ſi fuerit reſeruata. Pariſ. cōſ. 58. n. 54. uol. 4.

Numerus & dignitas Teſtium defectus ſupplens.

Teſtium numerus ſupplet quod in fide deficit. l. teſtium. §. idem. ff. de teſtib. Alexan. conſil. 47. num. 1. lib. 2. Anan. conſil. 52. nume. 4. Caſtren. conſ. 37. num. 2. Hippol. conſ. 109. nu. 5. uol. 2. & conſ. 113. num.

num.33.uol.2.& ſingul. 477.incipit in teſtibus,&c. quod tamen limita in criminalibus,ut ibi & rubri.C.de proba. nu.312. Paris de Put.tracta.de ſindi num.47. Rui. conſi.94.uol.1. nu. 2.& conſ.106. uol. 5.nu. 16.& conſ.149. uol.5. nu.1.Socin.Iun.conſ.73.num.15. uol.2.& conſi.86. nu.10. col.2.& conſ.29.nu.19.uol.2. Gram.cōſ. 66.num.43.& conſi.107.nu.21.in ciuil.Lambert.artic.6.q j princ.i. part.lib.1.nu.24.Alex.conſi. 144. num.6.lib. 5.

Teſtium defectū ſupplet numerus. Gram.conſi.50.num.13. in ciuil.

Probatio adiuuaт̄ ex numero teſtiū. Aim.par.1.ſect. quid in libro officialium.num.17.de antiqui. temp.

Teſtes domiſtici ſi eſſent tres nō probāt ubi duo integri ꝓbarent, Iaſ. ff de eden.l. pretor ait.§. cogetur nume.4.Bertran.part.2.cōſ.358.

Teſtium numerus an ſuppleat fidē illorū ſi omnes ſint infames Bero. in c.licet eum,de proba. num.47. poſt Deci.ibi nu.8.

Teſtes domeſtici duo & unus inimicus non faciunt ſemiplenā probationem.Rui.conſ.133. num.6.& Anch.conſ.246. nu.7.

Teſtes duo inhabiles nō cōjungun tur ut faciant ſaltem ſemiplenam probationem. Alex.conſ.128.nume.2.Ideo non eſt locus iuramento in ſupplementum.

Teſtes duo nō omni exceptione maiores habentur loco unius,Probi. in Io.Monac.c.1. nume. 3.de teſt. Calcan. conſ.110.nu.5.& 6.

Teſtes amici licèt nō faciāt integrā fidem uel ꝓbationē,tamen ſi tres amici producti ſint, ſatis ubi integri duo ſufficiunt.

Tunc propter maiorem numerū ſuppletur defectus reſultans ex amicitia alternante non autem in amicitia repellente prorſus , Franc. uer.teſtes tracta.de teſti,nu .6.

Teſtes duo amici qui propter amicitiam non faciunt integram fidem, ubi duo requiruntur, ſi ſunt tres ſuppellitur per illū tertiū etiā ſi ſit amicus,defectus amicitiæ omnium,Fel.conſ 36.num. 11.Dec. c.licet cauſam, nu 8. de prob. ubi diſtinguit inter cauſas graues uel criminales & dicit numerum non ſupplere,aut in leuioribus,& ſupplere.

Teſtium numerus in cauſis ciuilib. ſupplet quod deficit in fide, ſecus in criminalibus Hipp. in prac. §. expedita. num.82.

Teſtium numerus ꝙ ſuppleat non habet locum in cauſa ciuili ardua nec in criminali,Hip.conſil.109. num.6. uolum.2.

Teſtium defectum non ſupplet numerus in cauſa graui.Gram.deci. 11.nu.3.Rui.cōſ.149.nu.31.vol. 5. & Fel.c.licet.num.2.de teſtib.

Teſtium numerus non ſupplet quando defectus ꝓcedit a cauſa illicita, Corn.conſ.333. col.7.uol.1. poſt Bal.c.ad noſtram de probat.

Teſtium numerus non ſupplet defectum quando teſtes ſunt omnino

inha-

inhabiles, Aimo part.1.ſect.quid in li.officialium, num.19.de antiquit.temp.

Teſtium numerus ſupplet quando defectus uerſatur circa perſonas, ſecus quãdo defectus eſt, in dicto teſtis Ruy.cõſ.149.nu.36.uol.5.

Teſtis unius fides corroboratur per ſocios ualde idoneos, Alex.conſ.56 nu.12.li.2.Soc.conſi.130.nu.4.& conſ.194.nu.2.uol.2.& conſil.53.nu.1.uol.4.Soc.Iun.conſi.29.nu.17.uol.2.& conſ.32.num.34.uol.2.Ruyn.conſ.120.uol.4.num.6 Aimo.conſil.76.num.27.Fran.Curt.trac.de teſt.nu.1.Ang.ff.de eden.l.ſi quis ex argentariis.§.cogentur,num.6.par.1.

Teſtes plures ſi producti fuerunt inter quos quidam domeſticus fuerit aliorum habilitate repelli non debet,Bar.c.iurauit,nu.41.de probat.& iu trac.de pręſtan.Card.q.2.nu.28.to.2.& Petr.Rebuf.tracta.de priuil.ſchol.priuil.106.nu.27.tom.5.Iaſ.ff.de eden.l.prætor ait §.cogenter.nu.7.

Teſtes infames ſi non habent conteſtes fide dignos nil eis de fide detrahetur,Soc.Iun.conſ.32. num.35.uol.2.Bero.c.licet cauſam,de probat.nu.44.

In teſtibus ſuſpitio affinitatis per non aliorum affinitatem purgatur Franc.Curt.tract.de teſt.nu.5.

Probationibus ſi quid deeſt fidei propter conſanguinitatem, uel unius affinitatem, aut duorũ ſuppletur propter exceſsiuum numę rum teſtium,Corn.conſ.172.nu.22.uolum.2.

Teſtis vnius diminutio quomodo ſuppletur per alios ualde dignos, Alex.conſ.93.nu.12.li.6.

Teſtes inhabiles ſupplentur per habiles omni exceptione maiores Pariſ.conſ.85.nu.24.uol 3.& ad hoc requiritur iudicis decretum & cauſę probandę ſunt ante decretum & non creditur iudici aſſerenti,& non ſufficit aſſertio notatorii ibidem.Cor.conſ.112.nu.20.uol.2.

Teſtis nõ idoneus ſuppletur per idoneum,Soci conſ.103.nu.7.uol.1.Barb.conſ.18.nu.39.uol.2.& conſil.50.nu.11.& conſi.26. num.6.uol.4.Cor.conſi. . . col.1. uol.1.& conſ.169.nu.8.uol.2.& conſil.26.nu.6.uol.3.& conſ.42.nu.2.uol.1.Feli.c.3.loco, de probat.nu.18.Hippol.conſi.68.num.24.uol.1.& conſ.84.nu.28.uol.2.& conſ.127.num.21.uol.3.& conſi.113.nu.3.uol.2.Gomeſ.c.1.de reſcrip.in 6.nu.41.Ruyn.conſi.67.uol.1.nu.12.& conſil.128.nu.12.uol.4.Socin.Iun.conſil.146.num.12.uol.1.& conſ.61.nu.19.uol.2. Idem ſi concurrunt aliæ probabiles coniecturę ibidem, Ber.uerb. teſtes,qui eſſe poſſ.num.54. Bal. conſ.132.par.1.nu.2.

Teſtis infamatur infamia facti ſi habeat conteſtem, bene tñ probat Fel.c.teſtimoniũ,de teſti. nu.12. Iaſ.part.1. C.de iudic.authen. ſi uerò, nu.4.& 1.part.infor.ſolut. matri.

matri.l.ſi conſtante,num.43. Lauren.Sil.trac.de feud.recog. q.46. nu.2.to.7.Hippol.l.de minore.§. tormenta,num. 9.ff.de quæſtio.& conſ.68.nu.15.uol.1. Lamber.ar. 6.q.1.prin.1.par.li.1.nu.22.

Teſtis domeſticus ſimul cum alio omni exceptione maiore cenſetur idoneus, Fulgo.conſil.273.in med.col.3.Hippol.in l.de minore.§.tormenta,num.8. ff.de quęſtio.Rui.uol.1.cõſ.92.nu.4.Frã. Cur.tract.de teſtib.num.1.to.13.

Teſtis leuis opinionis quomodo per honeſtum ſaluetur Iaſ.l.prætor ait.§.cogentur.ff.de eden.nu.30.

Teſtis ut ſuppleat defectum alterius debet eſſe inuulnerabilis,& omni exceptione maior Aim.cõſ.6. nu. 125.Corn.conſ.247.nu.9.uol.2.

Teſtis unus an alium ſuppleat,Fran. Curt.tract.de teſtibus.num.7.

Teſtis vnius dictum ſuppleri ex alijs præſumptionibus, Aimo conſil. 298.nu.5. Soci.Iun.conſil.61.nu. 19.uol.2.

Teſtis defectus ſuppleri non poteſt per alium teſtem etiam, Aim.conſil.99.nu.10.

Teſtis inhabilis admittitur,& non uitiat ſi numerarii ſunt habiles Berta.uerb.teſtes,qui eſſe poſſ.nu.5.

Habilis quo tempore debeat eſſe Teſtis.

Teſtis conditio, quoad teſtificandum; quo tempore attendatur. Bart. l.Carboni anum.§.duo autem. ff.de carb.edi. nu.6. Placen. tract.de ludi.ti.1.num.3.tom.12. Porc.§.poſſunt autem, num.8.de teſta.ordi.Fulgoſ.C.de teſta.l.teſtes.nume.6.Barb.conſ.6.nu.29. Feder.de feud.par.2.ti.19.nu.2. Caſſan.conſ.37.nu.7.Iſer.ſuper.3.conſtit.Neapol.quæ incipit Mores diſſoluti, nu.2. Berta.uerb.teſtium impugnatio,num.50. Albe. de Roſ.C.de teſtibus. l.iuſiurandum.nu.6.

Teſtis conditionem inſpiciendam teſtificationis tempore.l.teſtium. §.condemnatum.ff.de teſta.& ibi Bar.nu.3.& idẽ.Bar.l.1.n.1. C.de teſta.& l.1.§.ſi ſeruus. ff.de quæſtio.nu.1.Bald.ſuper feud.c.1.an remo.deb.nu.1.Anch.c.1.de teſt. num.4.Cuma.conſil.69.poſt medium Ludo.Roma.conſ.187.nu. 5.Barb.conſ.47.nu.9.uol.2.Cor. conſ.42.nu.1.uol.3.Afflic.c. 1.an remoueri debeant teſtes,qui.par. eſſe deſi. Iſer.c.1.nume.2.titu.an commo.debeant teſtes li.2. Dec. conſ.163.nu.11.

Teſtium inſpicitur præſens ſtatus. Barba.conſ.40.col.2.uol.3. gloſ. uer.in eadem re. §.in teſti.inſt.de teſtam.

Teſtis productionis, & depoſitionis tempus inſpicitur,glo.uerb. in eadem re. §.in teſtibus, inſtitu.de teſta. Gram. conſil.36.num.7. in ciuil. Afflic. c.1. qui teſtes ſint neceſſarijs Felin.c.cum nobis,num.9.de præſcript.

Teſtis cõditio inſpicitur teſtimonii tempore quãdo de ſubſtantia rei ſunt, Nell.trac.de teſt.Steph.Auſ. trac.de teſtibus nu.36.to.13.

Teſtis habilitas ut cognoſcatur non inſpicitur tempus celebrati actus de quo deponit ſed tempus depoſitionis, Rip.li.2.interpret.c.cam.te.de reſcrip.nu.25.

Teſtes pro ſolemnitatẽ ubi non exigan.depoſitionis tempus ſpectan. eſſe Cuman.1.par.infor.ff.de teſt. l.actionum, §.conditionem, nu.3.

Teſtis conditionis cauſatio quando attendatur.Barto.l.2.nume.5.C. de teſti.

Teſtes quando non requirantur ad ſolemnitatem, uel ſubſtãtiam rei ſed ad probationem ueritatis ſufficit habilitas tẽpore teſtificationis, licèt non eſſet tempore actus celebrati Pau.de Caſt.l.ad teſtiũ. §.conditionem.num.7.ff.de teſti.

Teſtis non idoneus tempore depoſitionis ſi poſtea mutet conditionẽ; & fiat habilis an probet, Bal.l.ſeruos, in fin. C.de teſti.& in l.legis virtus, de legi.& l.ſeruus.in fi.C. de teſt. Inno.c.cum cauſam, el 1. eodem tit.Ang.2.infor.ff.de teſta. & qui teſta.fac.poſſ.l.ad teſtium. nu.1.Fulgoſ. ff.de teſti.l.qui falſo.num.3.

Teſtis ſi erat teſtabilis tempore iuramenti, & tempore depoſitionis inteſtabilis, iuramenti tempus ſpectandum eſt, But.tract.de teſt.nu. 4. & 2.infor. ff.de mili.teſta. l.ſi certorum.§.ſi miles, num.2.Bert. uerb.teſtes depo.num.13.Hipol. ſingul.113.incipit dictum teſtis.

Teſtium conditio inſpicitur prout teſtibus tempore non prout teſtator moritur, Azo.in ſum.C.de teſti.ord.nu.6.

Teſtes fore debitæ qualitatis tempore quo adhibentur ad actum uere uel putatiuè ſufficere, Romanus. l.teſtes ſerui, nume.2. & 5.C. de teſtam.

Grauitas. Idoneitas, Integritas, Legitimitas, & quòd ſint omni exceptione maiores & optimi teſtes.

Teſtes graues qui dicantur.Bal.l.ſi.cèt, nu.4.de teſti.

Teſtes qui idonei de uerb.ſign.c.forus.Panor.c.2.nu.6.de teſti.

Teſtis idoneus, & omni exceptione maior eſt ille contra quem nulla exceptio legitima poteſt opponi. Panor.c.1.nu.3.de teſt.

Teſtes idonei & omni exceptione maiores qui dicantur. Soci.iun. conſ.36.nu.13.uol.2.Pariſ.conſil.83.nu.29.uol.1.& conſil.39. nu.111.uol.4.

Teſtes idonei dicuntur qui ſunt omni exceptione maiores, Iſern.c.1. §.ſi uerò.nu.2.ti.quid ſit inueſti. li.2.Porc.§.item uerborum.nu.8. de inutil.ſtipul.

Teſtes idonei ſunt illi qui nõ poſsũt aliqua repelli occaſione.Soc.iun. conſ.54.num.7.uol.3.& conſ.12.

num.8. uolum.2.

Teſtes acceptati per iudicem præſumuntur idonei. Bal.conſ.117.par. 4 num.13.

Teſtis idoneus eſt qui audire, & audiri poteſt, Igneus. l.3. §.ignoſcitur.nu.883.par.1.ad ſillan.

Teſtis idoneus non dicitur qui in defectum aſſumitur. Bald.l.1.in uer. item not. C.qui & aduerſus quos & quid in fœmina habilitata per ſtatutum, Berta.uerb.teſtes quot, & quales,nu.4.

Teſtes dicuntur integri qui à iure non repelluntur.Marc.Blanc.tracta.de iudi.nu.320.

Teſtis non dicitur integer qui ſpectat aliquod commodum ex cauſa. Pariſ.conſ.13.nu.79. uol.3.

Teſtis non dicitur integer ſi contra ipſum non militet aliqua ſuſpicio.Alex.conſ.188.nu.7.uol.1.

Teſtes quales eſſe debeant ut dicantur integri.But.c.in literis. nu.4. de teſti.li.2.par.2.Butr.c.1.nu.4. de excep.li.2.par.2.Panor.c.1.nu. 8.14.& 15.nu.4. de excep.Afflic. capit.1.qui teſtes ſint neceſſarii & quod inimicus non eſt integer.

Teſtis integer non eſt qui eſt emendatus de crimine. Corſet.ſing. in uer.integer.ubi latè.

Teſtis ut ſit legitimus quæ ſint in ea conſideranda.Butri.c.2.nu.12.de teſtibus li.2.par.2.

Teſtes legitimi illi dicuntur qui ſunt omni exceptione maiores. Pariſ. conſ.24.nu.14.uol.3.

Teſtes omni exceptione maiores qui dicantur.Bal.c.cum Ioan.heremita.nu.8.de fide inſtru.& in l.optimã. C.de contrahen. & commit. ſtipul.nu.8.Imo.ſuper cle.de procur.c.inſtrumentis. nu.2. Panor. c.1.nu.5.de cõſangui.& affi.Barb. c.cum cauſam. nu.29. de probat. & conſ.32.nu.9.& conſ.45.nu.1. & conſ.17.col.4.& conſi.40. col. 4.uol.3.Iſer.ſup conſtit.Neapol. quæ incipit ſi quis in poſterum, nu.14.Pariſ.conſi.152.nu.6. uol. 4.Affli.cap.de controuer.inueſti. Prob.& Io.Monac.c.1.num.9. de teſti.Bertran.par.2.conſ.14.nu. 3.& conſ.282.nu.6.Bart.Cæpol. conſ.2.nu.20.& conſ.32.nu.5.& uide Rip.rep.l.admonendi.ff.de iuſiuran.nu.176. cum tribus ſeq.

Teſtes omni exceptione maiores dicuntur illi contra quos nulla poteſt obiici excep.Panor.c.at ſi clerici.nu.32. de iudi.Soci.iun.conſil.29.nu.25.uol.2.Gram.conſil. 59.n.17.in ciuil. Palatios Ruios. c.per ueſtras. de donatio. inter uir. & uxor.Mill.uerb.teſtis.num.45. Ber.uer.teſtes quot & quales.n.2.

Teſtis productus non poteſt opponi per producẽtem. & eſt omni exceptione maior.cõſ.20.nu.2.uol.2.

Teſtes conſanguinei non dicuntur omni exceptione maiores. Dec. conſ.310.nu.3.Soc.iun.conſ.12. nu.10.uol.2.Bert.uerb.teſtes qui eſſe poſſ.nu.114.

Teſtis qui in ſpecie alteri aduerſari uẽ concordia uel aliqua interlocutione an dicatur omni exceptione

ne

ne maior. Alciat. l. mutuum. ff. ſi cert. pet. col. 86. nu. 228.

Teſtis infamis infamia facti non eſt omni exceptione maior. Feli. c. at ſi clerici. de iudi. nu. 27. Abb. c. teſtimonium, de teſti. & c. teſtium. per nota bene. Fel. conſ. 36. nu. 3.

Teſtis omni exceptione maior dicitur qui exuberat nec aliqua exceptione minuitur. Alex. conſil. 180. nu. 6. uol. 6.

Teſtis non eſt omni exceptione maior. Compater, amicus mediator uel alius habens affectionem ad cauſam. Fulgoſ. conſ. per totum.

Teſtis omni exceptione maior non eſt ſubditus uel vaſallus in conſil. 57. nu. 6. uol. 4. etiam ſi dominus non ſit uiolentus.

Teſtis non dicitur omni exceptione maior qui dictũ ſuũ ex interuallo corrigit, Rui. uol. 5. cõſ. 158. n. 9.

Teſtis omni exceptione maior non eſt ſocius, blaſphemator, uxor, compater pro filiolo. Rip. ff. de iu reiuran. l. admonendi. nu. 180.

Teſtis non poteſt dici omni exceptione maior quando apparet illum affectionem habere ad unam partem & odium ad alteram. Prob. in Ioan. Monac. c. 1. num. 12. de teſt. Alex. conſ. 146. nu. 20. uol. 5.

Teſtis qui nullam depoſitionis ſuę rationem attulerit, an dici poſſit omni exceptione maior. Alciat. ff. de nou. oper. nunc. l. 1. nu. 50.

Teſtis de quo iudex dubitat non eſt omni exceptione maior. Franc. Cur. trac. de teſti. nu. 66.

Teſtis mulier oĩ exceptione maior non eſt etiã in caſu in quo teſtimoniũ recipit, Aim. cõſ. 99. n. 5. Dec. in l. fœmina. nu. 35. ff de reg. iur.

Teſtes uiles & pauperes nõ ſunt omni exceptione maiores. Rui. conſ. 150. num. 12. uol. 5. & de paupere tantum Io. de Ana. conſ. 73. nu. 1. Rip. l. ſi conſtante. nu. 34. ſolu. matrim. Cur. iun. auth. præterea. nu. 35. cap. unde uir & vxor.

Teſtis cui poteſt opponi attentata ſubornatio omni exceptione maior non eſt. Bart. conſ. 67. nu. 10.

Teſtes omni exceptione maiores & omnino fide digni quibus aliquid opponi non poteſt poſſunt examinari ſine citatio. partis. & ualet eorum dictum. Hippol. l. 1. §. fi. nu. 15 ff. de quæſtio.

Teſtib. qñ opponitur per reũ nõ ſũt oĩ exceptione maiores. Pet. Gera. ſing. 76. Incipit tene mẽti ĩ pract.

Teſtes omni exceptione maiores ritè & rectè examinati plenam probationem faciunt, Io. trac. de arbi. iudi. in prin. §. plena. nu. 1. tom. 12.

Teſtis omni exceptione maior facit ſemiplenam probationem. Barth. Cępol. conſ. 3. nu. 6.

Exceptio quòd teſtes nõ ſint oĩ exceptione maiores quo caſu admittenda non ſit, Bar. in c. ignoſcens epiſcopus. nu. 40. de libell. obla.

Teſtis optimus qui dicatur. Rebuff. trac. de reproba. ar. 1. nu. 1. to. 13.

Teſtis inhabilis qui ex natura admittitur dicitur omni exceptione maior. Dec. conſil. 342. ſub nu. 3.

Gra-

Grauitas, identitas & integritas teſtis an articulanda, & probanda ſit.

Teſtis identitas in dubio præſumenda eſt, Fran. Cur. trac. de teſti. nu. 73. Soc. iun. conſi. 32. num. 26. & 27. uol. 2. Cur. ſen. conſ. 55. nu. 3.

Teſtis qualitas videlicet quòd ſit omni exceptione maior cū ſit intrinſeca & in quolibet præſumpta, ſi non probetur contrarium non eſt alleganda nec deducenda. Socin. iun. conſ. 29. nu. 26. uol. 2.

Teſtes quando debent eſſe omni exceptione maiores, an iſta qualitas ſit probanda. Pariſ. conſi. 83. nu. 21. uol. 1. Aim. par. 1. ſec. quæritur etiam. nu. 36. antiq. de temp.

Teſtis omni exceptione maior qui dicatur, & qualiter in productione illius accipiendus ſit. Franc. Cur. trac. de teſt. nu. 74. & Steph. Aufr. tract. de teſt. nu. 93. to. 13. & Marc. Blanc. trac. de indi. nu. 317. to. 15. Aim. par. 1. verſic. quæritur etiam. nu. 38.

Teſtes idonei in cauſa graui requiruntur & omni exceptione maiores, Pariſ. conſ. 49. nu. 4. uol. 4.

Teſtes ubi requirant quòd ſint optimæ opinionis hoc debet articulari, Barb. conſ. 6. nu. 6. uol. 4. Dec. cōſ. 37. nu. 8. uer. & quādo teſtes. Alex. conſ. 82. num. 7. uol. 1. Hipp. ſingu. 187. incipit qualitas, circa medium. Curt. ſen. conſ. 55. nu. 9.

Teſtes optimi requiſiti ſi ſint, debet capitulari ipſos eſſe tales. Barba. conſ. 33. nu. 8. & conſ. 45. nu. 4. & conſ. 47. nu. 9. & ibi qui dicantur teſtes, legitimi uel idonei. Hippol. conſ. 96. nu. 3. uol. 2. Soc. iun. conſil. 12. nu. 11. Afflic. de feud. c. 1. ſi de inueſtitu. inter dom. & vaſallis ori. no. 8. & c. 1. §. ſi uerò. quid ſit inueſtitura. Hippol. l. ſi quis ne quæſtio. nu. 136. ff. de quæſtio.

Aſſerenti teſti eſſe in dignitate aut eſſe habilem, vel inhabilem, an ſit credendum.

Teſtis in criminali eſſe non poteſt confeſſus de crimine in alio iudicio, in quo contra ipſum accuſatio inſtituta eſt. Steph. Aufr. trac. de teſtibus. nu. 29. Fel. c. teſtimonium. de teſt. num. 29.

Teſtes optimi licèt requirantur, tamen ſi maior numerus examinetur, q; lex requirat ad illum actum probandum, tunc non eſt neceſſe articulare, & probare idoneitatem teſtium Dec. conſ. 163. nu. 8. Soc. iun. conſ. 163. nu. 8. Soc. iun. conſil. 26. nu. 26. uol. 2. Quod tamen in cauſa graui non procedit. Ruin. conſ. 139. num. 37. uol. 5. & Gram. deciſ. 11. nu. 3.

Teſtis deponentibus ſe tenatos de corruptela credendum eſt. Gram. uoto. 11. nu. 2. 3. q. Hipp. conſ. 61. nu. 32. uol. 1. & in l. Cornelia, in prin. nu. 3. ad l. Corn. de falſ.

Teſtis qui nominat aliquem in ſocciũ an aliqualem præſumptionem inducat, Marc. Blanc. tract. de indic. nu. 388.

Teſtis non interrogatus ſi quis dicat de ſe uel de alio an ſibi piudicet. Thom. c. cum ſemper. de confeſſ.

Teſtis ſi dicat ſe conſanguineum an ei credatur. Afflic. c. 1. in prin. de contro. inueſti. & c. 1. de feud.

Teſtes qui aſſerunt ſe inimicos illius contra quem feriunt teſtimonium non faciunt fidem, niſi ante teſtimonium aſſerant ſe hoc facere in fraudem Anchar. c. inquiſitio. 3. de teſti. de accuſ. nu. 4. Aim. conſi. 99. nu. 3.

Teſti aſſerenti ſe inimicum uel amicum aduerſarii creditur ſine redditione cauſæ. Roman. & Alex. c. ſolum. 3. q. 4.

Teſtis ſi ex eius dicto appareat de cauſa inimicitię repellitur, Alex. conſil. 99. nu. 1. li. 1.

Teſti dicenti contra ſe creditur etiã in ſummario iudicio, quia eius dictum habetur pro confeſsione, Fel. c. veniẽs, nu. 28. de teſt. col. 2.

Teſtis eſſe poteſt qui antequam iuret. dixit ſe partis inimicum, quia in fraudem dixiſſe præſumitur, Stepha. Aufr. trac. de teſti. nu. 94.

Quid ſi poſtquam iurauit inimicum ſe dixit, ibidem.

Teſtis ſi dicat quot portauit pro vſu ſuo, an credatur. Afflic. cap. 1. de contro. inueſti.

Teſtibus deponentibus contra ſe ipſos uel eorum cognatos, magis creditur, Aym. conſ. 6. nu. 52.

Teſtis qui ſit idoneus, qui alias non poterat admitti tanquam non idoneus non ſtatur dicto ipſius teſtis. qui idoneus ſit, Hipol. conſil. 80. num. 65. uol. 1. Bart. l. decem. col. 2. de verb. obli. auct. ſed ſi dicatur. C. de teſti. ubi dicit ꝙ teſti aſserenti ſe liberatũ nõ creditur, niſi oſtẽſis literis manumiſsionis.

Teſtis allegans turpitudinem ſuam non debet audiri, Hipol. conſ. 18. nu. 33. & conſ. 8. num. 19. uol. 1.

Teſtis ſi interrogetur an ſit pauper, quid iuris. ſi ad elidendum teſtimoniũ dicit quod ſic, Bal. c. ſi qui teſtium. nu. 6. de teſti.

Teſti qui ſe aſserit periurum creditur contra ſe, ſed non creditur quoad retractationem ſententiæ, Bal. c. ſicut nobis. nu. 4. de teſtib.

Teſtificanti publico de facto ac ſi delicto proprio non creditur, quoad alios, Bart. c. non eſt nobis, nu. 2, de ſponſ. & matri. li. 4.

Teſtis interrogatus an ſit criminoſus & reſpondit ſic. nõ ualet, Bar. l. ſi duo. §. idem. iul. ff. de iur. iur. & Bal. c. cum ſuper, nu. 2. de confeſs. Butri. c. inquiſitionis, nu. 29. de accuſ. li. 5. ſpec. tit. de teſtibus. §. 1. num. 43.

Teſti ſe clericum uel dignum eſse dicenti an credendum, Bellem. c. ſicut nobis de teſti. & atteſta. num. 88. & in c. teſt. num. 12. eo. tit.

Teſti ſe infamem dicenti ut teſti. cuitet an credendum ſit, Alb. de Roſ. trac. de teſt. n. 30. Iaſ. ff. de iureiu. l. ſi

l.ſi duo patroni.§.Idē Iulia.n.37.
Teſtis examinatus tanquā.N.ſi dicat ſe.N.an ſibi credatur. Affli.c.1.in princ. de contro.inueſti. & idem no.3.Bald.ſuper feud.c.1.§.ſi inſtrumentum, quæ ſint regu.num. 3.ubique non creditur.
Teſti deponenti de eius dignitate an credatur de dignitate,Affli.c.1.de contro.inueſti.vbi quòd non.
Teſti ſeipſum idoneum aſſerenti an ſit credendum præcipue quando lex illum requirit,Cur.Sen.conſ. 55.num.19.

Nominatio teſtium ante productionem an & quando ſit facienda.

Teſtium nomina in poſitione an quis neceſſariò habeat ponere, Bald.l. quaque.§.eden. ff.de eden. nu.4. But.trac.de teſt.nu.34.Bellem.c. delictorum, de teſti.cogen. nu.1. Zabar. c.qualiter. §.hanc tamen, de accuſ.nu.9. colum.1. Imol.de fideiuſ.c.conſtitutus, nu.4 Barb. c.conſtitutus de fideiuſ. nu.10.
Teſtium nomina in inſtrumentis, accuſationibus uel inquiſitionib. appoſita, an ſint edenda in iudiciis Albe.de Roſ. ff.de arbi.l.non ex omnibus, nu.3. But.c.qualiter nu.40. de accuſ. li.5. Vital.Clem. teſtibus.nu.89.de teſt.Io.Fab.ſuper inſti.de inutil. ſtipul. §.Item uerborum. nu.7.
Teſtium nomina ſunt edenda par. Bal.l.ſi edita.37.col. C.de eden.
Teſtium nomina cum atteſtationibus an reo danda ſint,Mar.Blanc. tract.de teſti. nu.37.
Teſtium nomina ſtante conſuetudine confuſa & ſeparata an dari debeant Marc.Blanc.tracta.de indi. num.28.
Teſtium nomina debent exhiberi dato termino ante aperturam.
Teſtium ad oppoſitionem perſonarū Bertac.uerb.teſtium nominatio. num.3.
Teſtes quos pars nominat debent recipi de quibus ſibi uidebitur ſi iudex de officio illos recipit, ubi committitur inquiſitio ad inſtantiam alicuius,Butr.e bene.nu.32. de elec.li.1. par.1.
Teſtes ſi non nominentur inquiſito petenti per Iudicem inquirentem poteſt appellari Spec.ti.de appell. §.2.uer.cæterum.
Teſtes nominare licet Iudice non præſente ſufficit Bellem.cap.inductis.§.Spatium nu.13.3.q.3.
Teſtis qui non vult nomen ſuum publicare,nec iurat in præſentia partis,an probet, Abb.c.ſuper eo.nu. 7.de conſangui. & affini.

Citari an debeant teſtes ante productionem.

Teſtes qui ſe offerunt ad teſtimoniū dicendū cū non ſint citati,præſumūtur ſuſpecti, & ideo eis nō creditur ſine tormentis,Bar.auct.de teſti.1.not.nu.4.Bar.l.lege nu.1. ff.de teſti.& l.ſcire oportet. §.cū

reli-

reliquis nu.2.ff.de tut.& cur.da. ab his & l.omnia.§.ſed & ſi nu. 2.ff.de procur.& l.eum quidem. §.qui ſe filio.ff.de fal.Bal.c.dilectorũ nu.3.de teſti.cogen. Alber. de Roſ.C.de epiſ.& cler l.nec honore,nu.3.But.c.cũ in tua,n.6.de ſponſ.et matri.lib.4.Ang. de iure iur.l.ait.prætor.nume.2.par.2.Feder.Schen.tract.de teſti.nu.1.to. 13.et Anto.Nicel.tract.de concil. gloſ.nu.346.tom.1.Imol.de proba.c.intimauit nu.2. Alex.conſ.1. num.25.lib.6.Ludo.Roma.conſ. 420.nu.3.Fulg.ff. de procur.l.ante litem.§.ſed et ſi nu.3.Gemi.c. ſtatutum. §.proferendo nu.1.de reſcrip.et quo tempore debeat vocati nu.2.Io. Igneus.l.3.§.ſi quis tab.nu.189.par.1.ad ſillan.Hip. ſing.140.Incipit.teſtis et conſ.2. numero.41.uolum.i. et conſ.12. num.9. uol.1. et conſ.18.nu.31. uol.eod.& conſ.20. nu.38.eod. uol.et conſ.102.nu.31.uol.2.et l. ex libro homine nu.15.ff.de quęſtio et l.unius. §.ſeruo qui ultro, nu.2.ff.de quæſt.ubi etiam habetur quòd talis teſtis præſumitur inimicus et conſi.35.nume.17.uolum.1.

Teſtis non citatus ſed ſponte deponẽs.non probat,Hippol.l.1.§. fin. n.12.ff.de quæſtio,Fel.c.in nomine domini de teſti.nu.22.Bertr. par.1.conſ.258.nu.2.Rui. uol.5. conſ.146.nu.1.Bertac. uerb.Teſtium productio nu.2. & uerb.Teſtes depo.nu.39.

Teſtis qui ſe ingerit quantũ ad alios non ſtatur, quantum ad ſe ſic. in d.tracta.de teſtib.nu.90.

Teſtis ſponte ſe offerenti minuitur de fide Panor. c.2. numero.3. de cler.par.

Teſtes debent citari ad hoc ut eorũ dictũ ualeat Bald.ſuper Feud.c. 1.ſi de inueſtitu.in do.nu.4.et l.ſi quando C.de teſti.col. 2.Corn. conſ.142.nu.14.uol.3. Sali.C.de teſti.l.quoniã liberi nu.3.C.de teſti.l.ſi ſi quando nu.1.Lud.1.par. infor.quemadmodũ teſta. aper.l. cũ ab initio nu.3. Feder. Schen. tract.de.teſti.nu.1.tom.13.Corn. cõſ.149 nu.4 uol.2. Iaſ.ff. de in ius uocan.l.1.n 5.Iaſ.l.in ius.ff.de eden.num. 38.

Teſtis etiam non citatus probat coram arbitro,Bal.l.ſed interpellatur.§.arbiter.ff.de arbitris.

Teſtibus ex quo ſunt producti credi tur eis ſponte iurantibus,ſecus ſi non eſſent producti, Bal. authen. ſed nouo iure. C.ſi cer.pet.nu.2.

Teſtis qui non fuit citatus nec nominatus ſi cum iuramento deponit probat Nell.tracta. de teſtib.numero.42.

Teſtis non citatus neque productus aliunde auditur ubi agitur de peccato impediendo, Felin.c.iurauit de proba.uerb.in tex.ibi quidam, nume.2.

Teſtes non citati nec admoniti quando ualeant Alber.de Roſ.trac.de teſtib.par.3.nu.6.tom.13.Bart.l. libertorum nu.1.C.de teſtib.& l.

iuſiuran.C.de teſtib.Bal.l.in ius. ff.de in ius.uoc. n.4. & l.parentes nu.2.C.de teſtib.& l.alia cauſa.n. 8.C.de his quibus ut indig. Imo. de teſti.& atteſta.c.in nomine domini.nu.9.& ibi Dec.nu.32.Ang. C.de teſtib.l.libertorum.num.2.

Teſtis productus a parte ſine citatione iudicis non præſumitur ſuſpectus.Panor.c.conſtitutus.el j.nu. 1.de teſti. & Idem.c.1.nu.1.de teſti.& c.cũ in tua,nu.2.de ſponſa. & c.2.nu.14.de teſtib.Alex.conſ. 68.nu.17.lib.2. Steph.Aufr.trac. de teſti.nu.92.to.13.Vital.Clem. Teſtibus.nu.16.de teſtib. Feli.c. in nomine domini, de teſtib. uer. 2.cauſa num.24.

Teſtis an pręſumatur citatus,But.c. in nomine de teſti.Lud.l.1.col.4. ff.quod quiſque Iur.Barb. c.1.de iudi.nu.23. & quid ſi teſtis nunquam fuerit in iudicio,& nunc ſe repreſentat an pſumatur citatus, & ſic reſpondere teneatur vel nõ ibidem & c. plerumq;. nu.20. de reſcr.Corn.conſ.309.nu.11.vol. 4.Hip.l.unius. §.ſeruo qui ultro, nu.4.ff.de qõ Mill.uerb.teſtis.nu. 25.Feli.c.in nomine domini.de teſti.nu.20.Bertr.par.2.conſ.131. nu.5.par.3.conſ.285.nu.3.

Teſtis ueniens de longinquo preſumitur citatus,Hippol.l.ex libero, nu.11.ff.de quæſtio,& l.unius.§. ſeruo.qui ultro,nu.4.ff.de qſtio.

Teſtis productus parte pręſente & tacẽte nõ eſt citanda de neceſsitate Bal.l.alii. C.de his qui.ut indi. col.6.uerb.itẽ reuocat in dubium: Butr.c.2.nu.10.de teſti.li.2.par. 2.Lud.Rom.ff.de in ius uocan.l. in ius.uoc.nu.9.Iaſ.l.nec quicq̃, nu.27.de off.procur.& legat.par. 1.Affli.de feud.c.1.ſi de inueſt.inter dom. & uaſſal. lis oria.not.4. Bertac. uer.teſtis depo.nu.38.

Teſtis in iudicio non citatus poteſt iurare & deponere in eo, Barb.c. 2.de iudi.nu.26.

Teſtis uoluntarius eſt ille qui deponit non coactus,Soc.l.poſt uenditionem, num.3.C.de pact.

Teſtis citatus dr deponere coactè Vital.Clem.teſtibus.nu.19.de teſti.

Teſtis pręſumitur voluntariè cõſenſiſſe & iuraſſe in ſua depoſitione, licet in actis non apareat de eius uoluntate,Ang.ff.quib.mod. pig.uel hipo.Soc.l.ſicut.§.nõ vr, nu.2.Hip.conſ.18.n.30.uol.1. Vital.Cle.teſt.n.18.de teſt.Mar.Blã. in trac.de indi.n.357.& nu.153.

Teſtes non ſunt citandi quando ſunt talis conditionis q teſtificari non compelluntur. Nell.tracta.de teſtib.nu.38.to.13.Vital.Clem.teſtibus,nu.33.de teſtibus.

Teſtis priuilegiatus ſi citatus comparet dicitur ſponte uenire & non probare, Bal.l.aliam,ad fi.uer.iudicio.C.de his quibus ut indig.& l.libertorum . C.de teſti.ſed Bal. in l.parentes,col.2.uer.ſed nõne. C.eodem dicit priuilegiatũ comparentem uideri conſentire & uide Ant.de commemo. trac.de tormentis q.97.Hippol.l.1.§.præ-

terea.nu.120. ff. de quæſtio.

Teſtes præſumuntur teſtificari remitti niſi de ſpontaneitate conſtet, Fran.Brun.trac.de iudi.q.2. par.1.num.14.tom.15.

Teſtis videtur maritus quādo iudex ei detulit iuramentum, Dec.de teſtib.c.in nomine,nu.33. Maxime ſi quis non contradixit, Fel.c.tuis in fi.de teſtib.

Teſtes qūo debeant citari.qn̄ ignorantur perſonę teſtium, Panor.c. ad noſtram,el 2.nu.2. de iureiur.

Teſtes ſi citati ſint, & non compareant quid remedium ſit, Nell.tracta.de teſti.nu.38.to.13. & quid ſideponere tardent ibidem.

Teſtes quomodo poſſunt in alieno territorio citari pro ferendo teſtimonio extra territoriū, Alber.de Roſ.ff.de teſtib.l.teſtium.nu.33.

Teſtes licet fuerint citati & non uenerint in tpe ꝙ terminus labitur niſi apparuerint per partem producentē inſtātum, ut teſtes pignorarentur, eſt ei imputand. Thom. Gram. conſ.78.nu.4. in ciuili.

Teſtis ſponte ueniens ad ferendū teſtimonium in criminali pręſumitur inimicus, Pano.c.cum P.Man conella nu.13.de accuſ.

Productio teſtium debet fieri.

Teſtium productio duplex:Bero.c. licet cauſam, de prob.nu.78.

Teſtis debet produci aliàs non valet dictū ſuum, Bal.l.qui.C.de teſti. & c.tertio loco.nu.14. de probat.

Teſtium productio an poſſit remitti Bal.c.1. col.2. uerb. extra quæro.ſi inter dom. & uaſſal.

Teſtibus non productis ab accuſato re in cauſa criminali an ſit adhibenda fides uel non, ſi iudex tales teſtes nō productos examinet qui plenè deponunt contra accuſatū, Bar.q. 14.ſua diſput.nu.1.& in colu.eiuſdem q. num.1. cum multis ſequen.

Teſtis produci poteſt per tutorem in cauſa in qua pupillus conteſtatus eſt litem, Bal.l.ſi quando 9.q. C. de teſtib.

Teſtes an produci poſsint per patrem in cauſa filij Bald.l.ſi quando. C.de teſt.q.9.

Teſtium productio poteſt fieri & per iudicem ex officio ſuper accuſatione Bertach.uerb.teſtium productio.num.1.

Teſtis productio a falſo procuratore parte alia præſente an ualeat, Guid.Pap.q.342.nu.2.

Teſtes producens iuris præſumptionem pro ſe habet, Fran.Cur.trac. de teſtib.nu.75.to.13.

Teſtes actoris prius ſunt recipiendi q̄ teſtes rei.Bal.in Spec.de prob. uerb.3. & uer.ego puto.

Teſtes prius recipi debent illius pro quo eſt maior præſumptio.Bal.c. ſi duo, col.1.in fi.de pace tenen.

Teſtes a qua parte prius producantur, Specu.de prob.§.1.uer.decimo utrius teſtes, & uer.ſed ubi, Berta.uer. teſtium productio 11.

Teſtes ad probandū contraria ſi fue

runt per partes adducti, an poſſint ſimul examinari uel qui priores Abb.ca.ſuper hoc, nu.33.34. & 52. de renun.

Teſtes ab utraq; parte producuntur inducijs duplicibus, de prob.c.licet col.4 Spec. de iuramento calum.§ nunc dicamus uer.computatis Butr.c.3.nu.6.de proba.lib. 2 par.2.

Teſtis ſi impeditur per partem ne veritatē dicat pro producto habeatur, But.c.cum cauſam, nu.25.de teſti.lib.2.par.2.Hipp.in rub.C. de probat. nu.1.c.35. Feli.c.cum cauſam, de teſtib.nu.47. Bertac. uerb.teſtium prod.nu.29.

Teſtis in cauſa criminali ſubtractus a teſtificando facto aduerſarij an habeatur pro producto, Felin.c. peruenit, el 1.de teſtib.cogen.nu. 4.uer. in gloſ.in uer.aliter.

Per quos debeant produci teſtes.

Teſtium receptioni & productioni an partes aſsiſtere debeāt vel ſufficiat illas citare, Butr.ca.3.nu.6. de fideiuſſ.lib.3.

Teſtes contra ſe producere nemo compellitur, Salic. C.de teſtib.l. nimis graue.nu.5.

Teſtes ſi a parte ſunt producti quando illis non crederetur, Rebuff. trac.de teſti.art.j.nu.1. & 2.to.3.

Teſtes examinati ſuper articulis producēdis, & ſuper interrogatoriis partis aduerſę non dicantur producti ab eo qui fecit interrogatoria.Io.Andr.in Spec.de teſtib.§. qualiter autem uer.teſtes autem.

Teſtis non dicitur rite productus ſi perſona producētis dicitur habere incapacitatem producendi.Vital.clem.teſtib.nu.21. de teſtib.

Teſtes per procuratorem non produtur ſtante ſtatuto, ꝙ teſtes, niſi a principali induci nō poſsint, Nel.tract.de teſti.nu.50.

Teſtium an atteſtationes ualeant ſi duo procuratores ſimul ſunt dati inſolidum cum clauſula ꝙ occupantis conditio nō fieret melior quorum alter lit. conteſtatus eſt, & alter produxit teſtes, qui depoſuerūt.Io.And.in noue.c.placuit. col.4.circa fi.c.ſimiliter.de teſti.

In teſtibus non eſt facienda differentia an ab eadem parte uel a diuerſa producantur. Tindar.tract.de teſti.§.ult.nu. 2.

Teſtium receptio an poſsit fieri ſine ab actore ſicut a reo teſtes producend.Butr.c.ſignificauit.nu.6. de teſtib.lib.2.par.2.

Teſtes poſſunt ꝓduci ab vtraq; parte in interdicto.unde ui.Anch.c. ſignificauerunt.de teſti.nu.6.

Coram quo produci debeant teſtes.

Teſtes debent produci corā iudice. Gemi. c.præſentiū.§.ſi uero.nu. 1.de teſti.& atteſta.c.pręſentium. §.ſi uero.nu.1.de teſtib.in 6.Bero.c.1.de appell.nu.17. Io.Igne.l. 3.§.

3.§.ignoſcitur.num. 41.par.1.ad ſillan.Fran.c.præſentium. §.ſi uero. de iurciur.in 6.Bertrand.par. 2.conſ.208.nu.13.Barb.c.ex literis.nu.17.de probat.

Teſtes uel inſtrumenta coram quo producantur utrum coram delegato uel corã ordinario illius prouinciæ.Bal.l.prohibitũ.C.de iur. fiſci.lib.10.nu.13. actor ſi producit teſtes ſuos in curia an reus debeat etiam producere,Fran.de teſti.c.præſentium.§.teſtes.num.1.

Teſtis in iudicio productus iudice non ſedente non dicitur rite receptus.Vital.clem. de teſtib.num. 23.de teſtibus.

Teſtis clericus coactus a iudice eccleſiaſtico deponere coram quo debeat præſtare iuramentum de ueritate dicenda.Vital.de teſtib. num.36.

Teſtis receptus, receptus etiam incompetente iudice non dicitur rite receptus.Vital.de teſti.nu.25.

Probatio per teſtes, confeſsiones & inſtrumẽta corã notario an fieri poſsit & valeat.Alex.l.ſi finita. §.Iulianus, de dam.infec. nu.38.

Teſtes non poſſunt produci coram notario cauſæ ſine commiſsione & mandato iudicis.Pau.de Caſt. l.hac conſultisſima. §.ſi quis.nu. 5. C.de teſtib.

Quid in inſtrumentis.l.hac conſultisſima ibi.

Teſtes ſumuntur in abſentia iudicis de off.iudic.ordi.cap.cum eccleſia, col.3.

Teſtes producuntur extra iudicium ut habeatur memoria,de teſtib.c. Alber.col.3.

Probationis facultatis periculo imminente an poſsint, non obſtante quocunq; tpe feriato teſtes produci. Lud.Rom. ff.de fer.& dila. l.nequis.§.ſed excipiuntur.nu.7.

Quando teſtes produci debeant.

Teſtium productio regulariter fit poſt litem conteſt. gl.uer.præſente.§.& hic.in auth.de teſti.Abb. rub.de teſti.n.3.& 4. & gl.c.ſtatutum. §.aſſeſſorem.de reſcr.Belleca.Albericus. de teſti. & atteſta. nu.20.21.22. & quis publicationis effectus ſit.nu.23.

Teſtes in uno iudicio recepti ſi non ſunt publicati poſſunt in alio iudicio & etiam aliàs recipi. de teſti. c.couſtitutus præſentia.col.3.

Teſtes an & quando producere liceat.Odofred.tract.de ordi.iudi. nu.4.Feder.Schen.trac.de teſtib. nu.49.to.13.

Teſtium teſtificata qui non didicit nec renunciauit de teſtib.producendis etiam ſuper antiquis capitulis teſtes producere poterit.Io. Andr.in nouel.c.conſtitutus.col. 2.in prin.uer.conſtitutio.de teſt.

Teſtibus prius quis uti nõ potuit intentionem ſuam probare poteſt.l. argentaria. §. cum autem. ff. de pact.

Lite non conteſtata quando producantur teſtes.

Teſtes lite non conteſta. recipi non poſſunt nec in ciuilib. nec in criminalib. Bal. c. ad hoc intendit, ut lite nō conteſ. But. c. j. nu. 1. ut lit. non conteſt. lib. 2. par. 2. Panorm. But. c. accedens. col. 2. nu. 1. ut lit. non conteſta. & c. olim. num. 9. de cauſ. poſ. & proprie. & c. fi. nu. 1. & 12. ut lit. nō conteſt. etiam quo caſu recipiantur lite non conteſt. ibidem nu. 3. & rubr. nu. 6. ut lit. non conteſt. Pau. de Caſt. l. interdum. nu. 4. ff. de iudi. But. tract. de teſti. nu. 9. to. 13. & nu. 28. Soc. c. quoniam frequenter. nu. 4. Vital. Clem. teſtibus. nume. 40. de teſti. Cor. conſ. 171. nu. 1. uol. 2. Hipp. conſ. 120. nu. 19. uol. 2. Dec. l. 1. de reg. iu. nu. 21. Berta. uerb. teſtium impugnatio. num. 1.

Productio teſtium ante litem conteſta. non ualet. Alber. de Roſ. trac. de teſti. nu. 35. Bal. c. ſignificauit. nu. 2. de teſtib. Alex. conſ. 71. nu. j. li. 7. Nepos de Montealb. trac. de excep. n. 80. Paxar. tract. de reproba. teſti. nu. 90. to. 13. Cor. conſil. 217. nu. 2. uol. 2. & conſ. 157. nu. 12. uol. 4. Soc. conſ. 47. nu. 11. uol. 4. Fulg. conſ. 143. in medio 4. col. Vital. clem. teſtib. n. 44. de teſtib.

Teſtes examinati lite non conteſta. reddunt ſententiam nullam. Panor. c. exhibita. nu. 3. 11. & 14. de iud. conſ. 58. nu. 2. uol. 1.

Teſtes ſi ſunt recepti ante litem conteſtatam ſuper aliqua exceptione tangente factum tamē proceſſum impediente & iudex aliqua cauſa motus pronunciauerit procedendum ad ulteriora, an dicta acta pereant. Bal. c. conſuluit. num. 16. de off. deleg.

Actor ſi de crimine contra reū contumacem in modum donationis agat teſtes recipi non poſſunt & ſentētia diffinitiua ferri. Io. And. in 2. uol. de dolo & contu. c. ueritatis circa prin. uerſ. ueritas.

Teſtes recipiuntur lite conteſt. abſente parte aduerſa pro contumaciam, de teſtibus. c. in nomine domini. col. 3.

Teſtium productiones quę fieri poſſunt ante litem conteſtat. faciendæ ſunt coram iudice cauſæ ſi cauſa agitaretur. Fulg. ff. de tranſac. l. eum hi quibus. §. tranſactiones. num. 2.

Teſtes quando ante litis conteſtationem recipiuntur non requiritur libellus, Berta c. uer. teſtes ante litem conteſtatam. 29.

Teſtes poſſunt examinari & publicari lite non conteſtata quādo agitur de teſtamento alicuius non redacto in ſcriptis. Corn. conſ. 172. nu. 3. vol. 2. Bellem. c. ſignificauit. de teſti. & atteſta, num. 6. Proſd. tract. de defenſ. iur. & can. nu. 61. tom. 1.

Teſtes an & quando poſſunt produci recipi & examinari lite non conteſtata. Butr. c. quoniam. §. 1. num. 1.

vt

vt lit. non conteſta. lib. 2. par. 1. & c. quonlam. §. ſunt & alii, nu. 1. ut lit. non conteſt. lib. 2. par. 1. Spec. tit. de contu. §. 3. nu. 4. Alber. de Roſ. ff. ad l. Aquil. l. in lege. nu. 2. & C. de teſt. l. ſi quis ab aliquo. n. 1. Bal. c. quoniam frequenter. nu. 3. ut lit. non conteſ. & c. veritatis. de reſti. ſpol. nu. 9. & c. quoniam frequenter. nu. 4. ut lit. non conteſta. Bar. l. & qd, nu. 1. ff. de incend. rui. & naufra. & l. mortis cauſa. n. 1. ff. de donat. cauſ. mor. & in §. & hoc uerum, de teſtibus uſque in finem commenti. nu. 3. & 4. Ioan. Monac. trac. de defenſ. iur. §. quoniam, nu. 6. to. 13. Sal. C. de teſtib. auth. ſi quis in aliquo. nu. 1. Imol. de iudi. c. exhibita. nu. 9. & c. quoniam. ut lit. non conteſt. num. 10. Abb. c. ſi. nu. 6. 7. & 20. ut lit. non conteſta. & c. ueritatis. nu. 19. 22. & 26. de dolo. & contu. Soc. cap. quoniam frequenter. ut lit. non conteſta. nu. 5. & 80. Pau. trac. de uiſita. q. 5. par. 2. nume. 29. Vital. Clem. appellante. nu. 42. de appel. Ang. inſtit. quib. mod. re. con. §. is quoq;, nu. 5. Barb. de lit. conteſ. in rub. nu. 6. & ſeq. Mar. Blanc. trac. de indi. nu. 330. Cur. conſ. 120.

Teſtes non ſunt recipiendi lite non conteſt. quando pars eſt præſens & parata ſuſcipere, fallit in caſib. de quibus in regula 492. Soc.

Teſtes lite non conteſt. regulariter recipiendi non ſunt. Fallit vt per Soc. regula 498. Nell. tract. de teſti. nu. 73. Mill. uer. teſtis. n. 117.

Actore contumace & reo inſtante poſſunt examinari teſtes & ſententia ferri, etiam lite non conteſta. Abb. in c. cauſam, nu. 13. & 15. de dolo & contu. poſt Butr. ibi.

Teſtes quando examinantur ante litem conteſtatam ad ordinem cauſæ puta de præbenda alicuius exceptione, tunc examinari poſſunt parte abſente, Bart. l. dies cautionis. §. prætor ait. nu. 18. ff. de dam. infec. Abb. in rubr. num. 1. ut lite non conteſt.

Teſtes etiam lite non conteſtata recipi poſſunt ſi de ipſorum morte uel abſentia diuturna timeatur. Belle. c. niſi feriæ ut lit. non conteſta. num. 1. & Barb. c. quoniam. nu. 1. 2. ut lit. non conteſta. & nu. 16. cum pluribus ſeq.

Teſtes licite lite non conteſtata recipi poſſunt, quando timetur ne obliuiſcantur, vel amicitiam aut affinitatem cum aduerſario contrahat, uel quando ſubornatio timetur, Barb. c. quoniam. nu. 13. vt lite non conteſta.

Teſtium receptio ante litem conteſta. uel poſtea ualet in cauſa matrimoniali, ut lite non conteſt. c. accedens, Butr. c. accedens, el 2. nu. 1. ut lite non conteſt. li. 2. par. 1. Abb. in c. ſi. §. porrò. nu. 1. ut lite non conteſta.

Teſtes an poſſint recipi ante litis cõteſtation. ad probandum aliquem eſſe uſurarium manifeſtũ, Bald. c. quoniã frequentet. nu. 1. ut lit. nõ conteſ. & c. ad ueſtras, col. 2. But. c. 1.

c. 1. nu. 18. de oſt. ordi. lib. 1. par. 2. Abb. c. cum olim. num. 9. de teſti. Guid. Pap. q. 893. nu. 2. Soc. c. quoniam frequenter. nu. 91. ut lit. non conteſta. Barb. c. qualiter. & quando. de accuſ. nu. 46.

Teſtes recipiuntur lite non cõteſtata & parte non citata & hoc quando reus eſt potens adeo ꝙ actor non audet eum cõuenire propter eius potentiam Fel. c. quoniam frequenter. num. 30. ut lit. non conteſta.

Teſtes quando examinatur ad liquidotionem ſententiæ uel inſtrumẽti non requiritur litis conteſtatio nec ſententia Soci. conſ. 96. nu. 6. uol. 4. & in l. certi. §. quando. nu. 28. ff. ſi cert. pet.

Teſtes recipiuntur omni tẽpore qñ periculum eſt in mora. Abb. c. 1. num. 10. de feud. & c. cum non ab homine. nu. 30. de iudi.

Teſtes recipi poſſunt in cauſa liberali contra contumacem lite non cõteſta. Ioan. Andr. in nouell. c. cum olim. col. 4. circa medium ca. cum olim. de teſtib. & ibi Butr. nu. 2. & Abb. nu. 7. & Anchar. nu. 1.

Teſtes an recipiendi ſint ante litis conteſtationẽ in cauſa electionis. Barb. c. cauſam. de iudi. num. 21.

Teſtes an poſsint recipi lite nõ cõteſtata ſup debito cõditionali. Bal. c. ſignificauerunt. nu. 3. de teſti.

Teſte tempore peſtis poſſunt ante litis conteſtatio. examinari quod alio tempore non licèt. Ripa nume. 44.

Teſtes poſſunt recipi lite non conteſtata quando timetur ſubornatio nec poſſunt teſtes poſtea uariare. c. quoniã freqnenter. nu. 5. ut lit. non conteſta. Butr. c. quoniam. §. 1. nu. 23. ut lit. non cõteſta. & lib. 2. par. 1. Barb. c. tertio loco. num. 68. de. probat.

Teſtes in quibus caſibus recipi poſſint contra contumacem lite non conteſtata. Imo. c. quoniã. §. ſunt. & alii. nu. 1. ut lit. non conteſt. Bellem. c. in nomine domini. de teſti. nu. 10. & 12. & quia ceſſante litis conteſtatione in factum poſſe. nu. 23. ibidem & quomodo hoc accipiatur, nu. 14.

Teſtes ut poſsint examinari ad futuram rei memoriã fides fieri debet de mortis periculo uel abſentia. Corn. conſ. 172. nu. 2. uol. 2.

Teſtes lite non conteſtata recipi poſſunt licèt actor libellũ obtulerit ſi reus per cauillationes litem conteſtati nolit, Barb. c. quoniam. nu. 42. ut lit. non conteſta.

Teſtib. ab actore productis ante lit. conteſtatam in cauſa principali an opponere licitum ſit de iure ciuili & quid ſit de iure canonico, Proſdo. in trac. de differentia iuris ciui. & cano. nu. 50. tom. 1.

Teſtes admittuntur lite non conteſt. quando reus ſuſcipit in ſe onus probandi. Albe. de Roſ. ff. de probat. l. circa. eum. nu. 4.

Teſtes an poſsint recipi in breuibus cauſis lite non cõteſtata. Bal. cap. quoniam frequenter. numer. 2. ut

lite non conteſta.

Teſtis produci poteſt ante litem conteſtatam, cum impubes ex carboniano dicto. Vel muliere nomine matris petit ſe mitti in poſſeſſionem uel cũ reo abſente actor petit mitti in poſſeſſionẽ cauſa cuſtodiæ. Spec. tit. de teſti. §. 2. nu. 4.

Teſtes an poſſint lite non conteſtata produci ubi pars fuit in prima, & unica citatione peremptorie uocata. Butr. c. cum ex literis. nu. 74. de teſti. in integ. lib. j. par. 2.

Teſtes an examinentur ante lit. conteſtatã in cauſa poſſeſſionis. Abb. c. conſultationibus. num. 9. de offic. delega.

Teſtes de conſenſu partium recipi poſſunt lite non conteſt. Imol. de cauſ. poſſ. & propriet. capit. cum olim. nu. 3. Bart. l. ſed ſi prætor. nu. 4. ff. de fer. Vital. clem. teſtib. nu. 43. de teſtib.

Teſtes an poſſint in criminali recipi in fauorem rei uel actoris lite non conteſtata ſi ſint abſfuturi uel nauigaturi uel in articulo mortis cõſtituti. Bal. c. quoniã frequenter. nu. j. ut lit. non conteſt. Abb. c. ſi. nu. 5. ut lit. non conteſta.

Teſtis unicus an lite non conteſtata recipi poſſit. Barba. ut lit. non conteſta. nu. 2.

Teſtes in hæreditate iacente qualiter ueniant producendi. Iſer. ſup 3. cõſtit. Neap. quæ incipit probationem. nu. 4. Bal. c. quoniam frequenter. nu. 12. ut lit. non cõteſt.

Quando ad perpetuam rei memoriam teſtes producantur.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam ex parte rei poſſunt examinari & publicari ante litem conteſtatam. Bar. l. de ætate. nu. 3. ff. de minor. Bal. in Auth. ſed ſi quis. nu. 6. C. de teſti. Aug. C. de teſtib. auth. ſi quis. nu. j. Fulg. cõſ. 176. in fi. Spc. ut lit nõ conteſta. c. quoniã frequenter. nu. 90. Cor. cõſ. 168. nu. 11. uol. 2. & conſi. 286. uol. j. Mill. uer. teſtis. n. 15. Berta. uerb. teſtes ante litẽ conteſtatam. nu. 3. & 16.

Teſtes quando poſſint examinari ad perpetuam rei memoriam. Bald. l. in lege Aquilia. §. ſi deletum, ad l. aqui. nu. j. Bal. l. ſi quis. C. de teſti. nu. j. & cõſ. 384. nu. 2. par. 3. & cõſi. 55. nu. 4. par. 4. & conſ. 384. nu. j. par. 3. Alex. conſ. 204. nu. 7. libr. 2. Corn. conſ. 172. uol. 2. & conſ. 268. nu. j. uol. 2. & conſ. 119. num. 19. uol. 2. Iaſ. ſæpe. ff. de re iudic. nu. 1. Pariſ. cõſ. 24 nu. j. uol. 3 Rebuff. tracta. de mater. poſſe. art. 2. tom. 3. nu. 20. Bertr. par. 2. conſil. 208. nu. 4 Bart. l. carbonianum. §. duæ autem. nu. 4. ff. de carbo. edic.

Teſtis examinatur ad perpetuam rei memoriam ad inſtantiam rei non actoris. Fel. c. ſignificauit. de teſtib. nu. 6. & 7.

Actor in quibus caſib. poſſit petere teſtes examinari ad ęternam rei memoriam. Aret. conſ. 142. nu. 9.

Teſtes non examinant ex parte actoris ad perpetuam rei memoriã niſi timeatur uel dubitetur de morte uel abſentia diururna, uel ubi non audiretur ante litem conteſt. niſi probatione facta. Bar. l. de ætate. ff. de minor. Capic. deciſ. 123. nu. 6. Berta. uer. teſtes ante litem conteſta. nu. 9. & num. 2. & 23. & Soc. reg. 502.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam ex parte actoris examinantur ſed nõ publicantur, Bert. uerb. teſtes. ut lit. conteſt. nu. 5. Actor non poteſt agere, ut teſtes examinentur ad perpetuam rei memoriam, Ab. in c. ſignificauit, de teſti. in 2. col. in uerſ. expedita eſt hæc gloſ.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam in iudicijs duplicibus. fam. er. co. diu. ſi. reg. recipi poſſent Bart. & doct. auct. ſi quis. C. de teſtib.

Teſtes an poſsim petere recipi ſuper dominio meo ad æterã memoriam ſi poſsidebo rem meã & nullus fecit mihi controuerſiam, Bal. c. ſignificauit nu. 7. de teſtib. Bertac. ver. teſtes ante lit. conteſ. n. 15.

Teſtes ad æternam rei memoriam poſsidens poteſt petere examinari non poſsidens non, Nell. tract. de teſti. num. 82.

Teſtes ſuper vltima uoluntate ad perpetuam rei memoriam ſunt examinandi etiam ſuper articulis & interrogatorijs, Bald. l. publicati. q. 4. de teſtib.

Teſtes examinantur ad perpetuã rei memoriam in cauſa bonorũ poſſ. Bar. l. ſi quis. C. de teſtib.

Teſtes examinari nitens ad perpetuã rei memoriam ſuper donatione facta poſt mortem donantis ſi ſuccumbit, & iterato agat dicens ſibi factam donationem inter uiuos, quando obſtet ſibi exceptio rei iudicatæ ſuper prima donatione ut non audiatur, Corn. conſil. 334. num. 1. uolum. 1.

Teſtis ſuper legato conditionali, vel in diem poteſt ad perpetuam rei memoriam recipi, uel publicari, Bal. conſ. 451. nu. 2. par. 4.

Teſtes an poſsint recipi ſuper fama ad æternam rei memoriam, Salic. C. de teſti. auct. ſiquis in aliquo, num. 5. Bertac. uer. teſtes ante lit. conteſ. num. 17.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam poſſunt examinari ſuper negotio quod de facili obliuiſcitur Bar. l. Carbonianum. § . duę autem. ff. de carbo. edic. nu. 9.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam in criminalib. examinari non poſſunt, Berta. uerb. teſtes ante lit. conteſt. nu. 10.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam reus examinari petere poterit ſi probare intendit ꝙ ad ſui defenſionem fecerit, Barb. c. quoniam, nu. 14. ut lit non conteſt.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam examinari poſſunt ad probandum ꝙ quis erat impubes. & ſine malitia quæ poſſet ætatẽ ſupplere tempore quo contraxit matrimoniũ, Rui. conſ. 203. vol. 1. nu. 6.

Te-

Teſtes in iurepatronatus ad æternã rei memoriã examinari poſſunt, Petr. Tingens in repet. l.neceſſarios.§.non alias.nu.432.ad Silla.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam ꝙ non poſsint examinati quando inſtat tempus examinationis teſtium iure ordin.Soc.conſ.14.nume.10.uol.4.

Teſtes examinandi ad æternam rei memoriam debent examinari coram eo iudice quo cauſa agitaretur,l.cum hi. §.tranſactiones, ff. de tranſac.

Teſtes ſi quis vult facere examinari ad perpetuam rei memoriam debet hoc facere coram iudice competenti ad illam litem niſi neceſsitas ſuadeat contrarium, Paul. de Caſtr. l.cum hi. §.tranſactiones, nu.2. ff.de tranſa.& nu.3.Abb.c. ſi quis contra,nu.3.de foro compet.Mill.uerb.teſtes.nu.14.& nu. 15. Berta. uerb. teſtes ante litem conteſt.nu.17.

Teſtes qñ examinantur ad æternam rei memoriam,licet debeãt examinari coram illo iudice coram quo lis deberet agitari, tamẽ ex cauſa quando tales eſſent breui receſſuri. Ita ꝙ mora periculũ poſſet afferre, tunc poſſunt examinari corã alio iudice quocunq;,Iaſ. ff.de iureiu. l.admonẽdi in repe.n.178.

Notarius ſiue tabellio non poteſt recipere teſtes ad perpetuam rei memoriam niſi de commiſsione iudicis,Bal.conſ.481.nu.3.par.4.

Teſtes coram quo iudice examinentur ad perpetuam rei memoriã, Abb.c.ſignificauit.nu.10.de teſti. Bart.l.ſi ſocietatem.§.arbitrorũ. ff.pro ſocio,nu.20. Nell.tract.de teſtib.nu.76.Ang.ff.de tranſac.l. cum hi.§.tranſactiones,n.2.par. 1.Alexand.conſ.103.nu.3.lib.2. Franc.rubr.de appel.nu.45.

Teſtibus ad perpetuam rei memoriã examinatis ſi pronunciatur per iudicem eſſe fidem adhibendam in publicatione nõ põt ante ei opponi.Bertac.uerb.Teſtes ante litem conteſtatam nu.6. Felin. ca.ſignificauit de teſtib.

Teſtes recepti ad æternam rei memoriam an ꝑpetuò probent, Vital. Cle.dudũ.§.Benefi.nu.13. de ſepult. Soci. conſ.13.nu.32. uol.4. Pariſ.cõſ.23.nu.254.uol.1.Soci. Iun.conſ.88.nu.14.uol.2.

Teſtibus receptis & auditis uigore futuri examinitis an neceſsitas conueniendi infra annũ habeat locum ſi contra contumacem fuerit facta receptio ſiue non .Butri.c. quoniam §.1.nu.15.ut lit.nõ conteſta.lib.1.par.1.

Teſtium examinatio ad perpetuã rei memoriam nõ nocet.3.poſſeſſori Bertac.uer.teſtes ante litem conteſta.nume.8.

Teſtium ad æternam rei memoriam publicatio quando habet locum Butri.c.quoniam.§.ſunt nu.5.ut lit.non conteſta.lib.2.par.1.& c. ſignificauit nu.5.de teſtib. lib.2. par.2.Nell.trac.de teſti.n.74.to. 13.Fel.c.ſignificauit de teſti.n.6.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam quia ſunt morituri aut receſſuri ſunt ſignandi, ſi uerò ob aliā cau ſam ſunt publicandi, Bert. uerb. teſtes ante lit.conteſt.nu.xj.

Teſtes ad æternam rei memoriā pro reo publicati eidem poſſunt ſaluo iure contra eorū perſonas opponendi.Nell.trac.de teſtib.nu.77.

Teſtibus ad perpetuā rei memoriā examinatis ſufficit interloquutoria quòd reducat in publicam for mā Bal.l. publicati.de teſta. q.4.

Teſtes examināti ad perpetuam rei memoriamnon publicati fidē facturi,Fely.c.cū I.& ff. de re iudi.

Teſtes ſi recipiātur ad perpetuā rei memoriā in tali deputatione ſunt citandi omnes de quorum intereſ ſe agitur,Fel.in c.Albericus,de te ſtib.num.2.

Teſtes quando examinantur ordina riè uel ad perpetuam memoriā an requiratur perſonalis citatio partis uel ad domū, Abb.c.causā nu. 7.de dolo & contu.Fulgoſ. conſ. 138.poſt prin. Bertac.uerb.teſtes parte citata.nu.7.

Teſtes ad petitiōe rei poſſunt examinari ad perpetuā rei memoriā, in hoc debet pars aduerſa citari & de citatione confici publicū inſtrumentū,Imol.de teſtib. & atteſta.c.ſignificauit nu.2.Barba.c. cū M.nu 48. Bertac.uerb. teſtes. ante lit. conteſta. nu.12.

Teſtes ad æternam rei memoriā an poſſint recipi etiā abſq; citatione partis,quando actor nō audet eū conuenire propter eius potentiā Capel.Tholoſ.q.475.Rebuf.tracta.de dilatio.art.12.nu.10.to.3.

Teſtes ſi examinantur ad perpetuā rei memoriā ubi paratur plenum præiudicium regulariter requiritur citatio & non ſufficit citatio ad domum,fallit in caſu celeritate deſiderāte, & in cauſa liberali, Bar.l.dies cautioni.§.Prætor ait. ff.de damn.infect.nume.21.& l. dies cautioni,ubi omnes nu.17.

Teſtem unū ſolū de ueritate ſi quis habeat poterit illum facere recipi & publicari ad perpetuam rei memoriā, Bal.auth.ſed ſi quis. C.de teſti.nu.15.Bertac.uerb.teſtes ante lit.conteſta.nū.15.

Teſtibus ad perpetuam rei memoriā publicatis non poſſunt alij examinati ſuper eiuſdem, Bal.auth.ſi quis,C.de teſtib.ad perpetuā rei memoriam utrum examinentur tm̄ ſenes & ualetudinarij & abfuturi,Capic.deciſ.123. nume.7.

Teſtes in articulo mortis ut examinētur ad perpetuam rei memoriā debet iudex adire ad ipſos,Berta. uerb.teſtes ante lit.cōteſta.n.15.

Stante ſtatuto ꝙ tēpore feriatū omnes cauſæ cōquieſcant, an poterit eodē tēpore fieri examinatio teſtiū ad perpetuam rei memoriā & dicitur quòd ſic, item an publicatio dictorum teſtium, & dicitur ꝙ non.Item an poterit haberi poſtea,& dicitur ꝙ ſic.Item an ui gore dictarum atteſtationū poterit reus condemnari, & dicit ꝙ

non

non niſi ſeruato ordine iudiciario Bal.conſ.2.par.2.nu.1.

Quando recipiantur teſtes ad perpetuum rei memoriam poſſunt ex officio mer.non nobiti ſi tendit ad condemnationẽ uel æquipollẽs recipi per iudicem inquirentẽ, Bal. in addi.Spec de teſtib.uerb.an ex officio.§.Nunc tractamus,Corn. conſ.298. nu.1.uol.1.

Teſtes per uiam inquiſitionis cũ ad perpetuam rei memoriã agitur ſine litis conteſtatione recipi & publicari poſſunt,Barb.c.quoniã.§. ſunt & alij nu.1.ut lit.nõ conteſt.

Teſtes recepti & publicati ad perpetuam rei memoriam an probent in alio iudicio,Bal.con.55.n.3.p.4.

Teſtes recepti ad perpetuam rei memo riã non interrumpunt præſcriptionem,Feli.cã.illud,de reſcrip. nume.19.

An requiratur libellus quando teſtes recipiuntur ad perpetuã rei memoriã,Bal.cõſi.11.nu.3.par.2.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam etiam tempore feriarũ recipi poſſunt,Bertac.uerb.teſtes ante lit. cõteſta.nu.14.

Teſtes ad æternã rei memoriã qualiter producuntur. Papi.in for.c. quoniam teſtes. fol.85.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam quales recipi poſsint, Soc.ut lit. non conteſta.c.quoniam frequenter,nume.92.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam recepti & ſi publicati non ſint nõ pereunt,& an fidem ante publicationẽ faciant, Gum.a.ff.de his quę in fraud.credi.l.uel.u.nu.1.

Abſuturorum teſtium productio.

Teſtes abſuturi an recipiantur ne probatio pereat, plura aduerſus iuris regulã cõſtituit Veſtrius in practi.Roma.cur.car.117.fac.1.

Teſtes abſuturi examinari poſſunt p Iudicem ad quẽ,etiam nõ cognito de grauamine,Rot.deci.59.in antiq.Veſtr.Prac.R.Curię.car.121.

Teſtes perituri uel qui habent abſentari diuturna abſentia poſſunt recipi à iudice à quo fuit appellatũ ab interlocutoria, licet pẽdente appellatione nil debeat attentari, Feli.c.quoniã frequẽter, ut lit. non conteſta.nu.19. Veſtri. practi.Roma.Curię.car.120.

Teſtes abſuturi ualidè recipiuntur per ordinariũ in partibus lite pendẽte in curia.Veſter.pract.Rom. Cur.car.121.fac.1.

Teſtes in remotis ſe abſentaturi uel morituri poſſunt ante litis conteſtationem examinari. Salic.C.de teſti.auth.ſi quis in aliquo.nu.2. Veſtris practic. Roma.Cur. car. 120.facie.1.

Teſtes abſuturi uel morituri poſſunt recipi ante litem cõteſtatam etiã in articulis obiectionis uel nõ admittend.Mill. uerb.teſtis.num.6.

Teſtes abſuturi nõ ſunt ſuper articulis impertinentibus,uel iam repulſis admittẽdi.Rot.deciſ.334.n.1. fol.

fol. 30. in no. Rota deciſ. 326. in no. & 397. Bellem. deciſ. 726. fol. 84.

Teſtium etiam non abſuturorum receptio ſuper articulis expresſis ualet in materia attentatorum & in cauſa beneficiali, dummodo articuli ſint de iure releuantes. Mil. uerb. teſtis. nu. 17. Veſtrius practi. Roma. Cur. car. 98.

Teſtes abſuturi ualide recipiũtur ſuper materiis petitorum ſeu aliud negocium cõcernẽtibus, Veſtrius pract. Rom. Cur. car. 121. poſt Rotam in nou. dec. 394.

Teſtes abſuturi ſuper articulis etiam impertinentibus in forma recipi poſſunt, dũmodo nõ ſit oppoſitũ in materia. Rota deciſ. 394. nu. 3. fol. 92. n. 3. proç. Belle. deciſ. 726.

Teſtes abſuturi ut poſſint uirtute examinationis audiri quatuor requiritur. Butr. c. quoniam contrà, nu. 2. & 5. ut lit. non conteſta. Veſtris pract. Rom. Curiæ car. 120.

Teſtis abſuturus quotuplex iuramẽtum præſtet. Socin. conſi. 243. nu. 9. uol. 2. Veſtri. pract. Roma. Cur. car. 120.

Teſtes abſuturi ut citius recipiantur debent dilationes ſolitæ dari parti contra quam inducitur pro cõficiendis interrogatoriis & aliis ab breuiari iudicis arbitio, Veſtrius pract. Rom. Cur. ca. 121.

Teſtes abſuturi recipi & examinari poterant parte etiã nõ uocata ꝙ nunquàm ſeruatur in curia Romana, Veſtrius prac. Roma. Cur. car. 120. facie. 1.

Teſtes abſuturi ante executam citationem uel aliàs parte non uocata recipi ſi tempore litis conteſtatæ ſuperueuiant euaneſcit eorũ probatio niſi repetantur ſeruiunt tãtum de fumo ad habendam remiſſiuam. Veſtrius pract. Rom. Cur. car. 120. facie j.

Teſtes audiendi uirtute examinationis abſuturi poſſunt quocunque die etiam ſolemni audiri. Butri. c. quoniam. §. j. nu. 9. ut lit. non conteſta. lib. 2. par. i.

Teſtes abſuturos auditos ubi quis nõ produxit infra annum an præſumãtur hoc fraudem feciſſe. But. c. quoniam. §. ul. n. 19. ut lit. non conteſta. lib. 2. par. 1.

Senium & ualitudinariorum teſtium productio.

Teſtes ſenes aut ualitudinarii poſſunt recipi ẽt lite non conteſt. in quorũcũq; cauſa. But. c. cũ olim. nu. 9. de teſtib. lib. 2. par. 2. Bald. c. ſiquis teſtium nu. 3. de teſti. Bellem. c. niſi forte. ut lit. non conteſta. n. 1. Zabarel. c. cum olim. de teſti. n. 2. col. 2. Anchar. c. quoniam. ut lit. non conteſt. num. 3. & per Barba. nu. 8.

Teſtes ſenes & ualitudinarii poſſunt examinari tempore feriato. Iaſ. ff. de feriis. l. 1. §. ſed excipiuntur. nu. 6. ff. de feriis.

Teſtes poſſunt onorari per iudicẽ incõpetentem & valent dicta eorũ

ubi

ubi periculũ eſt in mora, Bar. l. 2. C. de Naufra. lib. 11. Socin. conſ. 244. n. 5. uol. 2. Dec. l. cui iuriſdictio. ff. de iuriſd. omn. iudi. nu. 19. Rip. ff. de iurei uran. l. admonendi. numer. 92.

Teſtes de quorũ morte uel impedimento dubitat, poſſunt cauſa pendente in Curia per ordinarium recipi, Rota. deciſ. 107. numer. 1. in antiquis.

Teſtẽ in mortis articulo conſtitutũ ſolus notarius examinare nõ poterit neque etiam ſcribere ꝙ trepidatione depoſuit, Barb. cap. quoniã. nu. 9. & 10. ut lit. non cõteſt. uide Hipp. in pract. §. conſtante. nu. 9. & l. 1. §. præterea. nu. 94. ff. de quæſtio.

Teſtimonium teſtis in articulo mortis conſtituti an ſit ualidum & an eius dictum poſsit reprobari, Bal. c. quoniã frequenter. nu. 8. ut lit. nõ cõteſt. Bal. ſuper. feud. §. uaſall. c. 1. de pace iuramẽto. n. 5. Ang. C. qui teſta. faceret poſſunt. l. hac cõſultiſsima. nu. 4. Paul. de Caſtr. l. hac. cõſultſsima. §. at cũ humana. n. 10. C. qui teſta. facere poſſ. Barb. c. ſanè. nu. 2. de offi. de leg. Rom. C. qui teſta. face. poſſ. uel nõ l. hac cõſultiſsima. n. 3. Fel. ca. paſtoralis. §. ꝑterea. de off. del. nu. 14. uerſ. 2. declar. Io. Igne. diuus. n. 49. par. 1. ad ſill. Ber. uerb. teſtes. qui eſſe poſſ. nu. 178.

Teſtis in articulo mortis an dẽat examinari relinquit arbitrio examinatis, Bal. l. hac conſultiſsima. C. qui teſta. fac. poſſ. nu. 8.

Teſtimonium teſtis infirmi uidetur potentius. Quia non præſumitur quod ſit immemor ſalutis æternæ, & infirmitas tortura quædã uidetur ſpiritualis, Aymo conſi. 6. nu. 51. Soc. Iun. conſ. 86. nu. 15.

Teſtimonio moriendis nõ creditur ne facile precibus inducatur ad excuſandos reos, Io. Igne. l. diuus. nu. 2. par. 1. ad ſilla.

Teſtis examinato in mortis articulo an plena fides deť in diſcretione iudicis eſt, Dec. l. hac conſultiſsima. C. qui teſta. fac. poſſ. nu. 35.

Teſtis dictum in extremis prolatum per uiam atteſtationis nõ plus operatur, quàm in uita, Butr. cap. per tuas. nume. 50. qui fil. ſint legitim. libro 4.

Teſtimonium interfecti dicentis ante mortem ꝙ Titius non interfecit eum an proſit Titio, Affli. c. 1. §. iniuriam. de pace i ur. fir.

Teſtimonium ſolius morientis non probat ſatis abunde aduerſus accuſatũ Io. Igne. in l. Caius Seius. num. 10. part. 2. ad ſillan.

Teſtis in articulo mortis conſtitutus non eſt examinãdus Rui. conſil. 73. uol. 3. nu. 3.

Teſtes in criminali recipi poſſunt, de quorum amore timetur, quia iam actor ad rationem tenetur, Io. And. in Nouell. ca. quoniam. col. 3. circa fi. uerb. Vticen. dixit ut lit. non conteſta.

Teſtes ualitudinarii qui dicantur & quid cõprehẽdatur appellatione uali-

ualitudinariorum, Butr.c.quoniã nu.7.ut lit.non cõteſta.lib.2.par. 1.Fel.c.quoniam frequenter.§.fi. nũ.5.ut lit.non conteſta.

Teſtes, quando dicatur dubitari de eorum morte, Butr.l. ſi quis.C.de teſti.nume.2.

Teſtis receptio an nulla ſit ſi iudex ipſum nõ ualitudinarium tanquã ualitudinarium recepit, Barb.cap. quoniã, nu.69.ut lit.non conteſt.

Habens quatuor teſtes ſi timet de morte unius tantũ, an omnes quatuor examinabuntur, Bal.c. quoniam frequenter, nu.6.ut lit. non conteſta. & ibi Barba.num.14.

Teſtes eſſe infirmos vel ſenes an poſſit ſummariè p iudicẽ cognoſci, Bertac.uerb.teſtes ante lit. conteſt.nu.13.poſt Bart. in l.in lege Aquilea.§.1.nu.2.uer.2.uoto.ff. ad l.aquil.ubi dicit ſolã ſuſpicionẽ ad hoc ſufficere quem refert. & ſequit̃ Soc.cõſ.244.n.7.uol.2.

Teſtes ſenes, & Valetudinarij quo caſu ſpecialiter recipiantur, Io. And.in Nouell.c. cõſtitutus, col. 2.circa medium uerb. depoſitiones, de teſti.

Teſtes examinari cum quis petit de quorum morte dubitatur cum ipſe de præſenti agere non poſſit an debeant admitti ſi eſt actor, Pau. de Caſtro.l.mortis cauſa num.2. ff.de dona.cauſ.mortis.

Teſtis an debeat citari ad ponendũ ei nõnullas exceptiones contra teſtes. Veſtrius practi. Roma. Curiæ car.218.

Teſtes ubi propter periculũ mortis audiantur uirtute examinationis abſuturi, an indiſtinctè requiratur, quod aduerſus illos denunciet aduerſario ualitudinem But. c.quoniam.§.1.nu.11.ut lit. non conteſta.lib.2par.1.

Teſtes ſenes & ualitudinarios producere uolenti an iudex poſſit dicere da mihi nomẽ ad euitandum fraudẽ Affl.c.1.ſi de inueſti.inter dum.& Vaſſal.lis or.

Teſtes recepti ante litem conteſtatam ut quia ſenes uel infirmi non publicantur ſed conſeruantur, Nell.tract.de teſtib. nu.74. tom. 13.& quãdo publicant̃. ibi.n.78.

Teſtis moriens cum examinatur, perpetuam rei memoriam, inſuper ſuper interrogatorijs examinantur.Berta.uerb.teſtes ante lit. conteſta.nume.14.

Teſtis an ſenex 60.annorum natus nullo iudicis arbitrio adhibitus recipi poterit. c.quoniam nume. 27.ut lit. non conteſta.

Teſtes ſene & ualitudinarij ad hoc ut excuſentur à perſonali comparitione debent eſſe octuagenarij & infirmi ita ut non poſsint equitare, Rota deciſ.22.in no.

Productio teſtium quot modis fiat.

Teſtium quot productiones permittantur. Azo in ſumma de teſti.c.7. nu.38.Butr.auth.qui ſemel.C.de probat.Bal.l.ſi quis C.de teſtibus

Vital.

Vital.tract.clauſ.ca.de nec.num. 14.Butr.c.in cauſis nu.3.de teſti. li.2.par. 2.

Teſtes tamen quis collegit quos pōt & eos iudici pſentat illa eſt prima productio, tñ autem colligit alios & illos præſentat eſt 2.& ſic de 3. Et multa de teſtium datione Io. Andr.in Nouell. c.in cuius col. 1. circa fi.cum ſe ut ſupra de teſtib.

Teſtium productioni debet terminus dari Spec. de proba.in princ. Bero.c.licet cauſam de proba.nu. 69.& an requiſitus reficere teneatur nu.74.

Teſtes non ſunt producendi ubi probatio eſt legitima Rebuff.trac.de reproba.teſti.nu.6.ar.4.to.3.

Teſtium productionem primam & ſecundam an iudex propter multitudinem effrenatam poſsit denegare Butri.c.ſignificauerunt nu. 16.de teſtibus.li.2.par.2.

Teſtium numerus refrenandus. l. una in fi.ff.de teſtibus.c.cum cauſam col.4.Gloſ.uerb.quartam.§. quid uerò auth. de teſtib. Bart.l. quoties, de Naufrag.ſed uide in ſequenti additione quòd illud eſt arbitrarium nu.5.& 6.Azo in ſumma.C.de teſtibus.num.23.Bald.l. quoties.C.de Naufrag.num.1.li. 10.Odofred.nu.46.car.11.Feder. Schen.tract.de teſti.nu.69.to.13. Boer.q.33 2.par.2.Ber.uerb.teſt. quot & quales nu.50.

Teſtes ſup quolibet articulo nō producuntur in Gallia ultra decem Prob.in Io.Monac.c.cum in multis nu.2.de reſcrip.Igne.1.§.hoc reſcripto.num.9.par.1.ad Sillan. Rebuff.tract.de teſti.arti.primo. nu.1.to.3.& nu.3.to.3.& nu.1.& 2.tom.3.

Teſtes ſuperuacui non ſunt recipiendi, non tamen debet iudex hoc detegere ante teſtium publicationes,Bal.c.de teſti. num.7.de teſtibus Anch. c.de teſtib. nu.7. & c.ſicut nobis,de teſti.

Teſtes an ſint examinandi in 3.productione,Bal.c.in cauſis, num.1. de teſti.

Teſtium receptio quomodo poſsit reiici propter multitudinem effrenatam But.c.cum cauſam,nu.6.de teſti.& ibi Bellem. nu.41. & 42.

Teſtes ultra decem quando tertius poſsit producere,Rebuff.trac.de teſti.art.1.nu.16.to.3.

Teſtes aliquando ultra decem in criminalibus examinantur, Rebuff. trac.de teſti.nu.3.tom.3.

Teſtium numerum an poſsit iudex indiſtincte refrenare,Butr.c.cum cauſam nu.13. de teſt.li.2.par.2.

Teſtis probationem poteſt iudex ex cauſa arctare, Afflic.c.qui teſti. ſunt neceſſarii.

Probationes per teſtes an anguſtandæ Iſern. ſuper conſtit. Neapol. nu.5.Rui.conſ.188.nu.9. uol.1.

Teſtium multitudo effrenata quę dicatur Bart.l.quoniam uerò,de teſtib.Ibi quæro pone nu.6.& authen.qui ſemel. C. de probat. nu. 8.Butr.c.cum cauſam num.24 de teſtibus.li.2.par.2.

Teſtes non debent recipi ultra tertiam productionem in cauſis eccleſiaſticis & ciuilibus. Anch.c. in cauſis.de teſti.nu.2.

Teſtium productio trina danda eſt ſed quarta dicatur cum ſolemnitate, Titius de teſtibus.c.in cauſis.col.4. Fel.c.in cauſis.de teſtib. nu.5.Berta.uerb.teſtium productio.num.26.

Teſtium quarta productio allegata impedimenti cauſa & quòd paratus eſt iurare peti debet. Barto. auth.at qui ſemel. C.de teſtibus Bar.auth.qui ſemel.C.de probat. nu.10.Lud.Rom.conſ.255.nu.1.

Teſtes producti in quarta productione conceſſa ſine ſolemnitatibus probant ſi non fuit contradictum ſiue appellatum. Panor.c.in cauſis.nu.3.de teſti.

Teſtium dicta an ualeant ſi quarta productio fuit admiſſa ſine ſolemnitate. Bart.auth.qui ſemel.C.de probat.num.1.Nepos tract.de except.nu.58. Fely.c.in cauſis.de teſtibus.nu.10.

Teſtium quarta productio petitur poſt terminum peremptorium. An iudex dare debeat. Ber.c.quoniam uerò.de teſt.ibi.ſed quartò. nu.7.Io.And.in nouel.c.ultra tertiam.col.3.circa med.uerſ.quintò quæro.de teſtibus.

Teſtium quarta uel tertia productio dicitur quando in tertia uel quarta dilatione ad hoc data fit productio,aliàs ſi in prima dilatione fierent mille productiones haberentur pro una,& ita ſeruatur,ut atteſtatur glo.in c.in cauſis in uerbo productionem, de teſtibus & ibi per Egid.nu.9.in fi. Hanc opinionem tenet ibi Bal.

Teſtes ante publicationem poſſunt produci milies.Berta.uerb.teſtes poſt publicationem. nu.8. Belle. c.in cauſis. de teſtibus & atteſta. & quomodo hoc accipiẽdum ſit. num.3.& 6.quatenus & qua forma hoc liceat.nu.4.& 5.

Teſtium productio an impediatur propter pluralitatem productionum uel inſtrumentorum. But.c. vltra.nu.8.de teſtibus.li.2.par.2.

Teſtium productionem ſuam producere ſi quis impediatur uel propter pericula uiarum, uel propter tempeſtates aquarũ uel quoſcunque caſus fortuitos quid iuris.Io. And. Inno.c.ultra tria.col.3.circa fi.uerb.quæro.de teſtibus.

Teſti.ad producendum an dabitur milleſima dilatio, uel productio, ſi pro teſtor quòd producere uolo teſtem vltramarinum & probo quòd miſi pro illo nec eſt inuentus,uel quòd Nillum non tranſire poteſt.Io.An.in nouell.c.ultra tertiam. col.3. circa med.uerſ.quartò quæro.de teſtibus.

Teſtium productiones plures dicuntur ẽt ſi omnes ſimul ſint in ſchetula ſcripti uel nominati in uoce ſed in pluribus uicibus ſint examinati uel iurati per interualla talia ex quib.non poſſit dici continua ꝓductio Bar.auth.qui ſemel.C. de

de probat.q.1.

Actor cui conceſſa eſt ſecunda dilatio ad producendos teſtes poſsit ne plures teſtes producere quàm in priori dilatione fecerat, Repet. fol.207.nu.71.vol.3.

Teſtium productio an poſt terminum fiat, & facta teneat.

Teſtes producti poſt terminum & iurati non probant, Bal.conſi.33. nu.4.& 5.par.5.Belle.c. Induciæ. §.ſpacium.nu.7.3.q.3.Cor.conſ. 319. nu.2. uol.1. Vital.cle.teſtib. nu.87.de teſti. Roma. c.licet cauſam de probat.nu.25.

Teſtes quando poſſunt recipi ultra terminum aſsignatum per iudicẽ Bal.l.ſi ea. C.qui accuſ.non poſſ. nu.14. Bar.authẽ.qui ſemel. C.de proba.Bellem.rub.de teſt.& atteſta.num.8.& 9.Sali.C.qui accuſ. non poſſ. l.ſi ea.nume.4. Imol.de uerb.ſignifi.clem.1.nu.47.Berta. uerb.teſtium productio.nu.10.

Teſtis qui debet examinari in termino non poteſt examinari in prorogatione facta ad examinandum extra locũ iudicii & examinatus nõ probat.Soc.conſ.87.nu.5.uol.4.

Teſtes nõ poſſunt produci poſt terminum datum ad producendum niſi pars iuret ad ſe de nouo perueniſſe.Bart.in l.mãcipiorum.nu. 5.ff.de op.lega. Hippol.ſing.297. incipit teſtes.Ber.uerb.teſtiũ productio.num.43.

Ad teſtes producendos ſi is cui datus fuit terminus, ſatisfacit termino ſi intra terminum illos producat & iure facit, licèt examinati non fuerunt.Alber.de Roſ.tract. de teſtibus.nu.38.

Teſtes an ſufficiat produxiſſe intra terminum licèt non fuerint examinati.Gemin.c.1.§.ſi quis.nu.2. de excep.

Teſtes poſt terminum produci poſſunt die ſequenti parte citata nõ aliter Bert.uerb. teſtium productio. nu.3. Capic.deciſ.90. nu.3.

Teſtes poſſunt produci etiam extra tempus probationum ſuper nouo articulo.Hippol. l.ſi quis ne quæſtio.nu.4.ff.de quæſtio.

Teſtes an poſsint produci poſt lapſum terminum datum ad probandum etiam ſi res ſit integra.Felin. c.licèt depoſitio.num.37.

Teſtes alii an elapſo termino produci poſsint, ſi terminus ad ipſos teſtes producendos aſsignatus fuerit.Bar.c.licèt cãm.n.67.de pba.

Teſtes poſt terminum ad probandum & probatum habendum admitti parte petente & non opponente probant. Bero.c.licèt cauſam.de prob.nu.97.

Teſtes intra terminum producens ſi poſt terminum dicat ſe huiuſmodi probationes caſu amiſiſſe, an rurſus admittendum ad amiſsionem uel exceptionem probãdam. Bellem.c.prudentiam. §.teſta.de offic.delega.

Teſtes poſt peremptorium an iudex æquitate ſuadente recipere poterit. Barba. c. conſuluit. nu. 106. de offi. deleg.

Teſtes ſi fuerint producti in termino, tamen iudex uoluit eis deferri iuramentum poterunt poſt iurare ſine noua dilatione. Bal. c. in nomine domini. nu. 10. de teſti. Vital. clem. teſtibus. nu. 49. de teſtibus.

Teſtes & inſtrumēta an poſsint produci poſt terminum à delegato præfixum. Alber. de Roſ. 2. infort. de optio. leg. l. Mancipiorum. nu. 2. Pariſ. conſ. 122. num. 10. uolu. 1.

Teſtes etiam inſtrumentarii poſſunt produci in dilatione data ad probandum. Pau. de Caſt. in rub. nu. 2. C. de dilat.

Teſtes non poſſunt produci in termino dato ad producendum inſtrumenta, cum illa poſt teſtium publicationem producat. Io. And. in nouell. c. peruenit. colum. 1. circa prin. uer. dicit hic. Petr. de teſtib. cog. Spec. titu. de dilat. §. 4. nu. 7. Ancha. c. peruenit. el 1. de teſtib. cog. nu. 3. Vital. clem. teſtibus. nu. 24. de teſtibus.

Teſtes, pendente dilatione ad teſtes producendos poſſunt produci inſtrumenta. Imo. de uerb. ſign. cle. 1. num. 46.

Teſtes an iurare & examinari debeant ſi partibus terminus ad probandum euidenter de iure ſuo aſſignatus fuerit. Barb. c. licèt cauſam. nu. 72. de probat.

Teſtes ad producendum datur quandoque reſtitutio in integrum. Spec. de teſtib. §. qualiter autem.

Teſtis qui ob lapſum terminum ſtatutum ad probandum non debet examinari ſi examinatur, an probet. Franc. Brun. tracta. de indi. & tortu. nu. 10. & Blanc. trac. de indi. nu. 339. to. 13.

Teſtium productio publicatis atteſtationibus.

Teſtes non producuntur publicatis atteſtationibus. glo. l. 1. §. eden. ff. de edend. & l. per hanc. §. ſed & ſi qua. C. de tempo. appell. Guid. Papa tract. de reſcript. nu. 14. tom. 1. Butr. cap. cauſam. nu. 3. de teſt. li. 2. par. 2. Barb. c. iurauit. nu. 73. de probationibus & c. ſuper literis. num. 204. cum ſeq. Mill. uerb. teſtis. nu. 109.

Teſtes recepti poſt publicatas atteſtationes an fidem faciant. Alexā. conſ. 14. nu. 36. li. 4. Soc. de teſti. c. fraternitatis. nu. 90. Rui. uol. 4. conſi. 164. nu. 4.

Teſtium publicatio ſola non ſufficit ad effectum ut non poſsint examinari teſtes. Bar. §. quoniam uerò. de teſtib. ibi quæro. nu. 5. Hoſt. de teſti. num. 11. in ſuma. Fulgo. C. de teſtibus. l. cum apud. num. 2. Zabarel. c. cum dilectus. de fide inſtru. nu. 1. col. 3. Vital. cle. teſtibus. nu. 117. de teſtibus.

An ſola publicatio ſufficiat ad impediendum productionem teſtium. Ab. c. fraternitatis. n. 5. de teſtib. &

& in c.conſtitutus.el 2.num.3.de teſti.Io.And.in nouell.cap.ſeries. col.3.circa medium.uerſi.conſue tudinem.de teſtibus. Bal.authen. qui ſemel. C.de probatio.nume. 5. Alber.de Roſa.tracta.de teſtibus.par.3. nume.41.& nume.13. Barba.c.iurauit. num.57. de probat.Vital.clem.teſti.num.115.de teſtibus.

Teſtes an debent admitti ſuper articulis de directo cõtrarijs poſt publicationem in cauſa.But.c.ſuper hoc.nu.13.de teſt.& ibi Abb.nu. 21.& clem.2.de teſti.Pariſ.conſ. 108.nu.19.uol.1.Bertran.part.1. conſ.74.nu.1.& conſi. 142.num. 14. Berta. uerb.teſtes poſt publicationem.nu.20.latiſsimè. Cum. conſi.69.in medio.Abb.c.fraternitatis.nu.3.de teſtibus.Afflic.de ciſ.33.nu.2.Bert.uerb.teſtes poſt publicationem.uer.1.

Teſtium corruptio cur in publicatis potius quàm in nouis pertimeſcenda ſit.Bellem.c.fraternitatis. de teſtibus & atteſta. nu.18. poſt Io.And.col.4.circa medium.uer. octauò quæro.

Teſtes quare produci nequeant poſt atteſtationes publicatas. Socin.c. fraternitatis. num.8. Bartol.l.per hanc.num.5. C.de tempo.appell.

Teſtes quando poſsint admitti ſuper articulis de directò cõtrariis poſt publicatas atteſtationes. Albe.de Roſ.tracta.de teſtibus part.3.numer.41.tom.13. & numer.48.& 49.& 52.But.c.tertio loco.num. 9.de probat.libr.2.part.2.Socin. de teſtibus.c.fraternitatis. nume. 22.& 26.de teſtibus. Zabarell.de teſtibus.clemen.2.nume.3.Vital. clemen.teſtib.nume.121.& 122. in clemen.2. de teſtib.nume.120. Io. de Ferra.tract.de teſti.appell. nu.234.

Teſtes publicatis atteſtationibus nõ admittuntur ſuper articulis de di rectò contrariis, quod eſt uerum quando omnes ueniunt ad deponendum de ueritate, ſecus ſi plurimi ueniunt ad deponendum de ueritate alii de credulitate, quia tunc non eſt contrarietas. Mill. uer.teſtes.nu.79.

Probatio admittitur publicatis teſtibus ſuper articulo indirectè contrario.But.c.3.nu.15.de ſucceſſ. ab inteſta.

Teſtium atteſtationibus publicatis, an alios producere liceat.Io.And. in nouell.de teſtibus.colum.2.circa medium.uerb.ſi autem quęris. de teſtib.& c.fraternitatis. col.4. circa fin.uerſi.nonò quærò.de teſti.Archi.4.q.3.& 3.c.ſi quis.nu. 2.col.1.Bellem.c.intimauit.de teſtib.& atteſta.numer.1.& 4. & c. cauſam matrimonii.de proba.nu. 4.Bart.l.exceptione.num.2.C.de probat.& authen.qui ſemel. C.de prob.nu.19.Bald.auth.ſed ſi quis. C.de teſtib.num.1.Butr.c.finem. nu.9.de dolo & contu.li.2.par.1. & c.intimauit.num.23. de teſtib. lib.2.par.2.Zabarel.c.qualiter. §. hác tñ.de accuſ.nu.10.col.5.Ang.

Peruſ.

Peruſ.conſ.155.nu.2.Ancha.cle. de teſtib. c.teſtibus. nu.11. & nu. 8.Abb.c.cum ueniſſent. nu.3. de teſtib.& c.fraternitatis.num.5.& nu.4.de teſti.Alex. conſ.213.nu. 18.li.2. Socin.c.fraternitatis.nu. 36.de teſtib.Barb.conſ.47. num. 40.c.fraternitatis. de teſtib.num. 10.Afflic.capit.ſi de inueſti.inter dom.& vaſall.lis oria.Pariſ.conſ. 107.nu.81.uol.1.Bertran.part.2. conſ.160.nu.1.& conſi.266.nu.1. & 4.& part. 1. conſil.151. num.2. Schen.trac.de teſtibus.nu.4.& 5. item ſi uaſallus.nu.2.

Teſtium atteſtationibus publicatis per me productis etiam aduerſario meo dempta eſt facultas producendi teſtes Io.And. in nouell. c.cum ueniſſent col.1. circa med. uerb.ab alterutra, de teſtib. Alex. conſ.213.nu.16.li.2.Mill.uer.teſtis.num.108.

Teſtium poſt publicatas atteſtationes nouum exemplum probari poteſt etiam per teſtes antiquos, Io. An.in Nouell. c.cum cauſam col. 4.circa prin.uer.cum cauſa de teſtib. & c. cauſam quæ col.2. circa prin.uerb.cauſam quæ, de teſtib. Alber.de Roſ.tract. de teſt.num. 37. Quid ſi illud capitulum erat impertinens, an tunc iterato examinari poſsint ibid. & de ualidita te ſcrip.priua. l.ei qui nu.3.& 4. Butri.c.de teſtibus nu.6. de teſtibus lib.2.par.2. & c.cum cauſam nu.1.de teſtib.lib.2.par.2.& c.in cauſis nu.2.de teſtib. lib.2.par.2. & c.cum literis nu.9. de teſtibus li.2.part.2.Anch.c.cum literis de teſtibus.nume.4.Fulgoſ.ff.de rei uendic.l.officium nu.1. C.de tem po.& repa.appel.l.per hanc,nu.9. Corn.conſil.232.nume.21.uol.2. Aymo,conſi.74.nu.5. Capic.deciſ.87.nu.6.

Teſtimoniis etiam litigatorum conſenſu apertis receptio teſtiū nullius eſſe momenti Bellem.c.ſignificauit de teſtib. & atteſta. nu.7.

Teſtes aliqui ſi deponunt ſuper. c. ut puta ſuper cōditione quæ pen det ex uenditione non tamē indu cebatur ſuper illo,an poſt publica tionem alii ſuper illo produci poſ ſint Io.And.in Nouell.c.fraternitatis col.3. circa med. uer.quintò quæro de teſtib.& ibi Anchar.nu. 15.& Idem. c.cum cauſa de teſtibus.nu.2.Bart.auth.qui ſemel.C. de probat.nu.24. & Zabar.c.primo de ord.cogni.num.2. col.2.& in cle.de teſtib.cle.2. nu.6. Alex. conſ.61.nu.4.li.2.Vital.Clem.teſti.nume.144. de teſtibus & 143. Aymo conſ.134.nu.46.& 47.

Probaui per duos teſtes qualiter A. promiſsit mihi centum in dle Beatę Virginis,ille. A. probat indirecte qualiter die illa erat Romæ,an poſt publicationem potero per alios teſtes cōprobare dicta priorum, Videlicet quomodo A.erat dicta die Florentiæ,Ancha.c.clamor.nu.6.de teſtibus.

Teſtibus publicatis cum teſtes de nouo ualeāt produci ſuper articulis depen-

dependentibus à primis neceſſariæ probationis nõ contrarijs primis qui dicantur pendere ab antiquis & qui dicantur oriri incidenter aut emergenter, ut ea non obſtante ualeant teſtes ſuper illis de nouo produti, Vital. Clem. teſtib. num. 123. de teſtib.

Teſtes ſi iurauerunt dicere ueritatẽ ſuper tota cauſa nõ poterunt amplius produci poſt publicatas atteſtationes etiam ſuper nouo articulo, Alex. conſ. 61. nu. 7. li. 2. Franc. Aret. conſ. 110. nu. 3. Berta. Verb. teſtes poſt publicationem nu. 12.

Ad coroborationẽ priorum atteſtationum poſſet actor poſt publicationem alios producere, Ab. c. ex tenore, nu. 2. de teſtibus cogendis Lud. Rom. ff. de iureiur. l. admonendi nu. 112. & 127. Corn. conſ. 27. num. 13. uolum. 3. Iaſ. l. & quæ à Diuo. C. de eden. nu. 20. Dec. l. & quæ à Diuo. C. de eden. nume. 23. & 24.

Teſtium publicatio non obſtat receptioni teſtium fiendę ad declarationem retro agitatorum. Hippol. l. 1. §. fi. nu. 31. ff. de quęſtio.

Actor ad probandam probationem etiam in iudicio ſummario factam publicato proceſſu licitum eſt producere illos primos teſtes non nouos. Abb. in c. cum tua. nu. 8. de teſti.

Teſtes poſſunt recipi publicatis atteſtationibus in cauſa matrimonii. Zabarel. cap. atteſtationes, de deſpon. impub. nu. 2. col. 2.

Teſtibus publicatis ſuper de directò contrariis articulis admittuntur, teſtes ſuper matrimonio non diſſoluendo, aut diſſoluendo, ubi aliàs uerteretur periculum animæ. Vital. clem. teſtibus. nu. 145. de teſtibus.

Teſtis ſi ſuper æxtimatione rei dicit quòd ualet centum ſi poſt publicationem fiat capitulum quòd ualeat poterunt adhuc examinari. Bar. l. cum furti. nu. 4. ff. de iureiuran. Iaſ. ff. de in lit. iur. l. vulgo. §. cum fuerit. nu. 6.

Teſtium publicatis atteſtationib. an poſsint de partium uoluntate ſuper eiſdem capitulis teſtes produci. Io. And. in nouell. c. fraternitatis. col. 1. circa med. uerſ. decimo quæro. de teſtibus Anch. c. fraternitatis. de teſtibus. num. 18. Vital clẽm. teſti. nu. 9. de teſtibus.

Teſtibus publicatis ſuper eo quod pars contradicit, poteſt poſt publicationem teſtium produci. Afflic. c. 1. ſi de inueſti. inter dom. & uaſall. lis oria. Vital. cle. teſti. nu. 142. de teſtibus.

Teſtes recipi poſſunt publicatis atteſtationibus parte nõ opponente. Aimò conſi. 65. nu. 2. Abb. c. cum contingat. num. 10. de offi. deleg.

Teſtibus publicatis ſuper contractu an debeant admitti ſi producantur contrario die aut loco. Vital. clem. teſtibus. nu. 156. de teſtib.

Teſtes quòd poſsint produci publicatis atteſtationibus, an conſuetudo ualeat. Alber. de Roſa. tracta.

de

de teſtibus.numero 42.

Teſtes recepti ad ęternam rei memoriam & ſecundũ formam iuris publicati, ſi poſt atteſtationũ publicationem producuntur, recipiunt ſolum ad defenſionẽ non ad actionem, Specu.ti.de teſtib.§.8.nu.6.

Teſtes ad probandum quòd de menſe Auguſti una incipit matureſcere non poſſunt produci poſt publicatos teſtes qui depoſuerunt de tempore quo una incipit matureſcere quãdo eſt articulatus mẽſis Auguſti, Rota.deciſ.615.q.2.

Teſtes poſſunt audiri etiam facta publicatione ſuper articulis antiquis ſuper quibus auditi non fuerunt.Butr.c.cauſam.nu.5.de teſt. li.2. par.2.

Teſtibus publicatis in cauſa uenditio.ſuper cauſa principali ſi detur articulus deceptionis vltra dimidiam partem iuſti pretij,an teſtes valeant produci.Vital.clem.teſtibus.nu.126.de teſtibus.

Teſtium examen poſt publicationem quando commiſſarius ad examinandum ommittit examinare ſuper aliquo articulo. Guid.Papa deciſ.124.nu.1.

Teſtibus publicatis & actoris intentione fundata ſuper mortuo, an probatio exceptionis competat reo non obſtante publicatione. Vital.cle.teſtib. nu.125. de teſti.

Teſtes ſuper exceptione peremptoria an recipiuntur poſt publicatas atteſtationes.Spec.de excep. §.dicto de teſti. & §.ſane.

Teſtes de nouo ſuperuenientes poſt concluſionem in cauſa, an indiſtinctè poſsint admitti quemadmodum inſtrumenta de nouo reperti.l.a ſ.ff.de iureiur.l.admonendi, in repet.nu.53.

Teſtes poſt publicationem non recipiuntur niſi de nouo reperta.Rebuff. de publica.nume.1.articu. 1. tom.3.

Teſtium publicatio in ſummariis an impediat productionem eorundem uel aliorum in plenario,Feli. c.ueniens el 2.nu.7.de teſtibus.

Teſtium publicatio non obſtat receptioni examinandorum ſuper cicatrice remanente uel non, Hippol.l.1.§.fi.nu.30.ff.de quæſtio.

Teſtes quomodo poſſunt produci ẽt publicatis atteſtationibus ad falſitatem actus detegendam,But.c.ſeries.nu.9.de teſtibus lib.2.par.2. Imo.de teſtib.& atteſta.c.fraternitatis, nu.14. & ibi Abb.nu.11. Feli.c.ex tenore,de teſtib.nu.12.

Teſtes ſi ſint publicati & atteſtationes productæ,an iterum poterunt recipi teſtes,Zabarell.Clem.de teſtib.2.nu.10.Spec.ti.de teſtibus. §.8.nu.12. Bellem.in c. conſtitutus de teſti.& atteſta.nu.12.limita ut nu.13.Butr.c.fine, num.2.de prob.li.2.par.2.Vital. Clem.teſtibus,nu.152.de teſtibus.

Teſtium receptio ſi non ualet ex aliqua cauſa licet atteſtationes ſint publicatæ poterunt teſtes iterum examinari,Pau.de Caſt.l.qui per ſalutem,nu.6.de iureiuran.Card.

Clem.

Cle.ſæpe. §.& quia de uerb.ſig. Vital.cle.teſt.nu.151.de teſti.Fel. in c.in nomine Domini de teſtib. & atteſtã.& c. Fraternitatis nu.7.

Teſtes ijdem & alii poſſunt non obſtante publicatione atteſtationũ ſeriè facta non ſit ſuper eiſdem articulis producta, Rota deciſ.163. nu.1.in nou.But.c.cum olim nu. 1.de priuil.libr. 5. Vantius titulo quoties intra quod tps de nulli. n. 39.& 89.Mill.uerb.teſtis.num.4.

Teſtes an poſt publicationem poterunt produci ſaltim poſt reſtitutionem in integrum, Zabarel.cle. de teſtibus,Clem.2.nu.13. But.c. 3.nu.28.de reſti.in integrum.An autem & quando poſt receptos teſtes liceat recipi.num.12.ibidem, Ripa.ff.de eden.l.is apud nu.46.

Teſtes ſi poſsint produci & examinari ſuper eiſdem articulis deductis reſtituto minore,nunquid ẽt pars aduerſa ad producẽdos alios etiam reſtituatur,Butrius.c.3.nu. 29.de reſti. in integ.lib.2.part.2.

Teſtes an. poſsint minor uel eccleſia producere ſuper eodem articulo ſuper quo fuit facta publica . Capell.Tholoſ.q.249.

Teſtes poſt publicatũ proceſſum pro intereſſe tertii an produci poſsint Barb.c.ſuper eo.nu.7. de offi.delega.Paris.conſ.107.nu.82.uol.1.

Teſtes eorũ dictis publicatis an poſſint produci,ubicunq; fertur ſententia per præpoſitos in arte quæ nunquam in rem iudicatam trãſit Alber.de Roſ.trac.de teſti.Alex. conſi.148.nu.7.li.2.

Teſtium publicatio iudici non obſtat in producendis nouis uel repetitis antiquis, But.c.cũ clamor nũ.3.de teſtibus li.2. part.2.Bart. cõſ.38.uol.2.nu.4.Hipp.cõſ.73. nu.21.uol.1.Aym.conſ.174.nu.1.

Teſtes poſt ratificationem ſi confuſe teſtificati ſunt per iudicem examinari poſſunt, Odofred.trac.de iudi.nu.43.

Teſtis Sanctæ Vitæ an poſt publicatũ proceſsũ & didicita teſtificata ꝓduci poſsit & an ꝓ ſua ſanctimonia ꝙ ſe ſubornari nõ patiatur ꝑſumptio fuerit Barb. c.iurauit n.58.de ꝓbationib.Iaſ.1.par. C.de iudi.auct.iubemus num.11.

Teſtes admittuntur publicatis atteſtationibus quando proponitur tale quòd qui ab initio cogitari non potuit. Aymo conſ.74.nu.4. & conſ.65.nu.4.

Teſtes ſimul cum inſtrumento etiam teſtibus publicatis produci poterunt ſecus in uilis teſtibus, Lamber.ar.6.q.1.prin.1.par.li.1.nu.2. tra.de iur.patr.Aymo cõſ.65.n.3.

Probatio per teſtes poſt publicatum proceſsum bis tantum fieri poteſt,Lecir.tract.de primogeni.q. 4.art.1.lib.2.nu.18.tom.7.

Teſtium productio poſt didicita teſtificata.

Teſtes de cætero non poteſt pars illa ꝓducere quæ didicit teſtificationes.Bar.C.de prob.auth.q ſemel nu.1.& 2.Gloſ.§.& quoniã,auth.

de teſti. uer. editionem Alber.de Roſ.ff.de eden. §.edenda num.3. Bar.auth.qui ſemel.C.de probat. nu.1.But.c.conſtitutus el 2.nu.5. de teſti. li.2.par.2. Imo.de teſt.& atteſta.c.vltra tertiam nu.3.Salic. C.de probat.auth. qui ſemel nu. 1.4. & 11. Fulgoſ.de probat.authen.qui ſemel num.3. Odofred. trac.de iudi.nu.4.to.12. Cor.cõſ. 197.nu.3.uol.2.& conſ.186.uol. 1.in prin.Aluarot.rubr. quid ſit in ueſti.§.ſi enim domino nu.3. Iaſ. ff.de iureiur.l.admonẽdi in repet. nu.12.Alber.C.de præſcrip.lon. tempo.l.emptor.nu.1.

Teſtes poſt didicita teſtificata non poſſunt examinari ſuper directò contrariis, Abb.cap.exceptionem nu.13.de excep.Paul.de Caſt.l.2. num.5. C.ſen.reſcin.non poſſ.& conſ.192.nu.5.uol.2. Cor.conſi. 7.num.4.uol.4. Vital.Clem.teſti. nu.133. de teſtib.& nu.134.

Teſtium productio ſuper eiſdem articulis aut de directò cõtrariis nõ poteſt fieri ab illa parte quę didicit teſtificata per ſe uel per alium ẽt ante publicationẽ illorũ, Vital. Clem. teſtibus nu.116. de teſtib.

Teſtium teſtificata didiciſſe quando quis dicatur, Alber.de Roſ.trac. de teſt.num.53. Barto. authen.at qui.C.de prob. nu.22. Bal. de teſtibus.c. conſtitutis.3.& in auth. at qui ſemel .C.de probat. uerſic. ſed reuocatur nu.5. Soc.de teſtibus.c.fraternitatis num.17. Vital. Clem.teſtibus, nu.120. de teſtib. Soc. c.fraternitatis de teſtib. nu. 18.Io.Igne.l.3.§.ſi quis tab.num. 288.par.1.ad Sillani.

Teſtes an producere prohibeatur quia teſtibus productis diligẽter exquiſiuit & ipſi mutauerunt depoſitiones quas fecerunt,Io.And. in Nouel.cap.ultra tertiam col.3. cir.princ.uer. 2.quæro.de teſtib. & ibi Abb.nu.2.& Bal.nu.5. Bar. §.quoniam uerò, de teſtibus ibi ſed quæro nu.58.Bar.auth.at qui ſemel.C.de probat.nu.22. Socin. de teſti. c.fraternitatis num.19.

Teſtificatis à notario didicitis, an poſsint de nouo teſtes produci, Soc.c.fraternitatis de teſti.n.20.

Teſtis teſtificata qui uidit tantum,& in illa plenè non examinauit cum à quarta productione prohiberetur Io.And.in Nouell.c.ultra tertiam, col.2.circa fi.uer.expeditis, de teſtibus Abb. c.ultra tertiam, nu.1. de teſtibus Vital.Clem.teſtibus nu.119.de teſtib.& 118.Bert. uerb.teſtes poſſe publicare nu.4. Rip.libr.2.interpret. c.ſi quando de reſcrip.num.7. uide in uerbo, Probatio.

Et ſi iudex publicet atteſtationes licet non appareat partem aliter uidiſſe illas, an præſumatur didiciſſe teſtificata, Imo.de teſtib.& atteſta.c.ultra tertiam nu.12. Cor. conſ.17.nu.18.uol.2.

Teſtificata didiciſſe an præſumatur pars quæ audiuit teſtem quando teſtificabatur, Imo.de teſt.& atteſta.c.ultra tertiam nu.11. Bal.c.in nomi-

nomine domini nu. 2. de teſti.

Teſtes non poteſt producere etiam ante publicationem realem qui reperitur habere pœnes ſe teſtium atteſtationes, Butri. c. conſtitutus nu. 7. de teſtibus li. 2. par. 2. Abb. num. 3.

Teſtes dicitur quis percuntatus qui percunctauit originale, Ang. l. ſi duobus nu. 7. ff. de teſtam.

Teſtium dicta non dicitur quis percunctatus ſi antequam compleret uidere notarius extraxit librum de manibus ſuis, Pau. de Caſt. l. in ciuile. nu. 3. ff. de legibus.

Teſtes per partem niſi dicũtur ſi eius ſubſtãtialia viſa sũt, Hen. de Bot. tract. de ſino. epiſ. par. 3. num. 37.

Teſtium dicta quòd quis didicerit quomodo poterit probari, But. c. præſentium nu. 10. de teſtib. li. 2. par. 2. Abb. c. pręſentium nu. 5. de teſtib. Socin. de teſtib. c. fraternitatis nu. 16.

Teſtes ſuper aliis capitulis produci poſſunt ſi articulis nouus emerſerit capitul. fraternitatis de teſtib. & ibi Butri. numė. 6. & 8. Paul. de Caſtr. conſ. 193. nu. 1. uol. 1. Bar. l. officium. ff. de rei uẽdi. & auth. at qui ſemel, nu. 23. C. de proba. & nu. 121. & nu. 28. & ibi Bellem. c. tũ liberis de teſt. & atteſta. n. 2.

Teſtium productio an impediatur per idẽtitatem vel propter diuerſitatem capitulorum, Butr. c. ultra, nu. 7. de teſti. li. 2. par. 2.

Teſtibus publicatis & didicitis ſuper actu principali in quo inſerta erat dies ſolutionis. An nihilominus ſuper die ſolutionis poſsit fieri noua productio teſtium & quid ſi dictum non fuiſſet ſed teſtes nõ ſi fuiſſent deponere, Vital. Clem. teſtibus, nu. 138. de teſtibus.

Teſtes poſt didicita teſtificata regulariter non admittuntur, tamen aliqui ſunt modi quib. teſtes poſſunt recipi poſt didicita teſtificata de actibus. Hippol. l. 1. §. fin. nu. 8. ff. de quæſtio.

Teſtium productio, an & quando locum habeat poſt didicita teſtificata. Bart. §. quoniam uerò. de teſti. nu. 3. & in auth. at qui ſemel. C. de probat. & §. quoniam verò. de teſtibus. Ibi quęrit gl. nu. 4. Bal. c. iurauit. nu. 11. de probat. & idem ſuper feu. c. 1. §. niſi domino, quid ſit inueſti. nu. 3. But. c. fraternitatis. nu. 13. de teſtibus. li. 2. par. 2. & c. ultra. nu. 8. de teſtibus. lib. 2. part. 2. Anch. c. vltra, num. 5. de teſti. li. 2. part. 2. Anchar. c. vltra tertiam. de teſtibus num. 3. & an admittantur ad quartam dilationem. nu. 8. & 10. Pau. de Caſtr. in l. exceptione. nu 9. C. de probat. Lud. Rom. ff. de damn. infect. l. dies cautioni. §. hoc autem iudicium. nu. 4. ff. de recep. arbitr. ſuper. rubri. nu. 36. Feder. de feud. lib. 1. tit. 4. §. item vaſallus. nu. 2. Barb. clem. 1. de teſtibus. nu. 14. in materia repet. teſtium ibi not. Afflic. c. 1. §. ſi enim quid ſit inueſti. & deciſ. 216. numero 1.

Probatio p teſtes an poſsit fieri poſt di-

didicita teſtificata & in quibus caſibus. Ang. C. de probat. authen. at qui ſemel. nu. 10.

Teſtes poſt didicita teſtificata poterunt de partium uoluntate admitti. Bart. auth. qui ſemel. C. de probat. Iaſ. ff. de fer. l. 1. nume. 12. 18. 19. & 20.

Teſtes examinantur ad concomitantiam ſcripturæ poſt didicita teſtificata. Afflic. deciſ. 33. nu. 4. Barba. cle. 1. de teſti. in materia ſeparata a clem. nu. 15.

Teſtes poſt didicita teſtificata non poſsunt produci licet iudex poſſit quoſcunq; recipere motu proprio. Bal. conſ. 78. par. 3. nu. 3. Afflic. cap. ſi tres, uel plures in ſi. de pac. tenen.

Teſtes poſt didicita teſtificata poſſunt de nouo examinari quando deperditæ ſunt atteſtationes. Hippol. in rub. C. de prob. nu. 339.

Teſtes rei ſi dicant actorem fuiſſe præſentem alicui actui & ipſe uelit probare quòd tunc alibi erat, an ſint ſuper hoc eius capitula admittenda. Homod. conſ. 53. nu. 8.

Teſtes in cauſa feudali an poſsint examinari poſt didicita teſtificata. Afflic. de feud. c. 1. §. item fidelis. 2. no. de controu. inueſti.

Teſtes an poſsint produci ad reprobandũ dicti & pſonas poſt teſtificata. Homod. cõſil. 41. nu. 1. & 3.

Teſtes ſi rite recepti ſint licèt publicatio ſit nulla tamen ſi quis didiciſſet teſtificata repellitur à productione teſtium non ratione publicationis nullæ ſed ui ſcientiæ. Alber. de Roſa. tract. de teſtibus. num. 42.

Teſtificata aduerſarii & non ſua ſi quidã an debeat habere dilationẽ ad confirmandũ teſtimonia ſua. Bal. c. ultra tertiam. nu. 4. de teſti.

Teſtiũ dicta dicitur quis procunctatus qui percunctauerit originale. Ang. 2. infor. ff. de teſta. quemadmodum aper. l. ſi duobus. num. 1.

Teſtificari teſtes poſſunt alios teſtes nominare vidiſſe. Alexand. conſi. 238. nu. 5. li. 6.

Teſtes alii an produci poſsint ſuper nõ atteſtatione poſt didicita teſtificata regula vr̃ toleratus. Bal. authen. at q ſemel. C. de probat. n. 2.

Si per reſcriptum principis admittatur quis ad producendos teſtes debet intelligi niſi didicerit teſtificata niſi dicatur in reſcripto. Nõ obſtante quòd didicerit teſtificata. Pau. de Caſt. auth. at qui. nu. 8. uſque ad nu. 19.

Teſtificatis didicitis an poſsit probari eo non obſtante illud qđ emergenter aut incidenter tangit negotium principale, & licèt teſtes niſi fuerint deponere ſuper illis accidentibus non expreſsis. Vital. cle. teſti. nu. 129. & 127. de teſti.

Teſtes poſſunt produci poſt didicita teſtificata & hoc quando eſt in iſtis probatio. Feli. c. 2. de proba. num. 24.

Teſtes producendi non ſunt qui teſtificanda didicerunt, niſi in cauſa matrimoniali, de teſtib. c. conſtitutus.

tutus.2.colum.2.& c.cum in tua. colum.2.

Teſtes poſt didicita teſtificata an coram arbitris produci poſsint. Io. Bap.Peruſ.tract.de arbit. c.10.li. 10.uer.20.tom.12.

Teſtificatus didicitis an poſsit per facti euidentiam probari contrarium.Bal.l.ſi quis.C.de teſti.

Teſtes non rite nec legitimè recepti & publicati, an præſtent impedimentum ut non poſsint iterum examinari & produci alii teſtes. Afflic.c.1.ſi de inueſti.inter dom. & vaſall.lis oria.

Teſtium productioni quomodo renuncietur & de renuntiationis effectu, & de probationis effectu.

Productioni quando & quomodo renuncietur. Spe.de teſti.§.ſi.per totum.

Teſtes alios dicens ſe nolle examinare an per hoc eorundem productioni renuncietur. Anchar.conſ. 223.nu.3.

Teſtium probationi an poſsit renunciari per pactum. Barb.ſuper cle. ſubr.de proba.nu.3.

Teſtes producti ſuper certis articulis non uidetur pars eorum productioni renunciaſſe ſuper eo, quòd teſtes ſciunt in cauſa.Gram.conſil.39.nu.10.in ciuil.

Teſtium productioni ſi renũciatum ſit extra iudicium,an ualeat. Feli. c.2. de proba.nu.29.

Teſtium probationi renunciari non poteſt niſi ſit iuratum. Felin.c.ſi diligenti. de foro competen. numero 14.

Probationibus per teſtes & inſtrumenta renunciari non poteſt.Bal. auth.ut ſine prohibi.ma.credi.gl. anut. ſupra allegata.Feli.c.ſi diligenti.de foro compe.

Teſtium productioni renuncians non vr̃ renunciaſſe productioni inſtrumentorum. Abb.c.paſtoralis.nu.7. de cauſ.poſſ.& proprie.

Teſtium productioni renuncians an iurium allegationi renunciare uideatur.Barb.c.gratum.nu.4.ff.de offic.delega.

Teſtibus ſi renunciatum ſit in cauſa principali an talis renunciatio extẽdatur ad cauſam appellationis. Felin.c.cum ueniſſent,de teſt.nu. 12.Bertac.uer.teſtes in cauſa appellationis.nu.9.

Teſtibus renunciatus non ſunt ulterius audiendi,de teſti.cap.intimauit.col.1.Io.And.in nouell.c.cum ueniſſent.col.1.cir.med.uer.cum ueniſſent.de teſti.& ibi But.& Anchar.nu.1.But.c.conſtitutus.el 1. li.2.par.2.

Teſtium productioni renunciare impedit quando eſt facta ab vtraque parte.Abb.c.de teſti.nu.1.de teſt.

Teſtium productioni licèt ſit renunciatum poteſt tñ iudex aliqua iuſta cauſa ſuadente teſtes admittere ẽt ſuper illo articulo ſuper quo renunciatũ fuit.Hippol.conſ.73. num.

nu.27.uol.1.Bero.c.ſicut.de probat.nu.81.

Teſtiũ productioni renunciare non poteſt accuſator in cauſa criminali Feli.cap.cum ueniſſent.de teſti. num.1.

Teſtium productioni non poteſt renuntiare reus accuſatus de crimine.Felin.c.cum ueniſſent.de teſti. num.10.

Teſtium renunciatio eorum dictis non publicatis,an producendi viã præcludat. Alber.de Roſ.trac.de teſti.num.40.

Quid ſi fraude renunciauit productioni teſtium tamen nullos teſtes produxit.Zabarel.cle.de teſt. cle. 2.nu.8.

Teſtes poſtquàm ſunt producti uel inſtrumenta, an eis poſsit renunciari. Vital.tract.clauſul.c.oſtenſo.num.4.

Teſtes producti poſſunt renunciari per producentẽ ante examinationem nec poſſunt reproduci per aduerſarium contra producentẽ. Bal.l.edita.C.de eden.37.colum.

Teſtium productioni pœnali non poteſt renunciari. l.libertorum. & ibi gl.& Bald. C.de teſtib.no.in l. 2. & Alexan. l.in legibus.ff.de teſtibus.

Teſtium poſt renunciationem in generali factam iterum proponi poterit & admitti exceptio ſup qua teſtes produci poterunt.Ioan.An. in nouell.cap.cum ueniſſent. col. 1.circa fi.uer.Inno.de teſti.

Probationes & productiones teſtiũ & iurium poſt concluſionem in cauſa ſunt ſublatæ. Hippol.in practi.§.ult.nu. 25.& 26.

Si teſtium productioni renuntiatum ſit quando & quo remedio produci poſsint.Zabarel.conſ.23.nu.3.

Probatio teſtium quando admittatur poſt concluſionem in cauſa. Imo.de teſti.& atteſta.c.tam literis.num.3.

Teſtium productio poſt concluſionem in cauſa.

Teſtes an poſsint produci poſt concluſionem, uel renuntiationem. Bar.auth.at qui ſemel. C.de proba.Ang. C.de proba. l.At qui ſemel.nu.4.& 6.Hiero.Zom. tract. de ediſ.inter ius cano.& ciuil.nu. 315.to.1.Rebuff.tract.de reproba.teſtium.num.1.tom.3. Bertac. uerb.teſtium productio nu.13.

Teſtium receptio facta poſt concluſionem ualet ſi pars non opponit, Abb.c.in cauſis nu.3. de teſtibus. Fel.c. in cauſis.de teſti.fol.119.

Teſtes de nouo reperti admittuntur poſt concluſionem in cauſa etiam poſt publicatas atteſtationes.Hippol.l.1.§.fi.nume.16. de quæſtio. Dec.cap.in cauſis de teſti.num.8. Bero.q.37.nu.1.

Si iudex dedit licentiam titio producẽdi teſtes poſt concluſionem in cauſa cum cõditione. ſi iurauerit eos ſibi nouiter notos examinatio in totũ corruit ubi poſtea probetur eos antea fuiſſe ſibi notos, qa ſub

ſub illa cōditione ſi iurauerit eos nouiter ſibi notos, ſubintelligitur alia conditio tacita uidelicet, ut ita ſit, Hippol.ſing.297. Incipit teſtes de nouo.

Teſtes an poſt concluſionem in cauſa poſsint per iudicem recipi pro informatione, Rot.deciſ.468.nu.1.fol.43.in antiq.

Teſtes poſſunt recipi poſt concluſionem in cauſa vbi agitur de periculo animæ, Bar.conſ.9.nu.9.uol.3. Mill.uerb.teſtes nu.18.

Teſtes poſt concluſionem in cauſa poſſunt produci æquitate ſuadente Hippol.l.j.§.fi.nume.42. ff.de quæſtio.

Teſtes etiam poſt concluſionem in cauſa & poſt publicationem teſtium non ſunt recipiendi ſuper eiſdem capitulis quando aliqua iuſta cauſa ad hoc mouet iudicem, Hippo.l.1.§.fi.ff.de quęſtio.

Teſtes nobiles & legaliſsimi admittuntur etiam poſt concluſionem in cauſa licet regulariter ſecus ſit, Hippol.conſ.1.num.75.uol.1.col.1.§.fi.nu.10. ff.de q.

Productio teſtium in cauſa appellationis.

Teſtes nō poſſunt pduci poſt dicicta teſtificata ſuper eiſdē articulis aut de directò contrariis etiam in cauſa appellationis. Paul.de Caſt. l.iudices.nu.6. C. de iudi.& l.eos qui §.ſi quidem nu.2. C.de appel. & l.pen.nu.4.C.de temp.appella. Homod.conſ.24.nu.19.Cor.conſil.27.nu.1.vol.3. Bar.c.licet cauſam. nu.74. de prob.Vital. Cle.2. de teſtib.nu.6.de teſtib.Fel.c.fraternitatis de teſtibus num.3. & 7. Hippol.conſil.49.nu.26.uol.1. & conſi.63.nume.20. uol.1. Fulgoſ. conſi.207.poſt med.2.col.

Teſtes vtrum recipi poſsint in cauſa appellationis ſuper articulis ſuper quibus in principali publicatio facta eſt, Albe.de Roſ.trac.de teſt. nu.24. Bart.auth.at qui ſemel. C. de prob.nu.29.& 30.But.c.fraternitatis, nu.15.de teſtib.li.2.par.2. Fel.c.fraternitatis.col.1.de teſtib. Bertr.par.2.conſ.37.num.7.

Teſtes an poſsint produci in cauſa appellationis, gl.l.anteriorib. uerb. ſed & ſi qua.C.de temp.app.Cyn. C.de teſtib.l.cum apud nu.4 Bal. c.inſuper num.10. de ſen.& re iudi. Bellem.c.fraternitatis de teſt. & atteſt.num.3.4.10.39.41.42.& 43.Imo.de teſt.& atteſta.c.fraternitatis.nu.2. & 8.Caſtren.conſil. 290.nu.7.vol.1.Fulg.C.de teſtib. l.cum apud num.1.Caſſan.conſi. 52.num.17. & 19.Bert.ver.teſtes poſt.publ.num.7.Bero.c.1.de appell.nu.16.

Teſtes noui, & ueteres producuntur in cauſa appellationis ſup nouis capitulis tantum, Io.And.in Nouel.c.fraternitatis colum.3.circa prin.uer.de teſtib.& Anch.nu.2. & 8. Alber.de Roſ. ff.de euic.l.ſi rem nu.4.Card.Clem.1.q.6.de teſtib. Bertac.uerb.teſtes..in cauſa appel-

appellationis num.18.& uerb.teſtium productio nu.26. & 27.
Teſtes noui non admittuntur in cauſa appellationis ſi primi iurauerint ſuper tota cauſa Inn.c.fraternitatis. de teſt.
Teſtes producti in cauſa principali an in cauſa appellationis produci poſsint. Guid.de Suz.trac.de ordi.iudi.nu.127.to.12.Bellem.c.fraternitatis de teſti.& atteſta.nu.5.
Teſtes publicatis atteſtationibus in cauſa principali de iure canonico in cauſa appellationis ſuper capitulis antiquis amplius produci nõ poſſunt, Soc.ſuper falen.reg.498. Galba: tract.de diff.leg. & cano. nu.17.to.1.Profda.tractã.de diff. cano.& ciui.nu.66.
Teſtium producendorum uia ſi cui adimatur in cauſa principali idem quoq; intelligitur adempta in cauſa appellationis, Anchar.Clem.de teſtib.c.teſtibus,nu.3. Gofred.l. qui teſtamento. ff.de teſt.nu.18.
Teſtes an ſuper eiſdem capitulis poſſint produci ſi in prima cauſa nõ fuerit renunciatum teſtibus, Bal. c.fraternitatis nu.5.de teſti.Ang. C.de temp.appell.l.p hãc nu.12.
Teſtes ſuper eodẽ articulo produci poſsũt in cauſa appellationis ſi iuſta cauſa iudicem moueat, Inn.c. cum ueniſſent de teſtib.Bert.uer. teſtes in cauſa appellationis, n.9.
Teſtiũ ſubornationis non eſt tantus metus in diuerſa inſtãtia ſicut in eadem, Tindar.trac.de teſti.nu.3.
Teſtium productio quare prohibeatur in cauſa appellationis, Imõ.de teſtibus. c.teſtibus.nu.2.
Teſtes in cauſa appellationis produci poſſunt ſup capitulis in cã principali productis ſi teſtes ſuper eis non fuerint examinati, Berta.uer. teſtes in cauſa appellationis nu.2.
Teſtes an recipiantur poſt ſententiam Bal.auth.ſed ſi quis. C.de teſtibus num.18.& l.facultas.C.de iur.fiſci.li.10.fol.8.
Teſtes produci poſſunt in cauſa appellationis ad perficiendam probationẽ nõ perfectã in cã principali, Bald.in Spec.de appel.car.6.
Teſtes poſt publicationem poſſunt in alia inſtantia ſuper eodem produci.Bal.l.fi.nu.1.C.de teſti.
Teſtes poſt ſententiam in exceptione ad liquidationem ſententiæ recipi poſſunt,puta.quando de corpore dubitaretur,Ber.uerb.teſtes poſt publicationem, nu.3.
Teſtes an producantur in alia cauſa per ſucceſſorem ſingularem ſi pro parte accuſatoris in alia cauſa fuerint publicati teſtes, Alex.conſil. 58.vol.2.
Teſtes in cauſa appellationis ad aliũ finem poſſunt induci in cauſa principali, Fulgo.C.de temp.& reput. appell.pro hanc nu.10.
Teſtes ommiſsi in principali induci poſſunt corã iudice appellationis de fide inſtrum.l.cum Io.uol.1.
Teſtes an poſsint produci in cauſa appellationis ſi nulli ſit producti in cauſa principali, Zabarell.Cle. de teſtibus.2.nu.7.

Teſtificatis didicitis an poſsit ad cõfirmationem uel infirmationem eorum in cauſa oppoſitionis fieri nouorum teſtium productio & examinatio Bald.l. per hanc. C.de temp.appell.nu 23.

Teſtis examinatus in cauſa principali ſi dixit nihil ſcire an in cauſa appellationis poſsit dicere ueritatẽ Afflic.c.1.§.ſi enim, quid ſit inueſtitura in c.1. §.Itẽ ſi Vaſſallus.2. no.de contro. inueſti. Bert. uerb. teſtes in cauſa appel.nu.8.

Teſtis ſuſpectus propter affectionem quam habet ad cauſam principalem eſt etiã ſuſpectus in cauſa appellationis Gem.c.Romana, num.2.de teſti.& atteſta.& ſi aduerſarius admittit,nu.9.Franc.c.2.nu.1. de teſtib.in 6.& hoc locũ habet in procuratore & aduocato ad totum iudicium ibi c.2. nu.2.de teſti. Vital. Clemen.teſt.nu.154.& num.10.de teſti.Gemi.tracta.de teſti.ibi,num.2.

Teſtium productio variato agendi modo.

Teſtium apertura non nocet ubi uariatur modus agendi,Bal.in Margarita uer.teſtes Abb.anti.cap.ueniens de teſti.Ancha.c.ueniens el 2.de teſti.nu.1.Soci.in c.fraternitatis nu.35.de teſtibus.

Teſtes ſuper eodem articulo producere licet publicatis atteſtationibus ubi agendi modus uariatur, Io.Andr.in nouell.c.ueniens col.3.circa med.ver.ueniens de teſti. Soc.de teſt.c.fraternitatis,nu.27. Cert.uerb.teſtes poſt publicationem,nu.9.

Teſtes an liceat producere poſt didicita teſtificata in principali inſtantia uariata ad inſtantiam nullitatis,But.c.fraternitatis,num.16.de teſti.li.2.nu.29.

Teſtes an producti ſint admittendi inſtrumẽta uariata de alia ad quaſi pęnitentialem etiam ad uiam de nuntiationis euangelicæ in caſib. in quibus contra ſententiam auditur denuntiationis propter peccatum,Butr.c.fraternitatis nu.18.de teſtibus li.2.par.2.

Teſtes an poſsint produci uariata inſtantia de nulla ad aliquam facta publicatione,But.c.fraternitatis, nu.19.de teſtibus.li.2 par.2.

Teſtes an poſsint produci uariata inſtantia de una ad aliam ubi in prima inſtãtia nondũ ſunt publicatæ atteſtationes, But.c.fraternitatis, num.17.de teſtibus lib.2.part.2.

Poſt publicatas atteſtationes in iudicio quid agatur ad finem agẽdi rei vendicatione non prohibetur qs inducere teſtes ſuper eiſdem articulis in iudicio ordinario in quo agitur ad alium finem, Paul.de Caſtr.l.1.C.ad exhibendum nu.3.

Teſtes poſſunt publicatis atteſtationibus produci per uiam reſtitutionis Rot.deciſ.139. nu.1. in antiq.Abb.c.intimauit nu.2.Soc.de teſtibus.c.fraternitatis,nume.30.

Teſtib.publicatis in poſſeſſorio non impe-

impediunt quominus ſuper eiſdē articulis uel de directo contrariis in petitorio poſſint examinari, Mill. uer. teſtes, nu. 37.

Teſtes publicati in cauſa denuntiationis poterunt produci ſuper eiſdem in cauſa accuſationis, Rip. ff. de eden. l. Is apud, nu. 44.

Teſtes publicati in cauſa ciuili poterunt ſuper eiſdem produci in cauſa criminali, Rip. ff. de eden. l. is apud nu. 44.

Productio teſtium quomodo.

Teſtium productio & examinatio quas ſolemnitates requirat. Alber. de Roſ. trac. de teſtib. par. 3. nu. 1. 18. & 35. Io. Andr. in Nouell. c. ſignificauit colu. 2. in prin. uer. hic Inno. de teſtib. Spe. de teſtib. §. 3. & 5. qualiter autem & tit. de teſti. §. 2. nu. 1. Bero. c. licet cauſam de probat. nu. 77. Berta. trac. de ordi. iudi. num. 16.

Teſtes producens utrum teneatur dicere ſuper quo eos producit, But. tract. de teſti. nu. 33. tom. 13.

Actor ſuos teſtes quomodo pducat Iſer. in cōſtit. probationum nu. 3.

Teſtis tunc videtur recipi quādo admittitur ad iuramentum, Abb. ca. ſignificauit nu. 2. de teſtib. Rota deciſ. 105. nu. 1. in nouiſ.

Teſtes palam debent exhiberi ab illis qui eos producunt, Odofred. tra. de ordi. iudi. nu. 39.

Teſtis quando inducitur coram iudice antequam deponat an dicatur inductus, Barba, c. examinata de iudi. nu. 4.

Teſtes producendi ſunt de prouincia in Italiam uel de prouincia in prouinciam uel de ciuitate in ciuitatem, Az. in ſumma. C. de teſtib. num. 16.

Probationes & teſtes qualiter in cā recōuentionis pduci dēant, Soc. de mutuis pet. c. prudentiā, nu. 16.

Productio teſtiū impugnatur.

Teſtium productio quot modis impediri poſſit, Anchar. Clem. teſtibus, de teſtib. num. 1. Rebuf. trac. de reprob. art. 1. nume. 16. tom. 5.

Teſtium productionem regulæ impediunt, Alber. de Roſ. tracta. de teſtibus, nu. 39.

Teſtes produci non poſſunt pendente cauſa in conſilio ſapientis, Ber. uerb. teſtium productio nu. 4. & uerb. teſtium impugna. num. 110.

Teſtium productio quando ſit excluſa, Butr. c. de teſtib. num. 14. lib. 2. part. 2.

Teſtes non debent admitti ad probandum id quo probato actor nullum adminiculum conſequatur, Guid. de Suz. tracta. de ordi. iudi. nu. 49. tom. 12.

Teſtes non ſunt audiendi uel producendi diebus dominicis, fallit ubi neceſſitas viget & quia ſunt teſtes ualitudinarii, But. c. 1. num. 10. de ferijs li. 2. par. 2. Abb. in c. ſignificauerunt nume. 2. de iudi. Vital. Clem. teſtibus. nu. 22.

Teſtes.

Teſtes forenſes qui non admittuntur niſi præſtita prius cautione de ſoluendo. 50. libras ſtatuto. An procedat ſi teſtes fuerunt per aliũ iudicem examinati uirtute commiſsionis iudicis loci ſtatuti. Corn. conſ. 186. nu. 1. uol. 4.

Teſtes an recipi poſsint de nocte, Al be. de Roſ. ti. de tranſac. l. non minorem, nu. 3.

Teſtium productio fieri non poteſt ſuper articulis impertinentibus, Bert. uer. teſtiũ productio. nu. 9.

Teſtes non poſſunt produci quando obſtat intimatio rei integritate auth. Rub. de teſtib. uerſ. hanc in eadem, fol. 101.

Quæ & quot illę ſint quæ impediunt quem producens teſtes, in auct. At qui Paul. de Caſt. nu. 2. 3. 4. 5. & 6. C. de probat.

Iidem teſtes nõ admittuntur ad probandum contra illud quod depoſuerunt, Abb. c. conſanguinei nu. 4. de iudic.

Teſtes qui etiam non probarent ſi tamen facerent indicium ſunt recipiendi, Bald. Marga. teſtis. col. 2. Inno. c. præſentium ad fi. de teſti.

Productio teſtium varia.

Teſtium productio difficilior eſt quàm confeſsio partis, Spe. de poſit. §. 1. ad fi.

Teſtes noui quot & quibus caſibus producantur, Bal. c. ex tenore nu. 4. de teſtibus.

Teſtes in tribus caſibus non recipiuntur, de teſti. & atteſta. c. de teſti. col. 1.

Teſtes qui producit an ad probandum titulum admittantur, Io. An. in Nouell. cap. fraternitatis circa prin. uer. 4 quæro de teſti.

Teſtes recipere poteſt iudex habens arbitrium iuris ordine non ſeruato. Gram. deciſ. 54. nu. 5.

Teſtiũ requiſitio eſt in arbitrio iudicis, Iſer. c. 1. nu. 4. lib. 3. tit. qui teſtes ſint neceſſarii ad probandum nouinueſti.

Teſtes produci poſſunt ſuper articulis à quorum admiſsione fuit appellatum ſi iterum admiſsi ſunt, & nõ ſit iterum appellatum, Rot. deciſ. 395. ſi auditor in nouiſ.

Teſtes quando & quot recipiantur & publicentur & quid eſt quare recipiantur, & non publicentur & quid eſt quòd recipiantur nec publicentur, Bal. auct. ſed ſi quis. C. de teſti. nu. 8.

Teſtem qui produxit & petit ipſum examinari an ſit audiendus Bal. l. iuſiuran. C. de teſtibus.

Teſtibus productis ſuper exceptionibus an poſsit dari productio, cum ſolemnitate legali, Spe. ti. de teſt. §. 3. nu. 10.

Teſtis ſi eſt examinatus à iudice qui non eſt productus à parte neq; ſe vltro obtulit, an poſsit opponi examen non valere, Feli. c. in nomine domini de teſtib. uer. 3. aũt. n. 25.

Teſtium in uita productio nullatenus concedenda Specu. titulo de teſti. §. 3. num. 2.

Teſtes producere contra ſe nemo cogit,& aduerſariũ iuuare, Ang. C.de teſti. l.nimis graue. num.7.

Teſtes meliores producendi priori loco.Rebuf.tracta.de teſti.nu.3. art.1.tom.3.

Teſtes non eſſe receptos in iure qualiter probetur.Iaſ. §.item ſi quis. nu.73.de act.inſtit.

Teſtes examinati ſuper crimine, an poſsint examinari ſuper pacto. Bal.conſ.79.nu.1.part.4.

Teſtes quadraginta producere uolens ſi iudex non vult recipere niſi 30.opponi poterit.Nell.trac.de teſti.nu.68.

Teſtium receptionis appellatio an & quando dicatur extraiudicialis vel iudicialis.Bero.cap.1. de appel.nu.17.

Teſtes producens infra tempus datum ad appellandum non uidetur appellationi renunciare. Rota decis.304.nu.1.in antiq.

Teſtis productus ſi non examinatur ad inſtantiam producentis poteſt examinari ab alia parte.Capic. decis.39.nu.3.

Teſtium productio operatur, quòd producens eos citatos, & iuratos compellatur examinare. Capic. dec.39.nu.1.

Teſtis qui producit an uideatur litẽ conteſtari.Bal.c.cum cauſam.nu. 3.de app.rela.& recuſa.

Teſtis productus poſt appellationem uel quo ſtat iure tacite renunciat appellationi. c.x.inueniſſet.col.2. de teſti.

Teſtes quando permittuntur reo facere examinari & publicari permittitur actori. Bal.in auth.ſed ſi quis.C.de teſti.nu.17.

Teſtem ſi producis primo an poſsis eundem producere,per Bal.l.nimis graue.C.de teſti.& ibi Salic. ĉ.A.nu.2.

Teſte ab una parte producto poteſt ab alia produci. Boer.q.245.nu. 1.par.2.

Actor an poſsit producere pro ſe illum teſtem quem reus produxit. Hippol.de Marſil.in l.de minore. §.tormenta.nu.5.ff.de quæſtio.

Teſtibus productis quid agendum eſt. Guid.de Suz.tracta.de ordi. iudi.nu.5 1.tom.a 2.

Iurare debet teſtis, & non iuratus non probat.

Teſtis ſi non vult iurare repellitur, qui teſtes requirantur in accuſatione.Hoſt.c.quia. Albe.de Roſ. par.1.de quæſt. l.ſed ſi iudex. numero 5.

Teſtis iuramentum an ſit de ſubſtantia vel ordine.Feli.c.cum dilecti. col.4 in fi.extra.de reſcript.

Teſti nõ cred.t.nõ iurato.de teſti.c. nuper nobis. & c.præterea. & ibi docto.de teſt.b.Bal.cap.1.ſi inter dom. & vaſall. Bart.l.admonendi. ff.de iureiuran.nu.70.Bald.c.per inquiſitionem.nu.5.de elec.Zabarell. c.cum olim.de priuil num.3. col.2.Anch.c.fraternitatis.de teſti.nu.6. Cuman. conſ.92.ad fin.

Ang.C.de teſtib. l.iuſiuran.nu.1. Salic.C.de teſti.l.iuſiurandi.nu.1. Lud.Rom.conſ.482.nu.8.Imol. conſ.137.nu.3.& idem de teſti.& atteſta. c.de teſtib. nu.5. Tindar. tract. de teſti.nu.3.Bagarot.trac. de teſti.nu.27.tom.13.Odofr.tractа.de ordine iud.nu.38. tom.12. Nepos tract.de excep.arti.19. nu. 21.tom.13.Ioan.Monac.tract.de defenſ.iuris. §.quia.ſub nu.3. to. 13.Barb.conſ.30.num.10.Corn. conſ.27.nu.14.uol.3.Corn.conſ. 129.nu.2.uol.4.& conſ.241.nu. 1.uol.4.Rip.ff.de iureiuran.l.admonendi.nu.194.Ampliatur multis modis ibidem & ſequenti.numeris limitatur nu.197.& ſeq.numeris vſq; ad numerum 202.Iaſ. 2.par.infor.de lega.1.l.nemo poteſt.nu.27.Dec.conſ.391.nu.13. Igne.l.3.§.ignoſcitur.nu.43.par. 1.ad ſillan. Gomeſ. c.mulieres.de iudi.in 6.nu.43.Rebuf.in concordа.tractatus de nomina.num 4.& tract.de conſuetu. nu.25. tom.3. Thom.Gram.in ciuil.conſil.150. nu.26.Bero.c.at ſi clerici.de iud. nu.18.Berta.uerb.teſtium impugnatio.nu.36. & uerb.teſtes depo.nu.205.

Teſtis ad hoc ut ſibi credatur debet eſſe iuratus etiam ſi eſſet Cardinalis uel aliquis ſanctæ uitæ. Panor. c.cum olim.nu.5. de priuil.Paul. de Caſt.cõſ.70.nu.4.uol.1.Iacob. de Con. facie 36.colu.2. litera B.

Teſtes non poſſunt eſſe monachi, niſi iurati.de teſti.c.tuis quibus communibus.col.4. Ioan.And.in nouell.c.ſuper col.prima.circa prin. uer. ſuper. de teſti.& ibi Butri.& Fel.nu.5.Bald.c.nuper.num.1.de teſti.lib.2.part.2.Anch.c.tuis. de teſtibus.nu.2.

Teſtis doctor an compellatur iurare in teſtimonio ferendo. Butr.c.ſi qui.nu.5.de teſti.li.2.par.2.

Teſtes ſinodales an debeant eſſe iurati.Butr.c.ſic olim.nu.6.de accuſa.li.5.Bald.c.preterea.num.1.de teſti.cogen.

Teſtes ſine iuramento nec etiam in ciuilibus admittuntur. Hipp. in practi.§.diligenter.nu.63.& quid in teſte affidato.nu.64.& conſ.2. nu.24.uol.1.& conſ.12.nu.17.& conſ.15.nu.8.& conſ.29.nu.19. uol.1.& conſ.92.nu.8. uol.2.

Teſtes non iurati etiam in feudalib. non admittuntur.Caccialup.trac. de feud.ar.6.nu.1.to.7.

Teſtes debent eſſe iurati in matrimoniali.Panor.c.1.nu.5.conſanguinei,& affines.Feli.c.tuis.nu.8. de teſti.Iaſ.ff.de ſer.l.1.nu.54.

Teſtes iurare dent in ſummaria cauſa. Imol. ff.quemadmodum teſta. aper.l.cum ab initio.nu.4.Rafael. Cuma.par.1.infor.ff.quemadmodum teſta. aper.l.cum ab initio. Hipp.conſi.2.nu.25.uol.1.Guid. Pap.trac.de reſcrip.nu.12.tom.1.

Teſtificantes omnes ratione artis uel peritiæ debent iurare.Bal.l.nemini licere.C.aduo.di.iud.nu.5.Ludo.Rom.ff.de uerb.obli.l.ſtipulatio.§.eadẽ.nu.10. Fulg.C.de fide inſtr.

inſtr.l.comparationes.nu.4.

Teſtes deponentes de iudicio intellectus an deant iurare. Panor. in c. ſignificaſti.el 2.nu.3.de homicid.

Teſtes an poſsint iurare de conſuetudine aliena. Bal.c.bonæ.nu.15. de elect.

Teſtibus non iuratis vt credatur non poteſt facere Papa. Mill.uer. teſtis.nu.21. Fel.c.conſtitutus.de reſcri.nu.23.Hippol.ſing.114.incipit, Ad ualiditatem,& in ſingu. 414.Incipit aliàs Pariſ. conſi.83. nu.34.vol.1.

Teſtimonium à quocunque non iurato prolatum,an ualeat, Spec.tit. de teſti. §.1.nu.8.Belle.c.iuſiurandi.nu.1.4.q.2.& 3.Gemi.trac.de teſti.nu.67.to.13. Ludo. Roma. ff.de iureiur.l.prætor ait.num.15. Bar.tract.de præſtan.Card.leg.q. 2.nu.19.to.2.Ioan.de Silua.trac. de iureiuran.par.2.q.1.nu.3.to.9. Vital.cle.teſtib. nu.58. de teſtib. Caſſan. conſil.1.part.2. nume.15. Soci.regula.516.Veſtr.pract.Ro. Cur.car.122.

Teſtium iuramentum remitti poteſt à partibus de teſtibus.c.tuis queſtionib. col.4. gl.uerb.ſententia. l.1.ff.de feriis.Homod.conſ.133. nu.2.Pau.de Caſt.l.1. §.ſed quia. nu.4.C.de iuram.calum.

Teſtis iuramentum remitti quomodo accipiendum. Bellem.c.tuis. de teſti.& atteſta.nu.10.& 11.

Teſtis iuſiurandum non niſi de utriuſque litigatorum cõſenſu remitti. Belle.c.tuis. de teſti.& atteſta. nu.2.Io.de Graſ.tracta.de arbi. iudi. in 5.principali. §.tertius filios.nu.5.to.7. Hippol.ſingu.260. incipit notiſsimum fore opinor. Fel.c.tuis. de teſti.nu.7.Bero.c.licet cauſam.de proba.nu.83.

Teſtimonium non iuratũ ad hoc, ut valeat non ſufficit, quòd pars non cõtradicat ſed requiritur expreſſus cõſenſus.Hoſt.c.nuper.de teſtib. But.c.pen.nu.15.de teſt.li.2.par. 2. Anch.c.nuper. de teſtib. nu.3. Butr.c.ſuper.nu.4.de teſti. nu.3. Butr.c.ſuper.nu.4.de teſtib.li.2. par.2. Barb.c.ſuper eo. el 2.n.30. de offi.deleg. Iaſ.par.1.ſolut.matri.l.quæ dotis.nu.102.Bauer.tract.de uirtu.iuram.nu.49.tom.9.

Teſtes nunquid tenentur iurare coram arbitrio quandò compromittentes appoſuerunt clauſulam q; ſine figura iudicii procedatur. Io. Bab.Peruſ.tract.de arbit.c.10.li. 10.nu.16.tom.12.

Teſtimonio alicuius ſi quis promiſit ſtare an ille debeat iurare. Bal.c. tuis.nu.3.de teſti.

Teſtis ſi non ſit iuratus, ualet quando ſtatutum dicit quòd teſtis dictum ualeat non iurati.Fel.c.tuis. de teſti.nu.5.

Teſtis ſi non ſit iuratus dictum ſuũ valet quando agitur de conſuetudine inducta à populo,Fel.c.tuis. de teſtib. num.5. Bellem. c.ſicut conſuetudo, de prob. nu.6.

Teſtes ſine iuramento quam probationem faciunt. Lud. Roma.ff.de iureiuran.l.admonendi.num.99.

Fulgoſ.

Fulgoſ.ff.de probat.l.cum proba tio.nu.1.Iaſ.ff.de iureiur.l.admonendi.In repet.nu.181.Hippol.in prac.§.diligenter.num.143.144. & 148.

Teſtis deponens ſine iuramento aliquam præſumptionem facit. Panor.c.cum olim.num.6.de priuil. Franc.Cur.trac.de teſti.num.98. Rui.conſ.559.nu.18.Rip.ff.de iu reiuran.l.admonendi.nu.197.

Teſtes non iurati ſi ſint honeſtæ perſonæ licèt non probent tamen prę ſumptionem inducunt, Iaſ.ff.de iureiur.l.admonendi.in repet.nu. 183.Mill.uerb.teſtis.nu.20.Alex. conſ.124.nu.7.uol.6.

Teſtis etiam non iuratus facit informationem.Bald.l.ſi duo.col.1.de pace tenen.

Teſtes non iurati licet non plene probent coadiuuant tamen alias probationes maximè quãdo ſunt graues perſonæ.But.c.cum olim.nu. 7.de priuil.li.5.

Teſtis examinatus ſine iuramento an indicium faciat.Marc.Blanc.tra. de indi.nu.327.

Teſtes etiam non iurati & facile conuocati poſſunt recipi ſuper fama ſuper notoriis & legitimitate perſonæ & contra tales teſtes admittuntur aliquæ exceptiones. Mill. uerb.teſtes.nu.39.Barba.c.tertio loco.nu.51.de proba.Butr.c.cum olim.nu.21.de dolo & contu.li.2. par.1.Fel.c.tuis.de teſtib.num.5.

Teſtibus non iuratis creditur,quan do agitur de informatione famæ, Iaſ.de iureiuran.l.admonendi.in repet.nu.195.

Teſtes ſine iuramento & nulla inſtãtia producentes ad obuiandum malo futuro recipi poſſunt.Barb. c.iurauit.nu.27.de probat.

Teſtes non iurati an ſufficiant ad probandum ſuſpitionem dilapidationis. Zabarell.c.licet heli.de ſimo. nu.1.col.2.

Teſtium non iuratorem dictis non probatur fornicatio. Butri.c.tua nos.nu.1.de cohabi.cler.li.2.

Teſtis deponens de delicto non iuratus, de delicto non dicitur conſtare.Barb.clem.de teſti.nu.6.

Teſtes quando poſsint in cauſa examinationis ſine iuramento deponere But.c.1.nu.5.de poſtul.prælati.li.1.par.1.

Teſtis iuratus debet ſex habere requiſita remiſsiue.Rip.ff.de eden. l.is apud.nu.23.

Teſtis productus in iudicio nec citatus nec monitus nec iuratus & deponit. ualet teſtimonium.Bald.l. presbyteri.C.de epiſ.& cler.n.9.

Teſtis quando poſsit quandoq; ſine iuramento teſtificari.But.c.tuis. nu.7.de teſtib.li.2.par.2.

Teſtium productio facta in termino dato ad producendum teſtes, an ſufficiat abſq; dilatione iuramenti.Bero.cap.licet cauſam.de probat.nu.77.

Teſtis dictum ſine iuramento, quando non poſsit imputari parti, cur non iurauit, facit ſemiplenam. Bal.l.ſolam.nu.5.C.de teſtibus.

Teſtis eſt Deus quando iuratur.glo. §.illud.quoq; uer.quid eſt Deo, authen.qui.mo.na.eſſi.legi.
Teſtium iuramētum quid operetur. Vital.clem. teſtibus nu.59.de teſtibus.
Teſtis quomodo debeat iurare.Cyn. C.de teſtib.l.teſtium. nu.5.& l. quoties.col.1.de teſtib.l.iuſiuran. nu.2. Arch. 2.q 9.c.teſtes. nu.4. col.4.Alber.de Roſ.trac.de teſti. par.3.nu.20. tom. 13.Hoſtien.c. quæ unde teſtes requirunt in accuſ.ma.nu.2. Bart.l. iuſiuran.nu. 3.C.de teſti. Bal.l. presbyteri.C. de epiſcopis.& cler.n.4.& ſuper feu.c.1.§.ſi quis, ſi inter dom.& uaſall.nu.2.& c.fraternitatis. nu. 12.de teſti. Butri.c. fraternitatis. nu.21.de teſtib. lib.2.part.2.Panor.c.per tuas.nu.3.de teſti. Gemi.tract.de teſti.nu.59. to.13.Feder.Schen.trac.de teſti.nu.1.tom. 13.Afflic.c.1. ſi de inueſtit. inter dom.& uaſa.lis oria.not.15.Ign.l. 3.§.ſi quis tabulas.n.151.par.1. ad ſillan. Felin.c.fraternitatis.de teſtib.numero 23.
Teſtes qualiter debeant iurare cum agitur ad ſeparationem matrimonii.Anchar.c.quoties alicui.num. 3.de teſtibus
Teſtis iuramētum nō ualet niſi ſint producti articuli ſuper quibus debent iurare.Fallit niſi iurauerit ſuper tota cauſa,Felin. c.ſtatutū.§. proferendo.nu.3.de reſcrip.in 6.
Teſtis an teneatur iurare ſe depoſiturū ad omnia interrogata.Ign.l. 3.§.ſi quis tabu.nu.151.par.1.ad ſillan.
Teſtis interrogatus de ſtatu Eccleſiæ,tam de capite quām de membris iurare debet ſe ueritatem dicturū ſuper quę ſcit & credit, exceptis occultis criminibus quæ licet non debeat reuelare, occultas tamen circūſtantias manifeſtorū criminum tenetur manifeſtare, Spec.tit. de teſtib. §.7.nu.3.& 4.
Teſtis in materia feudali iurans mentionem faciat euangelii. Aluar.rubri.quid ſit inueſti.c.ſi enim domino.nu.4.
Teſtis iurare cogitur à iudice nulli parti ſuum teſtimoniū reuelare, Specu.tit. de teſti.§.4.nu.2. Panor.c.fraternitatis.n.13.de teſtib.
Teſtis debet iurare dicere ueritatē, Bal.c.1.col.3.no.for. iuramenti,ſi inter dom.& uaſall.Bal.c.quoties. nu.3.de teſtib.Vital.clē teſti.nu. 63.de teſtib.& clem.non poteſt. nu.2.de procur.Soc.iun.conſ.41. nu.6.uol.2.
Teſtis medicus non de ueritate ſed credulitate iurare debet.Capol. conſ.61.nu.9.
Teſtes ſuper tota cauſa pro utraque parte ueritatem dicere iurare debent. Iac. Gentil.tracta. de ordi. iud.§.fi.n.41.Iaſ.l.is apud quem. nu.18.C.de eden.Panor.c.2.nu.1. de teſtib.Bal.c.præſentium.nu.6. de teſtib.
Teſtis iurat pro utraque parte ueritatem dicere & ita in dubio iuraſſe uidetur.Bero.c.ſuper literis.de reſcript.

ſcrip.nu.28.Capic.deciſ.39. n.1.

Teſtes debent iurare tactis ſacroſan ctis euangeliis. 3.q.3. hortamur. col.3. teſtes § proximo.colum.2. Imo.de teſti.& atteſta.c.tuis quæ ſtionibus.nu.4.& nu.23.de teſti. Veſtri.pract.Rom.Cur.car.127.

Teſtes an præſumantur tetigiſſe euangelium ſi non conſtiterit tactis euangeliis iuraſſe. Io.And.in nouell.c.fraternitatis. uol.4. col.4. cir.fi.uer.in gl.ult.de teſti.Fel. c. fraternitatis.nu.20.de teſti. Bert. uer.teſtes depo.nu.201.

Teſtis ſi dicat hoc dico in ueritate ui detur dixiſſe cum iuramento. Afflic.de feud.c.1.ſi de inueſtit.inter dom.& uaſall.lis oria.not.10.

Teſtis dictum examinati ſub banno Chriſtianitatis ualet ut iuramenti forma non ſit omnino de ſubſtantia dicti teſtis dummodo æquipollens loco eius ſuccedat. Butr.c.2. nu.5.de purga.cano. lib.1.

Teſti præcipi poteſt ut ſub periculo animæ dicat ueritatē nec hoc ſurrogatur loco iuramenti. Butri.c. pe.nu.4.de frigid.& maleſi.lib.4.

Teſtis ſi iuret non tactis ſcripturis ſed per animam ſuam uel tactis ſanctorum reliquis an ualeat. Fel. c.ex tuis.uer.ex gl.nu.10.

Epiſcopus uel presbyter in neceſſitate teſtimonium perhibens non debet iurare, ſicut alii ſuper librū, ſed tantum uidere librum.10.q.1. teſtimonium. col.2. in fi.2.q.5.ſi quis presbyter.col.4.

Teſtis quando ſolenniter iuraſſe præſumatur.Salic. C.de teſti.l.iureiur.nume.4.Afflic. c.1.§.ſi enim, quid ſit inueſti.

Teſtis non dicitur iuraſſe niſi iudex intelligat & approbet ſuum iuramentum ſaltim tacitè. Bald.l.fin. col.ult.nu.2. C.de compenſatio. Gram.conſ.150.nu.26.in ciuil.

Teſtis qui ſuper uno articulo depoſuit productus in alia cauſa qualiter ſuper eodem articulo iuraſſe debeat. Alber.de Roſ.trac. de teſti.num.30.

Teſtis debet iurare in iudicio non alibi aliàs non proba.l.3.§.Sabino. ff.de teſti.

Iurare an debeat teſtis ſuper tota cauſa.

Teſtis ſuper tota cauſa iurare tenet. Albe.de Roſ.C.de epiſc.& cler.l. ſed iudex.nu.4.Belle.c.1. de teſt. & atteſta.nu.4.Bert.c.per tuas.& per Inno.extra.de teſtib. §.nulli. uer.1.auth.de ſanct.epiſcopis.nu. 2.Bal.conſ.457.nu.3.Imo.de offic.deleg.c.cum olim.nu.14. Sali. C. de epiſ.& cler.l.ſed iudex.nu. 2.Veſtri.pract.Ro.Curt.car.122. Bert.verb.teſtes depo.nu.20.

Teſtis quando ſuper toto negocio iurare cogatur & quando non.Io. And.in nouell.c.de teſtib. col.4. circa medium.uerſi.inducuntur. de teſtibus.

Teſtis ſuper uno articulo tantū productus non compellitur iurare ſuper alio uel toto, niſi parte petēte

ſecus ſi ſuper toto negocio. producatur. But. c. de teſti. num. 5. de teſti & ibi Abb. nu. 6.

Teſtis iurans dicere ueritatē idem eſt ac ſi ſuper tota cauſa iuraſſet dicere ueritatem. Imol. de teſtib. & atteſta. c. de teſtib. nu. 7. Aret. l. ſi quo patroni. ff. de iureiuran. nu. 9. & conſil. 240. nu. 1. Fulg. C. de probat. auth. at qui ſemel. nu. 2. Fel. c. de teſti. n. 14. de teſtib. uerſ. nota, quod, Bertac. uerb. teſtium productio. nu. 24. Iaſ. ff. de iureiuran. l. ſi duo patroni. §. idem Iulianus. numer. 13.

Teſtis iurans dicere ueritatē ſuper tota cauſa principali ſuper emergētibus etiam intelligitur, Gemi. tracta. de teſtib. num. 69. Paul. de Caſtr. l. 2. nu. 2. ff. de iuriſdi. omn. iudic. Capel. Tholoſ. q. 201. Iaſ. ff. de iureiuran. l. ſi is qui temporali. §. ſi petitur. nu. 10. & l. cui iuriſdictio. nu. 6. de iuriſdi. omn. iudic. par. 1. Bertac. uerb. teſtes depo. nu. 33. & nu. 59.

Teſtis iuratus ſuper fama publica non probat ſi deponit ſuper ueritate facti. ſecus contra, Bal. l. non nudis. C. de proba.

Teſtes ſi non iurent dicere ueritatē ſuper tota cauſa, an iudex debeat eos recipere, Fel. c. per tuas. de teſti. nu. 10. uer. ité in quantū dicit.

Teſtis ſuper articulo de poſſeſsione iuratus nō probat de proprietate niſi iurauit ſuper tota cauſa. Bal. l. 2. C. qui. ex cauſ.

Iuraſſe teſtem an & quando præſumitur.

Teſtis nō præſumitur iuraſſe niſi de iuro in actis appareat. Gemi. trac. de teſtib. nume. 72. Steph. Aufre. tract. de teſtib. nu. 66. tom. 13. & nu. 94. in hoc ſi notarius dixerit in depoſitione talis teſtis iuratus & examinatus depoſuit, Stepha. Aufre. ibidē. nu. 60. Bart. l. admonēdi. ff. de iureiur. nu. 24. & 43. Bal. ff. de feriis. n. 27. & in l. quod in libello. nu. 19. lib. 10. C. de fide inſtrum. & l. nequis. ff. de teſt. nu. 4. Butr. c. tuis. nu. 5. de teſtib. li. 2. par. 2. Celſ. Hugo. tract. l. de clauſul. n. 221. Fel. c. tuis. col. ult. uer. ult. quæro. de teſti.

Teſtis iuramentū probatur, quando dicitur talis iuratus depoſuit, But. c. cum. Ioannes. nu. 12. de fide niſtrum. lib. 2. par. 2. Bar. l. Theopomp. n. 3. ff. de dot. præl. Imo. de fide inſtr. c. cū Ioannes. nu. 4. Panor. c. quia autem. nu. 5. de iurepatr.

Teſtis nō præſumitur iuratus ex uerbis notarii talis iuratus, niſi cōſtet ea die potuiſſe iurare, Feder. de Sen. conſil. 208. quæritur an. Hip. l. §. 1. ſi qs dicatur. col. 3. ff. de qſt.

Teſtis an præſumatur iuratus ſi tabellio dicat in inſtrumento talis iuratus depoſuit, Imol. de proba. c. quoniā cōtra. nu. 30. Pau. de Caſt. l. qui. nu. 6. C. de teſtam. Iaſ. ff. de iureiu. l. admonendi. in repet. nu. 202. Fel. in. c. tuis. nu. 11. de teſtib. poſt Barto. ibi. numer. 5. ubi dicit

teſtem ex hoc nō præſumi iuratū niſi pars, & iudex fuerit preſens.

Teſtes antequã deponant iurare debent alios dictum non ualet, Plac. tract. de expedi. in dicto capitul, titul. 7. numer. 2. tom. 12. Butri. c. per inquiſitionem nu. 5. de elect. lib. primo, par. prima, Bal. ca. fraternitatis. nu. 5. de teſtib. & l. iureiur. C. de teſtib. nu. 1. Bellem. c. de teſtib. & atteſta. nu. 1. 11. 14. & 15. & quod faciendum ordine turbato, nu. 2. Panor. c. cæterum, nu. 10. de iura. calum. Fulg. C. de teſtib. l. iuſiur. nu. 2. Vital. clem. teſtibus, num. 60. de teſtib. Gemi. tracta. de teſti. nu. 6. Hipp. conſ. 12. nu. 18. & 19. uol. 5. Fede. Schen. tracta. de teſtib. nu. 3. to. 13. Hippol. l. penul. nu. 29. ff. de quæſtio. Bart. q. 259. nu. 2. par. 2.

Teſtis poteſt deponere & dicere qd ſcit de eo ſuper quo producitur & poſtea iurare in cõtinenti, Anchar. c. dilectus de ca. mona. nu. 6. Hippo. cõſ. 137. nu. 41. uol. 2. Rebuff. in concorda. §. prælatiquè graduati de colla. Tiraq. de retra. nume. 5.

Teſtis poteſt iurare prius & poſtea ex interuallo deponere nec eſt uis de eodem contextu, Io. Monac. c. ut circa nume. 15. de elect.

Iurare quo die & tempore debeant teſtes.

Teſtis nõ poteſt in diebus feſtiuis iurare, Panor. c. 1. n. 18. de ferijs Anchar. c. 1. de fer. nu. 6. Ludo. Rom. C. de eden. auth. ſi quis in aliquo nu. xj. Alex. cõſ. 213. nu. 4. li. Iac. de Monte in tract. de arbitris nu. 3. tom. 12. Gomeſ. c. mulieres de iudi. in 6. nu. 42. Rui. uol. 5. conſ. 149. nume. 21.

Teſtis die feriata & iuris ordine prætermiſſo recipi poteſt quãdo proceditur de facto, Blan. 1. q. 1. n. 27.

Teſtis corã arbitro an poſsit iurare die feriato & ordine iuris non ſeruato. Blanc. q. 8. num. 16.

Teſtis an examinari & iurare poſsit de nocte, Io. de Silua. tract. de beneſi. q. 17. par. 3. num. 8.

Teſtes an poſsint examinati & iurare tempore feriato etiã ſolẽni quando periculum eſt in mora, Panor. c. ſi. num. 22. ut lit. non conteſta.

Teſtis iurans die iuridica & deponens die feriato an ualeat, Alber. de Roſ. C. de teſtib. l. iuſiur. nu. 5. & rub. eod. tit. nu. 3. & in Rub. C. de fer. nume. 4.

Teſtis iurãs die nõ feriata deponere poteſt die feriata, Alber. de Roſ. trac. de teſti. par. 1. §. cõſequenter. nu. 3. to. 13. par. 3. nu. 31. & Fran. Brun. trac. de indi. & tortura. q. 5. par. 2. nume. 53. tom. 15. Imol. ff. de damn. infect. l. dam. infect. nu. 13 Bart. l. ſi quando nu. 2. C. de teſti. Berta. uerb. teſtes depo. n. 91.

Teſtis receptiò ad hoc ꝙ dicatur rite facta poſt receptionẽ illicitam debet fieri præſtatio iuramenti quaſi eodem contextu, Vital. Clem. teſtib. nu. 72. de teſtib.

Teſtis præſumitur iuratus eadē die qua depoſuit niſi fuerit feriata Bal.l.fin.col.ult.C.de re iudi.Bero.c.quod autem de iure patro.

Teſtimonium ſi incertum eſt quo loco fuit præſtium & iuratum, Pariſ.conſ.54.nu.22. uol.4.

Teſtis ſi iurauit in iudicio ſed nondum sūt articuli dati.uel interrogatoria quid iuris, Specu.tit.de teſtib.§.13.nu.11. Butrius tract.de teſti.nume.43.tom.11.

Iurare debet teſtis per ſe & nō per procuratorem.

Teſtes non poteſt iurare per nuntiū uel procuratorem.l.de minore,de quæſtio. Zabar.ca.teſtimoniū de teſti.Bar.l.qui bona fide.§.ſi alieno.numero 17.ff.de damn.infect.

Teſtes iurare poſſunt proprio actu nec poſſunt per procuratorem iurare;Butri.ca.licet ex quadam nu.3.de teſtib.& ibi Abba. & Imol.nu.6. & Anchar.nu.3.Barbat.c.propoſuiſti, nu.5.de probat.

Teſtis an poſsit conſtituere procuratorem adiurandū, Zabar.ca.teſtimonium, de teſtib.nu.5.col.2. Barba.c.in præſentia,num.61.de.proba.Feli.c.licet de teſtib.col.2.uer.& quæro,nu.2. Bert.uerb.teſtium coactio,nume.5.

Iuramenta & productio teſtium fiat parte citata.

Teſtes non recipiuntur niſi citatis omnibus quorum intereſt,Spec.de elec.§.exci pi poſſunt uer.ſed ſi negatur, Bar.§.ex hoc uerū in auth.de teſtib.nu.2.Belle.c.& appell.§.Item ſententia, nu.213.q.6.Anch.c.quoniam ut lit.non cōteſta.nu.9. Vital.Clem.de teſtib.nu.29.de teſtibus Gemi.tract.de teſti.nu.72. Cor.conſi.66.uol.1.in prin.& conſ.58.uol.1.nu.3.& conſ.149.nu.20. & cōſ.132.n.2.uol.4.Soc.fallentiarū regula 523.Fel.c.ſignificauit de teſtib. Dec.cap.conſuluit in prin.de offic.de lega.conſ.63.col.6. Bero.c.licet cauſam de probat.nu.86. Bertac.uerb.teſtes parte citata, nume.1.

Teſtium nulla eſt receptio fac.cōtra non citatum Io.Andr.in Nouell.c.in nomine domini col.4. in prin.uerb. in nomine domini & ibi Zabar. nu.1. col.4. Fel. nu.6. Dec.nu.29.Alb. de Roſ. trac.de teſtib.nu.18.Butr.c.1.nume.1.de teſti.lib.2.par.2.Io.Monac. tracta.de defenſ.iuris,nu.7.Bagaro.trac.de teſtib.nu.87. Soc.de cita.artic.7.nu.2. Vital.Clem.teſtib.nu.91.de teſti.Cor.conſi.34,nu.3.uol.2.& conſ.241.nu.8.uol.4. Pariſ.conſ.85.nu.9.uol.4.& cōſ.83.num.14.uol.1.& ſi incipiatur à delegato cui cōmiſſa eſt examinatio.ibidem,Pariſ.conſ.145.nu.10.uol.4.Rui.conſ.10.uol.5.num.9.

Teſtes partibus præſentib. recipiuntur niſi pars altera uelit uenire, de teſti.c.in nomine domini col.3. Gloſ.l. minime. ff.de leg. Alb. de

Roſ.de teſti.l.ſi quando, nu.5.& l.iuſiurandum,nu.3. Bar.l.iuſiur. C.de teſti.num.5.& l.ſi quando, nume.1. C.de teſtib. Guid. Papa tract.de reſcrip.nu.14. tom.1.Iacob.Gentil.tract.de ordi.iudi.in prin.nu.21.to.12.& Fede.Schen. tracta.de teſti.nu.8. tom.13.Hornod.conſ.241.nu.3.Odofred.de ord.iudi.nume.38.tom.12.Bal.l. presbyteri.C.de epiſ.& cleri.nu. 5.Panor.c.22.nu.10.de teſti. & c.2.nu.xj.Ibidē Ang.C.de teſtib. l.ſi quando, nu.1.& auth.ſi quis, nu.3.Fulgoſ.C.de teſtib. auth.ſi quis nu.1.& 3.Vital.Clem.teſtibus, nu.5.de teſtibus, num.8.ibidem Dec.conſ.182.col.6.Rebuſ. tracta.de dilat. art.13.nu. 2.to.3. Bertran.par.3.conſi.144. num.3. Gram.in ciuil.conſ.78.nu.xi.Bero.c.quod autem de iurepatronatus,nu.24. Paul. de Caſtro.l.legis uirtus.ff.de legib.

Teſtes qñ parte præſente iurant.notarius hoc dicere debet, Iacobus Gentil.tract.de ordi.iudi.nu.42.

Teſtium productio alio tempore q̄ pars fuit citata non ualet ipſa pro ſe abſente, Rot.deciſ.171.nu.1.in nouiſ.Bellem.c.per tuas de prob. num.14.Felin.c.in nomine domini de teſtib.num.34.Gram.conſ. 78.nu.12.in ciuil.& conſ.78.n.7. Alex.con.134.nu.2.lib.2.

Teſtiũ receptio an ualeat ſi iudex aſſignauit terminũ parti ad producen.teſtes in debita dilatione ſine ſolemnitate, Capel.Thol.q.116. Sali.C.de teſtib.l.ſi quando,nu.6.

Teſtes quādo debent iurare an pars ſit citanda perēptoriè ideſt ſimplici citatione,Felin.c.in nomine domini de teſtibus,nu.20.

Teſtes non examinantur contra contumacem ſed bene ipſe cōtumax examinatur, Panor. ca.1.nu.1.ut lit.non conteſta.Bal.in Margarita uerb.teſtis,col.4.

Teſtes examinantur contra cōtumacem,& fertur diffinitiua & quando, Panor.in c.ueritatis nu.1.22. & 26.de dolo & contu. Barba.c. conſultationibus nu.22.de offi. de lega.

Teſtimonia an recipi poſsint præſente una parte ſi altera uenire noluerit.Soc.C.de teſti.l.ſi quādo.n.7.

Teſtes deponentes parte non citata, ēt coram Principe non ualent, Gram.deciſ.103.nu.233.

Teſtes coram arbitro an parte præſente iurare debeant,Peruſ.tract. de arbi.uer.17.

Teſtium receptio facta contra non contumacē in cauſa matrimoniali nulla eſt, Io. And.in Nouel.c. accedens col.1.circa medium uer. Accedens ut lit.non conteſta.

Teſtes quando iurant debet citari pars etiā in criminalibus, Panor. c. 2.nu.34.de ordi.cogni.Specul. tit.de inquiſ.§.2.nu.80.Hippol. cōſ.12.nu.5.uol.1.& conſ.29.nu. 18.eo.uol.Rui.conſi.7.uol.5.n.9.

Teſtes parte non citata non probant etiā in crimine aſſaſſinii licet aliqui tenuerint contrarium,Gram. uoto

uoto xi. numero 16.

Teſtium receptio facta contra impeditum comparere an ualeat, Bal. c. in nomine domini, nu. 11. de teſtib. Vital. Clem. teſtibus, nu. 101. de teſtib.

Teſtes ad ſuſpenſionem faciendam inuito domino an recipiantur, Bertran. par. 1. conſ. 83. nu. 8

Teſtiũ data quare non ualeant facta parte ignorãte ſup is ſup qb. nõ præceſsit infamia Butri. c. inquiſitionis, num. 21. de accuſ. lib. 8.

Teſtium receptio an ualeat uocato domino & non procuratore cũ qua eſt lis cõteſtata, Butr. c. 2. nu. 8. de teſtib. lib. 2. part. 2. & ibi Abba. num. 16. Ioan. Andr. in nouell. cap. in nomine Domini, colum. 4. circa prin. uer. in nomine Domini de teſtib. Vital. Clem. teſti. nu. 80. de teſti. Bertran. par. 5. conſil. 144. num. 1.

Teſtes contra hæreditatẽ iacentem an recipi poſsint, Barb. c. quoniã numero 68. ut lit. non conteſta.

Teſtium iuramenta an iudex ex officio ſi comparuerint recipere poterit neque aliqua pars cõparuerit, Barba. cap. conſuluit, numero 110.

Teſtes quando recipi debent an ſufficiat citatio ad domum, Imol. de eo qui mitt. in poſſeſſ. cauſa rei ſeruan. cap. ſi aduerſus, nume. 13.

Teſtes ſi examinantur in caſibus in quib. perueniri poteſt ad diffinitiuam lite non cõteſtata pars debet perſonaliter citari uel reiteratio requiritur Bartol. l. dies cautioni. §. prætor ait, nume. 23. ff. de dam. infect.

Teſtes quando examinantur poſt litẽ conteſtat. citatio ad domum ſufficit, Bartol. l. dies cautioni. §. prætor ait. ff. de damn. infect. numero 19.

Teſtes ad perpetuam rei memoriã ſi examinatur ad effectum alicuius parui præiudicij citatio ad domũ ſufficit, Bar. l. dies cautioni. §. prætor ait, nume. 20.

Teſtium examinatio quando ualeat parte non citata, Hippol. ſing. 24. incipit clarum eſt de iure, & conſil. 8. nu. 36. uol. 1. Præpoſ. c. præterea, el 2. nu. 47. de ſponſa. Cum. ff. de damn. l. filius familias, num. 4. Prob. in Ioan. Monac. cap. Romana, nu. 9. de teſti. Socin. conſ. 272. nume. 16. uolum. 2. Bertran. part. 5. conſil. 149. nume. 5. Bero. cap. quoniam contra de probat. numero 98. uſque ad 108.

Teſtes examinati parte non citata regulariter non probãt, fallit in pluribus caſibus poſitis per Hippol. ſing. 24. Incipit clarũ eſt de iure.

Teſtes recipiuntur ad iuramenta & dicta parte abſente & non citata in cauſa hæreſis, Franc. de hæret. c. ſtatuta. §. Iubemus, num. 1.

Ad teſtium depoſitonis actum non ſunt partes citandæ ſed tantum ad iuramentum, Butri. cap. ſignificauit, nume. 2. de teſtib. libro 2. par. 2.

Teſtes produci abſque partis citatione

ne termino aſsignato ad probandum pendente an poſsint, Alberic. de Roſa. tracta. de teſtib. numero xj.

Teſtium receptio an ualeat parte non citata. ſubſiſtente legitimo impedimento ineuitabili, Butr. c. 2. nu. 4. de teſti. lib. 2. par. 2. quod ualeat tenet Prob. in Io. Monac. in ca. primo, numero 4. de ætat. & qualita. in 6.

Teſtis dictum ualet parte non citata quando ſi eſſet citata uel præſens non poſſet talem teſtem aliqua exceptione repellere, Hippol. in rubri. C. de probat. num. 220.

Teſtes recepti parte abſente non uocata licet non faciant plenam probationem faciunt tametſi præſumptionem Mill. in uerb. teſtis, numero 69.

Teſtes non citati nec iurati recepti ad informationem iudicis an probent Afflic. cap. ſi quo, de pace tenen. not. 3.

Teſtes ſine rei citatione ſuper temporali inquiſitione & accuſatione de conſuetudine examinandi. Marc. Blanc. tracta. de indic. num 22. tom. 15.

Teſtes examinati parte non citata non probant, nec faciunt indicium, Bert. uerbo teſtes qui eſſe poſ. num. 177.

Teſtes quando examinantur in cauſa ſpolii parte non citata, Soc. conſil. 272. nu. 9. uol. 2.

Teſtes iudicio rei dotalis partibus abſentib. produci poſſunt; Bapt. de ſancto Blaſ. tracta. de priuileg. dotal. cenſur. prima. numero 6. tom. 10.

Teſtes quando ad ea ut etiam recipiũtur. præſente parte non citata, Specul. de notb. crimi. §. 1. ultra medium.

Teſtis dictum factum parte non citata, ſi tamen eſt ueriſimile debet apud bonos, & graues uiros concludere. Hippol. ſing. 343.

Teſtes quomodo citationis recordari debeant, Rebuff. tracta. de cita. artic. 5. nu. 3. tom. 3.

Teſtes ſi parte abſente producti ſunt parti exceptio reſeruata intelligitur, Gemin. tract. de teſtib. nu. 51. tom. 13.

Teſtes examinati non citata parte ad uidendum iuramenta, an probent Afflic. deciſ. 39. numero 3. & deciſ. 38.

Teſtes in occultis non inducendi, Bellem. capitu. ſi peccauerit. numero 36. 2. quæſt. 1.

Compelluntur teſtes regulariter.

Teſtes de iure canonico nõ ita abſolutè teſtificari cogũtur, ſicut de iure ciuil. Bap. de ſancto Blaſ. trac. de cõtradi. iur. contradi. 91. to. 1. Galb. in tracta. de diſt. legis & cano. nu. 29. tom. j. Proſ. nu. 62. car. 63. & Zanet. numero 278. car. 78. Fran. Curt. conſ. 142. numero 18.

Teſtes de iure ciuili indiſtinctè teſtificari cõpelliũ, Bal. rub. de teſti.

cogen.

cogen.nu.2.Panor.c.ſuper eo.nu me.3.de teſti.cogen.

Teſtes præſumuntur timore aduerſæ partis nolle teſtificari, quando requiſiti nolunt teſtificari, Abb. c.ſuper eo.nu.4.de teſti.cogen.

Teſtis eſſe cogitur quis inuitus. gl.l. 2.§.1. ff.ſi quis decurio.& l.2. C. de teſti. Alb.de Roſ.C.de epiſcopis & cler.l.nec. nu.2. & C.de teſti.l.ſi quando.nu.1.Ancha.c.cum cauſam. nu.10. de teſti.& c.tu. de teſti.cogen. nu.3.& 5. Fulgoſ.ff. de teſti.l.teſtimoniorum. num.2. ff.ſi quis cautio.l.non exigimus. §.ſiqui municipalis. num.1. Vital. clem.teſtib. nu.20. de teſtib.Fed. de feud.li.1.ti.16.Vital.trac.clauſularum.C.de error.teſtis.nu.10. Bertran.par.2.conſ.131.nu.3.Ber. uerb.teſtium coactio.nu.13.

Teſtes non priuilegiati an ſemper compellantur ferre teſtimonium. Feli.c.1.de teſti.cogen.nu.10.

Teſtificari regulariter quælibet perſona cogitur ét priuilegiata, fallit ut per Soc.regula 109.Butr.trac. de teſti.nu.4.to.13.Gemin.tract. de teſtib. nu.38.Bal.& Bar.Cępola.rubr.de teſti.cogen.

Teſtis ſi fecit ſe accuſari de eodem crimine, de quo erat reus ut non teſtificaretur cogitur tamen teſtificari.Barto.l.1.§.ſi ſeruus.ff.de quæſtio.nu.2.

Teſtes debent compelli vbicunq; eſt magnum damnum proximi, uel lucrum aduerſarii & ubicunque eſſet ſcandalum. Butri.c.peruenit. nu.1.de teſtib.cogen.lib.2.par.2.

Teſtis eſt etiam ſuper cauſa examinandus conſtito de malitia ſubtractionis.Abb.c.peruenit,el 1.nu.2. de teſtibus.cogen.

Teſtes in quib. caſibus cogendi ſunt & in quibus non. Ioan. And.in nouell. c.dilectorum. col.1. & 2.& per totũ.de teſtib.cogen.& de teſti.cogen.c.ſuper eo.Azo.rubr.de teſti.nu.2. cum plurib. capitulis. Hoſti.rubrica de teſti. cogen.nu. 5.6.& 7.in ſumma, Albe.de Roſ. ff.de teſti.l.teſtimoniorum.nu.2. Bal.l.ſi quando.nu.3.de teſt.Spe. de teſtibus.§.de teſtium compulſione, & tit.de crimi. per modum excep.propo.nu.4. Bell em.c.fratutum. nu.2.2.q.7.Anch.pulchra diſtinctio.c.dilectorum. nu.2.de teſt.cogen. Imo.de teſti.cogen.c. ſuper eo.nu.2.& c.dilectorũ.nu. 3.Fulg. C.de teſtib. l.parẽtes.nu. 1. Sali.C. de teſtib.l.ſi quãdo.nu. 4.Nell.trac.de teſtib.nu.40.tom 13.Curt.ſenior conſ.55. num.8. Felin.rub.de teſti.cogen. num.2.

Teſtes quare cogantur ad teſtificandũ & qualiter. Hoſt.ti.de teſt.cogen.nu 4.& 5.in ſumma.Butr.c.1. num.6.de teſti.cogen.li.2.par.2.

Teſtis nedum poteſt dictum ſuum obſcurũ declarare ſed cogitur ét. l.repetita. & Bart.d.quæſt. & ibi Alex.Bart.l.ſi quis intentio de iudi. Bagarot. de reprobat.teſtium, nu.42.Ang.ff.de duobus reis.l.cũ duo,nu.32.par.2.& c.vt quæ deſunt aduocatis. l.non dubitandũ, num.

num.4. Bero.c.ſolicite de teſtib. nu.5. Ber.uerb. teſtium coactio; num.7.& uerb.teſtium repetitio; num.9.

Teſtes ſunt cõpellendi cũ aliter ueritas ſciri nequit, de teſtib. cogen. c.peruenit.col.2.& maxime in cã matrimoniali ſuper cõſanguinitate, eo.ti.de teſtib. c.cæterum col. 3.Albe.de Roſ.trac. de ſubſtitu. nu.10.& 15.& cui onus illud probandi incumbit ibidem, num.11. Bellem.c.cauſam matrimonii, de teſti. cogen. nu.3. & 4. & c.ſuper eo.de teſti.cogen.nu.1.& 2.Capell.Tholo.q.345.& ibidem quis cogatur quando aliter ueritas haberi non põt, Imo.de teſti.cogen. c.cũ ſuper cã, nu.1. Fel.c.1.de teſt. cogen.nu.9.& c.ſuper eo.de teſt. cogen.nu.10.Hippol.l.fi.nu.8.& 17.C.de leg.Corn.de Siccar.& l. Infans,nu.41.& 47.& l.diuus, nume.13.ff.de quæſtio.& l.de minore.§.tormenta,nu.19.eo.ti.Prob. in Io.Monac.c.ut animarum, nu. 59.de conſti.Mil.uerb.teſtis,nu. 102.Ber.uer.teſtiũ coactio.n.33.

In quibus caſibus non coguntur teſtes inuiti.

Teſtes qui non cogantur. l.inuit. ff. de teſti. Spec.de teſti. cogen.per tot.Alb.de Roſ.trac.de teſti.par. 2.nu.10.Bellem. c.cæterum de teſtib.cogen.nu.1.& 2.Fed.Schen. trac.de teſtib.nu.41.Alber.de Roſel.tract.de teſti.par.2. nu.19.& 16.tom.13.Ber.uerb.teſtium coactio.num.23.

Qui agi non poteſt à reo petere teſtimonium.4.q.3. teſtes uerb. Item qui intendit col.2.

Teſtes in nomine conſtituti an compelli poſsint à iudice Imo.de offi. ordi.iudi.c.ſignificauit, nu.9.

Teſtes à me repertitos ut meo nõie examinet an petere poſsim & ad hoc cogantur, Belle. c.præſentiũ de teſti.& atteſta. num.49. & 50.

Teſtes inſtrumentarij non coguntur uenire ad iudicium ad recognoſcenda Sigilla ſua licet cogantur uenire ad deponendum.l.ſi quando,& ibi docto.de teſt. Ber.uerb. teſtes inſtrumen.nu.36.

Teſtes non niſi habiles cogi. Belle.c. dilectorũ, de teſti.cog.nu.9.& 10.

Teſti an competat exceptio declinatoria compulſionis ſi compellitur ubi non debet compellitur, Bald. C.de teſtibus nu.de teſtibus.

Teſtes an compellantur ad teſtificandum in odioſis exceptionib. But. c.cum literis,nu.18. de teſti.li.2. par.2.

Teſtis qui habilitatem ſuam tacet quando ſummitur ad effectum teſtificandi ſibi imputetur, Felin.c. præterea de teſti.cogen. nu.8.

Teſtis poteſt ſe excuſare dicendo. Non ſum habilis & ſic allegare turpitudinem ſuam, Feli.c.ſuſcitatus de reſcrip.nu.22. uerſ.limita quintò in teſte.

Teſtis pro me iuratus poſt cõtra me examinari Bertach. uerſ.teſtium coactio.

coactio, num. 37.

Teſtes dilatoriæ probandæ productos ad peremptoriam probandam produci non poſſe, Bellem. c. de teſtibus, nu. 17. amplia. ut nu. 18. limita. vt, nu. 19. & 20. de teſt. & atteſta.

Teſtes rogati duntaxat ſunt cogendi non tranſeuntes ſeu fortuiti, Spec. tit. de teſti. §. 13. nu. 3.

Teſtis qui dixit unum extra iudiciũ an cogatur dicere ueritatem in iudicio, Barb. conſ. 43. col. 3. uol. 3.

Teſtis indoctus ſuper vno an poſsit cogi ſuper alio ad deponendum, Zabarell. c. de teſtibus

Teſtis quando extra iudicium dixit ſe nil ſcire an poſsit cogi teſtificari, Lud. Roma. conſil. 405. numero 1.

Teſtis non compellitur deponere ꝑ vtraq; parte reſpectu articuli omnino diuerſi licet ſecus reſpectu eiuſdem vel connexi, But. c. de teſtibus, nu. 2. li. 2. part. 2. de teſtib. Panor. c. de teſtib. nu. 2. de teſtib.

Teſtes an cogantur perſeuerare in iudicio coactione præciſa ceu pars, Tindar. trac. de teſtibus, li. 2. car. 7. num. 13. & tracta. de teſti. ca. 6. num. 1.

Teſtes nolentes reſpondere notario alterius iudicis miſſo ad eos examinandos cogi non poſſunt licet deponentes probent, Bal. rubri. c. de contro. inueſti. colu. ulti. uerſ. ſed pone.

Teſtis qui ſuper exceptionibus iurauit ſuper principali non creditur. Actore tamen petente ſi lis eſt cõteſtata etiam ſuper principali iurare, & deponere compellitur, But. tri. c. de teſtib. nu. 1. de teſtibus, li. 2. par. 2. Imo. de teſtib. & atteſta. c. de teſti. nu. 3.

Teſtes an die feriata deponere cogantur, Berta. tract. de epiſ. part. 1. nu. 15. to. 2.

Teſtes an poſsint compelli deponere die feriata in honorem Dei vel hominum. Pariſ. c. 1. nu. 10. de feriis. Caſtren. l. 1. nu. 5. ff. de leg. Docto. l. omnes in fi. C. de feriis Glo. & Pau. l. 1. ff. de leg.

Teſtes an poſsint cogi, ubi renunciatum eſt feriis uel ruſticis, Spe. tit. de feriis. §. 3. nu. 2. Bal. conſ. 467. in 1. par. nu. 1. & 2. Butr. c. couqueſtus, nu 12. de ferijs li. 2. par. 1. Ber. uerb. teſtium coactio, nu. 2. Fulg. ff. de feriis & dilat. l. nequis, nu. 3. teſtes quando uexari dicantur Sã li. ff. de teſti. l. 1. nu. 2.

Teſtes abſentes cum ad iudicẽ uenire cogantur, Cuma. par. 1. infor. ff. quemadmodum teſta. aper. l. cum initio, num. 2. Aret. Rub. quomodo malefic. cognoſ. num. 7. uol. 6.

Teſtes quando ſunt extra prouinciã non debent cogi ad ueniendum pſonaliter ſed debent reſcribi ad iudicem loci ut ipſos examinet & atteſtationes clauſas remittat reſcribẽdo quanta fides ſit eis adhibẽda, Panor. c. conſtitutus, nu. 5. de fideiuſ. & ibi Imo. nu. 1. Abb. & Doct. c. cum olim de teſtib. & c. ſtatutum de reſcrip. nu. 6. Imol.

de

de teſti.& atteſt. c.cũ olim, nu.2.

Teſtes ſi ſunt de iuriſdictione iudicis perſonaliter uenire compelluntur Iacob.Gentil.trac.de ord. iudi.nu.16.tom.12.But.trac.de teſtibus.nu.27.

Teſtis nõ compellitur ad iudicium ire pro teſtimonio ferendo quatuor caſibus & additur quintus quando eſt perſona egregia, Butr. c.ſi quis de teſtib.li.2.par.2. Bart. l.ſi quando. C.de teſti.num.106. But.c.3.nu.3.fideiuſ.li.3.

Teſtis ſi commodè ad præſentiam iudicis uenire poteſt compellere venire ſecus ſi incommodè, Panor. c.ſi quis teſtium, nu.3. de teſtib.

Teſtis non niſi in iudiciis cogi & quid in contractu, Bellem.Rub. de teſtibus.cogen. nu.45.

Cogendi quando ſint teſtes in cauſa ciuili.

Teſtes an & quando ſint cogendi in cauſa ciuili tã de iure ciuili quàm Canonico, Panor.c.dilectorum, num.23.de teſti.cogen.Bellem.c. dilectorum de teſti.cogen.nu.31. Bar.l.ſi quando.C.de teſtibus,nu. 7.Igneus.l.3.Ignoſcitur, nu.21. par.1.ad Sillan.

Teſtis cogitur teſtificari in cauſa ciuili & non excuſatur eo ꝙ potens ſit is contra quem producitur, Bald.c.1.de teſti.cogen.& c.dilectorum,nu.1.de teſt.cogen.Belle. c.dilectorũ de teſti.cogen.nu.13. & 19.limita.20.in criminali autẽ eum cogi.nu.16.& 22. Amplia in occulto crimine, nu.25.& 26.limita etiam nu.17.& 18.ibidem.

Teſtis qui aduerſæ partis timore ſe contrahit teſtificari compellitur, Io.An.in nouell.c.ſuper eo.col.4. circa prin.uerſ.ſuper eo de teſtibus, But.c.3.nu.1. de teſtibus cogen.li.2.par.2.Bal.c.ſuper eo,nu. 1.de teſti.cogen.

Teſtes qui ſe gratia uel odio abſentauit compellitur in ciuili ad teſtificandum,Butr.c.dilectorum,num. 1.de teſti.cogen.li.2. par.2.Imo. de teſt.cogen.c. dilectorum,nu.1.

In teſtamento quando cogendi ſint teſtes.

Teſtes inuiti ad teſtamentum nõ ſũt adhibẽdi.l.q teſtis.§.fi.ff.de teſta.

Reprobatorij teſtes quando cogantur.

Teſtes reprobatorii an cogantur ad teſtificandum, Bal.c.ex parte deca.nu.25.de teſti.

In ſpirituali cauſa an cogantur.

Teſtes poſſunt cogi in cauſa ſpirituali But.c.cæterum,nu.3.de teſt. cogen.& ibi,Abb.nu.1.

Matrimoniali cauſa quando cogantur.

Teſtes in cauſa matrimoniali cogendi ſunt,Io.And.in Nouell.c.cau-

ſam.col.2.circa medium uer ſ. cau ſam de teſtib. Zabarell. c. cauſam de teſtib. nu.1.col.4. Butr.c.1.nu. 1.de teſti.cogen.li.2.par.2.

In vſurarũ cauſa an cogantur.

Teſtes in cauſa vſurarum coguntur Spec. de reſcrip. præſen. §. ratione formæ. uer. circa cauſam.

Ad conſanguinitatem probandam an compell.

Teſtes poſſunt cogi ad teſtificãdum ſuper conſanguinitate probanda ſiue timore partis ſiue iuramenti recuſet teſtificari, Butr. cap. ceterum, nu.1. de teſtibus cogen. li.2. par.2. Anch. c. ceterum de teſti. cogen. nu.1. & etiam in ſpiritualibus ibidem nu.2.

Criminali cauſa quando compellantur.

Teſtes in cauſa criminali an cogi poſſint. c. dilect. de teſti. cogen. Bald. c. dilect. nu.6. de teſti. cog. But. c. peruenit. el 2. nu.3. de teſt. cog. li. 2. part.2. Panor. c. ſi dominus nu. 5. de ſimo. Ibidem Anchar. c. dilectorum de teſti. cogen. nu.3. Odofred. trac. de ordi. iud. Bap. de ſancto Blaſio cautel. 160. & tenet tracta. de differentia, inter ius cano. & ciuil. nu.291. tom.1. Hippol. in pract. §. diligenter, nu.182. Fel. c. pen. de teſtib. cogen. num.3. Bert. uer. teſtium coactio, nu.36.

Teſtes an ſint fortius compellendi in cauſa criminali quam in ciuili Bal. c. dilectorum, nu.5. de teſtib. cogen. Fulg. C. de teſtib. l. ſi quando, num.5.

Teſtes licet non compellantur in cauſa criminali tñ poſſunt examinari impedientes Abb. cõſtitutus de teſti. Bal. in Marga. uer. teſtes col.2.

Teſtis in cauſa criminali primo non compellitur ad teſtimonium ſed exorandus eſt, & poſtea conſulendus Butr. c.3. nu.5. de ſimo. lib.5.

Teſtes ſunt ſemp cogendi ubi crimẽ puniretur per depoſitionẽ uel aliter, Ioan. And. in nouell. c. dilectorum. col.2. circa fi. uerſ. quid ubicunque. de teſti. cogen. Specu. de notorio crimine. §. fama. uerſ. qd ſi agenti. Ioan. And. in nouell. c. dilectorum. col.3. circa finem. uerſ. Iacob. de Amel. de teſti. cogen. Bero. c. at ſi clerici. de iudi. nu.152.

Teſtes non compelluntur iure canonico ad teſtificandum in criminalibus, ubi ſe abſentauerunt timore uel odio, But. c.3. nu.4. de teſt. cogen. lib.2. par.2. Panor. c. peruenit. el 1. nu.3. de teſti. cogen. & c. ſuper eo. nu.2. de teſti. cogen.

Teſtes an cogantur cum de crimine per modum exceptionis opponitur, Spec. de crimi. mo. expo. in fi. Ioan. An. in nouell. c. dilectorum. col.2. circa prin. uerſ. ibi. finaliter de teſti. cogen. Panor. c. ſuper literis. nu.20. de accuſat.

Teſtes ſuper criminib. probandis nõ compelluntur, de teſt. cogen. c. dilecto-

lectorum. col. 1. Imol. de teſti. & atteſta. c. conſtitutus. nu. 1. & 4.

Teſtium in criminalibus cogendorũ cauſę. Bellem. c. dilectorum. de teſti. cogen. nu. 24.

Teſtes in criminalibus perſonaliter uenire compelluntur. Iaco. Gentil. trac. de ordi. iudi. nu. 2.

Teſtes in cauſa criminali admonendi non ſunt cogẽdi, niſi timore ſe ſubtrahant, Anch. ca. ſuper eo. de teſta. cogen. nu. 1. & 3.

In falſi crimine uel infamia an compellantur.

Teſtes coguntur in crimine falſi literarum Papæ. Zabarell. c. cum contra, de teſtibus cogen. nu. 1. col. 1. Butri. c. cum contra. nu. 1. de teſti. cogen. li. 2. par. 2.

Teſtes ſunt cogendi, cum de fama uel falſitatis uitio inquiritur, Io. And. in nouell. c. ſuper his. col. 4. circa fin. uer. de teſti. cogen. & ibi But. Abb. & Ancha. nu. 1. & ibi gl. colum. 1.

Teſtes cogi poſſunt dicere quod uenerint de alterius infamia, de purga. cano. c. 2. col. 4.

In cauſa Hæreſis quando compellantur.

Teſtes in occultis criminibus ſicut ſunt hęreſis dilapidatio & ſimilia an cogi debeant, Io. An. in nouell. c. dilectorũ. col. 3. circa prin. uerbo dilectorũ, de teſtib. cogen. Frã. de Hæret. c. accuſatus. §. ille quoque, nu. 2. de teſti. in 6. Ponzi. tracta. de lamiis. nu. 84. tom. 15.

Teſtis in cauſa hæreſis compellitur dicere ueritatem etiam de ſuo crimine. Gemi. c. accuſatus. §. licèt. nu. 2. de hæreſi.

In cauſa inquiſitionis an compellantur.

Teſtes an compellantur in cauſa inquiſitionis, But. c. qualiter. nu. 21. de accuſ. li. 5.

Ad iniuriam clerico illatam probandã an compellantur.

Teſtes ſunt cogendi ſuper probanda iniuria clerico illata, But. c. peruenit, el 2. nu. 1. de teſti. cogen. li. 2. par. 2. Anchar. c. peruenit, el 2. de teſti. cogen. nu. 1.

Ad ſententiam excommunicationis probandam, an compellantur.

Teſtes non coguntur ad ſententiam excommunicationis probandam. Io. An. in nouel. ff. de pœ. & remiſ. c. cum medicinalis. nu. 4. & c. dilectorum. col. 3. circa medium. uerſic. quid ſi dicatur, de teſti. cogen.

Aduena an cogatur.

Teſtis aduena quo caſu compellitur red-

reddere teſtimonium, Panor. c. fi. nu. 16. ut lit. non conteſta.

Aduocatus an cogatur.

Teſtis vt ſit, an & quando aduocatus cogi poſsit, Albe. de Roſ. trac. de ſubſtitu. part. 1. §. expedita. nu. 3. tom. 13. par. 2. nu. 8.

Amicus an cogatur.

Teſtis amicus non compellitur ad teſtificandum ubi poſsunt haberi probationes per alios, But. c. 1. nu. 1. de teſti. cogen. li. 2. par. 2.

Canonicus an cogatur.

Teſtificari an cogatur canonicus cõtra eccleſiam, Bertac. uerbum teſtium coactio. nume. 35. & Butri. c. ueniens. nu. 16. de teſtibus. li. 2. par. 2. c. cum nuncius. nu. 4. de teſti. li. 2. part. 2.

Clericus an cogatur.

An clericus ad teſtificandum compelli poſsit. 2. q. 6. ſtatutum. col. 1.

Teſtes clerici non compelluntur ad teſtificandũ etiam in ciuili cauſa niſi in ſubſidium. c. 3. nu. 6. de teſti. cogen. li. 2. par. 2. Franc. Brun. trac. de indi. & tortura. nu. 16.

Teſtis etiam clericus, quando in cauſa criminali poteſt ad teſtificandum compelli, But. c. dilect. nu. 5. de teſti. cogen. li. 2. par. 2.

Teſtis clericus non cogitur teſtificari niſi aliter ueritas haberi nõ poſſit. Ber. uerb. teſtiũ coactio. n. 34.

Coniunctus an cogatur.

Nullus debet cogi ut ferat teſtimonium contra conſanguineum uel affinem. 4. q. 3. teſtes. §. ſeq. uer. item lege Iulia. col. 2. Cin. C. de teſtibus. l. ſi quando. nu. 1. & 3.

Teſtes eſſe cogi non poſſunt attinentes uſque ad ſupremum gradum, Franc. Brun. tract. de indi. & tortur. nu. 15. Ber. uerb. teſtium coactio. nu. 31.

Teſtes coniuncti, qui iure ciuili cogi non debent aduerſus coniunctos teſtimonium ferre, in quibus caſibus de iure canonico etiam inuiti aduerſus eoſdem coniunctos teſtimonium ferant, Fede. Schen. trac. de teſtibus, nu. 34. tom. 13.

Contra ſe ipſum deponere non cogitur.

An aliquis cogatur teſtificare contra ſe uel probationes exhibere, Bal. conſ. 227. par. 5. nu. 2. Bald. c. ex epiſtolæ. num. 10. de probat. & conſ. 227. part. 5. nu. 3. Nell. tract. de teſti. nu. 43.

Dicens ſe nil ſcire an cogatur.

Teſtis q dicit ſe neſcire cogi ueritatem dicere, Bal. c. 1. §. notandũ, ſuper feud. quæ ſint reg. n. 12. & c. 1. §. ſi enim, ſup feud. quid ſit inueſti. c. 1. §. cum autem. in fi. de controu.

trou. inueſti.de feud. Nell.tract. de teſti.nu.38.

Domeſticus an cogatur.

Teſtis domeſticus an contra domeſticum teſtificari cogatur. Albe. de Roſ.tra.de ſubſti.nu.5.Guid. q.45.nu.1.

Epiſcopus an cogatur.

Teſtis Epiſcopus an poſsit compelli à ſuperiore ferre teſtimonium. Feli.c. nuntius.de teſti.nu.5.

Aetatem decem annorum excedenter an cogantur.

Teſtis qui exceſsit ſeptimum annũ ut cogatur teſtificari, Bal.c. ſi qui teſtium.nu.4.de teſti.Bar.l.2.nu. 3.ff.de excuſa.tuto.& cura.

Teſtis eſſe non compellitur, qui hẽt decem annos, Nell.tract.de teſtibus.nu.36. tom.13.Franc.Brun. tract.de indi.& tortu.q.2. par.1. nu.16.tom.15.Zanet.tract.de diffe.inter ius cano.& ciuil.nu.294. tom.1. Proſd.tracta.de diffe.inter ius cano. & ciui.53.Iſer.c.2. nu. 7.li.2.de pace & iura.firm. Fran. Duen.trac.de teſti.nu.16.

Frater contra fratrem, an cogatur.

Frater aduerſus fratrem dicere non eſt cogendus niſi cum per alios ueritas hẽri non põt, Fed.Schen. tracta.de teſti.nu.3.& 4.tom.13.

Fratres Predicatores an cogantur.

Teſtes de licentia ſuperioris fratres minores uel prędicatores eſſe cõpelluntur. Bagarot.trác.de reprobat.teſti.nu.9.

Gener contra ſocerum an cogatur.

Teſtis quòd ſit gener contra ſocerũ cogi nõ poteſt nec è contra, Alber.de Roſ.tract.de ſubſtitu. nu. 6.Quid de uictrico aduerſus priuignum,& è contra. Alb.de Roſ. ibidem,quid de ſobrino aduerſus ſobrinum ibidem.

Impubes an cogatur.

Teſtimonium ab impubere exigitur, Igne.l.1.§.impubes. num.37. par.1.ad ſilla.

Iuſte ſibi timens an cogatur.

Teſtificari non cogitur quis iuſte timens, Barb.conſ.6.num.8. Mart. Laud. trac.de prin.q.129. tom.5.

Teſtis dictum qui iurauit non deponere, an ualeat, Albe.de Roſ.trac. de teſti.nu.18. Rui.conſ.158.uol. 5.nu.20. Zabarell.conſ.35.nu.1. Felin.c.intimauit.nu.8.uerſ.modo quæritur, de teſti.

Iura-

Iuramento aſtrictus de non teſtificando an cogatur.

Teſtis qui teſtimonium iurauit non dicere teſtificari compellitur ſi at teſtationes publicatæ non ſint, Io. An. in nouell. c. intimauit. col. 1. in medio. uer. intimauit. de teſtibus. But. c. intimauit. nu. 5. & c. cō ſtitutus. nu. 6. de teſtib. li. 2. par. 2. & uide ibi per Feli. nu. 1. & nu. 4. Panor. c. qualiter, & quādo. nū. 7. & c. omnis vtriuſque ſexus, num. 5. de pœniten. & remiſ. & c. ſacerdos. nu. 1. de offi. ordi. Imo. c. per mār. el 1. de teſti. cogen. nu. 4. Hip pol. ſing. 454. Incipit accipe q̃ro.

Teſtis iurans de nō teſtificando ante aliquem non ligatur iuramento. Abb. c. intimauit. nu. 1. de teſtib.

Teſtis qui iurauit teſtificare, nec de nunciare non tenetur tali iuramentó. Anchar. c. cōnſtitutus. el 1. nu. 5. de teſtibus.

Laicus an cogi poſsit.

Teſtis laicus qui forte aſpirat ad clericatum & ideo non vult depōnere in cauſa ſanguinis an eſſet cogēdus, Io. An. in nouell. c. dilecto rū. col. 3. circa fi. uer. de teſti. cog.

Libertus an cogi poſsit.

Teſtis eſſe libertus an contra procuratorem cogi poſsit, Alb. de Roſ. trac. de ſubſti. nu. 1.

Milites an cogantur.

Teſtificandi cauſa militem non eſſe à ſignis remouendum, Fulg. ff. de teſtib. l. teſtium. §. teſtes. nu. 1.

Procurator an cogatur.

Procurator an cogi poſsit ad deponēdū ut principalis, Pariſ. cōſ. 2. nu. 15. uol. 4. Affl. dec. 92. num. 1.

Proxeneta an cogatur.

Teſtis proxeneta non compellitur inuitus teſtificari niſi vtraque parte uolente ſed uolens admittitur, ſi una pars conſentit, Mill. uerb. teſtis. nu. 92.

Religioſus an cogatur.

Teſtes eſſe pro ſuis in monaſteriis religioſi compelli poſſunt, Franc. Brun. trac. de ſubſti. nu. 15. to. 13.

Sacerdos de auditis in confeſſione an cogatur.

Teſtis eſſe ſacerdos confeſſor non cogitur contra eum quem in confeſsione audiuit, & poteſt intrepide reſpondere, ſe nihil ſcire, Ber. uerb. teſtes qui eſſe poſſ. nu. 168.

Senes & valitudinarii an cogantur.

Teſtes ſenes & infirmi & pſonę egre

giæ non coguntur uenire ad iudicium ſed iudex mittit ad eos notarium, uel ipſe uadit, Spec.de offi. omni. iudi. §.de ſeruit. uerſ. poſt litem. l.ad agregias & ibi doct. de iureiuran.Spec.de teſta. §.3.uer. teſtis.nu.101.Iſer.c.1.nu.9.ti.ſi de inueſti.feuda.inter dom. & uaſal. quæſtio.oriatur,li.1.Afflic.c.1.ſi de inueſti. inter dom. & vaſall. lis oria.

Teſtes ſenes & ualitudinarii qui dicantur. Rota deciſ.222. in nouis.

Teſtes ſenes & ualitudinarij ob peccatum de iure canonico teſtificare compelluntur ſecus de iure ciuili, Zanet.tract. de diffe.inter ius cano.& ciui.nu.264.

Socius criminis an cogatur.

Teſtes ſocii & iurati coguntur ad cõiurationem detegendam, Io.And. in nouell.c.uenerabilis.col.3.circa fi.uerb.uenerabilis, de teſti.cogen. But.c.venerabilis.num.1.de teſti.cogen.li.3.par.2.Inn.c.qualiter.el 1.de accuſ.uerſ.occultus.

Viator an cogatur.

Teſtis eſſe compellitur ut uiator, Albe.de Roſ.tract.de ſubſti.nu.20.

Uxor contra maritum an cogatur.

Teſtis inuita uxor contra maritum & è contra non cogitur, Cin.l.2. C.de teſtib. Ab.c.literis.ad fi.de teſti. & quid de genero contra ſocerum. Albe.de Roſ.tract.de ſubſtit.n.8.& 13.Capel.Tholoſ.q.3.

Teſtes per quos compelluntur teſtificari.

Teſtes compellere ad teſtimonium ueritatis perhibendum conſiſtit in officio iudicis, Butr.c.ex parte. nu.12.de teſtib.li.2.par.2.Odofred.trac.de ordi.iudi.nu.44. to.12. & Platon.tract.de iudi. tit.7. nu.1.tom.12.Butri.c.cum literis. nu.4. de teſtibus.li.2.par.2.Imol. de offic.iudi. ordi.c. ſignificauit. num.11.

Teſtis à quo ad teſtificandum cogi poſsit, Alber.de Roſ.tract.de ſubſtit.nu.19.item c.1. nu.3. tit.ſi de inueſti.inter.dom.& uaſall.quęſt. oria.lib.1.

Teſtis compellitur per ordinarium & coram eo iurat, Nel.tract.de teſti.nu.66.Bert.uerb.teſtium coactio.nu.27.

Teſtis clericus recuſans deponere debet cogi à iudice eccleſiaſtico. Vital.Clem.teſtibus.nu.35.de teſtibus. Panor.c.dilectorum.nu.1. de teſti.cogen.

Teſtis ubi ad pęnam ſanguinis agatᷣ etiam corã temporali uicario epiſcopi qui utrunq; gladium habet non eſſent ſecundum, Hoſt.compellendi ꝑ eccleſiã, quia hoc non ſpectat officium uiri eccleſiaſtici.Ioan.And.in nouell.c.dilectorum.col.3. circa fi. uerb.ubi dicebat.

bat. de teſtib. cogen.

Teſtium coactio non poteſt fieri per delegatum, niſi habeat ſpecialem commiſsionem. Cy. clem. 1. q. 3. de offi. delega.

Teſtes an cogantur per arbitrum, Bert. uerb. teſtium coactio. nu. 19. Blanc. q. 8. nu. 18.

Teſtis qui petit cõpelli, debet prius nominare ipſos. Bal. c. dilectorũ. nu. 2. de teſtib. cogen. Spec. §. effectũ. de recuſ. uer. ſed nunquid.

Teſtimonium ad inſtãtiam partis an quis perhibere præciſè cognantur, Fulgoſ. ff. de cond. ob. turpem cauſã l. omne. §. ſi tibi. nu. 2.

Cõpelli quomodo poſſint teſtes.

Teſtes ut teſtimoniũ ferant quomodo compellantur, Albe. de Roſ. trac. de ſubſtitu. nu. 20. Butr. c. dilectorum. nu. 2. de teſti. cogen. lib. 2. par. 2. Imol. de teſti. cogen. c. dilectorum. nu. 2. Bertac. uerb. teſtium coactio. nu. 3.

Teſtes ſunt cogendi per excõmunicatione, ſuſpẽſionis & depoſitionis ſententiam. Io. And. in nouell. c. ſuper. col. 3. circa princ. uerſ. cum ſuper. de teſti. But. c. 2. nu. 1. de teſtib. cogen. libr. 2. part. 2. Bellem. rub. de teſti. cogen. nu. 14. Anchar. c. cũ ſuper. de teſtib. cogen. nu. 1. & in c. dilectorũ. de teſtib. cogen. nu. 1. Pänor. c. 2. nu 1. de teſti. cogen. Aret. de maleſi. in uerb. comparuerunt. nu. 7. uol. 1.

Teſtificari nolentes qui ueritatẽ occultant peccant mortaliter, Bero. c. illa. præpoſitorum. de accuſatio. numero 8.

Teſtis qui non uult comparere ut ueritas occultetur crimine ſtellionatus punitur, Nell. tract. de teſtib. numero 39.

Teſtis aut aliter præciſe cenſetur cõpulſus per hæc uerba moueant iudices, Butr. c. 1. nu. 2. libr. 2. par. 2. de teſti. cogen.

Teſtis ſi fuit citatus ut compareat in termino ſi non compareat, quia impeditus ſi fuit excõminicatus, an teneat excommunicatio. Feli. c. 2. nu. 7. de teſti. cogen.

Examinatio teſtium per quem ſit facienda.

Teſtes per iudicem recipiendos eſſe, Fulg. ff. de teſtib. l. teſtiũ. §. ita diuus. nu. 2. Imol. de teſtib. & atteſta. c. ſi qui teſtiũ. nu. 2. Hipp. cõſ. 2. nu. 27. uol. 1. Soc. iun. conſ. 60. nu. 1. uide in diſcurſu. uol. 2.

Teſtium iuramenta quis recipere debeat, & aliquid conſuetudine Roma. curiæ. Veſtr. pract. Rom. Cur. car. 124.

Teſtes in cauſis criminalib. quis debeat recipere, Iſer. 3. cõſtit. Neapol. Incipit inquiſitiones generales. num. 1.

Teſtes ſuper lite pendente corã arbitro poſſunt coram iudice examinari, nec litis cõteſtatio requiritur, Nell. tract. de teſti. nu. 247.

Teſtes alterius etiã iuriſdictionis coram

ram quo iudices ſint examinādi. But.c.quoniam. §.1. nu.4.ut lit. non conteſta.lib.2.par.1.

Teſtimonium clerici qūo poſſit accipi quàmuis nō tractet cauſam, nec cauſæ iudici eiuſdem cauſæ ſint remiſſę, Arch.14.q.2.c.quanquàm. nu.2.col.3.

Teſtes an ſolus iudex abſq; notario poſsit examinare & quomodo teſtis non debet aliquid dicere ultra tenorem libelli, Butr.c.cum causā.nu.9. de teſti.lib.2.par.2. Hip.l.de minore.§.plurium. nu. 19.ff. de quæſtio.

Teſtis coram iudice iuratus non poteſt per iudicem examinari, Bert. uerb. teſtium impugnatio. numero 88.

Teſtium depoſitiones apud tabellionem non fieri ſed apud iudicem, Fulgo.C.de teſti.auth.hoc inter, §.ſi quis autem.nu.3.Hip.conſil. 7.nu.25.uol.1.Rip.ff.de iureiur. l.admonendi.nu.189.

An notarius poſsit examinare teſtes & coram depoſitiones recipere, Bal.conſ.81.par.4.nu.3.Nell.tracta.de teſti.nu.12.

Teſtis deponere abſque interrogatione iudicis, uel alterius de mandato iudicis etiam ſemiplenè probat, & per illum non debet iuramentum deferri, Ber.c.licèt cauſam.de proba.nu.34.

Teſtes examinati à notario ſine mandato iudicis faciunt præſumptionem aliquam. Vbi periculum eſſet in mora, Rip.ff.de iureiuran.l. admonendi.nu.191.

Teſtes à notario recepti ſine cōmiſſione iudicis nō faciunt fidē, ſed an faciant fidē, ſi de cōſenſu partiū ita fuerint examinati, Rip.ff. de iureiuran.l.admonen.nu.190.

Examinandi in quo loco ſint teſtes.

Teſtium receptiones, depoſitiones & confeſsiones ubique poſſunt fieri, dummodo fiant de mandato iudicis, Panor.c.quoniam n num. 31.de probat.

Teſtes in loco incompetenti quib. caſibus examinari poſsint, quando ſuper articulis a iudice repulſis, Bart.l.2.ff.de uulga.& pupill. numer.3.

Teſtes an poſsint examinari extra territorium iudicis, Bal.rubr. de iudi.nu. 50.

Teſtium examinatio facta in eccleſia ualet & quando, Bal.l. nemo apoſtolorū. C.de ſacroſan. eccl. nu.7.Gomeſ.c.mulieres de iudi. nu.40.in 6.

Teſtes an poſſint examinari in eccleſia, Franc.de immunita.eccleſ.c. de cætero.nu.7.

Teſtis dictum iurantis extra eccleſiam & deponentis in eccleſia ualet, Bar.l.nemo.nu.4. C.de ſacroſanct. eccleſ.

Teſtium receptio, quando in aliena prouincia fieri poſſit, & quando uenire teneanī. Alb. de Roſ.C.de fide inſtrumen.l.apud eloquentiſſimum.

ſimum.nume.1.

Teſtis debet ire ad iudicem & nõ iudex ad teſtem, Bal.c.ſi qui teſtiũ. num.6.de teſti. Anch.c.ſi qui teſtiũ. de teſti.nu.2.& c.ſtatutũ. §. proferendo de reſcrip.in 6.Frãc. c.ſtatutum. §. pro ferendo de reſcript.numer.1. & 2. de teſti.in 6.

Teſtes producendi de vno loco ad alium, qua ptouidentia mitti debeant, Spec.titu.de teſtib.§.3.numer. 14.

Examinari quo tempore debeant teſtes.

Teſtes quando examineutur. Bal.l. ſi quando. C.de teſti.numer. 16.

Teſtes iurati intra dilationẽ, an poſſint extra dilationẽ deponere, Albe.de Roſ.ff.de ferijs.l.ĩ pecuniarijs, nu.23.& ſuper rubr.nu.7.& trac.de teſti.nu.33. Bar.l.damni. §.Sabini.ff.de dã.infec.Bal.conſ. 33.par.5.nu.4.& c.in nomine domini, nu.11.de teſti. & nu.9. & c.licèt cauſam.nu.9.de probat.& c. in cauſis.nu.2.de teſti.& c.ſi quãdo.C.de teſti.n.8.Bellem.c.corã de integri.reſti.nu.14.Panor.c.licèt.nu.20. de proba. Imol.ſuper clem.de off.delega.c.1.num.12.& ſuper infor. ff.de dãn. infect.nu. 12.Lud. Rom.par.1.infor.de acq. hæred.l.an. tertius.nu.2.Sali. C. de teſti.l.ſi qñ.num.8. Monti.de Iun.trac.qualiter nega.probe.n. 18.tom.13.Barb.c.licèt cauſam. nu.68.de ꝓba.Fel.c.licèt.de ꝓba.nu.12. Afflic.decìſ.47.nu.6. & idẽ de feud.c.1.ſi de inueſt.inter dom. & vaſſallis oriat, Dec. de prob.ca.licet, nu.5.Rebuff.de ſenten.excommuni.arti.4.nu.9. tom.1.Boer. q.294.nu.19.part.2. & q.352.num.1.par.2. Cald.rubric. de teſti. conſil.1. numer.1.

Teſtes qui iurarunt in termino poſſunt examinari poſt terminum, Bart.cõſ.27.vol.2.nu.1. Bar.l.ſi qñ.C.de teſtib.Pau.de Caſtro. l. dam. infecti. & l.nã & ſeruus. §. ſi verò, nu.5.ff.de nego.geſt.Fulgoſ. C.de teſtib.l.ſi quãdo, nu.6. Alex.conſ.42.nu.17.li.3. Franc. Cur.tract.de teſti.nu. 71.tom.13. Capic.deciſ.90.nu.1.Rebuff.tracta.de dila.nume.10. art.4.tom.3.

Teſtis ſufficit quòd coram iudice remiſſoriè vt & infra duos menſes & poſtea examinetur duntaxat pro exceptione prouiſione relationis ad iſtam Bella. deciſ. 377. Veſtr.pract. Rom.Cur.car.135.

Teſtes infra terminum ꝓductos & iuratos eſſe & poſtea examinatos, an ſufficiat, & primò. Quid de termino dato ſimpliciter ad producendos teſtes, Bero.c.licet cãm de prob.n.76.Quid in certo termino dato ad probaudũ, nu.8. qd in termino dato ad probandũ & pro probato habẽdũ, nu.87.& 59. ꝓ oẽ generis probationis.89. Rot.deciſ.74.nu.1.in nou. Ang. 2.infor.ff.de acq.vel.amitt.hęre. l.antiſtius.nu.2.Paul.de Caſt.rubri.c.de dilat.num.2.Socin.con-

ſil.

ſil.47.nu.12.uolum. 4.

Teſtis debet examinari in fra terminũ aſsignatũ receptioni & examinatio in aliàs nõ dr̃ rite receptus, Vital.de teſtib. num.48.de teſti.

Teſtes niſi fuerint examinati infra terminum.5.dierum ad probandum dilatoriam non releuatur excipiens.Capic.deciſ.83. nume.5.

Teſtes ſi intra terminũ non ſunt examinari culpa producentis, qui nõ fecit eos grauari, non poſſunt poſtea produci. Idem ſi facto iudicis quia tenenẽ ad intereſſe Card. Clem.1.q.6.de teſti.

Teſtis depoſitio poſt terminum examinari non ualet, Marc.Blan.tracta.de indi.nu.243.

Teſtes ſi non examinentur culpa iudicis debet eis ſuppleri, Bertac. uer.teſtium impugnatio, nu.118.

Teſtis iuratus intra terminũ nõ poteſt examinari poſt terminũ de rigore iuris licet, de æquitate ſi iudici uideãtur, ut negligentia parti nõ imputeẽ, Rota dec.478.in no.

Teſtes qui iurarunt pro prima dilatione an poſsint deponere pro 2. Homod.conſ.19.num.5.

Teſtes in termino iuratos, an deponere ſufficiat ſi terminus de iure ad oſtendẽdum aſsignatus fuerint Barb.c.licet cauſam, numero 71. de probat.

Teſtes poſt concluſionem non poſſunt examinari, Affl.dec.272.n.1.

Teſtes poſſunt examinari poſt concluſioně in cauſa & ante ſententiã ſuper articulis nõ de directo ic.

contrarijs ad innocentiam in cauſa rei criminalis, Panor.c.ſuborta, nu.12.de indi.

Teſtes iuratos infra terminum ad deponendum deponere, an lapſo termino poſſint cogi deponere, Rota deciſ.465.num.1.in nouis.

Teſtes grauati in termino habentur ꝓ receptis in termino, Bal.in Specul. de ſent.uer.pone poſt ſnĩam.

Teſtium dictum an trahatur ad diẽ iuramẽti Paul.de Caſt.l.fi.nu.10. de feri.Bero.c.licet cauſam, num. 81.de probat.

Teſtium depoſitionis actus refertur ad tempus iuramenti. Pano. c.2. nu.4.de teſti.Imo.de off.dele.c.1. nu.8. Nell. trac.de teſtib.nu.72. Bertac.uerb.teſtes depo.num.12. Guid.Pap.q.125,nu.1.Nell.tract. teſti.num. 27.

Teſtis dictum non habet neceſſariã relationem ad iuramẽtũ, Bero.c. licet cauſam de probat.num.85.

Teſtis qui iurauit una die deponit eadem die uſque ad noctem non eſt neceſſe quòd ſcribatur hora, Bal. c.quoniam contra falſam, nu.14. de probat.

Teſtis præſumitur depoſuiſſe die iuramenti ſi iurauit intra terminum probatorium, Spec. de teſtib.§. ſed qualiter.

Teſtis ſi iurauit uno die & alia depoſuit petenti dẽt edi dies depõnis Bal.l.ſupplicare, n.7.C.ut lit.penden.Nell.trac.de teſt.n.75.& 71.

Teſtis dictũ tempore feriato depoſitũ an teneat, Spec.lib.2.de ferijs. §.2.

§.2.nu.6.Bal.c. conqueſtus num. 7.de ferijs Ludouic. Roma.ff.de fer.& dilat.l.diuus.numero 4. & de noui oper.nunciat.l. hoc edicto.§.nunciatio.num.4.Marc. de Fan.trac.quid neg.prob.nu.17.to. 13.Barba.c. quoniã. nu.65.ut lit. nõ conteſta.Rebuf.tract.de teſti. nu.77.art.j.to.3. Alci.l. pri.ff.de noui oper.nuntia.nu.22.

Teſtes die feriato poſſunt examinari ſed non recipi,clem.iudices de officio.& poteſta.iudi. delega.Bar.l. j.§.nunciatio.ff.de noui ope.nuntia.Ang.ff.de dam. infec.l.damni infecti.§. Sabini.nu.7.p.i.& ff.de feriis.l.ædẽ.nu .2.p.1.Imo.de off. deleg.c.1.nu.4.& ſup clẽ.de offi. deleg.c.1.nu.7.& ff.de nou.oper. nũt.l.1.n.18.Seiſel.l.1.§.nũciatio. n.40.Fran.Cur.trac.de teſt.n.71.

Teſtium examinatio põt fieri die feriato in honorem Dei, ſi iurauerint die non feriato, Guid.Papa. q.225.nu.2.Contrariũ uide per Ruin.conſ.173.uol.4. numer. 15.

Teſtes deponentes tempore feriato in honorem Dei, an ſint ualidi. Homod.conſ.242.nu.10.

Teſtimoniũ ueritati phibituros qua hora dicit debeat comparere.Bal. c.cum ſuper.nu.2.de teſti.cogen.

Teſtes de nouo poſſunt examinari. Innoc.c.conſuluit. de offi.deleg. Bal.Margarita teſtes.

Examinandi teſtes quomodo, & qualiter debeat fieri.

In teſtium examinatione conſideranda ſunt quatuor.Specu.tit.de teſti.7.§.nu.13.But.c.2.nu.4.ut lit. non conteſta.libr.2.par.1.

Teſtes primò recepti debent deinde corũ dicta in ſcriptis redigi termino pars citari debet ut teſtiũ perſonis uel eorum dictis ad contradicendum ueniat, Barb.c. accedens.nu.22.ut lit. non conteſta.

Teſtes qualiter ſint examinandi, Alber.de Roſa.ff.de teſtib.l.teſtium nu 1.Barb.c.licèt ex ſuſcepto, de foro compe.nu.34.Iaſ.l. minimè. de legib.

Teſtis in iudicio producens, debet ſuam intentionem in ſcriptis pandere ſuper quo teſtes examinantur Spec.tit. de teſti.§.5.nume.1.

Teſtes ſuper petitionibus & aliis, an ſint diligenter examinandi, Ioan. An.in nouell.de teſti.c.1. col.4.

Teſtes an ſint recipiendi ſuper articulo impertinente & quid dicatur impertinens,Bar.l.ſi duo.§.idem Iulianus.nu.15.Ber.uerb.teſtium impugnatio.nu.38.

Teſtes poſſunt examinari, etiã ſi non producantur rticuli,Bal.& Alex. l.ſi duo.§. Iulianus.de iureiur. Barb.c.licèt nu.26.de proba.libr. 2.par.2.& c.per tuas.nu.5.de teſtib.lib.2.par.2.

Teſtium depoſitiones non ualent, ſi tela iudicii non præceſſit,Panor. c.unico.nu.4.ut eccle.bene.ſine.

Teſtes examinandi ſunt diligenter & ſigillatim,Io. And.in nouell.c. uenerabilis.col.1.circa medium. uerb. uenerabilis. de teſtibus. &

ibi Butr.nu.1.& 3.& Anch.nu.1. Butr.capit.cum cauſam.nume.1. de teſti.& ibi Io.And.col.3.circa fin.uer.cũ cauſam.Zabarel.c.con ſtitutus.de fide.nu.2.col.1.But.c. uenerabilis.num.6.de teſtib.lib. 2.par.2.

Teſtes non latini quomodo per nota rium latinum examinantur. Nell. tracta.de teſtib.nu.98.

Teſtis uerba capituli ſuper quo depo nit poteſt petere declarari, Salic. ff.ſi cert.peta.l.1.num.4.

Teſtes ſi rationabiliter, non intelli gãt debent uulgariter capita legi & ad uerbum exponi, Anch.clem. de teſtib.c.ne in Agro.nu.9.Fe. lin.rubri.de conſti.nu.16.Bertac. uerb.teſtes interroga.nu.3.

Teſtis dictum non ualet ſi non fuerit perfectum examen.Iaſo.auth.hac conſultiſsima.§.ex imperfecto, nume.3.C.de teſta.

Teſtium uerba quæ nõ poſſunt pro priè exprimi in latino debent ſcri bi in uulgari, Mill.in uerb.teſtis, nume.105.

Teſtes uariarum linguarum poſſunt deponere, quilibet in ſua lingua, Bal.l.Blanditus.C.de fideiuſſ.

Teſtes lingua materna deponant, Re buf.trac.de inq.ar.4.nu.22.to.3.

Teſtium examinis officium conſiſtit circa duo Butr.cap.cum cauſam, nu.4.de teſtibus lib.2.par.2.

Teſtimoniũ deponens dẽt in ſcriptis redigi ut lit.nõ cõteſ.c.Accedẽs, col.2.Nell.tracta.de teſti.nu.98.

Teſtes quando citantur an debeat ſcribi in actis quòd ſponte depo- nunt, Bal.auth.presbyteros.C.de epiſ.& cler.

Teſtes uel inſtrũ de mandato alte- rius recipiens debet teſtium con ditiones ſeu circunſtantias ſcribe re Specul.tit.de teſtib.§.7.nu.5.

Teſtib. depoſitio eſt perlegenda, & ubi examinari debeãt, Rebuf.tra cta.de teſtibus art.1.nu.3.to.2.

Teſtis recipit & etiam dicta in acta redegit ſcribere debet ſecundũ tamẽ examinationẽ quanta ſit eis fides adhibẽda, Ioan.And.in No- uell.c.quoniã contra col.3.circa prin.uerb.Hoſti.de proba.

Teſtis qui dicit.Cognoſco malefa- ctorem per perſonã & nomen.& ideo peto ipſũ exhiberi ut reco- gnoſcã debet audiri, cũ aliter ma leficiũ probare nõ poſsint, Ang. ff.ſi ex no.cauſ.aga.nu.1.Lud.Ro- ma.ff.de publi.& ueſtig.l.prætor ait.§.quòd nouiſsimè nu.3.Barb. c.ſignifica.nu.32.de libell.obla. Alber.de Roſ.ff.ad exhibendũ.l. exhibere,nu.1.Butr.trac.de teſti. nu.44.Catal.tracta.de ſindi.nu. 152.tom.14.

Teſtis ſi petit ſibi exhiberi rem uel pſonam de qua interrogatur ut il lam cognoſcat debet fieri cum in dumentis & qualitatib.eius, Bar. l.cum ſi exhibuiſſet.§.ante autẽ. ff.de publi.iud.num.20.

Teſtis uel pars poteſt petere ut res iu dicio exhibeatur, ut ipſam reco- coſcant, Tindar.tracta.de teſtib. c.9.nu.2.Paul.l.cũ ſi exhibuiſſet.

§.

§.qđ ait.ff.de publ.& vecti. Imo. ff.de publi.l.1.nu.3. Capell.Tholoſ.q.142.Ber.uerb.teſtes depon. num.62.

Teſtes cuius partis ſint primo examinandi,Bal.c.1.de feud.& pace tenen.§.ſi duo,num.3.

Examinatio teſtis debet fieri ſecretè.

Teſtis dictũ ſecretè recipi debet gl. l.ſi quando. C.de teſti. nu.9. & l. nullum,nu.1.C.de teſtib.Bal.l.nullum.C.de teſtib.nu.5. & c. in nomine domini,nu.7.de teſtib. But. c.2.num.13.de teſtib.li.2.part.2. Zab.c.inquiſitionis.§.3.de accuſ. nu.1.col.3.Ancha.Cle. de teſtib. c.de teſtib.nu.2.Pau.de Caſtro.l. nullum,nu.3. C.de teſtib. Panor. c.quia propter,nu.14.de elec.Vital.Cle.teſti.nu.75.de teſti. Cor. conſ.110.nu.13.uol.2. Bart. Cepol.trac.de cogna.nu.10. tom. 1. Iaſ.l.quiſquis. §.editionem. ff.de eden.nu.14.Rebuſ.trac.de teſtib. nu.8.to.3.Rebuſ.trac.de reſcrip. art.4.gloſ.4.Ber.uer.teſtes depo. num.11.

Teſtes reprobantur ſi non ſecretè depoſuerunt, Bagarot.trac.de teſti. num.88.

Teſtis quilibet debet de per ſe examinari, & an poſsint omnes ſimul interrogari & reſpondere,Pau.de Caſtr.l.nomine, nu.2. ff. de legib. Spe.de teſt. §.Nunc,uer.ſed ponetit.de teſti.§.7.nu.9.Pano.c.cum cauſam el 1.nu.5.de teſtib.Nepos. trac.de excep. num.68. Petrus de Bai.trac.de elec.nu.3.

Teſtes quando ſimul,& eodem tempore deponere dicantur, Franc. trac.de teſti.nu.106.

Teſtes plures ſi ſimul examinantur licet probent eis, tamen fides nõ adhibetur,qa ſecretè examinari debeat,Nell.tract.de teſtib.nu.164. Butr.conſ.15.num.3. de pœniten.

Teſtimoniũ teſtis qui deponit in publico an ſit ualidum,Bal.de elect. c.quia propter, num.29. Rebuff. in concorda.§.cum uero de colla.

Teſtes an & quãdo poſſunt parte pręſente examinari gl. in l.minime.ff. de legib. & de teſti.& atteſt. c.in nomine domini, col.3.Nepos tra. de excep.art.19.nu.44.to.13.Io. Monac. tract.de defenſ.iur. §.qa nume.7.Alber. de Roſ.ff.ad l.Iuliam de adulte.§. quæſtioni,nu.2. Vital.Cle.teſtib. nu. 103.de teſti. Salicet. ff.de teſti. l.iureiur.nu.1.

Teſtium examinatione facta in præſentia partis an noceat in aliqua parte abſente,Vital.Cle.teſtibus, nu.104. de teſtibus.

Teſtis audire non debet alteram partium,Imol.de fideiuſ.c.conſtitutus, nu.12.

Teſtes in cauſa graui, & ponderoſa coram duob.teſtib.examinari debet & quando Stepha. Aufre.tracta.de teſti. num.92. & Petrus de Bai.tract.de elec.par.3.nu.2.tom. 4.Abb.c.cum cauſam el 1.num.5. de teſti.gl.c.iurent.uer.& ipſo.ff. de

de teſtib. Boer.q.9.par.1. Bero. c.quoniã cõtra de proba. nu.77.

Teſtes in arduis coram honeſtis perſonis accipi debent, Barba.c.pro debilitate,nu.26. de offi.delega.

Teſtes an ſine adminiculo ſint recipiendi,Rebuf.trac.du inquiſ.nu.9.art.17.to.3.& trac.de adiuncto art.2.nu.13.tom.3.

Teſtium dictũ quod iudex non tendẽt quomodo propter ſufficientem probationem repellatur, Io. And.in Nouell. c.de teſtib.col.4. circa fi. uer.ſufficiens de teſtibus.

Teſtes debent dictum ſuum ſecretum tenere vſque ad publicationem,Io.An.in Nouell. c.fraternitatis,col.4.circa fin.uer.in gl.vlt. de teſtibus.

Teſtium depoſitiones ſecretas ſolẽt auditores Sacri Palatii dum cauſa diſputatur plerunque in aliqua parte exprimere cauſarum patronis,Veſtri. Prac.Ro.cur.car.139.

Teſtis cuiuſlibet dictum extenſe ſcribi debet, Amod.de Caſtell.tract. de ſindi. nu.195.

Teſtium dicta ſi non conſcribuntur non ualet ſententia, Bald.l.prolatam. C.de ſenten. nu.17.

Teſtis dictũ debet extenſè ſcribi & an poſsit deponere per relationem alterius iudicis.

Teſtes plures ſi producantur in eadẽ inſtantia & unus deponat extenſè alter dicit talis homo. An tale teſtimonium reprobetur,Tindar.trac. de teſti.par.1.c.8.nu.4. Io.An.in nouell. c.Nihil col.2. circa med. uer.Nihil,de uerb.ſign.& ibi Anchar.nu.2.Pau.de Caſt.conſ.103. nu.2.uol.1.Barb.eo c.licet ex ſuſcepto, de foro.comp.num.55.& conſ.25.nu.2. uol.2. Mill.uerb. teſtis. nu.116. Bert.uerb.teſtium depoſ.nu.3.

Teſtis dictum ſcriptum per notarium ſcribẽdum depoſuit ut alius probat ſi teſtis ſit ualde legalis, Feli.c.ſuper his, nu.22. de accuſ.

Teſtis productus & examinatus in vna cauſa, ſi in alia ſuper eodem examinatur dicat.Dico prout dixi in alia cauſa,an ualeat, quòd ſit arbitrarium iudici, Bar.l.eos qui. ff.de falſ.

Teſtis ſi primò depoſuit & dictum ſuum eſſet nullum, deinde depoſuit per hæc uerba, dico per omnia iam dixi,an ualeat & cõfirmet primum dictum, Ang.ff.de legi.l.legata,nu.1.part.1. Ripa.ff.de re iudi.§.ſi iudex,nu.3.Bart.l.fi.C. de teſti.nu.6.Bal.l.geſta, nu.6. C. de re iudi.& l.ſi quæ.C.de uendi. rei conſ.li.10. num.1. Tindar.tracta.de teſti.nu.3.c.8.nu.2.Guid. Papa,q.12.nu.1. Panor. c.cum in tua, nu.3.de teſtib.Nell.tracta.de teſti.nu.198.

Teſtis põt ſe referre ad aliam depoſitionẽ, nihilominus iudex põt cogere ut depõat ſpecificè, & hoc caſu

Teſtis poteſt petere ſibi exhiberi depoſitionem Pet.de Anch.in clem. teſtib.in fin.de teſtibus Hippol. l.ex libero.numero 13. ff.de quæſtio.

Teſtes recepti ſeu examinati etiam deponunt ſe referendo in omnibus.& per omnia ad ea quæ prius dixerunt de ipſo hoc modo facta non probant, Socin. conſi.98.nu. 14.volum.3. Aimo conſilio 115. nume.1.Socin.Iun.conſ.12.num. 19.uolum.2.

Teſtis ſe referens ad alio per eum dicta non probat, Corn. conſil.56. num.4.uol. 1.

Teſtis ſi fuerit malè examinatus & poſtea rectè & dicat per omnia ſe dicere quæ in prima depoſitione dixerat, ualet eius dictum, Soc.l. legata inutiliter. ff.de legat.1.nu. 8.Hippol.l.ex libero,numero 13. ff.de quæſtio.Corn.conſi.59.volum.1.in prin.Felin.ca.cum in tua de teſtib.nume.1. Bertach. uerb. teſtium repe.numero 18.Alexan. conſilio 133. ſub.nnmer.4.lib.1. poſt Bart.ibi,nume.3.

Teſtis ſecundò examinatus ſuper eodē facto pōt dicere dico per oīa ut dixi in primo dicto, niſi Iudex haberet eum teſtē ſuſpectū, quia tunc cogeretur de nouo deponere ſeriatim, Hippol.l.eos,nu.4.ff. ad l.Corn.de falſ.Io.de Graſ.tracta.de ſubſtan.procur.uer.interrogat.num.6.tom.12.

Teſtis dicens,dico ut dixi in alio iudicio nō probat ſed dabitur terminus ad deliberatè deponēdum. Bert.uer.teſtes in alio iudicio, n. 10.& uerb.teſtiū repetitio,nu.28.

Teſtis ſpecificè non per relationem ad alium dictum deponere debet, Tindar.tracta. de teſtib.par. 3.num.2.cap.8.

Teſtis referens ſe ad ſcripturam non facit aliam probationem q̄ quę continetur in ſcriptura, Affli.deciſ.72.nu.7.de iudi.Bertac.uerb. teſtium impugnatio, numero.19.

Teſtis interrogatus an interfuerit tali cōtractui & qualiter, ſi reſpondeat ſe interfuiſſe ſed non recordari qualiter proceſſit, tamen dicit qđ fecit memoriam in quodā libro ſuo & referat ſe ad illā ſcripturā quando teſtificatio ualeat, Paul.de Caſtro.l. iubemus. nu.4. C.de teſta.& conſil.193. col.fin. nume.2.volum.1.

Teſtis qui depoſuit hoc modo, dixi in alia mea depoſitione ſiue nil ad ꝓpoſitum depoſitio eſt nulla, Felin.c.ex parte de reſcriptis uer. ſimile de teſt.

Teſtis pōt ex ſe uel relatione ad aliud teſtificari quod eſt pro inquiſitoribus ut ualeat reſcriptio facta cū extenſione dicti primi teſtis, But.c.2.n.2.de regula lib.2.

Deponere qualiter dēat teſtis.

Teſtium depoſitio an ſit de ſubſtantia proceſſus, Ang. C.de ſenten. & interlo. omni.iu.l. prolatā,nu. 5.Bellem.ca.ei qui appel.§.Item, ſen-

ſententia, num. 12.2.q.6.
Teſtes iurari non tamen inquiſiti uel uice uerſa an imperfecta probent Bellem.c.ſanè de iureiur. nu.74.
Teſtium productionem officiū quid ſit, Azo in ſumma de teſtibus, nume.30.& C.de teſtib. l.teſtium, nume.6.& 7.
Teſtium inſcriptionē totā ſiue depoſitionem auctoritatē non facere, Fulgoſ.C.de fideicommiſſ.l. quæſtionem, num.10.
Teſtis iurans non probat niſi etiā deponat, Ang.Peruſ.cōſ.399.nu.2. Bal.c.1.uerb.Nota iſta duo, ſi inter dom. & uaſſal. & l.ſi quando de teſtibus.
In teſtibus dictum ſi præualet iuramēto, Bero.c.licet cauſam, num. 84.de probat.
Teſtis non examinati dictum coram iudice facit fidem quando parti non poteſt imputari, Bar.l.ſolam, nu.7.C.de teſtibus.
Teſtimoniū ſine examinatione quo modo ſufficiat, But.c.conſtitutus, num.8.de appell.lib.2.par.2.
Teſtimonium Populi ſine examine an ſufficiat, Bellem.c.cōſtitutus, de appell.nume.4.
Teſtis in quo non poteſt eſſe ignorantia nunquā debet dicere niſi quæ in ueritate uidit & audiuit, Tindar.tract.de teſti.ca.7.nu.3.
Teſtes qualiter debeant deponere, Rebuf.in cōcord.tra.de nomina. pag.61.Caſſan.conſ.52.num.16.
Teſtis de quo deponere debeat, Alber.de Roſ.tracta.de teſtib.part. 3.num.25.& num.22.Specul.de teſti.§.nunc tractandum, uerb.tabellio autē, Azo.in ſumma de teſti.num.31.Boer.q.108.par.1.Pariſ.conſ.95.nu.2.vol.1. Cuman. ff.de his quæ in teſta. delen.l.qui in in teſtamento, nu.3.
Teſtis depoſitio neneſſaria quæ, Bellem.c.teſtis.num.83.q.9.
Teſtes debent teſtificari de actus frequentia & diuturnitate, Alex. conſil.45.nume.3.& 8.lib.2.
Teſtis etiam interrogatus de quo deponere debet, Bertran.par.1.cōſ. 103.numero 2.
Teſtis non debet declinare neque ad dexteram neque ad ſiniſtram, Vital.clem.teſtibus, numero 64.de teſtibus.
Teſtis debet deponere de eo quod percepit ante litem motam, Imo. de teſtibus & atteſta.c.licet, numero 2.
Teſtis non debet deponere niſi de eo quod eſt ſibi notum, Bal.l.quoniam liberi.C. de teſtibus.
Teſtis deponere debet & interrogati ſuper tota cauſa & pro utraque parte Bertac. uerb. teſtis. depo. num.22.Salic.de teſti.l.ſi quis teſtium nu.14.Paris de Put.Rubr. de tortura.2.uerb. tortura el 2. nu.9.& 10.Paris conſi.23.num. 7.uol.4.
Teſtis ſuper facto & non ſuper uſu teſtimonium dicere debet, Alber. de Roſ.trac.de teſti.par.1.§.expedita, nu.1.tom.13.
Teſtes nō debent deponere ſuper oc

cultis criminibus, Anchar.c.qua liter el 1.de accuſ.nu.7.

Teſtis nil de ſuo ſed de facti ſerie teſtificari debet, Barba.c.canonum ſtatuta, nume. 111.

Teſtis deponere non debet dicere eſſe factum iuſtè uel iniuſtè, Specul.de probat. uer.ult. quæritur.

Teſtium conſcientiam iudex debet uariis modis informare, Cor.conſil.181.num.19.uol.2.

Teſtis productus & iuratus in tota cauſa pro una parte debet examinari inuito producẽte ad inſtantiam alterius partis, Innoc nu.3. uerb.ſed fixe, tenẽdum quem ibi refert & ſequitur Io.And. in Nouell. & docto.c. præſentium in glo.uerb.proteſtatus de teſti.ubi Abb.nu.12.& Imo.nu.6.Bal.l.nimis.C.de teſtibus, Bart. conſilio 27.nu.1.uol.2.

Teſtis debet pro utraque parte deponere, Rip.regula qui ob gratiã de reg.iur.Albe.de Roſ.1.infor.nu.8.col.3.Berta.auth.de teſtib.ibi nil,n.1.Bal.auth.ſed iudex.C. de epiſ.& cleri.Sali.ff.de proba.& præſump.l.cum de ætate, nu.primo, Belle.c.ſi hæreticus, nu.6. 2.q.7. Roma.ff.de iureiuran.l.ſi quo Patroni,nu.8.& §. Idem Iulianus, Ludo.Roma.conſ.434. nu. 2.Ripa.ff.de eden.l.is apud, nume.23. Pariſ.conſ.88.num.27.uolum.3. Bertach.uerb.teſtes depo.numero 163.Butri.cap.2.nume.8.de teſtibus.

Teſtis ex iuramento obligatur ad dicendam ueritatem, Bald. c. de teſtibus,num.6.de teſtibus, Afflic. feud.ca.1.ſi de inueſti.inter dom. & uaſſal.lis oria. not.4.Igne.l.3. §.ſi quis tabu.nume.163.part. 1. ad Sillan.

Teſtis poteſt tacere ueritatem ſi illa ueritas non poteſt per alios probari, Affl. ca.1.ſi de inueſti. inter dom.& uaſſal.lis oria.not.10. de uſib.feud.

Teſtis licet ab utraque parte debeat dicere ueritatem ad producentẽ tñ ſpectat reficere expenſas, Io. Monac.c.mulieres, nu.2.de iudi.

Teſtis ĩterrogatus nec amore nec cõmodo proprio nec odio teſtificari debet, Rebuff.tracta.de inquiſiti,num.17.arti.23.glo.1. tom.3.

Teſtis debet plenè & ſine calumnia factum narrare, Bal.c.fraternitatis,nu.13.de teſtib.Alex conſil.2. num.7.lib.7.

Teſtis qui iurat ſuper tota cauſa debet uerum eloqui ſuper tota etiã non interrogatus pro utraque parte, Are.l.ſi duo patroni.ff.de iure iuran.num.6.

Teſtis qui iurauit dicere puram & meram ueritatem non debet aliq; id tacere quod ſcit, Felin.cap. cum dilect.de accuſat. nume.19. Bertach. uerb.teſtes depo.numero.19.

Teſtis ſi nimis grandeuus eſſet, terminus ad deliberate reſpondendũ ſibi daretur etiam ſi de proximo factuũ eſſet, Bertac.ca. cũ cauſam,nu.2.de iura.calum.Bertac. uerbo.

uerbo.teſtes depo. nu.22.

Teſtis pro una parte deponens, ſi interrogatus, pro alia noluit reſpondere non creditur, Nell. tracta. de teſti. nu. 93. Bald. l. 2. colum. 1. C. de eden.

Teſtis qui iurauit de re puram & meram ueritatem deponere de fama non probat, Nell. trac. de teſtibus num. 63.

Teſtis licet iuret pro utraque parte tamen pro producente debet procurari c. ſtatutum. §. proferendo de reſcrip. in 6. Bart. auth. qui ſemel, nu. 9. C. de probat.

Teſtes ieiuni deponant, de teſtib. c. 1. Bald. c. placuit, nume. 41. de teſti. Panor. c. 1. nu. 4. de teſti. & c. placuit, nu. 4. de teſti. Ancha. c. 1. nu. 5. de teſtibus.

Teſtis dum deponit debet eſſe ieiunus, de honeſtate tamen, de neceſſitate ſi non ieiunus deponit eius dictum non uitiatur, Butr. c. 1. nu. 3. de teſtib. li. 2. par. 2.

Teſtis an poſſit occultare ueritatem aliquo modo tam in ciuili quàm in criminali, Felin. c. 1. de teſti. cogen. nu. 4.

Deponere an poſſit teſtis per ſcripturam vel per Procuratorem.

Teſtis an poſſit dare teſtimonium ſuum in ſcriptis, Bal. l. iuſiurand. nu. 3. C. de teſti. But. cap. de teſti. numero 7. Bellem. cap. de teſti. & atteſta. numero 16. Salic. C. de teſti. l. iuſiurand. numero 8. Archi. 5. q. 2. cap. relatum, numero 1. col. 4. Panor. cap. teſtibus, numero 10. de teſti. & cap. à nobis, numero 3. qui matr. accuſ. poſſ. Imol. de maior. & obed. cap. cum in eccleſiis, numero 9. Fulgoſ. ff. de iureiurando. l. admonendi, numero 27. Felin. cap. de teſtibus, numero 10. de teſtib. Anto. Panor. trac. de uirtu. iuramenti, numero 102. tom. 9. Alber. de Roſ. trac. de teſtibus. part. 1. §. expedita, numero 13. tomo. 13. Nell. tracta. de teſtib. numero 90. tom. 13. Stepha. Aufre. tracta. de teſti. numero 94. tom. 13. Mill. uerb. teſtis, numero 2. Hippol. l. de minore. §. plurimum, numero 2. ff. de quæſtio. Igne. l. 3. §. ignoſcitur, numero 38. part. 1. ad Silan.

Teſtibus non teſtimoniis creditur, Alber. de Roſa. ff. de teſtib. ſuper rubri. numero 6. & l. teſtium, numero 21. Archid. 6. quæſt. 9. cap. teſtes, numero 6. colum. 4. Tindar. tract. de teſtibus, numero 3. Imo. de cohabi. cleri. & muli. cap. tuæ nos, numero 5. Aimo conſil. 6. numero 22.

Teſtes non per ſcripturam ſed præſentialiter de his quæ uiderunt & audierunt teſtificari debent, Io. Andr. in Nouell. capit. cum in eccleſia columna 3. circa fin. uerb. Nam & teſtes, de maior. & obed. 3. quæſt. 9. cap. teſtes. § proximo col.

col.4.& c.hortamur, col.3.Albe. de Roſ.ff.de quęſtion.§.tormenta,nu.4.& C.de teſti.l.iureiurando,nu.2.Butr.c.inquiſitionis, nu. 23.de accuſ.li.5. Zabarel.c.teſtimonium,de teſtibus, nu.4. & c.à nobis,qui matri.accuſ.poſſ.nu.6. & 7.Lud.Roma.conſ.204. nu.6. & ff.de iureiur. l.ſi duo Patroni, nu.5.& 7.§.Idem Iulius,Fulgoſ. ff.de teſtibus. l.teſtium. §.idem diuus,nu.1.Gemi.conſ.142. num. 4. Vital.clem.teſtibus num.74.de teſtibus. Afflict. in prælud. q.2. Ruin.uol.1.conſ.110.num.5.Soc. Iun.conſi.12.nu.21. uol.2. Boer. q.38.par.prima,Mill.uerb.teſtis, num.74.

Teſtes debent expreſſè & explicitè dictum ſuum deponere ut ſic iudici appareat quo uultu & trepidatione deponat,Soc.Iun.conſ.12.nume.20.uolum.2. Mill.uerb.teſtis, num.12.

Teſtimonium per ſolam cartulam abſque expreſsione uerbali non admittitur etiam in cauſa matrimoniali,But.c.2.nu.2. qui matri. accuſ.poſſ.li.4.

Teſtis non poteſt ſcribere dictum ſuum ſaltim in arduis, Præpoſ.c. 2.nu.3.qui matri.accuſ.poſ.

Teſtis poteſt dictum ſuum in ſcriptis redigere,licet iudex poſsit eum uidere & audire eum loqui,Barto.l. Theopompus, num.12.ff.de dot. prælegat. Berta.uerb.teſtis depo. num.28.

Teſtes debent uerbo non ſcriptura de his quę uiderunt in iudicio teſtificari, ſecus extra iudicium, quia tunc eis creditur ſola ſcriptura donec contrarium probetur, Butri.c.cum in euangeliis,nu.15. de maior.& obed.lib.1.par.2.

Teſtis teſtimonium ſuum in ſcriptis iudici tradere poteſt ex cauſa, Igne.l.3.§.Ignoſcitur, nume.37. par.1.ad ſillan.

Teſtium dictam ſeu teſtimonia licet non uerbalia ſed tantum per ſcripturam licet non faciant plenam probationem faciunt tamen præſumptionem,But.c.2. num.3.qui matri.accuſ.poſſ.li.4.Præpoſ.c.2. nu.2. qui matri.accuſ.poſſ. Hipp. l.de minore.§.plurium,num.7.ff. de quæſtio.

Siquis conſtituit procuratorem etiã cum ſpeciali mandato ad deponẽdum teſtimonium non ualebit depoſitio.c.2.nume.4.qui matri.accuſ.poſſ.Benedi.in reper.c.Rainutius,col.4.de teſta.

Teſtis an poſsit deponere per nutum quando nõ poteſt loqui Ang. ff.de adoptio.l.ſi pater naturalis, nu.4.par.1.

An & quando examinantur teſtes in tortura.

Teſtes an poſsit aliter conſtringi ut ueritatem dicat quàm per iuramẽtum,Butr.c.tuis,num.6.de teſtib. li.2.par.2.Panor.c.tuis quęſtionibus,nu.7.de teſti.

Teſtis

Teſtis an & quo caſu poſsit torqueri pro ueritate habenda, Panor.c. cum in contemplatione, num.10. de regu.iur.Cin. C.de fide inſtrum.l.apud,nu.2. Ang. C.de fide inſtrum.l.iudices,nu.4.Aret.rubri.de quæſtio. & tormen. nu.8. volum.1.qui iudex,nu.26.uol.1.& uerb.comparuerunt uerſi.quæro, nu.18.vol.1. Hippol.in practi. §. expedita.nu.38.

Teſtis antequam aliud deponat an a principio torqueri poſsit,Tindar. tract.de teſti.nu.2.

Teſtes non poſsunt torqueri niſi indicia præcedant contra ipſos & contra reum, Berta.uerb.teſtium coactio,num.7.Ruin.conſil.147. volum.5.& conſil.7. numero 1. volum.5.

Teſtis tortus ſine indiciis nil probat gloſ. &Bartol.l.1.§.Idem. ff.de quæſtio.

Teſtis ita poteſt torqueri in inquiſitione generali ſicut in ſpeciali, Bar.l.ſi fine,nu.4. ff.de quæſtio.

Teſtes regulariter conuincendi mendacii cauſa torquendi non ſunt, Cepol.conſ.60.numero 4.in criminali.

Teſtes ſicut ante litem conteſtatam non poſsint recipi ita nec debet aliquis torqueri,Bar.l.ſiquis adulterium,nu.1.ff.de adulter.

Teſtis quando torquetur contra certam perſonam non debet de circunſtantiis interrogari,Barth.l.1. §.qui quæſtionem numer.2.ff.de quæſtio.

Teſtes ubi torquentur ſufficit torqueri duos uel tres factum ſcientes,nam referenda eſt tortura,Bal. l.data opera, nu.39. qui accuſ.nõ poſſ. Alex.l.ex libero. ff.de q̃ſtio.

Teſtes torqueri poſſunt qui ſunt inhabiles uel defectu famæ uel ſtatus Alex.l.ex libero.ff.de quęſtio.

Teſtis primò torquetur quàm tabellio tanquam perſona publica,Bal. conſ.55.par.1.

Teſtes uiles in omni cauſa an poſſint torqueri, Archid.12.q.3.c.ille qui,nu.4.col.3.

Teſtis uacillans debet torqueri, Bal. l.presbyteri.C.de epiſ.& cler.col. 1.nu.1.Bald.conſi.492.par.5.nume.5. Zabarel.clem.de hære.cle. 1.uerſi.dato,nu.3.Panor.c.ſuper literis,nu.1.de pęn.Iſer.ſuper conſti.Neapol.3.quæ incipit in damna,nu.31.Hippol.conſ.88.nu.4. uol.2. Bert.uerb. teſtium productio nu.34.Din.reg.ſine culpa;de regul.iur.

Teſtis quando unum extra iudicium dixit etiam contrarium in iudicio cum ſacramento, an pro ueritate ſit torquendus, Cepol.conſil.60. nu.3.in Crimi.

Teſtes omnes in teſtimonio uacillantes poſſunt, & debent torqueri pro eruenda ueritate,Bald.l.presbyteri. C.de epiſ.& cleri.nu.2. Capic.deciſ.142.nu.13.

Teſtis contrarius in quibus caſibus ad torturam poni poſsit, Cepol. conſ.60.nu.12.in crimi.

Teſtis uarius, uel vacillans in cã ciuili

uili an poſsit torqueri, Hippol.l. ex libero homine,num.1. & 12.ff. de quæſtion.

Teſtis uacillans etiam in cauſa ciuili torqueri pōt ut ueritas eruatur, Alber.de Roſ.ff.de quæſtio.§.ſeruum mariti,num.2.Hippol.l.eos, nu.1.ff.ad l.Cornel.de falſ.Bartolomæus Cepol.conſ.60.nu.8.

Teſtis quādo ſuper capitulo uno vel pluribus interrogatus dixit ſe nil ſcire & reprobatur per alios q dicunt ipſum fuiſſe præſentem,& ipſum audiuiſſe, multū intereſt, an tūc ipſe ad torturam poni poſsit Cepol.conſ.60.num.13.in Crimi.

Teſtes uiles & uacillantes qui offendunt aures iudicis poſſunt torqueri,Felin.conſ.36.nu.6. Nepos tractа.de except.artic.19.nume.43. tom.12.

Teſtes uiles pro teſtimonio non torquentur niſi uacillent uel niſi de mendacio conuincantur uel ſponte ad teſtificandum uadant, Bart. Cepol.conſi.60. nu.7.

Teſtes infames & criminoſi ſine tortura ad iudicium admitti non debēt Cepol.cōſ.60. nu.2. in ciuil.

Teſtis uarius, & nullus quis eſſe dicatur,ut torqueatur,Paris de Put. trac.de ſindi.nu.6.

Teſtis unus ſi neget ſe inter fuiſſe & alii quòd interfuerit poteſt torqueri, Bart.l.ex libero.ff.de quæſtio. Paris de Put.trac.de ſindi. §. teſtes,nu. 10. & quid ſi ſe in continenti corrigit.Idem,nu.2.

Teſtis dum ſuſpicatur quòd ſciat ueritatem per iudicē poterit torqueri abſque aliquibus indiciis ut ueritatem, dicat, ſi non vult ipſum reuelare,Gram.uoto 31. num.20.

Teſtes non admittuntur ſine tortura,Hippol.in practi.§.diligenter, num.28.& quando inhabilitas teſtis admittatur,nu.84.

Teſtes torqueri poſſunt qui ſimiliter præſumuntur ſcire ueritatem, Ber.uerb.teſtium coactio,nu.29.

Teſtes ſuſpecti ſine quæſtione admittendi non ſunt,Nepos tract.de exceр.nu.57.

Teſtes reprobari à iure non examinantur ſine tortura,Hippol.l.ex libero, nu.12.in ſi.ff.de quæſtio.

Teſtes infantes torturæ ſubiiciuntur,Alexand.conſ.2.num.3. li.1.

Teſtis unicus in crimine excepto productus torqueri poteſt,ſi reus aliàs conuinci nequeat, Igne. l.1. §.ſerui.nu.96.par.1.ad ſillan.

Teſtificari qui non poteſt inuitus cōtra aliquem non poteſt in eum torqueri,Barto.l.1.§.ſi ſcriptum, nu.1.ff.de quæſtio.

Teſtis qui non poteſt inuitus contra aliquem teſtificari ſine tormentis non poteſt etiam tormentis cogi: ut dicat contra illum teſtimoniū, & ſi cogatur etiam cum tortura dictum ſuum non facit indicium ad torturam, Hippol.l.1. §.ſi ſeruus bona fide,nu.1. & 2.& ff.de q̄ſtio.

Teſtes quando non ſunt torquendi, Bal.conſ.55.part.1.nu.1.

Teſtes omni exceptione maiores nō ſunt torquendi, Bald.conſil.383. part.

parte 5.numero 3.

Teſtes contra ſuum dominum non torquentur, Spec. de teſt. §. 3.

Teſtis religioſus ſi per uacillationē de falſo conuincatur torqueri nō poteſt per iudicem ſecularem, Capic. dec. 142. nu. 1.

Teſtes deponentes in tormentis uel poſt torturam nil contra inquiſitum probant, Ruin. conſi. 7. uol. 5. num. 3. Hippol. conſi. 48. num. 26. uol. 1.

Examinatio teſtium an delegabilis in ciuilibus & qua de cauſa.

Teſtium receptionis articulus quo modo eſt delegabilis, Butri. c. 1. numero 3. de teſt. cogen. libro 2. parte 2.

Teſtium cōmisſio poteſt fieri in criminalibus, Cin. C. de fid. inſtru. l. apud, nu. 1. Bal. auth. apud eloquentisſimum. C. de fide inſtru. nume. 1. Panor. c. cum Bertoldus, num. 26. de re iud.

Teſtium receptio & examinatio qñ committi posſit, Bar. l. ſcire oportet. §. oportet el 2. uu. 3. ff. de exc. tuto. & curato. & nu 4 Butr. c. uenerabilis de teſti. Panor. c. in tantum, num. 1. de colluſ. deteg. Fel. c. ſi qui teſtium, num. 1. de teſtib. Bertac. uerb. teſtium impugna. n. 82. Feder. Schen. tract. de teſtib. num. 9. tom. 15.

Teſtium receptio qñque committi non poteſt, Anch. c. mulieres, nu. 2. de iudiciis in 6. etiam in cauſa ciuili, Felin. c. cum cauſam de teſti. num. 55.

Teſtes in arduis cauſis debet iudex examinare, Afflict. de feu. c. 1. in prin. de contro. inueſt. Cap. deci. 90. num. 4.

Teſtes ſi iudex habeat ſuſpectos in cauſa ciuili an cogatur committere, Iſern. c. 1. nu. 8. tit. ſi de inueſt. inter dominum & uaſſall. lis oria. libro 1. Gram. uoto. 14. numero 12.

Teſtium receptio in cā feudali non committitur ſicut nec in cā criminali, Afflic. de feud. cap. 1. in prin. de contro. inueſti. & c. 1. ſi de inueſti. inter dom. & uaſſal. lis oria. not. 15. Quid ſi eſt commiſſa & teſtes depoſuerunt an probēt uel ſit nulli ibidem.

Teſtium receptio an posſit committi ēt in cauſis feudorum & de omnium partium uoluntate, Iſer. c. 1. num. 5. ſi de inueſti. inter dom. & uaſſal. q. oria. lib. 1.

Teſtium audientiam in cauſa ciuili ſi iudex tenetur committere, & dicat nolle audientiam committere ſed ipſe uult teſtes examinare an posſit ab hoc appellari, Afflic. c. 1. ſi de inueſti. inter dom. & uaſſal. lis oria.

Teſtes cuius qualitatis eſſe debeant ut ad eos examinandos iudex mittat patet his criminibus, ſi fuerit teſtis pauper, uetuluſque remotus, debilis egregius, aut

qui producit egenus, Ioan. Andr. nouell. c. ſi qui col. 4. circa princ. ver, ponebat de teſti. & ibi Imol. num. 1.

Teſtium examinatio non debet ſine cauſa committi, & dicitur cauſa legitima qñ ſunt de longinquo, But. c. cum cauſam, nu. 2. de teſt. lib. 2. par. 2. & c. ſignificauit, nu. 12. de offi. ord. lib. 1. par. 2.

Teſtiũ receptio in alio caſu admittitur quanquam propter impedimentum teſtes concernens, Butr. c. quoniam. §. 1. nu. 10. ut lit. non conteſt. lib. 2. par. 1.

Teſtes non ſunt a remotis locis auocandi, Alber. de Roſ. ff. de teſtib. l. teſtium, nu. 32. & c. conſtitutus col. 4. Butri. c. ſi qui, nu. 1. de teſti. li. 2. par. 2. Zabarel. c. cum cauſam de teſt. n. 1. col. 4 Sal. ff. de teſtib. l. teſtium, nu. 26. Io. Mona. c. Roma. §. conttahentes, nu. 5. de foro competen. Aluarot. rubr. de pace tenen. §. ſi tuis, nu. 4. Bal. l. nemo. C. de num. & trib. lib. 10. num. 2. Barb. c. conſtitutus, numero 5. de fideiuſ.

Teſtes non ſunt a remotis locis auocandi niſi ſit conſuetudo, Alber. de Roſ. ff. de teſtib. ſuper rub. nu. 10. Fed. Schen. tracta. de teſti. numero 22.

Teſtes ſi non ſunt in loco ubi cã agitur, tunc delegatus rogabit ordinariũ illius loci ubi cã agitur, Sp. titu. de iudi. delega. §. 2. num. 9.

Teſtes ſi potẽtes ſunt debet ad eos mitti, de teſt. c. ſi qui. col. 2.

Teſtes non uocant̃ a longe quando plus expenderetur q̃ ualor cauſę eſſet, Nell. tract. de teſt. nu. 97.

Teſtes examinari debent in loco ubi patitur quis aliquam cauſam, Barthol. l. ſi quis in prima additione de nomicula uerſ. ex qui not. nu. 3. Zabarel. conſ. 29. col. 3. nu. 16.

Teſtes recipi poſſunt in alia prouincia quã ubi litigatur, & per alios qua per iudices ipſos, de teſt. cap. cum olim. col. 4.

Teſtium receptio, qui cauſę ſint remittendi, an committi poſſit, Bal. ſuper feud. c. 1. ſi de inueſti. inter dom. & uaſſal. nu. 9.

Teſtis remotus a loco iudicii an q̃s producere cogatur, Zabarel. c. cõſtitutus. de fide. nu. 1. col. 1. Dec. de teſtib. c. quoniam, num. 4.

Teſtes ultramarini ut producant̃ an ſit danda dilatio, Bertac. uerb. teſtium productio. nu. 20.

Teſtes ubicunq; ſunt in parte longisſima & malitioſè pars negat ipſos aliquid ſcire, iudex põt partẽ compellere ut per ſe uel per aliũ uadat ad uidendum iuramenta ipſorum teſtium, & quid fiat de pecunia pro expenſis teſtiũ, Abb. c. conſtitutus, nu. 8. de fideiuſ. Hip. ſing. 384. Incipit dixi tibi.

Teſtes qui potuit producere in loco iudicii & non produxit, ſi poſtea teſtes ſe abſentant non auditur, ſi impetret quòd fiat remisſio ad locum in quo morantur teſtes, Angel. ff. qui ſatiſda. cogan. l. de die. §. iubetur iurare, num. 2. par. 1. Afflic.

ſlic.dec.337.num.4.

Teſtium in materia quid continens prouincia appelletur, Ioa.And.in Nouel,c.ultra tertiam, col.un.circa prin.uerſ.8. quæro de teſti.

Examinatio teſtium an ſit delegabilis in criminalibus.

Teſtium receptio in criminalibus non committitur, ſed teſtes ipſi iudici exhiberi debēt, Io.Andrea in Nouel.ff.de iud.c.Romana numero 11. Ioan.Monaca.c.contrahentes, num.4.de foro compe.Panor.c.1.nu.7.de teſt. cogen.Fed. Schen.tract.de teſti.nu.68.tom.13.Secus in cauſa ciuili, num.11. Ibidem, Franc.Curt.trac.de teſt. nume.60.tom. 17.limita in cauſa hæreſis, Franc.Pont.tracta.de lamiis, numero 84.tom.15 Hippol. conſi.4.nu.33.uol.1.Igne.l.una. §.ſerui.appell.num.166.par.1.ad ſillan.Socin.Iun. conſilio 60. nu. 2.uol.2.

Teſtes in cauſa criminali exiſtentes ēt extra prouinciam debēt remitti ad iudicem cauſæ, Abb.c.conſtitutus.nu.10.de fideiuſ.

Teſtis quare in criminali debet ſe coram iudice & non coram alio præſentandum iurare, & deponere, Bal.c.cauſam matrimonii, nu. 2.de teſtib.cogen.

Teſtium receptio an poſsit committi in criminalibus, Bal, auth.apud eloquentisſimum, num.2. Alb.de Roſ.ff.de teſtib.l.teſtium, nu.22 Butr.c.3.nu.12.de fideiuſ.lib.3. Bal.c.ſi qui teſtium, num.1.de teſti.Fel.c. cum cām de teſti.n.52.

Teſtium examinatio alteri committi poteſt quando de crimine per uiam exceptionis agitur, Soc.Iun. conſi.60.nu.13.uol.2.

Teſtium receptio & examinatio an ſit delegabilis etiam per inquiſitionem generalem, Butr.c.cū dilecti.nu.18.de acuſ.lib.5.

Teſtes in criminali an posſint recipi in abſentia iudicis, Bal.c.At ſi clerici.nu.24.de iud.

Teſtis examinatio per literas poteſtatis committi qñ agitur de purganda innocentia alicuius de aliquo crimine impetiti, Socin.iun. conſi.60.nu.7.uol.2.Item quando de crimine ciuiliter agitur ibidem.Item ſi cōſuetudo diſponat etiam in cauſa criminali ibid.

Teſtes alterius teritorii in cauſa criminali an posſint examinari per alium quàm per iudicem, Areti.l. qui iudex uer.tu autem, num.34. col.1.Soc.iun.conſi.60.nu.2.

Examinatio teſtium cui ſit committenda.

Teſtes examinandi extra territoriū debēt examinari ꝑ iudicem illius territorii, Ludouic.Roma.1.par. quemadmodum teſta. aper.l. ſed ſi quis, num.1.Paul.de Caſtro.l.ſi quando, num.2.C.de teſti.& nu. 3.& 4. Rebuff. in præfario ne de lit.requi.numero 29.tom.2. Fe-

der. Schen.tracta.de taſti, numero 10.

Teſtium examinatio quibus cõmitti ſoleat de iure ciuili & Canonico Gomeſ. c. mulieres de iudi.in 6.nume.30 Barba.§.& quoniam in auth. de teſtibus ibi alibi ponitur,nu.5.Ludo.Roman.ff.de offi.aſſeſ.l.omne.nu.10.

Teſtes à iudicibus examinandi ſunt vel ab alio cui iudex committat Ripa.ff.de iureiur.l.admonendi, nume.189.

Teſtium examinatio q̃ ſemel fuerũt in curia præſentari & iurati, ſolet à magna curia committi vni de curia,Capic.deciſ.90.nu.7.

Teſtium receptio poteſt committi notario etiam nõ habenti iuriſdictionem de partium voluntate, Barto.auth.apud eloquentiſſimum,nu.1.C.de fide inſtru.

Teſtes ad iuramenta recipere poteſt tabellio de volũtate iudicis,Ang. C.quemadmodum teſta. ordi.l. hac conſultiſſima.§.ſi quis autẽ, nu.5.Bal.c.ſi qui teſtium, nume. 2 de teſtibus.

Teſtium examinatio ſimplicibus cõmittenda non eſt,gloſ.ca.præſentium de teſti.& atteſta.nu.6.Io. And.in nouell.de teſti.ca.preſentium,nume.28.

Teſtes ſi foréſes fuerint & propter imminentẽ neceſſ.poterunt recipi teſtes qui in cauſa criminali cõmiſſarij fuerint, Barba.c.conſtitutus,nu.8.de fideiuſ.

Teſtiũ receptio dicitur iuriſdictionis, examinatio autẽ facti poteſt cõmitti & extraiudicialiter fieri Rota.dec.488.nu.1.in antiq.Bal. cõſ.196.par.prima nu.2.Specul. de leg.§.2.ver.ſed nũquid, Barb. c.cũ Bertoldus col.2.ver.4.ſoluit de re iudi.Panor.c.cum cauſam nume.10. de appell.

Teſtium receptor nõ eſt merus executor, Imol.de offi.delega.ca.1. nume.9.

Commiſſio de receptione teſtium facta per iudicem notario habet vim interlocutoriæ, Bald.conſ. 451.par.4.nume.4.

Examinatio teſtium cui ſubdelegari poſſit.

Teſtium examinatio & receptio an poſſit ſubdelegari per illum cui fuit commiſſa,Panor.ca.cum Bertoldus, nu.27.de re iudica.Bald. conſi.296.par.1.nu.1. Bellẽ.c.cũ Bertoldus de ſenten. & re iudi. nu.37.Fran.c. cauſam de appel.

Teſtium examinatio cui cõmittatur in cauſa ciuili & quare nõ poſſit alteri delegari Paul. de Caſtro.l. Iudicens, nu.5. C.de fide inſtru.

Iudex non poteſt committere examinationem teſtium & quid ſi de conſenſu vtriuſque partis cõmittat,Bal.cõſ.382.par.3.n.4.Ang. C.de fide inſtru.l.iudices, nu.2. & ſicut receptio examinis teſtiũ poteſt recipi de prouincia in prouinciã.Ita receptio productionis inſtrumẽtorum etiã iudex cui fa-

cta eſt talis commiſsio debet examinatis teſtibus eorum dicta in publicam formam redacta remittere ad iudicem cauſæ, Ang. l. iuces, numero 7. de fide inſtrumentorum.

Teſtiũ receptio aut prouiſio de idoneitate indagãda ſi per Papam alicui commiſſa fuit, vtrum poteſt ille receptor vices ſuas alteri committere, Anchar. clem. de offi. & poteſta. iudi. delega. cap. 1. nume. 1. & 3. & quid de hac regula ſi eſt idoneus ætate, moribus & ſcientia & alijs clauſulis in literis beneficialibus inſeri conſuetis vtrum & quã faciant cõditionem & quo ad memoriam ibidem, numero 6. & 7. & vtrum in inquiſitione ille cui commiſſa fuit inquiſitio poſſit vices ſuas alteri committere ibidem, numero. 2.

Examinatoris teſtium officium, & reliqua.

Teſtium examinatio ſi cõmittatur alicui virtute huius cõmmiſsionis trãſit poteſtas recipiẽdi proteſtationes ſuper probatione teſtiũ Iaſo. l. cui iuriſdict. numero 9. de iuriſdict. omni. iudic. parte prima.

Teſtes recipere aliud eſse quàm atteſtationes ſcribere, Bellem. c. cum Bertoldus de ſenẽ. & re iudic. nume. 25.

Teſtes ſup reprobatione nõ recipit ille cui commiſſum eſt, qoòd recipiat teſtes ſuper principali, Bald. capit. licet cauſam, numero 2. de proba.

Teſtium reprobatorum examinatio maiorem induſtriam requirit q̃ examinatorũ ſuper negotio principali, Bero. c. licet cauſam, num. 17. de proba.

Teſtium examen ſi committatur an etiam intelligatur ſibi commiſsũ examen reprobationis teſtium, Ang. de iuriſd. omn. iud. l. cui iuriſdictio, num. 2. par. 1. Bero. cap. licet cauſam de probatio. numero 17.

Teſtis qui producit articulos an debeat probare quos uult, Archid. de teſtib. capitu. præſentium, numero 7.

Teſtium reprobatio nõ uidetur cõmiſſa ei cui ſit commiſſa receptio niſi ſit expreſſum, Specu. §. qualiter de teſtib.

Teſtis qui examinatur ſine tortura examinatur limitatè ſuper articulis, Bar. l. 1. §. qui quæſtionem, nu. 3. ff. de quæſt.

Teſtium receptio commiſſa alicui an comprehendat examinationẽ. Bero. cap. licet cauſam de proba. num. 18.

Teſtibus quanta ſit fides adhibẽda an debeat examinans habenti iudicare ſcribere ſecundum ſuum ſanum intellectum, & an debeat hoc ſcribi facere pręſente ipſo teſte, Butr. c. quoniam nume. 25. de probat. lib. 2. par. 2.

Teſtis

Teſtis non debent recipi abſque cõmiſſione, Alex. conſi. 213. nu. 9. lib. 2.

Teſtes qñ uacillant debent facere ſcribi per notariũ & notarius debet ſcribere qualiter iudex dixit ꝙ teſtes uacillabãt, & hoc dẽt facere ſolũ teſte audiente & negligente, Fran. Brun. trac. de indi. & tortu. q. 4. par. 2. nu. 1. tom. 15.

Is cui committitur teſtium examinatio dẽt dare articulos & interrogatoria & ſuper hmõi examinare Spec. titu. de teſtib. §. 3. nu. 7.

Teſtis iuramentũ qualiter per notarium recipi debeat, Albe. de Roſ. tract. de teſti. par. 3. aum. 20.

Iudex debet teſtib. prouidere de loci ſecuritate. 3. q. c. 9. hortamur, col. 3. Spec. titu. de teſtib. §. qualiter autem uer. debet quoque & §. 3. num. 3.

Teſtium examinatorum attendi debent uerba. & qualitas perſonæ, Spec. tit. de teſtib. §. num. 21.

Teſtium examinationem quando iudex committit debet in actis conſtare, Afflic. c. 1. ſi de inueſti. inter dom. & naſſal. lis oria.

Teſtis debet ſatiſdare de non recedendo uel ſi non poteſt debet iurare & ſi alterum non facit' carceratur, Nell. tract. de teſt. nu. 41.

Teſtes produci in alia prouincia per quod tempus ſtare debeant ubi producti ſunt, Din. tract. de præſcrip. num. 8. tom. 16.

Remiſſionem petẽs ꝓ teſtibus alibi exiſtẽtibus & ſcribat iudici illius loci qui illos examinat debet iurare de calumnia, ꝙ hoc nõ facit animo protelandi litem, ſed ꝙ credit per illos poſſe probare ſuam intẽtionem, Pau. de. Caſtr. l. de die. §. tutor, nu. 6. & 7. ff. q ſatiſd. cog.

Teſtis qui uenit ad iudicium & iurauit non recedet ſine licentia iudicis ultra 15. dies teneri non poteſt Nel. tract. de teſt. num. 41. Belle. c. cum ſuper de teſti. cogend. nu. 8. Alber. de Roſ. C. de teſtam. l. ſi quando, num. 4. Butr. c. 3. num. 5. de teſtib. cog.

Teſtium examinatio cõmitti poteſt de ciuitate in ciuitatem & de prouincia in prouinciam & etiam in eadem ciuitate uel loco Ange. C. de fide inſtru. l. ſi iudices, num. 1.

Teſtis ſine licentia iudicis recedere nõ debet, Anch. c. ſtatutum. §. præferendo, nu. 4. de reſcri. in 6. Iſer. ſuper tertia conſti. Neapol. quæ incipit in pecuniariis, nu. 20.

Teſtes q non ſuut de territorio iudicis qualiter examinari dẽant, Bal. l. inſtar. C. de iure fiſci. li. 10. n. 4.

Teſtis uacillationem an debeat notarius in ſuis actis ſcribere, Butr. c. quoniam, num. 27. de proba. li. 2. par. 2.

In teſtium examine paritas inter partes obſeruanda, Butr. c. cum olim, nu. 6. de priuil. lib. 5.

Teſtibus abſentibus petitiſque ob id dilationibus quid faciat iudex: Bellem. c. ultra tertiam de teſti. & atteſta. nu. 12.

Teſtis qui examinatus debet in actis in-

inſcribi quando aliquid trepidando uel balbutiẽdo dicit, quia hoc iudicat iudex, Bar.l.de minore.§. plurimũ,nu.3.ff.de quæſtio.Nell. trac.de teſtib.nu.115.Bald.l.presbyteri. C.de epiſ. & cleri. nu.1. Imo.de renun.c.in præſentia, nu. 28.Abb.c.cauſam de re iud.nu.9. Barb.c.quoniam contra,nu.71.de probat. & nu.69. Feli.c.quoniam contra de proba.nu.80.bal.l.presbyteri.C.de epiſ.& cleri.nu.10.

Teſtis an debeat eſſe præſens quando iudex aſſerit ipſum uacillaſſe & eidem notificare, uacillas & titubas, Anchar.c.quoniam contra falſam,de proba, nu.14.de prob.

Teſtis interrogatus de eius Crimine uel inhabilitate an reſpondere teneatur.

Teſtis an teneatur reſpondere an ſit criminoſus,Bal.c.cũ cauſam, nu. 11.de teſtib. & l.principalis, nu. 24. C.de iureiuran. Anchar. c.ex parte de ſponſal.nu.14. Imo.de teſtib.& atteſta. c.cũ cauſam quæ, nu.6.Fel.c.cũ cãm de teſti.n.38. Belle.c.cũ ſuper, nu.3.de cõfeſſ.

Teſtis an poſsit de proprio uitio interrogari,uidelicet an ſit peccato irretitus per quod teſtificari non poſsit Spe.tit.de teſti.§.6.nu.22. Panor. c.cum cauſam el 1. nume. 13.de teſti.& cap.1.6.14.15.numero 13.de excep.

Teſtem de controuerſia non de ſuo proprio uitio uel ſcelere reſpondi cogitur, Bald.c.cauſam quæ de teſtibus & atteſtationibus,nu.37. & 43.limita ut nu.44. & c.cũ monaſterium de confeſſ. nu.15. Iaſ. ff.de iureiur.l.ſi duo Patroni. §. Idem Iulianus, nu.74.

Teſtis de his quæ ad turpitudinem ſuam uidebitur pertinere nõ cogitur reſpondere,Fulg. ff.de teſtib. l.teſtari,nu.55.& §.l.Iulia. nu.3. Socin.fallen.regula.112.Bertac. uerb.teſtes interrogati.nu.16.

Teſtis de conditionibus famam ſuã aggrauantibus interrogandi non ſunt,Alber.de Roſ.trac.de teſti. no.4 nu.7.to.13.Ludo.Roma.de offic.aſſeſſo.l.omne,num.8.

Teſtis an debeat reſpondere interrogationi quæ fit ſup irregularitate uel alio defectu,Bal.c.cum ſuper, nu.4 de teſtib.Belle.c.cum ſuper electione,de confeſſ.nu.1.& 6.

Teſtis licite interrogatus ſi eſt amicus uel inimicus parti nec per hoc uidetur interrogari ſuper crimine.Panor.c.inquiſitionis. §.3.nu. 5.de accuſ.Alb.de Roſ. C.de teſti.l.ſi teſtes nu.4.Nepos trac.de excep.ar.19.uu.71.tom.13.Zabarel.c.inquiſitionis. §.3.de accuſ. nu.15.col.3. Ber.uer.teſtes interrogat.nu.5.

Teſtis poteſt interrogari an ſit attinens parti, Alex.poſt Bart. l.Lucius. ff.de inſa.& l.ſiquis libertatem,de pet.hæred.

Teſtis

Teſtis interrogari poteſt de omni eo per quod poteſt repelli, Bal. in Spec. de teſt. uer. teſtis debeat.

Teſtis de ſtatu ſuo interrogari põt Salic. C. de teſtib. auth. ſi dicatur nu. 11. Bal. auth. ſi dicatur, nu. 1. C. de teſti. Alber. de Roſ. ff. de teſtib. l. teſtimonium. nu. 8.

Teſtes ſunt interrogãdi an deponãt prece uel precio uel odio, Abb. c. 1. §. unico & ibi Bal. de not. feud.

Teſtem in genere iudex interrogare poteſt au talis eſſe poteſt. Ioan. And. in Nouell. c. cum cauſam. colum. 1. circa prin. uer. non interrogatus de teſtib.

Teſtis ẽt legaliſsimus interrogatus an ex teſtimonio capiat cõmodũ uel incõmodum auditur ſi ita ſimpliciter fuit interrogatus, ſecus ſi fuit interrogatus ꝑ uerba quouiſmodo, qualitercunque uel ꝑ ſimilia Seiſel. l. 1. §. huius ſtudii, n. 10.

Teſtes an cõpellantur deponere ſuper obiectionibus oppoſitit contra alios teſtes. Cap. Thol. q. 441.

Teſtam producens debet interrogatus reſpondere an ſit infamis teſtis, Spec. de teſt. §. Iam de interrogatoriis, col. ultima uer. Quid ſi principalis el 1.

Teſtes producens an teneatur reſpondere poſitionibus factis per illum contra quem teſtes producti ſunt ſuper dictis teſtium, But. tract. de teſt. nu. 48.

Teſtis an debeat interrogari contra producentẽ, Alber. de Roſ. 1. C. de teſti. l. Nimis nu. 1. But. c. cum cauſam, nume. 10. de teſti. lib. 2. par. 2.

Quomodo & qualiter teſtes circa vel extra articulos ſint interrogandi.

Teſtis qũo interrogetur & qua forma, Specu. de teſt. §. cum de interrogatoriis, uerbo habita. Ioan. de Ferra. tract. de appell. nu. 237. to. 14. Spec. de teſti. §. Iam de interrogatoriis per totum, But. tract. de teſtib. nu. 12. tom. 13. Hoſt. rubri. de teſti. nu. 2. 3. 7. 8. 9.

Teſtis ex libello non theſibus diſcretis niſi peritum ſit inquiri poſſe, Bellem. c. per tuas de teſtib. & atteſta. num. 18.

Teſtibus interrogationes fieri debent Guid. de Suz. tract. de ordi. iudi. nu. 98. tom. 12.

Teſtis examinatio an ſit ualida non dato interrog. Bal. c. per tuas, nu. 1. de teſtib. Bertac. uer. teſtes interrogari, nu. 18.

Teſtis doloſus præſumitur niſi ad interrogata reſpondeat, ſecus ſi obſcure loquitur, Barb. c. ſuper his, num. 32. & 33. de teſtib.

Teſtes debent ſecundum interrogatoria examinari alias pro acceptis non habentur, Nell. tract. de teſt. num. 99. Fran. tract. de teſtib. nume. 103.

Teſtes interrogandi ſunt ſup interrogatoriis partis aduerſæ & nõ vltra, Rebuſ. tract. de dilat. artic. 4. nu. 24.

numero 24.tom.3.

Teſtis iuramentum extendit ſe ad interrogatoria tm̄ quibus tenetur reſpondere non ad alia, Berta.uerbo teſtes interroga.nu.5.

Teſtis deponẽs per uerbum, neſcio amplius interrogari non debet, Neu.tract.de teſti.nu.145.

Teſtes ab una parte producti debẽt examinari ſecundum interrogatoria per partem data alias nõ probant, Mill.uerb.teſtes, nu.28.Paris.conſ.101.nu.41.uol.1.Butri. tract.de teſti.nu.46.to.17.Dec. l.1.num.43.

Teſtes non ſunt interrogandi niſi ſuper quo ꝓducti ſunt, gl.fi.§.Idẽ Iulianus.l.ſi duo.ff.de iureiuran. Butr.trac.de teſti.nu.64.Fulg.ff. de pet.hæred.l.ſi quis libertatem, nu.19.Bar.l.ſi duo.§.Idem Iulianus, de iureiur. Sal.ff.de iureiur. l.ſi duo patroni, nu.7.

Teſtis non põt interrogari extra articulos niſi iurauerit ſuper tota cã Bert.uerb.teſtes depo.n.24.But. c.p tuas.nu.7.de teſtib.l.2.par.2.

Teſtis dicta ualent ẽt extra capitula & interrogatoria: ſi addiderũt aliquid, licet notario fuerit cõmiſſa examinatio ſup articulis & interrogatoriis limitatis, Inn.c.cũ Bertol.de re iud.Alex.cõſ.71.uol.4.

Teſtis non eſt interrogandus ſup articulo nullo modo cãm contingẽte, idem ſi cãm contingit & nõ iurauit niſi ſolum ſuper articulis & interrogatoriis extra articulum, Ange.ff.de iureiuran.l. ſi duo Patroni.§.idem Iulianus, nu.2.p.2.

Teſtis interrogatoriũ non dẽt continere nouum capitulum, ut ſi interrogetur ſuper mutuo non eſt interrogandus ſuper ſolutione, Io. And.in add.ad Spec. de teſtib.§. 6.uer.interrogat.

Teſtis interrogatio & rñſio ſuper inquiſitione poteſtatis & officialis qualis eſſe debeat, Amod. de Caſtel.trac.de ſind.n.230.tom.14.

Poſſeſſio cum eſt probanda quõ interrogetur teſtis, Bert.uer. teſtes interro.uer.4.cum duob.&.ſeq.

Teſtis ꝓductus in poſſeſſorio an ſit interrogãdus in proprietate, Bal. l.fi. nu.7.C.qui legit.

Teſtis ſup poſſeſſorio ĩductus nõ põt interrogari ſup petitorio, Bald.l. Momentaneæ.C.qui legi.perſon.

Teſtis deponere non cogitur de eo qđ iuris eſſe cenſetur, Saly.C. de probat.l.cum res, num.2.

Teſtis criminoſus non debet interrogari de ſociis criminis Mill. uerb.teſtis.nu.68.

Teſtis interrogatus ad quas interrogationes rñdere teneatur, Bar.authen.ſi dicatur, nu.4.C.de teſtib. Alex.l.ſi quis libertatẽ.ff. de pet. hæred & conſ.71.uol.4.

Teſtis ĩterrogãdus de alicuius pcuſſione, de qbus fieri dẽat interrogatio, Spec.de teſtibus.§.6.n.20.

Teſtis dẽt ſecũdũ interrogata rñdere, Spec.tit.de teſtib.§.1.6.u.64.

Teſtes ſemp ſũt interrogẽdi ubi deponũt de notitia perſonarũ, Bald. authẽ. ſed nouo iure, colum.2.in prin.

Y

priu.C.ſi certum petatur.

Teſtis interrogationibus partis aduerſæ non reſpondens non probat, Bal.l.2.col.1.C.de eden. Pur. ff.ſi cert. peta.l. 1.nu. 32. limitat. multis modis.

Teſtis deponens non interrogatus non facit præſumptionem, Ruin. uol.1.conſi.146.nu.7.

Teſtis interrogatus cuius ętates erat cum dicit ſe uidiſſe quid reſpondere debet, Bal.c.cum a nobis, nume.3.de reſcrip.

Teſtis non interrogati dictũ ſuper circunſtãtiis & cauſis dicti ſui ualet & probat, Iſer.c.3.nu.6.lib.3. tit.de prohibi.ali.per lot.

Teſtis pro una parte deponẽs ſi pro alia parte interrogatus rñdere nõ luerit ſibi non creditur, Dec.l. is apud quem.C.de eden.nume.43.

Teſtis an & qualiter de cauſa ſcientiæ debeat interrogari.

Teſtis interrogatus de cauſa ſciẽtię ſui dicti debet illã exprimere, Butri.c.ſuper hoc, nu.18.de renunc. lib.1.par.1.Butr.ca.ſicut nu.9.de ſenten.& re iud.lib.2.par. 2. Bal. c.cum cauſam, nu.61.de teſtib.& c.cum ſuper, nu.5.de confeſ.Nel. tract.de teſt.nu.44. Quid ſi nõ dicat. An eius teſtimonium uitietur Ibidem, Ludo. Roma.ff.de nou. oper.nuncia.l.hoc edicto.nu.17.

Teſtis generaliter dicere iuſſus qd. qd de toto negotio nouis. An de aſſertionis ſcientiæ cauſa uideatur interrogatus, Alciat.l.1. ff. de nou.oper.nu.nu.50.

Quando iudex procedit ex offõ debet teſtes interrogare de cã ſcientiæ, Bald.conſi. 77.par.3.num.7.

Teſtis an teneatur reſpondere ſi interrogetur de cauſa ſcientię illius ſubſtantiæ, Bal.l. data opera.C.q acuſ.non poſſ.num.32.

Teſtis an arctetur dicere cauſam facti relati per ipſum & ab alio geſti, Pano.c.ſuper hoc num.25.de renun.

Teſtis nõ dẽt iterum interrogari de eo qđ ſemel declarauit, Bar.l.1.ff. ſi cer.pet.nu.11.Nell.tract. de teſtib.nu.138.Bertac.uer.teſtes interroga.nu.33.Marti.de Fan.tractã.qualiter nega.proba.n.17.to. 13.Aymo conſil.10.num.13.Bal.l. non ſolum.C.de teſti.nu.5.

Teſtis poteſt ſępius interrogari à iudice pro ueritate habendã.35.q. 9.c.graue cum glo.

Teſtes quõ interrogandi de ratione depoſitionis, Rebuf.tract.de inquiſi.art.17.nu.1.tom.3.

Teſtis dicitur interrogatus de cauſa ſcientiæ per uerba quomodo ſcis, Bal.l. ſolam, col.ultim. C. de teſtib.Bertac.uerb. teſtis interrogatus, nu.7.

Teſtis ſi non interrogatur de cauſa ſciẽtiæ an iudex teneatur iure fori uel poli, Abb.c.cum cauſam de teſti.Butri. q.4 talis. Alex.l.1.de nou.oper.nuncia.Bertac.uerb.teſtes depo.nu.199.

Teſtis

Teſtis à iudice debet interrogari de cauſa ſcientiæ, & ſi non interrogetur malitia in eo præſumatur, Nell.tract.de teſtib.nu.137.Berta.uerb.teſtes interroga.

Teſtis examen non annullatur ex eo quod teſtes nõ fuerint examinati cum interrogatorijs à parte datis Rui.cõſ.35.n.4.uo.4.& eſt text. in c.per tuas de teſti.quem ibi declarat Aegid.n.15. & idem tenet Alex.conſ.72.n.7.uol.2.Dec.c.dicet cauſam,nume.6. in 8.nota.de prob.Rui.conſi.35.nu.4.uol.4.

An de loco & tempore debeãt teſtes neceſſariò interrogari.

Teſtis an de tempore die ac conſule interrogati reſpondere neceſſe probẽt,Fulgoſ.ff. de proba.l.ſi arbiter n.1.Bar.l.prius,nu. 2.ad ſill. Gram. conſ. 66.nu.47. in ciuili. Bagarot. tract. de reproba. teſti. nu 64.tom.13.Ang.C.de teſtibus l.teſtium, nu.9.Azo in ſumma de teſti.cogen.nu.33.

Teſtes interrogati de tempore quãdo ſunt ſuſpecti alijs non, Bal.c. cum cauſam n.43.de teſtib.Bellẽ. c.ex tenore de teſtibus & atteſta. numero 8.

Teſtis debet interrogari de tempore Anchar. c. ex tenore de teſtibus, numero 7.

Teſtis an interrogetur de loco & tẽpore & partibus,Bar.l.teſtium.C. de teſti.n.7.& 8.Alberic. de Roſ. C.de teſtibus.l.teſtium,n.12.Panor.c.cum cauſam el 1.nu. 17. de teſtibus.

Teſtes qui debent interrogari de loco & tempore ſi dicant non recordari an uitientur dicta eorum & ſi diſcordent in tempore an reddantur ſuſpecti,Paul.de Caſtr.l. teſtium,nu. 23. C.de teſtib.

Inteorogatus teſtis de rei uel uerbi diffinitione an reſpondere teneatur.

Teſtis interrogatus de rei diffinitiuè reſpondere debet, Nell.tract. de teſtibus,n. 165. Sali.ff.ſi cert. petat.l.1.nu.5.Dec.l.1.ff.ſi cert. pet.nume.xj.

Teſtis interrogatus quid album eſt poſſidere, & non tenetur reſpondere,Bar.l.de ætate.ff.de minor.

Teſtis rei de qua quæritur diffinitionem interrogatus reſpondere diffinitiuè nõ tenetur, Fulgoſ. ff.de reb.credi.l.bene eſt,num.9.Rip. ff.ſi cert.peta.l.1.nume.23.& 32. limita.1.

Teſtis poteſt interrogari quomodo verba iuris intelligat.Nell.tracta. de teſti. nu.166.Rui.uol. 4.conſ. 44.nu.114.

Teſtis ſi de aliqua ꝓpoſitione ſpeciali loquaĩ, an ĩterrogari poterit ut eã in genere declaret,Alciat.l.bene eſt.ff.ſi cert peta. numero 54. colũ.16.Dec.l.bene eſt.ff.ſi cert. peta.

peta.numero 14.

Teſtis ſi erret in verbo legali deſcribendo rem dũ recte de effectu loquatur ſatis eſt, Alcia.l.bene eſt. ff.ſi cert.peta.nu.11.col.18.

Interrogari an debeant teſtes de conſciẽtia & credulitate, auditu et ſama.

Teſtis non eſt interrogandus de cõſcientia quæ poteſt oriri etiam ex falſis cauſis, Bal.cap.eccleſ.ſanct. nu.18. de conſti. Barba. c.eccl.S. Mariæ, num.116.Bellé.c.cauſam de teſti.& atteſta.nu.26.amplia. vt nume.29. & quando iudex ei concors eſſe poſsit, nu.27.

Teſtis interdum de conſcientia eſt interrogandus, Bald.c.cum cauſam, nu.63.de teſtibus.

Teſtis deponens ſecundum conſciẽtiam & opinionem ſuam non deponit de ueritate ſed de credulitate, licet alias iurare habeat de his quæ ſcit, Butr.c.conſtitutus, n.4. de purga.cano.lib.5.

Teſtis conſcientiæ alicuius ſolus eſt Deus, Anch.c.nouit de iudi. c.3.

Teſtis de his quæ conſiſtunt in animo an debeat interrogari, Imol. ff.de hæred.inſti.num.6.

Teſtes diligenter examinari debent non ſolum de cauſis ſcientiæ ſed de credulitate & forma, Bal.c.cũ cauſam, nu.2.de teſtib.Bal.c.cũ cauſam, nu.26.de teſtib.Franc.c. 2.nu.12.de iuram.calum.Bertaci verb.teſtes interrogati.nu.38.

Teſtes interrogantur de auditu, fama & credulitate ad præſumptionem non ad probationem, Socin. conſi.295.num.2.uol.2.

Teſtis iurati teſtim. ualet quamquã iterrogari nõ debuerit, Igne.l.3. §.ſi quis tab.nu.183.p.1.ad Sillã.

Teſtis qui nõ debuit interrogari an interrogatus reſpondere teneatur & qui ſint teſtes non interrogandi, Alber.de Roſ.ff.de iureiuran.l.qui iuraſſe.num.5.

Teſtes qualiter ſunt de circunſtantia interrogandi.

Circa teſtes circunſtantiæ inquirendę, de teſti.c.cum cauſam, col.4. de prob.c.licet colum.4. Specul. de offi.omni.iudi.§.deſeruit uerſ.poſt litem.

Teſtes iterrogãdi sũt de ſingulis circũſtãtijs ſi iudex putat hoc neceſſariũ uel utile, Bal.c.cũ cauſã, n. 3.de teſti.Nell.tracta.de teſtib.n. 103.& n.234.Io.And.in Nouell. cira.fin.ue.cum cãm de teſt.Dec. cõſ.448.n.17.Grã.dec.34.n.44.

A teſtibus debet iudex ſubtiliter ueritatẽ inueſtigare ſingulas circũſtantias eoſdem interrogãdo etiã non traditis à parte interrogatorijs Bero.c.licet cauſam de ꝓbat. n.32. Qđ ſi iudex hoc nõ fecerit an teſtium depoſitio ualeat, n.33.

Teſtes diligenter examinãdi ſunt ꝑ iudicem de ſingulis circũſtantijs & illæ circũſtãtię quę ſint, Feder. Schen.tracta.de teſti.num.46.

Teſtis

Teſtis ſuſpectus de falſo uel corruptione eſt a iudice ſubtiliter interrogandus, etiam in quibus rei ſubſtantia non conſiſtit, Bero. c. licet cauſam de probat. num. 31. Gram. uoto. 2. nu. 12. Dec. l. ea eſt natura, nu. 4. de reg. iur.

Teſtium depoſitione ſtante qui falſum depoſuerint, cautela eſt quod interrogentur de circunſtantiis an ſtarẽt uel ſederẽt uel an ſimul uel ſeparatim, Gram. dec. 34. nu. 41.

Teſtes an interrogari debeãt de circunſtantiis, an erat tempus nebularũ & de ueſtibus & de ſimilibus Bar. §. & licet, nu. 2. de teſtib. Bertach. uerb. teſtes interroga. num. 21. Mill. uerb. teſtes nu. 72.

Teſtis an debeat in cauſis odioſis ſuper importantibus interrogari, Alber. de Roſ. ff. de iureiurã. l. ſi duo, num. 9.

Teſtis rñdere non debet poſitioni obſcuræ ſeu implicatæ & captioſæ, Aret. in l. 1. ff. de reb. cred. nu. 8. Bartolom. Cepol. car. 154.

Teſtis cogi dẽt dicere ſi a parte fuerit aſtrictus ne teſtificetur, Imol. de teſtib. cogen. c. peruenit, nu. 1.

Teſtis dictum de circunſtantiis non deponentis ualet ſi interrogatus non fuit, Ioan. And. in Nouell. de ſenten. & re iudi. c. Abbate ſanè, num. 8.

Teſtis interrogatus de circunſtantiis remotis reſpondere non dẽt, Nell. tract. de teſtib. nu. 233.

Teſtis ex circunſtantiis qualiter ſuſpectus iudicet, Io And. ĩ nouell. c. ſuper eo, col. 4. circa prin. uerb. in gl. de teſtib. & in tract. de teſti. par. 3. nu. 26.

Teſtis ſup facto deducto ſimpliciter contra qđ præſumitur productus debet interrogari de cauſis & circunſtantiis eiuſdem quibus habet reſpondere, Butr. ca. ſuper hoc nu. 10. de renun. lib. 1. par. 1.

Teſtes ĩterrogari poſſunt de multis quæ ueniunt in conſequentiam licet de omnibus non iurauerint expreſſe, Inno. c. cum ſuper de confeſſ. num. 6.

Teſtes an poterunt interrogari ſuꝑ omnibus criminum circunſtantiis & ſuper illis reſpondere teneantur Butr. c. qualiter & quando el 1. num. 14. lib. 1.

Teſtes producti ad probandũ exceptionem criminoſam ſunt de ſubſtantiis ſubtiliter interrogandi, Anch. c. licet cãm de proba. nu. 9.

Teſtes licet nõ debeant occulta crimina reuelare circunſtantias tñ tenentur. Paul. in tract. de uiſi. q. 7. nu. 7. par. 2.

Repetitio teſtium quibus caſibus fiat.

Teſtis ſemel productus quo caſu ſuper eiſdem capitulis produci ualeat, Azo. in ſumma de teſtib. nu. 35. Butr. c. tuas, nu. 9. de teſt. lib. 2. par. 2. Sali. C. de teſtib. l. fi. nu. 3. Mill. uerb. teſtis. nu. 60.

Teſtis productus ꝑ me non poterit in eadẽ cã ſuper eodem arti

produci, Bar. l. ſiquis teſtibus. C. de teſtibus, Nell. tracta. de excep. nume. 78.

Teſtes reprobati & iurati ſuper eiſdem capitulis recipiuntur, Bagarot. tracta. de teſtib. nume. 83.

Teſtis examinatus ſuper tota cauſa non poteſt amplius examinari ſi examinatur ſuper antiquis capitulis, Panor. c. fraternitatis, numero 12. de teſtibus.

Teſtes ſi quid dicere omiſerũt utpote quod comprehendi poterat ſuper primo capitulo rerum de nouo produci poterũt, Ancha. Clē. teſtib. de teſtibus, nu. 10.

Teſtes ſuper eodem articulo producti in cauſa principali nō poſſunt in cauſa appellationis examinari ſuper titulo deducto in eodē articulo, Bertac. uerb. teſtes in cauſa appellationis, n. 3. Bar. l. cum haben. ff. de iudi. fol. 91.

Teſtes interrogati ſuper duobus formatis articulis ſuper prīcipali ac ſuper fama depoſuerunt tantum ſup principali, dicũt teſtes ſe nil ſcire amplius. An Iidē uel alij poſſint ſuper fama produci, Butri. c. fraternitatis, n. 12. de teſtib. lib. 2. par. 2. poſt Io. And. in addi. Spec. tit. de teſtibus. §. nunc uidēdum in fin. refert & ſequitur, Felin. d. c. fraternitatis, n. 10. in fin. ubi cōcludunt teſtem poſſe & debere repeti ſuper articulo de fama.

Teſtes ijdem an produci poſſint in alia cauſa ſup eiſdē articulis, Bar. l. 2. §. 1. in fi. ff. de ui. bō. cap. Sali. C. de teſtib. l. iuſiuran. nu. 9. Nell. tracta. de teſti. nu. 13. tom. 13.

Teſtes ſemel producti qui poſſint ſuper alio capitulo deponere, Fulgoſ. C. de teſtib. l. ſi quis teſtib. nume. 4. Imol. de teſti. & atteſta. c. fraternitatis.

Teſtis ſuper non depoſitis an repetēdus ſit, Alber. de Roſ. tracta. de teſti. num. 6.

Teſtis qui non fuit perfectè examinatus an poſſit repeti & quando, Ang. ff. de eden. l. ueluti, r. 2. Ant. Rub. conſi. 44. num. 3.

Teſtis ſi minus pfectō depoſuit pars poteſt petere ut examinetur, Fulgoſ. ff. de eden. l. ubi exigitur, n. 3. Iaſ. ff. de eden. l. prætor ait. §. prætor ait, num. 8.

Teſtes ſi iudex non interrogauit poterũt de nouo examinari, Butr. auth. qui ſemel. C. de probat. r. 36. Bagarot. tracta. de reprob. teſtiũ, nu. 44. tom. 13. Butr. c. cum cauſam, nu. 17. de teſtib. lib. 2. par. 2.

Teſtis non interrogatus ſuper interrogatorijs partis debet repeti, B r tac. uerb. teſtes interrogan. num. 15. & uerb. teſtes repeti. nu. 29. & nume. 19. Bero. c. licet cauſam, de probat. nu. 32.

Teſtis ſi nō fuerit interogatus de cauſa nec reddit cauſam poterit producens iterum producere cũ non ſit quid ſibi imputetur, Zabarel. cap. cum cauſam colum. 2. de teſtib. Felin. cap. per tuas. colum. 1. de teſtibus, Bertach. uerb. teſtiũ productio, nu. 28. & uerb. teſtiũ repe-

repetitio,nu.25.Rebuff.tract.de inquiſi.nu.4.tom.3.

Teſtis ſi deponit non aſsignata cauſa ſuper qua non fuit interrogatus & quam adprobationem dicti ſui aſsignare debet etiam non interrogatus poteſt iterum repeti. Mill.uerb.teſtis,nu.6.

Teſtis qui obſcurè deponit iterum examinandus eſt, Io.And.in nouell.cap.cum clamor.col.2.circa prin. uerb. cum clamor de teſtib. & ibi Butr.num.1.Alber.de Roſ. tract.de teſt.nu.17.par.3.tom.13. Bar.in l.inter ſtipulantem.§.ſi ſticum,nu.6.ff.de uerb. oblig.Bagarot.tract.de reproba.teſtium,nu.44.tom. 13.Feder. Schen.tracta. de teſtib.nu.48.Berta.uerb.teſtis repet.nu.24.

Teſtis dicitur obſcurè deponere ſi de continuatione temporis interrogatus deponit per dictum a 20. uel 30.annis citra,ideo debet iterum interrogatori ut declaret dictum ſuum Corn.conſi.211.in fi. uolum.1.

Teſtis uerba dubia licet interpretẽtur cõtra producentem, tñ iudex ex officio põt repetere ad interpretationem illorũ,Butr.c.in præſentia,nu.59.de proba.lib.2.par. 2.Bar.l. fi.C. de teſtibus Imol.de teſtib.& atteſta. ca. cum clamor. num.7.Franc. Balb.tract.de præſcrip.l.celſus.par.4.num.16.tom. 16.Dec.l.1.§.creditum.ff.ſi cert. petatu.num.10.Cap.deciſ.61,numero 4.

Teſtis minus rite examinatus eſt iterum examinandus,Imo.cõſ. 147. nu.6.Butr.c.1.n.6.de conſangui. & affi.lib.4.Fulg.ff.de iureiuran. l.qui per ſalutem,nu.4.Io.de Ferra.tracta. de appel.nu.2.39.tom. 14.Capic.dec.31.num. 7.

Teſtis excõmunicatus ſcienter productus non petito prius ꝙ abſoluatur iterum producen. Car.cle. teſtibus de teſtib.Capell.Tholo. q.421.Guid. Papa.q.72.

Teſtes iteratò examinare põt iudex quando ex officio ſuo requiritur de teſti.c.cum clamor col.4.

Teſtes ex officio iudicis repeti põt ſiue pars petierit ſiue non Alexã. conſi. 238.num.4.lib.6. Spec.de offic.omni iud.§. dixerunt,uerb. poſt litis Prob.in Ioan.Monac.c. Pia. num.89. de exceptio.

Teſtes quis ex interuallo ſi poſtquã potuerint loqui cum partibus nõ poſſent repeti ad partis inſtantiã ut addant,detrahant uel corrigãt dictum ſuum, tamẽ iudex hoc poterit ex officio, Rip. ff.de dam.infect.l.4.§.hoc autem nu.70.Bert. uerb.teſtium repetitio,nu.22.

Teſtes poſſunt per iudicẽ repeti ut addant eorum dicto,Gram.conſ. 50.nu.32.in ciuil.

Teſtis non poteſt repeti poſt pronũtiatum in cauſa,Gram. deciſ.25. num.6.

Teſtes coràm arbitris reuocatoriis producti poſſunt repeti coram iudice Specu.de recuſa. §. effectũ, uerb.Item nunquid.

Teſtis ſi fuit in principali ſemel productus, an poſſit iterum ab eadem parte produci ad teſtes aduerſarios reprobandos. Homod. conſ. 53. num. 4.

Teſtes examinatos coram arbitro poteſt quis repetere coram iudice, Capic. dec. 43. nu. 4.

Teſtes inquiſitionis generalis ſunt repetēdi in ſpeciali, Bertac. uerb. teſtium repetitio, nu. 27.

Teſtes examinati in iudicio ſummario an non obſtante publicatione in plenario examinari poterint, Soci. l. eleganter. §. ſi quis de con di. indebi. nu. 9.

Teſtes producti in cū ciuili an poſſint produci in cauſa criminali ſuper eiſdem articulis uel è contra Bart. l. prætor. §. hoc edicto. numero 6. ff. ui bon. rap. Bart. §. qui uerò, de teſtib. uer. ſed quæro nū. 12. Ang. ff. ui bon. rap. l. prætor. §. hoc edicto nu. 117. par. 2.

Teſtis productus pro ueritate criminis an poſtea etiam produci poterit ſuper articulo de fama. Anto. Rub. conſ. 95. nu. 2.

Teſtis qui in aliqua cauſa depoſuit, p una parte ad probandum inſtrumentum, an poſſit poſtea produci contra me ad probandum ſolutionem uel pactum de non petendo Pau. l. ſi quis, nu. 4.

Teſtes repetuntur ſi redarguantur de falſo. l. fi. & ibi Bal. C. de fid. inſtru. Tindar. tract. de teſti, parte 3. c. 7. nu. 4.

Teſtes a quorum receptione fuerit appellatum poſſunt iterum produci ſi poſt appellationem & partis apeellatoris reſponſionem iidem articuli admittantur, Rota dec. 392. nu. 1. in no.

Teſtes primò examinati ſi non reperiuntur poteſt de nouo fieri examinatio, Bart. auth. qui ſemel. C. de proba. Pano. c. per tuas nume. 9. de teſtib. Bellem. in c. de bone, de probat. nu. 3. Bertac. uerb. teſtium repetitio, nu. 4.

Teſtis poteſt repeti ad cautelam, Innoc. c. ueniens de elec. Bal. Margarita teſtis. 13. col.

Teſtes faciens examinare poteſt ipſis ſtare uel petere quòd de nouo examinentur, Bar. l. fi. C. de teſtib. num. 3.

Teſtes ad ſemel probandum nō admittuntur, Io. de Ferra. tracta. de appell. nu. 275. tom. 14.

Teſtes publicati ſuper exceſſu deceptionis poterunt reproduci ad probandum ualorem, Ripa. ff. de eden. l. is apud, nu. 44.

Teſtes quare iterum examinantur, Bald. cap. cum cauſam, nume. 57. de teſti.

Teſtium repetitio quando facienda.

Teſtis an & qn̄ poſſit iterum examinari in eadem cā, Inno. c. ueniens de teſtibus, & ibi alii, Alber. de Roſ. ff. de teſtibus. l. produci, nume. 3. & tracta. de teſti. par. 4. nu. 5. & parte 5. nume. 19. Bar. l. produci,

duci.nu. 1.ff. de teſtib. Bal.conſi. 492.p. 5.n 4.& c.cum cauſam, n. 4. de teſtib.& conſ.384. par. 5.n. 6. Pau.de Caſt.l.fi.num.45. Nell. tract.de teſtib.num.106. tom. 15. Bellem.c.graue.nume. 135.q.9. Imol.de teſtib.& atteſta.cap. per tuam,nu.3.& c.cum clamor, nu. 8.Barb.c.licet nu. 10.& 11.de off. delega. Mill. uerbo. teſtes nu. 1. Rebuf.tract.de ſenten.pro. art.1. nu.6.tom.1. Bertachi. uerb. teſtiũ repetitio.num.1.

Teſtes producti pñt iterato reproduci quandocunque ante didicita teſtificata,Butr.nu.2.c.conſtitutus el 2.nu.4.de teſti. & ibi Imol. nu. 2.& Anch.nu.4.Spec.tit.de dilã. §.4.nu.19.Bellem. c. præſentium de teſti.& atteſta.nu. 141.limita. ut nu.35.ibidem, Pau. de Caſtro l.ſi quis nu.3.tit.de teſtib. Quod intellige incontinenti Felin.c.per tuas,in prin.de teſtib.

Teſtis an poteſt iterum produci ꝑ eadem cauſa ab eo, Cin.C.de teſti.l.ſi quis, nu. 4. Alber. de Roſ. ff.de teſtibus. l. produci,n.1.Can. clem.2.teſti.

Teſtes non publicati poſſunt repeti incontinenti, Sicul.c.cum cauſã, de teſtib.

Teſtes idonei iterum recipi poterũt de teſtibus. c. præſentata,col. 2.Anch.c.fraternitatis tuæ de teſtib.lib.5.

Teſtes iidem an ſæpe poſſint añ atteſtationẽ publicatam ꝑduci, Spec. tit.de teſtib.§.8.nu.5.Butr.c.cum cauſam,n.25.de teſtib.lib.2.par. 2.& c. fraternitatis,nu. 5.de teſtibus,li.2.par.2.Bellem.c.conſtitutus de teſti.& atteſta.nu. 1.& 30. Zabarel.de teſti.Clem.2.num. 9.

Receptio teſtium an poſt publicationem.

Teſtis an poſſint recipi poſt publicationem,Bal.con.152.par.1.nu. 1.& l.ſi quis.C.de teſti.nu.4.Anchar.c.per tuas de teſt.nu.1.Fel. c.per tuas de teſtibus. uer. uenio ad ſecundum,nu.5.Bertran. par. 1.conſ.51.num.3.Capic.dec.61. num.3.

Teſtes examinati poſt publicationẽ ad inſtantiam partis ſuper eodem articulo amplius repeti non poſſunt Soc.fallen.regul.503.Belle. c.ultra tertiam de teſtib.& atteſt. num.6.

Teſtes poſt publicationem ad producentis petitionem interrogari non debẽt niſi qñ ſuper omnibus capitulis non depoſuerunt,Ioan. And. in Nouell. c. per tuas, col.1. circa prin.uer. per tuas de teſtib. & ibi,Butri.nu.1.Belle. de teſtib. & atteſta.c.1,nu.5.& 13.

Teſtes interrogati ſuper cauſa tota nullis aliis traditis articulis non poſſunt iterato poſt publicationẽ reproduci,Butr. c. per tuas, nu.7. de teſti.& atteſta.lib.2.par. 2.

Teſtis an poſt publicationem repeti poſſint ad inſtãtiam proſequẽtis inquiſitionem, Imol. de teſtib.& atteſta.

atteſta, c. cum clamor, nu. 4. & ibi per Feli. nu. 3.

Teſtes in cauſa criminali repetunt etiam poſt ipſorum publicationẽ Bertran. par. 1. conſi. 51. nu. 2.

Teſtes publicatos etiam de re eadẽ ſed inter diuerſos repeti. Bellem. c. ueniens el 2. de teſti. & atteſta. numero 12. Amplia ut nume. 13. & 14.

Teſtis non rite receptus vel publicatus iterum producitur non ut iterum examinetur ſed tantum uiciſitudo ſuppletur, Card. Clem. teſti. de teſtib. col. 1. Miſſ. uerbo teſtis, nu. 37. Hippol. l. 1. §. fi. num. 35. ff. de quæſtio. Bertac. uerb. teſtium repeti, nu. 34.

Teſtis non interrogatus ſuper interrogatoriis non probat & poteſt repeti etiam publicatis atteſtationibus. Hipp. conſ. 65. num. 4. uol. 1. & l. 1. §. fin. num. 37. ff. de quæſtio.

Teſtes non ſufficienter examinati an poſt eorum publicationẽ poſſint interrogari, Alberic. de Roſ. ff. de eodem. §. prohibet, nu. 1.

Teſtes publicatos omiſſis diei temporis circunſtantiis repeti, Bellẽ. c. ex tenore de teſti. & atteſta. nu. 1. Amplia ſi proteſtatum, nu. 2. & 9. quo caſu proteſtatio ſit accipiẽda nu. 3.

Teſtes ſuper circunſtantiis oportunis debent interrogari & poſt publicationem ad partis aduerſæ inſtantiam iterum audiri, Bertran. par. 1. conſi. 48. nu. 16.

Teſtes qui depoſuerunt & non reddiderunt cãm, ſufficientem dicti aut non expreſſerunt cãm, an poſſint reproduci etiam poſt publicationem, & quid de non deponentib. circa cauſam Vital. Clem. teſtibus, nu. 78. de teſtib.

Teſtis poteſt iterum interrogari ex offõ iudicis poſt publicationẽ ut declaret dictũ ſuum obſcurum tamen iudex debet facere ad petitionem partis, Fel. c. cum clamor de teſtib. nu. 2. uer. in ea gl. Vital. Clem. teſtibus, nu. 133. de teſtib. Tindar. tract. de teſtib. par. 1. cap. 4. nu. 5. tom. 15.

Teſtes obſcuros apertis teſtimoniis repeti, Bellem. c. cum clamor. de teſtibus & atteſta. nu. 6. & 9. ampl a ut num. 11. & 12. horũ dicta ab aliis poſſe reprobari, nu. 7. hoc tamen non ſemper admitti, nu. 8. & 17. Butri. c. cum clamor, nu. 8. de teſtib. lib. 2. par. 3. & ibi Imol. num. 1. Ludo. Rom. conſi. 479. num. 1.

Teſtes cenſentur corruptionis cauſa publicatos repeti officio iudicis poſſe. Bellem. ca. cum clamor, de teſtibus & atteſta. nu. 2. declara limitando, ut nu. 4. & 5.

Teſtes poſſunt iterato produci etiã poſt publicationem, & hoc quando confuſe & dubie depoſuerũt ut declarat Felin. c. cum clamor. de teſtib. nu. 1. Corn. conſi. 185. num. 6. vol. 3.

Teſtes publicatis atteſtationibus ipſi reproduci nõ ut aliquid ad-

dant dictis eorum, Bar. §. quoniã auct. de teſtib. ibi ſed q̃ro, nu. 11.

Teſtes publicati in cã principali cuius ſententia tranſiuit in iudicatũ poterunt reproduci in cauſa reſtitutionis in integrum aduerſus rem iudi. Ripa. ff. de ædi. l. i. apud num. 45.

Teſtium reproductio an de partium conſenſu fiat Io. de Ferra. tractã. de appell. num. 242.

Repetitio teſtium an poſt didicita teſtificata fiat.

Teſtes iidem an poſſint repeti poſt didicita teſtificata, Bal. auth. at q̃ ſemel. nu. 3. de proba. & c. ueniẽs el 2. nu. 7. de teſtibus, Bellem. cap. fraternitatis de teſtib. & atteſta. nu. 21. 35. 36. & ibi per Soc. nu. 21. & quid ſi ſint diuerſi probatiõnum effectus, n. 22. & quid ſi aut non didicit aut iudex oĩa non examinauit, num. 24. & 23. Ang. ff. de iur. l. quidam tabulorum, numero 4. parte 2. Corn. conſi. 175. uolumine 3.

Teſtes ſi primò examinari nõ uoluerint potuerunt 2. examinari licet teſtificata fuerint didicita, Bar. authen. qui ſemel. C. de probat. nu. 34. Bar. l. qui per ſalutem, nu. 4. ff. de iureiu. Guid. Papa. q. 12. uel 14. 72. Pau. de Caſ. conſi. 96. num. 4. uol. 1. Affl. de feud. c. 1. §. Item ſi fidelis, not. 2. de contron. inueſti.

Teſtes an admittantur ad declarationem prius dictorum poſt didicita teſtificata, Bart. auth. qui ſemel. C. de prob.

Teſtes examinati ſup. certis an poſſint iterum examinari ſuper eiſdẽ uel poſt didicita teſtificata, Cor. conſ. 174. nu. 6. uol. 3.

Teſtes obſcurè uel imperfectè deponentes ſuper articulis an poſt didicita teſtificata poſſint de nouo examinari, Pau. de Caſt. con. 246. nume. 1. uolu. 1.

Teſtis ſi non fuerunt examinati ſuper interrogatoriis traditis a parte poſſunt repeti poſt didicita teſtificata, Guid. Pap. quæſtio. 22. num. 3.

Repetitio teſtium poſt terminum uel poſt concluſ. cauſæ.

Teſtes an poſſint repeti poſt terminum ad probandum ſtatutum, ubi obſcurè depoſuerunt, Butri. cap. licet, num. 4. de probat. libr. 2. par. 2.

Teſtes concluſa cauſa interrogare poteſt iudex. Bellem. c. graue. nu. 1. 35. q. 7. uol. 9. Bertac. uerb. teſtium repetitio. nu. 41.

Teſtes an poſſint per iudicem interrogari poſt concluſionem in cauſa ad declarationem teſtificationis dubiæ pro ueritate habenda, Butr. c. cum falſ. hume. 30. de fid. inſtrum. lib. 2. par. 2. Nell. tract. de teſti. num. 88.

Repetitio teſtiũ quomodo fiat.

Teſtes 2. producti an iterum teneantur iurare, gloſ. l. cum apud. C. de teſtibus, Bal. c. præſentata nu. 15. de teſtibus, Felin. ca. fraternitatis, nu. 2. Curt. auth. hoc ſacramentũ. C. de iur. calum. col. 1. in fi. Fran. Curt. tracta. de iureiura. propter calum. dand. §. hoc, num. tom. 13. Bertran. par. 2. conſ. 160. num. 7.

Teſtes quando repetuntur ſuper nouis articulis debent de nouo iurare eſſe qđ prius iurauerint, Ang. C. de prob. auth. qui ſemel, nu. 5. Imol. de teſtib. & atteſta. c. fraternitatis, nu. 4. Bertac. uerb. teſtium repetitio. num. 6.

Teſtis qui in eadẽ cauſa producitur. Iterum iurare debet, niſi ſuper tota cauſa iuraſſet à principio, Pan. c. fraternitatis, n. 1. de teſtib. Bal. l. fi. C. de teſtib. nu. 6. Bal. c. fraternitatis, num. 1. de teſtib.

Teſtes quãdo declarant eius dictum obſcurum quòd nõ requiratur iuramentum, Bartol. l. hæredes. §. ſi quid poſt. ff. de teſta. n. 7. Bal. auc. hoc ſacramẽtum. C. de iureiu. nume. 1. & ibi Paul. de Caſtr. num. 2. & de teſti. cogen. c. præterea col. 4. Butr. c. præterea, n. 8. de teſtib. cogen. lib. 2. par. 2. Imol. ff. de teſta. ordi. l. hæredes, nu. 6. Felin. c. per tuas de teſtibus. n. 15. Hippol. l. 1. §. fi. nu. 33. ff. de q. & 34. Bert. verbo. teſtium reprobatio, nu. 8.

Teſtes reproducti corã iudice iurare debent quamuis iurauerint corã arbitro, Panor. c. præſentata nu. xj. de teſti. Felin. c. præſentata de teſtib. num. 4.

Teſtis examinatus per vnum iudicẽ in vna cauſa, ſi examinat iterũ per alium in eadem cauſa inter eaſdẽ pſonas debet iurare, Bal. l. fin. uer. Nunquid teſtes. C. de teſti. Felin. c. præterea de teſtib. cogen. nu. 4.

Teſtis depoſitioni non iuratæ, licet fuerit vna iurata, creditur, Corn. conſ. 58. nu. 1. uol. 1.

Teſtis primum dictum etiã non publicatum debet teſti, qui ſecundò examinatur eo requirente exhiberi, Bart. l. eos qui. ff. de falſ. Alber. de Roſ. C. de teſtibus. l. cum apud nu. 3. Bal. l. ſi falſum, nu. 1. C. plus valere quod agitur, Boer. q. 108. p. 1. Alber. de Roſ. ſuper rubrica. C. de teſtibus, n. 10. Felin. c. per tuas de teſti. nume. 14.

Teſtes an repetantur parte citata, Bertac. uerb. teſtes parte citata, nu. 4.

Teſtes repeti non poſſunt parte non citata, Fulgoſ. conſ. 219. in fin. tertia col. Bertac. uerb. teſtium repetitio, num. 2.

De repetitione teſtium varia.

Teſtes iterum repetiti non probant Iaſ. conſ. 149. vo. 2. Incipit in quæſtione mota contra ſpectabilem.

Teſtis ſi teſtificatus eſt in vna cauſa nõ compellitur teſtificari coram alio iudice, Panor. c. præterea, nu. 3. de teſtib. cogen.

Teſtium priorum repetitio nõ uitiatur ob ſupranumerarios, Rebuſ. tra-

cta.de teſtib.arti.1.num.2.tom.3.

Teſtis productus à parte coram iudice ut deponat ſuper exceptione dilatoria ante litis conteſtationẽ nõ poteſt cogi iurare vel deponere ſuper principali, Felin.c.de teſtib.nume.1.

Teſtium dicto ſolemni ſtatur in iudicio eo nõ prius dicto extra ius. Alex.conſ.222.nu.13.lib.2.

Teſtificatis non plene præſcriptis teſtes quartò repetere liberum eſſe ẽt ſi à teſtibus teſtata nouerit, Bela.c.ultra tertiam de teſti.& atteſta.nu.2.&.8.& percunctare quid ſit,num.3.

Teſtes quo pacto petatur in iudicijs iterũ recipi, Specul. tit. de teſtib. §.8.num.9.

Teſtis non iterum examinatur in futuro examine, Rebuſ.trac.de cau. benefi.poſſ.arti.2.nu.7.tom.3.

Publicari debent depoſitiones teſtium.

Teſtium depoſitiones ſcribi atq; publicari debent, Bellem.c.ei qui appellat. §.Item ſententia,num.xi. 2.q.6.

Teſtium publicatio & inſcriptio an ſint de ſubſtantia iudiciarii ordinis Bellem. c.ei cui appell. §.item ſententia,n.10.2.q.7.Vital.Clem. teſtibus,nu.111.de teſtib. Felin.c. cum I.& A.de re iudi.in prin.

Teſtimoniorum aperturam iudicialem actum eſſe, Bellem.c.Alberic. de teſti.& atteſta.nu.25.

Teſtium publicatio de occurrẽtibus eſt, Barba.c.quoniam contra,nu. 33.de probat.

Teſtium dicta non publicata nõ valent,Bald.l.prolatam.C.de ſenté. nu.18.Butri.ca.non eſt nobis.nu. 5.de ſponſa.& matri. li.4.Iaſ.l.is apud quem,nu.20.uerſi.Item addecirca.6.lineas,nu.21. Ad idem Probus in Io.Monac.c. Romana, num.8.de teſtibus.

Teſtes nõ publicati nõ tenẽt nec probant,Bart.l.ſolam,n.1.C.de teſtibus,Alex.conſi.82.nu. 23.lib.3. Paris.conſi.80.nu.52.vol.5.

Teſtis non publicatus per iudicem non probat etiam ſemiplenè, Bal. l.bonæ fidei,C.de reb.credi.nu.6. Aimo conſ.138.nu.18.certa.uer. teſtium publicatio,num.8.

Teſtium dictum quòd ualeat abſq; publicatione ſui nominis, Prępoſ. in c.præterea el 2.nu.47.de ſponſal. Abb.cap.præterea,num.4.de ſponſal.

Teſtium publicatio & receptio non iure facta nil operatur, Barb.c.ad hoc nume.45.

Teſtes in cauſa matrimonii ſunt publicandi ubi agitur de contractu diſſoluẽdo, Butr.c.cum Apoſt.nume.2.de ſponſal.& matri.lib.4.

An iudex poſſit ſe fundare in dictis teſtium non publicatis, Zabarell. conſil.99.colum.1.uer. Ad quod dico,nume.4.

Teſtes non publicati in una inſtãtia an probent in alia, Barb. conſi.19. nume.10.

Teſtium publicatio an coram arbitro fieri debeat, Peruſ. tract. de arbi. c. 10. lib. 10. num. 16. arti. 19. tomo. 12.

Teſtes ſi non publicentur an proceſſus reddatur nullus, Guido Papa. q. 586. nu. 1. Capel. Tholo. q. 416.

Probationum & publicationis omiſſio non uitiat ſniam niſi reperiantur probationes factæ et ſine dilatione, Capit. deciſ. 1. nu. 31.

Teſtium publicatione omiſſa an ſententia ſit ipſo iure nulla, Bal. l. ꝓlatam. C. de ſenten. nu. 19. Afflic. de feu. c. 1. §. Item ſi uaſſallus, de controu. inueſti. no. 1. Fel. c. licet de proba. nu. 62.

Teſtes examinati ſi atteſtationes nõ fuerint publicatæ corã iudice recipiente nõ faciunt fidem in alio iudicio et inter eaſdem perſonas Fel. c. cauſam, de teſti. nu. 15.

Teſtes ſi moriantur ante petitionem nõ poterit poſtea fieri publicatio Albe. de Roſ. 1. infor. nu. 7. col. 4.

Teſtes per quos præſens probationis facultas ſtat, examinari publicariq; debent propter incurſum & dubitabilem mortis acceſſum, Gem. conſi. 4. nu. 2.

Teſtium publicatio ſemper quoad iudicium dicitur eſſe facta, Vital. Clem. teſtibus, nu. 107. de teſtib.

Teſtium publicatio non obligat iudicem in eo quod ex officio facit, Bal. l. data opera. C. qui accuſ. nõ poſſ. num. 56.

Teſtium publicatio qñque fit ipſi iudici non partibus, Spe. de remiſ. in princ.

Teſtis ante publicationem poteſt dictum ſuum declarare, Bal. l. fi. C. plus, uel quod agi.

Publicatio teſtium quomodo & quando.

Teſtes qñ & quomodo publicari debeant, Odofre. tract. de ord. iudi. nu. 47. tom. 12. & in clem. de teſtib. Bertac. verb. teſtium publicatio, nu. 5.

Teſtium data copia ante publicationem parti per notariũ an habeat uim publicationis quo ad illam partem, Vita. Clem. teſtib. nu. 114. de teſtib.

Teſtimonia ut pariãt effectus re nõ uerbis aperiẽda eſſe, Bellem. c. cõſtitutus 2. de teſtib. & atteſt. n. 1.

Teſtium publicatio qñ, fit ſatis eſt ꝙ iudex dicat ꝙ dicta eorum habeantur pro apertis, Bar. l. 1. ſufficit nu. 3. de bon. poſ. ſec. tab. 5.

Teſtium publicatio de qua in c. Albericus de teſtibus, qualiter faciẽda eſt, Pano. c. Albericus, num. 4. de teſtibus.

Teſtes poſſunt ſuper uno articulo publicari licet nõ publicentur ſuper aliis ſeparatim, Bal. c. cauſam quæ, nu. 1. de teſtibus.

Teſtiũ publicatio facta non examinatis teſtibus aliis q̃ prius iurauerant, an ualeat, & an iudex poſſit reponere teſtes q̃ nõ examinant poſtq̃ ſunt recepti, Bar. cõſ. 228. Incipit cętera, nu. 3. & ſeq.

Teſtium publicatio an requirat de ſubſtantia lecturam iudicis ſuper depoſitionibus teſtium factis. An ſufficiat ꝙ dicat uerbo publico uel pro publicato habeo, Vital. cle. teſtib. nu. eód. de teſtib.
Teſtimonia ſi ſint publicata cũ non debuerint publicari. An per hoc perdant uires ſuas, Bal. c. quoniã frequenter, nu. 14. ut lit. non cõteſta. & ibi Barba. num. 63.
Teſtiũ publicatio tam ex parte actoris quàm rei quando locũ habeat & quando fiat, Spec. de inſtrum. edi, §. oſtenſo.
Teſtium publicatio poteſt fieri lapſo termino dato ad probãdum & probatum habendum, Bero. c. licet cauſam de probat. num. 95.
Teſtium iterum reproductorũ publicatio quãdo fieri debeat, Lud. Roma. C. de eden. l. is apud quẽ, num. 28.
Teſtes publicati poſt concluſum in cauſa plenè probant, Pariſ. conſi. 87. nu. 49. uol. 3.
Teſtes an publicantur perempta inſtantia, Bertac. uerb. teſtium publicatio, num. 17.
Teſtes non requiruntur in publicatione teſtium, Bart. l. ſolam, C. de teſtibus num. 11. Bal. l. geſta. C. de re iud. Bertach. uerb. teſtium publicatio, nu. 4.
Teſtes ſunt publicandi per iudicem Spec. de offi. omn. iud. §. deſeruit uer. poſt litem, & llem. c. Alberi. de teſti. & atteſta. nu. 18. & 19. & quo auctore aperiantur, num. 24.
Teſtes quando poſſint per alium iudicem publicari, Bart. l. ſolam. C. de teſtib. nu. 13.
Teſtes examinati corã arbitro & nõ publicati põt per ordinarium publicari, Bar. l. fi. nu. 13. C. de teſti.
Teſtium dicta non publicata coram iudice q eos examinauit poterũt publicari ab eius ſucceſſore.
Teſtium publicatio fieri poteſt per alium notarium de mandato iudicis ſi alius notarius eſt impeditus Bal. l. fi. C. de re iudi.
Teſtium publicatio dr̃ interlocutoria, quę poteſt reuocari, Bertac. uerb. teſtium publicatio, nu. 18.
Teſtium publicatio facta et partibus non contradicentibus eſt interlocutoria quæ tranſit in rẽ iudicatam, Barb. clem. teſti. nu. 10. in materia ſeparata a Clem.
Teſtes examinati in una inſtantia ſi non ſunt publicati, per iudicẽ alterius inſtantiæ publicari in caſibus in quibus fidem faciunt ſi eſſent publicati, Bar. l. cùm lite, nu. 10. ff. iud. ſolu. Ang. ff. iud. l. cũ lite, nu. 4. p. 2. Bertac. uerb. teſtium publicatio, nu. 2, & uerb. teſtes in alio iudicio, nu. 5.

Publicatio teſtium fit parte citata & ad partis inſtantiam.

Teſtiũ publicatio parte non citata legitimè an ualeat, & an citatio facta in carcere ualeat etiam non pe-

rento-

rentoria ad audiendum ſniā Bertra. conſi. 225. nu. 5. Butri. tracta. de teſti. n. 145. Dec. c. conſuluit. extra de offic. deleg.

Teſtium dicta nō debent aperiri abſente parte contra quam teſtes pducuntur, Bar. circa materiam teſtium, uer. Dic ſi teſtes, nu. 8. Io. And. in nouel. c. ſignificauit, col. 1. circa mediū. uer. ſignificauit de teſtibus Vital. clem. teſtibus, nu. 108. de teſtibus, Fran. Brun. tract. de indi. & tortu. q. 9. par. 2. num. 9. tom. 15.

Teſtium publicatio facta parte non citata non ualet, Soci. conſil. 14. n. 11. uol. 4. & ſi eſt facta ultima hora inſtantiæ, Soc. conſil. 105. nu. 7. uol. 4.

Teſtium publicatio ad æternam rei memoriam receptorum debet fieri uocatis uocandis, Vital. Clem. teſtibus, num. 109. de teſti. Butri. c. ſignificauit, num. 1. de teſtib. li. 2. par. 2.

Teſtes an poſſint publicari ſi altera pars deceſſit ſine hærede, Bal. l. geſta. C. de re iud. Bertach. uerbo teſtium publicatio, nu. 7.

Teſtium publicatio an ualeat denūciari & quomodo debeat, Butr. c. ſignificauit, num. 9. de teſtibus, li. 2. par. 2.

Teſtium ante publicationem ia diu factam ſi obiiciatur q non ualeat quia non fuerunt uocati quos res tangebat, an pro publicatione præſumendū ſit, Io. And. in Nouel. c. Albericus, col. 1. circa prin. uer. redigi facientes de teſtibus, & ibi Abba. nu. 6.

Teſtimonia aperta ſi expreſſe dicat id ſe feciſſe ſolemniter aliter hoc obſeruatum fuiſſe probandū eſt, Bellem. c. Alber. de teſti. & atteſt. num. 6.

Teſtium publicatio non debet fieri niſi partibus inſtantibus aut una illarum, Vita. Clem. teſtib. n. 105. de teſtibus & 106.

Teſtes non publicantur ad inſtantiam tertii pro ſuo intereſſe. c. cōſtitutus Lud. uer. poſt litem, Ioā. And. in nouell. c. conſtitutus, col. 1. circa medium uerſ. conſtitutus, de teſtib.

Teſtium etiam inter alios receptorum dicta publicare licet de conſenſu utriuſque partis ut ualet pductio illarum, etiam in alia cauſa ad præiudicium eius qui eos produxit, Butri. c. conſtitutus, nu. 6. de teſtib. lib. 2. par. 2.

Teſtes ſup teſtimonio ad perpetuā rei memoriam an publicentur ad inſtantiam hæredis ſcripti nō poſſidētis & an legatarii, Bertac. uerbo teſtes ante lit. conteſt. nu. 10.

Publicationis teſtium varia.

Teſtibus publicatis fiat copia parti ſed non antea, Bal. l. is apud quem C. de eden. nū. 9. Ign. l. 3. §. aperire, nu. 59. par. 1. ad Sillan.

Teſtiū publicatio & trāſcriptio q̄re ſiat ad publica momēta, But. c. ſignificauit, n. 7. de teſtib. li. 2. p. 2.

Publicatio proceſſus & atteſtationũ facta per iudicem quid operatur, Caſtren. C. de probat. num. 3.

Teſtium publicatione facta multa ſeruanda ſunt. Guid. de Suz. tracta. ord. num. 101. tom. 13.

Teſtibus publicatis qđ habet facere pducens ſi dicit ſe probaſſe uel nõ, Spe. de teſtib. §. ſatis utiliter.

Teſtimoniis apertis omne inſtrumentorũ genus produci & in hoc publica priuatis conuenire, Bellem. c. cum dilectus de fide inſtrumentium. 220

Teſtibus publicatis dari debet terminus ad probandum, Specu. de teſtib. §. 9. Rebuff. tracta. de publica. arti. 1. num. 12.

Teſtium dicta publicata habent uim protocolli ſi notarius ex ignorantia negat ſe rogatum, Rui. conſ. 1. uol. 4. num. 6.

An cauſa ſit ſummaria ſi dicta teſtiũ ſint redacta in publica forma, Bal. conſ. 481. par. 4. num. 6.

Teſtis die feriata poteſt recipi indiſtincte & publicari cauſa expeditionis litium, Bal. l. ne in caſu. C. de diſcuſ. lib. 10. nu. 7.

Teſtium atteſtationibus publicatis ſup petitorio & diſputatione ſuper illis habita, an ad poſſeſſoriũ reuerti poſſit, Io. And. in Nouell. c. paſtoralis, col. 4. circa prin. uer. nunquid ergo, de cauſ. poſſ.

Teſtiũ publicatio ſi denegetur a iudice parti an locus ſit appellationi ex tali denegatione ſiue de iure canonico ſiue ciuili, Vital. Cle. teſtibus, num. 112. de teſtibus.

Teſtiũ publicatio petita ab alia partium inſtante parte aduerſa & negante ſe habere teſtes ultramarinos an ualeat impediri, Vital. Cle. teſtib. nu. 110. de teſtib.

Teſtes incluſi a iudice ne aperiantur parti, tamẽ hoc caſu tenet eorum teſtimonium. Roni. ff. de offic. aſſeſſ. l. ante. nu. 12.

Impugnatio teſtis quia unicus.

Teſtificatio ſola dicitur ſex modis & an ualeat, Pau. de Caſtr. l. ſolam, num. 2. cum ſeq. C. de teſtib.

Teſtis unus dicto qñ ſtetur. l. Theopompus. ff. de dot. prælegat. Spe. tit. de teſtibus. §. 2. num. 8. Ioan. And. in nouell. c. licet col. 4. circa fi. uer. in glo. ult. de teſtib. c. unicus, nu. 5. de teſtib. & l. data opera, nu. 58. C. qui accuſ. non poſſ. Archi. de Iudi. c. mulieres, nu. 3. in 6. Butri. conſ. ultimo, num. 31. Butri. c. in omni negotio, nu. 8. de teſtibus, lib. 2. p. 2. c. ueniens, nu. 4. de teſt. lib. 2. par. 2. Io. Monac. tract. de defenſ. iuris. §. quia nu. 6. tom. 13. Nepos tract. de defenſ. iuris. §. quia, nu. 17. tom. 15. Baga rot. trac. de reproba. teſti. nu. 35. tom. 3. Baptiſta de S. Blaſio tracta tu. de contradic. iur. cõtradictione 89. tom. 1. Alber. de Roſ. tract. de teſtibus par. 1. §. cõſequẽter, num. 33. tom. 13. Bertac. tract. de epi. §. de cauſa, nu. 5. tom. 2. Nell. de S. Gemi. de teſti. num. 87. 88.

tom.13 Abb.c.licet el primo, nu. 5.de teſtib.& Imol.ibi nu.4. Caſtren.conſ.352.nu.3. uol.2.Sali. l.bonæ fidei,n.16.18.& 19.C.de reb.cred.Barb.cõſ.39.n.34.Iſer. in add.c.primi,nu.8,tit. qui ſuc. tene.Iaſ.l.cunctos populos n.66. C.de ſumma trin.& fide catho.p. 1.Hippo.l.1. §.Idem Cornelio,nume.4.l.ſi quis ne quæſtio.n.145. & l.Maritus,nu.3.ff.de quæſti.& conſ.61.nu.3.& 31.uol.1. Hipp. ſingul.433.Incipit tria,Iaſ.cõſil. 37.nu.4.Fel.c.ueniens col.pen.in fi.de teſtib.& ibi Petr.nu.18.Afflic.cap.1.§.inter partes,not.2.de leg.Corradi.Blanc.q.8.nu.35.de compromiſſ.Boer.q.183.nu.3.p.1.Rebuff.tracta.de citatio.arti.1. glo.3.num.1.tom.3.Bero.c.ſicut de proba.num.58.

Teſtimonio unius non eſt credẽdũ. l.Maritus in fi.ff.de quæſtio.Alb. de Roſ.tract.de teſti.par.1.§.expedita,nu.16.tom.13.Tindar.tract.de teſtibus.c.7.nu.2.Nepos trac.de excep.nu.86.ar.19.n.35. tom.14.Io.Monac.tom.13. tract. de defenſ.iuris.§.q̃m,nu.5.Fede. Schen.trac.de teſtib.nu.56.tom. 13.Ang.C. de teſtib.l.iuſiurandi,nu.4.Belle.c. Spiritusſanctus, nu.3.1.q.1.Imol.conſ.91. num.2. Cuman.conſ.97.ad fi.Barb.cõſ. 46,nu.8.uol.4.Soci.conſi.63.nu. 9.uol.1.Cor.conſi.160.nu 4.uol. 2.& conſ.334.nu.7.uol.1.& cõſ. 127.num.50.uol.4.& conſi.100. num.7.uol.2.& conſi.58.num.7. uol.1.Fran.Curt.de teſtib.num. 120.tom.13.Bertrari.par.2.conſ. 26.nu.5.Rui.uol.3.conſ.92.nu. 10.& conſ.147.uol.1.num.6.Socin.iun.cõ.88.nu.22.& cõſ.144. num.2.Cora.in Miſ.ſol.231.

Teſtis unus non probat etiam lege diuina,Corn.conſi.221.nume.6. uol.2.

Teſtis unus non probat non ſolum prophanis ſed & in ſpiritualibus, Abb.c.cum dilectus nu.4.de ſucceſſ.ab inteſta.

Teſtimonium unius pro nihilo habetur in quacunque cauſa,Barto. Cepol.conſ.61.nu.8.

Teſtimoniũ unius nõ ualet licet trahat originẽ a dicto pluriũ, Imol. de teſti.& atteſta.c.licet, num.4.

Teſtis unus non ſufficit ad condemnationẽ alicuius,Anch.c.ueniens el 1.de teſti.n.5.& 4.q.3.c.teſtes, §.ſeq.col.2.36.q.6.§.ult.col.4. 33.q.2.c.admonere col.5.2.q.1. c.ſi mala colum.1.& c. ueniens colum.2.de teſti.

Teſti ſolo non creditur in præiudicium alterius. Immo Papa & Imperator non poſſunt diſpenſare, ꝙ credatur,Feli.c. conſtitutus de reſcrip.& c. ueniens col.pe.in fi. de teſti.Barb.conſ.62.nu.2.Bertac.uerbo.teſtes quot, & quales, nu.42.

Teſtem unum probare uſu non admitti,Bellem.c.ſicut conſuetudo de proba.nu.5.

Teſti uni non creditur & ſi pſidiali uel alia præfulgeat dignitate,Ancha.

cha.c.licet el 2.de teſtib.numę.7. Butri.c.cum à nobis,nu.16. de teſti.lib.2.par.2.Socin.regula.107. Corn.cõſ.123.nu.5.uol.1.& cõſ. 194.nu.3.uol.2.Specul.tit.de teſtibus.§.11.n.7.Petrus Antib.tra ćta.de mune.par.3.§.4.nu.205. tom.6.Hippol.cõſ.117.uol.2.ubi tamẽ fallit,Bero.c.licet cauſam de proba.nume.43.

Item nec teſtimonium unius etiã ſi ſit epiſcopus 6. quæſt. 2.cap.vlti. col.2.

Teſti unico etiã Cardinali aut alio inferiori à Papa vel imperatore non creditur in præiudicium alterius,Iaſ.uol. 1.conſ.22. Hippol. conſ.20.nume.46.uol.1.

Teſti uni dignisſimo an iudex credere poſſit Socin.Iun.conſi.32. nu. 19. uol.2. Franc. Curt. tracta.de teſti.nume.18.

Teſti unico etiam medico cũ ſi ſingularis credendum nõ eſt,Cepol. conſ.61.num.8.

Teſtimoniũ perſonæ notabilis religioſæ & probatisſimæ vitæ inducit iuſtisſimã probationem.Curt. iun.cõſ.163.nu.20.par.2. Gram. cõſ.24.nu.12.in ciuili.

Teſtis ſolus Papa eſſe poteſt in piudicium alterius & non alius etiã Cardinalis legatus, Abb.c. cum à nobis de teſtibus. & Car.ibidem, Bero.capit. ſicut de prob.numero13.

Teſtimonium principis ſolius auctẽticum eſt,Bellem.c.cum in diſtribuendum.de temp.ordi.num.5.

Teſtibus deponentibus de facto ꝓprio quando credatur,Corn.cõſ. 61.nu.10.uol.1.Fran.Curt.tract. de teſtib.nu.119.Rui.conſi.161. uol.4.nu.8.

Teſtis unius ſolius dictum plenè ꝓbat qñ deponit de facto ſuo proprio,Iaſ.1.parte infor.de acq.hæred.l.nec is num. 6.& ff. ſi ex noxal.cau.aga.l.1.§.ſi abſens,nu.19. Hippol.conſi.113.nu. 15.uol.2. & conſi.116.num.20.uol.2. & in in pract.§.diligenter, num. 131. Deci.conſi.650.nu.9.Rui.conſi. 19.col.5.num.2.& conſi.65.uol. 4.nu.2.Soc.iun.conſi. 31.nu. 33. uol.2.Gram.conſi.65.num.19.in ciuil.Tiraq.de retract.nume.47. glo.14.de retrac.lign.Pau. conſi. 308.Bertac.uer.teſtes qui.& quales,num.39.

Teſtis deponens ſuper facto proprio & a ſe geſto qõne inter alios uertente,ubi non põt haberi alia probatio probat, cuius teſtimonium uidetur ſubſidiariũ, nec per hoc dicitur deponere ſuper cã propria,Butr.c.cum dilecti,num. 25. de elect.lib. 1.p.1.& c. cum olim nu.10.de dolo & contu.lib.2.parte prima.

Teſtis deponenti de facto ꝓprio q d ipſe fecit probat exiſtẽtibus aliis indiciis,Bar.conſ.19.uol.2.nu.5. Soc.iun.cõſi.62.nu.6.uol.1.iſtis unus deponit quòd aliquis mandauit ſibi ꝙ faciat homicidiũ an ſibi credatur & an ex ſolo mandato quis punitur in attrocibus, Pa

Aa 2 ris.

ris de Puteo uer. Dicitur cōmuniter, nu. 21. cum præceden.

Teſtis unicus quādo faciat ſemiplenā probationem, Bart. l. admonendi, num. 36. de iureiuran. & ibi Paul. de Caſtr. nu. 45. & Bal. nu. 6. Iaſ. in repet. nu. 146. & Ang. nu. 9. Io. Andr. in Nouell. c. iuramentum, col. 3. circa fin. uerſ. teſtem de iureiur. Alber. de Roſ. ff. de queſtio l. Maritus, nu. 1. & Zabarel. conſ. 9. nu. 14. Panor. c. iuramentum. §. ſanè nu. 12. Fulgoſ. ff. de iureiurā. l. admonēdi, nu. 30. Roman. ff. de iureiur. l. ſi duo Patroni. §. Idem Iulianus, n. 98. Bertac. uerb. teſtes quot & quales, num. 22.

Teſtis unus facit ſemiplenam probationem, gl. l. ſi quis alicui. C. ad. l. Iul. maieſ. & l. prima, C. qui & aduerſus quos reſtitui non poſſ. Spec. tit. de ſatiſda. §. 3. nu. 4. Albe. de Roſ. 2. inſo. de dot. prælegat. l. Theopompus, nu. 3. Bart. l. Theopompus, nu. 2. ff. de dot. prælegat. Ang. C. de re. credi. l. 1. bonę fidei. nu. 7. Salicet. ff. de iureiuran. l. admonendi, nu. 12. Fulgoſ. conſ. 172. in fin. 1. col. Abb. c. iuramentū. §. ſanè num. xi. de iureiur. Afflic. deciſ. 337. nu. 2. Iaſ. ff. de iureiura. l. admonendi, nu. 71. & 1. parte inſor. de lib. & poſthū. l. Gallus. §. ille caſus, nu. 8. & 9. Aluaro, Rubr. de conſue. rect. feu. §. ſacramentū nu. 5. Blan. tracta. de indi. nu. 324. Rip. ff. de iureiuran. l. admonēdi, nu. 175. limita multis modis, nu. 176. & ſeq. Hippol. conſi. 6. nu. 7. uol. primo, & conſi. 116. nume. 11. uol. 2. Bertr. par. 2. coſi. 297. nu. 5. Paris. conſi. 57. numero 22. uolum. 1.

Teſtis vnus probat inueſtituram factam coram paribus ut deferatur iuramētum, Afflic. c. 715. ſacramēta de cōſue. rect. feud. Iaſ. ff. de iureiurand. l. admonendi, in repet. numero 152.

Teſtis unus integer pbat ſemiplenè Afflic. deciſ. 12. nu. 3. Io. de Graſ. tract. de arbor. iudi. in prin. §. ſucceſſiuè, nu. 1. tom. 12. Pindar. tract. de teſtib. nu. 1. li. 2. q. 6. n. 25. tom. 13. Neil. tracta. de teſtib. nu. 87. tomo 13. Fran. Brun. tracta. de indi. & tortura, q. 2. par. 1. n. 2. tom. 15. Matth. de Afflict. tract. de iure Patronā. §. niſi primo, tom. 16. Soci. conſi. 37. num. 8. uol. 3.

Teſtis niſi ſit omni exceptione maior in cauſis ciuilibus non probat ſemiplenè, Hippol. cōnſi. 74. nu. 30. uol. 1. Blanc. tracta. de teſtib. numero 325.

Teſtis unus facit ſemiplenam probationem in ciuilibus, Hippol. cōſi. 34. num. 5. & conſi. 101. num. 34. uolum. 2.

Teſtis unus in criminalibus an faciat ſemiplenam probationē ſine alijs indicijs, Alex. conſi. 89. num. 6. li. 3. Salic. C. ad l. Iul. maieſ. l. ſi quis nume. 3.

Teſtis unus & idem non probat niſi ſemiplenè, Gram. deciſ. 28. numero 3. & 4.

Teſtis vnus deponens ſuper negotio prin-

principali & ſuper famā eiuſdem ſuper utroque ſemiplenè probat Ruin. uol. 1. con. 52. num. 8.

Teſtis unus non facit ſemiplenam probationem niſi ſuper facto principali, Abb. cap. cùm dilect. num. 8. de elect. Alexan. conſi. 180. numero 9. lib. 6.

Teſtis ſi deponat ſuper eo quod eſt remotum à natura contractus nō defertur iuramentum, Bald. ſuper feud. capit. 1. §. ſacramentum de conſi. rec. feu. numero 13. Afflic. ibidem.

Teſtis unus quod ſufficiat ut poſsit de ferri iuramentum in ſupplemē tum, Zabarell. conſi. 171. nu. 4. & 5. conſi. 140. nu. 12. Io. de Graſſ. tract. de arbor. iudi. in princip. §. ſiue, nu. 3. tom. 2.

Teſtis unus an ſufficiat in cauſa magna ut poſsidenti deferatur iuramentum in ſupplementum, Affli. capit. 1. §. ſacramenta, de conſue. rect. feu. di.

Quilibet minimus defectus in teſte impedit ut non poſsit deferri iuramentum in ſupplementum probationis, Hippol. ſing. 197. incipit quo, quod limita ut tibi.

Teſtis vnicus de cauſa non interrogatus non facit ſemiplenam probationem an duo non interrogari faciant fidem, Bal. c. ſacramentum de cōnſuet. re. feud.

Teſtis conſanguineus uel multū amicus non facit ſemiplenā probationem, l. admonendi. nu. 37. ff. de iureiur. Iaſ. ff. de iureiuran. l. admonendi in repet. nu. 147. Rui. conſ. 68. uol. 1. num. 8. Bertrand. par. 2. conſ. 217. nu. 9. Soci. iun. conſ. 12. num. xi. uol. 2.

Teſtis unus non facit ſemiplenam probationem in caſibus in quibus requiruntur plures teſtes quàm duo Ripa. ff. de iureiuran. l. admonendi, num. 184.

Teſtis inimicus non facit ſemiplenā probationem, licet inimicitia nō ſit capitalis, Aimo conſi. 6. nu. 32.

Teſtes domeſtici non faciunt ſemiplenam probationem, Anchar. ca. in literis, nu. 7. de teſtibus.

Teſtis unus non facit ſemiplenā probationem quādo agitur de probādo eo quod ueriſimiliter notū eſt pluribus quàm duobus, ut ſi agatur de probanda fama, cōſuetudine, notorio, rei ualore, Rip. ff. de iureiuran. l. admonendi. num. 182.

Teſtis nōn ſemiplenè ſi probans probationem quam inducit, Franc. Curt. tracta. de teſtibus, nu. 115.

Teſtis unus ſufficit ubi nulli ſit præiudicium, glo. c. pluralis de regul. iur. in 6. Butri. c. licet, nu. 3. de teſtib. par. 2. lib. 2. Abb. c. ꝓpoſuiſti nu. 6. de conſecra. Eccleſ. uel alte. Felin. c. ueniēs el 1. de teſtibus. num. 22. & l. Reſcripta num. 1. C. de precib. Imper. offer. Iaſ. 2. infor. l. huiuſmodi. § legatum de lega. 1, nu. 17. ff. de iureiu. l. admonēdi in reper. nu. 165. Bero. ca. licet cauſam de probat. num. 43.

Teſtis unius dictū excuſat accuſatoré à pęna talionis, Hipp. de Marſi.

ſing.

ſing.47.incipit in ore duorum.

Probatio vnius teſtis an inducat pro bationē, Alber.ff.de prob.& rub. de arbitr.num.15.

Teſtis unus excuſat à dolo,& à calū nia, Alex.conſi.84.nu.13.li.7.Bal. c.cum dilecti, nu.5.de elect. Bertac. uerbo teſtes quot. & quales, nume.71.

In cauſis ſummariis & breuioribus & in iudiciis poſſeſſoriis per unū teſtē uel per ſamam ſit plena probatio, Hippol.ſing. nu.75.incipit tria, Bart.c.quoniam.§.in aliis,nume.72.ut lit.non conteſta. Gram. conſ.77.nu.xi.in ciuil.Calcan.cōſil.16.nume.16.

Teſti uni ut credatur cōtrahētes paciſci nequeunt, Bero.cap.quoniā contra de prob.num.32.

Teſtis vnius dicto de cōſenſu utriuſque partis an poſsit cauſa decidi Roma.ff.de uerb.oblig.l.ſtipulatio.§.eodem,n.4.Socin.l.1.§.eadem nu.3. de uerb.oblig.ff.de iureiur.l.admonēdi,n.167.& in repet.ff.de uerb.obl.l.ſtipulatio.§. eo.n.8.Afflic.de feud.c.1.in prin. de controu.inueſti.Blanc.q.8.n. 27.tracta.de reprob.

Teſtis vnus ab utraque parte cōcorditer electus plenè probabit, Alua rot.Rubri.de cōſue.re.feud.§.ſacramentum,nu.xi.Feli.c.ueniens el 1.de teſtibus n.25.Afflic.c.fin, de feu.da.in uoc.l.§.ſi duo,nu.2. lib.3.tit.de pace tenen, Aimo cōſil.100.nume.13.Bertac.uerb.teſtes quot & quales,num.40.

Teſti uni etiam nō iurato ex diſpoſitione teſtatoris ſtandū eſt, Bero. q.12.num.6. Felin.c.1.de teſtib. numero 15.

Teſtis unius deponentis de ueritate dictum ualet, Abb.c.1.nume.4.de cōſāgui.& aſsi.teſtis unus ad hoc vt ſufficiat in probando debet eſſe omni exceptiōne maior, Felin. conſil.36.nu.2.

Teſtimonium unius pro utraque parte an ſit efficax, Specul.tit.eo.nume.69.

Teſtes producentes pro & contra ꝓducētem probāt in totum, Card. Clem.1.Salic.l.etiam.C.de teſtibus.

Teſtis unus in proceſſu accuſationis examinatus an ſufficiēter probat ad citationem & condemnationē Angel.Peruſ.conſ.3.num.1.

Teſtis vnus quādo nō probat, fallit quando quis deponit cōtra illum qui eū corrupit pecunia, Hippol. ſing.172.incipit in ore duorum.

Teſti uni & parti in ꝓpria cauſa plerumque creditur, Bellem.c.ex itimatione de procur.num.10.& c. ſuper eo de his quæ ui met.cau. fiunt.num.1.

Teſtis unus an ſufficiat in actione ad exhibendum, Paul.l.prima. C.ad exhibendum.

Teſtis unius dicto ſtatur cōtra producētem maximè ſi plura incidia iudici cum eius dicto concurrant Socien.iun.conſ.69.num.14.

Teſti uni interpreti au plenè credatur Iaſ.ff.de iureiuran.l. admonendi, nu.161.

numero 161.in repet.

Teſtis unus probat ubi de animæ periculo agitur, Imol. conſilio 91. num.3.

Teſtis probat ubi agitur ad impediẽdũ peccatum & de iure tertii nil minuitur, Pan.c.ſuper eo el 2.nu. 7.de teſti.

Teſti unico in crimine læſæ maieſtatis creditur, Paris de put. trac. de ſind.§.quid ſemel.nu.2.tom.14.

Teſti unico an credatur ad probandum quem eſſe abſolutum, But.c. ſicut, num.5.de ſenten.excommuni,lib.5.

Teſtis unius dictum extra iudicium facit præponderare, Alexã. conſi. 115.nu.8.lib.4.

Teſtem unũ imperfectè ꝓbare, Bellem.§.ſanè de iureiuran.nu.7.declara.ut nu.72.73.&95.

Teſtis unius dictum habilis an ſuppleat dictũ alterius ĩhabilis. Din. regula utile, f.87.Bertac.uerb.teſtium impugnatio,nu.83.

Teſtis unicus facit cõiecturam, Bal. c.ſacramentum,col.3.de conſue. re.ſe.Pau.l.cum propoſuit, nu.7. de leg.2.

Teſtis unicus ſufficit in cõſecratione & baptiſmo. non in ordinatione Bertac.uerb.teſtes quot & quales.nu.69.

Teſtis unus præſumptionem inducit glo.pen.l. admonendi.ff.de iureiuran.

Teſtis ũnus ut ſacerdos ſufficit ad probandum quem abſolutum ab excommunicatione.Calder. rub. de teſti.conſ.2.nu.1.

Teſtis unus poteſt roborare inſtrumentum raſum, Bald. l. ſi ueritas, not.2.C.de fideicommiſ.

Impugnatio teſtis quia ſingularis & qui dicantur ſingulares.

Teſtium ſingularitas quotuplex ſit & quæ nocitua, Barb.conſ.25.nu. 3.uol.2.Soc.iun.conſ.90.nu.10. uol.2.

Teſtium duplex ſingularitas, & quæ noceat, Barb.conſ.29.numero 13. Franc.Cur.tracta.de teſti.nume. 91.Soc.iun.conſi.99.num.9.uolum.2.

Teſtiũ triplex eſt ſingularitas, Aimo par.4.mẽb. etenim num.2.de antiq.temp.Cepol.conſ.3.num.9.

Teſtes quibus modis dñr ſingulares, Bal.l.teſtium. C.de teſtib.& c.in geneſi,nu.8.de elect.Ioã.Mat. de ſan.tracta.qualitat. negat.probe. nu.12.tom.13.& nu.17.Imo. ff. de re iud.l.inter pares,nu.5.Ang. ff.de uulg.& pupill.ſubſti.l.ex facto.§.item quæro, num.2.ff.q mẽadmodum teſta.aper. l.tabularũ, §.diem autem,nu.2.Fed.q.561. nu.1.Fran.Cur.tract.de teſti.nu. 25.& quid ſi unus dicat uidiſſe & alius audiuiſſe ibidem, Afflict. deciſ.72.nu.8.Bertran.par.3.conſi. 191.nũm.6.Aymo par.4.ſect.ſed. enim num.8.de antiq.tempo.Bar. c.licet cauſam.de prob,nu.24.

Teſtem.

Teſtem ſingularem faciunt perſona cauſa, reſ. tempus, locus & circunſtantia, Bertac. uerb. teſtium impugnatio, nu. 116.

Teſtis oīs de cā proxima & immediata ſui dicti eſt ſingularis, Bar. l. in exercendis, nu. 6. C. de fide in ſtru. Abb. conſi. 42. num. 3. uol. 1.

Teſtes ſi in re diſcordent non probant, Nell. tracta. de teſtibus, numero 182.

Teſtes deponētes unus deſpecie unā & alter de altera an dicantur conteſtes, Salic. C. de probat. l. actor numero 6.

Teſtis negans ſenſū corporis eſt ſingularis non ſi negat actū, Bertac. uerb. teſtium impugnatio, n. 111.

Teſtes ſingulares reddit ipſa uariatio, Corn. conſ. 101. nu. 23. uol. 2.

Teſtis diſcordantia reddit eum ſingularem, Bald. conſi. 445. numero 1. par. 1.

Teſtis qui dat aliū in conteſtem qui conteſtis nō examinatus teſtis remanet ſingularis & ſic nō probat Hippo. conſi. 20. num. 19. uol. 1.

Teſtes in parte concordes non tollunt ſingularitatem, Corn. conſi. 13. num. 19. uol. 1.

Teſtis non dr̄ ſingularis licet non nominet conteſtē, dūmodo alius teſtis de eodē facto deponat, Fulgoſ. conſi. 161. col. penul. in fin.

Teſtis qui non dat teſtes ſpecialiter uel generaliter, ut in aere eſt ſingularis, Hippol. conſ. 20. num. 19. uolum. 1.

Teſtes non dicuntur ſingulares in actu reiterabili, Hippol. conſi. 5. num. 6. uolum. 1. Soci. iun. conſi. 90. nume. 25. uol. 2. & conſi. 89. num. 3. uol. 2.

Teſtium ſingularitatem diuerſificatiuam uerba & effectus conſiderat in actu reiterabili. Aymo par. 4. ſec. etenim, num 4.

Teſtes non dicuntur ſingulares quā ratio concordiæ eorundem eſt eadem ueritas licet diuerſis mediis percepta, Bald. l. actor, num. 5. de proba. Soci. iun. conſi. 90. nu. 24. uolum. 2.

Teſtes ſufficit eſſe conteſtes in principali dicto, licet in cauſa percipiendi non ſint conteſtes dato ēt ꝙ cauſæ uſquequaque non cōcludāt ſubiectum probatum, ut quia unā cauſa concludit mediatē & alia immediate probatur, Butri. c. 3. num. 12. de ſucceſſ. ab inteſta. eodem libro, Fulgoſ. conſi. 142. in fi. 3. col. Fely. cum tu. de teſtib. nu. 18. Aimo par. 4. uer. ſed enim, num. 20. Bertac. uerb. teſtes depo. nume. 79. & uerb. teſtium impugnatio, num. 122.

Teſtes non dn̄r ſingulares ſi concordant ſeu tendunt in eundē finem, Bal. conſi. 37. par. 5. nu. 2. & conſ. 270. par. 1. nu. 2. & conſi. 39. par. 3. num. 4. Fulgoſ. 172. poſt med. prime col. & Bar. conſi. 80. par. 3. num. 5. & conſi. 394. par. 2. num. 9. & conſi. 150. par. 3. num. 1. Bertach. c. licet cauſam, nume. 38. de proba. Cor. conſ. 34. nu. 7. uol. 2. & cōſi. 68. n. 2. uol. 1. & cō ſ. 172. nu. 15.

nu.15.uol.2.Soc. iun.conſi.54 nu 4 uol.3.Hippo. conſ.5.num. 4.uolumine 1. Calcan. conſi.76 num.10.

Teſtes an ſingulares quando dicatur concordes in unum rei finem ut probent, Afflic. de feud.c.primo in prin.de contro.inueſti.

Teſtes non dñr ſingulares ſi in facto concordant licet in ſerie facti ali quantiſper diſcrepent, Abb.c.nil obſtat, num.1.de uerb.ſignif.

Teſtes non dicuntur diſcordes uel uarii aut ſingulares ſi concordēt in facto principali licet diſcordāt in circūſtantiis, Alex.l.ob carmē. §.1.de teſtib.& conſi.105.n.22. lib.4.& conſi.88.lib.5.nu.17.Pa ris.conſ.152.nu.17.uol.4.& con ſil.13.nu.1.uol.3.

Teſtis unus ſi plura uerba dicat quā alter non per hoc dicuntur uaria re, Soc.conſi.244.num.3.uolu.2. Mill.uerb.teſtis,nu.90.& Pariſ. conſ.1.nu.5.uol.3.poſt.Anto.de But.c.1.de offi. delega.num.11.& ibi.Imo.nu.5.

Teſtes licet aliqui plura abiiciant alii uerò pauciora,tamen tenden tes ad unum finem probant,Cor. conſi.298.uol.1.in prin.

Teſtes ſingulares ubi ſunt nil ꝓbāt ubicunque ego probare uelim,ꝙ tibi duos ſolidos mutuaui,& unū teſtē de duobus ſolidis deponétē & alium de 24. denariis deponen tem producam,Barb.c.cum cauſam, nu.19.de proba.quæ procedit cum de formalitate uerborū fuerunt interrogati,Soc.iun.con ſil.29.nu.21.uol.2.

Teſtes ſingulares concordes in ſub ſtantia probant,Barba.conſi.75. nu.4.uol.4.Corn.conſil.149.nu. 5.uol.2.Corn.conſi.319.num. 4. uol.4.Aimo conſ.79.

Teſtes nō ob id ſingulares dici ꝙ ad certæ perſonæ actum ſe referāt & qui conteſtes dicantur,Cuma.ff. quemadmodum teſta.aper.l.omnibus.§.ſi quis negat,num.6.

Teſtes concordes principali dicto in acceſſorio ad concordiam reduci poſſunt,Tindar.tract.de teſtib.§.& ita,nu.3.

Teſtes in probatione generis ſufficit quòd ſpecialiter deponant, Lau. de Rodul.de uſur.p.2.§.80.quæro,num.13.tom.9.Cur.iun.conſ. 54.nu.7.par.2.

Teſtes ſufficit eſſe cōteſtes & cōfor mes in cā principali eius in quo ꝓducti ſunt licet per diuerſa uer ba deponāt & circa qualitates diſcordēt, ideo probandum teſtamento uel alio actu ſufficit ꝙ de inſtitutioe & nomine inſtituti deponant licet non concordēt in quanta parte,& quibus præſentibus, & quot legata facta ſint,Iaſ. uol.1.col.41.incipit factum qōnis & controuerſiæ.uol.1.& cōſ. 41.incipit factū ſic ſe haber, Barba.c.licet cauſam,nu.3 .de prob. Soc.conſi.244.nu.2.uol.2.Dec. conſi.163.Bero.ca.licet cauſam de proba.nu.39.

Teſtes ſingulares circa idem factū dicun-

dicuntur contrarii, Aymo conſi. 9.num.18.

Teſtes duo ſingulares non conferẽtes in unum finem, qui eos produxit nullum habet teſtem, Bal.rubri.de feud.& contro.inueſt.nu. 2. Quid ſi ſint duæ ſcripturæ priuatę ibidem.

Teſtes dicentes ſe a diuerſis pſonis audiuiſſe an dicantur ſingulares Aym.par.4.uer. etenim, num.12.

Teſtes ſingulares non probant quando in eodem dicto non poteſt repetiri conteſtis, licet in aliis quæ non ſunt de ſubſtantia rei probãdæ non inueniatur ſingularitas, utile per in utile nõ uitiatur, Bal. l.teſtium.C.de teſtibus, nu.12.& hoc uerũ ſi teſtes ſint ſingulares & ſimul iungi non poſſint ibidẽ.

Teſtis deponens de diuerſis actibus habẽtibus diuerſos effectus ſunt ſingulares, Rui.cõſ.31.uol.4.nu. 4. Nell.tract. de teſti.num.214.

Teſtes de diuerſis actibus deponentes an dicantur ſingulares, Ange. conſi.233.Cor.conſi.238. num. 7.uol.4.Bertac.uerb.teſtium impugnatio, num.123.

Teſtes ſingulares an probẽt ubi plures actus habent unam cauſam, & unam originem, Aymo.p.4.uer. etenim, nu.14.

Teſtes ne ſingulares ſint ſenſus ubi cũque capi pt, capi debet. Birb.c. cũ cãm, num. 18. de probat. Alex. conſ.4.num.6.lib.6.& conſ.185. num.2.lib.7. Fran.Balb.tract. de præſ.num.20.Fran. Cur.tract.de teſtibus, nu. 28. Aimo, conſ.101. nu.15.& conſ. 78. num.9. Gram. conſ.89.nu.10.in ciuil.licet non appareat fuiſſe conteſtes, ibidem, Bertac.uerb.teſtes depo.nu.130.

Teſtes de tpe deponentes qui pñt eſſe cõteſtes & etiam ſingulares, in dubio prǽſumũtur ſingulares, Rui.conſi.35.uol.4.nu. 16.contrariũ tenet Euerar.in loco a præſumptione eiuſdem facti, col.2.

Teſtes non dicuntur ſingulares reſpectu actuum ſed reſpectu finis, Hippol.conſ.1.nu.57.uol.1.

Teſtium ſingularitatem non attẽdi in ſciẽdi motu requiſiti ad quã inducti ſunt ad teſtificãdũ, & quẽli bẽt teſtẽ ſingularẽ eſſe in ſuo cõſenſu, l.ud.Rom.C.de bon.poſſeſſ.ſecũ.tabulas.l. bonorũ, nu.7.

Teſtes in redditione cauſæ ſuæ an debeant eſſe conteſtes, Butr.cap. cum cauſam, nume.19. de teſtib, lib.2.par.2.

Teſtes non ſunt ſingulares in probãdo eccleſiam fuiſſe in certo loco licet unus dicat uidiſſe ibi celebrari alius bñdici ſponſam, & ſic de ſimilibus, Gemi.cõſ.117.nu.4.

Teſtes depoñẽtes ſe ſucceſſiue uidiſſe p foramen an admittantur, Alber.de Roſ.ff.de teſti.l.ob carmẽ nu.11.Fulg.ff.ſi pars hæred.peta. l.antiqui, nu.1.Bal.l.querebatur. num.5.ff. de teſta.mili.Berta.uer. teſtium impugnatio, num.65.

Teſtes ſe pro conteſtibus non dãtes ſi nominent perſonas excuſatur eorum dictum, Cepol.cõſ.5.n.9.

Teſtes

Teſtes qui deponunt ſuper eodē facto licet non recordentur de teſtibus dicuntur cōteſtes, Corn. cōſ. 134. uol. 1. Berta. uerb. teſtes depo. nu. 88. Cepol. conſ. 5. nu. 10

Teſtis unus ſi dicat de ſe & ſocio & ſimiliter alter, an probent, & ſinguIares dicantur, Nell. tracta. de teſtib. num. 186.

Teſtes interrogati an aliqui eſſent præſentes reſpōdentes quòd nulli, & contra probetur quòd Immo alii erant præſentes, ſaluentur iſti teſtes, dum dicunt nulli, ſcilicet quos uiderint, Ia ſ. ff. de iureiurān. l. prætor ait. §. iurati. nu. 21. Corn. conſil. 160. nu. 7. uol. 2.

Teſtes duo ſi deponant unus grecè, & alter latinè, ſi idem dicunt eorum depoſitio valeat, Nell. tract. de teſti. num. 89.

Teſtes in actu reiterabili non dicuntur ſingulares, Nell. tracta. de teſtibus, num. 224.

Teſtes qui uariant in tempore dicuntur ſingulares & etiam qui uariāt in loco, Ang. C. de teſtibus. l. teſtium nu. 7. & 8. Rui. uol. 1. conſi. 67. nu. 2. & conſ. 9. uol. 2. nu. xi. Bero. q. 84. num. 4. Berta. uerb. teſtium impugnatio, num. 3.

Teſtes ſingulares non ſufficiunt ſi de certo tpe uel de certis factis probandum eſt, Alex. conſ. 72. nu. 3. lib. 1. Frāc. Bal. tracta. de pręſcrp. l. Celſus, par. 4. num. 18. tom. 16. Aim. ſec. ſed enim, par. 4. n. 17. 19. & 20. de antiq. tempo. & cōſ. 157. num. 13. & conſ. 78. 2. uol. Bertac. uerb. teſtium impugnatio, nu. 6.

Teſtes ſuper tempore deponentes quomodo poſſint eſſe ſingulares, Corn. conſ. 130. nu. 1. uol. 1. Aflli. deciſ. 385. nu. 5. Socin. iun. conſil. 99. num. 1. uol. 2.

Teſtes in actu momentaneo de diuerſo loco & tempore deponentes ſingulares ſunt, Bero. c. at ſi clerici de iudi. nume. 139. Corn. conſ. 247. nu. x. uolum. 2.

Teſtes dicuntur ſingulares quando deponunt de diuerſo tempore & loco aut de diuerſis actibus, Aimo conſi. 151. nu. 12. & conſi. 78. nume. 2. Corn. conſil. 203. nume. 15. uolum. 3.

Teſtes de tempore deponentes eo caſu quo tempus eſt de ſubſtantia ī dubio ſingulares, ſecus ſi deponāt de alia re, Rui. cōſ. 36. uol. 4. n. 52

Teſtes quorū unus dixit die lunæ & alter die martis, an ſint ſingulares nō, ſi unus dicit de die lunæ & alter de hora tertiarum, uel unus de domo Titii alter. de Camera, Ancha. ſingul. 13. q. 9. Specul. de teſtibus. §. 6. uer. qđ ſi unus teſtis

Teſtes plures ſingulares ratione loci non probant ſemiplenè, Alex. conſil. 94. nu. 4. lib. 6.

Teſtes debent concordare de eodē initio & fine temporis, Alex. conſil. 128. nume. 17. lib. 2.

Teſtes non dicuntur ſingulares quādo vnus deponit quod uidit in domo. & alter ſuper ſtrata, Corn. conſil. 93. nu. 1. uol. 1.

Teſtis unus ſi actum geſtum fuiſſe de no-

noctе deponat & alius de mane, uel de die ſingulares ſunt, barb.c. licet cauſam, nu.33.de proba.

Teſtes quorum unus deponit de loco alter dicit ſe nõ recordari uel nil dicit, ſi locus eſt de ſubſtantia actus ſunt ſingulares, Bal.l.teſtium.C.de teſtibus, col.6.uerſi. 2.modo.

Teſtes in his quæ ſunt de ſubſtãtia actus puta die & hora licet nõ cõcordent nihilominus ei fides adhibetur, Cepol.conſ.61. nu.8.

Teſtes ſi omnes cõcordant in dicto ſuper quo deponunt licèt alias non apponunt q́ omnes eodẽ tempore fuerunt præſentes, in dubio tamen præſumuntur conteſtes & de eodem actu deponere, Iaſ.C. de bo.poſſ.ſecundum tab.l.bonorum quidem, num.15.Hipp.ſing. 439.incipit pluralitas.Gram.cõſ. 79.nu.10.& 11.in ciuil.col.2.

Teſtis non uidentur deponere de eodem actu ex quo deponunt de eodem loco & tempore, quando coniectura loci & temporis tanta non eſt quæ de neceſſitate concludat, Ruin.cõſ.31.uol.4.nu.5.

Teſtes ſunt conteſtes in minori tẽpore, Alex.conſ.239. nu.3.lib.6. Rui.conſ.92.uol. 4. & nu.8.

Teſtes ſint ſingulares ſi agiť de uerborũ forma niſi de ea conueniant Alex.conſi.111.nu.8.lib.4.

Teſtes uariantes in uerbis formalibus an dicantur ſingulares, Corn. conſi.170.nu.15.uol.3.

Singulares teſtes an & quando probent.

Teſtes ſingulares an probent, Bal.l. unica.C.q nun.ſit.albeř.de Roſ. tract.de teſtib.nu.9. Lud.Rom. C. de teſta. & quẽadmodũ teſta. ord.l.teſtes ſerui.nu.20.& conſ. 355.nu.3.barb.cõſ.80.nu.7.uol. 2.& conſi.72. conſ.15.uolu. 4.& conſ.47.nu.4.uol.2.& conſi.80. nu.2.uol.4.Corn.conſi.134.nu.1. uol.1.& conſi.2.nu.1.uol.1.Soc. cõſi.293.uol.2.Fel.c.licet ex quãdam de teſtibus,nu.8.Affl.deciſi. 364.nu.2.Prob.in Io.Monac.ca. præſentium,num.35.de teſtibus. Rui.conſi.81.nu.6. uol.3.

Teſtes ſingulares an bene probent, Affl.dec.399.nu.13.Bertrã.par. 2.conſi.254.num.5.& conſ.320. num.14.

Teſtes ſingulares non probant gl. l. primæ. C.qui nume. tutel.ſe excu. & c.cũ dilectus, col.2.de elec. Bal.l.1.q.8.C.de teſta.&.l.iuſiurãdum.C.de teſtib.nu.58.et tractа.de reprob.teſtiũ,nu.38.tom. 13.Butri.c.licet,nu.38.de proba. lib.2.par.2. et c.bonæ, nu.45. de elec.lib.1.p.1.Zabarel. c.cum dilẽcti.§.nos,nu.1.col.4.Anch.conſ. 177.nu.5.conſ.439.nu.6.et Bellem.tit.de elec.c.bonæ memoriæ, nu.9.et c.cum dilect.fil.nu.9.de elect.Abb.c.cum dilecti, nu.4.de elect.et c. bonæ memoriæ el 1.nume.7.de elect.Cuman.conſi. 27.

poſt prin.Fulg.conſi.175.col.2. Imo.conſi.91.nu.3.& conſ.129. num.2.& conſi.138.nu.1 & ff. de re iud.l.inter partes,nu.3.& c.bonæ memoriæ,nu.8.de elect.Barb. conſ.40.col.3.uol.3. & cõſ.117. col.1.uol.3.Alex.conſ.45.nu.4.& 9.lib.2.& conſ.92.nu.20.li.5.& conſ.6.nu.7.lib. 3. & conſ. 174. uol.2.& conſi.116.eod.uol.& cõſil.14.nu.7.lib. 5. & conſi. 127. nu.4.lib.7.& conſi.152.nu.10.li. 7.& 133.num.7. lib. 1. & Corn. conſi.40.num.8. uol. 1. & conſi. 134.nu.1.uol.1.& conſ.15.uol.2. & conſi.74.num.4.uol.2.& cõſ. 149.nu.17.uol.2.& conſi.301.n. 9.uol.3.& conſi.241.num.6.uol. 3. & conſi. 206. num.1. uol. 4.& conſi.182.num.8.uol.3.& conſi. 224.num.2.uol.3.& conſilio 22. uol.4.Hippo.conſi.1.nu.15.uol. 1.& conſ.12.nu.13.& conſ.20.n. 9.& conſ.27.nu.5.& conſi.28.n. 2.& conſ.35.nu.17.& conſ. 40. nu.28.& conſ.41.nu.9. & conſi. 51.nu.4.& conſ.68.nu.30.uol.1. & conſ.27.nu.2.uol.1.& cõſ.76 nu.4.uol.1.& conſ.88.nu.7.uol. 2.& conſi.103.nu.408.uol.2. & conſ.109.nu.2.uol.2.& cõſi. 13. nu.48.uol.2.& conſ.130.nu.27. uol.2.Affl.dec.72.nu.7.Dec.cõ. 349.nu.11.& 350.nu.10.Paris.cõſil.111.num.14.uol. 1. & ſi eſſent mille, & quando deponunt de cõfeſſione extraiudiciali ibidem & conſ.11.nu.86.uol.4. & conſ.88. nu.88.uolu.3.& conſ.24.nu.24. uol.3.& conſ.152.nu.18.uol.4. & conſ.104.num.37.uol.1.Rui. conſ.99.nu.5.uol.5.Aim. conſi. 41.nu.1.Cur.iun.conſ.168.nu.3. par.2.Soc.iun.conſ.86.nu.38.& conſ.90.nu.7.uol.2.& conſ.28. nu.51.uol.2.& conſ.145. nu. 23. uol.2.& conſ.50.nu.2.& cõſ.62. nu.5.Gram.deciſ.2.nu.2.Berta. uerb.teſtes depo.n.138.& uerb. teſtium impugnatio,nu.114.Cepol.conſ.46.nu.7.& conſ.2. nu. 19.& conſi.3.nu.5.

Teſtes ſingulares non probãt & qui poſſint eſſe ſingulares. Cor. cõſi. 46.nu.14.uol.3.& conſ.87.n.15. uol.3.& conſ.103. nu.4.uol.3.& conſ.221.uol.3.nu.7.& cõſ. 261. nu.8.uol.3.& conſ.100.num.7. uol.2.& conſi.210.nume.2.uol.1. & conſ.232.num.18.uol.2.& cõſilio 17.nu.2.uol.1.Aim.cõ.151. num.14.ubi limitat de huiuſmodi concluſione.

Teſtibus ſingularib. & ſi ſint plures nõ datſ fides,Anch.conſ.246.n.2.

Teſtes ſingulares qui habent nil dicuntur habere,Affl.c.1.not.5.de contro.inueſt.Cur.iun.conſi.92 nu.3.par.2.

Teſtiũ ſingularitas ubi datſ non curamus de numero, tã ſi ſit unus quã ſi ſint mille,Spe.c.p ueſtras de dona.inter uir.& uxor.col.2.Sal.C. de teſtib.l.iuſiuran.nu.12.Alex. cõ.17.n.10.li.1.& cõſ. 21.n.2.li. 4.& cõſ.82.li.4.n.4.Iaſ.ff.de iureiur.l.admonendi, nu.215.in repet.Hippo.cõſ.20.nu.51.& cõſ. 82.

82.num.3.uol.1.& in ſingu. 114. incipit uulgatum & ſingul.quoad hoc,& conſ.1.n.26.uol.1.& cõſ. 28.num.3.& conſ.56.nume.4.& conſ.52.nu.28.& conſ.59.nu.5. uol.1.& conſ.88.num.9.uol.2.& conſ.109.nu.30.uol.1 Hippol.in practi.§.diligenter,nu.15.Paris. conſ.13.num.77.uol.3.Socinun. conſ.90.num.8.uol.2.Bertac.uer bo.teſtes quot & quales,num.74. Alex.conſi.13.num.25.uol.1.

Teſtes plures ſingulares minus probant quàm unus ſolus, Dec.conſ. 310.num.7.& conſ.154.nume.12. Bero.ca.licet cauſam,de prob.nu me.43.

Teſtes quando ſingulares ſunt in defectum probationis iuramentum non defertur,Dec.conſi.463.nu. xi.Barba. conſi.13. colum.3.uolum.3.

Teſtes ſingulares nõ iunguntur, Alexand.conſi.32.nu.5.lib.1. & con ſil.94.nu.3. lib.3.Hippol.conſi. 88.num.23. uol.2.& in practi.§. diligenter, num. 10.& an faciant ueram probationem,nu.14.& 17. Blan.tracta.de indi.num.367. Ripa.ff.de iureiuran.l. admonendi, nu.205.Bero.c.at ſi clerici de iudi.num.135.Bertach. uerb.teſtes interroga.num.338.

Teſtes ſi duo ſunt nõ integri ſed imperfecti ſingulares,an iungãtur quod faciant ſemiplenam probationem Alex.conſi.128.nu.3.lib.2. Blãc. tracta.de indi.num.378.Aim.par. 4.uer.ſed enim, nu. 69.de antiq. temp.Bertac.uerb.teſtium impugnatio,num.136.

Teſtium ſingularitas coniungitur quando dictum unius coadiunt dictum alterius, Blac. tracta. de indi.numero 369.

Teſtes ſingulares coniunguntur quã do alii de ueritate facti deponunt alii, de confeſsione, Aim. part.4. ſec.ſed enim, nume.24.de antiq. temp.

Teſtes quorum unus de ueritate deponit,& alter de cõfeſsione parte præſente ad plenam probationem inducendam coniunguntur.Fran. Curt.tract.de teſtib.num.91.

Teſtis unus de numeratione iungitur cum alio de confeſsione, Alexand.conſi.127.numero 8.li.7.

Teſtes quorum unus dicit uidiſſe numerare pecuniam à Titio alter quod uidit numerari à Sempronio, an ſint ſingulares, Roma. l.ſingularia,nume.39.ff.ſi cert.petat.

Teſtium unus de ueritate & alius de fama probant, Nell.tracta.de teſtib.nume.119.

Teſtis ſingularis etiam religioſus non probat,Paris. conſil.60.nume.4.uolum.4.

Teſtis ſingularis non ſufficit ad probandum ueritatem delicti,Abba. uol.1.conſi.34.num.4.

Teſtis ſingularis alternatiuè uel falſa ueritate deponens non probat, Alexan.conſi.92.num.2.lib.4.

Teſtis ſingularis nõ probat tibi etiã de iure gẽtium producitur, Cor. conſil.181.nume.13.uol.3.

Teſtium ſingularitas arguit dolum, Bald.l.iuſiurand. C.de teſtib.colum.2.

Teſtis ſingularis omni exceptione maior ſemiplenam facit probationem Sali.ff.de iureiuran.l. admonendi,nume.13.Fulg.conſi.142. Corn.conſi.37.nu.8.uol.3.Aim. conſi.35.nu.15.

Teſtium ſingularitas cumulatiua,& admiuiculatiua inducit ſemiplenam probationem,Aimo parte 4. ſec. ſed enim,nu.3.

Teſtium ſingularitas obſtantia cõſideratur in actu reiterabili nec plene nec ſemiplene probat,Aim. par.4.ſec.ſed enim,nu.2.

Teſtibus ſingularibus probans non dicitur ſemiplene probaſſe,q pro ducit teſtes ſingulares nullos teſtes produxiſſe dicitur, Afflic.de feud.c.1.in prin.de cõtro.inueſt.

Teſtes multi deponentes ſuper uno actu licet ſingulares, an probent ſemiplene,Bertrán.par.3. conſil. 13.num.8.

Teſtes ſingulares licet non probẽt, tamen ſi ex illis iudex in credulitatem inducitur, poteſt illis plenam fidem adhibere,licet iudices captioſis credere nolint, Bartho. Soc.conſi.162.uol.2.Hippo.l.1. §.fi.num.40.ff.de quæſtio.Aimo conſi.78.num.7.Berta.uerb.teſtes depo.num.77.

Teſtibus ſingularibus ex iuſta cauſa poteſt adhiberi fides, Hippol. conſi.39.num.22.uol.1.& conſi. 73.num.3.uol.1.

Teſtes ſingulares ſi ſunt pſonę graues, & dignæ probãt,Pau.l. admonendi.1.col.de iureiurand.Hipp. conſi.1.nu.71.uol.1.& ſingu.114. incipit uulgatum uero.Fely. c.licet cauſam de probat. num.47.

Vbi ſufficit generalis ꝓbatio teſtes ſingulares in ſpecie admittũtur, Bal.conſ.455.nu.2.par.2.Alexan. conſi.18.nu.9.lib.4.& conſi.112. nu.7.lib.4.& conſ.72.nu.2.3.& 6.lib.1.Hippo.conſ.1.nu.58.uol. 1.& conſi.160.nu.9. uol.2. Cor. conſi.91.nu.10.uol.1.Dec.cõſi. 350.nu.11.Rui.conſi.61.num.9. Aym.d. ſec. ſed enim,num.11.& Bal.12.conſ.465.par.4.num.7.

Teſtes ſingulares probant aliquid in genere, puta quem eſſe infamẽ, furioſum uel hæreticum uel uſurarium Soc.iun. conſi.99.numero 29. uol.2.

Probandum quando aliquid eſt, qđ non propter ſe ſed propter illud quod eſt ex eo elicitur ratio, tũc ſingularitas teſtium non nocet, quando uero probant & aliquid pro ſe,& propter ſe tunc ſecus, Hippol.conſi.1.nu.69.uol.1.

Singularitas non obſtatiua ſed adminiculatiua uon nocet, Aimo cõſilio 78.nu.5.Soc.iun.conſ.178. nu.7.uol.2.

Teſtiũ ſingularitas dummodo non ſit in facto proprio nõ nocet,Ber tac.uerb.teſtes depo.num.139.

Teſti ſingulari non creditur, fallit in notario pp auctoritatem ſeu officii,But. c. cum dilecti.nu.353.

de elect.lib.1.parte 1.

Teſtes ſingulares probant ubi agitur de modico præiudicio, Aimo conſi.182.nu.15. idem eſt in teſtibus conſanguinitatis.

Teſtes ſingulares in uniuerſali an & quando ſufficiat, Alex.conſi.106.num.4.lib.1.Corn.conſ.34.nu.13.uol.2.

Teſtes ſingulares in cauſa ſententię probant, Corn.conſ.34.nu.6.uolum.2.& Inno.c.qualiter el 2. de accuſ.

Teſtes ſingulares probāt actum ſuccesſiuum, Corn.conſi.34.num.9.uol.2.

Teſtis ſingularitas ſuppletur ex aliis præſumptionibus, Aimo conſilio 35.nume.6.par.4.ſec.ſed enim, num.26.trac.de antiq.temporib.

Teſti ſingulari non creditur niſi aliunde fides exquiratur, Igne.l.ſi quis.§.ſi uim,num.28.parte 1.ad ſillan.

Teſtis ſingularis in dicto coadiuuat perſonam alterius teſtis, Rui.uolum.4.conſi.24.num.60.

Teſtes ſingulares probant ſacerdotium Bertac.uerb.teſtium impugnatio num.28.

Impugnatur teſtis quia uarius uacillans uel contrarius & qui ſint tales teſtes.

Teſtes qui dicuntur uariare, qui cō tradicere, & qui uacillare, & qui diuerſa dicere, Anch.c.prætereā de teſtib.cog.nu.2.Bar.l.eos qui.ff.de fal.num.5.Luc. de pen.in l.quicunque,num.4.cum ſequ. de apote.publi.lib.10.Hip.l.eos,nume.22.& de falſ.

Teſtes ex diuturnitate temporis ſolent uacillare, Bero.cap.quoniam contra,nu.39.de probat.

Teſtis uacillans qui dicuntur, Nell.tract.de teſtib.num.216.tom.13.Alber.de Roſ.tract.de teſti.par.5 nu.5.tom.13.Paris de Put.trac.de ſindi.§.uiſo.nu.8.& 10. Spec.tit.de teſtib.§.7.num.71.Sali.C.de teſtibus.l.nullum,nu.5.Vital.tract.clauſularum.C.de error.teſtis,nume.17.Bertac.uerb.teſtiū prin.num 47.

Teſtis quando uariare dicatur, Alber.de Roſ.tract.de teſtib.nu.2.Nell.tract.de teſtibus,num.216.tom.13.alber.de Roſ.tract.de teſti.par.5.num.5.tom.13.& Tindar.tract.de teſtib.par.3.c.7.nu.1.tomo.13.Bal.conſ.34.par.1.& conſi.370.& conſi.39.par.3.nu.4.& conſi.455.par.1.nu.1.Butr.c.prætere a, nu.14. de teſtib.cog.& ibi Imol.nu.9.Vital.tract.clau.c.de errore teſtis, nu.3.Corn.cō ſilio 27.nu.16.uol.3.

Teſtis titubans pro ignorante habēdus eſt, Io.Monac.trac.de defen.iuris.§.quoniam,num.5.

Teſtis titubans quodammodo dicitur uacillare & per conſ.ignorare, Albe.de Roſ.ff.de teſtib.l.qui falſo,num.3.

Teſtes quõ cognoſcantur q͞ ſint cõtrarii aut diſcordes uel non, Alberic. de Roſa. ff. ad leg. cor. de falſ. l. eos qui, nu. 1. ff. de teſti. l. ob carmen, nu. 8. Bar. de contra. teſti. nume. 1. cum pluribus ſequentibus, uerſ. cum teſtes, Alber. de Roſ. tracta. de teſti. par. 5. nu. 8. tom. 3. Ange. ff. de teſta. & qui teſta. facere poſ. l. hæredes palam, numero 2.

Teſtes de directo contrarii qui dicantur, Alber. de Roſ. tract. de teſtib. par. 3. num. 47. tom. 13. Tindar. tract. de teſtibus, par. 3. cap. 7. numero 2. tomo 13.

Teſtium uarietate ubi & quid deliberandum ſit, Proſdoc. tracta. de conſangu. & affi. nu. 27. tomo 10.

Teſtimonium teſtium in ſanctitate & corpore concordantium ſed in nomine diſcordantium an ſit ualidum, Salic. C. de hæret. & manichæ. l. quicunque, nu. 1.

Teſtis dicitur uarius quando uariat circa locum uel tempus contractus uel defuncti, Bart. l. eos qui, ff. de fal. num. 5.

Teſtes tractu temporis uariare ſolent, Bagarot. tract. de reproba. teſtium, numero 66. tomo 13. Grã. deciſio. 60. numero 9.

Teſtes uario modo loquentes auferunt uerum intellectum ſuarum depoſitionum, Fel. in prin. glo. ſuper procemio decretal. nu. 1.

Teſtis hodie examinatus licet cras addat ad primũ dictum non dicitur uariare, Alex. l. qui Romæ. §. ſi quis ſtipulatus. ff. de dam. infect.

Teſtium in uariatione tres caſus cõſiderabiles ſunt, Tindar. tract. de teſtibus, cap. 8. numero 7.

Teſtes non uidentur varii ſi deponat ſuper actu qui potuit protelari cõtra uſum communem, Corn. conſilio 241. nu. 13. uolumine 4.

Teſtes uariantes & contrariantes in acceſſorio, non in principali tamẽ probant. Dec. conſ. 343. num. 6.

Teſtis non dicitur uarius qñ uariat circa aliquas dictiones, ut circa pronomen uel agnomen, ſecus ſi uariet circa locum, vel tempus cõtractus, uel delicti, Hippol. l. eos, numero 23. ff. ad l. corn. de falſ.

Teſtis ſemel dicens de duobus finibus & poſtea de quatuor non dicitur uarius, Corn. conſilio 27. numero 1. uol. 3.

Teſtes non dicuntur uarii, quando unus deponit per dictionem infra & alter per dictionem cõtra, quia poſſunt ad utranque referri, But. c. plerunque, num. 21. de reſcrip. libro 1. par. 1.

Teſtium dictis ſatis eſt, q͞ non reperiatur uarietas inexcuſabilis, Grãmat. conſilio 50. num. 40. in ciuil.

Teſtis ſi ante dictum ſuum aſſignat cauſam ipſius dicti, & poſtea dicit ſe duplici cauſa ſcire, nihilominus ſuſtentatur dictum ſuum, Imo. de maio. & obedien. c. inter quatuor. nu. 7.

Teſtes deponentes de diuerſis ſummis non repelluntur, maxime in alio capitulo ſeparato, Rui. uolu. 5. conſi. 95. num. 9.

Teſtis uarius ſi deponit de 10. alter de 15. an contrarii ſint, Nell. tract. de teſtib. nu. 189.

Teſtibus uariantibus ſi duo ſtant in ueritate non dicuntur uarii, quia ſub maiori numero minor comprehenditur, Corn. conſil. 41. nu. 17. uol. 2.

Teſtes ſi dixerint aliquam rem ſimilem, quæ ſimilitudo requiratur de exception. ca. cum uenerabilis. numero. 11.

Teſtes nunquid debeant concordare in perſonis à quibus audiuerant, Zabarel. c. cum oporteat. de accuſ. nu. 21. col. 3.

Teſtes duo quòd Titius occidit Caium & duo alii quòd Seius occidit Caium probant contra Titium & Seium niſi deponant de diuerſis temporibus, Bar. l. j. §. 1. ff. de bon. poſ. ſec. tab.

Teſtes quorum unus deponit de uno iudicio alter deponit de alio, an coniungantur, Bertac. uerb. teſtes depoſ. num. 77.

Teſtis unus ſi deponit per uiſum alter per auditum an probent, Imo. de teſtib. & atteſta. c. cum cauſam quæ. nu. 14.

Teſtis ſi dicat quòd talis legit, alius quòd talis dixit, probant legere & dicere æquipollentia, niſi legere foret de ſubſtantia, Mill. uerb. teſtis. num. 9.

Teſtes ad hoc ut eorum dicta nõ repellantur ſufficit, quòd contrarientur articulis, dummodo aliàs probent intentionem articulatis, Bellem. deciſ. 457.

Teſtis præſumitur falſus ſeu uarius ex ſuo dicto per quod aſſerit aliquid factum ſemper uel quotidie licèt fuerit ex interuallo factum. Item ſi deponit quòd uidit aliquem ſemper poſsidere, uel ſine intermiſsione. Idem ſi dicat nunquam fuit abſque reſidentia. But. c. 1. nu. 1. lib. 1.

Teſtis ſi dixerit omnes hoc facere, nunquid ipſius dictum uitietur ſi compertum fuerit aliquos illud idem non feciſſe, Barb. ca. canonum ſtatuta. nu. 89. de conſti.

Teſtis q̃ dicit filius quódã talis & pater eius ſit uiuus, poſsit ſaluari & verificari in tẽpore pręſenti. Ludo. Rom. ff. de noui oper. nuncia. l. hoc edicto. §. hoc autem. nu. 2.

Teſtis deponens de præſentia an cõtrarietur contrarianti de abſentia. Ang. Peruſ. conſ. 291. nu. 4.

Teſtis qui ſemel depoſuit, & iterum ſuper eodem producitur, quid adhiberi debeat, ut pœnam euitet, Tindar. tracta. de teſtib. nu. 3.

Teſtes deponentes unus quòd actus fuit adhibitus alter quòd nõ, quomodo poſsint ſaluari à contrarietate, Rip. lib. 2. Interpret. capi. ſi quando nu 31.

Teſtes quando dicantur eſſe contrarii uel concordes in probanda numerata pecunia, Barb. conſil. 80. nu. 1. uol. 4.

Teſtis ſibi ex diametro repugnare ſi vtrumque inſolidũ poſsidere aſſerãt, eos ſuſpectos eſſe ſi negatiuã

aſtruant,

aſtruant, Bellem. ca. licèt cauſam de prob. nu. 26. & 77.
Teſtes deponentes de fama contraria, an ſint contrarii, Bal. l. ea quidem. C. de accuſ.
Teſtium diuerſitas in facto durabili non uitiat, Bagarot. tracta. de teſtib. nu. 69.
Teſtes qui diuerſis factis teſtificantur nulla eſt contrarietas inter eos unde ſingulares dicuntur ſed non contrarii. Bald. l. data opera. C. qui accuſa. non poſſ. num. 51. Corn. conſil. 334. uol. 1.
Teſtis qui recedit à ſua confeſsione impugnata per partem aduerſam non dicitur contrarius, Felin. ca. capitulum. de reſcrip. nu. 30. uer. confirmatur iſta ſexta.
Teſtis unus ſi dicit de præſentia alterius, et ille alter negat ſe fuiſſe præſentem, an iſti teſtes ſint contrarii, Bal. l. teſtium. C. de teſtib. nu. 9. Salic. C. de teſtibus. l. teſtium. nu. 7. & 8. Afflic. de feud. ca. 1. de contro. inter dom. & uaſſall.
Teſtes aliquid dixerunt uera eſſe cõtenta in articulo & interrogati quibus præſentibus illud fuerit, dicant præſente Titio & Seio, poſtea Titius & Seius interrogati dicant ſe nil ſcire uitiatur dictum illorum, Pau. l. hæredes. nu. 7. Alex. conſ. 14. nu. 34. lib. 4. Corn. conſ. 202. nu. 2. uol. 4. Hippo. ſing. 408. Incipit. Attende, Bertach. uerb. teſtes depo. nu. 90.
Teſtis unus ſi dicat Titiũ fuiſſe præſentẽ & Titius negat, debet ſalua ri, ut intelligatur de præſentia corporis, & qui dicit de non præſente intelligatur de præſentia animi, Bal. l. teſtium. col. 3. uerſ. modo. C. de teſti. Bartol. l. 1. § fin. ff. eod. Bertachi. uerbo. teſtium reproba. nume. 14.
Teſtis ſi dicat Titius erat mecum, & Titius dicit ſe non interfuiſſe, an teſtimonium ſit ualidum, Bal. ca. cum cauſam, nu. 17. de teſtib. Cornel. conſi. 160. nu. 1. uol. 2.
Teſtis dicens ſe non recordari de aliis teſtibus eis cõtrariari non dicitur, Rui. conſ. 192. uol. 2. nu. 10.
Teſtes non ſunt cõtrarii, licèt unus plenius enarret factum altero cõteſte. But. c. ſuper quæſtione. nu. 6. de offi. deleg. lib. j. par. 2. & ca. Matheus. nu. 3. de celebra miſſa. & ibi Abb. nu. 2. Imol. de offi. delega. in rubr. nu. 5. Anchar. conſi. 77. nu. 4. Barb. ca. ſuper quorum. nu. 13. Soc. conſi. 144. nu. 5. uol. 1. Corn. conſ. 223. nu. 3. uol. 1. Dec. conſ. 100. nu. 4. & 6. Franc. Curt. tracta. de teſtib. num. 19. tom. 13. Pariſ. conſ. 87. nu. 31. uol. 3. Rui. conſi. 145. uol. 5. & nu. 20. Gram. conſ. 89. num. 11. in ciuil. Bertac. verb. teſtium impugnatio. nu. 21.
Teſtis unus licèt minus deponat de facto quàm alter in ſuo teſtimonio cenſetur eſſe contrarius alteri teſti. Alex. conſ. 64. nu. 8. lib. 2.
Teſtes deponentes unus plus, unus minus non probant, niſi in quo cõcordant ex eorum depoſitione appareat toto actu fuiſſe præſen-

tes,Rui.conſ.14.uol.2.nu.2.

Teſtes quorum unus dicit Titium Seium & Sempronium commiſiſ-ſe,alter dicit Titium & Seium ꝓbant & non ſunt contrarii neque ſingulares,Alex.conſi.214.uol.2.

Concordia teſtium an & quando & ad quid fieri debeat.

Teſtes in quibus concordare debeāt & in iis uariando impediant. fidem ſuam, collige, hoc carmine per Innocentium poſito.Reſ.Perſona.gradus,locus.hæc ſint conſona tempus,Ioa.Andr.in nouell.ca.in nomine domini.col.j.circa fi.uerſ.& in fi.de teſti.

Teſtium concordia an & quando ſit facienda,Alber.de Roſ.tracta.de teſti.par.5.nu.18.tom.13.Ang.ff. de re.credi.& certi condi.l.mutuum.§.creditum,nume.4.par.2. Pau.l.nullum.nu.4.Imol.de offi. deleg.c.cum contingat.num.13. Alex.conſ.143.nu.3.lib.2.Socin. l.2.§.creditum.ſi cert.peta.num. 11.Ange.inſti.de inutil.ſtipul.§. ſi de alia num.3.& idem.de actio. §.ſi minus.nu.20.Hippol.l.eos. nu.25.ff.ad l.Corn.de falſ.Franc. Curt.tract.de teſti,nu.18.tom.13. Iaſ.conſ.37.num.8.Bertac.uerb. teſtiū impugnatio.nu.28.Cepol. conſ.1.nu.13.in conſi.15.crimi.

Teſtium dicta debet iudex cōcordare ſi diſcordāt,de teſtibus c. cum tu.col.4.gl.l. Item uidendum.ff. de pet.hæred.Io.And.in nouell.c. cum tu,col.2.circa medium uerbi cum tu.de teſti.Spec.tit.de teſtib. §.6.nu.16.Bart.l.2.C.de his qui ex pub.ra.lib.10.Alex.l.1.de noui ope.nuncia.Bart.l.prima,de nou. oper.nuncia.Alex.conſ.42.uol.4 Ang.ff.de origin.iur.l.neceſſariū num.3.par.1.& ff.de damn.infect. l.ſi finita.§.Iulianus,num.1.par.1. Tindar.trac.de teſtib.nu.2.Biſig. tracta.de teſtibus,nu.56.Anchar. conſ.385.num.2.uol.2.ff.ſi cert. pet.l.mutuum.§.creditum,n.10. ff.de dān.infect.l.ſi finita.§.illud quærit,n.2.Imol.ff.de uerb.obli. l.inter ſtipulantem,nu.7.& §.qui ante,num.11.& conſ.101.num.5. Io.de Imol.& Alex.l.inter ſtipulātem.§.1.de uerbo.oblig.Fulgōſ.ff. de pet.hæred.l.idem ſciēdum,nu. 3.Bert.conſ.40.col.3.& cōſ.43. col.4.uol.3.Soc.conſi.42.nu.10. vol.1.Pragma.Baſilien.col.2.fol. 102.Corn.conſi.160.num.6.uol. 2.& conſ.209.nu.3.uol.3.& conſil.123.uol.4.nu.4.& conſ.262. num.4.uol.1.& conſ.304.nu.3. vol.1.Felin.conſ.36.nu.13.Dec. conſ.110.nu.2.Fran.Curt.tracta. de teſtibus,nu.107.Pariſ.cōſ.80. num.13.uol.3 nu.13.& conſil. 152.num.18.uol.4.Gram.conſi. 50.nu.83.in ciuil.Socin.iun.cōſ. 100.num.6.uol.1.& conſ.69.nu. 23.& nu.16.Bertran.part.prima conſ.82.nume.8.Bertac.uerb.teſtium impugnatio,num.2.& 4.

Teſtium dicta ſunt ad concordiā reducenda quantū fieri poteſt, ēt ſi

verba

uerba idem importãt, Corn. con ſilio 119. nu. 6. uol. 3.

Teſtium dicta ſeu partium confeſſiones ſunt concordanda, Corn. conſi. 261. nu. 17. uol. 4.

Teſtes producti ab una parte, inſtrumenta uel priuilegia & unus teſtis tantum, ſemper reducendus eſt ad cõcordiam, abb. c. cum tu, num. 4. de teſtib.

Teſtis uarius in ſuis dictis poteſt reduci ad concordiam quando ueritas non habet contrarietatem expreſſam, bar. l. labeo. ff. de ſupelle. l. Anto. c. cum tu. de teſti. Alex. l. 1. de no. oper. nuntia.

Concordia circa teſtes eſt facienda etiam ubi pars produxit plures, & meliores teſtes. Abb. c. cum tu. nu. 3. de teſtib.

Teſtes reducuntur ad concordiã in actu reiterabili, in inſtrumẽto ſecus, Nell. tracta. de teſti. nu. 230.

Teſtium diſcordantium attendẽda quandoque uenit mentalis cõcordia niſi illorum maior pars concordet, Butr. conſi. 52. nu. 3.

Teſtes quorum vnus deponit de die alter de nocte an reducantur ad concordiam, Alex. conſ. 236. nu. 1. lib. 6.

Teſtis unus ſi dicit ꝙ fuit de nocte & alter quòd fuit inter diẽ & noctem, teſtes ipſi non probarent quia eſſent ſingulares qđ eſt nocte, Bal. l. Res inter alios. C. quib. res iud. non, uo. nu. 16.

Teſtes contraria ſiue diuerſa deponentes quomodo ad concordiam reducãutur, Anchar. conſi. 385. num. 1. Ludo. Roman. l. Mutuum. §. creditum, numero 11. Imol. ff. de uerbo. oblig. l. inter ſtipulantem, nume. 8. alex. conſi. 18. num. 13. lib. 2. Ange. inſti. de actio. §. ſi minus, nume. 21. Petrus de Ray. tract. de cleri. c. 26. num. 2. tomo. 4. par. 2. Claud. Seiſel. l. Gallus. §. ille caſus. ff. de lib. & poſthum. numero 23.

Teſtes diſcordantes reducuntur ad concordiã ueriſimilem, Bar. l. ſcripturæ, nu. 4. C. de fide inſtr. Alex. l. inter ſtipulantẽ. ff. de uerb. obli. Corn. conſi. 157. nu. 6. uol. 4.

Teſtis uarius in ſe ipſo non poteſt ad ueritatẽ reduci, ſecus ſi diuerſi teſtes uariant, Cur. iun. conſ. 166. num. 10. par. 2.

Teſtis manifeſte contrarius non debet reduci ad concordiam, Bal. l. data opera. C. qui accuſ. non poſ. Alex. conſi. 132. uol. 1. & l. in exercendis. C. de fide inſtru. nu. 4. & 5. Iaſ. ff. de nou. oper. nuntia. l. 1. §. hoc autem, nu. 10.

Teſtes deponẽtes cõtraria circa actũ iterabilem & multiplicitatẽ actuũ ſi poſſunt reduci ad concordiam ſunt reducendi niſi per confeſſionem partis uel teſtiũ appareat de unitate actus, Abb. c. cum tu. nu. 2. de teſti. Imo. de teſtib. & atteſt. c. cum tu. Feli. nu. 10.

Teſtiũ dicta ſunt concordanda quantum, fieri poteſt, data etiam cõtrarietate teſtium actoris & rei circa actũ iterabilem ſi fieri poteſt per

actuum

actuum multiplicationem, But.c. cum tu.num.2. de teſtibus.lib.2. par.2.
Teſtis utriuſque partis contrarii an & quando ſint reducendi ad concordiam præſumendo actum geminatum, Abb.c.cum contingat, nu.7.de offi.delega. Clau.Seiſel. l.1.in prin.ff.de no. oper.nuntia. num.3.
Teſtes quando ſunt pares debet inter ipſos fieri concordia ſecus ſi diſpares, Iaſ.ff.de reb. cred.l.Mutuum damus.§.creditum,nu.12.
Teſtium concordia fit qñ teſtes sũt diſcordes,Bar.l.2.§.creditũ, nu. 6.ff.ſi cer.petat. Nell.tract.de teſtib.num.230.Butr.c.cum tu.nu. 4.de teſti.lib.2.par.2.Imol.de teſtib.& atteſta. c. cum tu,Fel. nu. 4.& 5.barb.c.cum contingat,nu. 29.de offi.deleg.Feli.c.cum contingat de offi.delegat.num.3.Bertran.par.2.conſ.260.num.3.par. 2.conſilio 30.numero 4.Dec.l.2. §.creditum, numero 9. ff. ſi cert. petat.
Teſtes utriuſque partis diſcordes non ſunt concordandi ſed unius partis tantum, Alex.poſt Bar. l.2. §.ſi.ff.ſi cer.pet.Alex.l.1.de nou. oper.nuntia.
Teſtes producti ab una parte ſi diſcordent inter ſe debent reduci ad concordiam,Feli. c.cum tu,de teſti.num.9.
Teſtis unus ex parte rei ſi contradicat etiam uni teſti ex parte actoris annullatur dictum utriuſque, Fel.c.in noſtra uer. ultimo dicta, numero 15.de teſti. poſt Abbat. ibi,nu.4.
Teſtis unius dicta contraria ſicut dicta plurium an ad concordiam reduci poſſint, Tindar.tract.de teſt. nu.1.cap.ult.
Teſtibus pluribus in depoſitione variis,& duobus cõcordantibus in depoſitione ſequi neceſſariũ eſt dictum duorum concordantium, Ana.conſi.76.nu.3.
Teſtis dictum cum dicto partis concordari non poteſt,Bar.l.2.§.creditum,nu.6.ff.ſi cer.peta.Bal.l.2. col.1.ff.de ſecun.tab.Pau. cõ.26. nu.2.uol.1.Nell. tract. de teſtib. num.230.Rub.conſ.30.nu.7.Socin.conſi.44.nu.4.uol.4.Hippo. conſi.34. nu.8.uol.1.& conſi.69. nu.9.& conſi.60.num. 26.uol.1. Iaſ.ff. de reb.cred.l.Mutuum damus.§.creditum,num.11.Aim.cõſil.171.num.10.
Teſtes ſi ſint plures quomodo & qñ reducantur ad concordiam cum dicto partis. Soci. l.2. creditum. ff.ſi cer.peta.num.14.Dec.l.2.§. creditum.ff. ſi certum petat. numero 8.
Teſtes non ſupplent partium dicta niſi quatenus ex eorũ uerbis colligitur,Butr.c.ueniens,nu.22.de rerum,lib.1.par.1.
Teſtes ad quem finem debeant reduci ad concordiam, Iaſ. ff. de reb. cred.l.mutuum damus. §.creditum,nu.27.Alber.de Roſ. tracta. de teſti.num.19.

Teſtes ad concordiam reducti an ꝓbare debeāt, Alber. de Roſ. tract. de teſtibus, nu. 16. Nell. tracta. de teſti. nu. 230. Ana. conſi. 26. nu. 2. Abb. cap. cum tu, num. 5. de teſti. Imol. c. 1. num. 19. de appell.

Teſtes reducuntur ad concordiā ut euitent falſum non ut probent, Abb. c. quærit, nume. 2. de ætat. & qualita. Nell. tracta. de teſtib. nu. 169. Imol. de teſtib. & atteſta. ca. in noſtra, nu. 3. Fulgoſ. conſ. 200. poſt medium. 2. col. Ancha. conſi. 388. nu. 8. Aretin. l. ſi. ita ſtipulatus. §. Griſogonus. ff. de uerb. oblig. nu. 9. Cuma. conſ. 91. in medio ſecundæ col. Ludo. Roma. conſi. 301. nu. 10. Imol. ff. de uerb. obli. l. inter ſtipulantē, nu. 6. Cor. cōſ. 324. uol. 3. Felin. c. cum tu. de teſti. nu. 4. Gramma. conſi. 58. num. 5. in ciuil. Bero. q. 84. nume. 5.

Teſtis ſibi contradicens licet aliàs nō probet ſi ſit ad concordiam reducibilis quomodo probet, Butri. c. in noſtra, nume. 4. de teſtib. lib. 2. par. 2.

Teſtes nunquam ſunt concordandi vt probent quando ſunt diſpares, Iaſ. ff. de lib. & poſthum. l. Gallus. §. ille caſus. num. 22. Bertac. uerb. teſtium impugna. num. 25.

Teſtis unius dicta uaria reducuntur ad concordiam ut probent, Soci. iun. conſ. 73. nu. 7. uol. 2. & conſil. 56. nume. 17. uolum. 4. Alciat. l. 1. ff. de nou. oper. nuntia. numero 21.

Teſtes duo inuicem contrarii ab eadem parte producti an eorum facta probatio inducatur, Alberic. de Roſ. tracta. de teſtib. num. 27.

Teſtes contraria deponentes ſi ſunt in numero pares & poſſunt per multiplicationem actus concordari debent ad concordiam reduci non ſolum ut falſitas euitetur ſed etiam ut probent, Mill. uerbo. teſtis, numero 86.

Teſtes reducuntur ad cōcordiam ſi aliter res probari non poſsit ubicunq; ratione cōtrarietatis dubia eſt, Tindar. tracta. de teſti. nu. 3.

Teſtes ſi diſcordent in dicto ſuo in cauſa criminali an ſint reducendi ad concordiam ut probent, & uidetur quòd non quia probationes in cauſa criminali debent eſſe clariſsimæ, Felin. cap. cum tu de teſti. numero 20.

Concordia debet fieri in teſtibus ad probationem faciendam, Bal. cōſ. 351. nu. 5. Alex. conſ. 24. nu. 21. li. 2. & conſ. 177. num. 8. lib. 7. Fran. Curt. tracta. de teſti. nu. 112. Rui. conſ. 5. uol. 4. nu. 17. fol. 4. Prob. in Io. Monac. ca. præſentium, nu. 31. & ſequenti de teſtibus, Gram. conſi. 39. num. 7. in ciuil.

Corrigere an & quando poſsit teſtis dictum ſuum.

Teſtis an poſsit dictum ſuum corrigere, Alberic. de Roſ. ff. ad l. Iul. de adu. l. accuſatus, n. 2. Din. reg. quod ſemel. fol. 61. Bart. l. repeti. nu. 1. ff. de quæſtion. Anch. c. cum

cauſam

nocte deponat & alius de mane, uel de die ſingulares ſunt, Barb. c. licet cauſam, nu. 33. de proba.

Teſtes quorum unus deponit de loco alter dicit ſe nō recordari uel nil dicit, ſi locus eſt de ſubſtantia actus ſunt ſingulares, Bal. l. teſtium. C. de teſtibus, col. 6. uerſi. 2. modo.

Teſtes in his quæ ſunt de ſubſtātia actus puta die & hora licet nō cō cordent nihilominus ei fides adhibetur, Cepol. conſ. 61. nu. 8.

Teſtes ſi omnes cōcordant in dicto ſuper quo deponunt licet alias non apponunt ꝙ omnes eodē tempore fuerunt præſentes, in dubio tamen præſumuntur conteſtes & de eodem actu deponere, Iaſ. C. de bo. poſſ. ſecundum tab. l. bonorum quidem, num. 15. Hipp. ſing. 439. incipit pluralitas. Gram. cōſ. 79. nu. 10. & 11. in ciuil. col. 2.

Teſtis non uidentur deponere de eodem actu ex quo deponunt de eodem loco & tempore, quando coniectura loci & temporis tanta non eſt quæ de neceſſitate con cludat, Ruin. cōſ. 31. uol. 4. nu. 5.

Teſtes ſunt conteſtes in minori tē pore, Alex. conſ. 239. nu. 3. lib. 6. Rui. conſ. 92. uol. 4. & nu. 8.

Teſtes ſint ſingulares ſi agit̄ de uerborū forma niſi de ea conueniant Alex. conſi. 111. nu. 8. lib. 4.

Teſtes uariantes in uerbis formalibus an dicantur ſingulares, Corn. conſi. 170. nu. 15. uol. 3.

Singulares teſtes an & quando probent.

Teſtes ſingulares an probent, Bal. l. unica. C. q nun. ſit. Alber. de Roſ. tract. de teſtib. nu. 9. Lud. Rom. C. de teſta. & quēadmodū teſta. ord. l. teſtes ſerui. nu. 20. & conſ. 355. nu. 3. Barb. cōſ. 80. nu. 7. uol. 2. & conſi. 72. conſ. 15. uolu. 4. & conſ. 47. nu. 4. uol. 2. & conſi. 80. nu. 2. uol. 4. Corn. conſi. 134. nu. 1. uol. 1. & conſi. 2. nu. 2. uol. 1. Soc. cōſi. 295. uol. 2. Fel. c. licet ex quadam de teſtibus, nu. 8. Affl. deciſi. 364. nu. 2. Prob. in Io. Monac. ca. præſentium, num. 35. de teſtibus. Rui. conſi. 81. nu. 6. uol. 3.

Teſtes ſingulares an bene probent, Affl. dec. 399. nu. 13. Bertrā. par. 2. conſi. 254. num. 5. & conſ. 320. num. 1.

Teſtes ſingulares non probant gl. l. primæ. C. qui nume. tutel. ſe excu. & c. cū dilectus, col. 2. de elec. Bal. l. 1. q. 8. C. de teſta. & l. iuſiurādum. C. de teſtib. nu. 58. et trā cta. de reprob. teſtiū, nu. 38. tom. 13. Butri. c. licet, nu. 38. de proba. lib. 2. par. 2. et c. bonæ, nu. 45. de elec. lib. 1. p. 1. Zabarel. c. cum dilē cti. §. nos, nu. 1. col. 4. Anch. conſ. 177. nu. 5. conſ. 439. nu. 6. et Bellem. tit. de elec. c. bonæ memoriæ, nu. 19. et c. cum dilect. fil. nu. 9. de elect. Abb. c. cum dilecti, nu. 4. de elect. et c. bonæ memoriæ el 1. nu me. 7. de elect. Cuman. conſi. 27.

poſt

poſt prin.Fulg.conſi.175. col.2. Imo.conſi.91.nu.3.& conſ.129. num.2.& conſi.138.nu.1 & ff. de re iud.l.inter partes,nu.3.& c.bonæ memoriæ,nu.8.de elect.Barb. conſ.40.col.3.uol.3. & cõſ.117. col.1.uol.3.Alex.conſ.45.nu.4.& 9.lib.2.& conſ.92.nu.20.li.5.& conſ.6.nu.7.lib. 3. & conſ. 174. uol.2.& conſi.116.eod.uol.& cõſil. 14.nu.7.lib. 5. & conſi. 127. nu.4.lib.7.& conſi.152.nu.10.li. 7.& 153.num.7.lib. 1. & Corn. conſi.40.num.8. uol. 1. & conſi. 134.nu.1.uol.1.& conſ.15.uol.2. & conſi.74.num.4.uol.2.& cõſ. 149.nu.17.uol.2.& conſi.301.n. 9.uol.3.& conſi.241.num.6.uol. 3. & conſi. 206. num.1. uol. 4.& conſi.182.num.8.uol.3.& conſi. 224.num.2.uol.3.& conſilio 22. uol.4.Hippo.conſi.1.nu.15.uol. 1.& conſ.12.nu.13.& conſ.26.n. 9.& conſ.27.nu.5.& conſi.28.n. 2.& conſ.35.nu. 17.& conſ. 40. nu.28.& conſ.41.nu.9. & conſi. 51.nu.4.& conſ.68.nu.30.uol.1. & conſ.27.nu.2.uol.1.& cõſ.76 nu.4.uol.1.& conſ.88.nu.7.uol. 2.& conſi.103.nu.408.uol.2. & conſ.109.nu.2.uol.2.& cõſi. 13. nu.48.uol.2.& conſ.130. nu. 27. uol.2.Affl.dec.72.nu.7.Dec. cõ. 349.nu.11.& 350.nu.10.Paris.cõſil.11.num.14.uol. 1. & ſi eſſent mille, & quando deponunt de cõfeſſione extraiudiciali ibidem & conſ.11.nu.86.uol.4. & conſ.88. nu.88.uolu.3.& conſ.24.nu.24. uol.3.& conſ.152.nu.18.uol.4. & conſ.104.num.37.uol.1.Rui. conſ.99.nu.5.uol.5.Aim. conſi. 41.nu.1.Cur.iun.conſ.168.nu.3. par.2.Soc.iun.conſ.86.nu.38.& conſ.90.nu.7.uol.2. & conſ. 28. nu.51.uol.2.& conſ.145. nu. 23. uol.2.& conſ.50.nu.2.& cõſ.62. nu.5.Gram.deciſ.2.nu.2.Berta. uerb.teſtes depo.n.138.& uerb. teſtium impugnatio,nu.114.Cepol.conſ.46.nu.7.& conſ.2. nu. 19.& conſi.3.nu.5.

Teſtes ſingulares non probāt & qui poſſint eſſe ſingulares.Cor. cõſi. 46.nu.14.uol.3.& conſ.87. nu.15. uol.3.& conſ.103.nu.4.uol.3.& conſ.221.uol.3.nu.7.& cõſ. 261. nu.8.uol.3.& conſ.100.num.7. uol.2.& conſi.110.nume.2.uol.1. & conſ.232.num.18.uol.2.& cõſilio 17.nu.2.uol.1.Aim.cõ.151. num.14.ubi limitat de huiuſmodi concluſione.

Teſtibus ſingularib.& ſi ſint plures nõ datꝰ fides,Anch.conſ.246.n.2.

Teſtes ſingulares qui habent nil dicuntur habere,Affl.c.1.not.5.de contro.inueſt.Cur.iun.conſi.92 nu.3.par.2.

Teſtiũ ſingularitas ubi datꝰ non curamus de numero, tā ſi ſit unus quā ſi ſint mille,Spe.c.p ueſtras de dona.inter uir.& uxor.col.2.Sal.C. de teſtib.l.iuſiuran.nu.12.Alex. cõ.17.n.10.li.1.& cõſ. 21.n.2.li. 4.& cõſ.82.li.4.n.4.Iaſ.ff.de iureiur.l.admonendi, nu.215.in repet.Hippo.cõſ.20.nu.51. & cõſ. 82.

82.num.3.uol.1.& in ſingu. 114. incipit uulgatum & ſingul.quoad hoc,& conſ.1.n.26.uol.1.& cõſ. 18.num.3.& conſ.56.nume.4.& conſ.52.nu.28.& conſ.59.nu.5. uol.1.& conſ.88.num.9.uol.2.& conſ.109.nu.30.uol.1 Hippol.in practi.§.diligenter,nu.15.Paris. conſ.13.num.77.uol.3.Soci.iun. conſ.90.num.8.uol.2.Bertac.uer bo.teſtes quot & quales,num.74. Alex.conſi.13.num.25.uol.1.

Teſtes plures ſingulares minus probant quàm unus ſolus, Dec.conſ. 310.num.7.& conſ.154.nume.12. Bero.ca.licet cauſam,de prob.nu me.43.

Teſtes quando ſingulares ſunt in defectum probationis iuramentum non defertur,Dec.conſi.463.nu. xi.Barba. conſi.13. colum.3.uolum.3.

Teſtes ſingulares nõ iunguntur, Alexand.conſi.32.nu.5.lib.1. & conſil.94.nu.3. lib.3.Hippol.conſi. 88.num.23.uol.2.& in practi.§. diligenter, num. 10.& an faciant ueram probationem,nu.14.& 17. Blan.tracta.de indi.num.367. Ripa.ff.de iureiuran.l. admonendi, nu.205.Bero.c.at ſi clerici de iudi.num.135.Bertach.uerb.teſtes interroga.num.338.

Teſtes ſi duo ſunt nõ integri ſed imperfecti ſingulares,an iungãtur ꝙ faciant ſemiplenam probationem Alex.conſi.128.nu.3.lib.2. Blãc. tracta.de indi.num.378.Aim.par. 4.uer.ſed enim, nu. 69.de antiq. temp.Bertac.uerb.teſtium impugnatio,num.136.

Teſtium ſingularitas coniungitur quando dictum unius coadiuuat dictum alterius, Blac. tracta. de indi.numero 369.

Teſtes ſingulares coniunguntur quã do alii de ueritate facti deponunt alii, de confeſsione, Aim. part.4. ſec.ſed enim, nume.24.de antiq. temp.

Teſtes quorum unus de ueritate deponit,& alter de cõfeſsione parte præſente ad plenam probationem inducendam coniunguntur.Fran. Curt.tract.de teſtib.num.91.

Teſtis unus de numeratione iungitur cum alio de confeſsione, Alexand.conſi.127.numero 8.li.7.

Teſtes quorum unus dicit uidiſſe nu merare pecuniam à Titio alter ꝙ uidit numerari à Sempronio, an ſint ſingulares, Roma. l.ſingularia,nume.39.ff.ſi cert.petat.

Teſtium unus de ueritate & alius de fama probant, Nell.tracta.de teſtib.nume.119.

Teſtis ſingularis etiam religioſus non probat,Paris. conſil.60.nume.4.uolum.4.

Teſtis ſingularis non ſufficit ad probandum ueritatem delicti, Abba. uol.1.conſi.34.num.4.

Teſtis ſingularis alternatiuè uel falſa ueritate deponens non probat, Alexan.conſi.92.num.2.lib.4.

Teſtis ſingularis nõ probat ſibi etiã de iure gẽtium producitur, Cor. conſil.181.nume.13.uol.3.

Teſtium ſingularitas arguit dolum, Bald.l.iuſiurand. C.de teſtib.colum.2.

Teſtis ſingularis omni exceptione maior ſemiplenam facit probationem Sali.ff.de iureiuran.l. admonendi,nume.15.Fulg.conſi.142. Corn.conſi.37.nu.8.uol.3.Aim. conſi.35.nu.15.

Teſtium ſingularitas cumulatiua,& admiuiculatiua inducit ſemiplenam probationem,Aimo parte 4. ſec. ſed enim,nu.3.

Teſtium ſingularitas obſtantia cōſideratur in actu reiterabili nec plene nec ſemiplene probat,Aim. par.4.ſec.ſed enim,nu.2.

Teſtibus ſingularibus probans non dicitur ſemiplene probaſſe,q producit teſtes ſingulares nullos teſtes produxiſſe dicitur, Afflic.de feud.c.1.in prin.de cōtro.inueſt.

Teſtes multi deponentes ſuper uno actu licet ſingulares, an probent ſemiplene,Bertrán.par.3. conſil. 15.num.8.

Teſtes ſingulares licet non probēt, tamen ſi ex illis iudex in credulitatem inducitur, poteſt illis plenam fidem adhibere,licet iudices captioſis credere nolint,Bartho. Soc.conſi.162.uol.2.Hippo.l.1. §.fi.num.40.ff.de quæſtio.Aimo conſi.78.num. 7.Berta. uerb.teſtes depo.num.77.

Teſtibus ſingularibus ex iuſta cauſa poteſt adhiberi fides, Hippol. conſi.39.num.22.uol.1.& conſi. 73.num.3.uol.1.

Teſtes ſingulares ſi ſunt pſonę graues, & dignæ probāt,Pau.l. admonendi.1.col.de iureiurand.Hipp. conſi.1.nu.71.uol.1.& ſingu.114. incipit uulgatum uero.Fely. c.licet cauſam de probat. num.47.

Vbi ſufficit generalis pbatio teſtes ſingulares in ſpecie admittūtur, Bal.conſ.455.nu.2.par.2.Alexan. conſi.18.nu.9.lib.4.& conſi. 112. nu.7.lib.4. & conſ.72.nu. 2.3.& 6.lib.1.Hippo.conſ.1.nu.58.uol. 1.& conſi. 160.nu.9. uol.2. Cor. conſi.91.nu.10.uol.1.Dec.cōſi. 350.nu.11.Rui.conſi.61. num.9. Aym.d. ſec. ſed enim,num.11.& Bal.12.conſ.465.par.4.num.7.

Teſtes ſingulares probant aliquid in genere, puta quem eſſe infamē, furioſum uel hæreticum uel uſurarium Soc.iun. conſi.99.numero 29. uol.2.

Probandum quando aliquid eſt, qđ non propter ſe ſed propter illud quod eſt ex eo elicitur ratio, tūc ſingularitas teſtium non nocet, quando uero probant & aliquid pro ſe,& propter ſe tunc ſecus, Hippol.conſi.1.nu.69.uol.1.

Singularitas non obſtatiua ſed adminiculatiua non nocet, Aimo cōſilio 78.nu.1.Soc.iun.conſ.178. nu.7.uol.2.

Teſtiū ſingularitas dummodo non ſit in facto proprio nō nocet,Ber tac.uerb.teſtes depo.num.139.

Teſti ſingulari non creditur,fallit in notario pp auctoritatem ſeu officii,But.c. cum dilecti.nu.353.

de

de elect.lib.1.parte 1.

Teſtes ſingulares probant ubi agitur de modico præiudicio, Aimo conſi.182.nu.15. idem eſt in teſtibus conſanguinitatis.

Teſtes ſingulares in uniuerſali an & quando ſufficiat, Alex.conſi.100. num.4.lib.1.Corn.conſ.34.nu.13.uol.2.

Teſtes ſingulares in cauſa ſententię probant, Corn.conſ.34.nu.6.uolum.2.& Inno.c.qualiter el 2. de accuſ.

Teſtes ſingulares probãt actum ſucceſsiuum, Corn.conſi.34.num.9.uol.2.

Teſtis ſingularitas ſuppletur ex aliis præſumptionibus, Aimo conſilio 35.nume.6.par.4.ſec.ſed enim, num.26.trac.de antiq.temporib.

Teſti ſingulari non creditur niſi aliunde fides exquiratur, Igne.l.ſi quis.§.ſi uim,num.28.parte 1.ad ſillan.

Teſtis ſingularis in dicto coadiuuat perſonam alterius teſtis, Rui.uolum.4.conſi.24.num.60.

Teſtes ſingulares probant ſacerdotium Bertac.uerb.teſtium impugnatio num.28.

Impugnatur teſtis quia uarius uacillans uel contrarius & qui ſint tales teſtes.

Teſtes qui dicuntur uariare, qui cõtradicere, & qui uacillare, & qui diuerſa dicere, Anch.c.præterea de teſtib.cog.nu.2.Bar.l.eos qui.ff.de fal.num.5.Luc.de pen.in l.quicunque,num.4.cum ſequ.de apotc.publi.lib.10.Hip.l.eos,nume.22.& de falſ.

Teſtes ex diuturnitate temporis ſolent uacillare, Bero.cap.quoniam contra,nu.39.de probn

Teſtis uacillans qui dicuntur, Nell.tract.de teſtib.num.216.tom.13.Alber.de Roſ.tract.de teſti.par.5 nu.5.tom.13.Paris de Put.trac.de ſindi.§.uiſo.nu.8.& 10.Spec.tit.de teſtib.§.7.num.71.Sali.C.de teſtibus.l.nullum,nu.5.Vital.tract.clauſularum.C.de error.teſtis,nume.17.Bertac.uerb.teſtiũ prin.num 47.

Teſtis quando uariare dicatur, Alber.de Roſ.tract.de teſtib.nu.2.Nell.tract.de teſtibus,num.216.tom.13.alber.de Roſ.tract.de teſti.par.5.num.5.tom.13.& Tindar.tract.de teſtib.par.3.c.7.nu.1.tomo.13.Bal.conſ.34.par.1.& conſi.370.& conſi.39.par.3.nu.4.& conſi.455.par.1.nu.1.Butr.c.præterea,nu.14.de teſtib.cog.& ibi Imol.nu.9.Vital.tract.clau.c.de errore teſtis,nu.3.Corn.cõſilio 27.nu.16.uol.3.

Teſtis titubans pro ignorante habẽdus eſt, Io.Monac.trac.de defen.iuris.§.quoniam.num.5.

Teſtis titubans quodammodo dicitur uacillare & per conſ.ignorare, Albe.de Roſ.ff.de teſtib l.qui falſo,num.3.

Teſtes quo cognoſcantur ꝙ ſint cō trarii aut diſcordes uel non, Alberic. de Roſa. ff. ad leg. cor. de falſ. l. eos qui, nu. 1. ff. de teſti. l. ob carmen, nu. 8. Bar. de contra. teſti. nume. 1. cum pluribus ſequentibus, uerſ. cum teſtes, Alber. de Roſ. tractat. de teſti. par. 5. nu. 8. tom. 3. Ange. ff. de teſta. & qui teſta. facere poſ. l. hæredes palam, numero 2.

Teſtes de directo contrarii qui dicantur, Alber. de Roſ. tract. de teſtib. par. 3. num. 47. tom. 13. Tindar. tract. de teſtibus, par. 3. cap. 7. numero 2. tomo 13.

Teſtium uarietate ubi & quid deliberandum ſit, Proſdoc. tracta. de conſangu. & affi. nu. 27. tomo 10.

Teſtimonium teſtium in ſanctitate & corpore concordantium ſed in nomine diſcordantium an ſit ualidum, Salic. C. de hæret. & manichæ. l. quicunque, nu. 1.

Teſtis dicitur uarius quando uariat circa locum uel tempus contractus uel defuncti, Bart. l. eos qui, ff. de fal. num. 5.

Teſtes tractu temporis uariare ſolent, Bagarot. tract. de reproba. teſtium, numero 66. tomo 13. Grā. deciſio. 60. numero 9.

Teſtes uario modo loquentes auferunt uerum intellectum ſuarum depoſitionum, Fel. in prin. glo. ſuper procemio decretal. nu. 1.

Teſtis hodie examinatus licet cras addat ad primū dictum non dicitur uariare, Alex. l. qui Romæ. §. ſi quis ſtipulatus. ff. de dam. infect.

Teſtium in uariatione tres caſus cōſiderabiles ſunt, Tindar. tract. de teſtibus, cap. 8. numero 7.

Teſtes non uidentur varii ſi deponat ſuper actu qui potuit protelari cōtra uſum communem, Corn. cōſilio 241. nu. 13. uolumine 4.

Teſtes uariantes & contrariantes in acceſſorio, non in principali tamē probant. Dec. conſ. 343. num. 6.

Teſtis non dicitur uarius qn̄ uariat circa aliquas dictiones, ut circa pronomen uel agnomen, ſecus ſi uariet circa locum, vel tempus cōtractus, uel delicti, Hippol. l. eos, numero 23. ff. ad l. corn. de falſ.

Teſtis ſemel dicens de duobus finibus & poſtea de quatuor non dicitur uarius, Corn. conſili o 27. numero 1. uol. 3.

Teſtes non dicuntur uarii, quando unus deponit per dictionem infra & alter per dictionem cōtra, quia poſſunt ad utranque referri, But. c. plerunque, num. 21. de reſcrip. libro 1. par. 1.

Teſtium dictis ſatis eſt, ꝙ non reperiatur uarietas inexcuſabilis, Grā. mat. conſilio 50. num. 40. in ciuil.

Teſtis ſi ante dictum ſuum aſſignat cauſam ipſius dicti, & poſtea dicit ſe duplici cauſa ſcire, nihilominus ſuſtentatur dictum ſuum, Imo. de maio. & obedien. c. inter quatuor. nu. 7.

Teſtes deponentes de diuerſis ſummis non repelluntur, maxime in alio capitulo ſeparato, Rui. uolu. 5. conſi. 95. num. 9.

Teſtis uarius ſi deponit de 10. alter de 15. an contrarii ſint, Nell. tract. de teſtib. nu. 189.

Teſtibus uariantibus ſi duo ſtant in ueritate non dicuntur uarii, quia ſub maiori numero minor comprehenditur, Corn. conſil. 41. nu. 17. uol. 2.

Teſtes ſi dixerint aliquam rem ſimilem, quæ ſimilitudo requiratur de exception. ca. cum uenerabilis. nume. 11.

Teſtes nunquid debeant concordare in perſonis à quibus audiuerant, Zabarel. c. cum oporteat. de accuſ. nu. 21. col. 3.

Teſtes duo quòd Titius occidit Caium & duo alii quòd Seius occidit Caium probant contra Titium & Seium niſi deponant de diuerſis temporibus, Bar. l. 3. §. 1. ff. de bon. poſſ. ſec. tab.

Teſtes quorum unus deponit de uno iudicio alter deponit de alio, an coniungantur, Bertac. uerb. teſtes depoſ. num. 77.

Teſtis unus ſi deponit per uiſum alter per auditum an probent, Imo. de teſtib. & atteſta. c. cum cauſam quæ. nu. 14.

Teſtis ſi dicat quòd talis legit, alius quòd talis dixit, probant legere & dicere æquipollentia, niſi legere foret de ſubſtantia, Mill. uerb. teſtis. num. 9.

Teſtes ad hoc ut eorum dicta nõ repellantur ſufficit, quòd contrariẽtur articulis, dummodo aliàs probent intentionem articulátis, Bel lem. deciſ. 457.

Teſtis præſumitur falſus ſeu uarius ex ſuo dicto per quod aſſerit aliquid factum ſemper uel quotidie licèt fuerit ex interuallo factum. Item ſi deponit quòd uidit aliquem ſemper poſsidere, uel ſine intermiſsione. Idem ſi dicat nunquam fuit abſque reſidentia. But. c. 1. nu. 1. lib. 1.

Teſtis ſi dixerit omnes hoc facere, nunquid ipſius dictum nitietur ſi compertum fuerit aliquos illud idem non feciſſe, Barb. ca. canonum ſtatuta. nu. 89. de conſti.

Teſtis q̃ dicit filius quodã talis & pater eius ſit uiuus, poſsit ſaluari & uerificari in tẽpore præſenti. Ludo. Rom. ff. de noui oper. nuncia. l. hoc edicto. §. hoc autem. nu. 2.

Teſtis deponens de præſentia an cõtrarietur contrarianti de abſentia. Ang. Peruſ. conſ. 291. nu. 4.

Teſtis qui ſemel depoſuit, & iterum ſuper eodem producitur, quid adhiberi debeat, ut pœnam euitet, Tindar. tracta. de teſtib. nu. 3.

Teſtes deponentes unus quòd actus fuit adhibitus alter quòd nõ, quomodo poſsint ſaluari à contrarietate, Rip. lib. 2. Interpret. capi. ſi quando nu 31.

Teſtes quando dicantur eſſe contrarii uel concordes in probanda numerata pecunia, Barb. conſil. 80. nu. 1. uol. 4.

Teſtis ſibi ex diametro repugnare ſi vtrumque inſolidũ poſsidere aſſerãt, eos ſuſpectos eſſe ſi negatiuã aſtruant,

aſtruant, Bellem.ca. licèt cauſam de prob.nu.26.& 77.

Teſtes deponentes de fama contraria, an ſint contrarii, Bal.l.ea quidem.C.de accuſ.

Teſtium diuerſitas in facto durabili non uitiat, Bagarot.tracta. de teſtib.nu.69.

Teſtes qui diuerſis factis teſtificantur nulla eſt contrarietas inter eos unde ſingulares dicuntur ſed non contrarii.Bald.l. data opera. C.qui accuſa.non poſſ.num.51. Corn.conſil.334.uol.1.

Teſtis qui recedit à ſua confeſsione impugnata per partem aduerſam non dicitur contrarius, Felin.ca. capitulum.de reſcrip.nu.30.uer. confirmatur iſta ſexta.

Teſtis unus ſi dicit de præſentia alterius, et ille alter negat ſe fuiſſe præſentem, an iſti teſtes ſint contrarii, Bal.l.teſtium.C.de teſtib.nu. 9.Salice.C.de teſtibus.l.teſtium. nu.7.& 8.Afflic.de feud.ca.1.de contro.inter dom.& uaſſall.

Teſtes aliquid dixerunt uera eſſe cõtenta in articulo & interrogati quibus præſentibus illud fuerit, dicant præſente Titio & Seio, poſtea Titius & Seius interrogati dicant ſe nil ſcire uitiatur dictum illorum, Pau.l.hæredes.nu.7.Alex. conſ.14.nu.34.lib.4.Corn.conſ. 202.nu.2.uol.4.Hippo.ſing.408. Incipit.Attende, Bertach.uerb.teſtes depo.nu.90.

Teſtis unus ſi dicat Titiũ fuiſſe præſenté & Titius negat, debet ſaluari, ut intelligatur de præſentia corporis, & qui dicit de non præſente intelligatur de præſentia animi, Bal.l.teſtium.col.3.uerſ.modo.C. de teſti.Bartol.l.1.§.fin.ff. eod.Bertachi.uerbo.teſtium reproba.nume.14.

Teſtis ſi dicat Titius erat mecum, & Titius dicit ſe non interfuiſſe, an teſtimonium ſit ualidum, Bal.ca. cum cauſam, nu.17.de teſtib.Cornel.conſi.160.nu.1.uol.2.

Teſtis dicens ſe non recordari de aliis teſtibus eis cõtrariari non dicitur, Rui.conſ.192.uol.2.nu.10.

Teſtes non ſunt cõtrarii, licèt unus plenius enarret factum altero cõteſte.But.c.ſuper quæſtione. nu. 6.de offi.deleg.lib.j.par.2.& ca. Matheus.nu.3.de celebra miſſa. & ibi Abb.nu.2.Imol.de offi.delega.in rubr.nu.5.Anchar.conſi. 77.nu.4.Barb.ca.ſuper quorum. nu.13.Soc.conſi.144.nu.5.uol.1. Corn.conſ.223.nu.3.uol.1.Dec. conſ.100.nu.4.& 6.Franc.Curt. tracta.de teſtib.num.19.tom.13. Pariſ.conſ.87.nu.31.uol.3.Rui. conſi.145.uol.5.& nu.20.Gram. conſ.89.num.11.in ciuil.Bertac. verb.teſtium impugnatio.nu.21.

Teſtis unus licèt minus deponat de facto quàm alter in ſuo teſtimonio cenſetur eſſe contrarius alteri teſti.Alex.conſ.64.nu.8.lib.2.

Teſtes deponentes unus plus, unus minus non probant, niſi in quo cõcordant ex eorum depoſitione appareat toto actu fuiſſe præſen-

tes,Rui.conſ.14.uol.2.nu.2.

Teſtes quorum unus dicit Titium Seium & Sempronium commiſiſſe,alter dicit Titium & Seium ꝓbant & non ſunt contrarii neque ſingulares,Alex.conſi.214.uol.2.

Concordia teſtium an & quando & ad quid fieri debeat.

Teſtes in quibus concordare debeāt & in iis uariando impediant. fidem ſuam, collige, hoc carmine per Innocentium poſito.Reſ.Perſona. gradus,locus.hæc ſint con ſona tempus,Ioa.Andr.in nouell. ca.in nomine domini.col.j.circa fi.uerſ.& in fi.de teſti.

Teſtium concordia an & quando ſit facienda,Alber. de Roſ.tracta. de teſti.par.5.nu.18.tom.13. Ang.ff. de re.credi. & certi condi. l.mutuum.§.creditum,nume.4.par.2. Pau.l.nullum.nu.4.Imol. de offi. deleg.c.cum contingat. num.13. Alex.conſ.143.nu.3.lib.2.Socin. l.2.§.creditum.ſi cert.peta.num. 11.Ange.inſti.de inutil. ſtipul.§. ſi de alia num.3.& idem.de actio. §.ſi minus. nu.20. Hippol.l.eos. nu.25.ff.ad l.Corn.de falſ. Franc. Curt.tract.de teſti,nu.18.tom.13. Iaſ.conſ.37.num.8.Bertac.uerb. teſtiū impugnatio.nu.28.Cepol. conſ.1.nu.13.in conſi.15.crimi.

Teſtium dicta debet iudex cōcordare ſi diſcordāt,de teſtibus c. cum tu.col.4.gl.1. Item uidendum.ff. de pet.hæred.Io.And.in nouell.c. cum tu,col.2.circa medium uerbi cum tu.de teſti.Spec.tit.de teſtib. §.6.nu.16.Bart.l.2. C.de his qui ex pub.ra.lib.10.Alex.l.1.de noui ope.nuncia.Bart.l.prima,de nou. oper.nuncia.Alex.conſ.42.uol.4 Ang.ff. de origin.iur. l.neceſſariū num.3.par.1.& ff.de damn.infect. l.ſi finita.§.Iulianus,num.1.par.1. Tindar.trac.de teſtib.nu.2.Biſig. tracta.de teſtibus,nu.56.Anchar. conſ.385.num.2.uol.2.ff.ſi cert. pet.l.mutuum.§.creditum,n.10. ff.de dān.infect.l.ſi finita.§.illud quærit,n.2.Imol.ff.de uerb.obli. l.inter ſtipulantem,nu.7.&§.qui ante,num.11.& conſ.101.num.5. Io.de Imol.& Alex.l.inter ſtipulātem.§.1.de uerbo.oblig.Fulgo.ſ.ff. de pet.hæred.l.idem ſciēdum,nu. 3.Bert.conſ.40.col.3. & cōſ.43. col.4.uol.3.Soc.conſi.42.nu.10. vol.1.Pragma.Baſilien.col.2.fol. 102. Corn.conſi.160.num.6.uol. 2.& conſ.209.nu.3.uol.3.& conſil.123.uol.4.nu.4.& conſ. 262. num.4. uol. 1.& conſ.304.nu.3. vol.1. Felin.conſ.36.nu.13.Dec. conſ.110.nu.2.Fran.Curt.tracta. de teſtibus,nu.107.Pariſ.cōſ.80. num.13.uol.3.num.13.& conſil. 152.num.18.uol.4.Grām.conſi. 50.nu.83.in ciuil.Socin.iun.cōſ. 100.num.6.uol.1.& conſ.69.nu. 23.& nu.16.Bertran.part. prima conſ.82.nume.8.Bertac.uerb.teſtium impugnatio,num.2.& 4.

Teſtium dicta ſunt ad concordiā reducenda quantū fieri poteſt, ēt ſi

uerba idem important, Corn. conſilio 119. nu. 6. uol. 3.

Teſtium dicta ſeu partium confeſſiones ſunt concordandæ, Corn. conſi. 261. nu. 17. uol. 4.

Teſtes producti ab una parte, inſtrumenta uel priuilegia & unus teſtis tantum, ſemper reducendus eſt ad cõcordiam, Abb. c. cum tu, num. 4. de teſtib.

Teſtis uarius in ſuis dictis poteſt reduci ad concordiam quando ueritas non habet contrarietatem expreſſam, Bar. l. labeo. ff. de ſupelle. l. Anto. c. cum tu. de teſti. Alex. l. 1. de no. oper. nuntia.

Concordia circa teſtes eſt facienda etiam ubi pars produxit plures, & meliores teſtes. Abb. c. cum tu. nu. 3. de teſtib.

Teſtes reducuntur ad concordiã in actu reiterabili, in inſtrumẽto ſecus, Nell. tracta. de teſti. nu. 230.

Teſtium diſcordantium attendẽda quandoque uenit mentalis cõcordia niſi illorum maior pars concordet, Butr. conſi. 52. nu. 3.

Teſtes quorum vnus deponit de die alter de nocte an reducantur ad concordiam, Alex. conſ. 236. nu. 1. lib. 6.

Teſtis unus ſi dicit ꝙ fuit de nocte & alter quòd fuit inter diẽ & noctem, teſtes ipſi non probarent quia eſſent ſingulares qđ eſt nocte, Bal. l. Res inter alios. C. quib. res iud. non, uo. nu. 16.

Teſtes contraria ſiue diuerſa deponentes quomodo ad concordiam reducantur, Anchar. conſi. 385. num. 1. Ludo. Roman. l. Mutuum. §. creditum, numero 11. Imol. ff. de uerbo. obliga. l. inter ſtipulantem, nume. 8. alex. conſi. 18. num. 13. lib. 2. Ange. inſti. de actio. §. ſi minus, nume. 21. Petrus de Ray. tract. de cleri. c. 26. num. 2. tomo. 4. par. 2. Claud. Seiſel. l. Gallus. §. ille caſus. ff. de lib. & poſthum. numero 23.

Teſtes diſcordantes reducuntur ad concordiã ueriſimilem, Bar. l. ſcripturæ, nu. 4. C. de fide inſtr. Alex. l. inter ſtipulantẽ. ff. de uerb. obli. Corn. conſi. 157. nu. 6. uol. 4.

Teſtis uarius in ſeipſo non poteſt ad ueritatẽ reduci, ſecus ſi diuerſi teſtes uariant, Cur. iun. conſ. 166. num. 10. par. 2.

Teſtis manifeſte contrarius non debet reduci ad concordiam, Bal. l. data opera. C. qui accuſ. non poſ. Alex. conſi. 132. uol. 1. & l. in exercendis. C. de fide inſtru. nu. 4. & 5. Iaſ. ff. de nou. oper. nuntia. l. 1. §. hoc autem, nu. 10.

Teſtes depõnẽtes cõtraria circa actũ iterabilem & multiplicitatẽ actuũ ſi poſſunt reduci ad concordiam ſunt reducendi niſi per confeſſionem partis uel teſtiũ appareat de unitate actus, Abb. c. cum tu. nu. 2. de teſti. Imo. de teſtib. & atteſt. c. cum tu. Feli. nu. 10.

Teſtiũ dicta ſunt concordanda quantum, fieri poteſt, data etiam cõtrarietate teſtium actoris & rei circa actũ iterabilem ſi fieri poteſt per actuum

actuum multiplicationem, But. c. cum tu. num. 2. de teſtibus. lib. 2. par. 2.

Teſtis utriuſque partis contrarii an & quando ſint reducendi ad concordiam præſumendo actum geminatum, Abb. c. cum contingat, nu. 7. de offi. delega. Clau. Seiſel. l. 1. in prin. ff. de no. oper. nuntia. num. 3.

Teſtes quando ſunt pares debet inter ipſos fieri concordia ſecus ſi diſpares, Iaſ. ff. de reb. cred. l. Mutuum damus. §. creditum, nu. 12.

Teſtium concordia fit qñ teſtes ſũt diſcordes, Bar. l. 2. §. creditũ, nu. 6. ff. ſi cer. petat. Nell. tract. de teſtib. num. 230. Butr. c. cum tu. nu. 4. de teſti. lib. 2. par. 2. Imol. de teſtib. & atteſta. c. cum tu, Fel. nu. 4. & 5. Barb. c. cum contingat, nu. 29. de offi. deleg. Feli. c. cum contingat de offi. delegat. num. 3. Bertran. par. 2. conſ. 260. num. 3. par. 1. conſilio 30. numero 4. Dec. l. 2. §. creditum, numero 9. ff. ſi cert. petat.

Teſtes utriuſque partis diſcordes non ſunt concordandi ſed unius partis tantum, Alex. poſt Bar. l. 2. §. fi. ff. ſi cer. pet. Alex. l. 1. de nou. oper. nuntia.

Teſtes producti ab una parte ſi diſcordent inter ſe debent reduci ad concordiam, Feli. c. cum tu, de teſti. num. 9.

Teſtis unus ex parte rei ſi contradicat etiam uni teſti ex parte actoris annullatur dictum utriuſque, Fel. c. in noſtra uer. ultimo dicta, numero 15. de teſti. poſt Abbat. ibi, nu. 4.

Teſtis unius dicta contraria ſicut dicta plurium an ad concordiam reduci poſſint, Tindar. tract. de teſt. nu. 1. cap. ult.

Teſtibus pluribus in depoſitione variis, & duobus cõcordantibus in depoſitione ſequi neceſſariũ eſt dictum duorum concordantium, Ana. conſi. 76. nu. 3.

Teſtis dictum cum dicto partis concordari non poteſt, Bar. l. 2. §. creditum, nu. 6. ff. ſi cer. peta. Bal. l. 2. col. 1. ff. de ſecun. tab. Pau. cõ. 26. nu. 2. uol. 1. Nell. tract. de teſtib. num. 230. Rub. conſ. 30. nu. 7. Socin. conſi. 44. nu. 4. uol. 4. Hippo. conſi. 34. nu. 8. uol. 1. & conſi. 69. nu. 9. & conſi. 60. num. 26. uol. 1. Iaſ. ff. de reb. cred. l. Mutuum damus. §. creditum, num. 11. Aim. cõſil. 171. num. 10.

Teſtes ſi ſint plures quomodo & qñ reducantur ad concordiam cum dicto partis. Soci. l. 2. creditum, ff. ſi cer. peta. num. 14. Dec. l. 2. §. creditum. ff. ſi certum petat. numero 8.

Teſtes non ſupplent partium dicta niſi quatenus ex eorũ uerbis colligitur, Butr. c. ueniens, nu. 22. de rerum, lib. 1. par. 1.

Teſtes ad quem finem debeant reduci ad concordiam, Iaſ. ff. de reb. cred. l. mutuum damus. §. creditum, nu. 27. Alber. de Roſ. tracta. de teſti. num. 19.

Teſtes

Teſtes ad concordiam reducti an ꝓbare debeát, Alber. de Roſ. tract. de teſtibus, nu. 16. Nell. tracta. de teſti. nu. 230. Ana. conſi. 26. nu. 2. Abb. cap. cum tu, num. 5. de teſti. Imol. c. 1. num. 19. de appell.

Teſtes reducuntur ad concordiá ut euitent falſum non ut probent, Abb. c. quærit, nume. 2. de ætat. & qualita. Nell. tracta. de teſtib. nu. 169. Imol. de teſtib. & atteſta. ca. in noſtra, nu. 3. Fulgoſ. conſ. 200. poſt medium. 2. col. Ancha. conſi. 388. nu. 8. Aretin. l. ſi. ita ſtipulatus. §. Griſogonus. ff. de uerb. oblig. nu. 9. Cuma. conſ. 91. in medio ſecundæ col. Ludo. Roma. conſi. 301. nu. 10. Imol. ff. de uerb. obli. l. inter ſtipulanté, nu. 6. Cor. cóſ. 324. uol. 3. Felin. c. cum tu. de teſti. nu. 4. Gramma. conſi. 58. num. 5. in ciuil. Bero. q. 84. nume. 5.

Teſtis ſibi contradicens licet aliàs nó probet ſi ſit ad concordiam reducibilis quomodo probet, Butri. c. In noſtra, nume. 4. de teſtib. lib. 2. par. 2.

Teſtes nunquàm ſunt concordandi vt probent quando ſunt diſpares, Iaſ. ff. de lib. & poſthum. l. Gallus. §. ille caſus. num. 22. Bertac. uerb. teſtium impugna. num. 25.

Teſtis unius dicta uaria reducuntur ad concordiam ut probent, Soci. iun. conſ. 73. nu. 7. uol. 2. & conſil. 56. nume. 17. uolum. 4. Alciat. l. 1. ff. de nou. oper. nuntia. numero 21.

Teſtes duo inuicem contrarii ab eadem parte producti an eorum facta probatio inducatur, Alberic. de Roſ. tracta. de teſtib. num. 27.

Teſtes contraria deponentes ſi ſunt in numero pares & poſſunt per multiplicationem actus concordari debent ad concordiam reduci non ſolum ut falſitas euitetur ſed etiam ut probent, Mill. uerbo. teſtis, numero 86.

Teſtes reducuntur ad cócordiam ſi aliter res probari non poſsit ubicunq; ratione cótrarietatis dubia eſt, Tindar. tracta. de teſti. nu. 3.

Teſtes ſi diſcordent in dicto ſuo in cauſa criminali an ſint reducendi ad concordiam ut probent, & uidetur quòd non quia probationes in cauſa criminali debent eſſe clariſsimæ, Felin. cap. cum tu de teſti. numero 20.

Concordia debet fieri in teſtibus ad probationem faciendam, Bal. cóſ. 351. nu. 5. Alex. conſ. 24. nu. 21. li. 2. & conſ. 177. num. 8. lib. 7. Fran. Curt. tracta. de teſti. nu. 112. Rui. conſ. 5. uol. 4. nu. 17. fol. 4. Prob. in Io. Monac. ca. præſentium, nu. 31. & ſequenti de teſtibus, Gram. conſi. 39. num. 7. in ciuil.

Corrigere an & quando poſsit teſtis dictum ſuum.

Teſtis an poſsit dictum ſuum corrigere, Alberic. de Roſ. ff. ad l. Iul. de adu. l. accuſatus, n. 2. Din. reg. quod ſemel. fol. 61. Bart. l. repeti. nu. 1. ff. de quæſtion. Anch. c. cum

cauſam

cauſam de teſtib.nu.21. Archid. 35.q.9.Soc.num.4.col.1.Imo.de offi.iudi.ordi.c.irrefragabili, nu. 5.Bellem.cap.loci noſtri.num.2. 35.q.9.Ancha.c.1. de crimi.fal. nu.4.Odofred.tract. de ord.iud. num.42.tom.12.Tindar.tract. de teſtibus,nu.5.& trac.de teſt.c.8. num.4.Bagarot.tract.de reproba. teſtium,nu 45.tom.13. & Bal.tractа.de quæſti.& tortura.c.2.n.7. tom.15.Abb.c.per tuas,num.1.de teſti.& c.noſti.num.5.de elect.& c.ſi.nu.22.de confeſſ.Nepos tracta.de excep.arti.19.num.77.to. 13.tracta.de teſtib.num.10.lib.1. c.4.tom.13.Nell.tracta. de teſtibus,nu.107.tom.13. & Afflic.de feud.c.1.in prin. de contro. inueſti.Capic.dec. 60.numero 1.Vital.tract.clauſula. c. de metu,nu. 12.Berta c. uerb. teſtium impugnatio,num.74.

Teſtis indiſtincte an poſſit ſe incontinenti corrigere,Zabarell.c.præterea,de teſti.cogen.nu. 1. col.2. Barba.conſi.71.nu.16.uol.2. Capic.deciſ.42.nu.3.

Teſti an ſit credendum ſi dixit ſe neſcire, poſtea mutat uerba dicens ſe melius recordari, Bal. ſup feu. rub.de contro.inueſti.nu.6.Nel. tract.de teſti.nu.111. Rom.ff.de dam.infect.l.prætor ait. §. ſi quis ſtipulatus.nu.1.Lud.Rom. conſ. 486.nu.1.& 3. Barbat. c. p tuas. nu.17.de prob.Alex.cõſ.191.nu. 5.lib.7.Mill.uerbo teſtis. nu.32.

Teſtis dicens uno modo uel ſe non recordari, deinde dicit cõtra uel aliter an probet, Barb. conſi.29. nu.18.20. 24.& 36. Ang.ff.de furtis.l. quidam tabularum. nu.5.p. 2.Hippo.l.ex libero.nu.17.& 18. ff.de quæſtio.& l.eos, nu.7. ff.ad l.corneliam de falſis.Aluar. rubr. quid ſit inueſti.§.ſi enim domino nu.2.Nell.tract.de teſti. nu. 100. tom. 13.Gram.conſ.50.nu.31.in ciuil.Aim.conſi.75.nu. 33.

Teſtis dictum deponentis per uerbũ ſcio, quamuis prius ſuper eodẽ interrogatus dixerit neſcire, bonũ eſt,Tindar.tract.de teſtib.c.8.n. 1.Alex.conſ.86.nu.7.lib.2.

Teſtis qui in primo dicto dicit ſe nõ recordari de loco uel tempore põ teſt repetitus dicere de loco & tẽpore,Bar.Ang.& Alex.l.qui bona §. ſi quis ſtipulatus.ff. de dã.infe. Barb.c.3.loco nu.66. de prob.& c.ſignificantem. nu.76.de reſcri.

Teſtis põt ſe incontinenti corrigere ſi habet iuſtam cauſam, & ſi iudici uidetur.Bar.l.eos qui.ff.de falſ. & l.quicquid.nu.1.ff.de uer.obl. & l.ſi poſtulauerit.§.ſed ſi negauerit.ff.de eden.nu.2.de teſti.cogen.c.præterea.c.4.Tindar.tract. de teſtib.c.7.lib.2.nu.4. Anch.c. præterea.de teſtib.cogen.nu.6.& ibi Imo.nu.5.& 9.Rota dec.243. nu.1.in antiq.Ludo.Rom. conſ. 59.num.12.Abb.c.a.in noſtra,nu. 2.de teſtib.Fel.c.præterea.de teſtibus cogẽ.nu.4.Iaſ.ff.de pactis. l.iuriſgentium.§.quinimmo.nu. 7.Ruin.conſi.188.num. 8.uol.5.

Tiraq.

Tiraq.de retract.numero 24. Bertach.uerb,teſtium repetito,numero 11.Bellem.cap. præterea,de teſti.cog.numero 14.

Teſtis incontinenti ſe corrigens, nõ habet docere de errore ſuo, & idem eſt in parte corrigente conſeſsionem ſuam,Abb.c.præterea, nu.4.de teſti.cogen.

Teſtis quando incontinenti ſe corrigere dicatur,Tinda. tract.de teſtibus,numero 1.But.c.præterea numero 15.de teſti. cogen. & ibi Abb.nu.12.& Fel.num.9.Iaſ.ff.ſi certum peta.l.lecta,num.20.Grã. conſilio 79.numero 5.& 6.in ciuil.Capit.dec.142.numero 4.

Teſtis dicitur incontinenti reuocare dictum ſuum ſi reuocat antequam reducatur in ſcriptis, Abb. cap.fi.numero 22.de confeſſ.

Teſtis in continenti uariare permittitur, quod intelligitur ſi altero die uenerit,Ioan.de Ferr. trac.de appel.numero 141.tomo 14.

Teſtis an & quando dictum ſuum declarare & interpretari poſsit, Nell.tract.de teſtibus,num. 107. tomo 13.& num.112.Iacob. But. trac. de teſtibus, nume. 14.tomo 13.Fulgo.ff. de iud.l.ſi quis,num. 3.Ioan.de Ferra.trac.de appella. num. 240.tomo 14.Paris de Put. trac.de ſind.§.an ſtet,nu.9.to.14

Teſtis poteſt declarare dictũ ſuum ex interuallo abſque nouo iuro & noua citatione partis & poteſt addere,quod omiſit, Pau.l.hære des.§.ſi quid.nu.4.ff.de teſt.Hippol.l.de unoquoque,numero 76. ff.de re iud.

Teſti licitum eſt dictum ſuum poſt depoſitionem declarare,Barb. c. ſuper quæſtio.nu.3.de off.deleg. Odofre.trac.de ordi.iud.num.42 tomo 12.

Teſtis ex interuallo declarat dictũ qñ officio iudicis & teſtis fungitur,Nell.trac.de teſti. nu.107.

Teſtis uocatur ut declaret eius dictũ obſcurum,Bart.l.duob. §.ad fideiuſſorum, nu. 8.ff.de iureiur.

Teſtes qui depoſuerunt obſcurè & confuſe poſſunt reperi, ut declarent dicta ſua,Ancha.c. cum clamor, de teſti.num. 2.Barb. ſuper clem.2.lec.pro Gem.uer .quoniã nulla,nu. 14.ibi.& ideo dicit glo.

Teſtis examinatus ſi ſtatim reuertitur etiam ſponte debet recipi, ut declaret dictum ſuum, Berta.uerb. teſtium repetitio, num.10.

Teſtes infra terminum examinati nõ poſſunt poſt terminum ſuam ambiguitatem, & obſcuritatem declarare,aero.c.licet cauſam,num. 82.de prob.

Teſtis non põt addere ne detrahere primæ depoſitioni, Alex. cõſ.94. nu.3.lib.6.Barb.auth.de ſeq.do. nu. 11.facie 2.Sal.C.ad l.Corn.de falſ.l.ſi quis decurio,nu.1.Rip.ff. de re iud.l.quod iuſſit,num.53.

Teſtis addens aliquid dicto ſuo uel minuens uitiat ſolum eius dictũ, Albe.de Roſ.l.1.ff.no.col.1.f.7.

Teſtis ex interuallo non põt dictum ſuũ corrigere.Cor.conf.197.nu. 22.

21.uol.2.Felin.c.præterea,de teſtib.cogen.num.10.immo ſtatur primo dicto.

Teſtis dictum ſuum poteſt corrigere poſt didicita teſtificata ſi eſt bonæ uitæ & magnę opinionis, Spec.c.per ueſtras.de dona.inter uir.& uxor.col.3.Hippo.conſ.1.nu.76.uol.1.& l.1.§.fi.nu.11.ff. de quæſtio.Iaſ.C.de iud. Auth.iubemus.nu.12.par.1.

Teſtis dictum ſuum in ſcriptis redactum corrigit, dummodo hoc faciat antequam loquatur parti. Socin.con.97.nu.15.uol.4.Bertac.uerb.teſtium repetitio,nu.12.

Teſtis licèt poſſit corrigere dictum ſuum ante aperturã proceſſus antequàm loquatur cum parte,fallit tamen niſi ſua teſtificatio fuerit per partem acceptata,Hippol.ſin.gu.315.incipit acceptatio.

Teſtis an in cauſa appellationis dictũ ſuum corrigere poſſit, Vital.trac.clauſul.de errore teſtis, n.2.

Teſtis ex ſemet an poſſit corrigere dictũ ſuum,.& iterato rei ad teſtificandum,Capic.dec.61.nu.2.

Teſtis qui iurauit an ſine periurio teſtamentum credulitatis reuocare poſſit,Fran. Cur.tract.de iure iuran.num.4.

Teſtis ſi dicat fuit ſic, immo ſic ſtatur ult.dicto, Bald.l.ſi ita ſcriptũ nu.2.ff.de hæred,inſti.l.ſtichum.ff.de manu.teſta.Pau.l.ſi qua,nu.3.ff.ſi Sert.uendi.

Teſtis ſi primò dixerit ſe ſcire, poſt dicit ſe credere,cenſetur recedere à priori dicto,Abb.c.inquiſitionis.§.quæſiuiſti,nu.3.de accuſ.Alber.do Roſ.ff.de teſtib.l.ſi qui falſo,nu.5.Gemi.c.præſentium de teſti.& atteſta.num.13.

Varius aut uacillans teſtis an & quando repellatur.

Teſtis uarius quo caſu repellatur, Bellem.c.præterea,de teſtib.cogi nu.21.Hoſt.tit.de teſtibus,num.10.in ſumma,Zabarel.Clem.1.de teſti.nu.13.14.& 15.Imo.conſil.102.num.5.

Teſtes uarii in circunſtantiis quando negotium principale concernunt non facient fidem, Butr.cõſ.105.num.9.uol.5.

Teſtes uarii in teſtimonio ſuo repelluntur,Nepos tract.de excep.nu.60.Bagaro.tracta.de teſtib,num.75.Abb.c.cum eccleſia,num.27.de cau.poſſ.& proprie. Sali.ff.de teſti.l.qui falſa,nu.1.C. de teſtib.l.ſi quis teſtibus num.17.Fulgoſ.conſ.200.in medio 2.col.& conſ.134 poſt medium 3. col.Barb.cõſilio 70.num.10.uol.2.Iſer.ſup 3.conſti.Neapol.quæ incipit dãna,nu.25.Alex.conſi.132.num.1.lib.2.& conſ.144.nu.2.lib.2.& conſi.94.nu.2.lib.6.Corn.conſ.209.num.15.uol.2.& conſi.224.num.4.uol.3.

Teſtis titubans repelli poteſt,Nepos trac.de excep.nu.77.

Teſtis uarius qui tamen eſt de nu.ad

ualidi-

ualiditatem actus non probat actum, Cor. conſ. 223. nu. 1. uol. 1.
Teſtibus uarijs nõ datur fides, Corn. conſi. 33. nu. 8. uol. 2. & conſ. 21. nume. 3. uolu. 2. Felin. conſi. 50. nu. 26. & num. 8. Pariſ. conſ. 104. nu. 239. uol. 1. Rui. conſ. 149. uol. 3. nu. 23. Socin. Iun. conſi. 37. nu. 32. uol. 2. & conſ. 189. num. 22. & nu. 44. & 45. uol. 2. Bertran. par. 1. conſ. 85. num. 1. Ripa tracta. de peſte. num. 10. de cauſ. poſſ. & proprieт. c. cum eccleſia Sutrina nu. 4. Gram. conſil. 89. nu. 4. in ciuil. Gram. uoto 31. n. 19. Capic. deciſ. 142. num. 7. Iaſ. ff. de uerb. oblig. l. quicquid aſtringendæ. nu. 10.
Teſtis uariãs & uacillans repellitur de cauſ. poſſ. & proprie. c. cum eccleſia, Butri. tracta. de teſtib. nu. 38. Anchar. clem. de renun. c. cũ illuſio. nu. 1. Hippol. conſ. 78. nu. 6. & conſ. 78. nu. 2. uol. 2. & conſ. 88. num. 3. & conſi. 130. num. 28. uol. 2. Butri. c. ſuper his nume. 3. de pœn. lib. 5.
Teſtis qui aduerſus fidẽ teſtationis ſuæ uacillat non auditur, Capic. deciſ. 141. num. 2.
Teſtibus an fides ſit adhibẽda diuerſa dicentibus l. diem proferre. §. ſi plures. ff. de arbitr. cum gloſ. l. ſcripturæ uerſi. ſcripturæ. C. de fid. inſtru. Anchar. c. cũ eccleſia, de cauſ. poſſ. & ꝓprie. n. 21. Corn. conſ. 103. nu. 3. uol. 3. Rip. n. 106.
Teſtis uacillãs in dicto uel uarius an omnino ſit repellendus, Alber. de Roſ. de teſti. l. teſtimoniorum n. 5. C. de teſtibus. ſuper rub. nu. 5. Fulgoſ. l. teſtamentum nu. 3. ff. de teſtib. Ioa. Igne. l. 3. §. ſi quis tab. ab ſillan.
Teſtis uacillans nõ repellitur minus ei creditur. l. in teſtib. C. de teſti.

Contrarij teſtes an & quando fidem faciant.

Teſtes debẽt eſſe concordes, Alber. de Roſ. ff. de teſtib. ſuper Rubri. nu. 21. Bellem. c. cum nihil. nu. 4. 3. q. 9. Imol. de teſti. & atteſta. c. cum cauſam. nu. 13.
Teſtium fides per quæ minuatur, & primò de contrarietate, Bero. c. licet cauſam, de probat. num. 37. & 38.
Teſtes ſi depoſuerunt contraria an audiantur, Bald. c. Imputari. nu. 2. de fide inſtru. & c. in noſtra. nu. 2. de teſtibus. Guid. de Suz. tracta. de ordi. iudi. nu. 102. tom. 12. Aret. l. 2. ff. de reb. credi. nu. 19. Soc. iun. conſ. 41. nu. 3. uolu. 2. & cõſ. 86. n. 16. uol. 2. Mill. uerb. teſtis. nu. 2. Bellem. c. licet cãm. de probat. nu. 1. & 4. & c. ſi teſtes. n. 9. 4. q. 3. Archid. 4. q. 2. c. placuit.
Teſtis ſibi ipſi contradicens non probat, Alber. de Roſ. tract. de teſti. n. 15. Bal. l. j. C. de ſepul. uiola. n. 6. & c. cum eccleſia. n. 7. de cauſ. poſſ. & proprie. Nell. tract. de teſti. nu. 215. Bellem. c. cum tu. fili. nu. 1. & 3. de teſtib. atteſta. & nu. 4. Ioan. Monac. tract. de defen. iuris. §. quoniam. nu. 5. tom. 13. Barot.

garot. tracta. de teſtib. n. 71. Nepos tractā. de excep. nu. 65. & 66. Aimo conſ. 108. n. 1. & ſeq. Corn. conſ. 90. nu. 37. uol. 2. Hippol. cō ſi. 4. nu. 31. & conſ. 11. nu. 16. uo. 1. Pariſ. cōſ. 83. nu. 38. uol. 1. Gozad. conſi. 2. n. 2. Gram. uoto 30. num. 19.

Teſtes ſi contradicāt ſibi adinuicē non probāt, niſi alterius dignitas prouocet iudicem ad iuramentū parti defferendum, niſi poſſint eorum contrarietates concordari, Butr. c. in noſtra. nu. 1. de teſtibus lib. 2. par. 2.

Teſtes quando ad idem probandum in diuerſis contrarijs ad effectus diuerſos producuntur, & contraria deponunt quid iuris, Anch. c. cum tu. de teſtib. nu. 2.

Teſtes in aliquibus uarij nō probāt etiam in his in quibus ſunt cōcordes, Rui. conſ. 38. uol. 5. n. 10. Cępol. conſ. 1. incipit in Chriſti nomine. nu. 2.

Teſtiū diſcordia in minimis incredibiles reddit, Franc. Curt. tract. de teſtib. n. 19. Alciat. l. 1. nu. 22. ff. de nou. oper. nūtia. ubi declarat & remittit hoc iudicis arbitrio.

Teſtes diſcordes in principali dum tātum in modico ſint nō per hoc minus probant, Artan. conſ. 76. num 4. Butr. c. 2. de regul. Alexā. l. eos. de falſ. & l. inſulam. §. fructus. ff. ſolut. matrimo. & cōſ. 24. numero 43. libr. 1. & conſil. 122. numero 10. lib. 7 Hippol. l. iure. nume. 20. ff. ad l. Corn. de ſiccar. Grammat. conſi. 50. num 30. in ciuil. & conſ. 36. num. 4. in ciuili, & deciſ. 43. numē. 5. & conſi. 39. numero 6. in ciuil. Alciat. l. mutuum. ff. ſi cer. peta. col. 56. n. 34. Rui. conſ. 19. uol. 4. numero. 13. & conſ. 149 uol. 5. nu. 3. Bertac. uerb. teſtium impugnatio. nu. 97. & 98.

Teſtes producti in una parte ſi ſint contrarii uitiantur, Felin. c. imputari. de fide inſtr. nu. 2.

Teſtis unus quando alteri contradicit, aut ſunt producti ab eadē uel à diuerſis partibus diſtingue ſimiliter de ſcripturis, Barto. §. ſi uerò quidam. de teſtibus in text. in 2. reſpon. nu. 2.

Teſtes contradicentes ſeſe infringunt Alexan. conſi. 18. nu. 7. lib. 1. & conſ. 152. nu. 7. lib. 5. Corn. cōſi. 160. nu. 2. uol. 2. Hippol. conſi. 10. num. 13. uol. 1. Soc. iun. conſi. 86. nu. 23. uol. 2. & conſ. 116. nu. 39.

Teſtes duo ubi ſunt contrarii neutrius dictum ualet, Alex. cōſ. 44. nu. 15. lib. 4. & conſ. 126 nu. 9. li. 7. & conſ. 136. nu. 4. lib. 7. & conſ. 2. nu. 2. lib. 7. Gramma. conſ. 154. nume. 8. in ciuil. & nume. 9. Bertac. uer. teſtium impugnatio. nu. 17.

Teſtes duo ſibi mutuo reclamantes nec ſemiplenē probāt, Bellemer. c. in noſtra. de teſtib. & atteſta. nu. 12.

Teſtis unus quando contrariatur alteri neuter probat, niſi alter me-

lior

lior ſit qui prouocat iudicem ad deferendum iuramentum in defectum, Abb. c. in noſtra. n. 3. de teſtib. & l. bonæfidei. C. de rebus credit. Mill. uerb. teſtis. num. 33.

Teſtis unicus cõtradicens pluribus non impedit probationẽ & ſi cõtradicat duobus tantum non operatur quòd facta uideatur ſemiplena probatio, Butr. c. in noſtra. nu. 6. de teſti. lib. 2. par. 1.

Teſtes ſi contrarii eſſent inuicem ex una & altera parte & horum qui dẽ eſſe pauciores per ſenſum corporeum, & non præſumptiuum probant, Soc. l. 1. ff. ſi cert. peta. numero. 31.

Teſtes diſcordantes in aliquò ſi tñ cõcordãt in facto principali an eis credatur. Anchar. conſi. 76. n. Imol. conſ. 102. num. 6. Alexan. conſi. 78. nume. 8. lib. 1. & conſi. 54. nu. 4. lib. 1. num. 5. & 6. lib. 2. Dec. l. 2. §. creditum, ſi cer. pet. n. 7. Dec. conſ. 100. n. 5. Rui. conſ. 149, uol. 5. nu. 2. Calcan. conſi. 19. n. 20. Gramm. deciſ. 43. Mill. uer. teſtis. nu. 89.

Teſtes ſi concordant in principali dicto, & in modo ſeu cauſa dicendi diſcordent, non per hoc dicuntur uarii, But. c. quoniam. n. 4. de offic. ordi. li. 1. par. 1. Bertran. par. 2. n. 2. conſ. 297. Ruin. conſ. 1. uo. 3. nu. 5.

Teſtes concordare debent in ſubſtãtia negotii nõ in forma uerborũ, Alber. de Roſa. ff. de teſtibus. l. teſtium. nu. 2. & l. ob carmen. num. 7. Butri. ca. 3. num. 35. de de cauſ. poſſeſſ. lib. 2. par. 1. Ripa tracta. de peſt. de cauſ. poſſeſ. & proprie. capitul. cum eccleſia ſutrina. nu. 69.

Teſtis uarietas quæ nõ eſt circa ſubſtantialia non uitiat teſtimonium Alex. conſ. 8. nu. 10. li. 1. Gramm. conſ. 36. nu. 2. in ciuil.

Teſtes ſi diſcordent in aliquo, an tollatur de eorum fide, Zabarel. cap. qualiter & quando. numer. 7. colum. 3.

Teſtimonium non uitiat uerborum diuerſitas ſi tamen idem in ſubſtãtia cõcluditur, But. c. nihil. n. 1. de uerb. ſignifi. li. 5. Ang. ff. de peti. hæred. l. item uidendum. nu. 3. par. 1. Barb. conſ. 40 col. 2. uol. 3. & conſ. 29. n. 12. & conſ. 88. nu. 4. uol. 4. Socin. conſ. 26. nu. 6. uo. 2. Iaſ. 2. part. C. de bon. poſſ. ſecũdum tab. l. bonorum quidem nu. 18. Hippol. ſing. 206. incipit incertitudo. Fran. Cur. tract. de teſtibus. nu. 24. to. 13. Hippol. in rub. C. de proba. nu. 346.

Teſtes uerbis tamen uacillantes per contrarietatem non eliduntur ſecus ſi mẽte & uerbis Franc. Curt. tracta. de teſti. nu. 108.

Teſtes an debeant cõcordare in uerbis formalibus, Corn. conſ. 118. nume. 7. uol. 3. & conſ. 172. num. 14. uol. 2.

Teſtes diſcordantes in formalitate uerborum quando tanquam ſingulares non probent, Corn. conſ. 104. nu. 1. uol. 1

Teſtis cōcordare nō ſufficit in ſubſtātia ubi certa bonorū forma ꝓbanda eſt, Alex.conſi. 176.nu.1. lib.7.Corn.conſ.149.nu.21.uol. 2.& conſi.68.vo.1. Prob. in Io. Monac. c.Romana,nu.14.& 15. de teſtibus, Berta.uer.teſtium impugnatio,nu.61. Gem.conſi.142. num.6.

Teſtis unus qui tale quid ante guerrā alter ꝙ poſt guerram non ſibi contradicunt, Bart.l.inſulam.§. fructus,nu.1.ff.ſolut. matri.Bal. cap.1.§.epizoni ſuper feud.de pace Conſtan.nu.5.c.cauſam;nu.8. de reſcrip.Paul.l. inſulam.§.fructus,nu.2. ff.ſolu.matri.Lud.Roma.ff. de uerb.oblig. l. quæ ante, nu.4.& ff.ſi cert.peta.l.Mutuum. §.creditum, nu. 9.& ff.ſolu. matri. Luiro,nu.,o. Barb.2.lectura probandum ſuper clem.uerſ.hoc ſane,nu. 2.Imol.ff.ſolu.matr.l.in ſulam,num. 5.& ff.de vſuca.l.ſi is qui pro emptore, n.2.Aret.l.2.ff. de reb.credi. nu.18.Corn. conſi. 324.num.10.uol.3.Seiſel.l.quoniam.ff.de uerb.oblig.num.9.

Teſtes diuerſimode de tempore deponentes pro ante & poſt propoſitionis commodū ad concordiā reduci debeant, & idem cēſeatur depoſuiſſe & de ſignificatione ipſarū propoſitionū & proprietatū Fulgoſ.ff.de reb. credi.l.Mutuū. §.creditum,nu.2.& 4.

Teſtes aliqui deponentes factum ante vſucapionem aliqui poſt uſucapionē qualiter reducantur ad concordiam, Iaſ. ff.de uſucap.l.ſi is q̄ pro emptore,num.15.

Teſtium concordia quorum unus dicit pactum interueniſſe ante contractū alter poſt,Corn.conſ.288. num.7.uol.3.

Teſtes non ſunt cōtrarij ſi unus dicat ante Calendas alter die Calendarū, Bart.l.qui ante col. 1. nu.1. ff.de verb.oblig.

Teſtis unicus ſi dicat quòd Titius primus poſuit vexillum ſuper tūrim non corrūpitur dicto alterius dicentis quòd alius fuit qui poſt Titium ponit,Butri.c.quod dicitur,nu.3. de uerb.ſign.lib.5.

Teſtis dicens teſtes rogatos ante publicationē an ſit contrarius ei qui dicit poſt,Ang. conſ. 275. nu.7.

Teſtes ſi alicui dicunt aliquid fuiſſe factū poſt nuptias aliqui ante concordantur poſt nuptias cōtractus ante nuptias uidelicet ſolutas, Pau.l.2.§.creditum,nu. 6.7.8.9. ff.cert.peta.& ibi,Dec. nu. 5.poſt Bart.ibi,nu.6. Sali.ff.ſi cert.peta. l.mutuum,nu.17.

Teſtis qui primo depoſuit poſtea ſuper ultimo interrogatus dixit neſcire ītelligitur niſi vtſupra dixit, Nell.tract.de teſtibus,n.225.Iaſ. ff.de iureiuran.l.ait.prætor.§.iurati,nu.20.Rui.conſ. 1.n.1.uol.4.

Teſtes deponētes factum quid fuiſſe præſentibus Titio & ſeio poſtea interrogati dixerunt nullis p̄ſentibus non poterit redargui dictū eorū,Alex.conſ.190.nu.5.li. 7.Dec.l. bene eſt.ff.ſi cert. petat, num.15.

nu.15. Berta.uerbo teſtium prin cipio,nu.45.& uerb. teſtium impugnatio,nu.15.

Teſtis ſi dixerit aliquid fuiſſe factū præſentibus Titio & Seio poſtea interrogari dixerunt.Nullis præſentibus, non poterit redargui dictum eorum, Alex.conſi.190.nume.5.lib.7.Dec. l. bene eſt. ff. ſi cer.peta.num.15.Bertac.uerb. teſtium prin.nu.45.& uerbo.teſtiū impugnatio,num.15.

Teſtis ſi dixerit aliquid fuiſſe factū præſente Titio & Sépronio,& poſtea interrogetur quibus præſentibus, reſpōdit nullus,qualiter intelligi debeat,Soc.l.ait prætor.§.iurauit de iureiuran.nu.11.

Teſtis examinatus in palatio præſidentis qui dixit cōtractū celebratū in palatio epiſcopi, & ſup alio articulo dicit in hoc palatio probat,quia refertur ad oculū intellectus,Bar.l.1.nu.3.ff. de nou. ope. nuntia.& l.1.num.19.ff. de pen. Nell.trac.de teſtibus,nume.185. Ludo.Rom.ff.nou.oper.nuncia. l.hoc edicto,num.9.

Teſtis examinatus ſup articulis ſup qbus dicit ſe ſcire & ſup qbuſdā nō, & ſup articulis de fama dixit, φ erat publica uox & fama,ad qđ referatur.Bar.l.de minore.§.pluriū.ff.de queſtio.nu. 29.Iaſ.ff.ne quis eum qui in ius uoca.l.1.numū 19.Aret. in rubr. de teſtib.& qui repell.a teſti.num.68.uol.1.& in rūbrica quomodo de maleficii.cognoſc.nu.17. uol.1.Bertac.uerb. teſtium punitio, nu. 40. & uerb. teſtium impugnatio,nu.102.

Teſtis interrogatus de ueritate, ſi dicit nil ſcire de ueritate & non fama intelligitur,Nell.trac.de teſt. num.174.

Teſtis quorum unus dicit factum in hoſtio alius iuxta hoſtium, alias probant,Bar.l. ſtatuta.ff.de iniu. numero 2.

Teſtes deponētes unus in domo alius extra domum an ſint contrarii, Bar.l.Gallus.§.ille caſus. ff.de li. & poſthum.li.3.Bertach.uer.teſtium impugnatio,num.9.

Teſtes in facto concordes & in tempore uel loco diſcordes an ꝓbēt. Ang.conſ.3.num.2.Anch.c.cum cauſam de teſtib.n.17.Cape.Thō loſ.q.1.& qualiter reducantur ad concordiam Salic.C. de teſtib.l. teſtium,num 15.& 16.Corſe.tractā.de uerb.Gemi.nu.25.tom.1. Caſſan.conſ.15.nu.23.Bertran. par.1.conſ.86.nu.6.

Teſtes ſuper uno facto in tēpore & loco diſcrepātes repelluntur.3.q. 9.c.teſtis.§.ſeq.col.4.35.q 6.de parentela,col.1.gl.l. ob carmen.§. ſi teſtes uerb.aſſiſt.ff.de teſtibus, Alb.de Roſ.C.de teſtib.l.teſtiū, nu.11.Spec.tit.de teſtib.§.1.nu. 8.Ang.conſi.262.num.2.Imo. cōſi.123.num.8. & c.cum cām quæ nu.9.Nepos trac de excep.num. 64.Barb.cō.40.col.1.uol.3.Are. l.qui iudex,nu.19.uol.1.Iaſ.cōſ. 151.uol.1.incipit dñā Eliſ.bettā Soc. conſi.88.num.26.uol.2.

Teſtes

Teſtes duo deponentes de certo loco, & alii ſimpliciter intelliguntur deponere de eodē loco, Cum. conſi. 155. poſt med. 2. col.

Teſtimonium de diuerſo tpe uel loco nocet, ubi factum eſt irreiterabile, Spec. tit. de teſti. § 6. nu. 17.

Teſtium uariatio in tēpore ubi non eſt de ſubſtātia non uitiat, Bellē. dec. 391. Barb. cōſ. 43. col. 3. uol. 5. Soc. conſ. 59. nu. 5. uol. 4.

Teſtes ſi in principali dicto mō cōcordes ſint licet diſcordent in tēporis momento probationem inducunt, Gem. conſ. 4. nu. 10.

Teſtiū diuerſitas in loco & tēpore in facto reiterabili non nocet, Bagarot. tract. de reproba. teſt. n. 67

Teſtis unus ſi dicit aliquem fuiſſe p quinque mēſes alter per ſex quo modo ſaluantur, Abb. c. inter corporalia, nu. 35. de transla. epi. Iaſ. ff. de reb. cred. l. mutuum nos damus. §. creditum. nu. 7.

Teſtiū reprobatio licèt ſit prohibita non uidetur prohiberi illa reprobatio quæ ex ipſorū tēſtium contrarietate inſurgit, Dec. cō. 8. incipit uiſo pūcto nu. 8. & l. ubi repugnantia de regu. iur. nu. 3.

Teſtis dicens in ſecunda depoſitione aliter quàm in prima quando credatur.

Teſtis ſecundo inductus dicens cōtrariū eius quod primo dixit non ſtatur, Spec. tit. de teſtib. § 1. nu. 72. Tindar. tract. de teſti. num. 7. Bal. conſi. 44 nu. 4. par. 4 Butrig. in c. cum cauſam, nu. 27. de teſtibus lib. 2. par. 2. Imol. ca. cum cauſam quām, num. 20. de teſtib. & atteſt. Alex. conſ. 127. nu. 7. lib. 7. & cōſ. 114. nu. 81. lib. 4. & conſ. 18. num. 10. lib. 6. & conſil. 2. num. 8. libro 5. Corn. conſilio 197. nu. 19. uol. 2. Hipol. l. ex libero, nu. 28. ff. de quæſtio. Rui. conſilio 15. uolu. 5. numero 21. Bertach. uerb. teſtiū, repetitio, numero 4.

Teſti uacillanti, uel uarianti in prima teſtificatione nō creditur ſed ſi ſæpius teſtificetur priori dicto creditur. Nell. tract. de teſtib. nu. 25. Fulg. conſilio 134. in fi. 2. col. Ioan. Monac. c. accuſatus, nu. 7. de hæret. Tindar. tract. de teſtib. nu. 6. Corn. conſilio 333. nu. 39. uol. 1. & conſilio 27. uol. 3. nu. 1. Fel. c. cum cauſam quæ, de teſt. numero 21. uer. fallit 3. Afſl. ca. 1. in fi. an apud iudicem, Rui. conſ. 15. uol. 5. numero 7. Pariſ. conſ. 104. nume. 158. uol. 1. Sciſel. l. ſi quis ante, ff. de acquir. poſſeſſ. num. 3. Berta. uerb. teſtium impugnatio, num. 18. Bal. conſilio 384. in 5. p.

Teſtis ſi pro una parte depoſuit & pro alia examinatus dixerit, q̄ p̄cipus illius iſta dixerit, licet non uerum dixerit, ſtabitur primo dicto, Gram. conſ. 79. nu. 8. in ciuil.

Teſtis ultimo dicto quod ſtetur optimo cautela Cepol. conſi. 60. num. 18. in crimin.

Teſtis ſecūdo dicto aliquid fidei detrahit ex 1. & 2. per primum debilius

lius redditur, Tindar.tract.de teſtib.num.2.

Teſtis depoſitione primæ quomodo creditur vt nec ſecũda in contrarium facta præiudicet, Butr.c. ſicuti nu.3.de teſtib.lib.2.par.2. Bertr.conſ.:70.nu.8.vol.3.

Teſtis ex interuallo põt mutare dictum ſuũ aliàs primo dicto ſtandũ eſt, de prob. c.per tuas. col.1.

Teſtis ſecundò inductus ſi dixerit contrariũ eius quod primò dixit an probet, Abb.c.cum cauſam, eũ primo num.21. de teſtib. Bal.c.cũ cauſam nu.58. de teſtib. & l. geſta.C. de re iud. & c. ueniẽs el 2. nu.8.de teſti.Felin.ca.cum in tua de teſtib.nu.7.& Hippol.in prac. §.quoniam nu.7. Capic.deci.42. nu.1.& 2.& 8.

Teſtes iterũ deponentes ſi aliter dicant quàm prius, cui dicto ſtabitur Albe.de Roſ. C.de teſtibus l. cũ apud nu.2. & ff.ad leg. Iul. de adult.§.iubet.nu.7.& ff.de teſtibus.l.qui falſo nu.6.& trac.de teſtib.par. 5.nu.3. Bart.l.eos qui.ff. de falſ.nu.4 Butr.c.literas de pręſump.lib.2.par.2.Zabarel.cle.2. de teſtib.nu.11.Anch.clem.de teſtibus, c.teſtibus, nu.12. & 13.& c.cauſam de teſtib. nu. 22. Abb. c.cũ in tua, n.9. de teſtibus, Ang. ff.ad l.iul.de adu.l.ſi poſtulauerit §.iubet lib.2.par.1.Tindar. tract. de teſtib.c 2.par.3.& c.11.nu. 2. Guid.Papa.q. 593.nu.1.& q.556 nu.1.Barba.clem.1.de teſtib.nu. 24.25.& 26.Corn.conſ.58.uol. 1.Hippol.l.eos nu. 8.ff.ad l.Cor. de falſ.& l.ex libero nu.16.de qõ Capel.Tholoſ.q.280.Dec.conſ. 229.nu.17.Rui. conſi. 57.uol.1. nu.8.Boer. q. 108.nu. 1.par.2.

Teſtes reproducti corã iudice ſi dicunt contrarium eius quod dixeruut coram arbitro an probent, & quod dictum attendatur.Abb. c.præſentata,nu.10.de teſt.Fel.c. præſentata,nu.5.de teſtibus.

Teſtis dictum primũ in iudicio nullomodo nocet & præfertur ſecundum in iuditio ualido, Rui. uol. 1.conſi.87.nu.7.

Teſtis dicto ultimo in crimine hæreſis ſtatur, Fran.Ponz.tracta. de lamiis,nu.84.

Teſtis ſecundæ depoſitioni cum iuramento emanatæ quamuis præcedat prior depoſitio ſine iuramẽto ſtandum eſt, Tindar.tract. de teſtib.c.11.nu.1.

Teſtis prima depoſitio facta per iocum uel iracundiam ſi ſit ſecundæ contraria mente temperata factæ ſtandum erit, Tindar.tracta. de teſtib.c.10.nu. 1.

Teſtis depoſitio prima vbi apertè falſa eſt ſecũdæ contrariæ ſtãdũ eſt Tindar.trac.de teſtibus.c.13.n.1.

Teſtis ubi uariat a primo dicto ad finem correctionis tunc ſecundo dicto ſtandum eſt, Alber.de Roſ. tract.de teſtib.4.nu.1.

Teſtis ſi uarius erit dicto magis naturę conuenienti ſtabitur, Cepo. conſ.60.nu.20.

Teſtis ſi ſit ſibi cõtrarius ſtaĩ dicto

uerisimiliori; Barb. conſi. 65. nu. 5. uol. 4.

Teſtis, qui prima uice deponit & ſufficienter cauſam dicti ſui reddit, ſecunda uice deponit directo cōtraria & reddit cauſam ſufficientem, an ſecundo ſtandum ſit, Tindar. tract. de teſtib. c. 12. nu. 1.

Teſtis ubi deponit prima uice per uerbum credo, altera per uerbum ueritatis, dicto ſecundo ſtatur. Tindar. tract. de teſtibus. c. 5. nu. 1. & c. 7. num. 1. & c. 9. nu. 1. Soc. conſi. 92. nu. 7. uol. 3.

Teſtis ſi dicat hodie ita credo, an cras poſſit dicere cōtrarium, Romanus, ff. de damni infect. l. pretor ait, §. ſi quis ſtipulationis, nu. 2. Soc. conſi. 92. nu. 8. uol. 3.

Teſtis ſemel deponit per uerbū mihi uidetur, ſi poſt modum ſibi cōtradixerit per uerbum ueritatis aſſertiuum, cui ſtandum eſt & an de falſo puniatur, Tindar. tracta. de teſtib. num. 5.

Teſtis qui uno tempore dicit ſe neſcire & alio tempore deponit, nō reputabitur tibi contrarius, Imo. de teſtibus & atteſta. c. cum cauſam, num. 4.

Teſti, qui unum dicit in iudicio uel in tortura & aliud extra an & quō credatur.

An fides ſit adhibenda teſtibus qui unum dixerunt extra iudicium & aliud in iudicio, Bald. conſi. 171. nu. 1. par. 5. & conſi. 296. num. 12 par. 3. & conſi. 138. num. 1. par. 3. Tindar. tracta. de teſtibus libro 1. c. 1. num. 1. Barbat. conſi 69. nu. 3. uol. 4. Affl. c. 1. §. notandum, de not. feud. & c. 1. §. ſi enim, quid ſit inueſti. Capic. deci. 141. nu. 6. Mill. uerb. teſtis, nu. 3.

Teſtis qui prima uice dixit unum in iudicio, deinde contrarium extra iudicium, cui ſtandum ſit. Tindar. tract. de teſtib. c. 15. num. 1. Barto. de contrarietate teſtium, uer. quid ſi teſtes, capel. Tholo. q. 280. Felin. c. cum in tua, de teſtib. num. 9.

Teſtis ſi primo dixit unum extra iudicium & contrarium dicit in iudicio etiam cum iuramento, non creditur ſecūdo dicto ſed debet puniri de falſo, Abb. uol. 1. cōſ. 52. nu. 1. Alex. conſ. 237. nu. 7. lib. 6. & conſi. 8. nu. 2. lib. 3. Corn. cōſi. 170. nu. 5. uol. 3. Fel. c. cū in tua, de teſti. uer. 4. concluſio. nu. 15.

Teſtis dicto facto in iudicio ſtatur licet extra iudicium contrariū dixerit, Nell. tract. de teſti. nu. 100. Tindar. tracta. de teſtibus, nu. 14. & c. 13. nu. 1. Abb. c. inquiſitionis. §. 3. nume. 9. de accuſ. & c. ſicut nobis, nu. 1. de teſti. cogen. & c. p tuas, nu. 11. de probat. Alex. conſ. 74. nu. 8. lib. 1. Franc. c. 1. §. allicientes, nu. 5. de electione, Barb. conſ. 40. col. 2. uol. 3. Hippo. ſing. 212. incipit communis omnium, & cōſi. 109. nu. 4. uol. 2. & l. eos, nu. 18. ff. ad l. Cor. de falſ. Fel. c. ſicut, de teſtib.

teſtib.nu.2.Bertach. uerb.teſtiũ repetitio,nu.26.Salic. C. de teſtibus,l.nullum,nu.6.

Teſtis depoſitio facta in iudicio ualido præualet factæ in inualido, Spec.de teſtib.§. 1.uer.ſi quis cõtractus.Alex.l.eos,de falſ.Bal.in Specu.de teſtib.uerbo teſtes qui, poſt Boer.q. 108. par. 1.Vantius tit.quoties & intra quo. temp. de nulli,nu.38.& 89.

Teſtis in iudicio licite deponit id quod extra iudicium ſe neſcire aſſeruit,Aluar.rub. de not. feud. §.notandum,nu.2.Feder.de feu. par.3.titu.33.§.notandum,Fran. Aret.conſi.13.nu.18.

Teſtis deponens in iudicio uel extra unum cuius contrarium deponit poſtea, ſi iudicium ſit ualidũ non eſt ſuſpectus de falſo.Calcã. conſ.130.nu.7.

Teſtis quando unum deponit in iudicio aliud extra iudicium, licet ſtetur dicto iudiciali tamen extali teſtimonio iudex ad ſententiã procedere non debet,quia talis teſtis dicitur de falſo ſuſpectus & torqueri poſſet,Aim.conſi.74.n. 6.Hippol.ſing.103. & conſi. 109. nu.41.uol.2.& l.eos,nu. 17.ff.ad l.Corn.de falſ.Aim.conſi 75.nu. 30.Hippol.ſing.212.incipit communis omnium opinio.

Teſtes ſi dixerunt unum in ſummario iudicio & poſtea contrarium dicant in plenario quod dictũ ualeat,Tindar.tract.de teſti.nu.14. But.c. cum in tua,nu.10.de teſ. libro 2.par.2.Imol.de teſti. & atteſta.c.cum in tua,nu.5.

Teſtis ſine tormentis dicit unum,& poſtea torturatus dicit aliud, tenet ſecũdũ dictum & non primũ, Bal.l.uerba,nu.3.C.de adult.

Teſtis ſecundo dicto contrario non primo ſtandum eſt,ubi primũ dictum probatum eſt ſine tormentis ſecundum uero cum eis, Tindar.tract.de teſti.c 3.nu.1.Gram. conſi.50.nu.4.in ciuil.

Teſtis dictum in tormẽtis an uerius quam ſine tormentis ſemper præſumatur,Tindar.trac.de teſtib. c. 12.nu.1.& tract.de teſtib. par.1. c.3.nu.2.to.13.Fran.Brun.tract. de ind.& tortura.q.4.par. 2. nu. 16.tom.15.Tindar.tract.de teſtibus,lib.2.c.7.nu.3.tom.13.Cep. per totum conſ.60.in crim.

Teſtis ultimo dicto facto cum tormẽtis ſtatur,Bar.l.eos qui,ff.de falſ. nu. 2. & l.ſi poſtulauerit,§.ſed ſi negauerit, ff.de adult.nu.1.Bal.l. 3.col.1.de adult.conſ.154.in cã Ioannis,Fel.c. cum tua, de teſti.

Teſtis qui fuit tortus & in tortura confeſſus fuit, ante ſententiam dixit ſe erraſſe,an errorem facti reuocare poſſit,Paris de Puteo tracta.de ſindi.§.an ſtetur, nu. 2.& in rubrica de tortura.uerſ. an teſtes,nu.15.& 16.

Teſtis ſecundo dicto in tormentis, ꝙ ſtetur quomodo intelligatur, Cepol.conſ.60.nu.19.in crim.

Teſtis examinatus ac tortus ſi unũ dixerit,& deinde repetitus aliud.

dixerit per torturam tertio examinari debet, Paris de Puteo tracta. de ſindi. §. uiſu, nu. 3. tom. 14. & uer. uis, de repe. tortu. nu. 1. ibi. quod ſi teſtis. Paris de Puteo rub. de tortura uerb. teſtes, nu. 25.

Teſtis qui pro aliquo deponit licet in quæſtione falſo mota contra eum fateatur ſe falſum dixiſſe nõ præiudicat producenti ut minus pro eo probare dicatur, Rui. conſilio 15. uol. 5. nu. 2.

Teſtis cõfeſſus per torturam debet perſeuerare in confeſſione illa Aretin. in uerb. quod fama publica, uer. tu autem. nu. 117. uol. 1.

Tormentorum metus in teſte omnẽ ſuſpicionem purgat, Cepol. conſ. 61. num. 28.

Teſtis ſi confiteatur extra iudicium falſum depoſuiſſe, an dicta cõfeſſio præiudicet, Bar. l. generaliter. n. 16. C. de non num. pecu. Bal. c. ſicut nobis, nu. 2. de teſti. Luc. de Pen. l. quicunque. nu. 6. de apoc. publi. lib. 10. Hippol. in trac. §. reſtat, nu. 3. Fulg. C. de non nume. pecu. l. generaliter, nu. 2. Ber. uer. teſtium repetitio, nu. 15. & uerb. teſtium, depoſitio, nu. 128.

Teſtis ſi extra iudiciũ atteſtatur ſe falſum in iudicio depoſuiſſe non propterea illi dicto præiudicat, Alber. de Roſ. trac. de teſtib. nu. 4. Pau. l. Seia, num. 3. ff. ad ſillan. Imo. de teſti. & atteſta. c. ſicut nobis, nu. 1. Barb. conſ. 30. num. 15. Cor. conſ. 261. nu. 29. uol. 4. Hip. conſ. 78. nu. 18. uol. 2. & conſilio 103. nu. 2. uol. 2. Dec. conſ. 189. num. 6. Rui. uol. 5. conſ. 146. nu. 5. uerb. teſtium punitio.

Teſtis ſi extra iudicium dicat ſe falſum depoſuiſſe minis & inſtigationibus producentis non facit indicium ad inquirendum contra producentem licet fides primi dicti minuatur, Alex. cõſi. 124. n. 5. li. 6.

Teſtis in morte dicẽs ſe in certa cã falſum dixiſſe, an uictori præiudicet. Sal. auth. ſi dicatur, C. de teſtibus, nu. 10. & ff. de teſtib. l. qui falſa. nu. 3. Rom. 1. par. infor. de teſtam. & qui teſta. facere poſſ. l. teſtamentum, nu. 5. & 2. infor. ad ſenatuſcon. ſill. l. ſi quis in graui, §. ſi quis moriens, nu. 1. Berta. uerb. teſtium punitio, nu. 35.

Teſtis qui in mortis articulo dicit ſe depoſuiſſe falſum non præiudicat ei pro quo tulit, Specul. c. per veſtras. de dona. inter vir. & vxo. Alber. de Roſ. tract. de teſti. num. 4. Bal. l. ſi generaliter. nu. 2. C. de nõ nume. pecu. Nell. tracta. de teſtib. nu. 240. Paris de Put. trac. de ſindi. §. officialis. nu. 9. to. 14. Corn. conſ. 186. vol. 1. Iaſ. ff. de eo quod quẽ factum erit. l. 1. nu. 14. & ff. de iureiur. l. iuſiurandum. §. procurator. nu. 24. 25. & 26. Hippol. conſil. 78. nu. 19. volu. 2. Dec. l. 2. ff. ſi cert. pet. num. 12. Bertran. par. 2. conſ. 19. nu. 13.

Teſtimonium teſtis dicẽtis in articulo mortis ſe dixiſſe falſũ teſtimoniũ in cauſa. facit indiciũ contra eum, pro quo lata fuit illa ſententia,

tia; Hippol. rub. ff. de fideiuſſ. numero 42.

Teſtis impugnatur, quia non reddit cauſam ſcientiæ & quando illam reddere teneatur.

Teſtes quãdo teneãtur reddere cauſam dicti ſui, Bar. l. ſolam. C. de teſtibus. num. 2. Bal. c. ſi quãdo. nu. 4. de reſcript. & l. ſolam. C. de teſtib. Bellem. ca. ſi teſti. §. item ſalam. num. 1. 4. quęſtio. 2. & 3. Ancharan. cap. cum cauſam. num. 17. de teſtib. Salicet. C. de teſtib. l. ſolam. numero 9. Imol. de ſenten. & re iud. capit. ſicut nobis, nume. 7. Vital. clemen. teſtibus. nume. 77. de teſtib. Luc. de Pen. l. nemo. numero 14. & ſequen. lib. 12. de re mil. Barbat. conſil. 1. numero 17. vol. 2. Corne. conſil. 162. nume. 2. vol. 1. Bero. de prob. c. ad noſtrã. num. 2. Fran. Curt. tract. de teſti. num. 7. Alcia. l. 1. ff. de nou. oper. nuntia. nu. 50. Caſſad. deciſ. 7. de prob. num. 10.

Teſtis cauſam ſui teſtimonij dicere debet, glo. verb. audiet. l. 1. §. vult igitur. ff. de tranſact. gl. verb. cauſam, auth. de teſti. §. & licèt, Cyn. C. de prob. nu. 1. Barb. §. & licèt, num. 3. de teſtib. Feder. tracta. de teſtib. num 42. tom. 13. Zabarell. c. cauſam. col. 2. de teſtib. Ancha. cap. cum cauſam. de teſtibus. Salicet. C. de teſtib. l. ſolam. nume. 1. & 2. Fulgoſ. conſil. 181. in fin. 2. col. Imol. de teſti. & atteſta. ca. cũ cauſam quæ, num. 1. & 5. Roman. C. de erro. aduoca. l. ea quæ. nume. 8. Barbat. capi. ſi quando. numero 22. de reſcrip. & numer 33. Rip. l. 2. Interpret. cap. ſi quando. numero 21. Iaſ. l. non omnium. num. 9. Bertac. verb. teſtes depo. nume. 194.

Probatio ſine redditione cauſæ non reſultat, Nell. trac. de teſti. num. 161. tom. 17.

Teſtes coram arbitro & arbitratore debent cauſam dicti ſui deponere, Bald. doct. l. ſolum. C. de teſtibus, Lanfran. tract. de teſti. Io. Bap. Peruſ. trac. de arbi. c. 10. lib. 10. numero 16. verſicul. 18. tom. 12.

Teſtis vnus cum dicto aſsignans cauſam ſcientiæ, nõ tenetur amplius ipſam aſsignare, Gram. conſ. 35. nu. 3. in ciuil.

Teſtes an debeãt neceſſariò reddere cauſam dicti ſui ſi nõ interrogantur, Zabarel. capit. cum oporteat. de accuſat. numero 20. colum. 3. Socin. conſ. 39. numero 8. vol. 1. Fran. Curt. tract. de teſtib. numero 59. Bertrand. part. 1. conſilio 41. numero 5. & part. ſecunda. conſilio 284. numero 6. & conſil. 260. nume. 6. & part. 3. conſ. 215. nume. 1.

Teſtes etiam nõ interrogati debent reddere rationem dicti ſui, Alex. conſ. 102. num. 12. lib. 6. Fulgoſ. ff. de tranſac. l. cum hi. §. quibus. vult

uult igitur, num. 3. Corn. conſilio 216. num. 16. uol. 3. & conſilio 94. num. 2. uol. 3. Dec. conſi. 275. nu. 2. Prob. in Ioan. Mona. c. 1. num. 14. de teſtibus.

Teſtis ſuper aliquo equiuoco deponens dicti ſui cauſam interrogatus reddere debet, Barb. c. ſi quando, nu. 31. Corn. conſ. 197. nu. 15. uol. 2. Mil. uer. teſtis, nu. 5.

Teſtis deponens ſuper actu in ſenſum corporeum cadenti non reddit certam cauſam, Cor. conſilio 22. num. 12. uol. 4.

Teſtes reprobatorii inſtrumēti debent dicere cām ſcientiæ ēt non interrogati, Aim. conſi. 56. nu. 3.

Teſtis non interrogatus de cauſa licet aſſignare non teneatur, tamen ſi hoc a ſtatuto exprimitur nō interrogatus cauſam reddere tenetur, Barb. c. ſi quando num. 29.

Teſtis dicens ſe ſcire cauſam etiam non quæſitus reddere debet, Bellem. c. cum cauſam, nu. 22. de teſtib. & atteſt.

Teſtis ſi de cauſa deponere debet & non deponit, non probat, Barb. c. ſi quando, nu. 30.

Teſtes deponentes ſuper facto non ueriſimili ſi non allegent cauſam ſcientiæ & non interrogati, non creditur eis, Felin. c. 3. loco, num. 10. de proba.

Teſtis in criminalibus etiam non interrogatus debet reddere rationē dicti ſui alias non probat, Hippo. conſi. 51. num. 2. uol. 1. Dec. conſilio 429. num. 11.

Teſtis deponens ſuper eo quod eſt iuris debet reddere rationem ēt non interrogatus, Alex. conſi. 18. num. 15. lib. 5. & conſi. 2. num. 5. lib. 3. Ludo. Rom. ff. de uerb. obl. l. ſciendum eſt nu. 12.

Teſtes debent deponere de cā ſcientiæ ēt non interrogati de his quæ ſunt perceptibilia intellectu. c. cū cauſam, & ibi Innoc. de teſt. Ale. §. tormenta, col. 3. ff. de quæſtio. & l. 1. in principio de nou. oper. nun. & conſi. 183. nu. 2. lib. 7. & conſi. 117. nu. 1. lib. 7. & conſilio 148. lib. 2. nu. 4. Zabarel. conſilio 123. col. 1. num. 2. Soc. conſi. 54. num. 27. uol. 4. & conſi. 143. nu. 9. uol. 2. Corn. conſi. 181. nu. 73. uol. 2. & conſ. 221. num. 7. uol. 2. Hippo. conſ. 11. nu. 10. uol. 1. Alciat. l. 1. nu. 50. de noui. ope. nūti. Ruin. conſi. 12. uol. 1. nu. 6. Mill. uerb. teſtis, nu. 7. Bertac. uerb. teſtes depo. num. 89.

Teſtes qui debent probare aliquid tēpore factū & non coactiuè quā cām reddere teneantur, Abb. c. ſuper hoc, de renun. num. 28.

Teſtis qui nō eſt interrogatus de cā an probet, Bal. c. cūm cauſam, nu. 19. de teſtibus, Ioan. And. in nouell. de teſtib. c. pręſentium, num. 27. Salic. C. de ſententiis, quæ pro eo, l. 1. num. 81. Tindar. tracta. de teſtib. num. 3. Bero. c. licet cauſam de prob. num. 46.

Teſtis regulariter non tenetur reddere cauſam dicti ſui, Fel. c. cum cauſam, num. 4. de teſtib.

Teſtis non reſpondens de cā ſcientiæ, quia non fuit interrogatus ꝓbat, Nell. tract. de teſtib. nu. 141. Tindar. tracta. de teſtib. par. 1. c. 4. num. 7. tom. 13. Ange. ff. de tranſact. l. cum hi, §. uult igitur, nu. 4. parte 1. Fulgo. C. de pig. actio. l. ſi creditor, nu. 3. Bellem. c. cum cām quæ, de teſtib. & atteſta. 16. & 17 limit. ut num. 23. Alex. conſ. 290. nu. 23. lib. 6. Socin. regula 505. Iaſ. l. curatores, nu. 7. de offi. pro cura. Ceſa. par. 1. & ff. de iureiu. l. ait pretor, num. 21. Soc. iun. conſ. 73. nu. 4. uol. 2.

Teſtis ſi non reſpondet in cauſa ſciētiæ ſtante ſtatuto, ꝙ de cauſa ſciētiæ debeat interrogari aliter non ualeat depoſitio, nō probat, Nell. trac. de teſtib. nu. 139.

Teſtis ſine ratione deponens etiam non interrogatus de ea, uidetur ut pecus non ut homo deponere, Bal. l. edita, C. de eden. Gram. cōſil. 30. nu. 3. in ciuil.

Teſtis requiſitus dēt cauſam dicti ſui exponere, Odofred. tracta. de ſucceſſ. ab inteſta. nu. 48.

Teſtis qui interrogatus non reddit cauſam dicti ſui non probat ſecūdū communem opinionem, Bald. conſ. 182. par. 4. num. 2. Fulg. C. de teſtib. l. ſolam, num. 1. Alex. cōſilio 150. num. 18. lib. 6. & conſi. 166. num. 13. lib. 6. Rui. uol. 5. cōſilio 158. nu. 14. Aim. conſi. 155. num. 9. Bertac. uerb. teſtis interrogatus, nu. 41.

Teſtis dictum non ualet ſi interrogatus non reddit rationem ſufficientem, Alber. de Roſ. r. C. de teſtib. l. ſi tibi, nu. 2. & l. ſolam, nu. 1. Spec. tit. de teſtib. §. 1. num. 60. Imo. de reſcrip. c. ſi quando nume. 1.

Teſtes non interrogati de cā ſcientiæ deponentes ſine cauſa uitiatur ſententia, Bertac. uerb. teſtes depo. num. 197.

Teſtis non arctatur ad iuſtificandū factum a ſe relatum ſed ſufficit ꝙ factum ſimpliciter recitet, ut eſt factum tamen ut probet arctatur reddere cauſam ſaltem aliquam per quam concludat ſe ſcire factum quando contra factum præſumitur cā Butr. c. ſuper hoc, nu. 2. de renun. & ibi, Abb. nu. 4.

Teſtis licet deponere habeat cauſā ſcientiæ interrogatus de illa, non tñ tenetur exprimere cauſam illius actus de quo deponit, Ioan. And. in Nouel. de teſt. in rub. col. 2. circa prin. uerb. idem teſtibus.

Teſtis in quibus non probet etiam non interrogatus niſi rationem reddat, Alber. de Roſ. trac. de teſtib. num. 8.

Teſtibus pro minore uel eccleſia inductis, nil pro eis dicentibus uel cām dicti ſui requiſiti non reddētibus quid ſit agendum, Spec. tit. de teſtib. integ. §. 5. nu. 3.

Teſtis depoſitio ſine redditione cauſæ quando ſufficiat.

Teſtis depoſitio ſine redditione cāę

an ſufficiat,gl.l.1.C.de teſti.Bal. c.cum cauſam,nu.48. de teſt.Bal. l.ſolam, C. de teſtib.nu.1.Bagarot.tract.de teſtib. nu.46.& ſeq. Panor.c.cum cauſam el 1.num.6. de teſtib.

Teſtis nõ reddens cauſam ſui dicti non probat,Bar.l. cum hi, §. uult igitur,nu.3. de tranſact. Bal.c.cũ cauſam,nu.25.de teſtib.Ange.C. de teſti.l.ſolam,nu.1.Butr.c.cum in cauſa,nu.11.de iur. calum.lib. 2.par.1.Pan.c.ſuper hoc n.27. de renun.Sali.C.de teſtib.l.ſolã,nu. 4.& ſeq.& nu.3. Nell.tract. de teſtib.nu.129.Ambro.de Vig. trac. de uſur.c. ſalubriter, nu.259.to. 9.Cor.conſ.127.num. 8. uol.4.& conſ.144.nu.9.uol.4.& cõſi.123. uol.1.Affli.dec.361.nu.34.& deciſ.277.nu.4.Iaſ. ff. de tranſact.l. cum hi,§.uult igitur,nu.3.& ſeq. Nell.l..2.in prin. ff.de noui oper. nuntia.nu.20.Igne.l. lege cornelia,nu.68.par.2.ad ſilan.Frã.Cur. tract.de iureiuran.per calum.dã. §.quod,nu.6.tom. 13.Prob.in ad di.ad Ioan. Monac. c.1.nu.11.de confeſſ.

Teſtibus non aſſignantibus rõnem dicti ſui,an poſſit illi credere,qui ex commiſſione principis uel ex forma ſtatuti poteſt ꝓcedere de iure & de facto,& non ſeruare ſolemnitatem, Iaſ. ff. de tranſact. l. cum hi §.nult igitur, num.6.

Teſtis deponens ſine cauſa non facit ſemiplenam probationẽ,Hippol. l.1.§.præterea, nu.71.ff.de quæſt. Affl.c.1.§.ſacramenta de cõſuere.feud.Bertac.uerb.teſtes depo. nu.198.

Teſtis interrogatus in cã ſcientiæ an faciat ſemiplenam probationem uel præſumptionem ſi non rñdet uel reddit cauſam ſcientiæ, Lud. Rom.ff.de noui.oper.nunci.l.hoc ed cto,num. 22. & 25. Hippol. in pract. §.diligenter, nu .27.& 32.

Per teſtem ſine cauſa deponentem iuramentum ſuppletorium deferendum non eſt, Fran.Cur.tract. de teſti.nu.41.

Teſtis non reddens rationem dicti ſui non extenuat dictum alterius reddentis rationem , Hippol. in prac.§.diligenter,nu.4.

Teſtis interrogatus de ratione uel non interrogatus ſi aſſignat malã rõnẽ, iſte teſtis non probat, Bal.l. data opera,num.41. qui accu. non poſſ.Pau.de Caſt.l.non omniũ,n. 5.ff.de leg.Barb.conſ. 5.ff. de leg. Barb.conſi.5.nu.21.uol.2.Franc. Cur.de teſtib. n.84.Rui.cõſ.158. uol. 5.nu.25.Gram.conſ.24.in ciuil. & conſ.27.nu.4.in ciuil.

Teſtis reddens cauſam incredibilẽ eſt ſuſpectus,Bald.l. actor.quod, C.de prob.

Teſtis dictum ſine cauſa eſt ualidius quam cum cauſa inualida,Tinda. tracta.de teſtib.

Teſtibus non reddentibus cauſam ſeu malam an credere debeat arbiter,Blanc.q.8.nu.17.

Teſti malam rationem adducẽti non poteſt credere iudex ratione arbitrii,

bitrii, Dec.l.quæ dubitationis, nu me.7.de reg.iur.

Teſtis ex forma ſtatuti poteſt deponere ſine cauſa ſed non probat ſi deponat cum mala cauſa, Bertac. uerb.teſtes depo.nu.188.

Teſtis aſſignans ineptam ratione͂ dicti ſui non probat, e͂t ſtante ſtatuto.q͞p teſtibus credatur licet bona͂ rationem non reddant, Nel.trac. de teſtib.nu.140.Bal.l.ſi non ſpeciali,col.ult.uer. ultimo ſcias, C. de teſtib.Dec.l.quæ dubitationis num.6.de reg.iur.

Teſtis narratio perfecta dictu͂ teſtis imperfectum ualidat, Tindar.tracta. de teſtib.nu. 4.

A ratione teſtis dictum pendet et quæ ratio debeat eſſe.

Teſtis dictu͂ a ratione pendet, Alex. conſi.120.nu.6.lib.5.Bal.conſil. 55.nu.2.par.1.Nell.tract.de teſtibus,nu.291.Soc.iun.conſ.69.nu mero 13.uol.1.

Teſtis dictum dubium ſi poteſt adiuuari ex eius ratione probat, Fulgoſ.conſil. 141.in fin.Ripa. ff.de uerb.obli.l.ſtipulatio,nu. 47.

Ratio & cauſa ſcie͂tię ampliat & modificat & reſtringit dictum teſtis, Bal.conſ.119.nu.1.par.1.Hippo. in rub.C.de proba.nu.182.Soci. co͂ſ.42.nu.1.uol.1.conſi.13.nu. 20.& 23.& co͂ſi.16.nu.13.uol.4.

Teſtis effectus in cauſa ſcie͂tiæ ſtat, Fran.Cur.tracta.de teſtib.nu.84.

Teſtis quod deponit in ſcie͂tiæ ca͂m regulabit, Corn. conſilio 45.nu. 5.uol.4.Berta.uerb.teſtes depo. nu.195.

Teſtis dictum adaptatur ad quod ratio adaptatur, Nel. tract.de teſtibus,nu.189.

Teſtium ſemper debet attendi ro͂, quia illa dat eſſe teſtimonio, Soc. iun.conſi 69.nu.12.& nu. 6.

Teſtis bona ratio ad bonu͂ & ad malum adaptari poteſt, Nell.tracta. de teſtib.nu.136.

Teſtis dicto qn͂que ſtatur non in ro͂tione, Bald.l.uis eius, C. de prob.

Teſtis interrogatus qualiter debet reddere ro͂nem & cauſam ſui dicti, Pau.l.ſolam, nu.6.C.de teſti. Fed.Schen.tract.de teſtib.nu.43. tom.13.Fel.conſi.2.nu.19.

Teſtis ratio debet congruere dicto eius Pariſ.co͂ſi.102.nu.68.uol.1.

Teſtis probat ſi cauſam ſcie͂tiæ proponat, Bal.l.ſolam, C.de teſtibus, Alex.l.ſi ff. de off.proconſ.

Teſtis debet reddere concludētem rationem in cauſa ſcientiæ ſui dicti, Pariſ.conſi. 107.nu.67.

Teſtes quomodo reddāt cauſam uel rationem ſcientiæ in quolibet dicto, Bald.l non ſolum, C.de teſti. num.8.

Teſtis qui in reddenda ratione omittit maiorem an probet, Ripa, ff.ſi cer peta.l.1.nu.42.

Teſtis ut probet quomodo reddere debet cauſam ſui dicti incerti.licet alias non arctetur ad dicendu͂ cauſam ſui dicti, But.c.inquiſitionis,nu. 18.de accuſ.lib. 5.

Teſtis probat quando poſitio dicti ſequitur ad poſitionem rõnis, Bal. l. conuenticulã. C. de epiſ. & cleri.

Teſtis de ſcientię cauſa interrogatus ſi mediam probationem omittat quid iuris, Barb. c. 3. loco, nu. 34. de proba.

Teſtes an debeãt dicere cauſam quare populus ſic loquitur & opinatur Ang. C. de accuſ. & inſcript. l. & quidem, nu. 51.

Teſtis ſi reddat rationem gratioſo, & naturali modo an probet, Bald. l. data opera, C. qui accuſ. nõ poſ. num. 35.

Teſtis deponẽs ſuper aliqua qualitate omnia debet teſtificari p actus exteriores, quos uidit, Bar. l. is q. §. diuus, nu. 3. ff. de tuto. & cura.

Teſtis rõ non eſt calumnianda, ſed adiuuanda. Caſſan. conſ. 54. n. 24

Teſtis interrogatus debet rationem reddere per actus exteriores & non per interiores, Calca. conſil. 121. num. 11.

Teſtis affirmãs rẽ non dans cauſam ſi poſtea appareat cã præſumitur quòd ex illa, Bellem. dec. 264.

Teſtis dẽt deponere, & reddere rõnem per ſenſum corporis, Bar. l. ſi interrog. de vſur. & l. ſolã. C. de teſtib. l. de ætate, ff. de mino. & l. q teſt. §. ueteres, nu. 2. ff. de teſta. & l. 1. ff. ſi cer. pet. nu. 17. Tind. tracta. de teſtib. par. 1. nu. 2. tom. 13. Paul. l. qui teſtamento, §. ueteres, nu. 3. ff. de teſt. Gem. conſi. 24. n. 10. Imol. de fide inſtru. c. literis, nu. 7. & c. cũ Ioannes, nu. 5. Alex. conſi. 166. nu. 6. lib. 6. & conſilio 138. nu. 2. lib. 6. & conſi. 74. nu. 8. lib. 6. Are. in rub. de teſt. & qui repell. a teſtimonio, nu. 54. uol. 1. & l. 1. ff. de reb. cred. nu. 10. & l. qđ meo, §. fi. de acq. poſſ. Corn. conſ. 58. nu. 1. uol. 3. & conſi. 179. uol. 1. nu. 2. & conſi. 266. nu. 1. uol. 3. Cur. ſen. conſi. 55. nu. 21. Hippo. con. 30. nu. 35. uol. 1. Seiſel. l. ſciẽdũ, ff. de uerb. obli. nu. 12. Tiraq. de retrac. nu 1. Prob. in Ioan. Mona. c. 1. nu. 11. Blan. tract. de indi. nu. 46. Rui. cõſ. 67. uol. 5. nu. 10.

Teſtis debet reddere cauſam dicti per ſenſum corporeum expreſſe, & quando per ſenſum in genere, Bar. conſi. 110. nu. 2.

Teſtis qui reddit cãm ſui dicti debet rñdere per ſenſum corporis actui congruen. Bar. l. iubemus de eroga. mili. anno. nu. 7. Nell. tract. de teſtib. nu. 130. tom. 1. Ang. C. de teſt. l. teſtium, nu. 4. Lud. Rom. ff. de acqui. uel amitt. poſſe. l. quod meo, §. ſi uenditorem, nu. 3.

Teſtium conſcientię etiam ſine cã ſcientiæ per ſenſum corporis ualet etiam ſuper negatione, Berta. uerb. teſtes depo. nu. 200.

Teſtis qui reddat cãm per ſenſum corporis non ſemper eſt neceſſe, Bal. auctẽ. quas actiones, nu. 18. de ſacroſ. eccl.

Teſtis tenetur reddere cãm ſufficiẽtem dicti ſui quõ ipſe percipit, nõ autem quę cauſa mouit talem ad iſta faciendum, Abb. c. ſicut nobis, nu. 26. de re iudi. Butr. cap. ſicut,

cut,num.8.de re iudi.lib.2.par.2.

Teſtis an arctetur ad aſsignandum cauſam, per quam cõcludat ſe habere ſcientiam acti per ſenſum corporeum,Imo.de renun.c.ſup hoc, nu.4.& 18.

Teſtis ſufficit ꝙ iuſte reddat rõnem in cognoſcibilibus per aſpectũ ſecundum hominum notitiam licet cõſtet in iudicio intellectus ſecus Bar.de ætate, nu.9.ff.de mino.

Teſtis debet deponere per utrunq; ſenſum in actu perceptibili ſenſu duplici,But.c.1. num.9.de conſuet.lib.1.par.1. Imo. de elect.& elec.po.ca.per inquiſitionem,nu.4.Barbat.cap.ſignificante,nume.46.& 47.

Teſtis deponens ſuper actu apprehẽſibili ſenſu duplici cauſam ſui dicti reddere ſufficit altero ſenſu,But.c.2.nu.18.de conſue.lib.1.par.1.& c.3.nu.9.de ſucceſſ.ab inteſta.lib.3.

Teſtes ſi deponant de actu duobus ſenſibus perceptibili reddendo cauſam ſcientię per unum tantũ, an probent, Berta.uerb.teſtes depo.num.95.

Teſtis interrogatus ſic ſcio,qa percepi uera eſſe, & hoc per ſenſum corporis,an ſit bona redditio cauſæ,Bal.l.teſtium,C.de teſt. n.10. Bertac.uerb.teſtes depo. nu.204. Rip.ff.ſi cer.pet.l.1.nu.51.

Teſti aſsignanti rationem ex curſu naturali, & ex experientia longeua datur fides,Pariſ.conſi.56.nu.18.uol.2.

Teſtis deponens de uigoribus terrę, & dicit ſcire quia eſt agrimenſor probat,Corn.conſ.346.uol.1.

Teſtis an reddat cauſam incognitã ſi dicat,nunquam aliter audiuiſſe nec uidiſſe,Bertr. par. 2. conſilio 184.nu.17.

Redditio teſtis cauſæ,ut ſi dicat,omnia uera eſſe dico, quia omnes ſic dicunt,uel quia omnes ſic tenent an ſit bona,Bal.c.cum cauſam,nume.37 de teſti.

Teſtis dictũ non uitiatur,ſi dicat ſe ſcire, qđ deponit non per ſcientiam,ſed per famam; & alia adminicula,Imo. de teſtib. & atteſt.c. ꝑterea,nu.2.& ibi per Fel.nu.1.

Ratio teſtis de uiſu, quid?

Teſtis,qui deponit de uiſu an ꝓbet, Bal.c.præterea,nu.4.de teſt. & in rub.C.ſi ex falſ.inſtru. Archi.22. q.4.c.hoc uidetur, nu.2.col.2.Sali.C.de teſt.l.ſolum, nu.7. Corn. conſi.134.nu.51.uol.3.

Teſtimoniũ de uiſu quo caſu requiratur,Spec.tit. de teſti.§.7.num.14.Rota dec.117.num.3.in nou.

Teſtimonium de uiſu reddi debet in caſibus uiſum exigentibus,Specu.tit.de teſti.§.1.nu.55.

Teſtis dẽt deponere,& rõnem reddere de uiſu,& ſciẽtia, non auditu,Alberic.de Roſ.C.de teſtibus. l.teſtium, nu.4. Anch.conſi.253. nu.1.Igneus,l.j.§.hoc autem,nu.53.par.j.ad ſillan.& nu. 52.& l.3 §.ſi qs labeo,nu.139.par.j.ad ſillan.

lan.Soc.iun.conſil.41.nu.5.uol. 2.Bertac.uerb.teſtium impugnatio,nu.54.& 123.

Teſtimonium in cauſa criminali debet eſſe de uiſis, notis & auditis, 3.q.9.c.teſtes,col.4.

Teſtis an poſſit dicere, ego uidi, & Titius uidit,Bald. in rub.C. ſi ex falſ.inſtru.nu.4.

Teſtis ſi dicit uidiſſe aliquem ſemimortuum an probet,Bal.cap.cum cauſam,nu.28.de teſti.

Teſtium uiſus an ſit ſufficiens ad probandum memoriam, Bald.l.ſi cui,§.idem labeo,ff. de aqua plu. arcen.nu.1.

Teſtis ſi dicit,ꝙ uidit talem eſſe clericum an probet,Bal.c.cum cām, num.32. de teſti.ubi quòd non.

Teſtis per ſenſum uiſus probat,ꝙ ſit lignum quin uidit, uel quòd Titius numerauit decem,Bert.uerb. teſtes depon.nu.40.

Teſtis qui dicit uidi talem bene cantare an probet,Bal.c.cum cauſam nu.35. de teſtib.ubi quod non.

Teſtis interrogatus quot ꝑſonas uidit uti,ſi reſpōdeat mille,licet de nominibus non recordetur ꝓbat Cur.tract.de conſuet. num.640.

Teſtis deponēs de uiſu probat ſemi plenè,Rui.uol.4.conſ.51.nu.7.

Teſtis non poteſt probare per uiſū, ea quibus per rerum naturam nō potuit intereſſe,Bal.l.non ignoratur,C.qui accuſ.non poſſ. nu. 13. Bal.c.præterea,nu. 2. de teſti.

Teſtis dicens ſe uidiſſe id, quod non poteſt uiſu percipi an probet, Salic.C.de teſtib.l.teſtium,nu.9.& l.ſolam,nu.10.

Teſtimonium ualet, ſi reddit rōnē per ſenſum uiſus,licet de his,quę non uidentur per ſenſum corporeum,per ſenſum auditus,uel tactus,Pau.l.ſi Titio,nu.2.de leg.2. Butr.c.1.nū.17.de conſue.lib.2. par.2.Nell.tracta.de teſtib. num. 102.uel 152.Rom.ff.de iureiur. l.admonendi,nu.96.

Teſtis interrogatus dicens uerū eſſe,quia uidit, tamen non eſt talis actus,qui poſſit uideri, an probet Bal.l.teſtium,C.de teſtib. uerſic. 2.quæro.

Quæ ſit ſufficiens cauſa in teſte; & ſenſus, & uiſus eſt generalis ad omnes ſenſus,Abb.c.cum cām,el 1.nu.7.de teſtib.Rip.num.44.ff. de uerb.obli. l.ſtipulatio, nu.43.

Teſtis ſi in cauſa ſcientiæ dicat, uidi quia loquebatur probat; Nell. tract.de teſti.nu.150.& 151. Bal. in rub.C.ſi ex fal.inſtru.nu.9.

Teſtis de uiſu deponens licet ꝓbet etiam actu, tamen intra uiſus magis probat teſtis deponēs per ſenſum appropriatum actui, de quo deponit,Anto.Roſ.tract.de ſucceſſ.ab inteſta.col.1.

Teſtis qui audiuit poteſt dicere,ꝙ uidit,Laur.Silu.tract.de feud.recognoſ.q.109.nu.3.Hipp.ſing.418 incipit,dicta teſtium.

Probatio uiſus non eſt ſufficiens probatio quando actus non plenè patet uiſui,Abb.ca. præterea, de teſtibus.

Teſtes,

Teſtes, qui propter noctis obſcuritatem non poſſunt uidere nō probant, Dec. conſi. 429. nu. 16.

Teſtis qui dicit ſe uidiſſe de nocte ad lumen Lunæ non probat, Aſſl. c. 1. §. porro, quæ tu. prima cauſa bene. ami. Aimo conſi. 99. num. 9.

Teſtis ſi dicit quod uidit Titium de nocte ad lumen Lunæ, ſi probaretur quòd Luna non lucebat, puta quia parua, uel pluit tota nocte, dictum ſuum erit nullum, Fel. c. ſicut, de re iud. nu. 2. Ange. ff. quod met. cau. l. ſi cum, §. in hac actione, num. 3. par. 1. Iaſ. C. de teſta. l. ſi non ſpeciali, nu. 13.

Teſtis qui deponit an aliquid ſit factum de nocte, & neſcit quid ſit nox non probat, Alex. conſil. 142. nu. 7. lib. 6. Berta. uerb. teſtes interroga. nu. 8.

Teſtes deponentes cognouiſſe hominem ad uocem de nocte non probant, non dicendo, quod lucebat Luna, uel quòd erat lumen accenſum, Gram. uot. 21. nu. 2.

Teſtimonium certum an poſſit ferre ille, qui interpoſito pariete nō uidit, ſed audiuit, Bal. in rub. C. ſi ex falſ. inſtru. nu. 3. & l. non ignoret, C. qui accu. non poſſ. nu. 14. Bertac. uerb. teſtium impugnatio num. 101.

Teſtis qui una eſt ſub fundo, & qui eſt par fundi non probat, etiam ſi dicat, quia uidi, Caſt. conſi. 181. uiſis allegationibus.

Teſtis an qui deponit argentum purum, uel librum corroſū, ſi dicit, quia uidit probat, Bar. l. ſi quādo, nu. 1. ff. de auro, & argen. leg. Bertach. uerb. teſtes depo. nu. 64.

Teſtis deponens, quod uidit pulſare campanam, uel quod uidit uinū, quod dulce erat probat, Ant. Roſ. tract. de ſucceſſ. ab inteſt. num. 2. tom. 11.

Teſtis uidens longe nō probat, quia poteſt facile falli uiſus, Bert. uer. teſtes depon. nu. 105.

Teſtis ſuper colore probat per uiſū ſcilicet uidi, quia eſt albus, uel niger, Bar. l. de ætate, ff. de mino.

Teſtis in depoſitione dicens ſe uidiſſe tota uita, an concludat, Bertran. par. 2. conſi. 164. nu. 9.

Teſtis probat dicens, uidi poteſtatē continere, uel retinere famulos, licet aliquando famuli iuerint extra territorium, Bart. l. ſi quis ita, ff. de cond. & dem.

Teſtis dicens ſe uidiſſe qualiter exponatur, Franc. Cur. tract. de teſtib. nu. 109.

Teſtis de uiſu, & auditu deponens ualet, Io. Monac. tract. de defenſ. iur. nu. 8.

Teſtis debet deponere in actu, qui pōt percipi uiſu, & auditu, vidi, & audiui, Abb. ca. ex literis, nu. 4. de conſu. & ibi Imo. nu. 4. Nepos tract. de excep. nu. 52. Io. Monac. tract. de defenſ. iur. nu. 8.

Teſtis dictum ualet, ſi unus deponit de uiſu, & alter de auditu in eo, quod auditu perceptibile eſt, Anto. Roſa. tract. de ſucceſſ. ab inteſta. num. 4.

Teſtes

Teſtes ſi ſint plures, quorum unus deponit per ſenſum uiſus de re, quæ in iudicio petitur, alius per ſenſum auditus ab eo, qui ſuper ea re conſciuit, qui tales, & ſi non ſufficienter probent, tamen uehementisſime adminiculantur, & plurimum fouent agentis intentionem, adeo quòd réo non probante, quod ſe obtulit probaturum, ut in propoſito, condemnatur, Lud. Rom. conſ. 290. num. 8.

Ratio teſtis, quia præſens, quid?

Teſtis qui dicit, ſcio, quia præſens fui, an plene probet, Bal. c. cũ cauſam, nu. 34. de teſti. & conſi. 455. par. 1. n. 2. Bar. l. 1. §. inuitus ſi tutor, nu. 1. ff. de aut. tut. & cura. Salic. C. de teſt. l. teſtiũ, nu. 6. Imol. de teſti. & atteſt. c. tam literis, nu. 9. Alex. cõ. 134. nu. 4. lib. 2. Fel. c. cũ cãm, de teſ. n. 25. Barb. cõ. 17. col. 1. uol. 3. Iaſ. ĩ rub. C. de in ius uocan. num. 8. par. 1. Ripa, ff. ſol. matri. l. 2. §. uoluntate, nume. 16. Bert. uerb. teſtes depo. num. 55.

Teſtis dicens in cauſa ſcio, quia præſens fui, uiſum, & auditum ꝓbat, Nell. tract. de teſti. nu. 143. But. c. 3. nu. 3. lib. 2. Pariſ. de teſti. cogẽ. in c. cauſam Ioan. nu. 13. de fid. inſtru. lib. 2. par. 2. Rom. C. de bon. poſſ. ſecundum tabu. l. petendę, n. 5. Abb. c. peruenit, el 2. nu. 2. de teſti. cogen. Iaſ. ff. ſol. mat. l. ſoluto mat. §. uoluntatem autem, nu. 21. Afflic. de feud. c. 1. ſi de inueſti. inter dom. & uaſal. lis oriatur Ripa ff. ſi certum pet. in l. 1. nu. 53. Iaſ. in rub. C. de in ius uocan. col. 2. Bertach. uerb. teſtes depo. nu. 102

Teſtes pręſentes, & tamen non uidẽtes aliquid, ſcribi poteſt, Bal. conſilio 455. par. 1. nu. 4.

Teſtis deponens alium præſentẽ nõ probat intelligentem, Alex. conſi. 180. nu. 1. lib. 2. & conſ. 20. nu. 2. lib. 4. & conſ. 111. num. 2. lib. 3. & conſ. 212. num. 24. lib. 6. & conſ. 29. nume. 18. lib. 7. & conſi. 160. num. 8. uol. 2.

Teſtis deponens ſe, uel alium fuiſſe præſentem, utrum intelligatur, & corpore, & animo fuiſſe præſentẽ Seiſel. ſolu. matr. l. 2. §. uoluntate, ff. ſolu. mat. nu. 11.

Teſtis de uiſu probat, quando dicit ſe præſentẽ hoc facto, niſi aſſerat, & uidentẽ, & ſic non ſufficit teſtẽ reddere teſtimoniũ de propiꝗ quo, & mediato actu ad ſenſũ, niſi cãm reddat, But. c. peruenit. l. 2 nu. 2. de teſti. cogen. lib. 2. par. 2.

Teſtem fuiſſe præſentẽ, & ipſum audiuiſſe multum intereſt, Cepoll. conſi. 60. nu. 14.

Teſtis deponẽs quod interfuit actui una cum aliis probat per ueriſimilitudinem, Corn. conſil. 340. nu. 13. uol. 1.

Teſtis aliquis, qui nõ uiderit, uel audiuerit ſi preſẽs fuerit difficile eſt probare, Cepol. conſi. 6. num. 17.

Teſtis deponẽs, quòd omnes de uicinia fuerunt præſentes probat, ubi

maior uiciniæ pars interuenit licet pars abſuerit, Butr.c.2.nu.15. lib.1.par.1.

Teſtis ſe interfuiſſe debet dicere in his ſuper quibus deponit, Nepos tract.de excep.nu.56.

Teſtes debet præſens fuiſſe his, ſuper quibus deponit, Spec. titu.de teſtib.§.i.nu.52.lib.2.

Teſtes in criminalibus facto ſe interfuiſſe dicere debēt, nec dicere ſufficit ſe audiuiſſe, Alber. de Roſ. C.de proba.l.ſciant cuncti nu.2.

Teſtis qui non loquitur de præſentia ubi loquitur aſſertiuè præſumitur fuiſſe præſens, Bal.c.tertiò loco, num.6.de probat.Paris.conſilio 138.nu.21.uol.4.

Teſtis ſi dicit ſe tantum ſcire, quia præſens an probet, Bal.l.non ſolum.C.de teſtib.nu.7.

Teſtis dicens. ſcio quia fuit factum in conſpectu meo, probat, Bart.l. per hanc.C.de ero.mi.lib.12.Iaſ. ff.ſolut.mat.l.ſoluto matri.§.uoluntatem autem, nu.23.

Ratio teſtis de auditu.

Teſtimonium auditus dicere eſſe duplex, Bald.l.ſi cui aqua.§.idem Labeo, ff.de aqua plu.arcend.nu.3.Bellem.c.præterea, de teſti. & atteſta.nu.6.& 8.

Teſtimonium de auditu non eſt plenum, & legitimum teſtimonium, nec uerus teſtis, Alex.conſi.117. nu.2.lib.4.& conſi.230.nu.3.li.6.Hipp.conſi.20.nu. 6.& conſi. 26.nu.26.uol.1.& conſi.116.nu. 4.uol.2.& nu.6.Cur.iun. conſil. 165.nu.18.par.1.Bertach. uerb. teſtium impugnatio, nu.48.

Teſtimomium de auditu non ualet, Zabarel.c.tua nos de conſan.& affin.n.4.col.1.Abb. c.tua nos nu. 4.de conſan.& affi.Cum.conſilio 78.poſt prin.Alex. conſi.134.nu. 6.lib.2.& conſi. 101.nu.16.lib.7. & conſi.123.nu.8.lib.7.& conſi. 21.nu.3.lib.7.& cōnſi.1.nu.6.li. 3.& conſi.122.nu.2.lib.6.& cōſi. 46.nu.12.lib.4.& conſi. 92.n.4. lib.2.& conſi.77.nu.4.lib.1.Bellem.c.teſtes, §.de his, nu.2.3.q.9. Cor.conſi.122.nu.4.uol.3.& conſi.185.nu.9.uol.3.& conſ.41.n.5. uol.2.& cōſi.216.nu. 8.uol.3.& conſi.84.nu.1.uol.1.& conſi.301 nu.8.uol.3.Cepo.conſi.1.nu.18. & conſil.3.nu.7.& 8.& conſil.5. nu.23.Calca.conſ.35.nu.8.Cur. Sen.conſi.82.nu.1. & conſi.17. nu.1.par.1.Affl.dec.248.num.5. Dec.conſ.348.nu.5.& conſ.82. nu.1.& 2.per totum, Rui. conſi. 141.uol.5.nu.1.& conſ.173.uol. 4.nu.8.Pariſ.conſi.104.nu.136. uol.7.Aimo par.1.ſect.uiſo de fama, nu.9.Soc.iun.conſi.135.nu. 30.uol.2.& nu.32.Ber.uerb.teſtium impugnatio, nu.49.

Teſtis de auditu deponens auditus non probat, Butr.c.2.num.15.de conſuet.lib.1.par. 1.Rota deciſ. 117.nu.2.in nou.Anch.c.tā literis, de teſt.nu.3.Rui.conſ.7.uol. 5.nu.

5.nu.4.Berta.uerb.teſtium impugnatio,nu.49.Pariſ.conſi.15.nu.47.uol.2.

Probatio de auditu,auditus quando audiatur,Pau.l.in ſumma,§.idem labeo,ff.de aqua plu. arcen.

Teſtis rationem reddens de auditu auditus nunquid cõcludat,& probet,Albe.de Roſ.tract.de teſtib.nu.1.& 21.Fel.c.tam in literis,de teſti.nu.2.Affl.dec.277.nu.3.Aimo par.1.ſect.uiſo de fama,num.28.tract.de antiq. temp.

Probatio de alieno auditu non concludit,Ioan.And.Graſ.tracta.de arbo.iud.in 5.prin.§.noua ſemiplena,nu.1.to.12.

Teſtimonium de auditu ubi admittatur & de credulitate, Alex.con ſilio 187.nu.15.lib.2.

Teſtis de auditu auditus admittitur ubi agitur de aliquo probando ex cedente hominum memoriam, fama concurrente una cum aliis ad miniculis,Capic.dec.193.nu.4.

Probatio de auditu licet ualeat in his,quæ tranſcendunt metã 100. annorum quo ad plenã probationem,tamen etiam in his,quæ ſunt citra dictam metam ualet quoad ipſam præſumptionem Bert. uer. probatio,uer.28.

Teſtis de auditu auditus non probat ſed de auditu ſuo ſic, Abb.c.tam literis,nu.5.de teſtibus.

Probationem contra ſe de auditu recipit,qui eãdem producit,Rui. uol.3.conſ.141.nu.6.

Teſtimonium de auditu auditus nõ probat niſi tranſierit in famam ad impediendum matrimonium contrahendum,But.c.præterea,nu.7 de teſtib.lib.2.par.2.

Teſtis de auditu, auditus licet non probet facit tamen aliqualẽ pſumptionẽ,ſeu coniecturam,Hippol. ſing.377.incipit teſtis.

Teſtimonium de auditu in quibus caſibus admittatur ut probet,Spe cul.tit.de teſtib.§.1.nu.54.tex.l. ſi arbiter in sũma,ff.de prob.Azo in ſumma de teſti. nu. 32.Alb.de Roſ.C.de teſti.l.teſtiũ,nu 4.Bar. l.teſtium,nu.6. C.de teſt.l. 1.ff.ſi cert.pet.nu.19.Nel.tract.de teſt. nu.163. Monac.tracta.de defenſ. iur.§.quoniam nu.5.tom.13.Archid.13.q.9.c.teſtes nu.7. col. 4. Butr.c.cum literis,nu. 8.de teſti. lib.2.par.2.Belle. c.tam literis de teſti.& atteſt.nu.5.& 6.Imo. de teſti.& atteſt.c.cum literis, nu.2. & 8. Sal.ff.de proba.& preſumpt. l.ſi arbiter,nu.2 Soc.conſ.63.nu. 1.uol.1.& l.1.ff.ſi cert.pet.nu.16. Corn.conſi.1.nu.6.uol.4.Cepo. conſi.31.nu.9.Igne.l.1.§.hoc autem,nu.114.par.1.ad ſilla. & nu. 44.par.1.ad ſillan.Caſſan.cõ. 14. nu.18.Dec.conſi. 428.num.2.& conſi.321.num.8.Pariſ.conſ.54. nu.11.uol.4.Bertran.par.3.conſ. 221.nu.1.Rebuff. tract.de reprobat.teſtium, num.13.articul.1.tomo 3.

Teſtimonium de auditu alienæ non ualet,Spec.tit.de teſti. §. 1.num. 53.Nepos tract.de excep. nu.79.

Sali.

Salic.de teſti.l. teſtiũ, nu.12.Cor. conſ.1,7.nu.9.vol.3.& cõſ.100. nu.5.vol.2.& conſ.100. num.11. vol.1. & conſ.342. nu.31.vol.1. Fel. c. tam literis de teſti. num.9. Afflict.cap.1. ſi de inueſtit. inter dom. & vaſall. lis oria. not. 15. Bar. in §.hinc nobis auth.de hæred.& fall.nu.6.& 7.

Teſtimoniũ de auditu auditus quan valeat,gl.l.teſtium C.de teſtibus, Alex.conſ.25.nu.3.lib.4.cõſ.54. nume.37.

Teſtis deponẽs de auditu alieno nõ probat qñ agitur de valore rei, Corn.conſ.346.nu.2. vol.1.

Teſtis de auditu in non perceptibilibus immediatè ſenſu viſus, vel auditus facit tamen prçſumptionem, Butr. c. præterea num.4.de teſti.lib.2.par.2.

Teſtimoniũ de auditu probationẽ nõ inducit ſed bene prçſumptionem, Lud.Rom.conſ.424.nu.6. Dec.conſ. 272 nu.3. Pariſ.conſ. 7. nu.21. vol.4. Ruin.conſ.106. vol.5.nu.2.& per talem probationem transfertur onus probãdi in aduerſarium, Roma.ſingul.345.

Teſtimonium de auditu facit aliqualem præſumptionem, Alex.conſi. 77.nu.4.lib.1. Hipp.in practica. §.examinanda,nu.29.Bert.verb. teſtium impugnatio,nu.47 Ripa. ff.ſi cert.pet.nu.88. l.1.

Probatio de auditu quando ſit ſufficiens.Rui.conſ.141.vol.5.nu.3.

Teſtis deponens de auditu qñ probet ſemiplenè.Dec.cõſ.22.col.2. & conſ.91.

Teſtes de auditu licet nõ probent faciunt tñ præſumptionem,per quã onus probandi in aduerſarium transfertur, Franc.Curt.tract.de teſti.nu.65.Soc.Iun.conſ.69.nu. 17.Berta.verb. teſtium impugnatio, nume.49.

Teſtis de auditu probat antiqua facta, Butr.c.cum cauſam, nu.3.de prob.lib.2.par.2. Fran.Aret.cõſi. 23.nu.12.& 14.Alex.conſil.333. num.24.vol.1. Ant.c.veſtra.col. 51.in prin. Car.penul.in fi. Mill. in verb. probatio de auditu licet, & verb. probatio de auditu probat, Soc.conſ.89.nume.2.vol.1.

Ad probandum id quod excedit centum annos. ſufficit teſtimoniũ de auditu, Abb.c. licet ex quadã,nu. 3.de teſti.Fran.Aret.conſ.37.nu. 2.Afflic. de feud.c.1.§. cum autẽ de contro.inueſt.not.3.Dec.cõſ. 348. nu. 5.Ripa.ff.de ſi cert.pet. lib.1. nu.87.

Teſtimonium de auditu admittitur in re valde antiqua ſi aliud de facili haberi non poterit,Imol.de teſti.& atteſta.c.licet.num.1.

Teſtis de auditu non probat etiã in antiquis non concurrente fama, & alijs adminiculis.Rui.conſ.34. vol.1.

Teſtimonium de auditu licet non probet in antiquis, an tamẽ onus probandi transferatur in aduerſarium Aimo parte. 2.ſect. viſo de fama,num.2.

Teſtes de auditu in antiquis probãt

quando dicunt audiuiſſe communiter, Pariſ. conſ. 158. nu. 13. uol. 4. & debent interrogati reddere rationē ſui dicti, & ſatis eſt, quod præſumptiue, Pariſ. conſi. 138. uolum. 4. nu. 13. & 14.

Teſtimonium auditus proprii non ualet, & quomodo accipiatur, Bellem. c. teſtem, §. de his, 3. q. 9. n. 1. Corn. conſil. 166. nu. 2. uol. 3.

Teſtis de auditu ſuo ualet de alieno non, Barto. l. 1. §. item labeo, ff. de aqua plu. arcen. nu. 4. Fulg. C. de teſtib. l. teſtium, nu. 5.

Teſtis de auditu ꝓprio ualet, & hoc quando actus ſubiicitur ſenſui auditus, Fely. c. tam literis, de teſtib. nu. 7.

Teſtimonium de auditu proprio ēt ſi alterius ualet quando res eſt incorporalis, & perceptibilis auditu, Butr. c. 2. nu. 10. & 16. de conſuet. & c. 1. nu. 8. de ſucceſſ. ab inteſta. lib. 3. Abb. c. licet ex quadā, num. 1. de teſti. Bellem. c. cum literis, de teſti. & atteſt. nu. 8. Hippo. conſ. 8. num. 18. uol. 1. & conſilio 146. nu. 22. uol. 2.

Teſtis dicens ſe audiuiſſe id, qđ per uiſum percipitur an probet, Alb. de Roſ. tracta. de teſtib. nu. 14.

Teſtium auditus an probet, ubi eſt uiſus, Bal. l. ſi cui aqua, §. idē labeo, ff. de aqua plu. arcen. num. 4.

Teſtes de auditu non probant ea, q̄ auditu nō percipiuntur, Soc. iun. conſi. 86. nu. 35. uol. 2.

Teſtis ſi actu composſibili per uiſū deponit de auditu probat dūmodo ſenſus auditus non ſit omnino improportionabilis tali actui, Soci. conſi. 54. nu. 5. uol. 3.

Teſtis ſi p ſenſum auditus deponere dēt, & tm̄, quoniam eſt interrogatus per ſenſum uiſus deponit ipſius teſtificatio ſuſtētatur, Barb. c. tertio loco, nu. 35. de probat.

Teſtibus non creditur, qui dicūt dici audiuiſſe ad his qui non uiderunt, Aimo conſil. 152. nume. 13.

Teſtis de auditu non ſequitur, quod intellexerit niſi præſumptiue, Hipol. conſ. 116. nu. 5. uol. 2.

Teſtimonium auditus primi admittitur, Bal. conſil. 219. par. 4. nu. 2.

Teſtimonium de auditu dicitur proprie habere de uiſu, Spec. tit. de teſti. §. 1. num. 53.

In teſtimonio auditus ſuper probāda affinitate uel conſanguinitate, an ſufficiat, quòd unus audiuit ab uno, & alter ab altero, & qualiter debet deponere, Abb. c. a. licet ex quadam, nu. 9. de teſtibus, Soc. conſi. 47. num. 16. & 17. uol. 4. & conſi. 98. nu. 5. uol. 4.

Teſtimoniū de auditu eſt ſufficiens ad probandum cōſanguinitatem inter coniugatos, Anch. c. cū tua, de conſangui. & affin. nu. 4. Aim. par. 4. ſect. ſed enim, nu. 5. tracta. de antiq. temp.

Teſtium dictis deponentium de auditu, etiam auditus non per certā ſcientiam an credatur etiā in probanda copula ad finem præiudicii, But. c. præterea, nu. 9. de teſtilib. 2. par. 2.

Teſtimomiũ de auditu etiam hodie ſufficit ad impediendũ matrimoniũ, Anc. c. 1. de cõſan. & affi. n. 2

Teſtis de auditu an adulterium probare poſſit, Fede. Schen. tract. de teſti. nu. 44. tom. 15.

Teſtimonium in caſu in quo eſt impoſſibile de uiſu ſufficit de auditu Anch. c. licet, el 2. nu. 1.

Teſtimonium de auditu, an ſit ſufficiens ad probandum præſcriptionem longiſſimi temporis, Bald. c. cum a nobis, num. 4. de præſcrip.

Probatio de auditu probat ſpolium in poſſeſſorio, ꝙ eſt uerum de auditu a parte, quæ tenet rem ſpoliatam de qua agitur non de auditu ab alio, Rom. conſ. 142. & reliqua Mill. uerb. proba. nu. 29.

Teſtimoniũ de auditu a poſſeſſore, an aliquid operetur in poſſeſſorio iudicio, Rot. dec. 457. n. j. ĩ antiq.

Teſti ſicut non creditur qũ deponit in cauſa propria, ita nec aliis teſtibus dicentibus dici audiuiſſe ab eo, ne plus creditur copiæ, quam originali, Aim. conſi. 41. nu. 2.

Teſtes deponentes de auditu illius, quàm dicit inſtr̃m uidiſſe, ob hoc ut probent, quid requiratur, Bertran. par. 1. conſi. 142. nu. 20.

Probationem de auditu contra ſe recipit, qui eadem produxit, Ruin. conſi. 141. nu. 6. uol. 1.

Teſtis de iure ciuili de auditu alieno in cauſa pluuię arcendæ recipitur, Proſdoc. tracta. de diff. inter ius cano. & ciuil. nu. 68.

Teſtimoniũ qđ duplex eſt, & an de auditu ualeat, & qđ de teſte certiorato, Arch. 2 1. q. 5. c. hoc uidetur, n. 1. col. 2. de teſte, q audiuit poſt cortinã, in uerb. teſtis impugn. quia non nouit contrahentes.

Teſtis deponens de auditu ab eo, q negocium fecit, an probet, Calca. conſi. 109. col. 4.

Teſtes de auditu ſuper articulis impertinentibus, uel reiectis an probent, Corn. conſ. 18. uol. 3.

Teſtis per ſolum auditum non ꝓbat actũ lõgum & intricatum, But. c. auditis, nu. 2. de elec. lib. 1. par. 1.

Teſtis ex eo, qđ de auditu deponat nõ infirmat primũ dictũ ſimpliciter depoſitũ hñs bonã cãm, Ruin. cõſ. 54. uol. 4. n. 4. & amplia, ut ꝑ Dec. cõſ. 272. n. 2. uer. nõ obſtat.

Teſtis deponens de auditu cum redditione cauſæ non probat, Corn. conſ. 179. nu. 3. uol. 1.

Teſtis de auditu in caſibus in q̃bus nõ admittit ualet tñ eius dictũ, ẽt ſi nõ reddat cãm ſciẽtiæ ꝑ immediatã cauſam ſciendi, Butr. c. ult. num. 5. qui matr. accuſ. poſſ. lib. 4.

Teſtis in actu, qui audiri dẽt, debet deponere uidi, & audiui. c. per inquiſitionem, nu. 6. de elect. Anch. c. in literis, de conſuet. nu. 2.

Teſtis cauſam ſui dicti reddens per hæc uerba, quæ uidit, & audiuit, nõ probat, ſi non apparet ad quæ referatur cauſa uiſus, & auditus, Corn. conſ. 324. nu. 29. uol. 1.

Teſtis deponẽs de auditu an habeat neceſſe nominare perſonas, a quibus audiuit, ut ꝓbet, alias ipſe nõ

Gg 2 dicitur

dicitur verus teſtis, But.c.quoties nu.12.de teſt.lib.2.par.2. Sal.C. de accuſ.& inſcrip. l. ea quidem, nu.115.& 116.Ang. C.de accu.& inſcrip.l. ea quidem,nu 48.

Teſtis de auditu,qui non dicit a quibus audiuit non probat, Hippol. conſi. 20.nu.2.uol.1.Cur.iun.cõſilio 17.nu.2.par.1.Aim.p.1.ſect. uiſo de fama,nu.2.

Teſtis intertogatus a quibus audiuit,ſi dicat ſe non recordari, an probet dato ꝙ præſens dixiſſet ſe a maiori parte audiuiſſe, Dec.cõſilio 133.nu.5.& conſ.429.n.19.

Teſtis dictum quãdo probet, qui dicit ſe a ſuis audiuiſſe antiquis fide dignis,Butr.tracta. de teſtibus uerb.hanc eandem,nu.2.

Teſtis deponẽti, ꝙ audiuit dici; quę requirantur,ut probet,Cor.conſilio 176.nu.6.uol.4.

Teſtis ſi iſta duo uerba, audiui publice & palam, inſimul accumulauerit,quid accumulatio horũ uerborum importet, Barba.c.tertio loco,nu.44.de proba.

Teſtis ſi dicat, quia publice dr̃ per maiorem partem populi, & alias non affirmat de ſuo auditu an ꝓbet,Bal.c.pręterea,nu.10.de teſ.

Teſtis dicens audiuiſſe publice in ciuitate an ſufficiẽter probet, Saly. C.de accu.& inſcri.l.ea qdẽ,n.3.

Teſtis deponens de auditu eſt neceſſe deponere, quòd audiuerit publice a maiori hominum parte, Corn.conſi.68.nu.2.uol.2.

Teſtis deponens de auditu,ſeu fama communi non adiecto ſemper ad uerbio probat, Corn. conſ.222. nu.1.uol.1.

Teſtes deponentes de auditu, ut depoſitio ualeat, de quo tempore deponere debeant, Bertran.par.1.cõſilio 1.nu.106.

Teſtes deponentes, quòd ab aliis audiuerunt,non plene probant, niſi in aliquibus caſibus hic enumeratis,Feder.Schen. tract. de teſtib. nu.41.uol.45.

In teſtimonio auditus ſufficit, quod plures audiuerint a duobus, licet illi duo audierint ab uno, Abb.c. licet ex quadam,nu.8. de teſtibus Fran.Aret. conſi.103.nu. 2.

Teſtis deponens de auditu ſufficit, quod dicat ſe audiuiſſe ab uno, Fran.Aret.conſi.37.num.4.

Teſtis qui dicit ab uno audiuiſſe loco unius tantum habentur, Butr. c.fi.num. 3.de priuil.lib. 5.uol.1.

Teſtis deponens de auditu unius tãtum,quare non probet, Butr.c.licet ex quadam,num.6.& de teſt. lib.2.par.2.

Teſtes de auditu,quorum unus dicit quod audiuit ab uno, & alter ab alio non probant, Butr.c.licet ex quadam,num.8. de teſtib. libr.2. parte 1.

Probatio per auditum ex ſenſu alterius ad hoc ut ualeat oportet, ꝙ trahat originem ab integra probatione,Imo. de teſt.& atteſta.c. licet,nu.3.

Teſtimonium auditus non uno, ſed pluribus teſtibus aſſeri oportet, Bellem.

Bellem.c.licèt ex quadam. de teſtibus.& at teſta. num.10.

Teſtis vnus, quod audiuit à plurib. & alius ab alijs pluribus an ſufficiat, ſed regulariter ꝙ idē plures ab eiſdem plurib. audiuerint, Io. And.in Nouel.c.licet col.4.circa fi.verſ.Idem Hoſt. de teſti.

Teſtes interrogātur qñ de perſonis an debeant omnes vel maiorem partem nominare ſingulariter,an ſufficiat aliquos nominari, uel excuſetur ſi dicat ſe non recordari. Ang. C.de accuſ. & inſcrip. l. ca quidem, num.49.

Ratio teſtis,quia ſenſi,uel tetigi cum manibus.

Teſtis dicens ſcio,quia ſenſi,nõ probat.Bal.l.1.in fi.C. de ſecun. tab. l.teſtium.C.de teſtibus.& l.1. nu. 7.C.de bon.poſſ.ſec.tab.

Teſtis ſi dicat ſcio,quia tetigi cũ manibus an videatur probare.Bal. l. non omnium.ff.de leg. nu.4.Bal. l.ſi ſucceſſor.C.de piuriũ.nomina.nu.1.Rip.c.ſi quando, nu.41. cum ſeq.Iaſ.par.1. de acq.hæred. num.8.Bert.verb. teſtium impugnatio, num.59.

Teſtis an probet ſi de ſcientiæ cauſa ſuper re non tangibili interrogetur & reſpondeat, quia cum manibus tetigi, Barba.c. igna. Epiſcopus, nume.19. de libel.obl.

Teſtimoniũ de tactu, quo caſu redlatur.Specul.tit.de teſti. §.2.nu mero.19.

Ratio teſtis an ſit eadem cum dicto, & quid ſi dicat, ſcio, quia ſcio.

Teſtis rõ debet eſſe diuerſa à dicto, & ſi eſt eadē nõ valet dictũ,Bart. l.ſi.nu.1.ff.de off.proconſul.Fulgoſ.ff.de pet.hæred.l.. qui interrogatus,nu.1.& l.1.ff.de nou.oper. nuntia.num.23.in princ.

Teſtis dictum non ualet quando ratio dicti eſt eadem cum dicto,Fulgoſ.ff.de off.procu.ceſa.l.curatores,nu.2.Soci.conſ.98. num.17. volum.4. Ripa.l.2. interpret. c.ſi quando,num.29.

Teſtis ſi in reddenda ratione dicat ſcio,quia ſcio,non probat, Bart. l.qui interrogatus, nume.1.ff.de pet.hæred.Paul.l.labeo, nume.3. ff.de vſucap.Iaſ.l.curatores, n.3. de off. procur.ceſa.par.1. & l.qui hæreditatem nu.6. de acq.hæred. Gram.conſ.1. nume. 12. in ciuil. Berta.verb. teſtium impugnatio, nume.56.

Teſtis dicens,ſcio,quia ſcio, an det ſufficientem cauſam ſuæ ſciẽtiæ, Specul.de teſt.7.§. nu.15.Bald.l. ſolam.C.de teſti.nu.2.Nell.tract. de teſti.num.171.Barba.conſ.27. nu.8.Luc.de Pen.l.nemo,nu.22. cum pluribus ſeq.lib.12.Bertran. par.3. conſ.2.nu.27.Gram.conſ. 27.num.8.in ciuil.

Teſtis dicens ſe tantũ ſcire rem nõ probat, ſecus ſi dicat verum eſſe, Ruin.conſ.34. vol.1.num.3.

Teſtis

Teſtis dicens ſcio quia eſt, non probat, Bal. l. ſolam, C. de teſti. uerſi. quæro de quibuſdam, Iaſ. l. curatores, num. 4. de offi. procura. cæſa. par. 1.

Teſtis qui in cauſa ſcientiæ dicit, ꝙ ſcit, qa eſt certus, non ꝓbat, Bar. l. ſi quis, §. ita, nu. 5. ff. de teſt. tut. Lud. Rom. l. qui hæreditatem. de acqu. hęred. nu. 2. Iaſ. ff. de condi. indeb. l. eleganter, num. 7. & ff. de reb. cred. l. certum eſt, nu. 6. Bert. uerb. teſtium depo. nu. 45.

Teſtimonium quodcunque cadit ſupra ſitu, Bald. l. data opera, C. qui accuſ. non poſſ.

Teſtis ſcientia exponitur per credulitatem, quãdo ſumus in materia, quæ pro certo ſciri non poteſt, Hippol. conſi. 4. nu. 13. uol. 1.

Ratio teſtis, quia ſum uicinus, quid?

Teſtis qui dicit, ſcio, quia ſum uicinus, uel coniunctus an probet, Bal. l. 1. nu. 16. C. de ſerui. fug. Salic. ff. ſi cer. pet. l. 1. nu. 8. Rom. ff. ſi cert. peta. l. bene eſt, nu. 12. & 13. Barb. conſi. 64. col. 1. uol. 3. & conſi. 25. num. 5. uol. 4. Soc. l. 1. ſi cert. pet. nu. 19. Ripa, ff. ſi cer. peta. l. 1. nu. 47.

Teſtis rõ, quia ſum uicinus, uel conſanguineus cõcludit, Barto. auth. ingreſſi. C. de ſacroſ. eccl. nu. 68. Nell. tract. de teſt. nu. 171. Abb. c. quoſdam, num. 1. de præſumptio. Alex. conſi. 187. num. 14. libro 2. Corn. conſi. 21. num. 10. uol. 1. & conſilio 196. uol. 1. in princi. Soc. iun. conſilio 135. nu. 4. uol. 2. Iaſ. ff. de reb. credi. l. 1. num. 18. & 20. Dec. l. bene eſt, ff. ſi certum peta. num. 16.

Teſtis ſi ſui dicti rationem reddat ſcilicet ſum uicinus probat, quando actus ſuꝑ quo teſtificatur ſucceſſiuus eſt, Barb. c. quia quæſitum, nu. 43. de offi. deleg.

Teſtis qui deponit reddendo cauſã ſui dicti, quia uicinus, quomodo probet, Corne. conſi. 266. nu. 1. uol. 1.

Teſtibus uicinis magis creditur, quam extraneis, Affli. c. ſi tres, uel plures de pace tenenda.

Teſtis qui dicit, ſcio, quia uicinus, illa non eſt ratio neceſſaria, ſed peremptoria, Bal. l. data opera, C. q accuſ. non poſſ. nu. 34. Areti. l. 1. ff. de reb. credi. nu. 11. & l. ii. col. 8. C. de ſerui. fug. Berta. uerſic. teſtium impugnatio, nu. 75.

Ratio teſtis de auditu.

Teſtimonium auditus dicitur eſſe duplex, Bald. l. ſi cui aqua. §. idem Labeo, ff. de aqua plu. arcend. numero 3.

Teſtis de auditu non probat, Alexã. conſi. 46. num. 12. lib. 4. & conſil. 90. num. 4. lib. 2. & conſ. 77. num. 4. lib. 1. Bellem. c. teſtes, §. de his, nu. 2. 3. q. 9. Corn. conſi. 122. nu. 4. uol. 3.

Teſtis cauſam dicti ſui reddens per

hæc

hæc uerba quia uidit & audiuit, non probat, ſi non apparet ad quę referatur cauſa uiſus, & auditus, Cor. conſi. 224. nu. 29. uol. 1.

Teſtis ſi in actu compoſſibili per uiſum deponit de auditu, probat dũ modo ſenſus auditus non ſit omnino improportionabilis tali actui, Soc. conſ. 54. nu. 5. uol. 3.

Teſtium auditus an probet, ubi non eſt uiſus, Bal. l. ſi cui aqua, §. idem labeo, ff. de aqua pluu. arcen.

Teſtibus deponẽtibus de auditu ab alio, an credatur concurrente fama, Alex. conſi. 25. nu. 3. lib. 4.

Ratio teſtis ab auctoritate.

Teſtis deponens, & reddens rõnem ab auctoritate, q̃n cõcludat, Bar. l. 1. ff. ſi cer. pet. nu. 28. Fulg. ff. de reb. cre. Iaſ. d. l. bene eſt, num. 28. Iaſ. ff. de reb. cred. l. 1. nu. 41.

Teſtibus non creditur, quorum repelluntur auctores; quia ſeparato rum ſeparata debet eſſe ratio, Aimo conſi. 6. nu. 6.

Teſtis reddens cauſam ſcientiæ per auctoritatem non probat, Bar. l. j. col. pen. ff. ſi cer. pet. Pau. l. 1. nu. 2. ff. ſi cer. pet. l. 1. num. 18. uſque ad nu. 24. Soc. l. 1. ff. ſi cer. pet. nu. 37. Ripa, ff. ſi cer. peta. l. 1. nu. 86. 87 & 79.

Teſtis per auctoritatem publicam non tamen cõẽpõt probare dictum ſuum, puta ſi dicit uera eſſe contenta in libello, ſeu articulo, q̃a hoc audiuit ab homine magnæ authoritatis, Ang. ff. de rebus cred. l. bene eſt, nu. 6. par. 2.

Teſtis aſſignans rationem ab auctoritate p ropria optime probat, Ripa, ff. ſi cer. pet. l. 1. nu. 85.

Teſtis dictum, qui rationem dicti ſui reddit per locum ab auctoritate ſcripturæ poſitæ in antiquis parietibus an ualeat, Ro. ff. ſi cert. pet. l. bene eſt, nu. 16.

Teſtes quando referunt ſe ad ſcripturam priuatam uel publicam, an probent, Bal. conſi. 380. in fi. par. 1. Nel. tract. de teſti. nu. 200. 48. Alex. conſi. 66. uol. 2. Bertr. parte 1. conſi. 55. num. 13.

Teſtis ſi in reddenda cauſæ ratione, dicat ſcio, quia ſic reperio in meo memoriali, quod de hoc feci probat, Nell. tract. de teſti. num. 142. Iaſ. C. de teſti. l. iubemus, num. 7. poſt Bal. ibi. nu. 2.

Teſtis qui dicit ſe ſcire, quia legit, ſufficiẽter concludit, Abb. in proęmio preg. nu. 14.

Impugnatur teſtis, quia eius dictum non concludit.

Teſtis de neceſſitate præciſa cõcludere debet aliter non probat, Alber. de Roſ. tract. de teſtib. par. 1. num. 3. Tindar. tract. de teſtibus, par. 1. c. 11. nu. 8. tom. 13. Imol. de fide inſtrum. c. literis, num. 6. cõſilio 54. numero 3. uolum. 2. Pariſ. conſi. 54. numero 25. uolum. 4. & conſilio 56. numero 21. uol. 2. Bertra. par. 1. conſi. 100. nu. 20.

& par.2.conſ.2. nu.60. & par.3. conſ.258. nu 9. Gram. conſ. 65. num.8. in ciuil.

Teſtis nunquàm probat vbicunque oppoſitum eius, quod deponit poteſt ſtare cum veritate cauſæ, per quam fundat dictum ſuum teſtis, Bald.l.conuenticulam, C.de epiſ.& cler.Alex conſ.24.nu.24. lib.2.Franc.Brun.tracta.de indi. & tortura.q.4.par.1. nu.6.Franc. Cur.tracta.de teſtibus,nu.85.

Teſtium dicta debent cõcludere in cauſis ſummarijs ſicut in ordinarijs, & q̃d de publicatione teſtiũ Bart.in extrauagan. ad reprimen. in verb.& ſig.num.6.&7.

Teſtes qualiter debeant concludere, Bal.l.conuenticulã. C.de epiſ. & cler.nu.4.Fulg.ff.de reb. credi.l. bene eſt, nu.22.Caſſan.conſ.12. nu.16.Bar.l.1.ff.ſi cer.pet. nu.6 & l. 1.col.3.ff.ſi cert.pet.Specul.de teſti.§.1.Rom.C. de bon.poſſ.ſecundum tabul. l.bonorum,nu.8. Corn.conſ.249.nu.9.vol.1.Caſſ. deciſ.3.de proba. num.6.Gram. conſ.30.num.4. in ciuil.

Teſtis q̃ interfuit tractatui nõ cõcluſioni actus nõ probat,Bal. c.fi.de iura.calum.Alex. cõſ.148. nu.5. lib.5.Iaſ.ff.de cond.indeb.l.eleganter nu.2.& Dec. cõſ.249.nu. 3. Rip.ff.ad Senatuſconſ.trebel. l.explicito,nu.2.Aimo par.1.ſec. vidimus,& abunde,nu.13.de antiq.tempo.Dec.conſ.404.num.2.

Teſtis dictum, vt inde cõdemnatio ſequi poſſit an ſufficiat præſumptiuè, non autem neceſſariò concludetre, Rom.ff.ſi cert.pet.l.bene eſt, num.14.Ripa.ff.ſi cer.pet. l.1.nu.48.Butr.c. per inquiſitionem,nu.13. de elect.

Teſtẽ concludere ſufficit actus propinquos, ex quibus actus præſumptiuè concluditur in his in quib. nõ cadit immediata cognitio nec cadunt in ſenſum teſtis immediatum,vt in his non debeat neceſſariò concludere eius dictum,& deponere de eo,quod ſcit,But.c.literas,nu.4.de pręſump.lib.2.par.2.

Teſtis rationẽ implicitè inferre ad ſenſum corporis,vel præſumptiuè an differant.Ripa.ff.ſi cer.pet. l.1.num.48.

Teſtes concludere ſat eſt per veriſimilia,Alex.conſ.83.num.3.lib.1.

Teſtimoniũ veritatis gratia non debet eſſe per rationem diſputandi, ſed quodam tactu ipſius veritatis, Felin.conſ.2. nu.20.

Teſtis affirmans prima vice contractum fuiſſe obliga. qui ex eo naſcitur videtur affirmare, Tindar. tracta.de teſti. nu.6.

Teſtes p̃ diuerſa media idẽ cõcludẽtes melius deponere dñr. Franc. Curt.tracta.de teſti. nu.18.

Teſtes deponentes indefinitè ſuper capitulis neceſſariò non concludunt & ideo non probant, Abb. c.auditis,nu. 16. de reſcript.

Teſtes alternatiuè probãtes duo copulatiuè deducta in libello probant,Berta.ver. teſtium impugnatio,num.46.

An teſtis

An teſtis qui deponit aliquid factū ante quartam & ulterius, tñ hoc ſcire quia audiuit dici dictā quartam inceptam eſſe, & quia ante ipſam quartam ipſe teſtis uidit, probat illud ante quartam factū, Bal. conſ. 182. par. 2. nu. 2.

Impugnatur teſtis, quia non deponit de rebus ſenſatis.

Teſtes debent deponere de reb. ſenſatis, & quæ ſenſu corporis percipiuntur, Bal. c. paſtoralis, num. 2. de reſcrip.

Teſtes debēt prius cognoſcere ueritatē per ſenſum corporis antequā deponant aliter nō probant, Bal. conſ. 52. nu. 5. par. 3. Nell. tracta. de teſtibus. nu. 168. & 131. Troil. Malui. tracta. de cam. dub. 3. nu. 71. tom. 3. Salic. C. de teſti. l. teſtium, nu. 10. Fulgoſ. C. de teſti. l. teſtium, nu. 3. & C. de uſur. l. ſi interrogatione, nu. 3. Lud. Rom. de teſti. l. ſi. filiusfamilias. §. cū qui nu. 6. Imol. de teſta. ordi. l. qui teſtamento, nu. 9. 14. Aret. l. qui teſtamento. §. ueteres. ff. de teſt. nu. 9. & 10. Barb. c. paſtoralis nu. 8. de reſcrip. Corn. conſ. 61. nu. 6. uol. 3. & conſ. 63. nu. 6. uol. 1. & conſ. 337. nu. 4. uol. 1. & conſ. 168. nu. 7. uol. 4. de Vital. Clem. teſtib. nu. 26. de teſtibus, Sciſel. l. prædia. ff. de acq. poſſeſ. nu. 2. Iaſ. ff. de reb. credi. l. 1. nu. 15. & §. ſed iſtæ, nu. 118. tit. inſtit. Prob. in Io. Monac. c. filij nu. 33. de hære. Pariſ. conſ. 107. num. 66. uol. 1.

Probatio ualida per ſenſum corporis fieri debet, Ripa de cauſ. poſſ. & proprie. c. cum eccleſia ſutrina, numc. 75.

Teſtis deponēs de ſenſū guſtus ſuper eo, quod percipitur alio ſenſu, nō rectè deponit, Rip. ff. de uer. obl. l. ſtipulatio nu. 48. uol. 43.

Teſtis deponens de uino licet nō deponat de guſtu, aut colore, tñ probat, ſi deponit de odore, Vital. cle. 1. nu. 84. de ſent. excom.

Teſtes qualiter examinent ſuper ſenſibus corporis, Specul. de teſtib. §. nunc tractandum, in Margarita teſtis. col. 16.

Teſtis qui deponit ſup aliquo actu, qui directè non poteſt probari per ſenſum, ſufficit ſi deponat ſuper actu propinquo, Fely. c. literis de præſumpt. nu. 11.

Teſtis ſi deponat nō immediate per ſenſum, ſed per tale quod per quod præſumptione iuris deuenitur ad ſenſum corporeum ualet eius dictū, Iaſ. ff. de reb. cred. l. 1. nu. 23.

Teſtis deponēs per aliquod quod alio ſenſu corporeo percipitur abſq; rationis iudicio probat, Ang. ff. de teſta. & qui teſta. facere poſſunt. l. qui teſtamento. §. ueteres num. 3.

Teſtis num de ītellectu deponat, & ſenſus num per intellectu accipiatur, Cuma. par. 1. ff. de teſta. l. qui teſtamento. §. ueteres, nu. 2.

Teſtis non probat ſuper eo, quod directè non percipitur ſenſu corporis, Corn. cōſ. 62. nu. 15. uol. 1. & conſ.

conſ.22.nu.3.uol.4. Ponti.tract. de banni.nu.53.tom.15.Igne.l.1. §.hoc autem nu.41.par.1.ad Sillan.Hippol. conſ.109.nume.17. uol.2.

Teſti non creditur in his, qui pertinent ad iudiciũ, intellectus, Cor. conſ.29.nu.9.uol.3.

Impugnatur teſtis, quia deponit de iure, & non de facto.

Teſtes debent deponere, & interrogari ſuper his,quæ ſunt facti,glo. l.ſtipulat.§.hæc quoque,de uerb. oblig.Anch.conſ.196.num.4. & conſ.248.nu.6.Fulg.C.de prob. l.cum res nu. 2.Barb. c.tranſlato nu.25.de conſtit.Alex. conſ.159. num.6.lib.6. & conſ.180.num.3. lib.6.Dec.conſ.524.nu.3.conſi. 6.nu.123.& cõſ.134.n.43.Rip. ff.ſi cer.pet.l.1.num.32.

Teſtis qui deponit per uerba iuris maximè dubia non creditur Butr. c.1.nu.19.lib.1. par.1.de ſumma trinit.& fide catho. Aret.l.1.ff.de reb.credi.num.4 Aimo conſi.78. nume.26.

Teſtis depoſitio ſuper eo,qđ eſt iuris, ſi deponit p uerba facti,factũ ex quo oritur ius ualet, Roma.ff. de uerb. oblig.l. ſciendum nu.6.

Teſtis in eo, qđ habet plurimũ iuris aut conſiſtit in artificio iuris debet ..... per cauſas ſingulares exponere non implicitè,Bal.cõſi. 283.par.1.nu.4.

Teſtis licèt in principali dicto uel in cauſa, uel in ratione dicti non debeat deponere per uerbum iuris, ſi tamẽ teſtificatione facta de ſenſu corporeo, poſtea interrogatus deponat per verbũ iuris de eſſentia eius qđ deponit probat, Mill. uerb. teſtis num.4.

Pręſumitur pro dicto teſtis de facto nõ de iure,Bal.conſ.273. part.1. nume.2.

Teſtis an pręſumatur uſus uocabulo iuris,& qualiter eius dictũ debeat per notarium ſcribi.Bertac. uerb.teſtes depon.nu.60.

Teſtis iuris,ut credat, an & quã conſuetudo poſſit inducere, Bero.c. ſicut de proba. nu.46.

Quid ſi teſtis deponit de iudicio ſuo.

Teſtis deponens per uerbũ iudicio ſuo uel per uerbum uidetur,an & quando probet,Socin.conſ.144. nu.6. uol.1.& cõſ.61.nu.17.uol. 3.Curt.ſen.conſ.55.nu.19.Bert. uerb.teſtes depo. nu.48.

Teſtis non eſt iudicare ex coniecturis ſed iudicis,Fran.Cur.tract.de teſtibus, num.100.

Teſtes deponentes per coniecturas imaginarias, & non per aliquem ſenſum corporis non probãt,Pariſ.conſ.29.nu.9.uol.3.

Teſtis nõ debet iudicare,ſed teſtificari p ſenſum corporis,Alex.cõſ. 114 nu.17.lib.4.& cõſ.131.nu. 25.lib.5.& conſ.44 nu.21. lib.4. Dec.cõſ.445.nu.53. & 499.nu. 9.Aimo

9. Aimo conſ.41.nu.4.Gram.cōſ. 165.nu.1.in ciuil.& nu.2.Gram. deciſ.103.nu.21.

Teſtis deponens per hęc uerba iudi tio meò.non probat, Franc. Aret. conſ.49.nu.1.Soc.conſ.57.num. 48.vol.4. Felin.c.quoties de teſt. nu.16.Dec.conſ.256.nu.5. Hippol.conſ.20.nu.34.uol.1.& cōſ. 51.nu.9.& conſ.65.nu.32.uol.1. Rui.conſ.12.uol.5.nu.14.& uol. 5.conſ.14.Pariſ.conſ.67.nu.66. uol.3.& conſil.152.nn.15.uol.4. & conſ.54.numc.10.uol.4.Curt. Iun.conſil.169.nu.9.p.2.Cepol. conſi.60.nu.3.

Teſtes in criminalib.deponentes per uerbum iuditio ſuo uel credere ſuo non probant, & qualiter ſuper fama debeant deponere, Iaſ. conſ.167.uol.4.incipit, formatæ ſunt quædam inquiſitiones contra,magnificum.

Teſtis,qui deponit iudicio ſuo,& an nectit rationē per ſenſum corporis probat,Iaſ.ff.de iuſti.& iure l. iuri opėr.dat.nu.26.Nell.trac.de teſtibus num.135.Cor.conſi.139. num.5.uol.4. Seiſel.l.1.ff.de iud. nu.13.in princi.Hippol.ſing.183. Berta.uerb.teſtes depo.num.187.

Quid ſi deponit contenta in articulo eſſe vera.

Teſtis dicens uera eſſe contenta in articulo an probet, Bald.conſ.10. par.5.nu.6.Pariſ.conſil.87.nu.8. uol.3.

Teſtis dicens contenta in articulo eſſe uera probat,Soc.conſ.55.nu. 12.uol.4.& uide nu.14.Soci.Iun. conſi.73.nu.13.uol.2.

Teſtis reſpondens articulis an uideatur eos fateri, Bert.uerb.teſtes depo.nu.66.

Teſtis dicens ſuper articulo uera eſſe contenta in eo non probat, niſi extenſe ſcribatur dictum ſuum, ut ſeruetur conſuetudo,& ſtatutum Romæ, Bert.uerb.teſtes depon.nu.126.

Teſtis dicens uera eſſe contenta in articulo ni fallor. uel decipior, eius dictum non vitiatur, nec reddit dubium, idem ſi dicat,ut mihi uidetur.Paul.l.1.nu.12.ff.de iuſtitia,& iure.

Teſtis quid ſi dicat uera eſſe ſecundum ſuam conſcientiam, an eius dictū ualeat,Iaſ.§.ſed iſtę nu.134. ti.inſtitutio.

Quid ſi deponit per verbum credo.

Teſtis deponens de crudelitate non dicitur uerus teſtis. Alex.conſil. 91.num.5.li.6.& conſ.114.nu.15. lib.4.Hippol.conſil.4.numer.10. uol.7.

Teſtimoninm de credulitate an & quando admittendū ſit,Cin.C.de teſt.l.teſtium nu.9.Alb.de Roſ. ff.de prob.l.ſi arbitror, n.2.& C. de teſti.l.teſtium nu.8.& l.ob carmen.nn.10.Bar.l teſtium.C.de teſti.nu.10.Bald.l.teſtium.C.de te-

ſtibus nu. 24. Tindar. tract. de teſtib. nu. 2. Butr. c. cum cauſam nu. x. de teſti. li. 2. par. 2. & c. quoties nu. 5. de teſti. li. 2. par. 2. Anch. c. cum in cauſa de iur. calum. nu. 8. Lud. Rom. ff. de uerb. oblig. l. ſtipulatio. §. eadem nu. 13. Imo. de fide inſt. c. tertio loco num. 3. & c. literis, nu. 2. Proſdo. tra. de Differ. inter ius cano. & ciuil. nu. 68. Barba. clem. gratię. nu. 8. de reſcri. & conſi. 29. nu. 23. & conſi. 30. num. 12. & conſi. 42. nu. 9. & conſi. 25. nu. 7. lib. 4. Alex. conſ. 182. nu. 17. lib. 2. & conſ. 24. nu. 14. li. 2. Soc. Iun. de iureiur. nu. 1. & conſ. 196. nu. 6. vol. 3. & cōſ. 162 uol. 3. nu. 3. Hippol. de Marſil. ſingu. 19 tuſcis & ſeq. 182. Peric. c. inquiſitionis. §. quæſiuiſti de acc. nu. 17. & c. quoties de teſ. nu. 8. Affli. c. 1. §. ſi iudex. 2. not. de conſu. rec. feu. Rui. vol. 4. conſ. 46. nu. 12. Pariſ. conſ. 50. n. 58. uol. 1. Bertr. par. 2. conſ. 265. nu. 2. & par. 3. cōſ. 112. nu. 2. & par. 3. cōſ. 341. nu. 7. Ber. verb. teſtes depon. n. 7. Aimo par. 1. ſec. uiſo de fama nu. 1. de antiq. tempo.

Teſtimonium de credulitate non ualet, Specu. ti. de teſtib. §. 1. nu. 58. & 3. q. 9. c. teſtis. §. de his co. 4. gl. verb. propoſitis. §. nulli Aut. de ſāctis. epiſ. Bar. l. 1. nu. 1. ſi tab. teſt. Bart. §. & quū, in Aucten. de teſti. nu. 4. & Aut. de hæred. & Falc. §. hinc nobis, nu. 9. Bal. conſ. 19. nu. 3. par. 5. Nell. tract. de teſti. num. 164. Pau. l. 1. §. idem Labeo nu. 4. Butr. c. cum ad ſedem num. 16. de teſti. Specu. lib. 2. par. 1. Zabarel. c. inquiſitionis. §. quęſiuiſti. nu. 2. col. 1. & Abb. nu. 3. Imo. conſ. 96. nu. 2. Fulgoſ. ff. de iureiuran. l. admonendi nu. 55. Alex. conſi. 132. nu. 10. li. 6. Soc. cōſ. 98. nu. 2. uol. 4. & fallen. regula 118. & regula 521. Cor. conſi. 179. vol. 1. & cōſ. 91. nu. 10 vol. 1. & conſi. 129. nu. 1. vol. 1. & conſ. 286. nume. 4. vol. 3. & conſi. 266. n. 1. uol. 1. Iaſ. par. 1. de acqui. hęre. nu. 9. & ff. de iuſti. & iur. l. data opera num. 15. l. curatores num. 6. de neſti. procu. Ceſa. par. 1. Feli. conſi. 7. nu. 2. Dec. cōſ. 124. nu. 6. & conſi. 347. nu. 6. Hippol. conſi. 4. nu. 9. vol. 1. & conſil. 347. nu. 6. Hippo. conſi. 4. num. 9. vol. 1. & conſi. 24. num. 2. vol. 1. & conſi. 11. nu. 2. volu. 1. & conſi. 24. nu. 31. vol. 1. Affli. deciſ. 381. num. 7. Prob. in Ioan. Monac. c. præſentium nu. 19. de teſti. Goza. conſ. 13. nu. 10. Pariſ. conſi. 104. nu. 37. vol. 1. & conſ. 13. nu. 83. vol. 3. Soci. Iun. conſ. 86. nu. 36. vol. 2. Cal. conſ. 66. nu. 2. Iaſ. l. iuri. ff. de iuſt. & iur. num. 1. Bertran. par. 1. conſ. 182. Corn. conſi. 251. volum. 1. numero 3.

Teſtis ſuper certa re deponere debet, Bald. tracta. de præſcrip. l. Celſus par. 4. nu. 14.

Teſtes quòd certitudinarie deponere debeant, Nell. tract. de teſtib. nu. 178.

Teſtis tantum dicēs ſe pro certo credere nō probat, Alex. cōſ. 56. nu. 2. lib.

2.lib.2.Bald.l.ſiue poſſidetis,nu. 6.C.de proba. Bal.c.cum cauſam nu.64. de teſti.Soc.conſ.274.nu. 5.vol.2.Corn.conſ.80.nu. 6.uol. 3.& conſi.278.nu.5.vol.4. Iaſ.de acq.hęr.par.1.nu.11.& ff.de iuſt. & iu.l.iuri operam daturum nu.6. Hippo.conſ.4.nu.11.& conſi. 24. nu.33.& conſ.51.nu.8.uol.1.& in ſingu.19.incipit tu ſcis, Calar. ſing.183.incipit.Diffuſe, Rui.cõſi.6.nu.2.uol.5.Bertr.par.1.conſi.52.nume.3.

Teſtis dicens, quòd firmiter credit illud, quod dicit, & inducit rationes veriſimiles & pręſumptiones, an tale dictum ſit ſufficiens ad talem probationem, Aret.in rub.de proba.& quot ſunt genera probationum,nu.14.

Teſtis deponens per uerbũ credo in his, quæ ſunt de peritia artis an probet,Nell.trac.de teſti.nu. 144.

Teſtis deponens per uerbũ credo,emiſſum à peritis in eorum exercitio,ut ab obſtetricibus fabrilignariis probat,Cor.conſi.232. nu.4. vol.1.& conſi.27.nume.12.uol.3. Lud.Roma.l.ſtipulatio.§.eodem nu.2.ff.de uerb.oblig.

Teſtis ſi reddat cauſam credulitatis an probet veritatem,Bald. l. non ſolum nume.44. uerſicu. 5. C.de teſti.

Teſtis deponẽs per verbũ credo, vel opinor probat,ſi credulitas cauſetur à ſenſu corporeo, ut qa uidit, vel præſens fuit, Ange.ff. de teſta. & qui teſta.facere poſſ.l. qui teſt. §.veteres num.4.Paul. l.ſi ſeruus §.quicunque num.3.ff.de lega.1. Imol.de teſti.& atteſt.c. quoties. nu.7.Alex.conſ.119.nu.9.lib.7. & conſi.147.nu.18.li.2. & conſ. 109.nu.7.li.1.& conſ.134.nu.4. lib.1.Cor.conſ.35.num.12. uol.1. & conſ.319.num.1.uol.1.Iaſ.ff.de iuſ.& iur.l.iuri operã daturũ.nu. 25.Iaſ.l.1.in prin.col.3.ff.de iuſt. & iure,Iaſ.conſ.61.uol.1. incipit. factum ſic ſe habet, Dec.l. 1.ff.ſi certu.pet.nu.13.Hipp.ſingul.183. incipit.diffuſæ ſatis,& cõſ. 20.nu. 37.& 38.uol.1.Afflic.cap.1.in glo. de contr.int.epi.Goz.cõſ.94.nu. 33.Gram.conſi.66.nu.6.in ciuil. Berta.uerb.teſtes depo.nu.158.

Teſtis ſi fuit interrogatus de cauſa bis,quid iuris ſi ſemel reddit unã cauſam,puta de uiſu,& aliã ſemel malam,puta de crudelitate,Bal.c. cum cauſam nu.16. de teſti.

Teſtis deponens de credulitate probat in caſib. qui ſciri non poſſunt de ueritate,ut in filiatione & adulterio,Bar.l.2.§.idem Labeo.ff.de aqua pluui.arcen.nu.5.Butr. c.1. nu.3.de ſcruti.in ordi.facien.li.1. par.2.Abb.c.literis num.1. de præſump.Prępoſ.ca.tranſmiſſæ nu.2. qui filii ſint legitimi,Hippol.l.de minore.§.plurimum nu.46.ff.de queſt.& in rub.C.de prob. nu.x. Goza.conſ.13.nu. 37.

Teſtimonium de credulitate ualet, ubi credulitas eſt proxima ſenſui per quem precipitur ueritas, Ab. c.quoties.nu.6.de teſti.

Teſtis

Teſtis de credulitate probat in his, in quib. nõ poteſt haberi vltimus gradus certitudinis, Butr. c. tranſmiſſa nu. 3. qui filij ſint legitimi.

Teſtis deponens per aſſertionẽ credulitatis pro certo probat, & vbi teſtimonium concludit pręſcitiã ſufficit teſtem aſſerere per credulitatem, Butr. c. 3. num. 3. de præſump. lib. 1. par. 2. & c. literis nu. 5. de præſump. lib. 2. par. 2.

Teſtis de credulitate nõ probat idẽ de veritate niſi ſcientiæ cauſam reddat, idem, qui per geminatum vniuerſale deponit, ita habetur in repreſentatione ab omnibus cognoſcendum, idem de negatiua, quæ nõ cadit in eius ſenſum. Cor. conſ. 91. num. 10. vol. 1.

Teſtis aſsignans cauſam ſcientiæ ſufficiẽtem, ſi in fine dicat quòd credit an probet, Abb. c. quoties nu. 9. de teſti. Imo. de iur. calum. c. literas nu. 4.

Teſtis per uerbum credo probat ad defenſam non ad offenſam, Hipp. conſi. 24. nu. 33. vol. 1.

Teſtis qui primò dixit vera eſſe, deinde in fine iterũ ĩterrogatus dixit, quòd credit verũ eſſe illud quod dixerat, deſtruit dictum pręcedẽs tanquam contrarius, Areti. l. mutuum. ff. de reb. creditis nu. 23.

Teſtis dicẽs ſcio quia credo, nõ probat, Bal. l. conuenticulã col. 6. C. de epiſ. & Cleri. Hippol. conſ. 24. nu. 32. vol. 1.

Teſtis ſi dicat, ſcio & credo, uerbũ ſcio nõ deſtruitur per ſequẽs verbum credo, Are. conſ. 64. nu. 2.

Teſtis probat dicẽs, opinor, quia vidi, Berta. uerb. teſtes depo. nu. 46.

Teſtes ſolum de credulitate deponẽtes producens an cenſeatur eorũ dicta approbare quò ad plenam fidem, Aim. par. 1. ſec. quæritur etiã. nu. 13. Soc. in cõſ. 69. nu. 11. vol. 1. Iaſ. in rub. ff. de iureiu. in 6. limita. & conſ. 59. num. 3. Mar. in Spec. 6. par. arti. 6. nu. 19.

Teſtis credulitas in iudicio à calumnia non excuſat, Nell. tracta. de teſti. nu. 178.

Teſtimonium de credulitate admittitur, ubi admittitur teſtimoniũ de auditu, Abb. c. quoties. num. 7. de teſtib.

Teſtificãs de auditu alterius poteſt deponere de credulitate, Imol. de teſti. & atteſta. c. quoties. nu. 4.

Teſtis an habeat adiicere ſuper dicto de ſciẽtia, uel credulitate rei, propter quam deponit, Butr. cap. quod per nouale. nu. 17. de uerb. ſign. lib. 5.

Teſtis de violenta præſumptione debet dicere, & ita credo, Io. Andr. c. inquiſitioni. de accuſ.

Teſtimonium de credulitate valet, & quare, Anch. c. literas. de præſump. nu. 4.

Teſtis deponens per uerbum credit quæſiuiſſe, vel ſua cura, non probat, Corn. conſ. 267. nu. 4. uol. 1.

Teſtem de credulitate deponere quãdoque neceſſe eſt, Bero. c. 1. de appell. nu. 34.

Teſtis de credulitate deponere debet

Zabarel.

Zabarel.c.qualiter.de accuſa.nu. 9.col.1.

Teſtis deponēs de credulitate, quid debeat dicere, Bal.de ſum.trin.& fid.cathol.c.firmiter.nu.2.

Teſtis deponens per uerbū, credo, an affirmet, Afflic. deciſ.307.

Teſtis deponens per uerbū credo, non facit plenā fidem, abb. c. inquiſitioni.num.2.de ſent.excom.

Teſtis de credulitate uel auditu ſemiplenè ꝓbat.Io. de Graſ.tracta.de arbor. iudi.§.9. ſemiplena.nu.1.

Quid ſi deponit per uerbum uidetur, uel ni fallor.

Teſtis deponens per uerbū uidetur quando probet, Bar.l.1.nu.2.ff.de uen.inſpi.etiam Bar. l. quid tamē § ſi arbiter.nu.3.ff.de arbit.Ang. l.ſciendum.nu 61.par.2. Bertran. par.1.conſ.147.nume.4.Gomeſ. c.1.de iudi.in 6.num.3.& conſi. 265.par.2.nume.3.

Teſtis deponens per uerbum uidetur reſpondet de iure, Butr.c.de cætero.nu.2.de homi.lib.5.

Teſtis dicens non mihi uidetur, non probat, Bal.l.data opera.col.18. C.qui accuſ.non poſſ.Fel.c. de cętero.de homicid. nu.51.

Teſtis his uerbis, prima fronte, uel prima facie, an admitti debeat. Sci ſell. l.1.in princ.ff.de iuſt.& iur. num.14.

Teſtis deponens per uerbum uidetur non probat, Alex. conſ.25. nu.5. lib.1. Corn.conſ.10.nu.13.uol.1.& conſ.137.nu.8.uol.3. Hippol. conſ.20.nu.36. uol.1.Iaſ.ff.de re iudi.lib.1. nu.25. & ff. de iuſti.& iure.l.iuri operam datutum. nu. 27. Dec.conſ.563. num.4. Pariſ. conſ. 54.num. 21. uol.4.

Teſtis dicens mihi uidetur, probat, Bar.l.diui fratres.nu.1.ff.de libe. ca.Bert.uerb.teſtes depo. nu.57.

Teſtis dictum ualet dicens uidetur mihi, ꝙ is poſſedit 10.annis l.diui fratres. in marg.ff.de liber. cauſ. Alex.conſ.10. nu.16.uol. 2.

Teſtis deponens per uerbum uidetur probare dicitur, ſi bonā cauſam reddit, Alex.conſ.147.nu.16.lib. 2.& conſ.74. nu.8. lib.1.

Teſtis qui dixit prima fronte, idem etiam in iudice, Iaſ.ff.de iuſti.& iure.l. iuri operam daturum. nu. 18.

Teſtis in depoſitiōe dicēs niſi fallor in aſſertis, ꝓbationem facit, Bal. l.1.ff.de iuſti.iur. num.6.Fulg.ff. de iuſti.& iur.& iuri operam daturum.num.12.& 13. Bert.uerb. teſtes depo.num.44.

Teſtis dicens, ni fallor, nō ualet eius dictum, nec auditur, niſi concludentem reddat rationem, Sciſell. l.1. in princip. ff. de iuſti. & iur. nume.12.

Teſtis dicens ſic eſſe ſalua ueritate non probat, Alex.conſ.63.uol.4.

Teſtis dictū per uerbum, ſi bene recordor, credo, aut uidetur, quando probet, Corn.cōſ.94.nu.4.uol.3.

Teſtes deponentes, ꝙ res potuiſſet aliter fieri, quàm ipſi dixerunt,

non probant, Alex.conſ.76.nu.9. uolum.2.

Quid ſi per uerbum, Neſcio uel non recordor.

Teſtis ſi dicat, neſcio an ꝓbet, Bar. l.ſi de ætate, ff.de minor. Soc.l.1. ff. ſi cer. pet. nu.10.

Teſtis non probat dicens dedit, ſed neſcio quare, Berta. uerb. teſtium impugnatio, nu.62.

Teſtis dicens nil ſcio, niſi quia uidi probat. l. conuenticulam. col.5. C.de epiſc. & cleri.

Teſti iurato aſſerẽti, ſed nihil ſcire creditur, Imol. ff. de re iud. l. Pomponius num. 2.

Teſti, q dixit, Nõ recordor, an credatur, Bald.c.cum cauſam nu.18. de teſti. Barba. conſ.75. num. 10. uol.4. & conſ.40. num. 12. uol.4. Alex.conſ. 88.num.3. & lib.4. & conſ.56.num.2. lib.2.

Teſtes dicentes non recordari de tẽpore an præſumptionem contra ſe faciant, Alber. de Roſ. tract. de teſtib. nu.4. Imol. de fid. inſtru. c. cum Ioannes, nu.7.

Teſtes ſup datione ob cauſam producti ad probandum de non cauſa, de cauſa non recordantur probant pro recipiente, Bal. l. 2. ad fi. C.de donat. ante nup.

Teſtimonium non recordationis teſtimonio ſcientis æquipollet, Tindar. tracta. de teſti. c.2. tom.13.

Teſtes ſufficit, quod recordãtur de eo, quod eſt de ſubſtãtia negotij, ſup quo litigatur, licèt alij ſe nõ recordari dicant, Iaſ.C. de bon. poſſ. ſecundum tabu. l. Bonorum quidem nu.16. & 17.

Teſtis dicẽs ſe nõ recordari nõ probat, Alex.conſ.187.lib.7.nu.9. & conſ.7.nu.7.lib.1. Prob. in Ioan. Monac. c. Romana, nu.17. de teſti.

Teſtis interrogatus an interfuerit talí cõtrà ctui, & qualiter, ſi reſponderit ſe interfuiſſe, ſed non recordari qualiter proceſſit, tñ dicit, ꝙ fecit memoriam in quodam libro ſuo, & referat ſe ad illam ſcripturã: quæ teſtificatio ualet, Pau. l. iubemus. C.de teſta.

Teſtis dicit̃ ſuſpectus quãdo dicit ſe non recordari de omnib. quæ eodem cõtextu geſta ſunt, ſed de aliquibus tñ, Aimo conſ. 134. & conſ.116.num.9.

Teſtis dicens ſe non recordari de eo de quo uerìſimiliter recordari debet, dicitur de falſo ſuſpectus, Aimo conſ.9.nu.9.

Teſtes ſuſpecti, qui modo ſe non recordari dicunt, modo teſtimonium, quaſi recta memoria profe runt, Feder. de feu. par. 2. tit.2. §. ſi enim num.2.

Impugnatur teſtis, quia ambiguè uel obſcurè reſpondet.

Teſtis depoſitio debet eſſe certa, Alciat. l. 1. §. nuntiatio. ff. de noui oper. nuntia.

Teſtium intercitudo, an & qñ habeat uitiare, Hippol. in rub. C. de proba.

proba.Dec.conſ.137. col.6.

Teſtis depoſitio ambigua & obſcura redditur per diſiunctiuam uel, Bertran.part.1. conſil.100.nu.19. Iaſ.ff. de iuſti. & iure l. iuri oper. datu.num. 27.

Teſtis ambiguè loquens nihil probat, Ang.ff. de leg. & ſenatuſconſ. l.in ambigua nu.1.par.1.Rota deciſ. 24.nu.2. in ulti.Socyn.l.1.ff. ſi cert.pet.nu.9.Franc.Cur.tract. de iureiuran. num.7. Ruin.conſ. 33.uol.4.num. 3.

Teſtis dubitantis & ignorãtis dictũ non ualet, & æquiparantur, Iaſ.ff. de iuſti.& iur.l.iuri operam daturum, nu.14. Aimo cõſ.60. n.124. Soc.iun.conſ.62.n.4.Bert.uerb. teſtium impugnatio.nu.24.

Teſtis loquens ambiguè non probat etiam in cauſa fauorabili, niſi q̃libet pars alternatiuæ concludat, Alex.conſ.152.nu.1. lib.5.Hipp. conſ.49.num.67. uol.1.

Teſtium dicta dubia quomodo intelligenda ſint etiam in iudicãdo Butr.c.ex literis nu.12.de ſponſ. & matri.lib.4.

Teſtium dicta obſcura nõ reuelãda per confeſsionem uel articulum à parte formatum, ſed per confeſſionem partis aduerſæ bene reuelantur, Abb.c. cum Ioannes, nu.7. de fide inſtrum.

Teſtiũ dicta dubia ſunt interpretanda, ut quanto minus fieri poſsit, ſint captioſa, & cõtra producẽtẽ, Butr.c.cauſam quæ nu.20. de reſcrip. lib.1.par.1. Iaſ.ff. de uerb. oblig.l.inter ſtipulãtẽ. §.ſi ſtichũ nu.8.Corn.conſ.206.n.4. uol.4.

Teſtium dicta obſcura quandoq; interrogatione interpretãtur, Cor. conſ.185.num.5.uol.3.

Teſtis obſcurè, uel confusè ſi loquatur eius dictũ nõ ualet, niſi iterũ deponat, Io.Monac.tracta. de defenſ.iur.num.7. Bal.l.unica.C.de emend. Iuſti.Co. Nepos tract.de except.nu.42.Alex.conſ.137.nu. 9.lib.1.Barb.c.canonum nu.2.de conſti.Ripa.nu.64.65.& 67.Bertac.uerb.teſtis depo. nu.161.

Teſtis uerba impropria & obſcura multipliciter defendi, & ſaluari poſſunt, Alber.de Roſ.ff.de iureiuran.l. ſed & ſi nu.6.

Teſtium dicta obſcura nõ clare concludentia poſſunt probari, & certificari ex inſtrumẽtis productis, Butr.c.ad audientiam num.12.de præſcrip.lib.2.par.2.

Ex teſtib.ſi aliqui obſcurè dixerunt aliqui minus obſcurè quid iuris, Ioan.Andr. in Nouel. c. cum clamor colu.3. circa fi. uer. quid ex primis de teſti.

Teſtis obſcuritas, quã uia declarari poſsit, Tindar.tracta. de teſti.numero 16.

Teſtis impugnatur, quia impoſſibilia non ueriſimilia, aut incredibilia deponit.

Teſtis deponens impoſsibilia nõ probat, Hipp. conſ.20. nu.60.uol.6.

Pariſ.conſ.75.uol.3.

Teſtis eſt ſuſpectus quãdo deponit ſuper impoſsibili, Alex.cõſ.162. nu.8.lib.6.Corne.conſ.56.nu.4. uol.1.Fran.Curt.tract. de teſtib. nu 69.Mill.uerb.teſti.nu.71.

Teſtes uerisimilia depouere debẽt, Pati. tracta. de lamijs nume.63. tom.13.

Teſtes deponentes nõ uerisimilia an & quando probent, Socyn. conſ. 244.num.4 uol.2.

Teſti deponẽti poſsibilia, ſed nõ uerisimilia non eſt credendũ, Ang. ff.de his,qui not.infam.l. Lucius, nu.3.par.1.Dec.conſ.596.nu.8. Hippol.l.1. in princ. nu.35.ff.de quæſtio,& in rub.C. de prob.nu. 109.& conſ.20.nu.61. & conſil. 31.nu.26.& conſ.32. num.39. & conſ.52.nu.27. & cõſ.65.nu.21. conſ.674.nu.26.col.1.& conſ.77 nu.31.uolu.2.& conſ.83.nu.22. uol.2.& conſ.101.nu.24.& conſ. 109.nu.20.& conſil.113.num.39. uol.2.Rui.conſ.34.uol.4. nu.3. & conſ.92.uol.3. nu.12.& conſ. 149.uol.5.nu.27.Pariſ.conſ.83. num.24.uol.1.Cur.Iun.conſ.17. nu.66.part.2.Aimo conſil.15.nu. 12. Gram.uoto.22. nu.2.& uoto 14.num.10. & uoto 14.num.8. & deciſ.28.nu.20.Bertac. uerb.teſtium impugnatio, nu.95.Barag. tracta.de teſtibus.nu.16.

Teſtis depoſitio ſuper eo,quod non potuit cognoſcere,an ualeat,Bertran.par.2.conſ.132.nu.15.

Teſtis illiteratus,qui dicit,quod uidit inſtrumentum in quo continebatur prætium rei,puta 100.non probat,quare conuincitur mendacio,& impoſsibilitate,Fel.c.ſicut de re iud.nu.10.

Teſti non deponenti verisimilia plenè non creditur,Ruin. conſil.71. uol.1.num. 15.

Teſtes deponentes non uerisimilia licèt regulariter nõ probent, hoc tñ fallit in teſtibus ualde fide dignis,Hippol.conſ.1.nu.73.uol.1. & in rub.C.de prob.nu.112.& in ſingul.273.incipit, notiſsimum, Fely. c. quia uerisimile num.5.de præſumpt.

Teſti nõ creditur niſi in tranſcẽdentibus naturã,ut in miraculis, ſine redditione cauſæ, Bal.l.non ſolũ C.de teſtibus num.11.

Contra teſtes deponentes cõtra ueriſimile eſt ſuſpicio falſitatis, Abb. in cap.quia uerisimile nume.3.de præſumpt.Alexã.conſ.111.nu.9. lib.5.Hippol.conſ.31.num.27.& conſ.32.nu.49.& conſ.49.num. 34.& conſ.65.nu.25.& cõſ.74. nu.20.uolu.1.& conſ.77.nu.34. uol.2.& conſ.84 nu.13.& conſil. 100.nu.28.& conſ.109.nu.22.& conſ.113.nu.43.uol. 1. Dec.cõſ. 384.nu.5.Soc.iun.conſ.86.n.27. uol.2.Aimo conſ.28. nu.1.

Impugnatur teſtis, quia deponit extra articulum.

Teſti inductus ſuper articulo uno, quãdo poſsit ſuper alio examinari,

ri,Bar.in l.ſi quis libertatem. nu. 10.ff.de pet.hær.Paul.l.ſi quis.libertatem.nu.9.ff.de pet.hæredit. Bal.conſ.50.par.2.num.2.Ludo. Roman.ff.de petitio. hæredit.l.ſi quis. num.3.

Teſtes inducti ſup uno articulo nō debent ſuper alio interrogari.gl. l.ſi quis libertatem, ff. de petitio. hæredit.Specul.de teſtib.§.1.nu. 62.Alber.de Roſ.ff.de pet.hære. l.ſi quis libertatem nume.6.Nell. tract.de teſti.num.91.Anch.c.de teſti.nu.1.& 5. de teſti.Imol.de re nun.c.ſup hoc.nu.17.& c.de teſti.nu.2.de teſti.& atteſta. Barba.in clem.2.de teſti.materia ſeparata.Alex.nu.9.ibi dicit ēt Fel. c.cauſam.de re iud.nu.6.uerſi. & uidemus,Igneus.l.3.§.ſi quis tab. nu.148.par. 1. ad ſyllan.

Teſtis inductus ſuper uno articulo, ſi ſuper alio deponit,an & quādo probet.Alb.de Roſ.tract.de teſtibus.nu.22.qui legiti.perſo.l.momentaneæ, nu.5.& tract.de teſti. nu.22.Bar.§.diuus.l.1.num.1.ff. de quæſtio.& l.ſi duo.§.idē Iuli. nu.8.ff.de iur.iur.Bal.conſ.457. par.4.num.2.Nell.tract.de teſti. nu.67.Suza.tracta.de indi.nu.5. tom.12.Nell. tracta. de teſti.nu. 207.tom.13.Rom.ff.de iur.iur. l.ſi duo patroni.§.idem Iulia.nu. 40.ff.de iur.iur.l.admonendi.nu. 44.& 45.& conſil.27.nume.14. uol.3.Hippol.l.1.§. diuus Adrianus.nu.2.ff.de quæſtio.Bertran. par.1.conſ.80.num.4.part.2.conſil.9.nume.6.part.1.conſil.207. nume.6.

Teſtis ſi deponit extra articulum & cauſam, eius dictum eſt nullum. Ang.C.qui legi.perſo.l.mom̄etaneæ num.5.C.de teſti.l.iuſiurandi.nu.2.Bal.c.cum olim Abb.nu. 8.de off.deleg.Nepos tract.de except.nu.59.Bellam.deciſ.370.& Abb.nu.1.C. de teſti.Imol.ff.de hæred.inſti.l.iam dubitari.nu.9. Soc.l.1.ff.ſi cer.pet.nu.41.Aret. l.ſi duo patroni, ff. de iureiuran. nu.7.Alex.conſ.9.nume.7.lib.3. Corn.conſ.142.nu.3.uol.1.Fel. c.1.de teſti.Iaſ.ff.de reb.credit.l. 1.nu.44.Rip.ff.de credit.l.1.nu. 22.Bertrand. part. 1. conſil. 15. num.8. & par.1.conſ.75.num.3. Grama.conſ.53.nume.7.in ciuil. Prob.in Ioā.Monac.c.præſentiū. nu.27.de teſti.Bero.c.ſolicitè.de teſti.ſpol.num.41.Bertac.uer bo teſtes depo.nu.77.& 178.& uer bo teſtis impugnatio. nu.37.Bellem.c.Nihilominus.3.q.9.

Teſtes de eo, quo non debent inquiſitis litigatoribus obeſſe. Bellem. c.per tuas. de teſti.& atteſta.nu. 4.5.& 6.

Teſtes non debent recipi ſuper articulis impertinentibus nec ipſa capitula admitten. Gramma. deciſ. 45.num.7.

Teſtis examinatus ſup articulo impertinenti, ꝙ non ualeat eius dictū, Bart.l.ſi duo.§.idē Iulianus. ff.de iureiur.Bal. in addi.ad Specul.de teſti.5.par.q.347.num.1.

Berta. verbo teſtes. num. 145. Anchar. cap. inquiſitionis. §. Tertię. de accuſ. nu. 2.

Teſtis aptè deponens ſuper articulis ineptis probat, Spec. de teſti. §. 1. ver. Qui ergo. Paul. l. 2. ff. de aſſe.

Teſtes producti ad vnum finem nõ probant, neque reprobant, niſi mutetur ipſe finis. Bald. in l. cum in tua, num. 2. de teſtib. Mill. ver. teſtis. nu. 35.

Teſtis deponens ſuper articulis poſſeſſorijs ſi deponat etiã ſuper proprietate, an valeat eius dictũ. Bar. l. fi. nu. 6. C. qui legi. perſo. Bald. C. de teſt. nu. 9. de teſ.

Teſtes producti ſuper poſſesſione ſi deponunt ſuper proprietate non valet eorum depoſitio. Ancha. c. de teſti. num. 2. de teſt. Spec. ti. de teſ. §. 1. nume. 63. Sal. C. qui leg. perſ. ſtab. ſtat. in iudi. l. fi. nu. 81. Dec. de teſti. c. inſuper. num. 16. Ripa. ff. de acq. poſſ. §. nihil commune. nume. 16. Mill. ver. teſtis. nu. 34.

Teſtes iurati ſuper exceptione declinatoria non poſſuntt examinari in prin. Bal. c. de teſti. num. 1. de teſti. Io. And. in Nouel. cap. de teſti. col. 3. circa fi. uer. de teſti. Abba. c. de teſti. nu. 3. de teſti. Imo. de teſt. & atteſt. c. de teſt. nu. 1.

Teſtes ſi depõnãt ſuper crimine, ſuper quo accuſatio, vel inquiſitio non præceſſit, non ualet eius teſtimonium. Anch. capit. inquiſitionis. §. tertio. de accuſ. num. 1.

Teſtis ſi deponat aliquid ſuper occultis an valeat eius dictum, vt ex hoc poſſit condemnari inquiſitus quando iurauit exceptis occultis, Butr. c. qualiter & quando, el j. n. 16 de accuſ. li. 5.

Teſtis interrogatus de auditu, & reſpondet de uiſu non probat, Spec. tit. de teſt. §. 7. nu. 16.

Teſtis probans rei veritatem ſuper articulo de fama nõ probat, ſecus è contra, Bald. l. nonnullis. in fine. C. de probat. Alex. l. ſi quis veritatem. ff. de pet. hæred.

Teſtes faciet iurare iudex ſuper articulis datis, & ſuper tota cauſa, ne ſi aliquid dicant extra articulos dicantur depoſuiſſe non iurati, Io. Andr. in Nouell. c. per tuas. col. 1. circa prin. verſ. dicit autem de teſti. Ang. ff. de pet. hær. l. ſi qs libertatem. §. quoties. nu. 6. par. 1. Paul. l. ſi duo. §. idem Iulianus, num. 14. ff. de iureiur. Fulgo. ff. de iureiur. l. ſi duo patroni. §. idem Iulianus. nu. 6.

Teſtimonium illius, qui iurauit ſuper tota cauſa veritatem dicere, an ſit ſufficiẽs in cauſa, qua vnus petit fundum rei vend. altero contradicente, Specu. de teſtib. §. 7. num. 23.

Teſtis dictum dummodo aliqualiter contingat articulum non dicitur extra propoſitum loqui. Ripa. ff. ſi cer. pet. l. 1. nu. 33. Gram. conſil. 39. nu. 9. in ciuil.

Teſtium dicta licet ad vnguem non concludent articulũ ut formatus

eſt,

eſt,ex hoc non uitiatur probatio, dúmodo concludant ad finem intentus articulantis,Butr.c.3.n.6. de ſucceſ.ab inteſt.li.1.Gramma. conſ.50.nu.43.& 44.in ciui.

Teſtis licet alias non poſsit deponere ſuper non contentis in libello efficaciter,tñ poteſt deponere ſuper circunſtátiis petitorum, Gramat.conſ.39.nu.11.in ciui.

Teſtis ſi plenè dicat quò ad capitula quid iuris, & quid ſi teſtis ſuper mutui productus, mutuo tantum confeſsionem deponit, Io.An.in Nouell.c.de teſti.col.1.cir.prin. ver.item quod depoſuit commiſſiuè de teſtib.

Teſtis iurans ſuper interrogatis reſpondere, ſi reſpondeat ultra intra interrogata an probet. Vital. Clem.teſt nu.66. de teſtibus.

Teſtis iuratus dicere ueritatem, tenetur illam dicere ſuper tangentib.etiam negocium, Vita.clemé. teſt.nu.69.de teſt.

Teſtis deponens ſuper dependentibus, & connexis extra articulum deponere non dicitur, Nell. tractat.de teſtib.nu.91. Hip.in rub. ff.de fide.nu.188.

Teſtis poteſt examinari extra articulum de facto tantum concludentē ad artic.certificandũ,vel factum deductum in artic. iuſtificádum. Butr.c.ſuper hoc.nu.16.de renun. li.1.par.1.

Teſtis deponens extra articulũ regulariter non probat.Pariſ.conſ.88 num.15.vol.3. fallit, niſi deponat ſuper interrogatorijs partis aduerſæ. num.25.

Teſtis deponens & articulum non dicitur peccare in forma, & deponens falſum punitur. Bar.l.ſi quis legatum.ff.de falſ.

Teſtis pōt deponere ſuper libello, licet articuli formati non ſint, Alber.de Roſ. tract.de teſti.nu.36. & Nell. tract. de teſtib. num.93. tomo 13.

Teſtium renunciatio non de producendo ſuper aliquo.c.ualet.Nell. trac.de teſti. nu.47.

Teſtis interrogatus ſuper articulo ſi anteq̃ rñderet dicit qualiter intelligat verba articuli uel ſua non dicitur deponere extra articulum. Bal.l.1.num.8. ff.ſi cer.pet. & ibi Rom.nu.27. & Ripa nu.23.

Teſtes pñt deponere ſuper articulis a quorum admiſsione eſt appellatũ,ſi 2.uice ſũt admiſſi, ut non ſit appellatũ.ver.teſtes depo. n.166.

Impugnantur teſtes quando deponunt per vnum præmeditatum ſermonem.

Teſtes ſi uideantur ſimiles in verborum proprietate,an præſumantur ſuſpecti.Bu. c.nihil.de uer.ſi.nu. 2.li.5.Abb. c.nihil.obſtat. nu.3. de uer.ſi.Barb. conſ.11.nu.8.vol. 4 & conſ.75.nu.9. uol.4. Franc. Curt.trac.de teſti.nu.29.Soc.iu. conſ.29.nu.18.uol.2.

Teſtes unum & eundem ſermonem pro-

proferentes præmeditati videnſ. l.teſtium.§.ideo.ff.de teſti.Spec. tit.de teſti.§.1. nu.80. Bart. l.teſtium.ff.de teſt.nu.5.Nepos trac. de exceptio.nu.62.Tindar.tract. de teſti.nu.4. Ange.ff.de eden.l.ſi ex argentariis. §. cogentur.nu.5. par.1.Butr. c.licet.nu.15. de foro competen.lib.2. par.1. Saly.ff.de teſti.l.teſtium.nu.5. Imol. conſil. 134.num.3.Socyn. conſ.227.nu. 13. uolum. 2. Corn. conſil. 102. num.5.uol.1.Hippol. in rubr.C. de probat.nume.358.Dec.conſi. 448.nume.24.Pariſ.conſ.88.nu. 74.uolum.3. Gramat. conſil.52. num.7.in ciuili.Socyn.iun.conſ. 383.num.13.uolum.2. Aimo con ſil.79.nume.11.Bertac.uerbo teſtes quot, & quales.nu.91.

Teſtes per eundem ſermonē præmeditatum deponētes dicuntur ſuſpecti,& eis minus creditur, Dec. conſ.327.nu.7.Alber. de Roſ.ff. de teſti.l.teſtium. num.10.

Teſtes deponentes per eundē præmeditatumq; ſermonem dñr ſubornati, & eis credere arbitrarium eſt.Nell.tract. de teſti. num.195. Soc.iun.conſ.29. num.20.uol.2.

Teſtes in teſtificando cōformes nō carent ſuſpitione, Igneus l.ſi qs. §.ſi quis.nu.5.par.1.ad ſillan.

Teſtes, qui ſunt in re ſatis difficilis probationis ſermone & uerbis cō cordes , præſumuntur ſuſpecti. Corn.conſi.346.nu.16.uol.1.

Teſtis interrogatus de uerbis formalibus cautela eſt, Barba.conſ.47. num.5.uolum.2.

Teſtes referentes eadem uerba, nec tamen plus nec minus, dñr ſuſpecti,Corn.conſ.298.nu.1. uol.1.Pariſ.conſ.83.nu.31.uol.1.Bertac. uerb. teſtes depo.nu.117.

Teſtes qualiter probent uerba alicuius,Barbat.conſi.47. num.tertio, uolum.2.

Teſtis an præſumatur recordari uerborum formalium,Barbat.conſil. 19.nu.14.

Teſtis dicēs recordari de uerbis formalibus reprobatur, Corn.conſ. 63.num.3. uol.1.

Teſtes quando uerborum formalitatem probare dicantur, Rui.conſ. 150.num.11.uol.5.

Teſtes inducti ad probandū formalia uerba non ſufficit, ꝙ dicant æquipollentia. Abb.c.nil obſtat. de uerb.ſign.num.2.

Teſtes ubi agitur de probanda uerborum formalitate ſi deponunt eundem,præmeditatumq; ſermonem non repelluntur, & ſi ſic nō deponerent non probarent. Soc. iun.conſ. 29.nu.21. uol.2.

Teſtificantes ſuper uerbis formalibus debent etiam concordare in cortice uerborum, Barb.conſ.3. nu.18.uol.2.Ruin.conſ.149.nu. 31.uolum.2.

Item qui uerboſi, uel qui repentinè loquuntur.

Teſtis nō debet eſſe uerboſus, aliàs præ-

præſumitur contra eum, Spec. de teſti. §. 1. uer. item quòd eſt uerboſus, & tit. de teſt. §. 1. n. 73. Tindar. tract. de teſtib. nu. 5. Barago. tract. de reprob. teſt. nu. 77. tom. 13. Nepos tracta. de except. num. 88. Fulgoſ. de teſtib. l. teſtium, nume. 6.

Teſtis ſi in dicto ſuo aliquid impertinens dixit, nō ſtatur in hoc eius dicto, & quid impoſitionib. Pau. l. fi. §. quod obſeruari num. 16. C. de iura. calum.

Teſtis loquens repentinè præſumitur mendax, ſi uerò loquitur moroſè præſumitur dubius, Abb. in proœ. ff. nu. 2. Barba. c. ſi pro debilitate, nu. 47. de off. deleg. Fely. c. eccleſia S. Mariæ, de conſti. nume. 36. uerſ. ult. not. & c. cum cauſam de teſti. Bertac. uerb. teſtes depo. nu. 127. Gomeſ. c. 1. de iudi. in 6. num. 86. Alex. l. 1. de falſ.

Teſtis celeriter deponens antequam articulus legatur eſt ſuſpectus, Hippol. l. 1. ad l. Corn. de ſicca. in princ. & ff. ad l. Cor. de falſ. nu. 9. Barbat. c. eccleſia Sanctæ Mariæ, num. 94. de conſti.

Item reprobatur, quia ſponte, & non coactus deponit.

Teſtis ſi ſponte deponat, & nemine inſtante, an ualeat eius depoſitio, Alb. de Roſ. l. 1. ff. no. nu. 2. col. 4. Pau. l. liberorum nu. 2. C. de teſti. Fulg. C. de teſti. l. liberorum nu. 3. Imol. de in integr. reſti. c. ex literis num. 4.

Teſtimonium teſtis ſe ingerentis nō ualet, ſed à parte productus. uer. à iudice ſi teſtificat, ut ualeat, Bart. l. poſt legatum §. his uerò nu. 1. ff. de his quibus ut indig. Bal. c. & ſi Chriſtus nu. 2. de iureiuran. Iſer. c. 1. §. ſimiliter nu. 2. tit. de conſuet. rect. feud. Hippol. conſil. 2. num. 41. uol. 2. & conſ. 113. num. 16. uolum. 1. Bertran. part. 1. conſil. 32. num. 1.

Teſtis qui non citatus uadit ſponte ad deponendum reputatur ſuſpectus, & eius dicto non ſtatur, tñ hoc non ſeruitur, Bal. l. quæ omnia nu. 4. ff. de procur.

Teſtis non citatus ſed ſponte deponens non probat, fallit in teſte legaliſsimo, Hippol. conſ. 1. nu. 29. uolum. 1.

Teſtis ſponte deponens non facit inditium ſed præſumptionē, Ruin. conſil. 146. nume. 1. & conſil. 2. uolum. 5.

Teſtes compulſi uenire, & teſtificari, uel teſtificari tantum, compelli non poterunt, non probant, ſed coacti uenire, ſi ſpōte deponunt, probant, Bal. l. ſi quando C. de teſti. & ibi Bart.

Teſtis ſe offerens reddit ſe ſuſpectū altera parte contradicente, ſecus ambabus partibus conſentientib. expreſsè uel tacitè, Vital. clem. te ſtibus nu. 15. de teſti.

Teſtis à caſu repertus in præſentia iudicis pōt ibi produci abſq. alia ſuſpi-

ſuſpitionē. Vital. clem. teſtibus, nu. 17. de teſti.

Teſtis ſe offerens, & receptus per iudicem an dicatur ritè receptus, Vital.clem.teſti.nu.4. de teſti.

Teſtis quando inuitus & nō coactus deponere dicatur, Alber.de Roſ. tract.de teſti.nu.17.& ff. de teſti. l.meritò nu.1. Aluarot.rub.de cō ſuet.rec.feu.§. ſimiliter nu.4.

Teſtis, qui non poteſt cogi, ſi tamen uolens depoſuit ualet eius dictū, Hippol.conſ.20.nu.31. uol.1.

Teſtis eo ipſo, ꝙ eſt citatus præſumitur deponere cōpulſus, & tunc dicitur uolens, ſi ſuam excuſatio nem non allegat, Bal.l.libertorum C.de teſti.nu.1. Salic. C. de teſti. l.libertorum nu.4. Hippol.conſi. 20.num.32.uol.1.

Teſtes qui non poſſunt cogi ad teſtificandum an uolentes admittantur, Bar.l.legibus nu.2.ff.de teſtibus, Alexā.conſ.15. nu.51. lib.1.

Teſtes qui compelli poſſunt, quādo ſpontè deponunt in actis redigi debet, Nell.tract. de teſti.nu.96. Paul.auct.presbyteros num.1.C. de epiſc. & cler.

Teſtis qui cogi non poteſt ſi citatus compareat non uidetur renuntiare priuilegio ſuo, Bald.l.2.C.de bon.auth.iudi.poſſ. & l.ſi quādo & l.ſi parentes C. de teſti. & l.eſt iur.C.de bon.auth. iudi. poſſ.

Teſtes qui forte non compelli poſſunt, ſi ſpontè uenerint, ubi deponere debeant, Fulg.C. de epiſc.& cleri.auth.presbyteros nu. 8.

Item impugnatur, quia non uidit litigantes, uel contrahentes.

Teſtes debēt cognoſcere pſonas litigātium à quibus, & cōtra quos producuntur, Ancha.c.cum cauſam nu.16.de teſti. Bellem.c.ſi teſtes §.item teſtium nu.1.4.q.2.& 3.Gem.c.præſentiū §. teſtes.nu. 9.de teſti.& atteſta. Bertac.uerſi. teſtium productio nu.15. Signo. de Homod.conſ.149.per totum.

Teſtes an debeant cognoſcere litigantes, Bal.c.cū cauſam nu.52.de teſti. Butr. c. cum cauſam nu.21. de teſti.li.1. par.2. Sal.ff.de teſti. l.teſtium num.6. Imol.de teſti.& atteſta.c.cum cām quę nu.8. Ludo.Rom.ff.ſi ex noxal.cauſ.aga.l. ſi quis eū, nu.6. Franc. c. præſentium. §.teſtes nu.6. de teſti. in 6. Fel.c. cum cauſam de teſti. n.39. Iaſ.l.non minorem num.4.C.de tranſact.

Teſtes an cognoſcere debeāt contrahentes, gloſ.l.ſcimus.§.ſiue autē in uer.cognoſcant, Bar.§.oportere de inſtru. caut. & fi.ibi 2.not. caſum.nu.3.& l.fi.§.cū igit.C. de iur.delib. Bal.l. ſcimus §. cū igit nu.7.C.de iur.delib. Aflic.c.1.de not.feu. Ang.inſt.de excuſ.tut.§. non eſſe nu.3. Boer. q.118. par.1. Alex.conſ.183. nu.8. lib.6.

Teſtis ſufficit ꝙ cognoſcat contrahētes tempore examinis licèt nō nouiſſet, niſi de facie tunc, cū fuit

factus

factus cõtractus, Bar.l.ſancimus. §.cum igitur in fin.de iur. delib. Iaſ.conſ.183.nu.9. uol.2.

Teſtes debent contrahentes cognoſcere, text.de inſtrum.cau.de fid. uerb.& hunc in auth.Bar.§, hinc nobis in auth.de hær.& falci.n.8. & 9.Bal.l.ſi quis.ff.ſi ex nox.cau. aga.num.3.Ang.C.de iur.delib.l. ſcimus.§.ſin autem nume.6.& C. de tranſact.l.non minorem.num. 2.&.C.de iur.delibe.l. ſcimus in repe.nume.7.Abb.c.cum cauſam el I num.16. de teſtibus,Socyn. conſ.235.nu.6.uol.2.Igne.lib.1. §.hoc aũt nu.51.par.1.ad ſillan. Pariſ.conſ.34.nu.21.uol.2.Io.de Coraſ.tract.de inſtrumento procur.nu.6.Nepos tract.de except. art.19.num.63.tom.13.

Teſtimoniũ de auditu proprio in ſe perceptibili ſenſu auditus an probet intermedio pariete, uel cortina inter teſtes,& contrahentes & teſtatorem.Lud.Rom.ff.de aqua plu.arc.l.ſi cui aqua §.idẽ labeo ait nu.8. Alber. de Roſ.nu.1.col. 2.fol.116.Imol.de teſti.& atteſt. c.propterea nu.5. Pau.de Caſt.l. 2.§.idem labeo, nu.2.Cor.conſ. 18.nu.7.uol.2.Berta.uerb.teſtes inſtr.nu.3. Igneus l.1.§. hoc aũt nu.30.par.1.ad ſillan.

Teſtimonium de ſenſu auditus uerborum alterius ualet quãdo teſtis habet notam uocem loquentis licèt perſonam loquẽtis nõ uideat quod tamen fallit in tribus caſib. Hippol.in rubr.C.de prob.num. 330.Igne.l.1.§.hoc autem n.37. par.1.ad ſillan. Pariſ.conſil.134. nu.21.uol.2.Hippol.in rub.C.de prob.num.329. Cuma.ff.de aqua pluu.arcend.l.ſi cui aqua §.idem labeo.num.7.& 8.

Teſtis deponẽs cortina intermedia non probat, Bal. conſi.40.uol.1. quia debet uidere cõtrahentem, & non ſufficit eũ cognoſcere, cõtra tenet ibidẽ col.3.uolu.3.uide Corn.conſi.18.num.11.uolu.2.

Teſtis quando deponit ſuper homicidio perpetrato, uel ſuper negligentia ſindici, qui homicidiũ nõ denuntiauit non requiritur, quòd ipſe teſtis occiſorem cognoſcat ſimiliter nõ eſt, quòd cognoſcat, perſonam interfectam, Mil.uerb. teſtis num.33.

Teſtes debent cognoſcere contrahentes ſi agitur de probãdo actu, ſecus ſi de probanda ſollennitate, Nell.tract.de teſti.nu.148.

Teſtibus ubi factum eſt ſuſpectum debent edi perſonæ cõtrahentes & delinquentes ad cognoſcendũ eos, Bald.c.cum cauſam num.53. de teſtibus.

Item impugnatur, quia nõ narrauit totum factum.

Teſtis non plenè narrans factũ non plenè probat, Bal.l.Lucius.ff.de his qui not.infam.num.5.& in l. data opera.C.qui accuſ.nõ poſſ. nu.55.Nell.tract.de teſti.n.199. Alex.conſ.94.nu.1.lib.6. Alex.

conſi. 33. nu. 21. lib. 3. Alex, conſ. 88. nu. 10. lib. 4. & conſ. 148. nu. 7. lib. 5. Bertac. uerb. teſtium impugnatio, num. 33.

Teſti non plenè narranti factum an credatur, uel ſit querendus, Bald. ſuper feu. c. 1. ſi de inueſti. inter dom. num. 4.

Impugnatur teſtis, quia examẽ fuit imperfectum.

Teſtis examẽ imperfectum probat, Alex. conſi. 64. num. 4. uol. 3. poſt Ange. in l. ueluti. ff. de eden. in fi. princ. Iaſ. l. hac conſultiſsima §. ex imperfecto num. 3. C. de teſta.

Impugnatur teſtis, quia deponit de his quæ uidit in pueritia, uel pubertate.

Teſtificari quãdo quis poſsit de eo, quod uidit in pueritia, Butr. c. ex parte num. 1. de corpo. Vitia. lib. 1. par. 2. Abb. c. fi. num. 4. de ſenten. excommunication. Cuma. conſil. 91. per totum, Præpoſ. c. fi. nu. 4. qui matr. accuſ. poſſ. Affli. c. 1. §. ſacramenta de conſuet. rec. feud. Pariſ. conſ. 87. nu. 2. vol. 3. & cõſ. 107. nu. 63. uol. 1. Mil. uerb. teſtis. nu. 110. Alber. de Roſ. tract. de teſti. nu. 12. Baragot. tract. de reproba. teſtium nu. 17. tom. 13.

Teſtis deponens de his, quæ uidit in infantia nõ probat ſed bene de eo quod vidit proximus pubertati, Alex. conſ. 29. nu. 12. lib. 7.

Teſtes poſſunt facti maiores teſtificari de his, quæ uiderunt in pupillari ætate niſi ius requirat maiori tatem tpe actus celebrati, Abb. c. cum nobis, nu. 6. de præſcript.

Teſtis poteſt deponere de his, quæ uidit impubes etiam octo annis, Alex. conſ. 88. nu. 22. lib. 5.

Teſtes deponentes de his, quæ viderunt in infantia non probant, Pariſ. conſ. 88. nu. 76. uol. 3.

Teſtis deponens de his quæ vidit tempore infantiæ non probat, Pariſ. conſ. 87. nu. 17. uol. 3.

Teſtis an ſemel de his quæ uidit antequam moreretur eſſe poſsit, ſi ut in hiſtoriis legitur reſuſcitatus fuerit, Barb. c. quoniam n. 15. ut ſit non domeſti.

Impugnatur teſtis, quia habet affectionem ad cauſam, & poteſt ex ea, uel commodũ uel damnum conſequi.

Teſtis qui affectionate deponit non probat, Corn. conſ. 132. n. 6. uol. 1. Pariſ. conſ. 152. nu. 16. uol. 4. & cõſ. 15. nu. 36. uol. 2. & conſ. 58. num. 84. uol. 4. Soc. iun. conſi. 88. num. 25. uol. 2.

Teſtis non præſumitur deuiare auctoritate, ubi nulla uel par cadit affectio, Ang. ff. ad l. Iul. de adul. l. ſi poſtulauerit §. iubet n. 3. par. 1.

Teſtis dicens ſe uelle producentem obtinere non eſt ſuſpectus, Barb. conſ. 90. uol. 3. col. 4.

Teſtis nõ poteſt dici idoneus habẽs uериſi-

uteriſimilem affectionem ad cauſam. Gram.conſ.41.nu.7.in ciui. poſt Albe.tract. de teſti. par.1.nu. 1.tom.13.

Teſtimonium amore,odio,vel timore latum inualidum eſt, Nepos tractat.de except.arti.19. nu.72.

Teſtis non iudicatur idoneus, quando ex ſuo dicto pôt aſcribi ſibi laus, vel vituperium, Abb. c.cum dilecti.nu.12.de elect.Alex.conſ. 141.nume.9.lib.1.& conſ.86.nume.9.lib.2.Corn. conſ.67.nu.3. vol.1.& conſ.217.num.6.vol.4. Steph.Auf.trac.de teſtib. nu.51. tom.13 Ruin.conſ.189.volum.1. nu.4.Mill. verbo teſtis. nu.197. Curt.Iun.conſ.165.nu.21.par.2. fallit tamen in caſu,vbi aliter veritas haberi non poteſt,Butr.d.c. cum dilecti.nume.40. & ibi per Abb.nume.12.de elect.

Teſti,nec notario creditur,quando illud, quod deponit eſt tale, ex quo ſibi poteſt quæri laus,vel opprobriũ,Iaſ.ff.de iur.iur.l.ſi duo patroni. §.idem Iulianus. nu.24.

Impugnatur teſtis, quia tractat de ſe exonerando.

Teſtis, qui tractat de ſe exonerãdo, reijcitur.Cum.cõſ.68. poſt prin. ſecundæ colum.Alex.cõſ.44.nu. 7.lib. 2. Corn. conſ.68. vol.1.in prin.Franc.Curt.tracta. de teſti. nu.81.Ruin.vol.4.conſ.105.nume.2. Pariſ. cõſ.15.nu.29.vol.2. Bertran.par.3.conſ.24. nume.3. Gra.conſ.66.nu.18.in ciui.

Teſtis non probat quãdo tractat de ſe exonerando, qđ ampliatur procedere etiam ſi agatur de exonerando partem ipſius teſtis, Aimo conſ.112.nu.10. Alex. conſ. 71. nu.4. lib.5. fallit in caſu ubi aliter veritas haberi non poteſt.capit.cum dilecti. & ibi Abb. numero 12.& But.nu.40.de eden.

Teſtis ſi deponat ad ſe exonerãdum tamen illi creditur in eo, quod non reſpicit eius exoneramen. Ruin.vol.4.conſ.41.nume.1.

Impugnatur teſtis, quia corruptus, ſubornatus, inſtructus.

Teſti opponi poteſt, quòd recepit precium pro teſtimonio ferẽdo, uel non ferendo, uel ad dicẽdum inſtructus, Alber.de Roſ. tracta. de teſti. §.conſequenter. nu.27. tom. 13. Nepos tract. de except. art.19.nu.19.nu.41.tom.13.

Exceptio ſubornationis eſt legitima ad repellendum quem à teſtimonio, Vital.clem. teſtib.nu.21. de teſtibus.

Teſtimonium nunquàm eſt videndum.14.q.5. ca.non ſanè. col.1. But.c.1.nume.1.de teſt.par.2.

Teſtis pecunia corruptus repellitur Saly.C.de teſti.l.ſi quis teſtibus.nume.3.

Teſtis quomodo pôt probari corruptus,Butr.c.ſignificãte.nu.4.qui

matri .accuſ.lib.4.

Probare ſufficit datum, uel promiſſum in teſtium reprobatione cauſa teſtimonii, Fulgoſ.l.ſi quis teſtibus.num.3.C.de teſtib.

Teſtes ſi accuſo, quod pecunia corrupti falſum dixerunt, nunquid alterũ probare ſufficit. Butr.tract.de teſti.nume.65. tom.13.Bald.l.1. nu.6.& 7. C. ſi ex falſ.inſtru. uel teſti.Iaſ.l.diuus. ff.de re iud. nume.32. Bero.cap.licet cauſam.de probat.nu.29. Steph.Auſ.q.283. in addi.& q.284.in addi.

Teſtes quos dico falſum dixiſſe, quia corrupti, debeo probare corruptelam cum falſitate, & non ſufficit alterum probare, Bal.l.Fulcinius. §.hoc nu.2.ff.quib.ex cau.in poſſeſſ.Ang.ff.de re iud. l.Diuus.nume.2.par.1. Vital.in clauſul.clauſula non ſe aſtringens, Inno.c.licet cauſam.nu.2.de proba.

Atteſtationes ob falſas, ſi dico me oppreſſum, & dico teſtes corruptos ſufficit alterũ probare.Bart. l.Iulianus §.cum hoc.nume.7.ff. quib.ex cauſ.in poſſeſſ. Soc.iun. conſ.40.nume.9. vol.2.

Probans teſtes falſum dixiſſe, etiam corruptos non obtinet, niſi probet corruptos, ut contra eum dicant. Bart. l.Fulcinius.§.quid ſit. nu.1.ff.ex quibus cau.in poſſ.eat.

Teſtis an poſsit aliquid accipere à producente. Bal. c.placuit. nu.2. de teſti.Pariſ.de Put. tract.de ſindi.§.corruptio.nu.11.tom.14.

Exceptio quòd teſtes fuerunt corrupti, quando opponit, quid probare debet, & quomodo. Ioan.And. in 2.uol.de probat. c.licet.col.4. circa finem.

Teſtis non debet recipere pecuniã, ut uerũ teſtificetur, Imo.de teſt. & atteſta.c.placuit. num.1.

Teſti permittitur pecuniã dare palam, ut uerum teſtimonium dicat, Spec.c.per ueſtras. de donat. inter uirum & uxorem.colum.2. Aretin. uerbo falſario. uerſic. tu autem, num.20.uol.1. Dec.conſ. 189.nume.12.Ripa ff.ſi cert.pet. l.1.nume.77.

An liceat dare, uel promittere Iudici, ut aliquem eximat de banno. Item ille, qui dedit, uel promiſit poſsit teſtificari. Bald.conſ.753. par.5. nume.2.

Teſtes repelluntur ſiue uerum, ſiue falſum deponant, ſi ſunt corrupti pecunia, Baragot.tract. de teſtib. nume. 57. Berta, uerbo teſtium impugnatio.nu.80.

Teſtimonium probo ratum, & legalem deponentium ueritatem, an valeat, ſi data ſit pecunia, ut certo modo deponerent, Alber.de Roſ. ff.ad l.Cornel.de falſ. l.pęna.nume.2.l.ſi quis.nu.13.C. de teſt.

Teſtem fuiſſe pecunia corruptum ſufficit probare ut dictũ eius non ualeat, Bart. l. ſi quis teſtibus. C. de teſt.num.2.

Teſtis non ſolum pecunia, ſed & aliis reb.corrumpitur, Iaſ.l.diuus Adria.ff.de ſindi.nu.24.

Teſtes corruptos fuiſſe probare, & iudi-

iudicem ſecutum fuiſſe dicta eorum an ſufficiat ad hoc ut retractetur ſententia, Imo.de probat. c.licet cauſam.nume.10.

Teſtis unus ſi eſt corruptus præſumitur alios eam corruptos. Ruin. uolum.4.conſ.36.nu.9.

Teſtis exoneratus per partē, ut ferat teſtimonium non poteſt tanquam ſuſpectus accuſari. Abb. c.ſi dñs. nu.5.de ſim.Imol.de appel.c.conſtitutus.nu.1.& de teſti.& atteſt. c.placuit.num.2. Dec. c.placuit. nume. 6.de teſti. Ripa. ff. ſi cert. pet.l.1.nume.36.Rebuf.tract.de teſti.art.unico. nume.5.tom.3.

Teſtis pōteſt prece induci ad teſtificandum, dummodo ceſſet corruptela, Butr.c.1.nu.5. de teſtibus. lib.2.par.2.Bellem. c.placuit. de teſti.& atteſta.nume.1.& 2.

Teſtis bis examinatus ſi citet timorem ſubornationis non inducit, Blan.tract.de indi. nu.158.to.15

Teſtes præſumuntur ſubornati, qui utuntur propriis uerbis, quibus interrogantur, Corn. conſ.9.numero 10.volum.1.

Teſtis teſtificari recuſatus præſumitur ab aduerſario corruptus Rip. ff.ſi cer.pet.l.1.nume.38.

In teſtium productione aduocati quomodo partem inſtruant, Alb. de Roſa. tract. de teſt. nume.12. Prob.in Ioan.Monac.c.ut animarum.nu.23.de conſt.

Teſtes inſtruere licitum eſt, non autē ſuborbare, Aretin. l.1.ff.de rebus credito. nu.20. & Bald. in rub.C.ſi ex falſ.inſtrum. Aretin. l.ſcripturæ.C.de fide inſtrum.& c.imputari.

Teſtes poſſunt inſtrui à parte, vel ab aduocatis in modo teſtificandi, ut nō deficiat in redditione cauſæ bona fide, & quò ad ea, quæ cōſiſtūt in iure, Pau.l.cū & Iudices.nu.5.C.de iuram. calum.Ripa.ff.ſi cert.pet.l.1.nu.36. Berta. uerbo teſtium inſtructio, nu.1.

Teſtis inſtructus à parte, vel aduocato non probat, & factus eſt aduocatus loquens cum teſte ante examinationem, Spec. de teſtib. §.1. uerſ. tamen opponitur teſti, qui recipit, & de aduocato. §. utriuſque.uerſic.14. ſit cautus.

Teſtis ſi deponit per uerba iuris in caſu permiſſo & interrogatus qs eum docuit, & dicat, Aduocatus partis, uel pars, non probat, quia apparet ſubornatus, Mill. in uerbo teſti.nume.2.Ripa l.1.nu.36. ff.ſi cert. pet.

Teſtes non pōt producens inſtruēre, ſed tamen quæritur de cauſa ſcientiæ, Bertac. uerbo teſtium inſtructio.nume.2.

Teſtibus inſtructis ſiue à maiori, ſiue a minori parte, an & quo caſu credatur, Ioan.And. in Nouel.de elec.c.cupientes.nume.2.

Teſtis dicens ſe inſtructum non repellitur, quia intelligitur de licita inſtructione, Rebuff.tracta.de teſtib.arti.1.gloſſ.7. nu.3.tom.3. Contrarium uide per Ripa. l. 1. nume.36.ff.ſi cert.pet.

teſtis ſubornationis ſub ſuſpitione arbitrio Iudicis puniendus eſt, Franciſ. Curt. tractat. de teſtib. num. 29.

Teſtium corruptela poſt ſententiã obligare poteſt, Albe. de Roſ. tracta. de teſti. nu. 28.

Teſtimonij falſi perhibitionẽ falſi indicij perhibitio ſubſequitur. Mic. uulg. tract. de reg. mand. 3. in princ. num. 46. tom. 5.

An debeantur teſtibus expenſæ, uel ſalarium.

Teſtib. expenſæ ſunt miniſtrandæ 4. q. 4. c. teſtes. §. ſicq; col. 2. & Buſ. c. 4. de teſtib. lib. 2. par. 2. & c. ab omni, nume. 21. de uita & honeſta. cleric. lib. 5. Anchar. c. 1. de teſti. num. 1. & c. ſtatutum. §. inſuper, de reſcript. in 6. num. 5. Nell. tract. de teſti. Lampan. tractat. de expen. num. 20. tom. 14. & Alber. de Roſ. tracta. de teſti. par. tertia, num. 34. tom. 13.

Teſtes producens & ẽt aduerſarius in cauſa criminali tenetur conferre ad expenſas magnas quas oportet fieri in teſtibus, Bald. l. uerba. C. de adult. nume. 4.

Teſtes producens utrum damna teſtium in eorum negotiis reſarcire teneatur, Alb. de Roſ. tract. de teſti. nu. 35. Franc. de reſcript. c. ſtatutum. §. pro ferendo. nu. 4. de teſtibus in 6. Fel. c. 1. de teſti. nu. 1. uel 2. ubi dicit, ꝙ damna debet reſarcire de mandato, uel ſcientis iudicis.

Teſtes an damnum & intereſſe recuperent ab eo qui eum citare fecit, Alber. de Roſ. l. quando. nu. 4. C. de teſti.

Teſtis debet habere integras expenſas. c. ſtatutũ. §. inſuper, de reſcri. in 6. Bal. C. de anno. & tribu. l. nemo. nu. 1. lib. 10.

Teſtis debet ſe præſentare corã iudice nõ ſuis expenſis, ſed producentis, Imol. de teſt. cogen. c. cum ſuper cauſa. nu. 6. Sal. C. de teſtib. l. quoniam liberi. nu. 2. & ff. de teſti. l. teſtium. nu. 17. Fulgoſ. C. de teſtibus. l. quoniam liberi. num. 2. Nell. tract. de teſt. num. 97.

Teſtes cuius ſumptibus producantur, Bertac. uerbo teſtium productio. num. 8.

Teſtis non debet relinquere facta ꝓpria propter aliena, Rom. ff. quemadmodum teſtam. l. ſed ſi quis. numero 2.

Teſtes ſi ab utraque parte principaliter producantur, an utraq; pars teneatur in ſumptibus conferre, Bald. l. eas. §. ſi quid autem. C. de appell. num. 3.

Teſtes producens an etiam aduerſarius teneatur in cauſa criminali ad modicas expenſas. Bald. l. uerba. C. adult. num. 4.

Teſtibus etiam coactis expenſæ debentur, Spe. de recuſ. §. effectus. uerſic. ſed ſi quis.

Teſtes nil ultra expenſas recipere debent, Bagarot. tract. de reprob. teſtium. nu. 13. tom. 13.

Te-

Teſtes corā arbitro productos, qui uult coram Iudice reproducere, debet ſuis expenſis reproducere, Abb.c.præſentata.nu.3.de teſt.

Teſtes, cuius expēſis in iudicio producendi ſunt, Alb.de Roſ.tract. de teſt.num.34.

Teſtes producens tenetur ad impendia. Albe. de Roſ.ff.de teſt.ſuper rubr.num.7.

Teſtes inopes ſumptibus uenire debere, limita in nominibus, Belleme.c. ſi quis teſtium, de teſti. & atteſtat.num.2.

Teſtes an debeant habere uictum, Bal.l.eos.§.ſi quid autē.C. de appell.nu.5. gl.l. idem.§.idē labeo.ff.de manda. uerbo addit.

Impugnatur teſtis, quia in alia cauſa uel inſtantia examinatus.

Teſtes quo tēpore fidem faciāt, Belleme.c.cum à nobis.de teſti.& atteſta.num.8.

Teſtium dicta coram arbitro aſq; conſenſu partium recepta ſi corā iudice producantur quando probent, Butr.c.præſentata.nu.11.de teſti.lib.2.par.2. Vital.clem.teſt. num.42.de teſti. Bal. conſil.384. num.2.par.3.

Teſtes recepti coram arbitro faciūt fidem in alia inſtantia coram ordinario, Bal.l. fi.C.de arb. Sal.C. de teſti.l.fi. num.1.Abb.c.cum dilectus.num.5.de arbitr. Mil.uerbo teſtis.num.31.

Teſtes examinati corā arbitris non probāt corā ordinario, niſi inter partes illud fuerit factum, Guid. Papa.q.124.in fi.

Teſtium atteſtationes receptæ per arbitrum fidem in iudicio faciūt, ſi ipſi teſtes mortui ſunt, ſi uiuāt eſt in optione illius contra quem producti fuerūt, an atteſtationes recipere uelit, & teſtes de nouo deponere. Io. And.in Nouel.cap. præſentata. col.3. circa medium. uerſ.præſentata, de teſti.Ang.C. de teſtibus.l. cum apud.nu.3.

Teſtes recepti corā arbitratore an faciant fidem, Bald.c.præſentata nu.7.de teſti. Zabarel. conſ.140. num.13.& 14.Vital.Clem.teſtib. nu.41.de teſti.Bapt. de S-Blaſio. tracta. de arbitr.q.50.nume.13. tomo 12.

Teſtes recepti coram arbitratore nō faciunt fidē coram Iudice.Abb.c. præſentata.numer.5. de teſtibus. Bertac. uerbo teſtes in alio iudicio.num.11.

Teſtes in uero iudicio, ualent corā arbitro, Bald.l.fin.C.de teſtibus. num.4.

Teſtium dicta iudicio ordinario nō ſeruato an probent illis mortuis, Butr.c.cum in tua.nu.6. de teſti. lib.2.par.2.

Teſtes coram executore literarum Apoſtolicarum non probant coram alio iudice. Bald.l.fin. C. de teſtibus.in fi.

Teſtes examinati in ſummario iudicio

cio an faciant fidem in ordinario, & an iterum poſsint examinari, Pau. conſ. 3. nu. 3. uol. 2.

Teſtes examinati in iudicio ſummario non faciunt fidẽ in iudicio plenario ad fauorẽ producentis, Fel. c. ueniens. el 2. nume. 28. de teſti.

Teſtes per uicecancellarium extraiudicialiter & parte uocata recepti non faciunt fidem poſtea contra eandem partem, nec ſtatur depoſitioni uicecancellarij ſup relatione illorum. deciſ. 630. 631.

Teſtes examinati plenariè in iudicio ſummario an faciant fidẽ in iudicio plenario, But. c. per inquiſitionem, num. 31. de elect. libr. 1. part. 1.

Si teſtes examinati in ſummario iudicio ſunt mortui ad dictum illorum debeat ualere, Abb. c. cum in tua. nu. 4. de teſt. Fely. c. præſentatũ. de teſt. 2. in uer. limi. 4.

Teſtibus receptis coram bonis uiris an detur fides coram iudice. Pau. l. fi. num. 2. C. de teſti. Iaſ. ff. ſi certũ pet. p l. admonendi. in rep. nu. 175. Bertac. uerbo teſtes in alio iudicio. num. 3.

Teſtis examinatus per laicũ in cauſa eccleſiaſtica non facit fidẽ coram iudice eccleſiaſtico, ſecus in cauſa ſeculari, Abb. c. ſicut te, nu. 12. & 13. ne cleri. uel monac. Mil. uerb. teſtis. num. 118.

Teſtes recepti ad ſimplicẽ informationem nunquàm probant in proceſſu, qui ſequitur quãdo lite nõ conteſtata recepti ſunt, nec publicantur, Alber. de Roſ. tract. de teſti. num. 11. Bald. l. presbyteri, C. de epiſc. & cler. num. 8.

Teſtes de fama ad inquirendum examinati an probent ad condemnandum, Bald. in Specul. de ſentent. in fin.

Teſtes examinati pro parte priuata an ijdem faciãt pro parte fiſcalis. Pau. conſ. 342. nu. 1.

Teſtes examinati in inquiſitione generali an faciant fidem in ſpeciali, Abb. c. ad petitionem. nume. 2. de accuſ. Fel. c. cauſam quæ, el 1. de teſtibus.

Teſtes recepti in ciuili nõ faciunt fidẽ in criminali ſicut acta in ſummario non parant præiudicium in ciuili, Paul. conſ. 168. numero 3. uolum. 1.

Teſtium probatio per teſtes facta in cauſa criminali probant in ciuili in eadẽ inſtantia, & inter eaſdem perſonas etiam fictè. Ruyn. uol. 4. conſ. 4. num. 5.

Teſtes recepti extra ordinem, uel in alia cauſa non probant, Alex. conſil. 212. nu. 15. lib. 6.

Teſtes, & ſcripturæ antiquæ maximè ex archiuio publico productæ probant pertinẽtia, Abb. uol. 2. conſ. 62. num. 9.

Teſtes recepti ad excipiendũ, quando ad agendum fidẽ faciãt, Nell. tractã. de teſti. num. 206.

Teſtes unius ꝓuinciæ an in alia prouincia fidem faciant, Barb. c. cum bonæ memoriæ nu. 8. de probat.

Teſtium dicta quando pereant iuſti

tia perempta, Barto. l. 1. num. 2. ff. quæ in fraud. cred. Bar. de cõtrar. teſti. uerb. cum teſtes num. 12.

Teſtes perẽpta inſtantia nõ pereunt Nell. tract. de teſti. num. 104. But. tract. de teſti. nu. 66. tom. 13.

Probationes teſtium factæ in cauſa, in qua eſt poſtea perempta inſtantia proſunt, & nocẽt ſingulari ſucceſſori habenti cauſam ab eo, qui fuit in lite ſicut faceret ſentẽtia, Alex. conſi. 61. nu. 10. uol. 2.

Teſtes in cauſa criminali perempta an probent in alia iterũ mota, Bert. uerb. teſtes in alio iudi. nu. 8.

Teſtes iurati in alia inſtãtia ſunt iterũ producẽdi, Bal. c. cauſam el 2. de teſt. Alex. l. cum lite iud. ſolu.

Teſtium dicta in una inſtantia, an probent in alia, Iſer. c. 1. nu. 7. tit. ſi de inueſt. inter Domi. & Vaſal. quæſtio oria.

Teſtes examinati corã iudice in una inſtantia faciunt fidem in alia ſi tendit ad eundem finem inter eaſdem perſonas, Bar. l. ſi. C. de arbi. & l. cum lite. ff. iudi. ſolu.

Teſtes in una inſtantia non publicati an probent in alia, Bal. l. cum lite. ff. iudi. ſolu. colu. 2. q. 9. Ludo. Rom. C. de eden. l. is apud quem, nu. 27. Homod. conſ. 201. num. 2 Bertac. uerb. teſtes in alio iudicio num. 9.

Teſtes examinati in una inſtãtia parte præſente, & publicati in contumaciã in alia inſtantia contra eaſdem perſonas præiudicant, ſecus quò ad alias perſonas, Bar. l. in litem ff. iudi. ſolu.

Teſtes examinati in una inſtantia nõ faciunt fidem in alia, ſi non ſunt publicati, Bart. l. cum lite num. 5. ff. iudi. ſolu.

Teſtificata in una inſtantia quando proſint, in alia Bart. l. ſpadonẽ. §. qui abſolutus nu. 1. ff. de eſcu. tu. & c. cum cauſam nu. 7. de teſt. lib. 2. par. 2. Pariſ. conſ. 87. n. 58. uol. 7. uerb. teſtes in alio iudicio. n. 1.

Teſtis receptus in uno iudicio nõ facit fidẽ niſi inter eaſdẽ perſonas de teſti. c. conſtitutus. col. 3.

Teſtium dicta an ualebũt quæ in primo iudicio dixerunt ſi primi mortui ſunt, Ioan. And. in Nouel. c. cũ in tua. col. 4. circa. fi. uerb. præferatur. de teſti. Specu. de inſtr. edi. §. nunc uidendum.

Teſtes recepti in uno iudicio an faciãt fidem in alio inter eaſdẽ perſonas, Fulgoſ. cõſ. 184 poſt prin. 3. col. conſ. 96. col. 2.

Teſtes examinati & publicati faciũt fidem in alio iudicio inter eaſdẽ perſonas, Iaſ. l. is apud quem nu. 22. & hoc limitatur quinque modis. de quibus ibidem.

Teſtes recepti in uno iudicio faciũt fidem in alio quamuis non publicati, Abb. ca. cauſam el 1. nu. 2. de teſti.

An proceſſu pronuntiato nullo dicta teſtium qui depoſuerunt in ipſo, & fuerunt publicata ualeant in alio iudicio, Bal. conſi. 265. 3. par. num. 1.

Teſtes publicati quãdo in alio iudi-

cio fidem faciant, Bero.c.uenerabilis.num.48.

Teſtes producti in uno iudicio fidẽ faciunt in alio inter eaſdem perſonas, Pariſ. conſil.87. numero 45.uolum.3.

Teſtes examinati licèt faciant notorium in iudicio uno, non tamen faciunt in alio, Alciat.rub.de iudi.num. 115.

Teſtes examinati antè litẽ conteſtatem ad impediendum proceſſum an poſt litem conteſtatam probẽt ad merita cauſæ, Soc.l.eleganter §.ſi quis, de cond.indeb.nu.9.

Teſtium dicta, quæ non pereunt, an faciant fidẽ in alia inſtantia, abſque eo, ꝙ examinentur de nouo Paul.l.properandum §. hoc autẽ nu.4.C.de iudi.

Teſtis examinatus in loco ubi quis caſum aliquem faſſus eſt alibi fidem facit, Nell. tracta.de teſtib. num.227.

Teſtium dictum etiam ſi non ſequatur ſententia ualet, Bart.l. ſolam C.de teſti.nu.8.

Teſtium dicta ſi ſunt recepta, & examinata inter eaſdem perſonas, an contra alias fidem faciat, Iaſ.ff.de iureiuran. l. admonendi in repet. nu.204.Afflic.deciſ.396.num.1. Bert.uerb.teſtes depo.nu.161.& uerb.teſtium productio nu.16.

Teſtes examinati in una inſtantia faciunt fidẽ in alia inter diuerſas perſonas in illis caſibus in quibus ſententia inter alias lata præiudicat Bar.l.cum lite.ff.iudi.ſolu.

Teſtimonium pro uno filio naturali obtentũ prodeſſe omnib. filijs Fulgo.ſ.C. quibus res iudic.l.res inter alias num.2.

Teſtes teſtamẽtarij ad perpetuã rei memoriam publicati ad inſtantiã legatariorum, qui via ordinaria agere potuerunt an probent etiã inter alias perſonas illis nõ citatis Ruin.conſ.15.uol.2.nu.18.

Teſtes recepti inter alios an ſemiplenè probent, Alexã. conſ.212. num.20. lib.6.

Teſtium dicta inter alias, & ſentẽtia faciunt ſemiplenum probationem Abbic.iuramentum §. ſanè n.34. de iureiuran. Felyn.c.penul.de re iudi.nu.1. Bert.verb.teſtes in alio iudicio num. 14.

Teſtium dicta recepta inter alias perſonas faciunt quo ad alias ſemiplenam probationẽ, quod limita per Hippol.ſingul.270.incipit parũ.

Teſtes recepti inter alias perſonas ſi ſint mortui faciunt ſemiplenã probationem, Fel.c.cauſam quę, de teſtibus.num.18.Iaſ.l.is apud quẽ nu.24.C.de eden.part.iu & ff.de iureiuran.l.admonendi num.16. Rui.conſ.91.uol.4.nu.15.

Teſtes inter alias perſonas examinati etiam ſi ſint mortui nõ probãt etiam ſemiplenè quãdo parti imputari poteſt, cur non fecerat eos examinari, Ruin.uolu. conſ.14. num.1.

Teſtiũ dicta inter alios examinati faciunt ſemiplenam probationẽ ſi modo examinari nõ poſſunt, Bal.

l.ad

hadmonendi.ff.de iureiuran.numero 47.Berta.verb.teſtium pro dictio nume.17.

Teſtes recepti inter certas perſonas præſumptionem ſeu ſemiplenam probationem inter alias perſonas faciunt Guid.Papæ.tract.de præſump.num.107.&.108.Bart.l.ſi quis libertatem.nu.5.ff.de pec.hered.Ripa.ff.de iureiuran.l.admonendi.nume.102.&.103.

Teſtes examinati contra vnum contra alium faciunt indicium, Bart.l.à ſententia.num.1.ff.de appella. Franc.Bru.tract.de ind.&.tortu.q.7.par.1.nume.38.

Teſtes examinati ſuper uno proceſſu contra vnum an ſuper alio proceſſu contra alium indicium faciant Franc.Bru.tract.de indi.& tortura q.2.par.1.nu.78.

Teſtis unius dictum in una cauſa an faciat fidem contra eum in alia, Bar.l.eos,qui nu.1.ff.de fal.Nell.tract.de teſti.nu.205.

Teſtes mortui probant in antiquis etiam in tertii præiudiciũ, Aimo par.1.ſec.ampliatur nunc nu.11.de antiq.tempo.Rui.conſ.28.numero 2.volum.4.

Teſtes producti contra unum, & in una cauſa fidem faciunt in alia,& contra alium, quando ad id ille fuit citatus, Pariſ.conſ.80.numero 50.volum.1.

Teſtes impugnantur, quia ad aliũ finẽ fuerunt examinati.

Teſtes examinati ad vnum finẽ non pbãt examinati ad aliũ c.veniẽs. el.2.& ibi Buſ.nu.12.de teſt.Bal.c.cum in tua.nu.2.eod.titu.Mill.verb.teſtes inducti ad unum fi.

Teſtes impugnantur, quia nulliter erant examinati.

Teſtis dictum extra iudiciũ an probet, Tindar.tract.de teſtib.nu.5.lib.2.& c.6.nume.2.& c.2.nu.1.& c.3.num.1.Alber.de Roſ.trac.de teſt.nume.42.

Teſtis dicto extra iudicium, ſi iuramentum interuenit an ſit ſtandũ, Tindar.tract.de teſtib.lib.2.c.4.numero 1.

Teſtium dicta in iudicio minus ſolenniter agitato non ualent, But.c.5.nu.2.de teſti.cog.lib.2.Cor.conſ.277.nume.3.uol.3.

Teſtes reprobãtur ſi à iudice,vel altero de eius mãdato nõ recipiuntur,Baragot.tract.de teſt.nu.89.

Teſtes non recipiuntur per priuatum,nec extra iudicium, Bal.l.fi.5.opp.C.de edic.diu.Adr.toll.

Teſtium examinatio per iudicem incompetentem redditur nulla, Aim.conſ.2.nume.7.

Teſtes examinati à iudice incompetenti non faciunt fidem, quod fallit in uno caſu,poſito per Hippo.ſing.201.incipit teſtes.Ruin.cõſ.149.uol.5.nume.24.Berta.uerb.teſtium impugnatio.nu.109.

Teſtes parte nõ citata examinati nõ probant.l.ſi quando.de teſti.fal-

ſit in caſibus, de quibus per Rom. ſing. 369. alios caſus ponit Marſ. ſingu. 24. & 30. & per Socin. ſingul. 523.

Teſtium depoſitio extra iudicium, & in iudicio inualido æquiparantur. Tindar. tract. de teſt. nu. 4.

Teſtium receptio uaganter facta eſt nulla. Butr. c. fin. num. 2. lib. 2. ne ſede uacan.

Teſtes iurati coram Iudice ſi receſſerunt antequàm deponerent per aliquam forte neceſſitatem, licet poſtea depoſuerint coram honeſtis uiris non ualet dictum eorũ. Bald. l. teſtium. num. 10. uerſi. ſequitur. C. de teſti.

Non præſumitur ꝑ dicto teſtis quo ad ſolennitatem, Bald. conſ. 243. par. 1. numero 2.

Teſtium ſolennitas actum concernit probatorium. Saly. ff. de pign. act. l. grauis. nume. 2.

Teſtes etiam à Cardinalibus inordinatè recepti non probãt, Hippol. in pract. § 2. nu. 26.

Teſtium receptio quando dicitur ritè facta, vel non, Zabarel. clem. de teſti. 2. nu. 24. Imo. ſuper clem. de teſti. c. teſtibus. nu. 4. Lud. Rom. C. de tranſact. l. ubi pactum. nume. 43. Tindar. tract. de teſtibus. lib. 2. c. 3. nume[illegible]. Vital. clem. teſt. num. 13. de teſtibus. Barb. clem. 1. nu. 5. Alciat. l. bene eſt. ff. ſi cer. pet. num. 43. Hippol. l. 1. § fi. numero 36. ff. de quæſtio.

Teſtes examinati appellatione omiſſa, & non diſcuſſa per iudicem a quo probant. Cornel. conſ. 247. nume. 1. uol. 1.

Teſtis dictum, qui non debet admitti vel nõ debet examinari nil operatur, Bald. l. 1. C. de quæſtio. nume. 2. Pariſ. cõſ. 18. nu. 25. vol. 4.

Teſtes ſemel admiſſi, qui non debebant admitti, an & quando probant. Pariſ. conſ. 58. nu. 52. vol. 4.

Teſtes fuiſſe legitimè examinatos, aut probatos ad validitatem ſententiæ non requiritur, quinimmo nec factam eſſe probationem intentionis eius, qui ſententiam obtinuit, Bertran. par. 1. conſ. 3. nu. 7.

Teſtes recepti per ſindicum ſuper denuncia, non probant coram iudice. Bald. l. fi. C. de teſti. Saly. C. de teſt. l. fi. num. 8. Berta. uerb. teſtium receptio. nu. 21.

Teſti occulte deponẽti creditur, ubi agitur de peccato, Præpoſ. c. præterea, el 2. de ſpon. nume. 5.

Teſtis dictum priuatim deponentis quando probet, Præpoſ. d. c. præterea, el 2. nume. 47.

Teſtes examinati extra iudicium per ſindicũ ſuper inquiſitione ipſum excuſant, Hippol. in pract. § conſtante. nume. 99.

Teſtis dictum extra iudicium auctorem à calumnia excuſat, Tinda. tracta. de teſt. nume. 5.

Teſtis nõ examinatus à iudice, quam fidem faciat, Bar. L. admonendi. ff. de iur. iur. nume. 41.

Teſtis dictum contra ſe ſumitur pro confeſſionè, Butr. c. inquiſitionis. nu. 26. de teſt. lib. 5.

Teſtes non ritè examinati in longinquis partibus probant, Nell. trac. de teſt. nu. 208.
Teſtimonia extraiudicialia non faciunt plenam probationem, ſed ſolum indicium, Alber. de Roſa. ff. de teſt. l. teſtium. nu. 21.
Teſtis depoſitio extraiudicialis, ut ualidetur, quid requiratur, Vind. tract. de teſt. nu. 3.
Teſtium forma an iuramento ſuppleatur, Berò. rub. de prob. n. 23.
Teſtium dicta poſt terminum iudicii ſtatutum, etiam approbata ab altera parte non eidem parti præiudicant, Butr. c. de cauſis. nu. 34. de offi. deleg. lib. 1. par. 2. Ludo. Roma. ff. de fer. & dilat. l. ne quis. num. 12. Franc. c. cum cauſam. de appel. Fely. c. cum cauſam. nu. 51. de teſti. Iaſ. ff. de iur. iur. l. admonendi. nume. 88. in repet.
Teſtium inualida dicta partes approbare poſſunt, ſed non proceſſum, Barba. c. prudentiam. nu. 59. Fely. de teſt. c. veniens, el 1. num. 4. Hippol. l. 1. §. ad quæſtionem. numero 14. ff. de quæſtio. in rub. C. de proba. nume. 278.
Teſtium dicta, quæ non ualent, partium conſenſu conualidari non poſſunt, Nell. tract. de teſt. nume. 224. Franc. Curt. tract. de teſtib. nume. 2. tom. 13. Berta. verbo teſtium impugnatio. nu. 43.
Teſtes corrupti non poſſunt ex conſenſu partium validari, Bal. auth. qui ſemel. C. de teſtibus. Alex. l. 1. ff. de fer.
Teſtium impertinentium depoſitionibus quando quis conſentire dicatur. Fulg. ff. de iur. iur. l. ſi duo patroni. §. idem Iulia. nu. 8.
Teſtes non ritè recepti non nocent etiam ſi partis conſenſu ſint publicati. Bal. auth. ſi quis in aliquo. C. de eden. col. 1.
Teſtes ſi à iudice nominati fuerint, quo petente iurauit, omnia alia præſumuntur ſoléniter acta, Rui. conſi. 35. volum. 4. nume. 3.
Teſtes examinare, qui fecit inualide debet alteri parti in expenſis condemnari. Pau. de Caſt. conſ. 96. nume. 5. uolum. 1.
Teſtis dictum ſi deficit ex parte examinatoris ſi parti poteſt imputari cur non fecerit teſtem examinari ſoléniter, ex hoc inducitur ſuſpicio contra eum, Iaſ. ff. de iureiur. l. admonendi, in rep. nume. 172.

Impugnatur teſtis ratione loci & temporis.

Teſtis an debeat deponere de tempore, Cin. C. de teſti. l. teſtiũ. nu. 10. & 11. Butr. trac. de teſti. nu. 40. Bellem. c. nihilominus. n. 2. 4. q. 6. Butr. c. ex tenore. nu. 6. lib. 2. par. 2. Alb. de Roſ. C. de teſti. l. teſtiũ nu. 10. Bald. l. teſtium. C. de teſti. nume. 23. Pau. l. 2. §. idem labeo. nu. 2. ff. de aqua pluu. arcen. Lud. Rom. ff. de aqua plu. arcen. l. ſi cui aqua. §. idem labeo. n. 10. Mar. de Fano.

Fano tracta.qualit.negat probet. nu.15.tom.13.Nell.tract. de cõcord.gloſ.nu.360.nu.3.

Teſtis, qui neſcit originem eius de quo deponit an probet Nell. tractat.de teſtes.nu.198.

Teſtes an debeãt in terrogari de qualitate tẽporis, Bal.c.cum cauſam. nu.54.de teſti.

Teſtis, ut ualeat dictum ſuum deponere debet de tempore poſsibili, Corn.conſi.82.nu.3.

Teſtes de certo tempore mẽtionem non facientes non probant, Nepos tracta.de except.art.19.nume.2. tom.13. Baragot.tract. de teſtibus nu.63. Ioan.Mont. alb. tracta.de defenſ.iuris.§.quia nume.3.tom.13.Claud.in rep.l.Celſus.ff.de uſuca.nu.56.Balb.tract. de præſcrip.num.19.Berta.uerb. teſtes depo. nume.100.

Teſtes quare exigatur, quod de tempore deponant, Butr.c.cum cauſam.nu.22.lib.2.par.2.

Teſtis dictum nõ uitiatur, ſi de tempore non deponant, Nell. trac.de teſti.nu.209.& nu.210. But.c.cũ homines.nu.16. de fide inſtru.& ibbi Abb.nu.4. & Alex.conſ.54. nu.26.lib.1.& conſ.155.num.3. lib.7.& conſ.209. nume.9.lib.1. Feli.c.cũ cauſam. de teſti.nu.43.

Teſtis habere notitiam diei tenetur, quando dies de ſubſtantia eſt, Gemi.tracta.de teſti.nu.209.

Teſtes non tenentur dicere diem, & conſulẽ.glo.l.in ſumma verſ.Memoria.ff.de aqua pluu. arcen.l.1. numero 22.

Teſtes regulariter non habẽt neceſſe deponere de tempore uel de loco, licet ſi fuerint interrogati, & uariant, non datur eis fides; Pau. l.matrem.nu.4.C.de probat.Præpoſ. c.per tuas. nu.6.qui filii ſint legitimi Bertr.conſ.2.nu.43.

Teſtium dicta niſi ex tempore pendeãt abſq; eo valere, Bellem.c.cũ Ioannes de fide inſtrum. num.19.

Teſtes deponentes de facto ſucceſsiuo, non habent neceſſe ad idem tempus ſe referre, Spec. tit. de teſtib.§.6.nume.11.

Teſtes interrogati à iudice de loco, & tempore ſi diſcordent de tempore & loco non ualent, Felin.capit.cum cauſam. de teſtib. numero 43. Abb. c.cum Ioannes. numero 15.de fide inſtrumen.

Teſtes ſi probant aliquid certo tempore celebratum, & teſtes aduerſarii probant idem alio tamẽ tempore, quid iuris, capit. cum tu. Felin.de teſti.nume.4.

Teſtes probare, & concordare de tempore ubi tempus eſt de ſubſtantia contractus, Specul. tit.de teſti.§.6.nu.12.Abb. c.ex tenore nume.3.de teſtibus cogen. Iaſ.ff. de eden.l.1.nu.48.Feder.Senen. tract.de teſtib.nu.47.

Teſtes dicuntur concordare in tempore ſi vnus deponit de tempore incerto & alius de facto ſed de tẽpore non recordatur, Bertran.in loco à præſumptione eiuſdem facti, colum.2.

Te-

Teſtis deponens de tempore quando uerificetur, Bertr. par. 1. conſ. 80. num. 3.

Probatio ſine tempore non inducit tempus, quod neceſſario probandum erat, Fab. de Mont. tracta. de emp. & uend. q. 5. num. 21. tom. 8. Bertran. par. 1. conſ. 1. nu. 26. Ber. uerb. probatio inualida nu. 8.

Teſtis plus creditur dubitatiuè, quã certo deponẽs de tempore, Alex. conſ. 65. num. 4. lib. 2.

Teſtes habẽtes probare ſurreptionẽ gratiæ impetrantis propter intruſionem, oportet, ꝙ probent tempus gratiæ, Bellem. deciſ. 499.

Teſti deponẽti de facto longinquo non ita creditur, ut de propinquo Bar. l. carbonianum §. dies autem ff. de carb. edic. num. 8.

Teſtium fides per tranſcurſum temporis ueritatis obliuione tradita uariatur, Vber. de Bols. tracta. de poſitio. nu. 38. tom. 13.

Teſtis non ita recordatur de longinquo tempore ſicut de recenti. Alber. de Roſat. ff. de Carb. edic. l. Carbonianum num. 5.

Teſtis circa longũ annorum curſum de facili errare poteſt, Ang. conſ. 25. num. 4.

Teſtis in dicto ſuo deponit de loco, & tpe in cauſa ſcientiæ, nil dicit de loco, & tpe non dicitur falſarius, neq. contrarius, Berta. uerb. teſtium punitio nu. 44.

Teſtes quando non uideantur etiã probare de tempore quo loqui uidentur. Bertran. par. 3. conſ. 330.

Teſtis deponens de alio tempore quàm dicat inquiſitio facit indicium, Ang. conſi. 3. num. 2.

Teſtis deponẽs de tempore, de quo eſt quæſtio qualiter debeat probare, Bal. l. data opera, C. qui accuſ. non poſſ. nu. 42.

Teſtis dicens decẽ annos præteriiſſe etiam concludit, quando inceperant, & ſi interrogatus reſpõderit neſcire quo tempore illi. 10. anni inceperint, quid in hoc caſu dicẽdum ſit, Seyſell. l. diuiſ. ff. de ſol. matr. num. 6.

Teſtis deponens de tempore per dictionem circa, non dicitur cõcludenter deponere, Alex. conſ. 149. nu. 16. lib. 5. Rui. uol. 5. conſ. 10. nu. 3. & uol. 4. conſ. 36. n. 6. Cor. conſ. 215. nu. 6. uolu. 1. & conſil. 186. uol. 1. nu. 1. & cõſ. 129. uol. 1. nu. 3. & conſi. 130. nu. 1. uol. 1.

Teſtis deponens de certo tempore, uel circa, quomodo intelligatur illud uerbum circa, Cuman. conſi. 91. poſt prin. 2. uol.

Teſtis deponens per uerbum circa, de tpe ætatis probat tẽpus minus, Corn. conſ. 247. nu. 4. uol. 1.

Teſtis ſi circa negotium principale de ſcientia ex proprio ſenſu corporis deponat, & circa tempus deponat per uerbũ iudicio ſuo, aut æquipollentia uerba probat, Alexan. conſi. 149. nu. 2. uol. 5.

Teſtis deponens uideri ſuo circa tẽpus probat. Corn. conſ. 92. nu. 5. uolum. 1. Rui. in. uolum. 4. cõſ. 69. num. 12.

Te-

Teſtis deponēs de tempore per uerbum circa, non probat, Cor. conſil. 110. num. 1. uol. 1.

Teſtis non probat tps continuatum per dictum à tali tempore citra. Bar. l. Celſus ff. de uſucap. nu. 23. Corn. conſi 211. uolum. 1. num. 2, ſi tamē aliquid deponant per uerbum ſemper, uel continuè, creditur illius dictis, ut ibi.

Teſtis dicens quòd habet recordum 20. annorum non probat, Corne. conſi. 110. num. 1. uol. 1.

Teſtes dicunt, quòd ultra ſex menſes factū eſt, & ultra ſex, quomodo intelligatur, But. c. 2. num. 47. de transl. præla. lib. 1. part. 1. Zabarell. conſil. 107. circ. princ. nu. 7. Iaſ. ff. ſi quis cauti. l. & ſi poſt tres num. 9. & 10.

Teſtis dicēs, quòd ſunt anni. 12 uel ultra, quòd ſunt multi anni, quia dictio ultra pōt uerificari in paruo, ſimiliter dictio multi, Corn. conſi. 21. num. 7. uol. 2.

Teſtis deponens dictione plus, quid operetur, Alber. de Roſ. tract. de teſti, num. 12.

An ualeat dictum teſtis nō deponentis de loco. Bald. conſ. 353. par. 5. nume. 2. Salic. de teſti. l. teſtium, num. 14.

Teſtes, qui dicunt teſtimonium factum in camera, & alij dicāt factū in ſaleta dicūtur differre in loco, & ſic non probant, Corn. conſil. 148. num. 1. uol. 3.

Teſtes de loco dicere debent, Baga. tract. de reprob. teſti. nu. 62. Ber. verb. teſtes depo. nu. 99.

Teſtes exemplo Danielis ratione loci reprobantur, Baragot. tract. de teſti. num. 6.

Teſtis deponēs de loco obſcurè, uel incertè uitiatur eius dictū, Aret. l. hæres inſtitutus ff. de acq. hære. num. 3.

Teſtes ſe reſtringentes ad certū tempus & locum reprobantur, probata abſentia à loco & tempore. Panor. c. ex tenore nume. 7. de teſt. cogen.

Teſtis melius de loco, quàm alio recordari debet, Nell. tract. de teſt. num. 29.

Impugnantur teſtes, qui non ſunt in numero ſufficienti.

Teſtiū numerus de iure diuino qualis debeat eſſe, Pariſ. conſ. 68. nu. 152. uol. 4.

Teſtes quot de iure cōmuni, & quot de conſuetudine ad probandum requirantur, Aluar. rubr. quid ſit inueſtit. c. 1. nu. 5. Pariſ. conſ. 68. num. 154. uol. 4. Gofre. de agnoſ. & alen. lib. 2. nu. 2. & 3.

Teſtium legitimus numerus quādo reſtringendus, & quatenus uerū ſit, Goſred. l. ad teſtium §. ſi quis ff. de teſtam. nu. 72. & 73.

Teſtium numerus facilius augeri, quàm minui permittitur, Bero. c. ſicut, de prob. num. 64.

Teſtes quot requirunt in confectione actus, tot requirūtur in eius reuocatione. Decius l. ſciendum de re-

regulis iuris.

Teſtium numerus nō requiritur ad actum ſolemnizandum, qui aliàs requiritur ad probandum, Corn. conſ.307.nu.6.vol.3.

Teſtium pluralitas neceſſaria eſt vbicunque in materia producendorum teſtium deuētum fuit, Barb. c.olim,nu.26. de lit.conteſt.

Teſtium numerus ſolemnis quare exigatur, Sal. C. de fideicommiſſ.l. quæſtionem,nu.5.

Teſtium pluralitas quando requiratur timoris, ſuſpitionis, vel corruptionis, Corn.conſ.233.num.6. volum.3.

Teſtes requiruntur in diuerſo numero ſecundum diuerſitatem caſuum, glo.c.pluralis, de reg.iuris, in ſexto.

Teſtes deponere debent de actu, & quot requirantur in actu pro ſolemnitate, Soc. conſil.254. nu. 2. volum.2.

Teſtes reproban. ſi à lege certus numerus introductus non fuerit, Baragot.tract.de teſti.nu.91.

Teſtes tot nu. deſiderari ad indiciū & coniecturam proban. quot ad veram, & directam probationem Cum. ff. de leg. 2.l.cum proponebatur, num.6.

Teſtes plures ad veritatem neceſſarij ſunt, Monac. tract.de defenſ.iur. num.1.

Teſtes plures in probando facto requiri.Bellem. c. Nihilominus,3. q.9. nu.1.

Teſtes quot ſufficiant in declaratione delicti aſcripti. Alb.de Roſ.de aſſign.liber.l.aſſignare,nu.2.

Teſtes quot requirātur quando dominus ſeruo ſuo libertatem dat. Io.Monach. tract.de defenſ. iur. num.11.

Teſtis ad probādum ſcientiam ſcholaris contra doctores quot requirantur, Rebuff.tract.de priuileg. ſchol.priui.1.nu.5.to.5.

Teſtes in rebus apochæ pro obligando ruſtico quot neceſſarij ſint, Bellem. c. licèt vniuerſis de teſti. & atteſta. nu.2. & 3.

Teſtes quot & quales cum notario ad inuentarij confectionem adhibeantur, Vital.trac.clauſula.c. nihil innouari, num.19.

Teſtium numerus, quid operetur, & quot in plurali locatione dicatur contineri, Alb. de Roſ.ff.de teſti. l.vbi numerus.nu.1.

Teſtium numerus quotus eſſe dēat vt ſufficiat, Bar circa materiam teſtium ver.dictum eſt, Soc.conſil. 229.nu.4.uol.2.Igne.l.1.§.ſerui. appell.nu.104.par.1.ad ſilla. Ber. ver. teſtes quot & quales, num.1. Paul.de Caſt.l.1.nu.3.C.de teſt.

Teſtes duo, an & quando faciant plenam probationem, Specu.titu.de iura.dela.num.2. Bal.ſuper feud. c.1.§.ſi quis. ſi inter dom. & vaſ. num.18. Imol.conſ.147. num.2. Corne.conſ.261.num.2.uol.1.& conſ.55.nu.9.uol.4. Affl.cap.2. ſi de inueſt.inter domi. & vaſall. num.primo. Alexan. conſil.147. num.9.uol.4. Afflic.c.2.ſi de inueſt.

ueſt.inter dom.& Vaſall.lis.oria. not.2.Bertran.part.2.conſ.292. numero 1.

In ore duorum, vel trium ſtat omne verbum,quod fallit. quando etiā dictum vnius multum operatur, Hippol.in ſing 47. incipit in ore duorum,Bart.Cepol.conſ.61.nu mero 7.

Teſtium numerus ubi non exigitur ſufficiunt duo, vel tres teſtes, de teſti.c.licet vniuerſis. col.1.gloſ. verbo & hoc l.quidam.§.ſi uolue rit.de feud. Butr.in tract.de teſt. nu.15. tom.13. Baragot. tract.de reproba.teſtium. nu.92.tom.13. Fulgoſ.C.de fideicōmiſſ.l.ſi pro-bauerit.nu.1.Iſer.titu.ex quibus cauſ.feu.....nu.2. lib.3.in rubr. Aluarot.rubr.quot teſtes ſint ne ceſſarii ad probandum feu. Igne. §.quod autem.nume.2.

Ad probandum duo teſtes ſufficiūt, vel tres niſi in aliquibus caſibus regularibus,vbi plures requirun-tur. 4.q.3. cap.teſtes. §. ſeq.poſt med.col.2.1.q.4.§.1.col.3.Hoſt. rub.de teſti.nu.4.in ſumma, Ne-pos trac.de excep.num.50.Nell. trac.de teſt.nu.73. & l. ubi nume rus.ff. de teſti.c.in omni.de teſti. Spec.de teſtib.§. reſtat. de nu.in princ. Pau. conſ. 303. Iudex eſt. Cum.ff.de teſt. l.hæred.Zabarel. c.ex inſinuatione. de proc. nu.1. col.3.Abb. c.ſuper eo,num.7.de conſangui.& affi. & uol.1. conſ. 16.nu.1.Imo.conſ.91.nu.1.Barb. c.licèt cauſam. nu.96.de probat. Corn.conſ.105.nume.4.uol.7.& conſ.33.nu.14.uol.2.Iaſ.de acq. hæred. l.nec is,nu.9.Afflic.deciſ. 72. num.5.Socin.Iun.conſ.148. nu.9. & conſ.71.num.5. uolu.2. Boer.q.101.nu.7.par.1.

Teſtibus de duobus qūo euangeli-ca auctoritas intelligitur, Ioan. And,in nouel. c.licèt. col.4.circa medium,verſ.quia licèt de teſti.

Teſtes duos iure pontificio ſuffice re,Bellem.c.licet uniuerſis.de te-ſtib.& atteſta.nume.4.

Teſtibus etiam duobus nō abiectis an credendum, Bertran. part. 2. conſ.291. nume.1.

Teſtes duos ad deciſionē cauſę ſuf-ficere, Bellem. ca.quod uerò nu-mero 1.2.q.4.Hippol.conſ.31.nu mero 1.vol.1.

Teſtes duo in criminalibus, ſicut in ciuilibus ſufficiunt, Dec. l.iuris ignorantia. C. qui admit. nu.24. Alber.de Roſ.2. c.col.2.fol.187. Anch.2.q.5.c.quod verò.num.1. & 7.col.1.& 4.

Teſtes duo ſufficiunt ad probādum inueſtituram,Afflic. c.ſi tres,uel plures de pace tenen. not.1.

Teſtes duo de actu deponentes ple-nè probant ſecus ſi de ſcriptura, Rebuff.trac.de Chirograf. art.2. nume.7.tom.1.

Teſtes duo ſufficiunt in contracti-bus de iure communi,Socin.Iun. conſ.12.nume.3.vol.7.

Teſtes duo ſufficiunt, niſi contra-ctus excedat. 50. libras au. Boer. q.118.nume.2.par.1.

Teſtes duo requiruntur in cauſa Iudei ad conuincendum Chriſtianum, Butr.c.uniuerſis nu.1. de teſti.lib.2.par.2.

Teſtes duo probāt in actib. grauiſſimi præiudicij, Abb.c.quoties de teſt.n.1.Fel.c.quoties. de teſ.n.1.

Teſtes duo in arte medicinæ requiruntur, Cępol.conſ.61.nu.6.

Teſtes duo ſufficiunt ad probandū aliquod delictum, Corne.conſil. 197.nu.6.uol.2.

Teſtium trium interuentum probatur per duos teſtes Pau. de Caſt. l. comperationes nu. 8. C.de fide inſtrumen.

Teſtes ad minus duo corā arbitro in cauſis magnis requiruntur, Io. de Peruſ.tracta. de arbitr. ca.12. lib.9.nu.7.uerſ.unde. tom.12.

Teſtes plures, quàm duo, in quibus caſibus requirantur, Specul.titu. de teſti.§.1.nu.1.Monac.tract.de defenſ.iur.§.quia nu.10.tom.13. Ioan.de Graſ.tract.de arbo.in 5. princ.§.plena num.2.tom.12.

Probatio per tres teſtes facta an ſit contra ius diuinum, Bero.c.ſicut num.14.de proba.

Teſtes tres in quibus caſib.requirātur, Butr.tract.de teſtibus nume. 16.Feder.Schen.tracta. de teſtibus.nume.64.

Teſtibus tribus ſtandum eſt.Socyn. iun.conſ.159.nu. 8.uol.2.

Teſtes quot in cōfectione inuētarij interuenire debeant, Nepos trac. de ex cept. num.49.

Teſtes tres in inuentario requirunt Bertac.uerb. teſtes quot, & quales num. 49.

Teſtes plures duobus pro forma requirens quando ualeat, Bero.rub. de prob.num. 27.

Teſtes tres ex conſuetudine neceſſariò requiruntur, an ſit contra ius naturale, & diuinū. Bero. c. ſicut, de prob.nu.41.& 44.

Teſtes plures ultra duos ex conſuetudine propter ſuſpitionem falſitatis & corruptionis requirunt, Bero.c.ſicut.de prob. nu.40.

Teſtes quatuor concordes ſufficientiſſimè probant, Ruin.conſil.74. nume.2.

Teſtes quatuor ſufficiunt ad excuſationem probandam, Rebuf. tra cta.de excuſ.num.27. & 32.

Teſtes quatuor ſufficiunt ad uitandam multitudinem, de teſti.c.cū cauſam.colum.4.

Teſtes quinque in certis caſibus requiruntur, glo.l.teſtium. uer.præſto.C.de teſt.

Teſtes quinque requiruntur ad probandū ꝙ emphyteuta ſoluit cenſum, Sal.l.2.q.8 C.de iur.emph. & l.teſtium. C.de teſt.

Teſtes quinque requiruntur, ut legitimè probet culpa uaſalli, Aluar. rub. quot teſtes ſint neceſſarij ad probandum, Fen.Nigra.c.1.n.1. Feder.de defen.libr.1.titu.21. §. 1.num.1.

Teſtes quinque adhibendi ſunt, cū quis per epiſcopum ſeruum manumiſit, Fed.Schen. tractat.de teſti.num.65.

Teſtes quinque adeſſe debent cõtra ctui libram auri excedẽti, cum in ſcriptis à literarum imperito cele bratur, Feder. Schen. tracta. de te ſti. nu. 60.

Teſtes quinque requiruntur loco probationis per inſtrumentũ fiẽ dæ ex forma ſtatuti. l. teſtium. C. de teſti. Abb. c. ſicut in te, de pro ba. Hippol. ſingu. 157. & in rubr. C. de proba. nu. 38.

Teſtes ſeptem, vel plures in quibus caſibus requirantur, Boer. tracta. de teſti. nu. 18.

Teſtes ſeptem deponen. aliorum cle ricorum requiruntur. Nell. tract. de teſt. nu. 83.

Teſtes duodecim requirũtur in pur gatione epiſcopi, Spe. ti. de teſti. §. 11. nu. 5.

Teſtes quindecim requiruntur ad probandum excellentiam alicu- ius. Alexan. l. cum quid. ff. ſi cert. petat.

Teſtes 15. quando neceſſarii ſunt, Fed. Schen. tract. de teſt. nu. 63.

Teſtes quot requirantur ad depo- nen. Papam, uel Cardinalem, Bar bat. tracta. de teſtib. Card. q. 7. tom. 2. nu. 4.

Teſtes contra epiſcopũ quot requi- rantur, Pau. conſ. 303. Iudex eſt.

Teſtes quot requirãtur in cauſa cri minali ad deponẽdum epiſcopũ, Berta. tracta. de epiſ. §. de cauſa. nu. 3. & 4. tom. 2.

Teſtes quot requirãtur ad cõuincẽ dum Cardinalem, Zabarel. c. ex geſtis. de cle. non reſid. nu. 4. co- lum. 2. Nell. tracta. de teſti. nume. 83. & Fer. Cur. tract. de vltim. ſi. iur. nume. 242. tom. 1. Anchara. ca. ex geſtis. de cleric. non reſi- den. in 6.

Teſtes 26. in depoſitione Diaconi Cardinalis requiruntur, Nell. tra cta. de teſt. nu. 83.

Præſul. non damnatur niſi 72. teſti. Presbyter autem niſi 44. Diaco- nus verò Cardinalis niſi 23. infe- rioris autem gradus clerici niſi 7. teſtibus conuicti nõ debent con demnari. 7. q. 4. c. Præſul. col. 3.

Teſtes 72. vbi, & quando requiran- tur, Nepos tracta. de exceptio. nu me. 51.

Teſtes contra Cardinales requirun tur 72. & nõ idonei. Berta. verbo teſtes quot, & quales. nu. 45.

Teſtes 44. in depoſitione presbyte- ri Cardinalis requiruntur, Nell. tract. de teſt. nu. 82.

Impugnatur teſtis, qui aſſerit ſe aliter dixiſſe, quàm ſcri- pſerit Notarius.

Teſtium dicta probanda per ſcri- pturam Notarii, Abba. c. dilecti. nu. 8. de accuſ.

Teſtimonium in ſcriptura ſtat. Sey ſel. l. pactum. C. de pac. nu. 2.

Teſtis ſi dicat, quòd aliter ſcriptum fuerit, cui ſtetur, Bar. l. in exercẽ- dis. nu. 2. C. de fid. inſtrum. & l. 1. §. ſi quis negauerit. nume. 14. ff. quemadmodum teſta. aper. Bal. con-

conſi.385.par.5.num.1.Butr.ca. ad audientiam.nu.17. de præſcriptio.lib.2.part.2.Zabarel. clem. de hæret.1.§.verum,el 2.num.7. Abb.c.cum cauſam.el 1.num. 23. de teſti.& c.ad audientiam.nu.7. de præſcrip.Imo.de hæret.clem. 1.num.21.Nell.tract. de teſtibus num.246.251.254. & 54. Franciſ.Cur.tract.de teſti.nu.48. tomo 13.Butr.tract.de teſti. nu.53. tomo 13.Fely.c.ad audientiã. de præſcrip.num.9.Hippol.l.1.§.ad quæſtionẽ.ff. de quæſtio. nu. 10. Fran.Cur.tract.de teſt. num.85. Capic. deciſi. 61.nu. 5.Aim.conſil.74.nu.3. Bertac. uerbo teſtes depo.nu. 153.Fel.c. cum cauſam de teſtibus.uerſic.ſi autem teſtis. num.59.

Teſtes ſi dicant aliter fuiſſe ſcriptũ, quàm fuerit actum an inſtrumẽtum reddant falſum,Bart.l. 1.§.ſi quis negauerit.nu.10.ff. quemadmodum teſta.aper.

Si in ſcriptura Notarii reperiatur teſtes dixiſſe inquiſitionem ueram eſſe,& duo teſtes atteſtantur, ſe nunquã dixiſſe quomodo intelligãtur,Bal.conſ.281.par.2.nu.2.

Quid ſi teſtis,qui deponit falſum excuſet ſe dicendo ꝙ notarius aliter ſcripſit,quã ipſe dixerit, Nel. tracta.de teſti.nu.251.Fely. c. ad audientiam.de præſcr.nu.10.

Teſtis quando negat ita depoſuiſſe, prout notarius ſcripſit dũ tractatur de falſo,ſtabitur potius dicto ipſius teſtis,quàm notarij.Gram. deciſ.60.nu.18.

Teſtis ſi de falſo accuſatur,& dicat, ꝙ notarius aliter ſcripſerit, quã ipſe dixerit, ĩ iſto caſu ſi alia non concurrãt contra teſtẽ non creditur ẽt notario cõtra teſtem nec è cõtra,Hippol.conſ.74.nu. 10.vol.1.Capic.deciſ.94.nu.1.

Teſtis ſi de falſo cõuincitur, nihilominus ſi ita dixiſſe negat prout notarius ſcripſit,non poteſt puniri ex illa ſcriptura de falſo criminaliter,Aret.l.qui curaſſe.§. item Põponius.ff.de iur.iur.nu.28.

Teſtis perſonæ multũ notabili aſſerenti ſe aliter dixiſſe magis creditur quàm notario,Capic.deciſio. 61.nu.6.

Impugnatur teſtis, quia locutus fuit cum parte vel promiſit certum quid teſtificari.

Teſtis ante depoſitionem loquẽs fatuus eſt,Alber.de Roſ.trac.de teſti.§.conſequenter.nu.27

Teſtis ſi dicit ſe velle teſtificari cõtra varietatẽ an probet,ſi nõ probetur aliter, ꝙ falſum depoſuerit, Alex.conſil.179.volu.2.Franciſ. Curt.tract.de teſt.nu.107.

Teſtis ante publicationem dictum ſuum reuelare nõ debet. Paui.tracta.de uiſita.q.7.par. 2. nu.23.tomo 3.Saly.ff.de teſt.l. qui falſa. nu.4.Fulgoſ.ff.de teſti.l. qui falſo.nu.1.

Teſtis repellitur,q vtriq; parti propalat

palat dictum ſuũ, uidelicet ſeparatim cuilibet dicẽdo ſe ſcire, ut producatur in teſtem, Specul. de teſtib. §. 1. uer. licèt, quod labeo, Steph. tracta. de teſt. nu. 87.

Teſtis licèt extraiudicialiter afferat coram partibus id quod teſtificari intendit in iudicio per hoc non detrahitur de eius dicto, quin ualeat teſtimonium ſi poſtea idẽ teſtificetur. Butr. c. 2. num 6. de capell. mona. lib. 3.

Teſtis ſi allocutus eſt partem ante teſtificationem, utrum diminuatur fides illius, Fel. c. præterea. de teſtib. cogen. num. 11.

Teſtes ne decipiant producentem promiſsionibus cauendũ eſt, Specul. de proba. iud. cir. 1. prin. uer. circa partes.

Teſtis qui promiſit teſtificari an debeat repelli, Bald. l. data opera. C. qui accuſ. non poſſ. Hippol. l. 1. ad l. Corn. de ſica. in princ. & ff. ad l. Corn. de falſ. num. 9.

Teſtis ſi dicat in præſentia partis, ꝙ erat dicturus in iudicio an uitietur eius dictum, Fel. c. fin. de teſt. cogen. nume. 6.

Teſtes de ueritate ſuſpectos facit primo eos coram teſtibus cum iuramento extra iudicium confiteri, Pindar. tracta. de teſti. l. 2. c. 2. num. 4. tom. 13. Abb. c. dilectus. num. 7. de capel. monac.

Teſtes qui iactabantur ſe ſiue ueritatem ſi recedant non probant, Bal. l. non ignorat. nu. 8. C. de fructi. & lit. expenſis.

Teſtes ſi extra iudiciũ iactauerint ſe ſcire ueritatẽ, ſi ante depoſitionẽ receſſerũt, uel mortui ſunt uolẽs eos producere, & quod ꝑ eos non potuit probare in expenſis non condemnabitur, Lanfranc. tract. de ſponſ. num. 22. tom. 14.

Impugnatur teſtis ex eo, quia fuit ſemel reprobatus.

Teſtis ſemel reprobatus in una cauſa an poſſit per alium in alia cauſa produci, Gloſ. l. ſi uteris. C. de fide inſtru. Bagarot. tract. de teſti. nu. 85. Spec. tit. de teſti. §. 10. nu. 9. Alb. Roſ. C. de teſti. l. ſi quis teſtibus. nu. 4. Butr. c. teſtimonium. nu. 18. de teſti. lib. 2. par. 2.

Teſtis poteſt repelli a teſtimonio ſi probatum fuerit alias fuiſſe repulſum, Abb. c. ſuper eo. nu. 3. de dec. Fel. c. teſtimonium. de teſt.

Teſtes reprobati per alios non ſunt iudicandi idonei, Pariſ. conſi. 13. num. 20. uolum. 3.

Teſtes quibus de cauſis reprobentur, & de reprobatione communia.

Teſtes quibus in cauſis reprobãtur, de teſti. c. ſi quis teſtium. colu. 1. & c. ex parte. colu. 3. Spec. de teſtib. §. ſępe teſtes. Doctor. auct. q ſemel. C. de teſti. Spec. de teſti. §. ſæpe. Sal. l. ſi quis teſtium. de teſt. Alb. de Roſ. ff. ſuper rub. num. 8.

But.tract.de teſt.nu.1.& per totum.to.13.Bar.conſ.111.incipit quæritur.Anch.c.quoties alicui. de teſti.nu.3.& c.ſuper eo.de teſti.num.3. Iacob. Gentil. trac.de ordi.iudi.§.fin.num.47.tom.12. Fede.q.220.num.4. Barb.conſil. 27.num.65.Corn.conſ.108.nume.5.vol.1.& conſ.172.nu.15.uol.2.Papien.infor.oppo.contra teſtes.Curt.iu.conſ.166.nu.17. par.2.Lamber.art.1.q.21.prin.2. par.lib.2.nu.6.Rebuf.tract.de re prob.art.vlt.nu.4.to.3.Bero.capit.licet cauſam.de probat.num. 19.Berta.uerb.teſtium impugnatio.num.1.

Teſtis poteſt etiam ſola naturali ratione conuinci, Bertac. conſ.37. nu.33. Nel.trac.de teſt.num.116.

Teſtis idoneus non dicitur, qui timet deponere ueritatem, Bald. l. eos.in fi.C.de teſti. Steph. Aufr. trac. de teſti.nu.51.Baragot. tra. de teſti.nu.51.

Teſtis nimis animoſus redditur ſuſpectus, idem in iudice nimis animoſe procedente, Av.conſ.2.n.2. Gram.conſ.165.nu.3.in ciui.

Teſtes deponentes in dicto quando faciant probationem,Bar.l.ad monendi.ff.de iur.iur.nu.4.Bal.c. cum cauſam.nu.24.de teſt.

Teſtis concitans negatiuam de facili non coartabilē redditur de falſo ſuſpectus,Ai.conſ.75.nu.25.

Teſtis percunctatus, qui dicatur, Igneus.l.3.§.ſi quis tab.num.22. par.1.ad ſillan.

Teſtis repellitur propter percunctationem,But.c.ultra.num.2.de teſti.li.2.par.2.

Teſtium eſt minor copia, quàm iudicum, Spec.de leg.§.8.in fi.

Teſtium literatorum minor eſt copia ruri,quàm in ciuitate, ideo requiritur minor ſolemnitas, Bal.in auth.ſed nouo iure. C.ſi cer.pet. verſ.vlt.nu.6.

Teſtium copia minor habetur in rure, quàm in ciuitate, Auct.ſed nouo,& ibi Bal.ult.no. C.ſi cer.pe. & in l.qui.C.de teſt.

Teſtis quare facilius repellatur q̃ iudex.But.c.cum B.nu.14. de off. deleg. lib.1. par. 2. Immo facilius iudex repellitur, quàm teſtis. Tiraqu.tract. cauſſa ceſſant. par.1. 239.poſt Specul.de legat.§.excipi poteſt.

Teſtes ea ſuſpitione reprobantur, quia iudices, Baragot.tract.de teſti.nu.78.

Probatio in contrarium non admittitur contra perſonam legaliſſimam Hipp.l.1.§.fin.num.11.ff.de quæſtio.

Teſtis, qui imperſonaliter deponit non probat, Dec.conſ.173. col. fi.uerſ. poſtremò.

Teſtium reprobatio non admittitur in cauſa ſummaria, Fely. poſt alios.c.ueniens.nu.58. de teſt.ui de ſup.in uer.teſtes inhabiles, an & quando probent, & uide per Capic.dec.55.nu.2. per totum.

Tetis ſeriatim referens factum antiquum prout de facto fuit factum præ-

præſumitur ſubornatus. Corne. conſ. 18. nu. 12. vol. 2.

Teſtium repulſa non admittitur in eã attentatorum, Affl. deciſ. 351.

Teſtium repulſa non admittitur, quando teſtes recipiuntur ex abũdanti Fel. c. cum ordinem. nu. 5. in fi. de reſcrip.

Teſtis impropriè loquens non probat, Bart. l. 1. C. de vſufr. Doct. l. teſtium. C. de teſti.

Teſtis infinitè loquens non concludit ad cauſam ueriſimilem, Corn. conſ. 299. nu. 6. vol. 1.

Teſtis alternatiuè deponens, nõ probat, Rui. uol. 4. conſil. 18. numero quinto.

Teſtis iurans nil deberi illi contra quem eſt depoſiturus, ſi probatũ ſit poſtea quòd ſit debitor, an habeat obſtare, Hom. cõſ. 242. n. 32.

Teſtis depõnens cum dictione diminutiua non probat, Balb. tract. de præſcr. nu. 13.

Teſti, quando ſufficiat, quòd in genere deponat, Nell. tract. de teſti. num. 76.

Teſtis generaliter interrogatus, generaliter depõnens probat, Bart. l. 1. §. diuus. el 3. ff. de quæſt.

Teſtibus inſtrumenta, & teſtibus teſtes impugnari, illud quatenus uerum habet, Bellem. c. tertio loco, de proba. nu. 23. & 24.

Teſtis, qui deponit. Ita ſolebam facere non probat, Corn. conſ. 89. nu. 5. vol. 1.

Teſtis ratione malarum computatio num gradum reprobat, Barag. tract. de teſti. nu. 6.

Teſtes inopinati recepti non probant, Hipp. in pract. §. diligenter. num. 147.

Teſtis probat per metum depoſuiſſe, eo ipſo, quod eius detẽtio probatur. Amod. de Caſtell. tract. de ſindi. nu. 158. Catal. trac. de ſind. nu. 152. to. 4.

Teſtis ſuſpicio aliquando ex eius dicti qualitate comprehẽditur, Barba. conſ. 25. num. 12. vol. 2.

Teſtis ſi deponat per dictionem taxatiuã an probet, Bar. l. 1. in prin. col. 1. ff. ſi quis ius dicen. non obtemp. Imo. c. licet. colu. 4. de probat. Iaſ. l. omnibus. ff. ſi quis iuſdicen. non obtempe. numero 12. parte 1.

Teſti poteſt opponi, quicquid põt iudici, ſed minor cauſa repellit iudicem. Spec. de leg. §. excip.

Teſtes appoſiti in teſtamento ſi quis dicat eſſe inhabiles quia ſerui, an ſufficiat probare, quòd nũc ſunt, Paul. de Caſt. nu. 2. 5. & 6. l. 1. C. de teſta.

Teſtes an ſufficiat probare inhabiles de pręſenti, ut ſic præſumantur fuiſſe inhabiles tempore contractus celebrati, quando requirebatur ad ſolemnitatem actus, Pau. de Ca. l. ad teſtium. §. conditionem. nu. 2. ff. de teſt.

Teſtes quomodo poſsint deficere in probationibus ſecundum formã canonum, Butr. c. quoties, nu. 11. de purga. can. li. 5.

Teſtis impugnatur ſi ĩterrogatus dicat

cat, quòd res non potuit aliter ſe habere ſi per rerum naturam appareat aliud eſſe poſſe, Bald. conſ. 81. par. 3. nu. 1.

Teſtimonium eorum, quibus fides non fuit habita intelligitur reprobatum, Fulg. ff. de his qui no. infa. l. Lucius Titius. nu. 2.

Ad teſtem perfectum duo concurſum debent, quibus deficientibus non ualet, quod agitur, Spe. ti. de teſt. §. 1. nu. 92.

Teſtis inſtrumentarius impugnari an poſſit, & an probet ſemiplenè, Ber. par. 2. conſ. 300. nu. 4.

Teſtimonia, quare poſſint reprobari, & perſonæ. Cyn. C. de teſ. l. ſi quis. num. 12.

Teſtium fidei detrahitur trib. caſib. But. c. 3. nu. 26. de cauſ. poſ. lib. 2. par. 1.

Teſtium ſubſtantialia, quæ ſint, ut ſibi credi debeat in omnib. & ſingul. Bal. ſuper feu. in rub. de controu. inueſt. nu. 4.

Teſtis dictum reprobari pōt, licèt eius pſona approbetur & an poſſit recuſari, qui accuſatus eſt, Im. de off. deleg. c. 1. 1. & 9. nu. 68.

Teſtes ſi fuerunt examinati pro Titio, & depoſuerunt pro ipſo, & cum a teſtibus non poſſet explorare ueritatem facit clam a notario oſtendi an per hoc atteſtationes perdant robur ſuum, Bal. c. in nomine domini, nu. 8. de teſti.

Teſtes de pręterito in his, qui tēpore uariantur non probant de pręſenti Sal. l. ſi non ſortem. §. libertus, de cond. indeb. num. 9.

Teſtis unius dictum fidem alterius debilitat. Soc. iu. conſ. 99. nu. 2. uol. 2.

Teſtium dicta arguere an quis poſſit, C. de teſti. l. ſi quis. nu. 4.

Teſtificatio reciproca locum non habet ſi habet quæſtionē de ſtatu cum aliquo, Bar. l. Athletæ. §. amplius, nu. 2. de excu. tu. & cur.

Teſtium actionem, uel cauſæ diffinitionem ſi pars ſuſpendi petat, do nec poſsit habere teſtes ſuos ultra marinos captos, uel infirmos, uel aliter impeditos, Io. Andr. in Nouel. ca. ultra tertiam, col. 3. in prin. uerſ. tertio quæro. de teſti.

Teſtis ſuper primis capitulis de iure canonico nec in cauſa principali, nec accuſationis examinari poteſt ſecus de iure ciuili, Bapt. de Sancto Blaſ. tract. de contrad. iur. cent. 15. to. 1.

Teſtis ſi deponit de tempore an poſſint fieri articuli de directo contrarij de alio tempore, Anch. c. ex tenore de teſti. nu. 5.

Teſtes ſuper eiſdem articulis ad diuerſos effectus recipi poſſunt, Bero. c. ſolicite. de reſt. ſpol. nu. 43.

Teſtes probant deponendo pro parte, vbi etiam vnum componitur ex partibus, ſi ſint ſuper partibus conteſtes, licet non ſint ſuper toto, But. c. feries, nu. 7. de teſti. li. 2. par. 2.

Teſtis in cā executionis per tertium opponentem produci pñt ſi non interſuerint primo iudicio, Spec.

de teſti. §. ſatis utiliter, uer. quid ſi a ſententia.

Teſtes quando ſunt pares an alij ad mittantur, Feder. de feu. li. 1. ti. 1.

Te§. primo.
ſtis in conſpectu eſſe debet, l. prę ſentiam requirēte, Igne. l. 1. §. hoc autem nu. 76. §. 1. ad ſillan.

Teſtes noui poſſunt examinari ſup orientibus ex eodem facto, ſi primi non fuerunt interrogati, Bald. in Margarita, ver. articuli.

Teſtes recepti ad probandum articulum de directo contrarium an debeant eſſe plures, Ancha. c. ſeries, de teſt. nu. 5.

Teſtis unus ſurrogatus loco alterius propter cauſam ad actum inchoa tum aliàs teſtes de geſtis in eorum præſentia interrogare debet, Nel. trac. de teſti. nu. 104. Paul. de Ca. l. cum antiquitas, num. 6. C. de teſtamen.

Teſtis, qui pro me eſſe non poteſt; nec etiam contra me, Bagarot. tracta. de reprob. teſtium, nu. 26. to. 19. Hippol. l. vnius, §. ſeruus nec ſi, nu. 4. ff. de quæſt.

Teſtium obiectiones quo iure ſint cauſatæ, Cor. conſ. 241. nu. 6. uolum. 4.

Teſtes admittūtur ad probationem deponen. teſtium primorum, Ancha. capit. cum olim. el primo, de priuil. num. 4.

Teſtibus quib. non obijciatur, Cor. conſ. 196. nu. 1. uol. 1.

Teſtiū approbatio facta per iudicē alios reijciendo non prīt demum reijci prætextu affinitatis, uel alterius æqualitatis, qui nō faceret eos eſſe oī exceptione maiores, Gramm. conſ. 43. nu. 45. in ciuil.

Teſtium dictis non contradicēdum ſed illi potius reprobādi, Rebuf. trac. de reprob. art. ult. numero 1. tomo 3.

Teſtimonij refutandi ceſſante cauſa ceſſat effectus, uidelicet refutatio, Tiraq. cauſa ceſſante par. 1. nume. 239.

Si probaui per tres teſtes, ubi ſufficiunt, parum prodeſt aduerſario meo, obijcere contra unum, uel appellare, Innocē. cum ſuper eo, de appell.

Probatū aliquid ſi ſit per tres teſtes quorum unus eſt infamis, ſi opponatur ei exceptio infamiæ non eſt admittendus, Iaſ. ff. de eden. l. prætor ait. §. cogentur, nu. 11.

Teſtium reprobationes dicuntur odioſæ, Zabarel. c. licèt dilectus, de teſti. nu. 1. col. 2. But. poſt Hoſtien. c. de teſti. nu. 8. & ibi Imo. nu. 9. & ibi per Abb. nu. 4. Capic. deciſ. 62. nu. 5. Gui. Papa q. 50. in princip.

Teſtes ad reprobandum quid agendum ſit, But. uer. teſtium reprobatio, num. 3.

Teſtes mortui poſſunt obijci, But. c. præſentata, nu. 12. de teſtib. li. 2. par. 2.

In perſonam teſtium mortuorum poteſt obijci c. præſentata, nu. 13. de teſtibus.

Probationes reprobatoriæ debēt eſſe

ſe in ſuperlatiuo gradu, Philip. Prob. ca. 2. nume. 11. de teſtibus in 6.

Teſtes reprobatorij, quid debeant concludere, Prob. in Io. Mona. c. 1. nume. 11. C. de teſti. Curt. Sen. conſ. 55. nu. 20

Teſtis nõ dicitur obiectatus, niſi appareat de ſuſpitione tempore depoſitionis, Corn. conſ. 298. nu. 3. uol. 1.

Teſtes reprobatorij an contra probatorios concludant, Imo. conſi. 59. nu. 1.

Teſtis contra quem crimen opponitur, an repellatur, Butr. c. teſtium nu. 16. de teſtib. lib. 2. par. 2. Paul. de Caſt. l. ſi quis nu. 6.

Teſtem quando is, contra quẽ producitur poſsit, vt inhabilẽ reprobare, Salic. C. de teſti. l. ſi quis teſtibus, nu 9.

Teſtibus quare fides adhibita non ſit, iudex in actis ſcribi facere nõ tenetur, Nel. trac. de teſti. nu. 219.

Teſtes utrũ poſsint allegari omnes de vna ꝓuincia, ciuitate, loco, uel parẽtela, Capic. deciſ. 138. nu. 2.

Impugnari poteſt teſtis tã à iudice, quã à parte & an in parte tantum impugnari poſsit.

Teſtes aliàs legibus, aliàs iudicis officio repelluntur, Azo in ſumma de teſtibus in rub. nu. 9. Placen. tracta. de iudi. ti. 7. nu. 2. tom. 12. Ruin. conſil. 158. colum. 5. nume. 21.

Teſtes ipſo iure nõ repelluntur, ſed ope exceptionis, glo. & Ange. auth. de teſti. §. ſancimus uer. Nota ſingulariter, Berta. verſi. teſtiũ impugnatio nu. 104.

Teſtis inhabilis impugnatio an poſſit fieri ad petitionẽ producentis an uerò ſolum fiat officio iudicis Paul. de Caſt. cõſ. 246. nu. 2. uol. 1. Imo. de conſue. c. cum dilectus nu. 34. Iſer. c. 1. nu. 5. li. 3. ti. quos teſt. ſunt neceſ. ad probã. in ueſt. Ripa. ff. de damn. infec. §. hoc autem iudicium nu. 66. Boer. q. 321. nu. 4. par. 2. Berta. uerb. teſtes qui eſſe. poſſ. nu. 2.

Actor, uel reus, ſi ſit criminoſus, an poſit obiicere teſti. ꝙ iſte eſt teſtis criminoſus, Bald. de teſti. ca. teſtimonium, nu. 10.

Teſtem non idoneum iudex poteſt ex officio repellere etiam ſi pars nihil opponat, Fel. c. nulli de acc. nu. 2. quæro extra gl. & c. intimauit nu. 6. de teſti. uer. ulterius dicit, Steph. Aufr. trac. de teſtib. nume. 52.

Teſtem iudex non niſi rogatus reiiciat Bellẽ. c. ſuper eo de teſti. & at teſta. nu. 7. fallit, ut nu. 3.

Teſtium qualitatẽ debet iudex ex officio inueſtigare, Bald. l. 1. §. ſi curatore. ff. de magis. Nel. tra. de teſti. nu. 44. Steph. Aufr. tract. de teſti. nu. 57. tom. 13. Barbat. 47. nu. 20. Rebuff. tract. de reprobat. arti. 4. nu. 1. & 4. tom. 3

Teſtem ex officio põt repellere iudex,

dex,Bellem.ca.quęrendum nu.6. 2.q.1.Bal.c.literis nu. 2. de teſti. Fel.c.cum I.& A. de re iudi. col. 3.Mill.verb.teſtis nu.76.Bertac. verb.teſtes,qui eſſe poſſ.nu. 162. & nu.83.& nu.8.

Teſtis etiam non obiectatus, qui ex actis apparet ꝙ eſt cõſanguineus partis producentis, non probat, & poteſt ipſum iudex ex officio repellere, in cuius conſideratione eſt, quanta fides ſit in teſtibus adhibenda,Butr.ca.cum dilectus nu.33.de conſuet.li.1.par.1. Afflic.c.1.§.ſacramẽta in gl.de conſuet.rec.feud.

Teſtis deponens conditionaliter,& qualificatè ꝙ debet cum illa conditione acceptari,Soc.conſi. 56. nu.15.vol.4.

Teſtium repulſa eſt defenſio,Afflic. deciſ.351.nu.2.

Teſtes reprobantur uoluntate eius contra quem coram arbitro producuntur,Baragot.trac. de teſti. nu.94.

Teſtes & inſtrumẽta, an ꝓ parte acceptari poſsint, & pro parte non. Nell.trac.de teſti.nu.229. Ab.c. fi.nu.2.vt lit. non conteſt. Arch. 37.diſtin.c.ſi quid veri.nu.2.colum.1.

Reprobatio teſtium coram quo fieri debeat.

Teſtes produci poſſunt etiam corã arbitris recuſatoriis. Specu.ti.de recuſ.§.affectus.par.1. verſ.item nunquid producere poſſint, & ver.item nunquid,Berta.verb. teſtes reproba.nu.5.

Teſtes probatorios in curia producere curans facultatẽ habere coram iudice remiſſoriè producere reprobatorios.Vital.cle. ſępe.§. verum quia nu.5. de uer. ſignif.

Teſtes ſupranumerarii, etiam ſi ui literarum reciperẽtur,Rebuff.tracta.de teſti.nu.6.tom.3.

Obiiciendum quo tempore ſit contra teſtes.

Teſtibus quo tempore ſit obiiciendũ Bar. §. ſi quis aũt. ibi ꝗrit glo. nu.6.& tracta. de ord.iud.nu.17. cũ multis ſeq.Bellem.ca. ex parte de teſtib.& atteſta.nu.25.& 34. & nu.33.35.& 36.Cin.C. de teſta.l.hac cõſultiſsima.nu.3.Berta.uer.teſtium reprobatio nu. 9.

Teſtibus productis contra eorũ perſonas opponi poteſt,Nell.tracta. de teſti.nu.55.tom.13. Bal. de teſti.c.cum cauſam nu.45.

Teſtium reprobandorum cauſa debet dari, Specul. de reprobat. in princip.

Teſtium falſitatis probatio nõ comprehenditur in dilatione ad probandum peremptoria.c. licèt cauſam de prob.nu.30.

Teſtes ad proponẽdum ſi aſsignato peremptorio termino vtriq; parti altera repulit aliã tanquã excõmunicatã,nunqd termino elapſo ſuos teſtes producere poſsit, Io. Andr.

Andr.in Nouell.c.prudentiã col. 4.circa.fin.verſi.Quid ergo de of ti.deleg.

Teſtes probatorii, & reprobatorii ſimul inducuntur, Zabarel.c.1.nu. 2.col.3.

Teſtes poſſunt eodem inſtanti recipi ſuper petitione & exceptione, But.c.cum ad ſedem nu.18.de teſti.ſpol.l.2.par.1.& c. cum dilec. nu.22.de confir.vtil.uel inutil.li. 2.par.2.Imo.eodem ti.c.cum dilecto.nu.20.

Teſtes quò ad perſonas,& quò ad dicta neceſſariò nec debet reprobari in eodẽ termino,qui ad probãdum & ad producendũ teſtes datus fuit, ſed alius terminus eſt ad hoc aſsignãdus,Bero. c. licèt cauſam de proba.nu.16.

Teſtes ad reprobandum, an poſsint produci poſt publicationem teſtiũ Alber. de Roſ.C.de ſi ex falſ. inſtru.l.& qui nu.1.Bar.l.ſi quis teſtibus nu.3.C. de teſti. §. quoniam uerò de teſti. ubi quærit gl. nu.14.Ioan.Andr.in Nouel.c.ſeries col.3.circa prin. verſi. ſeries de teſtibus,Nell.tract.de teſt.nu. 56.Feder.Schen.trac.de teſt.nu. 53.tom.13.Barba.c.accedens nu. 23.de lit.non conteſtata, Lãber. arti.1.q.2.princip.2.par.lib.2.nume.5.

Teſtium atteſtationibus publicatis in perſonas teſtium non opponitur Io.And.in Nouel.col.2.circa med.uer.præſentium de teſti. Feli.c.præſentium de teſti.nu.1.

Teſtes,an poſsint produci ad reprobãdum dicta, & perſonas, poſt dicita teſtificata, Homod.conſil. 241.nu.7.& 8.

Teſtium renunciationẽ & publicationem peremptoria exceptione poteſt reprobare, & opponere c. ſeries col.3.de teſtibus.

Teſtes producere quis poteſt publicatis atteſtationibus ad reprobandum ſiue ad dandum probationẽ teſtium, Barto.§.ſi quis uerò numero.3.& Zabarell. capitu. cum olim de priuil. nume.4. uolum.2. Anchar.ca.ex parte nume.1.de teſtibus.

Teſtes producti in iudicio, & excepti quomodo poſsint reprobari, niſi tẽpe ꝓductionis receptiones obiicere volens ſit poteſtatus de obiiciendo,Butr.c.ueniens nu.5. de teſtibus lib.2 par.2.

Teſtem contra me productum non poſſum poſt eius publicationem impugnare ratione ꝑſonæ, niſi iuro ꝙ ex malitia nõ procedo,vel niſi ante publicationem fuerim proteſtatus, Mill.verb.teſtis nu.91.

Teſtiũ perſona impingitur exceptionibus ſi opponatur cõtra ante publicatas atteſtationes non poſt, Berta.verbo teſtium reprobatio, num.12.

Teſtiũ dicta quomodo poſsint poſt publicationem per alios teſtes reprobari, Spec.tit.de teſtibus §.1. numẽ.3.

Teſtium receptorũ poſt publicationẽ an poſsit perẽptoria exceptio proponi

proponi,Homod.conſi. 242.nu. 6.& nu.20.

Teſtes reprobatorij regulariter debent recipi poſt publicatas atteſtationes,Anch.c.cum cauſam de teſti.nu.3.

Teſtes reprobatorij,an & quādo reprobari poſsint, etiam publicatis atteſtationibus,Bar.Cępo. conſ. 55.nu. 1. Gem.ca.præſentium §. ſi uerò.nu.6.de teſti.& atteſta.

Teſtium approbationibus publicatis priorum teſtiū falſitas directę probari poteſt.Io. Andr. in nou. c.ex tenore col.3.circa prin.uer. ex tenore de teſti. Bellem. ca.in tua dięce.de teſti. & atteſt.nu.5.

Teſtes non poſſunt reprobari, uel obijci publicatis atteſtationibus, fallit quando notitia ſuperuenit, uel proteſtatus eſt de obiiciēdo, & an dicta ꝓteſtatio uideatur cō tra ius tanquā malitia ſubornādi deducta,ubi à principio non exprimuntur cauſæ,But. c. præſentium nu.2.de teſti.li 2.par.2.

Teſtium productorum reprobatio poſt publicatum proceſſum fieri poteſt quandocunq; articuli directè contrarii fuerint,Barba. c. 3.loco nu.46. de proba.

Teſtibus publicatis niſi in tribus caſibus obiici non licet in eorum perſonis,Valofre.tracta. de iudi. nume.51.

Contra teſtes aliquis proponēs poſt publicationem iurauit,quòd non faciat malitioſè, de teſtibus cap. præſentium col.4.

Teſtes reprobatorii, uel repugnatorij an admittātur poſt didicita teſtificata,Bal.c.cum ueniſſent nu. 4.de teſti. Sal. C. de teſtibus l. ſi quis teſtibus nu.15.Bald.ca.licèt cauſam nu.11.de proba.

Teſtes poſt didicita teſtificata poſſunt reprobari in principali, Bal. auth.ſi dicatur.C. de teſtibus nume.8.Baragot.trac.de teſtib. nu. 86.Berta. uerb. teſtium reprobatio nu.2.

Teſtes poſſunt accuſari criminaliter poſt didicita eorum teſtificata,Sali.ff.de teſti.l.produci nu.3.

Teſte falſo, & corrupto pōt opponi exceptio ante ſentētiā,& poſt. c.licet col.4.de teſti.Io. Andr.in Nouel.c.licèt col.3.circa fi.verſ. dici poteſt de proba.But. c.1. nu. 2.de except.

Teſtium exceptio reprobatoria,poteſt poſt ſententiam proponi uel probari,Butr. ca.1.nu. 10. de excep.li.2. par.2.& c.1.nu. 3.de excep.lib.2.par.2.& c. licèt nu.44. de prob.lib.2.par.2.Berò.c. licet cauſam.de proba.nu.28.

Teſtium dicta productorum poſt ſnīam poſſunt reprobari per teſtes de nouo producendo, & ꝙ hoc fit uerum probatur ratione, Homod.conſi.29.nu.7.& 9.

Teſtis qui opponere non poteſt poterit in alia inſtantia opponere, Bar.l.fi.nu.10. C.de teſtibus,Probus in Io.Monac.ca. præſentium nu.11.de teſtibus.

Teſtiū obiectus,qui nō fuerūt probati

bati in prima inſtãtia, an poterint in ſecunda, Gui. Papa q. 500. nu. 1. Affl. deciſ. 266. nu. 1. Maranta. de ordi. iudi. 6. par. uerſ. repulſa. nnm. 13.

Teſtis inhabilis contra quem in vna cauſa non eſt oppoſitum poteſt repelli ſi producatur in alia, Spe. ti. de teſt. §. ſæpe.

Teſtium probandorum, vel reprobã dorum facultas an poſſit aliquo tempore perire, But. c. quoniam. §. 1. nu. 20. ut lite non cont. li. 2. par. 1.

Teſtium repulſa permittitur etiam in cauſa attentatorum, niſi conſtet de notoria malitia illam petentis, Affl. deciſ. 351. per totum.

Impugnari vt poſsint teſtes, an in productione ſit excipiendum, & de effectu propoſitæ exceptionis.

Teſtibus productis in cauſa principali datur parti optio an uelit illos approbare, vel non, But. c. ucniens, nu. 13. de teſtib. li. 2. par. 2. Abb. c. præſentata. nu. 4.

Teſtium receptio & citatio an reiteranda, & quando, Iſern. ſuper tertia conſtit. Neapol. quæ incipit probationum. nu. 6.

Teſtib. oppoſitæ exceptiones, quando examinantnr, Specu. de teſtib. §. tertio.

Teſtem eſſe inimicum, uel coniunctum eſt plene diſcutiẽdum, Specu. de of. om. iud. §. poſtremò.

Teſtes contra exceptio legitime oppoſita ſemper a principio recipiẽda, And. in Nouel. c. ex parte. col. 1. circa prin. uer. ex parte, de teſtibus.

Teſtis non poteſt repelli ratione perſonæ niſi tempore, quo producitur, excipiatur, uel fiat ꝓteſtatio de excipiendo, uel niſi noua cauſa ſuperueniat, Mill. in uer. teſtes qui eſſe poſ. nu. 33.

An qui non oppoſuit contra perſonam teſtis, uel cuius dictum eſt mixtum, quando poſſit poſtea opponere, Bal. conſ. 41. par. 5.

Teſtis inhabilis aliqua inhabilitate ſi ſit receptus ignorante aduerſario ſuam inhabilitatem, dictum ſuum non probat, nec facit præſumptionem, adeo quòd ex ea poſſit deferri iuramentum in defectum probationis unius. ign. §. ſeruo, qui vltro. nu. 11.

Teſtis, qui eſt receptus ſalua proteſtatione, an & quando credatur, Bal. c. præſentium. nu. 8. de teſt.

Teſtis an in totum repellatur propoſita exceptione contra teſtem, Abb. c. ſi. nu. 2. de teſt.

Teſtes audiuntur oppoſitione partis non obſtante, Rebuſ. tract. de inquiſ. art. 14. nu. 1. to. 3.

Teſtium examinatiò an impediatur per exceptiones oppoſitas cõtra perſonas eorum, Bert. uerbo, teſtium impugnatio. nu. 106.

Teſtium obiecta an priuſquã teſtes depo-

deponant diſcutiēda eſt, Bellem. §.idem ob carmen.c.ſi teſtes.3.q. 2.& 3.Fel.c.ex parte. de teſti.numero 13.

Teſtem, quem eſſe non poſſe opponens, & id incontinenti probare uolens probatio admittenda eſt, But.tra.de teſti. nu.37. & c.cum T.nu.23.de ſent. & re iud.lib.2. par.2.Gram.uoto 3.nu.29.& deciſ.45.num.15.& dec.86.nu.7.& deciſ.34.nu.48.

Teſtes, de quibus admittendis eſt dubium, admitti ſaluis exceptionib. cautius eſt, quàm repelli, Spec.de off.om.iud.§.puſtremò.uerſ.dicendum eſt Alb.de Roſ. C.de teſtib.l.ſi teſtes.nu.5. Soc.iun. conſi.36.nu.18.uol.2. Veſtri.in pra. Ro.curiæ. fol.128.

Teſtes criminoſi, uel ſuſpecti an admittantur reſeruata exceptione poſt publicationem proceſſus. Abb.c.licèt Eli.nu.17.de ſimo.

Teſtes reprobatos a principio apertè an iudex poſſit reſeruare exceptiones oppoſitas contra ipſos in tempus diſputationis. Fely. c. ex parte. de teſt.nu.13.

Teſtificari qui non poteſt an repellatur a iuramento. Bal.l.qui accuſare. C.de eden.nu.2.

Teſtis ſi dicatur inimicus, infamis, uel excommunicatus, an nihilominus deponat ſub prætextu, ſi appàruerit ita eſſe, uel non, Albe. de Roſ.C.de teſti.l.ſi teſtis.nu.2.

Teſtis productus in cauſa filiationis ſi repellitur per procuratorē, eo quod dicitur falſus, vel infamis, ſi iudex pronunciat eum admittendum, nihilominus poteſt adhuc accuſari de infamia, uel de falſo, Alb.de Roſ.1.infor. nu.2. col. 1.

Teſtis ſi fuerit receptus parte abſente etiam contumaciter poteſt ſibi opponi in perſona, Cyn. C.de teſtib.l.cum apud.nu.3.Bal.l.laudabile. C.de aduo.diu.iudi. Bar. l.ſi quando. C. de teſtib.

Teſtem in contumacem recipi hunc tantum ad refellēdas uocari oportere, Bellem.c.ſignifi.de teſt.& atteſtà.nu.13. & 14. Paul.de Caſt. l.item illam.num.7. ff.de conſtit. pecuniaria.

Teſtium reprobationes ante examē principalis ſi illi excommunicati ſint mera ne periculoſa probari, Bellem. c.cum cauſam quæ. de teſti.& atteſt.nu.9.& 10.limita, vt nu.11. & 14.

Teſtis ſi arguetur de falſo debet defendere principalis cauſam donec ſit cognitum de falſitate, Fulgoſ.ff.de pet.hær.l.diuus pius. §. diuus Adrianus.nu.3.ff.de pet.hęre.l.ſi teſtamentum. nu. 3.

Teſtes ſi accuſantur de falſo uel cōtra eos obijciatur non ſuperſedetur cauſa principalis, ſecus ſi producens accuſationem de falſo cōtra ipſum excipitur, Bar.l.ſi teſtimonium.nu.3. ff.de pet.hær.

Teſtibus, ut falſi in accuſatione reprobatis an pendente accuſatione accuſantis ſuperſedebitur primæ accuſationi, Fed.q.93.nu.5.

Con-

Contra teſtes ſi crimen opponatur, & iudex nihilominus fert ſententiam reuocandam, de teſti.cap.ex parte. col.2.

Teſtibus de falſo accuſatis, ex quib. reus conuictus eſt, an feratur ſententia condemnatoria contra inquiſitum, Aret.uerſi.comparent, uer.quid ſi.nu.20.uol.1.

Teſti uni ſi obſtat exceptio proceſſus non retardatur quando p plures probatus eſt, Gem.in tract.de teſt.nu.55.to.13.

Teſtes non debet quis uti, quos nixus impugnare extitit, Bal.c.præſentium.nu.1.de teſtib.Igne.l.3. §.ſi quis tabul.num.237.par.1. ad ſillan.

Teſtem contra me productũ ſi eius perſonam impugnaui & pro me aliquid deponat, depoſitio mihi non prodeſt, Mil.ver.teſtis.n.78. Bellem.c.præſentium. de teſti.& atteſt.nu.250.Fel.c.præſentium. de teſt.nu.14. Fede.Schen.tract. de teſt.nu.53.

Teſtis dicto non creditur pro me, cuius pro alio reprobo, tit.de teſti.c.præſentium.col.4.limita, ut per Bella.d.c.præſentium.nu.47.

Quid ſi fuerit proteſtatus cõtra perſonam teſtis, quem aduerſarius meus producebat cõtra me, & teſtis poſtea deponit pro me, an eius dictum ualeat, Nel. tract.de teſti.nu.58.Boer.deciſ.245. nu. 5.par.2.

Teſti obijcere ſi proteſtor, an uidear eius dictum in mei fauorem reprobare, Butr. ca. præſentium. nu.21.de teſt.li.2.par.1.

Teſtes generaliter refutatos ſi e re mea dixerint recipere poſſe. Bellem.c.præſentium.nu.47.de teſt. & atteſt.declara.ut nu.48.

Teſtes accuſati de falſo probata falſitate non probant, niſi accuſans ſit proteſtatus contrarium, Bart. poſt Gui.de Cu.l.2.ff.de falſ.& l. diuus, eo.tit.

Teſtes repellere quare prohibetur appellanti, Bellem. c.ex parte.de teſ.& atteſ.nu.23.24.& 29.

Teſtes an ſufficiat obijcere, & quæ ſufficiat obiectio quando offertur probatio in contrarium, ut c. cum I.nu.25.de ſent.& re iud.li. 2.par.2.

Quotuplex teſtium reprobatio permittatur.

Teſtium productio quotuplex permittatur circa teſtium reprobationem, Bar.§.quoniam uerò.de teſ. ibi, quærit glo.nu.17. Anch. cap. licet, el 3.de teſti.num.1.Bellem. rubr.de teſti.& atteſt.nu.7.

Teſtium reprobatoriam licet unicã parti facere, & an procedat in reprobationib.dictorum, But.c.licet dilectus.nu.1. de teſti. lib.2. par.2.

Teſtes ſuper principali productos reprobare licet & reprobatorios iterũ reprobare, ulterius reprob. locus non eſt, Ioan.Andr.in No-

uell.c.licet.colum.2.circa fi.uer. licet.de teſt.Fel.c.licet.el 2.de teſti.num.1.Mill.ver.teſtis, numero ottauo.

Teſtes reprobatorios reprobatoriorum non eſt licitum reprobare, Ab.c.licèt dilectus.nu.1.de teſti. Bertachi. uerbo,teſtium reprob. num.21.

Teſtes meos honeſtos probare poſſum quos aduerſarius dicit eſſe malæ famæ.Io.And.in nouel.c.teſtimonium. col.1.circa med.uer. dixerunt etiam de teſtib. Gram. conſ.50.nu.11.in ciui.

Teſtium reprobatio mutua tertiã uicem non excedat, de teſti. c.licet.colum.2.

Teſtes non reprobati in prima inſtãtia, in qua fuit datus terminus ad reproban. non potuerunt reprobari in ſecunda de iure, ſecus de conſuetudine delfinatus, Guido Papa deciſio.500.

Teſtes reprobatorij teſtium reprobatoriorum partis aduerſę, & cõfirmatorij ſuorum poſſunt produci, Capic. deciſ.62.nu.2.

Teſtes ſi inducantur ad reprobationem aliorum licitum eſſet ſuper eodem articulo producere teſtes ad confirmationem primorum, Imo. de teſtib. & atteſtatio. c.ex tenore, nu.7.

Teſtes alicuius ſi reprobati fuerint. Nunquid per alios teſtes approbari ualeant eos eſſe honeſtos. Lu.de Pe.l.monẽ.nu.5.de dila.li.10.Guid.Pap.q.5co.nu.1.

Teſtium bina reprobatio non datur etiam mediante reſtitu. in integ. Capic. deciſ.62. nu.3. & ſeq.quẽ refert, & ſequitur Laur. Sylua, conſ.19.nu.1.

Teſtium reprobatio eſt odioſa, & ideo non datur reſtitutio aduerſus omiſsam repulſationem, fallit in caſu, de quo per Capic.deciſ.157. in fi. de iud. Boer. deciſ. 245.num.2.

Teſtium refutatio non admittitur in cauſa appellationis contra teſtes, qui in prima inſtantia depoſuerunt Iſer.conſtit.iuriſperitorum.nu.6.Maranta de ord.iud.6. par. uer.repulſa.

Obiiciendum quomodo ſit contra teſtem, & an teſtis exceptionem, vel actionem habeat contra oppugnatorem.

Contra teſtem criminoſum, qua forma excipiatur, Nel.tract.de teſti. nu.55.to.13.But.trac.de teſt. nu. 56.to.13.

Teſtificatio, & accuſatio qualiter fieri debeant, Bellem.ca.placuit. nu.2, q.7.

Teſtibus obiecta an in ſpecie, uel in genere ſint exprimenda. Boer.q. 321.par.2.

Teſtibus crimen obiectum ſpecificandum, Bellem. c.præſcripta. §. libellorum.nu.2.2.q.8. Mil. uer. teſtis.nu.42.

Teſti, ubi opponitur criminoſitas

debent

dēt crimina ſpecificari aſſertione temporis & loci, Bal. authen. ſi dicatur. C. de teſtibus, uerſicul. & adde.

Teſtis cui opponitur crimen cū infamia non habet replicationem, Decius de exceptio. capitu. dilecti. nu. 13.

Teſti, cui crimen opponitur, an tradantur capitula, Butr. c. teſtimonium nu. 5. de teſt. li. 2. par. 2.

Probare nō ſufficit, ꝙ teſtes falſum dixerunt poſt latam ſententiam, ſic nō ſufficit probare corruptionem tātum niſi falſitas probetur, Inn. c. licet cauſam, de probatio. nume. 2.

Teſtes quis nititur repulſare tāquā criminoſos, aut delinquentes nō ſufficit tantum probare, ꝙ ita ſit, ſed requiruntur etiam articuli, & probari, quòd ita teneretur, Grama. deciſio. 34. num. 49. & dec. 2. fol. 16.

Teſtes cōtra quos opponitur, ꝙ ſint domeſtici uel infames, uel alia elidibili exceptione attincti non ſufficit contra eos ita ſimpliciter, & indiſtinctè opponere ſed in ſpecie probare, ꝙ ita fuerat tempore eorum depoſitionis. Gram. conſi. 36. nu. 6. & conſ. 41. nu. 8.

Probans, teſtes falſum dixiſſe etiam cotruptus nō obtinet, niſi probet eſſe corruptos, vt contra eū dicāt. Bar. l. Fulcinius. §. quid ſi aūt. nu. 2. ff. quibus ex cau.

Teſtes prætextu criminis repulſos à teſtimonio an repeti potuerit crimen ſimile, uel maius obiici, Spe. tit. de teſt. §. 1. nu. 26. Anch. c. in perſonas. de teſt. nu. 2.

Teſtis, cui crimē obiicitur an poſsit obiicientē repellere exceptione criminis, Butr. c. teſtimonium. nume. 21. de teſti. & ibi Anch. num. 15. Bar. auth. de teſt. ibi, ſed pone. §. ſancimus. nu. 7. Fel. ca. dilecti. de excep. nu. 13.

Teſtis cui obiecta ſunt crimina non pōt obiicientem reppellere exceptione criminis, poteſt tamen probare eſſe innocētem, Abb. c. teſtimonium. nu. 16. de teſti. cogen. & ca. dilecti filii. nume. 16. de exceptione.

Teſtem improbans proteſtari debet ꝙ non animo iniuriandi id facit, Boer. q. 245. nu. 8. par. 2.

Teſtis contra quem dátur obiectus, & non probantur, an poſsit agere actione iniuriarum. Guido Papa q. 500. nu. 2. Abb. c. ſi culpa. nu. 6. de iniuriis Seyſell. l. illud. ff. quod quiſque iu. nu. 21.

Teſtes impugnans nō tenetur actione iniuriarum etiam ſi non probauerit, Socy. conſ. 146. nu. 9. Rebuf. tract. de reproba. te. 5. nu. 1. tom. 3.

Reprobatorii teſtes quot & quales eſſe debeant.

Quot teſtes reprobant teſtes, Bal. cōſi. 492. par. 5. nu. 2. Butr. ca. ſeries. nu. 5. de teſti. lib. 2. par. 2. Ancha. clem. de teſti. c. teſtibus. nu. 9. Bellem.

lem.c.cum in tua diœce.de teſt.& atteſta.num.4.Abb.c. fraternitatis.nu.7.de teſtibus. Lãber. attic. 1.quæſtio.11.princ.2.part. lib. 2. nume.4.

Teſtes duo poſſunt reprobare centum teſtes deponentes ſup alio, videlicet ſuper inhabilitate ipſorum,Abb.c.in noſtra.de teſtibus. Butr.c.cum tua.nu.7.de teſti.lib. 2.par.4.

Teſtes plures duobus repelli quomodo accipiendũ,Bellem. ca. ſeries, de teſtib.& atteſtatio.nume.7.9. & 10.

Teſtes reprobatione repellit, etiam quęlibet leuiſsima exceptio.Cur. Sen.conſ.55.nu.2.

Teſtes non poſſunt reprobare, & ẽt centum teſtes non deponendo ſuper articulo de directo contrario Berta.verb. teſtium impugnatio; num.15.Abb.c.1.nu.5.de nat. ex lib.uen.

Teſtis periurium non probatur licèt producam inſtrumentum in quo iuraui ſoluere certa die, q̃ ſit elapſa,Roma.conſi.290.num.11. & ſeq.Contrarium tenet Collect. c. ſuper his.ad fi.de accuſ.

Teſtes clericorum poterunt probare per clericos,Bald.c.licet dilectos.nu.1.de teſt.

Teſtes reprobatorii inſtrumentorũ debent eſſe omni exceptione maiores.Ana.conſi.97.num.2.Aim. conſi.56.nu.3.& 9.

Teſtis ut repellatur debet ſigillatim & ſpecificè impugnari,Rom.cõſi.290.nu.2.

Teſtes ſiue probationes reprobatorię debẽt eſſe in ſuperlatiuo gradu.Prob.in Ioan.Monac.c. 1.nu. 11.de teſti.

Reprobationis teſtiũ effectus.

Teſtis repulſus,& reprobatus habetur perinde ac ſi non fuiſſet teſtificatus.Paris.conſi.58.nu.55. uol. 4.& conſi.107.nu.59.uol.1.Grama.deciſ.28.nu.7.

Teſtes repulſati licèt non probẽt faciunt tamen præſumptionẽ,Gra. deciſ.11.nu.10.

Teſtimonio impugnato licet ad effectum declarandi contrarietatẽ teſtium.Aim.conſ.9.nu.16.

Probatio nõ dicitur attendi,quæ eodem inſtanti impugnatur,l.aſ.l.nemo poteſt, numero 52.ff. de legat.1.

Teſtes poſtquàm quis induxit à teſtiũ aduerſarij reprobatione amplius pęnitere non poteſt,Io.Andr.in Nouell.c.pręſentium cir.fi. ver.imputari.de teſt.

Teſtium repulſa non petita,utrũ uideatur impugnans renunciare,cũ ſit quid diuerſum.Capic.dec.68. num.5.

Probato uitio falſitatis reſcinditur quicquid inde ſecutum eſt,Hipp. conſi.70.nu.28.uol.1.

Teſtes repulſati,ſeu prohibiti examinari operantur,ut quis torqueri non poſsit.Gram. conſi. 59. in ciuil.

Pro-

Probatio falſitatis teſtiũ non retractat ſententiam, quãdo Iudex nõ fuit ſecutus eorum dicta. Abb. c. licèt.nu.22.de proba.

Exceptio etiam leuiſsima repellit teſtes reprobatorios. Cur.Sen. con ſi.55.nu.2.

Probare teſtes dixiſſe falſum an ſufficiat ad reprobationem ſẽtẽtię, Anch.c.licet cauſam, de probat. num.21.

Teſtes contrarii, uarii & uacillantes, an & qualiter puniantur.

Teſtis cõtraria teſtimonia deponẽs de falſo puniri debet, Alb. de Roſa.ff.ad l.Cor.de falſ.l.eos, qui,n. 2.& 3.q.8. c. nihilominus col. 1. Nell.tract.de teſtibus num. 217. Tindar.tracta.de teſti.ca.3.nu.3. Bald.c. licèt cauſam nume.10.de probat.

Teſti ruſtico ſibi contrario non eſt parcendum, Bart.conſi. 11.nu.2. uol.4.

Teſtis probans in prima cauſa quod res ualet 10.in ſecunda 15. nõ eſt falſarius, Berta. uerb. teſtium punitio nu.49.

Teſtis interrogatus de tempore, & loco contractus ſi dixit ſemel, ſe nõ recordari, poſtea iterũ interrogatus dixit ſe recordari, nõ incurrit falſum, Ang. ff. de dam. infec.l. ꝙ bona §. ſi quis ſtipulatus num. 2.par.1,

Teſtis dicens ſe neſcire prima uice, ſecundò affirmatiuè deponit, an pęna l.Cornelię puniat̃, Tindar. tracta.de teſtibus ca.8.nu.6.

Teſtes non extimandi ſi extima.cõtradicentes ſunt, an puniantur, Tindar.tracta. de teſtibus ca.10. num.2.

Teſtis deponens contraria ſup duobus dicti ſeparatim iuratis, an conuincantur de periurio, Soc. Iun. conſi.41.nu.16.col.2. Bal.conſi. 492.par.5.nu.7.

Teſtis licitè corrigens dictum ſuũ an puniatur de falſo, Tindar.tra. de teſti.c.4.nu. 9.ff.ad l.Corn.de falſ.l.qui duobus nu.2.Fulgoſ.ff. de teſti.l.qui falſo.nu.2.

Teſtes de falſo non tenentur, ſi poſſunt concordari in dictis, Bertac. uerb.teſtium punitio.

Teſtis iterum examinatus dixit non recordor, ꝙ primò dixiſſem non iuratus, tamen ueritas eſt ſic, & ſi appareat me dixiſſe contrarium illud reuoco, quia dixi per erorem, an præſumatur falſitas teſtis, Bal. c.literas nu.4.de præſump.

Teſtis affirmans in iudicio cõtrariũ eius, quod prius aſſeruerat extra iudiciũ, an puniendus ſit, Tindar. tracta.de teſti.c.1.nu. 2. & tract. de teſtib.par.1.c.1.nu.7.tom. 13. Bal.l.nullum C.de teſti.Salic.e. ff. ad leg.Corn.de falſ.l.ſi quis decurio nu.6. Aret.uerb. falſario uer. an teſtis nu.23.uol.1.

Teſtis iurans unum extra iudicium poſtmodum in iudicio ꝓductus aſſe-

aſſerit oppoſitum,an de falſo puniatur,Tindar.tracta. de teſtibus nu .19.& 20.

Teſtis non tenetur de falſo ſi aliter depoſuit in iudicio aliter extra iudicium,Bert uerb. teſtium punitio nu.53.

Teſtis falſarius creditur, qui unum in iudicio dixit aliud extra iudicium Rui.vol.5.conſ.149.nu.74.

Teſtis ſalariatus de falſo puniri poteſt,ſi unum extra iudiciũ depoſuit aliud in iudicio cum iuramẽto,Bar.Cepola.conſi.60.nu. 10.

Teſtis deponens prima uice ſine iuramento,ſecunda cum iuramẽto an de falſo puniatur,Tindar. tracta.de teſti.c.11.nu.2.

Teſtes contrarij non puniuntur ratione incertitudinis,gl.pen.l.duobus.ff.de iureiur.Hippol. in rub. C.de prob.nu.412.

Teſtes ſi ſunt contrarij inter unam partem & aliã,non ex hoc dicuntur falſi,ſed dicitur eſſe cõflictus teſtium, & hoc niſi aliter falſitas probaretur,uerum datur materia iudici inquirendi alterutrũ,Gra. uoto 26.nu.14.15.17.

Teſtes utriuſque partis ſi ſunt inter ſe contrarij, & cõtraria deponãt, an propterea inferri poſsit ad falſitatem,Gram.deciſ.60.nu.1.Bal. cõſ.492.par.5.nu.3.Berta. uerb. teſtium punitio nu.21.

Teſtis uarians punitur,Nell. tracta. de teſti.nu.231.Bertac.uerb. teſtium punitio nu.56.

Teſtis falſus uarians qualiter puniatur, Nel'.tract.de teſti.num.231. Tindar.tract.de teſti.par.1. ca.2. nu.1.tom.13.Bal.l. nullum C.de teſti. nu.1.Corn.conſ.297.nu.9. uol.4.Boer.q.108.par.1.

Teſtis ſi eſt uarius in ſuo dicto tunc poteſt puniri de falſo,Ale.conſil. 180.nu.12.lib.2.Cuma.conſ.91. in primo Socin.Iun.cõſ.189.nu. 2.uol.2.& conſ.41.nu.15.uol.2. Bertac.uerbo teſtium punitio nume.67.

Teſtes per ignorantiam, uel obliuionem, vel alium errorem uariãtes non puniuntur,Tindar.tracta.de teſti.nu.2.Barba.conſi.80.nu.12. volu.1.

Teſtis dictũ an ualeat, & ipſe de falſo puniat, & ſi circa aliquas obiectiones, uel circumſtantias uariauerit, vel circa ipſas falſum dixerit,Barba.c.ſignificauerunt num. 46.de reſcript.

Teſtis uarius in diuerſis iudiciis, an de falſo puniendus ſit,Tindar.tracta.de teſti.ca.2.nu.1.& par. 3.c. 1.nu.1.

Teſtis uacillans.an vt falſarius puniri poſsit,Aret.in ver. falſario,verſic.quid ſi teſtis.nu.50.uol.2.

Teſtis uacillans,uel falſum dicẽs punitur,ſed qua pęna remiſsiuè, Abba.ca. 1. 6.14.& 15.nume.14. de except.

Teſtis falſarius,uel uacillans dictum ſuum reuellans eſt à iudice puniẽdus,Albe.de Roſ.ff. de teſtibus l. qui falſo nu.1.

Cor-

Corruptus teſtis punitur de falſo.

Teſtis corruptus de falſo puniri debet Alb.de Roſ. tract.de teſti.§. conſequenter. nu. 28.

Teſtis eo ipſo, ꝙ accipit pecuniam, ut teſtimonium dicat ſtatim committit falſum, Bal.l.diuus Adrianus,nu.8.ff.de re iud.Spec.de teſti.§.1.ver.53.quid ſi teſtes.

Teſtis corruptione probata ob hoc non probatur falſitas. c.licèt col. 4.de probat.

Teſtis recipiēs pecuniam, ut falſum teſtificetur, ꝙ tamen facit, an puniri debeat propter ſolam pecuniæ receptionem, Spec.tit.de teſti.§.1.nu.49.Alb.de Roſ. C. de teſtib.l.nullum,nu.3.

Teſtis ſi recepit pecuniā, vt non dicat teſtimonium punitur pœna falſi, itē ſi capit pecunia, ut dicat uerum, & hoc ideo, quia debet gratis dicere ꝙ audiuit,uel ſcit, Abb. c.1.nu.11.de crimine falſi.

Teſtis, qui accipit pecuniam, vt uerum non dicat punitur pœna falſi. Dec.de teſti.c.placuit,nu.3.Hip. in rub. ff.ad l.Cor.de falſ.num.8.

Teſtis recipiens pecuniam, ut teſtimonium dicat uerum de falſo punit, Nel.trac.de teſti.n.203.to.13 Bar.l.1.nu.1.ff ad l.Cor.de falſ. Aret. uer.falſ.uer.quæro. nu.19. uol.1. Fel.c.1. de teſti.num.1.in prin.Iaſ.ff.de re iu.l.diuus Adrianus,num.19.& 20. Hipp.l.1.ad l. Cor.de ſicar.in prin. & ff. ad leg. Cor.de falſ.l.1.nu.5.ꝙ limita, n. 7.10.& 11. Vant.tit.de nullit.ex defec.procur.nu.138.

Teſtis celans, vel tacens ueritatem punitur de falſo.

Teſtis celans ueritatē, an puniatur de falſo, Bal. ſuper feu.c.1.ſi de inueſt.inter dom. nu.5. But.c.1. nu.7. de teſti.cogen. lib.2.par.2. Fel.c.1.de teſt.cog.nu.3. Ber.uerbo teſtium punitio, nu.25.

Teſtis falſus non ſolum ille eſt, qui falſum deponit ſed etiam ille, qui uerum exprimit, Bal.l.presbiteri, C.de epiſ.& cle.Arch.3.q.9.c.de teſti.nu.3.col.4.Igne.l.3.§.ignoſcitur nu.20.par.1.ad ſilla. Mill. uer.teſtis.nu.98.

Teſtis occultans ueritatem punitur ac ſi falſum diceret, Nel.tract.de teſti.nu.243.Tindar.trac.de teſtibus.1.q.nu.3.Bar.l.2.nu.14.C.ſi contra ius,uel util.publi. Butr.c. ſuper literis, nu.9.de reſcr. li.1. par.1.Anch.c.1.de cri.falſi,nu.3. Vital.cle.teſtibus.nu.65. de teſtibus, Bar. Cepol.conſ.60.nu.15. & 16.Hipp.in rubr.ff.ad l.Corn. de falſ.nu.9.& li.1.§.1.num.2.ff. eo.ti. Felin. conſil.50. nume.23. Bero.c.ſuper literis, nu.3. de reſcript.Bert.uerb.teſtium punitio num.33.

Teſtis uolens celare ueritatē nō dicitus falſarius niſi iurauerit, Ber. uer.teſtium punitio,nu.37.

Te-

Teſtis iurans ſuper interrogatorijs deponere, ſi non interrogatur de ueritate, & committat falſum ueritatem telando, Vital.cle.teſtib. nu.67. de teſtib.

Teſtis ſi celat aliquod inſtrumētum vt ueritas non appareat incidit in pęnam falſi, Anch.cap.1.de crim. falſ.nu.6.

Teſtis ſi dicit nō recordor, punitur, quando certum eſt, quòd debet recordari, Bal.l.pſbiteri.C.de ep. & cle.Nell.trac.de teſti.nu.234. & nu.245.

Teſtis obliuio falſum inducit, Fran. Cur.tract.de teſti.nu.31. & quid ſi diem in memoria non habet ibidem.

Teſtis obliuio lata culpa nō eſt, Nel. trac.de teſti.nu.162.

Teſtis de falſo non tenetur ſi ſuper uno articulo dicit ſe non recordari de die, in altero deponit de die, Ber.uer.teſtium punitio.n.51

Teſtis interrogatus de aliqua re ſi dicit ſe propter infirmitatem obliuioni tradidiſſe, iuſtè alleg. Nell. trac.de teſ.n.226. Ber.uer.teſtiū punitio. nu.14.

Teſtes producti, ſi dicāt ſe nihil ſcire, an dicantur periuri, Zabarell. conſ.35.nu.1.

Teſtis dicens non recordor, an teneatur, Bert.uer.teſtes depo.nume.63.

Teſtes de facili ueritatem occultāt, Cin. C.de teſtib.l.teſtium,nu.1. Fulg.C.de teſtib.l.teſtium,nu.1.

Teſtis ſtudioſè reddens malam cauſam ſui dicti, vel obſcurè reſpondens tenetur falſi.

Teſtis ſtudioſè reddens cauſam nō concludentem tenetur pęna falſi Bal.l.presbitero.C.de epiſ.& cl. nu.6. Ancha.c.1.de cri.falſi.nu.5. Barba.c.ſuper literis.nu.36.cum ſeq.Iaſ.l.præſcriptiōne, nu.4.c.ſi cōtra ius.par.1. uide ibi limitationes, Bertach. uer.teſtium, numero 26.

Teſtis ſtudioſe nō reddens cauſam dicti ſui pœna falſi tenetur, Nel. trac.de teſti. nu.234.

Teſtis punitur de falſo quando non dicit plenè factum & quia uidit factum, & non reddit rationem uiſus ſed famæ, Hipp.rub.ff.ad leg. Cor.de falſ.nu.9.

Teſtis qui loquitur obſcurè, an hēatur pro falſo, Bal.l.data opera.C. qui accuſ. non poſ. nu.31.

Teſtis nō excuſatur a falſo teſtimonio ſi teſtificetur per uerbum credo, ꝗ eſt indifferens ad uerum, & falſum, Bald.l.data opera.nu.33. C. qui accuſ. non poſ.

Redditio malæ cauſæ excuſat teſtem a dolo, Bal.conſ.82.parte.3 num.2.

Teſtis malitioſè, uel obſcurè loquēs vel omittens aliquid, tenetur de falſo, Bar.l.ea quæ,nu.1.ff.de con trah.emp. & §.ſi uerò de teſti.ibi uenio ad uer. & qua pęna punitur talis teſtis, ibi.num.3. & 4. Igne. l.3.

l.3.§.ſi quis tab. nu.160. par.1.ad ſillan.

Teſtis punitur, quia falſum contra ſe ipſum dixit.

Teſtis falſus eſt, qui etiam contra ſe ipſū falſum dicit, & per hoc Deū qui ueritas eſt uendit. 11.q.2.cap. abijt.§.ſic quoque.col.3.Franc.a Va.trac. de bello.num.129.to.6.

Teſtis probaas teſtimonium contra ſcripturam ſuo ſigillo ſigillatam, an de falſo puniatur, Ind. tract. de teſti.c.8.nu.3.Capic.dec.192. num.2.

Teſtis dicens falſum non iuratus, an & qualiter puniatur.

Teſtis deponens non iuratus, an poſſit de falſo condemnari, Bal.l.Damus.nu.2.C.de falſ.Pau.de Caſt. l.iuſiuran.nu.2.4.& 5.C.de teſti. Sal.d.l.ius iuran.nu.10. Imo.de teſti. & atteſt. c. cum cauſam quæ, nu.11.Zabarel. c.ex conſcientia, de cri.falſi.nu.4.fol.4. Soc.conſ. 185.in facto. uer.3.habetur, uol. 2.& conſ.140.nu.2.uol.1.Felin.c. de teſtib.nu.4. Dec.l.culpa.de regu.iu.Fran. Cur.trac.de teſti.nu. 34.to.13.

Teſtis non iuratus falſum deponens non punitur, Imo.ff.quemadmodum teſta. ape.l. tabularum. numero 7.

Teſtis ſi deponit falſum non iuratus qualiter punietur, Bal.l.iuſiuran.nu.6.de teſti. Alb.de Roſ.2. infor.ff.co.1.fol.252.Luc.de Pe. l.ſi quis, nu.24.ut nemo.li.11. Ber. tac. verb. teſtium punitio. numero 23.

Teſtis deponens falſum non iuratus punitur de falſo ac ſi iuraſſet, Albe.de Roſ.trac.de teſti.num.32. & ſecunda, ff.nou.fol.258. col.1. Bar.l.ſi quis legaliter. nu.4. ff.de falſ.Abb.c.de teſti.nu.9. de teſti. & atteſt.cap.tuis quæſtionib. nu. quinto.

Teſtis qui non ſolemniter iurauit, an nihilominus puniatur ſi falſū deponat, Alb.de Roſ.C.de teſti. l.iuſiurandi.nu.7.Nell. trac.de teſti.num.64.Sal.l.qui, C.ſi ex falſ. inſtrumen.

Teſtis dicens falſum extra iudicium, vel in iudicio nullo an puniatur.

Teſtes an poſſint puniri ſi falſum depoſuerint coram arbitro, Blan. q.8.num.14.

Teſtis deponens etiam falſum corā iudice incompetenti non debet puniri de falſo, But. c.cum cauſā nu.28. de teſti.li.2.par.2.

Teſtis licet deponat falſum in iudicio nullo, tamen punitur de falſo Fel. c.ex tenore, de reſcr. numero 20.

Teſtis quādo in forma iudicij depo

nit nõ poteſt de falſo puniri, Bar. Cep. conſ. 60. nu. 6.

Teſtis falſum aſſerens cum iuramento extra iudicium, an de falſo puniatur, Tindar. trac. de teſti. cap. 4. nu. 2. & trac. de teſtib. li. 2. c. 3. nume. 2.

Teſtis cuius dictum non ualet ſi deponit falſum, an puniatur, Bar. l. ſi quis legatum. nu. 3. ff. de falſ. Nel. trac. de teſti. nu. 23. Alb. de Roſ. ff. ad l. Cor. de falſ. l. ſi quis legatum. num. 2. Bald. l. 1. C. de ſepul. uiola. nu. 5. Sal. C. de ſepul. ui. l. 1. nu. 2. Cuman. conſ. 92. ad finem. Bellem. c. teſtimonium de teſtib. & atteſta. nu. 28. Mill. uer. teſtis. nu. 62. Bert. uer. teſtium punitio. nu. 39.

Teſtis cuius dicto non ſtatur propter aliquod crimen non punitur de illo crimine, Abb. c. 2. nu. 28. de ordi. cogni.

Teſtis dictum licet ſit nullum nihilominus poteſt puniri de falſo, But. c. per inquiſitionem. nu. 9. de elect. li. 1. par. 1.

Teſtis dicens falſum præcedente iuramento punitur de falſo, licet tale eius dictum ſit nullum, dũmodo eius dictum habeat formã teſtimonij, Hipp. conſ. 70. nu. 12. uolum. 1.

Teſtis dicens falſum coram arbitro, uel arbitratore, an poſsit puniri de falſo, Aret. in uer. falſario. uer. quæro. nu. 24. uol. 1.

Teſtis uarius coram iudice procedẽdo ſine figura iudicij, an tãquam falſarius puniendus ſit, Tinda. tracta. de teſti. c. 5. nu. 1. & nu. 7. Nel. trac. de teſti. nu. 237.

Teſtis falſus ſuper appendititiis, uel extra articulum, an & qua pœna puniatur.

Teſtis qui dicit falſum in circunſtãtijs. an de falſo puniatur, Nel. tracta. de teſtib. num. 233.

Teſtis ſi dicat falsũ ſuper facto principali tunc bene debet puniri de falſo; ſecus ſi dicat falſum ſuper appendītijs, Iaſ. ff. de reb. cred. l. ſi quis nec cauſam. nu. 22. & C. qui teſta. fac. poſ. l. furioſos. num. 36. Gram. deciſ. 43. nu. 4. & dec. 60. num. 16.

Teſtis ſi dicat falſum in eo, in quo non conſiſtit ſubſtantia negotij, ſed in circumſtantijs licet ſint falſa, nõ uitiatur dictum teſtis, Nam ad hoc ꝙ teſtis poſsit criminaliter recuſari de falſo requiritur, ꝙ falſum ſit circa ſubſtantialia, Iaſ. C. de tranſ. l. ſi ex falſ. nu. 10. Soci iu. conſ. 41. nu. 11. uol. 2.

Teſtis dicens falſum in appendicibus non propterea falſarius eſt; nec nocet eius dictum, Caſſ. conſ. 52. num. 13.

Teſtis mendax qualitate temporis; uel teſtium non eſt periurus, Bar ba. uer. teſtium punitio. num. 52.

Teſtis falſus, uel periurus non ſuper principali, ſed ſuper appendititiis quomodo puniatur, ut ſi negauit ſe

ſe affinẽ, cum eſſet, Ang. ff. de his, qni nor. infa. l. Lucius. § . nihil pro ponitur nu. 3. par. 1.

Teſtis falſum dicens ſuper appendi tiis nunq̃ de falſo punitur, Alba. de Roſ. tract. de teſtib. part. 2. nu. 26. tom. 13.

Teſtis dicens falſum ſuper acceſſoriis non ſuper principali punitur pœna ſtellionatus, Hipp. l. 1. §. præterea. nu. 16. ff. ad l. Cornel. de ſicar. & nu. 12. ff. ad l. Cor. de fal. & l. eos nu. 23. Franc. Cur. tracta. de teſtibus. nu. 17.

Teſtis deponens extra capitulũ dũmodo dicat falſum qua pœna puniatur, & quæ requirãtur in teſte, Bar. conſi. 105. par. 1, nu. 1. Iaſ. ff. de iur. iur. l. ſi duo patroni. §. idẽ Iulianus. nu. 29. Igne. l. 3. §. ſi q̃s. tabu. nu. 158. par. 1. ad ſillan.

Teſtis ſciẽter deponẽs falſum extra capitula in hoc dictum nõ ualet, non tamen de falſo punitur, Grã. deciſ. 27. nu. 3.

Teſtis falſus, qui non iuuat producentem, uel quia non debuit examinari, an puniatur.

Si teſtis dixit falſum, quod nõ iuuat producẽtem an poſſit de falſo puniri, Bal. conſi. 492. par. 5. num. 7. & l. fi. num. 20. C. ſi ex falſ. inſtrumẽ. Prob. in add. ad Io. Monac. c. ſi fortè. nu. 11. de elect. Hippo. l. 1. § . præterea. nu. 14. ff. ad l. Cor. de ſicar.

Teſtis, qui deponit falſum punitur pœna falſi licèt eius teſtimoniũ nõ habuerit effectum, & hoc verum, quãdo depoſuit, vt teſtis, ſecus ſi depoſuiſſet in forma teſtimonii, Abb. c. 1. nume. 7. de crimin. falſ. Hippol. conſil. 70. nume. 14. uolum. 1.

Si teſtis depoſuit falſum, vt noceat alteri, & eius dictum ſit aliqua cã inualidum non habebit locũ pœna falſi. Gram. deciſ. 74. nu. 19.

Teſtis non poteſt de falſo puniri niſi eius falſitas ſit alicui nocitura, Soc. conſi. 385. in facto. vol. 2. & conſi. 186. uol. 2. Hippol. l. is qui cum telo. num. 78. C. ad l. Corne. de ſicar.

Teſtis inutilis non expediens producenti, & aduerſario non nocẽs de falſo accuſari poteſt, Nell. tracta. de teſtib.

Teſtis, qui non debebat examinari fuit examinatus, & depoſuit falſum, an debeat puniri, Afflict. capitul. 1. §. ſacramenta, de conſue. reo. feu.

Teſtis falſus licèt non plenè probet tamen punitur, Soc. conſi. 60. nu. 4. uol. 4.

Teſtis ſi tempore prohibito, vel in caſu prohibito iuret, licèt ſit periurus punitur, Bal. auct. decernimus nu. 4. C. de arbitr.

Teſtis periurus quando iurare nõ debet, an puniri debeat de periurio, Bal. in auct. decernimus, in fi. C. de arbitr.

Teſtis malitioſe falſum dicens an puniatur.

Teſtis non punitur de falſo niſi ſciēter contra veritatem depoſuerit, Igne.in repeti.l.neceſſarios.§.nō aliàs.nu.142.ad ſillān.Soc.iun.cōſi.41.vol.2.

Teſtis dicēs falſum ſine dolo nō punitur aliquà pęna, Hippol.in rub.ff.ad l.Corn.de fal.num.5.& l.de minore,in princ.nume.16.ff.de quæſtio.

Teſtis ignoranter falſum deponēs piurium non incurrit, Alb.de Roſ.tracta.de teſti.par.3.nu.27.Hippol.in rubr.ff.ad l.Cor.de falſ.nume.2.& conſi.77.nu.12.uol.2.& conſi.103.nu.7.uol.2.

Teſtis credens dicere uerū, ſi dicat falſum eſt periurus, Prob.in Ioã.Monac.c.filij.nu.13.

Teſtis, qui cum iuramēto falſum dixit eum crederet dicere uerū, an de falſo puniendus. Fran.Cur.tractã.de iur.iuran. propter calum. dan.§.hoc non,nume.3.tom.17. Soci.Iun.conſil.41.nu.16.& 8.uolum.2.

Teſtis dicens falſum credens dicere uerum non punitur, Hipp.l.1.§.præterea,nu.13.ff.ad l.Corn.de ſicar.& conſil.91.numero.18.volum.2.

Teſtis deponens ſuper eo quod uiolenter opinatur falſitas non dicitur, Anch.conſi.241.nu.7.

Teſtis dicēs falſum non doloſe, ſed potius propter groſitiem non debet puniri de falſo. Hippol.conſi.4.nu.29.& conſ.7.nu.18.& conſ.67.nu.13.& 54.uol.1.

Teſtis ruſticus falſarius, uel ſibi contrarius non punitur, Bert.uerbo, teſtium punitio.nu.2.

Teſtes illiterati tenentur de falſo, ſi dicant uidiſſe inſtrumentū de cuius tenore deponunt, Berta.uerb. teſtium punitiō.nu.40.

Teſtis obiectione criminis repulſus, an & quando puniatur.

Teſtis conuictus de crimine per uiā exceptionis, an ueniat puniēdus, Abb.ca.1.6.14.& 15.num.13.& 16.de except.Butr.ca.1.nu.6.de excep.lib.2.par.2.Fely.c.1.nu.8.de excep.Fed.trac.reprob.teſtiū.nu.8.arti.5.tom.3.

Contra teſtem ubi crimen in iudicio deducitur per modū exceptionis quæſtio non eſt criminalis, ſed ciuilis, But.c.2.§.1.nu.38.de ordi.cogn.lib.2.par.1.

Teſtis ſi de crimine contra eū excepto cōuincitur, uel aliàs cōuictus appareat in teſtimonio repellitę, ſed de crimine nō punitur, ſi principale negocium nō neget, Ioan. Andr.in Nouel.c.denique.col.4. circa mediū uerſ.denique.de excē. But.c.1.nume.1.de excep.lib.2. part.2.Bellem.rubr.de teſti.& atteſta.nu.2.& 3.Abb.c.1.6.14.& 16.de exceptio.Imo.de ordin.cogni.

gni.c.cum dilectus.nume. 13.Go. meſ.c.ſtatutum. de reſcript. in 6. nu.115.

Teſtis defendens ſe ab obiecto crimine,& conuictus poteſt puniri ex traordinariè, qa geſsit ſe pro habili cum nõ eſſet, Abb.c.8.nu.32. de ordi.cogni.

Teſtis contra quem excipitur, pœna ordinaria non punitur, Io. Andr. in Nouell.in rub. col.i.circa prin. uer.item teſti.de teſt.

Teſtis excuſandus eſt ne incidat in falſum.

Teſtes, ſi fieri poteſt, ſunt excuſandi ne incidant in pęnam falſi. Cum. conſi.91.ad finem.

Teſtis dictũ impropriè loquentis debet coadiuuari ne incidat in falſum, Bar.l.1.nu.18. C.de uſufruc. Soc.l.ſi quis.de excep.rei iu. nume.5.Gram. conſi.58.numè.8.in ciuil.

Teſtis nõ dicitur falſum deponere, qñ eius dictum poteſt aliqua interpretatione uerificari. Gram. uoto 26.nu.9.

Teſtis impropriè loquens nõ punitur, ſed non probat, Bar.l.1.C.de uſufruct.

Teſtis ſi dicit ſe nihil ſcire, licèt audiuerit dici, etiã ſi ex illo habeat uehementem opinionem non eſt periurus, Bal.cap.licet.num. 6.de teſtibus.

Teſtis, qui iurat dicere ueritatẽ, quã percepit ſuo ſenſu, ſi dixit, quòd ignorabat ductus credulitate alicuius, ibi uiri excuſatur à periurio, & qñ, Præpoſ. in c. laudabilẽ. num.6. de frig.& maleſi. Fely. conſi.44.nu.23.Iaſ.ff. de eo, per quẽ factum erit.l.1.nu. 20. ff. de nou. oper.nunci.l.de pupillo.§.ſi quis ipſi prætori.nu.11.& 12.

Teſtis non dicitur falſum deponere dicẽdo, quòd uidit ducatos auri, ſi ducati erant de ære aurato, uel Alchimia, quia non tenetur ſcire de materia latenti, Bal.rub. C. de fid.inſtrum.colum.4. uerſi. iuxta hoc quæro.

Teſtis ſi dicat factum tempore guerræ, ꝙ poſtea demonſtratum fuit fuiſſe paulo ante, uel paulo poſt an falſidicus dicatur, Tindar. tra. de teſt.par.3.c.7.nu.3.

Teſtis, qui deponit pecuniã eſſe Titii, ꝙ incidat in falſum ſi Titio debebat, licèt nondum eſſet ſua. Lu dou. Roma. ff. ſi cer. petat. l. eius qui.nu.20.

Teſtis uere deponens de corpore licet in homine erret excuſatur à falſo. Igne.l.3.§.ſi quis tabu. nu. 156.par.1.ad ſillan.

Teſtis qui uerũ depoſuit, & in cauſa ſcientiæ aſsignauit ſenſum corporeum, ſecundum quem falſum dixit, non eſt condemnandus pęna falſi, Fel.conſ.48.nu.14.

Teſtis vt ſaluetur à falſo relatio intelligitur facta ſimpliciter, & nõ in ſpecie, Lud. Rom. conſil.301. num.21.

Teſtis interrogatus an fuerit inſtructus,

ctus, ſi dicat ꝙ non fuit inſtructus non eſt periurus. Bal. l. fi. nu. 18. c. ſi ex falſi. inſtru.

Teſtis non dicitur falſus ſi dixit ad ſe non ſpectare commodū, & tamen tanq̄ cuilibet de populo, uel vniuerſitate ſpectet, Nell. trac. de teſt. num. 236. Bar. l. 2. nu. 12. ff. ſi quis in ius voca.

Teſtis deponēs pro inſtitutione hæredis, ſi ad interrogationem iurauit, ꝙ ex illa teſtificatione nō ad enim pertinet vtilitas, non pōt de falſo accuſari ſi reperiatur, ꝙ in eo teſtamento factum fuerit ſic legatum, Pau. de Caſt. l. 1. §. Lucius. nu. 8. ff. de iuſt. & iur. Nel. tracta. de teſt. nu. 233.

Teſtis coniunctus producenti ſi interrogatus per Iudicem neget ſe coniunctū non propterea eſt falſus, ſed tantum ex quo mēdax eſt poterit puniri de mēdacio extra ordinem, Gra. deciſ. 43. nu. 5. Bertac. uerb. teſtium punitio. nu. 18.

Teſtis dicens, ꝙ ſit frater cum ſit nepos, vel contra, excuſatur, Bart. l. Titius. §. quantum. ff. de leg. 3.

Teſtes non ſunt falſarii, ſi vnus dicat Titiū eſſe fratrē patruelem, alter dicat eſſe conſobrinū, Bertac. verb. teſtium punitio. nu. 32.

Teſtis non eſt falſarius, quando examinatus in palatio præſidentis ſuper articulo de loco, dicat in palatio epiſcopi, & poſtea ſuper eodē dicat, in eodem palatio. Bertac. uerbo, teſtium punitio. numero 28.

Teſtis, qui dixit in palatio aliquid factum eſſe, non eſt falſus, licet extra palatium eſſet. Lud. Rō. conſ. 301. nu. 6.

Teſtes dicentes aliquid fuiſſe ſemel factum non ſunt falſarii, ſi cōſtat eodem die factum unum prius, aliquid poſt, Bart. l. operis. ff. locati num. 1.

Teſtes quorum unus dicit inſtitutū filium, & filiam æqualiter non eſt falſus, quia intelligitur æqualiter, ideſt eodem tempore, ſi conſtet vnius in plus, alter in minus. Bart. l. ſi finita. §. ſi autem. ad fin. ff. de dam. infect.

Teſtis ſi interrogatus fuerit, à quibus audiuerit, & reſponderit ab omnibus, nunquid de falſo redargui poſſit, Barba. c. quoniā ſtatuta. nu. 88. de conſt. Bal. l. j. 3. q. C. de teſta. Bertac. verb. teſtium punitio. nu. 41.

Teſtes ſi dicūt omnes ita feciſſe an redduntur falſi, licet aliquid nō fecerint, Ab. in proœ. Greg. ibi, Rex pacificus. nu. 9.

Teſtes quorū unus dicit, ꝙ omnes de capitulo interfuerunt, alter dicit, ꝙ nullus de capitulo īterfuit, tenētur de falſo ſi aliqui interfuerunt, Bal. l. 1. C. de iur. col. 5. uerſ. An autem materia.

Teſtis, qui dicit, ꝙ de omnium conſenſu, ideſt opinione erat liber, non eſt falſus, Bal. l. 1. C. de teſta. num. 9.

Teſtis ſi dicat Titiū ſemp poſſediſſe, & probetur aliquādo nō fuiſſe

ſe in poſſeſſione, in falſidicum eũ dicemus, Tindar. trac. de teſtibus num. 4.

Teſtis ſi dixit tale quod indeſinẽter factum eſſe quàm uis probetur ali quo paruo tẽpore illud factũ fuiſſe, tamen in falſum nõ incidit. Lũdo. Roma. conſ. 301. qu. 2. & cõſ. 390. num. 3. & conſ. 490. num. 2. Corn. conſi. 171. num. 7. uol. 2.

Teſtis in cauſa ciuili interrogatus, ſi dicat ſe homicidam, uel criminoſum, an de tali crimine puniatur.

Teſtis qui dicit ſe infamem, uel ſimoniacum, aut homicidam an puniri poſsit Ludo. Roma. ff. de iur. iur. l. ſi duo patroni. §. idem Iulianus. nu. 6. Belle. c. denique. de except. num. 8. Hippol. in practic. §. conſtante. nu. 49.

Teſtis interrogatus dicens ſe homicidam puniri non poteſt, Nell. trac. de teſt. num. 17. to. 13. Bald. l. presbyteri. C. de epiſ. & cleri. nu. 12. ſecus ſi confiteatur ſe falſum dicere, ibi Hippol. in rubri. C. de proba. nu. 88. & l. 1. nu. 85. C. ad l. Cor. de ſica. & conſi. 67. nu. 48. uol. 1. Ber. uerb. teſtium punitio. num. 131.

Teſtis dicens aliquid contra ſe, qua pœna ueniat puniendus, Abb. ca. per inquiſitionem. nume. 18. de electio. Bald. c. denique. nu. 3. de except. Bert. uer. teſtes interrogati. nu. 17.

Teſtis confitetur in iudicio ſe condemnatum, poteſt ut ex nouo proceſſu puniri pœna ordinaria, Anc. c. cum ſuper, de confeſ. nu. 1.

Teſtis confitens crimen ſuum de ipſo punitur, Zabarel. c. per inquiſitionem. nu. 4. col. 1. de elec.

Teſtes producens inſtruens, corrumpens, ſubtrahẽs qua pœna puniatur.

Producens falſos teſtes, an & quando teneatur de falſo, Bald. conſ. 106. par. 3. nu. 2. & conſ. 446. par. 5. num. 1.

Teſtimonium falſum producens, an puniatur, Saly. ff. de fi. inſtru. l. 1. num. 2.

Teſtimonio falſi teſtis tanquam inſtructi, uel falſi l. ſi falſos. C. de falſis, põt interrogari quis, vtrum uelit uti teſte a ſe producto & tenetur reſpondere præciſe, Bart. l. diuus, la 2. ff. de falſ. ꝙ intellige duob. concurrentib. uno, ut ſint publicati teſtes ad hoc, ut poſſit quis deliberare, Bar. l. diuus Fulgoſ. d. l. falſos, Altero, ut qui interrogat declaret, ex qua cauſa prætendat falſum eſſe teſtem, Felv. c. præſentium, nu. 11. in fi. de teſti. Arch. c. in memoriam. col. 2. 19. diſtin. Ang. trac. de Maleſ. in uerbo falſario. nu. 44.

Teſtẽ falſum producens, uel eo vtẽs per-

perdit cauſam, Affl. deciſ. 139. nume. 4. Iſer. ſuper tertia conſt. Nea pol. quæ incipit, quæ falſitatem. num. 2.

Teſtes falſos producens debet deſiſtere ab eorum uſu, ut euitetur pœna Quòd declara procedere, ut per Abb. cap. præſentium de teſtib. nu. 10.

Teſtes falſos producens ſi ſtatuto puniatur licet unicum producat punietur, in addi. ad gl. l. diuus. ff. de pet. hered.

Teſtes falſos producens ignoranter non incidit in falſum, Alexá. conſ. 124. nu. 2. li. 6.

Inducens ad falſum teſtimoniũ grauiter peccat, & conſimili pęna punitur. 22. q. 5. c. ſi quis peierauerit col. 3. & c. ſi quis conuictus. colum. 3.

Teſtes falſos producens non id circò dicitur falſus, Bal. l. ſtatum. C. de fi. inſtr. nu. 1.

Teſtes falſo utens ad crimen tegendum an excuſetur a falſi pœna, Igne. l. ſi quis. §. ſi cum num. 122. par. 1. ad ſillan.

Teſtes cõtrarij quòd producti ſint, an parti imputari poſsit, Albe. de Roſ. trac. de teſtib. par. 5. nu. 18. tom. 13.

Teſtis qui reputatur falſarius ex depoſitione ſua, ſi pars aduerſa uelit uti depoſitione illius teſtis incideret in falſum, Fel. ca. præſentiũ. de teſti. uer. item nota quod falſitas. nu. 13.

Teſtes corrumpens, etiam ſi eius nõ utatur non euitat pęnam, Boer. q. 319. nu. 6. par. 7.

Teſtis falſitas, ut producenti nõ noceat debet per eum proteſtari, ꝙ non intendit uti aliqua falſitate, Cor. conſ. 223. nu. 9. uol. 2.

Teſtis falſus ſi ſit productus in iudicio, ſi pars producẽs dicat ſe nolle uti, an excuſetur a pęna, Fel. c. præſentium, de teſti. nu. 12. quòd excuſatur.

Teſtis ſi ſit productus a parte & dubitetur, ꝙ falſum dixerit, ſi pars dixerit uelle eo, uti in quantum dixerit ueritatem, non euitat pœnam Fel. c. præſentium de teſtib. nume. 12.

Teſtes aduerſario nemo ſubtrahere debet. Paui. trac. de uiſita. numero 57.

Teſtes impediens, ne dicant ueritatem quãm pęnam incurrant, But. c. conſtitutus, nu. 5. de teſti. lib. 2. par. 2. Bar. l. pęna legalis. §. ſed & ſi quis. ff. de fal. nu. 1.

Teſtem impediẽs ne ueniat ad teſtificandum tenetur parti læſæ ad interesse actione de dolo, Barto. l. ſi falſus, nu. 2. de dolo.

Teſtium copiam aduerſario ſubtrahens pręſumitur iniquam cauſam fouere, Alb. de Roſ. C. de teſtib. ſuper rub. nu. 7. Rebuf. trac. de teſti. ar. 1. nu. 3. to. 3.

Teſtem qui impedit teſtificari, an habeatur pro confeſſo, Bal. cap. cum cauſam. nu. 55. de teſti.

Teſtem impediens, ſi impedimentũ ceſſare nõ põt, an perdat cauſam, el j.

el 1.nu.18. de teſti.

Teſtem uerberans, ut contra eum de inimicitia opponere poſsit, an ſit puniendus, Albe.de Roſ.ff.de quæſt.§.ſi ſeruus,nu.4.

Teſtes qui impediunt ne producantur, an ueritatem dicant, But. cap. conſtitutus. nu.5.de teſtib.lib.2. parte 2.

Teſtes prohibeātur de ponere per cōſanguineos partis aduerſæ pars punitur,& quare, Paui.trac.de uiſita. q.5.par.2.num.56.uidē per Fely.c.cauſam, el 1.nu.47.de teſtibus.

Teſtis compellitur fraudem ſuam detegere,qui probationis copiam aduerſario ſubtrahit, Io.And.in Nouel.c.peruenit. col.1.cir.prin. uerſ.peruenit,de teſti.cogen.

Teſtes falſos producens ſi a ſtatuto puniatur in centum, an producēs unum tantum puniri debeat in cētum, Albe.de Roſ. par.2. ſtatuto. q.28.Bal.conſ.446.par.5.numero 7.

Teſtes falſos mille producens non punitur pro ſingulis,ſed pro uno falſo,Ign.l.legę Cornelia, nu.44. par. 2 ad ſillan.

Teſtes ad falſum deponen. inſtruēs falſi pęna tenetur, Iſer.ſuper tertia conſtit. Neap.quæ incipit qui falſitatem,nu.1.

Teſtes inſtruens tenetur ſenatus cōſulto Liboniano,Spe.de aduo.§. utri. uer. licet ſit cautus, & ſequ. de crimi.falſi.

Teſtes inſtruens,ut falſum deponāt quomodo puniatur,Bertac.uerb. teſtium inſtructio. nu.4.

Teſti pecuniam dans,ut uerum teſtimonium dicat, punitur, Nel.tra. de teſti. nu.303.

Teſtis ſi dicat ſe audiuiſſe ea, quæ deponit ab omnib. & Notarius ſcribat a pluribus, an propterea ſit falſarius, & an Notarius poſsit adiuuare dicta partium addendo aliqua uerba,Pau. de Ca.cōſ.371 nu.3.uol.1.

Teſtis ſi deponat per uerbum ſcio, quia præſens, & Notarius ſcribat & addat prout credit, an per hoc dicatur immutaſſe ueritatem, ut puniatur de falſo,Pau.de Caſtro. conſi.371.nu.4.uol.1.

Teſtes quando quis allegat, ꝙ ſunt extra prouinciam animo differendi negotium, & ideo petit longum terminum,poteſt talis differens litem puniri. Abb. c.conſtitutus.nu.8.de fideiuſ.Berta.uer. teſtium inſtruc.nu.5.

Teſtis falſi pœna.

Teſtis falſus lædit Deum, iudicē & partem, Ab.c.1.n.1.de cri.fal. Speti.de teſti.§.1.nu.44. Alb.de Ro. ff.de teſti.l.qui falſo, nu.1. Bagarot.trac.de reprob.teſt.n.3.to.13

Teſtis falſidicus ſuo teſtimonio innocentem lædit.Bagaro.tra.de reprob.teſtium.nu.4.

Teſtis ueritatem celans peccat mortaliter.Rot.deci.372.nu.2.in no.

Non teſtificans veritatem grauiter peccat.11.q.3.c.vnicuique. §.ſit quoque.col.3.

Teſtes duob.modis dilinquunt.Bel. c.teſtes. nu.3.3.q.9.

Teſtis falſitatem, & iudex iniquitatem committit, Bero.c.quoniam contra,de prob.nu.4.

Teſtis quomodocunque falſus dēt puniri.l.falſum. C.ſi ex fal.inſtr. Sal.C.de teſti.l.nullum.nu.2.Socin.iun. conſ.86.nu.25.uolumine 2.

Teſtis periurus in ciuilib. punitur. Iſer.ſuper tertia conſt.Neap.quę incipit Vos,qui ſcienter.nu.2.

Teſtes falſi qualiter puniēdi.l.diuus ff.de re iud.in marg.Alb.de Roſ. ff.de teſti.l.qui falſo.nu.4.Bal.l. data opera.nu.28. C.qui acc.non poſ.Zab.c.1.de cri.falſ.nu.2.colum.1. Anch.c.1. de excep.nu.5. Belle. c hæc imago. nu.5.33.q.5. Iaſ.§.item ſi quis.nu.64. & ſequ. tit.Inſtitutio. & ff. de iur.iur. l.ſi duo patroni. §. ſi quis iurauerit. el 2.num.6.Hipp.in prac.§.ſuperſt.nu.15.

Teſtis falſus qualiter puniatur in cā criminali, & qualiter in ciuili, Gui.pa.q.44.nu.1.

Teſtis falſus in cauſa homicidij an puniatur tanquam homicida,Bal. l.1.§.iniuria.de pac.iura: firm.ſu per feu.nu.2. Ale.conſ.55. nu.1. li.7.Affl.c.1.§.iniuria.de pace iuram.firm.

Teſtis deponens dolo malo,in cauſa capitali contra innocentem puni tur vt homicida, gl.l.1.de iur.fiſ. in marg.Nell.trac.de teſtib.num.233.Paris de Put.trac.de ſind.§. utrum.nu.2.to.14.Fel.c.ſicut. de teſti.nu.1.Aluar.de pace iur.fir.in rubr.§.homicidium.nu.7. Hipp. l.1.§.præterea.nu.2. ff.ad l.Corn. de ſica.

Teſtis falſus an ſit pęna talionis puniendus.Arc.33.q.5.c.nec.nu.8. colum.4.

Teſtis falſus ſi depoſuit ad condemnationem innocentis punitur pœna talionis alias pœna arbitraria, Ale.cōſ.55.per to.li.7.Iaſ.l. & ſi legib.nu.3.uer.2.quia teſtis.C.ſi contra ius,uel uti.pub.Hipp.cōſ.57.nu.1.uol.1.Mil.uer.teſtis.nu.66.Berta.uer.teſtib.punitio. nume.11.

Teſtimonium perhibentes falſum in cauſa principis perinde puniri,ac in cauſis priuatorum,Fulg. C. de teſt.l.nolumus.nu.1.

Teſtis dicens falſum teſtimoniū contra fiſcum in cauſa criminali non punitur pęna mortis, Hipp.l.1.§. præterea.nu.6. ff.ad l.Cor.de ſic. Gram.uoto 5.nu. 1.& 2.

Teſtis falſum deponens an puniatur pęna legis Corn. Alber. de Roſ. ff.ad l.Corn. de ſica.l.lege Cornelia.nu.2.

Teſtis deponens falſum,& teſtimoniū reuelantis pœna quæ ſit,Nel. trac.de teſti.nu.242.

Teſtis conuictus de crimine poteſt puniri pęna extraordinaria,Dec. de excep.c.1. nu.4.

Te-

Teſtis falſitas quando non plenè liquet, ſed de ea eſt ſuſpicio, tūc iudex debet tēperare ſententiā, cū contra eum ex præſumptione procedat. Spec. c. inter ueſtras de donat. inter uir. & uxor. col. 4.

Teſtis conuictus de falſo per duellū non punitur capite ſed amittit tantum manum dexterā, Calcan. conſi. 7. nu. 56.

Teſtis clericus deponēs falſum quomodo puniatur remiſsiuè. Nell. tracta. de teſti. nu. 244.

Quilibet falſus teſtis ſeptem annorū pęnitentia punitur. 22. q. 5. cap. ſi quis peierauerit. col. 3.

Presbireri, uel diaconi in falſo teſtimonio inuēti p tres annos ab officio ſuſpenſi in monaſterio debēt pęnitere. 5. q. 6. c. quia in fi. col. 2.

Teſtis contra quē opponitur de crimine poteſt puniri extraordinariè, ſi crimen non concernat cauſam ſup qua productus eſt, alias punitur pęna ordinaria. Abba. & Dec. c. 1. de excep.

Teſtis latitās, uel tacens uerum, uel deponēs falſum quomodo puniatur. Berta. uerb. teſtium punitio. nu. 42.

Teſtis ſi deliquerit, ꝙ iure lombardorū puniatur lingua, Fulgoſ. C. de ſer. fugi. l. ſi fugitiui ſerui. numer. 2.

Teſtis falſum teſtimoniū dicens in cā ciuili, & pecuniaria punitur pęna depoſitionis, ſecus in cā ciuili, quia punitur pęna. l. Corn. Hippol. l. 1. ad l. Cor. de ſicar. in prin. & nu 1. ff. ad l. Corn. de falſ.

Teſtibus infamatis purgationē iudicii debere, Bellem. ca. denique de excep. nu. 10.

Teſtis quando de crimine ſtellionatus puniatur, Fran. Cur. tracta. de teſti. nu. 33.

Teſtes falſos plures producens ſi ad eundem effectum tendunt in una pęna puniuntur, ſecus ſi ad diuerſos. Bar. l. Agraria. nu. 4. ff. de termi. amot.

Teſtis falſarius in pluribus articulis cauſæ tenetur unica pœna, Berta. uerb. teſtium punitio. nu. 24.

Teſtis in aliquibus de falſo punitur in aliquibus non, Tindar. trac. de teſti. c. 2. nu. 2. & c. 10. nu. 3. Anc. c. 1. de crim. falſ. num. 8. Soc. cōſi. 103. nume. 1. uol. 1. Boer. q. 108. part. 1.

Teſtis accuſatus de falſo, quia falsū depoſuerit, licet neget omnia, & ſingula, & ſic ēt ſe depoſuiſſe, nō incidit in falſum. Iac. But. l. quod ſæpe. ff. de contrah. emp.

Teſtis ſi punitur pęna extraordinaria an puniatur pęna ordinaria p actionem illius extraordinariæ pęne, Anc. c. cum ſuper de cōfeſ. nume. 6. Pau. de Caſtr. l. nullam. nume. 6.

Teſtis falſus, an & quando efficiatur infamis.

Teſtis falſum deponens, an infamis ſit, Albe. de Roſ. tracta. de teſtib.

par. 1. §. conſequenter. nume. 13. Paul. de Caſt. l. 2. nu. 2. C. de fide. inſtru. But. ca. per inquiſitionem. nume. 26 de elec. lib. 1. par. 1. Bellem. ca. querelam. nume. 10. de iureiuran.

Teſtis cōdemnatus de falſo directè, an efficiatur infamis, Ab. c. 2. nu. 8. & 45. de ord. cogn.

Teſtes ſi principaliter accuſentur, & damnentur de falſo in cā alterius, ſententia lata in eos infamat, Fulgo. ff. de his, qui not. infa. l. Lucius Titius. nu. 7. Butr. cap. 2. §. 1. nu. 41. de ord. cogni. li. 2. par. 1.

Teſtis q dixit falſum teſtimonium, damnatur officio iudicis, & nō infamatur. Bar. l. infamari. ff. de publi. indi. Berta. uerbo teſtium punitio. nu. 36.

Teſtis reprobatus per exceptionem obiectam dum produceretur nō infamatur, Ange. ff. de his qui no. infa. l. Lucius. nu. 1. par. 1. Butr. c. 2. §. 1. nu. 39. de ordi. cogni. lib. 1. par 1. & c. inter. num. 33. purga. cano. lib. 3. Anch. ca. cum dilect. nu. 13. & 23. de ordi. cogn. Mill. verb. teſtis nu. 41.

Teſtis, qui non vult teſtificari uel falſum teſtificari punitur in cauſa, & tenetur parti ad intereſſe.

Teſtis eo ipſo, ꝙ non vult ferre teteſtimoniū in cauſa ciuili pſumitur contra ipſum, ſecus ſi falſum teſtificetur, quia punitur in cauſa criminali, Abb. c. 1. nu. 5. de teſtibus cogen. Fely. c. pen. de teſti. cogen. nu. 1.

Teſtis ſubtrahēs ſe à teſtimonio præſumitur ſuſpectus, & contra ipsū poteſt iudex inquirere. Abb. c. 1. nu. 6. de teſti. cogen. Fely. ca. 1. nu. 11. de teſti. cogen. Bertac. verb. teſtium coactio. nu. 6.

Teſtis qui nō eſt examinatus licet ſe latitet, vt veritas non inueniatur, nō eſt falſarius ſed doloſus & ſic nō tenetur. l. cornelia, ſed ſtellionatus, Bal. l. data opera, C. qui accuſ. non poſ. col. 6. Fel. c. dilectorum de teſti. cogē. & c. 1. de teſti. cog. nu. 7. uer. ultimo.

Teſtis quomodo poſsit dici ſe abſentaſſe amore, vel timore, ne teſtificetur, Butr. c. 3. nu. 7. de teſti. cogen. lib. 2. par. 2.

Teſtes ꝙ ſe ſubtraxerint, quis probare teneatur, Ancha. c. ſuper eo, de teſti. cogen. nu. 4.

Teſtis ſe abſentans, vt non deponat veritatē ad quid teneatur, Franc. Curt. tract. de teſti. nu. 32. & quid ſi poſt iuramentum ſe abſentet, an de falſo puniendus ſit ibi, Bertac. verb. teſtium punitio. nu. 7.

Teſtis ſi precio inductus ſubtrahat ſe, à teſtificādo poteſt iudex procedere contra eum tanquàm falſarium, Fel. c. pen. de teſti. cog. uer. adde. & nu. 6.

Teſtis, qui ſe occultat, & nō comparet ad teſtificādum, vt ueritas occultetur, an puniatur, Anc. c. 1. de

crimine

crimine falſi.nu.7.

Teſtis latitans antequàm iuret pôt multari,non autem de falſo tenetur,ſed poſt iuramentum tenetur de falſo,Bal.l.argentarius.§.fi.de eden.& ibi Alex.dixit ꝙ utroque caſu de falſo tenetur.

Teſtis qui vult teſtificari parti ad intereſſe tenetur,Tindar.trac.de teſti.nu.3.Bal.l.argentarius §. cum autem ff.de eden.num.3.Bal.l.argentarius.§.argentarius.§.cũ aũt ff.de eden.nu.3.Pau.de Caſt.l.argẽtarius.§.cum autem nu.5.ff. de eden.Iaſ.ff.de eden.l. argẽtarius. §.cum autem.nu.5.

Teſtis falſus obligatur parti,quã læſit ad intereſſe,Anc.c.1. de crimine falſi.nu.1.Abb.c.1.nu.3.de cuſto.Arch.c.ſicut nobis.nu.1.de teſtibus cogen.& ibi Anch.nu.2.& Abb.c.1.nu.6.de cri.falſi, Berta. uerb.teſtium punitio nu.3.

Teſtis & Notarius etiã ratione erroris ad i.tereſſe partis tenetur, Nel. tract.de teſti.nu.162

Teſtis punitio per quem.

Teſtis qui falſum teſtimoniũ tulit per quem puniatur,Anc.ca.1. de crimine falſi nu.9.& 12.Ab.c.fi. nume.28.de foro cõpetenti, Socin.Iun.conſi.40. nume.17. volum.1.

Teſtis occultãs veritatem,vel vacillans coram Iudice non ſuo, ab eo puniri poteſt,Nel. tracta.de teſti. nu.144.Ang.C.de teſti.l.nullum nu.1.Barb.c.peruenit.num.16.de fideiuſſ.Hipp.l.j.§.præterea. nu. 27.ff.ad l.Corn.ff.de ſicar.etiam l.fi.nu.145.ff.de iuriſd.omn.iud. Bertac.uerb.teſtium punitio,numero 1.

Teſtis deponens falſum teſtimoniũ non probat,& puniri poteſt corã illo iudice, fallit vt per Socin.regula.520.

Teſtem notarium & executorẽ ſiue nuncium delinquentem coram iudice cauſarũ ciuilium poteſt ipſe iudex punire pęna corporali,Ange.C.de ſpor.l.omnibus nu. 2. & C.de iud.l.quoties num. 3. Aimo conſi.53.nu.59.

Teſtes laici falſum deponentes corã iudice eccleſiaſtico,an poſsint per ipſum puniri,Capel.Tholoſ. quæſtione.729.Vital.Clem.teſtibus.nu.32.de teſti.

Teſtes falſi ad eccleſiaſticũ iudicem non remittendi.Affli. deciſ. 229. nume.1.

Teſtis deponens falſum corã delegato, an poſsit puniri per delegatũ. Alb.de Roſ.ff.de off.eius,cui.l.1. §.qui mandatã nu.4.Imo. de off. del.cle.1.nu.6.& 10.

Teſtis falſum deponens poteſt puniri per ordinarium,per delegatum vero non, niſi fuerit delegatus à principe,Abb.c.1.nu.9. de crim. falſi.

Teſtium correctio magis pertinet ad iuriſdictionem quã ad imperium, Fulgoſ.ff.de iuriſd.omn.iu.l. qui iuriſdi.nu.3.

Teſtis

Teſtis uacillans puniendus cuiuſcũque ſit fori.gl. fin. l. quæſitum.ff. teſti.

Teſtis qui depoſuit falſum, & uenit puniẽdus & eſt maior iudice, an poſsit per iudicem puniri, Afflic. cap.1.§.ſacramenta, de conſuetu. rec.feu.

Teſtes falſum deponentes, an coram arbitris puniri poſsint, Barb.c.ſuſpitione, nu.17.de off.delega.

Teſtis deponens falſum coram arbitro ad iudicem ſuum puniendus remittitur, Nell.tract.de teſtibus. nu.345.

Teſtis poteſt puniri de falſo etiã per arbitros recuſatorios, Spec. de recuſa.§.effectus.

Teſtium receptor, qui non ſimpliciter examinat, an poſsit punire teſtem, uacillantem, Imo.de off.delega.c.1.nu.5.

Teſtes an punire poſsit iudex ex officio ſuo, Bar.§.ſi uerò, ibi quæro, an iudex.nu.4.in auth.de teſt.

Ex officio poteſt punire iudex falſum & producere eum, Bal.conſ. 446.par.5.nu.3.Lud.Ro.ff.ſolu. matr.l.cum mulier, nu.39

Teſtis condemnatio non præiudicat producenti nec è contra.

Teſtes ſi fuerint accuſati, & condemnati de falſo, dicta falſitas non nocet alteri.l.2.nu.3.C. de fide inſtru.Bald.l.ſi.col. ulti. C. de fide inſtrumen.

Teſtis ſi eſt cõdemnatus de falſo nõ nocet producẽti nec teſti nocet, ſi producens eſt condẽnatus, Bar. l.Lucius Titius.nu.1.ff.de his, qui not.infam.Fely.c.1.de excep.nu. 17.& Rui.conſi.15.uol.5.

Teſtis ſi dixit falſum, an producens poſsit euitare pœnam, Bal.l.ſi aduerſus.num.5.C.de fid.inſtrum. Abba.cap.quamuis nume.25.de re iud.

Teſtes producens falſos ſi habet ſententiam contra ſe eos non informat, l.Lucius.ff.de procur.

Teſtis, qui dixit falſum præter conſcientiam domini. domino non præiudicat.Nell.tracta.de teſtib. nu.239.

De falſitate teſtium, & accuſatione, & punitione uaria.

Teſtes infra quantum tempus poſſunt accuſari de falſo, Bal. c.licèt cauſam, nu.25.de proba.

Teſtis falſi poſſunt accuſari poſt dicita teſtificata. Bald.l.ſi quis teſtib.C.de teſti.l.pen.uerſ.quæro poſito.

Teſtes qui ex forma ſtatuti non poſſunt reprobari, non poſſunt inquiri de falſo, Bar.cõſ.a domino Cy. de Piſtorio.

Teſtes falſi cum producente an poſſint eodem libello accuſari. Albe. de Roſ.2.C.col.3.fol.182. Bar.l. nil.

nil.nu.1. ff.de adult. Socin.de libell.obla.c.ignarus epiſcopus.numero 144.

Teſtes plures falſum deponentes an poſsint eodem libello accuſari. Alb.de Roſ.2. C.col.3. fol.186 Affli. deciſ.219.nu.4.

Teſtes poſſunt accuſari de falſo cum parte ante concluſionem in cauſa, Affl.deciſ.105.nu.1.

Teſtis ſimplex licet non plene probet iurare tamen non debet ſe nō teſtificaturum. Spec.titu de teſti. §.13.nu.6.

Teſtes quo caſu coerceantur in dicta mulcta, etiam ꝗ accuſari habeant, Azo rubr.de teſti.nu.40.

Teſtem falſum metus non excuſat. Bal.l.data opera.C.qui accuſ. non poſ.nu.57.

Teſte accuſato de falſo an ſileat cauſa ciuilis, Bert.uer.teſtium punitio.nu.38.

Teſtis ſi ſciret nomen ſuum ſuſtineri audacius infamaret & falſum deponeret, Anch. ca.qualiter.de accuſ.nu.21.

Teſtium numero certo, qui cōdemnari poſsint. Bellem.c.pe.num.2. 2.q.4.

Teſtis falſus circa quæ accuſabitur. Zabareſ. c.1.de crimine falſi.n.3. col.1.

Teſtis falſarii materia, Berta.uer.teſtium punitio. nu.20.

Teſtis falſus teſtificans in quo loco puniri debeat, Barb.c.licet.de fo. compet.nume.1.cum duobus ſequent.

Teſtis quando committit falſum in tacendo fraudem, quis locus ponetur in libello accuſatorio pro loco commiſſę falſitatis. Bal.l.presbyteri. C.de epiſ.& cle.nu.7.

Teſtis qui iurauit corā iudice in palatio, uel alio loco, ſi deponit falſum dictum ſuum, & dicit falſum ſi accuſetur de falſo, an dēat poni locus in quo iurauit, an in quo deponit falſum, Imo. de of.delega. clem.1.nu.11.

Teſtem accuſare ſi quis uelit de falſo licet enim una die iurauerit, alia depoſuerit, debet apponi in accuſatione tempus iuramenti nōn autem depoſitionis, Ludo.Ro.ff.de dam.infec.l.damni. §.Sabini ſententia. num.4.

Teſtis an periurio excuſetur, Vital. tract. clauſularum, clauſula non errore.nu.52.

In teſte ſigna falſi teſtimonii ſunt hæc pallere, trepidare, & colorē in facie mutare, Paris de Put. tra. de ſindi.§.uiſo.nu.2.

Teſtis quando dicatur falſus, Bal.l. data opera, C.qui accuſ.non poſ. nu.29.& 30.Ludo.Rom. ff.ſolu. mat.l.dotis. nu.18.

Teſtium falſitas qualiter poſsit probari, Spec.ti.de probatio.§.4.numero 25.

Teſtis ſuperatus argumentis conuictus eſſe dicitur. Proſd.nu.78.tracta.de teſti.

Teſtis unus ſi reꝓbatur per plures, an tūc ille teſtis poſsit dicit cōuictus de falſo. Franc.Curt.conſ.13 nu-

num.15.

Teſtis non conuincitur de falſo eo, quòd minatus eſt ſe depoſiturũ falſum contra debitorem ſuum, niſi debitum ſolueret, Ale.conſil. 130.nu.5.li.2.

Teſtes duo ſi dicant ſe a parte corruptos ad falſum deponendum nõ faciunt ſatis ad condemnatio nem cauſæ ſed ad torturam, Boe. q.319.nu.6.par.2.

Teſtibus conuicti, qui & quomodo dicantur, & in quo foro, Bern. Diar.prac.cri. rubr.teſtibus con uictos.

Teſtium exceptis ſuper inquiſitione ex officio poſsit repertus culpabilis puniri ſi non procedit ſpe tialiter contra eum ſeruatis ſeruandis, Affl.c.1. §.iniuria de pace iure firmari.no.2.

Teſtes probantes contra regularem inquiſitionem crimen aliquod de quo uon fuerat infamatus, an illi p rę iudicent, Specu.de inquiſitio. §.4.nu.6.

Teſtis ad hoc ut puniatur criminaliter de falſo requiritur ꝙ proba tio falſi neceſſariò cõcludat, Iaſ. l.omnibus, ſi quis iuſdicendum non obten.par.1.ff.uet.nu.14. Ri pa.trac.de peſt. rub.de cauſ.poſ. & proprie. c.cum eccleſia ſutrin. num.78.

Teſtis non debet aſſerere, niſi quod uidit, & ſentit alias falſus eſt, Nel. ttac.de teſti.nu.235. Bertac.uer. teſtes depo.nu.170.

Teſtis ſuum dictum in ſecreto depoſitum non debet reuelare alias pu nitur, Iſer.c.1.nu.11.ti.quib.mo dis feud.amitt.li.1.Feder.Schen. trac.de teſti.nu.54.

Teſtes ſi falſum deponent, qualiter agi poſsit contra eos propter falſitatẽ, Dec.de prob.c.licet.n.22.

Teſtes licet probent delictũ de quo inquiſitus nõ eſt infamatus, ei nõ præiudicant, nec ex eorum dicto condemnabitur, Hipp. conſ.35. nu.6.uol.1.& conſ.40.num.8.& conſ.48. nu.12.& conſ.9. & 10. nu.8. & conſ.50.nu.2. uolum.1. & conſ.78.nu.3.uol.2. & conſil. 117.nu.7. & conſ.128.num.2.& conſ.130.nu.6. & conſ.134.nu. 5.uolum.1.

Teſti, conceſſum ſecreta detegere abſque iuris pęna non eſt, Belle. c.dilectorum, de teſti.cogen.nu me 11.& 12.

Teſtis propter mendacium dicto caſu de quo ſupra punitur crimine Stellionatus, Hippo.conſ.70.nu. 5.uolu.1.

Teſte condemnato dictum eius habetur pro non dicto.l.1.& ibi Sali.l.damus.de falſ.

Teſtis committens falſum põt puniri extra ordinarie per iudice durante cauſa ſuper qua cõmmittit falſum, cauſa uero finita non põt puniri niſi ordinarie formando contra ipſum proceſsum, & iſta pęna ordinaria non tollitur in eo ꝙ fuit extra ordinem punitus, Abba.c.1.nu.5.de cri.falſi.

Teſtes ſi falſi fuerint, an ſentẽtia ſit ipſo

ipſo iure nulla,uel annullãda, Capel.Tholoſ.q.281.

Teſtes licet corrupti ſi uerum dicãt non tamen reddunt ſententiã nullam,Spec.titu.de ſent.§.9.numero 7.

Teſtes dixiſſe falſum non ſufficit probare, & illis atteſtationib. iudicem motum, ut ſententiam reſcindat, ſi quis in poſitionib. uel in libello dixit falſum teſtes dixiſſe pecunia corruptos, Bart.l.falſam.nu.1.C.ſi ex falſ.teſti.

Teſtis falſus,uel varius ex officio iudicis punitur omni exceptione ceſſante,Alb.de Ro. C.de teſti.l. nullum.nu.2.

Teſtis dicitur de falſo conuictus ſi plures ei contradicant,Rui.vol.5 conſi.158.nu.29.

Teſtis falſus ſine nouo proceſſu puniri poteſt,Alex.conſ.35.num.1. lib.2.

Teſtes præſenti falſi, cõtumaces, an condemnentur ex eodem proceſſu ſi apparet, ꝙ non falſum depoſuerint,Capic.deciſ.60.nu.1.

Teſti falſo quando debeat iudex pęnam infligere, Butr.c.1.nu.7. de cri.ſtell.li.5.

Teſtis ſi deponat falſum, & hoc liqueat iudici, an poſſit tunc condemnari ſine aliqua inquiſitione, Bal.in li.ſtat.in dictione eccleſia. num.1.

Teſtis ſi deponit falſum, & hoc liquet iudici, poteſt eum condemnare iudex ſine citatione, Bald.l. presbite.C.de epi.& cle.nu.2.

Teſtis ſi temerariè aſſerat, ꝙ quis nulla bona habeat & interrogatus qũo ſcit rñdeat,ꝙ non poſſet habere quin ſciret, ſi reperiatur contrarium, poteſt puniri de falſo, non tamen hoc ſufficit, ut corporaliter puniatur, Pau.de Caſ.li.2. nu.6.ff.quod quiſq.iur.

Teſtis licet in aliquo caſu nõ puniatur de falſo,tamen quia dolum cõmiſit criminaliter punitur crimine ſtellionatus,uel punitur extra ordinarie, Bal.l.1.de ſepulcr.uiol. num.6.

Teſtis præſumitur certum teſtificari, licet non receperit pecuniam punitur,Bald.l.data opera. C.qui ac.non poſ.

Teſtis peritus in arte deponens falſum etiã per uer. credo punitur, Bert.uer.teſtium punitio, nu.23.

Teſtis dicens,ꝙ Titius nihil habet in bonis, tenetur de falſo ſi habet emphiteuſim,Ber.uer.teſtium punitio.nu.8.

Teſtis ſponte ueniẽs punitur de falſo,Ale.poſt Bart.l.1.ff.de falſ.

Teſtis deponens alias quàm iurauerit eſt periurus, Soc.iu.conſi.41. nu.5.uol.1.

Teſtis falſus,an puniatur quando in eadem cauſa ſunt producti ueri teſtes, Bal.in Spe. de ſen. uer.ſed pone.

Teſtis deponens contra ueritatem pro ſalute alterius corporis, an incurrat periculum, Archi. 21.q. 2.c.1.nu. 2.col.1.

Teſtes certificatores quando teneã-

tur, Rebuff.tra ct.de ſent.excom muni. art.1.nu.45.to.1.

Si teſtis interrogatur, an alij fuerint præſentes, & dicat non, ſi probetur alios fuiſſe præſentes, an ſit falſarius, Bal.conſ.403.par.5.numero 4.

Teſtis ſi prima vice ſine cauſa depo ſuit, ſiue de ea fuerit interrogatus, ſiue non, an puniatur, Tinda. trac.de teſti.nu.7.

Teſtis interrogatus ſuper commodato, ſi ſuper mutuo reſpondeat an falſarius ſit, Tind. trac. de teſtib. par.3.c.6.nu.2.

Teſtis facto alieno deponens, quib. caſibus in ſuſpitionem falſi ueni re poſſit, Ign.in rep.l.neceſſarios §.non alias.nu.144.ad ſillan.

Teſtis, qui non poteſt de falſo redargui, an ex forma ſtatutorum poſſit de facto damnari ſtante ſtatuto diſponente, contumacem pro confeſſo haberi, Nel. tract.de teſ. nu.246.

Teſtis accuſatus de falſo, quia dicat ſe aliter depoſuiſſe, an condemnetur, Berta, uerb.teſtium punitio, num.52.

Teſtis non poteſt deponere falſum per alium. Bar.l.ſed ſi unus. §.1. ff.de iniurijs, col.4.

Teſtis falſum deponens, quãdo periurus non dicatur, Fran.Cur.tra. de teſti. nu.16, to.13.

Teſtis ſi antequam examinetur teſtimonium dicat de falſo non punitur. Spe.trac.de teſti.nu.5.

Teſtis dictum antequam aliquid fieret, ſi illud non apparet factũ non redditur falſus, Abb. c.cũ dicere, nu.2.de uer.ſig.

Teſtificans pro bannito coactè non punitur, Hippo.l.1,nu.95.ff.ad l. Corn. de ſica. & l.1.§.item diuus nu.17.

Teſtes quot, & quales requirantur in inſtrumento.

Teſtes quot requirãtur in inſtrumẽto, Bar.auct.ſed nouo iure.nu.1. C.ſi cer.pet.Bal.conſ.152.par.2. nu.4.& c.3.loco.nu.12.de prob. Sal.C.ſi cer.pet.l.ſed nouo.nu.3. Ioã.de Graſ. tract.de ſubſtantia procur.ver.præſentib.n.2.to.12.

Teſtes non ſunt de ſubſtantia inſtrumenti, ſed ſolum adhibentur ad partem, Ale.l.in fraudem.§.neque, de iu.fi.Bal.l.contractus.col. 4. C.de fi.inſtr.

Teſtes & omnia conſueta ſunt de ſubſtãtia inſtrumenti, Ale. conſ. 37.nu.12.& 13.li.3. Dec.conſi. 442.nu.7.

Teſtes inſtrumento notarii neceſſarios eſſe, quod in litteris epi negamus, Bella.ca.poſt ceſſionem.nu. 35.limita, vt nu.45.

Teſtes non requiruntur in inſtrumẽtis celebratis in conſilio publico, Ber.uer.teſtes inſtru.nu.6.

Teſtes in inſtrumẽtis priuatis neceſſarios non eſſe, nec ſunt de ſubſtãtia, Fulg. C.qui pot. in pig.l.ſcripturas.nu.4.

Teſtis

Teſtis unus cum Notario, an ſufficeret in īſtrumēto publico ad hoc, ut inſtrumentum ualeat, Aret. rubri. de falſ. nu. 28. uol. 1.

An ualeat inſtrumentum cum tribus notariis, & tribus teſtibus, Bald. conſi. 444. par. 5. nu. 1.

Inſtrumentum, in quo non ſunt appoſiti teſtes non ualet, Bal. conſil. 55. nu. 1. par. 1.

Teſtes duo ſufficiunt ad probatiouē probati inſtrumenti, Cin. C. de fide inſtr. l. in exercendis. nu. 1.

Teſtes duo ſufficiunt ꝙ Notarius ſcripſerit, Bald. conſi. 158. par. 2. nume. 2.

Teſtes quare plures requiruntur cū contrahit imperitus literarū, quā quando contrahit peritus, Bar. §. oportet. nu. 4.

Teſtiū pluralitas intereſſe debet ultra tabellionem, cum tractatur de inſtrumēto per quod ſumitur probatio, Homod. conſ. 85. nu. 6.

Teſtes tres requiruntur in inſtrumēto ſcilicet centū florenorū cōputato notorio, Bar. auct. ſed nouo. C. ſi cer. pet.

Teſtes quatuor ad ꝓbationē inſtrumenti neceſſarij ſunt, Nepos tracta. de except. nu. 50.

An in inſtrumento, in quo requiruntur plures quā quatuor teſtes ſufficiat ſubſcriptio quatuor teſtiū cum illa clauſula, & pluribus alijs teſtibus, Bald. conſil. 108. par. 3. num. 5.

Teſtes inſtrumenti opinionis ꝓbatę eſſe debent, Ioa. de Graſ. tract. de ſubſtātia procu. uer. præſentibus nu. 1. tom. 12.

Teſtes quod debeāt eſſe omni exceptione maiores non procedit cū teſtibus inſtrumentarijs, Corne. conſi. 232. nu. 3. uol. 1.

Teſtes inhabiles ea inhabilitate, quæ poteſt remitti per partes admittūtur ſi ſunt inſtrumentarij, Hipp. l. 1. §. ad quæſtionem. ff. de queſt. nu. 13. & l. ex libero nu. 9. ff. de q̄ſtio, Ale. conſi. 94. nume. 9. lib. 6. Aimo. conſi. 56. nu. 10. Mill. uerb. teſtes inſtru. nu. 4.

Teſtes inhabiles poſiti in inſtrumēto, ſi reputantur habiles inſtrumētum eſt ualidum, & facit fidem in iudicio, Pau. de Caſtr. l. 1. num. 7. 8. & 9.

Teſtis inſtrumentarius ualet, qui eſt deſcriptus in inſtrumento quamuis ſit criminoſus, dummodo occulte ſit criminoſus, etiam ſi appareat poſtea inhabilis, Feli. c. ſuper eo de teſti. el 1. nu. 1.

Teſtis in inſtrumēto inſcriptus ſi ſit excōicatus, an reddat inſtrumentum nullum, Spec. tit. de inſtrum. edit. §. 9. nu. 3. Alb. de Roſ. C. de fid. inſtr. nu. 7.

Teſtes domeſtici in aliquo inſtrumento intra numerū neceſſarium ſcripti cū uitietur inſtrumentū, quanto magis ipſe uſus domeſticus à quo uſu uis inſtrumenti dependet, Amod. conſ. 281. nu. 4.

Teſtes inſtrumentarij poſſunt eſſe domeſtici, Berta. uerb. teſtes inſtru. in fi.

Teſtis poteſt eſſe frater ꝓ fratre in inſtrumento, Steph. Aufr. trac. de teſtibus.nu. 25.

Aduocatus pōt eſſe teſtis in inſtrumēto facto inter ſuum clientulū & litigātem, l.ex literis, & ibi per Imo.& alios, de tranſac.

Excōicatus poteſt eſſe teſtis ī inſtrumento, Zabarel.c.ex literis de trāſac. in 3.oppoſ.

Pro teſtibus inſtrumentarijs potius affines quàm alii aſſumendi ſunt, Alb.de Roſ.trac. de teſtibus par. 1.nu. 1.tom. 13.Nell.tracta.de teſtib.nu.6. Porc. §.in teſtibus.nu. 5. de teſta.

Teſtis pōt eſſe adminiſtrator eccleſiæ ſuper contractu, quē celebrauit, Nell.tracta.de teſti. nu.18.& ibidem Steph.Aufr.nu.2.

Teſtis nō poteſt eſſe in inſtrumēto, uel alio actu, qui interuenit ad cōſenſum, uel auctoritatem præſtandum, ſecus in mediatore, But.c.1. nu. 5.de procur.li.1.par.2.

Teſtis, quòd quis poſsit eſſe in cā, & eodem inſtanti ſit principalis auctor contractus non uidetur eſſe repugnans, But. c. ex literis.nu.4. de tranſac.lib. 1.par. 2.

Teſtes, qui ſūt noti ad ueritatē ſcripturæ, uel inſtrumenti non requiruntur, ut per Soc.regul.521.

Teſtis qui uiua uoce teſtificari non poteſt, in īſtrumēto Idoneus redditur, Steph.Aufr.tract.de teſtib. num. 24.

Teſtes inhabiles in inſtrumento deſcripti, uel ſubſcripti poſſunt deponere ad cōfirmationē nō ad infirmationem, Bert.uerb.teſtes inſtru.nu. 29.

Teſtis q aliàs uiua uoce deponeret cēſetur inhabilis & ſuſpectus puta cōiūctus, uel proxeneta poteſt eſſe teſtis in inſtrumento & adminiculatur fidem inſtrumēti, & ſic uox mortui plus operatur quā ui, ui, Mil.uerb.teſtis.nu.17.

Teſtes inhabiles à partibus in inſtrumēto ſi ſint deſcripti, an ualeat ipſū inſtrumentum, Sal.C.de fid.inſtru.Ale.conſi. 191.nume.2. & 3. lib.7.

Teſtes inſtrumentarij non repelluntur licèt poſtea ſint effecti inhabiles, Bert.l. ad teſtium. §. circa. ff. de teſtamen.

Teſtis ſi aliquis eſt inſcriptus in inſtrumento contractus, qui poſtea eſt aduocatus agentis ex eo cōtractu, nihilominus inſtrumētū probat. Io.And.in Nouel.c.ex literis. col. 1.in prin.uer.ſi aliquis eſt teſtis, de tranſanct.

Teſtis quòd non impediatur teſtificari ad probādum ſolēnitatem inſtrumenti, in quo erat deſcriptus per caſum, Bar.l.ad teſtium.§. cōditionem.nu.2.ff.de teſta.

Teſtes qualiter in inſtrumento deſcribantur, & an habeant ſe ſubſcribere.

Teſtes ſub ſua forma debent in quolibet inſtrumento apponi, Specu. ti.de

tit.de inſtru.edi.§.2.nu.10.

Teſtes īſcripti à teſtibus ſubſcriptis differunt, Io. de Graſ.tracta.de ſubſtantia procu.uerb.præſentibus.nu.1.tom.12.

Teſtes inſtrumentarii uocati, & admoniti eſſe debent, Io. de Graſ. tractat. de ſubſtantia procur.numero 2.

Teſtes īſcripti quare requirãtur ad hoc, ut ſcriptura, uel carta ſit publica, Bal.c. ſcriptum nu. 5. de fide.inſtru.

Teſtes debent nominari, & deſcribi in inſtrumento, alias nõ probant inſtrumentum, Ang.ff. de teſt. & qui teſta.fac.poſ.l.hæredes palam nu.5.Io.de Graſ.tract.de ſubſtãtia procur.uerb.præſentibus. nu. 1.tom.12.

Teſtes debent inſcribi cum duabus qualitatibus, Ale.conſi.154.nu.4. li.2.& conſ.153.col.2.uol.2.

Teſtium ſubſcriptio ſup factis, uel ſcriptis factis in iudicio nõ requiritur, fallit ut p Soc.regula 476.

Teſtes debent poni in principio inſtrumenti, Bertac.uerb. teſtes inſtru.nu.29.

Teſtes, an debeant inſcribi in principio, uel in fine inſtrumenti, Bald. ſuper feu.c.1.de pace conſt.§.die lunæ.nu.4.& l.presbiteri.C.de teſta.Fulgoſ.ff.de pactis l.iuris gentium §.quod ferè.nu.2.

Teſtes ſubſcripti fidem imponunt ſcripturæ ſuis ſubſcriptionibus, Salic.C.de fide inſtru.l. comparationes.nu.1.

An requiratur ſubſcriptio teſtiũ ad hoc, ut ſcriptura probet, Bal.cõſi. 466.par.5.nu.6.Fel.ca. 1. de fide inſtr.nu.20.uerſ. item requiritur deſcriptio, Rebuff.tract. de Chirograf.arti.2.nu.7.tom.1.Pragẽ. Baſilien.col.2.fol.109.Caſſan.cõſi.44.nu.10.

Teſtium ſubſcriptio de iure cõmuni nõ requiritur, Capicius deciſ. 19.nu.1.

Teſtium ſubſcriptio nõ eſt neceſſaria in inſtrumento inuentarij, nec etiam requiritur quod cognoſcãt teſtatorem ſed hæredem, Paul.de Caſt.conſi.325.nu.1.uol.1.

Teſtis in contractibus debent adhiberi, in inſtrumento ſe ſubſcribere, Igne.l. 1.§.hoc autem.nu.71. par.1.ad ſillan.

Teſtium ſubſcriptio in regno eſt de ſubſtantia, & in negocio excedente libram auri debent eſſe tres teſtes, Capicius deciſ.19.nu.2.

Teſtium ſubſcriptio in inſtrumẽtis hodie non eſt in uſu, ſed ꝙ Notarios apponat eorũ nomina, Pau. de Caſt.l.iuriſgẽtium. §. quod iu iure.nu.5.

Teſtes licèt non uideant contrahẽtes, dummodo habeant notas eorum manus ualet eorum teſtimonium, Ale.conſ.99.nu.5.li.3.Ripa.l.ſtipulatio.nu.51.ff. de uerb. obliga.

Teſtes in contractibus præſentes & intelligẽtes eſſe debẽt, Imo. ff.de aqua plu.arcen.l.1.nu 24.Cyn.l. 1.§.hoc autem, numer.67.ad ſillania.

lania.

Teſtes in inſtrumentis ſubſcribere eſt vtile,Bar.q.118.num.25.vol.26.par.1.

Teſtes contractui, aut quouis alio modo pręſentes eſſe nō ſufficit ni ſi videant,& intelligant.igne.l.1.§.hoc autem.num.25.par.1.ad ſi lanian.

Teſtes præſumuntur eſſe præſentes quando de numero eorum in inſtrumento fit mentio.Ang. auct. de Tabell.in prin.

Teſtium ſubſcriptio in inſtrumētis nō eſt neceſſaria,Bert.verb.teſtes inſtru.nu.83.

Teſtis ſi dicatur interfuiſſe contractui probat.Anc.c.cum Ioannes. nu.11.de fide inſtru.

Teſtis illiterati, quā ſubſcriptionē. Bal.l.fi.C.de edic.diui adria.toll. Cor.conſi.296.nu.4.

Teſtes in primo inſtrumēto deſcripti apud notarium, nū in reliquis repetiti videri debeant. Raphal. Cuma.ff.de vulga.& pupill.l. patris.nu.3.

Teſtes quales, & quot eſſe debeant ad impugnandum inſtrumentum.

Teſtes an contra inſtrumentum admittantur,But.de tracta. de teſti. nu.58.& 59.

An cōtra publica inſtrumēta admittatur ꝓbatio ꝑ teſtes, uide ēt in ſi.Bal.cōſ.403.par.5.nu.1.Butr. c.3.loco.num.16. de proba.lib.2. par.2.

Teſtis non poſſunt recipi contra inſtrumētum, cuius uigore lata eſt ſententia. Specul. de inſtrumen. edic.§.9.

Teſtes,quomodo debeant deponere,& qui poſsint ī cauſa falſi.Bal. conſi.231.par.2.nu.2.

Teſtes volentes reprobare inſtrumētum,quales eſſe debeant,Ana. cōſi.97.nu.2.Butr.c.3.loco.nu.27. de prob.li.2.par.2.Iaſ.conſ.153. volu.2. ſuper cauſa inquiſitionis formanda.

Teſtis eſſe non poteſt falſarius, etiā contra falſarium,Steph. Auf. tra. de teſtib.nu.42.

Teſtes debent eſſe omni exceptione maiores ad reprobandum inſtrumentum,Alex.conſi.45.nu.24.& 37.lib.4.& conſ.146.nu.29. lib. 5.& conſ.54.nu.2.lib.7. Gra.cōſi.66.nu.41.& 42.in ciuil.Berta. verb.teſtes inſtru.nu.18.Cor.cōſi.26 .uol.4.

Teſtes inſtrumētarii faciunt totum inſtrumentū annullare, quamuis nō ſint omni exceptione maiores. Corn.conſi.232.nu.2.vol.1.

Teſtes quot requirantur ad probandum contra inſtrumentum. Albe. de Roſ.C.de probationibus.l. cū præcibus.num.3.& ff. de pact. §. quod fere.nu.2.But.c.cum Ioannes.nu.29.de fide inſtr. li. 2. par. 2.Anc.conſi.9.nu.1. Rui. conſil. 36.uol.4.nu.2.Bertrā.conſ.239. nu.5.& 7.par.3.

Per

Per quot teſtes probetur error notarii, vel inſtrumentum falſum. Bal.conſi.403.par.5.nu.1.

An per unum teſtem ſupranumerarium contradicentem inſtrumento reddatur inſtr̄m falſum, uel ſuſpectum, uel faciat indicium ad torturam. Ita quod uterque torqueri debeat. Bal.conſ.29. par.5. num.1.& conſ.166.par.2.nu.1. Soc.conſ.228.nu.15. uol.2. Cuman. conſ.135.poſt med. 1.colu. Boer.q.118.par.1.Ber.uer.teſtes inſtru.nu.12.

Teſtis unus contradicens inſtrumento nõ facit uacillare fidem inſtrumenti. Pau.de Caſ.conſ.380.nu.5.uol.1.

Teſtis ſingularis contradicens inſtrumento, an ipſe, uel tabellio torquendus ſit, & quis prius.Bal. conſ.385.par.5.nu.4.

Teſte uno reclamante plurib. comprobantib.inſtrumentum nõ impugnari. Bellem.c.cum Ioannes, de fi.inſtr.nu.41.

Teſtis unus ex teſtibus neceſſariis in inſtrumento, ſi cõtradicat, inſtrumentum non probat. Soc. conſil. 143.num.5.uol.1. Cor.conſ.73. nu.12.uol.2.Calcan.conſil.126. num.7.

Teſtium inſtrumentariorũ ſi unus contradicat inſtrumento reddit inſtrumentum ſuſpectum, ſi non remaneant alii teſtes ſufficientes, Lud.Rom. ſl.quemadmodum teſtam.ape.l.omnibus. §.ſi quis.numero 2.

Teſtis ſolus de ueritate contra inſtrumentum probat ſemiplene. Pariſ.conſ.55.nu.37.uol.1.

Teſtis unus falſus deſcriptus in inſtrumento uitiat totum inſtrumẽtum. Bal.c.cum dilectus. nu.2.de fi.inſtru.

Teſtes duo etiam non inſtrumentarii, an poſſint inſtru. reprobare, & uincere illius probationẽ.Bertran.conſ.239. par.3.nu.1.Boe. q.118.nu.52.par.1.

Teſtes duo idonei,&omni exceptione maiores reprobant inſtrumentũ.Imo.c.tertio loco.de prob.nu. 9.Ale.conſi.149.nu.2.li.2.

Teſtes duo per indirectum probantes contra inſtrumentum faciunt ipſum uacillare. gl.uer.tota die. §.item uerborum oblig. de inuti. ſtipul.

De ſubſtentatione duorum teſtium contra inſtrumentum deponentium.Bal.conſ.54.par.1.nu.1.

Teſtes duo derogant litteris ſigillatis.Abb.Ant.cap.cum a nobis,de teſti.Bal.Marg.teſtis.col.1.

Ad probandum inſtrumenti falſitatem tres ſaltẽ teſtes requiruntur, qui deponant de ſenſu corporeo non aũt intellectus iudicio.Paul. de Ca.conſi.371.nu.1.uol.1.

Teſtes ubi contradicunt inſtrumento ad hoc ut inſtrumentũ reprobetur per ipſos teſtes requiritur, ꝙ ſint quatuor meliores quàm ſunt illi, qui ſunt in inſtrumento deſcripti.Imo.de fi.inſtru. c.cum Ioannes,nu.14.

Te-

Teſtibus quibus inſtrumentum impugnetur.

Teſtes deponentes contra inſtrumẽtum quomodo debeant concludẽter deponere. Bal. l. in exercen. n. 16. de fi. inſtr. Nel. tract. de teſti. num. 228. Zabarel. conſil. 73. nu. 3. & 4.

Teſtem falſarium chirographi probaturi, quibus uerbis uti debeant Spec. ti. de cri. falſ. nu. 6.

Teſtes quomodo deponãt ſuper crimine inſtrumenti deleti, vel corrupti. Specu. de cri. fal. §. ſed quid dicent.

Teſtis contra inſtrumentum nõ probat ſine cauſa dicti ſui. Bal. l. preſbyteri. col. ult. C. de epiſc. & clericis

Teſtes deponentes de eorum ſenſu tantum reprobant inſtrumẽtum. Aimo conſ. 66. nu. 17.

Teſtes quando dicunt ſe non recordari an interfuerint, uel nõ, inſtrumentum remanet ualidũ. Bar. l. 1. §. ſi quis negauerit. num. 9. ff. quem. teſ. ape. Capic. deciſ. 19. n. 6

Teſtes inſtrumentarij numerarii nõ uitiantur, licet alii ſupernumerarii differat, Bald. rubr. C. de inue. & l. 1. C. de quæſ. & in addi. Spe. de teſ. uerſi. nil poteſt, Bal. conſi. 228. par. 2. nu. 1. Boer. q. 118. nu. 18. par. 1.

Si aliquid teſtes pręfati in inſtrumẽto prædicunt ipſi inſtrumento tãto tantum, ſi remanent firmi tot teſtes pro inſtrumento, ꝙ ſufficiant pro ualiditate inſtrumenti, tunc non obſtante contradictione illorũ inſtrumentũ non uacillat, ſed remanet firmum, Hippol. ſing. 275. incipit, multi ſunt.

Teſtes ſupernumerarij dicentes ſe nunquam interfuiſſe inſtru. non uitiat illud, Iaſ. uolu. 2. conſi. 62. incipit petitur ꝙ inſtrumentum cuiuſdam donationis.

Teſtes contradicentes inſtrumẽto, in quo nõ ſunt conſcripti, an ſint credendi, Spe. ti. de inſtru. edi. §. 8. nu. 23.

Teſtes non deſcripti in inſtrumento contradicentes inſtrum. qualiter debeant deponere, Bart. l. 1. §. ſi quis negauerit ff. quemadmo. teſta. ape. nu. 13.

Teſtes contradicentes inſtrumento qualiter illud impugnent, Nel. tracta. de teſti. nu. 229. Bart. de contro. teſti. uer. cũ teſtes. nu. 1. cum ſe. Bal. c. in noſtra. nu. 6. de teſti. But. c. in noſtra. nu. 9. de teſti. li. 2 par. 1. Abb. c. cum Ioannes, n. 14. de fi. inſt. Ale. conſ. 17. nu. 2. lib. 3. Iaſ. uol. 1. conſ. 124. incipit factũ ſic ſe habet eximius. q. Hipp. ſingu. 285. incipit multa, Prob. in Io. Mona. c. licet, nu. 21. de conſ. Berta. latè in uer. teſtes inſtru. numero 19.

Teſtis ſeu pars ſcripturæ contradicens reddit illam ſuſpectam, Alb. de Roſ. prima infor. nu. 3. Archi. 4. q. 2. & 3. c. ſi teſtes. nume. 2. 3. 4. colum. 2.

Te-

Teſtes deſcripti in inſtrumēto ſi ei contradicunt reddūt ipſum inſtr. ſuſpectum, quod eſt uerum, quādo non remanent tot teſtes firmi, qui ſufficiant ipſi inſtrumento ſecus autem ſi tot remanent firmi, quia tunc per contradictionē nō derogatur inſtrumento. Hippo. l. unius. §. fi. nū. 7. de quæſt.

Teſtes inſtrumentarii ſi inſtrumento contradicunt, in quo deſcripti ſunt quid præualeat, an inſtrum. an teſtes, But. trac. de teſti. nu. 58. to. 13. Ancha. c. cum Ioannes, nu. 11. de fi. inſtru. Gui. Papa. q. 540. nu. 1. Bellem. ca. cum Ioannes, de fi. inſtr. nu. 84. & c. tertio loco, de probat. nu. 17. & 19. 20. 21. 26. & 30. Barba. c. tertio loco, nu. 53. de probat.

Teſtes uel inſtrumēta, ſi ad inuicem contradicant & ab aduerſis partibus producantur eſt inſpiciendū quis ſit dignior & quid dignius ſit, Bar. auct. de inceſ. nu. ibi item num. 7.

Teſtibus plus ſtatur, quando omnes contradicunt ſcriptutæ notarij, Ale. conſi. 65. nu. 6. li. 2. Gram. cōſi. 65. nu. 20. in ciuil.

Teſtis unus ex neceſſariis ſi contradicit inſtrumento & duo deponunt pro inſtrumento, ſtabitur dicto duorum teſtium, Soc. conſil. 92. nu. 2. uol. 3.

Tres teſtes prĕualent inſtrumento, Bal. conſil. 55. par. 1. nu. 3. & conſil. 385. par. 5. nu. 5.

Teſtes inſtrumentarii præferuntur aliis plurib. non inſtrumentariis, Alex. conſ. 149. nu. 10. li. 2. Pariſ. conſi. 146. nu. 12. uol. 4.

Teſtes non inſtrumentarii ueriſimilia & aptiora ueritati dicētes prĕualent, Cor. conſ. 232. n. 2. uol. 1.

Teſtes deſcripti in inſtrumento ſi negent ſe interfuiſſe, an reprobēt inſtrumenrūm, & an cenſeantur ſingulares, Imo. de fi. inſtru. c. cū Ioannes, nu. 21. & ff. quemadmo. teſt. ape. l. 1. nu. 8.

Teſtes inſtrumentarii ad reprobandūm inſtrumentum ſatis ꝑ dicāt non fuiſſe prout inſtrumentum cantat, Soc. conſ. 132. uol. 2.

Teſtes quando dicunt non audiuiſſe ea quæ in inſtrumento deſcripta ſunt, & ſi dicta fuiſſent audiuiſſent, an notarius dicatur falſarius, Bar. Cep. conſi. 27.

Teſtes contradicentes inſtrumento ut ex pluribus non probant, Rui. conſ. 17. uol. 1. nu. 5.

Teſtes ſi dicant ſe non dixiſſe, quod tabellio ſcripſit in teſtamento, an ſtabitur eius dicto, Albe. de Roſ. 1. infor. nu. 2.

Teſtes contradicentes inſtrumēto, quòd non prĕiudicant inſtrumento, ſi inſtrumentum iam longo tēpore fuerit confectum, Lud. Ro. ff. de acq. hær. l. qui in aliena. numero 10.

Teſtes qui dicunt notarium erraſſe, quia dicunt nō audiuiſſe hæc uerba, ſed quædam alia probant, ſed non qualiter, Nell. trac. de teſtib. nume. 297. Socin. conſi. 171. co-

lumna ſecunda.

Teſtibus dicentibus, ꝙ tabellio nõ ſcripſit verum non creditur, Bal. c.ad audientiam. num.quarto, de præſcrip.

Teſtes auditi ſuper donatione ſimpliciter facta conſtante inſtrumẽto, & dicunt ꝙ fuit facta ſub conditione, non derogant inſtrumento, vt dicantur eſſe diuerſę donationes ſed una quia ſupplent, & liquidant Notarij errorem, Corn. conſil.3 14.nu.5.uol.1.

Teſtib. inſtrumenti mortuis inſtrumentum falſum præſumitur, Cuma.ff.de teſta.l.actionem.§.conditionem.nu.2.

Teſtes mortui, quando ſtant pro inſtrumento aut præſumantur falsò ſubſcripti, Boer.q.116.nu.10. Pariſ.conſ.77.nu.24.uol.2.

Teſtes duo reperiuntur deſcripti in inſtrumento, ſi unus dicit non interfuiſſe, alter mortuus eſt, nunquid reſultet ſuſpitio ꝙ inſtrumentum ſit falſum, Paris de Put. tract.de ſindi.uer.Mandauit rex. num.6.Boer.q.118.num.19.parte prima.

Teſtis mortuus iudicatur pro inſtrumento, Aimo, conſi.56.nu.7.

Teſtes non ſufficiunt ad addẽdum inſtrumento defectiuo, Bert.uer. teſtes mortui. nu.19.

Teſtes ſi addunt ad inſtrumentum non per hoc dicetur inſtrumentum reprobari, Abb.conſ.51.nu.4.uol.1.

Teſtibus an ſimulatio cõtra inſtrumentum probari poſſit, Vital.tra. clauſularum, ca.reſtat, ut uideamus.nu.4.

Teſtes probant ſimulationem cõtra inſtrumentum, & illi præferuntur, Pariſ.conſ.55.nu.35.uol.1.

Teſtes quot requirantur ad probandum inſtrumentum ſimulatum, Mat.de Affl.trac.de iu.pot.§.niſi nu.8.to.16.

Teſtes in inſtrumento deſcripti ſi contradicant ad inuicem, Zabar. conſi.4.nu.2.

Teſtes inſtrumentarij ſi de directo contradicunt contentis in inſtrumento, nemo põt poſtea de falſo puniri, nec Notarius propter teſtes, neque teſtes propter Notarium, Gram.uoto 16.nu.16. & deciſ.Iuriſ.l.duob. reis.§.idem Põponius.nu.13.ff.de iureiu.

Teſtibus quot reprobationes in inſtrumento reprobatorio fieri poſſint, Ioan.Andr. in Nouel.c.licet col.3. circa princ.uer.quid in reprobatioue, de teſti.

Teſtes inter ſe & cum inſtrumento ad concordiam reduci poſſunt, Nell.trac.de teſti.nu.230.

Teſtes inſtrumentarij vbi ab inſtrumento uariant in qualitate actus reiterabilis, ſi aliter ſingularitas actus determinetur, quomodo actus multiplicatus probetur, But. c.cum Ioan.nu.22.de fi.inſtru. & ibi Abb.nu.6.

Teſtes reprobantes inſtrumentũ in quo diceretur, quòd debitor habuit, & recepit, dicunt, quòd habuit

buit ſed ſtatim reſtituit & ꝑ hoc inſtrumentũ non dicitur falſum ſed ualidum, Bar. l. ſingularia. nu. 24. ff. ſi cer. peta.

Teſtes qui dicunt pecuniam non interueniſſe nõ nocent, quia poteſt ſaluari inſtrumentum per cõuerſionem vnius debiti in alterum, Paul. de Caſt. conſi. 120. nume. 3. par. 1.

Teſtes qualiter inſtrumentum coadiuuent, & reliqua.

Teſtes deſcripti in prĩo libro in vno inſtrumento intelliguntur repetiti in reliquis inſtrumentis, Bal. l. ſi quis, in repet. §. ſi initium. nu. 28. ff. de eden. Bertran. conſi. 44. par. 2. nu. 14.

Teſtes vnius inſtrumenti præcedentis in ſequentibus aliis cenſentur repetiti, ſicut dies cẽſetur, Berta. uerb. teſtes inſtru. nu. 28.

Teſtes inſtrumentarii, & Notarius rogatus de inſtrumento produci poſſunt ad coadiuuandam fidẽ inſtrumenti c. cum Ioannes. nu. 20. de fide inſtrument. Butr. ca. cum Ioannes. nu. 20. de fide inſtru. li. 2. par. 2. Bertac. verb. teſtes inſtr. num. 40.

Teſtes cõcordes cum inſtrumento uituperato, uel non ſolemni, an debent robur inſtrumẽto, Bald. l. fi. C. de fideiuſ.

Teſtes non dicuntur coadiuuare inſtrumentum, niſi præciſè deponant de tempore inſtrumenti, & cõtradicant teſti ex probatoriis, Rui. conſ. 35. col. 4. nu. 15. & cõſ. 36. uol. 4. nu. 8.

Teſtes de præſentia deponẽtes in cõfectione inſtrumenti ſeu apocæ probant, Afflic. deciſ. 181. nu. 8.

Teſtis dicens audiuiſſe legere aliquod inſtrumentũ non ꝑ hoc dicitur intellexiſſe, Abba. c. auditis. nu. 2. de elect.

Teſtes tam deſcripti quam nõ deſcripti in inſtrumento poſſunt produci ſuper amiſsione. Afflic. ca. 1. §. ſi enim domino, quid ſit inueſti.

Non creditur inſtrumẽto Notarii ſine literis teſtimonialibus. Bal. cõſi. 118. par. 3. nu. 2.

Teſtes quando dicãtur deponere de veritate inſtrumenti, Soc. conſi. 284. nu. 2. uol. 2.

Teſte uno ſuperuiuente à notario q̃ habet poteſtatem reaſſumẽdi ſua inſtrumenta, ſi teſtis aſſerat ſe inter fuiſſe tale inſtrumentũ reaſſumi poteſt, ſi aũt dicat ſe nõ recordari, compelli minimè põt ad ſe ſcriben. Capic. deciſ. 29. nu. 4.

Teſtes in teſtamentis, qui eſſe poſsint.

Teſtes teſtamenti quales debeãt adhiberi. Imo. de teſt. or. l. ad teſtiũ nu. 6. Azo. in ſumma. C. de teſtibus. nu. 28. Ange. tract. de teſta. in glo. 109. nu. 5. tom. 11. Socin. Iun. conſi. 89. nu. 10. & conſi. 189. nu nu. 13. uol. 2.

Teſtes idonei eſſe debent ad hoc, ut teſta-

teſtamentum factum tempore peſtis cum minore nu. teſtiū ualeat, Pariſ. conſi. 27. nu. 36. col. 2.

Teſtes in teſtamento debent eſſe ciues nominatiui ſed religioſi dedicati uidentur eſſe apollides, Homod. conſi. 116. nu. 7.

Teſtes inuiti ad teſtamentū nō ſunt adhibendi. l. qui teſtamento. §. fi. ff. de teſt.

Teſtem in teſtamento eſſe poſſe, qui & in iudicio eſſe poteſt l. q teſtamento. §. eum qui ff. de teſtam.

Teſtes q non poſſunt eſſe in iudicio nec ēt in teſtamento ad ipſum ſolemnizandum, ſed multi poſſunt eſſe teſtes in actibus inter uiuos, & tñ non in teſtamento Paul. de Caſt. l. qui teſtamento. §. eum qui nume. 3. ff. de teſtamen. Imo. ff. de teſtamen. ordinan. l. qui teſtamento. numer. 6. Ludo. Roman. l. ſi filiusfamilias. §. cum qui. nume. 1. de teſta.

Teſtes eſſe poſſunt in teſtamētis qui pro mortuis de iure ciuili habentur, Homod. conſ. 156. nu. 2.

Teſtes plures de eadē domo poſſunt eſſe in contractu uel teſtamēto. l. teſtium de teſtam. Faber ſup inſt. de teſtam. §. pater. nu. 1. Lud. Roman. l. ad teſtium. numero 1. de teſtament.

Teſtes inhabiles an ſint idonei in teſtamento, Aim. conſ. 72. nu. 5.

Teſtes non omnino inhabiles ad teſtimonium poſſunt inſtrumentū teſtamenti ſolēnizare ſi cogētur, Bertran. par. 2. conſil. 358. nu. 5. Berta. uer. teſtes qui eſſe poſſunt num. 48.

Teſtium cōditio inſpicitur prout teſtamenti tempore nō prout teſtator moritur, Azo in ſumma. C. de teſtam. ord. nu. 6. Saly. C. de teſta. & quemadmodum teſtam. ordin. l. 1. nu. 2. Lud. Rom. l. ad teſtium. nu. 2. de teſti. Paul. de Caſtr. l. ſi non ſpeciali. nu. 7.

Teſtis qui tēpore teſtamēti erat bonæ conditionis, ſed tempore redditi teſtimonij infamis, vt probet quod tēpus attendatur, Bart. l. carbonianum. §. duæ autē. ff. de carb. edic. nu. 7. Imo. ff. de teſt. ord. l. ad teſtium. nu. 4.

Teſtes deponentes de reuocatione primi teſtamēti ad pias cauſas debent eſſe tales, de quibus cadat falſitatis dubitatio. Soc. iū. cōſi. 183. nu. 39. uol. 2.

Teſtis habens intereſſe in teſtamēto non eſt idoneus teſtis, Soc. iuno. conſi. 89. nu. 11.

Teſtis ad quem commodū in conſequentiam peruenit non repellitur in teſtamento, Ang. ff. de teſtam. & qui teſtam. fac. poſ. l. qui teſtamento. nu. 3.

Teſtis redditur infectus ꝓpter affectionem, quam habet ad teſtamētum, Soc. conſil. 28. num. 5. & 6. uolum. 3.

Teſtes teſtamenti an debeant hæredes cognoſcere, Alb. de Roſ. 2. C. col. 3. fol. 62.

Teſtes inuiti ſi pſentes ſint teſtamēto an ualeant Fortu. tract. de ulti. fin.

.fin.iur.nu.140.tom.1.Berta. uerbo teſtes inſtru.nu.37.

Aduocatus.

Teſtis an poſsit eſſe aduocatus ſiue etiam in teſtamentis, Corn.conſi. 319.nu.15.uol.4.

Carceribus detentus.

Teſtis pōt eſſe in teſtamēto ad pias cauſas detentus in carceribus pro maleficio, Bal. in repet.l. habeat. C.de ſacroſan.eccl.nu.42.

Cecus.

Teſtis eſſe non poteſt cecus in teſtamēto, Cor.conſ.200.nu.9.uol.2.

Criminoſus:

Teſtis criminoſus an poſsit eſſe teſtis in teſtamento ad pias cās, Bal. l.habent.C.de ſacroſanct.eccleſ. num.38.

Excommunicatus.

Teſtis excommunicatus ſi deſcribatur in teſtamēto an per hoc uitietur inſtrumentum, Gemi.c.decernimus.nu.9.de ſen.excom.

Famulus.

Teſtis licèt famuli rogati à teſtatore neceſſario adhibiti ad actū qualitas non attenditur tēpore depoſitionis. Cor.conſi.170.uol.3.

Fœmina.

Teſtis in teſtamento mulier eſſe nō poteſt, Baragot.tract. de reprob. teſtium.nu.15.tom. 13. Monac. tract.de defenſ.iur.§. quia, num. 5.tom.13.Porc.§. poſſunt autem. num.2.de teſtam.Cor.conſi. 51. num.16.uolum.2.& conſ.70.nu. 6.uolum.3.& conſi.319. num.2. uolum.1.Grama.deciſio.62. nume.16.

Teſtis mulier in teſtamento eſſe nō poteſt, fallit in caſibus regulę no. per Soc.

Teſtis eſſe nō poteſt fęmina in teſtamentis & cauſis criminalibus propter fragilitatem ſexus, Cor. cōſ. 157.nu.8.uol.4.

Teſtis poſſunt eſſe fœminæ in teſtamēto inter liberos, Soc.Iun. cōſi. 144.nu.32.uol.2.

Teſtis an mulier eſſe poſsit in teſtamēto ad pias cās, Bal.in repe. l.habeat.nu.55.C. de ſacroſan. eccl. Corne.conſil. 118. numero 6. uolum.2.

Teſtis poteſt eſſe mulier ſine maſculo in teſtamento ad pias cās, Cor. conſi.309.nu.6.uol.4.

An mulier poſsit eſſe teſtis ī codicillis, Bal.conſi. 8.par.5.nu.1.Proc. §.poſſunt autem. nu.7.de teſt.ordi.Cor.conſi.119.nu. 1.uol.2. Pariſ.conſi.50.nu.4. uol.3.

Teſtis poteſt eſſe fęmina ī codicilis, Ang.

Ang.tract.de teſta.in gl.169.nu. 5.tom.10 Nell.tract.de teſta.nu. 31.tom.13.Corn.conſ. 298. nu. 3.uol.1.

Teſtis non poteſt eſſe fœmina in codicillis,Cor.cōſ.170. n.1.uol.3.

Fideicommiſſarius.

Teſtis eſſe non poteſt fideicommiſſarius uniuerſalis in uel pro teſtamento Steph.Aufr.tract.de teſti. nu.46.tom.13.

Filius.

Teſtis an poſsit eſſe filius in teſtamẽto patris,Ang.ff.de teſt.& qui teſtam.facere poſſ.l.qui teſtamẽto. nume.5.in prin.& §.quęcunque. num.2.

Teſtis eſſe nō poteſt filius inceſtuoſus in uel pro teſtamento patris, Steph.Aufr.tract.de teſti.nu.47. tom.13.Berta.uerb.teſtes qui eſſe poſſint,nu.51.

Teſtis in teſtamento nūquid Baſtardus filius eſſe ualeat,Porc.§.in teſtibus.nu.4.de teſt. Bertac.uerb. teſtes inſtrumentarii.nu.35.

Fratres minores.

Teſtes in teſtamento an poſsint eſſe fratres minores,& monachi,Pau. de Caſtr.conſ.426.nu.1.uol.1. Zabarel.conſ.97.nu. 1.

Teſtes poſſunt eſſe in teſtamẽto fratres minores mendicantes,Iaſ.C. de teſta.l.hac conſulciſsima.nu. 8.& 9.

Teſtes poſſunt eſſe fratres minores in teſtamento ad pias cās,Bald.in repet.l.habeat.C.de ſacroſ. eccl.

Teſtes fratres minores admittūtur in codicillis,Pariſ.conſ.60.num. 12.uol.3.

Græcus.

Teſtis poteſt eſſe Græcus ĩ teſtamẽto latini uel Theuthonicus ſeu Gallicus in teſtamento Itali,licèt non intelligant idioma, dū tamen percipiāt ſenſu quid agitur, Pau. de Caſtr.l.qui teſtamẽto. §.& auctores.nu.2.ff.de teſta.

Hæres.

Teſtem eſſe non poſſe quempiam in eo teſtamẽto in quo inſtitutus eſt hæres l.qui teſtamento . de teſtā. Ang.ff.de teſta.& qui teſta . face. poſſ.l.qui teſtamento.nu.1.Corn. conſ.200.nu.6.uol.4.

Teſtis nō poteſt eſſe hæres, vel qui eſt de ipſius familia in cauſa teſtamenti.Io.Andr.in Nouel.ca.cum nūcius.col.3.circa medium. verſ. in 1.gl.de teſti.

Teſtis cur eſſe non poſsit hæres in cauſa teſtamenti ubi hęres eſt, Alber. de Roſ. tractat. de teſtibus. num.26.

Impubes.

Teſtis an poſsit eſſe impubes ĩ teſtamento

mento ad pias cauſas.l.habeat.C. de ſacroſ. eccl.

Teſtes in teſtamento debent eſſe pu beres, Iaſ. C.de teſtam.l.hac con ſultiſsima.nu.10.

Infamis.

Teſtis quando poſsit eſſe infamis in teſtamento,Bal.l.cum lege.nu.2. ff.de teſtam.Fel.cap.teſt.de teſti. num.15.

Teſtis infamis an poſſit eſſe in teſta mento ad pias cauſas, Bald.l.habeat.C. de ſacroſ.eccl.nu.17.

Inimicus.

Teſtis inimicus an poſsit eſſe in teſtamento ad pias cauſas, Bal.l.habeat. C.de ſacroſ.eccl.nu.20.

Inteſtabilis.

Teſtis an poſſit eſſe in teſtamento ille qui teſtari non poteſt, Nell. trac.de teſt.num.28.Imo.ff.de teſta.ordi.l.is cui bonis. nu.3.Ign. l.1.§.hoc autem. nu.60.par.1.ad ſillan.

Legatarius.

Teſtis an poſsit eſſe legatarius in cauſa teſtamenti,Butr.c.inſuper. nu.5.de teſti.li.2.par.2. Ab.c.inſuper.nu.9.de teſti.Imo.de teſ.& atteſ. c.inſuper, Soc. l.ſi quis ita. de reb.dub. nu.2. Corn. conſilio 166.num.4. uol.3. Mill.verbo teſtes qui eſſe poſ. nu.69.

Teſtes in teſtamento legatarij eſſe poſ. Ang.tra.de teſti.gl.109.nume.5. Alb.de Roſ. tract. de teſti. par.1.§.expedita. nu.25.tom.13. Nel.trac.de teſt. nu.34.tq.13. & nu.105. Arch.14.q.2.c.de eo autem.n.2.col.2.Porc.§.legatarius. num.1.de teſta. Corn.conſ.261. num.2.uolum.1.& conſi.61.nu.16.uol.3.

Teſtis legatarius an eſſe poſſit ita,vt ſibi omnimoda fides adhibeatur, Ioan.And.in nouel.c.inſuper,colum.4.circa fi.uer. quid de legatario. de teſti.

Teſtis poteſt eſſe in teſtamento legatarius niſi in caſu,in quo commodum reportaret,Ange.ff.de teſta. & qui teſta.fa.poſ. l.qui teſtamento, nu. 2.

Teſtes eſſe poſſunt legatarii inuicem non pro ipſis, Bert.uer.teſtes qui eſſe poſſ.nu.108.

Libertus.

Teſtis libertus an poſsit eſſe in teſtamento ad pias cauſas, Bald. l.habeat.C.de ſacroſ.eccl.nu.41.

Monacus.

Teſtis poteſt eſſe monacus in teſtō ad pias cauſas, Bal.in repet. l.habeat. C.de ſacroſ.eccl.nu.43.

Monachi an poſſint eſſe teſtes in teſtamen. Zabarel.uer.Monachus.

Notarius.

Teſtis teſtamẽtarius, non reputatur Notarius rogatus de teſtamento, Ang. ff. de teſta. & qui teſ. l. Domitius labeo, nu. 1.

Pater in teſtamento filij.

Teſtis an poſſit eſſe pater in teſtamẽto filij militis, Azo in ſumma. C. de teſti. nu. 18.

Teſtis idoneus eſt pater in teſtõ filii ſui militis militantis, & ſic frater militis teſtantis, Ange. ff. de teſta. & qui teſta. fac. poſ. l. qui teſtamẽto. §. contrarium. nu. 1. Porc. §. in teſtib. nu. 2. de teſta.

Teſtis poteſt eſſe pater in teſtõ filii de peculio caſtrorum teſtantis Nel. trac. de teſti. nu. 7. But. tract. de teſt. nu. 6. to. 13. Fel. Sch. trac. de teſt. nu. 20. & 22. to. 13.

Teſtis pater an ſit pro filio in teſtamento uel aliis. Ber. ver. teſtes, qui eſſe poſſint. nu. 79.

Scriptor teſtamenti.

Teſtem eſſe poſſe in teſtamẽto ſcriptorem teſtamenti. l. Comitius. ff. de teſtam.

Seruus.

Teſtis in teſtamento nullus eſſe põt qui in poteſtate teſtatoris eſt, Monach. tract. de defenſ. iur. §. ad faciem. nu. 3. to. 13. Ang. ff. de teſta. & qui teſtam. l. qui teſtamento. §. quæcumque. nu. 2.

Teſtis in teſtamento adhibitus an poſſit eſſe ſeruus, Imo. ff. de teſta. ord. l. ad teſtium. nu. 2. Porc. §. in teſtib. nu. 1. de teſta.

Teſtis in teſtamento ſeruus fuit, ſeruitute detecta an de ueritate inſtrumenti deponere poſſit, Albe. de Roſa tract. de teſtib. nume. 4. tom. 13.

Tutor in teſtamento Pupilli.

Teſtis tutor in teſtamento eſſe poteſt, uel cauſa pupilli non tamen agitata per ipſum, uel authorem ſuum, Ber. uer. teſtes, qui eſſe poſſunt, nu. 8.

Vſurarius.

Teſtis in teſtamento an uſurarius eſſe poſſit Lauren. de Rodulf. trac. de uſu. par. 2. §. ſed q̃r. n. 22. to. 9.

Teſtes quot in teſtamentis.

Teſtiũ numerus, qui eſſe debeat in teſtamentis. §. fi. Inſti. de teſtam. Hoſt. in rub. de teſtam. num. 6. in ſumma, Sal. C. de teſtam. & quemadmodum teſtamẽ. ordinentur. l. hac conſultiſſima. nu. 1. de teſtã. Butr. c. licet uniuerſis. num. 2. de teſti. li. 2. par. 2. Vital. tract. clauſularum. cap. oſtenſo. numero 4. Papien. infor. quo petitur heredi, ex teſtamento, Bertac. uerbo teſtes

ſtes,quot & quales.uum.6.

Teſtes duo de iure diuino ſufficiūt in teſtamentis, Imol. c.cum eſſes. nu.8.de teſta.

Teſtes duo in teſtamentis ſufficiunt de iuregentium,unde ubi non ſeruatur ius ciuile,ut fit Venetiis, teſtamentum cum duobus tantū teſtib. factum ualet, & ita Venetiis ſeruatur, quia ceſſante iuris ciuilis diſpoſitione ad ius gentium recurritur,Clau.Seyſſell.l. ius ciuile.ff.de iuſti.& iure.nu.44. Iaſ.l. cunctos populos. C. de ſum.trini. par.1.nu.81.in 2.lect.

Teſtes ſeptem requiruntur de iure ciuili in teſtamentis, quinque in codicillis, Anch. ca.cum eſſes.de teſta.nu.1. Cynus. C.de teſtam.l. teſtes. nu.2.& 3.Zabarel.ca.cum de teſtamentis.c.1.nu.1.colum.1. Alex.conſ.177.nu.10.li.2. Iaſ.de legat.1.l.ſerui elect.num.6.Ioan. de Graſ. tract.de ſubſtantia procura.num.3. Feder. Schen.tract. de teſtib. nu.47.to.13. Socin.iu. conſilio 189.numero 37.uolum. ſecundo,Mill.uerbo teſtes.numero 70.

Teſtium ſeptēnarius numerus in teſtamento eſt de forma eſſentiali, & ſubſtantiali ipſius teſtamēti & non ſolum forma probatoria, Iaſon.C.de teſta.l.ſi unus.nume.5. Iaſ.de leg.1. l.nemo poteſt. num. 12.&13.&16.idem Bart.& Iaſ.l. cumquis.numero.10.C.de iur.& fac.igno.par.1.

Teſtium nomen, & conditio utrum ſint de ſubſtātia formali teſtamētorum an de ſolemnitate probationis, Claud.Seyſſel.l. nemo poteſta.in princip. ff.de legat.1. nume.3.

Teſtium numerus in teſtamentis eſt de iure prætorio,Gofred.ff. ut ex leg.& ſenat.conſul.l.prætor. nume.9.

Teſtium ſolemnitas in teſtamēto eſt iuris ciuilis,Soc.Iun. conſil.144. nu.25.uol.2.

Teſtes ſeptem ꝙ requirantur in teſtamentis fuit inuentum ratione uitandæ falſitatis.C.de ſumma trini.l.cunctos populos.nu.72.in 2. lectura.

Teſtium numerus in teſtatoris fauorē in teſtamentis requiritur,Dec. l.ſi Rufinus. C.de teſta.mili.

Teſtes ſeptem, ut in teſtamētis interueniant ac publicam vtilitatem introductum,Fortuni.in trac. de ulti.ſi.iur.nu.254.tom.1.

Teſtes quare debeāt eſſe in maiori. nu.in teſtamentis quā in aliis actibus, & an debeant examinati deponere ſuper toto teſtamento, ut teſtamentum dicatur legitimè cōfectum,Cor.conſi.509.nu.5.uolum.4.

Tabellio an cōputetur in nu.teſtiū, Bal.conſil.444.par.5.nu. 2.

Teſtes militari teſtamento neceſſariò adeſſe quomodo accipiendū, Gofr.de mil.teſtamen. l. Lucius. num.1.

Teſtes quot requiruntur in teſtamēto in quo pater ſubſtituit filio pu-

pillariter, Alber. de Ro, 2. C. col. 2. fol. 39. & 1. infor. num. 44. col. 4. fol. 119.

Teſtes ſeptem adhiberi oportere in teſtamentis contra ius diuinum non eſt, Michael Vul. trac. de reg. Imol. q. 3. princ. 3. par. nume. 18. tom. 5.

Teſtes ſeptē, an ſemper requirantur in teſtameto de iure ciuili, Anch. cap. cum teſtes de teſtam. nu. 10. & ibi Prob. nu. 15.

Probatio noluntatis & ſolennitatis, de quibus dubitatur per teſtes ſeptem fieri poteſt, Igne. l. 3. §. ape rire. nu. 34. par. 1. ad ſillan.

Teſtes in teſtamnto quando ſeptem aut octo requirantur, Boe. q. 228 nu. 1. par. 2.

Teſtes in teſtamento ceci quot requirantur, Fulgoſ. C. pui teſta. face. poſſ. l. hac conſultiſsima. nu. 2.

Teſtes non requiruntur plures in teſtamento ceci, quàm in aliorum teſtamentis. Igne. l. 3. §. ſiquis tabu. nu. 21. par. 1. ad ſillan.

Teſtes duo ſufficiunt in teſtamento condito à patre inter liberos, Gra. conſi. 52. nu. 6. in ciui. Boer. q. 14. nu. 14. par. 1.

Teſtes quinque adhibiti in teſtamēto ſi apponatur iuramentum, ualet teſtamentum, Iaſ. l. ſi conuenerit, num. 10. de iuriſd. omn. iud.

Teſtes tres ſpeciali teſtamentorum genere ſufficere, Gofred. ff. de iu. codicil. l. ſæpiſsime. nu. 74.

Teſtes quot ſint neceſſarij quando teſtimonium fit apud acta cuiuſcunque iudicio, Sal. C. de teſta. & quemadm. teſtam. ord. l. omnium. nu. 7. & ſeq.

Teſtium ſeptennarius numerus, an per ius canonicum ita ſit mutatus, ut nec in foro ciuili ſeruetur. Viglius Zuic. inſti. de teſta. §. ſed cum, num. 6.

Teſtium minor numerus in terris eccleſiæ teſtamentum non inualidat & quot ſufficiant, Barb. par. 2. cõſi. 73. nu. 4.

In teſtamentis duo teſtes in terris eccleſiæ de iure canonico ſufficiũt, Bal. conſ. 404. par. 4. nũ. 3. Anch. c. cum eſſes. nu. 5. de teſtam.

Teſtes quatuor in terris eccleſię ſufficiunt in teſtamento, Ale. conſi. 18. nu. 15. li. 3. Soc. iun. conſi. 89. num. 8. Bertran. par. 2. conſi. 213. nu. 1. & 3.

Teſtes quatuor, an ſufficerent ſine parrochiano, Iaſ. ff. de leg. 1. l. ſerui elec. num. 7.

Teſtes quot requirantur in teſtamento ad pias cauſas & alio teſtamento de iure canonico, Barb. conſil. 58. nu. 16.

Stante ſtatuto, ꝙ in Villis ualeat teſtamentum cum quatuor teſtib. & ſacerdote, quid ſi fiat teſtamentum coram ſeptem teſtibus ſecundum ius commune, & ſine ſacerdote, Bal. conſ. 355. par. 5. nũmero 2.

Teſtes in teſtamento tempore peſtis facto quot ſufficiant, Bertr. par. 1. conſ. 160. nu. 2. & 3. Rui. conſ. 110. uol. 5. nu. 4.

te-

Teſtium numerus nõ eſt tẽpore peſtis remittẽdus in teſtamẽtis, Rui. conſi. 120. uol. 5. nu. 9.

Teſtium numerus in teſtamẽtis propter peſtem relaxari debet, Dec. conſi. 104. nu. 7.

Teſtes duo tantum ſufficiũt in teſtamento condito tẽp ore peſtis, Paris. conſi. 32. num. 38. uol. 2. & ad minus quinque ibi.

Teſtium penuria, an & quando ualidet teſtamentum minus ſolemne, Corne. conſil. 170. nume. 10. uolum. 5.

Teſtium ubi certus numerus eſt de formali ſubſtantia actus, & eſſentia probationis, ſicut eſt in teſtamento, tunc uno deficiente nõ defertur iuramẽtum in defectũ probationis, Lud. Roma. C. de bon. poſſ. ſecundum tabu. l. bonorum. nnme. 5. Bero. rubrica de proba. nume. 23.

Teſtes quot teſtamẽtũ probare poſſint, Alb. de Roſ. 2. C. fol. 17. nu. 4. uol. 1. Bert. l. 1. nu. 1. C. de bon. poſſ. ſecuudum tabul. Bal. conſil. 15. par. 3. nu. 1.

Teſtes duo probant etiam teſtamentum Mill. uerb. teſtes. nu. 18.

Teſtes duo probãt ſolemnitatẽ probationis teſtamenti & ſeptem requiruntur ad probandum ſolemnitatẽ uolũtatis. l. 1. & ibi Bal. C. de ſe. tab. Rui. conſ. 1. uol. 2. Soc. Iun. conſi. 189. nu. 30. uolu. 2. & nu. 102.

Teſtium ſolemnitatem probãdi modus in teſtamento, Bar. l. 1. nu. 2. C. de bon. poſſ. ſecundum tabul.

Probatio ſolemnitatis teſtamẽti per ſeptem teſtes fieri debet, ubi nõ poteſt eſſe quæſtio de ſolemnitate teſtamenti quãdo ſit de ſubſtãtia diſpoſitionis, Rui. conſi. 1. nu. 12. uol. 3.

Teſtium numerus in teſtamento nõ ſolum de ſolemnitate probatiua, ſed etiam de forma ſubſtãtiali eſſe uidetur, Dec. l. bonorum C. de bon. poſſ. ſecundum tabul. numero 5.

Teſtes duo in teſtamentis nõ faciũt ſemiplenã probationem, Paul. de Caſt. l. admonendi. nu. 4. & 6.

Teſtes duo nunquid in teſtamẽtis faciant ſemiplenam probationem, Iaſ. ff. de iureiuran. l. admonendi in repet. nu. 151. Ripa. ff. de iureiuran. l. admonendi. nu. 285.

Teſtes tres ſufficiũt ubi teſtator dicit, ꝙ uult ſtare priori uoluntati, Spec. tit. de teſti. par. 11. nu. 4.

Teſtes quot requirantur ad probandum confirmationem teſtamẽti, vt adire poſsint ſindicus. Bart. l. q ex liberis. §. teſtamento. nu. 2. ff. de bon. poſſ. ſecundum tabu.

Teſtes quinque quando ſufficiãt ad probandum coniecturam circa teſtamentum, Pau. de Caſt. l. cũ propone. nu. 8. de leg. 2.

Probatio declaratoria uoluntatis defuncti per duos teſtes fieri poteſt, Bald. tracta. de ſubſtit. §. diximus ſupra. nu. 30. tom. 11.

Teſtes quot requirantur ad probandum uoluntatem defuncti, qui te-

ſtator uoluit matrem excludi per tacitam pupillarem, Bar. l. 2. num. 39. ff. de vulga. & pupil. Iaſ. l. mo ribus de uulga. & pupil. nu. 96.

Teſtes duo probant mentē teſtatoris, quòd tacita pupillaris non cō tinetur in expreſſa, Bal. l. quamuis C. de imp. & alijs ſub.

Teſtes quot requirantur in uolunta te declaratoria, Bar. l. hæredes, §. ſi quid poſt. nu. 4. ff. de teſta. Cor. conſi. 174. nu. 13. uol. 2.

Teſtes quot requirantur ad uolūta tē defuncti probandam, Bal. trac. de ſubſt. §. diximus. num. 30. tom. 11. Zaſ. tracta. de ſubſt. cap. 1. nu. 25. tom. 11.

Probatio per teſtes, uel per hæredis confeſsionē uoluntatē teſtatoris idē eſt quo ad eius præiudiciū, Af flic. decıſ. 387. nu. 8.

Teſtes duo ſufficiunt ad probandū quid ti. inſtitutionis fuiſſe relictū Dec. uol. 2. conſi. 1. nu. 8.

Teſtes quot requiruntur ad probandum errorem teſtamenti, quot re quiruntur in teſtamento, uel pœni tentia teſtatoris l. proponebatur. ff. de leg. 2. Bal. l. fi. col. pen. C. de fideicom. Soc. conſ. 5. nu. 10. uol. 3. Bertac. uerb. teſtes quot, & qua les. nu. 89.

Teſtes quot requirantur ad proban dum iudicium nouæ uoluntatis, Bart. l. 1. §. ſi filius. nu. 7. ff. de leg. 3. Bert. uerb. teſtes, quot & quales nu. 46.

Tres teſtes ſufficiunt ad probandū uolūtatem reuocatam cum curſu decennij, Bal. conſil. 40. par. 2. nu me. 2.

Teſtes quot requiruntur in probādo teſtamento tot requiruntur in eius reuocatione, Dec. l. nil tā na turale de reg. iur. nu. 2. Hipp. in prac. §. reſtat. nu. 7. idem in inſtru mēto. nu. 9. Ber. uer. teſtes quot, & quales. nu. 95.

Teſtes duo ſi ex forma teſtamēti ſuf ficiunt ad probandum teſtamētū ſimiliter è contrario per duos teſtes poterit probari reuocatio te ſtamenti, Iaſo. ff. de legat. 1. l. ſi ex toto. nu. 2.

Teſtes tres mares ſufficiunt ad probandum uoluntatem reuocatā cū curſu decennii, Bal. conſ. 40. par. 2. nu. 4.

Teſtium numerus quo teſtamentū generi augeri minimè poſsit, Go fred. in rub. de teſta. nu. 6.

Teſtes quot in codicillis, & aliis ultimis uoluntatibus requirantur.

Teſtes codicillos, & ultimam uolun tatē, quot efficere queant, Cuma. ff. de leg. 2. l. ſciendum. nu. 5. Iaſ. C. de fideicommiſ. l. quæſtionem. nu. 16. Igne. l. 3. §. ſi quis tab. nu. 10. par. 1. ad ſillan. Pariſ. conſ. 50. nu. 19. uol. 3.

Teſtes quinque requirūtur in omni ultima uolūtate ſiue ſit in ſcriptis ſiue ſine ſcriptis, Iaſ. C. de codicil lis l.

lis l.ſi quis agere.n.11.Fel. Sché. tract.de teſti.nu.58,tom.13.

Teſtes quinque requirũtur, & ſuſficiũt in codicillis & donatione cã mortis, ſed in teſtamentis debẽt eſſe ſemptem liberi, & maſculi, & debẽt eſſe rogati, Imo. de teſt. in rub.nu.4.& c. cum eſſes nu. 1. & 3.& C.codicillis. l. ſi quis agere,nu.12.Io.de Graſ. de ſubſtan. procu.nu.47.tom.13,Igne.l.3. §. ſi quis tab.nu.20.par.1.ad ſillan. Berta.uerb.teſtes quot,& quales. num.36.

Teſtes quinque ſufficiunt ẽt in terris imperii ad codicillos, Ale. conſi.17.nu.17.lib.3.

Teſtes quinque in codicillis requiſiti intelligũtur requiſiti in codicillorũ ſolemnitate,Proc.§.ante Auguſt.nu.14.de codicillis.

Teſtes duo ſufficiunt ad probandũ ultimam uoluntatem factã inter liberos,Alex.conſi.176.nume.2, lib.5.

Teſtes quot requirantur in donatione cauſa mortis,Papien. for.quo modo agi.pro don.Bertra.par. 2. conſi.319.nu.3.

Teſtes quinque in donatione cauſa mortis interuenire debẽt, Nepos tract.de excep.nu.47.Dec. conſ. 470.nu.9.Berta.uer.teſtes quot, & quales.nu.37.

Teſtes quot ſint neceſſarii ĩ legatis, quæ fiunt extraneis, Alb. de Roſ. 2.C.col.2.fol.29.

Teſtes duo deponentes, ꝙ titius legauit centum ſcio in præſentia ſeptem teſtium,ꝙ probetur legatũ, Bart. l. admonendi.ff. de iureiur. nu.39.

Teſtes duo deponentes de legato, & cõfeſsio hæredis ab inteſtato nõ probant legatum plenè,nec ſemiplenè,Ripa.ff.de iureiuran. l. admonendi.nu.186.

Teſtes duo depenẽtes legatũ fuiſſe factum corã ſeptem teſtibus, an ſemiplenè probet,Ripa.ff. de iureiur.l.admonendi nu.187.

Teſtes duo quãdo ſufficiant ad probandum legata, uel fideicõmiſſa. Iaſ.ff.de leg.1.l.nemo poteſt. numero 20.

An legatũ ad pias cauſas probetur per tres teſtes,Bal.conſi.20. par. 5.nu.7.

Teſtes quot requirantur in his,quæ ad pias cauſas relinquuntur,Imo. ff.de legat.& fideicommiſ.l. Tur pia legata.nu.4.& ff.ad teſtam. c. cum eſſes.nu.11.Dec.cõſ.284.nume.7.& 8.

Teſtes duo non ſufficiunt quo ad legata ad pias cauſas,uel da nõ pias cauſas, quando teſtamentũ fit in cauſa eccleſiæ,Butr.c. cum eſſes. nu.4.de teſtam.lib.3.Pariſ. conſ. 24.nu.13.uol.3.Soc.conſ.49. nu. 11.uol.4. Bert. uerb. teſtes quot & quales.nu.47.

Teſtes quinque requiruntur in probãda recuſatione legitimè tacita ob inimicitiam,ue! aliã cãm,Bar. l.hæredes.§.ſi quid poſt.nu.3.ff. de teſtam. Iaſ.ff.de pact.l.iuriſgẽtium.§.quòd ferè.nu.17.

An

An adeptio legati, ſeu reuocatio poſſit probari per duos teſtes, Bal.cō ſi.28.par.4.nu.1.

Teſtes debēt eſſe in præſentia, & in conſpectu teſtatoris, Iaſ.C. de teſta.l.ſi non ſpeciali.nu.5.Dec.cō ſi.354.nu.3.Afflic.deciſ.166.nu.5.Igne.l.1.§.hoc autem.num.34.ad ſillan.

Teſtes ſi non uideant teſtatorem facientem teſtamentum an valeat teſtamentum, Iaſ.C. de teſtam.l.ſi non ſpeciali.nu.7.

Teſtamentum an ualeat ſi teſtatorē loquentem audierūt, & illum nō viderūt, Ber.c. ſignificante.num.62.de reſcrip.

Teſtis in teſtamento an ſit neceſſe, ꝙ uideat teſtatorē, Bal.l.ſi nō ſpeciali.C. de teſta.nu.1.

Teſtes debet uidere, & audire teſtatorem, aliter teſtamentum nō ualeat, Nell.trac. de teſti.num.104. Paul.de Caſt.l.ſi nōn ſpeciali.nu.5.& 6.C.de teſtam.Abb.c.ex literis.nu.5.de conſuet.Corn. conſi.191.nu.6.uolum.2.& conſ. 319.num.1.uol.7.Dec. conſil.354.nu.1.Bertran.conſi.71.par.2.num.1.Bertac. latè uerbo teſtes inſtr.nume.28

Teſtis qualiter intelligere, & pſens eſſe, quando ſolemnia teſtibus peraguntur, debeat remiſsiuè, Gofr.l.qui teſtamento.ff. de teſtament.num.4.

Teſtis in teſtamēto nuncupatiuo an teſtatorem audire debeat, Angel.tracta.de teſtib.in glo.num. 109 tom.9.

Teſtes teſtamētarii, qui teſtatorem non uiderunt an ſint idonei, & ſi non ſufficiat numero ad ualiditatem, an ualeat iure codicillorum propter clauſulā inſertam, ſi non ualet iure teſtamenti &c.Cor. cō ſil.18.nu.1.uol.2.

Teſtes, qui non poſſunt uidere propter obſcuritatē noctis, an ꝓbēt in teſtamento & an faciāt indiciū in contractibus & delictis, Bal.l.ſi non ſpeciali.C.de teſta.nu.1.

Teſtes debent eſſe in cōſpectu teſtatoris, & nō ſufficeret ſi cortina eſſet in medio, Bar.l.ſi nō ſpeciali.C. de teſtam.nu.1.& l.1.§.item labeo.ff.de aqua plu. arcen.nu.4.Ang.C.de teſt.quemad.teſta.or.l.ſi nō ſpeciali.nu.3.Ale conſ.24.nume.10.lib.7.Pariſ. conſil.54.nu.3.uol.2.Ang.inſti. de milltar.teſtam.§.planè.nu.4.Corn.conſ.200.nu.2.uol.2.

Teſtis teſtamentarius mentē teſtatoris percipere debet ſaltim aliquo ſenſu, Igne.l.3.§.ignoſcitur.nu.62.par.3.ad ſillan.Rui.conſi.194.nu.10.uol.2.

Teſtes teſtamenti non neceſſariò uident, audiūt quid teſtator moriēs proponit, Igne.l.3.§.ignoſcitur.nu.60.par.1.ad ſillan.

Teſtes debēt intereſſe toto teſtamēto à principio uſque ad finē.l. teſtamento.§.ueteres, & ibi Bar.de teſta.d.l.hac conſultiſsima.Ang.ff.de teſta.& qui teſta.fac.poſſ.l.qui teſtamento.§.ueteres. nu. 1. Soci.

Soci.conſ.230.nu.6.uol.2. Goſ. l.ad teſtium. § ſi quis. ff. de teſta. num.47.& 48. Corn.conſil.153. nu.3.uol.4.& conſi.148. num.1. uol.3. Igne.l.1. §.hoc autem.nu. 56.par.1. ad ſillan.

Teſtis ſi recedit à teſtatore propter neceſsitatem naturæ an interim abſq; hoc, ꝙ alius ſurrogetur poſ ſit procedi ad factionem, Ang.in ſti.de teſta.§.teſtamentum.nu.6.

Teſtes teſtamentarij quando remouentur ex neceſsitate antequam totum teſtamentum compleatur, poſtea alij teſtes ſurrogentur eorum loco omnia priora acta debent denuò repeti, & de nouo recitari, Iaſ.C.de teſta.l.cum antiquitas.nu.9.

Teſtes in teſtamento adhibiti qualiter ſe ſubſcribant, & ſigillent.

Teſtes in fine teſtamenti debent ſubſcribere, Alb.de Roſ.2. C.nu.3. col.1.fol.29.

Teſtis unus an pro alio ſubſcribere poſsit in teſtamento, gl. l.hac conſultisſima.§.non ſubſcriptum.C. de teſtam.

Teſtis in teſtamento nuncupatiuo manu propria ſe ſubſcribere debet, non per alium, Belle.conſi.1. uer.quintum dubiū. Alb.de Roſ. 1.in ſor.nu.23. Imo.ff.de teſta.or. l.ſingulos. nu.1.

Teſtis neſciens ſe ſubſcribere in teſtō in aliorum præſentia facit notum alio manum eius ducente, Afſli.deciſ.166.nu.7.

Teſtem ipſum in teſtamento ſubſcribere moribus aliud recipi, Gofr. l.ad teſtamentum. §, ſi quis. ff. de teſta.nu.2.

Teſtes plures etiam non inſtrumentarij poſſunt ſubſcribere teſtamētum, Pau.de Caſ.conſ.231.nu.2. uol. 2.

Teſtis qualiter debeat ſe ſubſcribere in teſtamento, Bart. l.ſingulos. nu.1.ff.de teſta. & nu.2.Pariſ.cōſi.46.nu.5.uol.3.

Teſtes in ſuis ſubſcriptionib. de ſiſigillis, & eorum forma mentionē facere debent, Imo.ff.de teſta.ordi.l.ſi teſtamentum. nu.2.

Teſtes debent coram teſtatore, & eodem loco, & tempore ſe ſubſcribere, & ſigillare in teſtamento in ſcriptis, alias non ualeret, niſi priuilegio ſpeciali, Pau.de Caſtr.l.ſi unus.nu.5.C.de teſta.

Teſtes ſucceſsiue ſe ſignantes dicuntur ſimul ſe ſignaſſe. Cur.C.de teſti.l.hac conſultisſima,nu.2.

Teſtis anulum ad ſignandum non habens, an cum alio ſignari poſſit Vital.tract.clauſularum.capit.nil innouari.nu.57. Ang.inſt.de teſ. §.poſſunt autem.num.1. Bert.uerbo teſtes inſtru.nu.7.

Teſtis qui alieno ſigillo ſigillat hoc debet exprimere.Bellem.conſ.1. uer.pone ergo.

Teſtis non oportet, ꝙ ſciat contenta in teſtō quod ſigillat.Paui. tracta.de uiſita. q.4. par.2. numero 41.

41. tomo 15.

Teſtis octauus in teſtõ nuncupatiuo nõ habet neceſse ſigillare, Bella. conſi. 1. uer. quæritur, Gof. l. ad teſtamentum. §. ſi quis. ff. de teſta. nu. 31. & 32.

Teſtes inſtrumentarii uidentur deponere eo ipſo, ꝙ deſcribuntur in eo, Bal. c. 2. col. 1. quæ ſit inueſ. Capicius deciſ. 192. nu. 5.

Teſtes teſtamentarii quomodo teſtamentum probent, vel impugnent.

Teſtes teſtamentarii quomodo probare debeant, Ang. trac. de teſtib. gl. 109. nu. 3. to. 11. Sal. de edi. Diui Adr. l. fi. nu. 13. Ang. conſ. 275. nu. 8. Gofr. l. ſingulos. ff. de teſta. nu. 34. & l. hæredes palam. ff. de teſta. nu. 9. & 10. Pariſ. conſi. 146. nu. 14. uolu. 4. & conſilio 27. nume. 25. uol. 2. Bertran. conſil. 194. nu. 2.

Probatio per unum teſtem cum iuramenti delatione an ſufficiat, ubi teſtator hæredem grauaret, ut omnibus creditoribus probantibus ipſum eſſe eorum debitorem ſoluat, Barb. cap. iurauit. num. 56. de probat.

Teſtes tenentur præciſe ſigillum ſuũ recognoſcere, & dicere ſi eſt, uel non, & non ſufficit dicere ſe non recordari, Capic. deciſ. 19. nu. 5.

Teſtes in teſtamento aſcripti ſuum ſigillum non recognoſcentes reddunt teſtamentum ſuſpectũ, Al b. de Roſ. l. infor. num. 1. col. 4. & ff. de iureiu. l. admonendi. nu. 6. Io. And. in nouel. c. licet, col. 4. circa fi. uer. in gl. ult. de teſti. Bart. l. 1. §. ſi quis neget. ff. quemadmodum teſta. aper.

Teſtis quilibet ſi teſtificatur ſe fuiſſe præſentem, & rogatus, ubi talis fecit teſtamentum tali modo, & non facit mẽtionem de aliis teſtib. an erit probatum teſtamentum, Bal. l. bonorum. C. de bono. poſ. ſecundum tabu. nu. 4.

Teſtes deponentes, quod teſtator fecit teſtm̃ coram ſeptem teſtib. ſi interrogentur, qui fuerunt præſentes, & dicant ſe non recordari, an nihilominus probẽt, Iaſ. C. de bo. poſ. ſecundum tab. l. bonorum quidem, nu. 14. Hipp. ſingu. 407. incipit, Neſcio aliquem contractum, Roch. de Curt. tract. de conſue. nu. 602. to. 1. Bertac. uer. teſtes inſtru. nu. 9.

Teſtes deponentes ſuper uerbis teſtamenti debent eſſe concordes omnino, & in aliquo non diſcordes in eorum dictis alias non probant, Gra. conſil. 52. nu. 1. ubi plene qnomodo hoc intelligatur in ciuilibus.

Teſtes quorum pars deponit minus, quàm altera ſuper teſtamento nõ probant, & qui deponunt, quia neſciunt totum factum, Bart. l. cum antiquitas. C. de teſta. uerſ. quęro Iaſ. C. de teſta. l. cum antiquitas. nu. 10. Cor. conſi. 157. nu. 7. uolu. quarto.

4.Rui.conſ.1.uol.2.num.7.

Teſtes duo, quorum unus dicit, ꝙ teſtator dixit, Seius hæres eſto, non probant ꝙ teſtator inſtituerit Seium, Hipp.conſ.68.nu.31. uol.1. Iaſ.ff.de uer.obl. l.quæ extrinſecus.nu.5.Soc.iu.conſi.29.nu.23. uol.2.

Teſtes ſi deponant tres fuiſſe inſtitutos hæredes à teſtatore, ſed non recordantur quomodo & pro quibus partib. dicendum iſtos eſſe hęredes æqualibus portionibus, Iaſ. ff.ſol.mat.l.fructus.num.7.

Teſtes aliqui ſi dicant filium in maiori quantitate inſtitutum filiam in minore, aliqui eos inſtitutos equaliter, & eodem tempore intelligitur Nel.tract.de teſti.nu.222.

Teſtes dicentes diſpariter inſtitutos fuiſſe, inſtitutos æqualiter, an ſaluari posſint, Ludo.Rom.ff.de dam.infect. l.ſi finita. §.cum autem.num.1.

Teſtibus deponentib. Titium & Sēpronium inſtitutos hæredes, an probata ſit inſtitutio & æqualib. portionib. facta intelligatur, Seyſel.l.ſciendum. ff.de uer.obl.

Teſtes ſi depoſuerint, quòd Martinus Titium hæredem inſtituerit, & mox ipſum Io. aut duo eſſe teſtamenta aut unum intelligatur, Barba.c.cum M.nu.94. & 79.de conſtitu.Seyſell.l.fructus.ff.ſolu. matr.nu.18.

Teſtes dicentes audiuiſſe Titiū inſtituiſſe Seium hęredem non probāt niſi dicant eſſe rogatos, & adhibitos, Bar.l.diuus. nu.5. ff.de teſta. mili.

Teſtes ſi dicant, ꝙ teſtator inſtituit hæredem Titium poſtea Sempro. ꝙ cenſeantur ambo inſtituti, Bar. l.fructus.nu.10.ſolu.matrimo. Iaſon. ff.ſol.matrim. l.fructus. numero 10.

Probatio apertisſima fieri debet ſi dubitetur de qua hęredis perſona teſtator ſenſit, Affl.deciſ.44.numero 16.

Teſtes teſtamentarii, ſi aliter dicant aſſertioni notarii an ſtetur, ꝙ fuerit prohibitus ingredi cameram teſtatoris, Soc.iun. conſilio 148. nu.59.uol.2.

Teſtes duo deſcripti in teſtamēto ſi contradicant dicentes ſe non interfuiſſe, inſtrumentum redditur falſum ſi per alios teſtes nō approbatur, Bart.l.1.§.ſi quis ſe neget, nu. 8. ff. quemadmodum teſtam. aper.

Teſtes duo contradicentes teſtamento non inualidant teſtamentum ſi pro eo tot remaneāt, quot ſufficiant, & ſufficit, quòd maior pars remaneat, Soc.iun.conſ.178. nu.31.uol.2.

Teſtis ſeptennarius teſtamentarius inſufficiens, an alios inficiat, qui ſunt ſidei probatæ, Fran.Cur. tracta.de teſti.nu.7.to.13.

Teſtis unus deſcriptis in teſtamento, uel inſtro, ſi ille contradicat quando reddat inſtrumentum ſuſpectū, Bar.l.1.§.ſi quis ſe neget. nu.2.ff.quemadmodum teſt.ape.

Soc.conſ.28.nu.3.uol.3. & conſi.229.nu.5.uol.2. & conſi.147. nu.27.uol.2.

Teſtis vnus, qui eſt ſcriptus in teſtõ dicit, ꝙ nunquam interfuit in teſtamento, an debebunt examinari omnes alij ad tollendum ſuſpitionem, quę reſultat ex contradictione vnius, an debeat deponere, ꝙ ille qui contradixit, fuit præſens, Pau. de Caſ. l. iubemus. num.3. C. de probat.

Teſtes quot requirantur ad impugnandum teſtamentum ſi vnus ex deſcriptis in teſtõ contradicat, Bartol. l.1.§. ſi quis negauerit. ff. quemadm. teſt. ape. nu.12.

Teſtes duo, de his, qui non ſunt deſcripti in teſtamento omni exceptione maiores probant contra inſtrumentum, Abb. ca. cum Ioann. nu.13. de fi. inſtru.

Vno ex teſtibus in teſtamẽto inſcriptis uiuo teſtatore moriente, an ruptum ſit teſtamentum, Spec. ti. de inſtru. edi. §.12. nu.9. Vigilius inſti. de teſta. §. nunc aliquis.

Teſtes deponentes de reuocatione teſti, an dẽant deponere corã notario uel coram iudice, glo. l. hoc inter li. §. ſi quis aũt. n.1. C. de teſ.

An propter defectum teſtium teſtamentum dicatur minus ſolemne, Belle. ſuper feu. c.1. quid ſit inueſtit. num.9.

Teſtis præſens in teſtamento qui deponit per uerbũ credere allegans cauſam, quia continuo lamentabatur, & non intendebat lecturæ teſtamenti probat, Socin. conſi.92. nu.3. uol.3.

Teſtes deponentes ꝙ uerba teſtatoris clarè non exprimebantur, nec percipiebantur, ſed uidebantur extorta ad nimiam importunitatem alicuius interrogantis faciũt, ut relicta non teneant, Gram. deciſ.74. nu.2.

Teſtes deponentes teſtatorem tpe teſtamenti inſanum non creditur Gram. deciſ.74. Boer. q.23. n.96. par.1. uoluntas morientis etiam ſine inſtrumento probari poteſt ex circumſtantium teſtimonijs 26. q.6. c. his, qui tempore. col 2. Bar. conſi.12. par.1. nu.2.

Teſtes ad concordiam reduci debẽt ut ſimul totum teſtamentum probetur, quando teſtium aliqui unã partem teſtamẽti probant, & alij aliam, Barb. c. licet cauſam. n.37. de prob. Bertac. uerbo teſtes impugna. nu.68. & uer. teſtes depoſ. nu.129.

Teſtes duo dicentes nullum teſtamẽtum eſſe cõditum in præſentia eorum, non inficiunt teſtamentum confectum a notario legali approbatum per duos teſtes teſtamentarios, Iaſ. uol.3. conſ.13. incipit in cauſa uertente inter magnificum, &c.

Teſtes ſe referentes ád teſtamẽtum non probant tanquam una probatio ſe referens ad aliam, ſecus ſi referat ſe ad inſtrumentum, Corn. conſi.232. nu.3. uol.1.

Teſtes ſi dicant ſe non recordari, ꝙ in-

interfuerunt teſtamento, an dero gent fide inſtru. Alb. de Roſ. 1. in for. nu. 6. col. 4.

Communia de teſtibus in teſtamento.

Teſtis in teſtamento nõ uidetur probare, quæ in eo ſunt. l. Caius. ff. de pigno. act.

Teſtis uel Tabellionis dictum, quare non ualebit, ꝙ talis interrogatus per iudicem non reſpondeat, uel ꝙ teſtator non dicat, inſtituo Titium, lego Titio, uel ꝙ iudex non condemnauit in domo ſed in fundo tantum, Ioa. Andr. in Nouell. de dec. cap. bonæ memoriæ, col. 2. circa prin. uerſicu. uide in auditu.

Teſtis deponens ꝙ aliquis fecit teſtamentum ſi dicat ſe ſcriptum uidiſſe optimè probat, Ale. cõſ. 184 nu. 3. lib. 7.

Teſtes de uiſu tantũ, & non de auditu teſtificãtes nõ probãt ad hoc, ut teſtamentum ualidetur, Alb. de Roſa. 1. infor. fol. 152. nume. 2. uolum. 1.

Teſtiũ inęqualitas in cauſa teſtamentaria ipſum teſtamẽtũ ſuſpectum reddunt. Ant. Rub. conſi. 7. nu. 5.

Teſtes teſtamẽto adhibiti in quibus munere ſuo fungi debeant, Fulg. C. de teſta. l. ſi unus. nu. 1.

Teſtis an ꝓbet ſi dicat, ſic teſtatorẽ uoluiſſe proferendo talia uerba. Quia ſic cõis cõſuetudo intelligẽdi, Bar. l. cum de lanionis. §. aſinã. nu. 5. de fund. inſtru.

Teſtiũ ſubtilis concordia in his, quę habẽt tractum temporis uſque in teſtamenti confectione, Cor. conſi. 148. uol. 3.

Teſtes unius teſtamenti cẽſentur repetiti in alio teſtamento in eadẽ carta eadem die Berta. uerb. teſtiũ repetitio. nu. 8.

Teſtes neſcire, quæ in teſtamento in ſcriptis habentur non eſſe de ſubſtantia teſtamenti, Fulg. de teſta. l. hac conſultiſsima. nu. 1.

Teſtes extra deſcriptos nõ iuuãt teſtamẽtũ, Soc. cõſ. 92. nu. 4. uol. 3.

Teſtes in teſtamento debẽt fungi eorum officio in pręſentia teſtatoris ratione falſitatis uitãdę, iſtud tamen poteſt intelligi per ſtatutũ ciuitatis, Iaſ. C. de teſta. l. ſi non ſpeciali. nu. 1.

Teſtis ꝙ talis fuit hæres inſtitutus & ꝙ teſtatori ſuperuixit non probat aditionem, Corne. conſi. 346. nu. 4. uol. 1.

Teſtes diuerſimodè deponentes ſup teſtamento non probant, Grã. cõſi. 53. nu. 6. in ciuil.

Teſtes qui dicunt teſtamentũ factũ in ſalecta, alii ĩ camera, alij de die alij de nocte, etiamꝙ aliqui dicãt ꝙ ſedendo fecit teſtamentũ, alii ſtando, an probent teſtamentum, Cor. conſi. 148. uol. 3.

Teſtes qualiter debeãt examinari & iudex pronunciare ſi in teſtamento nuncupatiuo fuit cõfecta ſcriptura, Paul. de Caſt. l. 2. nu. 2. C. de teſtam.

Teſtes duo deponentes de uolũtate teſtatoris,& nõ de ſolénitate,quã probationem faciant,Lud.Ro.ff. de inreiur.l.admonendi.nu.100.

Teſtes deponentes teſtamentũ ſcriptũ fore manu teſtatoris literarũ cõparatione iuncta probant,Rui. conſi.71.uol.4.nu.20

Teſtes nõ reprobant teſtimoniũ niſi neceſſariò contra concludant, Ale.conſi.34.nu.13.lib.3.

Teſtes ſuper falſitate teſtamẽti quo modo deponant, Bal.l.1.col.vlti. & ibi Paul.C.de bo.poſſ.ſecun.tabul.

Teſtis probat ſubſtitutionem tacitã directè,Bal.l.conuenticulã.C.de epiſ.& cler.nu.8.

Teſtes duo ſufficientes ſi aliquem teſtatũ fuiſſe deponant ſi aliud non obſtet,teſtamentũ ſufficiẽter probatum dicitur licèt non inueniatur de eo ſcriptura,Soc.Iun. conſi.189.nu.25.uol.2.

Teſtis aſſerens teſtamentum eſſe factum,an debeat deponere inſtitutionem hæredis unà cum ſeptem teſtibus rogatis,Corn.conſi. 202. nu.4.uol.4.

Teſtes ſingulares ſunt, & nihil probãt ſi per vnũ teſtem probatũ fuerit teſtatorem dixiſſe, ego Titiũ mihi hæredẽ inſtituo. & per aliũ teſtem probatum fuerit, ꝙ dixerit, Titius mihi hæres ſit, Barba. c.cum cauſam.num.28.de probatio.

Teſtes ſingulares probant uolũtatẽ teſtandi,Soci.Iun.conſi.178.nu. 6.uol.2.

Teſtis qui dicit teſtamẽtum falſum, ſed de tenore non recordatur,aditionem ex teſtamento nõ impedit Nel.tract.de teſti.nu.196.

Teſtis unius dictum alteri adminiculatur,& coniungitur, licèt in tempore diſcordent,quãdo agitur de probanda in genere volnntate teſtantis,Soc.Iun.conſi.125.nu.8. uol.2

Teſtes cũ iuramento ſe fuiſſe teſtes in teſtamento aſſerere debent Albe.de Roſ.2.col.nu.2.fol.26.

Teſtes teſtamenti,an debeãt uenire ad iurandũ,Alb. de Roſ. 2. Cod. fol.65.col.2.

Teſtes recepti ſuper aliquo teſtamẽto non citata parte fidem non faciunt,etiam ſi eſſent abſfuturi, vel valetudinarii,Pau. de Caſt. conſ. 96.nu.1.uol.1.

Teſtes qui non ſunt ſcripti in teſtamento poſſunt examinari ſup uolũtate teſtatoris,Bal.conſ.12.nu. 2.uol.3.

Teſtium rogitus, an & quãdo & qualiter ſit neceſſarius.

Teſtes rogare quid ſit,Soc.iun.conſi.229.nu.10.uol.2.Corn.conſil. 259.nu.7.uol.4.

Teſtes in quibus caſibus debeãt rogari,Specul.tit.de teſti.§.1.num. 91.& l.ad fidem. ff. de teſtam.gl. uer.adiiciatur.§.ſed & ſi,auth.de inſtr.cau.& fide. Baragot.trac.de teſti.nu.93.Cyn.C.de teſti.auth. roga-

rogati.nu.1.& 2.Rota deciſ.372.
nu.3.in nou.Albe.de Roſ.ff.de te
ſti.nu.3. & in §. & licèt de teſti.
nu.4.Aret.rub.de teſti.& qui re-
pell.a teſtimonio.num.42.uol.1.
Pau.de Caſtr.l.hæredes. §. in te-
ſtamẽtis.nu.5.C.de teſtam. Ale.
conſi.33.nu.7.& 16.& 20. lib. 2.
& conſi.20.nu.9. li.2.Soc.conſi.
235.nu.4.uol.2.Cor.conſi. 275.
nume.5.uolu.1.Porc.§.nihil.nu.
7.de teſtam.Gofred.ff.de mili.te
ſtam.l.diuus.nume.1.& ff. quem
admodum teſtam. apert.l. ſed ſi
quis.num.2.Boer.q.118.num.3.
part.1.

Teſtis non rogatus, ſed fortuitus re
gulariter probat, Spec.de inſtru.
edi.§.18.uer.ſed nunquid in cõfi-
ciendo.4.q.3.§.itẽ in criminali.
col.2.Placen.tract.de expedi.iu-
dic.ti.17.nu.3.tom.12.Prępoſ.c.
3.nu.5.de teſti.Soc.iun.cõſ.222
nu.7.uol.2.

Teſtium conuocatio requiritur quã
do de ueritate diſponendi aliũde
conſtet, etiam ſi ex forma ſtatuti
non debeant eſſe rogati, Soc.iun.
conſi.179.nu.31.uol.2.

Teſtes teſtamenti an debeant eſſe ro
gati, Sal. C. de teſta. quemadmo-
dum teſtam.ord.l.hac conſultiſſi
ma.nu.1.& 2.Cor.conſ.7. uol.4.
& conſi.309.nu.3.uol.4.Iaſ.l. cũ
ctos populos.nume.14. & 21. de
ſumma trini.in lec.Papien.par.1.
& ff.de iur.iur.l. admonendi. nu.
190.in repe.Boer.q.34.nu.7.par.
1.Bertr.par.1.conſi.179.nu.3. &
par.2.conſi.330.nu.1.

Ex teſtiũ cõuocatione animus diſpo
nendi cognoſcitur. Soc.iun.cõſ.
17.nu.36.uol.2.

Teſtes in teſtamentis debent eſſe ro-
gati, & uocati, Bart.l. hæredes.§.
in teſtamentis.nu.1.ff.de teſt.Ne
pos trac.de exce.art.19.nu.25. to.
13.Nel.trac.de teſt.n.242.to.13.
Ang.ff.ui bo.ra p.l.ptor.§.homi-
nes coactos.nu.1.par.1.& ff.de te
ſta.& qui teſta.fac.poſ.l.hæredes
palam.§.in teſtamẽtis.nu.1.Imo.
de teſt.ordi.l.hæredes.nu.1.& c.
cum eſſes.nu.4.de teſt.Ang.Inſti.
de teſt.mil.§.ſed equidem.nu.3.
Ale.conſi.95.nu.9.uolu.2. & cõ
ſi.148.num.2.uolum.3.& conſi.
161.nu.3.volum.1.& conſil. 60.
nume.2.uolum.1. & conſil.259.
num.4.uolum.4.& conſi.56.nu.
1.uolu.1.Socy.d.l.ſi quis ita.de re
bus dubiis.num.3.Iaſ.ff. de lega.
1.l.ſerui.elect.numo.31.& C. de
teſtamen.l. hac conſultiſſima.nu
me.2.Pariſi.conſil.46. nume.29.
uolum.3.Socin.regula 505.Vi-
glius Inſtitut.de teſtamen. §. ſed
ad hoc quidem. de teſtam.nu.7.
Ruin.conſil.1.uolum.4.num.19.
& conſil.12.uolum.2.num.5. So
cin.iuno.conſil.183.numero 36.
uolum.2.Homod.conſil.249.nu
me.9.

Teſtes in teſtamento militis quan-
do debeant eſſe rogati, Bartol.l.
milites,num.1.C.de teſtam.mili.
glo.l.Diuus,verſi. conuocatis.ff.
de milit.teſta.Soc.iun.conſi.179.
nu.

nu.72. vol.2.

Teſtes licet non fuerint rogati attamen teſtamentum patris inter liberos ualet, Bal.conſil.300. part. 4.num.3. Paul.de Caſt.l. hac conſultiſsima. §.ex imperfecto, num. 2.C.de teſta.Fulg. C. de codicil. l.ſi quis agere.nu.1. & 6. Boer.q. 34.nu.5.par.1.Rui.conſ.154.uolu.3.nu.5.

Probatio teſtamenti an per teſtes nõ rogatos poſsit fieri, Ign.l.3.§.aperire.nu.33.ad ſillan.

Teſtamẽtũ in quo ſunt filij inſtituti & frater teſtatoris, quo ad fratrẽ nõ ualet, ſi teſtes nõ fuerint rogati, Bal.conſ.300.nu.1.par.4.

Teſtis non rogatus in teſtamẽto ad pias cãs an poſſit eſſe, Bal.l. hẽat. C.de ſacroſ.eccl.nu.38. Barb.cõſi.4.nu.2.uol.4.Cor.cõſ.309.nu. 2.uol.4.& conſ.215.nu.3. uol.2.

Teſtes etiam nõ rogati probãt teſtamentum ad pias cãs ſi requiſiti deponant, Corn.cõſ.149.nu. 3. uol. 2.& conſ.215.nu.11.uol.2.Mill. uerb.teſtis.nu.23.

Teſtes ĩ relictis ad pias cauſas an debeant eſſe rogati, Imo. de teſta.c. Raynutius.nu.6.9.& 15. & c. cũ eſſes.nu.14.de teſta. Ang. de act. §.eſt maleficiis.nu.28.

Teſtes duo ſufficiunt in ultima uoluntate ad pias cãs ẽt non rogati, Alec.conſ.4.nu.6.li.7. Cor.conſi. 278.nu.5.uol.j.Ang.tra.de teſta. nu 10.Pari.conſ.24.nu.5.uol.3.

Teſtes rogati in codicillis non requirũtur, Ang.trac. de teſta. gl. 109. nu.4.to.11.& nũ.9.Cor.conſ. 95. nu.11.uol.2.Ang.inſt.de codic.§. codicillis.nu.6.Pariſ.cõſ. 50.nu. 10.uol.3.Boer.q.34.nu.9.par.j.

Teſtes duo de iure canonico cũ parrochiano, uel duobus hominibus pro eo adhibitis in teſtamẽto ſufficiunt etiam abſque rogitu, Rui. conſi.192.uol.2.nu.6.

Teſtium rogitus in fideicom.quando requiratur, Soc.iun. cõſ. 179. nu.32.uol.2.

Teſtes an debeant rogati in donatione cã mortis uel ĩ codicillis, & an reqratur ꝙ uideant donantẽ, uel codicillantem, Soc.iun.cõſ. 130. nu.8. uol. 1.

Teſtes quare reqrantur rogati in teſtamẽto, Bar.l.fi.C. de codic. nu. 28.Soc.iun.cõſ.179.n.79.uol. 2.

Teſtium rogatus ad ſolemnitatẽ requiritur, Lud.Roma.conſil.306. num.3.

Teſtes à quibus debeãt rogari, Bar. auth.rogati.nu.2.C.de teſta.Bal. auth.rogati.n.11.C. de teſta. Sal. C.de teſta.auth.rogati.nu. 1. Faber.ſuper Inſt.de teſta. §. ſi quis autem.nu.1. Barb.c. relatum.nu. 4.de teſtam.

Teſtes & Notarius debet de iure eſſe rogati à teſtatore, Ale.cõſ. 14. nu.8.li.6.& conſ.70.nu. 19.li.2. Rui.cõſ.58.uol.3.nu.11.Soc.iũ. conſi.178.nu.3.uol.2.

Teſtes teſtamẽtarii debẽt eſſe rogati à teſtatore, uel à notario, Iaſ.C. de teſta.l.hac cõſultiſsima.n.4.Cor. cõſ.120.n.3.uol.3.Iaſ. ff. de uerbo.

bo.obli.l.ſciendum.nu.43.

Teſtes rogati in teſtamento eſſe poſſunt a notario, Cor.con.304.nu.1.uolu.1.Iaſ.ff.de legat.1.l.ſerui elec.nu.33.Rui.cõſ.8.uol.3.n.5. Soc.iu. conſ.128.nu.4.uol.2.

Teſtes dicuntur rogati etiam a teſtatore Ang.ff.de ui.bo.rapto.l.prætor.§.dolo autem.nu.1.par.2.

Teſtem teſtamentarium ſufficit, a quocunq; eſſe rogatum, Ale.conſ. 33.nu.18.li.3. Corn.conſ.148. nu.8.uol.3.

Teſtis, uel notarius, ſi dicit rogatus præſumitur a partib.Bart.l.ſcien. ff.da uer.obl.nu.15.

Teſtium rogitus in teſtamentis quãdo interuenire debet, Soc.iu.conſi.183.nu.37.uol.2.

Teſtes teſtamentarij præſumuntur rogati a teſtatore per clauſulam in teſtõ, teſtib. ad præmiſſa rogatis, Cor.conſ.176.nu.6.uol.3. Soci.iu.conſ.179.nu.75.uol.2.

Teſtes incontinenti facto teſtõ ꝙ rogentur a teſtatore ſufficit, Hip. conſ.137.nu.35.uol. 2. Tiraq.de retrac.nu.9.Cor.conſ.293.

Teſtes in teſtamento quomodo debeant eſſe rogati, Barb. conſi.32. nu.5.Gofr.l.ad teſtium.§.ſi quis. ff.de teſta.nu.43.44.& 46.

Teſtes teſtamentarij debent ſpecialiter nominari, nec iſta clauſula, nec aliis in teſtamento appoſita probat, Bart. Cæp.conſ.53.nu.6. Igne. §.hoc a utem. nu.59. par.1. ad ſilla.

Teſtes per ſcripturã rogari poſſunt, Belle.conſ. 1. uer. 11.dubit.

Teſtes duo, qui deponunt de rogitu ſeptem teſtium ad ſupplemẽtum inſtrumenti probant, Bal.l.bonorum.nu.3.in fi.C.de bo.poſ.ſec. tab.Ale.conſ.47.nu.3.li.2.Corn. conſ.171.nu.23.uol.2. Dec.l.bonorum. C.de bo.poſ.ſec.tab.nu. 8.Iaſ.C.de bo.poſ.ſec. tab. l.bonorum quidem.nu.13.Ber.uerbo teſtes quot & quales.nu.18.

Teſtes quot ſufficiant ad probandũ ſolemnitatem rogationis teſtium in teſtamento requiſitorum, Ber. par.1, conſ.242.nu.1.

Teſtis poteſt eſſe rogatus, & tamen in teſtamento non deſcribi, Ang. Peruſ.conſ.176.nu.4.

Teſtes in teſtamentis præſumuntur rogati, Alb.de Roſ. ff.de publ.iu. l.quæcunque.nu.5.& j.infor.n.3. col.1.fol.170.& 2. C.fol.29.nu.j. col.1.& r.infor.fol.92.nu.17.col. 4.Cy.C.de teſti.l.hac conſultisſima.nu.1. Bar. l.ſi interrogatione. nu.2.C.de uſu.remiſ. & l.Domitius.nu.2.ff.de teſta. Bald.l.quod in libello.C.de fi.inſtr.li.10. & l. hac conſultisſima. C. de teſta. in prin.But.c.ſicut.nu.16.de ſen. & re iud.li.2.par.1. Ang.trac.de teſta.nu.4. & 8. C.quemad. teſta. l. ſi is, qui teſtamentum.nu.4. Cor. conſ.226.nu.1.uol.3. Porc.§.nihil.nu.8.de teſta. Barba.conſ.32 nu.4.& nu.6.Cor.conſ.309.nu.2 uolum.4.

FINIS.

REPERTORIVM GENERALE

IN MATERIIS CRIMINALIB. TESTIVM per ordinem titulorum digeſtum & ordinatum.

A D. Io. Maria Monticello de Bobio Iuriſc. Clariß.

Teſtes quales eſſe debeant ad probandum Indicium.

TESTIS non idoneus & prohibitus deponere indiciũ ad torturã non facit, Bru. trac. de ind. & tortu. nu. 22.

Teſtis examinatus, qui non debuit examinari, quando faciat indiciũ Bar. l. maritus. ff. de quæſ. Ang. ff. de quæſ. l. tormentis. nu. 5. Abb. c. 1. num. 9. de confeſſ. Paris de Put. rub. de tort. uer. An ſtetur. nu. 25. & nu. 3. & 4. Iaſ. ff. de in lit. iur. l. de periurio, nu. 8. Hipp. in pract. §. diligenter. nu. 141. & 144. & l. 1. §. diuus Antoninus Seuerus. nu. 1. & l. maritus. nu. 10. Ign. l. 1. §. impubes. nu. 38. par. 1. ad ſillan. Milis uer. teſtis. nu. 5.

Teſtis contra formationem proceſſus examinatus, an indicium faciat, Bru. tra. de indi. & tort. nu. 8.

Teſtimonium quæſtionem indebitè paſsi, an faciat indicium ad torturam contra alium, Hipp. in pract. §. diligenter, nu. 35.

Teſtis examinatus, qui non debuit examinari, facit indicium, Bart. l. 1. §. diuus Antoni. ff. de quæſ. Ange. ad S.C. Sill. l. ſi pater. §. potuiſſe autem. nu. 3. Sal. C. de teſtib. l. ſeruos. nu. 2. Ancha. c. per tuas, el 1. de ſimo. nu. 7. Abb. c. 1. nu. 12. & 15. de teſti. Cuma. conſ. 68. col. 2. Hipp. conſ. 22. nu. 24. uol. 1. & ſingu. 198. inci. teſtis qui non debet, circa med.

Teſtis examinatus qui non debuit examinari non probat, nec facit indicium, Bar. l. diuus Pius. §. ex quibus. ff. de quæſ. & l. 1. §. diuus Pius. §. ex quib. ff. de quæſt. nu. 1. Anch. conſ. 246. nu. 3. Pau. de Ca. conſ. 284. nu. 1. vol. 2. Anch. ca. ex

literis.de teſti.nu.8. Corn.conſi. 101.uol. 2.

Teſtis qui repellitur a teſtimonio, puta quia Domeſticus ſi examinetur,non facit indicium, Fel.c.literis.de teſti.num.2. Marcus Blan. trac.de indi.nu.359. tomo 15. & num.10.

Teſtis domeſtici ſeruitoris depoſitio nullum facit indiciũm contra Dominum, Gram.uo.6. nu.19.

Teſtis familiaris,indiciũ facit,Fran. Bru.trac.de indi.& tortu.12.Mar. Blan.tra.de indi.nu.365.to.15.

Teſtis qui non debet examinari propter ætatem, tunc examinatus indicium plenum non facit,ſed qualequale, Franc.Bru.trac.de indit. & tor.nu.16.

Teſtimoninm impuberis doli capacis,an faciat inditium, Cap.Tholoſ.q.238.Mar.Blanc.trac.de indi.nu.437.Hip.in prac.§.diligenter.nu.80.

Teſtes qui non debet recipi ratione facinoris, an faciat legitimum indicium,Bal.de confeſ.cap.cum Monaſterium.nu.2.

Teſtis, qui ob reuerentiam perſonarum examinari non debet, & patet, examinatus indicium non facit,Fran.Bru.tra.de indi. & tort. nu.21. Marc.Blan.trac.de indi.& tortu.nu.4.to.15. & num.344.& Pau.trac.de relax.carc.q.3.nu.2. to.15.Aret. in uer.fama publica, uer.quid ſi teſtis.nu.32.uolu.10. Hipp.conſi.21.num.25.uol.1.

Teſtis, qui ob inimicitiam examinari non debuit, ſi examinetur,an & quando indicium faciat, Albe.de Roſ.trac.de teſti.par.3.num.18. to.13. Bal.conſ.138.par.3.nu.1. Hippol. conſil.10.num.29. uolumine 11.

Teſtis,qui nõ debuit examinari propter ſuſpicionem, tamen examinatus facit indicium, Abb. c.ex literis.nu.2.

Teſtibus ſuſpectus an credatur, & an faciant indicium ad torturam, Bal.conſi.338.par.3.nu.4.& conſil.337. par.3.num.4.

Teſtis infamis, qui examinari nõ debuit, nõn facit aliquale indicium ſi examinetur,Alex.conſi. 22.nu. 38.li.4.Fran.Bru.trac.de indi. & tort.nu.19.

Teſtes infames, ſeu uiles licet non probent contra inquiſitum, tamẽ intelligendum eſt, quoad ipſum condemnandum,ſecus ad torquẽdum, Gram. deciſ.11.nu.9. & uo to 25.nu.1.

Teſtis infamis, an indicium faciat, Mar.Blan.trac.de indi.num.352. to.15.& Franc.Cur.tract.de teſt. nu.115. to.13.

Teſtis laicus licet contra clericum non poſſit examinari,ſi tamẽ examinatus ſit indicium ad torturã facit,Fran.Bru.tra.de indi. & tor. nu.23.

Teſtimonium laici contra clericum an faciat indiciumad torturam, Hipp. in pract. §. diligenter. nu. 132.& 134.

Ad probandum indicia ad inueſtigã dum

dum, non ad puniendum, non requiritur, ꝙ teſtes ſint omni exceptione maiores, dummodo ueriſimilia deponant, Ludo. Ro. conſi. 351. nu. 8.

Teſtis, qui aliàs non faceret indiciũ ſi eſt tortus, bene probat, Gra. cõſi. 50. nu. 3. in ciui.

Teſtis primo examinatus, qui nõ deber examinari, ſi repetaſ facit indicium, Ang. l. 1. §. occiſorum. ff. ad ſillan.

Teſtis examinatus poſt terminũ datum ad probandum facit aliquod indicium, Hippol. in ſing. 198. in cip. Teſtis, poſt princip. Paris de Put. in uer. an teſtes reprobati, tracta. de ſindic. uerſic. tortura. nume. 21.

Teſtis qui cogi non poteſt ad deponendũ ſi coactè depoſuerit, an indicium faciat, Marc. Blan. tracta. de indi. nu. 355. Fran. Brun. tract. de indi. & tort. q. 2. par. 1. nu. 23. tom. 15.

Teſtes repulſati, licèt nõ ſufficiãt ad condemnationem inquiſiti, ſufficiunt tamen ad torturam, Gra. deciſ. 34. nu. 51.

Teſtis, qui examinatur, ut principalis in ſe, ut teſtis in alium, an indicium ad torturã faciat Fran. Bru. trac. de indi. & tortu. nu. 19.

Teſtis unus contra alium poteſt examinari, & facit indicium, Bart. l. à ſententia. ff. de app.

Teſtis ſocius criminis non facit indicium ad torturam contra ſociũ criminis, Hippolit. conſil. 74. nu. 4. uol. 1.

Teſtis potens non eſt, etiam quoad ſolũ indicium is, qui particeps criminis fuit, Rimina. conſi. 7. uol. 5. num. 14.

Teſtis ſocius criminis de P ſe ſolus ſine aliis indiciis non facit indiciũ contra ſocium, Hipp. conſ. 74. nume. 8. uol. 1.

Teſtes criminis particeps indicium faciunt, Alexan. conſil. 120. nu. 3. lib. 7.

Teſtis eſſe non poteſt ſocius criminis etiam ad indicium, præterquã in cã hæreſis. & ſimoniæ, Nellus tract. de teſti. numero 16. Barago. tracta. de probatio. teſti. nu. 4. tomo 13. & Ponzi. tracta. de lamiis. num. 84. tom. 15. reliqua uide ſupra in uerſic. teſtis criminis particeps.

Teſtis qui non uoluit examinari ratione ordinis, ut quia ante litẽ cõteſtatã, uel parte non citata, tunc examinatus indicium non facit, Fran. Brun. tractat. de Indi. & tortu. nu. 19.

Teſtis non citatus, nõ facit indiciũ, Bar. l. maritus. col. 2. uer. quandoque teſtis. ff. de quæſt.

Teſtimonio unius non integri non eſt qs torquendus, nec dãnandus, Ale. conſi. 15. nu. 1. lib. 3.

Teſtes quot requirũtur ad probandum indicium.

Teſtes quot requiruntur ad ꝓbationem indicii, Bertran. par. 2. conſil.

265.nu.7.Bertac.uerb. teſ. quot & quales.nu. 27.

Teſtis unici dictum, an faciat iudiciũ ad torturã, Alber. de Roſa. ff. de quæſtio l. in criminibus. nu. 5. & ff. ad lega. Iul. maieſt. l. quæſtionibus.nu.1.Bal.l.inter omnes, C. fam. erc. nu.12. & l. ſi quis. nu. 2. C. ad le. Iul. Maieſt. & conſ. 259. par.i.nu.5.Præpo.ca. transmiſſe. nu.9.qui fil. ſint legi. Vital. tract. clauſul.c. ſequitur qualiter.nu.6. Iaſ.uol.1.conſi.22.incip.accuſatur Ioſeph. Hebreus habitator &c.Hippol.in prac.§.diligenter. nu.1.& nu.66.71.& 132.Bertran. par.3.conſi.15.nu. 3. & par.1.conſi.107.nu.7.Bert. uer.teſtes quot & quales.nu.21.

Teſtis debet eſſe integer, & indubitatus, ut faciat indicium ad torturã, Bal. in Marg. uerſ. indicium, & conſi.41.in5 .nu.8. Alex. conſil. 14.nu.2.lib.3.& conſi. 18.nu.3. lib. 2.Ruin.conſi 14.nume.3.uolum.5.

Teſtis unus eſt ſufficiens ad torturã indicium, Bar. l. ſi quis. num. 1. C. ad leg. Iul. maieſt. Io. de Graſ. tracta. de arbor. §. 16. oſt. nu. 2. Paris de Put, trac. de indic. §. & an, nu 5. to. 14. & §. an ſtetur. nume. 23. Guid. de Suzar. tract. de indic. & tortu. nu. 9. tom. 15. Abba. ca. at ſi clerici. nu. 14. de indi, Fulg. C. ad leg. Iul. Maieſ. l. ſi quis. nu. 2. Barba. conſi. 43. nu. 7. Hippol. conſi. 88. nu. 20. uol. 2.

Teſtis unius dictum integri eſt ſufficiens indicium ad torturã, Bart. l. 1. §. idem Cornelio ff. de quæſtio. nu. 1. & l. maritus. nu. 1. ff. de quæſtio. Are. uerbor. ꝙ fama publica uerſi. etiam bene. no. nu. 3. uol. 1. Abb. c. 1. num. 3. de cõfeſſis, Hip. conſ. 65. nu. 34. uol. 2. & cõſ. 88. nu. 1. uol. 2. & conſi. 101. num. 37. 38. & 39. uol. 2. Prob. in 6. c. t. nu. 13. de teſtib. Capicius deciſ. 126. nu. 1. Aim. conſi. 9. nu. 11.

Teſtis faciens ſemiplenam probationem facit indicium ad torturam, Hippol. l. fi. nu. 5. ff. de quæſtio.

Teſtis unicus & impubes eſt ſufficiens ad torturam, Cor. conſ. 101. nu. 2. uol. 2.

Teſtis unus bonus facit indicium ad torturam, niſi alia coniectura reſiſteret in contrarium, Gramati. uoto. 3. nu. 21.

Teſtis unius ad depoſitionem licèt non omni exceptione maioris Iudex habet arbitrium ad torquendum Gram. deciſ. 34. nu. 5.

Teſtis unius de uiſu aliquando facit indicium ad torturam, Areti. uer. ꝙ fama publica uer. tu autem nu. 12. uol. 1. Marc. Blanc. tract. de indi. nu. 316.

Teſtis unicus ſi de uiſu deponit indicium probat, Fran. Brun. tract. de indic. & tortu. q. 2. nu. 1. tom. 15. Hippol. conſi. 64. num. 35. uol. 5. & conſil. 88. nume. 21. uolum. 2. Pariſ. conſi. 152. num. 21. & nu. 3. uolum. 4.

Teſtis unicus de uiſu faciẽs indiciũ omni exceptione maior eſſe dẽt

Fran.

Franc. Brun. tract. de indi. & tortu. nu. 3. Paul. Gril. tracta. de quæſtio. & tortur. q. 3. nu. 18. to. 15.

Teſtis unus de uiſu licèt omni exceptione maior, nõ facit indicium, niſi cũ eo cõcurrant indicia alia, Hippo. conſ. 102. nu. 19. uol. 2. & conſi. 74. nu. 12. & conſil. 101. nu. 38. uolum. 2. & ſingul. 342. incip. quando, Grama. deciſ. 28. nume. 24.

Teſtis dictum ſine aliis adminiculis cum tormentis, uel ſine, non facit indicium ad torturam, Hippol. l. 1. §. idem Cornelio. nu. 1. & 2. ff. de quæſtio.

Teſtis unus de uiſu indicium non facit, Guid. de Suzar. trac. de indic. & tortur. nu. 92. tom. 15.

Teſtis unus deponens directè ſuper maleficio facit indicium, Bart. l. fi. nu. 3. C. fam. erciſ. Abb. c. ſuper eo el 2. nu. 6. de teſti. Hipp. conſi. 29. nu. 19. uol. 1. & conſi. 130. nu. 32. uolum. 2. & conſ. 72. nu. 9. uolum. 1.

Teſtis unus de ueritate, an dicatur facere indicium ad torturam, Bal. l. milites. nu. 2. C. de quæſtio. & cõſi. 387. par. 3. nu. 2. & conſil. 427. par. 5. nu. 1. & 4.

Teſtis unus de ueritate maleficii ĩdicium ad torturam facit, Paris de Put. tract. de ſindic. §. dicitur. nu. 1. & eo. tract. §. uniuerſitas. nu. 3. Lu. Ro. conſ. 451. nu. 4. Bar. Cep. conſ. 39. nu. 4.

Teſtes unus de ueritate, quid depoſuit de actu coniuncto, uel proximo crimini, facit indicium ad torturam, Par. de Put. uer. dicitur cõmuniter. nu.

Teſtis unus q deponit de maleficio, eius dictum non ſuccedit loco diffamationis, Hippol. conſi. 74. nu. 13. uol. 2.

Teſtis unus licèt omni exceptione maior nõ facit tantum indicium, ſi deponit de facto ſuo, Hippo. cõſi. 101. nu. 39. uol. 2.

Teſtis unicus facit indicium, quando certus numerus teſtiũ ad ſolemnitatem non requiritur, Paris de Put. tract. de ſindic. §. mandauit. nu. 18.

Teſtis unus de uiſu facit indiciũ ad torturam, & maximè in criminibus exceptis, ut eſt falſæ monetæ &c. Hippol. conſi. 74. nume. 1. & 34. uolum. 1. & conſi. 101. nu. 33. uol. 2. & conſi. 115. numer. 26. uolum. 2.

Teſtis unus niſi ſit integer, non ſufficit ad torturam, etiam in cauſa læſæ Maieſtatis, uel ſimonia, Alex. conſi. 11. nu. 1. lib. 1.

Teſtis unus ſufficit ad torturam cõtra hæreticum, non ad puniendũ. Card. cle. 2. §. 1. de hære.

Teſtis unus ſufficit in cauſa criminali ad indicium, & ut quæſtio offeratur accuſatio, Igneus. l. neceſſarios in repe. §. non aliàs. nu. 175. ad ſillan.

Teſtis unus ſi deponat, ꝙ audiuit ꝙ talis minatus fuit mortem illi, dictum iſtius teſtis indicium ad torturam non facit, Par. de Put. tracta.

ćta.de ſindic.§.dicitur.nu.2.

Teſtis unus deponens de aliquo, at ipſo maleficio remoto, nõ facit in dicium, Hippol.conſi.nu.20.uol. 1.& conſi.15.nu.13.uol.j.

Teſtis non faciens indicium, an ſaciat præſumptionẽ, Paris de Put. tracta.de ſindic.§. ſtetur. nu. 25. Fran.Brun.trac.de indi.& tortu. nume.5.

Teſtes duo debent probare quodlibet indicium, Afflic.ca.j.§.ſacramenta.de conſue. rec. feu. Marc. Blanc.tracta.de indic.numer.46. tom.15. Fran.c.1.col.3.uerſ.& intellige.

Indicia probantur per duos teſtes, Bal.conſ.34.par.5.nu.2.

Teſtes duo requiruntur ad probandum aliquod remotũ à maleficio, ut faciant indicium, Hippol. conſi.12.nu.16.uol.1.& conſil.72. nu.10.uol.1.

Teſtes duo ſuper remotis à maleficio, an requirantur ad faciendum indicium ad torturam, Hippol.in prac.§.diligenter.num.78.& 72. Fran.Brun.tract.de indic. & tortu.q.2.par.i.nu.4.tom.15.

Teſtes duo probantes diuerſa indicia, non iunguntur ad faciendum unum indicium perfectum, Hip. conſi.18.nu.12.uol.1.& conſ.41. nu.10.uol.1.

Teſtes in minori numero quã neceſſario faciunt indicium, Bal.l. cum citra finem.C.de iur.dot.

Teſtium numerus certus quando requiratur minor indicium facit, Paris de Put. tractat. de ſindic. nume.39.

Teſtis deponens de fama, ꝙ non facit ad probationẽ, nec ſemiplenũ nec indicium.l.de minore §. plurimum.nu.94.

Teſtis unius dictũ cum fama, an indicium ad torturã faciat, Gui. de Suzar.tracta.de indi.& tortu.nu. 94.tom.15.

Teſtis unus cum mala fama Notarij ſufficit ad torturam, Boer.q.118. parte 1.

Teſtis unus de ueritate cũ fama uel cum aliis indiciis in criminalibus, an ſufficiat ad condemnatoriam, Ang.C.de quæſtio.l. cum conditionaliter.nu.4.

Teſtes nulliter recepti, an faciant indicium.

Teſtes recepti, parte nõ citata, an faciant indicium, Ange.conſi.180. nu.8.lib.2.

Teſtes producti ꝑ informãda inquiſitione non citata parte, nõ nocẽt quoad condemnationem, Pau.de Caſt.conſi.141.nu.3.uol.1.

Teſtes examinati nõ citata parte indicium nõ faciunt, nec eorum depoſitiones ualent, Cor.conſi.134. nu.3.uol.4.& conſ.68.nu.9.uol. 2. Hipp.conſ.120.nu.32.uol.2. Hippol.l.1.in princ.nume.4.ff. de quæſtio.& conſ.8.nu.21.uol.j.& conſi.15.num.14.uol.j.& conſil. 35.nu.16.& conſi.59.nu.10.uol. j.& conſ.120.nu.20.& 32.uol.2.

Ruin.

Rui.conſi.46.nu.2.uol.4. Gram. deciſ.11.nu.7. & ſeq. & conſil.1. fo.iud.num.64.Bertac.uer.teſtes qui eſſe poſ.nu.177.

Teſtes examinati in generali inquiſitione non faciunt indicium ſufficiens ad torturam ſi fuerint recepti parte non citata, Fran.Are. cõſi.163.nu.1. Gondiſal.trac.de hæreti.nu.5. Mar.Blan.tra.de indic. nu.21.to.15. Fran.Bru.trac. de indi.& tort.nu.1.& 9.Aret.uerſi.ꝙ fama publica, uerſi.quero,nu.11. uol.1.

Teſtes parte non citata non probãt, nec ex eis reſultat indicium, etiã ſi eſſent mille teſtes ita examinati, Gram. uoto 38.nu.7.& 8.

Teſtes ſummariè recepti per iudicem etiam ſine iuramento, faciũt aliquale indicium, Ale.conſi.147. nu.2.li.6.

Teſtes examinati parte non citata, licet non probent, etiam ſi eſſent mille, tamen faciunt argumentũ, ſeu indicium, Gram.deciſ.11.nu. 13. & deciſ.34.nu.33.

Teſtis non legitime examinatus, an faciat indicium, Bal.ſuper feu.c.1 §.ſacramentum, de conſuetu. re. feu.nu.12.Barb.conſi.11.nu.11. uol.4.

Teſtes torti abſque indiciis nihil probant in eo quod depoſuerũt, nec faciunt indicium contra illũ, contra quem depoſuerunt, Gramma.uo.6.nu.10.

Teſtis non rite examinatus, licet ſit omni exceptione maior in cauſis ciuilib. non facit ſemiplenam probationem, & in criminalib. non facit indicium, Hippo.ſing.242.incip.quando teſtis, & conſi.64.nu. 41.volu.1. Rebuf.tract.de inqui. ſeu cauſa commiſ.art.20. nu.18. tom.3.

Teſtes examinati ſuper uno ꝓceſſu contra unum, an ſuper alio proceſſu contra alium faciant fidem, Brun.trac.de indic.q.3. num.38. par.1.

Teſtis minus ſolemniter examinatus facit aliquale indicium. Imò concludere debet apud uiros graues, quoties proceditur ſola facti ueritate inſpecta, Ai.conſi.199.numero 11.

Teſtis ante litem conteſtatam examinatus non facit indicium, Bart. l. maritus, col.2. ff. de quæſt.

Teſtis infra terminum non examinatus, an probet aliquod indicium, Hippo.in pract.§.diligeuter.numero 142.

Teſtes recepti extra iudicium corã honeſtis uiris non habentibus iuriſdictionem faciunt indicium, Ang.ff.de edil.edi.& reddibi.act. l.quæro.§.ſeruum.num.1.par.2. Hipp.conſ.95.nu.9.uol.2.

Teſtis ſi extra iudicium dicat ſe falſum depoſuiſſe minis, & inſtigationibus producentis non facit indicium. ad inquirendum contra producentem, licet fides primi dicti minuatur, Alexan.conſil.124. nu.5.li.6.

Teſtes qualiter debent deponere, ut faciant indicium, varia.

Teſtes plures deponentes ſingulariter de ſingulis indiciis, probant plures præſumptiones, quæ faciũt indicium, Soc. conſ. 64. nu. 2. col. 3. Mar. Blan. trac. de indi. nu. 366 to. 15. Aim. conſ. 33. nu. 34.

Teſtes ſingulares & iudicia, ualent ad torturã, Ale. conſ. 77. n. 2. li. 1.

Teſtibus ſingularibus ſi probantur, multa indicia ex eis reſultant plures præſumptiones, quæ bene faciunt indicium ad torturam, Gramat. deciſ. 34. nu. 36.

Teſtes duo ſingulares ſuper eodem facto, an coniungantur ad faciendum indicium quæſtionis, Hip. in prac. §. diligenter. nu. 149.

Teſtes ſingulares non probant indicium, Fulg. conſ. 236. col. ult.

Teſtes in facto concordes ſed in tẽpore diſcordes, uel non recordantes, indicium faciunt ad torturã, Ang. Peruſ. conſ. 3. nu. 3.

Teſtis de auditu non facit indicium maximè ad torturam, Hip. conſil. 20. nu. 7. uol. 1.

Teſtis licet deponẽdo per auditum, non probet, facit tamen indicium & præſumptionem, quæ transfert onus probandi in aduerſarium, Cur. ſen. conſ. 69. nu. 4.

Teſtis dictum de auditu facit indicium ad torturam contra aſſaſſinum, Hipp. in pract. §. examinanda, nu. 28.

Teſtis ſolus, an faciat ſemiplenã probationem in cã criminali, & ſufficiens indicium ad torturam, quãuis in ciuilib. ſolus teſtis probet ſemiplenè, Calcan. conſ. 101. nu. 1.

Teſtes ſi dicãt uidiſſe Titium & Seium rixantes, & quod non uiderunt aliquem ipſorum inferentem uulnus alteri, ſed quod ſedata rixa uiderunt unum ex eis uulneratum, certè ex hoc reſultat indicium indubitatum, ex quo deueniri poterit ad condemnationem, Hippo. l. repeti. nu. 29. ff. de quæſ. & in rub. C. de probat. num. 334. & in ſing. 298. incip. dixit tibi.

Teſtes de uiſu delicti, licet repulſati, attamen ſi in proceſſu remanẽt alii teſtes deponentes de fama, & non eliſi, poteſt inquiſitus torqueri, Gramat. deciſ. 11. & 34. nu. 54.

Teſtis ut indicium faciat, ueriſimile deponere debet, Mar. Blan. tra. de indi. nu. 32.

Quomodo probetur indicium, Bal. conſ. 479. par. 5. nu. 1.

Ad probanda indicia ad inueſtigandũ nõ requiruntur teſtes oĩ exceptione maiores, Bal. cõſ. 427. par. 5. nu. 6. Pariſ. de Put. trac. de ſind. §. dicitur. nu. 1. to. 14.

Probatio indiciorum, ut quis queſt. ſubiiciatur qualis eſſe debeat, Gondi. trac. de hær. q. 13. num. 4. tomo 15.

Teſtes faciẽtes indicium ad torturã, an debeant reddere rationẽ dicti ſui, etiam non interrogati, Hipp. in

in prac. §. diligenter. nu. 31.

Teſtis deponens de actu coniuncto, uel proximo crimini ad torturam purgatiuam indicium facit, Paris de Put. tract. de ſindic. §. dicitur. num. 70.

Teſtes duo licet probent aliquod indicium propter hoc tamen iudex reum indiſtincte torquere non debet, Franc. Bru. tract. de indi. & tortu. nu. 7.

Teſtes qui pro indicijs habendis, & eruendis torquendi ſunt, an ſit ſeruanda forma, Aret. l. cuſtodias. ff. de publ. iud. Aret. uer. & fama publica, uer. quæro. nu. 49. uol. 1.

Teſtis deponens extra factum principale, an ſaltem faciat indicium, Mil. uer. læſis. nu. 61.

Teſtes ſi dicant ſe cognouiſſe delinquentem per uocem, tunc faciunt indicium, Iaſ. l. non minor. nu. 5. de transact.

Teſtes qui cortina media, uel pariete audiuerunt, indicium tantum faciunt, & non probationẽ, Ignea. l. in §. hoc autem. nu. 73. par. 1. ad ſillan.

Teſtis contrarius facit unum indicium, duo & tres, tria, & trib. indiciis ſtatur, Bald. ca. ſtatuimus. nu. 13. de of. deleg.

Teſtes in criminalibus qui eſſe poſſint.

Teſtes in cauſa criminali, quales debeant eſſe, Odlr. conſil. 192. nu. 1. & 2. Bellem. c. accuſatio, nu. 9. 2. q. 7. Aret. uer. comparuerunt uer. quæro. nu. 13. uol. 1.

Teſtis fama in nullo debet eſſe labe facta cum de crimine agitur, Bellem. c. ipſi Apoſtoli. n. 8. 2. q. 7.

Teſtes quales eſſe debeant ad depoſitionem Cardinalis, Barb. trac. de præſtan. Card. q. 11. nu. 10.

Teſtes in cauſa capitali debent eſſe omni exceptione maiores, & qualiter tales cognoſcantur, Ana. conſ. 13. nu. 8. Dec. conſ. 429. nu. 12. Flip. conſi. 12. nu. 8. uolu. 1. Franc. Bru. trac. de indi. & tor. q. 2. par. 1. nu. 7. to. 15. Gram. conſi. 59. nu. 18. in ciui.

Teſtes qui contra epiſcopum producuntur, quales eſſe debent, But. c. ueritatis. nu. 6. de do. & contum.

Teſtes in cauſa crimi. idoneiores, q̃ in ciuili eſſe debent, Alb. de Roſ. trac. de teſti. nu. 3. Nel. trac. de teſti. nu. 114. to. 13.

Teſtis idoneus in cauſa ciuili põt eſſe non idoneus in cauſa cri. Bal. l. ſi ad fundum, col. 2. C. ad leg. Iul. Bar. l. prætor. la 1. §. 1. col. pe. ff. ui bo. rap. 4. q. 3. ca. teſtes, uer. quod accuſator. col. 1. Steph. Aufr. trac. de teſti. nu. 51.

Teſtes contra comitem, uel baronũ qui eſſe poſ. & qñ, Affl. deci. 304. nu. 16. Gram. uoto 3. 21.

Teſtis eſſe non põt contra accuſatũ is, qui fuit ab eo liberatus, Specu. de teſte. §. 1. uer. qui accuſatus.

Teſtis an poſſit eſſe in cauſa crimi. qui eſt de cognitione, Alberic. de

Roſ. ff. de iniur. l. lex Cornelia. num. 2.

Teſtis conſanguineus & etiam frater admittitur ad probandum innocentiam, Iaſo. l. non ſolum. §. ſciendum, in fi. ff. de no. ope. nũ: Fel. c. cum oporteat, de accuſ. nu. 7. uer. 5. limit.

Teſtes conſanguinei, uel affines, licet admittantur ad probandum innocentiam ſui conſanguinei inquiſiti, non tamen admitterentur ad reprobationem teſtium contra ipſum productorum, Gram. deciſ. 34. nu. 13.

Teſtes affines non ſunt admittendi maxime in criminalibus, & admiſſi non probant, Hippol. conſ. 5 r. nu. 14. & conſil. 76. nu. 27. uol. 1. & conſi. 88. nu. 10. uol. 2. & conſil. 113. nu. 25. uolu. 2.

Teſtium depoſitio per cõſanguineũ accuſati impedita, remouet præſumptionem contra accuſatum, Cur. Sen. conſi. 41. nu. 2.

Ad teſtificandum contra me in cauſa criminali non admittitur conſanguineus inimici mei, & cõſanguineus denunciatoris, & proſequentis inquiſitionem, uel denunciationem, Butr. c. cum oporteat. num. 6. de accuſ. li. 5. Pariſ. de Pu. tra. de ſindi. §. an ſtetur. num. 23. tom. 14.

Teſtes conſanguinei uolentes inter ſe in criminalibus admittuntur, Nel. trac. de teſt. nu. 9. to. 13.

Clericus non debet eſſe teſtis in cã criminali contra laicum, ſed in ciuili. 1. 1. q. 1. c. teſtimonium. 14. q. 2. col. 3. Fel. c. de cætero. de teſti. uer. utrum autem clericus. nu. 7. Steph. Aufr. trac. de teſti. num. 18. Ber. uer. teſtes qui eſſe poſ. n. 134.

Teſtis pecunia corruptus in cauſa criminali non teſtificatur, Bero. q. 58. nu. 3.

Teſtis criminoſus quomodo non admittitur in cã criminali ſi de crimine agatur criminaliter, licet uideatur poſſe admitti, ſi agatur ciuiliter, & hoc procedat ſi ſit emẽdatus de crimine, Butr. c. per tuas, nu. 9. de ſimon. li. 5. Anch. c. ſuper eo. nu. 2. de teſti. Fely. c. teſtimonium. nu. 31. de teſti.

Teſtis criminoſus non admittitur in criminalib. Hipp. conſ. 2. num. 31. uol. 1.

Teſtes propter criminis enormitatẽ aliquando admittuntur, quæ alias non admitterentur. Anch. c. 1. de teſti. in 6. nu. 4. Gemi. c. mediatores, de teſti. & atteſ. num. 3.

Teſtes uilis conditionis in criminibus atrocibus abſq; tortura non admittendi, Io. Ign. l. 1. §. ſerui ap pẽ. nu. 60. par. 1. ad Silla.

Teſtes domeſtici fidem nõ faciunt, maxime in criminalibus, & qui dicuntur domeſtici, Cum. conſ. 27. cõſi. 261. ponitur de mercenariis poſt prin.

Delicta quæ fiunt in domo probantur per domeſticos, Bal. conſ. 237 par. 3. nu. 3

Teſtes domeſtici in duobus caſib. in criminalibus admittuntur, Albe. de

de Roſ.trac.de teſt.par.5.c.ſuper eſt.nu.22.tom.13.Ful.conſ.188. poſt.prin.

An cōiuncta perſona admittatur ad excuſationem, & probandum fauorem in criminalibus,Bal.conſ. 347.par.3.nu.2.

Teſtis fallitus in criminalibus cōtra accuſatum non admittitur,ſed in ciuilibus ſic,Soc.iun.cōſ.61. nu. 14.uol.2.

Teſtis frater contra fratrem in cauſa criminali,an eſſe ualeat,Azo in ſumma.C.de teſti.nu. 20. Steph. Aufr.tract.de teſt.nu.25.tom.13. Pariſ.de Put.tracta.de ſindica.§. teſtis.nu.3 tō.14.

Teſtes impuberes idonei nō ſunt in criminalibus ad probationē plenam,ſed bene ad indicium,Fran. Brun.tractat.de indi. & tortu. q. 2.par.1.num.18.tom.15.Hippo. lit.l.infans.num.41.ff.ad leg.Cor. de ſica.Bertran.conſi.139.par.3. num.4.

Teſtis minor xx. annis poteſt recipi in criminalibus ex officio, Ale.cōſi.119.nu.8.li.7.Gram. deciſ.40. nu.17.Bert.uer.teſtes,qui eſſe poſſe.nu.87.

Teſtis laicus contra clericum nō admittitur in criminalibus, ꝙ intellige ad plenam probationem faciēdam,ſecus ad faciendum indiciū ad torturam,Hip.ſing.98.incip. laicus.

Inhabilis ad ſacerdotiū contra ſacerdotem non poteſt teſtificari in cā criminali.2.q.7.ca. ipſi Apoſtoli, colnm.3.

Teſtis eſſe non poteſt mulier ubi agitur de crimine criminaliter de iure canonico fallit de iure ciuili, & in omni alio caſu, quo infames admittūtur,Butr.c.quoniam. nū. 6.de teſti.lib.2.part.2.Nepos tracta.de excep.art.19.nu. 34.tomo. 13.Monach.tractat.de defen.iur. §.quia.numo.5.tom.16.Nellus tracta.de teſti.num.31.tom. 13. Stepha.Aufr.de teſt.nu.69.tom.13. Baragot. tracta. de reprob. teſta. nu.14.

Teſtes mulieres in foro canonico in criminalibus non probant et contra laicum,Thom.Gramatic.conſil. 27. numero.7. niſi in ſubſidium,&c.

Teſtis eſſe nō poteſt fęmina in criminalibus, fallit ſi intentetur ciuiliter But.c.cum literis.nu.16. de teſti.lib. 2.par. 2.

Teſtis poteſt eſſe mulier contra clericum,cū de crimine ciuiliter agitur,Io. And. in nouell.c.quoniā. col.2.cir.prin.uerſi.quoniam, de teſt.& ibi Butr.nu.1.

Teſtes mulieres in criminalibus contra clericū non probant, Grama. conſ. 27.nu.6.in ciuil.

Teſtis eſſe poteſt mulier contra clericum etiam in crimine, ubi per viā inquiſitionis agitur,Butri.ca. quoniam.nu.2.de teſtibus.lib. 2. par.2.

An mandatarius poſsit eſſe teſtis de crimine contra mandantem, Bal. conſ.429.par.5.nu.2.

Teſtis pauper, an poſsit in criminalibus teſtificari, & an probet Ale. conſ.15.nu.2.lib.3.

Teſtis in cauſa criminali ſocius itineris eſſe poteſt, Pet. de Vbal. tracta. de duob. fra. par. 10.nu.83

Teſtes duo in criminalibus quorum alter eſt ſpurius non facit plenā fidem Spec. c. per ueſtras. de dona. int. uir. & uxo. col.1.

Teſtis an eſſe poſſit uicinus in cauſa criminali cōtra uicinum, Alb. de Roſ. trac. de teſt. nu.4.

Teſtes qui aliàs nō admitterētur admitti debent indiſtinctè pro abſolutione reorum, Gramat. deciſio. 56.nu.16.

Teſtes in criminalibus, quādo recipiantur, & qualiter crimen probetur.

Teſtes an poſſint recipi in criminalib. non citata parte, Barba. conſi. 47.nu.8.

Teſtes ſuper crimine recipere indiſtinctè etiā ſine litis conteſt. iura permittunt, Fed. q.216.nu.3.

Teſtes & probationes, an in cā criminali poſt terminum datum ad probandum, & etiam poſt concluſionē in cauſa admittantur, Lud. Rom. de acquir. hære. l. quandiu. num.14.

Teſtes poſſunt produci in cā criminali, etiam poſt renūtiationē, & concluſionem, Barto. l.1. §. is qui vltro. nu.4. ff. de quęſtio. Io. And. in no. c. licèt. col.4. circa prin. uet ſi. ꝙ poſt. de prob. Alexan. conſil. 148.nu.8. lib 2. Felyn. ca. ſeries de teſti. nu.6. Hippol. in pract. §. ſequens. nu.2. & 8. & l.1. §. fi. nu.4. ff. de quæſtio.

Teſtes in cauſa criminali, an poſſint recipi ad defenſam poſt publicationem proceſſus, Aret. uerſ. comparuerunt uerſi. quæro. num. 19. uolu.1.

Teſtiū publicatio non obſtat in criminalibus ꝙ intellige eſſe uerum ubi tractatur de defenſione rei, ſecus autem eſt, ubi tractatur de offenſione ipſius rei, quia tunc talis publicatio obſtat, Hippol. l.6. §. fi. nu.5. ff. de quæſtio. Capicius deciſ. 81.nu.4.

Teſtes poſt p̄ſentatas atteſtationes in cauſa criminali, quādo poſſunt examinari ad offenſam, ꝙ conſuetudo non ſeruat, Barto. l. unius. §. reus. nu.1. ff. de quęſtio. Sal. C. de quæſtio. l. de tormentis. nu.10.

Teſtis in cauſa criminali admittitur poſt publicatas atteſtationes, quādo ſcilicet proceditur ex officio ſecus ſi ad inſtantiam partis, Abb. c. qualiter & quando. nu.17. de accuſ. Bero. c. qualiter & quādo. nu. 47. de accuſ.

Teſtes deponētes in criminali debēt uenire coram Iudice, & ab eo debent interrogari, Bal. in libel. ſtatut. in uerb. iuramentum. num.2. Imol. de off. deleg. clem.1. nume. 14. Hippol. conſi. 130.nu.3. uolu. 2. Gram. uol.3. nu.44.

Teſtis

Teſtis in criminali cauſa debet per iudicem examinari, nec poteſt alteri committi, Millis. uerſi. teſtis. num. 58.

Probatio pleniſsima exigitur in criminalibus, Spec. de ſumma cognitio. lib. 1. nu. 11. Fulgo. l. ſciăt. nu. 1. de proba. par. 1. Alex. conſi. 15. nu. 8. uol. 1.

Teſtis in cauſa criminali debet cautè interrogari de origine, fama, & de coniecturis, Bald. l. diffamari. nu. 3. C. de inge. ma.

Teſtes in criminalibus debent reddere rationem, ét nō interrogati, Ale. conſi. 18. num. 6. lib. 1. Aimo conſil. 2. num. 3. & conſil. 15. nume. 20.

Teſtis aſſerens aliquem non eſſe culpabilem, ſi nō ſit interrogatus de cauſa ſcientiæ, an probet, Bald. c. cum cauſam. nu. 50. de teſti.

Teſtis nō interrogatus de ſociis criminis, an probet, Bar. §. diuus. l. j. ff. de quæſtio.

Teſtis unus de uiſu etiam cum multis aliis indiciis, & cum iuramēto non faceret plenam fidem ſine cōfeſsione inquiſiti extorta per tormenta, Paul. de Caſt. l. fi. nu. 6. C. de proba.

Teſtes in cauſa criminali debent deponere de loco & tēpore, Aimo conſ. 9. nu. 19. Bal. conſ. 420. par. 4. num. 1.

Teſtes ſi deponunt ſuper crimine de diuerſo tempore, & de diuerſis locis, an & quando ualeat eorum teſtimonium, Archid. 3. q. 9. c. nihilominus. col. 1. nu. 1.

Teſtes quot requirantur ad probandum delictum uaſſalli contra dominum, Afflic. ca. 1. §. ſi uoluerit, de capi. qui cur. uend.

Teſtes in criminalibus debent ſpecificè deponere, nec audiūtur, ſi ſe referunt ad alias depoſitiones, Aim. conſi. 115. nu. 3.

Teſtis in auditu non probat, maximè in criminalibus, Hipp. conſil. 20. nu. 5. & 10. uol. 1. & conſi. 41. nu. 8. & conſ. 76. nu. 25. & conſi. 88. nu. 9. uol. 2. & conſi. 76. nu. 25. & conſi. 88. nu. 9. uol. 2. & conſ. 16. nu. 3. uol. 2.

Probatio criminis in quo excedere debet probationem cauſę finalis, Bal. l. finali. num. 4. de probat. ſuper C.

Teſtes ſuper crimine ſodomiæ non ſufficienter probant, ſi deponunt ꝙ auribus audiuerunt, Marſil. cōſi. 28. nu. 5. uol. 1.

Teſtes etiam in criminalibus ſi concordant in aliqua ſumma, probāt in ea ſumma in qua ſe concordāt, Fulg. conſi. 88. poſt prin.

Teſtes ſi depoſuerunt ſuper crimine capitulato, cum quo ſit aliud capitulum de fama, & dixerunt nihil aliud ſcire, an publicatis atteſtationibus teſtes ſup fama interrogari poſsint, Albe. de Roſ. tracta. de teſti. nu. 37.

Teſtes debent eſſe concordes in gradu in cauſa criminali, Card. cle. 1. ad fi. de teſti.

Teſtes deponentes de delicto, an probent

bent niſi addant locum, & tẽpus, Fulg.ff. de ale.luſu.& alea t.l.prætor ait.§. Item notandum. num. 1. Socin.conſil.36.numero 22. uolum.4.

Probatum dicitur crimen ſi in quali bet eius ſpecie repſentetur, Bald. conſ.447.nu.2.par.5.

Teſtis ſingularis non admittitur in criminalibus, Igneus in repe.l. ne ceſſarios.§.nõ aliàs.nu.149. ad ſi la. Pariſ.conſ.11.nu.86.

Teſtis non probat ſi non cognoſcit delinquentem, niſi ſuper fama criminis deponatur, Bal.l.ſi.C. de iure delibe.Cor.conſi.56.nu.2. uolum.1.

Teſtis deponẽs de actu, ſiue delicto noctè, ſiuè ad lunam facto delinquentem non cognoſcẽs minimè probat, Cor.conſi.217.nu.3. uolum.1.

Teſtium depoſitiones, ſicut ampliātur in criminalibus pro defenſione inquiſitorũ, ſic & teſtes cõtrarii ſunt ẽt adſtringendi, & multũ reprobãdi, niſi eſſent oĩ exceptione maiores, Gra.deciſ.56.nu.10. Caſſen.conſ.58.nu.26.

Teſtis unus cum fama, an probet in criminali, glo. uerſi. Item tria.§. Item tria, Inſtitu.de excuſ. Areti. rubr. de teſti.& qui repel. à teſti. nu.64.uol.1.

Probatio rei etiã non plena, an in delictis ipsũ abſoluat, Bero.c. in pręſentia.nu.153.de prob.

Teſtes duo dicentes contra aliquẽ, ꝙ eſt fama publica contra eũ, an poterit procedi ad condemnationem, Aret.rub.de teſti.& qui rep. à teſt.nu.61.uol.1.

Teſtibus deponentibus contra Titium, ꝙ eſt cõis opinio in ciuitate ꝙ ipſe fecit tale delictum aliis dicẽtibus, quòd de hoc eſt publica uox & fama, aliis uero dicentibus quòd homines ciuitatis æſtimant contra eum. Idem an ipſi dicant diuerſa uel concordent, Aret.rubr.quomodo de malef. cogn. nu.5.uol.1.

Teſtes qui tendunt ad unum, & eundem finem & effectum probant etiam in criminalibus, Hipp. conſi.1.num.5.uolum.1. Paris. conſi.152.num.24.uol 4.& conſi.169.nu.42.uol.4.

Teſti deponenti, ꝙ talis non eſt ſolitus talia facere, & quòd accuſatus eſt bonę famæ, creditur pro accuſato, Corne.conſi.198.nume.24. uol.2.

Teſtes ſuper crimine non probant contra nõ infamatum de crimine illo, Berta.uerbo teſtium impug. nu.113.

Teſtes inducti ad probandum maleficium in domo commiſſum, ſi dicãt illud ante commiſſum, an probent, Butr.tract.de teſtib.nu.61. tom.13.

Teſtes negantès in criminalibus pręferuntur etiam dignioribus negãtium, Fel.conſi.50.nu.28.Soc.cõſi.54.nu.22.uol.4.

Teſtes duo probant, ꝙ maleficium fuit commiſſum notoriè corã mil

le

le, Bal. l. data opera. C. qui accuſ. non poſſ.

Vbi agatur de probando delicto in genere, delictum probatur per teſtes ſingulariter deponentes, Bal. conſ. 207. par. 4. nu. 2.

De teſtibus in crimine læſæ Maieſtatis ſingularia quædam.

Teſtificari quibuslibet indiſtincte in crimine læſę Maieſtatis, Belle. 4. q. 2. & 3.

Teſtes inhabiles admittũtur ad probandum crimen læſæ Maieſtatis, non tamen admittuntur ad probandum adminicula talis delicti, Cec. conſ. 450. nu. 15.

Teſtes utriuſque partis admittuntur in crimine læſe maieſt. Hipp. conſ. 1. nu. 34. uol. 1.

Teſtis poteſt eſſe fœmina in crimine læſæ Maieſtatis, Arch. 15. q. 3. c. de crimine, nu. 1. col. 4.

Teſtes contrarii, aut periuri, an admittantur in crimine læſæ maieſ. Aym. conſi. 6. nu. 58.

Laicus contra clericum admittitur in crimine læſæ Maieſtatis, Mart. Lau. tract. de cri. læſ. maieſ. q. 27. tom. 15.

Teſtis eſſe poteſt ſocius criminis, quando agitur de hæreſi, aut læſa maieſtate, But. c. ueniens, nu. 8. de ſimo. li. 2. par. 2.

Teſtis non admittitur in cauſa crimi, frater, amicus, uel uxor, fallit in crimine læſæ maieſtatis, vel hæreſis, But. c. literas, nu. 14. de pręſump. li. 2. par. 2.

Teſtes criminoſi, & infames admittuntur in crimine lęſę maieſtatis, idem in crimine ſimoniæ, fallit ſi malo zelo producuntur ad teſtificandum, But. c. licet Heli. nu. 8. de ſimo. & ibi Abb. nu. 16. Hipp. conſi. 101. nu. 16. uol. 2.

Teſtis infamis, licet non repellatur in crimine læſæ maieſtatis, tamen nõ dicitur integer teſtis, & ſolus non facit indicium ad torturam Hipp. conſi. 102. nu. 11. uol. 2. & conſ. 101. nu. 13.

Teſtis non poteſt eſſe Pupillus, pręterquam in crimine læſe maieſt. cuius occaſione etiam torqueri poteſt, Feder. Schen. trac. de teſt. nu. 13. to. 13. Bert. uer. teſtes qui eſſe poſ. nu. 86.

Teſtis inimicus capitalis etiã in crimine læſæ maieſt. non admittitur Gram. uot. 11. nu. 17.

Teſti etiam unico creditur reuelanti conſpirationem, uel crimen lęſæ Maieſt. uel inſidias principi factas 79. diſt. c. ſi quis papa. 6. q. 1. §. verum, Specu. de teſt. §. reſtat. cle. 1. §. ſi. q. vl. de uſur.

Teſtes ſingulares admittũtur in crimine læſæ maieſt. Hippo. conſi. 1. nu. 27. uol. 1.

Teſtes conteſtes, in crimine læſæ maieſtatis, communiter accidentibus haberi non poſſunt, Hipp. conſ. 2. nu. 45. uol. 1.

Teſtes ſingulares nõ probant, ſi tractatur

ſtatur de probando crimen læſæ maieſtatis in genere, Hipp.conſi. 1.nu.42.uol.1.

Teſtes non idonei, qui alias admittũtur in crimine læſæ maieſtatis, nõ admittuntur, ubi agitur de probãdo læſam maieſtatem ex ſolis uerbis, Aim.conſi.6.nu.9.

Probationes legitimæ ſunt fiendę in crimine læſe maieſtatis, quamuis ſummarie procedatur in illo, Bertran.conſ.53.par.1.nu.5.

Teſtes in crimine hæreſis.

Teſtes in cauſa hæreſis coram duab. perſonis honeſtis ſunt examinandi.gl.c.ut officium. de hæret.in 6 Fran.de hæret.c.ut officium.n.4. Gondiſ.q.3.nu.18.tract.de hæret. to.15.

Teſtium habilitas, uel inhabilitas, an in cauſa hæreſis conſideranda ſit Squill.trac. de fi.cat.nu.1.to.3. Gondiſal. trac.de hæret.nu.16.

Teſtes minus idonei contra hæreticos admittuntur, Anch.c.in fidei. de hæret.in 6.nu.2.Fran.de hære ti.c.in fidei.nu.1. Gondiſal.trac. de hæret.q.13.nu.10.to.15. Hippol.conſi.1.nu.29.uol.1. Berta. uer. teſtes quot & quales, numero 90.

Teſtis in crimine hæreſis, quando periurus eſſe poſſit, Gondiſ.trac. de hæret.q.13.nu.12.to.15.

Teſtes inhabiles pro hæreticis minimè admittuntur, aduerſus autẽ hęreticos admittuntur, Gondiſ. tra cta. de hæret.nu.14.

Teſtes crimінoſi admittuntur in crimine hæreſis, & faciunt tãtum probationem ſemiplenam, niſi aliis adminiculis iuuentur; & an procedat, ubi ſunt de crimine emendati, Butr.cap.per tuas.nu.6. de ſimo.li.5.

Teſtis an poſſit eſſe inimicus capitalis in cauſa hæreſis, uel aliæ perſonæ prohibitæ teſtificari in criminalibus, Iſer.c.1.§.Sazaros.n.28. li.5.tit.de ſtatu.& conſuet.

Teſtes inimici & conſpiratores in cauſa hæreſis idonei non ſunt, Gondiſ.de hæret.nu.13.Gramm. uoto 3.num.

Teſtes ad condemnandum in crimine hæreſis quot requirantur, Gondiſ.trac.de hæret.q.3.numero.9. tomo 15.

Teſtes duo, an ſufficiant ad condemnandum aliquem de hæreſi, Spec. c.per ueſtras, de dona.inter ui. & ux.Gem.c.ut officium.§.uerum, de hæret.nu.7.

Teſtes duo ſufficiunt etiam contra hæreticum in cauſa hæreſis, Car. cle.1.de hære.

Teſtes in crimine hæreſis requiruntur Zaba.c.excommunicamus.§. adiicimus, de hæret.nume.2. colum.3.

Teſtes in cauſa hæreſis, non obſtante proceſſus publicatione produci poſſunt, Hippol.in pract.§.ſequens, nu.4.Franc.Ponzi.trac.de lamiis.nu.73.to.15.

Te-

Teſtes ſingulares non admittuntur in cauſa hæreſis, Hipp. conſi. 109 nu. 7. uol. . Boer. q. 342. num. 2. parte 2

Teſtib. ſingularibus, & fama an poſſit quis de hęreſi condemnari, Spe cul. cap. per ueſtras de dona. inter uir. & ux. col. 2.

Teſtes ſingulares probant aliquem eſſe hæreticum, Soc. iun. conſ. 99 nu. 22. uol. 2. Hipp. conſ. 1. num. 41. uol. 1.

Teſtis ſi diuerſimodè in cauſa hęreſis deponat, ſingularitas non cauſatur Franc. Curt. trac. de teſtib. num. 77. to. 13.

Teſtes ſingulares non ſufficiunt ad probandum certum hæreſis crimen, Nel. trac. de teſti. nume. 213.

Teſtes ſingulares poſſunt probare identitatem hæreſis, Pariſ. conſi. 87. nu. 38. uol. 3.

Teſtes debent concludenter deponere contra inquiſitum de hęreſi, Pariſ. conſi. 169. numero 70. uolum. 4.

Teſtis in cauſa hęreſis cauſam dicti ſui, etiam non interrogatus reddere debet, Troil. Malue. tract. de cau. Sanc. nu. 66. & 68.

Probationes in cauſa hæreſis, luce meridiana clariores eſſe debent, Ponzi. trā. de lamiis. nu. 67. to. 15.

Teſtes in cauſa hęreſis non ſunt publicandi, neq. nomina eorum edēda, ſi timeatur potentia inquiſiti c. nſi. de hær. in 6. de quo uide ibi per Dom. nu. 4. poſt. Archid.

Teſtes ſuper crimine homicidii.

Teſtis frater pro fratre de homicidio, inquiſito, an & ualeat, Porc. §. hoc loco, nu. 3. de gradi. cogna.

Teſtes duo ſufficiunt ad probādum factum, puta homicidium, Soc. iuni. conſi. 69. nu. 2.

Teſtis ſuper homicidio deponens de ſcientia & non de uiſu, an probet, Bertran. par. 2. conſ. 53. nu. 9.

Teſtis deponēs, quod talis occiderit non probat niſi declaret per rōnem uiſus, Ale. conſ. 117. nu. 10. li. 7. Fel. c. cum cauſam, de teſtib. uer. 3. no. nu. 33. Berta. uer. teſtes depon. nu. 185.

Teſtes deponentes Titium occidiſſe cum gladio, uel cum lancea, non dicuntur ſingulares, ex quo omnes concludunt homicidium, Io. And. c. 1. de pact. in 6. Ale. l. inter ſtipulantem. §. de uer. obli. Hipp. conſ. 37. nu. 8. uol. 1. & conſ. 1. nume 52. col. 1. & rub. de probatio. nu. 335.

Teſtis deponens ſuper inquiſitione, ſi dicit occidētem recognouiſſe, ſed nō occiſum, non probat, Nellus trac. de teſti. nu. 117.

Teſtes quando deponunt ſuper homicidio ad conuincendam negligentiā ſindici, qui nō denūciauit maleficiū, an ſit neceſſe, quòd cognoſcat interfectorē, uel interfectum, uel an ſufficiat hominem eſſe interfectū, Iaſ. de teſta. l. ſci-

mus iam. nu. 5.

Si teſtes non probant homicidium non poſſunt probare aliquod eius acceſſorium, Bal. conſi. 259. par. 1. num. 6.

Teſtis qualiter deponit ſuper homicidio. Bal. l. data opera, C. qui acc. non poſſ.

Teſtes quorum aliqui dicunt die Lunæ factum homicidium, alij vero alia die, an ſit ad concordiam reducendi, Bertac. uer. teſtium impugna. nu. 12.

Teſtes quando deponunt ſuper homicidio, adulterio, & ſimilib. quę uno facto perficiuntur, ſi non cõcordant in locis & temporibus, non probant tanquam ſingulares, Hipp. conſi. 1. nu. 62. uol. 1.

Teſtis ſi deponat hoc modo, antequam Titius reuerteretur domũ ad prandium, filius eius occidit Caium, dictum eius non redditur falſum per hoc ſi Titius illa die non ſit reuerſus domum, Iaſon. l. quecunque. nu. 52. de of. eius, cui manda. par. 1. ff. uete.

Teſtis deponens de homicidio noctu commiſſo ſuſpitione non uacat, Igne. l. 1. §. hoc autem. nu. 48. par. 3. ad ſillan.

Teſtes deponentes ſe uidiſſe de nocte ſine candela accuſatum occidiſſe aliquem, & Luna non lucebat non probant Fulg. ff. de ſtatu homin. l. Aretuſa.

Teſtes deponentes uidiſſe armatos ad inuicem & ex poſt hominem mortuum &c. licet non deponant uidiſſe homicidium probant, Hippo. conſi. 115. nu. 28. uol. 2.

Teſtis deponens tertia die Iunij occiſum fuiſſe eũ qui in octaua eiuſdem occiſus fuerit, non incidit in falſum, ſi dicta tertia die mandatum fuit eum occidi, & ſimiles caſus, Lud. Ro. conſi. 301. nu. 1.

Teſtes ſi depoſuerunt quendam uulneratum, & interfectum a Titio, & lata fuit ſententia ſuper homicidio quæ tranſiuit in rem iud. nũquid iſta ſententia poſſit retractari per euidentiam rei, Iaſ. ff. de iur. l. admonendi. nu. 36. in repet.

Teſtes, quorum unus dicit Titium occidiſſe Caium, & alter dicit, ꝙ Titius occidit Seium non probãt Titium homicidam eſſe, Alexan. conſ. 3. uol. 4. But. c. cum oportet de accuſ.

Teſtis ſi dicit uerum eſſe, prout proponit, ſcilicet homicidium, & notorium, interrogatus, quid eſt dicere notorium, dicit neſcire, utrũ iſte teſtis probet maleficium ſimpliciter, Bald. c. ſtatuimus. nu. 14. de of. deleg.

Teſtes dicentes Titium commiſiſſe homicidium, an cenſeantur falſi, Titio eos fuiſſe abſentes probante, Albe. de Roſ. 2. par. C. fol. 69. nu. 2. colum. 1.

Teſtis dicens ſe tantum ſcire ꝙ Titius occidit Seiũ, an probet, Bal. cap. cum in cauſa. nume. 9. de iur. calum.

Teſtes ſi deponũt quòd Titius occidit Seium, alij duo quòd Sempronius

nius occidit Seium, an ambo puni entur, Bal. l. 1. §. non autem num. 2. ff. de bo. poſſ. ſecund. tab.

Teſtes quomodo probēt quem aliū occidiſſe ad ſui defenſionem, Alexan. cōſ. 109. nu. 1. li. 1. Bal. l. multis uer. circa quod, de lib. cau. ſuper C.

Teſtes qui dicant ꝙ Titius interfecit Sēpronium ad ſui defenſionē, an probent, Bal. l. unica C. de confeſ. nu. 45. immo

Teſtes ad defenſionem probandam deponentes per uerbum credo, an plenè probent, Bertran. par. 3. cōſil. 290. nu. 12.

Teſtis de crudelitate licèt non probet, fallit in teſte deponente ꝙ aliquis occiderit, uel uulnerauerit ad ſuam neceſſariam defenſionē ſuo credere, quia tūc probat, Hippol. conſil. 4. nu. 12. & l. de mi. §. plurimū, nu. 65. ff. de quæſtio. & l. vnius §. cogniturum, nu. 53. & in rub. C. de proba. num. 10. Dec. l. nemo ex his, de reg. iur. Ale. l. 2. §. Item labeo, de ſupellec. Iaſ. l. ut uim. nu. 4. ff. de iuſt. & iu.

Teſtes ſi deponant homicidiū ad ſui defenſionem factum probāt, licèt aliam rationē non adducāt, Dec. conſi. 4 9. num. 6. & conſi. 54. nume. 5. & conſi. 449. num. 5. & 10. Seyſell. l. ut uim. nume. 121. ff. de iuſt. & iu. Dec. l. quatenus de reg. iur. ff.

Teſtis ſi dicit aliquem feciſſe ad ſui defenſionē, & fuit īterrogatus de cauſa, an probet, Bal. l. ſolam. C. de teſti. nu. 12.

Probato ꝙ tutum armis inſultaſti me, lex præſumit ꝙ eram conſtitutus in diſcrimine uitæ, & ſi occido te dicor feciſſe ad meam defenſionem, Angel. ſuper maleſ. uerſi. & dictus Titius, uerſi. dixi. nume. 12.

Teſtis inductus ad probandam defenſionem ſi dicat, quia uidi, probat, Nellus in tracta. de teſti. nume. 151.

Probari quomodo poſsit factū fuiſſe ad ſui defenſionem, etiam quo modo faciet articulos. Ang. ī uer. & dictus Titius, nu. 9. ſuper Maleſ. Seyſel. l. ut uim. ff. de iuſ. & iu. 1. lect. nu. 65.

An licitum ſit alicui ſe defendendo repercutere ictum, & quomodo debeant teſtes deponere, Bal. conſi. 287. par. 3. nu. 1.

Probatio ſemiplena ſufficit ad probandū defenſionē, & dubia probatio ſufficit, vbi agitur de cauſa defenſionis, Aim. conſi. 2. nu. 16.

Teſtes ad probandum factum ad defenſionem, qui eſſe poſsint, Berta. uerbo teſtes, qui eſſe poſſ. numero 24.

Teſtes domeſtici in probando defenſionem admittuntur, Dec. conſil. 459. nu. 7.

Teſtis in crimine ſimoniæ.

Teſtis eſſe poteſt meretrix contra ſimoniacum, Butr. c. tanta. num. 9. de ſimon. lib. 5. gloſ. 6. quæſt. 1. in prin.

prin.

Simoniacus poteſt accuſari etiam à ſeruo proprio, Io. Ant. But. & Abba. c. tanta. in prin. de ſimo.

Teſtes criminoſi & etiã infames, an admittantur in crimine ſimoniæ ſicut in hæreſi, Abb. c. per tuas. el 1. nu. 2. & 3. & 6. q. 11. & 13. de ſim. quòd intellige ad ſeruandum ipſam ſimoniam, ſecus autẽ ad probandum adminicula, Barbat. cle. cauſam. numero. 11. de elect. Bellem. cap. nos ſequentes, nume. 1. 6. q. 1.

Simoniacus põt per quẽlibet Chriſtianum accuſari, per alium uerò non, Abb. c. 51. nu. 1. 2. & 4. de ſimon.

Teſtes inducti ad probandum, quẽ eſſe ſimoniacum poteſt reprobari ex hoc ſolo, ꝙ ſunt inimici, uel cõſpiratores, Abb. c. licèt heli. nu. 2. de ſimo.

Prbatio plena requiritur in crimine ſimoniæ, & quando agitur ciuiliter, abb. c. ueniens. nu. 4. de teſt. & & ibi Dec. nu. 7.

Teſtis ſocius criminis nõ eſt idoneus in crimine ſiomoniæ, Io. Andr. in no. c. ueniẽs. col. 4. uer. ueniẽs, de teſti.

Teſtes in cauſa matrimonii.

Teſtis in ſponſalibus non eſt ita ſuſpectus, ſicut in matrimonio, Io. And. in no. uel c. ſuper eo. col. cir. fi. Ita tamen. de teſt.

Teſtes in cauſa matrimonii, qui eſſe poſſunt. Spec. qui matr. ac. poſſ. in prin. Dec. conſi. 163. 35. q. 6. cap. de parentela. col. 1. & Barba. conſi. 6. nu. 4. Alex. conſil. 143. nu. 1. lib. 2.

Teſtes in cauſa matrimonii debent eſſe probatæ opinionis, & uitæ. c. licet. & c. literis. de teſti. c. 1. de cõſang. & affi. Alex. conſi. 99. nu. 12. li. 3. Prępoſ. c. ſuper. nu. 2. qui matr. accuſ. poſſ.

Teſtes debent eſſe omni exceptione maiores in matrimoniali cã, Abb. c. 1. nu. 5. de conſanguini. & affinitat. Fel. rub. de ſponſa. num. 15. Pariſ. conſ. 58. nu. 10. uol. 4. Soc. iun. conſi. 29. nu. 24. & 27. uol. 2. ubi idem Soc. tenet hoc procedere, quando agitur de accuſan. matrimonio & uid. per Dec. licèt cõſi. 163. nu. 17.

Teſtis minus idoneus nõ admittitur ad probandum matrimonium, & ubi deficiunt aliæ probationes, Dec. cõſ. 310. nu. 3. Rui. cõſ. 149. nu. 35. & 150. nu. 18.

Teſtes minus idoneus non admittitur ad probandum matrimonium clandeſtinum, Ruy. conſ. 130. uolu. 4. nu. 2.

Teſtes matrimonij clãdeſtini in prę iudicium alterius matrimonii debent eſſe omni exceptione maiores, Ruy. conſi. 149. uolum. 5. nume. 32.

Teſtes minus idonei non ſufficiunt in cauſa matrimoniali, Rui. conſ. 150. uol. 5. num. 19. ubi agitur in præiudicium alterius matrimonij

Te-

Teſtis inhabilis in cauſa matrimoniali an admittatur ſi ueritas aliter haberi non poteſt Pariſ.conſi.61. nu.19. uol.4.

Teſtis etiam aliàs inhabilis pro matrimonio admittitur, Ruy.conſi. 34.nu.4.uol.4.

Teſtes in matrimonio accuſādo quales eſſe debeant, Io.And.tract. de ſponſ.& matrim.§.uiſo.num.18. tom.10.But.c.inſuper.num.2.& 6.qui matrim.accuſa.poſſ.lib.4. Ancha.c.uidetur qui mat.accuſ. poſſ.

Teſtes deponentes contra matrimonium debēt eſſe omni exceptione maiores.conſi.56.num.29.lib.5. Hippo.l.de minore,§.plurimum. nu.57.ff.de quæſtio.Pariſ.conſi. 58.num.2.uol.4.& conſi.15.nu. 12.uol.2.Soc.Iuni.conſi.86.nu. 6.10.& 11.& conſil.88.nume.8. uol.2.

Teſtis idem & accuſator, an eſse poſſint in matrimonio, Belle.c.cōſanguineos.nu.2.35.q.6.

Teſtis,& accuſator idem poteſt eſse in cauſa matrimoniali, ubi agitur de matrimonio impediendo uel tollendo, Butr.ca.1.nu.3.de conſang.& affin.lib.4.& c.ad audientiam.nu.3.de ſponſa.& matrim. lib.4.Præpo.c.j.nu.j.de conſan. & affi.

Teſtimoniū ceci in matrimonio impediendo, uel prohibēdo, & adulterio probando admittitur.Ign.l. 1.§.hoc autem.num.4.part.1.ad ſillan.

Teſtimonia coniunctorum, an in cā matrimoniali faciant fidem, Archid.30.quæſt.5.c.ſi quis.nu.3. col.1.

Teſtes poſsunt eſſe conſanguinei in cauſa matrimoniali pro cōſanguinitate,& cōtractu, Io.And. in no. c.uidetur.col.3.circa prin. uer.videtur.qui fil.ſint legitim.Butr.c. veſter.num.1.qui mat.accuſ.poſ. lib.4.& c.ſicut ex literis.nu.4. de ſponſa.& matri.Præpoſ.ca. ſicut. num.2.de ſponſ.& Lamber.art. 12.q.10.princ.2.part. lib.2.nume.3.

Teſtes conſanguinei non ſunt idonei poſt matrimonium conſumatū qui uidentur tractare de eorū iniuria, Dec.conſi.133.nu.4.uerſi.3.conſiderandum, Pariſ.conſi. 58.nu.15.in 4.Soc.iun.conſi.86. nu.22.& lib.3.& per Dec.conſil. 310.nu.1.

Contra ſupradictam concluſionem tenet Dec.conſi.163.nu.5.uerſi. 4.altera, pro opi.Dec.eſt tex.in c. videtur.35.q.16.& Ferret.conſi. 48.nu.8.

Teſtificari ſicut prohibētur affines & conſanguinei in cauſa criminali, an ita in cauſa matrimoniali, & quando Dec.conſ.133.nu.4.

Teſtes familiares in aliis cauſis à matrimonialib.reppellendi ſunt, Milis in uer.teſtis.nu.95.

Teſtis de familia admittitur ad dirimendum contractum,& qui dicātur teſtes familiares, But.c.in literis.nu.3.de teſti.li.2.par.2.

Teſtes

Teſtes familiares in matrimonio dirimendo repelluntur.c. in literis. de teſt.& atteſt. col. 1.

Frater pro fratre etiam in matrimonio clādeſtino eſt idoneus teſtis, Dec.conſ.163.nu.11.uerſi.ſecundo apponitur.

Teſtes infames an probent matrimonium ſtante ſtatuto, ꝙ ſuper adulterio teſtes etiam infames recipiātur Barbat.conſi.91.colum.1.uolum.3.

Teſtis infamis facti infamia non admittitur ad teſtimoniū in cauſa criminali, Bert.uer.teſtes qui eſſe poſ.nu.16.

Teſtes infames infamia facti in cauſa matrimoniali à teſtimonio repellūtur, Soc.iun. cōſ.86.nu.11.uol. 2.Fely.c.at ſi clerici. num. 32. de iudi.

Teſtes infames etiā infamia facti, & veriſsimi contra matrimoniū non admittuntur, Bero.quæſt.84.nume.2.

Teſtimonium in cauſa filiæ quando ipſa petit uirum, an ſit ualidū Felyn.c.ſuper eo. el 1. nume. 14. de teſti.

Teſtis matris teſtimoniū eſſe ſuſpectum, ubi filia petit in uirum aliquem ſe maiorem, Io.And. in nouel.c.ſuper eo.colum.3.circa fin. verſ.ſuper eo. de teſtib.reliqua uide in uer.teſtes ſup matrimonio. Butr.c.ſuper eo 1.de teſti. lib.2. par.2. Anch.c. ſuper eo.de teſti. num.1.

Teſtes poſſunt eſſe mater puellæ & conſanguinei pro matrimonio filiæ ſuæ Plebeiæ aduerſus nobilē amore captū prædictæ filiæ, Tho. Gram.conſ.50.nu.2.in ciui.

Teſtis proxeneta admittitur ī cauſa matrimonii. Rui.conſil.34.nu.4. vol.4.contrarium tenet Ale. cōſ. 154.col.1.in 5.

Ad teſtificandum in cauſa matrimoniali, an mulier non coniuncta admittatur, c.ſuper eo.nu.7. de teſti.lib.2.par.2.

Teſtis pater & mater etiam data paritate non ſunt ſine ſuſpicione, & committitur iudicantis arbitrio, Alexand.conſil.154.numero 2.libro 5.

Teſtis quo caſu eſſe poſsit pater aut mater in cauſa matrimonii ſui filii.Butr.c.ſuper eo.num.6. de teſtib.lib.2.part.2.& c.uidetur.nu. 2.qui matr.accuſ.poſſ.lib.4. Præpoſ.in rubr.qui matri.accuſ.poſſ. nume.4.Bonauent.tractat.de nobil.par. 5.nu.36.to.15.Nell. trac. de teſt.nu.7.to.13.

Teſtis eſſe non poteſt pater pro filio vxorem ducent. Seben. tract. de teſti.nu.29.& 22.tom.13.

Teſtificari poſsūt Pater & Mater in cauſis matrimonialibus, pro & cōtra, Bal.c.ad hęc.nu.22.de teſtib. ut lit.non conteſtr.Bell. c.conſanguineos.nu.4.35.q.3.Prępo. qui matri.accu.poſ.Milis ī uer.teſtis. nu.81.

Teſtis cui ratione Dominicæ poteſtatis imperari pōt in cauſa matrimonij diſſoluēdi admittitur, Alber.

ber.de Roſ. tract. de teſtibus. nu me.22.

Teſtes pauper & ruſtici in cauſa matrimonii admittuntur, Dec. conſ. 163. nu. 4. & 5.

Teſtem quemcunq; recipi, ſi de matrimonio diſpenſabili quæratur, Bellem. in c. ex tenore, de teſti. & atteſta. num. 10. amplio. & numero 11.

Probatio promiſsionis matrimonii quot teſtes requirat, Cep. conſil. 1. incip. in Chriſti nomine. n u. 9. in ciuil.

Teſtes in cauſa matrimoniali ſuper eiſdem articulis, uel directo contrariis, quando admittũtur, & publicatis atteſtationibus ubi pars non didicit teſtificata, But. c. cum in tua. nu. 1. de teſti. li. 2. par. 2. Ancha. c. conſtitutis, el 2. de teſti. nu. 3. & 4. Imo. c. fraternitatis, de teſti. & atteſt. nu. 14. Præpo. ca. 1. nu. 2. de conſang. & affi.

Teſtes admitti poſſunt atteſtationibus publicatis in cauſa matrimoniali ſuper uno articulo c. ex tenore. col. 1. de teſt. Io. And. in no. c. cum in tua, col. 4. cir. med. uer. de teſti. Anch. c. cum in tua de teſti. nu. 4. & c. ſeries. de teſti. nu. 1. & 4. & c. cauſam matrimonii de probat. nu. 1. & 2. amplio ad contrahen. n 4. Abb. c. cum in tua. nu. 6. de teſ. & c. 1. nu. 12. de conſan. & affi. Præpo. c. atteſtationes. nu. 1. de deſpon. impu. Barb. cap. iurauit. nu. 1. de prob. Fel. c. cauſam de teſti.

Teſtes quare poſſunt admitti in cauſa matrimoniali poſt publicationem, But. c. cauſam. nu. 10. de probat. li. 2. par. 2.

Teſtes an poſſint recipi poſt didicita teſtificata in cauſa matrimonii contrahendi ſicut in contracto, Fel. c. iurauit. nu. 2. de prob.

Teſtes admittuntur publicatis atteſtationibus ſuper articulo ſeparationis, Præpo. c. ex literis. nu. 1. de cog. ſpi.

Teſtes quomodo poſſunt produci in cauſa matrimoniali de contrahendo publicatis atteſtationibus, Butri. c. iurauit. nu. 10. de proba. li. 2. par. 2.

Teſtes in cauſa matrimoniali iterũ, atque iterum ſuper eodem capitulo recipiuntur, Ioã. de Ferr. tract. de appell. nu. 235.

Teſtes in cauſa matrimoniali recipi poſſunt poſt publicationem, Imo poſt ſententiam, Ab. c. atteſtationib. nu. 9. de deſponſ. impub.

Teſtificatis didicitis ſuper matrimonio contrahendo cum agatur de impedimento probando, quando debeat admitti, non obſtante prædicta publicatione, Vital. clem. teſtibus. num. 149. de teſti. & num. 139. de teſti. Iaſ. conſ. 15. uolu. 3. inci. prima fronte uidetur eſſe in cauſa.

Teſtificata diſcere quando diſcutitur ſuper proceſſu cauſæ matrimoniali alias excludit probationes, Abb. c. conſtitutis el 2. nu. 1. de teſti. & nu. 2.

Te-

Teſtes in cauſa matrimonij poſt di-dicita teſtificata produci poſſunt, Barba.cap.quoniam.§.his autem. nume.30. de of. deleg. Hipp.ſingul.128.

Teſtes poſt publicatas atteſtationes in cauſa matrimonij ex iudicis officio recipi poſſunt, Rui.conſ.45 nu.2.uol.5.

Teſtis licet poſt publicatum proceſſum iu cā matrimonij propter periculum animæ produci poſſit, idem tñ in ſponſalib. erit ubi de animæ periculo agetur, Barb.c.ad hoc, nu.3.ut li.non cont.

Teſtes produci non pñt ſuper eodē articulo publicatis atteſtationib. in cauſa matrimoniali, Io.And.in nouel.c.iurauit.col.2.circa med. uerſ.iurauit, de proba.

Teſtes in cauſa matrimonii etiam poſt concluſum in cauſa recipi poſſunt, Rui.conſi.130.num.12. uolum.4.

Qualiter probetur matrimonium, Bal.conſ.195.par.3.n.1.& conſ. 199.par.3.nu.1.

Teſtes duo non ſolum maſculi, ſed etiam fęminæ ſufficiunt ad coniũgendum, uel ſeparandum matrimonium, Dec.conſ.342.nume.1. Soc.iun.conſi.86.nu.1. & conſi. 88.nu.1.uol.2.

Probationes requiruntur in cauſa matrimoniali concludentes, nec ſufficit ſola fama, Pariſ.conſi.83. nu.19.uol.4.

Teſtis unus cum fama non probat matrimonium, Dec.conſil.310.in prin.uol.2. Ale.conſi.143.nu.6. uolu.2.Dec.conſi.133.nu.3. Io. de Sel. tract.de iureiuran. par.3. q.3.nu.3.to.9.

Teſtis de auditu ualet in cauſa matrimoniali, & dicitur probare agiliter, ca.tua nos, de conſangui. & affi.li.4. Proſdo.num.68.tract.de differ.inter ius ciuil.& canoni.

Probationes cōcludentes, minus ſufficiunt in probando matrimonio ab aliis quàm ab ipſis principalibus, Rui.uol.4. conſ.128.numero 2.

Teſtis de auditu, & fama in cauſa matrimoniali ſeparandi non probat ſufficienter, licet ſecus in cōtrahendo, Butr. c.præterea.nu.6. de teſti.li.2.par.2.

Probatio leuis admittitur ad impediendum matrimonium ratione impedimenti, Bero.c.ſicut.n.22. de prob.

Teſtimonium de auditu admittitur, quando agitur ad ſeparationem matrimonij ratione conſanguinitatis, & affinitatis, Anch.ca.licet, el 2.de teſti.nu.2.

Teſtes deponentes de traductione mulieris ad domum uiri, ſiue de nuptiis non probant matrimoniũ præſumptiue, niſi probetur, quod præceſſerunt ſponſalia de futuro, Soc.conſ.222.nu.4.latius per eũdem in l.qui fuerit in 2.not. ff.de cond. & demonſt.

Depoſitiones de auditu cum fama, & aliis adminiculis probant ad oēs effectus, etiam ad ſeparationē ma-

matrimonii, Ab.c.preterea.nu.5. de teſti. Belle. c.licet ex quadam. nu.1.& 2.de teſti.& atteſtatio.

Teſtimonium de auditu in cauſa matrimoniali nō ualet.c.licet ex quadam.col.3.de teſti.

Teſtis unus ſi deponat matrimoniū, uel adulteriū in una die, uel uno loco commiſſum, & alius quod alio loco, & tempore, an ſit probatum matrimonium, uel adulteriū Cap.Tholoſ.q.309.

Teſtis unus de iure ciuili matrimonium contrahēdum impedit, ſed de iure canonico quomodo mater impediat, Hiero.Zanet.tract. de differ.iur.can.& ciui. numero 252.tomo 1.Iaſo. ff.de iureiur.l. admonendi in repetitio. numero 164.

Teſtis unici dicto, an indiſtincte impediat matrimonium contrahendum quando ſponſalia ſunt iurata, But.c.praeterea.nu.3.de ſponſ. & matr.li.4.

Teſtis unius dictum ad impediendū peccatum quod imminet ex prohibito matrimonio quando ſine nominis publicatione recipiatur, Bru.trac.de ſponſal.& matr. conclu.86. to.10.

Teſtes in cauſa matrimoniali debēt eſſe iurati, etiam ſi agatur de matrimonio impediendo, Prepo.c.1. nu.6.de conſang.& affin.

Teſtium receptio contra non contumacem, & in cauſa matrimoniali non tenet, Zabarel. in capitulo, accedens.

nu.1.col.3. ut lit.non cont. & ibi Imo.nu.3.& Barba.nu.1.

Poſt teſtes receptos in cauſa matrimoniali non recipiuntur alii ad probandum contractum.c.ſeries col.3. de teſti.

Teſtes ſi uoluntarie & non coacti deponant ex hoc non detrahitur eorum dictis, ubi agitur de matrimonio contrahendo, But.cap.iurauit.num.3.de prob. libro ſecundo, par. . .

Teſtes ſufficit eſſe cōcordes in principali, uidelicet in ipſo contractu matrimonii, de quo agitur, licet in quibuſdam circunſtantiis diſcordarent, Dec.conſ.163.nu.9.

Probatio triennii ad diſſolutiónem matrimonii cauſa frigiditatis, an habeat locum in maleficiato But. c.laudabilem.num.2.de frigid. & malef.li.4.

Teſtibus matrimonium probantibus licet ſententia in ſcriptis non fuerit reducta, tenet, Albe.col.3. de teſt.& atteſt.

Probatio propinquorum cum iuramento neceſſaria ad ſeparandum matrim. propter impotentiam & quod debeant eſſe numero, & in eorum defectum loco propinquorum aſſumentur uicini. Abb.c.fi. nu.11.de frig.& malef.

Teſtes ſi diſcordent in formalibus uerbis matrimonii, an probent, Ale. conſi.102.num.2.li.5.

Teſtes contra matrim. deponentes, quid habeant facere ad probandum conſanguinitatem, Archid.

35.q.6. cap. de parentela. num. 1. colum. 2.

Teſtis ſi dicat, ꝙ cum eſſet poſt cortinam vel tenuem parietem audiuit Titium, & Bertum contraxiſſe matrimonium, an dictum eius ualeat Fel. ca. ſicut de re iud. uer. contra teſtes. nu. 11.

Teſtes centum deponunt pro matrimonio, duo contra qui præferantur, Abb. ca. cum in tua. nume. 5. de teſti.

Teſtes in cauſa matrimonij an debeát eſſe rogati, uide ſupra in uer. teſtium rogitus, & dic quod non, Doc. conſi. 163. n. 7. & uide Dec. c. 1. nu. 12. de fi. inſtr.

Probare quid oporteat ad probandam aliquam eſſe tractatá ut uxorem, Bal. c. ego N. epiſcopus. nu. 5. de iureiur.

Adulterium, copula, & inceſtus.

Teſtes, qui per foramen ſeorſim uiderunt adulterium, an dicatur ſingulares. Alb. de Roſ. c. de teſti. l. teſtium. nu. 9. Bal. l. teſtium. C. de teſtib. nu. 15. & c. præterea. nu. 5. de teſti. Ang ff. de teſta. mil. l. quęrebatur. nu. 2. Fulg. ff. de ſta. ho. l. Aretuſa. nu. 1. Sal. C. de teſt. l. teſtium. nu. 20.

Teſtes licet unus poſt alium viderint virum ſuper mulierem probant adulterium, Abb. c. præterea. nu. 2. de teſti.

Teſtis ſi dicat uidi per ſpeculum tales ſimul adulterantes, & bene cognoui, an probet, Bal. c. cum cauſam. nu. 30. de teſti.

Teſtis deponẽs de adulterio probat ſi dicit ꝙ inuenit adulterum, vel oſculantem, uel tangentem, Bart. l. capite. nu. 1. ff. de adul. Abb. ca. præterea. nu. 2. de teſt. Socin. iun. conſi. 32. nu. 16. uol. 2.

Probatio adulterii inducitur, ſi quis deprehenſus ſit in domo pulchræ mulieris, Barto. in l. 2. ff. de iur. & quomodo hoc intelligatur, Soc. iu. conſ. 32. nu. 16. li. 1.

Teſtis ſi dixerit ſe uidiſſe ſolum cũ ſola, & nudum cum nuda, ſufficit Dec. conſi. 577. nu. 12. Hip. conſi. 1. nu. 45. uol. 1. Soc. iun. conſi. 32. num. 16.

Probatio adulterii per ſinum teſtem deponentem de una die & loco, & alium deponentem de alia die, & loco, an ſit ſufficiens, Steph. q. 193. in addit.

Teſtes ſingulares probant inhoneſtam uitam, & adulterium, Alex. conſ. 13. 24. li. 7. Ay. cõſ. 73. n. 33.

Teſtis in accuſatione adulterii ſi dicat ꝙ eſt publica uox & fama, adulterum cognouiſſe uxorem talis, & ꝙ uidit eos in actu propinquo commiſceri, non ꝑpea ꝑbat adulterium, niſi primò probetur matrimonium fuiſſe inter adulteram & eius maritum, & dictum teſtis non trahitur ad conſequentiam, Bar. conſ. 33. nu. 16. vol. 2.

Teſtis ſi dicat ſe ſcire uerum eſſe ꝙ

Pe-

Petrus & Berta cõmiſerunt adulterium, eſt interrogatus de cauſa ſcientiæ, an probet. Bal. c. ꝓterea. nu. 11. de teſti.

Teſtimonium de auditu proprio cũ alijs adminiculis probat copulam carnalem, Abba. c. præterea. nu. 4. de teſti.

Teſtium dictis deponentium de auditu, etiam auditus non per certã ſcientiam, an credatur ẽt in probanda copula ad finem præiudicii, But. c. præterea. nu. 9. de teſti. lib. 2. par. 2.

Teſtis de auditu adulterium probare poteſt, Feder. Schen. tracta. de teſt. nu. 44. to. 13.

Teſtimoniis crudelitatis quando locus ſit, & quomodo ꝓbetur adulterium Belle. ca. cum cãm quæ. de teſt. & atteſt. nu. 46. & 48.

Probationes quæ admittũtur in adulterio, & ſimilibus, Paul. conſ. 148. num. 3.

Teſtes qualiter adulterium probẽt, Nellus tract. de teſt. nu. 117. Ber. in uer. teſtes depo. nu. 111.

Teſtis in cauſa adulterii an eſſe poſſit, quia aliquem ad adulteriũ con mittendum aſſociauit, Nell. tract. de teſt. nu. 18. to. 13.

Teſtis deponens ꝙ Titius uiolenter cognouit Bertam nõ probat Bertac. l. filiusfam. nu. 2. ff. de teſtam. Barbat. c. quia de indic. nu. 3. cum duob. ſeq. Iaſ. C. unde legi. l. non hoc. nu. 8.

Probatus non dicitur legitimæ articulus per quem proponitur Titiũ cognouiſſe carnaliter Bertã uxorem Semp. & reſpondet ꝙ cognouit Bertam, non tamen confitetur uxorem illam eſſe Semp. Cor. cõſ. 9. nu. 41. uol. 2.

Teſtes ſi diſtabant tenui pariete à cõmiſcentibus audiendo eos commiſcere, ſed nõ uidebãt, an ſufficiat eorum depoſitio cum fama. Anc. c. præterea. de teſt. nu. 4. Rui. cõſ. 71. uol. 3. nu. 21.

Teſtis deponens ſuper inceſtu, ſi deponit cõiunctionem carnalem, an probet, Nellus tract. de teſtibus. nu. 118.

Teſtes duo ad probandum inceſtũ ſi deponant de cõnſanguinitate tãtum, & non de cognitione carnali duo alii teſtes probãt cognitionẽ carnalem, & non conſanguinitatẽ iſti teſtes ſimul iuncti plenè probant inceſtum, Iaſ. ff. de iur. iur. l. admo. nu. 221. in rep.

Teſtis interrogatus ſuper articulo ꝑ quem proponitur Titium Seiam carnaliter cognouiſſe, ſi reſpõdit quod cognouit Seiam, nõ probat eius dictũ carnaliter cognouiſſe, ſecus ſi confitetur generaliter cõtenta in art. Corn. conſi. 78. num. 8. uol. 1.

Teſtibus dicentibus ſe carnaliter cognouiſſe Semproniam locis diuerſis & temporibus, an ſit adhibẽda fides, Aret. in rubri. quomodo de malef. cogno. nu. 12. uol.

Teſtis ſup fornicatione clerici, uel alterius interrogari nõ poteſt nomine mulieris, niſi ſit notoria for

nicatio, Inno. & Abb. c. qualiter. de accuſ.

Teſtis qui dicit ꝙ talis commiſit ſtuprum, interrogatus de cauſa ſcientiæ dicit quia uicinus, nõ probat, Bald. l. 1. C. de colluſio. deteg. nume. 5.

Probatio copulæ carnalis directè fieri non poteſt, Soc. iun. conſil. 32. nu. 14. uol. 2.

Teſtes ſuper copula carnali quomodo probent, Bal. margar. teſtis. colum. 13.

Probatio ĩ carnali copula fit ex actibus propinquis, Soc. conſi. 32. nume. 15.

Teſtis teſtimonio de uiſu conuenti carnalis copula probatur. Itẽ in teſtimonio auditus quæ adminicula, & fama coadiuuant, Io. And. in no. ca. præterea. col. 4. circa med. uerſ. præterea. de teſt.

Probatio copulæ non perfecta ualet ex quo copula eſt difficilis probationis, Soci. iun. conſ. 99. nu. 28. uol. 2.

Teſti uni pro ueritate copulæ, an credatur, Bellem. c. ſi qs accepit. nu. 1. 33. q. 2.

Teſtis præſumptiuè probat coitũ carnalem. c. præterea. de teſti. quia ſolus cum ſola.

Teſtis ſufficiens circa carnalẽ copulam eſſe non poteſt licet deponat ſe uidiſſe uirum ſuper mulierem, qa forte uir erat frigidus, uel mulier arcta, Io. Andr. in no. c. præterea. colum. 4. circa med. uer. conueniens. de teſti.

Qualiter probetur filiam uitam ducere turpẽ, & luxurioſam, Bal. cõſi. 253. nu. 1. par. 2.

Probari poteſt aliquam eſſe meretricem ex ueriſimilibus coniecturis, & circunſtantijs, Fran. Bru. tract. de indi. & tortu. q. 4. nu. 8. par. 1. tom. 15.

Amicitia.

Teſtis de amicitia deponens magnã probationem facit, Bart. Cep. conſi. 31. nu. 4. in conſ. crimi.

Teſtis ſuper amicitia probat dicens ꝙ eſt idem uelle, & idem nolle inter tales, Ange. auth. de Monac. §. cogitandum. ad fi. Fely. c. cum cauſam. de teſtibus circa princ. colum. 5.

Teſtis dicens alium teſtem eſſe amicũ partis debet reddere rationẽ, Barba. conſ. 3. nu. 27. vol. 3. per Fel. c. cum cauſam. nu. 16. de teſt.

Teſtes duo probant amicitiam, Berach. uerbo teſtes quot & quales. num. 20.

Per mulieres probatur amicitia. Bal. conſi. 40. par. 2. nu. 1.

Animus.

Probare animum litis conteſtandæ eſt difficile, ſed ꝓbatur, Iſern. in conſtitut. Neapolit. capi. teſtimonium. nu. 8.

Teſtes poſsũt teſtificari de animo alicuius per uerba declaratoria, Berta. in uer. teſtes depo. nu. 176.

Pro-

Probari qualiter poſsint quæ in ſolo animo conſiſtunt, Ale.conſ.19.colum.2.uolum.1.& conſi.133.col. vlt.uol. 1. & Mil.in uer.probatio intentionis.

Probari poteſt animus teſtatoris per teſtes ſingulares, Aymo conſi.72. nu.33.

Probatio minus plena admittitur in his quæ cõſiſtunt in animo, Cor. conſ.81.nu.16.uolu.1.conſ.124. nu.3.uolum.5.Homod. conſ.63. num.3.

Probari quomodo poſsit aliqd fuiſſe tacitè commiſſum à partibus, Bart.l.cum quid.num.10.ff.ſi cer. petat.

Probatio interioris diſſenſus impoſſibilis penè eſt, Io.Lup. tracta. de matrimo.& legit.par.1.nu. 6. tomo 10.

Bona & mala fama.

Teſtes quot requirantur ad probandum famam, uel infamiam, But.c. inquiſitionis. nu.35. de accuſati. lib.5.

Teſtes duo non ſufficiunt ad probandum quem eſſe bonæ famæ uel malæ, Ange.Auth.quomodo op. epi. §.quarta uer.no.cũ lex & ſtatutũ.

Teſtes plures ſi probant reũ famę malæ, quid ſibi proderit ſi probabit per alios ſe eſſe bonæ famæ, Anchar.c.cum oporteat de accuſ.nume.3.

Teſtis ſimpliciter deponens quem eſſe malæ famæ non probant, niſi in ſpecie dicat cauſas cur ſit malæ famæ, Aimo conſil. 134. numero6.

Teſtes ſi dicunt aliquam eſſe malæ famæ, an probent ſi non dicunt in genere quo mali, Milis uer. teſtis num.52.

Teſtes ſingulares, an probent malam famam de aliquo, Bal.l.ea quidem C.de accuſ.

In probatione bonę famæ debent fieri capitula, ꝙ ex bonis parentibus natus eſt, Cepol. tracta.de impet. mil. delig.§.propter. nume.2.tomo 5.

Teſtis quomodo deponere debeat ſuper fama, uel infamia, Cap.tholo. q.579.

Probata infamia, an quis admittatur ad probandum bonam famam ad effectum excludendi inquiſitionẽ Butr.ca.cum oporteat.nume. 16. de accuſ.

Bonitas.

Teſtis ſuper bonitate, uel qualitate alicuius, probat dicẽs, ſcio talem quia experimentatus, Ange.auth. de Monac.§.1.

Teſtis ſuper qualitate hominis dicẽs ſcio eſſe bonum, Bertac.uerb.teſtes depo.nu.119.

Bona & mala fides.

Teſtis dicta etiam non in figura iudicii inducunt bonam fidem, Afflic. deciſ.48.nu.2.

Bona fides quomodo probetur, Bal. conſi.20.nu.4.par.5.

Teſtis deponens de bona fide alicu ius quomodo intelligatur depone re, Cuman.conſi.91. poſt prin.2. colum.

Teſtis unius dictum, an inducat malam fidem in præſcribente, Boer. q.211.par.2.

Teſtis vnicus ſufficiens eſt ad accuſandum malam fidem in contrahẽdo ſecundum matrimoniũ, Pariſ. conſ.57.nu.12.uol.4.

Communis uſus loquendi.

Teſtes deponẽtes de communi uſu, quid facere ad illum probandum Cuman.conſi.77.ad fi.Fulg.conſi.143.in med.4.col.Franc.Curt. tract. de conſuet. nu. 607. & ſeq. nu.609.& 610.Berta.uerb.teſtes depo.nu.118.

Teſtis quomodo reddat cauſam ſuper cõi opinione, Bal.l.ſi cum pater C.ſi aduer. rem iud.

Teſtes deponentes ꝙ ita communi opinione dicitur & tenetur, an probent in quo cunque actu, But. nu.15. & à quo ſurgat æquitas, ut tali probationi de communi opinione credatur c.quid per nouale nu.16. de uer.ſig.li.5.

Teſtes deponentes ſuper cõi uſu ꝙ ſic communiter dicitur, an probet ſi dicat interrogatus neſcire à quo audiuit, Curt.tract.de conſuet.nu.637.& 639.& 642.

Teſtis ad probandum communem uiſum loquendi debet in ratione dicti dicere, quia per dictum tempus audiuit, Bart.l.labeo.nu. 2.ff. de ſupel.leg.

Teſtis interrogatus ſuper communi uſu loquẽdi, ſi reſpondet ꝙ communiter audiuit dicere, probat l. labeo. nu.8.ff.de ſupellec.leg.

Teſtis ad probandum cõem opinionem, an ſufficiat ꝙ dicat uera eſſe, interrogatus, quomodo ſciat dicat, quia publicè dicitur, Bal.l. teſtium C.de teſt.

Teſtis deponens de auditu à pluribus, & ꝙ ſic communiter diceba tur, ſufficienter probat cõem opi nionem, Caſſad.deciſ.3. de prob. num.9.

Teſtis deponens de communi uſu loquẽdi, an debeat aliquas perſonas nominare, Fran. Cur.trac.de conſuet.nu.641.

Teſtis deponẽs ſuper communi uſu utendi ſi interrogatus quot perſonas uidit, qualiter reſpõdeat, Bar. l.labeo ff. de ſuppe.leg.nu.10.

Probari communem uſum loquendi eſt difficile, Fulgoſ.conſ.165.col. 4.circa medium.

Confeſsio.

Cõfeſsio probatur per duos teſtes, Bal.conſi.447.par.5.nu.9.

Probari debet confeſsio abſente parte ꝑ duos teſtes, Frãcus.c. 1. col. 3.uer.& intellige.de app.

Teſtis deponens de cõfeſsione in abſentia partis nõ probat, Imo.conſi.123.

ſil. 123. nu. 9. Pau. de Caſt. conſil. 79. nu. 1. uol. 2. Alex. conſil. 181. nu. 10. li. 7. Corn. conſil. 342. nu. 34. uol. 1. Pariſ. conſi. 54. num. 22. uol. 4.

Qualiter probetur confeſsio per teſtes, Bal. conſi. 10. par. 5. nu. 2.

Si pars confiteatur inſtrumēta talis notarii eſſe ſimulata, & teſtis dicat ſe audiuiſſe parte cōfitēte de omnibus. An talis teſtis probet, Bal. conſi. 298. par. 4. nu. 2.

Teſtes ſingulares debiti confeſsionē probant, Soc. iu. conſi. 99. nu. 25. uol. 2.

Teſtis dictum deponentis de confeſſione facta pręſente parte non iungitur dicto alterius deponētis de confeſsione in eiuſdem partis abſentia, uel actu confeſſato, ut plenam inducat probationem. Cor. conſ. 105. nu. 10. uol. 2.

Teſtes ſingulares deponētes de duabus confeſsionib. non iunguntur ad faciendam plenam probationē. Hipp. l. de minore, §. plurimum, nu. 9. AV. par. 4. ſec. ſed enim, nu. 15. de antiq. tem. Fran. Cur. tract. de teſti. nu. 94.

Teſtes ſi deponunt de diuerſis cōfeſſionibus debiti dicitur probatum debitum, licet circa confeſſiones dicantur ſingulares, Soc. iu. conſ. 90. nu. 23. uol. 2. & nu. 9.

Teſtes quorum unus probat de confeſsione facta una die alter de alia die probant, Paul. conſ. 580. iudex eſt miniſter. uol. 1. c. ſi. de ſucceſ. ab inteſ.

Teſtes dicere non ſufficit confeſsionem fuiſſe factam parte præſente, niſi etiam dicant, & expreſſe acceptante, Hip. in rub. C. de probat. nu. 124. in fi. Specu. c. per ueſtras, de donat. inter uir. & ux. col. 2.

Teſtes probantes confeſsionē extra iudicialem rogati eſſe debēt, Nel. in trac. de teſti. nu. 247.

Teſtes qui audiuerunt confeſsionē cōfitentis coram ſacerdote, ſi poſtea deponant in iudicio teſtimonium eorum non probat, Fel. c. 1. de excep. nu. 3.

Teſtis ſcire dicitur, nedum quæ uidit ſed quæ confitentem partem audiuit, Fran. Cur. trac. de teſtib. nu. 114.

Teſtes deponentes ſuper cōfeſsione aduerſarij de eo quod actor deduxit in libello nihil probant, Pa. de Ca. conſ. 185. nu. 1. col. 2. But. c. ſi ſacerdos, de of. ord.

Teſtes deponentes de confeſsione, uel acceptatione non dn̄r deponere extra articulum, ſi quis articulauerit ſe ſoluiſſe, Rip. ff. de re iu. l. 4. §. ſoluiſſe. nu. 6.

An teſtis deponens de confeſsione probet articulum de numeratione, Bal. conſ. 50. par. 2. nu. 3.

Confinia.

Cōfinia territorii qualiter probenī, & an teſtes de uniuerſitate, & domeſtici ſunt idonei, Bal. cōſ. 420. par. 1. num. 6. & conſ. 286. par. 2. num. 7. & 1.

Qualiter probentur pertinentiæ, & diſtrictus, & fines iuriſdictionũ, Bal.conſi.445.par.5.nu.1.& conſi.42).par.1.nu.1.& conſil.464. par.3.nu.1.& 8.

Teſtis ignorans confinia nõ probat, Ale.conſi.20.nu.4.vol.4. & conſil.57.num.7.li.7.

Teſtes ſuper confinibus antiquis debent dicere ꝙ non ſit memoria in contrarium, Flor.l.finalibus.ff.finium reg.

Probationes finium, quæ & quales requirantur, Ai.par.1.ſic uiſo de uerbis.nu.62.

Et in antiquis ſufficit cõmunis opi. & fama.Soc.conſ.86.nu.2.uol.1. & qualis probatio communis eſt opinio idem.nu.4.

Teſtes ſufficiunt de auditu antiquorum deponentes, & generali opi. ad probãdum fines antiquos, Bal. l.conuenticulam, C.de epiſco.& clericis.

Probatio talis qualis licet non ſit omnino plena ſufficit in probatione finium, Soc.iu.conſ.86.nu.4.uolum.1.

Qualiter probẽtur fines alicuius territorii per teſtes, famam publicam & quæ harum ſit potior probatio Bal.conſi.286.par.2.nu.1.

Conſanguinitas.

Teſtes ſuper conſanguinitate deponentes quales eſſe debeant, Butr. c.quoties. nu.1.de teſt.li.2.par.2.

Probatio conſanguinitatis, & proximitatis quomódo fiat. Probus c. pia.nu.3.de excep.

Teſtis conſanguineus admittitur in cauſa alterius conſanguinei in cõſanguinitate probãda, But.c.quoties.nu.9.lib.2.par.2.Cor.conſi. 34.nu.5.uol. . Fel.c.quoties.de teſt. nu.2. uerſ.nota 2.

Probatio conſanguiueorum, an admittitur ſuper non conſanguinitate contra famam.Fely.c.cum in tua.nu.9.de ſponſa.

Teſtis poteſt eſſe frater uel conſanguineus in cauſa affinitatis carnalis, uel conſanguinitatis, ſecus in criminali, Cor. conſ.172.nu.18. volum.1.

Teſtes conſanguinei requiruntur ad probandum conſanguinitatẽ, & antiqui, & illi præferuntur aliis.de teſti.c.quoties.col.1.& ibi Fel.nu.2.

Teſtis unicus probat affinitatẽ quo ad impediendum matrimonium contrahendum, But.c.de illo.nu. 4.de eo qui cog. conſang. ſuę ux. lib.4.

Probare uolens conſanguinitatem, uel agnationem inter duos in certo gradu neceſſe habet duos teſtes adhibere, Bart. Cep.conſi.43.nu me.3.in ciui.

Teſtes duo probare poſſunt conſanguinitatem a latere uiri alii duo a latere mulieris. Imo duo teſtes primum gradũ probare poſſunt, Io.Andr.in nouol.c.ſeries.col.3. circa fi.uerſ.in gl.1.de teſti. & ibi Bal.nu.3.

Te-

Teſtes quomodo deponere debeant in probanda parentela, Fulg. conſil.184. num.2. Berta.uer.teſtium impugna.nu.5.

Teſtes non habent probare ueritatem conſanguinitatis, Bal.c.licet. nu.3. de teſti.

Teſtes deponentes ſuper conſanguinitate ſimpliciter probant, quia multis modis conſanguinitas accipitur, Dec.l.non hoc.C.vnde legi. nu.5.

Teſtes de conſanguinitate deponentes an habeant ſingulos gradus diſtinguere, Tiraq.de retra.car.118. num.1.

Teſtes de conſanguinitate deponentes debent gradus probare, Anto. Rub.conſi.16.nu.15. Ale.conſil. 82.uol.1. Dec.conſ.524.nu.40.

Teſtes qui de conſanguinitate deponunt computationem debent incipere a ſtipite, uel germanis, Ioan. And.in nouel.c.tua nos. col.4. circa princ. uer. tua nos. de conſang. & affin.& ibi But.nume.1.& 3.& Præpo.nu.2.

Teſtes ſuper parentela non habent neceſſe probare, uel deponere de ſtipite, Io.de Platea inſti. de Gra. §. hactenus.

Teſtes deponentes ſuper conſanguinitate, an ſufficiant ꝙ deponant de primo gradu, an uerò requiratur ꝙ incipiant a ſtipite, But.c.licet ex quadam.nu.9.de teſt. & ibi Bal.nu.7.

Teſtes debent deponere ꝙ cognouerũt perſonas ſaltem in vno gradu conſanguinitatis ſi habere poſſunt, Anch.c.licet.el 2. de teſtib. num.8.

Teſtimonium de auditu admittitur in probanda cõſanguinitate, But. c.quoties.nu.4.de teſtib.li.2.par. 2.Abb.c.licet ex quadam. de teſt. nu.2.& Zabarel. c.1. de conſang. & affi.nu.2.col.1. Prepo.c.1.nu. 1.de conſang. & affi. & c.tua nos. de conſang.& affi.nu.5. Cor.conſi.146.nu.2.uol.3.

Teſtes de credulitate & auditu ad probandam conſanguinitatem de iure canonico admittuntur ſecus de iure ciuili, Bapt.de S.Blaſ. de contrad. iur.contrad.87.to.1.

Teſtes ſingulares ex auditu non probant etiam in approbanda parentela, Fulgo.conſil.183.in med.2. colum.

Teſtimonium de auditu eſt ſufficiẽs ad probandam conſanguinitatem inter coniugatos, Anc. c.cum tua nos.da conſang.& aff.nu.4. Aym. par.4. ſec. ſed enim.nu.5 tract.de antiq.temp.

In teſtimonio auditus ſuper probanda affinitate, uel conſanguinitate an ſufficiat quod unus audiuit ab uno, & alter ab altero, & qualiter debet deponere, Abb. ca.licet ex quadam.nu.9.de teſti. Soc.conſ. 47.nu.16.uol.4.& conſ.98.nu.5. uolum.4.

Teſtimoniũ de auditu, & hodie ſufficit ad impedimentum matrimonij, Ancha. c.1.nu.2.de conſang. & affinitat.

Teſtis dictum ſuper parentela, an ſufficiat ꝙ præſumptiue concludat, Corn.conſil.216.nume.10.uolum.3.

Teſtes ſunt cogendi ſuper conſanguinitate probanda, Ioan.And.in nouel. c.perueuit.col.circa med. uer.peruenit, de teſti. & cap.cæterum. colum.1.circa fi.uer.cætcrum. de teſt.

Conſuetudo.

Teſtes qui ſint, qui admittuntur quando agitur de probanda conſuetudine, Iaſ. ff.de iur.iur. l.admonendi. nu.194.in repet. ubi dicit teſtes non iuratos ſufficere ad probandam conſuetudinem inductam a populo.

Teſtes quot requirantur in probatione conſuetudinis, Hoſt. rubr. de conſue. nu.10. in ſumma.

Teſtes quid habeant deponere in probanda conſuetudine, Alb. de Roſ.ff.de legi. & ſenatuſconſul. l.de quib.nu.119.& ibi Pet.Ruben.trac.de conſuet.nu.196.to.1 Ale.conſ.45.uol.2. & conſi.196. nu.13.lib.2.& conſ.104.num.8. li.4.Tho.Gramat.conſ.89.nu.5. & 6.in ciui.

Teſtis de conſuetudine deponentes tria probare debent, Alb.de Roſ. 2.C.col.2.fol.272.& ff.de legi.& ſenatuſconſult. l.de quibus. nume.121.

Teſtis depoſitio dicentis talem conſuetudinem de facto uidi ualet, Rebuf. trac.de conſuet. num.39. tomo 3.

Teſtes non de iure, ſed de facto tractare debent in probanda conſuetudine, Ale.conſi.45.num.1. li.2. Thom. Gram.conſ.82.nu.40.in crim.1.

Teſtis eſt fatuus, qui deponit, ita eſt conſuetudo, Roch.de Cur.in tra. de conſue. nu.505.to.1.

Teſtis ſimpliciter dicens talis eſt cõſuetudo nõ probat, Roc.de Cur. trac.de conſue. nu.617.

Teſtis peritus dicens talem eſſe conſuetudinem bene deponit, Rocc. de Cur.trac.de conſuet. nu.612.

Teſtes deponẽtes ſuper conſuetudine, ſi deponunt de diuerſis actib. quomodo deponunt, Bar.l.de quibus, de legi.nu.23.

Teſtes ſuper conſuetudine deponẽtes per eundem ſermonem probant, Roch.de Cur.trac.de conſu. num.615.

Teſtis bene probat conſuetudinem ſi interrogatur, ſi poſſet etiam eſſe contrarium, & neſcienter reſpondit, ꝙ ſic, eius dictum non corruit, Roch.de Cur.de conſu. num.614.

Teſtium depoſitio pro conſuetudine per grafferium diſtribuenda, Rebuf.tra. de conſue.nu.5.to.3.

Teſtes inducti ad probandam conſuetudinem inducentes exempla aliorum, non probant, Dec. conſ. 402.nu. 16.

Teſtis deponẽs de conſuetudine interrogatus dicit ſe neſcire qd ſit con-

conſuetudo, non probat, Ale. con ſi. 45. nu. 8. lib. 2. Roc. de Cur. tra cta. de conſue. nu. 623. & ſeq.

Teſtis ſuper conſuetudine deponẽs ſi non interrogetur, an reſpondere debet de cauſa ſcientiæ, Fran. Cur. tract. de Conſue. nu. 615.

Teſtis ſuper conſuetudine interrogatus, quam reddere debeat, Pet. Rãc. de cõſue. nu. 121, Frã. Cur. tract. de conſue. nu. 597.

Teſtes ſingulares, an probẽt conſuetudinem, Cor. conſ. 286, nu. 4. uolum. 3.

Teſtes ſingulares non probant conſuetudinem, Cor. conſ. 89. nu. 7. uol. 1. Dec. conſi. 215. nu. 3. & cõſi. 538. nu. 11. & conſi. 402. nu. 15. Ale. conſi. 172. nu. 10. lib. 2. Lau. Silua. tract. de feu. recog. q. 1. nu. 3. tom. 7.

Teſtes quando dicãtur ſingulares in probata conſuetudine, Alber. de Roſ. ff. de legi. & ſena. cõſul. l. de quibus, nu. 122, Ale. conſi. 28. uolum. 4.

Teſtes cum producuntur de conſuetudine ad probandum aliquid integrale, prout eſt in parentela, ſufficit ſimpliciter ꝙ ſint concordes in ipſo integrali & probabunt licet in deponendo ſuper particularibus actibus reperiãtur eſſe ſingulares conſi. 9. nu. 3.

Conſuetudo ſi allegetur coram iudice poteſt iudex de illa ſe extraiudicialiter ĩformare, Bar. l. lex Cornelia ff. de teſti.

Teſtes quomodo recipi debeant ad probandam conſuetudinem, Alb. de Roſ. ff. de leg. & ſenat. conſul. l. de quibus. num. 118. & 2. C. ſol. 172. col. 1. nu. 58. & 59. Zabarel. c. cum tãto § licet de conſue. nu. 32. col. 1.

Conſuetudo generalis unius prouinciæ poteſt allegari ad deciſionem cauſæ, Immò loci particularis d. prouinciæ, ita no. Ab. c. in geneſi. nu. 6. de elec.

Cõſuetudo ſuper ſtatu eccleſię, vel iure exigendi decimas probata cõtra vnũ nocet aliis. Put. deciſ. 82. cart. 288.

Contractus eiusque ſimulatio.

Teſtes probant ſic fuiſſe conuẽtum inter partes, Bal. l. rebus in fin. C. de rer. permut.

Teſtis an debeat deponere de diſſenſu contractus illi facto, ſicut de contractu, Vital. clem. teſti. num. 66. de teſt.

Teſtis deponens ſuper eo, quod eſt remotum à natura contractus nõ probat, Nell. tract. de teſtibus. nume. 201.

Teſtes imperfectè narrantes cõuentionẽ partium, an probẽt, Tiraq. de retrac. nu. 24. fol. 342.

Teſtis deponens, ꝙ partes promiſerunt ad inuicem permutare, an probet contractum fuiſſe ſtipulatione uallatum, Paul. de Caſt. conſi. 241. nu. 1. uol. 1.

Teſtes qualiter cõtractum à Mutio factum probent remiſsiuè, Nell.

tracta.de teſti.nu.189.

Teſtes deponentes contractum emptionis initum, de pretio aũt non recordantes, an probẽt in aliquo, in toto, uel in nullo, Lud.Ro.conſi.91.nu.7.

Teſtes ſi probãt me certo loco & tẽpore contraxiſſe, poſſum probare me illo tpe alibi fuiſſe, Anch. c.ex tenore.nu.6.de teſti.

Teſtes non deponentes de forma inſtrumenti non poſſunt deponere de ſimulatione, Bal.conſi.21.par.4.num.3.

Teſtis unus de uiſu, an ſufficiat ad probandam ſimulationem cõtractus, Afflic.c.1. de feud.inuicẽ lega.commiſ.not.3.

Teſtes ſingulares aliis cõiecturis cõcurrentib.faciunt probationem, præſertim in probanda ſimulatiõne contractus, Pau.de Caſt.conſ.160.nu.4.uol.2.

Teſtes uarii in prætio, & tẽpore de retouenditione fienda, an probẽt, Ludo.Roma.conſil.30. nume.2. & 3.

Teſtes ad probandam ſimulationem ſufficit ꝙ tendant ad eundem finem licèt per diuerſa uerba, & p diuerſos actus deponant, ſicut in probanda poſſeſſione, uel iuriſdictione, Cum.conſ.155. poſt med. 2.col.

Decimæ.

Teſtes ſi deponunt quòd uiderint talem eccleſiam ſemper percipere decimas in tali loco, intelligitur ſemper, ideſt horis conſuetis, Iaſ. ff.ſol.mat.l.1.nu.34.

Teſtes qualiter probent ſundũ etiã decimalem talis eccleſiæ, Spec. de inquiſi.§.1.& 3.

Teſtes ſi unus dicat uidi decimas ſolui de frumento, alter de uino probant in iure decimali, Gem. conſi.117.nu.5.

Teſtes ſingulares ſuper dicimis, an probent, Ale.conſ.5.uol.4. Spec. de teſt.§.6.Inn. c. qualiter de probatio.

Depoſitum.

Teſtes requirantur in ſcriptura depoſiti, Sali.C.de non nu.pec.l. in contractibus.nu.10.

Teſtes tres in depoſitione pecuniæ, uel alterius rei neceſſarii ſunt, Nepos tract.de excep.nu.47.

Teſtis de depoſito facto in ſacculo non probat licèt deponat uidiſſe deponi ſacculum, niſi dicat uidiſſe numerari certam ſummã, Bar. l.cum ſeruus ad fi. ff. de condi. & demonſt.

Teſtis deponens Titium depoſuiſſe pro ſua, & tanquàm ſuam probat, ſi deducat aliquem titulum uerũ, uel putatiuum, Ang. & Alex. poſt Bar.l. ſi quis legatum in fin. ff. de falſis.

Diuitiæ & paupertas.

Teſtimonij domeſtici fides in pbãdis

dis facultantibus nō improbatur Bal.l.facultas,C.de Iur. Fiſc. lib. 10.nu.7.

Probatio qualis exigatur quando facultates debitoris nō ſufficiūt ad debita, Ale.l.ſi conſtante ff.ſolut. matr.nu.7.8.& 9.

An quis preſumatur malè uti ſua ſubſtātia, & quomodo probetur, Bal. conſi.121.nu.3.par.3.

Teſtis deponens quem diuitem, uel ſanum, & reddat rationem, quia uicinus, uel conſanguineus, probat, Bar.l.1.ff.ſi cer.pet.nu.15.Angel.ff.de reb.cred.l.bene eſt. nume.5.par.2.

Probare qualiter quis poteſt facultates defuncti non eſſe ſoluendo, & ſic qualiter probatur hæc negatiua, Iaſ.C.de iur.del.l. ſcimus.§. licētia.n.1.Mart.de Fan.tra.qual. nega.probetur.nu.1.tom.13.

Teſtis de inopia alicuius deponēs ſi interrogatus de cauſa ſcientiæ, dicat ſcio quia ſum uicinus probat, Spe.c.per ueſtras.de don.int.uir. & uxo.

Probatio per teſtes dicentes, Maritum uergere ad inopiā, nō ſufficit ſed ſequitur, ꝙ dicant manifeſtū uergere ad inopiam, Ale.l. ſi conſtante.ff.ſolu.matri.nu.16. prope princip.

Aliquem non eſſe ſoluendo, uel uergere ad inopiā debet probari per teſtes non ſolo iuramento, Bal.cōſi.785.par.1.nume.4. Seyſel. l. ſi conſtante.ff.ſoluto matrimō.nume.37.

Probatus qui fuit diues, uel pauper non præſumitur hodie idem, Bar. l.in confirmando.nu.1. de confirma.tut.

Dominium.

Teſtis de dominio deponētis dictū, an ab eius dicto, qui quempiā diuiuitem, ac locupletem teſtificatur quæ & ſuperari, & quibus cōſtent diuitiæ, Fulg. ff.de reb. cre. l.bene eſt, nū.23.

Dominiū quomodo probetur, Bald. conſ.486.par.j.nu.4.

Debet cū cauſa deponere in rei uerit. etiam nō interrogatus alias nō probat.c.cum cauſam el ī. de teſta.Bal.in Marga. teſtis, & c.cum cām, nū.13. de teſti. Luc. de Pen. l.nemo.li.12.nu.25.cum pluribus ſequen.

Probans rem de ſua pecunia emptā, an ſufficienter probet eſſe ſuam, Saly.l.ad probationem.la 1. C.de proba.

Teſtem in dominio non ſufficit dicere, talis eſt dominus, niſi reddat rationem cauſæ Dominii, Bal.ca. cum cauſam.nu.14. de teſti. Anc. c.cum cauſam. de teſti.nu.9.Alex. conſi.166.nu.8.li.6.& conſil. 57. nume.4.lib.7.Bertran.part.2.conſi.184.nume.6. Aymo conſil.61. nu.5.

Teſtis ad hoc, ut probet Dominium quomodo deponere debeat, & quæ requiratur, Rot.in deciſi.15. de re iud.in no.Abb. in c. cum ad ſedem.de reſt.ſpol.

Teſtes

Teſtes ad probandum Dominium quomodo deponere debēt, & quę requirantur, Rot. in deciſ. 15. de re iud. in no. Abb. in c. cum ad ſedem. de reſt. ſpol.

Teſtes ad probādum Dominium inducti non debent deponere, ꝙ talis ſit dominus, quia niſi aliā reddat rationem non eſt ſufficiens eorū probatio, Alb. de Roſ. j. in for. ſol. 149. nu. 2. col. j.

Teſtis dicens uidi ipſum dominum eſſe uel talem non probat, Spec. ti. de teſte. par. 2. nu. 25. Bal. l. pri. de naut. tiberi. ibi nota. ex hoc tertium nume. 1. Nellus tracta. de teſtib. nume. 134. Dec. conſ. 221. nume. 8.

Probato Domino de antiquo, ꝙ nō uideatur probatum de præſenti Dominium, Cor. conſ. 329. nu. 7. uolum. 1. & conſ. 35. num. 14. uer ſicul. itaque dato. uolum. 1. Pariſ. conſi. 114. nume. 8. & conſil. 114. uolu...

Probato Dominio de antiquo, ꝙ uideatur probatū de præſenti, Ay. in tracta. de antiq. temp. nu. 303. cum ſeq. in 1. par.

Teſtis deponens aliquem Dominū qualiter deponere debeat, Bart. l. qui teſta. §. ueteres. ff. de teſt. n. 3. & Pau. de Caſt. l. proprietatis. nu. 4. C. de proba.

Ad probandum quem eſſe hominem meum non ſufficit mihi probare, ꝙ ſeruiuit mihi per decem annos, niſi probem, ꝙ tanquam homo meus, Pau. de Caſt. l. ad probationem, la 2. nu. 3. de prob.

Teſtes qui de domino probant non debent probare de facto cuius. C. de prob. l. cū res. nu. 2. Nell. tract. de teſti. nu. 147. Bert. uerb. teſtes depo. nu. 75.

Probare quem eſſe Dominum aliud eſt, & aliud rem eſſe in bonis noſtris, Iaſon. §. item ſeruiana. nume. 87.

Teſtis deponēs de poſſeſsione aquę, uel piſcationis non probat dominum Ale. conſ. 57. nu. 6. li. 7.

Probationem proprietatis non fieri ex ſola ꝓbatione poſſeſsionis, Fulgo. C. de his qui acc. non poſ. l. nō ignorat. nu. 2. par. 2. Pariſi. conſi. 107. nu. 53. uolum. 1. etiam ſi teſtes dicant, ꝙ talis poſſidebat illā rem pro ſua, Roma. conſil. 70. nume. 14.

Teſtes de auditu in antiquis plenè probant Dominium, Ruy. cōſ. 14. uol. 4. nu. 8.

Probatio Dominii eſt difficilis, Bal. conſi. 89. par. 2. num. 4. Abb. c. ſæpæ. num. 2. & 3. de reſt. ſpol. Ale. l. rem quæ nobis, de acquir. poſſeſ. num. 11.

Teſtes ſi deponent, ꝙ Titius poſſedit talem rem pro domino & dominus fructus percepit, per hoc nō uidetur aliquo modo probatū eſſe dominium, Iaſ. ff. de acq. hær. l. ſi is ad quem. nu. 8.

Teſtibus deponentib. de Dominio alicuius rei ꝙ ſit alterius quando credatur, Pau. de Caſt. conſ. 192. nu. 2. uol. 2.

Pro-

Probare quis dicitur Dominium ſi probet ſe tanto tempore fructus recepiſſe quoad præſcriptionem ſufficit, Fran. Balb. tra. de præſcr. par. 2. q. 2. nu. 8. to. 16.

Teſtes de longisſimo tempore deponentes qualiter procedere debēt ut dominium rei poſſeſſæ acquiſitum probetur, per Bertran. par. 1. conſi. 12. nu. 17.

Ad probationem Dominii, an ſufficient iſta quatuor, ſcilicet titulus traditio, translatio poſſesſionis vacuæ & ſolutio pretii, Paul. l. cum res. nu. 1. C. de prob.

Probatio Dominii probari poteſt per indicia ſecundum leges, eo ꝙ talis probatio dominii ſit difficilis, Calca. conſi. 32. num. 11.

An æſtimum, uel cataſtrum communis probet Dominium, Bal. conſ. 37. par. 5. nu. 5.

Donatio.

Teſtes duo aut tres, an ſufficiant ad deponendum de donatione, Bertran. par. 2. conſi. 208. nu. 30.

Teſtes ſi in donatione non fuerint quinque numero, uidetur eſſe donatio inter uiuos, Iaſ. ff. ſol. mat l. quæ dotis. nu. 41.

Teſtis dicens recordor, ꝙ in tali donatione non fuit expreſſa cauſa, probat. Bertach. uer. teſtes depo. nu. 108.

Dos.

An dos probetur per teſtes, & quo, Bal. conſi. 461. par. 4. nu. 2.

Dotis datio, ubi apparet de inſtr̄o, probatur per duos teſtes, Bal. conſi l. 462. par. 4. nu. 2. & 3.

Teſtes in cauſa dotis ante litem conteſtatam repetūtur, Bap. de S. Bla. tract. de priuileg. dot. centuria 3. nu. 75. to. 10.

An dos probetur per cōfeſsionem, Bal. conſi. 10. par. 5. nu. 1.

Ebrietas.

Teſtis ſimpliciter dicens talem eſſe ebrioſum ſcire, uel iracundū, &c. non nocet, ſi autem ſufficientes ſuæ ſcientiæ rationes adiungat, tunc ualet eius teſtimonium, Spec. tit. de teſte. §. 7. nu. 27.

Teſtis deponens id in quo plurimū laborat intellectus quantumcunque conſiſtat in facto, puta ebrietas, furioſitas, nōn facit fidem, Capicius. deciſ. 159. nu. 36.

Electio.

Teſtimonium populi, & Regis admittitur in cauſa electionis, Anc. c. cum olim. de do. & contum. numero 6.

Teſtibus deponentibus ſuper actu electionis creditur poſt publicationem eiuſdem, licet illi intereſſe non ualeant, ubi maxime nullus reſiſtit dictus illorum, But. c. cum olim. nu. 19. de do. & contu. lib. 2. par. 1.

At-

Aetas.

Teſtes ſuper ætate probanda, qui ſint idonei, Bert. uer. teſtes qui eſſe poſ. nu. 7. Bal. conſ. 475. & conſil. 218. uol. 4.

Teſtimonium matris an in probatione ætatis minoris admittatur, Albe. de Roſ. ff. de prob. in l. etiam, nu. 1. Gram. deciſ. 48. nu. 13.

Qualiter probetur ętas, & quid ſi teſtes ſuper ætate diſcordent, & an admittantur ſuper ætate teſtimonium propinquorum, Bal. conſil. 485. par. 4. nu. 1. & 2. & conſ. 218. volum. 4.

Teſtis non probat de ætate, niſi etiã non interrogatus reddat cauſam ſcientiæ concludentem, Ale. conſi. 29. nu. 1. & ſeq. uol. 7.

Teſtes ad probandum minorem ętatem debent reddere rationem, Alex. conſ. 21. nu. 5. & li. 1.

Teſtes ſuper ætate probant per uerbũ uidetur, & plura alia per Butr. conſ. 45. nu. 2. circa med.

Teſtis ſi depoſuerit eſſe aliquẽ talis ætatis ex aſpectu reddendo rationem inferentis, ꝙ ex aſpectu eſt illius ætatis, & poſtea interrogatus ipſe reſpondit ſe neſcire non probat, Ale. conſ. 56. nu. 10. li. 2.

Teſtis deponens ſuper ætate in cauſa ſcientiæ, dicens ſcio, quia patruus bene deponit, Bar. l. de tutela. C. de integ. reſt.

Teſtis interrogatns ſuper ætate reſpondens in redditione rationis, quia ſit frater, an probet, tract. de teſti. num. 190.

Teſtis deponens ſuper ætate ex aſpectu quomodo deponere debet, Bart. l. de ætate. ff. de mino. nu. 2.

Teſtes dicendo aliquem minorem, poſſunt reddere rationem ex aſpectu, Bal. conſi. 220. nu. 1. par. 4.

Teſtibus probari oportet ætas cum colligi nõ poteſt ex aſpectu, Grama. deciſ. 45. nu. 15.

Teſtis interrogatus ſuper ætate ſi dicat ſcio per aſpectum corporis, an probet, Bal. l. non ſolum, C. de teſti. nu. 12.

Teſtis ſi dicat uidi quòd talis erat minor, an plenè probet ætatem, Bald. capit. cum cauſam. num. 35. de teſtib.

Probatio per teſtes de ætate deponentes ex aſpectu eſt fallax, conſ. 61. num. 1.

Teſtibus etiam poteſt probari ætas de aſpectu qui omnibus ſit cognoſcibilis, alias a iudice fiet, uel ab eis quibus iudex commiſerit, Grama. deciſ. 48. nu. 19.

Probatio ætatis ex aſpectu iudicari poteſt, ubi negatiue ab utraq. parte probatur, Spec. lib. 1. de actor. §. 1. nume. 5.

Teſtis ſuper ætate quomodo concludat, Berta. uer. teſtium impugna. num. 53.

Teſtes de ætate imperfecte, & ineuidenter deponentes quibus iuuari poſſint, Alber. de Roſ. l. cum do. num. 3.

Probatio certa, & indubitata ueræ ætatis difficillima eſt, Socin. iun. conſ.

conſi.3.num.1.

Probatio pubertatis quomodo fiat Hoſtienſis de deſponſ. impuber. num.5.

Excommunicatio.

Teſtes ſingulares non probant excõmunicationem, ut ꝙ Titius percuſſerit clericũ in manu, alii tres, ꝙ in capite, Bald.l.teſtium.col.5. de teſtam.

Teſtis nõ ſufficit dicere eſſe excommunicatum tempore lati teſtimonii, ſed addi debet ꝙ illo tempore pro excommunicato reputabatur, Bonacurt.trac.de nobil. par. 6.nu.10.

Probare an ſufficiat denunciationẽ excommunicationis, Steph.Auf. q.300.in addi.ad dec. Cap.Tolo.

Fama publica.

Teſtis ut probet famam quid requiratur, & deponere debeat, Ale.conſi.20.nu.9.lib.4. & conſ.7.nu.8. li.3. Rui.conſi.145.nu. 5. uol. 5. Caſſad.deci.de prob.nu. 1.Prob. in no.c.1.nu.19.de teſti. Soc.iun. conſ.148.nu.44.uol.2.& nu.45. & conſi.86.nu.3.uol.2.Bero.c.1. de appell. nu.53.Berta.uer.teſtes depo.nu.2. Bal.conſil.277.nu.1. uolum.2.

Teſtis interrogatus de cauſa ſciẽtię, qñ examinatur ſup fama mutuo, uel poſſeſſione, & dicit quod uidit ipſum poſsidere, & interrogetur quid ſit mutuum uel poſſeſſio, & reſpondeat ꝙ neſcit, an ualeat eius dictum, Ludo.Rom.ff.ſi cer.pet.l.bene eſt, nu.8.Bertran. uer.teſtes interrog. nu.10.

Teſtes deponẽtes ſuper fama, uel notorio, interrogati quid ſit fama, uel notorium, dicunt neſcire, an probent, & ſi reſpondeant diffiniendo famam, uel notorium dicentes ſe didiciſſe talem diffinitionem a producente eos, uel ab eius aduocato præſumuntur ſubornati, Hip.l.de minore.§.plurimum. nu.96.& 97.

Teſtes ſi de fama deponunt famæ, proprietatem & effectum cognoſcere debent, Barba.c.nam concupiſcentiam.nu.34.de conſtitutio. Fel.c.cum contingat. num.15.de reſcrip.

Teſtis interrogatus de cauſa ſcientiæ ſi dicit ꝙ eſt publica uox & fama, ꝙ publice dicitur, an probet, Bald.capitu.cum inter.num.2. de conſuet.

Teſtis deponens de fama, uel notorio quando cauſam ſcientię ſufficientem reddere dicatur, Sal.C. de accuſ.& inſcrip.l.ea quid.nu, 107.108.& 110. Pet.Ranc. tract. de conſue. nu.200.to.1.

Teſtis ſi dicit famam eſſe, ſi interrogatus, qũo ſit hoc, reſpondit, quia publice dici audiuit, an ſufficiat, Bal.de cohabi.cler.& mulie. cap. tua num.3. & conſi.416. par.1.nume.3. Paul.de Caſt.l. 1.§. in filio Famil.nume.12. ff.ad Macedon.

Barba. conſil.5.num.5. uolum.4. & c.tertio loco. nu.37.de proba. Iaſ. C.unde legib.l.non hoc.numero 10.

Teſtis qui dicit ꝙ eſt publica uox & fama non probat ſi dicit ꝙ audiuit publice dici, quia debet dicere a maiori parte hominum ciuitatis,Bar.l.de minore. §.plurimum.ff.de quæſtio.nu.2.

Teſtis qui dicit ſe audiuiſſe publicè dici probat famam, Bald.de præſump.c.literis.nu.2.

Teſtis deponens ſuper cōmuni opi. dicitur probare famam, Ale.conſil.51.num.3.in 1. Rui.conſi.52. nu.2. uol.5.

Teſtis ſi affirmans capitulum de fama pro cauſa ſcientię dicat,ꝙ audiuit dici a maiori parte populi, nec addidit parrochię ciuitatis, uillæ uel caſtri, uel etiam uicus, an probet,Ang. C.de accuſ.& in ſcrip.l.ea quidem. nu.41. Bald.c. præterea.nu.9.de teſti.

Teſtis deponens de fama ut concludenter probet debet deponere,ꝙ a maiori parte hominum audiuit. & de prędictis notitiam habentibus, Cor.conſi.101.nu.10. uol.2. & conſ.21.nu.9.uol.3.

Teſtis affirmans capitulum factū de publica uoce & fama,ſi interrogetur de cauſa ſcientiæ, & reſpondeat ſe ideo ſcire,uel ita dicit, qa maior pars populi hoc ſentit, uel huic conſentit,uel dicitur,an probet,Ange.C.de accuſ. & inſcri.l. ea quidem.nu.4.& 42.

Teſtis deponens de fama dicēs ſe audiuiſſe a maiori parte debet intelligi, ſ.eum qui poterant illud audire,uel cognoſcere,Soc.iun.conſ. 100. nu.9.uol.2.

Teſtis interrogatus de cauſis ſcientiæ ſuper fama, & ſi dicit,ꝙ audiuit dici ab omnibus hominib. ciuitatis, & per hoc non incurrit periurium, quia ſubauditur materia loquentibus, Ang.qui ſatiſda. cog.l.inter omnes.nume.1. par.1. Fulg.ff.qui ſatiſd.cog.l.inter omnes.nu.1.

Teſtes duo, an debeant deponere ꝙ ſit fama per totam ciuitatem, an ſufficiat ſi dicant de uicinia tantum,Anch.c.qualiter,el 2.de acc. nu.36.

Teſtis de fama deponens ſcientiæ cauſam reddere debet, Cor.cōſi. 196.nu.2.uol.1.& conſi.340.nu. 5.uol. 1.conſ.196. nu.2.uol.1. & conſi.340. nu.5. uol.1. & conſil. 250.nu.1.uol.1.Soc.iu.cōſ.250. nu.1.uol.1. Soc.iu.conſ.36.num. 29.uol.2. Cur.iu.conſil.122.nu. 9.par.2.

Teſtis deponens de fama nō probat niſi cauſam ſcientiæ reddat per corporis ſenſum, Cor.conſ.340. nu.8.uol.1. Bertr.par.3. conſilio 184. nu.15.

Teſtis de fama non probat niſi ſufficiētem cauſam reddat, & eorum ſcientiam habeat ex cauſis probabilibus,Corn.conſi.329. nu.36. uolum.1.

Teſtis de fama etiam non interrogatus

tus debet reddere cauſam ſciẽtię, Ale.conſ.34.nu.6.lib.7.Franc.c. dilect.de appel.nu.7.tom.3. Are. conſ.122.nu.3.Rui conſ.44.uol. 4.nu.13.& conſi.59.nu.9.uol.4. Dec.conſi.575.num.8.Hip.conſi.15.nu.11.uol.1.& conſ.181.nu. 40.uolum.1.Bertran.par.2.conſi. 56.num.5.Bertac.uerb.teſtes interrog.num.12.Bald.conſil.283. par.1.nu.3.Franc.c.j.col.3. uerſ. & intellige.

Teſtis deponens ſuper fama licèt rationem nõ aſſignet probat. Roc. de Cur.tract.de conſue.nu.618. Cor.conſ.54.nu.6.uol.4.

Teſtes decem ſuper fama probant ẽt ſine cauſa ſcientiæ, Berta.uer. teſtes depo.nu.193.Alex.in addi.ad Bart.in l.de minore §. plurimum ſub.nu.21.ff. de quæſt.

Teſtis probat famam non ſolum de his de quibus rationẽ reddit ſed etiam eorum de quibus nõ reddit Nell.trac.de teſti.nu.175.

Teſtes deponentes de fama,& publica uoce non probãt, niſi dicant à quibus audiuerint,Fulgoſ.conſi. 184.poſt prin.3.col.& conſ.136. in fin.tertiæ col. Cum. conſil.78. & conſi.77.in prin.2.col. Hipp. conſi.8.nu.22.uol.1.& conſi.20. nu.12.uol.1. & nu.41.& 42.& cõſi.31.nu.38.& conſ.41.nu.10.& conſ.76.nu.22.uol.1.Bertra.par. 2.conſi.26.nu.9.

Teſtis deponens ſuper fama, ẽt non interrogatus debet dicere à quibus audiuit,Hipp.cõſ.20. nu. 43. & conſi.76.nu.22.uol.1.Nell.tracta.de teſti.nu.172.

Teſtis deponẽs ſuper fama debet nominare à qbus audiuit,nec requiritur ꝙ omnes nominet, ſed ſatis eſt ꝙ aliquos nominet licet de reliquis nõ recordetur,Bal.l.de minore §.plurimũ.ff.de quęſtio.nu. 23.Hip.l. de minore §.plurimum ff.de quæſtio.nu.43.

Teſtis deponens de publica uoce & fama ĩterrogatus à quibus audiuit dici,ſi duos nominet, & ſubdit ꝙ à multis aliis,an concludat,Iaſ.de leg.i.l.licèt Imperator.nu.6. Bertran.par.2.conſ.184.nu.23.

Teſtes producti ad probandũ famã alicuius,quorum unus dicit ſe audiuiſſe ab uno, & alter ab alio qd iuris,Spec.tit.de teſte.§.12.nu.3. Angel.C.de accuſ. & inſcrip.l.ea quidem.nu.117.

Teſtes multi in deponentes de fama non probant ẽt ſi nõ dicant à quibus audiuerunt,Cum.conſ.68.in fi.2.col.Alciat.extra de oſ.or.nu. 63.c.pernicioſam.

Teſtis quando deponit ſuper fama habente ortũ aliũde q̃ à perſonis non eſt quod aliquem nominet, Fran.Cur.tract.de conſuet.num. 642.

Teſtis de fama generaliter deponẽs non probat,ubi potuit illam habere originem à uilibus, ſiue perſonis maleuolis,Cor.conſ.62.nu.2. uolu.1.

Teſtes debẽt deponere de cauſa originis famę,Alexan.conſi.150.nu-

 mer.

me 20.li.6.

Teſtis q dicit publicè dicitur, famā non probat.Nell. trac.de teſti.nu. 173.Pau.de Caſt.l.hæredes.nu.6. ff.de teſta.Card.tract.de conſuet. nu.638.

Teſtes probāt qn̄ reddant rationem ſui dicti, quia ita publicè dicebatur, Ludou.Roma.ff.de no.oper. nunc.l.de Pupillo §.ſi quis riuoſ. nume.8.

Teſtis interrogatus de cauſa ſcientiæ ſi dicat ſcio,quia per totam ciuitatem dicitur,an probet,Ange.de accuſ.& inſcrip.l.ea quidem.nu. 43.& 44.

Teſtis deponens ꝙ audiuit à maiori parte hominum notitiam habentium,talis dictio habetium refertur ad tempus quo audiuit, Cor. conſi.68.nu.6.uol.2.

Teſtis deponens ſuper publica uoce & fama dicit ſe ſcire ꝙ ſic dicitur non probat,Bar.l.2.num.1. C. ad maced.

Teſtis qui dicit quod eſt publica uox & fama, non probat ſi non reddit aliam rationem,Bar.l. de minore. §.plurimum.nume.21.ff.de quæſtion.

Teſtes deponentes ſe audiuiſſe à multis non probant famā, ſed debent dicere à maiori parte,Ruy.conſi. 64.uol.4.nu.12.

Teſtimonium de auditu famæ eſt inualidum,Bald.c.tam literis.nu.1. de teſti.

Teſtimonium de auditu famæ ineſt neceſſariò, Aym. part. 4. ſec. ſed enim nu.3.trac.de antiq.temp.

Teſtis ſuper fama deponens debet deponere à quo tempore fama erat; Cor.conſi.221.nu.5.uolu.1.Hoc intellige ſi fuit interrogatus de tempore, nam ſi nō fuit interrogatus, & non depoſuit de tempore præſumitur quòd de tempore ante litem,niſi ex diſpoſitione teſtis aliter deprehendatur, & ita fuit deciſum per Rotam coram Domi. de Rubeis anno 1563. de menſe decembris in cauſa Tolletan.Portion.

Teſtes ad hoc ut probent per famam oportet ꝙ audierint eam ante litem conteſtatam, Abb. & Ancha. cap.licèt,el 2.de teſt.nu.5.Nellus tract.de teſti.nu.177.Bal.c.dudū. el 2.nu.26.de ele. Alex. conſ.150. nu.18.uolum.5.Ruyn.conſil.92. num.7.& 9.lib.3.Roman.ſingul. 753.Præpoſ.capi.ſuper eo, de eo qui cogno.conſangui. uxor. ſuæ, nu.8.

Teſtes iidem poſſunt probare confeſſionem & famam publicam,Bal.l. gallus.§.ille caſus. de li. & poſth. Alex.conſ.96.uol.4.

Teſtis generalis reſponſio ſuper generali articulo famæ, qui ſolet in fine poni, refertur ad oēs articulos intellige ſuper quib. teſtificatus eſt Abb.c.cum cauſam. col.1. nu.4.de teſtib.

Teſtes ſingulares in dictò,an ſint cō teſtes,an ſingulares in fama probā da,Bal.conſ.401.nu.20.

Teſtes ſuper fama alicuius & iuriſdictione

ctione deponentes, an ſufficiat ꝙ in genere deponāt, Fran. Cur. tra cta. de teſt. nu. 78.

Teſtium probatio præualet famæ uiciniæ, Abb. ca. per tuas. nu. qui fil. ſint legi.

An fama poſſit p duos teſtes probari, Bal. conſ. 405. par. 1. nu. 3.

Teſtis unus cum duobus aliis teſtib. an probet de fama, Bal. c. ueniēs. nu. 47. de teſti.

Teſtes quot probent famam, Berta. verbo teſtes quot, & quales, nume. 64.

Teſtis unicus in ꝓbatione famæ, an faciat ſemiplenam probationem ſcilicet. ff. de teſtibus. l. teſtiū. nume. 14

Factum antiquum.

Teſtimonium per famam admittitur in his quę excedunt hominum memoriam, Franc. Are. conſ. 103. nume. 1. Capicius deci. 193. nu. 2.

Probatio communis opinionis, aut præſcriptionis, cuius initii memoria non extat, qualiter fieri poſſit, Spec. li. 2. de prob. §. 2. nu. 20. Capic. decíſ. 193. nu. 1.

Teſtes ad probādum hominum memoriam nō extare, cuius ætatis eſſe debeant, Franc. Balb. tract. de præſcript. nu. 27. & Berta. tract. de gabel. par. 7. nu. 28. tom. 6. Rebuſ. trac. de deci. q. 13. n. 99. Caſſan. conſ. 54. nu. 31.

Probationes leuiores requirūtur in antiquis, Socy. conſ. 266. nu. 31. volu. 2. Vital. trac. de clau. num. 3. car. 259. Aym. par. 1. nu. 1. in princip. de antiq. temp. Calcan. conſil. 56. nu. 11. Pariſ. conſ. 104. nu. 42. & 43. uol. 1.

Teſtis qualiter probet nō extare memoriam, Dy. de reg. iur. regu. poſſeſſor. fol. 19. Fel. cōſ. 2. nu. 8. Gram. conſi. 12. nu. 6. in ciui. & cōſi. 98. n. 11. in ciui. Berta. uer. teſtes depo. nu. 35.

Probatio minus legitima in facto antiquo, & difficilis ꝓbationis ſufficiens creditur, Cor. conſ. 24. n. 1. uolum. 4. & conſi. 162. numero 1. uol. 3. & conſi. 35. nu. 6. uol. 1. Afflic. deciſ. 13. nu. 24.

Teſtes uolentes probare memoriam extare, uel non extare qualiter deponere debeant, But. ca. quid per nouale. nu. 15. de uer. ſig. li. 5. Cu. ff. de aqua plu. arc. l. ſi cui aqua. §. idem labeo. nu. 3. Fran. Cur. tract. de conſue. nu. 604. Milis. uer. teſtis, nu. 30. Aliquid per Alc. cōſil. 188. col. 3. uol. 2.

Teſtes ad probandum tempus immemorabile debeēt deponere ſaltem de 40. annis de uiſu, & deinde de auditu, Lap. c. 1. de præſcrip. Bal. alle. 122. nu. 1.

Teſtes de auditu alieno deponentes ſufficienter probant in factis antiquis, quibus de facili memoria non retinetur, Milis uerb. teſtis, nu. 10. Soc. iunio. conſi. 86. num. 15. uol. 2.

Teſtes ſuper fama hominum memoriam excedente, an probent, Berta. conſi.

conſ.260.par.2.nu.7.

Teſtis de auditu, & fama probat facta antiqua,& quæ requirãtur ad validitatem ſui dicti, Butr.c.licet ex quadam.num.1.de teſti. lib.2. par.2.

Teſtes vt probent tempus immemorabile oportet ꝙ dicant de fama in eodem articulo, nec ſufficit dicere in ultimo articulo famæ, Specul.cap. per ueſtras. de dona. int. uir.& vxo.col.2.

Teſtis nõ poteſt deponere de facto antiquiſsimo, Ang.auth. hæc.conſtitu.4.

Probatio per teſtem redditur difficilis propter malas hodierni ſeculi conditiones & mille moriẽdi modos, maximè in factis antiquis Fulgo.conſi.146.prin.2.col.Pari.cõſi.114.nu.18.uol.1.

Teſtis qui dicit ſe recordari de quodã antiqſsimo facto,& ꝙ ita ſcripſit in uno memoriali, quod ſcripſit nõ probat, Bal.l.iubemus.nu.7.C.de teſta.

Teſtis unus cũ aliis adminiculis eſt ſufficiens probatio in factis antiquis, Abb.c.præterea.nume. 8.de teſtib.

Teſtis deponẽs ſup aliquo facto. ꝙ non ſit memoria hominum in cõtrarium, nõ ſolum debet deponere de auditu, uerũ ẽt de fama, Grama.conſ.12.nu.7.in ciui.

Probatio memoriam nõ extare à cẽtum annis fieri poteſt, Franciſc. Balb.de pręſcriptio par. 3.quęſt. 6.nu.27.

Teſtium dicta probant in antiquis, licèt acta nõ reperiantur, & quid ſi in depoſitionibus nõ enuncietur iuramentum, Rip.ff.de iureiur.l. admonendi.nu.200.

Teſtis dictum admittitur in factis antiquis, Calca.conſ.66.nu.10.

Probationes de quibus aliàs dubitaretur in antiquis faciunt aliquã fidem, Caſſen.conſ.64.nu.12.

Teſtes & inſtrumenta ſi non ſunt in factis antiquis recurritur ad communem hominum memoriam, & famam, Pariſi.conſi.158.num.16. uol.4.

Probatio ſemiplena, & minor in antiquiſsimis uicem plenæ probationis obtinere, Bertrand.conſ.207. nu.7.par.2.

Probatio leuis an ſufficiat in reb. antiquis ad intentionem fundandã, Ale.conſi.187.nu.5.& 6.

Probationes leuiores an ſufficiãt in ſcriptura priuata contra tertiũ in antiquis, Aym.ſec.uiſo de uerbis. nu.5.de antiq.temp.

Feudum.

Teſtes de ſubſtantia inueſtiturę tempore quo fit dicũtur eſſe, Aluaro. rubrica qui teſt.ſint neceſſ.ad proban.no.inueſtitu. capit. 1.numero 4.

Feudum quomodo probetur, & per quem Bal.conſ.351.part.1. nu.1. & cõſ.310.par.3.& cõſ.352.par. 1.num.1.

Teſtes in inueſtitura probanda quot ſuffi-

ſufficiant, Aluarot.rubr.de inueſtit.inter dom.& vaſall. c.ſi quis. num. 1.

Quomodo probetur pręſcriptio feudi, Bal.conſ.35 2.par.1.nu.13.

Teſtium numerus, ubi defuit, ibi eſt inueſtitura nulla, Bald.c.1.ſuper feud.quid ſit inueſt. num.8.

Probare an poſsit teſtis unus ſemiplenè ſolemniter factam inueſtituram, Bal.de conſue.rec.feu.c.1 nu.15.ſuper feud.

Teſtes quot requiruntur ad probandum feudum antiquum, uel inueſtituram antiquam, Iſer.c.2.nu.3 li.3. titu.qui teſtes ſint neceſſ. ad prob.no.inueſt.

Teſtes qui ſint neceſſarii in inueſtitura, Bald. ſuper feu.c.1.qui teſt. ſint neceſſ. in inueſt.nu.1. Fede. de feu.li.1.tit.4.§.1.nu.2. & li.2. tit.26.de feu.

Teſtis qui requiruntur ad nouam inueſtituram probandam, Iſer.c.1. lib.tertio, tit.qui teſt. ſint neceſſ. ad prob.

Teſtes pares quādo ſunt neceſſarii, & quando non, Affl. de feud.capit.1. de content.inter domin. & uaſal.not.

Teſtes debent eſſe pares ad probandum inueſtituram, Affl. cap.1.§. enim.quid ſit inueſt. Fed. de feu. li.1.tit.10.§.1.

Teſtes poſſunt eſſe pares in controuerſia feudi inter dominum & vaſallum, & debent cogi a domino, & parib.dicere ueritatem, Iſern. c.1. §.notandum.nu.1.li.3.titulo de not.feu.

Teſtes aliquando ſunt pares admittuntur in quæſtione feudi inopia probationum, Iſer.c.1.num.2.tit de inueſt.inter domin.& uaſal.lis or.lib.1.

Teſtes an poſsint eſſe contra dominum qui pares eſſe deſierunt ob culpam uel alio modo, & quidem ſi tempore inueſtituræ non erant pares, ſed tunc ſunt, Iſer.c.1.nu.1. & 3.lib.2. tit. An remo.debeant, teſt.

Teſtis non poteſt eſſe fœmina in cauſa feudali, Affl.de feu.c.1.de contro.inueſt.nu.8.

Teſtes extranei quando admittunt ad probandum nouam inueſtituram tales teſtes debēt eſſe idonei, i.maiores oī exceptione, Affl.c.1. §.ſi uerò.nu. 2. quid ſit inueſtit. & c.1.in prin. de controu.inueſt. Iſern.c.1.num.14.ſi.de inueſt.inter dom. & vaſ.lis or.li.1.

Teſtes de domo aduerſarii in feudis produci poſſunt, Caccialup.trac. de feu.ar.6.nu.38.to.3. Afflic.capit.2.ſi de inueſtit.inter domi.& uaſal.lis or.nu.3.

Teſtis eſſe non poteſt inueſtitor in cauſa feudi, niſi quoad indicium. Steph. Aufr.tract.de teſti.nu.57. Bal.cap.ſi duo, de pace tenen.Federic.de feud. tit.12. §.ſi autem. num.3.

Teſtes non poſſunt eſſe in cauſa feudali Angarij, & Perangarii, Affl. capitu.1. §.Angariæ, quæ ſint regalia.

Te-

Teſtes ſerui an admittantur aliquo caſu ad probandum inueſtiturã, 1 fer. c. 1. §. quod autem, nu. 2. li. 3 tit. de not. feud.

Teſtes deponentes rem eſſe feudalẽ tenetur rationem concludentem aſsignare quomodo ſciant, & quia ſciuerint præſtari ſeruicium pro ea perſona, &c. Gramat. deciſ. 77. nu. 12.

Teſtes duodecim ſacramentarii ſuper feudo deponentes qualiter iurabunt & deponent, Bald. de feu. c. 1. de conten. in maſc. nu. 2. & an diſtinctio. c. 1. de cõten. inter maſcu. ſit uera ibi Zaſ. tract. de feu. par. 11. nu. 33. to. 7.

Teſtis in cauſa feudali quomodo debeat deponere, Bal. c. 1. §. ſi enim Domino ſuper feud. quid ſit inueſ. nu. 41.

Teſtes de auditu, & publica fama deponentes ſuper feudali fundo, an probent fundum eſſe feudalem, Afflic. deciſ. 277. nu. 1.

Probare quomodo debeat aduerſarius incrementa feudi unà cum feudo ſibi conceſſa, Schen. titulo quarto, §. ſi quis dom. manſ. in textu, num. 2.

An reſignatio feudi & inueſtituræ alteri facta poſsit per teſtes probari, Bal. conſ. 215. par. 2. nu. 5.

Probare quomodo debeat creditor ſi dicit de pignore eſſe inueſtitũ feudi nomine, Schen. titu. 11. §. 1. num. 1.

Probari quomodo debeat feudum eſſe paternũ, Schẽ. ti. 4. §. cum aũt.

Filiatio.

Teſtes qualiter filiationem, clericatuum conſuetudinem, & ſimilia probent, remiſſorie, Nel. trac. de teſtib. nu. 188.

Probatio filiationis, Bar. C. de prob. l. non nudis, nu. 2. Bal. conſi. 437. nu. 1. par. 5.

Probatio poſſesſionis filiationis nõ ſufficit, niſi probet matrimoniũ, uel cohabitatio, q̃n agitur de proprietate, Bal. cõſ. 180. nu. 3. par. 3.

Teſtis ſuper filiatione, emancipatione de communi opinione qualis eſſe debeat, Nel. tract. de teſtibus. num. 146.

Probatio filiationis eſt impoſsibilis ut uere probetur, & qualiter fiat indirecte. Paul. l. Lucius, nu. 2. ff. de cond. & demonſt. Pariſ. conſi. 10. nu. 1. uol. 2. conſil. 29. num. 5. uolum. 2.

Teſtis ſi dixerit ſcio pro certo, ꝙ Titius filius Sempronii ſit, An probet, Barb. c. ſi ſacerdos, nu. 5. de of. ord. & c. cum in cauſa, nu. 32. de iuram. calum. Hipp. l. de minore. §. plurimum, num. 66. Iaſ. ff. de acq. hær. l. qui hæreditatem, nu. 9. Bald. l. filium diffinimus in prima lectura, nu. 11.

In probanda filiatione leuiores probationes ſufficiunt, Dec. conſilio 272. nume. 1. & num. 4. ubi dicit. quòd etiam per ſolam famam probatur.

Teſtis deponẽs aliquem filium dicitur

tur deponere circa naturalem & legitimum, & quid ſi dicat certus ſum, Bald. conſi. 432. par. 5. nu. 2.

Probare poteſt quem eſſe filiũ adulteri licet mater cum uno moretur Abb. c. cauſam quę. nu. 2. qui fil. ſint legit.

Teſtis ſuper filiatione concludit ſi deponit per uerbum credo, Egid. conſil. 13. nu. 37. & uide ſupra in uerbo teſtis ratio de crudelitate.

Teſtes deponentes aliquem eſſe filiũ de legitimo & naturali licet non dicant, probant, Nel. trac. de teſt. num. 188.

Probatio filiationis difficilis reputatur, Pariſ. conſi. 12. nu. 233. uol. 2. nu. 234. & 235. & conſ. 10. per totum. uolu. 2. & ideo minus plena ſufficit, Corn. conſi. 340. num. 3. uolum. 1.

Teſtis qui dicit ꝙ uidit, quod Titius erat filius Martini, an probet, Bald. cap. cum cauſam. nu. 41. de teſti.

Probatio per teſtes in filiatione, reſerendo eſt potius ad credulitatem, rationibus extrinſecis corroborã dam quàm ad ueritatem, Anch. c. cum cauſam. de iura. calum. numero 10.

Teſtes coniunguntur ad probandũ Titium & Seiũ eſſe fratres, ſi duo probent Titium eſſe filium Bertæ & alii duo Seium filium eſſe Bertæ, Bart. l. Titium. c. 4. C. de teſti.

Probationes euidentiores, & multũ claræ requiruntur ad probandum natum ex quinquagenaria, Socin. conſi. 126. nu. . vol. 3.

Probare proprietatem filiationis & poſſeſſionis ſunt diuerſa, Albe. ff. de probat. l. quoties. nu. 6.

Teſtes, ut probent quaſi poſſeſſionẽ filiationis non ſufficit ſi dicant, ꝙ tractabatur ut filius, niſi in ſpecie deponant de huiuſmodi tractatibus, & non interrogati, Rui. conſi. 52. uol. 5. nu. 5.

Probatio filiationis quæ fit per præſumptionẽ l. filium ff. qui ſint ſui uel alie. iur. l. uicinis. C. de nupt. an ſit uera aut ficta probatio, & an cadat in ſtatuto, Iaſ. §. præiudiciales. nu. 72. inſt. de act.

Teſtes ſi dicant aliquos eſſe fratres quomodo intelligatur, Nell. trac. de teſti. num. 188.

Probatio filiationis de concubina qualiter fiat, Ant. cap. ueſtra. col. pen. & Alex. conſi. 74 per totum. uolum. 2.

Probante ſe filiam nec exhęredationem, nec præteritionem obeſſe, Gofr. l. ſi poſt, de lib. & poſth.

Teſtes ſuper natalibus filii poſſunt examinari ad perpetuam rei memoriam, Bertac. uer. teſtes, an lit. conteſt. num. 14.

Probatio ſummaria ſufficit in cauſa filiationis, & ualet etiam per coniunctos, & corã iudice laico, Bal. l. 2. de Carb. Barto. l. 1. paulo poſt prin. C. quo. bonorum, Lud. Ro. l. Carbonianum. C. de carbo. edi. num. 3.

Teſtis duo probant filiationem Dec. conſ. 272. nu. 1.

Teſtis deponens ꝙ N. ab omnibus eum cognoſcentib. reputabatur filius, Bald. dicitur probare communi reputatione, & fama filiationem, Ale.conſi.51.nu.5.li.1.

Probatio filiationis fit ex quaſi poſſeſsione eius donec aliud probetur Fulg.conſi.188.poſt princip. 2.colum.

Probatio filiationis ſuccumbit quo ad ipſos coniuges probationi ipſius poſſeſsionis, Homod. conſi. 219.num.11.

Furor.

Teſtes domeſtici, & familiares admittuntur ad probandum, quem non eſſe ſanę mentis, Franc.de hæret.c.fi.nu.2.

Teſtes affines, conſanguinei & domeſtici admittuntur ad probandum furorem, Pariſ.conſi.87.nu. 19.uol.3.

Probare aliquem eſſe mentecaptum magna difficultas, neque directò probari poteſt, Dec. conſil 498. nu.81.uol.4. Pariſ.conſ.88.num. 54.uol.3.

Teſtes qualiter probent quem cecũ furioſum, uel mutum remiſsiuè, Nell. tract. de teſtib. nume.288. Iaſ.par.2. C.qui teſta.face.poſ.l. furioſum.nu.4. Bertac.uer.teſtes depo.nu.99.

Probatio ſanæ mentis uel furoris & ſimilium, qualiter fiat, Zabarell. conſi.56.nu.5.Bar.l.nec codicillos.C.nu.1.

Teſtis deponẽs de furore, uel de ſanitate debet etiam non interrogatus redere cauſam, alias dictum ſuum eſt falſum, Aret. l.in eo.ff. de teſta.nu.2. Ale.conſi.34.nu.13 li.3. Soc.cõſ.42.nu.4.uol.1.Iaſ. par.2.qui teſta.face.poſ.l.furioſũ nu.6. Cur.iu.conſ.151. nu.2.par. 2.Bertran.par.prima. conſi.243. num.6.

Teſtes uolentes probare furorem qualiter deponere debent de cauſa ſcientiæ, Lud.Ro. C.qui teſta. fa.poſ.l.furioſum, nu.7.uide Ale. conſi.142.nu.9.uol.1.

Teſtis deponens ſuper dementia & furore debet ſpecifice deponere de actibus, & uerbis exterioribus furioſi, & dementis Pariſ. conſil. 88.nu.59. uol.3.

Probatur furor, & dementia per uerba & geſta non conuenientia homini ſanæ mentis, Mil.in uer.probatio, uer.51.

Teſtis deponens de actu etiam furoris uel ſanitatis, dicens ſe hoc ſcire quia uidit, præſens fuit bonam cauſam ſcientiæ reddit, Cor.con. 85.uol. 2.Dec.conſi.448.nu.6.

Teſtis deponens, Titium furioſum, quia actus furioſorum facit probat, Soc.conſi.143.nu.7.uol.1.

Teſtis ſi dixerit aliquem furioſum, quia per uiam lapides proiiciebat an probet, Dec.conſ.458.nu.33. Pariſ.conſi.88.nu.68.col.3.

Teſtes ſingulares ſufficiũt ad probãdum furorem, Ale.conſ.141.nu.2. li.1.& conſ.147.nu.20.li.7. Dec. conſ.448.num.8. & l.furioſum, C.qui

C.q teſt.fac.poſ.nu.30.Pari.conſi.87.nu.10.uol.3.

Teſtes deponētes de fatuitate tot annis citra bene probant,Pariſ.cōſ.87.nu.38.uol.3.

Teſtes affirmantes furorem præferūtur,in quo debent reddere rationem et non interrogati,Ale.cōſi.147.nu.15.16.li.7.

Probatio,ꝙ aliquis tali de fuit furioſus uel mutus &c.an ſit ſufficiens & ex ea inferatur, ꝙ etiam poſtea tempore quo aliquem cōtractum fecit præſumatur ita fuiſſe, Ale.l.pretia rerum.ff.ad leg.fal.num.3.circa prin.

Teſtes de furore, & ſana mente cōtraria deponentes,quomodo cōcordentur,Boer.q.23.nu.33.par.j.

Probatū ſi eſt per unam partem aliquo tempore quem fuiſſe furioſū, & ex aduerſo probatū eſt ipſum fuiſſe ſanæ mentis, & habuiſſe dilucida īterualla,certè hoc ultimū non ſufficit ad ualidādum actum poſtea geſtum,niſi ſpecialiter probetur eum fuiſſe ſanæ mentis tempore actus geſti,Iaſ. ff. de his qui ſunt ſui,uel alie.iur.l. parte furioſo.nu.50.

Furtum & rapina.

Teſtis ſi dixerit ſe uidiſſe aliquē furantē,an probet,Dec.l.furioſum.C.qui teſt.fac.poſ.nu.29.

Quæ ſunt neceſſaria ad probandum robariam,uel rapinam, uel ſpoliationem alicuius rei mobilis,item qualiter illa probēt,Bal. conſ.98.par.5.nu.1.

Teſtis ſi dicat quòd Titius furatus eſt cappam Martini probat Dominiū iudicio legis, ut poſsit ferri ſententia ſuper re furti,non ut dominus declarari poſsit,Nell.trac.de teſti.nu.149.

Probatio exiſtentiæ rerū amiſſarū, an ſit neceſſaria,Bell.ca.ſuper eo.nu.18.de his qui ui met.ca.fi.

Teſtis deponens ſuper rapina dicens uidiſſe de manibus auferre, non probat rapinam,Fulg.ff. de petit. hæredita.l.poſtquàm.nu.4.Hipp.ſingul.267.incipien. dubia probatio.

Probatio non eſt apertè facienda de rebus deperditis,Pariſ.cōnſi.34.nu.4.lib.1.quādo Aduerſarius eſt in dolo.

Teſtes ad probandum æſtimationem rerum derobatarum qui poſsint, Bert. uerb. teſtes qui eſſe poſsint nu.25.

Probatio ſi facta ſit contra me quòd abſtuli rem à Titio, non cōcluditur ꝙ rapuerum, Claud. Seyſel. in l.1.in principio.ff.de acq. poſſ. nnm.5.

Teſtes eſſe poſſunt domeſtici, & familiares ad probandū æſtimationem rerum ablatarū,Steph.Aufr. tra.de teſt.nu.87.to.13.

Inueſtigatio ſubtilis ſup diſpoſitione teſtium deponentium, ſup quibuſdam rebus,quæ dicebātur ſacomonale,an probent eaſdem res eſſe quas dicit depoſitarius fuiſſe ablatas,ut liberet à depoſito,Pau. de Caſt.conſ.192.nu.1.uol.2.

Habilitas.

Teſtis interrogatus de habilitate, uel ſufficientia alicuius, quomodo debeat reſpondere, Butr.c.1.nu.10. deſcrutiu.in ordin.facien.lib. 1. part.1.

Probare uolens teſtem tempore ſuæ depoſitionis fuiſſe inhabilē, quid debeat probare, Spec. tit. de teſti. §.5.nu.14.

Probato actu præſumitur habilitas perſonæ ad ipſum actum faciendum, Imo ca. in præſentia. nu.10. de probat. Mil. in uerſi. probatio. uer. 61.

Teſtes duo ſufficiunt in teſtis habilitate probanda, Gemi.tra. de teſti. nu.26.to.13.

Probatus in uno ordine cēſetur probatus ad beneficiū conſequēdum in actu conſequutiuo ad id, non autem in actu ſeparato, But.c.accepimus.numer.7.de ætatē & qualitat.

Hypothecaria.

Teſtis in Hypothecaria āctione ſufficit ꝙ uidit debitorem rē Hipothecatam poſsidere tanq̄ ſuam, etiam ſi de 30. annis dicatur Gui. Pap.tracta.de præſumpt.num.19. tom.13.

Teſtis probat hypothecariam tacitā indirectè, & quomodo hoc intelligatur, Bal.l.cōuenticulam.C. de epiſ.& cle.

Identitas.

Teſtis ut ꝓbet dēt deponere de idētitate illius rei, ſup qua deponit, Pariſ.conſ.27.nu.27.uol.2. & cō ſi.119.nu.7.uol.1.

Qualiter probetur idētitas corporū, Bal.conſi.265.& 267.par.2.

Teſtis deponēs de rei identitate, qn̄ probet remiſsiuè, Nel.tract. de teſti.nu.190.

Teſtis licèt in dubio præſumatur uarius, tamen concurrentibus pluribus qualitatibus, & circunſtātiis in identitate probat, Corn. conſi. 208.nu.7. uol.4.

Infamia.

Teſtes qui deponunt ſuper infamia quales eſſe debeant, Gemi.ca.ſi is cui.nu.7.de accu.Fran.de accu.c. ſi is cui.nu.4.5.& 6.

Probatio infamiæ quot, & quales teſtes requirat, Spec.li.3. de inquiſitio.§.3.nu.8.

Teſtes qualiter deponant ſuper infamia, & an ſit neceſſe, ꝙ deponant infamatum eſſe apud bonos & graues uiros, Butr. c. cum oporteat. nu.18. de accuſatio. & ibi Ancha. nu.10.Spec.ti.de inquiſi.§.3.nu. 10.Zabarel. c. qualiter §.ſunt tn̄ de accuſ.nu. 6.col.3.Gem.c.ſi is cui.nu.8.& 9.de accuſ.

Teſtes probantes de infamia ēt non interroga. debēt reddere rationē ſui dicti, Barb.conſ.19.nu.30.

Teſti de infamia alicuius nō credetur

niſi reddat rationem, Nellus trac. de teſti.nu.76.Bertr.par.1.conſi. 37.nu.8.

Teſtis ſi dicat quem infamatũ penes bonos & graues, nõ probat ſi illos non nominat, etſi non interrogatus, Milis uer.teſtis.nu.8.

Teſtes deponentes ſuper infamia ſi diſcordent ad inuicem loco, tpe, perſonis, an dicantur cõteſtes, an char.c.qualiter el 2. de accuſ.nu. 34.& 35.

Teſtes diuerſa ſuper infamia deponentes, an ſint credendi, Spe.ti.de inquiſi.§.j.nu.17.

Teſtium dicto deponentium quem infamatũ penes ſe de quo aliquid ſiniſtri in publico non probatur infamia, & quomodo dicta teſtiũ paucorum non infamãt accuſatũ, But.c.inquiſitionis.nu.31. de accuſ.li.5.

Teſtes ſolũ deponunt de his de quibus infamia data eſt, quãdo inquiſitio de certo crimine ſit, Pau. tra. de uiſi.nu.24.

Ingratitudo.

Teſtes quinque integrę opinionis, ꝙ uaſſallus ingratitudinẽ contra Dominium ſuum commiſerit, Afflic. c.1.qui teſtes ſint neceſ.

Teſtes quot ſunt neceſſarii ad probãdum nouam ingratitudinem, Iſer c.1.nu.1.quot teſtes ſint neceſſ.

Teſtes ad ingratitudinem probandã quot requirantur, Bertran. par.1. conſi.57.nu.7.

Teſtis ſi deponat de facto ex quo reſultat ingratitudo, & alius de confeſsione ingratitudinis facta ꝑ donatarium non dicitur probata ingratitudo, Rip.li.3.interpret.l.fi. C.de reuoc.dona.

Inimicitia.

Teſtis deponens de inimicitia debet reddere cauſam & rationem dicti ſui quantumcunque non ſit de ea interrogatus, Gram.deciſi.34.nume.25.

Teſtis ad hoc, ut poſsit reprobari tã quã inimicus requiritur probari aliquam cãm inimicitiæ aliàs non Grama.deciſ.74.nume.6. & deciſio.88.

Teſtes quot requiruntur ad probandum inimicitiam, uel partem, Berta.uerb.teſtes quot & quales.

Quomodo probetur inimicitia capitalis, Bal.conſi.41.par.5. num. 2. ubi dicit ꝙ probatur per coniecturas.

Innocentia

Teſtis qualibet admittitur ad dicendum de innocentia accuſati, Pau. de Caſt.conſi.280.nu.uol.1.

Teſtes inhabiles admittũtur ad probandum innocentiam, Dec.l.& ſi nihil, de reg.iur. nu.1. Paul. Gril. tract. de relaxat carcerat, q. 3. nu. 1.& 2.tom.15.

Teſtes domeſtici & aliàs ẽt nõ idonei ad probandum innocentiã recipiuntur, Dec.l.ſi is qui.C.qui teſtam.

ſtam.fac.poſ.nu.24.Paris.de Put. tracta.de ſindica.nu.3.& §.an ſte tur.nu.49.Hip.in pract.§.oppor tune.nu.15.& in ſingul.39.

Teſtes falliti quoad probandum Innocentiam inculpati nō ad probā dum factum ex quo reſultat Innocentia admittuntur,Soc.Iun.cōſ. 61.nu.15.

Teſtes qui de crudelitate deponūt in probando Innocentiam admittū-tur,Dec.conſi.459.nu.8.

Teſtes ad probandum Innocentiam per uerbū credere probare uidetur,Bar.conſ.16.uol.2.nu.6.

Inquiſitio.

Teſtes ſup inquiſitione qui & quales ſint,Spec.de inquiſ.§.1. & 2.

Teſtis non integer,nō ſufficit ad inquirendum,Abb.ca.teſtimonium de teſti.Pariſ.conſ.169. num. 44. uolu.4.

Teſtes minus idonei, an admitti poſ ſint ī cauſa inquiſitionis, Imo. de ſen.& re iu.c. cum I. & A nu. 20. Bellem.ibi.nu. 14.

In teſtium productione ubi procedi tur per inquiſitionē,nunquid partis citatio neceſſaria ſit, Alber. de Roſ.trac.de teſti.nu.13.

Teſtes ſine rei citatione ſup ſpetiali inquiſitione,&accuſatione de cō ſuetudine examinanī, Marc. Blā. trac.de indi.nu.22.tom.15.

Teſtes quales recipiātur ſuper inqui ſitione,Bal.l.cōgruit ff.de off.prę ſi.par.1.nu.3.

Teſtes inducti in cauſa inqſitionis, an ſemper ſint admittendi, Spec. ti.de inquiſi.§.1.nu.16.

Teſtes inquiſitione ſpetiali, quare iterum examinari debeant, Mar. Blanc.tract.de indi.nu.23.

Teſtes inquiſitionis generalis nō probant, niſi ſpetialiter repetantur, Berta.uerb.teſtes in alio iudicio. num.6.

Teſtes ſuper inquiſitione recepti nō poſſunt produci ſuper accuſatione ſi aliquid aliud agatur, Inn.c. cum in tua de teſti.Bal.Marg. teſtis.12.col.

Teſtes ſuper inquiſitione poſſunt p iudicem produci ex officio, Ber. uerb.teſtium impugna.nu.35.

Teſtes in inquiſitione recipiūtur nō conteſtata lite qn̄ fit ex puro & meo officio,Imol.de off.iud.ord. c.pernicioſam.nu.9.

Teſtes quando poſsint produci in cā inquiſitionis poſt didicita teſtificata,Bart.authen.qui ſemel.C.de proba.

Teſtis in cauſa inquiſitionis qualiter deponere debeat,Nell.tract.de te ſti.nu.114.

Teſtes deponentes ſuper inquiſitione,non probāt,niſi præcedat infamia cōtra inquiſitū, aliàs corruit inquiſitio,Gram.uoto. 3.numer. 31.& 32.

Teſtis in cauſa inquiſitionis non arctatur ad deponendū ſuper occultis,hoc eſt ſuper his,ſuper quibus nō uiget fama, & quomodo poteſt. cog. ad plenā ueritatem dicendā

in

in quantum ſuper illa interrogatur, But.c.qualiter & quando.nu me.7.de accuſ.li.5.

Inſultus.

Teſtes qui dicunt ꝙ inſultus fuit factus in domo, qualiter debeant deponere, Bal.l.data opera.nu.48 C.qui acc.non poſ.

Teſtes qui interfuerunt rixæ multũ ualent, Cep.conſi.32.num.47.& 15.Pariſ.conſil.152.nu.2.uol.4.

Teſtes quomodo probent inſultum Berta.uer.teſtes depo.nu.142.

Teſtes ſi depoſuerunt ꝙ Seius inſultauerit Caium, & poſtea uulnerauerit, nunquid inſultum cum uulnere confundatur, Barba.ca.cum M.nu.79.de conſti.Iaſ.ff.ſol.ma. l.fructus.nu.8.

Intereſſe.

Teſtes qualiter deponere debeant intereſſe ſingulari, Spe.ti.de fruc. & intereſſe.§.6.nu.2. Nel. tract. de teſti.num.189.Salic.C.de ſen. quæ pro eo l.unica.nu.30.uerbo, teſtes. Cep.cau.140.Rom.conſilio 321.

Teſtes ut probent ſingulariter intereſſe qualiter debeant deponere, Sal. C.de ſententiis, quæ pro eo, l.unica.nu.29.Faber ſuper inſtit. de uer.obli.§.non ſolum.nu 4.

Probare de ſuo intereſſe qualiter qs probet, quando quis non uult exhibere tabulas, ut per iuramẽtum in litem contra illum qui dolo, nõ exhibet Bal.l.3. §.condemnatio, ff.tab. exhib.num.3.

Teſtes in probando intereſſe debẽt rationem ſui dicti allegare, etiá non interrogati. l.quatenus.nu.5 de reg.iur.

Probatio intereſſe difficilis eſt, Iſer. in conſtit.reg. inci.edictorum ordine. nu.17. & in conſti.in pecuniariis,nu.22.

Probatur damnum, uel intereſſe, partisq.non interfuit,ex proceſſu inquiſitionis, cõſ.113.n.52.vol.2

Iuriſdictio.

Per teſtes ſingulares decimæ receptio, & iuriſdictionis exercitium probari poteſt, Nel.trac.de teſti. num.183.de teſti. Cor.conſ.185. to.1.Hipp.conſi.1.nu.56.uol.1. Soc.iun.conſ.99.num.23.uol.2. Bertac.uerbo,teſtium impugnat. num.58.

Teſtes ſingulares iuriſdictioue non probant,Barb.c.licet cauſam.nu. 59.de probat.

Teſtes ſingulares, an probẽt præſcriptionem iuriſdictionis, Pau. de Caſt.conſ.444.nu.5.uol.1.

Probare uolens iuriſdictionem, & per teſtes eam exercuiſſe,licet diſcordent in tempore,loco, & cauſis &c.non tamen nocet,Spec.li.1 de teſti.§.6.nu.13.

Teſtis unus ſi in probanda iuriſdictione dicit, ꝙ uidit exerceri unũ actũ iuriſdictionis, & alius dicit

de

de alio actu, an probent cum uſu iuriſdictionem, Bal. c. licet, num. 9. de teſti.

Teſtes quorum alter dicit Titium cō demnaſſe in decem alter in bis, an probent iuriſdictionem, Bertac. uer. teſtium impugna. nu. 72.

Teſtis qui eſt interrogatus ſuper iuriſdictione, ſi dicit uera eſſe, quia uidit, an probet, Bal. cap. cum cauſam, nu. 20. de teſti.

Legitimitas.

Teſtium dicto ſuper legitimitate alicuius aſſerta ſtatur, licèt fama vicinorum habeat ſe in contrariũ, But. c. per tuas. nu. 1. qui fil. ſint legi. ubi Abb. nu. 1. poſt Io. And. ibi colum. 3.

Probans ſe filium ſimpliciter intelligitur probaſſe ſe legitimum & naturalē, Alb. par. 1. ff. de his q̃ ſunt ſui, uel alie. iur. l. filium. num. 11.

Teſtes in cauſa legitimitatis admittuntur, & pater & mater. l. 1. §. Iulianus. ff. de lib. agno. ca. per tuas, de prob. c. tranſmiſſæ, qui fil. ſint legi. Bar. l. carbo. §. duæ cauſæ. nume. 2. de carb. edic.

Probatio plena requiritur in perſonę legitimatione etiam in cauſis ſummariis, Dec. l. edicto diui Adr. C. de edic. diui Adr. nu. 47.

Miraculum.

Teſtes ſingulares non probant miracula alicuius ſancti, Berta. uer. teſtes depo. nu. 132. Ale. conſ. 104 nu. 8. & ſeq. vol. 3.

Teſtes miraculorum qualiter examinandi, Abb. & alii de teſtib. c. uenerabili. col. 4.

Teſtis ſuper aliquo ſancto deponēs, an ſufficiat ꝙ de uno miraculo dicat, Fran. Cur. trac. de teſti. n. 80.

Metus.

Qualiter probetur metus, Dec. l. in omnib. cauſis, nu. 7. ff. de reg. iur. Bal. conſi. 364. par. 3. nu. 4.

Metus probatur ex indiciis, & ex cauſis, Bal. conſil. 26. nu. 2. par. 3.

Probari quomodo poterit ꝙ quis metu pęnæ nō adiuit, Bar. l. ſi quis in graui. §. eleganter. num. 2. ff. ad ſillan.

Mors.

Teſtis ruddens rationem de morte, qui uidit eum de quo deponit in bello, nec poſtea repertum, optimè deponit, Ful. ff. de his qui no. infa. l. ex hæreditatum. nu. 1.

Qualiter debeãt deponere teſtes uolentes probare, ꝙ Titius deceſſit iam 30. annis. Item, an & qualem interpretationem recipiant dicta teſtium. Bal. conſ. 314. par. 2. n. 1.

Teſtes qualiter mortem, uel aliquid non extare probent, Nel. tract. de teſti. nu. 201. Berta. uer. teſtes depo. nu. 122.

Probatio mortis alicuius nō eſt ſufficiens, ꝙ cum diligentia requiſitus non reperitur, Anch. c. in præſentia. n. 3. de ſponſ. & qualis probatio

batio requiratur ſuper morte, Socin. conſi. 244. nu. 7.

Teſtis reſpondendo articulo ꝙ Titius eſt mortuus, ſi dicat, uerum eſſe, & in cauſa ſciẽtiæ dicat, quia uidit eum mori, an probet, Soc. l. ſed & illo §. circa, de reb. du. n. 2. Fulg. ff. de neg. geſt. l. aut prætor. §. hæc uerba. nu. 1.

Teſtis deponens ſuper morte alicuius probat ſi reddendo cauſam dicit, ꝙ uidit fieri luctum in domo, & uxorem ac conſanguineos aſſumere ueſtes lugubres, Bar. l. genero. nu. 5. ff. de his qui nō. infam. Fulg. ibid. nu. 5.

Teſtium dictum probat aliquẽ mortuum ꝙ interfuerũt eius ſepulturæ, non ꝙ ipſi uiderunt Cadauer. quia erat in capſa copertum, ſed ſic tunc ab hominibus dicebatur, Barb. trac. de teſt. uer. mortuum hominem. nu. 7.

Teſtes probantes mortem alicuius debẽt dicere ſe interfuiſſe eius ſepulturæ, Alb. de Roſ. de condi. & dem. l. conditionem.

Teſtes qui deponunt Titium fuiſſe mortuum de menſe Iulij, & atteſtantur illum interfectum fuiſſe, & uidiſſe mortuum, uel eius corpus portaſſe ad ſepulturam, an bene probent, Soc. conſ. 83. nu. 5.

Teſtis unius dicto ſtatur ſuper morte alicuius, & in aliis caſib. Albe. de Roſ. C. de repud. l. hodie. n. 1.

Teſtis unicus nō probat mortem niſi præſumptiue, Bertą. uer. teſtes quot & quales. nu. 21.

Teſtis probat cadauer eſſe alicuius per ſigna, uel ſignata, Bar. C. de fabri. li. 11. uel quia agnoſcit caput illius l. cum diuerſis & ibi Ale. C. de reli. & ſump. fun.

Teſtibus non probatur quod cõceſſio motuproprio facta ſit, Nel. tracta. de teſt. inu. 223.

Mutuum.

Teſtes quinque in contractu mutui neceſſarii ſunt, Nepos trac. de excep. nu. 48.

Teſtis inductus ad probandum mutuum quid deponere debeat, Nel. trac. de teſti. nu. 182. to. 13. Alcia. l. bene eſt. ff. ſi certum pet. numero 10.

Teſtis ſuper mutuo per uerbum comodauit, Bertac. uer. teſtium impugna. nu. 87.

Teſtis deponens Titium mutuaſſe cẽtum Sempronio, ſi in reddẽdo rationem dicat ſcire, quia uidit inſtrumentum, non probat, Bar. l. 1. ff. ſi cer. pe. nu. 26.

Teſtis ſi dicat ſe uidiſſe pecunias numerare ex cauſa mutui præſumitur Gui. Papa trac. de præſum. nu. 504. to. 13.

Teſtis productus in cauſa mutui ſi dicit, ego uidi numerare centum ducatos a Sitio, an probet, Iaſ. ff. de iuſt. & iu. l. iuri ope. dat. n. 23.

Teſtis quando deponit ſuper facto ex quo mutuũ pręſumitur, Dec. l. cum quid mutuum. ff. ſi cer. pet. num. 24.

Teſtes deponentes de mutuo dicentes non recordari de quantitate, an probent mutuum, & quid ſi ex aliis coniecturis apparet de quantitate, an ſimul iungantur ad faciẽdam probationem, Ripa. ff. de iureiur. l. admo. nu. 188. Hip. l. 1. §. idem Cornelio. num. 3. de quæſt.

Teſtes, quorum unus probat mutuũ unius ſolidi, alter trium quatrinorum non dicũtur ſingulares, Ber. uer. teſtes depo. nu. 174.

Teſtes, quorum unus dicit de mutuo 10. & alter de 15. non probant de 25. Bertac. uer. teſtium impugna. num. 70.

Teſtis vnus de mutuo ſi deponat & alius de cõfeſſione mutui, an probent, Anchar. conſi. 439. num. 7. Paul. de Caſt. conſil. 380. num. 2. uolum. 1.

Teſtis ſi producatur ſuper articulo mutui, & dicat uerum eſſe quod Titius mutauit Sempronio centum, ſed quòd fecit pactu de non petendo, an ualeat eius depoſitio, Iaſ. l. qui iuriſdictio. nu. 7. de iur. om. iud. par. 1. Hippo. l. 1. §. diuus Adrianus. num. 4. & in rubr. ff. de fideiuſ. nu. 188.

Teſtis non probat ſi confeſſioni factæ per Titium de mutuo ſibi facto interfuiſſe dixerit. Barba. c. ſi ſacerdos, nu. 2. & 3. de of. ord.

Teſtes duo ſi deponent in iudicio, & unus eorum dicat ꝙ ego mutuaui, ſeu numeraui Caio cẽtum præſente & uolente Titio, tunc iſti teſtes ſunt conteſtes, & plene probant ꝙ numeraui Titio, Hippol. rub. C. de prob. nu. 133. Bertach. uer. teſtes depo. nu. 101.

Teſtis qui dicit ꝙ uidit mutuare, an probet, Soc. l. 1. ff. ſi certum pet. num. 8.

Teſti deponẽti ſuper mutuo, an pro ſit fieri interrogatorium, quid ſit mutuum, Rom. ff. ſi cer. pet. l. bene eſt. nu. 7. Soc. l. 1. ff. ſi cert. pet. nu. 5. & 6. Rip. ff. ſi cer. pe. l. 1. nu. 28. ampliatur. num. 31. limitatur. num. 32.

Teſtis poteſt interrogari quid ſit mutuum, & interrogatus debet reſpondere, Bar. l. 1. ff. ſi cer. pet. nu. 10. Ang. ff. de reb. cre. & cer. cõd. l. bene eſt. nu. 4. par. 2. Berta. uer. teſtes interrog. nu. 1.

Teſtis deponens de ſtipulatione, uel mutuo, uel poſſeſſione, an probet ſi dicat, neſcit quid ſit, Socin. conſi. 257. nu. 5. uol. 2.

Teſtis interrogatus quid ſit mutuũ ſufficit, ꝙ deponat per uerba facti ex quo ius reſultat, Bart. l. 1. ſi cer. pet. nu. 14.

Negatiua.

Teſtes qualiter negatiuam probare poſſint, Nel. trac. de teſti. nu. 211. Ale. conſ. 45. nu. 18. li. 4. Affl. deciſ. 400. nu. 9. Fran. Cur. tract. de teſti. num. 57. tom. 13. Ber. uer. teſtes depoſi. nu. 73. Ludo. Rom. C. quando non peten. par. l. petente. nu. 4. par. 2.

Teſtis attinẽs probans meram negatiuam

tiuam non coarctatam eo ipſo incidit in falſum, Ang. ff. ne quis cū qui in ius uoca. eſt ui eximat l. ſi per alium.§.docere.nu.2. par. 1. Bal.conſi.352.par.j. nu.11. Abb. c.cum caeleſia.nume. 9 .de cauſſ. poſſ. & prop. Alex.conſi. 104.nu. 11.lib.3.& conſi.109.nume.12. & conſi.71.num.10.lib.7.Fulg.con ſi.174.poſt princ. 3. col. Paris de Put.tracta.de ſindica.§. qualiter. tom.14.Corn.conſ.21.num. 4.uolum.3.& conſi.225 .uolu.4. Cur. ſenior.conſ. 55. num. 21. Decius conſi.346.nume. 15.Igneus l. neceſſarios.in repeti.§.non aliàs.nu. 142.ad ſillanianum. Ruyn. uolu. 5.conſil. 81. numero 5.& conſil. 162.uol.4.nume.2.Franc. Curt. tracta.de teſti.nu. 47. & 48. Rip. ff.de uer.oblig.l. in alia.num. 30. Bertrand.par. 1.conſil.55.nu.12. & conſi. 144.nu.2.part.1.& conſ. 55.nu.12.& conſ.244.nu. 2. part. 1.& conſi. 307.nu.5.par. 1. Aym. conſ.9.num.7.Bero.ca. quoniam contra.num.18. de probat.Bertr. uerbo teſtium impugna. numero 119.

Probatio ſuper negatiua facti nō admittitur, Bero.ca. in præſentia.de proba.nu. 148.

Teſtes qui nituntur probare negatiuam, an ſint ſuſpecti de falſo, Bertran.par.3.conſ.256.nu.5.

Probatio ſimplex, & determinata nō poteſt eſſe negatiuæ, Anch. c. quoniam contra falſam.nu.2. de probatio.

Teſtes repellendi ſunt non ſolū qui expreſſe conantur negatiuam probare ſed etiam implicitam conentur, Io.And.in nouel.c.cum eccleſia.colu.4.circa princ. uerſic. per quod no.de cauſ.poſſ.Ruy.conſi. 63.nu.7.uol.4.& conſi.106. uol. 5.nu.7.

Probatio negationis eſt naturaliter nulla, Soc.iun.conſ.7.nume.5.uolum.1.

Teſtis ſuper negatiua cōiuncta cum affirmatiua probat, Berta.uer.teſtium impu.nu.110.

Teſtis deponens de affirmatiua non iuncta cum negatiua non probat, ſed ſuſpectus eſt de falſo, Ruyn. uol.4.conſ.97.nu.3.

Teſtis tacitè negatiuam aſſerens probat, Fran.Curt.tracta.de teſti. nume.56.

Teſtis aſſerens negatiuam eſt ſuſpectus de falſo, & pōt dici de falſo piurus, ſiue expreſſe, ſiue ſimpliciter deponat ſuper ea, Abb. c.cū eccleſia, num.29.de cauſ. poſſ. & propri.

Teſtes ſuper negatiua, licèt in dubio ſint ſuſpecti de falſo, tamē ubi eſt coarctata loco & tempore ceſſat ſuſpicio huiuſmodi, Gra.deciſio. 59.nu.4.

Teſtis qui dicit, ſcio ꝙ Titius non fuit pcuſſus à Seio, nec fuit interrogatus de cauſa ſcientię, probat negatiuam, Bal.de ſen. & re iu. c ſicut nobis.nu.5.

Teſtes qualiter uideātur ſatagere negatiuā probabilem, ſeu improba-

bilem, Butr.c.3.nu.36.de cau. poſſeſ.li.2.par.1.

Teſtis negatiuè deponens an cõcludere uideatur, Bar.Cep.conſ. 27. nu.2.& teſti ſeniori magis creditur in dubio.nu.9.& unico, & ſingulari non creditur.nu.13.

Teſtibus an probari poterit certam rem, certo tempore non fuiſſe fetidam, uel non amaram, ſi ipſam nõ odorarunt uel guſtarunt, etiam ſi eius contrarium nõ perceperint, puta quod eſſet odorifera, uel dulcis, quia licet negatiua coarctata cadat in intellectum per aliquod affirmatiuum oppoſitum, in multis tamen affirmatiua deficeret, Ioa. And.in nouel.c. bonæ memoriæ. col.2.circa med.uer. uide in odorata.de elec.

Probatio reputationis, & cõmunis opinionis releuat ab onere probãdi negatiuã, Rota deciſ.478. nu. 1.in no.

Teſtis omnis debet cauere, ne atteſtetur ſuper mera negatiua, Dec. de prob.c.quoniam contra. nu.3.

Probari neceſſariò qui non poſſunt, vt poſſint probari debere, & negatiua quæ probari directò non poteſt qualiter probari debeat, Cum.ff.de acqui.poſſeſsio.l. rem quæ.

Teſtes deponentes ſuper negatiua dicuntur aſſerere, Rip.tra.de peſte. de cauſ.poſſ.& propr.ca.cum eccleſia Sutrina.nu.76.

Teſtis deponens de negatiua ſine cã, etiam non interrogatus non probat, Alb.de Roſ.tract.de teſt.par. 5.nu.5.tom.14.Igneus in repet.l. neceſſarios.§.non aliàs.nu.75.ad ſillan.Dec.conſ.349.nu. 10.Rip. tract.de peſt. rubri. de cauſ.poſſ. & proprietat.c. cum eccleſia Sutrina.nu.88.Aym.conſi.2.nume. 3.Grama.deciſió.103.nume. 29. Bertach.uerbo teſtes interrogat. num.6.

Teſti aſſerenti negatiuam quæ omnino cadit ĩ eius ſenſu, an credatur, Anchar.c. ex tenore.de teſtib.nume.9.

Teſtis aſſerens meram negatiuam à facto alieno, an probet Bal.c.3.loco.nu.3.de prob.

Probatio negatiuæ etiam abſque ſpeciebus, & differentijs fieri poteſt Igneus in repe.l.neceſſarios.§.nõ aliàs.nu.8.par.3.ad ſilla.

Teſtis de negatiuæ ſui facti ſolus probat, Tiraq.de retra.nu.48. Iaſon. ff.de acquiren.hæredita.l. nec is. num.5.

Probatio negatiuæ non admittitur ſi conſtat de crimine per teſtes legitimos, Dec.c.ad noſtram.nu.1.de probatio.

Teſtes quod probare poſſunt, quando affirmatiua probata eſt, Ioan. And. in nouel. ca. conſanguinei. col.3.circa fi.uerſ. conſanguinei. de ſen.& re iud.

Probatio negatiuę releuat probantẽ ſi aduerſarii intentio nõ eſt probata per affirmatiuam, Anc. c. ad noſtram.nu. 4.de prob.

Probari poteſt per libri aut ſcripturæ in-

inſpectionē, negatiua, & affirmatiua, Seyſel. l. non eſt nouum. C. de eden. nu. 1. Bal. conſ. 150. nu. 6. uol. 2.

Probationē negatiuæ nihil amplius eſſe in hæreditate probari, vel exhibitione inuentarii, Fulgo. C. de iur. delib. l. ſcimus. §. licentia. nu. 1. par. 2.

Negligentia.

Teſtis quomodo deponere debeat, vt negligētiā probet, Pari. de put. tracta. de ſindic. §. qualiter. nu. 3. tom. 14.

Teſtes deponentes ſuper negligētia uille non capientis malefactorem qualiter deponāt, Bar. l. qui teſtamento. §. ueteres. ff. de teſta.

Teſtis deponens de negligētia, puta, ꝙ uilla neglexit capere malefactorem, non fuit interrogatus de cā ſcientiæ, an probet Bar. l. non ſolum. C. de teſti. nu. 12.

Teſtis deponens ꝙ talis fuit negligens in exigendo debitum, alio tamen nō expreſſo non probat, Corneus conſi. 121. nu. 5. uol. 2. Paris de Put. in rubri. incip. iuriſdictio uer. quale. nu. 3. & 5.

Nobilitas.

Teſtes deponentes de nobilitate iurare debent, Rebuſ. in concor. §. cum uero. de colla.

Teſtes nobiliū debent pro nobilitate in iudicio deponere, Rebuff. q. 12. trac. de nomina. & §. cum uerò de colla. in concor.

Teſtes quomodo debeant deponere ſuper nobilitate, Rebu. q. 12. tra. de nomina. nu. 38.

Teſtes quatuor requiruntur ad probandum nobilitatem, Rebuff. in concor. §. cum uero. de coll.

Probatio inſufficiens, dicere, ꝙ quis ſit de tali domo uobili, niſi ꝓbet cū à populo pro nobili reputari, Bon. de Curt. tra. de no. par. 1. tomo 5.

Teſtis dicens quòd reputatur gentilis, an probet ſine redditione cauſæ ſcientiæ, Cor. conſi. 272. nu. 8. uol. 4.

Probatio de antiquis progenitoribus quomodo fieri debeat, Areti. conſi. 37. nu. 1.

Non tutus acceſſus.

Teſtes ſuper acceſſu non tuto qualiter deponere debeant, Staphil. tractat. de grat. expect. §. & 1. nu. 19. tom. 14.

Teſtes examinati ſuꝑ nō tuto acceſſu ſufficiēter probāt, ſi dicant, ꝙ credent non eſſe tutum acceſſum eos citare, Caſſad. deciſ. 2. de do. & contuma. nu. 2. Vanutius tit. de nulli. ex defec. nu. 125.

Non uſus.

Teſtes deponentes de ſimplici non uſu non probant, Alex. conſi. 45. nu. 5. lib. 2.

Te-

Teſtis ſuper nõ uſu legis, vel ſtatuti debet deponere, ꝙ non fuit in uſu etiam parte præſente obſeruata, Io. And. c. Ioannes. de cle. coniug. Alex. conſi. 45. uolum. 2. Prob. in Io. Mona. c. 1. nu. 46. de confeſ. in 6. cui autem incumbat onus probandi non uſum, uide latè per Socin. iun. conſil. 32. nu. 47. uolu. 3. & per Mohed. deciſi. 90. fol. 124. & per Dec. conſi. 262. nu. 11. uer. ultimò non obſtat, & per Gozad. conſi 16. nu. 16. uide Creſcen. deciſio. 79.

Teſtis deponens de non uſu, an probet cõſuetud inem, Ale. conſ. 196. nu. 15. lib. 2.

Notorium.

Teſtes non ſunt admittendi ad examinandum ſuper notorio, niſi ſuper probatione eiuſdem Notorii, But. c. bonæ. nu. 35. de elec. lib. 1. par. 1.

Teſtes non requiruntur in notoriis. de teſtib. cog. ca. ſuper eo. colum. 1. Specu. in prolog. de iud. delega. num. 2.

Probatione nõ indigent ea quę ſunt notoria, & euidentia, Fulg. par. 1. qui ſatiſd. cog. l. ſi uerò §. qui pro rei. nu. 4. & l. utilitas. nu. 1. de reſti. in integ. Cor. conſ. 273. nu. 6. uol. 1. Fran. Cur. tract. de iureiur. propter calumn. dan. nu. 4. to. 13. in prin.

Teſtes in notoriis aliquãdo cautela accipiuntur, Ancha. c. bonæ el. 1. de elec. nu. 3.

Probatio an requiratur in notoriis, But. c. ueſtra. nu. 42. de cohab. cleri. & mulie. & ibi Anchar. nu. 26. Bert. ver. notorium probatur uer. 1. & 3. per totum.

Teſtes recipiuntur ſuper notorio, Zab. c. bonæ §. licet autem, de ele. nu. 1. col. 4.

Teſtes quot requirantur ad probandũ notoriũ, & qualiter ſuper notorio habeant deponere, But. c. ueſtra. nu. 48. de cohabi. cle. & mul. li. 3. Gemi. c. 1. nu. 9. de off. & pote. iu. deleg. Bert. uer. teſtes quot, & quales. nu. 65.

Teſtes duo probant factũ fuiſſe notorium, Afflic. de feu. c. ſancimus nos. quo tem. Miles, & Deci. cõſi. 247. nu. 3.

Probatio teſtium probãtium ſimpliciter factum nõ probat notorium ſecus ſi probet factum cum circũſtantiis includentibus notoriũ, ut quia factum coram Populo, uel in concilio generali, per confeſsionem aũt ſimplicis facti bene probatur notorium, ut ſit notorium ex tempore confeſsionis, Inno. c. ſtatuimus de of. dele. nu. 5. in uer. actor. q. 11. & c. Monialis de purga. cano

Teſtimonium quot perſonas requiritur ad hoc ꝙ faciat aliquid notorium eſſe, Aret. rub. de notoriis &c. nu. 6. uol. 1.

Teſtibus ad probandũ notoriũ productis potius quærenda eſt diffinitio, quàm diffinitum, Spec. tit. de no-

notor.crimi.§.8.nu.16. Fel.cap. cum contingat.nu.15.de reſcrip.

Teſtes deponentes ſuper notorio tenentur reddere cauſam dicti ſui etiam non interrogati, Franc. ca. conſuluit,de app.nu.3. Ab.c.conſuluit, lo j.nu. 2.de app.Iaſ.ff.qui ſatiſ.cog.l.ſi uerò. §.ſi pro eo.nume.14.

Teſtes notorium probare uolentes quid debeant probare, Spec.li. 3. de notor.cri.§.8.nu.17.But.c.cũ dilectus. nu. 15.de purga. Cano. li.5. Gem.c.1.nu.8.de off.& pot. iud deleg. Fran.Cur.de conſuet. num.605.Berta.uer.teſtes depo. nu.150.

Teſtes ſi aſſerant aliquid eſſe publicum,& notorium,tamen non probant ſi eorum perſonæ reprobantur.& poteſt appellari, Bal. ca.ex parte A. nu.13.de teſt.

Teſtes ꝙ deponunt de uiſu circunſtantiarum,ex quib.reſultat notorium cum probatione notorii neceſſe ſit,Laur.de Rodulf. trac.de uſur.par.2.§.80.quæro.num.22. tomo 9.

Probatio teſtium ſuper notorio maximè capta per principem, ualet parte non citata,Gram.deciſ.65. num.58.

Probatio ſemiplena in notorio facti exigitur,Iſer.ſuper conſti.Neap. humanitatem. nu.14.

Probatio plena in notorio facti actu tranſeuntis eſt neceſſaria,Spec.li. 3.de noto.cri.§.8.nu.11.

Nouale.

Teſtes ut probare poſſint aliquid eſſe nouale, qũo deponere dẽant, But.c.quid per nouale. nu.14. de uer. ſig. & ibi Zab.nu.3.col.3.

Numeratio.

Teſtis & notarius quoad numeratã pecuniam procedunt a pari. Soc. conſi.143.nu.4.uol.1

Teſtes duo deponũt in iudicio,unus dicit ꝙ ego numeraui Titio centũ, alius dicit ꝙ numeraui Gaio centum pñte Titio, & uolente.an iſti ſint cõteſtes Iaſ. ff.de uer.ob. l.ſi procurator pñtis.num.4.& ff. de acq.poſ.li.1.§.51.iuſſerĩ.n.50.

Teſtis ſi dicit numeratam fuiſſe pecuniam Titio,& alius dicat numeratam fuiſſe uxori ipſo pręſente, Bar.conſ.1.nu.3.uol.2.

Teſtis quorum unus dicit uidiſſe pecuniam deponi, alter numerari, an probent,Pau.conſ.215.in cauſa, quę uertitur.

Teſtes duo ſi deponant de uero numerationis actu, & tres deponũt de confeſsione, an ſit probatum per quinque teſtes, Bal. auth.rogati.C.de teſti.

Teſtes ſingulares non ſunt quando unus de numeratione ꝓbat, alius uerò de confeſsione, Barbat.c.licet cauſam.nu.36.de prob. Bert. uer.teſtes depo.nu.76.

Obligatio.

Teſtis ꝙ Seius ſe obligauit Titio ta-

tamen non dicentes probant, Rota deciſ.264.ſi teſtes.in anti.

Teſtis dicens talem eſſe alteri obligatum non probat, Berta. ver.teſtes.deponen.nu.186.

Paupertas.

Paupertas etiam negatiua, & ideo ſufficit quòd probetur per publicam vocem, & famam, Oldr. conſil.277.nu.2.

Peritia artis.

Teſtis qui deponit ex peritia artis, ſuę artis debet eſſe fide dignus & honeſtus, Corn.232.nu.6. uol.1. Dec.c.cauſā matri. nu.1. de prob.

Teſtes propriè non dicuntur qui deponunt de peritia artis, Ripa rub. de iud.c.1.nu.37. trac.de peſt.

Teſtis peritus, an poſſit interrogari de diffinitione eius, ſuper quo deponit maxime ſi cōſtat eum intelligere effectum uerborum, Ripa, ff.ſi cer.pet.l.1.nu.35.

Teſtibus deponentibus de peritia artis creditur ſine iuramento, Ripa. ff.de iureiur.l.admonendi.numero 196.

Teſtes de peritia artis deponentes debent iurare, Sal.C.de fi.inſtru. l.comparationes.nu.3.

Teſtium dicto creditur ſi de artis peritia deponunt, etiam ſine iuramēto, Fulg.C.de teſtib.l.iuſiurandi. num.4.

Teſtibus in arte peritis, an ſit credendum, Lud.Rom. conſ.255.nu.4. Cor.conſi.273.nu.4.uol.3.

Teſti perito in arte ſua creditur, Cor.conſi.81.nu.3.uol.3.

Teſti deponenti de peritia ſatis eſt ſi deponat de credulitate, Rom. ff.de iureiur.ſub rubr.nu.3. Corne.conſi.192.num.6.uol.4.Dec. conſi.489.num.12. Felyn. c.quoties, de teſtib. uerſ.3.declaratur. nume.15. Iaſ. ff.de iureiur. ſuper rubr.num.4.

Teſtes in contrarium admittuntur contra deponentes ſuper peritia artis, Anch. c.cauſam matrim.nu. 3.de probat.

Pręſcriptio.

Teſtes a quib.probatur præſcriptio quid debeant deponere, Bellem. c.de quarta. nu.38.de præſcrip.

Teſtes de quib.interrogentur ſuper præſcriptione tanti temporis, ꝙ non ſit memoria in contrarium, Spec.§.1.de prob.uerſ.breuiter, Fel. conſi.2.nu.35.

Teſtes inducti ad probandum præſcriptionem de eodem tempore in ſpecie, & non in genere deponere debent, Franc.Balb.tract.de præſcr.nu.18.

Teſtis ſi dixerit poſſediſſe a 40.ann. citra, pręſcriptio probata nō eſt, Io.And.in no.c.licet, col.1.circa princ.uer.& citra, de probat.Bal. tract.de præſcr.nu.13.Seyſell.in repeti.l.Celſus.ff.de uſucap.nume.54.

Te-

Teſtis deponens a tanto tempore ci tra quod tempus includat, Bertr. par. 3. conſi. 107. nu. 6.

Teſtes ſi deponerent de longe maiori tempore quàm requiratur ad prçſcriptionem licet adducant aliquam ex prædictis rationib. an nihilominus concludant, Franc. Balb. trac. de prçſcr. nu. 13.

Teſtes non probant poſſesſionem tẽporis requiſiti ad complendã præſcriptionem, niſi ſint cõteſtes de eodem tempore initii poſseſsionis, & identitate temporis continuatæ poſſesſionis, Fran. Bal. tra. de præſcr. nu. 18.

Teſtes non dicũtur diſcordes, quorum vnus deponit de x. annis, alter dicit ferè decem annis, Alber. de Roſ. C. de uet. iur. enu. l. tanta. num. 2.

Teſtes deponentes de diuerſis temporibus uidentur concordare in minori, Pariſ. conſil. 107. nu. 20. volum. 1.

Teſtis deponẽs ſuper titulo emptionis ad prçſcriptionem probãdam in pretio deponere non tenetur, Franc. Balb. tract. de præſcr. q. 9. par. 3. nu. 7. to. 16.

Teſtes deponentes ſuper præſcriptione, tempus eſſe completum aſſerere debent, Fran. Balb. de præſcri. num. 13.

Teſtis deponẽs aliquem præſcripſiſſe non probat, licet non interrogetur, niſi exprimat poſſesſionẽ, & bonam fidem, Milis, uer. teſtis, num. 105.

Teſtis qui dicit ꝙ uidit aliquem prçſcripſiſſe, an probet præſcriptionem Bald. l. ſolam. C. de teſti. nume. 3.

Teſtis eſſe debet de uicinis, ubi probatio incumbit de tanto tempore cuius initii memoria hominum non extat, Fran. Balb. trac. de præſcri. par. 2. 3. q. 6. nu. 26.

Teſtimonium de auditu ualet in prçſcriptione de cuius initio non extat memoria, Prob. in Io. Mon. c. cum perſonæ, de priuileg. num. 3.

Teſtes qui debent probare tempus cuius initii memoria in contrarium non exiſtit, qualiter procedent, Homod. conſ. 70. nu. 19.

Teſtes deponentes de tempore immemorabili debent deponere de cõi opi. Rui. conſi. 34. uol. 1. nu. 12. & conſi. 66. uol. 3. nu. 22.

Teſtis deponens tempus ſuorum prçdeceſſorum immemorabile, an poſsit cauſam ſuam reddere, & quæ forma ſeruanda, Bertr. par. 2. conſi. 184. nu. 8. 10. & 11.

Teſtis ſi deponat, ꝙ talis ſic fecit per decem annos, quando intelligatur, i. quodlibet anno, & quando continue ſine aliqua interruptione, Paul. de Caſt. l. Stichus. nu. 3. ff. de cond. indeb.

Promiſſio.

Teſtis dictum dicentis ſcio Titium promiſiſſe decem Seio, quia audiui quando promiſit, Imo. de procur. c. auditis. nu. 1. de elec.

Teſtis ſi dicat vidi, ꝙ talis promiſit Titio decem, an probet, Bal. c. cũ cauſam. nu. 33. de teſti. & in rub. C. ſi ex falſ. inſtr. nu. 5.

Teſtis ſi dicant aliquem promiſiſſe, an intelligi poſſit, ꝙ promiſerit per ſtipulationem, ſicut ſi verbũ promiſit eſſet in inſtrumento, & de ratione diuerſitatis inter teſtes & inſtrumentum quoad præſumẽdam ſtipulationẽ, Pau. de Ca. cõſ. 331. nu. 3. uol. 1. Rom. ff. de uerb. obl. l. ſciendum eſt. nu. 5. & 7.

Teſtis unus de promiſsione cũ alio de confesſione probat, Ale. conſ. 76. nu. 4. li. 6. Rip. ff. de iureiur. l. admonendi, nu. 206.

Teſtis deponens, ꝙ audiuit promiſiſſe, An probet, Alb. de Roſ. trac. de teſt. nu. 13.

Recognitio.

Teſtes quomodo deponere debeant de legationis ueritate ſi literæ de perditæ ſint, Gondiſ. trac. de leg. q. 6. par. 1. nu. 23. fo. 2.

Teſtes qñ non teſtificatur ſuper contractu, ſed ſuper ſcriptura priuata, quam debitor negat ſe ſcripſiſſe, an ſolis teſtib. credatur abſq; comparatione, Bar. auth. de inſtr. cau. & ſi. §. ſi quod igitur, num. 3.

Teſtes uolẽtes probare ſcripturam eſſe manu alicuius quid dicere debeant, Hip. in rubr. C. de probat. nu. 299. Rui. conſi. 71. nu. 5. Bertran. par. 2. conſi. 32. nu. 9. Aymo, par. 1. ſect. quęritur etiam, nu. 50. de ant. temp.

Teſtes priuatæ ſcripturæ probant de uiſu, Bal. aut. ſi quis. C. qui po. in pig. ha. Lanfran. c. quoniam cõtra, de prob. Ber. uer. teſtes depo. num. 125.

Teſtes qui dicant ſe alias uidiſſe ſcribere non probãt, ſed requiritur, ꝙ uiderint ſcribere litterã de qua agitur, Ale. conſi. 80. nu. 4. li. 4. & conſi. 174. nu. 5. li. 1. Imo. conſil. 173. nu. 4. Rui. conſi. 79. uolu. 3. nu. 2. Gram. deciſ. 84. & 103. numero 14.

Teſtis deponens de ſcriptura alicuius & rationem reddens, quia uidit eum ſæpe ſcribere, & qui hẽt practicam, & notitiam de literis illius probat ſemiplenè, Rui. uol. 4 conſil. 35. nu. 8.

Teſtes duo qui uiderunt ſcribi plenè probant, Ale. conſi. 139. nu. 6. li. 6. Bal. conſi. 153. nu. 2. parte ſecunda.

Teſtes duo tantum, an ſufficiant ad probandum ſcripturam, ad quam fit comparatio, Bart. auth. de inſt. cau. & fi. §. ſi quod igitur. nu. 4.

Teſtium vno ex trib. ſubſcriptis mortuo, an reliqui duo cognoſcentes ſuam & mortui ſubſcriptionem ſufficiant, Ay. par. 1. ſec. quæritur etiam. nu. 51. 52. & 53.

Teſtes deponentes ꝙ pręſentes fuerint cum ſcriptura fieret, & uidiſſe illam ſcribere tantum ſemiplene probaut, Rui. conſi. 79. uol. 3. nu. 3. Bert. uer. teſtes quot & quales. nu. 77.

Teſtes qui dicunt ſe interfuiſſe, quã do

do aliquis ſcripſit, an bene probent Imol. de fid. inſtru. c. ſcripta uerò. nu. 7.

Teſtis deponens ꝙ hæc eſt ſcriptura talis, Barb. conſi. 88. nu. 11. uol. 4. Lud. Roma. l. admonendi ff. de iu reiur. nu. 60.

Teſtium ſubſcriptorũ nõ debet eſſe nimis generalis, & ĩcerta recognitio ſubſcriptionis ſociorũ, Aym. par. j. ſec. quæritur etiam. nu. 61.

Teſtis deponens ſe cognoſcere ſubſcriptionem alicuius non probat, Rui. cõſi. 64. uol. 4. nu. 15.

Teſtis probatio cũ cõparatione probat, Rebnff. tract. de chirograph. nu. 28. tom. 1.

Teſtis in comparatione literarum debet deponere ꝙ vidit ſcribere nec ſufficit dicere ꝙ cognoſcit literas alicuius ex pluribus aliis ſcriptis per eum, Soc. Iun. conſil. 29. nu. 28. uol. 2.

Teſtes ſoli ſine comparatione, an ſufficiant ad probandum ſcripturã, in qua ſcripti ſunt, Bar. auc. de in ſtit. cau. & ſi. §. ſi quod igitur. nu. 2. Aym. par. 1. ſec. quæritur etiam nu. 71. de antiq. temp. & nu. 76.

Teſtes de facili propter literarũ ſimilitudinem, decipi poſſunt, Bertr. par. 2. conſi. 140. num. 2. Gramat. deciſ. 121.

Renunciatio.

Teſtes actoris, uel rei poſſunt admitti But. c. ſuper hoc. nu. 15. de renũ. lib. 1. par. 1.

Teſtes rei uel actoris qui admittuntur concurrẽte exceptione ſpõtaneæ renũciationis, & replicatione de non ſpontanea, But. c. ſup hoc nu. 12. de renunc. lib. 1. par. 1.

Teſtes ſuper renunciatione ſpontanea productos interrogare cautũ eſt de cauſa renunciationis, Butr. c. ſuper hoc. num. 14. de renun. li. 1. par. 1.

Teſtis interrogatus ſup cauſa facti qualificatæ renunciationis deducti, & dicat ꝙ ſponte renũciauit, non concludit, abſque alia cauſa, But. c. ſuper hoc nu. 19. de renun. lib. 1. par. 1.

Sanita.

Teſtis ſi dicit uidi quem ſanũ, an probet, Nell. tracta. de teſtib. nu. 14.

Scientia & ignorantia.

Teſtis an poſſit probare certã ſcientiam Principis, Afflic. ca. 1. not. 3. per quos fiat ĩueſti. Barb. cle. & ſi principalis. nu. 43. de reſcrip.

Probãs abſentiam à prouincia, an legitimè probet ignorantiam cõſtitutionis, vel ſtatut. Abb. c. cognoſcentes. nu. 10. de conſti.

Probatio ignorantiæ ſtatutorũ admittitur, Henric. Boi. tra. de ſyno. epiſ. ar. 2. nu. 39. uol. 2.

Teſtes probant ſcientiã principis ſi ĩ reſcripto defuit clauſula ex certa ſcientia, Bal. c. 1. col. 2. per quos fiat inueſt.

Probatur ꝙ quis ſciuerit ſuũ fratrem per publicam uocem, Bar.l. nemo §. qui frater.nu.1.ti. de hæred.inſti.

Papa ꝙ fecit aliquid ex certa ſcientia qualiter hoc cõſtare poteſt Zabarel.cle.1.de iu.nu.15.Lamber. art.15.q.9.prin.3 part.li.2.nu.3. Milis in uerſicul. gratia non poteſt dici, & §. quod maximè ſequitur.

Probatio ꝙ quis non ſciuit quomodo facienda, Mar.de Fan.qualiter neg.Prob.nu.8. uol.13.

Probatur iuramento ignorantia, & ſcientia, Bal.conſi.444.nu.3. uolum.5.

An probetur ſcientia uel ignorantia per coniecturas, Bal. conſil. 392. uolum.1.

Sententia.

Teſtes quomodo ſuper ſentẽtia promulgata deponere debeant, Butr. c.ſicut.nu.4.de ſen.& re iu. nu.2. Io.And.in nouel.c.Alb.col.4.circa.fi.uer. Albericus de teſti.Imol. c. ſicut nobis, de ſen. & re iud.nume.2.

Teſtes qualiter ſententiam probant remiſsiuè, Nell.tract. de teſti.nu. 18.Corn.conſi.69.nu. 5. uolu.1. Bertac.uerbo teſtes deponen. nume.124.

Teſtes qualiter debeãt deponere cũ quis intendit probare per eos ſententiam in ſcriptis latam, Bal.l.geſta.C.de re iu.nu.18.

Teſtes ſuper ſnĩa deponere debẽt ꝙ interfuerunt, & lata per talem iudicem cõtra talẽ pro tali re. Doc. c.ſicut.de re iud.

Teſtis uolens deponere de ſententia oportet quòd ipſe audierit legere ſententiam, Alex.conſi.70. nu. 9.lib.4.

Teſtes qui producuntur ad probandum ſic fore ſententiatũ, non eſt neceſſe ut deponãt de omnib. uerbis per iudicem prolatis, ſed ſatis eſt ꝙ recitent effectum, Abb. c.ſicut nobis, nu.5. de re iud.

Societas.

Societas probatur per teſtes, Iaſ.in l. cum proponas.nu.1.C.de pac.

Teſtis ſuper ſocietate quomodo deponat, Pau.conſ.235.in cauſa quę uertitur.

Societatem fuiſſe aliquis tacitè proſequutus ex quibus probetur, Soci. conſ.87.col.4.li.1.

Teſtis dicens ꝙ uidit communicare bona à 50. annis circa non probat, Corn.conſ.220.nume.2. uolum.3.

Solennitas.

Teſtes qui ueritatem non probãt ſolemnitatem non probant, Cum.ff. de teſti.l.hæredes.nu.3.

Teſtis qui aſſeruit ſolemnitatẽ probat eam, Bal.c.ex tenore.nu.2. de teſti.

Teſtis ad probanda acta, uel ſolemnitatem q̃d deponere debeat, Fulg. conſi.

conſ. 143. in med. 3. col.

Solutio debiti.

Teſtes quot requiruntur ad probandum ſolutum debitum, Spec. de prob. §. uidendum.

Teſtes quinq; requiruntur in probāda ſolutione debiti in ſcriptis redacti, Fed. Schen. tra. de teſt. nu. 84. to. 13. Nepos tra. de exc. n. 19. & 46. to. 13. Sal. l. teſtiū. C. de te.

Quando de debito conſtat p ſcripturā, ad hoc vt probetur, ſolutio p duos, aut per tres teſtes, tuæ probanda ſunt, Pau. de Caſt. l. teſtiū. nu. 3. uſque ad 12.

Teſtes quod non probent ſolutionē debiti, an partes poſsint conuenire, ſed ſolum per inſtrumentum, Afflic. cap. 1. nume. 1. qui teſt. ſint neceſ.

Teſtes deponētes ſolutionē factam alicui ſub nomine appellatiuo, an probent, Ruy. conſ. 122. nu. 11. uolum. 5.

An teſtis deponens ꝙ creditor fecit ſaldum cum debitore, & confeſſus eſt ſibi eſſe ſatiſfactum ꝓbet ſolutionem, Bal. conſi. 487. par. 4. num. 1.

Teſtis deponens ſuper ſolutione debet deponere ex quæ cā ſit ſolutū But. c. ad audiētiam. nu. 11. de præſcrip. li. 2. par. 2.

Teſtis ſi dicit ſolutionē factam ſed non dicit, quia uidit, nec de loco, nec de tempore, quia non interrogatus, probat, Bart. l. teſtiū. C. de teſti. nu. 9.

Solutio annuæ pēſionis, an ſit probata per teſtes dicentes, ꝙ Dominus dixit ſum contētus, Bal. cōſi. 220. nu. 1. par. 1.

Status.

Teſtis deponēs de ſtatu perſonæ alicuius debet nominare perſonam vtroq; nomine proprio, & appellatiuo, & dare ſufficientem demonſtrationem, Cor. conſ. 137. nu. 10. uol. 3.

Stilus.

Stilus iudiciarius quando eſt probādus, & allegatur in iudicio poteſt iudex ex ſe ipſo interrogare notarios, & alios practicos, & ſe informare, Bar. ī l. lege Iulia, in fi. ff. de ſec. Cy. l. 2. C. quæ ſit lon. conſu. conſ. Dec. conſ. 402. nu. 10.

Iſtud tamen procedit in ſtilo, & conſuetudine reſpiciente ordinem iudiciarium, non autem cauſæ deciſionem, idem Dec. d. conſil. 402. num. 12.

Matrimonium.

Matrimonium ad effectum legitimatis filiorum ſufficit, ꝙ ſemiplenè probetur, Soci. Iunio. conſil. 86. lib. 2.

Ad effectum ſucceſsionis ſufficit ꝙ matrimoniū ſemiplenè probetur, Ge. conſ. 27. n. 7. Pariſ. conſ. 13. nu. 22. lib. 2. & conſi. 57. nu. 41. libr. 4.

Teſtis ſup ſtatu perſonæ poteſt eſſe mater, & fratres, vt per Sal. in l. fi. C. de carbo. edict. & per Bartol. in l. 1.

Teſtis ſup cognitione perſone quid deponat, Berta, uerbo teſtis depoſitio. nu. 98.

Teſtis deponens ſuper uita & moribus alicuius perſonæ debent illū cognoſcere, & an ſufficiat cognouiſſe de futoro, Abb. c. cum P. nu. 2. & 5. de purg. cano.

Teſtis unicus probat uirtutem alicuius ſi aliàs eſt idoneus, Bal. ca. j. §. porrò. col. 4. quæ ſit prima cau. benef. amitten.

Stipulatio.

Teſtes qualiter ſtipulationē probēt Nell. tract. de teſtib. num. 189. remiſsiuè.

Teſtis dicens ꝙ promiſit per ſtipulationem, an probet illam, Sal. C. de uſur. l. 1. nu. 4. Iaſ. ff. de acqui. poſſ. l. 1. §. adipiſcimur. nu. 21. Ripa. ff. de uerb. oblig. in conti. rub. num. 7.

Teſtis dicens quē permiſiſſe per ſtipulationem iudicat, & non teſtificatur, Bal. l. ſi interrogationem. n. 4. C. de uſur. & l. ſciendum. ff. de uerb. oblig. Lud. Rom. ff. de uerborum obligat. l. ſciendum eſt. numer. 11.

Teſtes deponētes interrogationem præceſsiſſe, & reſpōſionem ſubſequutam, non probant ſtipulationem, niſi dicāt, ꝙ inter partes fuerunt facta, Rip. ff. de uerb. obl. l. 1. §. qui præſens. nu. 1.

Teſtes ſi dicant ꝙ talis promiſit tali ꝑ ſtipulationē ꝓbarēt niſi dicāt, ꝙ ꝓmiſit ꝑcedente interrogatione & ſtatim ſequuta reſpōſione, Pau. de Caſt. l. iuriſgētiū. §. quod ferè. nu. 4. ff. de pac. Bert. uerb. teſtes depo. nu. 61.

Teſtis dicens in cauſa ſcientiæ, quia promiſit, non concludit ꝙ promiſerit per ſolemnem ſtipulationē, quamuis de natura ſui hoc importet, Abb. ca. ſicut nobis. nu. 19. de re iud.

Teſtiū dictum probantis ſimpliciter promiſsionem data præſentia partium propter annexam iuris præſumptionem ꝓbat ſtipulationē, Rom. ff. de uerb. obli. l. ſciendum eſt. nu. 10. Salyce. C. de uſur. l. j. num. 5.

Teſtis ſuper ſtipulatione deponens, an probet niſi reddat rationem, et non interrogatus, Seyſel. l. ſciendum ff. de uer. obl. nu. 13.

Teſtis dicendo ſtipulationem interueniſſe, ſi aſsignet cām dicti ſui per ſenſum, uiſus, ſcilicet dico ſtipulationē interueniſſe, quia uidi an probet, & quando dictum teſtis deponentis ꝑ uiſū, uel auditū aut alium ſenſum corporem incōgruum ei de quo quæritur poſſit capi unus ſenſus corporis ꝑ alio, Rom. ff. de uerb. obl. l. ſciendum. nu. 14.

Teſtes ſi dicant, ꝙ in aliqua ſtipulatio. iuenerūt, interrogati quomodo ſciunt, dicunt, quia uiderunt, & audierunt, quando præceſsit interrogatio, & reſponſio ſequuta eſt dictum hoc ſtipulatiouem nō pro-

probat, Caccialu. trac. de pac. q. 1. nu. 2. to. 8.

Tenor.

Teſtes idiotæ non probant tenorem ſcripturarum, & pariter illiterati Thom. Gramat. in ciuil. conſ. 127. num. 14.

Teſtis deponens ad probandum priuilegium requiritur quod ſit peritus, & ſciat perpendere de ſubſtantialibus inſtrumenti, Alex. conſil. 196. nu. 2. li. 2.

Teſtes an teneatur de tenore inſtrumenti deponere, Sal. C. l. ſi de poſſeſſione. nu. 2.

Teſtium dicta facta ſuper tenore, & amiſſione inſtrumenti quomodo fieri debent, Bar. auth. ſi quis. nu. 6. C. de eden. Abb. cap. Albericus. nu. 4. de teſt. gl. & doc. de priuil. c. olim. el 1.

Teſtes qui habent probare tenorem inſtrumenti perditi, an habeant probare omnem eius ſolemnitatem, Abb. c. cum. nume. 8. de priuileg.

Teſtes duo probant tenorem inſtrumenti, ſecus quando producitur, & teſtes dicant aliud inſtrumentum eſſe alterius tenoris, nam ſtãdum eſt originali inſtrumenti, & quòd illi teſtes ſint ualde periti, Dec. conſ. 82. nu. 3.

Teſtis deponens ſe uidiſſe inſtrumentum tale quid continens, an probet Bertran. par. 1. conſi. 307. num. 7.

Teſtes dicentes nõ recordari, de qua eſt cõtrouerſia, probant cauſam non fuiſſe expreſſam, Cy. & Bald. l. 2. in fi. C. de donat. an. nup. Berta. uer. teſtes inſtru. nu. 20.

Teſtibus qui dicunt ſe uidiſſe, & legiſſe inſtrumentum, non creditur niſi deponant quòd fuerunt præſentes negotio, Ang. C. de teſti. l. teſtium. nu. 2.

Teſtes deponentes ſe uidiſſe priuilegium, an probent priuilegium, Alex. conſi. 196. num. 9. li. 2.

Teſtis probat ſubſtantialia licet de aliis, Bal. l. 2. ad fi. C. de donatio. ante nupt.

Teſtes non probant litteras Apoſtolicas uel eorum proceſſus deponentes, quod eas uiderint, niſi dicant tenorem Belle. deciſ. 395.

Valor.

Teſtis deponens ſuper æſtimatione dubii euentus litis quomodo deponere debeat, Cagnol. in l. 2. ſub nu. 76. uer. 5. facit. C. de reſcind. uend.

Teſtes qualiter de ualore rei deponere debeant, Alb. de Roſ. ff. ad l. fal. l. pretia. nu. 1. Bar. l. ſeruius. §. ſi qui alicui. ff. de legat. 1. & l. ex quodam. §. diui fratres. num. 1. ff. de iur. fiſci. Bald. conſil. 437. par. 3. nu. 2. Abb. c. cum cauſam, el 2. num. 3. de teſti. Fab. de Mont. tracta. de emp. & uendit. q. 8. nu. 27. tom. 8. Iaſ. §. plus. nume. 7. & 11. inſtitutio. de act. Berta. conſ. 256 par. 3.

par.3.num.7.& conſi.370.nu.4. par.2.Bertac.uer.teſtes depo.nu. 93. Cagno.in l.2.nume.231.cum plu.ſeq. C. de reſcin.uend.

Teſtes ſuper fructib. quomodo probent, Bertac.uer.teſtes deponen. num.143.

Teſtis dicens opinor talem rem tantum ualere, an probet, Bal.l.ii qui C.de præd.nauic.nu.2.conſ.136. num.2.

Teſtis de credulitate non probat pretium, uel ualorem rei, Fulg.conſ. 243. poſt prin. 2.col.

Teſtis deponens ſuper ualore rei ſcientiæ cauſam reddens debet dicere, ꝙ res tanti fuit uendita, quia uiderunt, uel res circũſtantes eiuſdem qualitatis, uel ꝙ tanti emiſſet, uel quòd res tãti reditus communiter ſolet pro tanto uendi Cor.conſilio 346.numero 12.uolum.1.

Teſtis dicens prædium tanti ualere pro communi æſtimatione, ſi in cauſa ſcientiæ dicat ꝙ ipſe tanti emeret, probat, Soc.iun.conſi.73. nu.3.uol.2. & num.6.

Teſtes deponentes ſuper ualore rei, an probent, ut quia dicunt ſcio, ꝙ tantum valet, quia a tali potui habere, Butr.c.cum Ioannes.nume. 15.de fide inſtrumento.li.2. par. 2. Corneus conſil.224.num.3.uolum.1.

Teſtis deponens ſuper ualore dicendo, ꝙ res ita fuiſſent emptæ, & uẽditæ a uolentibus emere, probat, Cor.conſi.346.nu.13.uol.1.

Teſtis deponens de ualore rei, & dicit quòd tantum ualet, quia tantũ daret, non probat, quia hoc poſſet eſſe pro intereſſe particulari, niſi adiiciat pro communi æſtimatione, Corn.conſilio 346.nu.14.uolum.1.

Teſtes quando concordant in rei æſtimatione, licet quilibet de cauſa deponat, probant, Bart.l.2. nu. 18.C.de reſc.uend.

Teſtes ſuper æſtimatione deponentes ſi non addant illa uerba, ſ.communi æſtimatione, tamen ualidatur eorum dictum, qui uidentur omnino depoſuiſſe de cõi æſtimatione, Gram.conſ.35.nu.4.in ci.

Teſtes deponentes rem ualere tanti an probent æſtimationem, Soc.in rubr.C.de ſent.quæ pro eo, numero 63.

Teſtis dicto de æſtimatione, an credatur ſine ratione cauſæ, Bal.l.ſolam.C.de teſti.nu.2. uer.quæro, Sal.C.de teſt.l.ſolam.nu.6.Bert. par.3.conſ.164.

Teſtis in probanda æſtimatione debet reddere rationem, alias non probat, licet non interrogetur de ratione per iudicem, Sal. l.uetuſtiſsimam.nu.9. C.de iur.do.impe. Cor.conſ.346.nu.10.uol.1.& conſ.186.uol.1.nu.1.Dec.conſi. 322.nu.6. Cur.iu.conſi.144.nu. 6.par.2. Caſſad.deciſ.19.nume.3. ſuper reg.

Probatum ſi ſit reſpectu ualoris rei per teſtes de pretio maiori, nihilominus poterit firmari articu. de mi-

minori, & ſuper eo teſtes examinari, Ludou. Rom. ff. de in lit. iur. l. cum furti. num. 6.

Teſtes deponentes aliqui de maiori, aliqui de minori ſumma, uel ætate, dicuntur conteſtes in minori ſumma, Cuman. conſilio 17. poſt princ. 2. col. Corn. conſil. 181. nu. 60. uol. 2. Soc. iun. conſil. 146. nume. 24.

Teſtes an dicantur contrarii, quando ſuper ualore unus dicit ad centum quinquaginta, Bar. l. ſi. § indiuiſam, nu. 5. ff. de leg. 2. & ibi Pa. de Ca. nu. 3. Bal. l. ſi q. C. de præ. naui. nu. 2. Alex. conſil. 185. nu. 6. li. 7. & conſi. 64. nu. 9. 10. 11. & 12. lib. 11.

Teſtes in numero, uel quantitate diſcrepantes, an poſſint ſaltem in minori ſumma, in qua concordãt admitti, Butr. conſ. 52. nu. 1. Albe. de Roſ. trac. de teſt. nu. 7. Nellus trac. de teſti. num. 184. Afflict. deciſ. 240. nu. 4. Dec. l. in eo quod plus. nu. 17. de reg. iu. Seiſel. l. qui quartam. ff. ad Trebellian. num. 1. remisſiue.

Teſtium duorũ, ſi unus deponit de ualore centũ quinquaginta, alius de centum, an in dicto iſtius intelligatur taxatiua tantum, contra Bar. Lud. Ro. ff. de in li. iur. l. cum furti. nu. 5.

Teſtes duo ſi dicunt, quòd res ualet quinque & non plus, & alii duodecem quid iuris, Francus, de arbi. c. 1. nu. 5. & 6.

Teſtes ſi ſint duo, & unus deponit de quinque, alius de decem, contractus in quinque non probatur Nel. trac. de teſti. nu. 183.

Teſtes in ſumma uariantes, an dicantur ſingulares, Afflict. deciſ. 362. num. 2.

Teſtes quorum unus dicit rem ualere decem, alter quindecim ſunt ſingulares, Berta. uer. teſtium impugna. nu. 67.

Teſtes ſingulares, an probent ſummam redituũ in bonis Pupill. Pa. de Ca. conſ. 301. nu. 8. uol. 1.

Teſtes diuerſimode circa æſtimationes rerum deponentes poſſunt tã quam concordes admitti, Butr. conſ. 52. num. 2.

Teſtis ut ualorem rei probet debet etiam ſe referre ad cõtractus uerba, Cor. conſi. 346. nu. 15. uol. 1.

Teſtium dictum ualet ubi aliquis deponit ꝙ res ualebat decem, & ultra licet non adiiciat, quantum ultra ualebat, ſi fortè interrogati nõ fuerint, & tamẽ propter quatuor uendita fuerit, Barb. c. cum cauſa nu. 6. & 7. de emp. & uend.

Teſtis ſufficit ꝙ deponat ſi res uendita fuit per decem, quæ ualebat uiginti, & plus licet non declaretur illud plus, Soc. in conſ. 73. nume. 2. uol. 2. Fely. ca. cum cauſa, in prin. de teſti.

Teſtis ad ualorem, & æſtimationem iugerum terræ, ut probet debet dicere, quod eſt agricola, & quanto tempore agriculturam exercuerit, quia nouus agricola, non probat, Cor. cõſ. 346. n. 19. uol. 1.

Teſtis unus cum fama nõ probat beneficium excedere taxam in materia obiectiua, licet ſola fama arctet impetrantem probare beneficium eſſe intra taxam ſi adiudicationẽ petat, Bellem.deciſ.471.

Teſtis deponens rem ualere minus decem, nõ negat quin plus ualeat, Ruy.conſ.67, uol.1.nu.7.

Teſtis dicens ꝙ uoce & fama res tanti ualeat non probat, Cor.conſil.146.uol.1.nu.117.

Teſtis deponens de pretio rei quę tãtum ualet, quia de ipſa percipiuntur tot fructus quolibet anno, bonam rationem reddit Iaſ. ff. de legat. primo, l.ſi fundum per fideicom.nu.6.

Teſtes deponentes de ualore, & poſt publicationem atteſtationum fiat articulus, ꝙ res pluris erat, iterũ examinari an posſint, Bertr.par.1.conſi.7.nu.3.

Teſtes qui examinati ſuper ualore dicunt communiter, & plus, quid probẽt, ubi ꝙ nihil operatur, Lu. Rom. ff. de in lit.iur.l.cum furti.nu.7. Bert.uer.teſtes in cauſa appellationis.nu.6.

Probatio quòd talis portio ſit minoris redditus, non concludit quod minus ualeat, Rui.uolu.4.conſil.59.nu.19.

Probatio æſtimationis, uel intereſſe, quando non poteſt aliter fieri, debet iudex certam quantitatem taxare, infra quam pars iuret. Rom. conſil.270.nu.5, Nil.in uer, probatio.§.27.

Venditio.

Teſtis ut uenditionem probet, quæ requiruntur, Alc.conſi.180.nu.7.li.6.

Teſtes deponentes de uenditione, & non de certo pretio, an faciant fidem de ipſa uenditione, Tiraq. de retract.nu.88. Bertran.conſil.13.nu.8.uol.1.

Teſtis deponens de uenditione totius, an tacitè includat medietatẽ altero teſte de medietate deponẽte, & an ſint ſingulares, Affl.deci.72.num.3.

Teſtes ſi deponunt hominem uenditum, uel equum, & non criſpũ, uel equum & non ſtellatum in fronte, cum tamen tales eſſent, an probent, Iaſo. C. unde legi.l.non hoc.num.13.

Verba formalia.

Verba alicuius qualiter per teſtes ſint probanda, Barb.conſ.47.n.3 uol.2.

Violentia.

Teſtes deponentes ſuper uiolentia ſic cõmiſſam fuiſſe uiolentiã, quia uiderunt accuſatum auferre rem de manib. accuſantis, an probent, Iaſ.C. unde legi. l.non hoc.nu.9.

Probatio iuſti timoris, ꝙ talis iudex uel magiſtratus cõſuetus fuit carcerare, uel alia facere, an ſufficiat ſi ſemel tantum probetur talia cõ

mi-

miſiſſe ſibi,uel alteri,Alc. l. de pupillo §. ſi quis ipſi prætori,de op. no. nun. nu. 19. 20. & 23.

Teſtis ꝙ uiolenter fecit non probat, Bertac. in uerbo teſtes depo. nume. 104.

Qualiter probetur uis expulſiua, ſiue fiat per ipſum, ſiue per alium, Bal. conſ. 68. par. 3. nu. 1.

Probare metum in genere non ſuffi cit Vital. tra. clau. pag. 489. nu. 1.

Probatio per unum teſtem de uiſu, & plures de fama ꝓbatur ĩpreſſa uiolenta intentio, Bal. conſi. 162. par. 4. nu. 2.

Probare uim ac metũ interfuiſſe cõtractui, an ut ex eo ſolutum repetatur ſatis ſit, Pul. de cond. ob tur. cau. l. ſi ob turpem l. Iulianus, de cond. indebi. nu. 15.

Probatio incerta in metu, an ualeat, Bal. in l. quæ cauſæ. nu. 15. de his quæ ui metus. cau. fiunt.

Voluntas.

Teſtes ſingulares admittũtur ad probandum præſumptam uoluntatẽ alicuius, Aym. conſi. 73. nu. 33.

Teſtificari de uoluntate ſpõtanea periculoſum eſt, Bar. Cęp. conſil. 2. nu. 14. uid. ſupra in uerbo animus probatur per teſtes.

Teſtis deponens ſuper alterius uolũtate per uerbum æſtimo, probat, Cor. conſ. 204. uol. 1.

Teſtis aliquem uoluntate, & non liberè elegiſſe deponens, nihil probat, Barb. cap. licèt cauſam, num. 35. de probatio.

Vſurarius.

An teſtis ſit idoneus, ſi dicat talẽ eſſe uſurarium, eo quia mutuat ſibi ad uſuras, Bal. conſ. 10. par. 3. nu. 2. & conſi. 468. nu. 6. Cald. rub. de teſti. conſ. 6. nu. 1.

Teſtis deponens aliquem eſſe uſurariũ, quia ab eo recepit mutuò, & ſoluit uſuras, non eſt idoneus teſtis Fulgo. conſ. 134. poſt med. 2. col. Fel. c. ꝑſonas. nu. 2. c. ueniẽs el 1. nu. 22. de teſti. Hippol. conſi. 2. num. 46. & conſil. 29. nume. 26. uol. 1.

Teſtes contra uſurarium in aliis caſibus, an eſſe poſsint illi, cũ quibus uſurarius fecit contractus uſurarios, Alc. conſi. 174. uol. 2.

Teſtes optimè probant contra uſurariũ, quia aſſerunt ſe nolle ex ſua depoſitione poſſe conſequi beneficium recuperationis uſurarum, Rid. li. 2. reſponſ. c. 8. nu. 5.

An uitietur cautio, quãdo teſtes nõ ſunt de Parochia uſurarii, Bal. cõſi. 161. par. 2. nu. 12.

Ad probandum quem manifeſtũ uſurarium duo incumbit probare, Bal. conſi. 459. nu. 2. par. 4.

Teſtibus ſaltem duobus probatur cõtractus uſurarius, ſeu ſimulatus, Cor. conſ. 266. uol. 1.

Probationes leuiores an ſufficiãt in cauſa uſuraria, Fran. de uſur. c. 1. §. & quia nu. 7. Cor. conſi. 23. nu. 4. uol. 3.

Quomodo probatur quem eſſe uſurarium manifeſtum, & q & quot teſtes in hoc ſufficiunt, Bal. conſi. 10. num. 1. par. 3. & conſi. 465. nu. 5. par. 4.

Qualiter probetur quem eſſe uſurarium Bal. conſ. 311. par. 2. n. 1. Bal. conſ. 277. par. 3. nu. 2.

Teſtis ad probãdum uſurariam prauitatem quomodo debet deponere, Bar. conſi. 20. nu. 3.

Teſtes de minore uariantes, an probent uſurarium, & quid in probatione poſſeſsionis ſi de tempore non concordẽt, Iſer. ſuper tertia conſtitutione Neapo. quę incipit uſurariorum. nu. 7. & 8.

Per teſtes ſingulares aliquem uſurarium probatur, Nell. trac. de teſti. nu. 187. Corn. conſi. 34. num. 10. uolum. 2. Hippol. conſi. 109. nu. 8. uolum. 2. Bertac. uerb. teſtium impugna. nu. 76. & uer. teſtes depo. nu. 59.

Probatio quæ fit contra uſurarium poſt mortẽ uſurarij non probat illum uſurarium manifeſtum, Bal. conſi. 459. par. 4. nu. 5.

Teſtes ſingulares non probant factũ ideſt contractum eſſe uſurarium, ſed bene probant contractum ſic cum tali perſona, Nel. tract. de teſti. nu. 219.

An modicitas pretii cum pacto de re uendendo, ſi emptor erat ſolitus fęnerari indicat præſumptionem cõtractus fęneratitij, uel pignoris potiusquã emptionis, & an ſit neceſſe probare ꝙ emptor erat fęnerator tempore contractus, uel potius ſufficit, ꝙ ante uel poſt, uel aliter quandocunque, Bal. conſil. 205. par. 2. nu. 1.

Vulnus ſeu percuſsio.

Teſtis ſi dixerit, ꝙ uidit Titium percutere Gaiũ pluribus uicibus an de tribus percuſsionibus condemnatio fieri debeat, & quid ſi de pluribus dixerit, Barba. c. plerunque. nu. 10. de reſcrip.

An & qualiter ꝓbetur quẽ eſſe mortuum ex uulnere, uel ex alia cauſa uel ex mala cuſtodia, uel mixtim, & eſt pulcrum cõſilium ad inſtruendum iudicem qualiter debeat inquirere ueritatem in talibus occultis, Bald. conſil. 328. par. 2. numero 2.

Teſtis qui deponit ſuꝑ qualitate uulneris, & rationem per uiſum reddit dicens qđ uulnus mortale fuit quia uidit, an probet, Bal. ca. cum cauſam. nu. 40. de teſti.

An ſit & qualiter ꝓbetur uulnus eſſe mortale uel non, Bal. conſ. 338. par. 2. nu. 1.

Teſtis qui dicit uidi talẽ percuti cũ ligno, & cicatrice, uulnus probat, ſed nõ cicatricem, Bal. c. cum cauſam. nu. 29. de teſtib.

Probationes ueræ ſuper uulnere per quos ſciri poſſunt, Iſern. ſuper cõſtit. Neapol. terminum. nu. 19.

Teſtis ſi dicit, talis uix percuſsit talẽ probat, Præpo. c. contracto. nu. 1. de cog. ſpi.

Teſtis probans, ꝙ tempore percuſſionis magiſter docebat diſcipulũ, probat ꝙ animo docendi percuſſit, ut non teneatur ad pœnam, Bar. conſilio, uiſis teſtibus examinatis.

Probatio quod Ttitius fuit percuſſus tribus ulneribus, quomodo procedit, Ang. ſuper maleſ. uer. comparent, uer. 5. quid autem. nu. 53.

Teſtes dicẽtes uidiſſe dictum Titiũ percutere, probat qualitatem Titii ſi in inqſitione fuerit facta mẽtio de ea Berta. uerb. teſtes depo. nu. 141.

Teſtis deponens ꝙ uidit Titium uulneratum, uidetur tamen depoſuiſſe de uno uulnere licèt plura habuerit, nec unius teſtis dictum aliquantulum probat, maximè in criminalibus, Cor. conſ. 192. nu. 7. uolum. 4. & conſi. 212. nume. 2. uolum. 1.

Teſtes ſi producantur ſuper uulnere, ſup quo ſit capitulatum, & deponant uerum eſſe de uulnere, ſed ꝙ fecit ad ſuam defenſionem probat, Iaſ. ff. de iureiu. l. ſi duo patroni. §. Iulianus. nu. 28.

Quomodo ſingulares probentur uaria.

Teſtes an poſſint probare aſcẽſum Regis, Afflic. ca. 1. no. 3. per quos fiat inueſti.

Teſtium receptio ſuper articulis expreſsè non admiſſis ualet in materia beneficiali, & attẽtatorũ, Rot. deciſ. 513. nũ. 1. in antiq.

Teſtis qui dicit, uidi talem bene cantare, an bene probet, Bal. c. cũ cauſam, nu. 53. de teſti.

Teſtes quales idonei ſint ad Cardinalium depoſitionem, Barb. trac. de præſtan. Card. q. 11. nu. 10.

Teſtis ſi dicat uidi ꝙ talis erat clericus, an probet clericatum, Bal. ca. cum cauſam. nn. 3. de teſti.

Teſtis deponens ſimpliciter ꝙ fuit condemnatus in dubio debet intelligi propter abſentiam, Ruy. uol. 4. conſi. 74. nu. 8.

Teſtes ſuper cognitione pſonę, quomodo deponant, Bert. uerb. teſtes depo. nu. 98.

Teſtium depoſitiones ualent etiã ſi de tempore contractus deponant ſecus ſi deponãt & uariẽt, Bertr. par. 2. conſi. 2. nu. 49.

Teſtes intendentes probare ſindici creationẽ ad quod probandũ debent neceſſariò concludere maiorẽ partem decuriorũ hoc feciſſe, itẽ tempus creationis ante cõpromiſſum, & quod ad cõpromittendũ fuerit cõſtitutus, Pau. de Caſt. conſi. 42. nu. 1. uol. 2.

Teſtes ſuper dolo, uel culpa probanda, uel excludenda, quõ deponãt Berta. uerb. teſtes depo. nu. 103.

Teſtes in actione legis aquilię quid dicere debeant, Gofre. in libellis 1. q. de act. l. aquil. nu. 27.

Teſtis unus ſi deponat, ꝙ ego ſum paſſus damnũ in tali cã in 10. alius teſtis, ꝙ in 15. an uideãtur contrarii, Alc. conſ. 64. nu. 7. li. 3.

Teſtes

Teſtes quomodo ꝓbent aliquid datum fuiſſe, Angel. conſi. 127. nu. 1.

Probare datum uel promiſſum ſuffi cit cũ teſtimonii in teſtium repro bationibus, Fulgoſ. C. de teſti. l. ſi quis teſtibus. nu. 3. par. 1.

Teſtis non probat delegationem niſi reddat rationem, Alex. conſi. 173. nu. 7. li. 7.

Teſtis contra delentem inſtrumentum debet deponere, tã de tenore inſtrumenti q̃ de deletione, Flor. l. lege aquilia. col. 1. ad le. aqu. poſt Spec. ti. de cri. falſ. ad fi. uerſ. hoc etiam no.

Teſtes deponentes demonſtrationẽ quõo concludere debeant, Nel. tra. de teſti. nu. 158.

Teſtes duo ſi dicant, ꝙ uiderunt quẽ piã doctorari, quia uiderunt eum cathedrari, an probent, Bald. in proę. decret. uerſicul. Gregorius. nu. 16.

Teſtes, quando de ſtatu eccleſiæ inquiritur, ueritatem meram dicere tenentur, Paul.

Teſtis quomodo reddat cãm ſcientiæ, ꝙ aliquis geſsit ſe tanq̃ emancipatus, & quod publicè reputabatur pro emancipato, Bal. l. ſi cũ pater. numer. 6. C. ſi aduerſ. rem. iud.

Teſtes in actione exemptos quomodo deponere debeant, Goff. in libellis 1. q. de act. emp. nu. 10.

Teſtes qui contra epiſcopũ producuntur quales eſſe debeant, But. c. ueritatis. nu. 9. de dolo & contu. li. 2. par. 1.

Teſtes quot requirũtur ad erroris ꝓbationem, Vital. tra. de clauſula c. reſtat. nu. 2.

Teſtium dicto ſtatur qui probãt aliquem illegitimum, licet uicinię fama contrariorum habeat, Io. An. in nouel. capi. per tuas qui fil. ſint legit.

Teſtes ſingulares non probant impedimentum, Bert. uerb. teſtium impugna. nu. 77.

Teſtis inhabilis ad informationẽ iudicis de fama alicuius accipi põt Staphil. tract. de teſti. nu. 41.

Ad probationem ingennitatis ſoli teſtes non ſufficiunt, niſi inſtrumẽtis & argumentis adiuuẽtur. 4. q. 3. ca. placuit §. item in criminali, poſt med. col. 2.

Teſtes eſſe non poſſunt illi de caſata ad probandum iniuriã uni de illa caſata, Bal. l. 3. col. 2. C. de rap. uirg. Alex. l. lex Cornelia, in prin. ff. de iureiu. Fely. ca. oporteat, de accuſ. col. 2.

Teſtes ſuper inſtrumenti deperditi in nouatione qualiter deponere debeãt ad ualiditatem innouationis But. c. cum olim. nu. 4. de priuil. lib. 5.

Teſtes ſingulares probant aliquem irregularem, licet unus dicat, ꝙ uidit celebrare miſſam, & alius de ueſperis deponat, Nellus tract. de teſti. nu. 18.

An per teſtes probetur licentia datarii Bal. conſi. 74. par. 2. nu. 6.

Teſtes quinque requirũtur in manumiſsione, Berta. uer. teſtes quot & quales

quales.nu.66.

Teſtes deponentes ſingulares actus miſſæ probant miſſam, Abb. cap. licet ex quadam.numero 11.de teſtibus.

Teſtes ad probandum mores qualiter deponant, Zabarel.conſilio 9. num.8.

Teſtes ſi dicant pecuniam numeratam,quid præſumatur Lud. Rom. ff.ſi certum petat.l.cum quid.nume.17.

Teſtes quorum unus dixit,quod uidit pecuniam numerari a Titio, alius uero,quòd uidit numerari a Sempronio,Titio uolente præſente,an ſint contrarii. Ludo. Rom. ff.ſi certum pet. l.ſingularia. nume.39.

Teſtes duo deponunt, ꝙ Titius occidit Seium, duo alii teſtes deponunt ꝙ Sempronius occidit Seium,quid iuris aduertendum, diuerſificât autem in tempore, Bar. bš.cle.2.lectu. proœmii. uer.hoc ſanè.nu.13.

Teſtes qualiter debeât deponere in probando,ꝙ quis geſſit ſe pro patreſam. Pau.de Caſt.l.2.nu.3, C. ſi aduer.rem iudi.

Teſtis dictum qualiter probet de re perempta, ſeu deperdita, cũ hoc priuationem ſignificet, Barto.tractat.de teſtibus.uer.peremptum. num.1.

Te is unus ſi dicat Titium promiſiſſe duos ſolidos, alius teſtis dicat ꝙ promiſit 24.denarios. non probant, quando de uerbis formalib. interrogantur, Soc.iun. conſ.29. nu.22.uol.2.

Teſtis non deponens de qualitatib. fundi non probat, Alc.conſil.54. nu.4.li.6.

Teſtes qui adfuerunt rixæ multum ualent, Bar.conſi.32.num.4.5.& 15.Pariſ.conſi.152.num.1.uol.4.

Teſtis qui dicit ſe uidiſſe quendam ſemimortuum an probet, Bart.c. cum cauſam. nu.28.de teſt.

Teſtium in paritate contraria dicentium plus illis creditur quorũ dicta iuri communi conſonant, Io. Andr.in nouel.c.licet.col.1.circa princip.uer.ſuper,de prob. & ibi Abb.nu.9.Anch.c.auditis.de præſcr.nu.36.Dec.l.furioſum,C.qui teſtam.fac.poſ.nu.20.& cõſ.448. num.11.& 35. & Ruy.conſi.157. num.11.vol.5. Franc.Cur.tract. de teſt.nu.49.& nu 22. Gram.cõſi.13.num.26.in ciui.& deciſ.74. nu.24.Boer.q.23.num.95.par.1. Bero.ca.licet cauſam.num.50.de prob. Mil.uer.teſtis.nu.84. Bert. ver.teſtes,quot & quales. num.3.

Teſtes duo ſi de eo, quod iuri ſpeciali conforme eſt deponant, & alii duo de eo,quòd iuri cõi eſt,omni paritate data teſtes, quibus ius cõmune competit præferuntur, Barba.c.licet cauſam.nu.43.de prob. & c.cum in cauſa.nu 32. de probationib.

Teſtes conformes iuri communi,aut ſtatuario præferuntur aliis, Iaſ.cõſi.137.uol.4.incip.in cauſa & lite uertente coram, &c.

Teſtes quando ſunt omnino hincin de pares, & pro vna parte aliqualis præſumptio eſt pro illa iudicant, Bar.conſi.1.nu.13.Hip.con ſi.51.nu.43.uol.1.Curt.iu.conſi. 131.nu.6.par.2.

Teſtes pręferũtur aliis teſtib.in cau ſa quando teſtes deponunt in fauorem illius cauſæ pro qua eſt la ta ſententia, Fel.c.in noſtra.nu.3. de teſti.

Deponentibus conſonantiora quàm contraria.

Teſti dicenti ꝙ naturæ, & negocio conuenit magis quàm aliis credatur, But.trac.de teſt.nu.14. Ruy. conſi.67.uol.1.nu.6.Franc.Cur. trac.de teſti.num.59.Ay.conſ.2. nu.11.Bertr.par.2.conſ.37.n.12.

Veriſimiliora deponentes.

Teſtes cæteris paribus pręferuntur, quãdo teſtificando uериſimiliora atteſtantur, But.c.licet.nu.46. de probatio. li.2.par.2. Sal.ff.de teſti.l.ob carmen.nu.3.Barb.conſ. 3.col.1. & 3.uolu.3. & conſi.43. col.4.& conſ.64.uol.1. & conſ. 57.nu.10.uol.4. & conſil.45.nu. 1.& conſi.80.nu.4.& conſi.8.nu. 3.uol.4.& c.licet cauſam.nu.46. de probat.Imo.c.licet cauſam.nu me.12.de probat. Aret.l.ſtipulatio. §.eodem.de uer.obli. nu.42. 43.& 44.Ale.conſ.171.num.4.li. 5.Bart.Cep. conſi.3.§.1.nu.22. Corne.conſ.90.nu.38.uolum.2. & conſi.61.num.12.uolum.3.& conſil.123.num.2.uolum.4. con ſil.182.num.22.uolum.2.conſil. 333.nu.42.uol.1.con.261.nu.6. uol.4.Fel.conſi.50.num.27.& c. in noſtra.de teſt.num.1. Chaſſen. conſi.15.nume.25. Dec.conſilio 315.num.8.Curt.iu.conſil.178. nume.4.par.2. Affl. deciſio.361. nu.6. & c.1. §.item ſi uaſallus, de contro. inueſt. primo not.de feu. Ruin.conſil.92.nu.16. uolum.4. conſi.1.uolu.4.nu.16.Pariſ.conſilio 13.num.112. uol.3. Gozad. conſi.8.nu.46. & conſi.79.numero 13. Gramat.conſil.30.nu.6. in ciui.Soc.inn.conſilio 159.numero 14. Berta. uer.teſtium impug. num.94.

Teſtes deponentes ueriſimiliora præferũtur aliis, etiam quod ſint neceſſario plures, Abb.c.cum oporteat. nu.11. de accuſ. & c.cum P. Manconella. nu.13.de accuſ. & l. ob carmen.in fi.de teſtib. Pau.de Caſt.conſi.192.num.4. uolum.2. Hipp.ſing.343. incip.ueriſimilitudo, Calcan.conſi.76.nume.15. Aymo conſi.195.nu.10. & conſi. 6.num.6.

Teſtibus ueriſimiliora deponentib. magis credendum eſt, & ſi negatiue deponerent, Soc.iu. conſilio 183.nu.10.uol.2.

Teſtes ſi omnino contrarii eſſent debent ſtari famæ, quæ proceſſit ex ueriſimiliorib.præſump. Ale.cõſi.

ſi,24.nu.22.li.2.

Teſti non deponēti de tempore, vel dubitatiuè deponenti, magis creditur, cum ueriſimilior videatur deponere propter obliuionem tēporis, quòd de facili contingit, Gram.conſil.66.num.46. in ciui.

Teſtes duo ſi ſunt contrarij in probando memoriam extare, uel non extare, ſtatur in dubio dicentibus ueriſimilia, Lud.Rom. ff. de aqua plu.arcen.l.ſi cui aqua. §.idem habet.num.6.

Teſtis qualiter cognoſcitur ꝙ ueriſimilia depoſuit, Alex.conſi.180. num.14.li.2. Lud.Rom. ff.de recep.arbit.ſuper rub.nu.33.Curt. ſen.conſil.24.nu.2. Franc.Curt. trac.de teſti,nu. 20.Ruy.conſilio 145.uol.5.nu.7.Bar.Cep.conſil. 50.num.4.

Teſtes dicuntur ueriſimiliora deponere, quando melius narrant factum,& ſciunt, Gozad. conſ.13. nu.56.

Teſtibus cōtraria dicentibus iudex ueriſimilia uidere debet, Butri. trac.de teſti.nū.3.to.13.

Teſti dicēti ueriſimiliora iudex poteſt non credere, Barb.conſil.32. nume.3. Aymo par.1.ſect.quarto limitatur. nu.40.tract.de antiqu. tempori.

Affirmantes negantibus.

Teſtib.affirmantib.an magis credatur ꝙ negantib.Bal.c.1.de contē. inter me & do. ſuper feu. numero 3.& conſ. 220.par.1.nu.1. Zabarel.conſi.10.in fi.nume.12. Afflict. deciſ.324.num.9. Curt.ſenior.conſi.72.nu.8. & conſil.23. nu.3.& Berta.par.1. conſi.211.& par.3.conſi.4.nu.4. Milis uer.teſtis,nu.85.

Teſtibus affirmantib. eſt magis credendum quàm negantibus, Alberic.de Roſ.col.3.nu.6.fol.39.ſuper prima infor.Cuma.conſil.77. poſt med.2.col.Barbat.conſi.43. col.4.& conſil.64.colum.3. Alex. conſi.108.nume.2.li. 2.& conſil. 110.num.5.li.1.& conſil.54.nume.6.li.6.& conſi.148.nu.2.lib. 2.& conſi.169.num.12.lib.5.Aret.l.hæredes.nu.3.ff.de teſtibus. Iaſ.uol.4.conſi.137.Hipp.conſi. 27.num.16.uolum.1. Ruy.conſi. 63.nu.2.uolu.4. Pariſ.conſil.88. nu.28.uolum.3. & conſil.113.& 117.uol.3. Bero.ca.ex literis tuis. num.33.de probat. Rebuſ.tra.de deci.q.13.num.98.Berta.uer.teſtium impugna.nu.119.

Teſtibus affirmantibus quare potius credatur, quàm negantibus, Ludou.Roma. ff.ſi ex nox.cau.agat. l.ſi quis cum. §.ſi abſens.numero ſexto.

Teſtibus deponentibus ſuper negatiua coarctata loco & tempore creditur pluſquam affir. Dec. l.in omnib.nu.9.de reg.iur.

Teſti uni affirmanti plus creditur ei quàm duob.negantibus,Bart.l.1. ff.de uen.inſpic.num.6.Franc.de re iud.c.cum ab uno.nu.3.

Teſti uni affirmanti quando magis quàm mille negantibus credatur, Bar. l. hæredes, ff. de teſta. num. 7. Soc. reg. 508.

Teſtibus duobus affirmantib. magis creditur quàm decem negantib. Fulgoſ. conſil. 174. poſt medium. Corn. conſi. 342. nu. 12. uolum. 1. Hipp. conſi. 113. nu. 46. Dec. conſil. 349. nu. 13. & conſilio 534. nu. 13. & 97. uol. 4. nu. 2.

Teſtibus duobus affirmantibus plus creditur quàm centum negantib. niſi in negatiua coarctata, Ab. c. bonę memoriæ. el 1. nume. 13. de elec. Archid. 4. q. 3. c. artaldus. nu. 4. colu. 1. Bertran. par. 1. conſilio 349. nu. 3. & 5. Afflic. deciſ. 324. num. 10.

Teſtibus paucioribus affirmantibus magis credendum eſt quàm multis negatiuè deponentibus, Albe. de Roſ. prima infor. nu. 4. colu. 1. fol. 96. Bellem. c. cõſanguinei. de ſent. & re iudi. nu. 1. Bart. Cepol. conſi. 50. nu. 3. Corn. conſi. 232. uolum. 2. Dec. l. in omnib. cauſis, nu. 9. de reg. iu. Rui. conſ. 12. uolum. 5. Bertran. par. 3. conſi. 389. nu. 3. Soc. iun. conſ. 146. num. 38. & conſi. 88. nu. 20. uol. ſecundo, & conſi. 183. num. 4. uolum. 2. & num. 14.

Teſtibus duobus affirmantib. quando magis ſit credendum quã mille negantib. Bar. l. diem præferre. §. ſi plures. nu. 3. & conſi. 111. nume. 2. Nellus tract. de teſti. nume. 184. num. 13. Franc. Curt. tract. de teſt. num. 7. & num. 54. & 55. Butr. in tract. de teſti. nu. 63. tomo 13. Imo. de teſt. & atteſta. ca. cum in tua. num. 3. & Abb. cap. cum in tua. num. 2. de teſt. Lud. Roma. ff. de uer. obli. l. in ſtipulatione, nu. 48. & 49. & ff. de recep. arbit. ſuper rub. num. 34. Barba. cap. propoſuiſti. nu. 12. de probat. Iaſ. ff. de iuſ. & iur. l. ut uim. nume. 6. & ff. de iur. iur. ſuper rubr. nume. 8. Rip. tract. de peſt. rubri. de cauſ. poſ. & proprie. c. cum eccleſia Sutriua, Calcan. conſil. 42. numero 6. Grama. conſilio 12. numero 10. in ciuil.

Teſtibus tribus, uel quatuor affirmantibus magis creditur quàm mille negantibus, Paul. de Ca. conſil. 94. nu. 2. uol. 1.

Teſtibus negatiue pro reo deponentibus, an potius credendum ſit quàm pro actore affirmatiuè deponentibus, Curt. iun. conſil. 17. num. 5. par. 2.

Teſtes negantes in delictis pręferuntur affirmantibus, Barba. conſ. 12. nu. 3. uol. 2. Io. And. in nou. c. bonæ memoriæ. col. 3. circa princip. uerſ. item ratio ſcientiæ. de elect. Hipp. conſi. 2. num. 12. uol. 1. & conſi. 51. nu. 13.

Teſtibus negantibus magis creditur quàm totidem affirmantib. quando ſumus in criminalibus in aliis uero regulariter eſt ſecus, niſi negatiua eſſet coarctata, Seyſel. in l. ut uim. ff. de iuſ. & iu. num. 118. in repet.

Te-

Teſtibus duobus deponentibus affirmatiuè de delicto, & ſic de infamia magis credendum eſt quãdo pluribus generalib. deponẽtib. de bona fama, Soc. iun. conſ. 88. nu. 15. uol. 2.

In purgatione tãtum ualet probatio affirmatiua, quantum negatiua, Bal. conſ. 259. nu. 2. uol. 1.

Teſtibus duobus affirmantibus ſpolium magis creditur q̃ centum affirmantibus ſpontaneam traditionem, Rip. de acq. poſ. §. nihil commune. nu. 23.

Teſtes negantes pferuntur affirmantibus, quando deponunt etiam ſuper affirmatiua, Ruy. conſ. 9. uolu. 2. nu. 12.

Teſtes deponentes memoriam extare præferuntur his qui deponunt memoriam non extare, Fran. ca. 1. nu. 17. de præſcr. Balb. de præſcri. par. 3. q. 6. nu. 27.

Teſti perito plus creditur etiã ſi negatiuè loquatur, Nell. tract. de teſti. nu. 20.

Pro inſtrumento, quàm contra inſtrumentum.

Teſtes deponentes pro inſtrumento, an præferantur teſtibus deponen. contra inſtrumentum, Barb. conſ. 3. col. 1. & 3. uol. 3.

Teſtes ſi contrarii adinuicem fuerũt teſtibus pro inſtrumento deponẽtibus credi non debet, Barb. ca. 3. loco. nu. 27. de prob. Cor. conſil. 261. nu. 13. uolu. 4. & conſil. 232. nu. 1. uol. 1. & conſil. 219. nu. 3. uol. 1. Pariſ. conſi. 88. nu. 20. uolum. 3.

Teſtibus duobus ſtantibus pro inſtrumẽto plus creditur quàm pluribus contradicentibus, Alex. conſi. 73. nu. 1. lib. 1. & conſi. 72. uolum. 1. But. cap. cum lo. de fid. inſtrum.

Teſtibus impugnantibus magis creditur quã adiuuantibus inſtrumẽtum, ſi impugnantes numero excedant. Item magis creditur affirmantibus, licet paucioribus quã negantibus, Ruy. conſ. 144. uolu. 4. nu. 2.

Pro dote, uel matrimonio deponentibus.

Teſtes quãdo diſcordant teſtib. pro dote iudex adherere debet, Bald. nouel. tract. de dot. par. 9. priuile. 3. nu. 3. tom. 9. Ludou. Rom. cõſi. 157. nu. 1. Io. Baptiſta de San. Blaſ. trcta. de priuileg. dotal. centur. 3. numer. 36. tom. 10. ff. ſoluto matrimonio l. dotis cauſa, numero 12.

Teſtes deponentes ſuper matrimonio contracto, uel contrahendo ſi ſint æquales, pro quo ſententia matrimonii ferenda, Butr. c. in noſtra. num. 10. de teſti. lib. 2. parte 2. Ruyn. conſi. 130. nu. 2. uolum. 4.

Pro reo, quàm pro actore depo nentibus.

Teſtes in numero & dignitate pares ſi ſunt ſnīa pro reo fertur, Butri. tra. de teſt. nu. 57. Imo. de teſti. & atteſta. c. in noſtra. nu. 6. Lud. Ro. conſi. 186. num. 2. Bart. Cęp. con-ſi. 60. nu. 2. Iſer. c. j. §. ſi inter. nu. 7. lib. 3. tit. de prohi. alie. per Fed. Sexſel. l. ut uim ſt. de iuſti. & iur. num. 119. Grama. conſil. 30. nu. 2. in ciui.

Teſtes ſi reperiuntur contrarij ſup aliquo maleficio ſtatur illis, q. de ponunt pro reo, licèt alii ſint magis idonei, Abb. c. cum P. Manco-nella. nu. 13. de accuſ. & c. ad noſtram. nu. 5. de prob. Hipp. conſil. 65. nu. 46. uol. 1.

Teſtes actoris ſi contradicunt cũ teſtibus rei, creditur illis qui uerißimiliora deponunt, & illi dicuntur uerißimiliora depõnere, qui cõſonant ſe cum iure communi, Affli. c. 1. §. ſi uerò caſtaldi. de feu.

Teſtibus negantibus magis creditur q̃ affirmantibus ſi ſtent pro reo, Fel. c. 3. de prob. nu. 7.

Teſtes ſi sũt pares numero ſtatur negantibus in fauorẽ rei, Probat. in Io. Monac. c. præſentium. nu. 10. de teſti.

Teſtis à reo ꝓductus equiualet uni ex teſtibus ab actore productis, Alb. de Roſ. l. temporibus. n. 4. ff. de uentr. inſpic.

De antiquiori poſſeſsione quã de recentiori.

Teſtes ſi pondere, numero & mẽſura pares fuerint, illi præferuntur, qui antiqorem poſſeſsionẽ probauerint, Barb. c. licet cãm. num. 53. de probatio. Tho. Gra. conſi. 113. in ciuil. nu. 2. Bal. conſil. 445. nu. 11. uol. 5.

Teſtes probantes, ꝙ aliquis fundum arauerit, an teſtibus probantibus ꝙ alium fructus colligerit, potiores ſint, Barb. ca. licèt cauſam. nu. 55. de prob.

Teſtes de poſſeſsione titulata præferũtur teſtibus de poſſeſsione ſimplici, Bertac. uerbo teſtium impugna. nu. 121.

Teſtibus de ſana mente potiuſquã de furore deponẽtibus.

Teſtibus deponentibus de ſana mente magis creditur q̃ deponentibus de infamia, Dec. conſ. 448. nu. 10. Iaſ. conſi. 2. uol. 1. & uolu. 2. cõſi. 178. incip. in cauſa matrimoniali Dominæ Angelinæ &c. Pariſ. conſi. 88. nu. 22. uol. 3. Soc. iun. cõſil. 133. nu. 15. uol. 2. Cor. conſ. 261. uol. 4. nu. 20.

Teſtibus duobus in ſana mẽte deponentibus plus creditur quã mille de inſania, Boer. q. 23. nu. 91.

Teſtibus de ſana mẽte deponẽtibus magis creditur, niſi quem furioſum fuiſſe ꝓbetur, Dec. l. furioſũ

C. qui

C.qui teſta.fac.poſ.nu.22.

Solutio annuæ pẽſionis, an ſit proba ta per duos teſtes, ꝙ Dominus di xit ſum contentus,Bal.conſi.220. par.1.nu.1.

Teſtes quinque requiruntur ad pro bandum,ꝙ emphiteuta ſoluit canonem,Sal.l.2.q.8.in fi.C.de iur. emph.& l.teſtium.C.de teſti.

Teſtes q habent ꝓbare aliquid fuiſ ſe ſpontefactũ, & non coactè, an teneantur,& quam cãm ſcientiæ. Abb.c.ſuper hoc.nu.28.& 29. de renun.

Teſtes habentes probare ſurreptionem gratiæ propter iniuſtã poſſeſ ſionẽ impetrantis oportet ꝙ percurant ad tempus gratiæ, Bellem. deciſio 494.

Teſtis ꝓbat ſubſtãtialia,licèt de aliis non recordetur,Bal.l.2.ad fi. C. de don.an.nup.

Teſtium depoſitiones, quæ nõ ſe re ferunt ad tempus uenditionis rei uenditæ,ſed ad tempus ſuarũ depoſitionum,non concludunt,Bertran.par.1.conſi.12.nu.8.

Teſtis deponens de uino,licèt deponat de guſtu, aut colore dum tñ deponat de odore, depoſitio, ualet,Vital.cle.1.nu.484.de ſenten. excom.

Teſtis etiam unicus probat uirtutẽ alicuius,ſi aliàs eſt idoneus, Bald. c.1.§.porrò. colu. 3. quæ ſit cau. be.ami.

Teſtes deponentes ſuper uita,& mo ribus alicuius dicant illum cognoſcere, aliàs non admittitur eorum dictum,an autem ſufficiat cognouiſſe de futuro,Abb.c.cum P.nu. 2.& 5.de purg.can.

Teſtium dicta qualiter interpretentur.

Teſtium uerba in dubio intelligenda ſunt ſecundum cõem uſum loquendi,Lud.Ro.ff.de uer.obli.l. qui ante.nu.5.& l.ſciendũ eſt nu. 8.& conſi.301.nu.15. Zaba. con ſi.101.& 104.& in fi.nu.6.Barb.c. in præſentia.nu.4.de probatio.& c.tertio loco.num.45. de probat. Fely.c.cum tu, de teſtib.nu.19.& conſ.2.nu.36.Iaſ. ff.de nou.ope. nunc.l.1.num.6. Pariſ.conſ.138. nu.19.uol.4.Ber.uerb.teſtium ap pell.num.8.

Teſtium uerba in dubio interpretantur contra producentem,Rota de ciſ.194.in antiq.

Teſtium depoſitio ſecundum populi intelligentiam,non autem iuriſperitorum ſubtilitatem eſt intelligenda,Ludo.Roma. conſil.490. nu.12. & ff.de nou.oper.nunci.l. hoc edicto. nu.11. Fely.conſ.22. nu.37.Milis.uerb.teſtis.nu.1.

Teſtis deponens ſimpliciter, quòd quis fuit condemnatus, debet intelligi propter abſentiam, Ruyn. conſ.34.nu.8. uol.4.

Teſtes communiter ſunt perſonæ idiotæ, nec uocabulis propriam interpretationẽ dare poſſunt,nec dare ſciunt,Tindar.trac. de teſtibu. nu.6.

In

In teſtibus iuris peritis ignorantiæ ratio ceſſat, Tindar.tra.de teſti.c. 6.nu.3.

Teſtis dictum loquentis impropriè tolleratur, ſecus ſi loqtur impropriiſsime, Bal in rubr.C. ſi ex fal. inſtru.nu.10.

Teſtimonium nullum maius eſt noſtræ mentis quàm qualitas inſpecta uerborum, Iaſ.C.de li. præte. uel exhæred.l.ſi quis filium.nu.4. Afflic.tract.de iur.prothomiſ. §. niſi nu.6.tom.16.Soc.Iun.conſil. 160.nu.6.& cõſ.180.nn.59.uol. 2.Prob.in Io.mon. c. in generali. nu.22.de reg.iur.Bertran.part.3. conſi.14.nu.1.& part.3.conſil.2. nu.15.

Teſtium dicta dubia, vel obſcura cõtra producentem interpretantur. Io.And.in nouel.c. dudum eccleſia.col.1.circa med.uer.item quia de ele.Alc.conſ.136.nu.8.li. 1.& conſi.122.nu.5.lib.4 & conſi.14. nu.6.lib.5.& conſi.108.nu.7. li. 2.Cor.conſi.299.nu.3. uol. 2. & conſ.31.n.13.uol. 2.& conſ.105. nu.7.uol.3.& conſ.163.nu. ulti. uol.1.& conſi.301.nu.6. uolu. 3. Soc.Iun.conſi.274.nu.3.uolu.2. Cor.conſ.238.nu.5.uolu.4.Gra. conſi.65.nu.9.in ciuil.Bero. c.1. de appel.nu. 55. Tiraquel. de retract.nu.4.& 285.Bertac.uerbo. teſtes depon.nu.71.Corn. conſil. 266.nu.2.uol.1. Afflic.deciſ.120. num.3.

Teſtis dictum ambiguum etiã quod poteſt diuerſimodè ca. reiicitur, Gomeſ.c.ſi uerò, de iu.in 6. n. 5.

Teſtium dicta interpretantur cõtra producentem, uel eũ, qui uult eis uti.Corn.conſil.216.nu.6.uol.3. Ale.conſ.82.nu.4.uol.1.

Teſtis uerbũ dubium eſt, quod multipliciter intelligi poteſt, Tindar. tra.de teſti.nu.1.

Teſtiũ uerba ciuiliter intelligenda ſunt Tindar.tra. de teſti.nu.6.Ludo.Ro.conſ.310.nu.1. & conſil. 490.nu.1.

Teſtes intelliguntur deponere ſuper capitulo, & ſe referre ad capitulũ l.ſi defenſor §.1.& ibi Dec.de interrog.Bal.conſi.54.par. 1.nu.6. Ale.conſi.88.nu.26.li.5. l.ſi defenſori.§.1.ff.de interro.act. Bal. conſi.10.part. 5.nu.3.Gra.uoto. 26.nu.2.& conſ.58.nu.1.in ciui. Alb.de Roſ.ff.de pęnis l.ſi preſes nu.4.

Teſtis deponens ſimpliciter, deponere ad tempus, de quo in articulo ſe referre intelligitur, Frã.Balb.tra. de præſ.l.Celſus par.4.nu. 18.to. 16.Dec.conſ.272.nu.7.

Teſtis præſumitur deponere de contentis in capitulis in repe. Seyſel. l.Celſus ff.de uſuc.nu.58.

Teſtiũ relatione ad capitula omnia ſpecificata uidentur, Dec.conſil. 445.nu.5.

Probatio ſeu dictum teſtis habet de neceſsitate ad articulũ, & petitionẽ partis relationem, Seyſel.l.ſcire debemus ff.de uerb.obl. nu.9.

Teſtes obſcuri declarantur per articulũ, uel confeſsionẽ partis aduer

ſæ

ſæ, Abb.cap.cum Io.de fi. inſtrumentorum.

Teſtium dicta ſint ſtricti iuris, Tiraquel.de retrac.nu.185.nu.3.

Teſtium dicta in partem benigniorem interpretanda ſunt, de teſti. c.cum tu.col.4. Franc.Bal.tract. de præſ.num.14.

Teſtium dicta non ſunt calumnianda Cor.conſi.266.nu.3.uol.1.& conſi.41.nu.20.uolum.2. & conſil.172.num.17.uolum.2.& conſil.28.num.12.uol.4 Aret.l.mutuum damus. ff.de rebus credito. num.22.Bartol.l.ſecunda. C. de tempo.appell.

Teſtium dicta interpretanda, & non cauillanda ſunt, Franc.Bal.tract. de præſ.num 20.Gram.conſ.50. num.38.& 39.in ciui. & conſ.39 num.2.in ciui. & conſil.36.num. 5.in ciui.

Teſtium dicta ſunt potius adiuuanda quàm cauillanda, Angel.l.2.ff. de iuriſd.om.iud.Ana.conſil.52. num.5.Ale.conſi.5.nu.12.lib.1. & conſi.45.num.35.li.4. & conſi.101.nu.21.li.7. Corne. conſilio 148.uolum.3.num.4. & conſilio 398.uolum.1.& conſil.21.nu.15 uolum.1.& conſil.283.nu.7.uolum.3. Seyſel.l.Celſus. ff.de uſu cap.num.59.in repetitio. Decius conſi.100.nu.2. Hippolit.ſingu. 418.incip.dicta teſtium, Pariſ.cõſi.87.nu.41.uol.3. & conſil. 138. num.17.uol.4.Ripa. ff. ſi certum peta.li.1.num.52. Prob.in Ioan. Mo.cap.preſentium.numero 30. de teſti. Caſſad.deciſ.3.de prob. num.5.

Teſtis dictum in dubio ſuppleri debet quantum fieri poteſt, Dec.cõſi.272.nu.2.Soc.conſi.100.num. 29.uol.2.

Teſtium dicta ſunt iuuanda non calumnianda, Decius conſilio 41. num.5.

Teſtes ſaluandi, Zaſ.l.ſi ſe non obtuli.5.ſi ex conuentione.ff.de re iudi.num.3.

Teſtium dicta ſunt diuiſione iuuanda, Angel.ff.de pet.hęr. l.item uidendum.nu.2.par.1.

Teſtium dicta limitanda, & ſaluanda non calumianda ſunt, Franci. Cur. trac.de teſti.nu.113.

Teſtes quando ſunt ſuſpecti eius dicta diligenter perſcrutari, & cauillari debent, Dec.conſilio 448. num.30.

Teſtis uerba indefinita uniuerſali non æquipollent, Soc.l.cum quidam, ſi certum pet.nu.4.Dec.l.cõtractus.de reg.iu.nu.20.Hipp.ſingu.171.adde Innocentium. c.auditis. colum.fina. & ibi omnes de præſcript. & ibi per Fely. nu.38. ubi limitat hanc regulam, Alexã. conſil.110.nu.2.lib.1.& conſilio 108. colum.penult.li.2. Corn.cõſil.103.li.1.Iaſ.conſi 92.col.2.li. 3.Cur.conſi.17.colum.fi.Gofre. conſi.23.nu.9.

Teſtes deponentes, ꝙ illi de tali caſata illud fecerunt, non intelligitur de omnibus de illa caſata, cũ talia uerba uidelicet illi de illa caſata

ta poſſunt de ipſa in duobus verificari, Gram.uoto 26.nu.5. & 9.

Teſtis qui omne dicit,nihil excipit, tamen quandoque deponit ſuper generibus ſingulorum non ſuper ſingulis generum, Innoc. ca.licet de probat.

Teſtis dictum dicens omnes aliquid dicere, intelligitur omnes, ſ. de hoc loquentes,Bart.l.1.§.nunciatio.ff.de no.ope.nun.nu.23.

Teſtium uerba interpretantur,vt ſonant in factum,potiuſquam in ius Soc.conſi.146,nu.1.uol.1.& conſi.158.nu.25.uolum.2. Roch.de Cur.tract.de conſue. nume.619. Prob.in Io.Mona.c.præſentium. num 33.de teſti.

Teſtis tantum probat, quantum dicit Affl. c.1.in princ.de controu. inueſt.

Teſtis uerba proprie intelliguntur, Socin.l.ſed & illo.§.ſed circa, de reb.dub.nu.3.

In teſtium depoſitione quando uerba attendenda ſint,Fran.Cur.tra. de teſti.nu.25.

In teſtium dictis qualiter interpretatio ſumenda ſit, Alb.de Roſ.tra. de teſti.par.1.nu.11.to.13. Bald. conſi.214.par.2.nu.3.

Teſtis de iure communi deponens, quomodo intelligatur, Iaſo.l.ius ciuile. ff.de leg.nu.5.

Teſtium dicta intelligi debent in ſubiectam materiam, Gram.conſil. 39.nu.24.in ciuil.

Teſtis dictũ, ad quod principaliter tendit & dirigitur,inſpiciendum eſt, Soc.iu.conſi.100.nu.17.

Teſtis dictum generale reſtringitur ſecundum rationem, Soc.iu. conſil.43.in caſu reſtitutionis, uol.1. Pariſ.conſil.88. numero 61. uolum.3.

Teſtium uerba actum perfectum, & ad dependendum denotant,Alb. de Roſ.1.informa. num.3.fol.9. colum.1.

Teſtes quomodo dicant probare in correlariis,Bald.l.data opera.nu. 38.qui acc.non poſ.

Teſtis quãdo dicit unum, ex aliquo aliquid ſequitur, ſuper utroq. uidetur depoſuiſſe, Bal.l.data opera. C.qui acc.non poſ.nume. 50. Gram.conſi.39.nu.8.in ciuil.

Appellatione partis cõtinetur dimidia etiam in teſte, Bald. conſil.5. par.1.nu.9.Ay.conſ.61.nu.4.

Teſtis dicens ſuper tertio articulo dico, ut prædixi in priori articulo, intelligitur de priori in ordine, Angel.auth.ut li.ma. & aui.§. quia uerò, el 2.col.8.

Teſtis unius dictum per dictum alterius teſtis declaratur, Prob.in Io. Mo.c.1.n.19.de teſti. Ant.de Bu. conſi.45.col.3.circa prin. Socin. iun.conſi.69.nu.16. uol.1.

Teſtis unus quando ſuppleat alium, Bal.l.bonorum. C.de bon.poſ.ſecun.tab.nu.5.

Teſtium dicta ſunt interpretanda in meliorem partem,Bertac.uer.teſtium impugna.nu.10.

Teſtis dictũ neſciẽs mẽdax intelligi debet,Soc.conſ.73.nu.10.uol.2.

Teſtium uerba ſic debent interpretari ne repugnantiam contineant, Soc.iun.conſ.125.nu.18.

Teſtium dicta ſunt interpretanda ne ſint captioſa, Ang.l.ex militari de teſt.mil.Alexan.l.inter ſtipulantē §.1.de uerb. oblig. Fely.c.cum tu de teſti.col.5.

Teſtis dictum ut ſaluetur, ſufficit aliquid eſſe uerum, uel nō eſſe implicitum, Butr.in recollectis capit.ſi quando de reſcrip.Gramat.uoto.nume.10.

Teſtium dicta debēt impropriari, & latè intelligi, ut ſuſtineantur, Grama.conſ.50.nu.42.& in 1.conſtitutione §. quibus.

Teſtis relatio facta ad inſtrumentū quomodo debeat intelligi, Alexā. conſ.56.nu.8.lib.2. & conſ.122. num.2.lib.2.

Teſtium dicta poſſunt ſaluari ꝑ multiplicationē actus eiuſdem nominis, Butr.c.3.nu.12.de conſtitutio lib.1.par.1.

Teſtis interpretandi ad euitandū ꝑiurium, & ut probent, & loquanē de diuerſis temporibus, Ruy.conſil.130.uol.4.nu.6.

Teſtis ſic intelligendus eſt, ut falſitatem nō incurrat, Imola.conſ.101. nume.1.

De teſte ad accuſatorem in criminalibus affirmatiuè, haud negatiuè arguitur è contra uerò de accuſatore ad teſtem negatiuè, Bero.c.1. de accuſa.num.25.

Teſtium dicta, & eorum rationes nō recipiunt interpretationē extraneam, Iaſ.ff.ſol.mat.l.2.§. uoluntatem. num.22.

Teſtis ſi dicat aliquod uerbum ambiguum, uel obſcurum ad alicuius poſtulationē, tale uerbum per iudicem, uel teſtem interpretabitur Butr. tract. de teſtibus & atteſta. num. 10.

Teſtis interrogatus ſuper plurib.poſitionib.ſe dicat ſe nihil ſcire, niſi ſuꝑ paucis interrogatus de fama, ſi dicat de his eſſe famā publicam qualiter hoc dictum fama publica ſit reſtringendum, Spec.tit.de notoriis, crim.§.3.nu.3.nu.6.Ange. C.de accuſa.l.ea quidem.num.53 Fely.cap.eum cauſam in princ. de teſti.l.1.de minore §.plurium.nume.48.de ff. quæſtio.

Teſtis ſi in dicto expreſſit certū tēpus, & locū, & in ratione dicti poſtea ſimpliciter loquitur intelligitur ſe referre ad tempus & locum priora, Fely.cap.cum tu.colum.5. de teſti.

Teſtis examinatus ſuꝑ intētione ambigua, ſi illā probet ambiguè, Bar. l.ſi q nis intētione.nu.1.ff.de iudi.

Teſtes ſi contra pręlatū depoſuerint quòd ſub annuo cenſu eccleſiaſtico conceſſerit de temporalib. intelligitur, Barba.ca. ſuper liiteras. num.97.

An dictum teſtis referat totum tempus ad partem temporis, & an probet, Bal.conſ.314.par.2. nu.2.

De uno quoq. minus eſt dubitandū, ubi prior qualis fuerit teſtimoniū reddit 61.diſt.c. miramur. col.3.

Iii Teſti-

Teſtimonium uniuſcuiuſq. rei ſumitur ex ſignis, Butr. c. in quandam. nu. 2. de celebr. miſſ. & ibi Anch. num. 1.

Teſtium dicta, an & quãdo cõiungantur, ut probent.

Teſtes deponentes de ueritate facti alii de confeſsione, an coniungantur ad plenã probationem, Aym. conſil. 73. num. 34.

Teſtis de ueritate, & alius de confeſſione, non iunguntur, Alex. conſi. 180. nu. 10. lib. 6. Corn. conſi. 113. num. 4. uol. 2. & conſ. 100. num. 9. uolum. 2.

Teſtis unus cum cõfeſsione abſente parte probat plenè, Bar. l. admonẽdi. col. 10. de iureiurand. Abb. cap. cum dilectus. num. 6. & 15. de ſucceſſ. ab inteſt. Dec. conſ. 593. nu. 6. Iaſ. ff. de iureiuran. l. admonẽdi nu. 200. in repeti. Pariſ. conſ. 57. nu. 25. uol. 1. Bertac. uerb. teſtes. depo. num. 78.

Teſtis unus ſi de ueritate, & alius de confeſsione deponat ad inuicẽ, & iuramẽtum deferatur, patrocinãtur, Barb. c. accedens el 2. nu. 35. ut lit. non conteſt.

Teſtimoniũ de auditu ſolo, uel unà cum fama, an probent, Bellem. c. teſtes. nu. 53. q. 9. Hippo. l. de minore §. plurimum. nu. 87.

Teſtes duo quando requiruntur pro fama partis confeſsio non ſufficit, Iaſon. ff. de lega. 1. l. nemo poteſt. nume. 15.

Teſtis unus an probet ſemiplenè, & qd de confeſsione ſimplici incidẽter facta propter aliud, Aymo par. 1. ſec. propoſitum noſtrum. nu. 31.

Teſtis unus de fama, an probet, Bellem. c. ſuper nobis de teſt. & atteſta. nu. 1. & 2. & 3. Butr. c. preterea. nu. 8. de teſti. lib. 2. par. 2. Iaſ. ff. de iureiurand. l. admonendi. nu. 212. in repe. Feder. Schen. trac. de teſti. nu. 66. tom. 13.

Teſtis unius dictũ cum fama, quòd faciat ſemiplenam probationem, Bar. l. 1. §. idẽ Cornelio ff. de queſtio. num. 4.

Teſtes coniunguntur, quando unus ꝓbat de ueritate, & duo de fama Alex. conſ. 11. uol. 3. & 28. uol. 4. Corn. conſ. 89. nu. 20. uol. 2. Calcan. conſ. 9. nu. 16. Afflic. c. 1. in princip. de contro. inueſti. Bertac. uerb. teſtes deponen. n. 80. Afflic. c. 1. in princ. de contro. inueſt.

Teſtis unicus cum fama ſufficit in ciuili cauſa, Imol. in conſ. 92. num. 1. Iaſ. ff. de lib. & poſth. l. gallus §. ille caſus. num. 6. Affli. deciſ. 337. nume. 4.

Teſtis unus cum fama probat in poſſeſſorio, Bertac. uerb. teſtes quot & quales. num. 16.

Teſtis unus de uiſu deponẽs cum fama, & aliis adminiculis certis ſufficientem ingerit probationẽ in factis antiquis, & delictis occultè commiſsis, Franc. Brun. tracta. de indi. & tortu. q. 4. par. 1. nu. 2.

Teſtis unus deponens de ueritate, & idem cum alio de fama, quãdo inducatur

ducatur probatio, Soc. l. gallus. §. ſi. nu. 4. ff. de li. & poſth. Seyſell. l. gallus. §. ille caſus. ff. de li. & poſthu. nu. 13.

Teſtis de uiſu deponens adminiculatur alteri de fama deponēti, Bal. l. 1. C. de cond. inſt.

Teſtimonium de auditu coniunctū cum fama maximè eorum qui per niſum explicare non poſſunt, Calcan. conſi. 116. nu. 8.

Teſtis unus de ueritate duo de fama cum aliis coniecturis in cauſa criminali concludenter probat, Soc. iu. conſi. 35. nu. 35. uol. 2.

Teſtium fides confirmat inſtrumenta, & præſumptiones, Spec. de diſputa. & alleg. §. nunc uidendum uer. ſed & ſi.

Teſtis unicus cum ſcriptura priuata cum iuramento, an probet, Specu. de iuſtru. edi. §. nunc dicendū Bar. & doct. l. admonendi, ff. de iureiur. colum. 3. Fulg. C. de proba. l. rationes. nu. 2. Pariſ. conſi. 182. nu. 19. uol. 4.

Teſtis unius dictnm ſuppletur & trahitur ad dictum alterius, etiā quo ad probationem eliciendam ex dictis teſtium, Ang. ff. de legi. & ſenat. conſul. l. in ambiguo. num. 2. par. 1. Soc. iu. conſil. 73. nu. 11. uolum. 2.

Teſtis unus ſuffragatur alteri, & alter alteri ſuper probanda qualitate adminiculatiua, Hipp. conſi. 1. nu. 61. uolu. 1.

Teſtis unius dictū integri cum aliis indiciis, an faciat plenam probationem, Bar. l. 1. §. idem Cornelio ff. de quæſt. nu. 3. Hipp. conſi. 116. nu. 13. uol. 2. & l. 1. §. idem Cornelio. num. 2. ff. de quæſt.

Teſtis vnicus cum indiciis plene probat, Bar. l. 1. §. idem Cornelio, uer ſi. ult. uides. ff. de quæſ. Soc. iu. cō ſi. 61. nu. 8. Berta. uer. teſtes quot, & quales. nu. 38.

Teſtium dicta ſupplētur ex præſumptionib. iuris quæ ſunt pro eis, & dictum unius teſtis ſuppletur ex aliis præſumptionib. ad plenam probationem, Ay. conſi. 6. nu. 66.

Teſtes coadiuuantes inſtrumentum debent eſſe ſufficientes numero & conteſtes, Pariſ. conſi. 152. nume. 24. uol. 4.

Teſtes an poſſint examinari ſuper approbatione ſcripturę, ſi producitur ſcriptura priuata ſine ſubſcriptione teſtium facta concluſione, proteſtatione ſalua productione ſcripturarum, Affl. c. 1. ſi de inueſti. inter do. & uaſal. lis or. gl. ſi.

Teſtes ſi ſunt plures ſingulares, uel plures præſumptiones aut coniecturæ an ex illis integra, & perfecta probatio fieri poſsit, & quę ad hoc requirantur, Ale. conſi. 21. nume. 1. lib. 4.

Vna ſcriptura ſupplet pro alia, & ex coniunctiune teſtium, ſeu inſtrumentorum reſultat probatio, Bal. conſ. 402. par. 3. nu. 2.

Teſtis unus cum iuramento partis ſufficienter non probat fundamētū iuriſdictionis, Barb. c. cæterum nume. 14. de iudi. & cap. prudentiam.

tiam.num.10. de off.deleg.

Teſtes coniugi non poſſunt, quando dictum vnius elidit dictum alterius, Ay.conſi.9. nu.15.

Teſtem unum pluribus contradicẽte non nocere, Bellem. c.ſi teſtes. nu.24.q.1. & 3.

Teſtes duo ſufficiunt, ut atteſtentur de tempore ſtudii, Rebuſ.trac.de nomin.in concor.

Teſtes duo quando non ſufficiunt, & quandoque ſufficit unus, Alb. de Roſ. C.de teſtib.l.iuſiurand. num.13.

Teſtes aliquando iunguntur ut probent, & ſeparata iunguntur ut faciant plenam probationem, quod qualiter procedat, uide Hip.conſi.20.nu.49.uol.1.Pariſ.conſ.152 nu.23.uol.3.

Teſtes ſingulares de duab. confeſſionib. parte præſente non iũguntur, Alex.conſil.68.numero 8.libro 3.

Teſtium quando iunguntur plures probationes imperfectæ ad faciẽdam plenam, Milis uerbo teſtis. num.100.

Teſtis vnicus cum iuramento, an & quando probet, Bertac.uer.teſtes quot & quales.nu.55.& 56.

Teſtis unus nõ plus iudicem mouere debet quàm actoris iuramentũ. Caccialu.trac.de debit.ſuſpec.& fugit. q.6.nu.10.to.16.

Teſtes quot, & quomodo deponãt, ut iuramentum in ſupplementũm Spec.§.ſanè. de iureiur.num.75. & ſeq.

Teſtis dictum ubi nihil probat rõne talis teſtificationis non debet deferri iuramentum in defectum probationis, Lud.Rom.ff.de no. ope.nun.l.hoc edicto, nu.22.

Teſtis unus de uiſu, an inducat ſemiplenam probationem, & poſſit iudex deferre iuramẽtum in ſupplementum, Affl.c.1.§.ſacramentũ. de conſue.rec.feu.

Teſtes dimidiatos ſecundum numerum actui probando a lege præfinitum imperfectè probare, ut ex duob.unus ex quatuor duo. Spec. §.ſane.de iureiur.nu.76.

Teſtis duo, an faciant ſemiplenam probationẽ, ita ut deueniatur ad ſacramentum, quando quinque teſtes requiruntur, Ang. C.de reb. cre.l.bonæ fidei. nu.8.

Teſtis ſi non legitimè examinetur non facit ut iuramentum deferatur, Alua.rub.de conſue.rec.feu. §.ſacramentum. nu.6.

Teſtes duo qñ requiruntur ꝓ forma ſtatuti in aliquo actu, nunquã poteſt deferri iurãmẽtum in ſupplementum probationis, Iaſ.ff.de li. & poſthu.l.1.nu.25.

Teſtium numerus, ubi eſt de ſolemnitate ſubſtãtiali, ſi defecit, actus eſt ex toto nullus, nec tali caſu datur iuramentũm in ſupplementũ probationis, Zabare.conſil.73.in fi.num.7.

Teſtes duo deponẽtes de interrogatione & alii duo de rñſione, an debeant coniungi ad probandũ ſtipulationem, Rip.ff.de uer.obli.l. ſtipu-

ſtipulatio.num.55.

Teſtiũ duorum dicta quæ deficiunt ſuper quantitate pecuniæ certa, Iaſ.ff.de iureiu.l.admonẽdi.n.75

Pluribus teſtibus in unam ſententiã concordantib poteſt ferri ſententia,ex quo actor ꝓbat plenè, nec defertur iuramentum, Spe.tit. de iuram.dela.nu.2.

Teſtis dictum præſumitur uerum.

Teſtis dicto ſtatur quod præſumitur uerum, Bal.conſi.273.par.1. nu.5.Abb.c.conſanguinei. nu.3. de re iud.Aym.conſ.31.nu.3.

Teſtis dicto ſtandum eſt, Tind. tra. de teſti.c.14.nu.1.Affl.de feu.c.1. ſi de inueſtit.inter domi.& uaſal. lis or.not.6.

Teſtium dicto ſtandum eſt ſi nihil in eorum perſonis obreptum eſt,Fr. Cur.tra.de teſt.nu.75.

Teſtis poteſt eſſe uerax, & mendax in quolibet ſenſu, Bal.in rub. C. ſi ex fal.inſtru.nu.2.

Teſtis deponens de ueritate debet eſſe omni exceptione maior,Ang. ff.ad l.Iuliam maieſt.l.ſi quis alicui.num.4.

Teſtis ueritas quid inducat,Bal.conſil.355.par.1.nu.3.

Teſtimonium erit ueritatis maniſtatiuum cum probatione clara, Alua.rub.quot teſt. ſunt neceſ.ad proban.feu.ingra. c.1. nu.2.

Teſtimonium de ueritate reddere eſt præcipuum inter omnia terrena,Affl.deciſ.255.nu.7.

Teſtes ab utraq. parte inducti ſi cõcordant ſequenda ſunt eorum dicta,Spec.ti.de teſt.§.2.nu.4.

Teſtis an & quatenus ſibi præiudicet.

Teſtis dictum habetur pro confeſſione quatenus aliquid deponit contra ſe, Gem.c.accuſatus.§.licet.nu.4.de hær.But.c.inquiſitionis.nu.26.de accuſ.

Teſtis dictum ſine iuramento extra iudicium, an quantum ad ipſum teſtẽ confeſsionis extraiudicialis uim habeat,Tynd.tra.de teſt.c.7. nu.1.& 6. & c.9.num.2.& ca.89. & cap.13. nu.1.& cap.11.nume. primo.

Teſtis dictum ſeu tabellionis, ſi probat ueritatem multofortius confeſsio,cui regulariter ſtãdum eſt, Calcan.conſil.36.nu.61.

Teſtis deſcriptus in aliquo inſtrumento, an præiudicet ſibi reſpectu contentorum in eo,Abb.c.ex literis.nu.6.de tranſac. Milis uer. teſtis.nu.29.& 106.

Teſtificandi munus in contractu ſuper re mea uel alia, cui contradicere uolebam ſi fiat ſcienter mihi præiudicat,But.c.ex literis.n.14. de tranſa. Imo.conſi.169.num.9.

Teſtis contractui accedens non cenſetur renũtiare iuri ſibi cõpetenti in re in contractũ deducta, Alberi.

beric.de Roſ. 2.de legat. l. Titia, num.6.

Teſtes adhibiti in teſtamento non ſibi præiudicant, Tiraquel. de retrac.nu. 140.

Teſtis an poſsit eſſe iudex in cauſa in qua depoſuit, Imo.de teſti.c.cum a nobis.nu.5.

Teſtibus in teſtamento deſcriptis legari poteſt, Pau.de Caſt.l.ſi quis. nu.2.de teſta. & l.dictantib.nu.2 Fulg.ibi nu.1.

Teſtes qui negocio interfuerunt inſtituere licet, Nel.trac.de teſtib. num.101.

Teſtis teſtificans contra teſtamentũ perdit legatum, Alb.de Roſ.2.in for.de his,qui.ut indig. l.poſt legatum.nu.2.

Teſtis quando a relicto cadat, Goſ. ff.de his quib. ut indig. l.poſt legatum.§.ætati.nu.12.

Teſtificans contra benemeritum ſeu propriam patriam,an perdat beneficia ſibi impenſa, uel priuilegia ſuæ ciuitatis, Cortas in ſacer.nu. 17.de poſtul.l.1.c.2.

Teſtes ſi per partem requiſiti ſint infra tempus ut teſtificarentur, & teſtificati non ſint eis imputandum erit, But.tract.de teſtib.nu.47.& reliqua.

Teſtis errans tenetur ad intereſſe propter culpam ſicut propter dolum, Bald.l.presbyteri, in fi.C.de epiſ.& cler.

Teſtium quis præferatur, & quatenus ab arbitrio iudicis id pendeat.

Teſtibus quib. eſt potius credendũ uide Bar.circa materiam teſtium. uer.pictum eſt, Butr. c.in noſtra. num.2.de teſtib.li.2.par.2. & ibi Ab.nu.1.Baragot.tr.de prob.teſ. nu.72.Barbat.c.ex literis.nu.18. de prob.& conſi.29. nu.3.Franc. Cur.trac.de teſt.numero 39.& ſaquen.

Teſtibus non concordantib.aliquando plus uni creditur quàm alteri ſecus in inſtrumentis, Alb.de Ro. C.de teſti. l. iuſiurandi.nu.9.

Plures teſtes ſi pluribus teſtib. contradicant, quib.ſit fides adhibenda, Spec.titu.de teſte.§.12.nu.8. Cy.C.de fi.inſtrum. l.in exercendis, nu.3. Alb.de Roſ.trac.de teſti.nu.20. But.tract.de teſt.num. 54.Bal.c.in noſtra.nu.7. & nu.4. Anc.c.licet cauſam. de prob.nu. 13.Sal.ff.de teſ.l.ob carmen. nu. 2.Barbat.conſi.44.nu.3. & conſ. 6.nu.13.uol.2.

Teſtis unus quid iuris ſi contradicit plurib. Bal.c.in noſtra.num.3.de teſti.

Teſtes ſi ſint æquales in numero probandi ſtandum erit minori parti, ubi unus ſibi in ſuo dicto contradicit, But.c.licet.nu.41. de prob. li.2.par.2.

Teſtes quãdo ſint contrarii, & quot teſtes uincat alios teſtes. Itẽ ſi aliqui

qui teſtes dicāt ſe uidiſſe aquas in undare, alii dicant ꝙ non, quid faciendum ſit per iudicem, & an teſtis poſsint declarare dictum ſuū & an & quādo iudex poteſt uenire ad torturā, ut ueritas eliciatur à teſtibus, & quid iuris, quādo teſtis dicit unū in una inſtantia, & aliud in alia, Bald. conſ. 101. par. 1. num. 1.

Teſti quanta fides ſit adhibenda, iudex magis poteſt ſcire. l. teſtium. §. ideo. ff. de teſti.

Teſti quanta fides adhibenda ſit, Specu. de teſt. §. poſtquàm, per totum.

Teſtium fides eſt in arbitrio iudicis Barbat. conſ. 7. nu. 7. uol. 2. Pariſi. conſ. 170. nu. 2. uol. 4. Berta. uerb. teſtium. nu. 10. & uer. teſtes quot & quales. nu. 53.

Teſtibus quibus uoluerit, ſi ſunt pares, an poteſt iudex credere, Barb. conſ. 25. nu. 5. uol. 4.

Teſtibus paribus quid iuris ſi uterque eſt actor, Bal. c. in noſtra. nu. 5. de teſti.

Teſtes tui ſi deponunt contrariū, his quæ mei dicunt iudex, quid conſiderare debeat, Barago. trac. de proba. teſt. nu. 73. & ſeq. Azo in ſum. ma. C. de teſt. nu. 40. Rebuf. de annatis in concor. fol. 267.

Teſtes qn̄ ſunt pares iudex poteſt ꝑ animi ſui motū adherere alterius teſtib. & alterius, non & qn̄, Bal. l. cum magiſtratus. C. quando pro non eſt neceſſ. nu. 12. Nell. tracta. de teſt. nu. 230. Dec. de proba. c. ex literis. nume. 3. Rebuf. concor. de annatis. car. 267.

Teſtibus ab eadem uel diuerſa parte productis ſibi tamen contrarianti bus, quibus iudex gratificari debeat, Butr. c. cum in noſtra. nu. 8. de teſt. l. 2. par. 2. Franc. Cur. trac. de teſti. num. 42.

Teſtium uerba licet clare ꝓbēt poſt tamen iudex illis fidem non adhibere, Bal. cōſ. 33. nu. 9. uol. 5. Pau. de Caſt. l. Lucius Titius. nume. 4. de inſa. Barbat. c. licet cauſam. de probat. num. 43. & c. ex parte tua. nu. 13. ff. de offic. deleg. Dec. conſi 350. num. 2. & conſi. 448. num. 29. & conſ. 596. nu. 1. Fran. Curt. tracta de teſti. num. 99. Gramat. conſi. 30. num. 9. in ciuil. & deciſ. 39. num. 46.

Teſtes ſi probant ſecundū uerba eorum ſi tamen iudici uideatur illis non eſſe credendū aliqua de cauſa, poteſt illis teſtibus nō credere debet tamē cauſam exprimere in actis, ne teneatur poſtea in ſindic. Hipp. in ſing. 114. inci. uulgatum, circa fin. & conſi. 1. nu. 72. & conſil. 75. num. 31. uol. 1. Barbat. c. ſi quando. num. 34.

Teſtibus plenè deponentibus poteſt iudex ex cauſa fidem non adhibere, cauſa eſt quando deponunt nō uериſimilia, Aymon. conſil. 134. num. 37.

Teſti quando iudex non tenetur credere, Barbat. conſ. 75. nu. 3. & conſil. 83. num. 1. uol. 4.

Teſtibus credendum eſt, adeo ꝙ iudex

dex in dubio credere debet, niſi alia cauſa ſuadeat, Fel.c.cum ueniſſet.de teſti.nu.2.

Secundum teſtium dicta iudicandũ eſt, niſi pars aduerſa aliud probet, de prob.c.3.loco.col.4.

Pluribus numero ſtandum eſt.

Teſtes cum ſint eiuſdem honeſtatis ſtandum eſt numero teſtiũ, de teſti.c.in noſtra.col.1.Alb.de Roſa. tract.de teſt.Bal.conſ.455.par.4. nu.3.Butr.c.cum dilecti.num.26. de elec.lib.2.par.3.Anch.c.in noſtra.de teſti.n.1. Paris de Pu.trac. de ſindi.nu.47.Soc.conſ.255.nu. 2.uol.2.Corn.conſ.232.n.3.uol. 2.Hippo.conſ.113.nu 47.uol.2. Afflic.deciſ.343.nu.6.Ruy.uol.4 conſ.5.n.5.& conſ.145.n.1.uol. 5.Bertran. par.1. conſ.12. nu. 10. Soc.iun.conſ.159.n.13. uol.2.& conſ.144.nu.50.uol.2.

Teſtium maiori numero ſtatur etiã in teſtibus ab eodem & parte productis. Gram. conſ.7.num. 12.& conſ.154. nu.13. in ciuil.& uot.2. num.17.

Teſtes plures quãdo unum uincant, Belle.c.ſi teſtes.4. q.2. & 3.

Teſtis nõ legitimè receptus facit prę ualere teſtes ei conformes, Bal.c. 1.§.duo.de pac.ten. Alex.conſil, 93.uolum.4.

Diuiti potius, quàm pauperi.

Teſti diuiti potiuſquàm pauperi credendum, eſt Monac.trac. de defenſ.iur.Steph.Aufr.trac.de teſt. nu.13.tom.13.Butr.trac.de teſti. nu.23.tom.13. Bagarot.tracta. de repro.teſt.nu.20.to.13.Bar.Cep. tra.de impe.mili. delig.§.diuitiis. nu.11. to.5.Ay.conſ.6.nu.29.Gomeſ.c.1.de reſcri.nu.71.nu.6.

Teſti pauperi fideli an magis credendum, quàm diuiti mendaci, Fulg. ff.de teſt.l.teſtium. nu.2.

Digniores minus dignis.

Teſtibus in dignitate exiſtentib. magis creditur quàm his qui nõ ſunt. 4.q.3. uer. item iuſiurandi etiã l. 3.de teſt.Spec. tit.de prob.§.2.n. 13.& uer. quæritur. de deleg. l.ob carmen.ff.de teſti.Placen.trac.de expedien.lud.nu.4.Alb.de Roſa. ff.de fid.inſtrum.l.in re.nu. 1.& l. ſi plures.num.de accuſ.Bar. l. teſtium.nu.1.ff.de teſti.Abb.c. imputandũ.nu.3.de fid.inſtr.& c.cũ ſuper.n.14.de renun.Sal.C.de teſti.l.iuſiurandi.nu.5.& C.de fide inſtr.l.ſcripturæ.nu.5.Nepos tra. excep.nu.81.Mon.trac.de deſen. iur.§.quia.nu.9.to.3.Barb.conſi. 25.nu.2.uol.4.Fulg. C.de teſti.l. iuſiurandi.nu.1.Bar.Cep.cõſi.60. nu.2.& conſi.14.num. 11. Corn. conſi.198.nu.18.uol.2. & conſil. 309.nume.7.uolu.4.& conſi.312. uol.1.Fel.c.in noſtra, de teſti.nu. 1.Dec.conſ.343.nu.2.

Teſtes ſi contrariantur adinuicẽ ſiue producãtur ab eademmet parte

te ſiue a diuerſis ſemper ſtatur di gnioribus Ang.C.de fi.inſtr.l.ſcripturæ.nu.2.

Teſtiū ad teſtimoniū adhibendorū conditio inſpiciēda, Alua.rub. an remouē.deb.teſt.qui par.c.1.nu.1

Teſtium examinatorum qui digniores habeantur, Barb. c.ex literis. nu.20. de proba.

Teſtes debent attēdi qui ſint digniores, & plures, & fama, quæ præceſſerit ex uerisimilib. Ale. conſ.42 nu.7.li.2.

Teſtiū dignitates corroborat, & confirmat dictū eorū & oib. parib. ſi fama cōcurrat, facit præualere probationē, cum quā concurrit, Alb. de Roſ.ff. de teſti.l.teſtiū. nu.19.

Teſtis quanto magis in dignitate eſt ei tanto magis creditur, Bar. trac. de teſti.nu.12.

Teſtiū numerus an potius attendat Alb. de Roſ.ff.de teſt.l.ob.carmē. nu.5.Bar.l.iuſiurādi. C. de teſ.n. 8.Io.And.in no.c.in noſtra.col.j. circa prin. uer.in noſtra.de teſti. & ibi Butr.& Belle.nu.1.Imo.de teſti.& atteſt.c.cū in tua.num.1. Belle.ca.homo chriſtianus.nu.2. Bero.c.licet cauſam, de prob.nu. 57.Mil.uer.teſtis.nu.88.

Teſtib.dignioribus ēt paucioribus numero creditur magis q̄ pluribus numero, ſiue ab eadem parte, ſiue diuerſis producantur, Bar.l.ob carmē.§.ſi teſtes.nu.1.ff.de teſti. Ab. nu.6.& Imo.n.1.7.de teſ.Nep.tr. de exce.n.86.Mon. tra.de defen. iur.§. quia.nu.9.to.13.Ale.conſ. nu.6.li.2. Fel.conſ.50.nume.29. Cor.conſ.196.nu.3.uol.1.l lipp. conſ.2.nu.13. & conſ.51.nu.22. uol.1. Goz.conſ.13.nu.59. Bero. c.ex literis.nu.29.de proba. Bert. uer. teſtes quot & quales. nu.51.

Teſtiū authoritas multitudini præfertur, fallit ubi numerus multū excedit, Butr.c.in noſtra,nu.3.de teſt.li.2.par.2. Fran.Cur.trac.de teſti.nu.35.& 36.

Teſtiū authoritas, & integritas nunquam efficit, ut pauciores pluribus præferantur, Fed.Schen.tract.de teſt.nu.55.

Teſtiū multitudo præfertur teſtiū dignitati, niſi dignitas ſit ualde magna.c.in noſtra.& ibi gl.de teſ.

Teſtiū multitudini reſpiciendū non eſt, ſed ad ſincera teſtimoniorū fidē & q̄b.ueritatis lux potius aſsiſtit, Gui.de Suz.tra.or.iud.n.103

Teſtis cōditio, ſeu uita in primis attēdenda eſt, Nep.tra.de exc.n.86. Fran.Cur.trac.de teſt.nu.36.

In teſtib. attendenda ſtatus dignitas fidei puritas, & morum grauitas. 4.q.3.c.teſtes.§.ſeq.col.4.

Teſtes duo digni, & honeſti præferūtur mille ribaldis & uilib. Abb.c. in noſtra.de teſt.n.4.q.3.Fel.c.in noſtra.de teſt.n.1.Boer.q.200.n. 5.par.1.Mil.uerb.teſtis.nu.83.

Teſtium duorum dictum an eneruetur per dictum unius dicentis cōtrarium, Bal. l. 1.ff.de uen.inſpi. Hippo.ſing.61. inci.dictum.Ber. par.3.conſ.99.nu.2.

Teſtis contradicēs teſti eneruat fidē ſuam,

ſuam, & alterius, niſi unus eſſet dignior altero, Fran. Are. conſ. 71. n. 3. Hip. ſing. 488. inci. dignitas.

Teſtium propter maximam legalitatē, iudex ad credēdum ipſis induci pōteſt, Dec. conſ. 463. nu. 24.

Teſtes etiam ſuper indirectis contrarijs plures, vel digniores præferuntur nō autem pares, quia priores præferuntur, Ab. c. in noſtra, de teſti.

Teſtes decem ſi deponūt in iudicio ſummario, in alio duo, uel tres deponunt contrarium, & ſtabitur iſtis duobus uel tribus contra illos decem non habita conſideratione dignitatis, & numeri, Anc. c. cum in tua. num. 3. de teſt.

An magis credatur quatuor teſtibus deponentib. puerum extractum de utero matris mortuum quàm duob. dicētib. cum viuum, & qualiter deponunt tam hi quàm illi & qualiter aſſignent rationem. Bal. conſi. 69. par. 5. nu. 2.

Nobilis ignobili.

Teſtis nobilis præfertur ignobili, 4. q. 3. §. teſtium fides & ibi gl. Spe. rub. de dona. inter ui. & ux. col. 4 Bonaccur. tract. de nobil. par. 2. nu. 36. to. 13. Hipp. conſi. 65. nu. 43. uol. 1. Soc. iu. conſil. 189. nu. 37. uol. 2. Aym. conſi. 6. num. 28.

Teſtes nobiles etiam pauci præferūtur multis ruſticis, Fel. cap. in noſtra, nu. 12. de teſti. Ruy. conſilio 135. nu. 6. uol. 5.

Teſtes nobiles non præferuntur cęteris ſi ſunt participes criminis, Ruy. conſi. 158. uol. 5. nu. 12.

Teſtes nobiles qn̄ ignobilibus ſint præferendi, Ruy. conſi. 158. num. 14. uolu. 5. ubi dicitur ignobiles præferri, ſi deponant pro reo.

Clericis quàm laicis.

Teſtibus duobus laicis, quo caſu magis quàm duob. clericis ſtandum ſit, Barba. c. in præſentia, num. 3. de probat. Dec. conſi. 169. nu. 5. Ruy. conſ. 137. uol. 5. nu. 2.

Teſtimonium clerici plus ualet, quā alterius, Spec. c. per ueſtras, de dona. inter uir. & ux. Barba. c. ſuper literis Dec. conſi. 448. nu. 76. Pariſ. conſi. 88. nu. 30. uol. 3. Fran. Cur. trac. de teſti. nu. 23. Ruy. cōſi. 1. nu. 20. uol. 3. Soc. iu. conſilio 100. nu. 30. uol. 2.

Teſtimonium quatuor clericorū tātum ualet, quantum laicorū, Soc. iun. conſ. 23. nu. 4. uol. 3. Soc. conſi. 109. Ay. conſi. 169. nu. 3.

Teſtibus laicis creditur me non deliquiſſe potiuſquam clericis contrarium deponentib. licet clerici digniores ſint laicis, Hip. conſilio 132. nu. 15. uol. 2. Berta. uer. teſtes quot & quales. nu. 80.

Teſtimoniū maioris fidei, ut ſacerdotis non magis creditur quā plurib. Ale. conſi. 44. nu. 5. li. 2. Butr. c. in noſtra, nu. 14. de procur.

Teſti habenti curam animarum, an

magis credatur quàm duobus lega libus, Corn.conſ.261.n.31.col.4

Maſculi fœminis.

Teſtes duo maſculi præferũtur duabus fęminis, Specu.c.per ueſtras. col.1. Fulg.ff.de ſenat.l.conſulari.nu.5. Lud.Rom.ff. de recep.arbit.ſuper rub.nu.32.Barb.conſi. 64.col.2.uol.3. Alexã. conſ.226. nu.3.lib.6.Corn.conſ.319.nu.1. uol.1.Nepos tract.de excep.num. 38.tom.3.Fely.c.in noſtra de teſti.nu.12. Hipp.conſ.2.nu.21. & 51.nu.42.& conſ.65. nu.45.uol. 1.Lambert.art.19.q.5.prin.3.par. lib.2.nume.2.Gramat.conſil.30. num.1.in ciui.Prob.in Io.mon.c. ſtatutum.nume.11.de hære.Aym. par.1.ſec.quæritur etiam.nu.12. tract.de antiq.temp.

Teſtes maſculi præferuntur teſtibus fęminis etiam in caſibus, in qnib. eſſe poſſunt teſtes, Abb.c.forus de uerb. ſignific.

An magis credatur trib.uiris, quàm quatuor mulieribus, Bald.conſil. 455.par.4.nu.3.

Teſtes mariti pręferũtur teſtib.uxoris aliàs in probanda potentia naturæ,Bertach.uerb. teſtium impugna.num. 100.

Teſtimonium maſculorũ præfertur teſtimonio fęminarum,niſi fœminæ tendant in fauorem rei, Hipp. conſ.51.nu.42. uol.1. & conſ.65. nu.45.uol.1. & in l.unius §.& in ea cauſa.ff.de quæſt.

Teſtis uirginis dicto potius q̃ corruptæ uiduæ, uel maritatæ ſtabitur Barb.c.cauſam matrimonii.num. 13.de proba.

Teſtimonium matronarum in uirginitate probãda præfertur aſſertioni uiri, Anchar.c.propoſuiſti.nu. 1.de prob.

Senes iunioribus :

Teſtimonium ſenis,an præferatur teſtimonio iunioris, Abb.c.quoties nu.2.n.3.de teſt.Ludo.Rom.ff.ſi cert.pet.l.cum quid.nu.6.Barbat. conſ.54.col.1.uol.3.Socy.l. cum quid ff.ſi cer.pet.nu.16.Fel.c.quoties.nu. 3.de teſti.

Teſtis ſenior præfertur iuniori, Bar. l.cum qd.nu.8.ff.ſi cer.pet.Ioan. And.in no.c. licet.col.4.cir.med. uer.in gl.4.de teſti.Ang.ff.de reb. cred.& cer.cond.l.cum quid.nu. 1.par.2.Sal.ff.ſi cer.pet.l.cum qd nu.6.Scyſel.l.gallus.in prin.ff.de lib.& poſthu.nu.14.Barb.trac.de præſt.Cardi.q.1.n.42.to.23.Nell. trac.de teſt.nu.101. tom.13.Frã. Cur.trac.de teſti.n.21.Dec.conſ. 443.nu.26.Iacoba.de conc.facie. 62.col.1.litera a Bertac. uerb. teſtes quot & quales. nu.52.

Teſtes ſeniores pferuntur iunioribus ſi ſunt eiuſdẽ dignitatis, Paul.de Caſt.l.ſi quid nu.8.ff.ſi ce.t.peta.

Tabellio non tabellioni.

Teſtes tabelliones præferũtur non ta-

bellionibus,Lud.Ro.ff.de recep. arbi.ſup rub.nu.3 1.Bal.cõſ.384. par.2.nu.8.& cõſ.402.part.5.nu. 7.Gram.deciſ.60.nu.10.Bero.c. ex literis tuis.n.33.de proba.Ber. uerb.teſtium impugna.num.105.

Teſti uni præfertur notarius & etiã ęquiparatur duobus teſtibus,Grama.deciſ.60.nu.11.

Teſtes tres, qui Notarii non ſunt,an duob.uotariis pręferendi ſint,Barba.c.licet.cauſam.n.56.de proba.

Teſti uel Notario cauſæ iudicialiter deponunt.cui plus credendum ſit Franc. Cur.trac.de teſti. nu. 121.

Vicinus non vicino.

Teſtibus vicinis magis quàm extraneis credi,Matthęus de Affli.trac. de iur.prothomi.in rub. n.12.to. 16.& in c.ſi tres,uel plures, de pace tenenda.

Teſtis uicinus præfertur in teſtimonio uiciniæ teſti non uicino,Cor. conſ.245.nu.6.uol.1.

Teſtes uicini præferuntur teſtib.nõ uicinis in probandum poſſeſsione,Fely.c.in noſtra.nu.12.de teſt.

De uiſu his qui non uiderunt.

Teſtes de uiſu deponentes præferuntur teſtib. de auditu,Alex.l.quod meo §.ſi uenditor de acqui. poſſ.

Teſtes duo de actu corporali, & uiſibili deponẽtes decem teſtib.deponentib.de actu materiali, ſeu inuiſibili deponentib. præferẽdi ſunt Amod.de Caſtel.trac.de ſindic.n. 188.to.14.Franc.Brun.trac.de indi.& tortu.q.5.par.2.n.41.to.15.

Teſtibus duobus deponentib. de guſtu uini magis credit quàm de uiſu uini deponen. Ant.Roſ.trac.de ſucceſ.ab inteſt.nu.5.tom.11.

Iurati non iuratis.

Teſtis dictum cum iuramento plus uidetur debere probare quam ſine iuramento,Tind.trac.de teſti. par.1.c.8.n.7.to.13.Spec.de teſt. §.1.verſ.quid ſi ſunt tres.

Teſtis iurati dicto ſtandum eſt & pualet dictum iurati dicto non iurati, niſi pro dicto non iurati ſint preſumptiones,Abb.c.literas.nu. 2.de præſumpt.Hippol.ſing.268. incip.remotum.

Teſtimonium, & fidei quantitatem non uidetur argumentare aſſertio iurata, Butri.c.per tuas.nu.6.qui fil.ſint legi.li.4.

Reddentes rationem dicti ſui non reddentibus.

Teſtes de cã ſcientiæ deponẽtes præferuntur deponentib. ſine cauſa, Lud.Rom. ff.de recep.arbi.ſuper rub.nu.10. Lud.Roman. de ope. no.nunc.l.hoc edicto.n.18.Tind. trac.de teſt.nu.2. Barb.c.ſi quãdo nu.23. Feli.c.in noſtra de teſt.nu. 11.Dec.l.bene eſt.ff.ſi cert.pet.nu. 19.Ruy.cõſ.145.uol.5. nu.6.Grama.cõſ.30.nu.5. & 7.in ciuil.Berta.

ta uerb.teſtiũ.impugnatio.nu.87.

Teſtibus duob. deponentibus cum ratione magis creditur quàm pluri b.deponentib.ſine rõne,Seyſel. l.1.in prin.ff.de noui ope.nunc.n. 22.Fran.Cur.trac.de teſt. nu.55.

Teſtes quãdo ſunt contrarii illi præualent,qui meliorem cauſam reddũt,Nell.tra.de teſt. nu.161.Alex. conſ.27.nu.6.li.2.Dec.cõſ.302. num.18. Brob.in Io.Mon.c.quia cunctis.nu.28. de conceſſ.præbẽ.

Teſtis reprobatorius,ſi interrogatus non reddit cauſam, nõ probat ita perfectè,ſicut ille qui bonam reddit,Nell.trac.de teſti.nu.164.

Inſpecie quàm in genere deponentibus.

Teſtibus in ſpecie deponentib. magis creditur quàm his qui in genere,Alb.de Roſ.ff.de leg.1.l.turpia Nico.de Neapol.l.turpia de lega. Alex.l.ob carmen §.de teſt.& cõſ. 150.nu.17.lib.5.Hippo.in practi. §.diligenter.nu.199. Pariſ.conſil. 88.nu.51.uol.3. Fran.Cur.tra.de teſt.nu.20.Dec.conſ.448.nu.57. Aym.conſ.94.nu.3.

Conformantibus ſe cum iure communi,vel alia iuris præſumptione.

Teſtibus de ſana mente teſtatoris deponentibus, magis creditur quàm cæteris teſtibus contrarium deponentibus, uidẽtur.n.deponere de qualitate naturali intrinſeca, quæ à natura ineſt cũ homo naſcat̃ bene ſenſatus,Grã.deciſ.105.nu.22.

De metu potiuſquàm de ſpontanea uoluntate deponẽtib.

Teſtib.de ſpontanea uoluntate probantibus,an magis credatur quàm coactè probantibus,Nell.tract.de teſti.nu.225.

Probare ſpontaneam uoluntatem cõtra probationem meticuloſæ uolũtatis eſt impoſsibile,Iaſo. §.quadrupli.nu.72.inſt.de act.

Teſtib.per metum,uel uim deponentibus magis creditur quàm deponentibus de uoluntate,Bald.l.obſerua.§.proficiſci q.3.de off.procõſ.& leg.& in trac.ſcis.col.10. Ludo.Rom.in rubr.de arb.col.9. Bar.conſ.54.nu.2. & c.licet cauſam.num.57.de proba. Iaſ.uol.2. conſ.227. incip.Carolus olim Illuſtriſsimus, &c.ad ſi.1.partis.

Teſtibus paucioribus deponentib. ꝙ aliquid per metum factum fuerit, ſtatur quàm pluribus contrarium deponentib. Barb. c.cauſam. nu. 22.de off.deleg.Franc.Cur.tract. de teſt.num.117.

Teſtibus duob. deponentibus de cõfeſsione per uim extorta, decem aũt de ſpontanea,quib.magis credat̃ Bal.tra.de ſind.nu.45. to.14.

Teſtib. duob.deponentib. de ui,uel metu potius creditur quàm centũ de mera uolũtate in materia renũtiationis,Lud.Roma.ff.de recept. arbit.

arbit.ſup.rub.nu.22.Dec.l.in omnibus cauſis. nu.8.de reg.iur.Th. Gram.conſi.91.nu.10.in ciuil.

Teſtibus duob.deponentib.de metu, magis credit̃ q̃ mille de ſpõtanea uoluntate deponen.Abb.c.1.n.10 qđ met. cau. de teſt.co.Iaſ.l.inter poſitas.nu.5.C.de tranſ.pa.1.& §. quãdiu.n.71.tit.iſtituti.Grã.dec. 103.nu.60.& conſ.95. nu.41. in ciuil.Boer.q.100.nu.5.par.1.

Teſtes aliqui ſi dicãt ꝙ renũciatio facta fuit uolũtariè duo dicũt ui, & metu factã eſſe,qualiter ſtãdũ ſit, Bar.tract.de arbi.nu.46.tom.12.

Teſtes đpõnẽtes de bonitate alicui⁹ ꝑferunt đ teſtib.deponẽtib.de malo, Aym.cõſ.145.n.15.& cõſ.20. nu.6.& conſ.9. nu.8. & cõſ.151. nu.20.& conſ.6.nu.63.

De bona potiusquã de mala fama deponentibus.

Teſtibus hincinde ꝓductis famã & infãmiã probantib. cui ſtabitur, Spec.tit.de inqui.§.3.n.12.Abb. c.cum oporteat. nu.10.de accuſa.

Teſtis unicus de infamia alicuius,an ꝑualeat cõi opinioni cõtrariæ Berta.uerb. teſtes quot & quales n.87

Teſtib. numero æqualib.potius creditur illis, qui ſup bona fama deponũt q̃ quib. ſup mala, Cor.cõſ. 186.uol.4.Dec.l.furioſum C. qui teſt.fac.poſſ. nu.22. & conſ.448. nu.12.Franc. Cur.trac.de teſt.nu. 95.Goza.cõſ.13.nu.28.Prob. in Io.Mon.c.eos.nu. 5. de temp.ordi.Cor.cõſ.261.nu.20.uol.4.Bal. conſ.79.nu.5.nu.1. Hip.conſ.44. nu.20.uol.1.& cõſ.72.n.2. uol.2.

Teſtis ſi diceret aliquem infamatũ, & cõis uox uiciniæ ipſum infamatũ non habeat,ẽt pręſentibus teſtibus,uox cõis præfertur, Io.An.in nou.ca.inquiſitiones. col.2. circa prin.uer. dicebat,de acc. Bellem. §.ſoli.teſti.nu.3.4.q.2.& 3.

Teſtes ſpecialiter examinati ſuper mala fama alicuius ꝑferuntur teſtibus generaliter deponentibus de bona fama, Hipp.de minore §.plurimum.nu.92.Socy.iun.conſ.88. nu.18.uol.2.

Teſtes pauciores ſi dicãt quẽ malæ famæ præualẽt pluribus quia dicunt eum eſſe bonæ famæ, Archid.2.q. 4.c. omnibus. nu.3. col.1.

Teſtes mille ſi dicerẽt rẽm eſſe bonæ famæ, & pauci contrariũ dicerent purgatio ĩdiceretur, Paris, de Put. tract.de ſindi.nu.15.

Probatio bonæ famæ ĩ genere nõ tolleret probationẽ malę famę in ſpecie, Hippo.conſ.44.nu. 21. uol.1. Pariſ.conſ. 24.nu.45.uol.1.

De minori ſumma deponentib.

Teſtes duo ſi dicunt, ꝙ quidã fundus ualet centum, & non plus.duo dicunt,quòd ualet ducentis.cui dicto ſtandum eſt, But.trac.de teſt. nũ.62.Afflic.trac.de iur.prothomis.in rub.§. ut intra. nu.13.

Teſtes ad inuicem repugnantes non ſimpliciter,ſed ſecũdũ quid, quia

unus

unus de maiori, & alter de minori teſtatur, ſtatur minori, Nel. tr. de teſ. nu. 216.

Teſtib. duob. de maiori ſumma æſtimationis Domorum ſtatur, licet ſint plures de minori, Alc. conſil. 64. nu. 1. li. 2.

Teſtibus ex duob. productis, ab eo qui petit quinque ſi unus de quinque deponit, & ſecundus de decẽ an debitum probatũ ſit, Io. And. in nou. ff. de arbi. l. ex trib. num. 2. Berta. uer. teſtis impu. nu. 7.

Teſtium qui præferantur communia.

Teſtes priuatæ perſonæ pares numero præferuntur teſtib. fiſci in cã fiſci & priuati, l. non puto. & ibi Dy. & Bar. ff. de Iur. fiſ. But. c. nostra. de teſt. & Mateſi. trac. opi.

Teſtium ualidior eſt uiua uox, quã mortua, Azo in ſum. de teſt. in ru. num. 1.

Teſtium qui præferantur plura cumulat Bar. conſi. 25. col. 3. uol. 4.

Teſtimonio conſanguinitatis præferuntur parentes omnib. alijs, & quare potius admittantur quàm extranei in teſtimonio conſanguinitatis, Butr. c. uidetur, qui matri accu. poſ. li. 4.

Teſtium dicta concurrendo ad ſubſtantiam cauſæ negocij principalis per diuerſa uerba inter eos, maior fides eis adhibẽda eſt, quia uidentur non præmeditato ſermone deponere, Gram. conſ. 39. n. 5. in ciui. Prob. in Io. Mo. c. Roma. nu. 17. de teſt.

Teſtibus quomodo magis creditur, quam corrupto, But. c. quoniam. nu. 23. de prob. li. 2. par. 2.

Teſtib. pro priuilegio deponentibus ſtari debet, Barb. c. licet cauſam. nu. 48. de prob.

Teſtes in humaniorem ſententiam declinantes potius ſunt ſequendi, Spe. ti. de teſte. § 12. nu. 7.

Teſtimonium nullum maius q̃ qualitas inſpectà uerborum, Th. Gr. conſ. 105. nu. 2. in ciui.

Teſtibus contra teſtes uniuerſitatis deponentib. quando magis eſt ſtãdum, Affl. deciſ. 400. nu. 8.

Teſtimonia confuſa, & teſtimonia tumultuaria rerũ melius, Rebuff. trac. de teſ. ar. 1. nu. 2. to. 3.

Teſtibus in nullo obiectatis potius ſtandum, Bertr. par. 1. cõſ. 75. n. 2

Teſtib. de ætate diuerſimodè deponẽtib. quib. ſtandũ ſit, Alb. de Ro. ff. de prob. l. cum de ætate. nu. 1.

Teſtes ẽt extranei præferũtur partis aſſertioni, Ab. c. conſultationi. n. 3. de ſponſ. Cur. ſen. cõſ. 55. n. 24

Teſtes ſi contrariũ deponãt eius qđ dixit princ. ſtatur potius principali quã teſti. Gram. dec. 103. n. 61.

Teſtimonium de fama potius eſt teſtimonio de auditu, ꝙ eſt minus in excedantib. hominũ memoriã, Bertr. par. 2. conſi. 160. nu. 8.

Teſtes duo deponẽtes de uera numeratione plene duob. affirmantib. magis creditur quã negantib. & deponens negationẽ cenſus, ſi nõ deponit & negatiuã actus nõ probat,

bat, Bal. conſi. 80. par. 1. nu. r.

Teſti noto eſt maior adhibenda fides quàm extraneo incognito, Ab ba. in repet. ca. cum omnes. nu. 6. de teſti.

Teſtis ueridicus mendaci in teſtimonio præferendus eſt, Nepos trac. de excep. nu. 84.

Teſti plus creditur poſt torturam, quàm ante, Vital. trac. clan. cà. de errore teſtis, nu. 6.

Teſtificatio, & libera depoſitio liberi hominis quantum ualeat, quantum exorta per torturam a ſeruo, Pau. l. quicunque, nu. 11. C. de ſeruis fug.

Teſtium probatio illa præfertur in qua datur exceſſus, Gram. conſil. 30. nu. 1. in ciui.

Teſtes de liberatione præferuntur aliis Barba. conſi 51. col. 2. uol. 3.

Teſtis ſemper bonus in cauſa criminali præfertur teſti emendato de delicto, Rip. li. 2. interpre. c. cum te. de reſcr. nu. 37.

Teſti deponenti de facto proprio magis creditur quàm ei qui de alieno Ay. conſ. 73. nu. 29. & conſil. 178. nu. 6. uol. 1. Tiraq. de retrac. § 1. gl. 14. nu. 47. Goza. conſ. 13. num. 60.

Teſtibus æqualibus ſententiam pro utroque litigatore ferendam. Bel le. c. ſi teſtes. nu. 1. 4. q. 2. & 3.

Teſtis unius dictum maiorem fidem facit quàm fama, Abb. c. ſuper eo. nu. 7. de conſan. & aff. Prob. in Io. Mon. c. pe. nu. 13. de hæret.

Teſtimonio unius plus fama ualet, de conſ. & af. c. ſuper eo. col. 3.

Teſtes actoris ſi perſonaliter citati dicant eum ſanum, & teſtes rei po ſtea inficiantur, nihilominus excommunicabitur, Bella. deci. 195

Teſtes tales præſumuntur quales litigatores reperiuntur, Alb. de Ro. C. de hære. l. quoniam multi. n. 4.

Teſtium dicta circa quę attendenda ſunt, Fran. Cur. tra. de teſti. n. 84.

Probatio per teſtes, quæ fit per uocem uiuam eſt efficacior, Imo. c. placuit. nu. 3. de teſti.

Probatio per teſtes, & famam præualet probationi per teſtes cōtrariæ famę, Bal. l. proprietatis. C. de proba. Ale. l. de minore. §. tormenta. col. pen. de quæſtio.

FINIS.

PRAXIS CRIMINALIS Ad Iudices & Aduocatos.

Auctore Dom. Ioan. Maria Monticello Bobienſi
Iuriſconſulto clariſsimo.

Regula Prima de Inquiſitione.

SVMMARIVM.

1 *Inquiſitio regulariter a iure ciuili eſt prohibita.*
De iure canonico permiſſa. 2.
3 *Requiſita in inquiſitione.*
4 *Diuerſitas loci & temporis diuerſificat delictum.*
5 *Indicia preſedere debent inquiſitionẽ.*
6 *Inquiſitio hodie non impeditur per ſuperuenientem accuſatorem.*
7 *Inimicitiæ capitales regulariter cauſantur per accuſationes.*
8 *Abſolutus ſemel non poteſt de nouo alia uice de eodem delicto inquiri, uel accuſari, limita tamen ut inf.*
9 *Sententia ab obſeruatione iudicij non parit exceptionem rei iudicatę.*
10 *Iniuria uni facta dicitur totę familię illata, & offenſo remittente, alij poſſunt proſequi & accuſare, quod declara ut infra.*
11 *Tranſigens præuenire non dicitur.*
12 *Iniuria illata conſanguinei non agũt ciuiliter ſed criminaliter tantum. Offenſus verò vtroque modo.*
13 *Pœna ordinaria delicti non imponitur, quando per viam exceptionis de crimine fuit cognitum.*
14 *Denunciationis euangelicę finis eſt, vt quis emendetur, non ut puniatur.*
15 *Abſolutus in foro poli poteſt accuſari & puniri in foro iudiciali.*
16 *Pœna pro delicto illata & inflicta per iudicem eccleſiaſticum non impedit quin reus pro eodem delicto poſsit puniri per iudicem laicum in delictis miſti, fori.*
17 *Contumax exceptionem litis pendentię opponere non poteſt.*
18 *Vſurarius manifeſtus an poſsit puniri.*
19 *Inquiritur ex officio de conſpiratione.*
20 *Iudex in cauſis miſerabilium perſonarum ex officio ad priuatam vtilitatem inquirit.*
21 *Inquiri poteſt in cauſis pijs.*
21 *Iudex eccleſiaſticus, ſuſpicante Epi-*

ſtopo de parentela inter coniuges poteſt ex officio inquirere de impedimento matrimonij.

23 *Inquiri poteſt ex officio de iurib. principis.*

24 *Iudex ex officio poteſt inquirere ad euitandum ſcandalum.*

25 *Iudex ex officio inquirere poteſt in rebus vel beneficijs eccleſiaſticis.*

26 *Calumniator in quib. caſib. a præſumpta calumnia excuſetur.*

27 *Inquirit iudex contra calumniatorem nemine accuſante.*

28 *Iudex contra officialem ſuum qui deliquit in officio, quando inquirat.*

29 *Partes factioſæ poſſunt in certis caſibus ad pacem pro communi quiete & publica vtilitate per iudicem compelli.*

30 *Actio ciuilis ubi ex delicto contra priuatos non oritur parti, tunc nec Reipub. oritur criminalis inquiſitio.*

31 *Diffamatio, eſt neceſſarium, ut præcedat, fallit vt infra.*

32 *Teſtes probantes crimen, ſi deponant ſine diffamatione non præiudicant inquiſito.*

33 *Prætor. ſine diffamatione non inquirit, vigente etiam ſtatuto, vt de quolibet crimine poſsit inquirere.*

34 *Statutum, quod poſsit inquiri ſine diffamatione, non valet.*

35 *Verba illa, fama publica præcedente, poſita in inquiſitione non probant diffamationem, etſi poſtea reus abſoluatur, an iudex teneatur in aliquo, quaſi doloſe inquiſierit.*

36 *Infamia ſeu diffamatio extraiudicialis ſufficit ad inquiſitionem.*

37 *Dolus iudicis in inquirẽdo debet probari per ueras probationes non autem per coniecturas.*

38 *Fama debet eſſe uehemens, & talis quę ſcandalum generet, niſi inquireretur.*

39 *Fama debet habere originem a perſonis fide dignis, & quid ſi iudex aliter procedat.*

40 *Indicia loco diffamationis ſuccedunt limita ut nu. 42.*

41 *Clericus ſine diffamatione inquiri nequit, minusque torqueri.*

42 *Suſpicio oritur per indicia remota non autem infamia ſufficiens ad inquiſitionem.*

43 *Infamia ſiue diffamatio ſaltem per duos teſtes debet probari.*

44 *Iudex poteſt ad occurrendum, ne futurum delictum committatur, procedere nulla infamia præcedente.*

45 *Teſtes non iurati & infames admittendi ad reuelationem futuri delicti.*

46 *Denunciatione officialis ſine infamia inquiritur.*

47 *Diffamatio non requiritur, ubi de principis mandato inquiritur. Intellige, ſi motu proprio principis inquirat, ſecus ſi ad poſtulationem alterius principis inquiri mandaret num. 48. Intellige etiam, ſi Princeps effectiue & affirmatiue dicat, quod fama ad eius aures peruenit, uel ſibi de tali crimine con-*

conſtare, alias commiſsio intelligeretur, dummodo fama publica præcedat. nu. 49.

50 Denunciatio per ſolum probum uirum eſt ſufficiens ad inquirendum contra denunciatum ſuper infamia qua comperta poteſt inquiri ſuper crimine.

51 Præſentia cum taciturnitate in inquiſito nec reclamante ualidat inquiſitionem factam ſine diffamatione.

52 Inquiſitio contra officialem in ſyndicatu, uel eius familiam non requirit diffamationem.

53 Inquiſitio generalis ſine diffamatione ualet.

54 Diffamatio non requiritur in inquiſitione in caſib. in quib. præceſsit inquiſitio generalis intellige ſano modo ſecundum Maran.

55 Inquiritur pro ſalute animæ ex officio ſine diffamatione.

56 Inquiſitio ex neceſſitate officij ſine diffamatione ualet.

57 Inquiſitio contra ſponte confeſſum crimen ualet.

58 Confeſſus ſponte non poteſt opponere de ineptitudine, uel inualiditate proceſſus.

59 Inquiſitio ex mero officio ualet ſine diffamatione.

60 Inquiſitio ſine diffamatione contra perſonam, quæ uere uel iuris præſumptione ſit de crimine ſuſpecta, ualet.

61 Inquiſitionis requiſita de iure non ſeruari de conſuetudine.

62 Qualitas quælibet in inquiſitione poſita eſt probanda. intellige ut inf.

63 Qualitates omnes in libello accuſatio appoſitæ debent probari, alias reus abſoluitur. Intellige de qualitatibus factum alterantibus, nume 64.

65 Probationis defectus qualitatis cuiuſuis delicti uel eius pœnam non alterantis nil operatur, ſiue ſimus in ciuili, ſiue in criminali.

66 Dolus in delicto ſemper præſumitur nec eſt probandus a curia.

67 Inquiſitio facta ſine indicijs & fama publica non præcedente dicitur temere facta, & an iudex teneatur in ſyndicatu.

Inquiſitio an & quando fieri poſsit, & quæ ſubſtantialia requiritur, & quem effectum habeat, & in quibus caſibus intentari poſsit, & latè de eius materia.

1 DIcas † inquiſitionem regulariter a iure ciuili prohibitam eſſe: cautum eſt enim, vt ſi nullus accuſet, nullus condemnetur, text. eſt in l. reſcripto. §. ſi quis accuſatorem ubi gl. de muner. & honor. Ang. de malef. uer. hæc eſt quadã inquiſitio. uer. 2. principaliter, Bal. conſ.

conſ.124 uol.5.Rober.Maran.in Spec.aduoca.fol.90. Gand.in ti. quid ſit accuſatio.in prin.Boniſ. de Vital.de inquiſitio. col.2. fol. 81.Rom.ſing.519. Blan.l.fin.nume. 5. de quæſtio. ubi ſecundum Gandinum vbi ſupra legitur, Chriſtum dixiſſe illi mulieri, quæ pro adulterio coram eo adducta erat. Quis te accuſat,ò mulier,& ipſa reſpondit. Nemo domine,& tunc Dominum dixiſſe, ſi nemo te accuſat,nec ego te condemnabo. Adde Corn.conſ.33. in prin.

2 uol.4.Iure† vero canon.de quolibet & ſuper quolibet maleficio inquiritur, & cognoſcitur, quia eo iure inquiſitio eſt remedium ordinarium,ſecundum Barba.conſil.47.colu.4.uol.1. dum tñ infra dicenda interueniaût & nõ alias.

3 Primo † enim neceſſarium eſt, ut inquiſitio procedat, ut iudici de corpore cõſtet & delictũ, de quo inquiritur,eſſe commiſſum.l.1.§. Item illud ad ſill. ubi Bar. & in l. fin.in prin.de queſtio.Gram.conſil.35.nu.51. Saltem in genere eſſe commiſſum, quamuis neſciatur a quo,ſecundum Maranta. in Spec.aduocatorum, fol.92.n.17. Ioã.de Venafro conſil.131. nu.7. Imo plus, ſi inquiſitus de furto ſponte cõfiteatur furtum feciſſe, non poterit illum torquere nec condẽnare,niſi prius uerificatum fuerit,quod procedit,etiam ſi ille talis ſolitus eſſet furta facere, & eſſet homo malæ conditionis,Bal. auct.ſed nouo iure.C.de ſer.fug. Ioan.de Venaf.d.conſ.131.Ang.l. certum.C.de confeſ.Bertr.conſ. 258.uol.primo.

Secundo, requiritur ut delictum,de quo inquiritur, dolo uel lata culpa commiſſum ſit, alias per leuem uel leuiſsimam inquiri nõ poſſet. Bal.l.data opera. C.qui accuſ.nõ poſ.Maran.fol.93.num.34.

Tertio requiritur, quod inquiſitio certa ſit, uidelicet ut contineat locum & tempus commiſsi criminis,ſecundũ formam.l.libellorũ. de acc.alias inepta redditur.Maran.in Spec.aduoc.fol.93. Ruin. conſ.10.in princ.uol.5. & rõ eſt, qa inquiſitio non continens præfata dr̃ peccare in forma, & ſubſtantialib.carere. Ideo in ea reus condemnari non poterit, ſed oĩo erit abſoluendus,etiam eo nõ opponente.Quod autem dictum eſt inquiſitionem debere continere locum & tp̃s commiſsi delicti, alias quod redditur inepta, procedit, & uerum eſt in ſpeciali inquiſitione,quæ eſt contra certã perſonam, & de certo crimine, nam tunc dẽt continere locum & tp̃s commiſsi delicti, ſecus uero eſſet in gñali inquiſitione,Bal.cõſ.490 inci. de ſola ſurreptione inqſitus uol.3.Rui.ubi ſup. Hipp.in rub. C.de probat.nu.360. ang.conſil. 178.& 297. Bar.l.2. §.ſi publico. uerſ.quero utrum,de adult.Ang. de maleſ.uerſ.hæc eſt quædam inquiſitio,ver.quinto principaliter ſcias.

ſcias. Inſup quod ſi tẽpus in inquiſitione poſitũ fuerit, & locus prout requiritur, & per teſtes hoc ꝓbatum non ſit reus abſolui debet.

4 Et ratio † quia diuerſitas loci & tẽporis facit diuerſificare delictum, & aliud eſſe delictum quàm quod intentatum fuerat, latè Corn. cõſ. 34. in fi. uol. 4. Similiter idem erit de omni alia qualitate, nam ſi in inquiſitione uel accuſatione deducta fuerit, ſi tamen per teſtes probata non fuerit, reus abſolui debet. Corn. conſ. 260. uol. 3. & cõſ. 233. in principio, uol. 3. Bertran. conſil. 88. uol. primo.

Prædicta autem limita non procedere, quando inquiritur de crimine commiſſo contra diuinam Maieſtatem, vt de hæreſi, uel Blasfemia: Quia tunc ualet inquiſitio ſine ſolemnitatibus. d. l. libellorum. §. fi. autem. Quomodo opport. Epiſc. Maran. ubi ſupra.

Idem etiam erit, ſi quis inculpatus ſit de crimine læſæ Maieſtatis. Nã in eo ſummariè & de plano, ac ſine ſtrepitu & figura iudicii procedit & aliquæ ſolẽnitates non requirunt, Bar. in extrauag. ad reprimendum, Maran. ubi ſupra.

Quartò principaliter requiritur, ut in inquiſitione ponãtur in ſpecie omnes circunſtantiæ delicti, uidelicet quo loco, quo menſe, cum qua perſona commiſſum fuerit, & contra quem: quia aliàs inquiſitio non procederet; quoniam reo defenſio tolleretur. abb. c. fi. de purgatione Canonica Maran. fol. 94. nume. 37. Vnde ſecundum eoſdem non ualeret inquiſitio ſpecialis, quando capitula generalia fierent, uidelicet qualiter talis inquiſitus eſt ſolitus committere furta homicidia, blasfemias, quia iſta nõ diceretur inquiſitio ſpecialis, ſed potius generalis quo ad delicta. Vnde reus ꝓpter delictorum incertitudinẽ ſuas defenſiones ꝑparare non poſſet. Debent igitur capitula ĩ ſpecie fieri, uidelicet qđ cõmiſit tale furtum pecuniæ in tãta quantitate, contra talem, in tali loco, tali mẽnſe, tali ãno & ſub tali regnatione. Et idem de aliis criminibus, aliàs diceretur obſcura, uaga & incerta inquiſitio, & non procederet parte opponenter.

5 Item principaliter requiritur ad eſſentiam inquiſitionis, † ut indicia præcedant, aliã inquiſitio non ꝓcedit. l. iuſtisſimos. C. de officio rectoris Prouin. latè Alex. conſ. 120. in prĩc. uo. 7. ubi multas quotas adducit. Quod ſano modo intelligas, quãdo ſcilicet inquiſitus compareret, & opponeret inquiſitionẽ non procedere ex defectu ĩdiciorũ, ſecus uerò ſi non fuiſſet oppoſitum. c. 2. de accuſ. in 6. Alec. d. conſ. 220. col. 2. uel alio modo ĩtelligas, uidelicet niſi iudex per inquiſitionem ꝓcederet ex ſuo mero officio & non ꝓmotus ab alio, quia tũc non haberet neceſſe oſtẽdere indicia, ſeu diffamationem ꝓceſſiſſe, Alex. ubi ſup. Specul. de

inquiſ.

inquiſ.§.tunc hactenus.uerſ. hoc etiam ſcias.

Quinto requiritur, ut iudex antequã formet inquiſitionem faciat citare offenſum ad oſtendendũ ſi uult accuſationẽ producere & declarãte nolle accuſare, tunc iudex inquirere poteſt, & ſimiliter debet citari facere conſanguineos proximos oſtẽſi, quibus à iure permittitur proſequi ſuam uel ſuorum ĩiuriam. Maran. fol. 94. nu. 38. glo. in c. presbiter. 2. q. 4. l. Sena. C. q accuſ. non poſſ. Gram. conſil. 42. col. pen. unde iudex ſtatuere debet terminum parti ad liberandũ. cautela igitur erit ad impedien. inquiſitionem, ut pars inquirenda petat à iudice aſsignari terminum parti offenſę ad liberandũ, an uelit accuſare nec ne. Cepol. cautel. 25. Hyppol. in pract. §. conſtante, num. 59. ubi Hyppol. docet aliam cautelam pro iudice, ut priuſquã formet inquiſitionẽ faciat in actis apparere, factam eſſet illam interrogationem reo. An uelit ipſe accuſare.

Adeo igitur talis interrogatio iudicis requiritur, ut quãdocunq; ſuperueniret accuſator, ceſſaret inquiſitio, cum remedium ordinariũ faciat ſemper ſilere extraordinariũ, ꝓut eſt ĩquiſitio. Ang. de maleſi. uerb. hęc eſt quædam inquiſitio. uerſ. quæro an inquiſitus. Maran. late fo. 94. Et in tãtum hoc verùm eſt, quòd etiam coram alio iudice poteſt fieri accuſatio, & ĩpedit inquiſitionẽ cæptam corã alio Maran. ubi ſup. Bar. l. & §. fin. de adulter. ubi Alex.

Prædicta autem multis modis limita & primo in omnibus caſibus, in q̃bus de iure uel per ſtatutum ĩquiſitio ſpecialis permiſſa eſt: Quia tunc ĩquiſitio eſſet remedium ordinarium ſuperueniens, Ange. de maleſ. uerb. hæc eſt quædã inquiſitio. uerſi. quæro an inquiſitus. Bart. in extrauagan. ad reprimen. uerſ. denunciationem. Maran. dicto fo. 94. unde cum hodie per ſtatuta ferè ubiquæ permiſſum ſit de õnibus criminibus poſſe inquiri. † Amplius non tolletur inqui. per ſuperuenientem accuſationẽ, cũ unum remedium non faciat ceſſare aliud ſibi æquale, Ang. ubi ſup. Maran. ubi ſupra, infertur etiam quòd in omnibus caſibus, in quibus licitum eſt inquiri de iure cõmuni, ut in ſi. uer. accuſator ſuper ueniens. nunquã incuiſitionẽ ceſſare facit. Maran. ubi ſupra.

Secundo Limita procedere, quando inquiſitus data opera hoc affectaret, & procuraret, ꝙ ab alio accuſaretur coram alio iudice ad effectũ inquiſitionem impediendi, nã tali actu affectato non iuuabitur, & talis accuſatio inquiſitionẽ nõ impediret. Maran. ubi ſupra num. 41. Bald. Ang. l. ſi ſeruus plurium §. 2. de lega. 1. Bar. Alex. & Docto. l. ſi uerò. Quis ſatis de cog.

Tertio Limita non procedere, quando iudex ante cæptã inquiſitionẽ

in

interrogaret offenſum, an uellet accuſare, & ille reſpondeat, quod non nam tunc ſi iudex inquirere cœperit pōt offenſus accuſare & ī quiſitionem impedire, Maran. ubi ſup. nu. 42. Bald. l. accuſationē. C. qui accuſ. poſſunt. Alexa. in addi. ad Bar. in dicta l. 3. §. fin. de adulteriis. Ang. de malefi. ubi ſup. ner. quæro, an inquiſitus.

Quarto Limita non procedere, quādo fuit proceſſum ſuper inquiſitione, etiam poſt ſuperuenietem accuſationē, & nihil ex parte rei oppoſitum fuerit. Nam tunc ualebit uterque proceſſus. Vnde nota, ꝙ illud qđ regulariter dicitur, inquiſitionem impediri per accuſationem, intelligendum eſt ſi opponatur, alias ſecus. Maran. ubi ſupra num. 43. Bal. l. 1. in fin. C. de furtis.

Quinto Limita non procedere, quando is, qui accuſat prius denunciaſſet iudici, ꝙ procederet ad inquiſitionem contra talem, quia habet ipſum ſuſpectum de tali crimine, nā non poterit illum accuſare, ex quo illam uiam denūciationis elegiſſe uidetur. Maran. ubi ſupra in Specul. uerſ. inquiſitio. §. Nunc uidendum. uerſ. ult. quæritur.

Sexto Limita non procedere, quando iudex uidet, & accuſationem eſſe ſuſpectam de colluſione, nam tunc ceſſare ab inquiſitione nō debet. Maran. ubi ſupra nu. 45. Ioan. And. in addi. ad Specul. tit. de inquiſitione. §. uiſo. in additio. incipiente. Terminum, colluſio etiā probabitur primo per teſtes, qui interfuerunt quādo accuſator & reus conuenerunt ſuper colluſione fienda. abbac. de his. col. fi. de accuſa. 2. probabitur ſi accuſatus cum accuſato conuerſabatur, nā
7 tunc colluſio præſumitur † cum per accuſationes inimicitiæ capitales regulariter oriantur. Bart. l. 1. §. præuaricationē ad turpil. ſequit abb. d. c. de his in fi. item ſi poſt litem cōteſtatam nec accuſator nec reus in termino eis ſtatuto comparuerunt. Maran. fol. 95. n. 51.

Septimo Limita non procedere, quādo accuſator fuit cauſa promouēdi inquiſitionem, et quia eius inſtigatione formata fuit, nam tunc ad accuſandum amplius non admittetur, ex quo aliam uiā elegit. Maran. ubi ſupra num. 46. Bald. l. ea quidem C. de accuſ.

Octauo Limita non procedere quò ad probationes receptas ſuper inquiſitione: quia ſi accuſatio ſuperueniat poſt probationes receptas non tollit effectum illarum probationum. Sed in robore ſuo remanebunt ad delictum puniendum. Maran. ubi ſupra nume. 47. Ioan. And. in addi. ad Specul. de inqui. §. uiſo. incip. terminū. Gādi. quando de malefi. cog. per inquiſ. col. pen. & fi.

Nono Limita non procedere de iure canonico: quia ſecundū canones inquiſitio eſt remediū ordinariū, unde per ſuperuenientem accuſa-

cuſationem non tollitur. Quia iudex poteſt inquirere etiam nõ monito offenſo ad accuſandũ Marã. fol. 95. num. 48. Cardinal. in clẽ. ſæpæ. §. fin. q. 3. de uerb. ſignif. & in c. qualiter & quando col. 2. de accuſ.

Sexto principaliter requiritur, ut inquiſitio ꝓcedat, ꝗ inquiſitus non fuerit aliàs de illo crimine accuſatus, uel inquiſitus, aut abſolutus,
8 † nam ſi aliàs abſolutus fuiſſet, iterum inquiri non poſſet. Specula. titu. de abſolutione. §. primo uer. Porrò, Ananias conſ. 37. col. prima tex. & ibi Docto. in c. de his, accuſati. Abb. Io. And. in c. fin. de colluſ. detegen. l. ſi cui. §. eiſdem, ubi Bart. de accuſ. Maran. ubi ſup. num. 46. Alex. conſ. xi. uol. primo & Idem erit, fuiſſet etiam aliàs cõdemnatus uel punitus, nam nõ poterit amplius accuſari nec inquiri Marant. ubi ſupra, Alexan. conſ. xi. co. pen. uol. primo, Caſtren. cõſi. 18. uol. primo prædicta autem uera ſunt regulariter ſed in multis caſibus limitantur.

Primo limita non procedere, quando dicta ſententia abſolutoria lata eſſet per colluſionem ſeu præuaricationẽ. Nam tunc inquiri ea nõ obſtante iterum poteſt. Text. ubi Abb. & Io. de Ana. d. c. fin. de colluſ. detegen. l. 3. de procur. Io. Andr. in addi. ad Specul. de inqui. uerſ. uiſo, incipit termin. Maran. fol. 95. nu. 50.

Secundo Limita, ut tm̃ procedat, quando lata eſſet ſnĩa abſolutoria diffinitiua, ſecus ſi lata eſſet ab obſeruatione iudicii; quia tunc iterũ inquiri poſſet, & iterum accuſari
9 † cum talis ſententia exceptionem rei iudicatę non pariat. Marã. ubi ſup. nu. 52. Abb. d. c. de his. de accuſ. ubi Fel. non obſtan. ſententia Specul. contrarium tenẽtis, & uolentis nihil, differre, quæ ſentẽtia relata fuit in titulo de abſolutione. §. primo. uerſ. oppono. Nã prima oppinio uerior ẽ, ſecundũ Maran. ubi ſup. ubi reedit rationem.

Tertio Limita regulã procedere, qñ quis accuſaretur ab eodẽ, qui primò accuſauit, uel inquiri fecit, cũ obſtet ei rei iudicate exceptio ſecus ſi accuſaretur ab alio tertio, q ſuam uel ſuorum iniuriam proſequeretur. Vt ignoraret accuſationem fuiſſe ab alio inſtitutam; quia poſſet accuſare propter eius ignorantiam non obſtante abſolutiõe. Cecus uerò ſi ſciuiſſet dictam accuſationem. Quia tunc etiam obſtaret tertio dicta exceptio rei iudicatæ. Marã. ubi ſupra, nu. 54. Ba. l. ſi is, cui. §. eiſdem de accuſ. Abb. d. c. de his, de accuſ. Alex. d. conſ. xi. uol. primo, Rom. conſi. 213.

Quarto Limita, qñ quis eſſet abſolutus per tranſactionem factã eum parte & non per ſententiam. Quia ſi tranſactio ualuit, licet ipſe tranſigens accuſare non poſſet, tamen alius tertius de nouo accuſare nõ prohibetur uel inquiri facere, & ſi trãſactio nõ ualuerit, poterit ipſemet

ſemet, iterũ accuſare. Mar. ubi ſu. nu. 55. Fel. d. c. de his. uer. 2. Lim. de acc. ubi Ab. & Doc. & iux. hãc limitationẽ, nota pulchrã qõnẽ.

Aliquis paſſus fuit iniuriã in eius ꝑſonã & accuſationẽ, & poſtea trãſegit cum offendente, & ei omnẽ iniuriã remiſit. Nam tũc poterit alius cõſãguineus offenſi accuſare criminaliter dictum offendentẽ nõn obſt. offenſi remiſsione, &

10 ꝓcipua rõ eſt: quia † iniuria uni facta oĩb. de illa agnatione facta cenſetur. l. lex Cornel. ubi Bar. de iniur. Bar. l. 1. C. de rap. uirg. & in l. cũ ſcimus. C. de agri. & cen. li. 11. abb. c. oportet, de acc. Maran. ubi ſup. n. 58. & ideo trãſactio unius altero accuſare uolente non præiudicat. ita in terminis uoluit Bar. d. l. tranſigere. col. fi. ubi ẽt Bald. nec prodeſt iniuriãti dicere, ego habui ab offenſo remiſsionẽ, qui prĩcipaliter offenſus fuit: q̃a ei poterit de iure replicari agnatũ nũc poſſe de nouo accuſare ob ꝓpriã iniuriã. Marã. ubi ſup. eodem mõ nec ẽt iniuriant ſi proderit dicere, ꝙ agnatus fuit præuẽtus ab of-

11 fenſo, q prius accuſauit: q̃a † præueniſſe non dr̃, qui per tranſactionem deſtiterit. ſecundum Bal. d. l. tranſigere. Maran. ubi ſupra.

Quod autem dictum eſt, conſanguineum accuſare poſſe pro iniuria illata alteri conſanguineo debet intelligi criminaliter tantum, nõ

12 autem ciuiliter. Nam † ciuiliter is ſolus põt, qui principaliter offenſus fuit, uel is qui in ſua ptãte eũ habebit. l. 1. §. fin. cum l. ſequ. ubi Bar. & Doc. de iniur. Maran. fol. 96. nu. 60. Vſq; ad quem gradum admittantur conſanguinei ad accuſandum, & proſequendum ſuorum iniuriam, uide l. accuſare. per Maran. fol. 96. nu. 62. in repet.

Quinto limita non procedere, quando de crimine eſt diſcuſſum in iudicio per uiam exceptionis incidenter, ut ſi in qõne ciuili opponatur contra teſtẽ exceptio falſi, & per uiã exceptionis cognoſcatur de crimine falſi. Nam tunc dato ꝙ abſoluatur, põt tñ iterũ accuſari uel inquiri ordinarie in caſib. in quib. ex officio inquiri poteſt, Idemq; eſſet ſi condemnatus fuiſſes de crimine per uiã except. Nam poterit nihilominus ordina-

13 riè cõtra eũ procedi † rõ eſt: quia qñ per uiam exceptionis agitur de crimine, mitior pœna imponit̃ & non illa uera ordinaria illi delicto imponi ſolita. Ideoq; cũ delictũ ſufficienter punitũ nõ ſit, agi deinde poterit, ut ordinarie puniatur. Bal. l. ubi falſi. C. de falſ. & in l. nullum. C. de teſt. Fel. d. c. de his. uer. 3. limita. de acc. Roman. conſi. 375. Maran. fol. 98. nu. 85.

Sexto limita non procedere quãdo quis condemnatus aut abſolutus fuiſſet per uiam denunciationis Euangelicæ: nam tunc inquiri iterũ poſſet, & pœna ordinaria puniri

14 Et rõ huius eſt, † quia per denunciationẽ agitur tm̃, ut q̃s emẽdet-

b non

nõ autem ut puniatur. Fel. d.c.de his ver.4.limita. Sal.l.ea quidem. C.de acc.Maran.fol.99. num.86.

Septimo Limita non procedere,quã do quis in foro pœnitentiæ abſo-
15 lutus fuiſſet.Nam†licet ſacerdoti delictum confiteatur, ut ab eo ſalutarem pœnitentiam accipiat, adhuc de illo crimine accuſari & inquiri poſſet. Et rõ eſt:quia per pœnitentiam Deo tm̃ & eccleſię fit ſatisfactio, ſed per pœnam legitimam ſatisfit Reipublicæ,quæ p̱ delictum offenſa fuit Fel. d.c. de his,uer.5.limita, ubi etiam Abb. Marant.ubi ſupra, num.87.

Octauo Limita, quando de Crimine ciuiliter tantum actum fuerit, puta ad reſtitutionem ſeu ad damnum adhuc poſtea ad pœnam criminaliter agi poterit, niſi utrunque tendat ad ſuam uindictam, tunc una uia per aliam tollitur. Fel.d.c.de his,uerſ.6.limita.Maran. ubi ſup.nu.89. Quod uerum eſt, niſi reus ciuiliter abſolutus fuiſſet, eo quia delictum non fuit commiſſum ſecundum eoſdem.

Nono Limita non procedere,quando delictũ eſt tale, de quo poterit cognoſcere,& punire iudex eccl. & ſecularis. Vt de blaſphemia
16 Dei,vſura & ſimilibus. Nam†licet quis fuerit accuſatus & punitus corã iudice eccleſiaſtico põt adhuc iterum accuſari,& puniri per iudicem laicum & ecõtra, & una pęna pro aliam non tollitur. text.vbi Abb.c.ſtatuimus,de maledi.& in c.filius. §.ſuper hoc de pęnis in 6. Abb.ca.tua. de procu. Bal.l.placet. C. de ſacroſ.ec. Fel. d.c.de his, col.fi.de acc. Rom.d. conſil.375.Maran.ubi ſupra,n.7.

Decimo Limita non procedere, qñ aliqui de aliquo crimine coram uno iudice accuſatus fuerit & cõtumax fuerit,nam ſi iterum accuſatur non poteſt opponere, quòd alias de illo crimine accuſatus fue
17 rit †quia contumax exceptionem litis pend. opponere non poteſt, Maran. fol.10.nu.98. ubi multos allegat.

Septimo Principaliter requiritur ad ualiditatem inquiſitionis, ut fiat per iudicem competentem alias non ualebit, toto tit.ſi a non competendum iudice, Ang.de malefi. uerſ. hæc eſt quædam inquiſitio. uer.4.principaliter. Maran.f.101. num.102.

Octauo Requiritur,ut iudex inquirat in caſibus a iure permiſſis, & non in caſibus prohibitis. vt ergo perfectè ſcias, qui ſunt illi caſus, in quib.iudex ex officio inquirere poteſt dicas quòd.

Primus caſus eſt,in quo iudex inquirere poterit etiam ad priuatum commodum ut quando ſumus in aliquo uſurario maniſeſto, qui a debitore ſuo uſuram extorſerit, & propter eius potẽtiam forte nõ audet debitor uſuras repetere.nã tunc iudex etiam nemine petente põt eo caſu inquirere contra eũ, & ipſum ad reſtitutionem uſura-

rum

rum compellere. Text. eſt in c. cũ in diœceſi. Vbi Io. de Ana. ĩ 2. not. de uſur. Abb. in c. tuas. 2. not. eod. titulo, Maran. fol. 101. nume. 106.

18 An autem † iſto caſu iudex poſsit inquirere ex officio cõtra uſurariũ & ipſum punire ad aliquã pœnam. Vide latiſsimè Mar. fol. 102. num. 101.

Secundus caſus principalis, in quo ex officio iudex inquirere poteſt,

19 eſt in omni delicto † quod committitur per conſpi rationẽ. Vt qñ plures cõſpirant, ſeu coniurãt ad aliquod ſimul. Tex. eſt, ubi Bal. in l. 1. C. de Monopol. Pęnam autem iſtorum uideas per Maran. fol. 104 num. 128. 129.

Tertius caſus eſt, quando Ancila ſub pacto ne proſtitueretur uendita eſſet, alias eſſet libera. Nã emptore hoc non obſeruante iudex ex officio tunc inquireret, ut illã exhibere faciat & ad libertatem perueniat. text. eſt in l. mulierem ubi Bal. c. ſi Mancip. Ita ueniet.

20 Quartus eſt † in omni cauſa miſerabilium perſonarũ. Nam in ea iudex ex officio ꝓcedere poteſt, etiã ad priuatam utilitatem, ſecundum Bal. d. l. mulierem. Bar. l. 4. §. hoc autem iudicium uer. oppono. ubi Alex. de damn. infect. Bal. c. 1. §. iniuria, colum. penul. de pac. iura. firma. Abb. c. ad noſtram, el 2. de iureiurã. Marant. latè fol. 104. nume. 134.

Quintus caſus eſt in his, quæ in actis iudicis notoriè linquent. Nam in his iudex inquirere & ſupplere poterit. Marant. ubi ſupra num. 134. Alex. l. 1. C. ut quæ deſunt aduoc. Docto. c. ſignificauerunt, de teſti. Felyn. ca. ex tenore, colum. fin. de reſcript.

21 Sextus caſus eſt † in omni cauſa pia, nam in ea tam iudex eccleſiaſticus quàm in laicus inquirere ex officio poſſunt, Abb. c. ad noſtrã, il 2. de iureiur. Bal. d. l. mulierem. C. ſi mancip. ita uenie. Mar. ubi ſupra, num. 135.

22 Septimus caſus eſt † quando epiſcopus ſuſpitionem habet ad parentela inter coniuges. Nam tunc eccleſiaſticus iudex ex officio inquirere de quolibet impedimẽto, poſſet, & matrimoniũ diſſoluere poſſet. Tex. in c. pen. in fi. ubi Ab. de diuor. Hoſt. c. 1. uerſ. canones, de offic. ord. Marant. ubi ſupra numero 136.

23 Octauus caſus eſt. Nam † poteſt iudex ex officio inquirere de iuribus principis. Text. eſt in l. pen. in fi. C. de bon. uacan. lib. 10. Abb. d. c. ad noſtram, el 2. de iureiur. tex. in l. ſi quis ne rixa. C. de bon. proſcrip. Maran. ubi ſupra, num. 137. ſic etiã de omni pecunia fiſco applicanda ſecundum eoſdẽ & Bart. l. ſi quis rẽ, in fi. de cuſto. reo. Bar. & Ale. l. 2. §. Senatus de iure fiſci.

24 Nonus caſus eſt; nam † iudex ob magnum ſcandalum euitandum poteſt ex officio inquirere, & prohibere nec ſcandalum committatur abſque accuſatore. Cyn. l. 1. in fin.

lantes. Nam pōt illos tunc ex officio punire, tex. ē ubi Bal. & Doc. in l. nullū. C. de teſt. & in c. ſup his de pęnis Bar. l. 3. §. præterea. de ſuſpec. tut. Maran. ubi ſupra. n. 150.

XVII. Caſus eſt, in omnibus criminibus commiſſis coram ipſo iudice, uel in iudicio incidenter, dum ipſe de aliqua principali cauſa cognoſcit. Hæc. n. continentia cauſę operatur, Bar. d. l. 3. §. præterea & Bal. d. l. iubemus. uerſ. 5. C. de probat. Maran. fol. 105. num. 151.

XVIII. Caſus eſt, quando tractamus de iuribus eccleſia uel beneficio
25 eccleſiæ. Nam † tunc iudex inquirere poterit contra illius beneficii poſſeſſorem, ut oſtendat quo titu. poſſideat, & ſimiliter contra poſſeſſorem alterius rei eccleſiæ. Innóc. c. ad noſtram, el 2. de iureiur. Bal. l. in ciuile. C. de fur. & in l. ſancimus. C. de ſacroſ. eccle. Marant. ubi ſupra. nume. 157.

XIX. Caſus eſt in omnibus caſibus.
26 in quibus † accuſator non probãs à præſumpta calumnia excuſatur, qui enumerantur per gl. in l. Athletas. §. calumniator de inſa. Maran. ubi ſupra. nume. 153.

XX. Caſus eſt, quando iudex eccleſiaſticus uult inquirere contra tenentes bona, quæ debent pauperibus diſtribui, uel ad alias pias cauſas. Maran. num. 154.

XXI. Caſus, inquirit iudex ex officio de probitate uitę, de idoneitate & maioribus alicuius eligendi, promouendi, uel ordinandi. Item qn̄ Eps eccleſias uiſitare facit, pōt facere hmōi inquiſitionē contra clericos, Mar. ubi ſup. nu. 155.

XXII. Caſus, inquirit iudex de crimine, ubi interuenit accuſator, q colludit ſeu p̄uaricatur, text. in l. fallaciter. C. de abolit. Mar. n. 156.

27 XXIII. Inquirit, † iudex contra calūniatorē, ēt nemine accuſante. Bal. l. 1. col. 1. ad Turp. Mar. n. 157.

XXIIII. Inquirit iudex propter incidentem quęſtionē, ubicunq. n. incidenter cognouit de crimine pōt de illo inquirere, Maran. nu. 158.

XXV. Inqrit iudex de iniuria facta ſcholari ex officio, & in hoc caſu ſpeciale eſt, ꝙ iudex ſine accuſatore inqrit de priuato crimine. Bal. aūth. habita. uer. aliàs ſciturus. C. ne filius pro parte, Mara. nu. 159.

28 XXVI. Inqrit † iudex de delicto commiſſo per ſuū officialē in officio, & tunc indiſtinctè inquirit; ſi uero extra officium delinquit, tūc inquirit ſi eſt notorium non aliàs. Bar. l. ſi quis forte. §. 1. de pę. Bar. l. ſenatus de off. præſid. Mar. n. 160

XXVII. inquirit iudex contra facientes iniuriā ſuis officialibus uel famulis. Dūmodo crimē ſit notoriū nō alias. Bar. l. ſi quis forte. §. 1. de pęnis. Mar. fol. 105. nū. 161.

XXVIII. Inqrit iudex de oī crimine notorio. tex. ubi Bar. & Sal. in l. ea qdā C. de acc. Mar. ubi ſup. n. 162.

XXIX. Inquirit iudex de omni crimine, ſuper quo præceſſit primo inquiſitio gn̄alis ad inueniē. malefactores, & purgan. prouinciam

malis

malis hominib. Nã fruſtra fieret, niſi cõtra maleficos deueniret po ſtea per particularẽ inquiſitionẽ, Bal.d.l.iubemus,uerſ.& eſt ſcien dum.C.de prob.Bart.l.2.§.ſi publico,uerſ.3.regula, de adult.Maran.nũ.163.Ange.de malefi.uerſ. hæc eſt quædam inquiſitio uerſic. 2.principaliter.num.26.Grandit. tit.Quid ſit accuſatio col.1.Hippol.in pract.§.conſtante num.20. ideoque ſecundum Ang. & alios ſupra expreſſos, iudices debent di ſcere cautelam in principio eorũ officiorum ad hoc ut de quolibet crimine poſtea inquirere poſsint. Videlicet faciant bannum fieri generale, & latum ad purgandã prouinciam malis hominibus, vt cõprehendat proditores, ſacrilegos, inceſtuoſos, homicidos, falſarios, & omnes homines malę conditionis & famæ, & poſtea addat clauſam generalẽ in fi. Videlicet, & cõ tra omnem perſonam &c.quæ aliquid fecerit uel dixerit contra formam iuris uel ſtatutorũ &c. Nam tunc in omnibus caſibus expreſsis poterit poſtea fieri inquiſitio ſpecialis, licet aliàs in illo caſu ſpecia li non potuiſſet formari regulariter inquiſitio.

XXX. Inqrit iudex de inimicitiis & diſſentionibus, q̃ uigẽt in ciuitate inter particulares ciues, ex quibus Reſpub.turbari poteſt, ne ad ar-
39 ma deueniant, † Nam tunc iudex ex officio cõpellere poteſt dictas partes ad pacem faciendam. Bart. l.congruit, de officio præſi. Bal.l. cum affirmes. de lib. cauſ.Maran. nume.164.

XXXI. Inquirit iudex cõtra filiũ, qui impias manus in patrem uel in matrem iniecit, uel ſi ipſos parentes affecit, Maran.num. 165.

XXXII. Inquirit iudex cõtra cuſtodes carceris, q pretio corrupti dimiſſerint carceratũ ſine uinculis, ut fugere poſſet, uel paſſus fuit introduci ferrum uel uenenũ in carcerẽ.tex.in l.carceri.de cuſto.reo. Maran.num.166.

XXXIII. Inquirit iudex contra lenones, q̃ mulieres ad luxuriã allicere nituntur. Nam iudex poſſet illos de ciuitate repellere & punire. Au ctentico de leno. §. ſancimus. ubi Ang. Maran.num. 167. Gandi.titulo. Quid ſit accuſatio.col.1, Hipp. in præd. §.conſtante. Quid autem ſit in crimine adulterii, an poſsit in eo iudex ex officio inquirere, Maran.fol.106.nu.170.

XXXIIII. Inquirit iudex de crimine in quo quis per officiales curiæ in franganti crimine reperitur, puta in actu delinquendi. Marant. ubi ſupra, num.171.

XXXV. Inquirit iudex de crimine læſæ Maieſtatis cõtra perſonã principis uel ſuorum collateraliũ perpetrato. Mara.fol.109.num. 125. Ang.de malefi.uerſi.hæc eſt quædam inquiſitio uerſ. 2. principaliter, num.21. Gandi.titulo quid ſit accuſatio, col.2. Hippol. d. §. con ſtante, in practica.

Inqui-

XXXVI. Inquirit iudex contra famoſos latrones & fures, aggreſſores ſtratatum latitantes in ſiluis. Maran. ubi ſup. nu. 126.

XXXVII. Inquirit iudex cõtra inobediẽtes & ſuã iuriſdic. turbãtes & cõtra rebelles ad pęnam legitimam, Maran. ubi ſup. nu. 176.

XXXVIII. Inquirit iudex cõtra ſocios criminis in caſib. in quib. licita eſt interrogatio, Maran. ubi ſupra, nu. 178. Ang. de Maleſ. uerbo, hæc eſt quædam inquiſitio, uer. 2. principaliter, nu. 22. Gand. titulo quid ſit accuſatio. col. 2 Hipp. in pract. §. conſtante, uide in regula ſocius criminis.

XXXIX. Inquirit iudex de homicidiis, & damnis clandeſtinis, ubi nullus apparet accuſator, Maran. ubi ſup. nu. 179.

XL. Inquirit iudex de oĩ crimine, in quo interuenit accuſator, & pendente accuſatione in iudicium deducta moritur. Nam iudex tunc ne delicta impunita remaneant proſequi poteſt. Bar. l. 3. §. 1. Maran. ubi ſupra, nu. 180.

XLI. Inquirit iudex ſuper neceſsitate ciuitatis & ciuiũ ſubditorũ, maxime tpe careſtiæ, & neceſsitatis compellendi dños ad uendendũ frumentum uel annonam iuſto precio. l. 1. §. fi. de of. præfec. urb. ubi Bar. M oderni. l. nec emere. C. de iu. delib. M ran. ubi ſup. n. 181. Non tamen compellere põt illos qui frumentum, ſuum pro uictu ſuo habent. Cum ordinata charitas a ſe ipſo incipiat l. præſes. C. de ſer. & aqua. Maran. vbi ſup.

XLII. Inquirit iudex contra aduocatos & procuratores calumnioſos, tumultuoſos & male in eorũ officio uerſantes, & ſi inſames ſunt poteſt illis interdicere, ne poſtulent & procurent. Maran. fol. 106. nu. 182.

XLIII. Inquirit iudex de defenſionibus rei in criminalib. ſuo officio, et ſi reus ſe non defendat. Nã poteſt tũc, & tenetur perquirere ex officio defenſiones ſuas ad innocẽtiam ſuam probandam. tex. ubi Bar. & l. etſi nõ defendatur. de pęnis Bar l. 1. §. fi. de quæſti. Maran. ubi ſup. nu. 183.

XLIIII. Inquit iudex ſupplendo de facto & teſtes producẽdo in oĩb. caſib. in quib. poteſt procedere ad diffinitiuam ſententiam cõtra abſentes ſiue in ciuilibus ſiue in criminalib. Bart. auth. qui ſemel. C. quomodo & quando, & in l. 4. §. hoc autem iudicium. queſ. 4. de dam. infec. Maran. ubi ſupra, numero 184.

XLV. Inquirit iudex de crimine falſæ monetæ et nemine accuſante. l. 1. C. de falſ. monæ. Maran. ubi ſupra, fol. 107. nu. 185.

XLVI. Inquirit iudex de crimine hæreſis ad inſtar criminis læſæ maieſtatis. Ang. de maleſ. uer. Hæc eſt quædam inquiſitio, uer. 2. principaliter, Gand. tit. quid ſit accuſatio, Maran. fol. 107. nũ. 187.

XLVII. Inqrit iudex de ueritate inſtru-

ſtrumenti coram ſe producti.tex. ubi gl.Bar.Ang.auth.de tabellio. in princ.& in d. §. hoc autem iudicium. Maran. ubi ſupra, numero 189.

XLVIII. Inquirit iudex ad denunciationem ſibi per officialem deputatum ad crimina deferendum. Puta quãdo uadunt officiales ad inueniendum luſores, portantes arma & alios ſimiles delinquẽtes. Nam ex quo reperiuntur in fragrãti & notorio crimine, poſſunt denunciari iudici, & iudex inquirit ad eorum denunciationem, alias facit litem ſuam. Maran.folio 107.nu.191.Gand.ubi ſup. Ang. de malef. ubi ſup.

XLIX. Inquirit ex officio dando ad uocatos pupillis, pauperib.& perſonis miſerabilib. ac uiduis, ne a potentibus opprimantur, & ſimiliter furioſis. l. nec quicquam. §. aduocatos.ubi Bar.& Doct.de officio.procon. Maran.ubi ſupra, nume.192.

L. Inquirit iudex ex officio contra procuratorem, ut doceat de mandato, ne iudicium fruſtratorium efficietur. Et hoc põt etiã facere poſt litis conteſtationem. abb.c. nulli.de accuſ.Maran.nu.194.

LI. Inquirit iudex de crimine ſacrilegij & plagii.l.3. ubi Bar.ad l.iuli.pecu,Maran.ubi ſup.nu.195.

LII. Inquirit iudex contra tabernarũ frequentatores, contra luſores, ad ludos prohibitos, cõtra iuuenes, qui ambulant quotidie per plateas bene ueſtiti, nec habent reditus. Nam de his omne malum præſumitur, Maran.ubi ſup. nume.202.

Nonò principaliter requiritur ad validitatem inquiſitionis, ut fiat, & redigatur in ſcriptis. Ang.de maleſ. uer. hæc eſt quædam inquiſitio, uerſ.quarto principaliter. numer.54. Hippol.in pract. §.conſtante.

Decimò principaliter requiritur ad hoc ut inquiſitio formari poſſit. Vt antequam inquirat ſit nata actio ciuilis parti, loquor tamẽ in delictis commiſſis contra priua-
30 tos. Nam† ubi ex delicto non oritur actio ciuilis parti. Tunc nec etiam Reipublicæ oritur actio, uel accuſatio cri. Sal.l.eos. C.de fur. Soc.conſil.127. incipit, uiſis capitulis, Hipp.latiſsime in prac. §.conſtante.num.33.cum multis nu.ſeq. Et circa hæc poſſunt poni duo ſocii bonorũ alicuius apotecæ, & vnus eo.furtiue, ſeu clã aſportet, & contrectet aliquas res dictæ apothecæ, tunc non poterit per iudicem inquiſitio formari contra talem ſocium, & ratio eſt, quia contra eum nulla eſt orta actio ciuilis alterio ſocio.l.merito ff.pro ſoc.Bald.conſi. 410.uol.2. Poteſt etiam alio modo exemplũ ſumi in mutuante uel deponente rem aliquam penes uicinum uel alium. nam ſi poſtea eam clam abſtulerit, nulla illi uicino actio cõpetit, cũ ille rem ſuam aſperta ue-

rit,

rit,ergo nec republica actio cōpe
tit, nec inquiſitio criminalis con-
tra illum. Poteſt etiam aliud ſumi
exemplum in illo,cui bona aliqua
retinentur iniuſtè, & indebitè ab
aliquo potente. Nam eſſet ei lici-
tum res ſuas furtiuè recipere Inn.
c.cum olim de reſtit.ſpolia. latiſ-
ſimè per Hippol.in pract. §. con-
ſtante.

Vndecimò principaliter requiritur
ad ualiditatem inquiſitionis for-
mandę ſuper certo crimine & cō-
31 tra certum, ut † diffamatio præce
dat, & ſit per duos teſtes proba-
tum, eſſe in ciuitate publicam fa-
mam ipſum tale delictum com-
miſiſſe . Quid autem eſſet, ſi fama
eſſet differens, dicas inquiri licitè
poſſe.Bald. conſ.246.uol.4.Ang.
de malefic.uerb. Hæc eſt quædam
inquiſitio.uerſic.2.principaliter,
Ruy.conſi.80.col.1.uol.4.& con
ſil.147.in 1.uol. 5.Bonif.de Vital.
de inquiſi.colum.2.fol.81.tex.eſt
not.in c.qualiter & quādo, de ac-
cuſ.Gram.conſi.35. nu.50. Alex.
conſil.174.in princ.uol.6.& con-
ſil.138.in princ.eod.uolum.Hip-
pol. in pract.§. conſtante.nu.12.
Socyn.ſen.conſi.37.colum.1.uol.
2.Corn.conſi.68. nu.6.uol.2.Ra
fael Cuma.conſi.136. Rafael Ful
goſ.conſi.173. & adeo talis diffa-
32 matio requiritur † quòd licet te-
ſtes producti ſuper huiuſmodi in
quiſitione probēt crimen, de quo
eſt inquiſitus,licet non diffamans,
tamen tales teſtes illi inquiſito nō
præiudicant,nec condemnari po-
terit;Gram. conſ.35.nume.50.&
conſi.38.nu.23.Spec.de inquiſit.
§.Nunc uidendum. colu.3. & ibi
Bald.in addi.Hippol.d.§.conſtan
te. num. 12.fol.9.Soci.ubi ſupra,
& eodem modo ſi ſtatutum dice-
33 ret,quòd † prætor liberè poſſet in
quirere in criminalibus, tamē per
hoc nō poterit inquirere infamia
non præcedente Grama.d.conſil.
35.num.50.Bal.c.1.de offic.ordi.
Iaſ.l.milites.C.de teſta.milit.Hip
pol.d.§.conſtante.num.12. Barb.
conſi.47.col.45.uol.1.qui latiſſi-
mè examinat.Quid ſi poteſtas ha-
beret arbitrium abſolutum inqui
rendi &c.& ibi etiam infert Iaſo.
quòd ſi Papa mandet inquiri con
tra aliquos, tamen debet intelli-
gi,& limitari,infamia præcedente
& non alias,ſecundum Socin.ubi
ſupra,imò plus uoluit Cardin. in
clem.1.uerſic.9. quæro, de offic.
ordi.Gram.conſi.38.nume.24.&
Hippol.d.§.conſtante, num.13.ꝙ
34 † ſi ſtatutum ſuperioris dictaret,
quòd inquiri poſſet abſque diffa-
matione,quòd non ualeret,nec ali
cuius momenti fuiſſet.

35 Præfata † autem diffamatio nō di
citur probata,quamuis in dicta in
quiſitione ſcriptum eſſet,fama pu
blica præcedente, ſi tamen poſtea
in proceſſu non appareat probata
publica fama, non per hoc iudex
tenebit in aliquo ſi inquiſitus ab-
ſoluatur.Vt dicatur iudicem dolo
ſè inquiſiuiſſe ex officio, & ſuffi-

36 cit, † quòd infamia præcedat extra iudicium licet non præcedat in iudicio, nec ſufficiat ꝓbare dolū iudicis per cōiecturas & præſūptiones; quia iudex hēt pro ſe tam magnam præſumptionē, quæ per aliam coniecturā contrariam tol-
37 li non poteſt † debebit tali caſu dolus probari per ueras probationes, Quod difficillimum erit, Bal. conſil.178.uol.1.ſed aliter, & alio modo probanda eſt, ut uoluit Fulgoſ.conſ.136.Incipit in cauſa criminali latè, Hippo. in pract.§.conſtante.nu.16 Io.de Ana.conſ.59. Viſa inquiſitione.Maran.in Spec. aduoca.fol.92.

Et ſcias † ꝙ ſupradicta fama ad hoc
38 ut præiudicet debet eſſe uehemēs contra eum, & ꝙ generet ſcandalum, niſi inquiſitio fieret.Bar.d.l. congruit.de off.præſi.& in l.fi.C. de off.pręfec.urbis.Ang.de malef. uerb. hæc eſt quædam inquiſitio, uerſic.4.principaliter.Gandi.qñ de Malefic.cogn.per inqui.Marā. latè fol.92.num.19.

Vlterius ſcias, ꝙ † dicta fama ad hoc
39 ut ſuum effectū operetur, debet habere originem ab honeſtis perſonis, & fide dignis, & non à maleuolis.Nam aliàs nihil operaretur. Tex.eſt in c.qualiter & quando, de accuſ.ubi Abb.colum.penu.& Aret.in ſexto not.alias etiam ſi iudex ſine fama inquireret, ultra ꝙ inquiſitio impugnatur, tenetur ipſe iudex inquiſitionem facere ad expenſas, & præſumitur contra iudicem de calumnia. Paris de ſind. uerb. inquiſitio, Marant.fol.92. nume.20.& 21.Barba. conſil.47. uolum.1.

Quod autem dictum eſt ſupra in hoc ultimo requiſitio ad ualiditatem inquiſitionis, uidelicet ut prius cōſtare debeat de diffamatione, limita multis modis uidelicet.

Primo limita, quando ante inquiſitionem extarent indicia ſufficientia cōtra inquiſitum, ſimiliter idē eſſet ſi cōtra inquiſitū adeſſent plenæ probationes, quia tunc nulla diffamatione præcedente inquiſitio ualeret; Spe.ſen.conſ.39.col. 3.uol.2. Nā tunc, quamuis de fa-
40 ma non conſtet, poteſt † tñ iudex ex illis iudicis inquirere, quia loco diffamationis ſunt, iſtud uerū eſt, qñ contra laicum ageretur, ſe-
41 cus † uero ſi contra clericum, nā etiam ſi contra eum extarent mille indicia, nunquam torqueri poterit niſi de crimine illo fuerit diffamatus. Pau.de Leaza.& Abb.c. 1.de depoſito.Io.Andr.ca.cum in contemplatione, de regu.iur.in 6. ubi Abb.Io.de Anan.c.1.de cler. percuſ.Gram.noto.11.n.15.Ang. de malefi.uerb.fama publica.uer. & tene mēti.Bar. d.l.congruit, de off.præſid.Bal.d.l.iubemus.uerſi. 4.C.de probat.Ruyn. conſil. 80. col.1.uol.4.Alexand.conſi.24.in prin.uol.6.& conſi.138.in prin. eodem uolu. Hippol. in practi.§. conſtante, num.19.Bal.conſil.95. uolum.1.& ſecundum Ruyn. hoc modo

modo eſt intelligẽ. tex. in d. c. qua liter & quando. Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de Maleſ. ubi ſupra. Quod autem dicimus indicia loco diffamationis eſſe Hipp. ubi ſup. intelligit procedere, & uerum eſſe, quando eſſent indicia propin-
42 qua † ſecus uero ſi remota, quia per talia indicia dici non poteſt infamiam oriri ſed potius quandã ſuſpicionem. Similiter uoluit idẽ eſſe, qñ adeſſet unus ſolus teſtis de uiſu. Nam iſto caſu ſecundum eundem dici non poteſt tale indicium diffamationis loco eſſe, cũ
43 † ipſa infamia uel diffamatio niſi per duos teſtes ad minus probari non poſſit, & ideo cum indicia loco diffamationis ſurrogentur, debent ſapere eius naturã, videli. ut p duos teſtes probẽtur. Adde
44 aliã limitationem, videlicet † ut non procedat, quando iudex procederet ad euitandum delictum committendum, quia tunc poteſt nulla infamia præcedente inquirere, ut obuietur delicto futuro,
45 & † tali caſu poterit teſtes non iuratos recipere, & etiam infames audire delictum reuelare uolentes. Inno. c. 1. de poſtul. præla. Barba. conſi. 64. col. 1. uol. 1.
Limita ſecundo, quando † iudex ad
46 denunciationem officialis inquireret, quia tali caſu etiam non præcedente infamia inquirere poſſet. tex. eſt ubi Bald. Saly. in l. ea quidem. C. de accuſ. Bar. l. congruit. de of. præſid. & in l. diuus, de cuſto. reo. Maran. fol. 91. nu. 24. Ange. de Maleſ. uerb. hæc eſt quædam inquiſitio, uer. 4. principaliter. Hipp. in prac. §. conſtante, nume. 10.
Limita tertio, non procedere, quan-
47 do † inquiſitio fieret de principis mandato. Nam tunc nulla diffamatio requiritur. Bal. l. nullus. C. ad l. Iul. maieſ. Inno. c. cum oporteat. de acc. Hipp. d. §. conſtante. nu. 21. Maran. fol. 93. nu. 29. gl. c. 2. de accuſ. in 6. Angel. de maleſi. uer. fama publica. uerſ. aduertendum eſt. Hippo. ſing. 14. incip. ad
48 hoc ut inquiſitio. Quod † uerum eſt, & ſano modo intelligendum, ut procedat, quãdo inquiſitio formaretur de mandato ſeu ſcientia principis, & motu proprio ipſius principis. Secus uero ſi ad poſtulationem alterius principis hoc mandat: Quia tunc præcedere debet diffamatio. Hippol. d. §. conſtante. nu. 22. Feli. ca. cum oporteat. 4. not. de accuſ. Aug. de Arimi. in addit. ad Ang. de maleſi. uerbo fama publica. uer. Aduertendum
49 ſecundo † intelligas ueram dictam limitationem, quãdo princeps aſſertiue ſeu affirmatiue diceret in ſua commiſſione, ſibi cõſtare de tali crimine. Vel quod fama ad eius aures peruenit, alias ſi commiſſio ſimpliciter fieret, habet tacitam conditionem uidelicet dummodo præcedat infamia. Hippol. dicto §. conſtante. num. vigeſimoſecundo, Mara. fo.

92.nu.29.Fel.d.c.cum oporteat. de accu.ubi Ioan.de Ana.Aug.de Arimi. ubi ſup. Dec. conſil.189. col.fi.uol.1.

Limita quartò non procedere,quan
50 do † aliquis de crimine denunciaretur per aliquem probum uirum. Nam tunc denunciatio iſta ſufficiēs eſt, ut inquiratur contra eum ſuper infamia tm̄, & non ſuper crimine, ſed infamia reperta poterit poſtea de crimine inquiri Abb.c.1.licet,in vlt.no. de accuſ. ubi etiam Petr. de Anch. & Fely. Maran.ubi ſup.nu.26.

Limita quintò non procedere†quan
51 do iudex ad inquiſitionem ꝓceſſit præſente inquiſito,& non contradicente, nec reclamante: nam realiter ualebit proceſſus, etiam ſi infamia non probetur, & ulterius contra proceſſum opponi nō poterit. tex.formalis in c.2. de accuſ.li.6.Cœpol.conſ.66.Maran. ubi ſup.nu.27.Hippo.in pract.§. conſtante.num.21.fol.io.Et ideo nota cautelam, quòd ſemper facias reum proteſtari contra inquiſitionem tamquam factam nullæ præcedente diffamatione.Maran. ubi ſup. Ang.de Malef. uerſ. hæc eſt quædam inquiſitio,uerſicu.4. principaliter.

Limita ſexto non † procedere in in-
52 quiſitione, quæ fit contra officialem iu ſindicatu. Nam pōt tunc contra eum inquiri generaliter & ſpecialiter indiſtinctè, etiam fama non præcedente, & talis inquiſitio poterit etiam fieri cōtra eius familiam, officiales, & miniſtros. Bald. l.iubemus. uer.modo reſtat.C.de probat.Maran.ubi ſupra nu.28. Ang.de malef.ubi ſupra uerſ.4.principaliter.num.51.

53 Limita ſeptimo † non procedere in inquiſitione generali. Nam fama non præcedente fieri poteſt. Abb. c.1.in gl.1.de of.ord. Marā. ubi ſupra nu.29.

54 Limita octauo † non procedere in caſibus,in quib.pręceſſit inquiſitio generalis; Quia poteſt per ueniri ad ſpecialē ſine aliqua probatione famæ,ex quo generalis diſpoſitio eſt pręparatoria ad ſpecialem. Quia alias fruſtra fieret,ſi per eam non perueuiretur ad ſpecialem. Bal.l.iubemus. uerſ.2.eſt ſciendum. C.de probat.latè Maran.fol.93.nu.30.ubi.

Contrarium tenuit in hoc caſu.quia ſi dicta limitatio uera eſſet, nimis magna reſtrictio eſſet ad materiā inquiſitionis: Vnde omnes leges prohibentes inquiſitionem ſeruirent nobis de uento, cum communiter omues officiales ſoleant in principio ſui regiminis huiuſmodi banna facere, per quæ alterantur legum diſpoſitiones & pœnæ earum, & per hoc daretur poteſtas officialib.ut deſtruerent multas leges,& ſic principis poteſtatem ſibi uindicarent, quod dicendum non eſt ſecundum eum, ubi dat duas declarationes ad hanc limitationem.

Li-

Limita nono non procederet † quan-
55 do ſit inquiſitio non ad effectum corrigendi ſed pro ſalute animæ, ut quādo epiſcopus uiſitat eccleſias. & quando uult ſe informare de uita, & moribus eligendi, uel conſecrandi, uel alicuius promouendi ad ordines, ſi eſt idoneus. Nam tūc ex officio procedit nulla fama præcedente. Abb.cap.1.in glo.1.de of.ord. Spec. de inquiſi. §.quando, verſ.licet autem, & §. uiſo in ſumma. Maran. ubi ſupra num.32.

Limita decimò non procedere † quā-
56 do iudex inquireret ex neceſsitate ſui officia. Vt quia extaret ſtatutum, ꝙ iudex teneatur inquirere de tali crimine, alias puniatur. Nam tunc inquirere abſque diffamatione licitè poterit. Angel. de malef.uer.ubi ſupra uerſi. 4.principaliter. Hippol.d.§.conſtante. num.20.

Limita undecimo non procedere
57 † quando inquiſitio formaretur contra confeſſum crimen ſponte. Nā hoc caſu ualet inqſitio abſq; diffamatione. Ang.in l.ſi uacātia. C.de bo.uacan.li.10. Refert Hippo.d.§.conſtante.nu.20.ubi etiā in nu.30.hoc duplici ratione cōprobat. Primò, quia ex tali propria confeſsione oritur diffamatio, & integra ac legitima probatio, ſecunda eſt: quia etiam ſi talis inquiſitio non potuiſſet de iure formari, & ſic eſſet nulla, non tamen poſſet per ipſum reum ſpōte confeſſum opponi talis nullitas,
58 & inualiditas cùm † ſponte cōfeſſus nō poſſit de ineptitudine ſeu inualiditate proceſſus opponere. Bal.l.2. C.de re iud. latè Hippol. d.§.conſtante.n.30.& 31. Et eodem modo, nec de inualiditate inquiſitionis &c.ut per eundem.

Limita duodecimo non procedere,
59 quando † iudex ex mero eius officio procederet ad dictam inquiſitionem. Nam tunc neceſſe non eſt, ui diffamatio præcedat. Ang. de malef.uer.mero officio Peruſ. d.l.ſi uacantia. C. de bon. vacan. li.10. Barb.conſi.47.nu.16.& 17. uolum.primo. ubi dicit quod cautius eſt.

Limita tertiodecimo nō procedere
60 † quando perſona illa inquirenda eſſet talis perſona, quę vere uel iuris præſumptione de tali crimine ſuſpecta eſſet, & ſic iudici prę ambulum aliquod conſtaret. Angel. de Malef. dicto uer. Hæc eſt quædam inquiſitio. uer.7.principaliter. prope ſi.

61 Præterea † autem omnia, quæ a principio uſque tunc dicta ſunt, procedūt de iure, ſed hodie aſſeſſores cōiter prædicta non obſeruant: ſed in quocunque caſu per inquiſitionem procedunt. Gand. q.de malef.cognoſ.per inquiſ. Bonif.de Vital.de inquiſi. col. 2. fol. 81. Blanc. l.fi.nu. 5. de quæſt. Alb. l.ea quidem.uerſ. de conſuetudine tamen. C.de accuſ.

62 Vltimò ſcias, ꝙ † quęlibet qualitas

tas inquiſitionis appoſita dētpro bari & uerificari, alias reus inqui ſitus abſolui debet. ita uidetur te nere Bal. in l. 2. C. de prob. & in l. 1. C. qui ac. non poſ. late per Hip. in rub. C. de prob. nu. 439. Io. An. c. 1. de homicid. in 6. ubi refert ſe mel euaſiſſe quendam Prçlatum a pęna mortis inquiſitum, qui aſſaſ ſinauerat quendam hominē chri‑ ſtianum. Tamen nō fuit probata illa qualitas alias, ꝙ homo ille aſ‑ ſaſſinatus fuiſſet chriſtianus, ſecū dum ꝙ requirit tex. in d. cap. 1. de homicid. Vnde per hoc fuit libe‑ ratus ille prælatus a pœna mortis, quamnis contra eum aſſaſſinamen tum probatum fuiſſet, ſequitur Bal. in l. ſi quis non dicam rapere. col. 3. de epiſ. & cle. Pet. de Anc. conſil. 270. inci. de tit. crimi. Hip. ubi ſup. Ale. conſi. 197. col. 2. uo lu. 2. Hip. in prac. §. quoniam. nu. 51. & §. quia, nu. 10.

Contrarium tamen tenuit Marant. fol. 93. nu. 33. Contrarium voluit Hipp. d. §. conſtante, fol. 11. uer. modo redeundo, Barb. conſil. 93. num. 4. cum ſeq. uol. 1. ubi refert multos contrarium tenentes. Io. And. Card. Ant. de Bu. Abb. c. cū dilecti. de dolo & contu. Aug. de Arim. in addi. ad Ang. de Maleſi. ubi ſupra.

Quod autem ſupradictum eſt in ult. q. uidelicet ꝙ quælibet qualitas in inquiſitione appoſita probari, & uerificari debet, alias ſequi de bet abſolutio. Amplia uerum eſſe etiam in libello accuſatorio. Nā

63 † omnes qualitates in eo appoſitę probari debent, alias reus abſol‑ ui debet. Puta ſi accuſator expreſ ſerit in accuſatione, ꝙ Titius ip‑ ſum uulnerauit cum ſanguinis ef fuſione doloſe. & animo eum in‑ terficiendi. Ita latiſſimè per Bal. conſi. 431. uol. 4. Soc. ſenior. con ſil. 36. uol. 2. Cepol. conſ. 36. eſto ꝙ in actis, Fel. ca. licet cauſam, in gl. uer. aſſaſſinium. de prob. Hip. late ſingul. 178. qualitas appoſita. ubi uoluit, ꝙ ſi omnes illæ quali‑ tates probatæ non fuerint, omni‑ no de neceſſitate debet fieri abſo

64 lutio rei. Quod † autem dictum eſt, omnes qualitates in accuſatio ne appoſitas uerificandas & pro‑ bandas eſſe, alias abſoluēdus reus. Debet intelligi quando illæ qua‑ litates alterant factum ſeu qua‑ litatem pęne, ſecus quando qua‑ litas illa non alterat delictum nec pœnam.

65 Nam † tunc, ſiue loquamur in ci‑ uili, ſiue in criminali, defectus ꝓ‑ bationis illius qualitatis nil opera tur. Ita no. uoluit ſingu. Homod. conſ. 40. Hipp. in pract. §. & quia nu. 19. Rom. conſi. 110.

66 Dolus † in delicto ſemper præſu mitur, adeo ꝙ transfert onus pro‑ bandi in aduerſarium, aſſerentem dolo nō deliquiſſe. Nec curia gra uatur unq̄ ad probandū dolum, ex eo ꝙ poſitum fuerit in inquiſi tione doloſè & appenſatè. nec pra ctica iſta introducta fuiſſet a do‑

ctis

ctis aſſeſſoribus, ſi dolum in inquiſitione appoſitũ probare neceſſe haberent. Corne. conſ. 33. nu. 18. & 19. uolum. 1. Bald. conſii. 152. uolum. 1.

67 Vltimo nota, ꝙ † inquiſitio tunc dicitur temere facta, quando nulla infamia præcedẽte facta fuerit, uel nullis indiciis, & tali caſu ſi iudex inquiſiuerit tenetur in ſindicatu, tamquam fecerit litẽ ſuam. Vide latè hanc materiã per Barb. conſ. 197. uol. 1.

Contrarium tenuit Hippol. in practic. §. conſtante. in fin. ubi pulchrè.

Regula II. de Iudicis arbitrio.

SVMMARIVM.

Arbitrium iudicis, quando cauſa eſt eius arbitrio commiſſa, poteſt uſque ad mortem extendi incluſiuè. Tanto magis in delicto atroci. numero 2. limitatur nouem modis.

3 *Poteſtati alapam dans meretur pœnam mortis, quod intellige ut infrà.*

4 *Arbitrium intelligitur ſecundum dignitatem eius, cui conceditur.*

5 *Iudex non debet nouas pœnas, ſed ſolitas imponere.*

6 *Nobilis debet decapitari & non ſuſpendi, ubi pœnam meretur mortis, licet ſecus ſit in plebeio.*

7 *Pœna commiſſa arbitrio intelligi debet de conſueta, & non de noua.*

8 *Pœnæ omnes in principe ſunt arbitrariæ.*

9 *Iudex alterans pœnam in cauſa eius arbitrio commiſſa, debet cauſa alterationis & ſententia exprimere, aliàs in ſyndicatu tenetur niſi ea conſtet ex actis.*

10 *Sententia refertur ad acta.*

11 *Pœna mortis ubi ex cauſa aliqua receditur, pœna tantum pecuniaria imponi poteſt.*

12 *Caſus, in quibus iudex habet arbitrium à lege in eis arbitrandi, hic per ordinem munerantur.*

13 *Arbitrium debet eſſe conforme regulis iuris.*

13 *Iudex non tenetur reddere rationem de iis, quæ fecerit, ſi ſint de iis, quæ ipſius arbitrio ſunt commiſſa.*

15 *Iudex in caſibus, in quibus arbitrari mortem non poteſt, nec etiam mutilationem membri poterit.*

Arbi-

Arbitriũ iudicis an extẽdi poſſit uſq. ad mortem, excluſiuè, uel incluſiuè, adeo quòd poſſet condemnare ad mortẽ illũ, cuius cauſa arbitrio ſuo commiſſa fuiſſet, & latè de eius materia.

1 DICAS † regulariter à iure receptum eſſe, ut tale arbitrium uſq; ad mortẽ extendi poſſit. gl. eſt notabilis in §. in ſumma, inſtit. de iniur. quam ſequitur Bald. in c. 1. §. iniuria, in princ. de pac. iura. firma. & in l. fi. in fi. C. de his qui latro. Bar. l. fi. in fi. C. ubi pupil. educari deb. Abb. ca. literis de conſt. Felyn. c. cum te. col. 2. de re iudi. Maran. in ſuo Specul. aduoca. fol. 29. ubi hunc articulum latiſsimè ad partes examinat, tãdem determinat hanc eſſe magis communem opin. Math. ſingul. 48. & 102. & pro hac opinione, ex text. clarus in l. ſacrilegii. C. ad l. Iuli. pecu.

Præfata † autem regula & commu-
2 nis opinio tantomagis uera eſt, quãto delictum eſſet atrox, & exceſsio illius delicti fuiſſet magna uel enormis. Paris de ſind. fol. 232 uerſic. an ſit ſtatutum. Bald. l. 1. C. de his qui latro.

Limitaẽ modo dicta regula in multis caſib. & primò, ut nõ procedat in delictis non conſumatis, & imperfectis, ſed ſolum locum ſibi uindicat, quando perfecta & conſumata fuerint. Bal. conſ. 443. inci. Ceces. col. 2. uol. 3. Fely. ca. ex literis uerſi. 2. declara. de conſti. Maran. ubi ſupra, num. 231. Paris de ſind. fol. 238. Specu. de accuſ. uerſicul. quid ſit primo, Cin. l. is qui cum telo. C. de ſicar.

Limita ſecundò, quãdo lex uel ſtatutum diceret pęnam eſſe ad arbitriũ iudicis ſimpliciter nullo alio adiecto. Nam tunc non licebit mortem arbitrari ſed tanq̃ bonus uir hoc arbitrari debebit. Ang. de malefic. uerb. & ibi caput à ſpatulis. uerſ. quęro aliqua lege. Imol. l. 2. de publi. iudi. & ca. ex literis. de conſtr. Carer. fol. 565. ſecus uerò eſſet, ſi ſtatutum diceret, ꝙ pœna talis delicti ſit in iudicis arbitrio uſq; ad mortem Ioã. de Imol. d. l. 2. Par. de Put. in ſindi. fol. 237.

Tertiò limita non procedere, quando delicti qualitas non ſuaderet mortem, ſaltem ex communi conſuetudine, uel ſtatutorũ diſpoſitione. Nam tuuc ipſi mortem arbitrari non licebit, & iudex aliter faciendo diceretur partem grauare, & ab eius ſententia poterit appellari uel peti, ut ad arbitrium boni uiri reducatur. Angel. de Malefic. uerb. & ibi caput à ſpeculis. uerſi. quæro aliqua lege. ubi Aug. de Arimi. in addi. ad eum, Imol. d. l. 2. de public. iudic. Matth. ſingul. 48. & 102. Paris de ſind. uerb. arbitrium nu. 17.

num.17.fol.61.& 137.Feli.c. inquiſitionis.uerſi.ult.tangit. de accuſ. Gram.conſi.39.num.7. Bald.c.1. de pace iu.firman.

Solum ergo regula procederet, quando delictum eſſet ita graue attẽtis ipſius circunſtanſiis, quòd pœnã mortis mereretur, puta ſecundũ
3 Bald.in d.§.iniuria, ſi † aliquis Poteſtati, uel Gubernatori alapam dederit. Nam reſpectu eius qualitatis cenſetur attrocisſima, unde hoc caſu iudex pęnam mortis poterit arbitrari, ſecundum Bald.d.c.1.§.iniuria, Ioã. de Ana. d.c.inquiſitionis. Fel.d.c. ex literis.uer.1.declaratio.Maran.ubi ſupra nu.55.Paris fol. 237.

Quod autem dictum eſt de alapa data Poteſtati, intelligas uerũ, quando pro tali offenſa Poteſtati facta ſolitum fuiſſet mortem imponi, ſecus uerò ſi alia diuerſa imponi ſolitum ſit; Nam tunc illa imponetur & non alia.Dec. conſ.1.nu.10. uolum.1.

Quartò limita, qñ ſtatutum diceret, ꝙ reus incurrat pęnam 100. ſcut. uel aliam pęnam arbitrariam; Nã tunc iudex ſimilem pęnam imponere debet, & non mortem. Aug. de Arimin. ubi ſupra, Bald.l.& ſi poſt tres, in prima lectura, col.7. uerſi.item facit ad aliam.ff. ſi quis cautio.

Quintò limita, qñ tale arbitrium datũ eſſet alicui iudici pedaneo, uel magiſtratui inferiori; Nam tũc uigore talis arbitrii nec bona confiſcare, nec pęnam corporalem imponere poteſt. Bald.l.1. C. ne ſine iuſſu Principis.Ioan.de Ana.c.ſuper his.col.5.uerſic.Item adde de accuſat. ex quo dicunt præfati doctores, quòd ſi alicui minori iudici datur arbitrium contra ludentes ad taxillos non ſententia po-
4 terit bona confiſcare: Quia † arbitrium intelligitur ſecundum dignitatem eius, cui cõceditur. Hippo.ſing.297. Carrer.fol.506.Barba.conſi.11.

Sextò limita, quando lex uel ſtatutũ expreſsè arbitrium iudicis limitaret, uidelicet ut talem pœnam imponere nõ poſsit. Nam tunc mortem arbitrarii non poterit.Maran. ubi ſupra.

Septimò limita, quando dicit lex, quòd iudex poſsit uel debeat pœnam moderari, Nam tunc ab arbitrando mortẽ excluſus eſt, Maran.ubi ſupra.

Octauò limita, quando arbitrium daretur iudici ſimpliciter puniendi in pœnis à non iure expreſsis. Nã tunc non poſſet facere crimen capitale, quod non capitale, ſed bene mortem arbitrari poſſet, quando arbitrium iudici daretur in pęnis à iure expreſsis prout eſt in actione iniuriarum, in qua pœna corporalis ſtatuta eſt, & pecuniaria ad arbitrium iudicis. Tunc iudex propter enormitatem delicti poterit mortem arbitrari. Fel. d.c.ex literis.uerſic.4.declara.Maran.ubi ſupra num.16.

Nonò limita,quando in ſimilibus de
lictis eſſet conſuetudo, q; pœna
mortis nõ imponatur,ſed mitior.
Nam tunc iudex pęnam mortis im
ponere non poteſt, ſed conſuetu-
dinariã ſeruare tenebitur,& ceſſa
bit tunc arbitraria, ita eſt tex.in l.
quicumque, uerſ.ſcias tamen. C.
de ſerui.fugit. Feli.d.t. de cauſis,
col.1.de offic.deleg.Abb.c.inqui
ſitionis.col.fi.de accuſ.Alex.con
ſi.5.in fi.& conſi.11.uol.1.Mara.
ubi ſupra nu.57.ſed ſi conſuetu-
do extaret, ut in ſimili delicto pœ
na mortis ſemper impoſita fuerit,
tunc mortem ipſe iudex poterit
etiam arbitrari,Paris de ſindi.fol.
237.Et ideò menti teneas,& non
5 obliuiſcaris,quòd † iudex ſemper
debet pęnas imponere aliàs impo
ni ſolitas, nec debet noua pœna-
rum genera imponere,tam in caſi-
bus ubi põt mortem arbitrari q̃ in
6 aliis † nam ſi nobilis erit ſuſpendi
non debet, ſed potius decapitari,
pro crimine, ſi uerò plebeius ſit,
tunc ſuſpendi poterit ſi mortem
mereatur. Paris de ſind.ubi ſupra
& Bald.in l. non dubium. C.de le
7 gib.& ratio huius eſt: quia† quan-
docunque in iudiciis pęna relin-
quitur arbitrio iudicis,ſemper de
conſueta apponi in illo delicto in
telligitur,Bar.in l.penul.§.ad cri
men,de pub.iudi.Bal.l.& ſi ſeue-
rior.de infam.Paris ubi ſupra Ale
xan.conſi.55.uol.7.

Quod autem dictum eſt ſupra a prin
cipio uſque huc procedit in iudi-
ce, ſecus autem erit in Principe.
8 Nam † in eo omnes pęnæ ſunt ar-
bitrariæ,& ſemper poterit pęnam
mortis ad libitum arbitrari.Aug.
de Arimi.in addi. ad Ang.de Ma-
leſic. uerb. & caput ibi à ſpatulis.
uerſ.quando aliqua lege.

Vlterius ſcies,quòd † quando iudex
9 ad arbitrium ſibi conceſſum pœ-
nam alteraret, debet in ſententia
cauſam alterationis inſerere,aliàs
ſi pęnam grauaret, teneretur in
ſindicatu, niſi ipſa cauſa in actis
appareret. Nam tunc neceſſe non
10 eſt cauſam exprimere, cum † ſen-
tentia ad acta referatur. Paris de
ſindicatu uerb.arbitrium,num.7.
fol.60.

Item ſcias, quòd † quotieſcũque pro
11 delicto uenit imponenda pœna
mortis, & ex aliqua cauſa a pęna
mortis receditur,tunc non poteſt
ulterius pęna corporalis imponi,
ſed pecuniaria tantum Hipp.con-
ſil.24.nume.36. Grama.conſ.36.
col.pen.& fin.& conſil.39.col.3.
Hippolit.l.1. §. Diuus Adrianus,
num.30.de ſicar. & Bened.in l.fra
ter num.61.C.eodem.Prout uide
mus in minore delinquente, qui
licet commiſſerit delictum alias
puniendum pœna mortis, tamen
propter minorem ætatem non pu
nitur pęna mortis nec alia corpo-
rali, ſed pecuniaria tantum. Hip-
pol.ubi ſupra.

Et ut ſcias ad plenum, quæ dicantur
illæ cauſæ, in quibus iudex arbi-
trium habet a lege in eis arbitrãdi

12 & pœnam imponendi † dicas plures reperiri caſus.

Primus caſus eſt, an iudicia ſint ſufficientia ad torturam nec ne, iudicis arb. relinquẽdum eſt, ex diſpoſitione iuris, cum in eis certa doctrina dari non poteſt, Blanc. l. fi. nu. 40. de quæſt. Bal. & Ang. l. milites. C. eodem, quod uerum eſt,

13 † quando arbitrium tale erit conforme iuris diſpoſitioni, & fit ſecundum regulas, & debet in omnib. iuri conſonum eſſe, ſecundũ Bar. in extrauag. ad reprimẽ. uer. uidebitur, & in l. ſi in l. loca. Ange. l. 1. de teſta. mili. Blan. vbi ſup. Hipp. l. quæſtionis modum, col. 1. de quæſt.

II. Caſus eſt, nam tempus, infra qđ purgatur metus per actum ſpontaneum ſubſequentem iudicis arbit. relinquitur. Hoſt. in c. 1. quod met. cauſa, Hippol. d. l. quæſtionis modum, nu. 20.

III. Item quis dicatur inimicus relinquitur arb. iudicis, Ioan. And. poſt gl. c. cum oporteat, de accu. Hip. ubi ſupra col. 1.

IIII. Item, quod dicitur delictum graue, iudicis arbit. relinquitur. Bal. c. propoſuit, de appell. Hipp. ubi ſupra.

V. Item, quòd dicatur arduum negotium arbitrio iudicis relinquitur. Io. And. & Imo. c. fin. de dona. & Io. And. c. fi. de of. deleg. Hip. ubi ſupra.

VI. Item, quis dicatur maior uel minor, gl. c. Sedes Apoſtolica, de reſcr. Hipp. ubi ſupra.

VII. Item, quæ dicatur rationabilis cauſa, glo. c. cum poſtulaſti. § pro hibemus de cenſibus. Hippo, ubi ſupra.

VIII. Item, quis dicatur in ius petcurrere. Io. And. in c. plerunque, de reſcr. Hipp. ubi ſupra.

IX. Item, quis dicatur pauper, Bar. l. ſi conſtante, ſol. mat. Doct. auct. præterea. C. vnde uir & uxor. Hippo. ubi ſupra.

X. Item, an conſuetudo rationabilis dicatur. glo. cap. 1. de conſti. in 6. Hip. ubi ſupra nu. 10.

XI. Item, an dicatur damnum enorme. Io. Andr. d. c. fi. de don. Hipp. ubi ſup. nu. 11.

XII. Item, quæ dicatur miſerabilis perſona Io. An. c. ſignificauerũt, de of. dele. Bart. Bal. l. 1. C. de bo. auct. iu. poſ. Hipp. ubi ſup. nu. 14.

XIII. Iem, quæ dicatur diuturna abſentia, & qui teſtes dicantur ſeniores. Io. And. c. quoniã frequenter. uti li. non cont. Hipp. nu. 15.

XIIII. Item, quod dicatur ſimile. Hoſ. c. cauſamq. el 2. de teſti. Inn. c. cãmq. de iud. Hip. ubi ſup. n. 16.

XV. Item quanta fides ſit teſtib. adhibenda. l. 3. uerſ. tu magis ſcire potes, de teſ. Hip. ubi ſup. nu. 17.

XVI. Item, quando credatur confeſſioni factæ in tormentis, & quando non l. 1. §. diuus Adria. de quæſtio. Hipp. ubi ſupra, nu. 18.

XVII. Item, quando fama uel rumor dicatur frequens, Doc. c. qualiter & qñ, de accuſ. Hippo. ubi ſupra.

XVIII. Item, quis dicatur negligens. Inno.c.plerunque, de reſcr. Hip. ubi ſupra.

XIX. Item, qui dicatur grauis, uel enormis exceſſus, & quando quis dicatur leſus uel percuſſus leuiter, uel enormiter; gl.c.cum illorum.uer.membrorum, & uer. ſanguinis, de ſententia excom. Hip. ubi ſupra.

XX. Item, quando ſit monitorio credendum uel citationi, uel uerbis citati. Io.And.Hoſt. & alii.c.cum parati, de appel. Sal.l.tres denunciationes. C. quomodo & quando, Hip.ubi ſup.nu.27.

XXI. Item, quæ dicatur dos parua uel magna, Hipp. ubi ſup. numero 29.

XXII. Item, cui magis deferendum uel referendum ſit iuramẽtum: an actori uel reo. Bal. in l.admouendi, de iureiu. Hipp.ubi ſupra num.30.

XXIII. Item, quæ dicatur iuſta cauſa impedimenti, Hippo.ubi ſupra num.31.

XXIIII. Item, quando metus dicatur reſpicere periculum uel cruciatum corporis. gl.interpoſitas. uer.cruciatu, C.de tranſac.glo.c. dilectus.extra quod met. cau.Hippo.ubi ſup.nu.32.

XXV. Item, an reus, qui cauſam dedit eius morti, deberet ita mortuus ſuſpendi iudicis arbit. relinquendum eſt: Bal.l.2.C.qui teſta. ſa.poſ.cum quo tranſit ibi Barto. & Ludou.Rom.Hipp.ubi ſupra, numero 33.

XXVI. Item, relinquitur arbitrio iudicis infra quantum tempus uulneratus dicatur ex uulnere mortuus, Hipp.ubi ſup.nu.34.

XXVII. Item, an teſti in mortis articulo conſtitutus examinari debeat uel eius memoria uacillet. ubi ſup.nu.35.

XXVIII. Item, an effectus furioſus poſt commiſſum delictum debeat puniri relinquitur arbitrio iudicis, Hip.ubi ſup.nu.36.

XXIX. Item, an Ebrius committens delictum ſit puniendus. Hip.ubi ſup.nu.35.

XXX. Item, quod dicatur modicum interuallũ, Bar.l.1.§.qui preſens de uer.obl.Hipp.nu.39.

XXXI. Item, quę indicia ſint plena, & quę moderata. Bal.l.obſeruari. C.quor.appell. non recipiantur. Hipp.ubi ſup.nu.40.

XXXII. Item, quis dicatur perſona honeſta uel grauis. Bal.c.ſi pro debilitate, in fi.de of.deleg.Hip.ubi ſupra, nu.41.

XXXIII. Item, ubi pœna non eſt limitata a iure relinquitur arbitrio iudicis, Ang.de Malef. ver.an ſi titius ſe defendendo. uer.aduertas & Bald.l.2.§.cum igitur, de ui & ui arma. Innoc.c.ueniens, l'vlt.de teſta.Hipp.nu.43.

XXXIIII. Item, an exceptio ſit friuola. Barb.c.ueniens, de acc.Hip. ubi ſupra.

XXXV. Item, an ſufficienter cautum ſit necne. Hippol.ubi ſupra, nu.

numero 47.

XXXVI. Item, an furtum dicatur parui uel magni ualoris, ad hoc ut fur nocturnus poſsit occidi relinquitur arbitrio iudicis. ut ſupra, num. 48.

XXXVII. Item, an res ſit difficilis probationis, ubi ſupra, nu. 51.

XXXVIII. Item, ſi commodatarius vtatur ad longiorem, uel ad alium uſum re commodata, non committit furtum, quando credit Dominum permiſſurum, alias ſecus. Attamen ad hoc ut hoc caſu excuſetur a furto relinquitur arbitrio iudicis. Hipp. ubi ſupra, num. 57.

XXXIX. Item, infra quantum tempus reus delictum cõfeſſus in tortura debet duci ad banchum iuris ad ratificandum, relinquitur arbitrio iudicis, Hipp. ubi ſupra, nume. 59.

XL. Item, an iudicia ſint ſatis purgata, ſtatur arbit. iudicis. Io. An. c. cum in contemplatione, de regulis iur. Hipp. ubi ſupra, numero 60.

XLI. Item, an reus ſit repetendus in tortura relinquitur arbitrio iudicis. Bal. l. 1. C, quod met. cau. Hip. ubi ſup. nu. 63.

Et perpetuo tene menti, quòd in omnib. ſupradictis caſib. & aliis hic non expreſsis ſed poſitis per Hip. d. l. quęſtionis modum per totam,
14 de quæſtio. quod † iudicis arbitrio relinquitur, iudex ipſe non tenetur rationem reddere de eo, quod facit, ſecundum Io. de Ana. in rubr. de of. deleg. Hipp. ubi ſupra nu. 65. & eodem modo ſicut non tenetur reddere rationem, ita non poteſt redargui de eo, qđ fecit in ipſis; quia præſumitur ſẽper moueri ex iuſta cauſa. Innoc. c. qualiter & quando. il 2. de acc. Hipp. ubi ſup.

Vltimo pro complemento huius ar
15 ticuli nota, ꝙ † in illis caſibus in quib. iudex morem arbitrari non debet, nec poteſt, ita etiam non poterit arbitrari membri mutilationem, aut amputationem manus. Ale. conſ. 55. uol. 7. gl. đ. §. in ſumma, reprobatur per Anto. de But. in c. de cauſis, de offi. deleg. per gl. in c. inquiſitionis. §. fin. de accuſ. & dicta glo. debet intelligi ſecundum Dec. in conſ. 1. nu. 10. uolu. 1. Quando eſſet graue delictum, & quando circumſtantiæ delicti hoc mandarent. Vel dicas ſecundum Alex. conſi. 121. nu. 6. uol. 2. ꝙ illa gl. debet intelligi, ubi tales erant circumſtantię delicti, pro eo ueniebat de iure uel de cõſuetudine in tali caſu imponenda pœna mortis, alias ſecus.

Regula III. de ſtatuto diſponente, ꝙ bannitus poſsit impune offendi.

SVMMARIVM.

1 *Statutum, ꝙ bannitus poſsit impune offendi intelligitur in quacunque of-*

offenſa realiter perſonali.

2 *Bannitus etiam remiſſus a ſuperiore, dummodo de libro bannitorum non ſit deletus poteſt vigore præfati ſtatuti occidi intellige ut hic.*

3 *Bannitus a iudice incompetenti poteſt vigore ſtatuti memorati offendi, et occidens excuſatur.*

4 *Bannitus poteſt occidi uigore ſtatuti prędicti, etiam ſi ſit bannitus ob aliud delictum quàm propter homicidium, dummodo ſit condemnatus in pœnam mortis.*

5 *Bãnito uiuo poſſunt bona auferri non autem mortuo.*

6 *Bannitus poteſt impune offendi extra territorium. intellige ut infra, limit. 29.*

7 *Bannitus nulliter an poſſit uigore dicti ſtatuti impune offendi.*

8 *Bannitus poſt pacem cum occiſo poteſt impune offendi.*

9 *Bannitus adhoc, vt poſsit offendi vigore talis ſtatuti debet eſſe bannitus pro maleficio capitali.*

10 *Maritus bannitus ab vxore interfici non poteſt.*

11 *Bannitum patrem non licet occidere vigore dicti ſtatuti.*

12 *Vaſallus dominum bannitum occidere nequit in uim dicti ſtatuti.*

13 *Filius patrem bannitum occidere non poteſt in uim dicti ſtatuti.*

14 *Bannitum vigore prçfati ſtatuti proditoriè interfici non licet.*

15 *Proditorie occidere quis dicatur.*

16 *Bannitum in contumaciam vigore ſtatuti occidere non licet. intelligitur niſi extaret ſtatutum in ciuitate quod contumax habeatur pro confeſſo; num. 17.*

18 *Bannitus iniuſte non poteſt uigore dicti ſtatuti offendi, nec occidi, & occidens, vt homicida punitur. intellige in iniuſtitia notoria, nume. 19. Item ſi ſciuit bannum nullum, nu. 20.*

21 *Conſulens alicui ex perſonis prohibitis, coniunctum bannitum occidere etiam ſtatuti uigore, punitur cum eo pœna mortis.*

22 *Bannitum occidens odio particulari non iuuatur ſtatuto.*

23 *Bannitum ſe defendendo occidens, ſed non principaliter ut bannitum occidat, non iuuatur ſtatuto.*

24 *Bannitum capiens ignoranter uel occidens an iuuetur ſtatuto.*

25 *Scientia banni non requiritur ad conſequendam impunitatem ſtatuti, ſed bene ad acquirendum præmiũ.*

26 *Bannitus occidens bannitum non iuuatur ſtatuto.*

27 *Bannitus non poteſt occidi, quando eſt in manibus familiæ vigore præfati ſtatuti.*

28 *Bannitus an poſſit ad inſtantiam inimicorum pecunia mediante occidi & iuuetur occidens a ſtatuto.*

29 *Bannitus habens ſaluumconductum occidi nequit uigore dicti ſtatuti.*

30 *Bannitus de proximo certo rebanniendus non poteſt uigore ſtatuti offendi.*

31 *Bannitum pendente appellatione occidere non licet in vim dicti ſtatuti.*

32 *Bannitus, qui ſatiſdedit de condemnatione ſoluenda infra certum tempus*

pus, uel in eo, qui ſoluit, ſed non fuit bannum cancellatum, offendi non poteſt.

33 *Bannitus tantum, eo quia non ſoluit in termino pœnam, in qua eſt condennatus, offendi non poteſt.*

34 *Bannitus opponens exceptionē, poſtquam eſt captus, quæ ſi à principio fuiſſet oppoſita, non fuiſſet coactus iudicium ſuſcipere, non eſt damnandus, ſed iudex bannū debet nullum declarare.*

35 *Bannitus tolleratus offendi uigore ſtatuti an poſſit.*

36 *Tolerantia ſuperioris pro indulgentia recipitur.*

37 *Bannitus communiter habitus pro non bannito occidi non poteſt.*

38 *Bannitus condemnatus dum ducitur ad ſupplicium offendi non poteſt.*

39 *Fœmina prægnans bannita offendi non poteſt durante prægnatione.*

40 *Bannitus carceratus offendi non poteſt.*

41 *Bannitus licet poſſit occidi, non tamen poteſt uenenari, fallit in bannito de crimine læſæ maieſtatis.*

42 *Bannitus abſolutus ab imputatione criminis, ſed non dum deletus de banno, offendi non poteſt.*

43 *Bannitus nō poteſt offendi extra territorium, ubi ſibi licebat morari, uide ſupra ampl. 5.*

44 *Bannitum occidens uigore ſtatuti licet non puniatur aliqua pœna, tamen remanet infamis.*

45 *Bannitus, qui poteſt occidi, uigore ſtatuti, an etiam poſſit mandari, ut per alium occidatur.*

Statutum diſponens, quòd bannitus poſſit impune offendi, in quibus caſibus procedat, & qualiter intelligen. ſit, & latè de eius materia.

1 Dicas primò, ſtatutū † tale intelligendum eſſe, in quacūque offenſa. Quod tamen debet intelligi in perſonam ſuam non ſolum ipſum uulnerando, ſed occidendo & derobando, Cepol. conſil. 13. col. 3. Nell. in tract. banni. in 2. par. te 2. temporis, nu. 7. fol. 434. n. 308. Alber. in tracta. ſtatu. in 1. par. q. 5. & q. 8. Fely. c. quæ in eccleſiarum, col. 4. de conſti. in fi. Bar. poſt Rayner. l. 3. in fi. de adimen. lega. Hippol. latè in pract. § aggredior, nu. 15. & 16. & in l. 1. num. 30. C. de rap. Virg. Bald. latè conſi. 441. uol. 3.

Amplia hanc regulam tāquam com-
2 munem multis modis, ut † procedat etiam ſi bannitus eſſet remiſſus a ſuperiore, & ei indultum eſſet, dummodo non fuiſſet de banno ſeu libro bannitorum cancellatus, nam tali caſu bannitum occidens etiam impunis eſt, Hippolit. conſi. 99. col. pen. & final. & conſ. 106. n. 24. Carrer. fol. 433. Quod uerum, dummodo talis occidens ſciuirit illum bannitum fuiſſe, Nam tunc ut homicida teneretur, Carrer. ubi ſupra.

Amplia

Amplia ſecundò, procedere † etiam
3 ſi bannitus fuiſſet bannitus, à iudi ce in eo iuriſdictionē nō habente, puta ſi clericus à iudice ſeculari bannitus fuiſſet, à quo tamen ex defectu iuriſdictionis banniri nō potuit, tamen talis occidens puniri non debet, ſed excuſabitur, & hoc ob publicam ignorantiam occidentis, q publicæ ſcripturæ banni fidem adhibuit. Alex. conſ. 60. nu. 5. uol. 7. Bald. l. 2. ſi quis in iuſ. uocan. non ierit. Albe. de Roſa. in tracta. ſtatutorum. ulti. par. q. 29. Incipit querit ipſe Gand. quia præſumendum eſt pro iudice bannū faciente.

Amplia tertiò, etiam † ſi quis occi-
4 derit bannitum ob aliud delictum quàm propter homicidium. Puta ſi fuiſſet bannitus propter furtum uel aliud ſimile delictum. Nam tunc ſtatutum generaliter intelligendum eſt, ut pro quocunque delicto, qui bannitus ſit, occidi poſſit, dummodo pœna illius delicti, pro quo bannitus eſt, ſit pœna mortis. Dec. conſ. 65. uol. 1. in prima limita.

Amplia quartò, ut † procedat etiam
5 ſi quis bona ipſi bannito uiuo exiſtente auferat. Nam impune hoc facere poſſet ſecus uerò poſtq̄ bānitū occidiſſet, bona ipſi mortuo auferret. Nam tunc crimine expilatæ hæreditatis teneretur. Hipp. in l. fin. nume. 61. & 62. de quæſtio in l. unica. nu. 36. C. de rap. Virgi. Hipp. in practi. §. aggredior, numero 83.

Amplia quintò etiam procedere † ſi
6 aliquis bānitū occidiſſet extra territorium. Hippol. conſ. 35. nu. 5. & conſi. 57. & ſingul. 124. Incipit Oria. in pract. §. aggredior. nu. 21. Puta, Titius fuit bānitus de Peruſio, poterit impune occidi extra ſuū territorium, à Tudertino, & talis Tudertinus puniri non poterit: quia ſaltem ſub eodem dominio ſunt, & eidem legato ſubditi, & hoc ad publicam utilitatem permiſſum eſt, ut iniqui & mali puniantur. Hippol. conſ. 32. per totū & latè etiam Rui. conſ. 84. uol. 4. Vbi uult. plus etiam, quòd ſtante ſtatuto in ciuitate diſponente, q bānitus poſſit impune offendi, uel occidi in dicta ciuitate, uel eius diſtrictu. Nihilominus non obſt. ſi quis bannitum offenderit extra illum diſtrictum, adhuc in illa ciuitate, in qua uiget etiam tale ſtatū, puniri non poterit, & tale ſtatutū tantæ eſt efficaciæ in fauorem occidentis, quòd ſi iudex contra ipſum inquiſierit uel eum capi fecerit, poterit tunc quilibet de populo comparere, & bannum iudici oſtendere, & etiam propter ſtatutum impunitatem occidenti tribuens petere, quòd contra eum ulterius nō procedatur, ſed quòd a tali inquiſitione liberetur, uel abſoluatur. Hippol. l. ſi quis ne quæſtio, de quæſtio. ubi multos refert idem tenentes, Hippo. l. unica, nu. 136. C. de rap. uirgi.

Amplia

7 Amplia ſexto procederet † etiam ſi bannum fuiſſet nullum ex aliquo capite ſubſtantiali. Nam talis occidens impunitus eſt a pœna ſaltem ordinaria homicidii, ſed de lata culpa ſaltem tenebitur iudicis arbitrio. Quod uerum non eſt, ſi ſciebat nullitatem banni, nam tunc punietur pœna ordinaria, Alc. latè conſ. 77. uol. 3.

8 Adde aliam ampliationem, † vt procedat etiam dato ꝙ quis pacem ſeu treguam feciſſet cum illo occiſo. Nam ſi bannitus efficitur, poterit nihilominus uigore ſtatuti non obſtante pace, uel tregua occidi. Corn. conſ. 185. uol. 1. cũ ſubſcriptione ibi poſita Bar. l. qui ſeruum. de interrog. actio. Barba. conſ. 38. num. 15. uol. 1. Vbi uult idem eſſe, ſi quis promiſit ſub pœna illum non offendere, Angel. de malef. uer. quod iudex ad probationem. in prin.

Supradicta autem regula, ſeu cõmunis concluſio, ꝙ bannitus impune occidi poſſit, ſtante ſupradicto ſtatuto, limitatur multis modis.

9 Primò limita non procedere † qñ quis pro leui crimine bannitus fuiſſet, & cuius pęna pecu. tm̃ erat. Nam tunc talis occidens impunis non erit: ſed ſolum locum habet quando quis bannitus erat ex maleficio, cuius pęna mors naturalis eſt. l. 1. 2. & fi. de his qui ſibi mortem conſci. Rayner. Alb. l. 4. §. quid ſi iterum. de adimen. lega. & Alber. in tract. ſtatu. in 3. par. q. 18. Cepol. latè conſ. 5. num. 15. Vnde ſecundum eum durum eſſet, ꝙ bannitus ex leui maleficio occidi poſſit, Nel. de ſancto Gemin, in tract. banni. q. 7. 2. temporis. Vbi dicit, communiter ita ſeruari. Nouel. fol. 438. num. 126. & in tantum hoc uerum eſſet, quòd ſtatutum contrarium diſponens non ualeret, Hipp. dicto §. Aggredior. nu. 2. in prac.

10 Secundo limita † non procedere in uxore, nam ei maritum bannitum occidere lex prohibet, Cep. d. conſi. 5. nu. 28. & 29.

11 Tertio limita † non procedere in fratre, nam frater fratrem bannitum occidere prohibetur. Nel. tract. banni. in 3. par. ſecundi temporis. q. 63. Cep. d. conſ. 5. nu. 23. Hipp. l. diuus. nu. 6. fol. 65. & ſingu. 210. late Hipp. conſi. 119. nume. 18.

12 Quarto limita † non procedere in uaſallo, qui dominum bannitũ occidere prohibetur, Alb. in trac. ſtatutorum. in 4. par. q. 27. Cep. ubi ſup. nu. 24. Nell. trac. bannit. 2. par. 2. temporis. nu. 10.

13 Quinto Limita † non procedere in filio, cui patrem bannitum occidere non permittitur. Cepol. late conſil. 5. nu. 26.

14 Sexto Limita † non procedere in eo, qui proditorie bannitum occidiſſet, Nam tunc illo ſtatuto ad ſui impunitatem non iuuaretur.

15 Proditorie † autem quis diceretur

occidiſſe, quando actum unum oſtendit facere, & alium in mente gerit. Puta, Titius habens animũ occidendi bannitum, uocauit ipſum hilari fronte dicendo, quo vadis, uel qũo uales, & poſtea ipſum occidiſſet alius, dum ipſum alloquebatur ex eius induſtria. Nam tunc proditorie quis occidere dicitur. Quo caſu impunitate d. ſtatuti carere debebit, Cep. cõſ. 34. nu. 6. Carrer. fol. 439. ſimiliter ſi Titius erat cum Sempronio tamquam ſocius ad ſpaciandum, ſeu in itinere, cumquo amicitia magna erat, quia nulla rixa interueniente dictum Sempronium percusſit. nam tũc etiam dicitur proditorie percutere, ſeu occidere. Et ratio eſt: quia aliud gerebat in animo, q̃ quod gerebat in actu. Secus uero ſi Titius fuiſſet inimicus Sempronii, nam tunc illum vulnerando, non diceretur proditoriè uulneraſſe, cum illud fecerit quod in animo facere proprius demonſtrabat. Mil. in ſua pract. cri. fol. 136. nu. 7. q. 8.

Quod tamen uerum eſt, niſi ille bannitus fuiſſet bannitus, uel condẽnatus crimine læſæ maieſtatis. nã tunc a quocunque occidatur ſtatutum ei proderit, Cep. ubi ſup. Carrer. ubi ſupra.

16 Septimo limita † non procedere in bannito propter contumaciã, nam talis impune offendi non poterit, ſed requiritur, ut ex uerbis probationib. in exilium miſſus ſit.

17 Iſtud verum eſt † niſi in ciuitate extaret ſtatutum, ꝙ ſi requiſitus non uenerit infra certum terminum habeatur pro confeſſo, & perinde puniatur, ac ſi illud maleficium feciſſet, ita ꝙ ſola contumacia faciat eum conuictum & confeſſum. Nam tali caſu occidens bannitnm ob cõtumaciam impunis eſt ab illo delicto, & priuilegio occidentis bannitum gaudebit. Bald. conſ. 193. uol. 2. Bart. & Moder. l. ſi mora. ſol. matr. & in l. fi. C. de crim. ſtell. Hip. conſi. 10. num. 8. & ſing. 372. incip. Capias unum & in l. unica. nu. 135. cum ſeq. C. de rap. uirg. & in pract. §. poſtquam. nu. 54. & conſi. 82. nu. 11. Carrer. f. 438. Hip. conſi. 106. num. 21.

18 Octauo limita † non procedere in bannito nõ ritè & iuſtè, ſed ſolũ procedit in eo, qui ritè bannitus fuiſset. vnde ſi quis non recte bannitum occidiſſet, perinde puniendus eſſet ac ſi quemlibet alium interfeciſſet, Hipp. conſi. 10. nu. 10. & 16. l. 1. in prin. nu. 9. & in §. præterea. nu. 15. de ſicc. Alb. de Roſ. in l. de ætate. §. ex cau. de interro. actio. & in l. pe. de adul. & in trac. ſtat. in 4. par. q. 30. & q. 75. exiſtẽte ciuitatis poteſtate, Nouel. f. 69. num. 38.

19 Quod tamen ſano modo intellige, ut ꝓcedat, ſi talis nullitas, ſeu iniuſtitia fuiſſet nota & publica, uel parẽs, adeo quod oculis inſpiceretur. Nam tunc bene puniret

ac ſi bannitum non occidiſſet, ſecus uerò ſi nullitas banni non erat patens ſed latens. Immo bannum apparuerat non abolitum, nõ cancellatum. Nam tunc occidens talẽ bannitum impunis eſt, Bal.l.eum, qui duas. de adult. Hippo. l. unica. num. 138. C. de rap. uirgi.

Item † & ſecundò intellige uerum,
20 quod ſupradictum eſt in iſta 8. limit. ut procedat quando occidens ſciebat bannum eſſe nullum & nõ ritè emanatum. Nam tunc ſtatuto non iuuaretur, ſed tanquàm homicida damnari deberet. Secus uerò ſi ignoraret, nam tunc puniri non debuiſſet, uel ſi puniri in aliquo poſſet in iudicis arbitrio remitti deberet, ut extra ordinem, Bart. l. ſi ex lege. de adult. Alex. conſ. 114. nume. 2. uol. 1. cum una addit. ibi Carrer. fol. 435.

Nonò limita † non procedere in eo,
21 qui conſuluit, uel ſuaſit, uel opẽ ſeu auxilium dedit alicui ex ſupra dictis impeditis bannitum occidere poſſe, puta filio, uxori, fratri, & uaſallo, ut bannitum occiderent. Nam tunc ſi præfatæ perſonæ prohibitæ bannitũ occidere, ſibi coniunctum occidiſſent, bannitũ, per ſuaſione, cõſilio, uel auxilio Titii tunc Titius puniendus eſſet, perinde ac ſi nũquàm bannitus fuiſſet, non obſtãte ꝙ Titius, ſi ipſe ſolus & perſonaliter hoc feciſſet, licite facere potuiſſet, & impune trãſiiſſet. Tamen quia perſonis prohibitis conſuluit, ſed eis auxiliũ præſtitit dicto priuilegio impunitus dignus non eſt, Cepol. d. conſi. 5. num. 30. & 31. & prædictæ perſonæ, uidelicet Titius occidens, & Seius cõſulens pari pæna punirentur, uidelicet morte. Nam Seius puniretur, quia occidere prohibitus erat, & Titius, quia conſuluit & auxilium præſtitit ei qui illud facere non poterat, Cepol. d. conſil. 5. nu. 31. uſque ad fi.

Decimò limita † non habere locum
22 in occidente bannitum odio particulari. Nam talis occidens tunc impunitus non remanebit, nec eo caſu ſtante præfata impunitate iuuari poterit, Bal. l. decuriones. C. de infam. quem refert & ſequitur Fel. in c. perfodiens. ante fi. de homicid. Hip. conſ. 10. nu. 42. & conſil. 9. num. 28.

Decimò limita † non habere locum
23 in eo, qui ſe defendendo bannitũ occiderit uel alias offenderet, q̃a iſte talis non fecit hoc principaliter, ut bannitum occideret, ut requiritur, ſed ut ſe tantum defenderet ab eo, ideo impunitate ſtatuti indignus eſt, Hippol. late conſil. 10. num. 43.

XXII. Limita † non procedere in
24 capiente, ſeu occidente bannitum ignorãter, ſed requiritur ut ſcienter, licet ignorauerit ſtatuti præmium promittens capienti uel occidenti bannitum. Cepol. conſ. 7. num. 2. quod uerum eſt quoad acquirendum præmium ſtatuti, ut per Bar. l. omnes populi. num. 38.

de iuſt.& iur.Cepol.ubi ſupra.Se
cus uerò eſſet quò ad impunitatē
25 occidentis. Nam† ad hoc ut impu
nis de tali delicto remaneat, non
requiritur ſcientia illius banniti,
ſed ſufficit etiam ignorantia, Bar.
l.inter omnes.§.recte. nume.4.de
furtis.Hippo.l.1.in prin.num.54.
de ſicar.Carrer.fol.453.

XIII. Limita † non habere locum
26 in bannito occidente bannitum,
nam tūc ei ſtatutum nō proderit,
Ang.de Maleſi.uerb.fama publi-
ca, uerſ. an etiam bannitus, Bar.l.
licet.§.ſi tibi, de cond.ob turpem
cauſam, Sali.l.1.C.de mulier.quæ
proprio ſeruo ſe imiſ.& in l.2.C.
de noxal.Raf.Fulg.in l.3.§. ex ſti
pul.ad ſillan. & præfati, Doctor.
pluribus iuribus, & rationib.mo-
uentur, de quibus per Hippol. in
pract. §. aggredior. nu. 54. & 57.
cum multis ſequen.& per Carrer.
in ſua pract.crimin.fol.434.num.
210.Bal.l.cum mulier.uerſ. ſtatu-
to cauetur.ff. ſolut.matrimo. ubi
etiam Alexan.Fel. cum duobus, de
ſent.excommun.

XIIII. Limita † non procedere, qñ
27 bannitus eſſet in manibus Briſel-
li, uel ipſius familiæ, & dum ſic ca
ptus ad ciuitatem ducitur, ſeu ad
carceres nō poteſt impune occidi.
Iac.de Aret.Bart.in l.laqueum de
acqui.rer.domi.Bar.l.3.§.fi.de ſi-
ca.Imol.de publius.§.fi. de cond.
& demonſtr.Ang.de Maleſi.uerſi.
fama publica.uer.3.quæritur.ubi
Ang. de Arim.in addi.Ioan.Andr.
in addit.ad Spec.in tit.de accuſa-
tore.§.ſequitur uidere.uer.ſecun
dum fuit, an bannitus, Alber. de
Roſ.in 4.parte ſtatut.q.36.incip.
Adhuc quæritur.Nell.in tract.bā
nitorum in 2. parte 2. temporis.
nu.28.Gandi.de banni.pro Male
ficio.nu.29.Carrer.fol.437.Boni
fa.de teſti.nu.73.Hippo.in pract.
§.aggredior.nume.24.

XV. Limita † non procedere in eo,
28 qui occidit bānitum ad inſtantiā
inimicorum eius & pro pecunia;
ut per Nell.ubi ſupra.num.102.tā
in hoc communis opinio eſt in cō
trarium, ꝙ imò iſte talis impune
etiam poſsit bannitum occidere,
Quod tamen uerum eſt, ſi illi, qui
mandarunt, poterant per ſe ipſos
licite facere, ſecus uerò ſi non po
tuiſſent, ut in uxore, filio, fratre,
uaſallo. Nam tali caſu occidentes
non excuſantur, cum non iure ſuo
ſed mādato illorum fecerint. Nell.
ubi ſupra. num.12.

XVI. Limita † nō procedere in ban
29 nito habente ſaluumconductum;
Nam tunc talis occidens bannitū
puniretur.Nell.in tract.bannit.in
2.parte ſecundi temporis. nu.15.
c.fin. Quod uerum eſt, quando tā
lis ſaluuſcōductus fuiſſet publica
tus in ciuitate, alias ſecus.Pau.de
Caſt.conſ.24.incipit, licet iſta qō
ſit determinata, Gozad.conſil.61.
per tot.Bar.l. non ſolum. §.mor-
te.ubi omnes Docto.de noui ope.
nunti. Item procedit, quando ille
occidens ſciebat bannitū haberet
ſaluum-

ſaluum cō ductum, & hoc probari poſſet, ſecus ſi ignoraſſet. nam tūc nullam pœnā incurreret, Nell. ubi ſupra, Socin. ſen. conſ. 57. num. 2. uolum. 1.

XVII. Limita † in eo, qui ſtatim de
30 beret rebanniri, & qui infallanter ſperat de banno cancellari, qa gratiam obtinuit in communi, licet adhuc de bāno cancellatus nō ſit. Nam iſte talis interim offendi nō poteſt, & oſtendens impunitus non tranſibit. Cepol. conſ. 6. n. 14. & 15. Hippol. conſi. 66. num. 3. q. 15. Carrer. fol. 436. Hippol. l. 1. nu. 10. de ſica. & in practica. §. Aggredior. nu. 27. Quod uerū eſt, dummodo occidens ſciret tunc talem bannitum habuiſſe gratiam, uel de proximo eſſe rebanniendum. Nā tunc bene puniretur ſi bannitum occidiſſet. Secus uerò ſi præfata ignoraſſet. Hippo. in pract. §. Aggredior. nu. 27.

XVIII. Limita † nō procedere pen-
31 dente appellatione a ſententia banni. Nam tunc appellatione pendente ſi occidatur, occidēs puniri deberet, ac ſi non bānitum occidiſſet. Gand. de banni. pro maleficio num. 9. Boniſa. de Vital. tit. Quid ſit accuſatio. num. 87. Carrer. fol. 437.

XIX. Limita † non procedere in eo,
32 qui ſatiſdederit per bonos & idoneos fideiuſſores, de banno & condēnatione ſoluēda infra menſem, uel in eò, qui ſoluit, & de bāno cācellatus non fuit. Nam his caſibus bānitus occidi nō poterit. Gandi. de banni. pro malefi. num. 20.

XX. Limita † non procedere in eo,
33 qui fuit bannitus eo tantum, quia uocatus a iudice non ueniret in tali termino ad ſoluendam pœnam, de qua prius fuerat condemnatus, & ab hoc a iudice in exilium miſſus fuerat, Nam talis bannitus impune occidi non poterit. Gandi. nu. 71. Curt. ſen. conſ. 59. num. 17.

XXI. Limita † non procedere, quan
34 do bannitus rite & recte eſſet captus, & opponeret exceptionē contra bannū ſuum, quæ ſi fuiſſet oppoſita a principio ante bannum, ipſe bannitus non fuiſset coactus ſuſcipere iudicium, tūc iudex debet declarare iudicium & bannum eſſe nullum. Hippol. late conſil. 32. num. 20.

XXII. Limita † niſi bannitus eſſet to
35 leratus a ſuperiore, quia tūc occi
36 di non poteſt. Nam † talis tolerantia ſuperioris pro indulgētia recipitur. Sal. l. nullus. C. de iudi. Carrer. fol. 436. Hippol. l. 1. in princ. numer. 13. de ſicar. & in l. finalis. nume. 436 de iuriſdict. omni iud. & conſil. 107. & in practica. §. aggredior. nu. 25. Ioan. de Anania. ca. ſicut. colum. 5. de iudiciis, ubi dicit, hoc eſſe ſingulare dictum, & uidiſſe Benoniæ ſeruari. Sequitur Ioann. de Anania ſingula. 10. iſtud uerum intelligas in priuato, qui non pōt bannitū per tolerantiā Principis impune offendere, ſecus in iudice, cui pmittitur bannitum,

tum, & quemlibet delinquentem capere & punire, latè Magalo. de ſaluocondu. 1. declara.

XXIII. Limita † non procedere in
37 occidente bannitum, qui communi reputatione habetur pro nõ bánito, Nam talis impunè occidi nõ poterit. Carrer. fol. 436. Hipp. l. 1. in prin. nu. 14. de ſica. Ang. l. ſi duo de acquir. hæred. Alex. poſt Bart. l. fin. de adulter. Anto. de Butr. in cap. quia circa. de conſanguin. & affin. Hipp. in pract. §. aggredior. nume. 34.

XXIIII. Limita † non procedere
38 in bannito condemnato, & qui ad ſupplicium ducitur, Nam tunc ab aliquo priuato occidi non poterit, nec etiam à familia Poteſtatis, Carrer. fol. 436. Bald. l. addictos. C. de epiſ. audi. Bard. uniuſcunque. ad l. Iuliam. Maieſ. Hipp. in practica §. aggredior. uerſ. modo ulterius, in l. prima in princip. num. 15. de ſicar.

XXV. Limita † non procedere in fę
36 mina prægnante bannita, quæ dũ prægnans eſt, occidi non põt. Carrer. in pract. fol. 437. Hippol. l. 1. in princ. nu. 22. de quæſt. & in practi. §. nunc demum. nu. 50.

XXVI. Limita † non procedere in
40 bannito carcerato, tam talis offendi nõ poteſt. Paris de Put. de ſind. fol. 48. nu. 1. Hipp. l. 1. in princip. nu. 56. de ſicar. Bàl. in l. laqueum. de acquir. rer. domin.

XXVII. Limita † non procedere in
41 eo, qui ueneno aliquẽ uenenauerit, nam talis uenia dignus nõ eſt: quia plus eſt ueneno aliquem occidere quàm gladio. §. eadem lege. inſti. de publi. iudi. ergo cum plus ſit, non uidetur a ſtatuto permiſſum, ſed occidere tantũ. ita uoluit Hippol. in rub. de ſicar. ubi dicit, hoc eſſe ſuum nouum dictũ, Ang. l. ſi. C. de delato. lib. 10. Carrer. in pract. fol. 221. nu. 101. & 439. Grama. conſ. 36. col. 2. Hoc uerum eſt niſi bannitus fuiſſe bannitus pro crimine læſæ Maieſtatis, Nã tunc qualitercunque quis bannitum occidet, uenia dignus eſt. Cepol. conſil. 34. incip. ſi nunquàm. Hippoli. rubrica de ſicar.

XXVIII. Limita † non procedere
42 in occidente bannitum abſolutũ ab imputatione criminis puta, qa comparuit poſt bannũ, & ſe defendit, adeo ꝙ abſolutionem meruit, licet de libris bannitorum nõ fuerit cancellatus ſiue deletus. Boniſa. de Vital. tit. de teſti. nu. 79. fol. 51. Hippol. conſil. 10. per tot. qui notabiliter examinat, & conſ. 55. ꝑ tot. Alex. conſ. 114. n. 16. uol. 1. & conſ. 77. num. 7. uol. 3. Soc. iun. conſ. 58. col. fin. uol. 1. Ang. de malefi. uerb. qui iudex ad probationẽ ſuæ inquiſitionis. in fin. princ.

XXIX. Limita † non procedere, qñ
43 bannitus erat extra territorium bãnientis in loco ubi ſibi licebat morari, & erat ei tutũ, unde ſi ibi captus fuerit, & per uim, & contra eius uoluntatẽ ductus fuerit in locum ubi erat bãnitus, tali caſu nõ po-

poteſt, nec debet de iure occidi nec offendi. Bal. auẗen. item nulla communitas. C. de epiſ. & cler. & latè per Hipp. in pract. §. aggredior. n. 33. uer. alio in caſu. Idem etiam eſſet, ſi talis bannitus occiſus fuiſſet extra territorium bannientis, licet adductus poſt fuerit in locum ſuæ iuriſdictionis, ſecũ. Anch. in c. Canonum ſtatuta. fol. 17. uerſ. 3. principaliter. de conſt. Bal. in repert. Inn. in ver. excommunicatio. q. 12. Io. de Arno. ſingul. 27.

Vltimò pro complemento huius articuli nota duo. Primum eſt † ꝙ quamuis occidens bannitum uigore iſtius ſtatuti non puniatur aliqua pœna corporali. Vel pecuniaria. Tamen talis occidens remanet infamis. Bal. l. decuriones. C. ex quib. cau. Hippo. l. patre, uel marito. nu. 7. de quæſt. fol. 58. & in l. 1. in prin. nu. 54. de ſiccar. Et in pract. §. aggredior. num. 4. vbi multos caſus adducit.

44

45 Secundum eſt, ꝙ † ſtatutum tale quamuis loquatur in occidente bannitum, tamen non habet locũ regulariter in mandante bannitũ occidi, ſed prodeſt illi, qui propriis manib. illum occidiſſet, niſi in caſu, quando iure communi & non ex priuilegio hoc ſibi conceſſum eſſet. Nam tunc alteri demandari hoc poſſet. Bart. l. non ſolum §. ſi mandato. de iniur. latè per Carrer. fol. 439.

Contraria.

Contrarium tenet. Iaſ. l. fi. de iuriſd. om. iud.

Contrarium tenet. Bart. in l. ſi adulterium. §. liberto, de adult. Ang. de male. uer. comparuerunt dicti inquiſiti, & produxerunt inſtrumentum. Pariſ. uerſ. quid ſi inquiratur Pau. de Ca. conſ. 426. uol. 1.

Contrarium tenet Carrer. in pract. fol. 435. Alex. conſil. conſ. 114. num. 4. uol. 1. & conſi. 160. uol. 7. Hippo. in pract. §. aggredior. colum. 3.

In contrarium faciunt ea, quę ponit, Gozad. conſ. 61. in princ. uſq; ad nu. 8. ſed poſtea omnib. particulariter reſpondet ipſemet, num. 14. uſq; ad fi.

Contrarium tenuit Ruy. conſil. 84. uol. 4. ubi latè.

In contrarium faciunt omnino quæ pro ratione dubitandi pulchre poſuit, Hipp. d. conſi. 10. & conſ. 55. conſi. 97. Bal. conſi. 401. uol. 1. & conſi. 147. uol. 4. Hippo. in pract. §. aggredior. col. 2. Corn. conſil. 17. uol. 1.

Contrarium tenuit Hipp. in pract. §. aggredior. col. 1. & Bar. in l. inter omnes. §. recte. de fur. & in l. genero. de his qui not. infa.

Contrarium tenuit Bal. l. cũ mulier. uerſ. ſtatuto cauetur, ꝙ Bannit. ff. ſol. mat. ubi Alex. Hipp. in pract. §. aggredior. nu. 53. cum multis ſequen. uſque ad nu. 75.

Regula IIII. de ſocio criminis.

SVMMARIVM.

1 *Nemo regulariter eſt interrogandus de ſocijs criminis, & interrogatus non facit indicium.*

2 *Confeſſus delictum dicitur infamis.*

3 *Interrogatus de ſocijs in caſibus, in quibus de iure interrogari poteſt, ſemper facit indicium ad torturam, ſecus in caſibus, quibus interrogari non poteſt: quia nec etiam tunc præſumptionem facit.*

4 *Socius criminis non facit fidem contra ſocium, & male vitæ, conditionis & famę.*

5 *Socius criminis etiam vt accuſator non facit indicium.*

6 *Socij plures criminis non plus afficiunt quàm vnus.*

7 *Nominatio ſocii criminis motu proprio facta minus afficit, quàm facta ad iudicis interrogationem.*

8 *Socius criminis non poteſt interrogari de ſocijs, quando proceditur ad partis accuſationem.*

9 *Serui poſſunt interrogari de ſociis ſuper morte domini.*

10 *Socius in crimine læſę maieſtatis de conſociis interrogari poteſt.*

11 *Socius interrogari poteſt de conſociis in criminibus ad omnium ſalutem tendentibus.*

12 *Latrones publici de ſociis interrogari poſſunt.*

13 *Falſantes monetas poſſunt interrogari de ſociis receptatorib. & fautoribus. Intellige vt infra.*

14 *Seruus alienus, qui commiſſit furtum, factum per D. ipſius exhibitionem, poteſt de ſociis interrogari. Idem in ſeruo, qui magnas fraudes contra dominos commiſsit. nume. 15.*

16 *Hæreticus poteſt de ſociis interrogari.*

17 *Socius interrogari poteſt, & facit indicium contra ſocios criminis in caſib. vbi ueritas aliter haberi non poteſt. Intellige ubi ex natura rei, quod probandum eſt, per alios ſciri non poteſt, aliàs ſecus. nu. 18.*

19 *Socius criminis in caſibus hic annotatis, poteſt de ſociis interrogari.*

20 *Socius criminis in ſacrilegio & latrocinio poteſt de ſociis interrogari.*

21 *Socius poteſt interrogari de ſociis, quando proceditur ex mero iudicis officio.*

22 *Aſſaſſinii in crimine idem.*

23 *Ciuiliter quando de crimine agitur idem.*

24 *Socius in crimine ſimonię poteſt de ſociis interrogari.*

25 *Socius de diffamato de crimine interrogari poteſt.*

26 *Sodomię in crimine interrogari poteſt ſocius.*

27 *Interrogatur etiam quando agitur contra tertium, qui non deliquit, nec principaliter agitur ad pęnam vt in partu ſuppoſito.*

28 *Fur interrogatur de ſociis & fautoribus ob frequentiam delictorum de generali conſuetudine Italiæ Intelligo concurrentibus aliquibus*

bus adminiculis.

30 Socius interrogatur de ſocijs in omnibus delictis, quæ principaliter committuntur in commodum delinquentis & non in cuiuſque odium. Idem in criminibus, quę regulariter ſine ſociis non committuntur. nu. 31.

32 Dominus ſocius in caſibus exceptis non facit indicium ad torturam.

33 Socii criminis regulariter faciunt indicium ad inquiſitionem.

34 Nominatio ſocii criminis debet fieri in torturam vel ſtatim poſt, aliàs nec ſufficit ad inquirendum.

35 Requiſita ad hoc, ut ſocius criminis poſsit de ſociis interogari.

36 Nominatus a ſocio criminis ad hoc ut poſsit torqueri, requiritur quod inculpatio de eo facta ſit adminiculata. Fallit in caſibus difficilis probationis. nu. 37.

37 Adminicula quæ ſint.

38 Nominatio debet eſſe facta in tortura. Fallit, ſi fiat ob doloris impatientiam. num. 39.

40 Nominatio ſocij criminis ad hoc ut officiat debet eſſe ratificata, & perſeuerata.

41 Nominans aliquem in ſocium criminis non debet eſſe ex alio infamis.

42 Interrogatio de ſociis debet fieri generaliter, alias ſi fieret particulariter diceretur ſuggeſtio.

43 Inimicus inculpati non officit.

44 Nominans ſocium in tortura debet legitime tortus eſſe alias nominatio non ualet.

45 Inculpatus debet eſſe malę uitę & famæ ut nominatio de illo facta ei officiat.

46 Fama bona tollit indicium, reſultans ex nominatione ſocij criminis.

47 Reus torquendus in alios debet iurare de veritate dicenda contra mandatores & auxiliatores ut hic, alias nominatio per ipſum facta non ualet, & indices hoc non ſeruantes errant.

48 Iudex debet inquirere & conſiderare, num ſit ueriſimile, nominantem uel nominantes mentiri contra nominatos.

49 Specialitas caſuum ſupranominatorum, in quo conſiſtat.

50 Cautela ad ſaluandum eum, qui eſt nominatus in ſocium.

51 Exceptio, ſi ex ſocius & particeps criminis, tu es dilatoria, uel peremptoria.

52 Exceptio dilatoria poteſt opponi ſtatim, etiam poſt litem conteſtatam.

Socius criminis an poſsit de ſociis interrogari, & interrogatus an faciat indicium ad torturam.

1 DICAS, regulam eſſe, de ſociis neminẽ † eſſe interrogandũ, & interrogatus indiciũ ad tor. non facit, tex. eſt in l. fi. C.

 de

de accuſ.in c.1.de confeſ. & in c. meminiſti.15.q.3. ſequitur Bald. de Peru.de indic.ad torturã. c.2. nu.3.Bar.l.1.§.ſi ſeruus.de quæſ. Ange.de maleſ. uer.fama publica, verſ.quæro,an particeps, glo. l.filium.C.de lib.Rom.l.& ſi certus ad ſillan. ubi dicit hanc eſſe cõem ſententiam, Gui.de Suz.de indic. & tort.nu.51. Franc.Bru. de indi. uerſ.circa tertium.nu.19. Gram. conſ.21.nu.5. Imo.d.c.1. de confeſ.Hip.ſing.209 Specu.de teſti. in prin.nu.37. Hipp.in prac.§.diligenter.nu.59.& conſi.28.numero 16.Nouel. in prac.ſua crimina li.fol.30. Ruyn. conſil.7. colum. fin.uolum.5.Io.de Ana.conſi.59. Fulg.conſi.116 & 175.Bal.conſil.492.uol.2.Bertran.conſi.107. uol.1. Io. Mil.in pract.fol.132.nume.18.Dec.conſi.189.col.1.uol.1 Par.de Put.de ſindi.uer.an ſtetur dicto tertii.fol.319. Hippol.l. is, qui cum telo.nu.74. C.ad l.Cor. de ſicar.Alexand conſilio 89.uolum.3. Gand.de quæſt. nume.16. Grammat. conſil. 178. columna prima.

Ratio autem finalis regulæ præfatæ erit, quia talis reus, qui homicidiũ uel aliud delictum confeſſus

2 eſt, † dr̃ infamis & criminoſus. Vnde ſi alium in ſocium nominauerit, ipſi tanq̃ reprobo & infami nulla fides eſt adhibenda. Interdictum enim eſt a iure ſocii criminis teſtimonium.c.ueniẽs. ubi gl. c.perſonas.de teſtib.ca.1. ubi gl. de confeſ.in 6. ca.libertas.4.q.3. Io.de Ami.cõnſi.27. ubi multa al leg.Bal.conſ.95.in pract. uolu.1. Bertran.conſ.9. in princip.uol. 1. Hipp.l.ſi forte.nu.15. & 16. ad l. Corn.de ſica. & eſt tex.d.l.fin.de accuſ.

Antequam ad ampliationes & limitationes ueniam, pr̨mitto unum

3 neceſſarium uidelicet ꝙ † in omnib. caſib. in quib. quis de ſociis interrogari poteſt, in illiſmet interrogatus ſemper facit indicium ad torturam contra ſocios nominatos. Bal.de Perug. de indi.c.2. nu.4.Gram. conſ.28.nu.13.Cyn. l.fi.C.de accuſ. Alex.conſi.89.in prin.uol.3. Gui. de Suz.de indic. nu.52.Carrer.fol.95.& 96. Hip. l.repeti.nu.27.de quæſ.quod uerum eſt, dummodo aliqua præcedant indicia. Bologni.in addit.ad Gui.de Suz.nu.52.

Econtra in omnibus caſibus, in quibus interrogari non poteſt, in illis interrogatus nullum indicium facit ad torturam, nec etiam præſumptionem aliquã. Paris de Put. de ſindicatu, uer.an ſtetur. f.320. Graml. conſi.28.num.10. Ruyn. conſi.29.col. 2.uol.5. Ang.de maleſ.uerbo fama publica, uer.quæro an particeps. Gand. de quæſt. num.17.

Præfatam autẽ regulam amplia mul-

4 tis modis. Et † primo amplia, ut procedat etiam ſi inculpatus a ſocio eſſet homo malæ conditionis, uitæ & famæ. Bald. de Perug. de indi.

di.c.2.nu.4.Grama.conſi.21. nu. 9.& 10.Gandi.de quæſtio. nume. 18. Angel.de maleſ. uerbo fama publica. uerſicul.quæro an particeps.

5 Amplia ſecundò † etiam ſi ſocius criminis ueniret,ut accuſator uel denũciator,uel ut teſtis.Na quomodocunque uenire uoluerit admittendus non eſt,ſed omnino repellendus.Io.de Ana.cõſ.59.Grama.deciſ.28. nu.23.

Amplia tertiò † ut non ſolum procedat ſi unus tantum ſocius illũ nominauerit, ſed etiam ſi plures fuiſſent, qui illum in ſociũ nominaſſent,Nã hoc caſu facit dictũ plurium quod dictũ unius l. quoniã. C. de teſt.Blanc.l. fi. nu.385.de quæſtio. Gram.conſi.61.ubi latè, quòd procedit tam in defendẽdo quàm impugnando. puta ſi quatuor in circa fuiſſent, quorũ tres deponunt unum ex eis non fuiſſe culpabilem.Nam illis in hoc nulla dabitur fides,perinde ac ſi illi met depoſuiſſent Titium eſſe culpabilem.Bal.l.quoniam liberi.C.de teſtibus.

6

Amplia quartò † ut tantò magis regu

7 la procedat, quãtò ſi talis nominatio à ſocio facta fuiſſet non ad iudicis interrogationẽ,ſed motu proprio ipſius rei. Nam tali caſu non erit in caſibus exceptuatis,& nulla ei dabit fides, cũ nominatio taliter facta ſuſpecta à iure reputet. Salic. in l. fi. C.de accuſ.Grama. cõſi.21.col.3.& cõſi.65.& deciſ. 18.nu.10.& 11. Ruin. conſi.186. uol.1.Bal.de Peru. de iudic.ca. 1. nu.3.quod uerum eſt.niſi indicia contra nominatos adeſſent,ſecundum Gram.in d. conſi.21.

Quintò Amplia † ut procedat, maxi-

8 mè ſi iudex uirtute accuſatiõis alicuius procederet contra aliquem. Nam tunc interrogatio nõ poteſt fieri de ſociis, cum tali caſu iudex poſſit procedere ad inſtantiam accuſatoris,& non alias.Iſta fuit noua opinio Blanc.l.fi.num.325. de quæſtio.ubi dicit ita intelligendã eſſe l.fin.C.de accuſat.

Prædictum autẽ regulam limita multis modis.

Primò limita † in ſeruis,qui interro

9 gãt de morte domini,ut illam confiteantur,poſſunt de ſociis & mandatoribus interrogari,& ſup hoc torqueri.& idẽ de auxiliatoribus & factoribus,cum propter eorum animi imbecillitatem non præſumantur ſoli deliquiſſe,textus eſt ĩ l. prius.l. & ſi certus.ad ſil. Paris de puteo de ſindic.fol.319.Bal.de peru.de indic.c.2.nu.4. Blan.l.fi. nu.331. de queſtion. Gra. deciſ. 28.nu.10.Gandi.de quæſtio. nu. 16.Guid.de Suz.de ĩdic.& tortu. nu.51.& idem etiã erit, ſi de aliis criminibus ſerui torquerentur ratione de qua ſupra. l. quæcunque C.de ſeru.fugitiu. Ang. de maleſ. ubi ſupra.Salic.l.fi.uer. Nũc oppono contra ſecundum.C.de accuſat.Doctoris etiam ſupradicti.

Secundò Limita † ĩ crimine læſe Ma

10 ieſtatis, quia unus tãtum illud cri men committere nõ poſſet. Ange. de maleſi. uerb. fama publica, uer. quæro, an particeps. glo. d. l. fi. C. de accuſ. Guid. de Suz. de ĩdi. nu. me. 51. Frãc. Brun. uerſi. 3. nu. 22. Blan. d. l. fin. nu. 276. Corn. conſi. 58. n. 11. uol. 1. Ioãnes. de Venafro conſi. 27. in princ. Hippo. l. de mĩ nore, in prin. & l. prima §. diuus Antoninus l. reperti. n. 23. de quę ſtio. & cõſi. 1. nu. 32. Paris de Put. de ſindi. uerb. confeſ. ſociorum. fol. 337. Curt. fo. 96. textus eſt in c. nemini 15. q. 3. & ĩ cap. 1. de cõ feſſ. Salic. l. fi. C. de accuſat. Alex. conſi. 13. num. 12. uolu. 6. Salic. de l. quoniã liberi. C. de teſti. Guid. de Suz. de indic. nu. 52. Cap. deciſ 50. nu. 57.

Tertiò Limita † quando delictũ ten
11 deret ad ſalutem omnium cõmu nẽ, puta in maleficis & mathema ticis. Nam tunc licet aliquãdo ta lia delicta ſinẽ ſociis committantᵗ nihilominus licet tũc de ſociis in terrogare. Et ratio eſt, quia niſi ra dicitus tale uitiũ extirpetur, ſalus communis omnium nõ habetur, l. fi. C. de maleficis & Matth. Blãc. d. l. fi. nu. 373. de quæſtio. Gram. deciſ. 18. nu. 15. gloſ. l. fi. C. de ac cuſat. Bald. cõſi. 95. uol. 1. Salic. l. quoniã liberi. n. 6. C. de teſti. & in l. fin. C. de accuſac. Ang. de malef. uerb. fama publica. uerſi. q̃ro an particeps. Gãdi. de quęſtio. nu. 16. Guid. de Suz. de indi. n. 51. Fran. Brun. de indic. uerſi. circa tertiũ nu. 22. Carrer. fol. 96.

Quartò Limita † in latronibus publi
12 cis, qui de ſe confeſſi interrogãdi ſunt de ſociis mãdatoribus & re ceptoribus. Gandi. de quæſtio. n. 16. glõſ. ĩ d. l. fi. C. de accuſ. Gui. de Suza. de iudic. n. 15. Brun. ubi. ſup. nu. 22. Hippol. l. repeti. nu. 27. de quæſtio. Blan. ubi ſup. Pa ris de Puteò fo. 326. col. 1. Carrer ubi ſup. Angel. de Peru. de indic. c. 2. nu. 4 Ioã n. de Venafro conſi. 23. textus eſt. l. Diuus Adrianus, de cuſto. reor. Gram. conſ. 35. n. 26. & deciſ. 28. nu. 10. Salic. l. fin. C. de accuſ.

Quintò Limita † in fabricatoribus
13 falſæ monetæ, & falſatoribus earũ dẽ nam tales confeſſi de ſe pote rũt etiã interrogari de ſociis, rece ptoribus & fautoribus. l. fi. C. de falſ. monet. Bald. de Peru. d. c. 2. n. 4. gloſ. l. fi. C. de accuſ. Blan. l. fin. nu. 323. de quæſtio. Paris de Pu teo fol. 319. Gram. deciſ. 28. nu. 10. Salic. l. quoniã liberi. C. de te ſtib. Ioann. de Venafro. cõſi. 23. Salic. l. fi. C. de accuſ. Ange. de ma leſ. uerb. fama publica, uerſi. q̃ro an particeps. Gandi. de quæſtio. nu. 16. Guid. de Suza. de indic. & tortur. n. 51. Franc. Brun. de ĩdic. uerſi. circa tertiũ. nu. 20. Carrer. fol. 36. Gram. conſi. 28. nu. 4. & conſi. 35. nu. 26.

Quod uerum eſt, dummodo concur rant ea, quæ loco ſuo ĩ fine ponũ tur, aliàs illa inculpatio nõ obſta bit in aliquo dicto nominato etiã

ſi

ſi plures adeſſent, qui illum nomi naſſent, & ſocium confiterentur, Gram.conſi.61.col.1.Abb.c.1.de confeſſ.

VI. Limita † in caſu l.fi.ff.ad exhibē.
15 Vnde ſi ſeruus alienus cū aliis mi hi furtum faceret, poſſum contra dominum ad ſeruum exhibēdum agere, ad hoc ut exhibitis dicat, & ſocios manifeſtet, Bal.de Peru. d. c.2.nu.4.Glo.l.fi.C.de accuſ.Pa ris de Puteo ubi ſup.fol.329.Gā di.de quæſtio.nu.16.Guid.de Su za.de indic.nu.51.

VII. Limita ī caſu.l.inde Vicarius.§ ſed etſi certus.ad ſyll.Bal.de Per. ubi ſup.Blan.l.fi.nu.321.de quæ ſtio.Paris de Puteo, ubi ſup.Gra. dec.28.nu.10. Gand.de quæſtio.
15 nu.16.ubi dicitur in d.§.quòd † ſi ſeruus magnas fraudes ī dominos cōmiſerit, poterit de fraudē parti cipibus interrogari, & interroga tus indicium faciet.

VIII. Limita † in crimine hæreſis.
16 nam hæreticus de ſociis & fauto ribus interrogari poterit, c.ī fideli fauorem. de hæret.in 6.Bal.cōſil. 95.uol.1. ubi dicit, quòd confeſſ. alterius cohæretici non eodem fa cto hæreſis facit indiciū ad tortu ram, ſequitur Corne.conſi.28. n. 11.lib.1. Ioannes de Venafro con ſil.27.

IX. Limita † in caſu, in quo ueritas
17 aliter haberi non poteſt, niſi per dictum ſocii criminis; tūc in ſub ſidium, ne pēitus pereat ī diſtinctè ſocius criminis cōtra ſocium īdi cium facit ad torturā.tex. eſt not. in c.fi.de teſt.cogen.Ant.de Bur. & alii in c. quoniā, de teſt.Hippo. l.1.§. diuus Anto. in fin.de quæ ſtio.& in l. de minore.§. tormēta nu.29. eod.tit.Aret. cōſi.61.inci pit, in cauſa illorum.Corne.cōſil. 58.col.fi.uol.1.Bal.l.quoniam.C. de teſtib.Gram.uoto 3. nume.6. Dec.conſi.332.nu.3.uol.3.

Quòd † uerum eſt, & ſano modo in-
18 ligendū, quādo ex natura rei per alios illud quod probādum eſt ſci ri non poteſt, puta in coniuratio ne, uel ſi delictum occultè factum fuiſſet, uel de nocte, uel domi, pro ut loquit tex.in d.c.fi.de teſti.co gen.uel in ſupradictis, ſecundum Dec.d.cōſi.342.ut adulteriū, for nicatio, etc. ſecundū Abb.in d. c. fi.de teſtib.cogē.& Ruin.cōſ.138. nu.17.uol.5.nam tunc in ſupradi cto caſu indiſtinctè quis de ſociis interrogari poterit, ne ueritas ip ſa pereat, ſecus uerò eſſet, ſi eſſe mus in delictis, cuius ꝓbatio pro babilis eſt.nā tunc ſocii criminis nō admitterētur, quamuis in illo actu nullus īteruenerit, nec ullus illum uidderit.Dec.cōſi.189. nu. 10, uol.1.& conſi.34.nu.31.uol.1. Bald.l.quoniā liberi, uer.q̄ro igi tur.C.de teſtib.Anton.de Butr.c. tertio loco.ī gloſ.C.de ꝓba.Abb. d.c.fi.in 3, not.de teſti.cogē.Cor. conſi.53, uol.1.Grama.deciſ.178. colum.1.Paul.de Caſtr.cōſi.348. uolum.1.

X. Limita † non procedere in crimi ne

ne cõiurationis, cõſpirationis, re
bellionis, ſubuerſiõi. ſtatus. Blá.
l. fin. nu. 323. de quæſtio. Gramá.
decіſ. 28. nu. 13. Salic. l. fi. C. de ac
cuſat. Alex. conſi. 12. nu. 13. uo. 6.
& conſi. 120. col. 2. uol. 7. Salic. l.
quoniá liberi. C. de teſtibus, Grã.
conſi. 35. nu. 26. conſ. 59. nu. 17.
Dec. conſi. 342. nu. 3. uol. 3. Ioan.
de Venafro conſi. 27. Ang. de ma
leſic. uerb. fama publica, uerſi. quę
ro an particeps, ideò dixit Gram.
d. conſi. 59. nu. 12. quòd teſtes cõ
iurati admittuntur ad probandũ
coniurationẽ, ſequitur Alex. cõſi.
64. nu. 7. uol. 1. Corn. conſi. 58.
col. fin. uol. 1. Abb. ca. fin. 2. not.
de teſti. cogen.

XI. Limita † non ꝓcedere in crimi
20 ne ſacrilegii, Salic. ubi ſupra, Gra
m. ubi ſupra, Sal. l. quoniá liberi.
C. de teſtib. Gram. conſil. 33. nu
mero 26.

XII. Limita nõ ꝓcedere in crimine
latrocinii, Sali. ubi ſupra. Gram.
ubi ſupra.

XIII. Limita † quando iudex ex me
21 ro eius officio procederet, uel eſſe
mus in eo dubio, & iudicio, ĩ quo
nullum grauamẽ inferretur accu-
ſatori, ſed ſolum dependeret à iu-
dicis officio, nã tunc interrogatio
de ſociis licitè fieri poterit, q̃a ad
iucis officium ſpectat malis homi
nibus ciuitatẽ purgare, ſecus quã
do eſſemus in accuſatore, & ĩ aliis
caſibus, in quibus proceditur uir-
tutte accuſationis, nam tũc habe-
bit locũ regu. ut ĩterrogatio de ſo
ciis fieri non poſſit. Blan. l. fi. nu.
323. de quæſtio.

XIIII. Limita † non procedere in aſ
22 ſaſſinio, nã ipſe de ſociis recepto
ribus, & mẽdatoribus interrogari
poterit. Gramat. deciſ. 28. nu. 10.
Paris fol. 319. Hippol. l. is, qui cũ
telo. nu. 74. C. de ſicar. Capic. de-
ciſ. 155. colu. pen. Carrer. fol. 96.
Gramat. conſ. 35. nu. 26. gloſ. l. nõ
ideò minus. C. de accuſat.

XV. Limita † quotieſcũque de crimi
23 ne ciuiliter ageretur, nam tunc in
terrogare de ſociis nullo iure pro
hibitũ eſt. Specul. de te teſta. §. 1.
uerſi. Itẽ quòd ẽt ſocius. Abb. ca.
quoniã, de teſti. Hippol. l. §. diuus
Anto. col. fi. de quęſtio. Aret. cõſ.
61. Ruin. conſi. 158. nu. 25. uo. 5.
Aret. conſi. 6. in cauſa illorum.

XVI. Limita † non procedere in cri
24 mine ſimoniæ. Corne. conſil. 58.
uolum. 1.

XVII. Limita † quãdo contra nomi
25 natum à ſocio fama publica labo-
raſſet, & ſic repperiretẽ de crimine
infamatus, nam tunc ſocius de ſo
ciis interrogatur, & interrogatus
faceret indiciũ ad torturam, Gra.
conſi. 21. col. 3.

XVIII. Limita † in crimine ſodomię
26 nam in eo de ſociis interrogari po
terit. Gram. conſi. 65. col. 3.

XIX. Limita † quando ageretur con
27 tra ſocium, cum quo participauit
de crimine, & ſic ad finẽ ut ille pu
niatur de crimine illo, ſecus eſſet
ſi agereť contra alium tertium, q̃
nihil deliquerit, & qui in delicto

non

nō participauit,nec ageretur prin
cipaliter ad pœnam contra eum,
puta ſi ageretur de partu ſuppoſi-
to,uel ſimili, nam tunc illæ mulie
res, quæ auxilium, opē & fauorē
præſtiterunt ad hunc actū faciūt
fidē, & teſtes idonei reputantur:
maxime ſi teſtificentur pactū ſup
poſitū fuiſſe per ipſos & alios ſo-
cios. Rui. conſ.158.nu.17.uol.5.
XX.Limita†non procedere in furtis
28 ob ipſorum maximam frequen-
tiam,nam confeſsi de ſe poterunt
de ſociis, receptorib. & fautorib.
interrogari. quod uerū eſt de ge-
nerali conſuetudine Italiæ ob fre
quētiam maximam, ſecus uero de
iuris ſubtilitate,quia iure cautum
non reperitur, ut fur de ſociis in-
terrogari poſsit. Bald.de Peru.de
ind.& tort.c.2.nu.4.Gram.deci.
56.col.2. Sal.l.fi. C.de ac.Franc.
Bru.de ind.& tor. uer. circa ter-
tium,nu.20.Carrer.fol.96.Hipp.
conſi.22.nu.13. Gram. conſi.37.
29 nu.4.quod†dictum eſt ſupra fu-
rem de ſociis interrogari poſſe,
Intelligas uerum, ſi aliqua admi-
nicula occurrat. nam ſolius ſocii
dictū non ſufficeret,maxime con
tra hominem non malæ conditio
nis & famæ, contra quem ſola ſo-
cii confeſsio parum operatur,
Gram.conſi.37.nu.10.& 11.
XXI. Limita†non procedere in deli
30 ctis, quæ principaliter non com-
mittuntur in odium, uel oſtēſam
alterius,ſed ſolum propter cōmo
dum committentium ea, quod po
terit exemplificari in furtis, in fal
ſa moneta,in latronib.publicis,ut
dixi ſupra,& etiam in omnib. aliis
delictis,in quib.principaliter uer
titur in commodum delinquētis,
& non alterius odium, puta in ma
teria falſi, adulterii & ſimilibus.
Blanc.l.fi.nu.371.de quæſ.Gram.
deciſ.28. nu.13. & conſ.28.nu.4.
Bar.l.repet.de quæſ.Io.de Venaſ.
conſ.27.Sal.l.fi. C.de acc. Franc.
Bru.de indic. uerſ.circa tertium.
nu.20.Carrer. fol 96.Inno.c.i.de
confeſ. Cor.conſi.58.col.fi.uol.
1. Alex.conſi.69.col.fi.uolum.2.
Bal.de Perug.de indic.cap.2.nu-
me. 4.
XXII. Limita†non procedere in cri
31 minib. quæ regulariter cum ſo-
ciis committuntur, & in his quæ
ſine ſociis cōmitti non pñt. Puta
ſi trabes magnæ,uel columnæ ſub
tractæ fuerint,uel magnus termi-
nus in cōfinio poſitus amotus fue
rit, & alias poſitus, uel ſi domus
una nocte integra diruta fuerit,
uel furtum factum cum ſcalis, ſe-
cund.Gram.conſi.35.& etiam in
falſa moneta,& crimine læſe maie
ſtatis,etiam ſi regulariter ſine ſo-
ciis cōmittantur.Blā.l.fi.nu.373.
de quæſ. Grama.deciſ.28.nu.13.
& conſ.35.nu.26. & conſ.19. nu.
17.Sal.l.fi. C.de acc.Alex.conſi.
13.nu.13.uol.6.& conſil.20. uol.
7.Sal.l.quoniam liberi. C.de te-
ſtib.Dec.conſ.342.nu.3.uolu.2.
Ioann.de Venaſ.conſilio 22. An-
ge.de maleſ. uerbo fama publica.
uerſ.

uerſ. quæro an particeps. Gui.de Suz.de ind.nu.51.Brun.de indic. uer.circa tertium,nume.21.& 22. Carrer. fol.96. Aduerte tamen,ꝙ
32 † licet in omnib. ſupradictis limi tationib. ſocius faciat indicium ad torturam contra ſocium tamẽ omnes intelligi debent, dũmodo dictus ſocius alias periurus non fuiſſet, Alc.trac.præſumptio.2.re gu.10.præſump.

In omnibus † etiam caſib.præter ſu
33 pradictos nominatos, ſocii crimi nis non faciunt indicium aliquod ad torturam, ſed tantum ſufficit ad inquiſitionem formandam. Vnde iudex ex eo poterit inquire re, ſed ulterius uolens progredi iure poterit impediri.Hoſt.Ioan. And.Ant.de But.Abb. Anch.c.1. de confeſ.Cy.l.fi. C.de acc.Blan. l.fi. C.de accuſ. Marſ.conſ.187. Io.de Venafro conſ.37.col.1.Al- ciat. de præſumptio. in ſecunda reg. fol.132. Carrer. in practica. fol.95.ubi dicit hanc eſſe commu nem, Ang.l.& ſicut.ad ſill. Bald. conſ.95.uol.1.Sal.d.l.fi.C.de acc. Cor.conſi.55.uol.1.Paris de Pu. de ſindic.fol.325. Gramat.conſi. 21.num.8.Ang.de maleſ.uer.hæc eſt quædam inquiſitio. uerſicu.2. principaliter. nu.22.

Quod uerum eſt, dummodo talis ſo cius criminis, alias periurus non ſit Ruin.conſil.146. num.45.uo- lum.5.

Item uerum intelligas † dummodò
34 talis nominatio facta fuerit in tor tura, uel poſt incontinenti, alias nec ſufficeret ad inquiſitionem. Sal.l.fi.C.de acc.Doct.communi ter,ubi Blanc.atteſtatur. in d.l.fi. nu.387.Nouel.in prac. fol.30.la te per Carrer. fol.95.

Et nota† ꝙ quamuis in omnib.ſupra
35 dictis 22. caſibus, & non in aliis ſocius poſſit de ſociis interroga- ri,& interrogatus indicium faciat ad torturam,tamen in eiſdem ca- ſib.& ſic in caſib. ſpecialibus non facit indicium contra ſocios, nec de ſociis interrogari poterit, niſi oĩa inf.dicẽda requiſita interuene rint, quibus omiſsis nullo modo poterit, interrogari etiam ut dixi in dictis caſib. ſupra enumeratis.

36 Primo † enim requiritur, ad hoc ut inculpatus de participatione delicti torqueri poſſit, ut incul- patio ſocii non ſit ſola nec nuda, ſed concurrat præſumptio aliqua uel adminiculum aliquod alias ni
37 hil inculpato noceret. Iſtud † ue- rum eſt niſi in caſib. difficilis pro bationis, nã in eis admittitur abſ que probationib. ſeu adminicu- lis, Carrer.fol.97. dummodo in- culpatio facta ſit in tortura, ut di xi, & loquitur Carrer. ubi ſup.ad
38 minicula† autem iſta ſunt,uideli- cet ſi talis nominans habebat cũ nominato conuerſationem, ſecũ dum Gram. uoto 6. num.3. uel in ter eos maxima & ſtricta amicitia reperiebatur, uel ſi fuerint in ſe- creto locuti, ante delictũ cõmiſ- ſum, uel inter accuſatum, & occi

ſum

ſum inimicitia erat, adeo ꝙ veriſimile eſſet, eos non mentiri, gl. l. fi. C. de accuſ. Guid. de Suza. de indi. & tortu. num. ubi ſupra. & nu. 53. ubi Bolog. in addi. Gram. conſil. 21. nu. 6. & conſi. 38. nu. 12. & in uoto 6. col. 2. Hippo. ſing. 209. & conſi. 15. num. 5. & l. 1. §. diuus Anton. nu. 8. de quæſ. & in pract. §. diligenter. nu. 60. Carrer. folio 96. Sal. l. fin. in fi. C. de accuſ. Alexan. conſ. 89. nu. 12. uolu. 3. gloſ. not. in cap. nemini. 15. q. 3. Pariſ. conſi. 151. nu. 9. uol. 4. Gram. dec. 29. nume. 13. & dec. 34. num. 37. Rui. conſi. 146. nu. 8. uſque ad fi. uol. 5. & conſi. 147. col. 11. eodem uol. Blan. l. fi. nu. 378. cum ſeq. de quęſ. Imo. l. 1. de quæſt. Io. Mil. folio 132. Paris de ſindic. fol. 219. Gand. de quæſ. num. 16. Gramat. conſ. 128. col. 12. Fr. Bru. de ind. & tort. uer. cir. tertiũ. nu. 24. 25.

Secundò † principaliter requiritur,
38 ut talis noĩatio ſocii in tormẽtis, vel ſtatim reo de tortura depoſito facta ſit, alias ſi ſpõte facta fuiſſet, nihil ei præiudicaret. Alb. de Roſ. l. fin. C. de accuſ. Fulg. conſ. 123. Blan. l. fin. nu. 350. de quæſt. Hipp. in prac. §. diligenter, n. 61. & conſi. 22. nu. 22. Carrer. fol. 92
39 quod verum eſt † dummodo conſtet inculpationem talem in tormentis non ob doloris impatientiam factam. Quod conſtabit, ſi apparebit per proceſſum, uel teſtes. ipſum reum ſemper tortura fuiſſe, & ſemper negaſſe. Tãdem toties in tormẽtis repetitus inculpauit ſe ipſum, dicendo feciſſe illud delictum de mãdato Seii, uel ſimul cum Seio. Nam tũc liquido dicitur apparere de tali doloris impatientia, & per conſequens non faceret indicium ad torturam, per multa iura adducta per Gram. uoto 34.

40 Tertio requiritur † ut talis, qui in tormentis ſociũ nominauerit perſeueret in tali cõfeſsione ſua, ſeu nominatione, alias ſi non perſeuerauerit, ſeu ratificauerit, nullum indicium facit contra ſocium nominatum, Hippo. in pract. §. diligenter. nu. 153. & 154. Carrer. folio 97. Io. de Venafr. conſi. 22. vnde notabis cautelam pro nominato in ſociũ ab aliquo, ut ipſe, uel eius procurator petat ipſum reũ tortum nominantem denuò torqueri, ad hoc vt inſpici poſsit eius perſeuerantia, uel reuocatio.

41 Quartò reqritur † ut talis ſocius inculpans non ſit ex alio delicto alias infamis, puta periurus, quia ſi in talib. incurriſſet inculpatio ſua parum, uel nihil inculpato ſocio præiudicabit. Gram. conſ. 61. nume. 3. & conſi. 35. numero 27. & conſil. 38. nume. 39. & in uoto 34. nume. 9. Carrer. fol. 98. Hippol. conſi. 76. col. 56. Ruy. conſil. 146. uolum. 5.

42 Quintò requiritur, † quòd talis interrogatio de ſociis per iudicem fiat generaliter, & nõ particulariter. nam ſi particularis eſſet, ſug-

geſtio diceretur, niſi contra aliquem in ſpecie aliqua pręſumptio eſſet, Blanc. in d.l.fi.num.380. Carrer.fol.99. Gramm.uoto 34. nu.12. Franc. Bru. de indi. & tor. uerſ. circa tertium. nu.15. Sal.l.fi. C. de accuſ.

43 Sexto requiritur † ut inculpatus non ſit inimicus culpatus non ſit inimicus inculpantis, alias ei non crederetur, etiam ſi in tortura, & in carcerib. ſupranominatos inculpaſſet, Carrer.fol.99.

44 Septimo requiritur, † quod talis reus in tortura confeſſus fuerit legitimè tortus, hoc eſt, ꝙ de iure torqueri potuerit, quia indicia legitima pręceſſerunt, alias ſi tortus fuerit nullis præcedentibns indiciis, uel minus legitimis, nihil tali nominato in ſocium prẹiudicabit quia cum tortura nulla ſit, & omne quod ex eo ſequitur nullum erit, Carrer. in prac. fol.98.

45 Octauò requiritur † ꝙ inculpatus ſit malæ famæ & conditionis, malæ uitæ & malæ cõuerſationis, alias nominatio in ſocium nihil ei præiudicabit, Carrer. fol.97. quo

46 niam † bona fama talem effectum operatur, ut per ipſam eliſum intelligatur illud indicium, quod ex dicto ſocii criminis reſultabit, ſecundum Alex. conſ.89. columna 2. uolum.3. Gramat. conſilio 38. num.15.

47 Nono requiritur, † ꝙ ille reus, qui torquendus eſt in alios primo iuret de veritati dicenda, quoad ſocios, auxiliatores & mãdatores illius delicti, alias delictũ ſuum, ſiue dictum ſuum, ſeu ſociorum nominatio, nihil eis pręiudicabit, et in caſib. in quib. licita eſt interrogatio. Vnde aſſeſſores ad hoc non aduertentes grauiter errare dicuntur, dum reum interrogare præparant, & ei iuramentum præſtatum non deferunt, Hipp. in pra. §. diligenter. nu.60. Et ideo ſecũdum eum nota unum, in quo totus mundus errat, & in quo maximum lucrum & honorem conſequi poteris. Nam ſi capti ſunt duo, uel plures ſocii criminis, & unus pluresve ipſorum ſpõte, uel in tortura crimen aliquod confiteatur. Item confiteatur, ꝙ ille alius captus fuerit eus ſocius in illomet delicto. An hoc caſu confeſſio talis contra nominatum indicium faciat ad torturam, loquẽdo in caſu in quo ſocius criminis põt de ſociis interrogari. Dices præfatam nominationem indiciũ non facere ad tort. & hoc ideo ſecundum Hipp. erit, quia talis ſocius fecit confeſsionem hanc in tortura, uel extra ſine aliquo iuramento, & per conſequens non ualere. Ita Hipp. d. §. diligenter. nu. 62. & 63. ubi dicit, per hanc cautelã defenſaſſe multos a morte, & a tortura nominatos in ſocios a conſocijs in tortura, uel extra, & maxime qñ proceditur per inquiſitionem, quia tunc dici non põt, ꝙ ille ſocius dixerit tanquam accuſator, ſed de neceſsitate dicendum

dum

dum eſt.quòd cum proceſſum fue rit per inquiſitionem, quòd illud dixerit tanquàm in teſtis.Vnde ſe quit iuris diſpoſitio, quòd teſtis ſine iuraméto deponens,& maximè in criminalibus nullam fidem facit. Meritò hoc caſu dictum illius ſocii ſocio non præiudicabit. & ideò iudex cautus ſit, & bene aduertat,ut priuſquàm reũ interroget de ſociis, illi iuramẽtum deferat de ueritate dicenda ſuper ſociis auxiliatoribus,& mandatoribus illius delicti,aliàs dictũ ipſius nihil operabitur.Vnde etiã doctiſſimi errant in hoc, ſecundũ Hip. polyt.in practic.§.diligenter. uu. 66. & 67.

48 Decimò requiritur† ut iudex diligenter conſideret, ut ex qualitate deponentium, ex num. teſtium ex perſona eorum,cõtra quos deponitur,ueriſimile,ſit,eos nõ mẽtiri,Are.conſ.2. & c.cum P. Manconella.colum.7. de accuſat.Hippol.in pract.§.diligenter. nu.60. & conſ.22.nu.21.& conſi.28.nu. 17.Carrer.fol.96.& 97.tex.eſt in c.in fidei fauorem.de hæret.lib.6. Blanc.l.fin.nu.37. de quæſtio. & ideo dixit Gram.conſ.35.nu.25. & cõſi.44.uol.3.quòd iudex etiã in caſibus expreſsis debet eſſe circũſpectus, ut prius requirat de fama & conditione ſocii nominati, & nõ moueaẽ ex ſola confeſsione & ſi inuenerit aliquẽ bonæ famæ tũc talis depoſitio parũ operabiẽ, quod uerum eſt etiã, ſi talis nominatus eſſet presbyter. Gram. ubi ſupra.

Si dicatur † Quam ergo ſpecialitatẽ 49 habẽt ſupradicti 22.Caſus, ſi etiã in illis ſicut in omnibus aliis caſibus ad tormenta contra ſocium ĩculpatum perueniri non poteſt,niſi præcedẽtibus legitimis indiciis, ut dixi ſupra,& niſi cõcurrẽtibus tot requiſitis ſupradictis. Dicas, ꝙ ſpecialitas concurrit in hoc, uidelicet,quòd hęc indicia ĩ caſibus ſpecialibus prædictis nõ requirãtur ita legitimè,ſicut in aliis caſibus nõ exceptuatis, ubi indicia in genere ſuo omni exceptiõe maiores requruntur.Bolog.in addit. ad Gui.de Suz.de ind. & tortura. n. 53.ubi uoluit, quòd ſi in ſupradictis caſibus ſpecialibus,ſi inculpatus & ſocius fuerit famæ malæ & cõditionis,torqueri poſsit regulariter.ſecus eſt in aliis caſibus non exceptuatis, in quibus mala fama ad torturã non ſufficit, ſecundũ Gram.conſ. 21.nu.67.

Vltimò †pro complemento huius ar 50 ticuli ſcias optimam,& pulchram cautelam ad ſaluandum clientulũ tuum, qui eſt nominatus ĩ ſocium &inculpatus à reo.Dicas,quòd talis ĩculpatus ab illo reo, primò generaliter neget, ſe commiſiſſe delictum primò oppoſitum, ſed caſu quò fecerit,dicat, quòd ille, qui cõtra eum producitur, fuit particeps illius delicti, & ſocius ad ipſum delictũ.ĩ c.1.de teſt.in 6.Specul.de accuſ.uer.cauẽ.tamẽ. Neq̃

huic cautelæ obſtat, quòd elegan-
ter dixit Sal. in l. qui crimē. C. de.
51 his qui. accuſ. nō poſſ. ubi uoluit†
exceptionē hanc dilatoriam eſſe,
& per conſequens ante litis cōte-
ſtationē proponendam eſſe, & nō
poſtea, ut per eum. Nā Reſponde
tur, non eſſe uerum, iſtam excep-
tionem dilatoriam eſſe, imò perè-
ptoriam, & per conſequens quan-
docūque opponi poſſet uſque ad
ſententiam. gloſ. eſt in. c. 1. uerſ. ꝑ
ſententiā. de excep. & in c. ex par
te. & in c. 1. de teſtib. ult. glo. & ēs
text. in cap. licèt canon. uerſ. unde
quia talis exceptio. de ꝓbat. Hip-
pol. l. 1. §. Diuus Antoni. nu. 15.
de quæſtio. Vel ſecundò reſpon-
deri poteſt, quòd dato quòd talis
exceptio. (tu fuiſti ſocius crimi-
52 nis,) dilatoria eſſet† tamem poſſet
opponi poſt litem conteſtatam, ꝑ
doctrinam Innoc. in c. paſtoralis.
de except. & Rom. in l. lecta. ff. ſi
cer. petat. ubi licet exceptio dila-
toria regulariter opponi non poſ-
ſit poſt litem conteſtatam, tamen
poteſt talis exceptio poſt litem cō
teſtatā incontinenti opponi. Hip-
pol. d. l. 1. §. Diuus. Anton.

Contraria.

Contrarium tenuerunt quidam rela-
ti per Fulgoſ. conſ. 71. & per Car
rer. fol. 97.

Contrarium teduit Hippo. in practi.
§. dilig enter. num. 61. Gram. con
ſi. 38. num. 19. Fulgoſ. conſ. 136.
Dec. conſ. 189. num. 9. uolum. 1.
Ioan. de Anā. conſi. 59. Tamē pri-
ma opinio communis. eſt.

Contrarium tenuit Blan. l. fin. num.
384. de quæſtio. ubi uult, ꝙ ſine
ramento credatur.

Regula V. de mandatario & mandante.

SVMMARIVM.

1 *Mandatarius contra mandantem regulariter non facit indicium ad torturam.*

2 *Mandatarius, qui acceptauit mandatum, nullum facit indicium, intelligere, ut infra, in fi.*

3 *Mandatarius malæ uitæ non facit indicium contra mandantem.*

4 *Mandatarius, qui ui tormentorum & impatientia doloris aliquem inculpat, non facit aliquod indicium contra mandantem.*

5 *Aſſaſinus inculpans aliquem de mādato ad aſſaſinium, non concurrentibus alijs, nullum facit indicium.*

6 *Reus criminis læſæ maieſtatis contra mandantem, alijs adminiculis non concurrentibus, non facit indicium.*

7 *Mandatarius falſarius non facit indicium contra mandatem ad torturam.*

8 *Mandatarij inculpatio facit tantum indicium ad inquirendum.*

9 *Mandatarij inculpatio cum dicto te*

ſtis

ſtis de audito facit indicium ad torturam.

10 *Mandatarij inculpatio, ſi mandatum non acceptauit, facit ad torturam indicium contra mandantem. Intellige, ſi talis mandatarius docuerit per legitimos teſtes ſe tentatum aliàs ſecus, num. 11. intellige etiam, niſi eſſemus in delicto, in quo quis ex ſolo mandato non tenetur, niſi effectu ſecuto, num. 12.*

13 *Mandatarij inculpatio ſuffulta alijs adminiculis facit indicium ad torturam contra mandantem, intellige, ſi inculpatio fiat in tortura, num. 14.*

15 *Excuſatio mandantis à mandatario facta excuſat mamdantem alijs concurrentibus, ſed non ſola.*

16 *Aſſaſſinus, ſiue acceptauit mandatum, ſiue non, facit indicium ad torturam.*

Mnndatarius an contra mandantem indicium faciat ad torturam.

1 DICAS Regulam eſſe, quòd † ſimplex mandatarius contra mandantem nullum indicium faciat ad torturam, Hipp. in prac. §. diligenter nu. 37. & 38. cũ ſeq. Par. de ſind. uerb. de tortura, el 3. ubi aſſerunt hanc eſſe communẽ ſententiam, Nouel. in pract. fo. 31. Bal. cõſi. 439. uol. 3. Signo. de Homo. conſ. 209. Pariſ. conſ. 51. uol. 4. Carrer. in prac. fol. 99.

Amplia prædictam regulam mutis
2 modis, & primò † ut tanto magis procedat, quando mãdatarius mãdatum acceptaſſet, & executioni mandaſſet. Nam tunc bſq; dubio eius dictum nullum indicium facit ad torturam contra inculpatum, de mãdato, Et ratio eſt, quia aſſerendo illud delictum eſſe de mãdato talis, facit ſe participem; & criminis ſocium, unde ei ꝑ torturã non creditur ꝑ ea, quæ latæ dixi ſupra in regula præcedẽte ſequitẽ Gram. in uoto. 34. deciſ. 18. & conſ. 21, ubi etiã reddit aliam bonam rationẽ. Bal. conſ. 97. uolum. 5. an Mandatarius. & conſil. 429. uolum. 3. Sign. de Hom. conſi. 209. Carrer. in practic. fol. 319. Hippol. l. 1. §. Diuus Antonius, n. 9. de quæſtio.

3 Secundò Amplia † ut tãto magis uerum ſit, quando mãdatarius reperiretur eſſe malæ uitæ ac famæ, & de aliis criminibus aſtrictus & diffamatus, cum talis à teſtificatione repellendus ſit, Gram. uot. 34.
4 Specul. de te teſt. §. 1. uerſ. Item quòd eſt probatæ uitę, & faciunt dicta in regula præcedenti.

Tertiò Amplia † ut tãto magis ꝓcedat, quando conſtaret talem inculpationem de mandato factam eſſe ui tormẽtorum, & ob doloris impatientiam, nam tunc nullum indicium faciet contra ipſum. Apparere etiã iſtud de facili poterit, nã

ſi per

ſi per teſtes, uel proceſſum conſtaret, ipſum reum ſemper tortũ fuiſſe & ſemper negaſſe. Tandem toties & toties in tortura repetitus, & doloris impatiẽtia aſtrictus, Titium de mãdato inculpauerit, certè tunc ei minimè credẽdum erit. Cum ex ueriſimilibus præſumendum ſit potius, illud dixiſſe ui tormẽtorũ aſtrictus, quàm quòd uerum ſit, ea etiam potiſſimum ratione, quia cum quis de dolo interrogatur, primæ diſpoſitioni ſtandũ erit, licet contrarium ſecundo loco in tormentis depoſuerit. Grã. dicto uoto. 34. & conſi. 21. num. 13. & 14.

5 Quartò Amplia † ut procedat etiã ſi eſſemus in crimine aſſaſſinii. nã ſi aſſaſſinus aliquem interfecerit, & dixerit de mãdato Titii illũ occidiſſe, nullis aliis indiciis exiſtentibus, nullum contra Titium indicium facit ad tortutam, Gram. latè conſi. 21. Signo. de Hom. conſ. 209. Carrer. fol. 319. 320. & Grã. uoto. 34.

6 Quintò Amplia † ut ptocedat, etiã ſi eſſemus in crimine læſę Maieſtatis, In quo in hoc nulla ſpecialitas reperitur. Afflic. in conſtitu. reg. incip. ſi damna. Gram. d. conſ. 21. Carrer. ubi ſupra.

Sed uerũ eſt, niſi talis nominatio mãdatarii aliquibus indiciis uel adminiculis ſuffulta eſſet, Gram. ubi ſupra.

7 Sextò Amplia † ut procedat generaliter in quolibet mandatario, & prçcipuè in mãdatario falſario. Nã ſi quis dicat falſum depoſuiſſe mãdato Titii, non facit contra Titiũ indicium ad torturam. Soc. ſen. cõſi. 39. nu. 64. uol. 2. ubi multos doctores allegat idem tenẽtes, Dec. conſi. 234. in princ. uol. 2.

Hoc ergo ſolum operabitur mãdatarii inculpatio † ut cõtra inculpatũ ab eo iudex poſſit inquirere. (8) Bald. conſi. 81. uol. 5. & conſ. 429 uol. 3. Grã. dec. 28. n. 9. Dec. cõſ. 186. nu. 10. uol. 1. Pariſ. cõſ. 151. uolu. 4. Carrer. fol. 329. Hippo. d. §. diligenter. nu. 37. e 38. & in l. i. §. diuus Anton. de quæſtion.

Prædictam Regulam ſic ampliatam limita multis modis.

9 Primò Limita † quãdo cum dicto mãdatarii ſit dictũ unus teſtis qui mandatũ fieri audiuit. Nam tunc ſine dubio mãdatarius faceret indiciũ ad torturã, Par. de Pute. de ſindic. uerb. dicitur communiter. col. 4. fol. 248.

10 Secundò Limita † quando mãdatarius non acceptauerit, ſed tantũ de delicto committendo tentatus fuerit, tunc ſi reuelauerit, facit indicium ad torturã, & longè commẽdãdus erit, cum uoluerit prius illud reuelare, quàm exequi. Bal. conſ. 97. uol. 5. & conſ. 429. uo. 3 Bertac. in ſuo repertorio, uerbo mãdatarius. Hipp. l. 1. §. diuus Anton. nu. 9. de quæſtio. Pariſ. conſ. 151. nu. 4. Carrer. in pract. fo. 319. Ratio auẽ huius erit, quia iſte mãdatarius tali caſu ante mandatum

non

non dicitur criminoſus, ſed imo innocēti animo & facto in bono perſeuerauit, ob quod integerrimus teſtis habebitur. vnde per cōſequens faciet indicium ad tort. ſec. Bal.conſ.429.uol.3.

Quod autem dictum eſt in d.limitatione, ꝙ ſi mandatarius mandatū non acceptauerit, facit indicium, quia longè commendandus eſt; quia potius reuelauerit q̄ exequi
11 uoluerit, † intellige uerum, & cū iuris miniſterio, ſi talis mandatarius tentatus de homicidio docuerit ſe tentatum per legitimos teſtes, alias ſecus; quia de facili poſſet quis alium offendere, aſſerendo ſe tentatum ab eo, id aliter nō uerificando, quod eſſet abſurdū ſecun. Grama.deciſ.28.nu.28.& Dec.conſi.189.nu.5.uol.1.

Nec ſufficit probare id per teſtęs ab ipſo tentatos, quia cū ſint ſingulares, & quilibet de actu ſuo, & ſic de ſuamet tentatione deponat & non de tentatione alterius, nihil faceret, cum ſint teſtes ſingulares, Gram.ubi ſup.& late dicam in regula teſtes ſingulares.

Nec huic concluſioni obſtaret, ſi qs diceret, ꝙ ex quo non conſenſit, ſed reuelauit, longe commendandus eſt, quia aliter iſtud intelligi debet, quàm alij credatur. Debet ergo intelligi, qn̄ requiſitus reuelauit, ſaltem ad euitandū, ne quid ſiniſtrum cōtigeret ei, qui ipſum produxit, & ſic incontinenti poſt mandatum ſibi iniunctum, nō autem intelligi debet, ſi quis poſt lōgum tempus, puta trium, uel quatuor menſium a tempore tentationis prædictę, & poſt offenſam factam querelanti ad eius inſtantiā productus, ita deponeret, Gram. deciſ.28.nu.26.

Item intelligitur uerū eſſe, quod in limitatione dictum eſt, quando eſſemus in delicto, in quo quis ex ſolo mandato non tenetur, niſi effectu ſecuto, nam tunc non facit contra mandantem indicium ad torturam, cū ex mandato illo nulla pœna imponenda eſſet, Gram. deciſ.28.nu.27.

13 Tertio limita nō procedere † qn̄ cum dicto mandatarii concurrerent aliqua indicia, uel adminicula ipſum adiuuantia. Puta ſi inculpatus de mandato erat capitalis inimicus occiſi, uel aliqua cauſa odij ſuberat, ex quo ueriſimiliter motus fuiſset ad mandandum illū occidi, uel ſi poſt offenſam mandatarium in domo receptauerit, uel ſi mandatarius erat ſuus familiaris, uel ſi poſt mādatum ſtatim ſecutum eſt homicidium, uel ſi mandatarius de domo mandantis exire uiſus fuerit, uel in ſecreto loqui uiſus fuerit eum. et ſic dein de poſt incontinenti ille homicidiū fecerit. Nam his & aliis ſimul concurrentib. faciūt indicium ad tort. alias ſecus, in reg. in prin. Paris de Put. de ſind. uerbo. Dicitur communiter. fol.348. Hippol. in pract. §. diligenter. numero 39.

&

& 40. Carer. in practic.folio 99. num. 123.

14 Quod† verum intelligas, dummodo in mandatario concurrant ea, quæ concurrere debent in ſocio criminis, videlicet, ꝙ illud dicat in tortura. Item ꝙ referat, & in ea perſeueret, & alia faciat, prout latè dixi in regula præcedēti. Carrer.fol.99.Hip.in d §.diligenter, num.ubi ſup. Pariſ.ubi ſup.Gra. d.conſi.21.

15 Vltimo ſcias, ꝙ† ſi mandatarius mandantem excuſauerit,dicendo illud delictum commiſiſſe ratione propriæ inimicitiæ, & non ut adimpleret mandatum, excuſaret mandantem, dummodo præſumptiones adſint pro mādante, licet contra mandantem aliqua extent indicia,ſecus uero ſi pro mandante aliquæ præſumptiones non adeſſent. nam tunc dictum mandatarii non excuſabit. Hipp. l.1.§.diuus Ant.nu.10.de quęſt.& conſi. 61.nu.37.Carrer.fol.99.

Contraria.

Contrarium tenuit Ale.conſi.88.uolu.1. tamen modo conſtat,quòd per d.conſil.Alexand.ipſe loquitur in ciuilib. in quib.licet acceptare mandatum. Nos uero loquimur in criminalib. Ideo non obſtabit. Ita tenet Gram. deciſio 28.colum.5.Hippol.conſilio 22. num.37.uſque ad 40. Carrer.ubi ſupra.

Contrarium tenuit Bertac.in reper. ver.mandatarius. Bal. l.non ideo minus. C.de acc.Pariſ.conſi.152.

16 nu.6.uol.4.ubi uult,quòd† aſſaſſinus omni caſu ſiue acceptauerit mandatum, ſiue non faciat indicium ad torturam.Hipp.l.prima. §.diuus Anton. nume.9. de quæſtione. Capic.deciſ.155.columna penult.

Tamen prædictę duæ opiniones poterunt concordari,ut prima poſita in ampliatione procedat, quando dictum Aſſaſsini mandatarii erat ſimplex, & nudū, nec aliquo adminiculo munitum.Ideo ibi indicium ad torturam non facit. Secunda uero opinio procedit, quādo cum dicto mandatarii erant indicii aliqua,uel adminicula,Carrer. in prac. fol.320.

Vel dicas alio modo, & ſecundo, ut prima opinio procedat, quando aſſaſsinus abſque torturą mandantem nominauit.Ideo indicium ad torturam facere non poteſt. Secunda uero opinio procedit, quādo nominauerit in tortura mandantem, ideo plus operatur, &c. Carrer.fol.320.

Contrarium tenuerunt quidam relati per Par.de Put. de ſindi.

Contrarium tenuit Hippo. multum copioſe in pract.§.diligenter. nume.37.& 38.

Re-

Regula VI. de Mandatario.

SVMMARIVM.

1 *Mandatarius excuſatur in leuibus ratione ſuperioritatis, ut filius uel ſeruus.*

2 *Pęna minoratur ratione ſuperioritatis.*

3 *Pęna minoratur filię quę fecit abortum perſuaſione matris.*

4 *Delicta grauia, grauiora & grauiſſima quę dicantur, remiſſiuè.*

5 *Mandatarius ætiam in grauibus imminente mortis periculo excuſatur ratione ſuperioritatis.*

6 *Mandatarius excuſatur, ſi mandatum erat de genere permiſſorum, ut in conducente laboratorem ad laborandum, uel ſcindendum ligna in fundo alieno intellige; niſi tali laboratori ſuiſſet protestatum, num. 7. uel niſi eſſet uicinus, num. 8.*

9 *Birruarius, qui exequitur ſententiam capitalem iniuſtam ratione ſubiectionis excuſatur idem ſi torqueret indebitè de iudicis mandato, nu. 10.*

11 *Executor uidens ſententiam iniuſtã non debet exequi.*

12 *Mandatum principis iniuſtum excuſat officialem exequentem illud.*

13 *Principis mandatum iniuſtum non eſt ſtatim exequendum, quia potuit moueri ex iracundia, niſi offitiali mortis periculum immineret.*

14 *Mandatarius excuſatur, ſi mandanti licuit mandare de iure communi vel ſtatutario.*

15 *Mandatarius exequens pro ratione ſui officij excuſatur.*

Mandatarius quibus ex cauſis excuſetur, ſi de alterius mandato delinqueret.

1 PRimò † mãdatarius excuſatur ratione ſuperioritatis, ut quia ſuperior mandat ſubdito delinquere, uel pater filio, uel dominus ſeruo, ut delinquant, nã tales aliquãdo a delicto excuſantur, cum filius uel ſeruus dño, uel patri obedire teneantur. Quod uerum eſt in leuibus, ſecus in grauibus, Bar. l. non ſolum. §. ſi mandato. de iniur. l. liber homo, ubi gl. & Flor. ad l. Aquil. Ang. de maleſi. uerbo Sempronium mandantem. col. 2. Dec. in l. uelle non creditur. de regu. iur. Carrer. in practi. f. 320. Licèt in grauibus delictis mandatarius non excuſetur,
2 Tamẽ † ratione mãdantis minorari, ſeu alleuiari pœna debet, Bald. & Salyc. l. ſeruo. C. ad l. iul. repet. Alex. l. non ſolum. §. ſi mãdato. de iniu. Grama. conſil. 36. colum. 2. Bald. c. 1. §. iniuria. de pace iura. firman. Barto. Sozi. in fallen. 202. ubi dicit hoc menti tenẽdum, ad hoc aut adiuuare poſſis homines, qui interficiunt de mãdato domi-

3 norum. Cep.caut.40. Idemtetiā procedit in filia, quæ per mandatum matris abortū fecit, nam minorari ei pœna debet, cum perſuaſionib. matris illud fecerit. Dec. latè conſi.535.uol.4.

4 Quę † autem dicantur delicta grauia, quæ leuia, quę grauiora & quæ grauiſsima, ubi ſupra per doctor. & per Ale.d.l.leuia.de accu. & in l.prætor.§.præterea.de iniu. Doct.c.ſedes. de reſcr. & in c.at ſi clerici.de iud. Cep.conſi.61.& 62.traditur & in §.atrox.inſtitu. de iniur. & latè per Carrer.in pr. fol.320.& 321.

5 Fallit regula † quādo mandatario imminerer periculum mortis, ut quia ſi non occidat, mandans occideret eum, nam tunc occidēdo excuſaretur. Bal.cap.1.§.iniuria. uerſ.ſed pone quidam potens. de pa.iur.firm. Alex.poſt Bar.d.l.liber homo. Iaſ.§.ſi minus.inſti.de act. uerſ.nunquid. Bal.l.1. C.unde ui.gloſ.l.ſi familia. ff. ſi famil. furt.feciſ.dicatur, Corſet.ſingul. uer.metus. Hippol.l.1.18.limitatio.de ſicariis. Carrer.folio.321. & 322.

Secundo principaliter excuſat man
6 datarius † ſi mādatum a principio erat de genere permiſſorum. puta ſi quis conduceret artificē ad ſcindendū ligna in fundo alieno, uel laboratorem ad laborandū. nā tali ratione mandatarius excuſabitur, & mandans de dāno tenetur, Bal. in l.rem.§.tignum, de rei uindi. Carrer.fol.322.in pract.

7 Quod uerum eſt † niſi illi artifici, uel laboratori proteſtatum eſſet, ꝙ ligna non incidat, ſeu aliter nō laboret, ex quo dominus eſt, Sal. non ideo minus.C.de accuſ.Imo. Rom.& Ale.l.de pupillo,§.ſi forte.de ope.no.nunc. Ang.in auth. ut omnes obediant iudi. in princ. Ancha.c.1.q.14.de conſtit. Carrer.in pract. fol.321. & illud uerum eſt, ſi proteſtatio fuerit facta ante locatas operas, ſeu inceptas. non ſi poſt, quia poſt non tenetur credere, Bar.l.ſi quis nolem.C.de neg.geſt.Dec.d.l.uelle.de reg.iu. Carrer.d.fol.322.

8 Item uerum eſt † niſi laborator & artifex ille eſſet uicinus, nam tunc præſumeretur ſcire, ideo ei non crederetur, nec excuſatur. Carre. ubi ſup. Spe. de emp.vend. §.oſtē ſo, cir. ſi.Bal.d.l.non ideo minus. uerſ.in gl.4.Ang.de malefi.uerbo & Sempronium Rodolphi, verſ. & prædicta procedunt, Gand.de pę. uerſ.pone quòd ego dixi. Ro. conſ.293.Bal.l.qui ſepulchra.C. de ſepulch.uiola.

9 Tertio principaliter † excuſatur birruiarius & familia proteſtatis, qui ſnīam capitalem fuerint executi, licet iudex, aut ptās iniuſtitiam fecerint. nam rōne officii excuſantur, Dyn.c.quod ſi mādato. de reg.iu.in 6. Ang.ubi ſup.de malef.Bald.in dic.l.non ideo minus, uerſi. quando mandatur, Paris de Put.de ſind. uer.circa fi. late Carrer.

rer.fol.3 12.
10 Item † ſi Iudex mandet aliquem iniuſtè & indebitè torqueri, nam excuſatur executor, familiaris & & miles,Mod.in tract.ſindic.nu. 117. Bald l.excuſantur, de infam. Ang.de malefi. uerb.fama publica.in materia capturæ,Ange.cōſ.
11 300. Tamen † ſi executor uideret iniuſtam ſentētiam non debet exequi.Innoc.in. c.paſtoralis,de offic.de leg.Doct.ſupra, Carrer. fo.323.uide quādā apoſtillam ad Bar.d.l.liber homo ad leg. Aqui.
12 Quartò † Excuſatur officialis, ſi mandato principis ipſi ut aliquē occidat,decapitet,furca ſuſpendat uel torqueat, illegitimè illud fecerit, & literas ſuas executioni demādauerit abſq; alia cognitiōe cāæ.Cin.l.fi. C.ſin contra ius,uel util.publ.& in l. Reſcripta.q.34. C.de precib.Impera.offeren. ubi uul, quòd officialis debet exequi & obedire etiam ſi mādet abſque cauſæ cognitione, ut aliquem furca ſuſpēdat. Nām exequendo nō tenebitur etiā in foro pęnitentiæ. Abb.c.quanto de iureiur.imo ſecundū eos nō obediendo ſuperiori teneretur crimine ſacrilegii. l. 1.C.de offic.pręſid.l.1.C.ut digni. ord.ſerue. Tamen cōmuniter nō
13 ſeruatur de iure.Nā† ſi Princeps mādet, ſeu ſcribat ſuo officiali, ut aliquem decapitet,uel furca ſuſpendat,non debet tunc officialis cautus ſtatim exeq, ſed debet ſupſedere,& Prīcipi reſcribere.Ratio eſt, quia Princeps potuit moueri ex iracundia, per tex. aureū ī l.uidicari.C.de pęn.c.apud Theſſalonicā.11.q.3. Grā. uoto 32.n. 14.& 15.& 35.uſque ad 40.Paris de ſin. uerbo excedunt, conſiliari. ubi exclamat contra officiales talia exequentes, Bald.l.3.§. ſi is pro quo.ff.quod quiſque iur.Cōſi.102.& 164. Aret.conſi.165.imo plus,ſi officialis executus fuiſſet ī iuſtum mandatum Principis,teneretur,quia iniuſtū mandatum ſuperioris nō excuſat exequentem, ut latè Carrer.fol.323.& 324.& Mara.in Specu.aduoc.in q. an,& quādo mandatum iniuſtum excuſet, & an teneatur exequi mandatū iniuſtum.Card.Clemen.1. q.3. de ſepul.Bal.l.ad dictos C. de epiſc.& cler.
Quod uerum eſt,niſi ipſi officiali periculum immineret, ſi nō exequatur, quia ipſum occideret ſuperior ut ſolent aliquādo tiranni facere,nam tunc ratione imminentis periculi exequendo excuſatur ſecundū Bal.c.1.§. iniur.col.fin. de pace iur.firm. Bal. & Salic.l.1. unde ui,Petrus,Floria.l.ſcientiā, §.qui cum aliter.ad l.Aquil.Carrer.late fo.324.nu.12.
14 Quinto Excuſatur† mandatarius, ſi ex forma ſtatuti, aut iure cōmuni mandans excuſaretur.Nā ſi mādāti licet, etiā mādatarius excuſabitur.gloſ.l.cum fundum. de ui: arm.Bal.l.ſi quis id quod.§.fi.de iuriſdic.omn. iud.Pau.l.refectio

h ni.de

ni de uſufruct. & ĩ l. Raptores, C. de epiſcop. & cle. Ang. de malef. uerb. & dominus Titius ſe defẽdẽdo. Cepol. conſi. 4. & in tractã. ſerui. de ſeruit. urba. præd. ca. 24. Alex. poſt Bart. in d. l. non ſolum. §. ſi mandato, de iniur. Carrer. f. 325.

Sextò ſi occidat pro executione ſui oficii excuſatur, & ideò ſi familia delinquentem ſequatur, & delinquens in captura reſiſtat, impunè poteſt eum occidere, uel ſi ducat cõdemnatũ ad ſuppliciũ, & timet auferri, poteſt eum occidere. Bal. l. addictos. C. de epiſ. aud. Bar. in l. ſi ſeruus C. de his, q ad eccleſ: cõfu. Pau. cõſ. 192. But. Sal. & An. in l. 2. C. de his, qui latro. occul.

Quod tamen uerũ intellige, ſi habuerit hoc in mandantis, ut ibi tradit & non aliter, & quãdo iuſtè, & nõ iniuſtè, & non aliter. Carrer. in pract. fol. 325.

Regula VII. de mãdati materia

SVMMARIVM.

1 *Mandans proprie quis dicatur.*

2 *Mandatum inducitur, ſiue fiat uerbis imperatiuis, ſiue rogatiuis, ſiue enunciatiuis. Niſi fuißet inimicitia inter occiſorem & occiſum quia tunc eſſet conſilium potius. nume. 3. Intellige ſi occiſus erat inimicus utriuſque. num. 4. Idem ſi occidens non erat aliàs facturus. num. 5.*

6 *Verba requiritur in proferantur ad ipſius mandantis ſatisfactionem.*

7 *Præſumimus in dubio mitius.*

8 *Verba prolata ad alterius interrogationem mandatum inducunt non conſilium.*

9 *Mandatum inducitur, ſi quis dicat filio uel ſeruo poſt acceptam offenſam ab aliquo, non reuertaris domum, niſi prius ſentiam nouum de illo negotio. Intellige tribus concurrentibus. nu. 10.*

11 *Verba iſta, eas, & rogo ut facias meam uindictam, inducunt mandatum. Ettiam ſi proferens dicta uerba, expreßè inhibuiſſet, ne homicidium committeret. numerò. 12.*

13 *Verba illa, malum eſt, hanc iniuriam non ulciſci, mandatum inducunt famulo uel filio. Intelligitur, dummodo iniuria ſit facta domino uel famulo. nu. 14.*

15 *Mandatum intelligitur de uindicta leui, ſi iniuria illata eſſet leuis.*

16 *Famulus, qui repudiauit mandatum ſed poſtea iuit & commiſit homicidium, tunc dominus non tenetur.*

17 *Mandans non tenetur de occiſo, ſi mandatarius mandati fines exceſſit.*

18 *Mandans, ſi uerba prefata dixerit aduocato, uel procuratori, nec tenetur de occiſo, ſi alius interfecit: quia inetlligitur per iuſtitiam.*

Man-

19 Mandans non tenetur de mandato, niſi iis concurrentibus, de quibus hic.

20 Mandans illicitè iniuria affectus, præſumitur mandaſſe, ut etiam illicita fiat uindicta.

21 Mandans per uerba ſupraposita non poteſt condemnari ad mortem, ſed ſolum torqueri.

22 Nemo ex præſumptionibus etiam uiolentis eſt condemnandus ad pœnam corporalem.

23 Temporis breuitas, allocutio ſecreta ad aurem, & homicidium iuncta inimicitia faciunt mandatum præſumi.

24 Mandatum omnibus verbis induci poteſt.

Intellige ut infra.

25 Verba debent eſſe apta ad importandum mandatum.

26 Iudex debet interrogare de uerbis prolatis a mandante.

27 Verba commendatoria, admonitoria, vel perſuaſoria non inducunt mandatum.

28 Mandatum non inducitur per verba conditionalia.

29 Mandatum in dubio non præſumitur.

30 Amicus, ſeruus, affinis, uel conſanguineis non præſumentur deliquiſſe de mandato domini, patris, aut alterius.

31 Mandatum præſumitur in actu ſucceſſiuo & habente cauſam permanentem.

32 Mandatum præſumitur, ſi pater, dominus, uicinus uel conſanguineus conſulti probantur, & tacuerunt.

33 Mandatum inducitur in ſeruo, filio, & cæt. per uerba iſti etiam enunciatiua, bonum eſſet uindictum facere.

34 Mandatum præſumitur in domino, qui neglexit reparare delictum famuli.

35 Mandatum præſumitur in familiaribus & domeſticis nilibus.

36 Allocutio ad aures ſecuto delicto inducit mandatum.

37 Mandatum præſumitur in officiali deputato ad aliquid expediendum a ſuperiore.

38 Domino imputatur familiæ exceſſus, & de ipſius exceſſu tenetur.

39 Viſitator uel vicarius epiſcopi ſi delinquant, epiſcopus tenetur.

40 Domino ſtatim purgante delictum familiæ non tenetur, uel ſi officialis delinquat extra officium. numero 41.

Vel ſi officialis eſſet perſona ualde digna. nu. 42.

Vel niſi officialis datus eſſet ſuperiori ab alio ſuperiore. numero 43.

44 Superior liberatur per exhibitionem officialis habentis officium publicum, ſecus ſi habeat priuatum.

45 Optio eſt damnum paſsi an uelit agere contra dominum exhibentem, an officialem exhibitum.

46 Dominus non tenetur pro officiali, contra quem agitur criminaliter ad pœnam corporaliter, etiam ſi officialis aufugeret.

Do-

47 *Dominus non obligatur ex delicto famuli delinquentis in re ad cuius cuſtodiam dominus non tenetur.*

48 *Dominus non tenetur ex delicto famuli ante famulatum commiſſo.*

49 *Mandatum ut præſumatur quędam requiruntur prĕcedere.*

50 *Mandans regulariter ſemper tenetur de mandato indiſtinctè, an mandatarius eſſe aliàs delictum commiſſurus.*

51 *Mandatum, per quod datur opera rei illicitæ, ſemper obligat mandãtem etiam ſi mandans non haberet animum occidendi.*

52 *Mandatum delicti non ordinati ad mortem non obligat mandãtem ad mertem:*

53 *Mandans aliquis fieri non dicitur uerè facere.*

54 *Statutum imponens pęnam uulnerãti non uerificatur in mandante uulnerari.*

55 *Statutum imponens pęnam uulnerãti non uerificatur in mandante occidi.*

56 *Statutum prohibens poſſe fieri pacē homicidæ non habet locum in mandante occidi.*

57 *Accuſatus de homicidio, & probetur, eum mandaſſe occidi, abſolui debet.*

58 *Mandans regulariter tenetur de exceſſu mandatarii, quando mandatum eſt illicitum.*

59 *Mandans tenetur de eo, quod potuit cogitare poſſe euenire.*

60 *Mandans uulnerari & prohibens occidi ſecuta morte tenetur de occiſo.*

61 *Mandans tenetur ex mandato etiam tacito.*

62 *Mandans de exceſſu tenetur, quando in poteſtate mandatari non erat finen mandati non excedere.*

63 *Mandans nan tenetur de exceſſu, quando mandatarius potuit fines mandati ſeruare & non ſeruauit.*

64 *Mandans uulnerari armis non aptis ad occidendum, non tenetur de occiſo, neque de exceſſu mandatarii.*

65 *Mandans illicitum non deſtinatum ad mortem, non tenebitur ſecuta mortem de occiſo.*

66 *Inquiſitio contra mandantem quid continere debeat.*

67 *Verba, ad ſatisfactionem ſuæ uoluntatis, neceſſaria in inquiſitione contra mandatorem. locus & tempus ſecuti delicti nu. 68.*

69 *Inquiſitus uel accuſatus de mandato condemnari non poteſt, ſi de inueſtigatione uel perſuaſione probatum ſit.*

70 *Verba, ſuper quibus omnibus & ſingulis, cum annexis, etiam prorſus extraneis, non efficiunt, ut inquiſitus de uno posſit condemnari ſi de alio ſit probatum.*

71 *Inquiſitus de mandato uel inſtigatione ad homicidium, probando aſſertum mandatarium eius inimicum, ſe purgat.*

Ini-

72 *Inimicitia donare præſumitur non probata reconciliatione.*

73 *Mandans regulariter de mandato non tenetur effectu non ſecuto. niſi in delictis atrocibus. nume. 74.*

75 *Mandans in crimine ueneni non tenetur effectu non ſecuto.*

76 *Mandans effectu non ſecuto tenetur de mandato in delictis, in quibus habetur pro delicto cõſumato mandatum. Idem in aſſaſſinio. num. 77. ſi ad actum proximum uentũ ſit. nu. 78.*

79 *Princeps effectu non ſecuto bene facit, ſi pęnam corporalem mutet in pecuniariam.*

80 *Mandans in crimine aſſaſſinii tradita pecunia etiam effectu non ſecuto & maudato reuocato tenetur pęna mortis.*

81 *Mandatum in criminalibus perpetuo durat, niſi fuerit reuocatum. nu. 82. uel limitatum ad tempus. numer. 87.*

83 *Reuocatio mandati debet ad aures mandatarij peruenire, ad hoc ut mandans excuſetur. Item et offendendus. ut ſibi caueat, monendus eſt. nu. 84.*

85 *Reuocatio mandati non operatur in crimine aſſaſſinii propter criminis atrocitatem.*

86 *Mandans ex ſolo mandato in crimine aſſaſſinii dicitur conſumaſſe delictum.*

88 *Mandans & mandatarius ſi effecti ſunt inimici, mandatum cenſetur reuocatum.*

89 *Mandatarius ſi noluit acceptare mandatum à principio, ſed poſtea ductus pęnitentia iuit, & mandatum executus fuit: tunc enim mandans non tenetur.*

90 *Mandans excuſatur mandatario excedente fines mandati. Similiter ſi mandatarius erat omnimodo delictum commiſſurus. nu. 91.*

92 *Mandatũ nunquàm præſumitur tribus concurrentibus. Inimicitia offenſio mandatarii, ſuperiori iuſſus ad inferiorem.*

93 *Mandans excuſatur, ſi mandatarius dicat, ſe non feciſſe ut mandatum adimplere, ſed quia erat occiſi inimicus.*

94 *Mandans excuſatur, ſi mandatarius non acceptauit mandatum.*

95 *Mandans excuſatur à pęna ordinaria, ſi mandatarius attẽtauit, ſed non conſumauit delictum.*

96 *Mandans non punitur, ſi ſolum mandatum pręceſſit, ſed attentatum delictum non fuit.*

97 *Mandans excuſatur ex defectu ordinis non probati.*

98 *Mandans excuſatur, ſi delictum reſpectu perſonæ ſit impoſſibile per rerum naturam.*

99 *Mandans excuſatur in delictis, in quibus plures concurrere non poſſunt à pœna ordinaria, ſed tenetur ut conſulens, uel inſtigator.*

100 *Mandans excuſatur, ſi contra eum teſtium dicta non concordant cum rebus ſenſatis & ueriſimilibus ut quod filius pręcipiat patri.*

patri, uel uaſallus domino, &c.

101 *Mandans excuſatur, ſi mandatarius non tenetur.*

102 *Mandans excuſatur, ſi non conſtat de mandatario.*

103 *Mandans non tenetur de mandato in delicto, in quo quis per ſeipſum potuit delinquere.*

104 *Mandans officialis ratione officii non tenetur de mandato, in caſu tamen licito, & non doloſo.*

105 *Mandans ratione delicti ceſſantis excuſatur a pœna ordinaria legis.*

106 *Mandans excuſatur ratione mandati inualidi.*

107 *Mandans excuſatur ratione non probatę qualitatis.*

108 *Mandans punitur eadem pœna, qua mandatarius delinquens.*

109 *Mandans perinde punitur, ac ſi proprijs manibus delictum commiſiſſet.*

110 *Mandantes plures ſucceſſiui, unus poſt alium tenentur cum mandatario pari pœna.*

111 *Mandans non excuſatur a pœna ordinaria delicti propter eius abſentiam tempore commiſsionis delicti.*

112 *Mandans occidi aliquem in tali loco tenetur, etiam ſi occiſus fuerit extra locum. effectu non ſecuto pœna extraordinaria, uel ſtellionatus nu. 113.*

114 *Statuta loquentia in perſonam non obligant mandantem, effectu etiam ſecuto ad pœnam facienti, cum proprie non dicatur facere.*

115 *Mandatarius, & mandans pari pœna plectuntur, quando lex loquitur realiter, ſecus ſi perſonaliter.*

116 *Mandans non tenetur pęna ordinariæ, ſi mandatarius delictum erat alias omnino facturus.*

117 *Cautela ad euadendum mandantis mortem.*

118 *Mandans in dubio non præſumitur fuiſſe alias delictum facturus.*

119 *Mandans pluribus, ut occidant, omnibus occidentibus, ſi unicum eſt homicidium tenetur unica pęna. Secus ſi plura delicta uel homicidia commiſerit, aut mandauerit.*

120 *Mandans percuti clericum incidit in canonem, ſi quis ſuadente diabolo. Etiam ſi mandatum reuocauerit.*

Intellige, ut ſupra, quęſt. nona, limit. prima.

121 *Mandans clericus, ut quis percutiatur, uel occidatur, efficitur irregularis, etiam ſi mandatum reuocaſſat.*

Primò quæro, quis mandans propriè dicatur.

II. Quibus verbis mandatum inducatur.

III. An mandatum in dubio præſumatur factum, & quid præcedere debeat ad faciendum mandatum præſumi.

IIII. An quis ex mandato ſemper teneatur, & quid præcedere debeat.

V. An

V. An mandans dicatur vere facere, & comprehēdantur in ſtatutis loquentibus de facien.

VI. An mandans teneatur, ſi quem occiderit ultra mandatum, & præter eius intentionem, & propoſitum, & de exceſſu mandatarij.

VII. Inquiſitio contra mandantem, quid continere debeat, & de eius forma.

VIII. An mandans ex mandato, non ſecuto effectu, teneatur.

IX. Mandatum quanto tp̄e duret.

X. Mandans ex quib. cauſis excuſetur de mandato.

XI. Mandans qua pęna puniatur.

XII. Mandans & mandatarius an puniantur eadem pœna.

XIII. Mandās an teneatur ex mandato, ſi mandatarius erat aliter facturus illud delictum.

Præmittas primò quòd materia de qua nunc tractamus, eſt materia mandati ſine pecunia. Materia autem mandantis cum pecunia ponetur infra in materia aſſaſsinii.

1 PRimò igitur q̄ro † quis proprie mandans dicatur? Dicas. Mandās dicitur ille, qui delictum cōmitti mādauerit propter ſeipſum ad ſuæ uoluntatis ſatisfactionem, nulla data pecunia. Bar in l. non ſolum. § ſi mandato. de iniur. Ang. de male. uerbo & Sempronum Rodulph. in pract. Alex. conſi. 128. uol. 4. Bal. l. hæc uerba. de infam. Ang. conſil. 22. Carrer. fol. 295.

2 Secundò Quæro † quibus uerbis mandatum inducatur. Dicas, multis modis mandatum induci, ſiue fiat uerbis imperatricibus, ſiue rogatiuis, ſiue etiam enunciatiuis, vt infra uidebis. Dummodo per ipſa coniecturari mēs mandantis poſſit, & primò de imperatiuis. ſi qs ergo alicui dicat, occidas, uel percutias illum, uel uade ad occidendum illum, uel ſimilia, Carrer. fo. 395. Corn. conſi. 57. uol. 4. Bar. l. non ſolum, § ſi mandato. de iniu. mandatum inducitur. ubi ſup.

Similiter mandatum inducitur, ſi quis dixertt. Ne dicas tanta uerba fruſtra uade occide unū uel duos illorū, quia per huiuſmodi uerba, quæ imperatiua uidentur, ſine dubio mandatum inducitur. Bal. l. 1. C. de ſeru. fug. Aret. l. ſi quis mihi bona. § ſed ſi mandauerit, de acq. hær. Ruy. conſi. 6. in princ. nume. 1. lib. 1.

3 Quod † tamen procedit, & verum eſt, quando fuiſſet inimicitia inter mandantem & occiſum, ſecus uerò ſi inimicitia fuiſſet inter occidentem & occiſum, nam tunc per talia uerba conſilium potius, quam mandatum induceretur, Ruin. ubi ſup. nu. 2.

Item non procedit, quando occiſus

erat inimicus vtriuſque, videlicet occidentis & proferentis illa verba, nam in dubio conſilium potius præſumitur, & non mandatum, Rui. ubi ſup.

5 Quod † tamen ſanè intelligas, ſi conſtet occidentem non fuiſſe alias facturum ob aliqua indicia, tunc mandatum præſumitur, & non conſilium. Rui. ubi ſup.

6 Item uerum eſt, † dummodo iſta verba proferantur ad ſatisfactionem ipſius mandantis, alias ſi non fuiſſent ita prolata, non inducerentur mandatum, ēt ſi fuiſſent prolata per uerba imperatiui modi. vnde ſi quis dixerit Titio, ego uolo ire ad dandum illi baſtonatas, nō per hoc diceretur mandatum, ſed potius conſilium, cum protulerit illa uerba ad ſatisfactionem alterius, & non ſuam. Corn. conſ. 57. uolum. 4. Bal. l. 1. C. de ſer. fugit. Et ratio eſt ſecundum eos, quia

7 † in dubio debemus mitius agere, & ideo non mandatum, ſed conſilium inducitur, quia efficacius obligat mandatum, quàm conſilium, ſequitur Ioan. And. c. nullus ex conſi. de reg. iu. in 6.

8 Quod † uerum eſt, dummodo illa uerba, ut ſup. prolata nō fuiſſent ad alterius interrogationem, quia tunc ſecus eſſet ſecundnm eoſdē.

9 Similiter † mādatum inducitur, ſi quis iniuriatus ab alio dixerit uel famulo, uel filio. non reuertaris unquam domum meam, niſi prius de illo negocio nouum ſentiam. Barto. l. ſi quis mihi bonā. §. ſed ſi mādauerit, ff. de acq. hær. ubi refert quendam militem Florentinū decapitatū fuiſſe, quia prædicta verba famulo dixerat, ex quib. famulus quendam occiderat, ſequūtur omnes cōiter Ang. de malef. uer. & Sempronium mandantem. q̃ō. 21. Hipp. conſi. 123. vbi refert infinitos Doct. hoc tenentes, & aſſerit hanc eſſe communem ſententiam. Ant. Corſet. ſing. uer. præceptum. fol. 174. Carrer. folio 295.

10 nu. 37. Aduertas, quòd † d. doctr. Bar. in d. §. ſed ſi mandauerit. ſic ſimpliciter intellecta non eſt uera, ſed debet intelligi trib. concurrentibus, & non alias. primo ut præceſſerit capitalis inimicitia cū occiſo. ſecundò, ut dominus ſecreto illa uerba dixerit famulo. tertiò, ꝙ poſt talia uerba inconti nenti fuerit homicidium ſecutū, ità hoc dictum Bar. declarat Dec. conſi. 234. nu. 9. uol. 2. Bal. l. 1. C. de ſeru. fugit. uerſ. & ille dicitur mandante. Io. de Anan. conſil. 95. uiſa inquiſit. col. 2.

Vnde ſi quis iniuriatus ab aliquo dixerit fratri ſuo, aut cōſanguineo,

11 uel amico † eas, & rogo ut facias uindictam meam, debet intelligi mandaſſe, & per conſequens tenebitur de mandato, non obſtante quorundam opi. tenētium, ut uerba iſta accipiantur iuridice, & ſic per uiam iuris, maxime ſi ille, cui mandatur erat perſona, in qua nō pōt cadere alia ueriſimilis interpre-

pre-

pretatio, quam homicidii cōmittendi. Iaſ. l. j. C.de ſeru.fugitiu. Carrer.fol.296.

12 Amplia,ut procedat † etiam ſi do minus proferēs dicta uerb,exprēſſè ĩhibuiſſet famulo,ne occideret illum. ca.ſi.de homic.in 6.Matth. ſingul.188.Iaſ.in d. l. ſi quis mihi bona.§.ſed ſi mādauerit. Carrer. prac.fol.296.nu.38.

13 Secundò Amplia, ut procedat † etiā ſi dominus,uel pater talia uerba directè non proferret,& ſic dubiè,& imperſonaliter,ut quia dicāt malū eſt hoc factum, uel malū eſt iniuriam remanere impunitā, loquendo tamen cum famulo. nā per talia uerba mandaſſe cenſetur per tex.in c.literas.de exceſſ. prælа.Roman.conſi.222.Carrer.fol. 296.nume.41.

14 Tertiò Amplia,ut procedat † quādo iniuria facta fuiſſet domino, uel famulo. Iaſ. in d. §.ſed ſi mandauerit.Carrer.fol.296.nu.41.

15 Limita modo dictā regulā,& † primò limita dictam doctrinam Bar. in d.§.ſed ſi mādauerit,ut nō procedat,quàdo iniuria domino, uel patri illata fuiſſet leuis.nam tunc illud mandatum debet intelligi, ut,uindictam faciat,ſcilicet leuē, & ſimilem iniuria, puta ſi alapa pcuſſus famulus uel ipſe fuiſſet. nā tali caſu, ſi ille mandatarius occideret illum,non tenetur mandans de occiſo.Hippo.conſ.123.nu.21 per notata l. 1.C.ūde ui. Raphael Ro.Alexā.d.§. ſed ſi mandauerit, Gram.conſi.63.Anton. d. ſingul. uerb.præceptum.fol.174.Alexan. conſi.128.uol 4.Ange.de malef. uerbo & Sempronium Rodulph. uerſicu.21.quęro,Carrer.fol.292 nume.43.

Quod uerū eſt,quando iniuria fuiſſet illata domino,uel patri ab aliquo ſibi æquali, & æque nobili, uel melioris conditionis.Nā tunc intelligitur de æquali pugna, uel de æquali uindicta.Secus tamen ſi inferens iniuriam,& offeſam fuiſſet melioris,uel minoris conditionis,& offenſus fuiſſet nobilis. Nā tūc habita ratione qualitatis pſonarū interpretādum erit de uindicta, per quam iniuria fuiſſet propulſata,latè Carrer.fol.297.

16 Scundò Limita,ut nō pcedat,quādo † famulus repudiaſſet mādatū qui poſtea iuit, & illū occidit,tūc dominus nō tenebitur.Anto.Corſet. ſingula.ubi ſup. & faciunt d. per Bal.l. literas.C.mandat.Carrer.in pract.fol.298.nu.46.

17 Tertiò Limita nō procedere † quādo famulus fines mandati exceſſiſſet,puta qa dominus ei dixit, fac uindictam cum baſtono,alapa, pugno.&c. Nam tūc ex genere armorum comprehenditur domini,uel patris animus,ſi ille ſeruus talē occiderit, de occiſo non tenebitur, not.ĩ l.1. §.ſi diuus,de ſicar.Bal.l. mādat.in fin.C.mandat.Ita limitatur tex in d.c.fin. de homic. in 6. Carrer.fo.297.n. 45.Bal.in l.non ideò minus,C.đ accuſ.Ang đ ma

leſi. uerb. & Sempronium Rudul phi. q. 18.

Quartò Limita non procedere, quan 18 do † talia uerba probata fuiſſent à domino, uel à patre in perſonā alicuius, qui uerisimiliter uindictam corporalem facere nō poſſet, nec debeat. puta ſi dicta fuiſſent Aduocato, uel procuratori. nam tunc ītelligeretur per iuſtitiā, & domini iuramento in hoc ſtaret. iuxta notata in §. aliæ, inſt. de action. & not. l. 1. C. de his quib. ut īdig. Ba. d. §. ſed quid ſit mādauerit. Carrer. fol. 292.

Quintò Limita ſupradictam regulam 16 † ut ꝓcedat his concurrentibus, & non aliàs.

Primò enim præcedere debet inimicitia capitalis inter mandantem & offenſum.

Secundò, quòd dominus ſecretè mādauerit famulo loquendo ſibi ad aurem, taliter quòd incōtinēti ſecutū fuerit homicidium. aliàs ubi unum ex illis ceſſaret, deciſio Bar. communis locum habere nō poterit, etiam quòd famulus domeſticus, uel amicus homicidiū perpetrauerit. Iaſ. l. 1. co. 7. uerſi. quintò mirabiliter. C. de ſer. fugitiu. ubi Bal. uerſi. & probaī mādatum. Io. de Anan. conſ. 59. Viſa inquiſitione formata per Magiſtratū cōtra Capitaneum Florentinum. Hipp. d. conſi. 132. nu. 22. Anto. Corſet. ſingul. īcipit, pręſumptio. uerſ. celeritas actus. Bal. c. uerita. de dol. & cōtumac. Carrer. fol. 298. De. conſi. 234. in. fin. uol. 2.

Sextò Limita, ut procedat, quando 20 † dominus recepiſſet iniuriam illicitè, nam tunc talia uerba domini de uindicta intelliguntur, quòd ſicut illicitè iīuriam recepit, ita mādaſſet illicitè propulſare, aliàs ſi licitè receperit iniuriam ſecus. Alex. conſ. 220. quoniam abundè, uo. 2. Carrer, fol. 298. nu. 49. qualitas enim præcedentis iniuriæ arguit qualis fuerit animus domini mandantis in ſequenti. arg. c. ſcriptū. de elect. Bal. l. ſi prædium. col. fin. de ædit. act. uerſ. ſed pone. Carrer ubi ſupra.

Septimò & ultimò limita, & intelli- 21 ge, quòd † propter prædicta uerba domini, uel patris in filium, uel ſeruum prolata procedi poſſet ad torturam contra dominum, uel patrem, non etiā quòd his uerbis cōdemnetur ad mortem. nam ex talibus uerbis, ut ſupra, præſumitur mandatum ceteris cōcurrentibus

22 Vnde clarū eſt, quòd † ex præſumptionibus quantumcunque uiolētibus non poteſt ueniri ad condēnationem, & pœnam corporalem, ut per Innoc. ca. quia uerisimile. de præſump. & ibi ꝑ Abb. & alios in c. afferte. eod. tit. Abb. c. auditis col. ult. de præſcript. Bal. & alii in l. fin. C. de proba. Alex. conſi. 15. uol. 1. Gandi. de indic. indubi. per totum. Hippol. pract. §. diligēter. Carrer. fol. 298. Vnde etiam inferunt, quòd ſi alicuius hæres, uel alius dixerit, De hoc me uīdicabo,

aut facias uindictam de morte defuncti, aut alterius inimici, ſi prædicta uer. fuerit prolata, & occiſus ille fuerit, ille talis poterit eo caſu torqueri.

Similiter mandatum præſumitur, ſi dominus, aut pater offenſus loquatur ad aurẽ famulo, uel filio, & ſtatim ſit per famulũ, uel filiũ cõ-
23 miſſum homicidium, nã † ex temporis breuitate concurrẽte inimicitia, præſumitur mandatum. concurrente uerò ſola inimicitia, prę ſumitur conſilium in mitiorẽ partem. nulla concurrente inimicitia nec mandatum, nec cõſilium præſumitur, etiam ſi iniuriæ prę ceſſiſſent. Bal. l. prima; uerſ. ille dicitur mandare. C. de ſeru. fugitiu. Bal. l. ſi quis mihi bona. §. fin. de acquir. hered. Corn. conſi. 57. uo. 4. Corſett. ſingu. uerbo præſumptio. l. ſi ob turpem de cõd. ob turpem cauſam. Aret. b. 3. loco; in ſi. de prob. Alex. l. 1. C. de his. quibus ut indi. Carrer. fol. 299.
24 Vltimò ſcias, quòd † mandatum omnibus uerbis inducitur, ſiue ĩperatiuis, ſiue negatiuis dummodo ad ſatisfactionem mandãtis, ꝓlata fuerint, ut ſupra dixi.

Quòd ſano modo intelligendum eſt.
25 Primò, ut hoc uerum ſit † dummodo illa uerba ipſa ſint, ut poſſint ĩportare mandatum, alias ſecus. Carrer. fol. 308. nu. 57. & ideò dixit. Bal. l. ob hæc uerba, de infam. quẽ ſequitur Aug. de Arim. in add. ad Ang. de maleſi. uerbo ubi ſupra quod cum aliquis ĩducit teſtes ad
26 probandum mãdatum, iudex † debet ĩterrogare, quibus uerbis fuit uſus ille, qui accuſatur aut inquiritur de mãdato. Nam ex ſerie & qualitate uerborum apparebit, uerum fuerit mandatum necne.

Iem intelligitur uerum, dummodo
27 † non ſint uerba admonitoria, & commẽdatoria, uel perſuaſoria, ita aliquis habens animum deliberatum occidendi Titium, acceſſit ad amicum, cui dixit ſe uelle talẽ occidere. Ille autem dixit, placet mihi fac bene, & citius, certè cum alia uerba ſint commendatoria & perſuaſoria, mandatum per ipſa ĩductum non cenſetur. Carrer. fo. 290. nu. 54. & 299.
28 Item intelligas uerum, quãdo † eſſent dicta uerba purè & ſimpliciter ꝓlata, ſecus ſi cõditionaliter. Bar. l. ſi pupillus. §. uideamus, in fin. ff. nego. geſt. Carrer. d. fo. 295.

Tertiò Principaliter quęro, an mãdatum in dubio præſumatur factum & quid prę cedere debeat ad faciẽdum mandatum præſumi.
29 Dicas, mandatum † in dubio non præſumi. Bal. l. prima, uerſ. ille dicitur mandare. C. de ſeruis fugit. Corn. conſ. 57. uol. 4. Corſert. ſingul. uerbo præſumptio. Iaſ. l. ſi ob turpem. de condit. ob turpem cauſam. Innoc. c. ad audictiam. de homicid. Carrer. fo. 299. nu. 53. tex. eſt in capit. cum ad ſedem, de reſt. ſpoliat. Bal. l. ſi familia. de publica. Bald. conſi. 98. uol. 1. & conſi.

383.

383.uol.5,tex.not.in c.quia præſulatus.1.q.4.& in c.Petrus à contrario ſenſu.de homicid.ubi Fel. 1.col.in fin.

30 Amplia etiam,quòd † delinquens fuerit filius, ſeruus, uel amicus, uel cōſanguineus.Nam talis delinquēdo mādato domini, uel patris deliquiſſe non præſumitur.d.c.cū ad ſedē.de reſtit.ſpol.Bal.d.conſ. 98.& 383.Carrer.ubi ſupra.Abb. c.cum canon. c. conſtitutus, el 1. de teſti.Iaſ.l.ciuitas.col.2.ſi cert. pet.ſed alia indicia requirūtur, & urgentia ad hoc,ut mandato ipſorū deliquiſſe preſumatur, Docto. ubi ſupra.

Primò Limita non ꝓcedere, quādo

31 † delictū non eſſet momētaneum, ut homicidium, ſed ſucceſsiuum & haberet cauſam permanentem. Nam mandato domini, uel patris illud facere præſumitur, Abb. ca. conſtituit.el 1.& ca.cauſam.de teſti.Iaſ.d.l.ciuitas.ubi ſup. Feli.c. Petrus.colu.2.de homicid.tex.ſingul.in ca. conſtituit. el 1. de teſti. Bald.l.1.prope.fin. C. ſi qua. prædit.poteſta.

32 Secundò Limita, quando † pater, dominus,uel conſanguineus.&c. fuiſſent conſulti à filio,uel uicino & tacuerūt,& temerè inſtruxerūt nam tunc eius auctoritate deliqſſe præſumitur,cum illos prohibere potuerint,& non fecerint. Fel. d.c.Petrus.nu.3.Carrer.fol.300. nu.55.tex.in d.c.Petrus,& ca.ſicut tuis,de ſimon.

Tertiò Limita nō ꝓcedere, quando

33 † aliquibus ſignis,uel uerbis appareret illos eorum uolūtate deliquiſſe,quod omnibus uerbis poterit apparere, de enunciatiuis dicēdo Bonum eſſet, uindictam facere. Bald.l.1.C.de ſeru. fugitiu. uerſ. & probatur mandatum.Ioann.de Ana.cōſi.53.Iaſ.l.ſi quis mihi bona.§.penult.de acquir.hære. Carrer.fo.285.quod uerum eſt etiam in actu momētaneo, ſecundū Fel. d.c.Petrus.nu.5.& ita intelligitur ſecundum eum notabile dictum. Bart.in l.ſi quis mihi bona. §.iuſſum.de acquir. hæred. Petrus de Anchar.c.ex literis.de exceſſ.prælat.Bart.l.ſi neutri §.fin.de priuileg. credito.

Quartò Limita non procedere,quan

34 do † dominus potuiſſet reparare delictū famuli, & neglexerit. Nā tunc culpa non caret.Bald.ca. ueritatis.de reg.iur. Feli.d.c. Petrus nume. 21.

Quintò Limita non procedere,quan

35 do † familiares & domeſtici eſſent perſonę uilis conditionis & famę, nam tunc eorum delicta domino imputantur, cum propter eorum uilitatem non præſumantur ex ſe deliquiſſe, nec ignotātiam in hoc poterunt allegare.Cardi.poſt Paul.Clem.ne ī agro.§.porrò.4.no. de ſtatu mona.Fel.dicto capit. Petrus. num.7.

36 Sextò Limita, quando † dominus uel pater locuti fuiſſent ad aures famulo, uel filio, & ſtatim poſt ꝑ

famu

famulum, conſanguineum, uel filium delictum factum fuerit. nam tunc ex breuitate tpis concurrente etiam inimicitia præſumitur mandatum, alias ſecus. pendente uerò ſola inimicitia præſumitur conſiliũ. Nulla uero cõcurrente inimicitia, nec mandatum, nec cõſilium præſumitur, et ſi minæ præceſſerint. Bal. d. l. 1. uerſ. Nec dicitur mandare. C. de ſer. fug. conſi. 51. Corſet. ſing. uer. pręſumptio. Iaſ. l. ſi ob turpem cauſam, de con di. ob turpem cauſam. Innoc. c. ad audientiam. de homic. Carrer. fo. 209. nu. 53.

37 VII. Limita † ſi eſſet ſuperior habens officiales, uel famulos deputatos ad aliquid expediendnm, qa

38 † eorum exceſſus imputatur domino. l. 1. in prin. & §. famulo, de publ. l. ait prætor, de ui & ui ar. ſequitur Archid. & omnes in cap. ſi epiſ. de of. ordin. in 6. qui dicit, ꝙ

39 † ſi officialis epiſcopi uiſitãs, uel uicarius delinquat, tenetur epiſcopus. Bal. l. 1. de curioſ. lib. 12. & in l. nequid. in principio, de incend. ruí. & naufrag. Fel. c. Petrus num. 8.

40 Quod uerum eſt, niſi † dominus poſt ſentẽtiam ſtatim purgaret delictũ officialis. Rota conclu. 266. Item ſi vicarius. in nou. Felv. ubi

41 ſup. Item † verum eſt, niſi officialis delinqueret extra officiũ, quia dominus non tenetur, niſi in quãtum alii domini tenerentur de delicto famuli non officialis. Bart. l. ne quicquid. in prin. de incẽ. rui. & naufr. Abb. & Anton. cap. 1. de reſt. ſpol. Io. de Imo. ca. generaliꝭ in gloſ. uer. miniſtros, de elect. in 6. Card. clem. prima. §. fin. de hæret. in 6. Fel. in d. capit. Petrus, numero 10.

42 Item uerum eſt, niſi † deputatus ad certum officium a ſuperiore eſſet perſona ualde integra. Ita colligitur ex glo. in c. 1. uerſ. Archi. de of. archid. Oldra. conſil. 92. & Fel. ubi ſup.

43 Item uerum eſt, niſi † officiales dati eſſent ipſi ſuperiori ab alio ſuperiore, & ipſe eos non elegiſſet. nam tunc eorum delicta non imputantur ſibi. Bal. c. 1. de of. dele. & l. mancipia. C. de ſer. fug. Felyn. ubi ſupra.

44 Item verum eſt, niſi † poteſtas, vel alius exhiberet ipſum officialem, nam tũc ſtatim liberatus eſt. Bar. d. § familia. Rom. conſi. 11. incip. propoſita. Fel. ubi ſup. quod ſanè intelligendum eſt, in habente officium publicum, ſecus eſt in hñte oſtm̃ priuatum. Puta tabernarius nauta & ſimilis, quia ſi eorum officiales delinquant, non liberatur

45 dominus eos exhibendo, † ſed optio datur damnum paſſo, contra quem uelit experiri. l. unica. ff. na. cau. ſtabu. Abb. d. cap. 1. de reſtit. ſpol. Bart. d. § familiæ. Felyn. ubi ſupra.

46 Item uerum eſt, niſi † criminaliter ageretur ad pœnam corporis contra officialem, quia etiam ſi fugeret,

ret, non conuenitur dominus. Ro ma. conſi. 15. Plura ſunt, latè Fel. d.c. Petrus. nu. 15.

Item uerum eſt, niſi eſſemus in caſu, de quo per Inno. c. Cum ad ſedem de reſtitu. ſpol. ubi Abb. uer. item præſuppoſito. Bald. l. 1. ad fi. C. de epi. & cle. Fel. ubi ſup.

47 Item uerum eſt, niſi † famulus delinqueret in re, cuius cuſtodia nō ſpectabat ad dominum, Flor. l. ſi ſeruus ſeruum. §. Proculus. ad l. Aquil. Fel. d. c. Petrus.

48 Item verum eſt, niſi † commiſſum eſſet delictum ante famulatum. Bar. l. Titius. de teſta. milit. Fel. ubi ſup.

49 Vlt. † pro complemento ſcias, ꝙ ad hoc ut mandatum præſumatur etiam in prædictis caſibus, requiritur de neceſsitate, ut præcedat inimicitia capitalis. Item, ꝙ mandans locutus fuerit delinquenti ſecreto ad aurem. Item, quòd incontinenti ſecutum fuerit homicidium. Ioan. de Ana. conſil. 9. uolum. 1. ubi uult, quòd quotieſcunque iſta ceſſarent non præſumeretur mandatum, etiam ſi occidens fuiſſet familiaris, amicus, uel conſanguineus inquiſiti. Bal. conſi. 98. uol. 1.

Quartò principaliter quæro. an mandans ſemper teneatur.

50 Dicas regulam eſſe, ꝙ mandans ſemper tenetur, nulla habita diſtinctione, an mādatarius eſſet aliter facturus, uel non, Ang. de maleſ. uer. & Semproniū Rodulphi. verſ. 22. quæro. in fi. ubi Ange. de Arimin. in addi. Bal. l. ob hæc uerba, de his, qui not. infam. Ang. l. 1. de eo, per quem factum erat. ſolū ergo prędicta diſtinctio uera erit in conſulente & perſuadente, ſecundum Doct. ſupradictos.

51 Amplia, ut procedat † etiam ſi mandans animum & intentionem occidendi non haberet, dummodo per tale mandatum detur opera rei illicitæ, & inde homicidiū ſecutum ſit, quia mandatum illud tendebat illud in delictum, quia tenebitur de homicidio licet illud contra eius uoluntatem ſecutum ſit. tex. no. in c. fi. de homici. in 6. Dec. conſi. 174. uol. 2.

Limita regulam, ut procedat, quan-

52 do † delictū illud non erat ordinatum ad mortem. Puta mandatum Titio, ut Seiam mulierem raperet & ad uillam ducat, illam rapuit, & in uillā eam ductam occidit. Certè cum talis raptus ad mortem nō fuerit ordinatus, ſed tantum ad libidinem, non tenetur de homicidio, ſi ille contra eius uolūtatem occideret, quominus dederit operam rei illicitæ. Dec. d. conſi. 134. uolum. 2. Ampliatio ergo ſolum locum habebit, quando mando aliquid fieri, ex quo regulariter poteſt mors ſequi, ſicut ſi mando alicui aliquod membrum mutilari. Dec. ubi ſup.

Quinto principaliter quæro, an mandans dicatur uere facere, adeo ꝙ comprehēdatur in ſtatuto loquē-

te

te de faciente.

53 Dicas, ꝙ † mandans aliquid fieri non dicitur uerè facere, nam qui per alium facit, non dicitur propriè id facere. Ang. de maleſ. uerbo & Sempronium Rodulphi, uer. 14. quæritur. Bal. conſ. 52. uo. 1. Carrer. fol. 302. num. 59. Gram. deciſ. 28. nu. 27. uſque ad finem. Alec. conſi. 65. uolum. 4. Petrus de Ancha. c. canonum ſtatuta. q. 14. de conſtit.

54 Ex hoc enim infertur, quòd † ſi ſtatutum certam pœnam uulneranti imponat, non uerificatur in mandante uulnerari. Grama. ubi ſup. Alex. ubi ſup. Ang. de maleſ. ubi ſup. Bald. ubi ſup. Carrer. in practica criminali, folio 301. numero 59.

55 Secundo infertur, † ꝙ ſi ſtatutum certam pœnam uulneranti imponeret, non uerificaretur in mandante occidi, maxime q̃n idem ſtatutum cõtineret iuris communis aggrauationem. Puta, ſi deponeret, quod admitti non debeat quis ad homicidii defenſionem, etiam ſi eſſet pater inquiſiti, uel denunciati, niſi ipſe principalis comparuerit. Alex. conſ. 65. uol. 4. Capi. deci. 155. col. 3.

56 Tertio infertur, ꝙ † ſi ſtatutũ prohiberet, poſſe fieri pacem homicidę, non habebit locum in mandante, & maxime dum dicit, ꝙ de homicidio non poſſit fieri pax. Bal. l. ex hoc iure. de iuſt. & iu. Alex. conſ. 65. col. fi. uol. 4.

57 Quartò infertur, ꝙ † ſi aliquis accuſauerit aliquem, dicendo alium occidiſſe, ſi poſtea probatũ fuiſſet, quòd illud Sempronius principaliter non feciſſet, ſed per alium fieri mãdauit, accuſans ſuccumbet, & proceſſus nullus erit, de eo ꝙ omnino ſequi debet abſolutio Titii. Io. Monach. ca. qui per alium. de reg. iur. in 6. Bal. c. 1. §. iniuria. uerſic. pone, accuſo te. de pace iur. firm. Fel. ca. mulieris. de ſenten. excom. Hippo. in pract. §. & quia.

Sexto principaliter quæro, an mandans de exceſſu mandatarii teneatur, ſi quid fecerit præter eius intentionem, & propoſitum.

58 Dicas, regulariter † mandantem tenetur de exceſſu mandatarii, q̃n aliquid mandauerit illicitum, ex quo poterat mors ſequi, uel ad mortem eſſe ordinatum. Puta, mandaui Titio, ut aliquem uulneraret qui mandatũ adimpleuit, unde mortuus vulneratus, unde tali caſu mandãs de occiſo tenebitur, ſcilicet pœna mortis, non aũt inculpati homicidij, quamuis a principio hoc in intentione mandans nõ haberet, ſed ex facto eueniret

59 † cum hoc euenire poſſe cogitare debet, Cep. conſil. 24. nume. 38. Alb. de Roſ. l. non ideo minus. C. de accuſ. Angel. d. l. non ideo minus. C. de accuſ. Ang. in d. l. non deo minus. ubi Bald. uerſicu. item quæritur an mandans. Hipp. l. frater tuus. num. 24. C. de ſic. Salic.

l.cum mandati. C. mandati. Ang. cap. ſicut dignum. de hom. in 6.

60 Amplia, ut procedat † etſi mandans inhibuiſſet mandatario, vt non occideret, ſed uulneraret tantum; nam hoc non obſtante pœna mortis tenebitur, cum ſimiliter hoc euenire poſſe cogitare deberet. Cep. ubi ſup. Alb. ubi ſup. Angel. Bald. in d. l. non ideo minus. Carrer. fol. 307. nu. 72. & 73.

61 Secundo amplia, † ut procedat non ſolum in mandato expreſſo, ſed etiam tacito, Aug. de Arimi. in addit. ad Ang. de maleſ. uer. & Sempronium Rodulphi. uerſicu. 18. abb. c. ex literis, de exceſ. prælat. ubi per illum tex. dicit, quod ille eſt caſus, quòd ille epiſcopus, de quo ibi, qui tacite uidebatur mandare, quòd ille miniſter ſuus aliquẽ uulneraret, quod ſi mors ſecuta eſt, poſtea tenebitur de occiſo. Carrer. fol. 302. nu. 72.

62 Amplia † ut tãto magis procedat, quando in ptãte mandatarii non erat fines mãdati nõ excedere, puta ſi Titio mandauit, ut pugione uulnera ſocio inferret, uel ipſum membro debilitaret, nam tũc ſi ille moriatur, mandans de occiſo tenebitur, quia mandatarius ſtateram in manib. habere non poterat, nec in ſua poteſtate eſt vulnerare læthaliter, uel nõ læthaliter, cum ex quolibet uulnere poſſibile ſit quem mori. Ang. de maleſic. uerbo & Sempronium mandatorem, uerſ. 18. Cep. ubi ſup. Bal. d. l. non ideo minus. uerſ. item quæro, an mandatarius. Tex. eſt no. in c. fi. de homic. in 6. Io. de Ana. capit. ſicut dignum de homicid. Bal. d. l. cum mandati. Hip. conſil. 67. nu. 31. Gram. conſil. 20. Carrer. ubi ſup.

Primo limita non procedere, quãdo 63 † mandatarius poterat fines mandati ſeruare, & non ſeruauit, nam tunc excedendo, dominus, ſeu mandans de exceſſu nõ tenebitur pœna ordinaria, ſed tantum de eo quod fieri mandauit. puta, mandauit Titio, ut Seium percuteret extra plateam, uel extra palatiũ, vel in cruribus, Ille uero percuſsit in capite, uel in platea, uel in palatio. Ang. de maleſ. uer. ubi ſupra, uel mandauit, ut pugno, uel alapa percuteret, ille uero baſtono, uel enſe percuſsit, Cep. conſ. 34. nu. 58. & 59. Hipp. conſil. 67. nu. 32. Bal. Alex. l. ſi quis mihi bona, §. ſi mandauerit. de acq. her. Gramat. conſil. 20. Carrer. fol. 307. & 308. nume. 72. Bal. l. cum mandati. C. mandati. Pariſ. conſil. 161. nu. 19. uolum. 4.

64 Secundò limita, ut procedat qñ mandauit aliquem uulnerari armis aptis ad occidendum, nã tunc ſi mandatarius exceſſerit, mandãs de exceſſu tenebitur, Cũ uulnera ad menſuram dari non poſsint. puta cũ enſe, pugione & partiſana. Secus ſi mandaſſet aliquem uulnerari cum cultello ita paruulo, quo ueriſimiliter aliquẽ occidere non poſ-

poſſit, cũ aptus non eſſet ad uulnus mortale inferendum. Vnde ſi uulneratus illo paruo uulnuſculo moriatur, mandans de morte non tenebitur, nec militabit tũc diſpoſitio cap. fin. de homicid. in 6. Augu. de Arimin. in addit. ad Angel. de malefic. ubi ſup. Cepol. conſi. 34. num, 59. Carrer. fol. 308. Bal. l. cum mandati. C. mandati. Bald. l. non ideò minus. uerſic. item quæro C. de accuſ. ut ſi mãdauerit baſtono ut aliquem percuteret, Ille uerò enſe percuteret, nã tunc mãdans de exceſſu nõ tenebitur, maximè cum præter ſuam uoluntatẽ occiderit, & ille potuit mandatũ ſeruare, & nõ ſeruauit. Carrer. fo. 308. Pariſ. cõſ. 161. nu. 19. uo. 4. Corn. conſi, 47. uol. 4.

65 Tertiò Limita, ut non procedat † quando mandans aliquid fieri mãdauit etiam illicitum, quod tamẽ ad mortem non erat ordinatum. Nam tunc quàmuis mandatum ſit illicitum. tamen quia illud ad mortem ordinatum non erat, ſi mors inde ſecuta ſit, mandãs de occiſo non tenebitur. puta, mandauit Titio, ut Seiam mulierem rapiat, & eam ad uillam ducat. Ille ita fecit & poſtea ibi eam occidit. certè cũ talis raptus ad mortem ordinatus non ſit, ſed ad libidinem, non tenebitur de homicidio, ſi ille præter ĩtentionem mandantis occiderit, quamuis à prĩcipio rei illicitę opera dederit. Ita notabiliter uoluit Dec. cõſ. 234. Alex. conſ. 140. uolum. 2. Are. conſ. 3. Carrer. ubi ſupra.

66 Septimò † principaliter quæro inquiſitio contra mandantem quid cõtinere debeat, & de eius forma. Dicas, quòd inquiſitio cõtra mandã-

67 tem debet continere † qualiter ipſe ad ſatisfactionem ſuæ uoluntatis pro uindicanda ſua iniuria alicui mandauit, ut Titium occideret. Corne. conſ. 50. in principio. uol. 4.

68 Præterea † debet confinare locũ & tempus ſecuti delicti, non autẽ locum & tempus mandati facti. Bart. l. prætor. §. hoc autem ædicto, ff. ui bon. rapt. Angel. de maleſic. uerbo, & Sempronium Rodulphi. uerſi. 7. quæritur, Inquiſi-

69 tus † uel accuſatus de mandato cõdemnari non poteſt, ſi de inſtigatione uel perſuaſione probatum fuerit. Alex. conſ. 128, uol. 4. Bal. l. hęc uerba, de his, qui not. infam. Carrer. fol. 337.

70 Quod uerum eſt † etiam ſi in inquiſitione appoſita eſſent illa uerba (ſuper quibus omnibus & ſingulis, cum annexis & con nexis, etiã prorſus extraneis) nã illis nõ obſtantibus abſolui debet, in quibus de mãdato, ſi de conſi. & perſuaſione poſtea probatum fuerit. Carrer. fol. 337. & 338.

Inquiſitus † de mandato, ſeu inſti-

71 gatione facta alicui, ut Titium interficiat, ſiue gratis, ſiue pro pecunia, purgare poterit præſumptiones aliquas contra illũ exiſtẽtes, ſi

probauerit, quòd ille aſſertus mãdatarius erat uel ſuus inimicus,
72 nec probata fuerit reconciliatio † ob quod durare præſumitur. Carrer.conſ.58.nu.22.uol.2.

Octauò principaliter quæro, an mãdans de mandato non ſecuto effectu teneatur.

73 Dicas, mandantem † de mandato non teneri nõ ſecuto effectu, ſed ad actum proximum deuentũ ſit. Bar.l.non ſolum. §.ſi mandato.de iniur.Ang.de malefi. uerbo & Sẽpronium Rodulphi, uerſi. quæro 2.Hippo.conſi.105.

Quod uerum intellige in delictis leuibus ſecundum eoſdem, Salic.l. non ideo minus.uerſi.quęro 3.C. de accuſat.

74 Limita † nõ proceeere in delictis atrocibus, nam tunc ex ſolo mandato mandans tenetur, etiam maleficio non ſecuto.Bart. ubi ſup. Ang.de malefi. ubi ſupra Hippo. ubi ſupra.

Contrarium tenuit Gram.deciſ.28.
75 ubi uult in crimine ueneni mandantem non teneri non ſecuto effectu.

Quod uerum intelligas, ut teneatur pœna extraordinaria arbitrio iudicis, non autẽ ut teneatur ex ipſo delicto, quod mãdauit fieri. Ang. ubi ſupra Bar. ubi ſupra. tex. eſt in l.1.de extraordin. crimin. Gram. conſil. 36.col.antepenult.Hippo. conſi.107.Capic.deciſ. 155.col. 3. Salic.l.non ideo minus.3.q.C. de accuſ.

76 Secundò Limita † ut procedat, quotieſcunque mandatum habetur pro delicto perfecto in ſe, nã tunc tale mandatum punietur pœna ordinaria, perinde ac ſi ſpeciale delictum fuiſſet cõmiſſum. tex. eſt in c. pro humani. de homicid. in 6.Augu. de Arim. in addit. ad Angel de malefi. uerbo & Sempronium Rodulp. uerſi. quæro.

77 Tertiò Limita † mandante aſſaſſino, ut aliquem interficias, & ſic mediante pecunia. Nam tali caſu quamuis mors ſecuta non ſit, & ſic delicto non conſumato, tamẽ mandans illa pœna ordinaria punietur qua puniendus ueniret, ſi conſumatum fuiſſet. tex. eſt in ca. pro humani. de homicid. in 6. Augu. de Arimin. ubi ſupra, Ioan. de Ligna. in quodam ſuo conſilio, in uolumine diuerſorum conſiliorũ criminalium conſi.20.

78 Quod uerum eſt † quando ille aſſaſſinus ad actum proximum deueniſſet, & per ipſum nõ ſtetiſſet, quando delictũ non fuiſſet conſumatũ, ſecus uerò, quando delictũ conſumatum nõ fuiſſet, nec etiam ad actum proximum deuẽtum ſit nam tunc pœna ordinaria mandati puniri non poterit, ſed extraordinaria iudicis arbitrio decidẽda uel pœna ſtellionatus. Grã. uot. 8. Augu. de Arim. ubi ſup. tamen ſecundum. Angel. conſi. 14. Card. & Augu. de Arim. ubi ſup. licet aſſaſſinus, qui ad actum proximum deueniret, decapitari deberet. tamẽ

ex

79 † ex quo delictum non conſuma-
tum, nec mors ſecuta ſit, benè fa-
ciet Princeps, ſi illam pœnam cor
poralem mandantis commutaue-
rit in pecuniariam.
Vltimò nota pro complemento hu-
80 ius quæſtionis, quòd † crimen
aſſaſſini adeò eſt deteſtabile, quod ſi
mandans aliquem occidi, illi pe-
cuniam dederit, non ſolum tene-
bitur pęna extraordinaria, effectu
non ſecuto, ſed etiam ſi mandatū
prius reuocauerit. c. pro humani,
de homicid. in 6. Angel. d. conſil.
14. Bald. l. 1. in §. hoc autem. quod
quiſque iur. Hippol. l. vnica. nu-
mer. 246. & 247. C. de rapt. uirg.
Nonò, Principaliter quæro, quanto
tempore mandatum duret.
81 Dicas, in † Criminalibus manda-
tum perpetuò durare; & ideo ſi
mandatarius diu ſteterit in com-
mittendo delictū, non per hoc li-
berabitur mandans; ſed perindę
tenebitur, ac ſi ſtatim ſecutū fuiſ
ſet. Bart. l. non ſolum. §. ſi mandà
to. nu. 12. de iniur. Innoc. c. ad au-
dientiam, de homicid. Paul. de
Caſtr. l. ſancimus. col. 1. C. de te-
ſtam. Angel. de malefic. verbo &
Sempronium Rodulphi. verſic. 5.
quæro. Cepol. cautel. ultima.
Primò Limita non procedere, quan
82 do † mādatum fuiſſet reuocatum
tacitè, vel expreſsè. expreſsè dicitū
reuocatum, quando verbis expreſ
ſis prohibetur. tacitè verò, quādo
parentelam, vel pacem mandans
cum illo, qui offenſus erat, face-
ret. Nam tunc ſi mandatarius, il-
lum offenderit, mandans non tene
bitur. Inno. vbi ſupra. Bart. vbi ſu
pra. Angel. de malefic. vbi ſupra.
Aug. de Arim. in addi. ibi ad eum.
Hippol. conſ. 105. Cepol. cautela
vltima. Carrer. in pract. fol. 311.
Gramat. deciſ. 28. numer. 7.
83 Quod verum eſt, dummodo † ta-
lis reuocatio mandati ad aures ip
ſius mandatarij peruenerit. puta,
quia fuerit ei intimata ſeu notifi-
cata à dño mandante, alias ſecus.
Cin. Sali. l. nō ideo minus. C. de ac
cuſat. Cepol. d. cautela vltima.
Carrer. fol. 311. nu. 28. Bald. l. j. C.
de ſeru. fugit. in d. l. quis ſi literis
& l. mādati. C. mandat. Inn. vbi ſu
pra. Item requiritur, vt etiā notifi
cet illi, qui offendēdus erat, ut ca
ueat, aliàs mandans teneretur, nā
neceſſe non habebit nominare of
fendētem, ſed tantum ut ſibi &c.
Alex. d. §. ſi mādato. Doct. ubi ſu
pra. Carrer. latè fol. 311. Alex. cōſ.
83. vol. 7. Fel. d. c. ſicut dignū. de
homicid. col. 4. Bal. l. ob hæc ver-
ba. de infam. Anchar. clement. 1.
de renūn. Cepol. d. cautel. vltima.
Quod autē dictum eſt ſupra proce-
dit in omnib. criminibus, præter-
quàm in crimine aſſaſſini, in quo
talis reperitur ſpecialitas, quòd ſi
mādatum in eo fuerit reuocatum
nihilominus mandans ad pœnam
tenetur. caſus eſt in c. pro huma-
ni. vbi glo. de homic. in 6. Aug. de
Arim. in addit. ad Ange. de male-
fi. verb. & Sempronium mādantē

uerſ. 5. q̃ritur. Et huius ratio eſt: quia iam ipſe ex parte ſua delictũ perfecerat.gloſ.c. 1. §. fin. de homic.in 6.Nicol.l.qui falſam monę tam,nu.15.& 16.de falſ.Alex.l.uerum,in fi.de pœnis.

87 Secundò Limita † quando mandatum fuiſſet certo tempore limitatum,puta de tali menſe, uel tali die,& ille poſtea diu ſtetit, & poſtea fecit. Nam mandans tunc nõ tenebitur.Sali. d.l.nõ ideo minus C.de accuſat.Aug.de Arim.in addi.ad Ang. de maleſ.ubi ſup. uerſ. 5.quæritur.

88 Tertiò Limita nõ ꝓcedere † quãdo mandans & mãdatarius eſſecti fuiſſent inimici,nam tunc mandatum præſumeretur reuocatum. l. qui cum Cornelio.ubi Bar.loc.Alexan.conſi.109.uol.7.Bal.l. mandatum. C. mandatum. Carrer.fo. 321.

89 Quartò Limita non procedere † ſi mandatarius mãdatũ noluit acceptare. demum pœnitentia ductus motus ex ſe,iuit ad illum occidendum. nam tunc occidẽdo mandãs non tenebitur.Alexan.in addit. ad Bart.l. non ſolum. §. ſi mandato. uerbo ſemper.de iniur.

Decimò quęro principaliter,quibus ex cauſis mandans excuſetur, ſeu excuſarit poſſit.

90 Dicas multis modis, & primò † excuſatur mandans, ſi mandatarius exceſſit fines mandati, ut late per Carrer.in pract.fo.307.& uide ſũ pra.q.6.

91 Secundò excuſatur mandans † ſi mãdatarius erat alias omnino facturus,puta,quia eſſectus erat pariter capitalis inimicus mandatarii,ſicut mandantis.Nam tunc nõ tenetur de mandato, ſed tantũ de inſtigatione, & perſuaſione. Bal. l. 1.col. 2.C.de ſeru.fugit. Angel. conſi.22.Cor.conſ.59.uol.4.Carrer.fol.309.Gram.uot. 11.nu.20 Cepol.cautel. 29. & 99.quod tamẽ deprehenditur uerum, ſi præceſſerit inimicitia capitalis, ut dixi,uel minæ ipſius mãdatarii, uel pręparamẽta per eum. Nam ſi ſoli tus erat minus exequi, prẹſumitur

92 quòd erat alias facturus. Debet † etiã eſſe mandatũ à ſuperiore inferiori,& ſic tribus cõcurrentibus, inimicitia,offenſio mandatarii, & quòd ſuperior mandauit ĩferiori, ſecus è cõtra.Iaſ.d.l.1.in fi. C. de ſeru.fugit& ibi Pau.de Caſt.quia poteſt quis amicũ ſuadere & pecunias lucrari,&ita dicit cõſuluiſſe Alex.poſt Bar.d.§. ſi mandato. uerſ.niſi gratia mandantis.& cõſ. 123.col. 4 Carrer.fol.309.

93 Tertiò Excuſatur mãdans † ſi mãdatarius dixerit, ſe feciſſe,non ut adimpleret mãdatũ, ſed quia erat eius inimicus. Nã talis excuſatio prodeſt mandanti;dummodo concurrant aliæ conie̾cturæ de inimicitia uel nimis præcedentibus. Cepo.cautela 59.Carrer.fo.310.Bal. l.1.§.iniuriæ.uerſ.quęro ſi Titius de pace iur.firman.

94 Quarto Excuſatur † ſi mandatarius

rius non acceptauit mandatum à principio, nam non tenetur mandans, licet poſtea mandatarius occideret. Carrer. fol. 310. & ſupra q. 9. Bal. l. ſi literas, in fi. C. mand. Bar. l. is qui. §. unde quæritur. de manumiſ.

Quintò excuſatur mandans ſi mandatum reuocauerit. Vide ſup. q. 9 limit. i.

95 Sexto excuſatur † ſi mandatarius attentauit delictum, ſed non perfecit, nam tunc mandans pœna ordinaria non tenebitur. & dicas ut ſup. q. 8. & per Carrer. fol. 312.

96 Septimò excuſatur, † ſi ſolum mandatum præceſſerit, nec ſecutum fuit homicidium, neque attentatum. nam ex ſimplici mandato nõ punitur. gl. l. præſenti, uerſ. cogitationem. C. de his, qui ad eccleſ. conf. & in c. nullus tempus. 15. q. 1. Barto. l. ſi quis non dicam rapere. col. 2. C. de epi. & cle. Card. ca. 1. de eo, qui mit. in poſ. Gram. uo. 8 niſi in aſſaſsini, qui pp ſolum mandatum puniretur. Carrer. fol. 313.

97 Octauò excuſatur mandans † ex defectu ordinis non probati, nam ad hoc ut de mandato teneatur mandans, neceſſe eſt, ut mandatũ præcedat factum, uel interueniat in ipſo facto. Bal. l. 1. uerſ. item nemo punitur. C. de ſeru. fugit. ubi Iaſ. uerſ. 3. diligẽter. Bar. l. ad hæc uerba. de infam. Ale. poſt Bart. d. §. ſi mandato. Pau. Lica. & Card. cle. 1. de pę. Carrer. fol. 315.

98 Nono excuſatur † ſi delictum nõ poſsit ſibi ineſſe per rerum naturam, & ideo ſi impubes mãdat fieri falſum teſtimonium, non puniretur de falſo, ſed aliter eſſet ordinandum, cum in impuberem non cadat periurium. Bal. l. fi. C. ad ſil.

Item, ſi ſecus mãdat fieri falſam ſcripturam. Nam ipſe non põt ſecundum naturam falſum fabricare, ergo nec mandando obligatur. Bar. l. 1. uerſ. & nota ꝙ mandans. C. de ſer. fug. Carrer. fol. 328.

99 Decimò excuſatur in caſu † in quo naturaliter nõ poſſunt plures concurrere in eodem actu. Et idẽ mandans adulterium committi, non punitur de mandato, ſed tenetur ut conſulens, uel inſtigator, uel factor. Bal. d. l. 1. C. de ſer. fug. & d. l. non ideo minus. poſt 10. q. But. c. 2. in fi. de ord. cogn. Rom. l. ſi quis iuſſum. in prin. de dam. inf. Carrer. ubi ſup.

100 XI. Excuſatur † ſi contra eum teſtium dicta non cõcordant cum reb. ſenſatis, & ueriſimilibus, ſecundum communem hominum opinionem, ut quia dicant teſtes, ꝙ uaſallus, ſeu familiaris mandaſſet domino, uel filius patri, uel minor maiori, ut occideret. nã hoc à ueriſimili multum diſtat, Bald. d. l. 1. C. de ſeru. fug. uerſ. & ideo in quadam inquiſitione, ubi dicit fuiſſe annullatam inquiſitionem, in qua continebatur, quod familiaris mandauerat domino, Carrer. fol. 316.

101 XII. Excuſatur † ſi mandatarius

non

non tenetur, nam mandans excu-ſaretur, Ange. de maleſ. uer. Sempronium mandatorem. uerſ. quæro 3. Carrer. ubi ſup. Bal. d. l. non ideo minus. in fi.

102 XIII. Excuſatur mandans † ſi non conſtet de principali mandatario, nam incertitudo principalis delinquentis aufert in acceſſorio impotentiam procedendi: Perſona enim eſt nominanda, ne in tali crimine uagetur, Anch. cõſil. 102. in fi. Hipp. conſi. 49. uerſ. 3. pro hac parte. fol. 316.

103 XIIII. Excuſatur in caſu † in quo quis potuit per ſe delictum facere & occidere ergo in eo potuit alteri mandare, & mandando, non tenetur maudans. Bart. Sal. l. Graccus. C. de adult. ut etiam per aſſaſsinium, licet in hoc aliqui cõtrarium dicant, & quod mandans non teneatur, conſuluit Bar. ut refert. Anch. c. 1. de conſtit. in fine, uerſ. hic poteſt. not. glo. in l. ſed ſi unus. §. ſi ſeruus. de iniur. Din. in c. ſi quis mandauerit. de reg. iu. in 6. Carrer. fol. 316.

104 XV. Excuſatur † mandans ratione officij. Nam ſi iudex mandet occidi, uel decapitari, uel torqueri taliter, ꝙ mortuus ſit, non tenetur, dummodo in caſu licito, & non dolo. Nam tunc officialis mãdans teneretur pęna capitali. Carrer. fol. 317. Gand. tit. de pęn. Ange. l. liberorum. §. excuſantur. de infam.

105 XVI. Excuſatur † mandans rõne delicti ceſſantis, & ideo ſi mãdetur ingredi poſſeſsionem, & in ingreſſu ſequatur homicidiũ, non punirotur mandans pęnà ordinaria. Nec locum habebit diſpoſitio. l. qui multa facinora. C. ad le. Iul. de ui publi. quæ loquitur in ingrediente per ſe, Cep. conſi. 34. Carrer. fol. 317.

106 XVII. Excuſatur † mandans ratione inualidi mandati nullũ dantis pręiudicium alteri. l. finali. ubi Bal. ff. de falſ. tu. auct. Hipp. conſ. 111. & in l. prima. §. præterea. de ſic. fol. 317.

107 XVIII. Excuſatur † ratione non probatæ qualitatis obiectæ. Et iõ ſi accuſatur, ꝙ occidit Sempronium, & demum probauit de mandato ad occidendum, abſoluitur ab accuſatione, & non condemnatur de mandato ad occidendum, Io. Monach. regula, qui per alium de reg. in 6. & per Bal. c. 1. §. iniuria. col. ult. de pact. iur. firm. Fel. c. mulieres. de ſenten. excommu. Carrer. fol. 318. Marſ. ſing. 187. & in rubr. C. de probat. circa fin. uer. item ad prædicta, & in pract. §. & quia.

Vndecimò principaliter quęro, mandans qua pęna puniatur.

108 Dicas de iure communi, mandans delictum fieri, ea puniẽdus eſt pœna, qua ipſemet delinquens ſi captus fuiſſet. l. 2. §. diuus Pius. de iur. fiſc. Gandi. de homicid. & eorum pœna. num. 9. Capic. deci. 155. colum. 3. Vnde ſi quis homicidium

cidium fieri mandauerit, pœna ca-
109 pitis puniendus eſt † perinde ac ſi ꝓpriis manibus occidiſſet, Bal. l.ſi quis mihi bona.§.ſed ſi mãdauerit. de acquir.hęred. Et ratio ẽ quia mandans maleficium fieri, uidetur illud propria manu committere, & grauius peccat, quàm committens: quia ipſe peccat, & alium peccare facit. Vnde grauius puniẽdus eſt, Gand. de pœna punien. reo nu. 12.
110 Amplia † ut procedat non ſolum in mandante principaliter, & ſic ad eius inſtantiam delictum factũ fuerit, ſed etiam in mandante ad inſtantiam alterius mandantis Puta mandauit Titio, & Titius mandauit Seio delictum fieri. Certè tunc delicto ſecuto, omnes tenentur, & pari pœna puniuntur. l. ſi ergo.ff.quod ui, aut clam.Bar.l.1. §.incidit.ad turpill. Angel. de maleſic. uerbo & Sempronium mandatorem.q.6.Hippol. ſingu. 181. Bar.d. §.ſi mandato. Carrer. fol. 305.
111 Secundò Amplia † etiam ſi tempore delicti mandans abſens fuiſſet, nam nihilominus ſua pęna ordinaria puniendus eſt, cum ipſius præſentia non requiratur. ꝑ tex. in l.1.§.prætor. ne quis eum, qui in ius uocan. ubi Paul. Iaſ. & alii Bart. in l.ſi quis per alium. eo. tit. Carrer.fol.306.nu.66.
112 Tertiò Amplia † ut procedat, etiam ſi mãdatarius occidiſſet illũ extra territoriũm, hoc ẽ, extra locum, ubi mandans illum occidi mandaſſet. Nam ſi ibi captus fuerit mandans punietur, ac ſi ibi propriè mandaſſet fieri. exempli gratia. mãdans exiſtens Bononiæ mãdauit Seio, ut Titiũ interficeret, & Seius titiũ Ferrariæ interfecit quo pacto mãdãs Ferrariæ captus fuit, certà poterit ibi puniri, ſicut titius qui homi.fecit. Hipp.l.unica.nu.252.C.de rapt.Virg. Quod autem dictum eſt, ꝓcedit effectu
113 ſecuto, & conſumato † effectu uerò non ſecuto, & non ad actum ꝓximum deuento, Tunc mandans homicidium fieri etiam pro pecunia non punietur pęna capitis, ſed extraordinaria iudicis arbitrio, uel crimine ſtellionatus. Grama; uoto.8.

Viſum eſt ſupra, qua pęna mandans puniendus uenit de iure communi modo uidendum eſt, quòd ſit de iure municipali.
114 Dicas igitur, quod † in pœnis ſtatutorum, loquentium in perſona mandantis non punitur eadem pęna, qua faciens, etiã ſecuto maleficio, quia mãdans non uerè, ſed fictè, & interpratiuè dicitur facere. Capic. deciſ.55.co.3.Bar. l.& ſi unus.§.ſeruus.de iniur.Angelo de maleſi.uerſi. & Semproniũ mãdatorem.q.14.ubi poſt Barto.dicit, iſtam eſſe ueritatẽ, uideas omninò. Carrer.fol.301.& 302.cum ſequen.
115 Duodecimò principaliter quæro † an mãdatarius & mandans eadem

pęna puniantur. Dicas, quòd ſic, quando lex loquitur realiter, ut quia dicat, quòd ex tali delicto imponatur talis pęna, tunc .n. eadem pęna imponetur mandanti & mandatario. ſed quando lex loquitur perſonaliter, tunc lex, quę loquitur in facien. non habet locum in mandante. Cepol. conſ. 34. nu. 40. & 41. plenè Ange, de malefi. vbi ſupra. verſ. 3. Bologni. latè in addit. ad Io. de Anan. conſi. 59. Carrer. fol. 322. cum multis ſeqq. Nouell. fol. 21. num. 69.

XIII. Principaliter quæro, an mandãs teneaṫ ex mãdato, ſi mandatarius aliàs oĩno illud facturus erat.

116 Dicas, ꝙ † mandãs homicidiũ, vel aliud delictum fieri, non tenetur ex mandato pęna ordinaria, ſi mandatarius illud erat aliàs facturus. puta, quia mandatarius per prius inimicitiã capitalẽ habuiſſet cũ illo, quem occidit. Grama. deciſ. 34. nu. 40. Bal. c. 1. §. iniur. verſ. quæro ſi Titius mãdauit. de pac. iur. firman. Cepol. cautel. 39.

117 vbi † tradit iſtud pro cautela ad euadendum mortẽ mandantis, videlicet ut mandatarius dicat, ꝙ illud non fecit, vt mandatum exequeretur, ſed ipſius odio particulari, qđ habebat cũ occiſo. Quæ cautela vera erit, ſi cum dicto mãdatarij cõcurrant aliquæ cõiecturę hoc ſuadẽtes, de quib. ſupra late, aliàs contra mandantem præſumeretur, punietur itaq; tali caſu mãdans non ex mandato, ſed tanquam conſultor, uel ſuaſor, uel inſtigator. Bal. l. 1. colum. 2. C. de ſeru. fugit. Angel. conſi. 22. Corn. conſil. 59. uol. 4. Carrer. fol. 309.

118 In dubio † itaq; ſi dubitetur, an mandatarius eſſet aliàs facturus, vel nõ, iudicandũ erit contra mãdantẽ, & ſic ꝙ ille mãdatarius non eſſet aliàs facturus. Din. c. in obſcuris. de regu. iur. in 6. Bald. l. hæc. verba. circa med. de his, qui not. infam. Hippol. l. 1. §. diuus Adria. nu. 22. de ſicar. Cepol. conſil. 34. incip. ſi nunquam. Hippol. l. frater tuus. num. 55. C. de ſicar.

Vltimò pro complemento huius arti. videas. Bal. l. 1. C. de ſeru. fugit. & c. 1. §. furtum. de pace iur. firman. Aug. de Arim. vbi ſupra. verſic. 5. quærit.

XIIII. Principaliter quæro, quid ſi vnus mandauerit plurib. ut occidatur, omnes occidunt. an mandans vnica, vel pluribus pœnis puniatur.

119 Dicas, quòd † vnum eſt delictũ, & ſic unica pœna punitur, quòd eſt uerum, quando vnicum mandatur delictum, licet pluribus. Secus ſi plura delicta & homicidia; nam quot ſunt homicidia, tot dicuntur delicta, & tot pœnis mandans punitur, ut per Bart. l. fin. colum. 2. uerſic. & probet poteſt ſolui. de ſicar. & in l. fi. ff. ſi fur. fam. feciſſe dicatur. Carrer. fol. 306.

XV. Principaliter quęro, qđ † ſi ali-

120 qs mãdet, ſeu inſtiget, aut ſolicitet, vt clericus ꝑcutiatur, an incidat

cidat in canon. ſiquis ſuadēte diabolo, & ſit excommunicatus ſi clericus percutiatur, aut occidatur.

Dicas, ꝙ ſic, Bald. Angel. Raphael, Imo. l. quid ergo. §. pen. de leg. 2. perinde ac ſi percuſsiſſet ſeu occidiſſet. Iaſ. l. 1. C. de ſer. fug. Alex. poſt Bar. d. §. ſi mandato, quod extenditur etiam ſi mandans antequam mandatarius percutiat, uel occidat, reuocet mandatum, dum modo notificaſſet mandatario reuocat. gloſ. & Abb. d. c. mulieres. Bart. l. ſi pecuniam, §. ſi ſer. de cō di. ob cauſam, Carrer. fol. 306.

121 Item etiam erit contra † ſi clericus mandauerit, inſtigauerit, uel perſuaſerit, ut aliqs percutiatur, uel occidatur, Irregularis efficitur. Doct. d. §. pen. & c. ſicut dignum. de homicid.

Quod uerū eſt, etiam ſi clericus poſt inſtigationem prohiberet, ne occideret, ſed tantum, ut uulneraret uel percuteret Bal. l. cum mandati. Ang. de maleſ. uer. & Sempronium Rodulphi. q. 8. & 9. Carrer. fol. 306.

Contraria.

Contrarium tenuit Hipp. conſi. 132. num. 26. uſque ad fin. Corſet. ſingu. 174. uer. præceptum.

Contrarium tenuit Paul. de Caſt. l. ſi quis mihi bona, §. ſi mādauerit. de acquir. hæred.

Contrarium tenet Alber. de Roſ. in tract. ſtatut. in 3. par. q. 55. Bar. l. quemadmodum. C. de agri. & cen ſi. li. 11. Bal. l. Gallus. §. ꝙ ſi is. de lib. & poſth. Bal. Ang. l. ſi ſeruus. §. prætor. de acq. hær.

Contrarium tenuit Gand. de tranſa. & eorum pact. num. 26. uſque ad finem.

Contrarium tenuit Corn. conſi. 57. uol. 4. Bald. l. 1. §. perſuadetur, de ſer. corrup.

Contrarium tenuit Dec. conſi. 482. uol. 4. & multi ibi relati per eum & Dec. conſ. 621. uol. 5. Cep. conſ. 36. per totum.

Contrarium tenuit Dec. conſ. 621. uolum. 5.

Contrarium tenuit Din. & Angel. l. item apud Labeonem. §. ſi curauerit. de iniur. ſed concor. has opiniones, ut per Hipp. l. unica. nu. 247. & 248. C. de rap. uirg.

Contrarium tenuit Carrer. fol. 311. num. 79.

Contrarium tenet Bar. d. §. ſi mandato. uerſ. quæro an mandaui, & multi Doct. relati per Carrer. fol. 311. in fi.

Contrarium tenet Bal. l. 1. uerſ. & nota quòd mandaus, ubi loquitur de loco. C. de ſer. fug.

Contrarium tenet Bal. l. accuſationis. C. quod met. cau. & in c. 1. §. ſi uero, de pace iura firm. & in l. ad officium. C. commun. diuid. & in l. ut uim. de iuſt. & iu. & in l. 1. C. unde ui.

Regula VIII. de Aſſaſsinio.

SVMMARIVM.

1 *Aſſaſsini nomen non erat cognitum de iure communi antiquitus, ſed mandans dicebatur conductor, & faciens locator.*
2 *Aſſaſsinium multis modis vocatur in iure. Videlicet crimen horrendum, atrociſsimum, pluſquam atrociſsimum, enormiſsimum.*
3 *Aſſaſsinium æquiparatur crimini læſæ maieſtatis.*
4 *Aſſaſsinus proprie dicitur, qui pecuniam accipit pro homine interficiendo.*
5 *Aſſaſsinum dici eum, qui conuenit de pecunia recipienda, uel alia re. numero 6.*
7 *Aſſaſsinus dicitur, qui interfecit, ut alteri complaceat, dummodo tamen ſperet aliquod emolumentum.*
8. *Mandans fieri homicidium propter pecuniam datam uel promiſſam, dicitur aſſaſsinus.*
9. *Aſſaſsinium dicitur committi ex ſola oblatione pecuniæ, pollicitatione ſeu promiſsione, ſed neceſſaria eſt acceptatio eius, qui executurus eſt.*
10 *Specialia in crimine aßaſsinij.*
11 *Aſſaſsinus punitur effectu non ſecuto, fallit in ſtatuto. nu. 13.*
12 *Capit. 1. de homicid. in 6. procedit etiam in aſſaſsino faciente.*
14 *Aßaſsinus ita demum punitur, ſi ad actum proximum deueuerit, quo caſu etiam iudex recte faciet, ſi pœnam in pecuniariam conuertat.*
15 *Aſſaſsinus quando res ſtetit puris terminis mandati debet pecuniaria pœna puniri. Et ſtetiſse ita dicitur, quando ad actum proximum deuentum non fuit.*
16 *Aſsaſsinus punitur effectu non ſecuto etiam ſi tale mandatum a principio fuit recuſatum.*
17 *Aſſaſsinus poteſt per quemcunque offendi, eo quia eſt a lege diffidatus.*
18 *Clericus aſsaſsinus priuilegium fori amittit: & ideo iudex laicus in hoc eſt competens contra clericum.*
19 *Accuſatio ſola uel inquiſitio non faciunt aſsaſsinum, ſed requiruntur probationes.*
20 *Aſsaſsinij qualitas debet concludenter probari.*
21 *Qualitas requiſita in aſsaſsinio a capit. primo, de homicidio probanda eſt.*
22 *Clericus non poteſt puniri, niſi prius degradetur, fallit in aſsaſsinio.*
23 *Argumenta probabilia ſufficere in aſsaſsinio, dummodo tamen ſint indubitata.*
24 *Teſtis de auditu auditus admittitur in aſsaſsinio & facit indicium ad torturam.*
25 *Teſtes parte non citata & lite non conteſtata in crimine aſaſsini probant.*
26 *Aſsaſsinus poteſt ex mero officio iu-*

di-

dicis inquiri iuris ordine non ſernato.
27 Pœna in aſſaſino eſt alteranda.
28 Aſſarſinus poteſt torqueri etiam legitimis indiciis non præcedentibus ut mandantem indicet, dummodo non ſit ex alio crimine notatus infamia. nu. 29.
29 Aſſaſſinus per generalem abſolutionem principis non cenſetur abſolutus.
30 Aſſaſſinus tamquam hoſtis publicus poteſt ſuis defenſionibus renunciare.
31 Aſſaſſini hæres lite cum defuncto non conteſtata, tenetur reſtituere
32 omne id, quod ad manus defuncti peruenerit hæredi occiſi per aſſaſſinium.
33 Bannitus licet poſſit offendi, tamen offendi non poterit mediante pecunia.
34 Aſſaſſinus poteſt puniri per iudicem originis pro aſſaſſinio patrato extra locum ſiue territorium ſuum.
35 Tractatus ſolus efficit aſsaſſinum fortiri forum etiam ſi aſſaſſinium alibi committatur.
36 Aſsaſſini bona poſſunt per quemlibet occupari.
37 Sententia declaratoria in aſsaſſinio ſufficit.
38 Appellatio non admittitur in aſsaſſinio.
39 Aſsaſſinus mandans tenetur etiam mandato reuocato.
40 Mandans & mandatarius aſsaſſini puniuntur extra ordinem, etiam ſi ſocius ipſis inſcijs fuerit ab aliquo alio ſuo inimicus interfectus.
41 Clericus homicida non priuatur ipſo iure beneficio, ſed requiritur ſententia declaratoria.
Fallit in homicidio qualificato, ut eſt aſsaſſinium.
42 Pœna aſsaſſinij de iure canonico, & ciuili.
43 Aſsaſſinium ſi non probetur aliter quàm per confeſsionem aſsaſſini qualificatam, tunc aſsaſſinus non poteſt ad mortem puniri.
44 Aſsaſſinium debet conſtare per indicia ſumpta per iudicem, & eſt neceſse, quòd pecunia interueniat.

Aſſaſini qui dicantur, quot ſpecialia a iure in eis diſpoſita ſint, qua pœna puniantur, & latè de eius materia.

1 PRemitte primò, q̃ nomen hoc aſſaſſini, de iure communi non erat cognitum, ſed ſieri mandans conductor dicebatur, faciens uerò locator, text. eſt ubi Bar. in l. nou ſolum, §. ſi mandato. de iniu. non tñ ex conducto actio oriebatur tanq̃ ex turpi cauſa. At hodie iure canonico diſpoſitum eſt, vt ambo tam mandans quàm faciens aſſaſſini dicantur, tex. nō. c. 1. de homicid. in 6. Bar. in d. §. ſi man-

mandato. uerſ. uenio ad conductorem. Bal. l. non ideo minus. column. penultima. C. de accuſ. Carrer. fol. 285.

2 Secundo præmitte, quod iſtud crimē aſſaſsinij multis modis in iure baptizatur. Quandoque enim dicitur crimen atrociſsimum, ut eſt text. in c. 1. de homicid. in 6. & in l. Cicero. ubi Bart. de pęn. Caſtr. conſi. 249. in prin. uol. 5. Bal. con ſi. 430. uolu. 2. Quandoque etiam dicitur crimen horrendum. d. c. i. de homic. in 6. Bologn. conſil. 1. col. 2. Bar. in d. § ſi mandato. Quādoque appellatur crimen pluſquā atrociſsimum, ſecund. Gram. decil. 25. nu. 25. Quandoque appellatur atrox, &

3 † crimini læſæ maieſtatis æquiparatur. Gemi. d. c. 1. de hom. in 6. Fel. in trac. de cona. in 6. Fallen. Gram uoto 9 nu. 12. Quandoque appellatur crimen enormiſsimum, ſecundum Hipp. l. qui falſum. nu. 23. de falſ. & in l. is qui cum telo. nu. 20. de ſic.

Quæro igitur primo, qui dicantur aſſaſsini.

4 Dicas † aſſaſsinos dici, qui pecuniam recipiunt pro homine interficiendo, tex. eſt ſecundū quoſdā. in c. 1. de homicid. in 6. Are. con ſi. 163. unm. 17. Corn. conſi. 249. num. 5. uolu. 1. Ang. de maleſ. uer bo Sempronium Rodulphi. ubi Aug. de Arim. Bar. l. quæro. ff. de pęn. Ang. l. 1. de eo per quem fact. fuerit, quod in l. 2. de ſepul. uio. Cap. deciſ. 155. n. 12, Alex. conſi. 166. in prin. uol. 7. Par. de ſind. fol. 156 nu. 4. Nouel. in pract. fol. 12. numero 68.

5 Amplia, ut non ſolum procedat, ſi quis pecuniam receperit, ſed et de ea recipienda conuenerit. Cor ne. ubi ſupra, text. eſt in d. c. 1. de homicid. in 6. Capic deciſ. 155. nu. 17. Sal. in d. l. non ideo minus. C. de accuſ. Aret. conſi. 165. Cur. ſen. conſ. 20. Gram. uoto 9. col. 2 Io. And. capitu. penult. de clericis non reſiden. Carrer. fol. 286. numero 4.

6 Amplia ſecundo † ut procedat etiā ſi aliud datum uel promiſſum fuerit, quàm pecunia. Nam hi datus fuerit equus etiam ſi aſſaſsini dicuntur. Capic. deciſ. 155. nu. 21. & 22. Gram. uot. 9. in prin. Nou. in prac. fol. 21. nu. 68. Curt. d. cōſil. 155. nu. 17. uerſ. ad tertiam dubitationem.

7 Tertiò amplia † vt procedat in eo, qui aliquem interfecit ſolum ut alteri complaceat. Nam & is in numero aſſaſsinorum erit. Ioann. Andr. in c. penult. de clericis non reſiden. Gramat. uoto 9. nu. 3. Nouel. fol. 21. nume. 68. Carrer. fol. 186. Ale. in l. 1. ff. de eo, per quem fact. fuerit.

Quod tamen uerum eſt, dummodo in animo ſuo ſperet aliquod emolumentum conſequi, alias ſi hoc indiſtincte eſſet uerum; quilibet ſemper eſſet aſſaſsinus, quod dicendum non eſt, cum regulariter nemo pro altero delinquat ſolū ut com-

complaceat alteri, Carrer. fol.
286.
8 Amplia quartò † ut non ſolum pro
cedat, ſi quis pecuniam receperit,
ut aliquem interficiat, ſed etiam
procedit, ſi quis mãdauerit homi-
cidium fieri propter pecuniam da
tam uel promiſſam, ut dixi, nam
& ipſe etiam aſſaſsinus nominabi
tur. d.c.1.de homicid.in 6.Ange.
in d.l.qui ſepulchra.C.de ſepulc.
uiola.& in l.1.ubi Alex. ff.de eo,
per quem fact. fuerit, & Sali.in d.
l.non ideo minus. Bald. Ang.in l.
hoc edictum.§.hoc autem.de in-
iuriis.Ang.cõſ.14.Nouel.ĩ pract.
fol.21.nu.68. Bart. in dict. l. non
ideo minus.Bar.in d.l.non ſolum
§.ſi mãdato. de iniur. Carrer.fol.
285.colum.1. Quod autem dictũ
eſt in ſupradictis ampliationibus.
Verum eſt & procedit, quando
9 mandatum de interficiendo ſeu
conuentio facta fuerit, & demum
per illum qui executurus eſt, accẽ
ptata fuerit. aliàs ſi tantum ſola o-
blatio, pollicitatio, ſeu promiſsio
facta fuerit, & per illum non ſit ac
ceptata, non diceretur cõmitti aſ-
ſaſinium, Gram.uoto 11.num.19.
Bald.conſi. 82. incipit Biſon. de
cõſtit. uolu. 3. Capic. deciſ. 155.
Carrer.fol.286.
10 Secundò † principaliter quæro,
quot ſpecialia in aſſaſsinio à iure
tradita reperiantur.
Dicas multa ſpecialia reperiri, pri-
mò. Nam regulariter in delictis aſ
fectus non punitur, ſed actio uel
effectus. tamẽ in aſſaſsino ſecus ẽ.
11 Nam † capitaliter pro delicto pu
niętur, quamuis ipſum delictum
non conſumaueri, Bald. de Pe-
ruſ.conſi.14.in c.Carolus, uol.2.
Ang.l.1.ff.quod quiſque iur.in §.
hæc uerba, & in l.qui autem.ff.de
his, qui not.infam.tex. eſt nota. in
c.1.de homicid.in 6.Ang.de Ari-
min.in addi.ad Ang. de male.uer-
bo, & Sempronium Rodulph. &
Butr.in c.cæterum.de iudi.Bolo-
gni.conſi.8.colum.2.Capic.deci.
155.Par.de Put. de ſindi.fol.136.
num.13.Gram.uoto.9. num. 20.
21. & 22.Hippol.in pract.§.exa-
minanda.nu.26. & in l.eiuſdem ĩ
prin.num. 10.de ſicar. & in l. is,
qui cum telo.num.20. C.eo.titu.
Carrer.fol.286.Ioan.de Ligna.in
quodam ſuo conſilio in uolum.di
uerſorum conſil. 20. Aduertas
12 quòd quamuis tex.in ca. 1.de ho-
micid. in 6. loquatur in aſſaſsino
mandante, tamen etiam procedit
in aſſaſsino faciẽte, ſeu operante,
qui etiam tenebitur, licet effectus
ſecutus non ſit, ut per Capic. dec.
155.colum.7.uerſ. ad primũ: ubi
copioſè.
Quod uerum eſt quo ad pœnas iuris
13 cõis, ſecus † quo ad pœnas ſtatu-
tarias imprimendas, quia cum a-
ctum perfectum ſtatuta deſiderẽt
non uerificabuntur effectu nõ cõ
ſumato. etiam ſi aſſaſsinus man-
dans pecuniam iam depoſuiſſet
dandam illi aſſaſsino, nam non ſe-
cuto maleficio ſtatutariæ pœnæ

locus non erit, ſed arbitratis.Bal. conſi.490.uol. 2.

14 Item uerum eſt† quando fuit deuentum ad actum proximum, & quia admenauit & percuſsit, licet non occiderit, nam tũc puniri debet ac ſi occidiſſet. Tamen hoc caſu iudex rectè faciet, ſi pœnam cõmutauerit in pecuniam. Bal. in d. conſi.14.eo.uo.1. Itẽ apud Labeonem. §.ſi iurauerit.de iniur. Grã. uoto.8.& 9. Gand. ubi ſup. Car-

15 rer.fol.233. Secus † uerò quando nõ eſſet proceſſum ultra ad aliquẽ actum, ſed mandatum re integra manſit. Nam tunc omnino pœna pecuniaria non corporali puniendus erit. Carrer.fol.287.288. Itẽ

16 uerum † eſt etiam ſi mandatarius tale mandatum recuſauerit. gloſ. in d.c.j.de homi.in 6. contrarium tamen tenuit Cepol.conſi.205.colum.fin.

Secundum ſpeciale eſt in aſſaſino.

17 Nã † quilibet qui in tale crimen ĩciderit, poteſt à quocũq; impune occidi, etiam ſi priuatus ſit ille nõ ſolum iudex, & hoc qa à lege diffidatus eſt. Ang.d.cõſi. 14. Capic. dicta deciſ.155. Grã.uoto.9. nu. 3. Gemi.in.d.c.1.de homi.in 6. Alex.in l.j. §.trãsfugas.de falſ. Abb. in c.at ſi clerici. de iudi. Carrer. fol.288.

18 Secundũ ſpeciale. Nam† in hoc crimine iudex laicus contra clericũ iudex competens eſſe poterit, licet regulariter cõtrariũ reperiatur. Et hoc ẽ, qa clericus aſſaſiniũ cõmittendo, etiam priuilegium quod habet amittit.d.c.1. de homi.in 6. Lap.d.c.i. ubi ſup. Capi. ubi ſup.col.pen.Hipp.in pract. §. examinanda.nu.25.Car.fol. 156. nu.13. Gram.uot.9.n.18.& uoto. 11.Bernar.Diaz.in ſua pract. canoni.c.19.fol.11.Curr.Iun.conſi. 10.Carrer. fol.289.

19 Quod uerum eſt, quando† contra regulam qualitas aſſaſinii concludenter probata fuerint, ut uoluit Ioã.Andr.d.c.pro humani.de hõ. in 6. Dec.conſi.13. Gram.uoto. 11.conſi. 8. uel conſtare debet de dicta aſſaſinii qualitate per ꝓbabilia argumenta, & nõ ſtatim qui accuſatus aut inquiſitus eſt de aſſaſinio, ſtatim efficiĩ aſſaſinus, ad hoc ut pœnæ aſſaſinatus locũ habeãt, ſed conuinci debet ꝑ probationes, de quibus ĩ d.c.1.& etiã

20 pronuntiari illum eſſe aſſaſinum, licet non requiratur pronũtiatio ſed declaratio, quòd ĩcurrerit pœnas aſſaſinatus. ut ꝑ Archid. Ioã. Andr. & alios d. c. 1. Alex. conſ 166.uol.7.Carrer.fo.259. quoniã ipſo facto quòd conſtitum eſt per ꝓbabilia argumẽta & declaratus quòd eſt aſſaſinus, ipſo facto incurrit pœnas aſſaſinii, Doct. ubi ſup. Carrer.fo. 289. Et Nota quòd qualitas aſſaſinii debet concludẽter probari, utibi, & in c. 1. de homic. ĩ 6. quæ uerba debent ĩtelligi indicia indubitata, latè Carrer. fo. 390.

Vlterius requiritur etiã ultra mãdatum

tum ſeu confesſionem aſſasſini, ut probetur qualitas deducta in d. c. 1. uidelicet ꝙ occiſus fuerit Chriſtianus, alias non habebunt locũ pœnæ in d. c. 1. Nam ſi introducta fuerit deciſio illius capitu. pro occiſione Chriſtianorum, ubi niſi illa qualitas, quòd fuerit Chriſtianus, probetur, etiam ſi cõfiteatur ſimpliciter occidiſſeper aſſasſiniũ aut conſtet per ꝓbationes de ſimplici aſſasſinio abſque qualitate, ꝙ fuerit Chriſtianus, non habent locum dictę penæ, & per iſta dicit Ioan. And. defendiſſe aliquem inculpatum de aſſasſinio, cum non probatũ fuerit, quòd fuerit Chriſtianus occiſus, ſequitur. Bal. in l. ſi quis nõ dicam rapere. C. de epiſcop. & cle. latè per Carrer. fol. 290. 292.

Quartum ſpeciale eſt. Nam clericus delictum cõmittens puniri nõ poteſt niſi fuerit degradatus. ca. cum non ab homine, de iud. tamẽ ſi aſſasſinium commiſſerit abſque degradatione punietur, cũ in tali crimine non requiratur. Carrer. fol. 291. nu. 16. Dom. d. c. 1. Capi. dec. 155. co. penul. Bern. Diaz. in practi. canonica. c. 91. fol. 110.

Quintum ſpeciale. Nam † licet alias
23 in criminibus requirantur plenæ probationes & claræ. l. fi. C. de ꝓba. quoad condemnandnm. tamen in aſſasſinio ſufficiunt indicia & argumẽta probabilia d. c. 1. quod ĩ aliis caſibus nõ requiritur, uidelicet. ut per indicia indubitata quis corporaliter condemnari posſit, traditur in d. l. fi. C. de prob. Ang. de maleſi. uerbo fama publica, & uerbo comparuerunt inquiſiti, & totum nega. Gand. de indi. indub. Franc. Bru. de indi. 1. parte. Hipp. in pract. §. quoniam. & in hoc crimine ſecus erit latè Carrer. fo. 291 cum ſequen. quod etiam ſuadetur ex alio. Nam a Deo ſufficiunt pro
24 babilia argumenta, quòd † licet regulariter teſtis de auditu auditus non probet, neque indiciũ ad torturã faciat, ut habetur in c. teſtes. 4. q. 9. & in l. teſtium. C. de teſt. ut per Specul. de teſtib. §. 1. uerſi. itẽ quod deponit de auditu. tamen in aſſasſinio ſecus ẽ, quia talis teſtis cõtra aſſasſinium facit indiciũ ad torturã. Et ratio eſt, quia dictum tale teſtis de auditu auditus facit qualemqualem præſumptionem, Archid. ca. hoc uı̃ 22. q. 5. quem refert & ſequitur Roma. in l. ſi uerò §. de uiro. nu. 27. fol. mat. Par. de ſind. fol. 156. uerſi. an ĩquiſitio. Grã. conſi. 40. nu. 11. & uoto. 8. Bern. Diaz ĩ pract. cano. c. 91. fol. 110. Carrer. fo. 292. ubi uult. quod periculoſum eſſet hoc obſeruare aliis non concurrentibus.

Prædicta autem uera ſunt, quãdo talia probabilia argumenta eſſent ĩdubitata, & non aliter, ita uoluit, Felin. in c. afferte. 3. limita. de præſumpt. Gram. uoto. 11. in fine.

25 Sextum ſpeciale eſt, Nam † licet teſtes non ꝓbent lite non cõteſt. c. quoniam frequente ꝑ. ut lit.

non conteſt. & etiam non probẽt parte non citata ad uidendum iuramẽtã teſtibus deferri. l. ſi quando. C. de teſtib. l. de uno quoque. ff. de re iudi. tamẽ in crimine aſſaſſinii ſecus ẽ. Et ideo teſtes lite nũ cõteſtata & parte nõ citata recepti fidem faciunt, & plenẽ probãt. Hoſt. Ioan. Andr. Domi. in c. j. de homic. in 6. Capic. deciſ. 155. col. antepe. Grã. conſi. 40. nu. 73. Arch. & Gemi. d. c. 1. Felin. in c. quoniã frequenter. in princ. ut lite nõ conteſt. Bernar. Diaz. in ſua pract. c. 92. fol. 292. nu. 20.

26 Septimum ſpeciale eſt. Nã † cõtra aſſaſſinum iudex poteſt ex mero officio procedere iuris ordine nõ ſeruato, & hoc propter criminis enormitatẽ. Hipp. in l. unius. § cogniturum. de q̃ſtio, & in pract. §. examinãda. n. 23. Capic. ubi ſupra Paris de ſindi. fo. 156. uerſi. an inquiſitio. Hoſt. Ioan. Andr. Lap. c. pro humani, de homi. in 6. Grã. uoto. 89 Bart. in d. §. ſi mandato. Carrer. fol. 292. Quod uerum eſt, dũmodo ius aſſaſſinii nõ tollatur, ut per Parid. de Put. de ſindi. uerſ. latro circa princ. Carrer. ubi ſup.

Octauum ſpeciale eſt. Nã licet regulariter quodlibet delictum ſuũ pe-
27 næ æſtrictum ſit, tamen † in aſſaſſinio pœna debet alterari cõtra eũ qui pro pecunia deliquit. quia grauius delinquere dicitur, & per cõſequens grauiori pęna plectendus eſt. Bar. in l. non ſolum. §. ſi mãdato. de iniur. Gram. uoto. 9. num. 9. Ang. de maleſic. uerbo & Sempronium Rodulph. in princ. Bar. in l. quæro, de pęn. ubi Alex. & Hipp. in d. §. cogniturum. & §. examinãda. d. l. 1. C. de rap. uirgi. & d. §. diligenter. Carrer. fol. 293.

IX. ſpeciale eſt. Nã licet regulariter nemo torquẽdus ſit, niſi legitimis indiciis pręcedentibus, ut infra regula, cõfeſſio, & eodem modo Socius contra Socium indicium ad torturam non faciat regulariter, ut dixi ſup. in regula Socius, tamẽ
28 † aſſaſſini torqueri poterunt abſque aliis indiciis præcedentibus, ut mãdantem iudicet, & contra ipſum faciat indiciũ ad torturã, etiã idem cõntra Socius. Ang. de maleſi. uerbo & Sempronium Rodul. uer. & benẽ not. gloſ. Bal. in l. non ideo minus. C. de accuſ. Capic. d. c. 155. co. pen. Bolõgni. conſ. 8. col. 23. Ang. in l. & ſi ceſtus. Hipp. in l. is qui cum telo. nũ. 74, C. de ſica. Alex. poſt Cart. in l. repeti. de q̃ſt. Hipp. in pract. §. diligenter. uerſi. manda. incidenter. Carrer. fo. 293
29 quod uerũ eſt dũmodo † & alio delicto infamis nõ ſit. Carrer. ubi ſupra, Gramat. uoto. 34. in principio.

X. ſpeciale. Nam † in generali abſo-
30 lutione per principem aut ſtatutũ facta non comprehenditur crimen aſſaſſinii, ut per Hip. d. §. diligenter. & d. §. examinan. & d. l. 1. C. de rapt. uirg. Carrer. fol. 243. num. 18.

XI. ſpeciale. nam licet alium quis in carce-

carcere cõſtitut. ſuis defenſionibus renũciare non poſſit, ut plenè dicam in regula, & per Parid. de ſind. uerbo confesſio. uerſi. an portans, & uerſ. an cõdemnatio. Hip. ubi ſup. dictis locis. Tamen ſecus
31 eſt in aſſaſino, nã † & ipſe defenſionibus ſuis tanquam hoſtis publicus & diffidatus à lege renũtiare poteſt, cum de facto contra eũ procedatur, & ihabilis poterit dilationibus ſibi competentibur renuntiare. Hippol. ubi ſup. Capic. ubi ſup. Hippo. in pract. §. examinanda. nu. 21. Carrer. fo. 293.

XII. ſpeciale. Nam licet hęres ob delictum defuncti regulariter nõ teneatur, ſi quid ad manus defuncti peruenerit lite non conteſtata. Ta
32 men † ſecus eſt in hærede aſſaſini, qui tenebitur reſtituere illam pecuniam, etiam lite nõ conteſtata cum defuncto, & hoc propter criminis immanitatem. tex. cũ gl. & Ang. in l. 1. §. fi. de eo, per quem fact. fuerit. Aug. de Arim. in addi. ad Ang. de malefi. ubi ſup. Capi. d. deciſ. 155. colu. fin. Bolog. conſ. 8 col. 3. Hippo. l. is qui cum telo. n. 75. C. de ſicar. Bal. Alex. in d. §. fi. ſup. Carrer. fo. 293.

Quod uerũ intellige, quòd reſtituatur hęredi offenſi uel occiſi per aſſaſinum. Alex. d. l. 1. §. 1. de eo, p quem fact. Carrer. ubi ſup.

XIII. ſpeciale. licet † foro iudicatus
33 in regno occidi poſſit, tamen nõ poteſt occidi mediante pecunia p aſſaſinum, ideo occidens puniẽ Carrer. ubi ſupra.

XIIII. ſpeciale. Nam licet regulariter ſecundum eandem opinionem Iudex originis punire non poſſit ſubditum ſuũ extra Territorium ſuũ delinquẽtẽ, ut dicã in regula.
34 Tamen † ſi quis in patria ſua ordinauerit ſeuum tractauerit aſſaſini extra Territorium, ille tamen à dicto iudice originis puniri poterit de tali aſſaſinio ordinato, licet alibi extra territoriũ illud aſſaſiniũ faceret. c. 1. de homi. in 6. latè Bologni. conſ. 8. col. 3.

XV. ſpeciale eſt. Nam regulariter iudex non poteſt punire non ſubditũ delinquentem extra territoriũ ſuum, cum in eo iuriſdictionẽ nõ habeat, nec ratiõe loci delicti. Docto. in l. fi. ff. de iuriſd. om. iudi. & in ca. ut animarum. de conſt. in 6.
35 Tamen † ſi quis etiam non ſubditus in territorio ſuo tractatum fecerit de aliquo aſſaſinio committendo extra ipſum territoriũ, poterit tamen ab ipſo iudice puniri ſi ad eius manus peruenerit, quia per talem tractatum effectus eſt d̃ iuriſdictione ipſius iudicis. Bologni. conſi. 8. col. 3.

XVI. ſpeciale eſt. Nam † bona aſſaſ-
39 ſini poſſunt à quocunque occupari. Vnde & illi ad quos ſpectat ſucceſſio in temporalibus occupabit illi cum ſuis bonis mundanis. Hoſti. Ioan. And. Domi. c. 1. de homicid. in 6. Capic. deciſio. 155. num. 25. Bernar. Diaz. de Luco. d. c. 97 fol. 110.

XVII. ſpeciale. Nam cõtra aſſaſſinos non requiritur ſententia, niſi tantum declaratoria, hoc eſt, declarare talẽ eſſe aſſaſſinum, cũ ipſo iure condemnatoria inferatur. Domi. ca. 1. de homici. in 6. Capic. d. deciſio. 155.

XVIII. ſpeciale. Nã in crimine aſſaſſinii appellatio nõ admittitur. Hoſti. Ioan. Andr. & Philipp. ubi ſupra Capic. d. deciſio. 155. Carrer. fol. 294.

XIX. ſpeciale eſt. Nam mãdans ante mandatum executum reuocatum non tenebitur amplius ex mandato, ut dixi ſupra in materia man-

39 dati. Tamen † in aſſaſſino ſi quis hominem talem occidi mandauerit, licet poſtea mãdatum reuocet, re integra, non tamẽ reuocauit pœnam, quia iam ipſe ex parte ſua delictum perficit. glo. c. 1. de homic. in 6. Cepol. l. is, qui cum telo. nu. 71. C. de ſicar. & Alex. in l. utrum. in fide de pœn.

40 Vigeſimum ſpeciale eſt. Nam † ſi quis taliter occidi aliquem alicui mandauerit, ſi contingat illum nõ à mandatario occiſum, ſed ab alio ſuo inimico ex particulari inimicitia, quamuis tali caſu mandatũ illud non ſit in cõſideratione quo ad hoc, quòd pœna ordinaria mandans & mandatarius puniantur, tamen extra ordinem puniri debent ſolum ratione acceptati mandati. Bal. in c. 1. §. iniuria. de pac. iurã. firm. Cepol. caut. 39. Grama. uot. 11. Carrer. ſo. 294.

41 XXI. ſpeciale eſt. Nam † clericus committens homicidium non priuatur beneficio ipſo iure, ſed requiritur ut priuetur per ſententiam, ſecundum Inno. in c. cum in noſtris. de conceſſ. præben. Tamẽ ſi homicidium fuerit qualificatũ, puta aſſaſſiniũ, hic ipſo facto priuatus eſt, abſque aliqua declaratione iudicis. text. no. in c. 1. in fi. de homicid. in 6. uerſ. ipſo facto. Fel. in c. inquiſitionis. col. 1. in fine de accuſ.

42 Pœna † autem aſſaſſini de iure canonico eſt illa, quæ traditur in c. 1. de homic. in 6.

De iure autem ciuili debet per fruſtra ſcindi. Capic. deciſio. 155. colum. 1. Abb. in c. at ſi clerici. num. 41. de iudic. & dicta pœna hodie de communi conſuetudine iudices utuntur propter criminis immanitatem & ad terrorem, Carrer. fol. 194.

43 Quod † uerum eſt ſano modo intelligendo, quando tale aſſaſſiniũ probaretur aliàs quàm per confeſſionem ipſius aſſaſſini.

Quia ſi tale delictum aliter nõ probaretur, quàm per eius confeſſionẽ qualificatam exculpatiuam, tũc ad mortem puniri non poteſt. puta, ſi Titius dixerit uerum eſſe, quod illi Seius pecuniam dedit, ut Sempronium occideret, & antequam illum aggreſſus, eſſet, ipſe iuit & eum expulſit, ob quod inſultatus euaſit, quæ quidam confeſſio ſic qualificata facit quod ad mortẽ puniri

niri non poteſt hoc caſu ita Abb. in cap. auditis. de præſcri. ubi eſt eius dictum, ſecundum Felyn. ibi ſolemne. Capicius deciſio. 155. num. 11.

44 Vltimò ſcias † quod ita demum habet locum pœna dicti cap. 1. de homicid. in 6. quando probatum eſſet per probabilia argumenta recepta per iudicem, dictum inquiſitum fuiſſe aſſaſinum, hoc eſt, ꝙ pecuniam receperit, uel dederit, ſi inquiritur de mandato, alias ſi per legitima argumenta non probaretur, non haberet locum diſpoſitio illius cap. quia non dicitur reus criminis, licet de crimine ſit inquiſitus. Alex. conſil. 166. uolum. 7.

Contraria.

Contrarium tenet Gand. de homic. & eorum pœnis. nu. 11. Ange. in l. item apud Labeonem. §. ſi iurauerit. de iniur. Gram. uoto 8. & 20. & deciſ. 2. nu. 25. & d. §. ſi iurauerit. Amod. de ſindi. circa finem. Poteris ſaluare has opiniones, vt ſaluat Gram. in quadam ſua ſubſcriptione ad uotum 9. quæ ſaluatio non poteſt fieri. Carrer. folio 287.

Contrarium uidetur habere Bolog. conſi. 8. uer. ſecundo principaliter aggredior.

Regula IX. de mortuo in domo reperto.

SVMMARIVM.

1 *Mortuus in domo prę*ſ*umitur occi*ſſ*us, a cohabitantib.*
2 *Limita ut nu. 2.*
3 *Amplia, ut idem* ſ*it,* ſ*i reperiatur ante domum mortuus. nu. 3*
4 *Fuga* ſ*ociorum exi*ſ*tentium in domo iuuat prę*ſ*umptionem prępo*ſ*itam.*
5 *Qualitas bonę uitę prę*ſ*umptionem non tollit prę*ſ*umptę mortis.*
6 *Taciturnitas inducit* ſ*u*ſ*picionem contra cohabitantes* ſ*ocios.*
7 *Vxor* ſ*ola reperta in domo occi*ſ*i, prę*ſ*umitur culpabilis, & manda*ſſ*e homicidium,* ſ*i tacuit.*

Mortuus ſi quis reperiatur in loco alicuius.

An mortuus præſumatur ab illis, qui ſecum in domo illa morabantur, adeo ut ex hoc torqueri poſſint.

1 Dicas † regulariter mortuum in domo alicuius repertum ab illis occiſum pręſumi, qui ſecú in domo illa erant, etiam ſi dominus ſolus ibi fuiſſet. nam in dubio contra dominum domus præſumitur.

tur Grama. uoto 23. circa princ. Calcan.conſ.60.incipit Ventura, & per Calca. conſi.63.

2 Limitatur ut non procedat ſi dominus domus non fuiſſet uſus ſimilia committere, uel non eſſet malæ uitæ ſecundum Barbat.in add. ad Bar.in l.ædiles.de uia publica, Rom.in l.1.§.ſi quis in uilla,& ſingu.106.per hoc ipſi torqueri poterunt. Dy.in l.1.§.hoc autem ſenatuſconſultum.ad ſillan. Roma. in l.1.§.ſi quis in uilla. & in l.excipiuntur.in fi.eo.tit. Io.And.c.ſignificauit.de homici.Ang.de maleſ.uer.fama publica.uer.quid autem ſi ſunt. Aug.de Arim.in addi. Carrer.fol.102.Nouell.fol.31.nu. 23.Blan.l.fin.nu.224.de quæſtio. Dy.in l.1. §.ſi quis in uilla. ad ſillan.Io.Andr.in ca.ſignificauit.de homicid.Albe.in tract.ſtat.par.2. quæſtio.124.Nouel.fol.32.numero 36.Barto.in l.ædiles. de uia publica.

3 Amplia † ut idem etiam ſit, ſi homo mortus repertus ſit ante domum alicuius. Bart.in l.ædiles.de uia publica.

4 Amplia † ut tanto magis uerum ſit, quādo tales ſocii aufugiſſent. Nam tunc ſine dubio ipſi fuiſſe præſumuntur,ſecundum Bal.conſi.254.uol.2.

5 Amplia vt procedat†etiam ſi tales eſſent perſonæ honeſtæ & bonæ uitæ.Nā torqueri debebunt,quia conſocij ſaltem præſumuntur, Rom.l.excipiuntur. in ſi.ad ſilla.

6 Amplia tertiò, ut tanto magis uerum ſit, quando ſocii,qui cum eo prius erant, tacuiſſent & mortem ipſius non reuelaſſent. Nam talis taciturnitas ipſos ſuſpectos facit. Carrer.in pract.fol.13.Hipplo.in prac.§.expedita.in fine,Nou.fol. 31.nu.23.Blan.in d.l.fin.nu.224. de quæſt.

7 Amplia quartò, †ut procedat non ſolum contra ſocios,qui cū mortuo commorantur, ſed etiam locum habere contra uxorem,quando nullus alius quam uxor in domo fuiſſet.& ideo ſi quis mortuus in domo reperiatur, & a quo occiſus fuerit neſciatur præſumitur etiam cōtra uxorem quaſi ipſa occidi mandauerit, & conſcia homicidii fuerit. Par.de Put.de ſindic. fol.300.col.1. Carrer.fol.300.qđ uerum eſt,ſi ipſa tacuiſſet, & hoc incontinenti non reuelaſſet.Nam tunc conſcia ſine dubio præſumitur & torqueri ob hoc poterit, ſecundum Bar. in l.excipiuntur. ff. ad ſilla.Par.de Put.ubi ſup. Vbi refert tpe ſuo uidiſſe quandam mulierem tortam quæ diu mortē uiri tacuerat, qui nullibi reperiebatur. Tamen prædicta mulier quadam die clamauit alta uoce plorans, ꝙ in ſtabulo erat fetor maximus, & uicini occurrerunt & ibi uirum ſepultum inuenerūt. Vbi torta confeſſa fuit, quod uirum occidi fecerat a quodam adultero, & inde ob hoc ſuſpenſa fuit & meritò.

Con-

Contraria.

Contrarium tenuit Alb.trac.bannitorum.q.61.& Bal.in l.3. §.quia; de of.præfec.& Hipp.d.§.diligẽter.nu.50.& 51.

Regula X. de tortura.

SVMMARIVM.

1 *Tortura regulariter ſine indicijs non infertur.*

2 *Indicia, quæ dicantur legitima, relinqui arbitrio iudicis.*

3 *Præſumptio eſt minus quam indiciũ, & propterea reus torquendus non eſt, licet habeat contra ſe præſumptionem.*

4 *Torqueri nemo debet, etiam ob bonum publicum.*

5 *Imputatus de crimine læſę maieſtatis ſine legitimis indicijs non eſt torquendus.*

6 *Iudex procedens, ſola facti ueritate inſpecta, non torquetur legitimis indiciis non præcedentib.*

7 *Aſſasſinus etiam in crimine proditorio patriæ ſine indicijs non torquetur.*

8 *Tortura etiam leuis ſine indicis non infertur.*

9 *Tortura ad hoc ut poſſit inferri, debet conſtare de delicto.*

10 *Indicia debet eſſe ſolemniter recepta parte citata ad uidendum iurare teſtes alias nihil probant.*

11 *Indiciorum copia eſt danda inquiſito torquendo.*

12 *Tortura non infertur ubi aliæ probationes poſſunt haberi.*

13 *Accuſator debet petere, ut reus ponatur ad torturam.*

14 *Rei nomen debet eſſe receptum inter reos, ad hoc ut inferri queat tortura, & etiam ut lis ſit conteſtata.*

15 *Rei nomen quando dicatur eſſe receptum inter reos.*

16 *Teſtes ſuper indicijs ad torturam debent per iudicem & non per notarium examinari.*

17 *Reus minor ſine curatore dato a iudice non eſt proceſſandus nec torquendus.*

18 *Mulier prægnans & minor quomodo proceſſanda.*

19 *Iudici de facto procedenti licite reſiſti poteſt.*

20 *Cautela pro iudice, ut extorqueat confeſsionem ab indebite torto, ne teneatur in ſindicatu.*

21 *Cautela pro indebite carcerato, ne iudex tenentur in ſindicatu.*

22 *Captura indebita iuſtificatur, ſi reus præſtet fideiuſſores de ſe prąſentando.*

23 *Indicia debent eſſe probata per duos teſtes, & debent eſſe ueroſimilia, & probabiliter concludentia.*

24 *Appellatio interpoſita a decreto de torquendo operatur, ut confesſio ſecuta ſit iure ipſo nulla.*

25 *Bannitus poteſt comparando uigere ſtatuti, cum admittentis ad ſe de-*

defendendum, torqueri ſine indicijs.

26 *Tortura leuis non dicitur tortura.*

27 *Confeſſione facta in tormentis leuibus, ſecuta ratificatione, ſequi poteſt condemnatio, & ſi legitima indicia ad torquendum non præceſſerint.*

28 *Præfectus uigilum poteſt torqueri ſine indicijs, dummodo de furto conſtet.*

29 *Hoſpes & familia cauponis torqueri poſſunt, ſi furtum in caupona fieri contigerit ſine indicijs.*

30 *Torquetur accuſatus uel inquiſitus ſine indicijs contumax in reſpondẽdo inquiſitioni, uel accuſationi ad eruendam reſponſionem affirmatiuam uel negatiuam.*

31 *Mandatarius aſſaſſinus contra mandantem ſine indicijs torqueri poteſt.*

32 *Seruus inquiſiti in crimine læſę maieſtatis, fraudati cenſus, adulterij, homicidij, uxoricidij, vel matricidij ſine indicijs poteſt torqueri.*

33 *Proditores torquetur ſine indicijs.*

34 *Serui torquentur. ſuper nece domini ſine indicijs, ſi neſcitur a quo ſit interfectus.*

35 *Latro famoſus ſine indicijs torqueri poteſt.*

36 *Tortura ſine indicijs in criminibus enormibus inferri poteſt.*

37 *Torqueri poteſt ſine indicijs inquiſitus de mandato principis, & eius proprio motu.*

Intellige ut infra.

38 *Maritus torqueri poteſt ſine indicijs de morte uxoris.*

39 *Tortura infertur cuſtodi alicuius rei, quę furto ſubtracta fuit ſine indicijs ad indicandum furem.*

40 *Delictis in enormibus ſi adſint urgentes ſuſpiciones, & deſint indicia, iudex debet impetrare a Principe facultatem torquendi.*

41 *Iudex in ſecretis delictis debet eſſe promptus ad torturam.*

42 *Torquendo non debet dari cibus, aut potus per nouem aut decem horas.*

Tortura an inferri poſsit nullis indiciis præcedentib.

1 DIcas regulariter † torturam inferri non poſſe, niſi prius legitima præcedant indicia. l. prima. in principio, ff. de quæſtion. l. milites. §. oportet. C. de quæſt. Brun. de indic. in ſecunda parte, uerſic. quinto principaliter. Guido de Suz. de indi. uerſic. non tamen. num. 53. Abb. in cap. cum in contemplatione. columna prima, de regulis iuris. Ang. de malefic. verbo fama publica, verſicu. hinc uidemus. Paul. Girlan. in verſic. 5 Gramat. uoto 30. numero 20. & 21. Ruin. conſilio ſeptimo, numero ſecondo, uolum. 5. Thom. Ferrat. cautela 14. in prin. Inno. Ioa. And.

And. c. qualiter. & c. inquiſitionē. de accuſ.

2 Indicia † autem, quę legitima reperiantur, iudicantis arbitrio remitti debet, cum in eis certa regula tradi non poſſit. Bart. in l. fi. ff. de quæſtio. Bald. in l. 2. §. quæ autē C. qui appell. nō poſſ. Abb. in c. cum in contemplatione. in prin. d. reg. iur. Decius conſi. 363. in princip. uolu. 3.

Prædictam autem regulā amplia multis modis, &

3 Primo † amplia, ut procedat, ſi contra torquendum præſumptio aliqua adſit. Nam adhuc torqueri non poſſet, cum præſumptio minus quam indicium ſit. Nouel. in pract. fol. 12. Bart. in l. 1. milites in fin. ff. & C. de quæſt.

4 Amplia Secundo † ut procedat, etiā ſi ex ea tortura ſederetur populi ſcandalum; Nam et ob bonū publicum aliquem torqueri non licet glo. in l. decuriones C. de pę Carrer. fol. 121. ubi dicit, uidiſſe quandam beſtiam hoc feciſſe.

5 Amplia Tertiò † ut procedat, etiā in crimine læſæ maieſtatis. Nam etiam ſi attrocisſimum ſi tamen in eo etiam procedi nō poterit ad torturam, niſi indiciis pręcedentibus. Capic. dec. 126. nu. 4. glo. l. 2. Bald. & Salic. in l. ſi quis alicui C. ad l. Iul. maieſ. Cepol. conc. 14. n. 20. & §. conſtante. & l. 1. in prin. ff. 25. de quæſt. Ang. de maleſ. uer. quòd tradidit patriam. in princip. ubi ſupra.

6 Amplia Quartō † ut procedat, etiā ſi iudex ex ſtatuti forma uel alitęr liberum arbitrium haberet procedendi, ſola facti ueritate inſpecta nā non obſtante tali arbitrio iudici conceſſo torqueri non poterit, nullis iudiciis pcedentibus, alias iudex ī ſindicatu tenebitur. Cep. latè d. conſi. 14. num. 20. & l. 1. in princ. nu. 36. de quæſtio. & Bald. in c. 1. de offic. ordin. Par. de ſindi. fol. 314. & 323. Gram. conſi. 64. co. 2. & 3. uoto. 30. nu. 21 Gandi de quæſtio. & tormen. nu. 41. Fer. cautel. 14. Paul. Eleaz. in c. grauis de pęn. quā refert & ſequitur Al. conſi. 66. in princ. habita ſuper cō tentis, uerſ. nitetur ergo cōtra bonos mores. uol. 7.

Amplia Quintò, ut non ſolum ſine īdiciis tortura inferri non poſſit, ſed & alia requirant, ſine quibus etiā tortura minimè inferri poterit, cū de ſubſtantia torturæ ſit, ut præcedant legitima indicia.

7 Amplia Sextò, etiam Si † aſſasſinus ī crimine proditorio patriæ Nam etiam in tortura inferri non poſſet, niſi indiciis præcedentibus & aliis præſumptioni. ut eſt text. cū gloſ. C. Bald. & Salic. l. ſi quis alicui. C. ad l. Iul. maieſ. Ange. de maleſic. uerbo, quòd tradidiſti patriā. in princ.

8 Amplia Septimò † ut procedat, nō ſolum quādò tortura eſſet magna ſed etiā ſi eſſet parua. puta, ſi quis eſſet parum eleuatus ſup terram, putà p quatuor palmos, Nā & ta

n lis

lis taliter ſine indiciis torquéri nõ poterit, & ſi tortus fuerit & confiteatur, talis confeſſio ſibi non præiudicabit, & iudex taliter faciens priuatur ſecundum Gram. conſi. 14. fol. 3. & 4.

Requiſita ad hoc, ut tortura inferri poſſit.

9 Primò.n. requiritur, quòd † iudici cõſtet delictum eſſe commiſſum; aliàs non poterit ꝓcedere ad torturam, ut uoluit. Hipp. l. 1. in prin. num. 5. de quæſtio. Ang. de maleſi. uerbo fama publica, uer. tamen iudex. & ſi aliter iudex faceret ĩ præiudicium, teneretur poſtea. Bald. in addi. ad Spec. in tit. de ſenten. col. 13. in fin.

Secundò requiritur ut † indicia ſolẽ
10 niter recepta interuenerint, & ꝓcedat parte citata ad uidendiũ deferri teſtibus iuramentum, aliàs tales teſtes ĩ nihilo ei præiudicabũt ut dicam in fine regulæ. Hippol. ubi ſup. num. 67. Salic. in l. fina. in fine, C. de quæſtio. Bald. in l. iubemus. uerſic. Item dici, C. de bonis uacan. lib. 10. Innoc. c. per inquiſitionem, de elec. abb. in c. bonæ. el 1. de elect.

11 Tertiò requiritur, quòd detur copia indiciorum cùm termino cõpetenti ad illa purganda, ſecundũ Ang. de maleſi. uerb. fama publica uerſ. & bene nota, uerſ. Ité aduertas, quòd non ſufficit, Bar. in l. fi. de quæſtio. ubi ſupra. nu. 8. & hoc caſu etiam non proceditur ad torturam, niſi prius per iudicem pronuntiaretur ad torturam deueniẽdum eſſe. Hippol. ubi ſupra.

12 Quartò requiritur, quòd † non ſint aliæ probationes, niſi ipſa tortura, aliàs ſi aliæ probationes adeſſent, non poſſet iudex ad torturã aliter deuenire. Gandi. de quæſtio. & tormen. in prin. Ang. de maleſ. uerbo fama publica, uerſic. & quæro. Hipp. ubi ſupra. num. 10. uide ſupra, & hæc eſt cõmunis opinio, licet Bald. in hoc diſcrepauerit, ut per Hippo. ubi ſupra nu. 11.

13 Quintò requiritur, † ut accuſator petat & requirat à iudice, ut ipſe iudex ponat reum ad torturam, loquen. in accuſatione, ſecus in inquiſitione. Bald. in c. 1. § iudices. de pace iuram. firm. Hippo. ubi ſupra num. 13.

14 Sextò requiritur, quòd † lis ſit conteſtata, & quòd nomen rei ſit receptum inter reos. Bar. in l. ſi adulteriũ in prin. de adul. Hippol. ubi ſupra. num. 14. Dicitur autem tũc nomen rei receptũ inter reos, quãdo accuſatio de aliquo delicto facta eſſet, & contra eam oppoſitæ ſint dilationes & exceptiones. puta, q accuſatio non procedat, uel quòd iudex non eſt cõpetens, uel
15 quid ſimile ſup iſtis diſputet, Et † Poſt quã iudex pronuntiauit, procedendũ eſſe in dicta accuſatione nõ obſtante exceptione, per talem accuſationẽ dicitur nomen rei receptum inter reos. Bar. in l. 1. is q

reum

reum. de pub. iud. Hipp. ubi ſup. num. 15.

16 Septimo requiritur, ꝙ † iudex examinauerit teſtes ſuper indiciis, nec ſufficit ꝙ eos examinari faciat per notarium uel aliū; alias ad torturam procedere non pōt, niſi iudex ex cauſa illud fecerit. Hipp. ubi ſup. num. 16. colligitur ex tex. in clem. 1. de of. deleg. ubi Bal. in rub. de controuerſ. Spec. de teſti. §. 1. uerſ. Item quòd eſt de crimine. glo. Bal. Pau. de Caſt. & alij l. hac conſultiſsima. §. fin. uerſ. depoſitiones. C. de teſtib.

17 Octauo requiritur, ꝙ † ſi reus minor ſit, ꝙ iudex det ſibi curatorem, alias proceſſus nullus eſt. Angel. in verbo comparent dicti inquiſiti & confitentur totum. uerſ. necnon ſit bene cautus. ubi ſubdit, ꝙ ſi minor confiteatur etiam ſponte ſine curatore, ꝙ talis confeſſio ei non noceret. Imo plus, ſi minor diceret ſine curatore iudici, non torqueatis me domine iudex, quia omnia cōfiteor, & iuro non ueuire contra, quia talis cōfeſsio hoc modo facta, etiam cū tali iuramento, non præiudicabit ipſi minori. Hipp. ubi ſup. nū. 17. Sal. in l. 2. C. de confeſ. ubi Bald. uerſ. ſed pone. Iac. de Butr. auth. ſacramenta puberum. C. ſi aduen. uend. Alb. de Roſ. in 4. par. ſtatu. q. 32. Bal. in c. 1. §. item ſacramenta. de pace iuram. firman. uerſic. modo quæro.

18 Nono requiritur † ſi caſus accide-rit de torquenda muliere, ꝙ omnia prædicta præcedant, & maximè ſi minor ſit, & ultra prædicta etiam requiritur, ut ſi ſit prægnās expectetur donec pepererit, & requiritur etiam ut tranſacti ſint illi 40. dies, in quib. moleſtantur ex partu. Bar. in l. prægnan. de pœ. Hipp. ubi ſup. nu. 19.

His ergo ſuppoſitis interuenientib. iudex ſecurè poterit ad torturam procedere ſecundum ſufficientiā & urgentiam indiciorum, quæ iudicantis arbitrio relinquūtur. ſed ſi prædicta non procedant, iudex ad torturam peruenire minime

19 poterit. Rō eſt † quia de facto procedenti reſiſti poſſet ſine metu pœnæ, ut late per Hipp. d. l. 1. in prin. nu. 25. de quæſ. Gra. uo. 32. n. 14. Et iſ ultra puniri deberet iudex pœnis, de quib. per Franc. Bru. f. 143. Gram. uoto 14. col. penult. & fin. Hippol. l. 1. §. præterea. num. 8. ff. de ſicca. ſol. 25. Ferrar. cautela 142 niſi cautelam ſuper hoc iudex adhibuerit.

20 Erit † igitur cautela iudici, ut in ſindicatu nō teneatur de tortura abſque indiciis illata, in relaxatione torti ipſum blādis uerbis inducat, aut alio modo ad confitendū ꝙ legitime fuerit tortus, & faciat ꝙ aliquis notarius ſit de tali confeſſione rogatus. Nam hoc modo non tenebitur in ſindicatu. Brun. de indi. in q. 5. prin. in fine. Catal. de ſindicatu, circa princip. Ferra. cautela 14. Ange. in l. iniuriam. §.

ſi quis de cætero. de iniur. ubi di
cit uidiſſe hoc de facto practicari
in illa cauſa & obtineri. ſimiliter
21 ſi quis iniuſte aliquem incarcera
ri fecerit, notet cautelã, ut in ſin
dicatu nõ teneatur, quæ talis eſt.
Nam anteq̃ relaxet illum carcera
tũ, faciat iudex, ꝙ præſtet fideiuſ-
ſores de ſe repræſentando toties
22 quoties fuerit requiſitus, quia † p
talẽ præſtationẽ fideiuſſoris, uide
tur approbare capturam & confi-
teri fuiſſe legitime captum. Ita vo
luit Th. Fer. in caut. 14. col. 1. &
Amod. in trac. de ſindi. circa fi. uer
ſi. poſtremo dicendum. Barto. in
ſua diſput. incipit Lapus fuit ca-
ptus. Caccialup. in ſuo trac. de de
bit. ſuſpec. in pen. q.

X. Requiritur, ut ad † ſint indicia &
23 ſint certa, i. probata ſaltem per
duos teſtes. Item, ꝙ ſint uerisſimi
lia, & ꝙ probabiliter concludant
quæ omnia ſi non interuenerint,
tortura inferri non poterit. Bald.
conſi. 512. uol. 5. Gram. conſi. 99.
in prin. Bal. conſi. 256. incip. uer
ba inquiſitionis. col. 1. ad finem.
libr.

Si quis ergo timuerit ad torturã po
ni nullis indiciis præcedentib. vel
propter iudicis ignorantiam, uel
crudelitatẽ, diſcat cautelã ad tor
turam euadendam, ꝙ anteq̃ tam
torqueatur poſt iudicis commina
24 tionem appellet † quo facto cõfeſ
ſio poſtea ſecuta erit ipſo iure nul
la, neq; in hoc artic. erit opus, ut
ſuperior inhibeat, quia periculũ
eſt in mora. & ideo, ꝙ confeſſio
facta in tormentis & poſtea rati-
ficata non ualeat, cautela erit, ut
prius appelles antequam ponaris
ad torturam. Tene menti. Ita no-
tabiliter uoluit Ferrat. in ſuis cau
telis caut. 239.

Prędictam autem regulã multis mo
dis limita. Et limita 1. non proce-
25 dere † qñ ſtatutum, uel bannum,
uel conſtõnes permitterent, ꝙ bã
nitus p contumaciã de aliquo de-
licto, poſſit comparere, ſi ſuã con
tumaciã purgare deſideret, pote-
rit poni ad tort. et interrogari de
delicto, de quo bãnitus fuerat, etc.
nullis aliis indiciis præcedentib.
Nico. de Mata. & Bald. in l. 1. C. de
hær. inſti. Hipp. in l. 1. in prin. ff.
de quæſt. & l. pen. in ſi. eo. tit. &
ſing. 112. Bru. de ſindi. & tortura.
uerſ. 5. principaliter quæritur. nu
me. 72. Gram. conſi. 12. num. 21. de
quo in reg. de bannitis.

Limita. Secundo non procedere in
modica tortura, ut in corpus non
debilẽ ſeu infirmum ſed robuſtũ,
puta ſi quis per tres, uel quatuor
palmos a terra eleuatus fuerit, &
incontinẽti in terrã poſitus cum
26 modica tortura, q̃ũ modicè tor-
tus non dicatur tortus. Gram. de-
ci. 54. 55. 56. & Paris de ſind. ver.
tortura. & ex ſola confeſſio. Bald.
in l. obſeruare. C. quando prouo.
27 non eſt neceſſe. Vnde † ſi talis mo
dice tortus confiteatur, & in con
feſſione tali pſeuerasset, poterit
condemnari, non obſtãte ꝙ prius
legi-

legitima & ſufficientia indicia nõ præceſſerint, ſecundum Gramat, ubi ſupra.

Limita tertio nõ procedere in caſu

28 † quando fuiſſet aliquis deputatus in ciuitate ad eam de nocte cuſtodiendam. Vel ſi fuiſſet quis præfectus uigilũ deputatus, uel plures eſſent ſecundum magnitudinẽ ciuitatis, & qui curam habent, ne furta, incendia, ſeu alia maleficia in ciuitate illa committantur, tũc ſi alicui furtum domi uel apotecę factum fuerit, poterit talis cuſtos torqueri, nullis aliis indicijs præcedentib. Bar. in l. 1. in princ. ff. de offi. præfec. uigil.

29 Limita quarto nõ procedere † q̃n aliquod ſubtractũ fuerit in caupona hoſpitantib. in ea. Nam hoc caſu familia hoſpitis & alii, qui in domo erãt torqueri poſſunt. Bar. in l. 1. in fi. ff. de furt. Bru. de indi. & tortura. uerſ. circa tertium nu. 3. Ang. de maleſ. uerſ. fama publica. uerſ. 11. quęro. Et ratio huius eſt, quia præſumptio eſt contra hoſpites, q̃ ſint malę conditionis, uitę & famæ. Vnde debemus conſiderare conditionem hoſpitis & conditionem illius, qui hoſpitatur, ſi pauper eſſet, ſi diues mercatur, ſi mariolus. Nam ſi hoſpitem reperirem bonę famæ & conditionis, diuitem & hominem probum, ceſſabit illa præſumptio. Bal. ſup. relatus in l. 1. C. de [illegible] per hanc probationem tolleretur illa generalis pręſumptio, quę contra hoſpites reperitur, & ea iure reprobatur. Aug. de Ari. in add. ad Ang. de maleſ. uer. fama publica. uer. 11. quæro. Bal. in l. 1. §. fi. ff. ſi aduerſus naut. caup. & ſta. præſumptio autem illa contra Bal. ſola remanebit & locum habebit cõtra hoſpitem, quando dubitabatur, an ſit bonæ uel malę conditionis. Aug. de Arim. ubi ſup.

30 Limita † quinto non procedere, quando accuſatus uel inquiſitus nollet reſpõdere accuſationi uel inquiſitioni, & præſens foret. Nã tunc torqueri poterit abſque indiciis, non ad eruendam confeſſionem quia non pręcedant indicia, ſed ad eruendam reſponſionem affirmatiuam uel negatiuam. Capic. deciſ. 148. Blan. de indi. & tortura. [illegible] principaliter. nume. 41. Bal. in l. ſi accuſationem, col. [illegible] C. qui accu. non poſ. Par. de ſindic. fol. 344.

31 Limita † Sexto non procedere, in mandatario aſſaſinorum. nam torqueri põt abſque aliis indiciis præcedentibus in mandantem. Bal. in l. non ideo minus. col. 1. C. de accu. Ale. poſt Bar. in l. repeti. de quęſtio. Hippo. in prac. §. diligenter, uerſ. modo incidenter, & in l. is, qui cum telo. uerſ. pro quib. facit C. de ſic. Ang. de maleſ. uerbo & Sempronium [illegible] bene nota. Angel. & [illegible] fill. Carrer. fol. 493. nu. 27. [illegible]

32 Limita † Septimo non procedere in ſeruo domini inquiſiti de crimine

mine

mine læſæ maieſt. quod ad ſaluté
principis pertinet, uel forte popu
li Rom. & in crimine fraudati cē
ſus, adulterii, homicidii, Item qñ
maritus diceretur occidiſſe ſuam
uxorem, & è contra. Nam hoc ca
ſu nullis indiciis præcedentibus
torqueri poterit. Extra uero hos
caſus torqueri non poterit in cau
ſa criminali, niſi indicia præcedát
l. 1. ff. de quæſtio. & l. 2. 1. reſpon
ſo: ff. eo. tit. & l. fi. C. de ſic. Fran.
Brun. de indi. & tort. in 2. par. uer
ſi. 1. principaliter. num. 4. 5. 6. &
etiam dicit φ æquior uidetur, opi
nio ut in hoc caſu requiri debeát
indicia ſaltem pēſumpti ua, ui-
delicet, ut ſerui ſaltem ſcire de-
beant ueritatem non autem indi-
cia plena requiruntur.

33 Limita † octauo non procedere in
prodimentis & tractatibus, qui ſe
creto fiunt, & hoc propter proba
tionis difficultatem. Bal. in l. qui
cunque, in fi. C. de ſer. fug. Gram.
conſi. 40. nu. 67. Frã. Bru. de indi.
ubi ſup.

34 Limita † nono non procedere in
caſu l. 1. ad ſillan. ubi dicit, φ illi
de familia torquentur aliis indi-
ciis non præcedentib. quando do
minus reperiretur interfectus &
neſcitur a quo. gl. & Bar. in l. 1. ad
ſill. Hip. in l. unius. §. in ea cauſa.
in prin. de quæſt. Bru. de ind. uer.
5. principaliter. in prin. gl. in cap.
quæſtio. 12. q. 1.

35 Limita 10. † non procedere in fa
moſo latrone. Nam propter eius
famoſitatem abſque aliis indiciis
poteſt torqueri, Paris de ſind. fol.
346. incipit quidam latro: dicitur
autem famoſus latro, qui aggredi
tur cum armis aut uim infert, Pa-
ris ubi ſup. Hippo. in l. 1. in princ.
nu. 37. de quæſtio.

36 Limita 11. † non procedere in cri
minibus enormibus, in quib. ſunt
omittédæ iuris ſolemnitates, Inn.
in c. cum omnes. de conſt. Bald. in
l. quidam. §. pœna grauior. ff. de
iis, qui no. infa. Hipp. in l. 1. in pr.
nu. 39. de quæſtio. & ideo dicit
Io. And. in c. cum non ab homine
de iudi. φ clericus faciens enor-
miſſimum delictum, poteſt ſine
degradatione puniri, non attenta
diſpoſitione dicti capituli, ſequi-
tur Hip. ubi ſup.

37 Limita 12. † non procedere, quan
do inquiſitio, quæ cõtra aliquem
fit, procederet ſeu emanaret de
principis ſcientia, ſeu commiſſio
ne. nam tũc talis inquiſitio taliter
emanata ualebit, & reus capi &
torqueri poterit, ẽt nulla diffama
tione, & nullis indiciis præceden
tibus contra eum. Ang. de malefi.
verbo fama publica uerſ. aduertẽ
dum autem eſt, Bald. in l. nulli. C.
ad l. Iul. maieſt. Cep. conſi. 27. in-
cipit uiſa. & Hipp. conſi. 78. nu. 7.
ubi docet cautelam iudicibus, ut
in criminibus arduis & atrocib.
quando indicia non adſunt, φ fa-
ciant inquiſitionẽ de ſcientia vel
uoluntate principis, uel regentis
ciuitatẽ, quę loco principis uel re

gen-

gentis ciuitatem, quæ loco princi pis fit, & hoc modo non poterit a nullus dicta inquiſitio exceo, quia fama uel indicia non præceſſerint, uel contra inquiſitum laborarunt.

Quod uerum eſt, & ſano modo intelligendum, & aduerte ne erres ꝑ ut multi errarunt. Nam debet intelligi dicta limitatio, quando inquiſitio formaretur ſeu emanaret motu ꝓprio ipſius pricipis, ſecus uero ſi ad poſtulationẽ alterius, quia tunc ſecus eſſet, & ſi princeps uiueret. Aug. de Arimi. in eddi. ad Ange. de maleſic. ubi ſupra. Hipp. conſi. 63. nu. 9. Item requiritur, ꝙ princeps affirmatiue dicat. Ad ſuam notitiam peruenifſe, quod talis deliquerit, alias non uideretur ſibi remittere, quod non debeat precedere diffamatio ſeu indicia, Hipp. di. conſi. 78. nu. 20.

38 Limita 13. † non procedere quando maritus diceretur occidiſſe uxorem. Nam tunc maritus nullis indiciis præcedentibus torqueri poterit. gloſ. in cap. quæſtionem.

39 Limita 14. † non procedere, quando res eſt cõmiſſa cuſtodiæ alicuius. Nã ſi res illa fuerit furto ſubtracta, poterit tũc talis cuſtos torqueri, ut furem indiset ſine aliis indiciis, & non tenebitur iudex per hoc in ſindicatu de tali tortura illata Angel. de maleficiis uerbo, et ueſtem celeſtem. uerſi. & etiam ſi iudex.

40 Pro complemento huius articuli ſcias, quod in delictis enormibus Puta in aliqua notabili falſificatione, homicidio, ueneno, aut exceptuatis, ſi indicia ſufficientia non aſſiſtant, ut ſi eſſet urgens ſuſpitio cõtra aliquẽ, debet iudex à Principe impetrare, ut cum illis ſuſpitionibus poſſit illum torquere, licet hoc raro princeps concedat. Paris de Puteo de ſindic. fol. 314. num. 8.

41 Item ſcias, quod † in omnibus delictis, quæ ſecreto fiunt, iudex debet eſſe promptus ad torturam & quandoque ad condemnationem. Vt puta in adulterio, ueneratione, falſificatione monetarum, & ſimilium, & hoc propter probationis difficultatem, propter quã de ferr. probationes per coniecturas ſufficiunt. Gram. conſi. 17. nu. 4. Ang. l. fin. C. de proba. Guid. de Suza. de indi. & tortura. uerſi. circa hanc materiam. nu. 38. Bart. in l. ſi quis ex argẽtariis. C. de eden. Bal. in l. nemo. C. de epiſcop. audien.

42 Vltimo nota, quòd † ea die, qua iudex reum torqueri intendit, non faciat ſibi dare comedere aut bibere ad minus per 9. aut 10. horas ante, ne ſtomacus euomeret, Hippol. in l. 1. in princip. nume. 55. de quæſtio.

Contraria.

Contrarium tenet Frã. Bru. de indi.

q.7.num.1.ubi dicit, quòd credit quòd talis iudex non tenetur in ſindicatu.
Contrarium tenet Bal. in l. quicunq; C. de ſeru. fugi.
Contrarium tenet Grama. uoto. 32. per totum. & Bal. in l. nullus. C. ad l. iul. maieſt.

Regula XI. de comdemnatione rei per Iudicem.

SVMMARIVM.

1 *Condemnari nemo poteſt in criminalibus, niſi probationes ſit luce meridiana clariores.*

2 *Nemo ex præſumptionibus euidentibus comdemnaudus eſt.*

3 *Adulterium, quia non poteſt probari directo, probabitur per coniecturas.*

4 *Meretricium probatur ex coniecturis.*

5 *Condemnari quis poteſt ex præſumptionibus aut indiciis uiolentis.*

6 *Præſumptio uiolenta & indicium indubitatum idem ſunt.*

7 *Officialis fugiens tempore ſindicatus ex coniecturis ſolis poteſt condemnari.*

8 *Probatio in furto fit per coniecturas. & dicitur manifeſta. numero.9.*

10 *Officialis indebitè torquens, ſi querelatus neget, conuincitur de tortura illata indebitè per coniecturas.*

11 *Tortura ut plurimum ſecreto infertur.*

12 *Iudex in delictis nocturnis cum fama & aliquibus aliis indiciis pōt ad torturam procedere.*

13 *Tortura infertur in delictis et fraudibus occultis & difficilis probationis. Immo in his præſumptiones ſolæ ſufficiunt ad condemnandum.*

14 *Iudex quod poſſit, interfecto aliquo in multitudine ex ſolis præſumptionibus & torquere & condemnare.*

15 *Indubitatum indicium ſufficere ad cōdemnationem.*

16 *Probatio per cōiecturas admittitur in ſimonia & ſodomia.*

17 *Probatio per coniecturas in tractatibus ſecretis admittitur.*

18 *Probatio per coniecturas in occultis delictis. & difficilis probationis nu.19.*

20 *Iudex in caſibus, in quibus ex ſolis præſumptionibus deuenit ad condemnationem non debet condemnare, niſi pecuniariè, nec corporaliter poteſt. limita ut infra. nume.24.*

21 *Comdemnandus ex præſumptionibus nunquàm poteſt condemnari pęna ordinaria delicti ſed mitiori, etiam ſi eſſent uiolentiſſimę. nume. 22. Etiam ſi plures concurrerent contra unum. nu.23.*

25 *Iudici pęnam minueret licet, ubi crimen non eſt liquido probatum.*

Prę-

16 *Præſumptiones tales tanquàm euidentes ſufficerent ad condemnandum in cauſa ciuili.*

Iudex an & quando poſsit aliquem condemnare in criminalibus.

1 Dicas, iudicem† in criminalibus non poſſe aliquem condemnare, niſi adſint probationes luce meridiana clariores. l. ſciant cuncti. C. de prob. Ang. de maleſ. uerbo comparuerunt inquiſiti & totum negauerunt. in prin. Brun. de indi. & tortura. uerſ. circa quartum. nu. 7. Soc. conſ. 8. col. 2. uol. 1. Ioan. de Imol. conſil. 137. Nouel. in pract. fol. 54. Mil. in pract. fol. 146. num. 56. Paul. dic. conſil. 273. in prin. uol. 1. Oldrad. conſi. 291. uerſ. propterea opponendo. Hipp. in pract. §. diligenter. Ioan. de Ana. conſ. 59. Alex. in conſ. 15. nu. 7. uol. 2.

2 Amplia † ut procedat etiam, ſi tales præſumptiones eſſent probabiles & euidentes. Nam ex eis quis condemnandus non eſt. per no. in c. literas. de præſumpt. & latè per Io. de Ana. conſ. 59.

Prædictam autem regulã limita multis modis. Et primò limita † non 3 procedere in adulterio, quoniam in eo clara probatio haberi nõ poterit, cum occultè fiat, & ideo ex præſumptionib. præparatorijs ſequi poterit condemnatio. Nam de oſculatione, tractatu, apparatu, & conuiuijs & alijs ſimilibus adulterium rectè probabitur, ut eſt gl. in l. quod cum lex. uerbo adulterium. ubi Bar. de adulter. & idem Bart. in l. 2. in fi. & l. capite quinto. eo. tit. & Doct. in c. præterea. de teſtibus Barto. in l. fin. de furt. Blan. in l. fin. num. 69. de quæſtio. Corn. conſ. 171. colum. 2. Ioan. de Venafro. conſil. 106. Soc. præceptor conſil. 32. colum. 2. uolum. 1. Vnde ſi quis talia faciens fuerit in rebus uenereis inuentus maximè, dicitur probatum. gloſ. in dic. l. quod ait lex. Bartol. in d. l. capite quinto.

Quod uerum eſt, quando quis prædicta faciens licet inhoneſta loco ſecreto domus faceret, & ideo inuentus fuiſſet. Brun. de ind. & tortu. uerſ. circa quartum. nume. 78. Io. Mil. in pract. fol. 14. nu. 48.

4 Limita ſecundò† nõ procedere in meretricio probando. Nã ad probandam quandam meretricem ſufficiunt coniecturæ, circunſtantiæ & prçſumptiones, licet actum ſeu factum non probetur. Puta ſi probatum fuiſſet ſcholares paſsim intraſſe in domum ipſius de die, uel de nocte. Iac. Butr. in l. neque natales. C. de prob.

5 Limita tertiò non procedere† quãdo præſumptiones & indicia eſſent uiolenta. Nam tunc ex eis poteſt condemnatio ſequi. Ioan. de

Imol.c.afferte.de præſumpt. Ant. de Butr.& Abb.in ca.tertio loco. de probat.Gram.deciſio. 12.uot. 21.num.10.Ang. de maleſi. uerbo & comparuerunt dicti inquiſiti & negrarũt.in prin.Hip.in rub.C.de proba.num.230. conſi.8. colu. 2. Abb.in c.auditis. de præſcrip. Violenta autem præſumptio idem importat, quòd indubitatum indicium, Hippol.in rub.C.de proba. nu.230.

7 Limita quartò† non procedere in officiali tẽpore ſindicatus fugiente de loco ubi officium exercuerat.Nam in tali caſu ex ſolis præſumptionibus condemnabitur de omnibus querelis, quæ contra ipſum porrectæ fuerunt.ut Saly.l.1. C. ut omnes cauſæ tam ciuiles q̃ criminales.Fran.Brun. de iudi. 5. car.Hippol. C.de proba.in rubri. num.235.

8 Limita quintò† in furto. Nam ibi probatio per cõiecturas rectè fiet. Puta ſi probaretur, ꝙ oſtium fuit ruptum, & in domo Titii reperta fuerunt inſtrumenta apta ad rumpendum domum, probatum fuit Titium eſſe malæ conditionis in genere furti, & quòd in domo illa frequẽtabat ire, uel ſi domino fur tum factum fuiſſet, & à domo famulus aufugiat.Alex.conſi.24.nume.6.uol.2.conſi.69.in prin.eod. uolum.Hippo.in rubr. C.de proba.num.36. Agel.de maleſi. uerbo fama publica.uerſi. in fuga. &

9 †tali caſu probatio per coniecturas dicetur probatio manifeſta. Alexand.dict.conſi.24.& dict. conſi.69.

10 † Limita ſexto non procedere, quando officialis maifeſtè aliquẽ torſiſſet, & querelatus de hoc negaſſet. Nam ad ipſum conuincendum de tortura illata ſufficit probatio per indicia & coniecturas. Vnde ſufficit auditam fuiſſe ipſius rei uociferationẽ. Et hoc eſt,

11 quia† tortura ut plurimũ ſecretè in camera, uel alio loco infertur. Ita quòd de uiſu probari non poteſt.Alex.conſi.24. num.47. uol. 2.Bald. in auth. quas actiones. in fin.C.de ſacroſ.eccl.& in l.ſi quis in hoc genus. C. de epiſcop. & cleric.

12 Limita ſeptimò† non procedere in delictis de nocte commiſsis, nã in eis ſufficit fama cum aliquibus aliis indiciis, quia in huiuſmodi difficilis probatio eſt, & per cõſequens delictũ taliter de nocte cõmiſſum ad unguem probari non oportebit.Alex. cõſ.24.num.82. colum.2.& conſi.4. num.56.uol. 6.gloſſ.in l.ſi enim.de exceptiõe. §.in actione.uerſ. ignorãtiam. Soci.præceptor conſil.32. colum.2. uolum.2.Bologni.conſi.39.uolu. 5.Cyn.in l. ſi quidem.C.ſolu.matrim.Bald. conſil.152. uolum. 1. glo.in l.2. §.2.de excuſatiõ. tuto. Grama.conſi.1.num.21.& conſil. 17.col.3.Alexan. conſi.53. uolu. 2.Hippol.in l.de minore.§.plurimum. num. 74. cum ſequent. de

quæſtio.

quæſtio. Alex.conſ.166.in princ. uol. 5.

13 Limita octauò † non procedere in fraudibus, quæ occultè fiunt, & in quibus probatio difficilis eſt. Nam & in his præſumptiones, & indicia ſufficiunt ad condemnandum, Alexand. in conſil. 69. uolum. 2.

14 Limita nonò, quando † aliquis occiſus fuerit in magna hominum multitudine & neſciretur a quo. Nam tunc cum difficile ſit inueni re occiſorem, iudex per coniecturas & prȩſumptiones procedet, & ſecundum illas iudicabit. Nam uidere poterit in aliquib. illorũ capitulis, inimicus occiſi, uel quis fuerit rixȩ inceptor, quis arma habeat ſimilia, uel apta ad menſuram illorum uulnerum, quis magis rixoſus, quis ſolitus ſimilia committere. Et ut in tali caſu ueritas pateat, admittenda eſt probatio per coniecturas & præſumptiones, quȩ tali caſu pro liquidiſsimis probationibus habentur. Cin. latè in l. ſi quidem. C. ſolu. matr. & Alexan. conſ. 4. lib. 6.

15 Limita decimo, quando † contra inquiſitum indubitata eſſent iudicia. Vnde ſi ex loco unum tantum exitum habente exire aliquis uiſus fuerit cum gladio euaginato, & ibi aliquis uulneratus ſeu interfectus reperiatur: tunc talis poterit condemnari. Soc. conſ. 8. col. 2. uol. 1.

Limita undecimo, non procedere in 16 crimine ſodomiæ, & ſimoniæ, cũ in eo ſilere faciat, & in eo difficilimum ſit probationes claras habere, admittitur probatio per coniecturas, & probationes. Cor. in cõſil. 171. uol. 2. Io. de Anan. conſi. 106. Soc. præceptor conſ. 32. col. 2. uol. 2.

17 Limita duodecimo nõ procedere in ſecretis tractatib. & cõſilijs ꝓ probationis difficultatẽ, ob quam non ſolum ad torturam ſed ad cõdemnationem & abſolutionẽ poſſimus deuenire, & ſolis indicijs & præſumptionibus, ſi ſunt con. ꝙ uix denegari ſufficiunt. Bald. in l. quicunq;. col. pen. C. de ſeru. fug. Catal. de ſindi. uerſ. 406. incipit. adde, ꝙ alibi dicit Bald. Hippo. in pract. in princ. num. 16. & Franc. Curt. conſ. ex indi. ſuper proceſſu carere. fol. 72. Et ratio eſt, quia cũ clandeſtina hȩc ſint, clarè probari non poſſunt. Vndecunque in his ueritas haberi poſſet ſi iuris regulã ſequeremur. & in eo, in tali caſu probatio difficilis ſit, admittetur probatio ꝑ coniecturas. ut habetur in c. præterea, de teſtib. Feder. de Senis. cõſ. 219. incipit, nulli dubium. l. cum ea. C. de transa. & Alex. cõſ. 143. incipit. Viſo themate. uol. 6. & Hipp. de Marſil. in ſua pract. in prin. nu. 13.

Et tali caſu dicta probatio per coniecturas dicitur euidẽs. Vnde illud dicitur tali caſu euidenter apparere, quod apparet per conicturas: Hipp. ubi ſupra, Ioan. de Anania

conſi.40.incipit dubium, de quo quæritur.Abb.in ca.licet cauſam. uerſi.no.11.de probat.Rom.cōſ. 271.incipit.uerſi.glo.in c.quoniā frequēter.§.ſi autem, in uerbo p̄ſumitur.ut lit.non cōſtet.& Hippolit.in rubri.C.de proba.nume. 232.

18 Limita † 13.non procedere in omnibus delictis, quæ occultè fiunt. Nā in his ſolæ cōiecturatæ probationes ad probandum ſufficiunt. Ant.de Butr.& alii in cap.3.loco: de proba.Iaſ.in l.ſi quis ex argētariis.§.prætor ait.de edēd. Blāc.in l.fin.num.69.in prin. eod.tit.Carrer. fol.72.& conſil. 106.Socin. præceptor conſi.32.colum.2.uolum.2.

19 Limita ultimò † non procedere in delictis, in quibus difficilis probatio eſt.Nā in his ex pluribus indiciis,præſumptionibus ſeu cōiecturis per ueram & plenā probationem ſequi poterit condēnatio. unde in his probatio famæ cū aliquibus adminiculis plenā probationem facit, ut habetur in capit. præterea.de teſtib.Feder.de Sen. d.conſi.123. nulli dubium.Bart. in l.in illa ſtipulatione.col.5.in fi. ff.de uerb.oblig.& in l.de pupillo.§.ſi quis ipſi prætori.nu.3.& 4. nou.op.nunc.cōtra Bald.in auth. quas actiones.ad fi.C. de ſacro.eccl.Alex.cōſi.57.uolu.2.& conſi. 24.nu.5.eo.uol. Hippol.in ru.C. de prob.nu.315.Archid.in c.inter memoratos.16.q.3.Cin.in l.ſi qui dem.C.ſolu. matri.Ioan.de Imol. in ca.ueniēs.de uerb.ſigni:Specu. de fur.uerſ.pen.Ioannes Andr.in addi.ad Specul.de appell.§.nunc breuiter.uer.quid.ergo.Ang.in l. ſi.de feriis,Salic.in l.1.C.de dilat. Alexan.cōſi.69.nu. 8.uol.2.& cōſi.4.nu.56.uol.6.Carre.fo.22.Et ratio eſt, quia ex talibus lex cōtentatur,ex probationib. quæ haberi poſſunt, quamuis plenæ non ſint, Fed.de Sen.conſi.112.nulli dubiū Inno.Hoſti. in capi. ſuper eo. ꝗ met.ca.Alex.d.cōſi.24.nume.16. uolum.2.

20 Aduertendum autem, quòd † quāuis in omnibus ſupradictis limitationibus & aliis à iure receptis iudex nō poſsit aliquem ex præſumptionibus condēnare ad mortem uel in corpus ſed tantū pecuniariter, Imo.in l.fi.de hære.inſti.Bal. in l.ſi.C.de probat.Aug.de Arim. in addi.ad Ang. de maleſi. uerbo fama publica.uerſi.quæro an Vnū indiciū. & Paris fol.300.Alexan. conſi.115.in fi. uol.3.Betran.con ſi.341.uol.1.Roma. in l.1.§.ſi quis in uilla.in fi.ad ſillan.Cepol.cōſi. 34.num.39.Carrer. fol.72.& fol. 299.Imol. in ca.quia ueriſimile. de præſumpt.Bal.in l.non eſt ueriſimile.quod met.cau.Gram. uot. 21.nu.8.& deciſ.56.num.21.22. Hippol.in l.1.§.Diuus Adrianus. nu.79.de ſica.& in rub.C.de proba.nu.241.Alexan.conſi.2.col.1. uolum.7.

21 Amplia hoc † ut procedat non ſolum,

ſum,ut non poſſit corporaliter cō dēnari,ſed etiam ſi pœna pecuniaria eſſet nō poterit uera pœna delicti illius condemnari,ſed mitiori. Paul.de Caſtr.cōſi.192.uolum.2. Gramat.deciſ.42.nu.14.Inno.in ca.quia non ueriſimile. de pręſumptio.quod dictum pro notabili ſequuntur & referunt Doct.in cap. afferte,de præſump.Bald.in l.non eſt uериſimile quod met.cau.c.fin. de for.comp.Abb.in cap.auditis. de præſump.Hippol.l.fi.ſunt.nu. 57.C.de ſicar.& in rub.C.de proba.num.241.Bald.in fi.in l.fin.de proba.Gram.uoto.21.nu.10.

22 Amplia † ut procedat etiam ſi dictæ præſumptiones eſſent uiolentiſſimæ, & urgentiſſimæ, adeo ꝙ in mente iudicis reſtat, quòd aliquid aliud credere nō poteſt.Hippol.in rub.C.de proba.num.221. Gramat.deciſ.42.Inn.d.cap.quia ueriſimile, Specul.Ioan.Andr.de præſump.§.fin.in uerſi.in ſumma. Gandi.de præſumpt.& indi.indu bi.& in tit.de homicid.& eorum pœnis.uerſi.quòd ſi plures perſuaſerunt unū.Alex.conſi.106.uolu. 3.Bald.in l.eius.§.fin.de teſti.ubi Aret.uerſic.3.dicit.Barba.conſi. 62.uerſ.& quidem,Bal.uol.1.Carrer.fol.290.nu.51.

23 Amplia Tertiò,ut † procedat etiā ſi contra aliquem plura indicia reperirentur,& tanta,quæ ad condēnationem ſufficerent.Nam nihilo minus eorū numerus ad corporalem pœnam imponendam non ſufficit,neque etiā ſufficeret ad uerā ſeu ordinariam pœnam delicti imponendam ſed mitiorem.Paul.d. conſi.192.uol.2.Grama.deciſ.42. nume.14.

24 Quod † autem dixi imponi non poſſe pœnam corporalem, cum ex præſumptionibus quis damnatur, limita multis modis.

Primò limita non procedere, quādo iudex ferret ſuam ſententiam per quandam præſumptionem, quam lex expreſsè approbat in criminalibus, Ita Marſil.ſingul.115.Aug.de Arim.ubi ſupra.nu.25:

Limita Secūdò, niſi ageret puniēdo aliquem particularem pœna leui corporali, puta fuſtigatiōe, ut eſt tex.in l.3.uerſ.quæritur plerūque de off.præfect.urb.ubi dicitur, ꝙ ex culpa præſumpta. Namque incendiū præſumitur culpa inhabitantium, poteſt quis fuſtigari.

Limita tertiò in caſu grauiſſimi delicti,pura in caſu cap.pro humani. de homicid.Aug. de Arimi.ubi ſupra.nu.526.

Limita Quartò, niſi iudex moueretſe ex pręſumptionib. uiolentiſſimis. Inn.in c.afferte.de pręſump. Ant.Abb.in ca.tertio loco.de proba.Ange.ubi ſupra.

Nota circa hanc regulam, quòd 25 † quotieſcunque crimen non eſt liquidò ꝓbatū, ſemper licet iudici pœnā minuere,Paris de ſindi.uerbo cōpoſ.fol.96.Gram.deciſ.42. circa fin. ubi allegat c.circunciſiones.23.q.5.& c.innocens.23.q.4.

Item

Item nota, quòd quãdo iudex procedit in criminalib. ex præſumptio-
26 nibus, q̃ tales pręſumptiones tanquam euidẽtes ſufficerent ad condemnandum in cauſa ciuili. Tamen a pœnis criminalibus iudex deberet ſe continere, & non ita de facili ad condemnandum procedere & ſi condemnet, debet modicè condemnare, & ſuam ſententiam temperare. Bald. in conſil. 664. uolum. 3. Alexand. conſi. 15. colum. 2. uolum. primo, Hoſtien. Innocent. capit. quia ueriſimile, de præſumptio. & Bald. in l. fina. colum. ultima, de probatio. Abb. in capit. ſecundo, de pręſumptio. Anton. de Butr. cap. quanto. de præſumptio. Roman. in l. 1. §. ſi quis in uilla. ad ſilla. Cepol. conſi. 24. num. 39.

Contraria.

Contrarium tenet Imo. c. afferte. de præſumptionib.

Regula XII. de captura rei.

SVMMARIVM.

1 *Capi nemo debet, niſi prius conſtet de delicto directè vel indirectè. nume. 2.*

3 *Indicia ſaltem qualia in inquiſitione requiri ad capturam.*

4 *Suſpicio ſufficit.*

5 *Diffamatio capiendi ſubeſſe debet.*

6 *Indicia debent præcedere capturam in crimine læſæ maieſtatis.*

7 *Captura ex aliquali informatione conceditur, ubi delictum habet pęnam corporalem.*

8 *Captura permittitur, reo ad fugam ſe parante.*

9 *Fugitiuus & vagabundus capi poteſt, antequàm conſtet de crimine.*

10 *Iniuria æſtimabitur iuramento iniuriati prauia iudicis taxatione.*

11 *Cautela, ne iudex teneatur in ſindicatu pro indebita carceratione.*

12 *Capi an quis poſſit in eccleſia.*

13 *Iudæus eccleſiæ priuilegio gaudet ſi ad eam confugiat.*

14 *Eccleſia interdicta retinet priuilegium in fauorem eorum, qui ad eccleſiam confugiunt.*

15 *Eccleſiæ clauſtrum gaudet eodem priuilegio, quo eccleſia.*

16 *Eccleſia maior habet priuilegium per 50. paſſus circumcirca, minor uerò per 30.*

17 *Immunitas eccleſiaſtica intelligitur in quocunque delicto.*

18 *Eccleſia dicitur domus clericorum.*

19 *Captus extra eccleſiam, & tranſiens per eam, ſi recuſet exire, poteſt inuitus extrahi.*

20 *Fugiens à familia & intrans eccleſiam perſequutus poteſt inuitus extrahi.*

21 *Relinquens in eccleſia poteſt ab ea extrahi & capi.*

22 *Latro publicus poteſt in eccleſia capi.*

Homi-

23 *Homicidæ non poſſunt eccleſię immunitate potiri.*

24 *Adulteri capi poſſunt in eccleſia.*

25 *Raptores virginum capi poſſunt in eccleſia.*

26 *Ciuilibus in cauſis quando liceat aliquem de eccleſia extrahere, remiſſiuè.*

27 *Delinquens in vno territorio capi non poteſt in alieno per birruarios loci delicti & captus relaxari debet, etiam ſi birruarij cœpiſſent illum inſequi in loco delicti.*

28 *Defendens ſe armis contra familiam, an & quando poßit impune offendi.*

29 *Mulieres capi & carcerari regulariter in criminalibus non poſſunt.*
Fallit in crimine grauiſsimo. nu. 30. & procedit in mulieribus honeſtis. num. 31.

32 *Capi regulariter ſine mandato iudicis nemo poteſt. Fallit in crimine notorio. num. 33. Item in fabricante falſam monetam. nume. 34. Item in fure. num. 35. Item in reperto in frangrante crimine. numero 37.*

36 *Res furto ſubtractæ in domo aliena poſſunt perquiri.*

Iudex, an & quando & contra quos, & an vbique ad reorum capturam poſsit peruenire.

1 DIcas† regulariter iudicē ad reorum capturā peruenire nō poſſe in criminalib. niſi prius & ante omnia de corpore ipſius delicti iudici conſtiterit. Gram. conſil. 15. col. 1. & conſi. 30. ubi dicit, quòd capi quis pro falſitate non poſsit, niſi habita prius informatione de pretenſa falſitate, & ſi qđ appareat pretenſum delictum fuiſſe commiſſum. Bald. in l. quod euitandi. C. de condit. ob turp. cau. Ioan. And. in c. ſi clericus. de ſenten. excommun. tex. eſt not. in l. 1. §. illud autem. ad ſilla. ubi Bartol. Rom. in l. fin. de quæſtio. Hippol. in l. ſi quis. de quæſtio. eo. tit. & in pract. §. principium. columna 34. Ang. de malef. uerbo fama publica. uerſic. an iudex. Et ideo ſi aliq̃s iudici dixerit: Domine iudex, apotheca eſt fracta, & bona me ibi exiſtentia ſublata, & quia ego habeo ſuſpicionem in tali, requiro uos ut eum capi faciatis & contra eum procedatis iuris remedijs opportunis. Tunc iudex regulariter ad capturam deuenire non poterit, niſi primò mittat notorium & iudici aſſerat, quòd uidit, & idem ſi factum fuerit homicidium. Nam iudex eodem modo ad domum, ubi cadauer eſt, mittet. Doctor. ubi ſupra. Hipp. d. §. principium. colum. 34. Quod uerum
2 eſt, quando † directè & per teſtes probari poterit delictum fuiſſe cō miſſum, ſecus ſi non directè, ut in caſu,

caſu, quo aliquis occiditur. Hippol. ait, quòd quidam ſcholares uiuebant ad tantum pro menſe Bononiæ in domo cuiuſdam, accidit una die, dum ſcholares iuerunt ad ſcholas, ꝙ fuit aperta uni ex eis camera, & capta pecunia cum claue adulterina, & capſa & camera recluſa fuerũt, adeo quòd probari directè aliquo modo furtum nõ poterat, neque ſimiliter de eo aliquid conſtare poterat, cum neque capſa neque camera reperiebatur fracta. Dicas, quęuis in hoc caſu conſtare de delicto non poſſit, iudex poterit ad capturam domini domus peruenire, & ſuccuri hoc caſu poterit ſcholari, per cõiecturas & præſũptiones, uidelicet. Nã primũ probãdum eſt, quòd quàm primum ſcholaris uidit pecuniam in ea capſa non extare, cõqueſtus fuit ſtatim cum ſociis & amicis de tali furto. Item examinari debent teſtes ſuꝑ bonitate & legalitate illius ſcholaris, & ſuper tali bonitate & legalitate fieri caput. ſecundum Hippol. in pract. in princ.

Secundo principaliter requiritur, ut
3 † indicia aliqua ſubſint, licet leuia. Nam ſufficiunt talia, quæ ad inquirendum requiruntur. Hippolit. in practa. §. cõſtante, in princ. nume. 1. uerſi. redeundo modo. Ruyn. conſi. 7. col. 1. uolum. 5. Nouel. in pract. nu. 3. ubi dicit, hanc eſſe cõmunem, Fran. Brun. de indi. uerſi. circa. nonum. nume. 6. Capic. de ſio. 30.

4 Tertiò requiritur † ut ſaltem aliqua ſuſpicio ſubſit. Grama. conſi. 55. col. 1. Bald. in l. quod euitandi C. de cond. ob turp. cauſ. Ioan. Andrę. in ca. ſi clericus. de ſentẽtia ex communi. Capic. deciſ. 30.

5 Quartò requiritur, quòd † contra reum diffamatio præcedat, aliàs iudex ad capturam ipſius peruenire non poteſt. Ange. de maleſi. uerbo fama publica. uerſi aduertere autem oportet.

Amplia dictam regulam, etiam † ſi
6 eſſemus in crimine læſæ Maieſtatis Nã in eo crimine ad alicuius capturam perueneri nõ poterit, niſi indicia præcedant, Hippol. in practi. §. conſtante. nu. 1. Bald. in l. ſi quis alicui. C. ad l. Iul. maieſ.

Prædictam autem regulam multis
7 modis limita. Et primò † qñ pœna corporalis uel corporis afflictiua fuerit. Nã tũc iudex ad capturã poterit peruenire habita prius aliquali informatiõe de delicto. Bru. de indi. uerſ. circa nonum. num. 6. ubi uult, quòd in tali caſu intelligi debeat Salic. in l. nullos. C. de exhib. reis. Bal. in l. conſentaneum. C. quom. & quando iud. ubi uoluerunt ſimpliciter, ad capturam in criminalibus perueniri poſſe præhabita ſolum aliquali informatione. Quod uerum erit ſecundum Brun. ut dixi ſupra, quãdo delicta eſſent talia, quorum pœna corporalis uel corporis, afflictiuã tãtum fuiſſet ſolum, ergo regula locum habebit, quando uidelicet delicta

erant

erant talia, quorum pęna pecuniaria tantum erat. Nam tunc omnino indicia requiruntur ſaltem talia quæ ad inquiſitionem ſufficiant. Brun. ubi ſupra.

8 Limita non procedere † quando dubiũ fuiſſet de ipſius fuga, quia ſarcinullas componeret, uel aliter ſe ad fugam præpararet, & ſic quãdo periculum eſt in mora. Et tunc etiam antequam ſibi conſtet de crimine, poteſt ipſum capi facere & carcerare: Ang. authen. de defenſ. ciuita. §. audiant. & d. conſi. 55. col. 2. Hippol. in pract. §. conſtante num. 5.

6 Limita† non procedere in fugitiuo & uagabundo. Nam tunc etiã antequam ſibi cõſtet de crimine, poteſt ipſum carcerari facere, præhabita aliquali informatione illico ne fugiat. Nouel. fol. 20. nu. 4. Blan. in l. fi. nu. 8. de quęſtio. quod maximè uerum eſt, quãdo reus fugeret per loca inſolita, nam tunc maius cõtra ſe etiam erit indiciũ. Nouel. ubi ſupra. Ioan. de Platea in l. 2. C. de carcer. pub. lib. 10.

Si autem iudex extra hos caſus uel alios in iure expreſſos aliquem capi & carcerari fecerit, tenebitur

10 actione iniuriarum † quæ iniuria æſtimabitur ipſius iniuriati cum taxatione iudicis iureiurando, ſe potius uoluiſſe tãtum perdidiſſe, quàm paſſum fuiſſe illam iniuriam iniuſtæ carcerationis. Tho. Ferra. in cautel. 14. gl. Bal. l. iniuriarum æſtim. de iniu. Soc. conſ. 146. uiſo proceſſu agitato. col. ult.

Sed ad euitandum talem pœnam in

11 ſindicatu iudex† notet pulchram cautelam, uidelicet. ut tanquàm relaxet ipſum carceratum præſtet fideiuſſorem de ſe repręſentando toties quoties fuerit requiſitus, quia per talem præſtationem fideiuſsionis uidetur approbare capturam, & conſiteri ſe legitimè captum. Ferrat. cautel. 14. Amod. Iuſti. de Caſtel. in tract. ſuo ſindicatus, circa finem. uerſic. Poſtremò dicendum eſt. Ioan. Bapt. de Sancto Seuerino de ſuſpect. & fugitiuis, in penul. q. ubi bene loquitur.

12 Item quęro principaliter, an† liceat in eccleſia capere pro rebus criminalib. Dicas, regulariter ꝙ non c. inter alia. de Immun. eccle. l. præſente C. de his, qui ad eccle. confug. Roma. conſi. 226. in prin. vnde ſi quis contra fecerit & aliquem ab eccleſia inuitum extraxerit, crimine læſæ maieſtatis puniri deberet. l. 2. C. de his, qui ad eccl. confugi. & Ioan. Mill. in pract. fol. 39. nu. 14.

13 Amplia† ut procedat, etiam ſi talis fugiens ad eccleſiam fuiſſet Iudæus. Nam & ipſe eccleſiarum priuilegio gaudere debebit. Hippol. latè. l. unica. num. 111. C. de raptu uirgi.

14 Amplia Secundò † ut procedat, etiam ſi eccleſia fuiſſet interdicta, Nam adhuc priuilegium retinet, & de ea extrahi quis non poterit.

p Hoſt.

Hoſt. in ſumma de immuni. eccle. §. in quantum. colum. 2. uerſi. ſed nunquid hoc priuilegium. Hippo. d. l. vnica. nu. 111. C. de raptu uirgin.

15 Amplia † Tertiò ut procedat ẽt in clauſtro eccle. Nam de eo quis extrahi non poteſt, ſicut neque de eccleſia, caſus eſt expreſſus. 17. q. 4. c. id conſtituimus. & not. extra de immun. eccl. cap. cum eccleſia. c. fi. & Rom. d. conſ. 216.

16 Amplia † Quartò ut procedat, etiam ſi quis extra eccleſiam maiorem per 50. paſſus, & extra minorem per 30. paſſus captus fuerit. Nam eodem priuilegio utitur ille circulus ſicut ipſa eccl. tex. no. 17. q. 4. cap. ſicut antiquitus. Roman. ubi ſupra.

17 Amplia † Quintò, ut procedat hoc pro quocunque delicto, l. prętor, in fure excep. Roman. d. conſi. 226.

Amplia, ut tantò magis uerũ ſit quando delinquens qui moraretur in

18 eccleſia, eſſet clericus, quia † eccleſia quodammodo domus ſua eſſe ùidetur, & de domo ſua nemo extrahendus. Roma. conſ. 334.

Prædictam autem regulam multis modis limita.

19 Limita primò nõ ꝑcedere † quã do quis nõ eſſet captus in eccleſia ſed alibi, & dum per eccleſiam ducebatur nolebat exire. Nam tunc inuitus extrahi poterit, cũ tali caſu eccleſiarũ bñficio nõ guadeat. Oldrad. cõſ. 54. incipit, an fugiẽs Hippo. in pract. §. ulterius & 6. nu. 4. f. 105. & in l. unica. nu. 111. C. de rap. uirgi. Archid. in c. antiquitas. 17. q. 4. Et ratio huius eſt, ſecundùm Hipp. ubi ſupra, quia principium fuit licitum, unde illud attendendum.

Limita ſecundò nõ procedere

20 † quando delinquens extra eccleſiam confugerit in eccleſiam, quã do officialis illum inſequebatur, & erat poſt terga ſemper currendo, nã tũc ſi ille capi nõ poterit extra eccleſiã, capi poterit intra, & poterit tunc de tali eccleſia extrahi. Hippo. in pract. §. ulterius & ſextò. col. 3. fol. 105. & in l. unica. nu. 111. C. de rapt. uir. tex. eſt in §. ſed neque. in auth. de mand. prin. Alex. cõſ. 24. incipit animaduerte. uol. 2. Nell. in tract. banni. in 2. par. 2. tpis. q. 29. ſtatuto cauet.

21 Limita tertiò non ꝑcedere † quã do quis in eccleſia deliquiſſet. Nã tunc priuilegio eccle. non iuuabitur & capi in ea poterit. c. fi. de Immu. eccleſias. & c. fin. & c. ad epiſco. 12. q. 4. Hipp. latè d. l. unica. num. 11.

22 Limita † quartò non procedere in publico latrone uel nocturno depopulatore. Nã talis capi in eccleſiã poterit. Ioan. Mill. in pract. fol. 4. nu. 20. & Roma. conſi. 226. c. inter alias, ubi gl. uer. in fi. publicus latro. de immu. eccl.

23 Limita † quintò non procedere in homicidis. Nã in eccleſia capi poſſunt, & earum priuileg. potiri non

non poſſunt. Ioan. Mill. in practi. fol. 39. nu. 14. tex. in §. neq; autem homicidijs. Auth. de manda. prin.

24 Limita † Sextò non procedere in adulterijs. Nam & hi capi poſſunt. Ioan. Mill. ubi ſupra.

25 Limita † Septimò non procedere in raptoribus uirginum, qui ab eccleſia inuiti extrahuntur. Ioan. Mill. ubi ſupra.

Limita octauò non procedere in eo, qui p induſtriam proximum ſuũ occideret. Ioan. Mil. fol. 40. nu. 19.

Limita Nonò non procedere in eo, qui ſub ſpe Immunitatis eccle. in eccleſia uel cœmiterio eius deliquerit. Io. Mill. ubi ſupra. numero 21.

Prædicta autem uera ſunt in crimina

26 libus † ſed in ciuilib. an & quando liceat de eccleſia aliquem capere uel de domo, uide Hippol. d. l. unica. nu. 11. C. de rapt. uirgi. cum multis ſequen.

27 Quæro † an delinquens in uno territorio poſsit capi per Birruarios loci ubi delinquit in alieno territorio ad quod fugit.

Dicas quòd non, & ſi captus fuerit relaxari debet tanquam captura inualida ſeu iniuſta, ſecundum Doct. ubi ſupra.

Quod uerum eſt etiam, ſi birruarij incœpiſſent proſequi illum in territorio ſuo, ubi deliquit, & ſit in loco licito. Nam ſi delinquens aufugiendo captus fuerit poſtea in alieno territorio, ad quod pertranſiuit, tunc dicitur iniuſtè captus, & iudex tenetur illum relaxare, ita notabiliter uoluit Corn. conſ. 159. uolum. 2. & Bertran. conſil. 210. uolum. 3. Bald. in l. non eſt uериſimile. quod met. cauſ. Barba. conſi. 16. volum. 1. Angel. de malefic. uerbo fama publica. uerſic. 6. quæritur, quod procedit & uerum eſt, maximè ſi fuerit requiſitus à iudice, in cuius territorio captus fuit, ut illum remittat. ſecundùm Bald. conſil. 209. uolum. 2.

28 Item quæro, an † ſi officialis mandato iudicis uoluerit aliquem capere, qui ſe armis defendit, & capi nolit, an per hoc liceat officiali illum impune occidere.

Dicas quòd non, Immo de ſicarijs teneretur, quod uerum eſt, niſi ab officiali in mandatis habuerit, uidelicet. quòd ſi non poterit capere, uel ducere, quòd illum interficeret, Angel. de malefi. uerbo fama publica. uerſic. quia præcedentibus. Bald. in ſimili l. addictos. C. de epiſcop. audien. Quod uerum eſt, niſi ille capiendus eſſet ex aliquo capitali delicto, nam ſi tunc capi noluerit, & armis ſe defenderet, & à biruariis occiſus fuerit, nullam pœnam pati debebunt. Iacob. But. in l. 1. C. de his, qui latro. Bologni. conſil. 63.

29 Item quæro, an † mulieres capi & carcerari in criminalibus poſſint.

Dicas quòd nõ regulariter. l. 2. C. de offi.

offi.diu. iud.& auth.ibi poſita, & auth.nouo iure. C.de cuſt.reorſ. in quibus cauetur. Nullam mulie rem pro pecunia ſeu priuata cauſa aut pro crimine quolibet in car cerem mitti aut intrudi aut cuſto diri ſed per uicarium ſuum aut quemlibet alium reſpõdeat.Mill. fol.34. nu. 10.

Amplia uerum eſſe, maximè ſi fideiuſſorem dederit de ipſam preſen tando toties quoties,uel de nõ diſcedendo de domo. Mill.ubi ſuprà. Imò ſi fideiuſſorem dare non poterit,& hoc iurauerit, ſtabitur ſuæ iuratoriæ cautioni.de iudicii obſeruatione,ubi ſupra.

Limita prædictam regulam non pro
30 cedere†quando eſſemus in crimi ne grauiſsimo, nam tunc ſi de eo accuſatur,uel inquiritur,in mona ſterium mittitur, uel mulieribus dari debet, per quas cuſtodiatur. ut in d. auth. Et eſt ratio, ne per huiuſmodi occaſiones inueniant mulieres circa caſtitatẽ iniuriatę. ut in d.§.neceſſarium.in fi.aut.ut
31 nulli iudicum.†Secus uerò in mu lieribus meretricibus & inhoneſtis non coniugatis. Nam hæ capi perſonaliter poſſunt. Bal.in l.con ſentaneum.C.quomodo & quando iudex. Bar.in auth.ut nulli iudic. §.neceſſarium. Ioan.Mil.fol. 39.ſi uerò coniugatę fuerint,capi non poterunt,ubi ſupra.

32 . Item quæro†an quis ſine iudicis mandato capi poſsit.

Dicas quòd non regulariter. l. nemi nem. C.de exhiben.reis. Mill. in prac.fol.43nu.13.

33 Limita primò,†quando reus exhibetur per officiales ad hoc deſtinatos & deputatos, Ioan.Mil. ubi ſupra,& maximè ſi procedere tur ſuper notorio omni populo. ubi ſupra.Quod uerum eſt in leui bus delictis, in quibus his officialibus ad hoc deputatis creditur, ſecus uerò in grauioribus delictis. Nam in his non creditur offi cialibus,ubi ſupra.

34 Limita ſecundò†in falſa moneta. l.1.C.de falſ.monet. Io.Mill. fol.44.nu.14.

35 Limita tertiò non procedere in fure, nam licitum eſt officiali illũ ad iudicẽ ducere ſine ipſius mandato. l.interdum.la 2.§.qui furẽ. de furt. Mill.ubi ſupra, ubi uult,
36 ob publicam utilitatem res alienas furto ſubtractas in aliena domo perquiri poſſe, ſequitur Bar. in l.requirendi. C.de ſeru.fugi. maximè ſi aliqua ſuperuenerũt in dicia, ut ibi eſſe poſsint. Mil. fol.44.

37 Limita quartò†nonprocẽdere, quãdo delinquens in fragant i crimine reperiretur, quia capi ſine mandato poteſt,& ad iudicem du ci per illas perſonas,quarum inter eſt.Dum tñ ducatur ad iudicẽ infra tempus ſtatutũ, uidelicet 20. horas nocturnas, ut l. capite quin to.de adulter. Mill.ubi ſupra.

Multos alios caſus, in quibus licitũ eſt,quem capi ſine iudicis manda-

to, uide per Mil. fol. 44. cum ſequent.

Contraria.

Contrarium tenet Ang. l. 1. §. audict .authen. de defenſ. ciuit. Mil. fol. 34. num. 8.

Contrarium tenet Hipp. l. 1. in prin. col. 1. de quæſtio. & Salyc. in l. nullus. C. de exhiben. reis. Blan. in l. fi. nu. 6. de queſt.

Contrarium tenet Rom. conſi. 234. gl. c. fi. 15. q. 4.

Contrarium tenet Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleſ. uerb. fama publi. uerſ. ſexto quæritur.

Contrarium tenuit Hip. l. 1. in prin. nu. 62. de ſicarijs, ubi multos allegat, idem tenuit Butr. l. prima, C. de his, qui latro. Bologn. conſil. 63.

Regula XIII. de procuratoribus pro reis in criminalibus.

SVMMARIVM.

1 *Procurator in capitalibus cauſis regulariter non admittitur.*

2 *Ratio huius regulæ multiplex.*

3 *Condemnatus ad carceres non admittitur per procuratorem.*

4 *Delinquens imputatus de delicto habente pœnam relegationis non admittitur per procuratorem.*

5 *Reus imputatus de delicto habente pœnam arbitrariam, quæ poteſt ad corporalem extendi non admittitur per procuratorem.*

6 *Procurator non admittitur in delicto habente pœnam fuſtigationis.*

7 *Vniuerſitas in capitalibus per procuratorem non admittitur.*

8 *Procurator non admittitur in delicto capitali, etiam ſi pœna de iure municipali ſit reducibilis ad pecuniam infra certum tempus.*

9 *Procurator in criminalibus & capitalibus iudicij poteſt ex officio a iudice repelli ad inſtar excommunicati.*

10 *Procurator non admittitur in criminalibus, etiam cum ſatiſdatione rati & iudicatum ſolui.*

11 *Minor non admittitur per procuratorem, etiam ad petendum reſtitutionem in integrum aduerſus ſententiam contra eum latam in criminalibus.*

12 *Procurator non admittitur pro reo etiam ad accuſandum alium de delicto.*

Fallit in vniuerſitate.

13 *Procurator non admittitur, etiam ubi de delicto conſtat indirectè.*

14 *Vxor, nec filij admittuntur in criminalibus pro marito, vel patre reſpectiuè.*

15 *Coniunctus non admittitur pro coniuncto, etiam pro ſuo intereſſe.*

16 *Procurator admittitur ad allegandam abſentiam inquiſiti etiam ſine mandato.*

Intellige vt infra.

Pro-

17 *Procurator admittitur etiam in capitalibus inqniſitione nulla exiſtente.*

18 *Procurator admittitur aduerſus accuſatorem calumnioſum.*

19 *Procurator admittitur pro inquiſito pro delicto, de quo lex vel ſtatutum prohibet inquiri.*

20 *Procurator admittitur, vbi extat ſtatutum prohibens iuquiri poſſe contra plures, quando non ſunt plura vulnera interfecti.*

21 *Procurator admittitur, vbi homicidium eſt permiſſum vigore conſuetudinis.*

22 *Procurator in cauſa appellationis in quolibet delicto comparere poteſt.*

23 *Procurator pro muliere coniugata admittitur.*

24 *Procurator admittitur pro infirmo vti defenſor non vti procurator. Intelligitur in graui infirmitate, non autem leui. numero 25.*

26 *Procurator admittitur ad proponendas exceptiones dilatorias & declinatorias contra perſonam iudicis vel accuſatoris. Intellige vt nume. 27.*

28 *Procurator admittitur in probatione notorij.*

29 *Perſonæ illuſtres per procuratorem admittuntur.*

30 *Procurator admittitur etiam in capitalibus ratione incertitudinis.*

31 *Iudex mitiorem pœnam in arbitrarijs eligere debet.*

32 *Pœna mortis vbi debet imponi pro aliquo delicto, ſi ex aliqua cauſa à pœna mortis receditur, tunc pœna corporalis amplius imponi non poteſt.*

33 *Procurator admittitur ſub conditione, ſi appareat vulnus non eſſe letale.*

34 *Procurator in unò articulo tantum admittitur in criminalibus, ſed non ad totam cauſam.*

35 *Pater in quolibet crimine poteſt comparere pro filio, maximè ſi velit opponere declinatorias.*

36 *Pater etiam cedens pro filio admittitur.*

38 *Pater comparens pro filio non admittitur, niſi cum cautione, de qua hic.*

39 *Filius poteſt comparere pro patre accuſato vel inquiſito.*

40 *Dominus pro ſeruo comparerepro ſuo iure & intereſſe.*

41 *Abbas pro monaco poteſt comparere.*

42 *Inſtructor ſeu informator admitti debet ad excuſandum & defendendum abſentem.*

43 *Officium iudicis poteſt implorari, vt recipiat informationes ſuper innocentia inculpati.*

44 *Iudex recuſans admittere non procuratorem, ſed inſtructorem vel defenſorem innocentiæ rei, tenebitur in ſindicatu, etiam ſtante ſtatuto in contrarium.*

45 *Defenſor debet admitti ad probandum innocentiam inquiſiti, non obſtante ſtatuto in contrarium.*

Pro-

46 *Procurator cauſa vniuerſitatis admittitur.*

47 *Inſtrumentum procuræ pro vniuerſitate quid continere debeat.*

48 *Procurator pro decem perſonis, contra quas ſimul proceditur, admittitur.*

49 *Comparere pro abſente quomodo per cautelas poſſit.*

50 *Delinquens procurans conueniri à iudice, vbi minor pœna imponitur, non iuuatur præuentione.*

51 *Tertius, cuius non intereſt, comparens pro commodo inquiſiti, tantummodo admittitur ad oſtendendam innocentiam.*

52 *Abſentis innocentiam ad docendam quilibet admittitur.*

53 *Procurator in criminibus capitalibusque cauſis non admittitur, niſi reo conſtituto in carceribus.*

54 *Procurator in criminalibus, vbi pœna pecuniaria imponitur, poteſt interuenire.*

55 *Procurator conſtitutus ad omnes lites non poteſt in criminalibus comparere.*

56 *Reus cogitur ad comparendum perſonaliter, vbi indicia denotant, vel torturæ, vel perſonali interrogationi locum eſſe.*

57 *Abſens cum ex forma ſtatuti poteſt condemnari procurator interuenire non poteſt.*

Procurator in criminalibus pro inquiſitis, vel accuſatis abſentibus, an interuenire poſſit ad eorum innocentiam oſtendendam.

Magna in pręſenti materia fuit antiquorũ & modernorum doctorũ altercatio orta ex difficultate intellectus potiſsimè trium legum, quælibet fundata in hac materia, tamen inter ſe cōtrariari uidētur, uidelicet. l. ſeruum quoque. §. publicæ. de procu. vbi dicitur, ꝙ publicę utilitatis eſt abſentes à quibuſcunque defendi in capitalibus iudicijs, & defenſionem dari. & propterea concludit, ꝙ ubicunque abſens damnari poſſit, ibi quemuis pro eo uerba facientem & innocentiam excuſantem audire æquum eſſe & ordinarium admittere.

Alia eſt lex, quæ huic concordari uidetur, uidelicet. l. reus. C. de accuſ. quæ uoluit, quòd abſentes etiam per procuratorem defendi poſsint.

Iſtis in contrarium uidetur. l. pen. §. ad crimen. de publi. iudic. proſequen. fruſtra procuratorem interuenire multoque ad defenden. licet permittat excuſationes abſentium iudicibus allegari poſſe. Vnde ſi iuſtam abſentiæ cauſam habeant ſentētia differtur. Pro con-

cor-

cordia Cepol. conſi.47.

1 Regula igitur erit. In† criminalib. caſibus, in quibus de uita hominis tractatur, procurator interuenire non poteſt, ſed neceſſarium erit, ut reus perſonaliter compareat. l. pen. §.ad crimen. ubi Bart. de publi. iudi. habetur. l. reos. C. de accuſa. & in cap. veniens. de accuſa. Fran. de Porcell. in quodā ſuo cōſilio poſito inter conſilia Cepolę. conſ.53. Gandi. in tit. vtrum procurator. in malefi. in prin. Bonifa. de Vital. de procur. & defenſ. col. 1. & Hippo. in practic. §. ſequitur modo. in princ. fol.99. Marant. in Spe. aduo. fol.38. nu.85. Soc. præceptor conſi.34. nu.3. uol.2. Anchar. in conſil. 172. Ratio autem

2 regulæ multiplex in iure reperitur. Prima eſt. Nam ſi defenderetur, non poſſet contra ipſum abſentem ſententia exequi, contra l. ſi quis prætor. & l. de qua re. de re iudi. Cep. conſ.45. in prin.

Secunda ratio eſt. Ne maleficia remaneant impunita, contra l. ita vulneratus. ad l. Aquilia. Cepoll. ubi ſupra.

Tertia ratio, quia ipſe principalis diligentius cauſam ſuam ageret, quàm procurator. l.1. in fi. de Carbo. & Barto. in dict. §. ad crimen. Cepol. ubi ſupra.

Quarta ratio, quia ſi principalis ueniret & ſe defenderet, iudex melius poſſet perquirere ueritatem uidēdo principalē reū, quo vultu, quo colore, qua animi trepidatione loqueretur, quàm audiendo, procuratorem, l. de minore. §. tormēta. ff. de quæſtio. l.3. in princ. §.1. de teſtibus, Cepoll. in dicto conſil.48.

Quinta & vltima ratio eſt, propter præſumptionem delicti. Nam ſi quis accuſatus uel inquiſitus non commiſiſſet delictum, ipſe audacius ueniret. Vnde ſi non comparet eſt præſumptio contra ipſum, quòd delictum commiſſerit. Ideo ob hanc præſumptionem iudex non permittit procuratorem pro eo comparere poſſe. Cepol. d. conſil.45. num.7.

Amplia dictam regulam multis mo-
3 dis. Et primò, ut† procedat etiam ſi quis condemnatus fuerit ad ſtādum in carceribus perpetuò uel certo tempore, cum nihilominus per procuratorem ſe defendere non poterit, ſed perſonaliter comparere neceſſe habebit, Cepol. in conſ.10. nu.45.

4 Amplia ſecundò, ut† procedat non ſolum in criminibus publicis ſed in priuatis, dummodo pęna ſit relegationis, Pet. de Anch. conſil. 272. Franciſ. de Porcell. in conſil. ſuo poſito inter conſilia Cepoll. conſil.53.

5 Amplia tertiò, ut† procedat nō ſolum quando pœna eſſet certa corporalis vel corporis afflictiua, ſed etiam ſi eſſet arbitraria. Et ideo ſi iudex arbitrari poteſt pęnam corporalem, vel pecuniariam, ſecundum quòd ei uidebitur.

Tunc procurator comparere nõ poteſt, & hoc ne iudicium eluſorium reddatur reſpectu pœnæ corporalis, quæ poſſet inferri, Pet. de Anch. conſ. 272.

6 Amplia quartò, ut† procedat, etiã ſi crimen tale fuiſſet, cuius pœna fuſtigatio eſſet. Franc. de Porcel. in quodam ſuo conſil. poſito inter conſi. Cep. conſi. 53.

7 Amplia quintò, ut† procedat, non ſolum quãdo priuatus accuſatus, uel inquiſitus fuiſſet, ſed etiam ſi uniuerſitas inquiſita uel accuſata fuiſſet. Nam niſi perſonaliter compareat audire per alium iudex nõ debet, nec per iudicẽ nec per procuratorem, Gand. de homi. & eorum pœnis. nu. 17.

8 Amplia ſexto, ut † procedat, non ſolum quando pœna eſſet corporalis, ſed etiam ſi poſſet eſſe pecuniaria infra tempus. Puta ſi ſtaret ſtatutum, ꝙ quis debeat decapitari, niſi infra decem dies ſoluerit mille libras. Nihilominus tali caſu procurator interuenire nõ poterit, niſi ad allegandum cauſam abſentiæ. Bonif. de Vit. de procu. num. 13.

9 Amplia ſeptimò, etiam† ſi contra talem procuratorem oppoſitum non eſſet ante litem conteſtatam. Nã nihilominus geſta per ipſum non ualebunt, cum lex omnino ipſos repellat, & iudex ex officio talem procuratorem expellere poterit ad inſtar excõmunicati. Bonif. de Vital. ubi ſup. nu. 17.

Hipp. late in pract. §. ſequitur modo. col. 33. fol. 99.

10 Amplia octauò ut† procedat, etiã ſi quis comparuerit ad defendendum citatum & uellet ſatiſdare de rato & iudicatum ſoluẽdo. Bonif. ubi ſup. num. 17. quod uerum eſt, niſi pœna pecuniaria eſſet. ubi ſupra.

11 Amplia nono ut† procedat, etiam ſi quis peteret uellet reſtitutionẽ in integrum aduerſus ſententiam latam contra minorem in cauſa criminali, nam non poterit etiam hoc per procuratorem fieri, ſed neceſſe habebit minor perſonaliter comparere ad hoc peten. Hippol. in pract. §. ſequitur modo. colum. 2. Bal. in l. 1. §. penult. in fi. de poſtul. Aret. ca. ueniens. de accuſ. Secus uero ſi probaretur in illa. Nam tunc poterit in hoc procurator interuenire, Hippolit. ubi ſupra.

12 Amplia decimo, ut† procedat, etiã ſi quis comparere uellet per procuratorem non ſolum ſe defendẽdo, ſed etiam alium accuſando. Puta, ſi bannitus fuerit Titius ex aliquo delicto, ſi poſtea uoluerit aliquem de crimine accuſare, debet perſonaliter comparere, alias per procuratorem alium accuſare non poterit. Cep. conſi. 20. Capic. deciſ. 5. in princ. quod uerum eſt in priuato, ſecus uero in uniuerſitate. nam poterit pro ea ſindicus comparere & alium accuſare, late Capic. dict. deciſ. 5.

13 Amplia 11. ut † procedat non ſolum qñ de crimine directè conſtaret, ſed etiam ſi indirecte. nam inhabilitas interuenire non poteſt rit Bal. in l. reos. C. de accuſ. Nel. in trac. bannit. in 2. par. 3. temporis. q. 68. Cep. conſi. 20. nu. 6.

14 Amplia 12. ut † procedat, etiam ſi pro tali abſente compareret, uxor & filii, nam cum loco procuratoris ſint, admittendi non erũt. Cepol. conſil. 20. nu. 7. per l. exigendi. C. de procura. & l. & hi. ff. eodem.

15 Amplia 13. ut † procedat, etiam ſi quis eſſet coniunctus, & pro ſuo iure & intereſſe peteret & admitteretur ad defendendum abſentem. puta, quia ſtatim ligaret ipsũ ad ſoluendum condemnationem alterius coniuncti. Nam nihilominus admittendus non eſt, cum per hoc uia malefactoribus aperiretur nnnquam ſe præſentãdi, quia per indirectum per interuentum tertiarum perſonarum ſe defenderent, quod minime dicendum. Cep. d. conſ. 20. nu. 89. ubi dicit, ꝙ ita ſeruatur in prac.

Prędictam autem regulã limita multis modis.

16 Primo limita † non procedere, qñ quis comparuerit ad allegandum ſeu demõſtrandum cauſam abſentiæ, nam tunc admitti debet, Bonif. de Vital. de procur. & defen. colum. 13. Modeſt. Palent. in quodam ſuo cunſilio ſimiliter poſito ubi ſupra. in conſi. 48. & 72. Maranta fol. 29. nu. 42. Gandi. in tit. utrum procur. in malefic. numero 10.

Quod uerum eſt, etiam ſi ſine mandato compareret. Nam quilibet ad hoc allegandum poterit comparere & admitten. eſt Gand. ubi ſup. num. 5.

Item verum eſt, niſi in ciuitate extaret principis decretum diſponẽs, ꝙ quęlibet perſona prohibeatur admitti, & ꝙ omnis defenſio tollatur, & quælibet iuſtificatio repellatur, niſi perſonaliter compareat inquiſitus. Nam tunc ſtante tali decreto, ſuperius dicta fieri non poſſunt, neque tertius aliquo modo comparens admittendus eſſet. Ruy. conſ. 9. uol. 5.

17 Limita ſecundo † non procedere, quando inquiſitio aliquo caſu incepta fuiſſet ſeu nulla & inualida. nam tunc procur. admitti debet, etiam ſi crimen pœnam mortis ſecum trahat. Bal. conſi. 106. uerſic. accuſatus. uol. 1. Hipp. in conſilio 24. num. 41. & conſi. 39. col. fi. & conſi. 43. col. 1. 2. 3. & in prac. §. ſequitur modo. numero 29. & 30. fol. 99.

18 Limita tertio † non procedere, quãdo contra aliquem calumnioſa accuſatio inſtituta fuiſſet. Nam tunc procur. admitti debet Ci. in l. reos. C. de accuſ. Hipp. d. conſil. 24. colum. fi. Bal. in l. 2. C. ut nemo priuatus, ubi dicit, notãdum eſſe. Hip. in rubr. C. de probatio. num. 213.

Li-

19 Limita Quartò † non procedere, quando eſſemus in caſu, in quo iudex prohibitus eſſet īquirere à lege, uel ſtatutorum diſpoſitione. Nã tunc ſi procedere uel inquirere uoluerit, admittendus eſt procur. & qlibet de populo ad cõparendum pro delicto tali, etiã ſi delictum eſſet tale, in quo mors impoſita eſſet, puta aliquis occidit bãnitũ, qui ex forma ſtatuti poterat impune occidi, quo caſu propter ſtatutũ puniri nõ debet. Vnde ſi contra talem iudex inquirere uoluerit, quilibet poterit ꝓ eo cõparere, & bãnum oſtẽdere, uel
20 † ſi ſtatutum diſponeret. quòd iudex inquirere nõ poſſet cõtra plures homines, quãdo non ſunt plura uulnera mortalia īterfecti. Modo ſi accidat unũ tantum uulnus habuiſſe, & iudex contra plures inquirere uelit, poterunt pro eis procur. & quilibet alius cõparere. Hippo. conſ. 24. nu. 48. & 49 & conſi. 39. nu. 43. & 44. & conſ. 90. nu. 22. 23. 24. & in rub. C. de proba, nu. 214. & in pract. §. ſequitur modo. nume. 18. & 19. fol. 99. Bar. in l. ubi pactũ. C. de trãſact. Ricar. Malumbra. l. filiusfa. §. ueterani. de procur. & in l. quos prohibet. de poſt. Ang. in d. §. ueterani. Ang. l. reos C. de accuſ. & Ab. in c. 3. de accuſ. Anch. in c. ueniẽs col. penul. de accuſ. Gãdi. tit. utrũ procur. in maleſi. in num. 15. Cepol. cautela. 66. Bonif. de procur.
21 num. 25. uel ponas exemplum † ſi cõſuetudo eſſet in ciuitate, ut pueri ad lapides præliarentur, & accidit quòd unus puer alium puerũ lapide occidit. Nam cum tale delictum impunibile ſit uigore talis conſuetudinis, certè hoc caſu poterit procur. interuenire. Hippol. conſi. 90. nu. 22. 23. 24. uel ſi eſſet ſimiliter ſtatutum uel cõſuetudo, ut minores ſeptem annorum ex delicto non teneantur in aliquo. Nã tunc pro tali minore quilibet poterit comparere. Hippol. in pract. §. ſequitur modo. n. 17. 28. fo. 99.
22 Limita quinto † non procedere in cauſa appellationis. Nam in ea procur. poteſt in criminalibus cõparere. Amanell. de Claris aquis in ſuo ſingulari uerbo, nota quod in cauſa criminali. fol. 238.
23 Limita Sexto † non procedere in muliere coniugata. Nam ipſa in cauſa criminali poteſt per procuratorem comparere. Maranta in ſuo Specul. fo. 29. nu. 39.
24 Limita Septimo † non procedere in eo, qui dum accuſatur, uel inquiritur grauiter infirmatᷓ, adeo, ut impoſſibile ei ſit perſonaliter cõparere. Nam tunc poterit mittere defenſorem, non procurat. ad faciendũ iudici fidem de infirmitate, & ſi opus fuerit fidẽ faciat per medicum, uel duos teſtes idoneos. Bonif. de Vital. de procur. & de ſenſ. num. 10 Vnde ſi non mittat defenſorem ad ſignificandum iudici de ſua īfirmitate ſibi ꝓiudicabit, adeo quod oĩa actitata con

tra ipſum uolebunt, Bonif. ubi ſupra.

25 Quod uerum eſt, ſi † talis infirmus erat in tali ſtatu ſuæ perſonæ quò coguouerat & ſciuerat proceſſum fieri contra ſe, & poterat mittere & non miſſit, ſecus uerò ſi ignouerat, quod in dubio præſumendum, uel grauiter infirmus eſſet, ita quòd non bene ſentiret aut cognoſceret qnid iudex ageret Nam tūc excuſaretur, & forte ſententia contra ipſum lata nō ualeret, ſi autem haberet febriculam uel modicum uulnus, uel leuem infirmitatem, ita quòd poſſet comparere, tunc non excuſaret, etiam ſi excuſatorē mitteret, cum leuis febricula nō excuſet, & ī hoc medici dicto ſtandum eſt. Bonif. ubi ſupra. nu. 21.

26 Limita Octauo † non procedere, quando procur. comparere uellet ad proponendum exceptiones dilatorias ſeu declinatorias contra pſonā accuſatoris, uidelicet qualiter ipſe accuſator eſt minor, uel ſeruus, uel infamis, uel talis, qui non admittitur ad accuſandū, uel cōtra perſonam iudicis, quòd nō ſit ſuus iudex, uel aliter competēs ad cognoſcendum de maleficiis, & ſic procur. ut contra ſuum principalem non procedatur, uel aggrauetur, uel quòd delictum uon eſt commiſſum in territorio ſuo, uel alio ſimili, Gādi. tit. utrū procur. in malem. colu. pen. Bonif. de Vital. de procur. & defen. col. 4.

27 Aduerte † tamen. quòd in tali caſu, ſi procur. compareret & peteret copiam inquiſitionis, ut poſſit dare ſuas exceptiones declinatorias & dilatorias contra perſonā accuſatoris, ſi adeſt, uel cōtra perſonam iudicis. quòd non debet ei dari, ſed principalis debet adeſſe, aut in uinculis cauſam dicat, ſed tantum ei dabitur nomen accuſatoris & iudicis, ut poſſit cōtra ipſas perſonas opponere exceptiones Bonif. de Vital. de procur. & defenſ. num. 4. quod de facto ei accidit, de plurium ſapientiſſimorū hominum conſenſu ita determinatum fuit.

28 Limita Nonò † non procedere in probatione notorii. Nam ad probādum notorium in cauſa criminali admittēdus eſt proc. Bal. in l. 2. in fin. C. ut nemo priua. & Hip. ubi ſup, Alex. in l. penul. §. ad crimen. de pub. iudi.

29 Limita 10. † nō ꝓcedere in cauſa Illuſtrium perſonarū. Nā quotiescunque Illuſtres reſpōdere ꝑſonaliter non poſſunt, per procuſatorem reſpondere non prohibētur. Hipp. in pract. §. ſequitur modo. nu. 25. fol. 99.

30 Limita 11. † non procedere in caſu incertitudinis. puta, plures de aliquo crimine inculpati fuerunt adeo quòd uerus delinquens ſciri non poteſt propter ābiguitatē pluriū, ut dixi. Vel melius, & magis ſpecifice. Sempronius, in rixa plurium interfectus fuit, ex uni-

co

co tantum uulnere ei illato, ſi neſcit,nã omnes tali caſu ſunt puniẽdi nec certa pęna,ſed tantum arbitraria;Vnde † in arbitrariis mittio
31 rem pœnam iudex ĩponere debet & ſic pęnam pecuniariam, meritò tali caſu procur.poterit interueni re,quamuis delictũ ſit tale, ob qđ pœna corporali plecti deberet, ſi malefactor ſciri poſſet. Et ratio
32 huius eſt; quia † quotiescnnque pro aliquo delicto uenit imponẽda pœna mortis,& ex aliqua cauſa à pæna mortis receditur, tunc pœna corporalis amplius non imponit ſed pęna pecuniaria. late & copioſè Hipp.conſi. 24.nu.3.uerſi. uenio igitur.uſque ad fin. conſilii, & conſi.49.& nu.45.& 46.
33 Limita 12. † non procedere,quãdo dubitaretur,an uulnus eſſe lętale,nec ne. Nam tunt poterit procurator interuenire ſub conditione,ſi appareret uuluns non eſſe lętale, & ualebit talis procuratoris comparitio, ſecus uerò ſi apparet eſſe mortale,latè Hippol.ubi ſup. num.45.Bal.in l.eleganter.§.ſi dolo.ff.de dolo,Alex.in d.§. ad crimẽ in uerſ.apoſtilla.

Limita 13. non procedere ſecundũ quoſdam,quando ex forma alicuius ſtatuti poteſt ꝓcedi in cauſa criminali contra abſentem,Tamẽ hæc opinio an uera ſit nec ne ſupra uide.

34 Limita 14 † non procedere, quãdo quis comparere uellet ut procur. ad unum articulum ſiue capitulum ſolũ,quòd uulneratus mortuus eſt ex defectu ſuo,uel ſua mala cura,& regimine,non autem ex uulnere ſibi illato. Seu compareret oſtenſurus defenſionem & Innocẽtiam abſentis inquiſiti, uide licet.qualiter Titium interfecerit ad ſuã defenſionem, & paratus eſt talem defenſionẽ oſtẽdere,Franc. de Porcell.in conſilio ſuo poſito ĩter conſi. Cepol. conſi.53.Nã tũc adduci poterit Cep.conſi.45.co. lu.2.gloſ.ord.ĩ l.pen.§. ad crimẽ. uerſ.procur.in fin.ff.de pub.iudi. Maran.in ſuo Specul. aduoca.fo. 29.nu.42.Imo. in d. §.ad crimẽ, Bart.in l.prætor ait.ad fin.in prin. ff.de dam.infecto.Lanc.de Palat. in conſilio ſuo poſito inter conſi. Cepo.conſ.48.Bonif.de Vital.de proc.col.5. in fi.Secus uero ſi ad totam cauſam cõparere uoluiſſet, & iudicium plenum in ſe ſuſcipere uellet excuſando, uel ex cauſa reum tollendo ã contumacia.docto.ubi ſupra,ꝓcu.poterit in uno articulo ad media cauſę interueni re, puta ad uidẽdum iurare teſtes uel ad iurandum de calumnia.Fe. in cap.meminimus.colum. 45.de accuſa. Ioann. de Anania ſingul. 82.

35 Limita 15. † non procedere in patre.Nã pater pro filio abſente cõparere poteſt pro ſuo iure & intereſſe,ad oſtendendam filii inocentiam & ad eius pęnæ defenſionẽ & in eo ſpeciale eſt.Cepol.conſi. 45.nu.40. & conſ.40. num. 15. Bart.

Bart.in d.§.ad crimen. Salic. in l. 2.§.oppoſ.C.de accuſ.Bal. an.d. l. ſeruum quoque. §. publicæ. de procur.Ioan.de Anan.c.ueniens. de accuſ.Bonif.de Vital. de proc. num.9. Gandi.in tit.utrum procura. in malefi. uerſ. Item pone quòd filius.Ruin.latè conſi. 9. n. 34. uolum.3.

Quod maxime procedit,quaudo pater comparere uellet ad opponendum declinatoriã fori.puta,quod iudex ſuper tali delicto ex forma ſtatuti inquirere & ꝓcedere poſſit, ut latè uoluit Bal.in quodam ſuo conſilio poſito in libro diuerſorum conſiliorum criminalium, in conſ.24.

Quod uerum eſt non obſtante principis decreto, uolentis neminem admittendum eſſe, & omnem defenſionem ſublatam eſſe, & quòd nulla iuſtificatio admittatur, niſi perſonaliter compareat.Ruin. d. conſ.9.uolu.5.

36 Quod ampliã,ut † uerum ſit,etiã ſi pater eſſet iudeus,ſecundum Cepol. conſ.74. Ratio autem huius erit ſecundũ Cepol.ubi ſup. quia cum pater filium defendat, ſeipsũ defendere uidetur,cum eadem ſit perſona patris & filii l.fi.C.de impub.& aliis ſubſti. & multis aliis rationibus, de quibus per Cepol. conſi.45.Lauren.de Palaz.in conſilio ſuo poſito inter conſi. Cepolæ.conſi.43.Ant.Alban.in ſuo cõſilio ſimiliter poſito ubi ſup. conſi.51.Modeſt.Palati.in cõſ.ſuo ſimiliter ubi ſup.conſ.54.

37 Secus uero eſſet, ſi † pater uellet comparere non tanquam pater ꝓ intereſſe ſed tanquam procu. aſſumendo nomine filii iudicium & telam iudicii.Nam tunc (ſecundũ communiter omnes) admitti non poſſet. Et ideo ſi uellet facere actũ, per quem præiudicare poſſet etiã reo abſente,nõ erit admittendus.Cepol.conſ.46. colu.3.Ant. Alba.ubi ſup.& Modeſ.ubi ſupra Bonif.de Vital.in quodam ſuo cõſilio poſito inter conſi. Cep.conſi.55.

38 Quod autem dictum eſt ſupra, quod † pater pro filio, ut defenſor ipſius admittendus eſt, intelligas uerum,dummodo pater idoneam cautionem præſtet de filio præſẽtando in preſentia Poteſt. ſi contingat eum in cauſa ſuccumbere ne ſententia deluſoria ſit, Cepol. in d. conſi.45.nu.5.Gandi.in tit. utrum procur.in malefi.interpoſ. uerbo ſeu uerſ.Item pone, quod filius.

39 Limita 16. † non procedere in filio.Nam filius patrem accuſatum uel inquiſitum de capitali crimine defendere poterit,et pro eo cõparere, maximè in illis,quibus licet filio defendere patrem. Bonifa. de Vital.de procura. nume. 22.

40 Limita 17. † de procedere in domino. Nam pro ſeruis ut procu. in criminalibus poterit ꝓ ſuo iure & intereſſe comparere. cepol. conſi.

conſ.46. col.3.in fi. Boniſa.de Vital. conſi.55. Gand.tit.utrũ procur.in criminalib. nu.10. Boniſ. de Vital.titu.de procurat. & defend.colum.3.nu.8. Rui. in conſilio nono, uolum.quinto Corne. ſil.194.nu.12.uol.2.

Quod uerum eſt, non obſtante principis decreto, uolente neminem admitteri. ubi perſonaliter compareat.Rui.d.conſi.9.uol.5.

41 Limita 18.†non procedere in Abbate. nam pro monaco poterit ét ipſe ut procurator comparere. Lauren. de Palazol. in conſil.ſuo poſito inter conſi.Cep.conſi.48. uol.1.Boniſ.de Vital. inter conſilia Cepol.conſi.55. Cor.conſilio 194.nu.12.vol.1.

42 Limita 19.non procedere, quando quis compareret pro abſente inquiſito non tamquam procura. ſed tanqnam inſtructor ſeu informator curię de defenſionib. abſẽtis inquiſiti ſeu condemnati.nam tunc admitti debet.Io.de Imo. & Io.de Ana. in ca.ueniens. de acc. Modeſt.Palen.in ſuo conſilio poſito inter conſilia Cep. conſil.47. colu.penult. Cepol.in conſil.72. & in cautel.109.Hippo.in pract. §.ſequitur modo.circa finem.fo. 99.l.ſeruum quoque.§.publicæ. ff.de publ. iudi. Ruin.conſil.5.in uerſ.quoad ſecundum, uolum.5. Ant.de But.& Imo.& Ab.in c.ueniens.de accuſ. Salic.in l.reos.C. 43 eod.titu.uel†petit officium iudicis informari,ut recipiat informationes ex officio ſuper innocentia inculpati,ſecũdum quòd continetur in cedula oblata per ipſum Tertium. Ruin.conſil.9.nu.6.quod iudex poſſet etiam ex officio facere ſecundum Aret.vbi ſupra, vbi dicit Ioan.de Imol.vbi ſupra d.c.ueniens. porrigi capita curiæ iudici maleficiorum, ſuper quibus poterat peti defenſio abſentis & fecit nominare teſtes in ſcriptis,qui ſuper capitulis poterant informare iudicem & deponere,& fecit proteſtari curiæ, & iudici, quòd uellent ſuper præmiſſis inquirere ueritatem.

44 Quia † ad hoc tenetur etiam nemine potente,& ſi hoc non faciat, poterit ei imputari in ſindicatu. & per hoc dicit euaſiſſe unum à ſententia banni,ſequitur Alex.conſi. 4.col.1.vol.6.Hippol.conſ.36.nu. 33. & conſ.73.num.42.& 43.Cepol. conſ. 20.col.penul.ubi docet cautelam,quòd quando inquiſitus comparere non vult,poteſt facere vt compareat etiam extraneus, & dicat, Domine iudex,examinetis tales teſtes,quoniam intelligetis innocentiam inquiſiti,uel condemnati,& iudex poterit illud ex officio facere. Cepol.vbi ſupra.& conſi.49.num.9.

Quod verum eſt, non obſtante ſtatuto diſponente contrarium,videlicet quòd nullus pro reo interuenire poſſit, nec tanquam procurator,neque tanquam defenſor, nec tanquam inſtructor. Areti.conſil.

147.uiſa conſulta.Hippol.conſi. 90.nu.30. uſq.ad fin. Iaſ. in l 2. C.qui teſtam.face.poſ. ubi dicit, hanc eſſe communem opinionem omnium doctorum, & ita tenendum erit ſecundum eum, ſi caſus euenerit.

45 Limita 20.†non procedere,quando quis compareт tanquam defenſor ad probandum innocentiam inquiſiti,qua probata reus abſoluendus erit.corn.conſi.17.col.4. uol.3. & talis repelli non poteſt, cum illud iudex ex officio facere teneatur. Quod uerum eſt,etiam non obſtante ſtatuto in ciuitate, ꝙ contumax pro confeſſo habeatur. Nam nihilominus defenſor admitti debet ad probandum ſuã innocentiam, Corn. ubi ſup.& ſi iudex talem defenſorem comparentem & uolentem de innocentia inquiſiti docere, non admiſerit,in ſindicatu tenebitur parti ad intereſſe, niſi iudex aliqua æquitate motus arbitratus fuerit, diminuendam eius condemnationem. Cor. conſ.17.in fi.uol.3.

46 Limita 21.†non procedere in cã uniuerſitatis. Nam in ea etiam ſi criminalis ſit procurator poterit comparere,Io.de Amod.ſing.79.

47 Aduertas tamen, ꝙ † ſi in inſtrumento ſuę perſonæ non ſint appoſita omnia nomina illorum, qui illum nominarunt procuratorem, ſed multis & multis nominatis ſubiicitur in inſtrumento,omnes alii, qui faciunt maiorem partem, non ualebit tale inſtrumẽtum neque pro uniuerſitate iſte talis admitti poterit. Specu.de ſind.§.1. Bal.in l.1.de magiſt.conue. Iaſ.in l.placet.colum.3. C.de ſacroſ.eccle.uerſ.ad iſta etiam facit. Et eſt ratio, quia in cauſis ordinariis debet magis deliberate procedi. Io. de Amo.ſing.21.

48 Limita 22.†non procedere,quãdo ageretur criminali iudicio cõtra decem perſonas ſimul. Nam poſſunt tales litigare per procuratorem,ſecundum Maranţ ſol.49. num.40.

Viſis igitur ampliationibus & limitationibus huius præſentis qõnis. Videndum erit, ſi extra dictas limitationes erit aliqua cautela, qua mediante poſſit quis pro inqſito ſeu accuſato abſente comparere & in iudicio illũ defendere.

49 Dicas†igitur multas cautelas eſſe etiam inuentas a doctoribus,quibus mediantibus quis poterit pro altero comparere.

Prima igitur cautela erit, in qua diligentes procuratores & aduocati aduertant. Nam comparere uolẽs pro amico adeat iudicem quando ipſe iudex procedit ꝑ inquiſitionem, & nominet teſtes iudici in ſecreto,qui ſciũt ueritatem, & ꝙ recipiat illos pro reo abſente inculpato & inquiſito.Item det ſibi interrogatoria, & ſic ſi ex illis atteſtationib. appareret reum inquiſitũ non eſſe culpabilẽ, iudex poterit & debebit ipſum reum abſoluere

re, Hipp. de Marſil. in pract. §. ſequitur modo. nu. 13 fol. 99. Cep. caut. 255.

Alia etiam erit cautela, de qua mentionem feci ſuprà in 4. limit. uidelicet. vt imploretur iudicis officiũ ut admittat comparentem, ut ſi quis bannitũ occiderit, qui ex forma ſtatuti occidi poterat, qui ſi non audebit comparere, licet impune illud fecerit. Tunc cautela erit, ut aliquis amicus ſuus, vel quilibet de populo compareat coram iudice inquirente, & ſibi oſtẽdat fuiſſe bannitum, & ſic impune potuiſſe occidi, & tunc iudex poterit & debebit illum admittere, dummodo ſuum officium imploret, & dicat, domine iudex, peto, ut abſoluatis Titium inquiſitum & ulterius contra eum non procedatis, cum reus iſte illum occiderit, quia occidi poterat, ut latiſſime per Hippo. in prac. §. ſequitur modo. nu. 29. ubi multa allegat.

Alia reperitur cautela & pulchra & notabilis uidelicet, quãdo aliquis uulnerauerit aliquem, ex quo vulnere ſequitur mors, tunc cautela eſt, ꝙ reus faciat ſtatim formare inquiſitionem contra eum de vulnere, in qua poterit interuenire procurator. Quia contra eũ ex ſtatutorum forma uenit imponenda pœna pecuniaria pro uulnere, nõ autem corporalis. Et licet poſtea ſuperueniat mors: attamen procurator poterit interuenire, quia attenditur, qđ principaliter agitur, & ſic attendere inquiſitionẽ uulneris & non attendere, quod ſecũdariò & in conſequentiam ſequitur tamen hæc cautela ſecundum Hipp. ubi ſup. falſa eſt. nam facta inquiſitione de uulnere. ſi poſtea ſequatur mors, iudex formabit inquiſitionem de morte, quod non prohibetur ex nouo effectu mortis ſubſecuto, quo caſu non poterit comparere reus per procuratorem, Hipp. latè ubi ſup.

Alia eſt cautela & notabilis. Nam quotieſcunque proceditur cõtra aliquem in cauſa criminali facias eum carcerari in aliqua alia ciuitate uel loco pro aliquo facto, vel aſſerto debito, uel delicto, & poſtea per literas officialis illius ciuitatis ubi eſt carceratus, ubi notificare facias iudici inquirẽti uel procedenti contra dictum Titiũ ad capturam uel carcerationẽ ipſius, quo caſu erit neceſſe, ꝙ ipſe iudex aliter procedens admittat procuratorem pro eo, in tali cauſa capitali, uel ipſe ſuperſedeat in illa cauſa, donec & quouſque d. reus fuiſſet relaxatus a d. carceribus ut poſſit cõparere perſonaliter, & hoc tolleretur per impoſſibilitatem. Hipp. late in prac. §. ſequitur modo. nu. 31.

Alia & vltima eſt cautela. Nam ſi aliquis differret proceſſum qer aliqđ tempus, quia forsã ille iudex maleficiorum eſt homo nimis ſeuerus & ſæuus in cauſis arbitrarijs, uel quia erat cauſa criminalis, in

qua non poterat per procuratorem comparere, & uolebat ſe præſentare perſonaliter, propterea uolebat expectare ſucceſſorem; quia forte erat ſuus amicus, quomodo facies ad differendum hũc proceſſum.

Dicas, ꝙ cautela eſt, ꝙ iſte talis antequam citetur uadat ad aliquas partes longinquas, adeo quòd ueriſimiliter citatio non poſſit uenire ad aures ſuas, & tunc tẽpore quo citabitur compareat aliquis coram iudice, dicẽs citatum fore in abſentia, adeo in lõginquis partibus, quod notitia citationis ad eum peruenire non poteſt, propterea contra eum procedere nõ ualebat. Nam tunc ſi ille excuſator offert ſe incontinenti probaturum citatum eſſe in dictis partibus longinquis, & ſi iudex nõ uelit admittere tales probationes, proceſſus erit nullus. Si uero ille excuſator non offert ſe incontinenti probaturum, proceſſus eſt ualidus, ſed ſolũ erit ius ipſi reo petendi reſti. in integ. ex cauſa iuſtæ abſentię. Ita uoluit not. Tho. Ferrat. caut. 13. & Bar. in extrau. ad reprim. uerbo neglexerit quod dictum multum exclamat Maria. Soc. in c. ueniens. uerſ. Item quæro, quid ſi in fine termini citationis. de ac. ubi dicit, iſtud ꝓcedere & locum habere, licet ex forma ſtatuti habeatur pro conuicto, & & ex præfatis ſumã cautelam, ut ſtatim ꝙ quis commiſſerit delictum, in quo non poteſt procu. interuenire, ut mittas eum ad partes remotas. Mar. Soc. in d. c. ueniens de accuſ.

A Tamẽ talis cautela Mariani ſano modo eſt intelligenda, uidelicet ꝙ ſi delictum commiſſum ab iſto, qui vult ſe abſentare, erat delictum occultum, uidelicet unum maleficiũ uel homicidiũ de nocte ꝑpetratũ uel forſan pꝰ aliquos menſes ante, & de quo non erat diffamatus.

A nunc aũt ꝑſentiens, ꝙ iudex vult contra eum procedere ſe abſentat. nam iſto caſu cautela Mariani põt habere locum, quia poſsibile eſt, ꝙ uadens ſciuerit & iuerit aliqua iuſta de cauſa. Vnde non eſt abſurdum, quòd debeat concedi reſtitutio ex aliqua cauſa generaliter propter iſtam abſentiam. Si uero illud maleficium fuit ab iſto publice commiſſum, puta, quia de die in publico interfecit hominẽ. Nam tali caſu non tenet talis cautela, & non creditur uera, & hoc

A per illam regulam, ꝙ quotieſcunque aliquid de nocte fit, debet ꝓdeſſe, ſi illud tale fuit affectatum, uel procuratum non procedit, l. ſpadonem. §. fi. de excuſ. tut. §. itẽ tria. eod. tit. inſt. l. qui data opera. ff. ex quib. cau. maior. facit quod dicit Bal. Ang. Flo. & alii. l. ſi ſeruus plurium. §. ſi quis autem. de

50 le. 1. ubi dixerunt, ꝙ† delinquens procurabit ſe accuſari coram iudice minoris curiæ, corã quo minor pœna imponitur, talis pręuentio

tio nihil operatur, neque eum liberat ab alio foro, ubi maior pęna impunitur. Ita Thoma. Ferrat. cautela. 18.

Modo uidendum de aliquibus notabilibus circa iſtam materiam.

51 Dicas, quòd regula eſt, ꝙ † quando aliquis tertius, cuius non intereſt, & qui pro inquiſito tantum compareat ad eius cōmodum admittitur. Rui. conſi. 9. nume. 4. uolu. 5. Bal. in l. 1. C. de execu. rei iudica.

52 Secundò † quādocunque abſens poteſt damnari, tunc quilibet admittitur ad eum defendendum & oſtendendam eius Innocentiam. Ricard. Salic. Paul. Bart. in l. ſeruum quoque. §. publicę. de proc. Bart. d. §. ad crimen. Corne. conſi. 294. conſi. 2. col. 1. & 293. uol. 3.

53 Tertiò nota, quòd † in caſu capitali procur. poteſt interuenire ad defenſionem rei, quando inquiſitus eſt in carceribus, non autem ante. Ioa. de Anna. conſi. j. & Bal. d. l. penul. § ad crimen: ff. de pub. iudicijs.

54 Quarto nota, quòd † in criminalibus, in quibus pœna pecuniaria imponenda erit, procur. poteſt interuenire Hippol. conſi. 90. num. 21 & 22. Franc. de Porce. in quodam ſuo conſilio poſito inter conſilia Cepollę. conſi. 35. tex. l. 1. uerbo planè. C. au per alium cauſ. appell. uel in quibus uenit imponenda pęna à relegatione infra. Gan. uerbo procur. in malefi. in princ. & num. 20. Boni. de Vital. de procur. colu. 1. nu. 12. & 13. Marah. fol. 22. num. 37.

55 Quintò nota, ꝙ † ſi quis fuerit cōſtitutus procur ad omnes lites, & non dicat crimiuales, non intelligitur conſtitutus ad criminales, niſi dictum fuerit, Boniſa. de procur. num. 23.

56 Sextò nota, quòd † ubicunque ſint indicia contra aliquem, & iudici probata fuerint, tunc iudex nō debet procuratorem admittere, ſed debet facere reū perſonaliter comparere, ſiue ſit locus torturæ, ſiue perſonali interrogationi, Bald. in l. fi. C. de procur. Hip. in pract. §. ſequitur modo. nu. 7. fol. 99.

57 Septimò nota, quòd † omnes leges & doctorum opiniones, uolētes quòd in caſibus, in quibus abſens poteſt damnari, in illis met poſſit procur. comparere pro abſentibus, & illiſmet, in quibus abſens damnari non poteſt, in illiſmet non poteſt procur. comparare, omnes ſunt ſublatę per ſtatuta Italiæ, ex quorum forma indiſtinctè contra abſentes in oī crimine uſq; ad ſentētiā incluſiuè proceditur. Hipp. l. lex Cornelia. § cōſtitutum. nu. 7. de ſicar. fol. 30.

Contraria.

Contrarium tenet Hippo. latè & copioſè cōſi. 29 per totum, ad quod ſemper recurras, quādo pro amico tuo inquiſito cōparere uolueris,

ris,& conſ.90.nu. 25.26.27.28. 29.Ced.conſ.40.

Contrariũ tenet Boniſa. de Vital.de procura.& defen.nu. 28. Hippol. in pract.§.ſequitur modo.nume. 24.fol.99.Maranta ſol.29.numero.39.

Contrarium tenuit Cepol.conſi 40. nu.15.& conſi.45.

Contrarium tenet Bal.in l.eos.§.ſuper his, ff. de appel. Tamen pro concordia uide Hippo.d.§.ſequitur modo.nu.31.

Regula XIIII. de copia indiciorum.

SVMMARIVM.

1 *Indiciorum copia eſt danda regulariter, etiam non petitaa. numer.3.*

2 *Teſtes examinati reo non citato, niſi repetatur, non praeiudicant.*

3 *Indiciorum copia datur etiam in atrociſſimo crimine. Etiam contra iuſſum principis. num.4. Etiam quã do iudex procedit ex mero officio. num.5.*

6 *Nomina & cognomina teſtium edenda reo, ut poſſit excipere contra dicta & perſonas. Intellige. ut num.7.*

8 *Copiam indiciorum dare tenetur iudex reo etiam ſi habeat amplium latum & liberum arbitrium procedendi.*

9 *Iudex habens arbitrium intepretandi ordinamenta criminalia tenetur dare defenſores.*

10 *Doctores declarantur ex doctrina regulari.*

11 *Copia debet dari, etiam ſi habeat iudex facultatem procedendi de plano, ſola facti ueritate inſpecta.*

12 *Inquiſito & condemnato aliâs de tali crimine dari debet copia indiciorum.*

13 *Reo etiam malæ conditionis & famæ indiciorum copia dari debet.*

14 *Indiciorum non legitimorum ad torturam copia danda eſt.*

15 *Copia dari debet indiciorum non obſtante ſtatuto, quod detur ſi fuerit petita.*

16 *Conceſſo ſponte copia indiciorum datur.*

17 *Pronunciatio, quod indicia non fuerint purgata, fieri debet, antequam ad torturam deueniatur.*

18 *Iudex non dans copiã indiciorum punitur in ſindicatu, etiam ſi non conſtet de dolo.*

19 *Appellatio datur à denegatione copię indiciorum.*

20 *Indiciorum copia denegatur, ſi ex forma ſtatuti poſſit inquiri ordinariè de delictis. Item quando peteretur contra facti notorietatem numer.21, 23. Item reperto in fragãti crimine, nume. 22. Item latroni inſigni.nu.24.*

25 *Iudicis partes nullæ ſunt contra confeſſum niſi in condemnando.*

26 *Sodomitæ, ſi probatum eſt delictum*

ctum, copia indiciorum deneganda eſt.

27 *Indiciorum copia denegari poteſt ſolito delinquere.*

28 *Indiciorum copia deneganda in delictis, in quibus non poteſt cadere defenſio.*

29 *Indiciorum copia petita ab aduocato rei, & denegata, proceſſum non reddit nullum, ſecus ſi fuerit petita à reo.*

Indiciorum copia an & quando danda ſit.

1 DIcas † de neceſſitate inditiorum copiam dandam cum competente termino ad illa purgadum, aliàs iudex ad torturam peruenire non poſſet. l. cuſtodias. ubi gloſ. Bar. Ang. Imo. de publi. iud. Ang. de malefi. uerbo fama publica. uerſ. Item aduertas. & uerſ. & bene nota. Ruin. conſi. 11. & 12. uol. 3. Cardinalis in c. qualiter. el 2. de accuſ. in 6. nota. Bart. in l. unius. §. cogniturum. colum. fin. de quæſtio Barba. conſi. 47. num. 20. uolum. 1. Ioan. de Venafro conſi. 109. in prin. Bal. in conſ. 59. uolu. 1. Betran. in conſi. 187. uolum. 1. incipit punctus quæſtionis. Bart. conſil. 64. & 65. Capic. deciſ. 74. Gandi. de malefi. cogn. per inqui. num. 18. de quęſtio. & tormen. nume. 23. Bonifa. de Vital. de inquiſ. & eorum formis. fol. 33. num. 15. Paris de Puteo de ſindi. fol. 304. & 320. nu. 2. Nouel. in practi. fol. 29. Fran. Brun. de indi. circa ſecundũ num. 9. & in 2. part. uerſ. quintò principaliter. num. 13. Guido de Suza. de indic. n. 62. 63. & 64. ubi Bologni. ĩ addit. ad Bald. de Peri. de indi. 2 ca. nu. 6. Blan. late l. fi. num. 25. de quæſtio. cum multis ſequenti. Mil. in pract. fol. 10. nu. 73. Alex. conſi. 65. in uolu. 1. Hippo. nu. 23. & 24. & l. fi. nu. 14. de quæſt. & in prac. §. nunc uidendũ. in princ.

Et iſtud fiet completa inquiſitione ſeu examinatione. Nam tunc proceſſus publicabitur, & inquiſitionis copia dabitur. Gandi. titu. C. de maleficiis cogn. per indi. Rui. ubi ſupra. Ioan. de Venafro conſi. 109.

Quod autem dictum eſt ſupra de indiciis criminalibus dandis, intelligas uerum de indiciis datis & tempore congruo receptis, ſcilicet ꝑ ſpecialem inquiſitionem & accu-

2 ſationem, nam † examinati ante & ipſo non citato ſibi non præiudicat, niſi repetantur poſt litem conteſtatam & parte præſente uel citata. Fran. Brun. de indi. circa ſecundum. nu. 9.

Prædictam autem regulã amplia multis modis, & primò.

3 Amplia † etiam ſi eſſemus in crimine attrociſſimo, nam nihilominus indiciorum copia danda eſt, Gramat. uot. 30. col. 5. in prin. ubi dicit

cat nullibi in iure contrarium reperiri.

4 Amplia ſecũdò † ut procedat, etiã ſi à parte perita non fuerit, nam etiam nullo petẽte debet iudex dare indiciorum copiam, Hippol.in pract. §·nunc uidendum.nu.12.

Quod uerum eſt & ſano modo intelligendum, quando ille carceratus eſſet idiota, ut ruſticus, mulier, pupillus, uel alius uerisimiliter ignorans iuris ſolemnitates, & homo uerisimiliter neſciẽs facere ſuas deſenſiones. Nam tunc ampliatio uera erit. Hippol.d.§.nunc uidendũ num.13. Secus uerò ſi ille eſſet homo prudens uel literatus, uel talis conditionis, qui uerisimiliter ſcit indiciorũ copiam petere, & ſuas defenſiones facere. Nam tũnc iudex illum defendere non tenetur, niſi petita fuerit. Hipp.l atè in §. nunc uidendum.num.13. cautela tamen erit ſecundum Pari.de Puteo.de ſind.fol.94. num.13. quod iudex ſemper debet dare terminũ reo ad ſe defendẽdum, ſiue petat, ſiue non, ut ſe & conſciẽtiam ſuã exoneret, & non tenetur poſtea in ſindicatu, & apud Deum cum maiori iuſtitia appareat.

5 Amplia tertio † ut procedat non obſtante principis iuſſe, uolentis defenſionem dãdam non eſſe. Nã adhuc indiciorum copia danda, cum iudex reo defenſiones tollere, etiã de plenitudine poteſtatis posſit. Bald.in l.3.§. ſi is pro quo. ff.quod quiſque iur.& Fel.in c.di lecti.de elecți. Soci.conſi.120. incipit, nominem nec alias cõſuluiſſe.uerſ.5.uolum 4.Bart. in l.filius familias.uerſ. ſed ad tunc. de donat Areti.conſil.125.ſicut fui.uerſi.ad obiecta. latisſimè per Hipp. in pract. § expedita, num.76. Barba.conſi.47.uerſ.ecce nunc poſito Gram.in uot.30.nu.39.

Amplia quarto ut procedat non ſolum quando accuſatio precederet, ſed etiam quando iudex ex mero officio procederet. Nam quomodocunque illi indiciorum copia dare tenebitur. Barb. conſ. 47.nu 27.in uolu.1. ubi dicit eſſe de tex.hoc in c.qualiter. §. debet. uerſ.exponenda ſunt illa capitula de qbus fuerit inquirendum & facultatem habeat ſe defendi. Aug. de Arimin.& Ang. de maleſi. uerbo fama publica, uerſ. Item aduertas. Bertran.in conſi.187.uol. 1.Cepol.conſi.65.Bla.in l. fi.nu. 28.de quæſtio.Aug. de Arimin.in addi.ad Ang de maleſ.uer. ex mero eius officio.

6 Amplia quinto † ut procedat, nõ ſolum in dictis teſtium, ſed etiam in nominibus eorundem, hoc eſt, ut fieri debeat copia & dictorũ teſtium & nominum, & hoc etiam ut ſaluum ſi ius ipſi reo contra dicta & contra pſonas opponendi. Barba.cõſi.47.Cepol.cõſ.65.colum.2.Bonifa. de Vital.de inq.fo. 33.nu.25. Blan. l.fin. num.27. de quæſtio.

7 Quod † uerum intelligas, niſi eſſet

ſet

ſet timor potentiæ ipſius rei, ne teſtes offendat, puta q̃a eſſet multum potens & ſolitus maleficium facere. Nam tunc non darentur nomina teſtium, ſed ſolum dicta ipſorũ in indiciis, Hoſt. Are. Imo. Ioan. de Ana. Fel. d. c. qualiter & quando. Blan. in l. fi. nume. 27. de quæſtio.

Ideo uoluit practica, ꝙ nomina dentur confuſa & ſeparata a dictis teſtium ob potentiam reorum, ne poſsint ſcire, quod ab uno quoq. ipſorum teſtium dictum fuerit, ſecundum Blan. ubi ſup.

8 Amplia ſextò, † ut procedat, non obſtante amplo, lato, libero & abſoluto arbitrio iudici dato. Nam nihilominus debet & tenetur indiciorum copiam dare. Et ratio erit, quia illud arbitrium reſtringitur. Primo, ut conceſſum intelligatur ſecundum illius ciuitatis cõſuetudinem, vel ſtatutorum diſpoſitiouem.

Secundo reſtringitur etiam, ut intelligatur ſecundum boni uiri arbitrium & non aliter. Barb. d. conſi. 47. col. 10. uolu. 1. Paris de ſindi. fol. 323. num. 16. Gram. conſi. 64. colum. 2. glo. clem. ſæpe, uerbo defenſione, de uer. ſign. Bart. in l. filiusfamilias. de donatio. Ludoui. Bologni. in addi. ad Guid. de Suz. de iudi. nu. 65. Guid. de quæſtio. verſiculo, item quæro, nunquid poteſtas.

9 Amplia ſeptimo † ut procedat, ẽt dato quod in conceſſione iuriſdictionis iudici datæ dictum eſſet. Dantes tibi &c. & aliter uel alio modo, prout tibi uidebitur expedire, ſecundũ negocii exigentiam & criminum qualitates, ita ut poſſis ad arbitrium tuum modificare limitare & interpretari ſtatuta & ordinamenta illa & prouiſiones, quę in criminalib. diſponunt, ꝓut & ſicut tuæ prudentiæ utile ac ſalubre fore uidebitur pro bono ac pacifico ſtatu. nam nõ obſt. d. verbis indiciorum copiam dare tenebitur, & talia uerba, ad arbitriũ boni uiri reſtringenda ſunt, uerbo uidebitur, ſecundum Barbat. d. conſ. 47. num. 3. uolu. decimo. Ratio, quia dicta uerba debent intelligi aliter, & in diuerſo ſenſu uidelicet quòd ſi emergeret caſus enormis, uel aliquod crimẽ enorme commiſſum eſſet, quòd tunc licitum eſſet iudici in procedendo aliter & alio modo procedere q̃ ſtatuta & conſuetudo diſponunt Barb. ubi ſup.

10 Præterea † docto. declarantur ex doctrina regulari. Innoc. in cap. 1. de conſti. ubi dicit, quòd propter emergentiam caſuum licet iudici leges tranſgredi, ſequitur Bal. in c. 1. §. iniuria. de pace iuram. firm. ubi dicit, ꝙ ſi quis alapam poteſtati dederit, quòd tũc poteſt iudex excedere pœnam iniuriæ, & arbitrari pœnam mortis, quia licitum eſt iudici leges tranſgredi propter caſus emergentiam. Barbat. ubi ſup.

Am-

11 Amplia octauò, † etiam ſi iudex poteſtatem & facultatem haberet procedendi ſimpliciter & de plano ſola facti ueritate inſpecta. nã & tunc indiciorum copiam tradere dẽt, ut pars opponere poſſit cõtra dicta & perſonas teſtium contra ſe examinatorũ. Bar. in extrauag. ad reprim. ſupra uerbo figura. uerſ. ſed publicatio teſtium debet fieri. Petr. de Anch. & Imo. in cle. ſæpe. de uer. ſig. Bolog. in conſi. 36. col. 3.

12 Amplia nono † ut procedat, etiam ꝙ talis fuiſſet alias de ſimili delicto inquiſitus & condemnatus. Nam non obſtante tali condemnatione debet ei indiciorum copia dari, ut ſe nunc in hoc delicto defendere poſsit. Barb. ubi ſupra in dic. conſi. 48. uerſ. quinimo plus dicit.

13 Amplia 10. † ut procedat, etiam ſi inquiſitus eſſet homo malæ conditionis & famæ. Nam hoc non obſtante indiciorum copia ei dãda, ut per Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleſ. uer. fama publica. uerſi. Item aduertas. Hippo. in l. 1. in princip. num. 30. in fine, de quæſt. Blanc. in l. ſi. nu. 28. eodem titulo.

14 Amplia 11. † ut procedat, etiam ſi legitima extarent indicia. nam adhuc torqueri non poterit, niſi indiciorum copia detur. Hip. conſilio 13. numero 13. ubi multa cumulat.

15 Amplia 12. † ut procedat, etiam ſi in tali ciuitate, villa, uel caſtro ſtaret ſtatutum, ꝙ iudex copiam indiciorum dare teneatur, dummodo petita fuerit. Nam nihilominus hoc ſtatuto non obſtante ad torturam peruenire non poterit, niſi indiciorum copiam dederit, ẽt nemine illam petente. ita Hipp. conſi. 56. Quod eſt uerum, quãdo reus inquiſitus & torquendus eſſet miſerabilis perſona, prout ſũt mulieres, pupilli, & aliæ debiles perſonæ. nam talibus dare copiã tenetur etiã ſi eam non petierint, non obſtante dicto ſtatuto. Hipp. latè d. conſ. 56. tex. eſt in l. nequicquam. § aduocatos. de of. proconſu. & legati.

16 Amplia 13. † non procedere, etiã ſi quis ſponte delictum confeſſus fuerit. Nam non per hoc defenſionis facultas denegari debet. Gandi. de homic. & eorum pœnis. numero 5.

17 Et menti teneas, ꝙ. † non ſolum danda eſt indiciorum copia, ſed etiam requiritur, ut antea ad hoc ut iudex ad torturam poſſit peruenire, fiat per iudicem pronũtiatio ſiue declaratio, ꝙ deueniendũ ſit ad torturam, cũ indicia in termino reo aſsignata non ſint purgata. Hipp. late conſi. 18. nu. 14. & conſi. 59. nu. 2. & in prac. § nunc uidendum, in prin.

18 Si † uerò iudex indiciorum copiam dare noluerit, cum dare teneatur, puniri debet, etiã ſi in ſindicatu minime videatur feciſſe do-

lo-

Ioſè, prout in dubio feciſſe uidetur. Bart. Alex. in l. 4. §. hoc autem iudicium ff. de damn. infect. Hippol. conſil. 56. & fi. Paris de ſindi. fol. 93. uerbo an poteſtas. Quod uerum eſt, niſi defenſiones iudex denegaret cum conſ. iudicis maleficiorum. Nam tunc in ſindicatu non tenebitur. Bald. in rub. C. de pœn. iudi. uerſic. quæro nunquid poteſtas, Bologni. ī addi. ad Guid. de Suz. de iudi. nu. 65.

19 Item † à tali denegatione indiciorum poteſt pars appellare. Cepol. conſi. 65. col. 3. Gandi. tit. utrum reo ſit danda defenſio. Spec. de inquiſ. §. nunc credamus. uerſi. ſi inquiretur. Ang. l. ſi uacantia. C. de bon. uacan. lib. 10. Paul. de Caſt. & Ang. l. fi. in princip. C. de eden.

Prædictam autem regula ſic ampliatam limita multis modis.

20 Primo † Limita non procedere, quādo inquiſitio eſſet remedium ordinarium. puta, quando in tali crimine procedi poſsit ſecundum formam ſtatuti per inquiſitionē, cum enim procedi poſsit fama nō præcedente, nō eſt famæ & aliorū indiciorum copia danda. Ang. de malefi. uerbo fama publica, uerſi. Item aduertas. Ange. de Peruſ. l. ſi uacan. C. de bon. uacan. lib. 10.

21 Limita Secundo † quando indicia per ſubter fugia peterentur. puta contra facti uotorietatē, & eſſemus in caſu, ī quo publicæ utilitatis intereſſet potius ad pęnam procedere quàm differre. Bal. cōſ. 95. uol. 1. Gram. conſ. 4.

22 Limita Tertio † non procedere, quando quis deprahenſus eſſet in fraganti crimine. Nam tunc nulla defenſio ei competit, nec dāda eſt Barba. conſ. 47. uerſ. Item non debuit. uolum. 1. per tex. in l. 3. §. ſi ad idem. de re milit. ſequitur. Gram. deciſ. 36. nu. 42. cū multis ſequē. Hippol. l. 1. nu. 91. C. de raptu uirgi. proceditur igitur contra talem non datis defenſionibus neque copiam indiciorum ad torturam, & ſi interrogatus neget, tunc examinantur teſtes in ſua præſentia. & facta confirmatione ſi perſiſtit in negatiua torquetur.

Deinde, ſiue confiteatur, ſiue nō, detur breuis terminus ad ſe defendēdū, & ſi nihil probat taliter, quod infringatur probatio reperta contra eum, procedatur ad condemnationem, non obſtante negatione in tortura. Carrer. latè fol. 26.

23 Limita Quarto † non procedere, in crimine notorio. nam tunc defenſionis terminus poterit denegari. Barba. ubi ſupra. uerſic. cum ergo ī caſu noſtro. Ang. de malefi. uerbo & per modum notorii, in qua Gram. in deci. 36. nu. 42. cum multis ſequen.

25 Limita † Quinto non procedere in latrone inſigne. Nam ei aduocatus negandus eſt, & nullus ad eum defendendum admitti debet. Barba. ubi ſupra, Ang. de malefic. uerbo ueſtem celeſtem abſtulit. uerſ. & bene nota. Hippol. in l. 1. in prī. nu. 37.

nume.37.de quæſtio.Roman.l.ſi uerò.§.de uiro.in fall.46. ſoluto matri.

Limita Sextò non procedere, quãdo reus inquiſitus ſpõte cõfeſſus fuerit delictũ, de quo inculpatus erat, quia tunc iudex indiciorum copiam dare non tenebitur, quia finis, quare indiciorum copia petitur, eſt, ut ſe defendat. ſed ubi de crimine per confeſsionem ſpon-

25 taneam apparet tũc†in confeſſum nullę ſunt partes iudicis, niſi in cõdemnando, Barba. ubi ſupra. uerſic. aduertas. Gram. conſi. 4. & ideo dicitur in c. qualiter & quando, de accuſ. quòd ſi reus fuit confeſſus maleficium, licet non fuerit ei data indiciorum copia ſe defendendi, nõ poteſt per hoc infringere ſuam cõfeſsionem, nec ſententiam inde latam contra eum. Nam ſponte confeſſus delictum non appellat, ut uoluit glo. in c. Roma. §. ſi autem. de appella. in 6.

26 Limita†Septimo non procedere in ſodomita iquiſito de ſodomia. Nam ſi probatum fuerit delictum ei nulla defenſio danda eſt, neque aduocatus ad illum defendendum admitti debet. Bal. in auth. ſed nouo iure. C. de ſeru. fugi. Barb. conſi. 64. col. 2. uol. 1.

27 Limita†Octauo non procedere, quotiescũque inquiſitio formaretur contra aliquem ſolitum ſimile delictum committere frequenter aliàs, & maximè ſi concurrat eius leuitas uitæ, & mala fama ipſius inquiſiti. Nam tunc nulla data indiciorum copia ualebit & tenebit Gram. conſ. 17. nu. 16. & 17.

28 Limita†Nono non procedere in delictis, in quibus nulla cadit uel cadere poteſt defenſio. Nam ſi nulla defenſio cõpetere poſsit, ideo fruſtra indiciorum copia danda. puta, ſi quis intellectus fuerit blaſphemare Deũ, & per legitimos teſtes conuictus. Nam tunc poterit ei linguam incidere, uel aliter punire nullo dato termino ad ſe defendendum, ſecundum Parid. fol. 95. ubi refert, quod cum eſſet cõmiſſarius Regni & pertrãſiret quãdam ſyluam, ubi erant paſtores, et audiret quendam paſtorem blaſpſemare alta uoce Deum, illum capi fecit, & examinatis teſtibus, qui ſecum aderant, illico illi linguam incidit & in arborem quandam illius nemoris affigi iuſsit.

Quæro Nunc, an proceſſus ſit ipſo iure nullus, in quo indiciorum copia data non fuerit.

29 Dicas,†φ aut nõ fuit petita ab aduocato inquiſiti, & tunc proceſſus non eſt nullus, Ioann. de Venafro conſ. 109. ſi uero petita fuerit ab ipſo inquiſito, & tunc ſi data non fuerit, proceſſus ipſo iure nullus erit. Ioan. de Venafro ubi ſupra verſic. Item aduertas. Ang. uerbo fama publica. uerſi. Item aduertas ſi uero à nullo petita fuerit, etiam tunc ualebit proceſſus, etiam ſi data non fuerit. Angel. de malefi. ubi ſupra.

Con-

Contraria.

Contrarium tenet Blan. in l.fi. n.31. de queſtio.

Contrarium tenet Ang. de male. uerbo mero offi.& Ang. in l.ſi uacāt. C. de bo. uacan. Paris de ſind. fol. 335. colu. 4. pro concordia uide Aug. de Arim. in addi. ibi ad eum Cep. conſi. 65.

Contrarium tenet Grama. uoto 30. nu. 26. ubi multos allegat, Gandi. queſt. de malef. cognoſ. per inquiſitores. uer. ſed quero, facta & cōpleta inquiſitione. Pro concor. uide Aug. de Arim. in addi. ad Ang. de malef. uerbo fama publica. uer. item aduertas.

Contrarium tenet Paris de Put. fol. 93. uerbo, an poteſtas. per totum ubi ponit multas defenſiones contra confeſsionem ſuam, & ideo cum in ea poſsit cadere defenſio, per conſequens indiciorum copia danda eſt.

Contrarium tenet Paris de Put. de ſindi. fol. 335. col. 4. in fi.

Regula XV. de crimine falſi.

SVMMARIVM.

1 *Falſitas mutatio veritatis ex certa ſcientia.*

2 *Ealſitas crimen grauiſſimum, enormiſſimum, nu. 3. 4. abbominabile, num. 5.*

6 *Falſi in crimine accerrima indagatio fieri debet.*

7 *Falſitas triplex, dicto, facto, & ſcripto.*

8 *Falſitas quot modis dicto committatur.*

9 *Teſtis doloſe occultans veritatem punitur & tenetur parti ad intereſſe.*

10 *Dictans & ſcienter omittens aliquid tenetur & non notarius, qui bona fide ſcribit.*

11 *Creditorem mercatores falliti ſe aſſerens, qui re vera non ſit, in falſum incidit.*

12 *Falſi tenetur, qui obripit principi mentiendo.*

13 *Procurator oſtendens parti aduerſa iura ſui clientuli falſum incurrit.*

14 *Nuncius tenetur pœna falſi, ſi referat citaſſe, quem non citauit.*

15 *Teſtis tacens ueritatem pœna falſi punitur.*

16 *Iudex contra ius ſcienter doloſe ve pronuncians pœna falſi punitur.*

17 *Corrumpens falſi tanetur.*

18 *Teſtis aſſerens uidiſſe uel audiuiſſe quid contra veritatem pęna falſi punitur.*

19 *Teſtis negatiuam ſimpliciter aſſerens punitur pœna falſi.*

20 *Teſtis deponeus falſum, quod non iuuat producentem an puniatur de falſo.*

21 *Teſtis contraria doponens falſi pęna punitur.*

22 *Veritatem doloſe occultans pœna falſi tenetur.*

23 *Veritas mutatur tam per taciturnitatem, quàm per eſpreſſionem falſi.*

24 *Falſitas dicto alijs modis committitur, de quibus hic remiſsiuè.*

25 *Teſtis negans ſe attinere parti eum producenti, cum ſit conſanguineus punitur extra ordinem.*

26 *Scripturam priuatam ſcribens falſam pœna tenetur falſi. niſi ſit nulla, num. 27. & tunc nulli præiudicet, nu. 28*

29 *Notarius ſcribens aliud, quàm ſit dictum à partibus, vel de induſtria dictum omittens, puniri quia pęna queat.*

30 *Falſitas apta nocere etiam quoad pręſumptionem, vel literarum comparationem, tamen punitur pœna falſi.*

31 *Scribens in ſuo libro priuato falſum, punitur.*

32 *Scribens falſum in libro alteri confecto, punitur.*

33 *Scribens falſum in libro communi punitur.*

34 *Notarius ſcribens productionem realem, cum uerbalis tantum eſſet facta tenetur falſi.*

35 *Notarius in uero inſtrumento quid falſum ſcribens uel addens ſine rogitu partium, tenetur pęna falſi. additio huiuſmodi quomodo probetur, nu. 36.*

37 *Notarius recuſans oſtendere protocolum facit contra ſe indicium falſitatis, & poteſt ob id torqueri.*

38 *Teſtes quomodo debeant deponere, quando dicunt, aliter ſcriptum, quàm fuerit actum.*

39 *Scribens delens, uel interlineans falſum committit.*

40 *Notarius dans connotario notam inſtrumenti, de qua ſe dicit rogatum, cum ſit falſum, committit falſum.*

41 *Scribens præſentes fuiſſe aliquo in inſtrumento eos, qui aberant, committit falſum.*

42 *Falſificans rationes committit falſum.*

43 *Teſtamentum mutans, uel corrumpens falſum committit.*

44 *Delens in teſtamento publico, & ſcriptura priuata in falſum incidit.*

45 *Teſtes abſentes pro præſentibus inſcribens falſum committit.*

46 *Notario ſuggerens uel dans notam inſtrumenoi non ueri, falſum committit.*

47 *Falſum committit mutans vel uariãs formam inſtrumenti.*

48 *Recuſans facere inſtrumentum alicui, quod debet, tenetur falſi.*

49 *Teſtis pecuniam recipiens ut verum dicat, etiam a ſponte dantibus, falſum committit. intellige, ut numero 51.*

50 *Teſti poſt depoſitionem ueritatis a parte licitum eſt dare pecuniam. Idem quando nollet aliter teſtificari, nu. 52.*

53 *Aperiens literas alienas qua pęna teneatur.*

Lacerans & comburens ſcripturas publicas, vel priuatas in pœnam falſi incidit.

54 *Gerens ſe pro milite, cum non ſit, de falſo tenetur.*

55 *Inſtrumentũ celans falſum cõmittit.*

56 *Vendens rem duobus, an & quando*

do pęnam falſi incurrat.
57 Monetam falſam faciens pęna falſi tenetur ſimiliter e xpendens, num 58. intellige, ut nu. 59.60.
61 Aurifex faciens aurum uel argentum de minori liga, quàm ſtatutum ſit, incidit in falſum.
62 Cedulam falſam dans notario ut illam regiſtret, in falſum incidit.
63 Amouens aliquid de literis Papæ vel aliorum falſum committit.
64 Oſtendens iura uel reformationes correctas iudici in falſum incidit.
65 Notarius oſtendens iura penes ſe depoſita parti aduerſa ſine licentia iudicis & voluntate partis, falſum committit.
66 Notarius ante publicationem reuellãs partibus teſtium depoſitiones, committit falſum.
67 Literę defectus, uel ſyllabæ aut dictionis ſenſum mutantis falſum inducit.
68 Falſum articulum fabricans, & ſi per eo producens teſtes, falſum committit, & non vtendo non excuſatur à pœna.
69 Teſtes falſos ſcienter producens cõmittit falſum.
70 Scientia in producente falſos teſtes ſufficit poſt publicationem.
71 Delictum in producendo teſtes falſos per ſolam productionem conſumatur.
72 Falſum in dubio non incurrit falſos teſtes producens.
73 Teſtes producens ſuper articulo uero, ſi deponat falſum, an producens puniatur.
73 Interrogatus, an intendat uti teſtib. aut iuribus productis, quomodo reſponden. nu. 76.77.
75 Procurator cum libera poteſt cedere teſtibus, aliàs ſecus, licet ſit generalis.
78 Menſuram falſam faciẽs uel ea uſus committit falſum. idem de pondere, nu. 79.
80 Iudex pecuniam accipiens, ut aliquem puniat, uel torqueat indebitè, falſi tenetur.
81 Sigilum alicuius corrumpens tenetur falſi pęna.
82 Nomen ſibi mutans, uel non uerum nomen ſibi aſcribens, tenetur pœna falſi.
83 Acta iudicii occultans, ut ueritas occultetur, falſum incurrit, & eius pęna tenetur.
84 Inſtrumentum falſum reſcriptum et ſimilia producens & vtens incurrit falſi pęnam.
85 Pęnæ differentia inter vtentem & fabricantem falſum.
86 Pœna falſi excuſatur ab alio deceptus.
87 Falſitas non nociua nec apta nocere non eſt punibilis. Fallit in ſcribente cedulas manu ſua in ſui fauorẽ: quia licet non probent, tamen quantum in ſe fuit, fecit, quod potuit, numero 88.
89 Falſitas etiam doloſa ſi non ſit apta nocere, non eſt punibilis.
90 Falſitas non eſt punibilis, ſi commiſſa ſit ſuper maleficio non punibili.
91 Falſum ſine dolo commiſſum non

eſt

eſt punibile.
92 Dolus in quibus caſibus ceſſare præſumitur remiſſinè.
93 Falſum non committit credens dicere veritatem.
94 Credulitas vehemens æquiparatur certitudini.
95 Errans non incidit in falſum.
96 Deceptus ab alio falſum nõ incurrit.
97 Producens teſtem, qui ſuper capitulo uero dicit falſum non punitur, ſi deſiſtas ab vſu atteſtationum.
98 Ignorans non incidit in crimen falſi, ubi tamen ignorantia eſt probabilis.
99 Literas falſas pro ſe ab alio impetratas, ſi infra viginti dies laceraueurit excuſatur à falſo. ſecus ſi ipſemet impetraſſet.
100 Notarius falſum committens in aliquo inſtrumento inualido non punitur pœna falſi ordinaria, ſed extraordinaria.
101 Falſum non eſt punibile, vbi teſtimonium aliqua de cauſa eſt inualidũ. intellige pœna ordinaria.
102 Falſificans ſcripturam nullã fidem facientem non tenetur pœna falſi.
103 Falſum dicens ſuper acceſſorio quomodo puniatur.
104 Falſitatem aliquam addens dicto ſuo ſcienter non dicitur falſarius.
105 Falſitas modica ſuper dicto principali non nocet.
106 Tabellioni contra teſtem an credatur.
107 Teſti dicenti ſe aliter, quam ſit ſcriptum, depoſuiße, an credatur contra notarium, & quomodo intelligatur communis opinio quòd potius ſtetur ſcripturæ quàm dicto teſtis.
108 Remiſſio generalis delictorum non includit crimen falſi. intellige vt nu. 109. 110.
111 Condemnatus in crimine falſi ſi ducatur ad iuſtitiam non liberatur à Cardinale per impoſitionem pilei ſui ſuper caput eius.
112 Falſi pœna mutua compenſatione non tollitur.
113 Confirmatio non ſupplet defectus in confirmato in crimine falſi.
114 Clericus conuictus de falſo ſtatim deponitur & curiæ ſeculari traditur.
115 Condemnatio ſequitur in crimine falſi ſine accuſatione.
116 Pronunciatio requiritur in crimine falſi, etiam incidenter deducto.
117 Falſi in crimine non requiruntur locus & tempus commiſſi delicti.
118 Iudex in crimine falſi poteſt punire ex ſola ſuſpicione producentem.
119 Doctor in crimine falſi poteſt torqueri.
120 Confeſſus incidenter in crimine falſi poteſt puniri pœna ordinaria delicti.
121 Suſpicio ſola in crimine falſi habetur pro ueritate. intellige, ut num. 122. 123. 124.
125 Raſura ſuper facti narratione, in ſumma numeri uel alio loco ſuſpecto, indicium eſt ad falſitatem. intellige, ut nu. 126.
127 Cauſa noua cum diuerſo ſigno ab alijs cauſis facit indicium falſi.

incisa

inciſa vel maculata, nu. 128. inſecta fumo, nu. 129.
130 Pluralitas cauſarum in vno, quam in alio quinterno facit falſi indiciū. idem ſi carta eſſet longioris formę, num. 131.
132 Attramenti diuerſitas in apoſtilla ſcripta in parte ſubſtantiali facit indicium falſi.
133 Examinans tres teſtes tantum ex quinque, quos aſſerint fuiſſe præſentes actui geſto, redditur ſuſpectus de falſo.
134 Recuſans uti inſtrumento, ſed dicēs ſed velle teſtibus omnia probare, redditur ſuſpectus.
135 Inſtrumentum recēs redditur ſuſpectum, ſi teſte in eo deſcripti reperiātur mortui. Vel aliquis probatur fuiſſe abſens, num. 136.
137 Inſtrumentum ſecundum contrariū primo eſt ſuſpectum de falſo.
138 Grammatica mala reddit ſuſpectas literas papales, & aliæ indicia, ui de infra.
139 Falſificans acta cauſæ perdit cauſam. intellige ſi principalis non procurator, num. 141.
140 Falſitatis exceptio impedit executionem inſtrumenti.
141 Notarius ſemel de falſo condemnatus amplius arte ſua uti non poteſt, amplia & declara, ut nu. 142. & 143.
144 Inſtrumentum in parte falſum in totum redditur falſum.
145 Teſtis inductus ſuper pluribus capitulis, ſi ſuper uno dicit falſum, præſumitur ſuper omnibus falſus.
Amplia ut procedat, etiam ſi teſtis ignoranter falſum depoſuiſſet. num. 146.
147 Teſtis falſitas vitiat etiam depoſita ante periurium. Et declaratur con ſil. Alex. 148.
149 Falſi pœna qua ſit.
150 Teſtis falſus quomodo puniatur in ciuili & criminali cauſa.
151 Teſtis falſus contra inquiſitum punitur pęna, qua veniebat puniendus inquiſitus probato crimine, licet ſit ſecus, ſi contra fiſcum deponat.
152 Falſificans literas & ſigillum principis punitur pęna capitis.
153 Falſificans literas inferioris a principe quomodo puniatur, quid in mandante, nu. 154.
155 Falſificans pondera, & menſuras varijs modis punitur.
156 Teſtis falſus tenetur eadem pœna, qua punitus reperitur is, contra quem depoſuit.
157 Notarius conficiens inſtrumentum falſum bodie tenetur pęna falſi, quæ eſt bannum perpetuum, infamia & priuatio officij. Idem ſi faciat copiam iurium parti aduerſæ, num. 158. Idem ſi reuelauerit dicta teſtium ante publicationem, num. 159.
160 Falſitates plures committens plures pęnas meretur, ſi tendunt ad diuerſos fines.
161 Falſitas probatur coniecturis.
162 Mulier falſum committens tenetur pœna falſi.
163 Falſi querelę præſcribitur ſpacio

cio 20.annorum.

164 *Pęna falſi adhoc ut locum habeat, requiritur, quòd imputatus de falſo, commiſerit falſum uel ſpeciem contentam in aliquo ex capitis legis, Corn.de falſis.*

165 *Interpretatio fit, ut falſum excludatur, quando uerba id ferunt.*

166 *Teſtis euitat falſum, ſi eius dictum poteſt iuuari aliqua interpretatione.*

167 *Error potius, quàm dolus in notario pręſumitur, quando reperitur aliter ſcripſiße, quàm à partibus dictum fuit.*

168 *Acta appellantur inſtrumẽta etiã in pęnalibus.*

169 *Iudex quomodo regere ſe debeat in duobus teſtibus uariis in loco uel tempore.*

170 *Veriſimilitudo in materia falſitatis multum attenditur.*

171 *Statutum diſponens, quod damnatus de falſitate nõ admittatur ad honores, quomodo intelligatur.*

Falſitas quid ſit, quod crimen, quot modis falſitas committatur, quæ ſpecial. habeat, quot modis cognoſci posſit, ſeu quæ ſint falſitatis indicia, quem effectum habeat, quæ ſit eius pœna, an tot pœnæ imponi debeant, quot falſitates, quis cõmiſſerit, qualiter falſitas probetur, an quilibet falsò deponens teneatur de falsò, quanto tempore duret falſi querela.

1 PRimò igitur quæro, quid ſit falſitas. Dicas, † ꝙ falſitas eſt mutatio ueritatis ex certa ſcientia facta. Hoſ. in ſumma de crim. fal. & Hippol. in rubr. de falſ. colu. 1. & Gandi. de falſ. in princ. Angel. de malefic. uerbo falſario, in prin. Hipp. cõſ. 75. nu. 1.

Secundò quæro, quod crimen ſit falſitas.

2 Dicas † quòd crimen falſi eſt grauisſimum, & nullum crimẽ eſt in mundo, quod ita uituperet famã & ſtatum hominis ſicut ipſum, intantum quòd pęnæ mortis ſimilis eſt. Paul. de Caſt. conſ. 151. incipit. uidetur dicendum. poſt prin. Hippo. in rub. de falſ. nu. 16.

3 Item † uocatur crimen enormisſimum, & propter eius enormitatẽ multa habet ſpecialia. Hippolit. conſi. 105. num. 7. Gram. deciſ. 2. num. 27.

4 Item † alibi uocatur crimen enorme. Soci. præceptor in conſ. 39. nu. 7. uol. 2. Hippo. in ſingu. 163. & in pract. §. attingam. col. 2.

5 Item † alibi uocatur crimen adeo abominale, ſicut quodlibet aliud crimen, quod reperiri posſit. Ioã. de Anan. in rub. de falſ. Soci. præceptor conſi. 39. nu. 7. uolum. 2. &

5. & eſt deteſtabilior homicidio & ueneficio, ſecundum Soc. vbi ſupra & Ang. in §. minorem. auth. de nupt. & cum ſit delictũ, quod occulte committitur, iudex in eo facilior & promptior debet eſſe ad condẽnationem, ad quam ex præſumptionib. deuenire poteſt. Soci. ubi ſup. Bal. in l. 3. C. de epiſc. & cler.

6 Vnde nota, ꝙ † cum crimen falſi enormisſimum ſit, debet in eo accerrima indagatio fieri. Curt. iun. conſi. 55. nu. 17. Bald. in l. 3. C. de epiſc. aud. l. ubi. C. de falſ. Alc. conſi. 77. in fi. uol. 1.

Tertiò quæro, quot modis falſitas committatur.

7 Dicas, † multis modis committi, aliquando enim committitur dicto, aliquando ſcripto, aliquando facto.

In primis incipiamus & inſpiciamus quot modis falſitas dicto committatur.

8 Dicto † enim falſitas multis modis committi poteſt, & primò.

9 Si † teſtis, qui factum uidit, non reddiderit doloſe in cauſa ſcientiæ interrogatus rationem uiſus, & famæ, ad hũc finem, ut teſtimonium ſuum non probet, neque ualidum ſit, nam tunc criminaliter pęne falſi punietur, & ciuiliter tenebitur parti ad intereſſe. Bald. in l. nullum. C. de teſtib. Hip. in rub. de falſ. num. 9. & l. 1. §. 1. col. 1. de falſ. Mil. in prac. fol. 33. nume. 21. Bal. in l. presbiter. C. de epi. & cl. Secus uero ſi in ſui ſimplicitate fuerit locutus, ſicut faciunt ruſtici, qui neſciunt melius reddere rationem dicti ſui. nam tunc pœna falſi ei non nocebit, neq. alia. Io. Mil. ubi ſup.

10 Dictans † aliquam ſcripturam, & ſcienter aliquid omittens in ea, ſi notarius bona fide ſcribit, dictãs de ficto inſtrumento tenebitur, quia delictum radicatum eſt in ipſo dictante, ergo ipſe ſolus tenebitur. Bar. in l. ſi quis obrepſerit. verſicu. quæro rum pars dictaret. de falſ. Angel. de maleſ. uer. falſario, uerſ. quęro, an aliquis dicat.

11 Aſſerens † ſe creditorem mercatoris falliti, cum in ueritate non ſit falſum committit, & de falſo tenetur, cum illud ad illorum tendat damnum, uel ſi ſolutum non eſſe aſſereret, & demum appareret ſibi ſolutum fuiſſe. text. ubi gl. Sal. & doc. l. ſi creditor. C. de falſ. Ange. de maleſ. uerbo falſario, uerſi. quæro, aliquis dictat.

12 Qui † principi mentitur, uel per obreptionem aliquid obtinuit pęna falſi tenebitur. Gandi. de falſ. column. 2. Boniſ. de Vital. de falſ. colum. 2.

13 Procur. † uel aduocatus ſi inſtrumenta uel alia iura & ſecreta ſui clientuli parti aduertæ reuelauerit falſum committit. Gandi. de falſ. Ang. de maleſ. uerbo falſario. uer. quęro ſi aduertas. ubi Aug. de Arimi. in addi. Bartol. l. 1. §. is qui depoſitum. de falſ. tex. eſt. & gl. in l.

ſi quis aliquid. §. ſi inſtrumentum de pœn.

14 Nuncius† ſi aliquem citaſſe retulerit, quem in rei ueritate non citauit, pœna falſi tenebitur. Gand. de falſ. nu. 24.

15 Teſtis† ſi falſum ſcienter & doloſe aſſeruerit, ideſt non uerum dixerit, ut per hoc ueritatem ſuppri meret, falſi pœnę aſtrictus eſt. Boniſ. de Vital. de falſ. col. 2. Hippol. in rubr. de falſ. Gand. de falſ. columna 2.

16 Iudex† ſi ſcienter & doloſę contre iura pronunciet, falſum committit. Boniſ. de Vital. de falſ. col. 2. & eſt tex. in l. 1. §. fi. & l. ſi iudex de falſ.

17 Corrumpens† teſtes, iudices, uel aduocatos falſum committit. l. fina. de falſ. ff. Boniſac. de falſ. colum. 2.

18 Teſtis† aſſerere non debet, niſi illud quod uidit, uel ſenſit per ſenſum corporis, alias falſarius eſt. Et ideo ſi depoſuerit aliquod uidiſſe, uel factum fuiſſe eo præſente, quod in ueritate non fuit, in pęnam. l. Corneliæ incurrit. leg. 1. in prin. de falſ. Curt. Senior conſil. 55. num. 21.

19 Teſtis† aſſerens negatiuã falſum incurrit, Curt. Senior. ubi ſupra. Ang. in l. Lucius. de infa. l. teſtiũ. C. de teſti. Et ratio huius eſt, quia mera negatiua non coarctata loco & tempore non percipitur ſenſu corporis.

20 Teſtis† deponens falſum, quod non iuuat producentem, poterit de falſo puniri, ſi talis depoſitio facit ad cauſam, dummodo nõ ſit nulla ex defectu formæ. Bal. conſ. 101. uol. 1.

21 Teſtis† ſi in vna inſtantia dixerit unum, & in alia aliud, poterit de falſo puniri, quia quod dixit in ſecunda depoſitione, quaſi ſubornatus pręſumitur dixiſſe. Imo etiam ſi ſubornatio non probaretur, tñ de neceſsitate ſequitur, vt in primo uel in ſecundo dicto falſus ſit licet non conſtet in quo eorum. Ideo illud dubium pœnam nõ euadet arbitrio iudicis imponendam cum iudicis aures offendat. Bald. conſi. 101. uol. 1.

22 Teſtis† ſi in teſtificando tacuit doloſe uerum, falſi pęna aſtrictus eſt. Boniſ. de falſ. col. 3. in fi. & perinde tenebitur ac ſi falſum non

23 uerum dixiſſet, quia †iſta ueritas mutatur taciturnitate ueri, ſicut per expreſsionem falſi. Bal. in c. 1. in prin. in ver. ueritatem celare, in tit. ſi de inueſt. inter dom. & vaſallum lis oriatur. Bar. Bal. l. presby. C. de epiſ. & cle. Hip. late in rub. C. de falſ. nu. 19. & l. 1. in princip. de falſ. Gandi. de falſ. in princip. late Cepo. conſil. 60. numero 13. & 16.

Quod uerum eſt, etiam ſi tacuerit ueritatem pro pecunia, uel ſine ea, dummodo ſcienter & doloſe faciat. Boniſ. de Vital. de falſ. col. 2.

24 Multis †autem aliis modis falſitas dicto committitur, de quibus

eſt

eſt tex. in c. inter dilectos. de fide instrum. l. nullum. C. de teſtam. & c. 1. de fal. & l. eos. §. qui falſum. falſ. ex literis. de tranſactio. c. cũ a dicto, de reſcript.

Vnde generaliter dici poteſt, quod quotieſcunque ueritas mutatur, falsum committitur. Bonif. de fal. col. 3. in fi.

25 Teſtis † productus in cauſa depoſuit uera, ĩterrogatus, an attineat in aliquo parti eum producenti, reſponderit quod non. Demũ reperitur quod eſt conſanguineus partis, nõ poterit per hoc uera pęna falſi teſtis puniri, cum nõ dixerit falſum in cauſa principali, ſed extra ordinem punietur iudicis arbitrio. Iacob. Butr. l. Lucius. de infam. Bart. in l. ſi ex falſ. colu. 3. ubi Iaſ. col. 3. in ſecunda lectur. C. de tranſacti. Ange. d. l. Lucius. Aimo ſing. 34.

Scripto falſitas committitur multis modis, & primo.

26 Siquis † ſcripſerit priuatam ſcripturam falſam, pęna falſi tenebitur. l. ſi quis decurio. uerbo priuatis. C. de fal. Alex. conſi. 62. uol. 3. Gandi. de falſ. in princi. Bonif. in Vital. de fal. in princ. Hippol. in rub. de falſ. num. 10. gloſ. in l. damus. C. de falſ. Soc. conſi. 62. col. 2. uol. 1.

27 Quod † uerum eſt, quando ſcriptura illa priuata eſt ualida, ſecus quando nulla fuiſſet defectu formæ, uel ſolemnitatis ſubſtantialis Nam tunc non punietur falſarius pœna falſi, & ita ꝓcedit tex. in l. ſi quis legauerit. de falſ. Socin.

28 cõſi. 62. co. 3. Quod † ultimum intelligas eſſe uerum, quando talis ſcriprura priuata, in qua in forma peccatum fuiſſet, nullum præiudicium eſſet alicui allatura, alias ſi præiudicium aliquod alicui allatura fuiſſet, punietur falſarius pęna falſi, etiã quod nulla ex defectu ſolemnitatis ſeu formæ eſſet. Soc. ubi ſup. nu. 5. Bar. l. damus. C. de falſ. Imol. in l. ſi quis legatũ. de falſ. Socin. conſi. 104. uo. 1. Nec huis cõcluſioni obſtat, qđ ſcriptura priuata fidem nõ faciat & ſic parti non pręiudicet. Quoniã ſatis eſt, quod ſcribendis inquantũ potuit, crimen ad effectũ produxit, ſecundum Socin. ubi ſupra.

29 Notarius † ſi ſcripſerit in inſtrumento aliud quam per partes dictum fuerit, uel omiſſerit aliquid ſcribere. quod dictum per partes fuerit, an poſſit falſum præſumi, uel debeat puniri de falſo, uel ꝓſumi debeat errore, uel dolo illud feciſſe. Cepol. conſi. 21. nu. 25 uſque ad fin.

Item, ut plene intelligas ſupradicta,

30 ſcias † quod quotieſcunque illud quod falſificatur, habet ſui eſſentiam in forma, & niſi delecta fuiſſet falſitas nonuiſſet, uel ad plenã probationem, uel ad aliquam præſumptionem, & tunc talis falſitas punienda eſt & in his terminis loquitur l. damus. cum glo. & docto

C.de falſ.Socin.conſi.104.in uo. 1.Et ideo dixit Bar. in l.ſi quis le gatum.uerſi.uos debetis.ff. de fa. quòd quando ſcriptura, licet nō ſit publica,poſſet aliquod prȩiudicium generare ad cōparationē literarum, uel ad aliquod aliud, & tunc falſitas puniri debebit, p d.l.damus.Soci. ubi ſupra.ubi dicit, quòd in hoc aduertat iudex iudicare debens.

31 Scribens† in ſuo libro priuato falſum,hoc eſt,aliquē eſſe ſuum debitorem in 100.& notarius ſcripſit in inſtrumento ad ſui comodū licet tales libri non probent & de per ſe nullam probationem faciāt tamen de falſo puniretur. Quia quātum in eo fuit ualidius falſitatem conſumare non potuit. Sali. in l.i.C.de ſepulchro uiola.& Socra.d.conſ.104.uol.1.

32 Scibens † falſum in libro nō priuato ſed confecto alteri tantum, ut argentarius & tabellio,& tunc falſi tenetur.Bald. in conſil. 323. uol.4.

33 Scribebs† falſum in ſcriptura ue. libro communi,ut ſocius, qui co dicem rationis occupauit,uel tutor,qui rationem adminiſtrationis reddere tenetur, ſaltem poſtquam quis in iudicio, uel coram arbitro tali ſcriptura uſus eſt.Ba. in d.cōſ.323.nol.4.Hipp.in rub de fal.num.10.

34 Notarius† ſi in actis ſcripſerit, ꝙ Titius inſtrumentum ſui mādati produxerit,& in ueritate realiter non produxit, ſed uerbo tantum alegauit, falſi pœnæ aſtrictus eſt, quia nunquam notarius debet dicere,quòd aliquis produxerit,niſi ſit uerum de actuali & uera & nō de uerbali productione.Bar. in l. fin.C.de edend. Ange.de malefi. uerbo falſario. uerſi. quæro, in actis.Quod nota contra notarios actorum.

35 Notarius† nō ſolum falſum committit, quando falſum inſtrumentum conficit, ſed etiam quando i uero inſtrumento, uel teſtamento aliqd falſo ſcripſerit,& utroq; caſu falſi pęna tenetur l.Corneliæ de falſ.Corn.conſi.261. nume. 1. uolum.4.& Ioan.de Anan.conſi. 49.ubi Bologn.in addi.Idem etiā erit ſi addiderit aliquid pertinens ad factū, de quo a partibus rogatus nō fuerit.Curt.Seni. conſ.55

36 Poterit † autem probari talis additio in cōtractu facta per teſtes, qui in tali inſtrumento præſentes fuerunt, & tali caſu puniendus ē pęna ordinaria l. Corneliȩ de fal. cū in caput huius l.īciderit. Cur. Senior ubi ſupra.

Indicium autem falſitatis in his duobus caſibus erit, ſi † notarius pro- 37 ducere ſeu oſtēdere prothocolū noluerit,& ob hoc torqueri poterit,quia ex hoc eum in fraude eſſe prȩſumitur. Curt. Senior ubi ſup. nu. 18. Bal. in Rub.C. de fide inſtru.uerſic. quæro dixi ſuperius.

38 Qualiter † autem debeant deponere teſt. aliquid ſcriptum fuiſſe

quam

quam actum eſſet, ad hoc ut falſitatem probent. Curt. ubi ſupra numero. 20.

39 Si quis † ſcripſerit, deleuerit, uel interlineauerit acta, falſum committit, l. 1. §. qui ĩ rationibus. uer. rerum amot. cum glo, de falſ. & ĩ l. pau. §. 1. in uerſi. deleuerint eod. tit. l, ſi unus. in fi. C. de teſtam. & ĩ c. cum uenerabilis. cũ ibi not. de religi. domi. cum c. inter dilectos. de fide inſtru. Ioan. de Anan. cõſ. 12. ubi Bologni. in addi.

Vnde nota, & menti ꝑpetuo teneas, quod ſi in aliqua ſcriptura, uel inſtrumento quid ſimile reperiatur ſubeſt ſuſpicio falſi. Bald. in l. ſi unus. uerſi. quærit hic Petrus, qđ ſi neſcitur C. de teſt. ubi Iaſ, uerſ. ſimila doctrinam Bart. Socin. prę ceptor conſil. 61. numer. 21. uol. 2. Socin. conſil. 62. colum. 23. in uolum. 1.

40 Notarius † ſi alteri notario notã inſtrumenti dederit, de qua dixit ſe fuiſſe rogatum, ut inde inſtrumentum publicum conficiat. Nã ſi poſtea illa nota falſa reperiret, & uerum nõ eſſe de tali nota fuiſſe rogatum, committit falſum & de falſo puniri debebit. c. licet ad regimen. de crimi. falſ. Bart. in l. ſi quis obrepſerit. q. 2 & 3. de fal. Abb. in c. quanta, in fi. extra de his quæ fiunt a maio. par. Cap. Alex. in conſi. 26. in prin. uol. 5.

41 Scibens † abſentes fore præſentes in aliquo inſtrumento uel ſcriptura alia, falſum committit. l. qui uelut C. de falſ. c. cũ literis. de fal ſ. Bonif. de falſ. nu. 2.

42 Falſans † literas ſeu rationes cuiuſcunque generis, ut falſarius punietur. Hipp. in l. 1. §. qui in rationibus. de falſ.

43 Si quis † mutauerit uel aliter teſtamẽtum hominis corruperit, falſi pęna puniendus eſt, l. 1. §. fin. de falſ. Gandi. de falſ. col. 2. quod uerum eſt, ſecundum Hipp. d. §. fin: niſi in ſuo quis teſtamento hoc faciat. Nam tunc teſtamentum remanet falſum, & heredes in eo deſcripti ſunt damnificati, & ipſe teſtator hoc ſciat, quia poſſet iterũ teſtari & diſponere prout diſpoſuit, & ſic talis falſitas nemini noceret. Ideo non prouidenda, ut infra dicam, & idem dicas in teſtamento mortui.

44 Si quis † uerum deleuerit tam in teſtamento publico quam in ſcriptura priuata. falſum committit. Hippo. in rub. de falſ. nu. 10. Gandi. de falſ. in princip. ubi dicit, nihil referere, an ſcriptura ſit publica uel priuata, uel tabula non rationis.

45 Si quis † fecerit inſtrumento inſeri inſcriptionem teſtium abſentiũ falſum committit c. quãto, in fine de his, quæ fiunt à maio. par. cap. Alexã. in conſi. 77. uolum. 1. num. 20.

46 Si quis † notario ſuggeſſerit, qđ eſſet rogatus de aliquo ĩſtrumẽto cum in ueritate non eſſet, & notã inſtrumẽti đderit, đ qua uelit eũ dice-

dicere eſſe rogatum, falſum committit. Alex. in conſi. 27. in princi uolu. 1. Bar. in l. ſi quis obrepſerit q. 23. de falſ. Abb. in d. ca. quanto de his, quæ fiunt à maiore parte capit.

49 Notarius † uarians ſeu mutans formam inſtrumēti, falſi tenetur, dūmodo ſine iudicis auctoritate illud faciat. Alex. conſ. 59. nu. 6. uolu. 3.

48 Notarius † uel aliusquilibet, ſi alicui facere debet inſtrumētum in eius fauorem, & facere illud recuſauerit, falſi tenetur. Boniſ. de falſ. nu. 24.

Facto autem falſitas cōmittitur multis modis.

49 Primò, ſi † teſtis pecuniam acceperit, ut uerum teſtimonium dicat falſum committit, cum illud gratis facere teneatur, & non pro pecunia, Hippol. in l. 1. in prin. n. 1. uo. 6. de falſ. Barth. in l. Diuus. de re iudi. Curt. Senior. conſi. 85. Bal. i l. data opera. uerſi. qd ſi teſtis. C. qui accuſa. non poſſ. Gandi. de falſ. in princ. Dec. cōſi. 189. nu. 11. uerſi. nō obſtat. uol. 1. Ang. de malefi. uerbo falſario in uerſi. quæro aliquis accepit. Bar. in l. pſbiter C. de epiſco. & cleri. Quod amplia, etiam ſi pecunia ei ſponte da ta fuiſſet. Nam nihilominus falſum committit. Alexan. in l. 1. in princip. de falſ. ubi Hippolit. numero 10.

Quod autem dictū eſt ſupra, limita

50 non procedere, quādo † teſtis libere & ſincerè depoſuit abſque præcio ſeu præeii promiſſione, & poſt eius depoſitionem fuerit ſibi data uel pmiſſa pecunia à parte. Nam tali caſu ipſe teſtis nullam n currit falſitatis pœnam. Hippo. in l. 1. in prin. nu. 89. de falſ. Petrus de Ancha. conſi. 272. de tit. crimi. Felin. in cap. ſi tua cauſa. de ſimo. in fine.

51 Limita † ſecundò non procedere quando pecunia data fuiſſet teſti, palam uti ueritatem dicat. Nam tunc poſſum facere neque p hoc falſi pœna committitur, & idem erit in iudice. Bald. in c. fin. de appell. Aug. de Arimi. in add. uerbo falſario. uerſi. quæro, aliquis accepit. quod uerum eſt, quando ſponte data fuiſſet, ſecundùm Aug. de Arim. ubi ſupra.

52 Limita † tertiò niſi teſtis ille aliter deponere uon uellet. Nā tunc licet ei pecuniam dare, ut teſtimonium uerum dicat, dummodo palā & publice dederit, aliàs orietur ſuſpicio contra dantē. Bal. in c. fi. de appella. Dec. con. 159. nu. 12. uol. 1.

53 Aperiens † literas alienas priuatas, & illas oſtendens aduerſario ſcribentis in falſum incidit. & falſi pœna eſt aſtrictus, ſecus uerò ſi tantū apuerit & nemini illas oſtēderit, nā tunc de falſo non tenebitur, ſed extra ordinem punietur. Bart. in l. qui teſtamentum. de fal. & in l. Titio cū eſſet. Ang. de maleſi. uerbo falſario. uerſ. quæro ſi ad-

aduocatus.

54 Lacerans † comburens, uel caſſans ſcripturas publicas uel priuatas, quæ ad alium ſpectant falſi tenetur. Bar. in l. Paul. de falſ. Ang. de maleſ. ubi ſup. Soc. conſil. 62. col. 2. & 3. uol. 1. Bald. conſi. 323. uolum. 4. Quod uerum eſt, non ſolũ tunc, ſed, etiam ſi quis raſerit aut combuſſerit ſcripturas communes, ut quia eſſet ſocius, qui librũ compoſuit, uel tutor, qui rationem reddere tenebatur. Nam nihilominus falſi tenebitur. Bald. d. conſi. 323.

Item procedit, ſi quis combuſſerit, abraſerit ſcripturas ſuas alteri de ſcribendas, ut occidit in argentario, & tabellione, nam & talis falſi tenetur. Bal. ubi ſup.

Secus uerò ſi quis rupiſſet ſeu combusſiſſet ſeu falſum ſcripſiſſet in aliquo libro ſeu memoriali ſibi tãtum ſeruiente, & ibi tantũ facta ſeu res geſtas per uiſionem talis ſcripturæ reminiſci poſſet, nam illas ſolas licet comburere, abradere & in eis falſum ſcribere, cũ nemini per eas iniuria fiat, & nemini noceat. Bal. conſ. 323. 1. uol.

55 Gerens † ſe pro milite cum non ſit, uel pro doctore, uel falſis inſignib. uſus ſit, falſum committit. Gand. de falſ. col. 2. Bonif. de falſ. colum. 3.

56 Celans † inſtrumentum committit falſum. Gandinus ubi ſup.

57 Qui † duobus inſolidum eandem rem uendiderit, pœnam falſi non euadet. Gand. de falſ. col. 2. Ang de maleſ. uerbo falſario. uerſicu. quæro, an uendens, Barto. in l. quĩ duob. de falſ.

Quod uerum intelligas, quando eandem rem diuerſis contractib. & temporibus uendiderit, ſecus uerò ſi uno contractu illam uendiderit. Ange. de maleſ. uer. falſario. uerſ. quæro, an uendens, Bar. in l. qui duob. de falſ.

Item uerum intelligas, quando titulo uẽditionis rem illam alienaſſet ſecus uerò ſi titu. donationis, uel alio tit. tradidiſſet, ſeu contractũ feciſſet. Nam tunc pœna falſi non tenebitur ſed tantum crimine ſtellionatus. l. 3. de crimi. ſtellio.

Quod uerum eſt, ſi interrogatus uerum dixerit, alias ſi interrogatus dixerit ſe nõ donaſſe, uel nõ obligaſſe alicui parti prius & mẽtitur, tunc in pœnam falſi incideret. gl. tale mẽdacium. l. ſi a debitore. C. de falſ. Bar. in d. l. qui duob. Ang. de maleſ. d. uer. quęro, an uendẽs. Et ideo aduertas, ꝙ ſi in inſtrumento ſint appoſita iſta uerba, ꝙ de d. re nemini ius reddidit, q̃d prĉiudicium fieri poſsit. tunc ſi alteri donauit, uel alio tit. q̃ uenditionis, ius ceſſerit, tenetur pœna falſi. Ang. de maleſ. ubi ſup.

Item uerum, niſi in caſu l. a diuo Pio §. quòd ſi emptor. de re iudic. ubi Moderni dicunt, ꝙ ſi iudex uendiderit rem aliquam in executione ſñiæ, & primus amptor, qui precium obtulerit, non ſoluerit il

lud

lud; iudex ſine pœna falſi rem illam uendere poterit duob. uidelicet. alteri ſecundo ſoluenti precium, & hoc, ut finis fiat executioni rei iudicatæ, & maxime quia iudex non põt uendere habita fide de precio. Aug. de Arimi. in addit. ad Ange. de maleſ. uerbo falſario. uerſ. quæro, an uendens.

Item uerum, quando uendens tradi diſſet rem illá primo emptori, & demum ſecundo illam uendiderit, nam tunc falſi nõ tenebitur. Aug. de Arimi. ubi ſup.

57 Faciens † falſam monetam falſum committit. Hipp. rub. de falſ. nu. 10. Gand. de falſ. col. 2. Bonif. de falſ. col. 3.

58 Expendens † falſam monetam crimine falſi aſtrictus eſt. Bar. l. hæc Cornelia, de falſ.

59 Quod verum † quando expendiſſet nũmos falſos, puta plumbeos, vel ſtanneos. ſecus ſi aliam monetam aliter falſam. Nam tunc in falſum non incidit, ſed extraordinaria punietur. l. ſaccularii. in princ. de extraordin. crimi. Ang. de maleſ. uerbo falſario. uerſicu. quæro an aurifex.

60 Item uerum † niſi ille qui ſtáneos, uel plumbeos expendit docere non poſſit a quo habuerit. Nam tunc nullam pęná meretur. Aug. de Arimi. in addit. ad Ang. de maleſ. uer. falſario, in uerſ. quæro an artifex. Nec ſecundum eundem neceſſe erit dicere a quo habuit. puta a Petro, uel Ioanne, ſed ſufficit ꝙ doceat ab alio habuiſſe per teſtes, qui hoc uiderint, licet non nominet per quem. Ita ſingulariter uoluit Ang. ubi ſup. & Iac. Bu. in l. maiorem. C. de falſ. quod ultimum limita, ut procedat, ſi perſona honeſta ſit & bonæ famæ, alias ſecus. nam de facili quidam ignotus poteſt ſubmitti & tempore ſubmiſsionis teſtes adhibere. ſecund. Ange. in l. maiorem. C. de falſ. Aug. de Arimi. ubi ſup.

61 Aurifex † ſi aurum uel argentum fecerit de minore liga quàm ſit ſtatutum, uel ordinatum in ſua ciuitate incidit in falſum. Bart. in l. Cornelia. de falſ. Ang. de malefic. ubi ſup. in uer. falſario. in uerſic. quæro, an artifex.

62 Dans † notario cedulam falſam, ut illam regiſtraret in actis, ſi notarius bona fide regiſtrauerit, & ob hoc ſententiam obtinuerit, de falſo tenebitur.

Quod uerum eſt, quando conueniretur ꝙ iudici obrepſerit, & ꝙ uirtute talis cedulæ falſæ ſententiam obtinuerit ſecus uero ſi conueniretur, ꝙ falſum fuerit inſtrumentum. Nam tunc cum notarius bona fide fecerit, dici non poteſt, ꝙ falſum fecerit, ergo eodem modo neque ipſa pars, quæ fieri fecerat. Bart. in d. l. ſi quis obrepſerit, uerſ. quæro de quæſt. Ang. de maleſ. uerbo falſario, uerſ. quæro aliquis dictat. Bald. in conſil. 29. incipit Tudertius quidam. Abb. in c. quauto. de his, quæ fiunt a maiori

iori

iori pa.ca. quod nota, quia uirtus conſiſtit in modo producendi.

63 Amouens † aliquid de literis Papæ, uel de literis aliorum diœceſanorum, puta ſigillum uel plumbū, falſum committit. Barto. in d. l. Paulus, Angel. de malefic. ubi ſupra.

64 Oſtendens † iudici ſtatuta & reformationes correctas, ut ſecūdū eas decidat cauſam, in falſum incidit. l. fi. ubi Bart. de falſ. Angel. de malefic. ubi ſupra uerſi. quæro, an procur. Bonifa. de falſ. col. 2. quod nota perpetuò ſecundum Ang. ubi ſupra contra procura. qui oſtendunt iudici ſtatuta aliqua reformatione ſublata, ut pro eo ſententiam ferat. Nam de falſo tenebitur Paul. de Caſt. l. 1. C. de iuſt. C. confirmando ubi hoc limitat.

65 Notarius † uel quilibet alius ſecūdum Gandi. de falſ. penes quem depoſita ſunt iura partis, ſi copiā eorum fecerit parti aduerſæ ſine licentia & uoluntate ipſius partis, falſum committit. Immò non ſolum requiritur partis licentia ſed etiam requiritur licentia iudicis, ad hoc ut notarius poſsit dare acta cauſæ alteri parti. Bald. in l. is apud quem in princ. de eden. ubi Paul. de Caſtr. Hippol. in l. 1. §. fina. de falſ. Ange. de malefi. uerbo falſario. uerſi. quæro ſi aduertas.

66 Notarius † qui de examine teſtiū rogatus fuerit, ſi ante eorum publicationē reuelauerit partibus, uel alteri eorum illud, quod dixerunt teſtes, falſum committit. Hippoli. in l. 1. §. fina. de falſ. Gandi. de falſ. nume. 25.

67 Si † in inſtrumento deſit aliqua litera, ſillaba uel dictio, quæ ſenſum auertat, uel intellectum, falſum committit, aliàs ſecus. Bonifa. de falſ. nume. 11.

68 Fabricans † falſum articulum, & ſuper eo teſtes producens, incidit in falſum, neque pœnam falſi euadere poteſt propter non uſum. l. ſi falſos ubi Bart. C. de falſ. l. qui ea mente, cum mat. de fur. Capi. dec. 67. nu. 6. & 7. Quod uerum, quando ſcienter illud feciſſet, & ſcienter teſtes ſupra eo produxiſſet, ſecus ſi ignoranter. puta, quia erat de facto alieno uel proprio in caſu, in quo præſumitur ignorantia, & eſt pbabilis. Capici. ubi ſupra.

69 Producens † falſos teſtes in iudicio falſum committit. Gand. de falſ. nume. 20. Bonifa. de falſ. colum. 2. nume. 25.

Quod uerum ſi producens ſciebat illos eſſe falſos, ſecus ſi ignorabat, Gandi. ubi ſupra quod ex coniecturis præſumitur, num. 17. ſuffi-
70 cit† enim ꝙ poſt teſtium publicationem ſciuerit eſſe falſos, licet prius ignorauerit. puta quia dictū ei fuit poſt publicationem, quòd teſtes erant falſi, & apertis atteſtationibus ĩterrogatus fuerit, an uelit dictis teſtium uti, & ipſe reſpōdeat quòd ſic, tūc ſi uſus fuerit, tenebitur de falſo, quia poſtquā certificatus eſt, quòd teſtes falſi ſint,

non poteſt dicere, quòd ignoranter fecerit, unde excuſationē nō merebitur. Boniſa. ubi ſupra. nu ro 25.

Quod uerum etiam ſi producens interrogatus non fuiſſet, an uti uelit dictis teſtibus. penā. n. nō euitabit, etiam ſi reſpondiſſet nolle

71 uti, quia † delictum commiſſum ī producendo conſumatum erat. Bart. in l. ſi falſos C. de falſ. Rui. conſ. 86. nu. 6. uol. 4.

72 Indubio † enim falſos teſtes producens non incidit ex ſola productione in falſum, quia potuit credere illos eſſe ueros teſtes, & non falſos, unde non ſequitur. Teſtes ſunt falſi, ergo producens falſum committit, cum potuerit etiā credere capitula uera, & teſtes ueros ut dixi, unde oportet, quòd aliter probetur falſitas producentis, ſi quis eum de falſo redarguere uelit Et ratio eſt, quia ī facto alieno probabilis eſt ignorantia, Immo

73 plus † ſi quis ſuper ca. uero teſtē produxit, qui falſum deponit nō ꝓpter hoc incidit ī falſum, ſi deſiſtat ab uſu atteſtationis illius teſ. Quia hoc uti ſeu uſum eſſe, non

74 dicit nisi expreſsè interrogetur † an intendat ulterius uti, quia tūc reſpondere debet, prout docet Bal. in l. fin. in fin, C. ſi ex falſ. inſtrū. uidelicet debet dicere, nō reputo mihi hunc teſtē, uel hoc inſtrumētum neceſſarium, Ideo de hoc teſte uel inſtrumento non curo ſed melius erit ſecundū Bald. ut talia potius fiant per procuratorem generalem, quàm per ſe. Dicō de generali cum libera. Nam

75 † aliàs procur. generalis nō poteſt cedere teſtibus neque inſtrumento, ſicut neque toti liti. Ita Bal. in l. fina. C. ſi ex falſ. inſtrume. Alexand. conſi. 124. uolum. 6. Cepol. conſi. 83.

76 Nota † aliam cautelam, uidelicet ut ille dicat in reſponſione, ꝙ uti intendit teſtibus, atteſtationibus, & inſtrumentis pro bonis, ueris & legalibus, ſi & inquantum de iure ſunt, & non aliter. Cepol. d. cautela 83.

77 Item † aliter poteris reſpondere, uidelicet, ut dicas, quòd uis uti ī illis paſſibus & punctis, quæ ſunt in tui fauorem, neque aliter declarare. Tamen iſta cautela procedit ſi opponeretur à parte. Prætereá, iſta cautela non eſt uera, quia reſponsū debet eſſe cōforme interrogationi, ſed interrogatio ē ſimplex, ergo & reſponſio, ideo cum iſta reſponſio nō ſit clara, nō redditur aduerſarius, uel iudex certus, ergo talis reſponſio non ſufficit. Cū paria ſint nō reſpōdere & nō clarè rēſpōdere. Cep. ubi ſup.

78 Falſam † menſuram faciens, uel ſi ea uſus fuerit, falſum cōmittit, Hippoli. ubi ſupra in rub. de falſ. nu. 10. Gandi. de falſ. col. 2. Boni. de falſ. col. 2.

79 Pondera † falſa faciens uel ſcienter eis utens pęna falſi tenetur. Boniſa. de falſ. col. 2.

Qui

Qui falſa pondera, uel mēſuram, uel ſtateram in domo ſua habuerit, quæ iuſti ponderis, uel menſuræ nō ſit, falſum committit, & de falſo puniri debet. Gandi. de falſ. nu mero 22.

80 Si † iudex pecuniam receperit, ut aliquem criminaliter condemnaret, uel non condemnaret, falſi pœnam non euitabit, uel ut aliquem torqueat, uel nō torqueat. Gram. uoto 15.

81 Mutans † ſeu corrumpens, ſeu cōficiens ſigillum alicuius, falſi pœna tenetur. Hippo. in l. 1. §. qui in rationibus. de falſ. Bonif. de falſ. col. 3.

82 Item † per mutationem nominis propriis, uel adſcribendo ſibi aliquod no men nō uerum. Soc. præceptor conſil. 38. 39. per totum, col. 2.

83 Occultans † acta iudici, ut ueritas occultetur, falſum committit, & pœnam fal. puniri debebit. Ioā. de Anan. conſil. 12. Ange. in l. 1. de pub. iudi.

84 Si † quis falſum inſtrumentum produxit, & eo vſus fuerit, falſum committit, & pœnam falſi ſoluere tenetur. Gandi. de falſ. col. 2. Bonif. de falſ. col. 3. ubi etiam ponit de eo, qui vſus eſt falſis literis, fal ſo reſcripto, uel falſis uotit. Preſumitur autem, quod ipſe, qui produxerit & eo uſus fuerit, falſum fieri peteret, niſi contrarium probauerit, probādo à quo habuerit, & ſic niſi oſtēdat & nominet auctorem ipſe præſumitur. Alex. conſil. 77 nu. 5. in uo. 5. Iacob. But. in l. maiorem. ff. de falſ.

85 Vnde nota, quòd † ita committit falſum, qui utitur falſo inſtrumēto, ſicut illi qui fabricauerat illud, vel dictauerat, uel fieri fecerat. l. ſi falſos C. de falſ. ſed in hoc eſt differentia, quod ille, qui eſt falſitatis au ctor, abſtinendo poſtea ab uſu non excuſatur. Quia falſitate in eius fabricatione uſus fuit, ſed utens ſimpliciter falſo inſtrumento, & poſtea abſtinēs, alienatur ab ea pœna. d. l. ſi falſos. ubi glo. Sali. Ange. de malefic. uerbo falſario. uerſ. & ſcias.

Prædicta autem uera ſunt, nulla habita diſtinctione, an ſciuerit, uel ignorauerit. Gandi. de falſ. numero 11.

86 Item † prædicta limita, niſi deceptus ab aliquo hoc fecerit & hoc probaret. Nam ſic probādo ſuam innocentiam, excuſatur. Bonif. de falſ. col. 3.

Quartò principaliter quæro, an falſum punibile ſemper ſit.

Dicas, falſum in multis caſibus non eſſe punibile.

87 Primò † falſum punibile non eſt, quādo alicui non nocet, nec nocere poteſt. l. Diuus. cum ibi not. gl. ubi Gemi. Bar. Bal. Sali. C. de falſ. Petrus de Anch. conſ. 24. incipit. uiſa inquiſitione. Alex. conſi. 74. uol. 5. Ruin. conſi. 83. num. 7. uol. 4. & conſ. 25. num. 8. eod. uolum. Pariſ. conſi. 151. num. 13. uolum. 4.

Bald.& Sali.in l.1. C.de ſepulcr. uiol.Bart.in l.ſi quis legatum, de falſ.Soci,præceptor conſi.133. n. 3.uol.2.& conſi.31.nu.10.uol.2. Alex.conſi.145.uol.6. Socin.62. conſi.& 104.uolu.1.Corn. conſ. 107. in princip. uolu.4. Ioan. de Anan.ca.1.de falſ,Barba.conſ.77 in fi.uol.4.Paul.de Caſt.cōſ.157. uolu.1. Ioan.de Anan. conſil.12. Ioan.de Venafro conſ.109.co.fi. Bertran.conſi.175.uol.3. Hipp. in l.1.§.præterea.nu.14.de ſicar. & in l.1.§.fin.de falſ.Ang.de maleſ.uerbo falſa. uerſi.quæro quot modis, ſequitur, ad hoc ut falſitas ſit punibilis, ut ſaltim ſi talis, quod & ſi actu non noceat, poſſit tamē nocere.Salic.in l.Diuus.C.de fal. & ibi Alexan. in apoſtill.ad Bart. Corn.conſ.149.uolu. 1.in fin. & ſequen.uol. 3. & conſ. 104. col. fin.in fin.& conſ.60. col.fin. nu. 4. uolum.4.

88 Quod uerum † niſi in caſu, ſi qs cedulas manu ſua ſcripſerit in ſui fauorem. Nam licet dicta ſcriptura ſcribentibus non pſit l.inſtrumentum.l.exemplum. C.de probat. Tamen ſi probari poſſit, quod iſta ſcriptura ſit falſa, qui ſcripſit eā, tenetur de falſo, quia talis, quātum in eo fuit, fecit quod potuit. Angel.de malefic.uerbo falſario. uerſi.quæro quot modis. in fi. gl. Bart.Ang.d.l.Diuus. & Salic.in l. 1.C.de ſepulc.uiol. Bar.l. ſi quis legatum.col.3.de fal.

89 Item † uerum eſt, etiam ſi falſum tale doloſè commiſſum fuiſſet, Nā cum nullum damnum inferat de falſo non punitur.Hipp.d. l.1.§.præterea: num.14. de ſicar. & l.1.§.fi.de falſ. Ange. d. uerſi. quot modis.

90 Secundo † falſum non eſt punibile, ſi teſtis falſum depoſuerit ſuper maleficio non punibili.Quod ſi fuiſſet probatum uel probatum nihilominus falſum non eſt punibile.puta dixit falſum in cauſa furioſi delinquentis, uel ſimilibus, qui puniri non poſſunt.gloſ. Bar. Salic.Bald.l.Diuus.C.de fal. Socin.conſi.103.104.uol.1.Ang.de maleſi.uerbo falſario. col. 2. uel etiam dixit falſum ſuper delicto, ſuper quo inquiri non poterit, ſecundum Soci.conſ.104. in fi.uo. 1. Sali.in l.fundū.§.fi.de euictio.

91 Tertio † falſum non eſt punibile ſi ſine dolo commiſſum fuiſſet, & ſine intentione alteri nocēdi.l.neque exemplum.C.de falſ. Bar. in l.quid ſit falſum.de falſ.Rui.cōſ. 36.in princip.uol.4.Barba.conſi. 77.uo.4.Pau.de Caſt.conſi.157. uolu.1. Bart.in l.1.§.ff. ſi quis teſtam.liber. eſſe iuſſ.fuc.Ioan. de Imol.conſ.104.uiſis & ponderatis Bal.cōſ.144.uo.1.Betran.conſi.175.uo.3.Hippo.conſ.79.per

92 totum † ubi ponit multos modos, in qbus dolus ceſſare pręſumit, ut in rub.de fal.num.4. & in l.5.nu.3.ff. eod.tit. Cepol.conſ. 21.num.24.& 25. Gandi. de falſ. in princ.Capic.deciſ.67.num.7.

Ang.

Ang. de maleſic. in uerbo falſario. in princip.

Et ſi dicatur, quomodo punietur unquam falſum, ſi ſemper quis negauerit dolo iſtud falſum commiſiſſe, ſed p̄ errorē, & p̄ cōſequēs eum doloſum non eſſe, & impoſibile eſſe reſpondere huic motiuo. Dic, ut latè per Cep. conſ. 21. nu. 71. cum multis ſequen.

93 Quartò † ſi quis crederet dicere ueritatem, in aliqua re iurauerit ſic eſſe, nōn erit falſarius, nec periurus licet ueritas ſit in cōtrariū. Bal. in l. 2. §. quod obſeruare. C. de iuram. calum. Anch. cō. 1. de iurā. calum. in 6. Feli. in cap. 1. colum. fina. ut lit. non conteſt. Hippol. ī rub. de falſ. in prin. & in l. 1. §. p̄terea. nu. 13. de ſicar.

94 Quod uerum † etiam ſi fuerit teſtis, cum uehemēs credulitas pro certitudine habeatur, ſecundum Inno. in ca. ſi poſt medium. de iuram. calum. Hippol. ubi ſupra, puta, habebam mecum in ſocietate mulierem uirili ueſte ueſtitā, quæ primo aſpectu ab omnibus uir reputabatur. Vnde facio aliquem actum, uel contractū cum illa muliere, teſtes autem ſuper hoc examinati dicunt, quòd quando contraxerat mecum in ſocietate quidā uiro mutuauit mihi quaſdam monetas argenteas, q̄ primo aſpectu uidebantur aureæ, Teſtes inducti ſuper hoc dicunt cum iuramento, quòd, iſte talis mutuauit mihi centum aureos. Quis his caſibus uel ſimilibus periurii ſeu falſarii reputari non poſſun, nec per conſequens de falſo puniri. Hip. d. rubr. de fal. in princip. ſimiliter

95 † ſi errore ductus falſum dixerit non autem malignitate. puta. ſi ruſticus, uel alius ſimilis errore ductus contrarium depoſuerit eius, quod primò dixerat. puta, quia non intelligebat, non poterit puniri. Ita Ang. in auth. de teſta. § dicet. Hipp. in rub. de fal. nú. 6.

96 Quintò ſi quis falſo inſtrumento uſus fuerit non punietur de falſo ſi probauerit illud feciſſe ab alio deceptus. Nam per illud ſuam innocentiam excuſabit. Bonifa. de falſ, col. 3.

97 Sextò † ſi quis ſuper cap. uero teſtem produxerit, qui falsò depoſuerit, ſi ad eius notitiam peruenerit, quod falſum depoſuit, non p̄pterea incidit ī falſum, ſi ab uſu atteſtationis ipſorum teſtium deſiſtat, q̄a hoc nō eſt uti ſed uſum fuiſſe. Sed ita demum tenebitur ſi abuſu ipſorū deſiſtere nollet. Ba. in fin. in l. fina. C. ſi ex fal. inſtru. Alex. conſ. 124. uolum. 6. Cepol. cautela. 53.

98 Septimo † falſum non erit punibile, ſi quis ignoranter fecerit falſū articulum, & ſuper illo teſtes produxerit. puta, ſi eſſet in facto alieno uel p̄prio ī caſu, ī quo ignorātia p̄ſumitur, & eſt probabilis. Et ratio ē, quia falſum ſine dolo non committitur. Capi. deci. 67. num. 67. Aret. cap. præſumptio.

de

de teſtibus.

99 Octauò † ſi quis ſciat ſe falſas literas habere, infra 20. dies deſtruxerit uel reſignauerit. Bonifa. de fal. nume. 4.

Quod uerum eſt, quando alia perſona literas impetrauit. Secus ſi ipſemet impetraſſet, nam tunc pœnā falſi non euitabit. capitu. ad falſariorum de crimi. falſ. Bonifa. ubi ſupra.

100 Nonò, ſi † Notarius falſilatem fecerit in aliquo inſtrumento inualido ex defectu alicuius ſolemnitatis, uel actus ſubſtātialis, uel omisſionis diei, uel loci, uel iuriſdictionis ꝺ fal. puniri nō poterit.

Quod uerum eſt, de pęna corporali, uel ordinaria, ſecus de alia pœna, nam puniri pœna extraordinaria poterit, ſecundū Gram. uoto. 25. circa ꝛ fin. & deciſ. 4. num. 20. uel punietur etiam ad damnum perſonę læſæ ex tali inſtrumento propter ſuam imperitiam. ſecundum Bonif. de fal. nu. 29.

101 Decimò † falſum non erit punibile, quotieſcunque teſtimoniū illud aliqua de cauſa nō ualuerit. puta, quia non iuratus, uel parte non citata, quis teſtificans fuiſſet uel examinatus à iudice incompetenti, uel à notario abſque iudicis commisſione, uel iuriſdictionem non habente. Nam tali caſu de falſo non punietur aliqua pęna. Hippol. ubi plures cumulat, in l. 1. §. præterea num. 14. de ſicar. & in conſi. 105. num. 11. ubi multa cumulat, pulchrè Gand. de fal. num. 21. Gram. deciſ. 2. nu. 8. glo. & Doct. in l. Diuus Adrianus. C. de fal. Anchar. conſ. 172. Alexa. conſ. 70. & 74. uolu. 1. Boni. de falſ. num. 21. quod uerum eſt, etiam ſi talis falſitas in tali teſtifica ion dolosè facta fuerit. Nam nihilominus non punietur. Hippo. ubi ſupra. Grā. in deciſ. nu. 2. 8. Bonifa. de falſ. numě. 21.

Quod uerum eſt reſpectu producentis, nā ꝓducens falſos teſtes ſcienter non punietur de falſo, ſi illorū teſtimonium prædictis de cauſis non ualebit. Bonifa. de falſ. numero. 21.

Intelligas prædicta eſſe uera quantū ad pęnā falſi ordinariam, ſed bene punietur pęna extraordinaria. puta ſtellionatus. Ita concludunt multi doctor. relati per Augu. de Arimi. in addi. ad Angel. de malefic. uerbo falſario. uerſicu. quæro teſtes.

102 Vndecimò † ſi quis falſificauerit ſcripturam nullam fidē facientem, de falſo non punietur. Paul. de Caſt. cōſ. 151. uidetur dicendū, quòd dictus presbiter, lib. 1. Bar. in l. 1. §. qui in rationibus, de falſ. Hippo. l. 1. §. pręterea. nume. 15. de ſicar.

103 XII. Si † teſtis falſum dixerit ſuper acceſſorio, & nō ſuper principali facto non repellitur, ſed eius dictum purgabit & ualebit, & tali caſu non punietur pęna falſi, uidlicet pęna ordinaria, ſed bene

ne pœna ſtellionatus, puta, ſi aliqs eſt mihi affinis aliqua leui uel longa affinitate, & deponat in cauſa mea, & ſuper interrogatoriis interrogatus, an ſit meus affinis, & reſpondeat quòd non, certè illud dictum ualebit, quia omnino ſi expreſſiſſet illam leuem affinitatem, non repelleretur, neq; ſibi de fide minueretur. ſed bene de tali mendacio crimine ſtellionatus puniri debebit, Ita ſingulariter uoluit Iacob. Butri. l. Lucius. de infam. qd̃ dictum refert & ſequitur Ang. cõſi. 290. uiſo proceſſu cauſæ, Deci. conſ. 1. num. 4. uol. 1. Hippol. in l. 1. §. præterea. nu. 31. de ſicar. & l. 1. in princip. nu. 15. de falſ. Grama. conſ. 19. num. 4. ubi multos cumulat. Ant. de Butr. in cap. cũ cauſam in fine de teſtib. Bald. & Salic. in l. penul. circa finem C. de trãſactio. Imol. & Ioan. de Anan. in c. fraternitatis. de teſti. Alex. cõſ. 5. uol. 1.

104 Quod amplia, ut procedat† etiã ſi teſtis ſcienter adderet aliquam falſitatem dictò ſuo, nam per hoc falſarius non dicetur, neque eius dictum uitiabitur. Dummodo nõ tangat ſubſtantialia negocij principalis, ſuper quo deponunt. puta ſi interrogatur de nomine contrahentis, uel de parẽtela, aut de qua parrochia. Gram. dec. 43.

105 Immò ſcias † quòd etiam ſi falſitas ſit ſuper facto principaliter, dũmodo ſit modica, non nocebit, neque uitiat teſtis depoſitionẽ. latè Gramat. conſ. 33. num. 12. & deci. 43. Ant. de Butr. cap. 2. de reg. Iaſ. l. ſi ex falſis. C. de transactio. Felin capit. cum tamen. uerſicu. 2. nota de teſtib.

106 XIII. † Falſum punibile non erit, ſi committens falſum aliqua uſus fuerit cautela. uidelicet ſi qs à ſolo notario examinatus falſum depoſuerit, uel de falſo accuſatus, vel inquiſitus fuerit, dicat ſe aliter depoſuiſſe ſeu dixiſſe in ſua depoſitione, quàm quòd notarius ſcripſerit, dũmodo formet dictum ſuũ taliter, quòd non ſit aliqua ſuſpicio falſitatis. Nam hoc modo dato quòd ſua depoſitio de falſo conuincatur, tamen ſtante reſponſione, de qua ſupra, non poterit tanquam falſarius puniri. Et ratio eſt quia tunc ſcriptura illa ſola ipſius notarii non facit fidem. Ideo puniri ex ea quis nõ poteſt. Tho. Ferr. cautela 26. Specul. de teſtib. in §. 1. uerſ. ſed pone. & in tit. de inſtr. edit. §. reſtat. uer. ſed quid ſi unũ. ubi dicit, quòd omnes docto. Bononien. concordant, quod non credatur tabellioni contra teſtem.

Quod maximè procedit, quando notarius aliàs de falſo fuiſſet condẽnatus. Nam tunc ei nulla adhibere tur fides, ſecundum Bal. conſ. 50. uolum. 5. quia in criminalibus ꝓbationes debent eſſe luce meridiana clariores, ſequit Rom. l. 1. §. fi. de uerb. oblig. Abb. in cap. ad audientiam. uerſ. 2. facit iſte tex. de teſtib. Ang. & Imol. in l. 1. §. ſi qs neget.

neget. quemad. teſtam. aperiant. Imol. clem. 1. de hæret. ubi Cardi. in fine & Salicet. poſt Bald. in l. ſi quis decurio. uerſ. pone ꝙ teſtis. C. de falſ. Bart. in l. ſi quis legatū. quæſt. penul. de falſ. Gram. latiſsi mè conſi. 30. nu. 11. Alex. cōſ. 65.
107 colu. 1. uolu. 1. Nec † huic concluſioni obſtabit communis concluſio, quæ habet, ꝙ teſtis dicens ſe aliter dixiſſe quàm quod notarius ſcripſerit, potius ſtetur ſcripturæ quàm dicto ipſius teſtis, niſi notarius ſit perſona ſuſpecta, ut uoluit Specul. de teſtib. §. 1. ſed pone, ecce iudex. Imol. in ca. cum Ioan. Heremita. num. 19. gloſ. tabell. de fide inſtrum. Ant. Abb. in ca. cum dilecti. de accuſ. ubi. Ioā. anan. uerſicu. nota quòd quando aliquis examinatur. Bald. c. literas de præſumpt. Flori. in l. de ætate. C. de proba. ubi dicit, ꝙ per iſtam quęſtionem poteris burſam implere. Quia reſpōdetur, quòd præfata communis cōcluſio procedit quātum ad probandum in cauſa pecuniaria, ſecus quādo produceretur talis ſcriptura depoſitionis recepta à ſolo notario in criminalibus, & ſic ad hoc, ut teſtis de falſo puniatur, nam tunc ſi ipſe teſtis dixerit, ſe aliter dixiſſe quàm quod in actis continetur, tunc teſtis ſcriptura depoſitionis non facit fidem, & procedit opinio ſupradicta. Ita notabiliter tenuit Thom. Ferrar. cautela 26.

Quintò prīcipaliter quæro, quot ſpecialia habeat falſitas.

Dicas in falſi crimine multa ſpecialia reperiri.

108 Primum eſt, nam † in generali ſermone delictorum remiſsionis, nunquam comprehenditur crimē falſi, ſed neceſſe eſt, ut de eo mentio fiat ſpecialis. Bart. in l. Lucius. in fin. ad Turpil. Petrus de Ancha. ca. 1. uerſ. tamen ſi ſtatuto. de conſti. Nell. tract. banni. 5. par. 2. temporis. q. 4. Hippol. rub. de falſ. nu. 23. & conſ. 105. num. 8. Gramat. dec. 2. nu. 8.

109 Quod † limita non procedere, quando in carceribus, uel in banno non eſſent alii carcerati, uel bāniti pro aliqua cauſa alia, quàm ꝓ falſitate, gaudebunt beneficio remiſsionis. Nell. in tracta. banni. d. q. 41. Hippolit. de Marſ. rubr. de falſ. numero 13.

110 Item † limita non procedere, quando banniti, uel carcerati eſſent tres, quorum duo erant carcerati, uel banniti pro falſitate, alius uero pro alio crimine, tunc. n. cū rectus ſermo pluralis numeri poſitus in ſtatuto uel commiſsione uerificari non poſsit, ad illos etiam de falſitate porrigetur. Nell. ubi ſupra Hippol. ubi ſupra. Cacialup. l. omnes populi. de iuſtitia & iur. colum. 12.

111 Secundum ſpeciale eſt. Nam † licet aliàs condemnatus ad mortem ſi ad locum ſuplicii ducatur & in uia Cardin. obuiauerit à morte liberetur, ſi Cardinalis pileum

ſuum

ſuum ſuper caput eius impoſuerit ſecundum Bal.Pau. Salic.l.ad dictos C.de appell.Cepol. caute. 2.Hipp.rub.de falſ.num.14.tamē hoc non habebit locum in condē nato ad mortem crimine falſi, & ideo talis non liberabitur. licet Cardinalis Pileū in eius caput imponat.Barb.in tract.ſuo Cardi.q. 9.1.part.Hippolit.d.rubr.de falſ. nume.14.

Tertium ſpeciale eſt. Nā licet pœna delicti mutua compenſatione tollatur.l.uiro atque uxore, ſol.mat.

112 Tamen † ſecus in crimine falſi, quia in eo falſitas cum alia non cō penſatur, ſed utraque punietur. Bal.in rub.C.de fide inſtru. uerſ. incidenter etiam quæro. Hippol. in rubr.de falſ.nume.15. & conſi. 105.num.9.

Quartum eſt.Nam licet confirmatio operetur ſupplemētum defectus exiſten. in confirmato, ut habetur in cap.quoties,de pact.& in c. 1.de tranſactio.& per Oldrad conſi 107.factum tale eſt. Hipp. ſing.

113 79. confirma. tamen † ſi illud, quod cōfirmatur.puta priuilegiū reperiatur falſum, tunc confirmatio facta cum quacunque clauſula,uel ex certa ſcientia, uel motu proprio, ſeu alio modo,non prodeſt,& nihil operatur.ita.Abb.c. inter dileſtos,de fide inſtrum.ubi Felin.Hippo.rub. de fal. numero 17.& 18.

114 Quintum eſt.Nam † conuictus de hoc crimine, ſi eſt clericus,ſtatim deponitur & curiæ traditur ſeculari.c.ad falſariorum. de crimi, fal. quod generaliter in aliquibus non concurrit c.cum non ab homine.de iudi.Hipp.in rub.de falſ. nume.22.

115 Sextum eſt.Nam† In hoc crimine ne quis ſine accuſatione condemnatur,quod aliàs non cōtingit regulariter. c.nihil.2.q. 1.l.munerū §.defenſionis.de mune.& honor. Hipp.ubi ſupra. Archid. in ca. in memoria.19.diſtin.Mara.in Speculo ſuo aduoc.pa.4.n.148. Cur. Senior conſ.55.nu.16.

116 Septimum eſt. Nam† ſi crimen falſi incidenter deducatur in lite, pronunciatur ſuper eo. l. ubi C. de falſ. Quod regulariter non fit. l.1.C.de ordi.cogni.Alex.cōſ.77. in caſu accuſ.uolu.1. col.4.Alex. conſ.62.uolu.3.& Hippo.rub.de falſ.nu.20.Archid. c.in memoria, in fine.19.diſtin.

117 Octauum eſt. Nam† licet regulariter in crimine uel inquiſitione delictorum debeat poni locus & tempus cōmiſſi delicti, tamē hoc fallit in crimine falſi. Quia in tali appoſitio loci & temporis non requiritur.Ang.de maleficit.in tract. malef.uerbo falſario.uerſ.& tenementi,quòd iudex inquirens, & in uerbo platea communis, in princip. & Hipp.in rubr. de falſ. nume.16.

118 Nonum ſpeciale. Nam † iudex poteſt punire de falſo producentē ſcripturā ſuſpectam, licet non

clarè probauerit, quòd ſi falſa, quod in aliis criminibus non eſt; quia in eis debent eſſe probatiões luce meridiana clariores.l.fi.C.de proba. ſed in falſo ſola ſuſpicio trãſfert onus probandi contrariũ in aduerſarium, hoc eſt, in ipſum producentem. Maran.in Specul. aduocat.fol.105.num.149 in fin. Luc.de Penu.l. ſi uacan. uerſ.eſt etiam in eo aliud ſpeciale C.de bonis uacan.lib.10.

119 Decimum ſpeciale. Nam † licet doctor torqueri nõ poſſit, ut per Gramat.25.uoto.Tamen ſi fuerit ſquiſitus de falſitate bene torqueri poterit.Gram.uoto 25.

Vndecimum eſt.Nam regulariter cõfeſſio incidenter facta & nõ principaliter in criminalibus licet ſit ſpontanea, nõ operatur nec eſt tã potens, ut confeſſus poſſit condẽnari ſolita ordinaria.pęna delicti. Hipp.in ſin.229.& in pract.§. cõſtante nu. 49. & in rub.C. de proba.num.38.& in pract.§. poſtquã num.9.Imol.cap.fin.co.penul.de confeſ.Abb.in c.at ſi clerici. col. 12.de iudi.Ant.Conſ. ſingulari uerbo confeſſio. fo. 149. & tamen in crimine falſi ſecus eſt. Nam in eo ex confeſſione, etiam incidenter facta quis condemnari poteſt.Socin.pceptor conſi.39.co.3.uol.2. Petr.de Anchar.conſil.172. circa princip. ſequitur Deci. in ca.at ſi clerici.uerſi.ſed iſta limita.de iudiciis.

Duodecimum & ultimum ſpeciale

121 eſt. Nam † in crimine falſi ſola ſuſpicio falſi pro ueritate habetur.Arch.& Domin.de Sãcto Gemi.in c.in memoria.19.diſtin.Alexã.conſ.77.in cauſa accuſationis. uol.1.Pet.de Anch.conſi.172.circa princi.col.penul. Hipp.conſi. 27.nu.9.& in rub.de fal.num.19. Bal.in l.ſi ueritas.C.de fidei.Ioã. de Anan.in c.licet.col.ult. de crimi.falſ. §. qualis probatio requiratur.poſt princ.Dec.in cõſ.448. num.28.uol.4.Maran in Speculo aduocat.fol.105.nu.140.Ioã. de Anan.in rub.de crimi.fal.Abb.in ca.porrecta.in 3. nota. de confir. util.uel inut.

122 Quod uerum † niſi à parte producente ueritas probetur. Archi. d.c.in memoria.19.diſtin. Marã. ubi ſupra quod in aliis delictis nõ procedit.Ioan.de Ana.in rub. de crimi.falſ.Curt.Senior conſ. 55.

123 Item † uerum eſt, ut ſola ſuſpicio falſi pro ueritate habeatur, dũmodo aliqualis diffamatio ipſius prius pręcederet, aliàs ſecus.Cap. in deciſ.ſuis q.30.Petr.Cin.l.ult. C.de falſ.

124 Item † uerum, quod ſupradictũ eſt, uidelicet quòd falſi ſuſpició ꝓ ueritate habeatur, non ſolum quo ad torquendum ſed etiam ꝙ ad puniendum. Nam iudex poterit illũ punire ex ſola criminis ſuſpicione, niſi reus illam uerã eſſe ꝓbauerit. ut dicit tex. ubi Bald. & Salic.in l.iubemus.C.de prob. Maranta.fol.105.

Sextò

Sextò principaliter quæro quot modis falſitas cognoſci poſsit, ſeu quæ ſint falſitatis indicia.

Dicas falſum multipliciter cognoſci poſſe.

Primum.n.indicium falſitatis eſt, ſi

125 † reperiatur in inſtrumento uel reſcripto raſura ſuper facti narratione, uel alio loco ſuſpecto, puta in ſumma numeri, ſecus uerò ſi reperiatur in narratione iuris, ca. ex literis, de fid. inſtrum. Bonifa. de falſ. nume. 5. Maran. fol. 105. numero 149.

126 Quod uerum † quando raſura multas ſillabas & literas comprehenderet, ſecus uerò ſi reperiatur in paucis locis, quæ ſapientis animum in dubitationem non inducant, nam tunc non noceret, ſecus ſi eſſet unius ſillabæ uel defectus literæ. c. fi. de falſ. Boniſa. ubi ſupra niſi eſſet in loco ſuſpecto. puta in narratione quãtitatis uel numeri. Nam tunc falſitatem inducit. Boniſa. ubi ſupra, ca. olim. de priuileg. Maran. fol. 105.

127 Secundum indiciũ eſt. Nam † ſi in aliquo libro reperiatur appoſita charta nouiter cũ uno diuerſo ſigno ab aliis chartis. Nam tunc indicium falſitatis iudicabitur. Paris de Put. de ſindic. fol. 329. col. 1

128 Tertium eſt † ſi reperiatur illa charta nouiter inciſa aut maculata. Paris ubi ſupra.

129 Quartum eſt † ſi charta illa fumo infecta reperiatur, & liber ille antiquus fuiſſet, Paris ubi ſupra.

130 Quintum eſt † ſi chartæ eſſent plures in uno quinterno quàm in alio, maximè habita fide à librario quòd ſolitus ſit facere chartas æquales in libris ſuis ſcribendis. Barba. conſ. 53. col. 2. in uol. 3.

131 Sextum † quando illa carta, in qua aliquid ſcriptum eſt, de quo dubitatur, eſſet longior alia charta Barb. ubi ſupra.

132 Septimum indicium † ſi aliqua apoſtilla reperiatur diuerſo atramento confecta in parte ſubſtantiali. Puta circa appoſitionem nominis, quantitatis &c. hac enim diuerſitate atramenti apparet, quòd dicta apoſtilla ex interuallo facta eſt: Curt. Iun. conſil. 82. ad fin. Aimo conſi. 134. nume. 27. Ancha. conſil. 431.

133 Octauum indicium eſt † ſi quis dixerit. 5. teſtes fuiſſe præſentes alicui actui, uel 5. canonicos, quãdo alicui beneficium contulerãt, & cum oppoſitum fuiſſet de falſo agens tres tantum teſtes examinaret, & nõ alios duos, certè ex hoc magna arguitur con. partem ſuſpicio falſitatis. Aret. conſi. 13. col. 3. uerſ. præterea cum matrimonio. & in conſ. 82. col. 3. Aimo conſ. 134. num. 28.

134 Nonum indicium eſt, ſi † pars dixerit nolle uti inſtrumẽto ad aliquid probandum, ſed teſtibus omnia ꝓbare intẽdit, certe hoc caſu ſi ſcriptura uera eſſet, utiq; ab ea recedere non licuiſſet, cum inſtrumentum dicatur probatio facta.

iux,tex.l.cum precib. C.de prob. maximè cum iſta probatio tutior, ac facilior ſit probatione teſtiũ. Aimo conſ.134.num.30.Cur.Iu. conſ.64.col.3.l.ſi adulteræ.C.de fide inſtrum.not. l.ſi falſus. C.de falſ.Corn.conſi.123.col.2.lib.7.

135 Decimum eſt † ſi inſtrumentum nõ eſſet antiquum, ſed paruo tempore confectum,& omnes teſtes in eo deſcripti mortui eſſent; Nam uerisimile non eſt in tam paruo tempore. Vnde in hoc iudex conſideret,an teſtes in inſtrumẽto deſcripti eſſent iuuenes,uel ſenes.Barb.in conſi.43.col.2. uol.1.

136 XI.Si † probaretur,quòd teſtis, uel aliquis ipſorum eo tempore, quo confectum fuiſſet inſtrumentum, abſens erat, & in alieno loco,maximè ſi locus ille taliter diſtabat, ut uno die illuc uenire nõ potuiſſet. Barbat. ubi ſupra. Boniſ.de falſ.nu.7.

137 XII.eſt,ſi † literæ ſeu inſtrumentum eſt cõtrarium alteri prius ab eodem inducto.l.ſcripturæ.C.de fid.inſtru. c.importat.de fi. inſtr. Boniſa.de falſ.nu.6.

138 XIII.eſt nam † literæ Papales ſũt ſuſpectæ, ſi in eis eſt mala gramatica.c.ad audientiã. de reſcr. Boni. ubi ſupra, non autẽ ex hoc uitiabitur inſtrumentum.Boniſa.nu.7.

Item,literæ Papales ſunt ſuſpectæ,ſi fuerint impetratæ per aliquẽ non habentẽ ſpeciale mandatũ.c.nonnulli de reſcr.& c. ex parte. eod. Bonif a.ubi ſupra.

Item, ſi habeant ſigilla falſa præſumuntur falſæ.c.inter dilectos. de fid.inſtru.Boniſa.ubi ſupra.

Itẽ, ſi literæ papales uel inſtrumenta publica non habeant annũ & diẽ, quo factæ ſint, in dictionem & locum & ſimilia, ut in authẽ. ut præponatur nomen imperatoris. §.1. & fi.Boniſa.ubi ſupra.

Item, falſæ præſumuntur literę & inſtrumenta,ſi præſumitur aliter rẽ eſſe geſtam,quàm in ipſis continetur.c.Ioannes.de fide inſtr. Bonifa.ubi ſupra.nu.7.

Item, præſumitur falſum inſtrumentum,quãdo eſt abraſum & per manum alterius perſonæ ſcriptum, uel remiſſum,uel ſi eſt interlineatura,uel cancellatura,uel quid ſimile.Boniſa.de falſ.nu.7.

Itẽ, ſi inſtrumẽtũ ab uno incipiatur & ab alio cõpleatur.& idẽ ſi unus ſcribat inſtrumentũ & alius apponat ſignum ſuum.Bonif.ubi ſupra

Itẽ,quãdo teſtis contradicit inſtrumento,tunc præſumitur falsũ.l.j. in fi.C. de teſta.Boniſa.ubi ſupra

Itẽ,falſum præſumitẽ,ſi legitimũ numerũ teſtiũ nõ habeat.§.oportet. auth.de fid.inſtr.Bonif.ubi ſupra

Itẽ, quãdo teſtes nõ fuerũt præſẽtes negotio uel non rogati in talibus, in quib. debẽt eſſe rogati, ut in teſtamentis,& ſimul.Bonif.ubi ſup.

Item,quando inſtrumentum eſt inciſum.l.j.§.pen.ſi tabulæ teſta.nullæ extabunt.Boniſa.ubi ſupra.

Septimò principaliter quæro, quem effectum habeat falſitas.

Di-

dicas,falſitatẽ multos effectus opari.
139 Primus effectus.Nā†ſi falſanť actu cauſæ debet pdere cauſā. Et hoc,quia conijcturatur ſeu præſumiť ſe fouere iniuſtam cauſam. Nā alias nō falſificaſſet acta.Abb. c.cum uenerabilis.de except.Bar. & gl.l.ĩ fraudẽ.§.quoties. de iure fiſ.Hipp.de prob.n.186. Intellige ut infra uerſ.quartus eſt,nam &c.
140 Secūdus eſt.Nā†exceptio falſitatis impedit executionẽ ĩſtrumẽti, cū præiudicialis eſt ad cām ciuilẽ. Barb.ĩ d.cōſ.43.col.3.uol.j.Gra. cōſ.134.nu.26.Dec.cōſ.194.uer ſi.pterea dico.li.2.& cōſ.28.poſt mediū.& cōſ.98.li.3.Io.de Anan. conſ.49. dubiū de quo quæritur.
141 Tertius eſt.Nā†ſi notarius de falſo fuerit cōdēnatus, amplius arte ſuā uti nōn pōt.Gand.de falſ. nu. 30.Boniſa. de Vital.de fal.n.325. Ang.de maleſ.uerbo falſario. uer ſic.quæro aliquis.
142 Quod†uerum eſt,non obſtante, ꝙ iudex in ſua ſententia cōdēnatoria reſeruauerit ſibi artem ſuā Nam nihilominus nō poterit ulterius uti arte ſua, & inſtrumēta poſtea facta non ualebunt.Gād. ubi ſupra.Boniſ.de fal.ubi ſupra.nu. 25.Ang.de maleſ.ubi ſupra.
143 Item†uerum eſt,ſi falſitas in arte notariatus commiſſa fuiſſet,ſecus ſi aliter, doct.l.et militib. C. de teſtam.milit.Bart.in l. non poteſt.de iu.Ang.de maleſ.uerſ.quęro aliquis notarius.
144 Quartus ē.Nā cōmittēs falſitatē ĩ cā pdit cām,ꝙ uerū eſt ſi talis falſitas cōmiſſa fuiſſet p prĩcipalē,ſecus per procur. Io.de Ana.cōſ.12.
145 Quintus eſt.Nā†ſi in uno inſtrō vnū capitulū fal ſum reperiatur ſi in parte falsū ſit,licet reliqua uera ſint,tamē totū inſtrm falſum præſumitur.Et iō ſi unus teſtis ĩ eo ď ſcriptus falsū dixerit, oēs alii de ſcripti falſi pſumendi ſunt.Barb. conſ.43.col.3.uolu.1. Similiter ſi unū capitulum falſum ſit, totum ēt falſum præſumitur, licet uera ſint aliqua.Gand.de fal.nu.8.
146 Sextus effectus eſt.Nā†ſi teſtis ĩ ductus eſt ſuper plurib.capitulis, & dicat falſum ſup uno capitulo pſumitur ſuper omnib.aliis capitulis falſum dixiſſe. Vnde reprobatur in omnib. tāquam falſarius.l. qui falſo.de teſti.l.eos. C.de teſt. Inno.in ca. fraternitatis de hære. Boni.de falſ.nu.22.Gād.de fal.n. 26.& ita aſſerit eſſe cōem opi.Soci.præceptor.cōſ.41.col. 2.uol.2.
Amplia ut pcedat,ēt ſi ſuper uno capitulo falſum depoſuiſſet ignoranter,Soc.pręceptor ubi ſupra.Nec huic āpliationi obſtat, qď uoluit Fel.ĩ c.fraternitatis.col.fi.uer.ſed l.fallit,de hæreti. Dum uult,ꝙ tali caſu dictum teſtis non dicatur falsū,quādo p errorē dictum fuerit. Quia reſpōdetur,&hoc mō ad cōcordiam reduci pōt,v3.Aut quęrimus, an teſtis falsū deponēs uel piurus ignorāter poſsit tāquā falſarius periurus condemnari.& tu dicas ꝙ non,& in hoc caſu loquitur Fel.

Fely.in d.c.fraternitatis. Aut quę rimus, utrum teſtis uerum uel falſum dixerit aut dictum eius ubi falſum cōſideretur ī ſe, & ſic quo ad effectum probationis dicat̄ teſtis dixiſſe falſum, uel etiam quis dicatur uerè perieraſſe, & tunc ēt quòd quis in ſuo dicto errauerit, omni dolo carebit, & debet attendi ipſa ueritas, ut uidelicet uerè falſum dixerit, & tanquam falſum dictum eius in probatione debebit conſiderari, & ſimiliter etiam quòd uerè dicatur periuraſſe, & pro periuro habebitur quoad ſui effectum & in hoc caſu procedit dictum Soci. ſupra relati d.conſi. 41.colu.2.uolum.2. & hanc diſtinctionem fecit Iaſ.in l.qui iuraſſet uerſ.puto pro concordia poſſe dici. de iureiur. ſequitur Socy.præceptor nu. 8.& 9.

147 Amplia ſecundò † ut procedat non ſolum in depoſitione facta poſtquam falſum commiſit, ſed etiam in depoſitione facta antequā falſarius eſſet. Nam omnia dicta per ipſum teſtem falſa reputabuntur, & pro falſis habebuntur, unde dicta omnia per ipſum falſa ſunt, uel nulla etiam ante illam falſitatem Soci.præceptor conſ. 41. nu. 11.12.13.& 14. uolum.2. Et ratio erit, quia ſicut deducta eſt falſitas in uno articulo, præſumitur in aliis articulis interuenire.

148 Nec † huic ampliationi obſtat, quod notabiliter dixit Alexā.cōſ. 88.quoniam omne datum. uerſic. ſecundò reſpondeo. uolu. 5. Vbi uidetur dicere quòd non uidetur quòd dictum teſtis nitiari debeat quod in depoſitione prius præceſſerat, ſed ſolū illa dicta, quæ poſt periurum ſecuta fuerūt. Et quòd illa regula, qua dicitur. Teſti, qui in uno falſum dixerit, non eſſe in aliquo eius dicto credendum, fundatur ratione periurii ipſius teſtis quod commiſſit dicendo falſum, propter quod uidetur quòd ſolū illa regula procedat in his, quæ ipſe teſtis depoſuit, poſtquam falsū dixit, & ſic poſtquā fuit periurus, non autem in his, quæ prius depoſuerat, illa enim dicta cum non à periuro depoſita fuerint, non uidentur reiicienda, ſecundum Ale. ubi ſupra. Quia reſpōdetur, & ita hæ duæ opiniones concordari poſſunt. Nam dictum Alex. ubi ſupra procedit, quādo teſtis dixerat falſum ſuper eo, & circa ea, quæ non reſpiciunt ſubſtantiam cauſæ & factum principale, prout Alexa. ait Et quando iſtud nō diceret, tamē illud colligitur ex doctrina Bal. in rubr. de cōtrouer. inueſti. uerſ. 10 nota. ubi Bald. in hoc ponit exemplum, ſi teſtis interrogetur ſuper ueſtibus, ſuper nubilibate cęli & ſimilibus, falſitas enim teſtis ſup talibus non facit eum repelli, uel dictum eius reiici, quòd antea depoſuerat ſuper ſubſtātialibus uel ſuper facto principali. Et in his terminis debet intelligi, quando teſtes depoſuerūt falſum ſuper facto

cto principaliter & in reſpicientibus ſubſtãtiã cauſę, quo caſu, &c.

Quam concordiam facit Soci. pręceptor ubi ſupra. num. 12. & Bonif. de Vital. titu. de falſ. num. 22. ubi etiam dicit, qđ ſi tu non uis ſuſtinere prędictam diſtinctionem poteris dicere, quòd opinio Soci. eſt magis communis, non obſtan. opinione Alex.

Octauò principaliter quæro, quæ ſit pœna falſi.

149 Dicas † quòd non poteſt dari in hoc terminata reſponſio, cum diuerſis modis falſitas committatur, unde diuerſæ pęna imponi debẽt. Vnde dicas quòd falſitas punitur ſecundũ diuerſitatẽ cauſarũ & falſitatum. & cum uarris modis committatur, ſimiliter uariis pœnis punire debebit. Boniſa. de vita. de falſ. nu. 4.

Item, quòd pœna falſi (ſecundum ueteriores leges) eſt deportatio & bonorum publicatio in libero homine, ſed in ſeruo eſt ultimum ſupplicium. l. 1. §. fi de falſ. Bonif. de falſ. nu. 3. ſed de nouo iure bona amplius non publicantur. Auth. hodie. C. de bon. damn. Bonif. ubi ſupra.

150 Teſtis † ſi falſum teſtimonium dicat pęna deportationis cum publicatione omnium bonorum puniri debebit l. 1. in princip. & §. fi. de falſ. Gandi. de falſ. colum. 2. in princip. aut eſt ultimum ſupplicium, ſed hodie de conſuetudine dicta pęna non imponitur, ſed pęna falſi erit ſecundum formam ſtatutorum & conſuetudinis, & ſic ſi per ipſum impoſita non erit ſtãdum erit iudicis arbitrio. Gandi. de falſ. nu. 3.

Quod uerum eſt in cauſa ciuili & pecuniaria, ſecus in criminali, nam teſtis dicens falſum in cauſa criminali punitur. l. Cornelia de ſicar. tex. eſt ubi Hippol. in l. 1. §. præterea. d ſicar. et Hippo. l. 1. in prin. de falſ. fol. 74.

151 Teſtis † ſi in cauſa criminali falſum dixit contra inquiſitum, tũc debet puniri ea pęna, qua ille inquiſitus uel accuſatus puniendus uenire, ſi crimen illud probattũ fuiſſet, & ſi pœna ordinaria uel corporali in hoc eſt ſtandum conſuetudini, qui per ſuam teſtificationem ponit inquiſitũ in diſcrimine uitæ ſeu amiſionis bonorũ non obſtante eius innocentia, ſecus eſt, ſi teſtis deponeret falſum cõtra fiſcum, & ſic in fauorem inquiſiti. Nam tali caſu non debet mori, neque pœna corporali puniri ſed iudicis arbitrio, Alex. conſ. 55. in fi. uo. 7. Guil. de Cun. l. presbyter. C. de epiſ. & cleri. Grã. uoto 5. ubi ponit rationem diuerſitatis, & uult talem non poſſe puniri pęna ordinaria, Hippol. in l. 1. §. præterea, de ſicar.

152 Si † quis literas principis falſauerit pęna capitis plectendus eſt, quod uerum, Dummodo falſauerit etiã ſigillum, alias ſecus. Grã. uoto 25. num. 9. And. Iſern. in cõ-

ſti. regni.qui literas. & melius c.1. de milite uaſall. qui cõtum. eſt ubi late.

153 Si † quis uero literas inferioris a principe falſauerit non debet ita acriter puniri, Gramã.ubi ſupra. Abb. in capi. olim. de reſcript.in uerbo nota. Feli.in c.1. uerſi.ſtilus curiæ.circa fin.de reſcrip.Maria,Socin.in cap. ad falſariorum.

154 de crimi.falſi.ſecus † in mandante talem falſitatem fieri.Gram.in deciſ.22.col.penul.

155 Falſificans† menſuras & pondera diuerſimode puniri poteſt.Nã aliquãdo ad pęnam relegationis, aliquãdo ordinarie l.hodie.de extraordi.crim.l.annona. §. onera. & in l.Sardina.de pœn.Bonif. de falſ.colu.2.

Si quis ſigillum mutauerit,corruperit ſeu confecerit puniri debet pęna l.Corneliæ de fal.Hipp. in l. j. §.qui in rationibus. de falſ.

156 Teſtis † ſi falſum dixerit & propter ipſius teſtificationem ſeu depoſitionem aliquis fuerit ſuſpenſus, de capitatus, uel fuſtigatus, extũc debet eadem pœna puniri, qua ille punitus fuerit.tex.not. l. 1.C.de ſicar.quẽ tex.dicit ſingularẽ Bald. 1.uerſ.Itẽ qđ falſ. Bal. in l.presbyter.uerſ. ex qua materia.C.de epiſ.& cleri.gloſ.c.1.12. q.3.Feli. in c.ſicut,in 3.not.de teſtib.Hippol.late conſi.27.col.12 & l.1.§.præterea.col.1.& 2.de ſicar.Nouel.pract.fol.59.num.39. Bald.in cap.1.§.iniuria.colu.ult. de pace iur.firmam.

Amplia idem eſſe, ſi reus cõtra quem teſtificatus eſt, nõ fuit ſuſpenſus, ſed ſuſpendi poterit, ſi crimen illud probatum fuiſſet. Nam ſimiliter pęna teſtis falſi puniri debet. Bald.c. 1.uerſi. Item quod falſo. de pace tenen.Hipp.conſi. 27.columa.1.

Secundo Amplia, ut procedat non ſolum quãdo per dictum unius aut plurium teſtium quis ſuſpenſus aut faſtigatus fuerit, ſed etiam procedit, quando propter dictũ ſuũ fecerit alium teſtem torqueri.Nã & ipſe etiam torquendus eſt puta ſi duo teſtes interfuerunt inſtrumẽto,quorũ unus dicit non interfuiſſe, alius dicit inſtrumentum confectum eſſe ipſis pręſentibus, modo ſi acciderit,quod teſtis aſſerens ambos fuiſſe pręſentes fuerit tortus, & durans in ſuo dicto đbet etiã alias ſimiliter torqueri ad hoc, ut pari paſſu ambulet cũ alio teſte.Hippol.late conſ. 27.

157 Notarius † ſi falſum fecerit inſtrumentum puniri debet generali pœna falſi, quæ eſt deportatio. l.1.§.fi.de falſ.in cuius locum hodie ſuccedit bonnum perpetum, & inſuper fit infamis & officio notariatus perpetuo priuatur, neque per ipſum inſtrumenta confecta poſtquam de falſo fuit condẽnatus ualebunt.Bonif. de falſ. numero 8.

158 Notarius † penes quem depoſita ſunt iura partis, ſi copiam eorũ fecerit

fecerit parti aduerſæ ſine licentia & uoluntate ipſius partis tenetur l.Cornel.de falſ. tex.in l.1.§.ubi ſup.& ibi Hip.de falſ.

159 Notarius † ſi de examine teſtiū rogatus fuerit, & ante eorum publicationem reuelauerit parti, ſeu alteri eorum illud, quod teſtes dicerunt, tenebitur pœna, de qua per Hipp.ubi ſup. Hipp.l.1.§.fi. de falſ.nu.16.

Nono principaliter quæro, An tot pœnæ imponi debeant quot falſitates quis commiſerit.

160 Dicas, ꝙ † plures falſitates committens pluribus pœnis affici debet, gl.in l.nunquam plura.de priuat.delic. Quod uerum ſi falſitates plures quis diuerſis temporibus commiſerit, uel in diuerſis maleficiis.Soc.conſ.62.num.89. uol. 1. ſecus ſi ex uno actu plures falſitates quis commiſerit, & omnes ad unum effectum tendant. Nam tunc una tantum puniri debet.puta, produxit quis plures teſtes unico acto, uel plura inſtrumenta,quæ falſa reputat fuerunt. Soc.latè ubi ſup.

Decimò principaliter quæro, qualiter falſitas probetur.

161 Dicas,ꝙ†falſitas ex præſumptionibus & coniecturis regulariter probatur, cum ſit difficilis probationis, & ex talibus ad pœnam procedi poſsit.Archid.in c.in memoria.19.diſt. Hippo.conſil.27. num.8.Capic.dec.30.Dec.conſi. 39.nu.7.uol.2. & Bald.l.3. C.de epiſ.& cle. Io.de Anan.conſi.49. ubi Bologni.in addi.

Quod intelligas uerum quoad hoc, ut quis puniatur de falſitate pecuinaliter, uel ut non detur amplius fides inſtrumentis ſuis,ſecus ſi ageretur de punitione corporali, nam tunc probationes plenæ requirerentur.Io.de Anan.ubi ſup. Capic.deciſ.30.in fine.uide infra eod. in fi.uerſi.contrarium tenet Soc.præceptor.

Vndecimò principaliter quæro, an quilibet falſum committēs teneatur pœna falſi.

Dicas quod ſic.Hippol.conſilio 27. num.17.

Quod uerum eſt,etiam ſi mulier eſ-
162 ſet nam † & ipſa falſum committens pœna falſi tenetur.Bal.in l.fi. C.ſi ex falſ.inſtrum.Hipp.conſil. 21.num.17.

Duodecimo princip.quæro, quanto tempore duret falſi querela.

163 Dicas, quòd † uſque ad 20.annos poteſt de falſo cognoſci.Ang. de malef.uerbo falſario. uerſ.quęro.ubi Aug.de Arimi.in addi.in l. querela. C.de fal.ubi Spec.de ſenten. §.fin.uerſ.nota quod ſecundum canones. capit.licet cauſam. de probat.

Expeditis ſupradictis 12. quæſtionibus nota ſequentia.

164 Primò enim nota, ꝙ†pœna lege Cornelię de falſ. quis puniri non poteſt, niſi committat falſum uel ſpeciem falſi contenta in aliquo capite l.Cornelię de falſ.quæ enu-

merantur ff. & C. de falſ. Nõ enim ſufficit, quòd falſum cõmittatur ad hoc ut quis puniatur l. Cornelia de falſ. ēſto ꝙ ſit in dolo uel in exceptione facta in aliquo caſuū. Ita uoluit Bar. in l. quid ſit falſum de falſ. l. neque exemplum. C. de falſ. Pariſ. conſi. 151. num. 24. vol. 4. Io. de Imo. cõſ. 104. in princip.

165 Secundò nota, quòd † quotieſcũque poſſunt uerba falſum importare, & non falſum, ſemper interpretandum eſt pro non falſo. gl. l. iuris gẽtium. §. quòd ferè de pac. ubi Bald. & Ang. Bald. in l. 1. C. de ſacroſanc. eccle. Salic. in l. de tutela C. de integrũ reſti. mino. Ruin. conſ. 14. nu. 13. uol. 5. Cepol. cõſ. 21. num. 23. Ang. de malefi. uerbo falſario. in princip. Hippol. conſi. 2. uol. 1.

166 Tertio nota, quòd † teſtis non dicitur falſum deponere, quando dictum ſuum poteſt aliqua interpretatione uerificari. Bal. conſi. 323. vol. 4. Gram. conſ. 30. col. 23. Bal. l. iuris gentiũ. l. qđ ferè ff. de pact.

167 Quartò Nota, quòd † ſi Notarius reperiatur aliquid aliter ſcripſiſſe, quàm à partibus dictum eſſet, non præſumitur falſo, & doloſe illud feciſſe ſed errore. Bar. l. quoties. uerſ. ſed ſi non in corpore. de hæred. inſti. ubi Bal. Cum. conſil. 36. Ange. de malefic. uerbo falſario. in princ. quod uerum eſt, niſi ex aliis circunſtantiis aliud appareat. Barb. ubi ſupra.

Quinto nota, quòd ſi ſtatutum diſponeret, quòd ſi notarius conficiat inſtrumentũ falſum, puniatur certa pœna, ſi accidit ꝙ notarius plura acta cauſæ falſificauerit, puniri debebit illa pęna in ſtatuto contẽta.

168 Quia † appellatione inſtrumentorũ acta cõtinent. Bonif. de Vit. de falſ. n. 19. Ang. de malef. uerbo falſario. uerſ. quid ſi ſtatuto. Bar. in l. in fraudẽ. §. nęq;. de iure fiſc.

169 Sextò Nota, ꝙ † ſi teſtes uariant in tempore. nel alio, nõ põt ſtatim iudex unũ ex eis uel ambos de falſo ponire & condemnare, licet in ueritate unus ex eis falſum dixerit, cũ non conſtet adhuc quis eorum falſum dixiſſet, ſed debet inſtigare & poſtea illum culpabilẽ repertũ de falſo punire. Alex. cõſ. 63. nu. 4. 5. 6. uol. 2. Bal. l. teſtium. uerſ. modo hic conſurgit dubiũ, ſi unus. C. de teſtibus.

170 Septimò Nota, ꝙ † in materia falſi maximè attenditur ueriſimilitũdo. Ideo inſtrumentum cõtinens non neriſimile nõ probat. Bal. in l. ſcriptura. cir. med. C. de fid. inſtr. Alex. conſ. 99. in fine lib. 1. Curt. Iun. cõſ. 17. col. 2. cir. med. Aimo. Crauet. conſil. 134. nu. 36. & idem erit in teſtib. qui non probant ueriſimilia, nam non ueriſimilia deponentes de falſo ſuſpecti ſunt. Aim. Crau. ubi ſup.

171 Octauò Nota, ꝙ † ſi ſtatutum diſponeret, ꝙ damnatus de falſitate nõ admittatur ad honores, debet intelligi de cõdẽnato de falſitate ex aliqua capite, qđ enumerat. ff.

&

& C. de falſ. Et ideo ſi eſſet damnatus ex aliquo ſtatuto ad reformationem inducente falſitatẽ nõ repelitur ab honorib. Ang. de maleſi. uerb. fal. uer. q̃ro quot modis.

Contraria.

Contratium tenet Pau. de Caſt. cõſ. 130. in uol. 1.

Contrarium tenet Salic. in l. 1. C. de ſepulcro uiolato.

Contrarium tenet Aug. de Arimi. in addi. ad Ange. de maleſi. uerbo falrio. uerſ. quæro in actis.

Contrariũ tenet Imol. in c. licet causam de proba. Hippolit. l. 1. §. 1 in princ. nu. 14. & 15. de fal.

Contrarium tenet Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleſi. uerbo falſario. uerſi. quæro ſi aduertas.

Contrariũ tenet Boniſ. de fal. col. 3.

Contrarium tenet Bald. in l. fin. C. ſi ex falſ. inſtrum. tamen Bal. reprobatus eſt, ſecundum Soci. in cõſ. 104. in fi. uol. 1.

Contrariũ tenet Bart. in l. ſi quis ob repſerit. uerſ. circa hoc quęro. de falſ. Ang. de maleſ. uerbo fal. uer. quæro an testis.

Contrarium tenet Ang. in l. quæ ueluti. C. de falſ. Angel. de male. uerbo falſario. uerſi. quæro quot modis. gloſ. Bar. Ang. l. damus. C. de falſa. tamen pro concordia uide Hippo. in l. 1. §. præterea, num. 28 & 29. de ſicar.

Contrarium tenet Soci. præceptor cõſ. 34. n. 77. uo. 3. ubi aſſerit hãc eſſe communem opionem & ueriorem. & conſ. 61. n. 8. 9. 10. uol. 1. ubi etiam refert infinitos doctores tenen. hanc opinionem & dicit communem, uidelicet an ĩ crimine falſi requirantur de neceſſitate probationes cõcludentes. Ratio quia agitur de nimis magno ꝑiudicio, quia perdit honorem, efficitur infamis, & amplius homo nõ uidetur, cũ ſine fide ſit. Socin. ubi ſupra mouetur per iura alle. per Dec. conſ. 102. & 139. uol. 1. ſequitur Hipp. in rub. de falſ. nu. 22. 23. cũ ſequẽti, uſque ad numerum. 69. Dec. conſ. 189. co. 1. Grã. conſ. 19. nu. 3. & Bal. in l. iuriſgentium. §. ꝙ ferè. de pact. Ang. & Bal. in l. imperator. de ſtatu. hom. cõcordari autem poſſunt hæ duæ opiniones ſecundum Socin. præceptorem. d. conſ. 61. uidelicet, ut dicta prima opinio procedat, quãdo cõtrarium non probaretur, & imputatus de crimine tali ſe eſſe ſine culpa nõ oſtendat. Nã tũc talis ſuſpicio ſola habetur pro concludẽti. ſecũda uerò opinio huic contraria procedit, quando quis ſine culpa ſe oſtẽdere uellet & paratus eſſet. Ita uolunt oẽs relati ꝑ Soc. ubi ſup. Vel aliter cõcordari poterit, ut 1. opi. ꝓcedat, quando de falſo. ciuiliter ageretur. Quia tũc in eo requirũtur illę ꝓbationes, quę in aliis omnibus requirũtur. Grã. cõſ. 30. col. 3.

Cõtrariũ tenet Aug. de Arim. in add. ad Ang. de maleſi. uerbo falſario. uer. quæro aliquis notarius.

Cõtrariũ te. Dec. cõſ. 189. co. 12. uo. 1.

Contrarium tenent quidam relati p Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleſi. uerbo falſario. uerſi. quid ſi ſtatuto.

Regula XVI. de tortura.

SVMMARIVM.

1 *Tortus etiam confeſſus non poteſt interrogari nec torqueri ſuper crimine non indiciato. Intellige ut infra num. 2. 3. 4.*

Tortus legitimis iudiciis praecedentibus an poſſit interrogari de aliis delictis, de quib. nulla extant indicia, ſequẽdo dictam torturam.

1 DIcas † regulariter tortũ legitimis indiciis præcedentibus & cõfeſſum crimen, de quo quærebatur, neq; iterrogari, neq; torqueri poſſe de aliis & ſuper aliis criminibus, de quibus nulla extãt indicia. Gandi. de quæſtio. & tormẽ. nu. 19. Ang. de malef. uerbo fama publica, circa fin. uer. ſed aduerte. ubi Aug. de Arim. in addit. ad eum, Guid. de Suzz. de indi. & tortu. nu. 86. Fran. Brun. de indi. uerſ. quintò principaliter quæritur. nu. 64. Paris de Put. de indi. & tortu. c. 2. nu. 5. Mil. in prin. f. 152. nu. 29.

2 Quod † uerum eſt de iuris ſolẽnitate & ſubtilitate, ſed de generali conſuetudine Italiæ contrarium obſeruatur, & maximè in furtis ob eorum maximam frequentiã. Gandi. ubi ſupra. Ang. de maleſi. ubi ſupra. Guid. de Suzã. Bru. ubi ſupra. Oldrad. tract. de quæſtio. q. 11. incipit. ſed quia de quæſtio quotidiana. Cepol. conſi. 40. Gramati. uoto 13. & deciſ. 47. nu. 34. & deciſ. 48. nu. 12. Ioan. Mil. ubi ſupra. & talis conſuetudo iuuari poteſt per l. non omnes. §. à Barbaris. de re milit. & l. congruit. de officio præſidis ſecundum Gand. ubi ſupra. Guido de Suza. ubi ſupra. Brun. ubi ſupra. Paris de Pute. ubi ſupra.

3 Quod † autem dictum eſt ſupra, de cõſuetudine obſeruari, ut tortus legitimis indiciis præcedentibus poſſit interrogari de aliis criminibus, de quibus nulla extant ĩdicia, & quòd talis confeſſio ualida eſt, intellige uerum, quãdo cõtra reũ præceſſerit diffamatio generalis de illo crimine, uidelicet quòd eſt magnus latro. Nam tunc laudabilis eſſet dicta conſuetudo: Secus uerò ſi contra prædictum reũ nulla diffamatio præceciſſiſſet, nã tũc talis conſuetudo non ualebit. Vnde iudex diſcretus aduertat ad qualitatem pſonæ. Ita Bru. de indi. & tortũ. uerſ. quintò principaliter. nu. 65. ſequitur Hipp. in l. repeti. colum. penul. de quæſtio. fol. 111.

Vel

4 Vel † intelligas uerum, quãdo ille reus tortus erat homo malæ conditionis & famæ. ſecundũ Gram. uoto 13. Secus uerò ſi eſſet homo bonæ famæ ſecundum eundem. Vnde nota, quòd ſi iudex fuerit ceruicoſus & uoluerit illum inter rogare & torquere ſuper aliis delictis, de quibus nulla extarent indicia, & ille tortus confiteretur multa alia crimina, ſiue in eodem genere, ſiue in alio, nihil ſibi præiudicabit, neque talis confeſſio taliter facta ullum præiudiciũ Paris de ſindi. fol. 320. Hipp. d. l. repeti. col. penulti. de quæſtio. & conſi. 46. nu. 9. Sed debebit nouus proceſſus inchoari ſecundum eoſdẽ, & late per Inno. in c. 1. de confeſ. and. Sicul. de conſti. Regn. in cip. damna clandeſtina.

Contraria.

Contrarium tenet Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de maleſi. uerbo fama publica. uerſ. ſed aduerte. ubi uult, talem cõſuetudinem non ualere, ubi etiam Bologninus in additio. ad Guido de Surza. de indic. & tortura. nume. 88. Sed pro concordia uide Fran. Brun. de indi. uer. 5. principaliter. nu. 64.

Regula XVII. de uulnere.

Vulnera ſi reperiantur ad menſuram gladii, uel ſecuris inculpati, uel pila reperiatur apta ad archibugium ipſius, uel enſis repertus in loco delicti ſit extractus de nagina Seii, & uagina Seii reperiatur in domo abſque enſe, an faciat indicium ad torturam.

Dicas, quod ſic regulariter, niſi prædicta incidia elidãtur, quia inquiſitus probauerit enſem præfatum alteri commodaſſe, Paris de Puteo de ſindic. fol. 329. Carrer. in practic. fol. 109. eodem modo ſi inculpatus quis fuerit, quod Titium occidit, & reperiatur enſis forma diuerſa, & non conformis uulneribus interfecti, certè tunc erit indicium in eius fauorem, & ei multum prodeſſet, tex. eſt nota. in c. ſignificaſti. de homic. Bal. in conſ. 315. uol. 5.

Regula XVIII. de confeſſis.

SVMMARIVM.

Confeſſio in tormentis ſine indiciis facta non obeſt confitenti, etiam ratificatione ſecuta. Etiam milles ratificata. nu. 2.

Perſeuerare quando quis dicatur, & per quantum tempus perſeuerare debeat.

4 *Indicia non extare, uel extare ſed minus*

minus legitima paria ſunt.

5 *Iudex habens liberum arbitrium torquere non poteſt ſine legitimis indicijs.*

6 *Confeßio etiam iurata ſine indicijs nō prçiudicat. nec ea, quæ inde ſequuntur. nu. 7.*

8 *Confeſſio extorta ſub ſpe gratiæ legitimis indicijs non prçcedentibus non præiudicat.*

9 *Confeßionem eſſe factam per dolum vel per metum paria ſunt.*

10 *Tormenta & metus tormentorum æquiparantur.*

11 *Torqueri nemo poteſt ſine indicijs, etiam in crimine læſæ maieſtatis, et alijs exceptis.*

12 *Confeſſio in tormentis ſine copia indiciorum data, nequa termino ad illa purganda aßignato non valet, nec præiudicat confitenti.*

13 *Confeſſio facta in carceribus præcedente iniuſta captura & probata eſt nulla, & non prçiudicat confitenti.*

14 *Violentiam inferre præſumitur iudex indebitè torquens.*

15 *Confeßio nulla non conualidatur per indicia ſuperuenientia.*

16 *Indicium confeſſionis extraiudicialis ſuperueniens, præcedens confeßionem aliàs inualidam reconualeſcere facit.*

17 *Tortura modica nō dicitur tortura.*

18 *Ratificatio expreſſa cum perſeueratione poſt confeßionem præiudicat maximè cum iuramento. num. 19*

20 *Reus conſecuta libertate reiterten ſponte & ratificans validat confeßionem, etiam nulliter emißam.*

21 *Confeßio extra iudicium ante torturam, confirmat factum in tortura abſque indicijs.*

22 *Cautela, quomodo ſuccurratur curiç, quando reus indebitè tortus fuit confeſſus, & ſic nulliter.*

23 *Indici, an reo, vel notario magis credatur de tortura illata vel non.*

24 *Tortura ſecreta quomodo probatur.*

25 *Tortura probatur per famam.*

Confeßio in tormentis facta nullis indiciis præcedentib. & quando valeat.

Dicas regulariter confeſsionem in tormentis factam nullis indiciis præcedentibus nullam eſſe neque in aliquo confitenti obeſſe, Gandi. de quæſtio. & tormen. numero 13. Blan. l. fin. nu. 22. de quæſtio. abb. c. cum in contemplatione. de regu. iur. Guid. de Suza. de indi. & tortur. uer. quid ſi aliquis tortus eſt. Ag. de malef. uerbo fami publicauer. aduertas tamen, ubi latè Aug. de Arimi. in addi. Paris de Put. de ſind. fol. 321. nume. 8. Bart. conſil. 39. uolum. 5. Fulg. conſi. 106. num. 4. Bertran. uolum. 3. Barto. in l. pen. de quæſt. Capic. deciſ. 145. conſil. 7. col. 12. uol. 5. Cor. conſ. 134. in prin. uol. 4. Pau. de Caſtro conſ. 273. in princ. uolum. 1. Cuma. conſil. 139. Roman. ſing. 131.

Am-

2 Ampliat † ut procedat etiam, ſi mil lies ratificata fuiſſet ſeu perſeuerata, nam nihilominus nullũ effectum operabitur, Rui. cõſ.7. vbi ſupra. Cuma. cõſ. 139. Gui. de Suza. de indi. nu. 70. Io. de Imol. conſi. 109. Fran. Bru. de indi. in 2. par. verſi. 5. principaliter. nu. 42. vſq; ad 48. ubi infert & refert etiã cõtrarium tenuiſſe Capi. deciſ. 145. Corn. conſi. 134. in ſimil. volu. 4. Pau. de Caſtro d. conſi. 178. Aug. de Arim. in add. ad Ang. de maleſ. vbi ſupra. Gandi. de qõ. num. 26. Gram. uoto 6. nu. 12. & 13. Alex. conſ. 1. nu. 5. vol. 3. Bonifa. de Vital. tit. de ind. & tortu. nu. 12. Mil. in pract. fol. 132. nu. 12. Bert. conſ. 77. col. 3. vol. 3. gl. & Bar. in l. pe. de queſtio. Grama. conſ. 15. nu. 9. & 10. & conſi. 21. nu. 18. cum ſeq. & conſi. 32. num. 6. 7. 8. & Imol. poſt. Ang. d. §. Celſus. in fi. de acqui. hæred. Hippol. conſi. 8. num. 13. & conſ. 12. nu. 39. & conſ. 15. nu. 5. & conſi. 29. nu. 28. & l. 1. in princ. uerſ. 1. de queſtio. num. 12. Hipp. in l. j. §. diuus Seuerus. nu. 89. de quæſtio. Alex. conſi. 8. uol. 1. Ang. Ioan. de Imo. Pau. de Caſ. l. qui in aliena. §. Celſus. ff. de acqui. hęr. Carrer. in pract. fol. 134. Nicol. de Mil. in repertorio ſuo fol. 70. verbo confeſsio facta in tormentis. Paris de ind. fol. 340. in fin.

3 Quando autem † quis perſeuerare dicatur, & infra quantum tem pus perſeuerare debeat. vide Hippoly. in l. 1. §. Diuus Seuerus. nu. 7. de quæſtio. & Io. Mil. fol. 139. num. 39. & 40. Franc. Brun. de indic. 2. part. principali uerſicu. ſextò principaliter quæritur. numero 40.

4 Amplia ſecũdò † ut ẽt procedat, ſi indicia præceſsiſſent ſed minus legitima. Nam hoc caſu paria ſunt non extare & eſſe minus legitima. Bertr. cõſ. 329. col. 3. Carrer. pra. fol. 149. Paris de Puteo. de ind. fol. 320. col. 2. in fin. Hipp. l. quæſtiones habendæ. nu. 30. de quæſt.

5 Amplia tertiò † ut procedat, etiam ſi ipſe iudex haberet liberum arbitrium in criminalib. nam per hoc ad torturam aliquem ponere non poteſt abſque indiciis præcedentibus, aliàs in ſindicatu teneretur. Paul. de Eleazar. c. grauis. de depoſ. & Alexã. l. filia. in apoſtill. ad Bar. de dona. Gandi. de quęſtio. §. præterea ego quęro. Hipp. l. quęſtioni. nu. 29. ff. de quæſt.

6 Ampliat † quartò ut procedat, etiã ſi reus vltra ratificationem ad bancum, etiam iurat confeſsionem ſuam veram eſſe. Nam non obſtante iuramento tali adhuc confeſsio talis non pręiudicabit, ita Hippo. l. quęſtionis. numero 60. cum multis ſequen. de quęſtio. Carrer. in prac. fol. 32. nu. 47. glo. d. l. penul. de quæſt.

7 Ampliat † quintò ut non ſolum cõfeſsio taliter extorta nulla ſit, ſed etiam quidquid ſequeretur ex ea. Hippoly. d. l. quęſtionis. num. 28.

Am-

8 Amplia † ſextò ut procedat, non ſolum in cōfeſsione facta in tormentis, ſed etiam in confeſsione per dolum extorta, puta ſpe gratię facta, nam & ipſi non præiudicabit, ſi facta fuerit indiciis non pręcedentib. & abſque ratione. Ioan. de Imo. conſil. 109. Et hoc eſt,

9 † quia a pari procedunt, cōfeſsionem eſſe factam per dolū uel per metum, per id quod habetur in c. cum contingat. de iureiu. & in c. quamuis. de pact. in 6. Imo. d. conſil. 109.

10 Amplia † ſeptimò, ut procedat nō ſolum in confeſsione facta in tormentis, ſed etiam in confeſsione facta metu tormentorum. Bal. cōſi. 479. uol. 5.

11 Amplia † octauo, ut non ſolū procedat in minoribus criminibus, ſed etiam in maiorib. etiam exceptis. Puta in crimine læſæ maieſtatis, & aliis exceptis, in quib. quis legitimè torqueri non poteſt, niſi legitima præcedant indicia. Cyn. Bald. Saly. in l. ſi quis alicui. C. ad l. Iul. maieſt. Ang. de malef. uerbo quòd tradidiſti tuam patriam. in prin. Hipp. in d. l. quæſtionis habendæ. numero 24. de quæſtion. fol. 185.

12 Amplia † nonò ut tanto magis regula uera ſit, qn̄ quis confeſſus eſſet in tormentis nulla indiciorū copia data, neque termino ad illa purganda aſsignato. Nam tunc talis confeſsio nullo modo ualebit, neque in aliquo confitenti præiudicabit, etiam ſi legitima præceſſiſſent indicia. Hip. conſi. 95. n. 7. Vnde cum aliter factum fuerit, cum eum ad torturam ponere nō potuerit, & ſi poſitus fuerit & cōfeſſus, nihil ſibi præiudicare poterit. Hippol. d. conſ. 98. Et rō eſt, quia multa contra talem confeſsionem opponi poſſent, pōt enim confeſsionem ſuam interpretari & declarare non illam reuocare. Paris de ſind. uerb. poteſtas, folio 98. Vbi ponit multas defenſiones contra confeſsionem.

13 Amplia † 10. ut non ſolum confeſſio nulla ſit, quando facta fuit in tormentis nullis indiciis pręcedētib. ſed etiam ſi facta fuerit in carceribus præcedente iniuſta captura, etiam probata. Nam cum confeſſio nulla ſit ex ea condemnari non poterit. Pet. de Anch. conſil. 25. incipit in Chriſti nomine. uiſa inquiſitione. quem refert & ſequitur Aug. de Arim. in addit. ad Ang. de malefi. uerbo fama publica. uerſ. aduertas tamen Moderni in d. l. qui in aliena. §. celſus. de acqui. hære. Rom. conſ. 149. Catal. de ſind. c. 212.

14 Et † intantum ſupradicta uera ſunt, quòd ſi iudex aliquem ad torturam poſuerit nullis indiciis præcedentibus, uel minus legitimi, ex hoc reſultaret ſeu oriretur præſumptio uiolentiæ in iudice, adeo quod in ſindicatu teneri poteſt. Hippo. in d. l. quæſtionis. nume. 36. de quæſt.

Am-

15 Amplia † II. ut procedat, etiam ſi noua ſuper ueniſſent indicia. nam neque etiam per illa cōualidatur confeſsio. gl. & Bar. in l. maritus. de quæſt. Bru. de indi. 2. par. uerſ. 5. principaliter. num. 47. Bal. in l. fin. C. de probat. Gram. conſ. 21. num. 19. & 20. & conſ. 37. nume. 6. 7. 8. & in uoto 6. num. 10. 11. 13. Hippol. l. penult. numero 81. cum multis ſequent. de quæſtion. & in pract. §. diligenter. nume. 182. & 183. Corn. conſi. 134. col. 2. uol. 4. Bald. in conſ. 479. uol. 5. Rom. in ſing. 15.

16 Quod uerum eſt, niſi † poſt confeſsionem rei ſine indiciis præcedentibus extortam ſuperueniret indicium confeſsionis extraiudicialis ipſius. nam tunc prima confeſsio illius recōualidaretur, Hippo. d. l. quæſ. haberi. nu. 63. de qō.

Prędictam autē regulam limita multis modis, & primò.

17 Limita non procedere, qñ † tortura fuiſſet modica, & tortus fuiſſet robuſtus. puta, ſi fuiſſet eleuatus per tres, uel quatuor palmos, & in continenti in terram repoſitus. Nam tunc ſi talis cōfeſſus fuerit, & ex legitimo temporis interuallo ratificauerit, ualebit confeſſio, non obſtante tali modica tortura, ſibi abſq. indicis illata. Grama. late deciſ. 34. nume. 14. 55. 56. & uoto 6. col. 4. Pari. de ſindi. uerbo tortura. c. an ex confeſsione. Pro quo adduci poteſt illud, qđ modice tortus non dicit tortus, ſecundum Gram. ubi ſup. regula enim ſolum procedit, quando tortus non erat robuſtus ſeu debilis ſecundum Gram. ubi ſup.

Limita ſecundo non procedere, qñ
18 † confeſsio facta non præceden. indiciis fuiſſet expreſſe ratificata non autem tacite. nam tunc tenebit talis perſeueratio, & confeſſio præiudicabit. Gramm. deciſ. 34. nu. 58. & 59. & conſ. 40. n. 16. Paris uerbo tortura. in fol. 4. par ui. uol. Carrer. fol. 134.

29 Quod † tanto magis procederet cum in promiſsis perſeuerantia & ratificatione interueniret iuramentum, ut quotidie fit. Gramm. ubi ſupra. Nec limitatio contradicit ampliationi ſupradictæ; nam illa implicatio loquitur in tacita præſeruatione, ſeu ratificatione nunc verò hic loquimur de expreſſa, quę multo plus operatur.

20 Limita tertio nō procederet quādo reus repoſitus fuiſſet in priſtinam libertatem, & poſtea iret ad iudicem, & ratificaret. Nam tunc ex tali ratificatione ſeu noua confeſſione obligaretur, etiam ſi nulla præceſerint ind. Catal. de ſindi. q. 212. Aug. de Arim. in addi. ad Aug. de maleſi. uerbo fama publica uerſicu. aduertas tamen. Math. ſing. 55. Hippol. l. quæſtionis habendæ. nume. 3. de quæſt. fol. 134. Brun. de indi. in 2. par. uerſicu. 5. principaliter.

Limita quarto non procedere, quan
21 do primo reus extra iudiciū feciſ

illam talem confeſſionem ſponte quam nunc fecit in tormentis: nã tunc propter confeſſionem delicti primeuam extra iudicium factam confirmatur ſecunda facta in tormentis abſq. aliis indiciis. Hip. late in l. eos qui diuerſa inter ſe. num. 24. de falſ. q. 6. & in l. 1. §. diuus Seuerus, de quęſ. Gramm. conſ. 40. nu. 19. & 20.

Nota & menti tene cautelam: Nam uidimus ſupra, quòd confeſſio facta in tormentis non ualet, etiam ſi fuerit ratificata, & etiam ſi de nouo ſuperuenirent indicia.

22 Qualiter † ergo ſuccurretur curiæ, ſi aliquem punire uoluerit, ſi acciderit reum ſine indiciis tortum fuiſſe.

Dicas, ꝙ cautela erit, ꝙ cauſa illa criminalis alteri iudici, uel iudicib. committatur de nouo, & a primo iudice auferatur, quia tunc ſi talis inquiſitus coram ſecundo iudice confiteatur idem delictum uoluntariè, in ſuis depoſitionib. uel confeſſionib. perſeuerando, tunc talis confeſſio ſecũda de nouo facta purgat omne uicium extorſionis ſeu cõfeſſionis in prin. commiſſum per eum, in cuius fauorem fit confeſſio, Gram. conſi. 40. ſol. 105. uſque ad fin. Et ideo regula noſtra procedit, qñ contiuaretur coram primo iudice à torto nullis indiciis pręcedentib. nam tunc confeſſio talis non confirmatur ſi ratificata fuerit.

23 Nota ſecundo, ꝙ † ſi reus dicat confeſſionem factum in tormentis, uel tormentorum metu, iudex autem dicat ſponte illum reum fuiſſe confeſſum, cui magis credendum.

Dicas, quod magis credendum reo quàm iudici, uel notario per multas rationes, ut per Bal. conſ. 479. uolu. 5. Petr. de Anch. conſi. 23. Hipp. l. 1. §. Diuus Seuerus. nu. 5. de quæſt.

Qualiter autem ſecrete data tortura probari poſſit.

24 Dicas, primò per aſſertionem rei ut dixi, ſecundo per ſolam detentionem. Nam ſi reus aliquib. diebus ſecrete detentus fuerit abſq; eo, ꝙ aliter tortus probetur, per torturam confeſſum pręſumendũ erit, tertio, ſi reus occulte uociferari auditus fuerit, quarto, per fa-

25 mam. Nam † per famam tortura probatur. Hipp. d. §. diuus Seue.

Nota tertio, ꝙ confeſſio in tormentis facta etiam legitimis indiciis præcedentibus non prȩiudicat, niſi ſit uerifimilis poſsibilis & probabilis ut late in fine reg. ſeq.

Reg. XIX. de confeſsis ſponte.

SVMMARIVM

1 *Confeſſio ſponte facta nullis indicijs præcedentib. valet.*

2 *Confeſſio ſpontanea ratificatione non indiget.*

3 *Minor confeſſus etiam cum auctori-*

tate

tate curatoris non poteſt condemnari, niſi denuo ratificet.

4 *Iudex ratificata confeſſione debet terminum aſſignare reo ad faciendum ſuas defenſiones.*

5 *Furioſi confeſſio ei non præiudicat indiſtinctè.*

6 *Iudicia uerisſimilia contra confeſſionem ſpontaneam ipſam inualidant.*

7 *Reus negans confeſſionem ſpontaneam, & rogatam à notario, magis eſt credendum ei quàm notario.*

8 *Confeſſio impoſſibilis etiam ſpontanea non præiudicat confitenti. Idem in confeſſione non uerisſimili. nu. 9.*

10 *Minor reſtituitur aduerſus confeſſionem ſpontaneam.*

11 *Delicti corpus in primis conſtare debet.*

12 *Confeſſio incidenter facta eſt minoris potentiæ, quàm principaliter emiſſa, fallit in crimine falſi. nume. 13.*

13 *Confeſſio ſpontanea facta tempore inhabili non præiudicat.*

14 *Confeſſio facta coram iudice incompetente non nocet. Idem coram delegato. nu. 15. Nec in confeſſione facta ſpe gratiæ. nu. 16. Nec corã notario. nu. 17. nec nuda à cauſa. nu. 18.*

19 *Caſus, in quibus confitens delictum non poteſt puniri pœna mortis.*

Confeſſio ſponte facta nulli indiciis præcedentibus, an ualeat, & in aliquo confitenti præiudicet.

1 DIcas † quòd ſic, etiã ad condemnandum ſuffi cere. Car. in l. 1. §. Diuus. de quæſtio. Bologni. i addi. ad Guid. de Suza. uerſ. ꝓ hac cõcluſione. nu. 71. Ang. de malefi. uerb. fama publi. uerſ. aduertas tamen, & uerſ. poſtquam. Carrer. in pract. fo. 18. nu. 23. 24 Gãdi. de quęſtio. nu. 15. Ioã. Mil. in pract. fo. 83. nu. 16. Bertra. cõſ. 326. uo. 1. Bal. cõſ. 410. uol. 2. & cõſ. 420. uo. 5. tex. eſt in c. i. de accuſ. in 6. ubi not. Guid. de indi. & tortura. nu. 44. Petrus de Anch. clem. 5. de homi. Brun. de indi. & tortura. in 2. par. uerſ. 6. prĩcipaliter. nu. ubi. 21. latè Azo. ĩ sũma C. de cõfeſ. Bal. in c. 1. de iudi. nu. 2. Rui. conſ. 80. col. 1. uol. 4.

Amplia ut ꝓcedat, etiã ſi ratifica
2 ta non fuerit. Nam † talis cõfeſſio ratificatione non indiget. Docto. ubi ſuprà. Ruin. ubi ſu. tutius tamen eſt, ut iudex ipsũ ratificare faciat, & in tali ſua ſpõtanea cõfeſſiõe ꝑſeuerare, ne aliquãdo cõtingat, uel dici poſſet, ꝙ confeſ. talis extorta fuiſſet in tormentis, uel tormentorũ metu. Ang. de malefi. uerb. fama publ. uerſ. poſtquã. Bonif. de Vital. tit. quæ ĩdicia debeãt ꝓcedere ad torturã. nu. 7. Par. de

Puc.de ſindi.n.312.col.3.Bolog. in add.ad Guid.de Suz.n.48.Bal. de Perigli.de indi.& tortura.c.2.

Iſtud verum eſt in maiore ſpōte cōfi
3 tente ſecus in minore. Nā†quāuis ſponte & cū curatoris auctoritate minor cōfiteatur, tñ condemnari non pōt,niſi confeſsionē ſuā ſpōte factam denuo ratificet.Hipp.in prac.§.qm̃.nu.20.21.22.cum ſeq.
4 Auertas tamen, ꝙ † ſi reus ſponte delictū cōfiteat̄ ſine ēt in tormentis,non debet ſtatim condemnari, ſed iudex ratificata cōfeſsione debet terminū aſsignare ad faciēdū ſuas defenſiones, inf. qm̃ ſi voluerit reus reuocare ſuā confeſsionē vt erroneā, & de errore demōſtrare id facere pōt,alias fruſtra daret̄ terminus talis, teneret̄ tamen probare errorē.Gram.conſ.69.col.j.
5 Limita nō ꝓcedere in cōfeſsione furioſi,licet ſpontanea.Nā furioſus dictū ſpōte cōfitēs puniri non pōt, neq; talis ſpontanea cōfeſsio in aliquo ſibi ꝑiudicat. Bal. conſ. 347.uo.3. Limita 2.nō ꝓcedere,
6 qñ†uериſimilia indicia probabilia vel ipſa & iuuātia in cōtrariū appa rent.l.j.§.ſi quis vltro.de qō.Quo caſu ſi quis reuocat & cōfeſsionē ſuam corā iudice appellationis detegat innocentiā ſuā,debet liberati,non obſtante 1.ſua cōfeſsione. Bald.conſ.479 uol.5. Cin.l.2.C. quorum appell.non recip.

Limita tertiò non procedere,quādo
7 † de confeſsione ſponte facta fuiſſet rogatus notarius, nā tunc ſi inquiſitus ſponte cōfeſſus negaret, cōfeſsionem ſuā talem feciſſe, potius ei crederetur quàm notario, maxime ſi allegaretur per eum, ꝙ notarius de falſo aliàs fuiſſet condemnatus. Bal.conſ.502.uol.5.
8 Limita quartò,non†procedere in cōfeſsione impoſsibile, uidelicet in illa confeſsione ſponte facta, q̄ falſa poſtea approbat̄.puta,ſi quis confiteat̄ Titium occidiſſe,qui poſtea uiuus reperit̄. Nam tunc condemnari non pōt.Bald.in l.ſi quis in hoc genus.C.de epiſ.& cler.Signo.Homod.cōſ.155.n.29.Aug. de Arim.in add.ad Ang.de maleſ. ver.fama publ.uerſ.poſtquā.Hippol.in pract.§.poſtquam.nu.7.& in rubr.C.de prob.nu.105.& in l. 1.in prin.de quęſtio.n.61.& ideo dixit Hip.in rub.C.de probat.nu. 105.ꝙ ſi quis confiteatur aliquem mortuum eſſe ex ueneno à ſe ipſo dato,non præiudicabit ſibi, quoniam impoſsibile eſt ei hoc ſcire. Similiter ſi cōfiteat̄ ſe fregiſſe cuidā inimico caput & oſſa,talis confeſſio ſibi non ꝑiudicat.Nā cum talis cōfeſsio ſit impoſsibilis,nō nocet confitenti neque per conſequens facit probationē & de tali impoſſibilitate patet a cōiter accidentib. Quia cū aliquis uulneratus eſt in capite laborant medici cū candelis accenſus pluries uulnus inſpiciendo, vt cognoſcere poſsint an oſſum fractū ſit necne, ergo eodē modo ipſi vulneranti impoſsibile eſt hoc ſcire Anch.c.ſi.col.6.uerſ.

quæ-

quæritur de confeſ. Hipp. in rub. C. de proba. nu. 105. & in l. 1. in princ. nu. 62. de quæſtio.

Limita quintò non procedere, quan
6 do † confeſſio talis ueriſimilis nō eſſet. puta in exemplo, quod ponit Ang. l. 1. C. de confeſ. de illis molē dinariis, qui confeſsi ſunt, ſe occidiſſe plures mercatores ꝑegrinos & proieciſſe in mare eorum corpora. Nam tunc an ſtandum ſit cō feſſioni, ipſpiciendum eſt, an mare uel flumen eſſet ibi prope, uel non, ex iſtis enim comprehendiť uerisimilitudo, quia ſi erāt homines malæ uitæ, & ibi erat aqua prope, poterant cōdemnari, aliàs ſecus. Aug. de Arimi. in add. ad Ang. de maleficiis ubi ſupra. Ancha. cō ſi. 24. Hippol. in pract. §. poſtquā. nu. 7. & in rub. C. de proba. num. 108. cum ſequenti. & l. 1. in principip. de quæſtio. Cald. in l. ſi quis ī hoc genus. C. de epiſ. & cleri. Crauet. conſi. 134. nu. 34.

Limita ſextò dictam regulam, ut ꝓcedat ſolum, quando confeſsio fit ante ſententiam, ſecus ſi fuit facta poſt ſententiam extra iudicium. Bald. in d. l. ſi quis in hoc genus. Aug. de Arim. ubi ſupra. Blan. l. fi. nu. 35. de quæſtio.

Limita ſeptimò non procedere quā do † delinquens eſſet minor annis 25. & de delicto aliter non cōſtaret, niſi per eius cōfeſsionem. Nā tunc talis confeſsio non erit ſufficiens ad condemnandum, ſed debet minor ī integrum reſtitui abſque alia probatione. Ang. in l. certum, C. de confeſ. uide Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de malef. uerb. fama publica. uerſ. poſtquam. Io. de Venafro conſ. 184. Alex. conſi. 116. uol. 3. Bal. conſ. 3. uol. 1.

Limita † octauò non ꝓcedere ī con
11 feſsione non ꝓbabili. puta, ſi reus confiteať homicidium in aliquem commiſiſſe, & eum poſtea ꝓcecisſe in mare. Nam tali caſu talis cō fitēs puniri non debet, ſi nō cōſtat de mortui corpore, ſalt ē ꝑ famam Hipp. l. 1. in princ. de quæſtio. & ī pract. in prin. & §. poſtquā. nu. 6. & in rub. C. de prob. nu. 106. Bal. ī l. cū probatio. C. de prob. & in addi. ad Spec. tit. de confeſ. co. 2. & uerſ. Titius cōfiteať. Ang. l. 1. C. de cōfeſ. & ideo iudex debet eſſe bene cautus, ne dānet animā & corpus ſuum, quādo fur cōfiteatur aurū, & maria, & mōtes, & plura furta cōmiſiſſe, Nam nō debet iudex ſtatī tali confeſsioni credere, ſed det omnia facta ꝑ illum commiſſa uerificari facere, deſtinando nuntiū ad habēdā informationē de ueritate & ī reperiēdo furta ꝑ eū cō feſſata, ita ꝙ appareat quod dixit quid pignorauerit, & quid penes ſe habeat, aliàs ſi hoc non faceret, ipſe iudex ſepe innocētes condēnat, qui metu tormentorū uel ex maximo cruciatu ipſorū tormētorū multa non uera cōfitētur. Hippo. in rub. C. de proba. nu. 104.

12 Limita nonò non † procedere in cōfeſsione facta incidenter, & nō

principaliter. Nam talis confeſsio incidenter facta nõ operatur, neq. erit tãtę potẽtiæ, ꝙ confeſſus poſſit puniri ſaltẽ pęna ordinaria delicti. Hipp. ſing. 329. & in prac. §. conſtante. nu. 49. & in rubr. C. de proba. nu. 88. & in pract. §. poſtquam. nu. 9. Imol. in c. fi. col. pen. de cõfeſ. Abb. in c. at ſi clerici. col. 2. de iudi. Corſ. ſuo ſingulari uerbo confeſsio. fol. 146.

Quod uerum, niſi eſſemus in crimine falſi. Nã in eo ex confeſsione incidẽter facta quis condẽnari poteſt. Socin. præceptor conſ. 39. colu. 3. col. 2. & Anchar. conſ. 172. circa prin. Dec. in c. at ſi clerici. uerſic. ſed iſta limita. de iudi.

Limita 10. non procedere, quando
13 † confeſsio ſpontanea eſſet facta tpe inhabili, Nam tunc confitenti non præiudicat. Pone exemplũ, ut per Bal. in c. fi. de off. deleg. col. penul. uerſ. pone ꝙ maleficium. ubi dicit, ꝙ ſi maleficium eſt notoriũ, tamen ſi lapſum eſt tempus datum ad inquirendũ ex forma ſtatuti tãdem reus confiteſ maleficiũ, tunc condẽnati ex tali confeſsione nõ poterit. Hipp. in pract. §. poſtquã. num. 10. & l. 1. in princ. nume. 69. de quæſtio.

14 Limita 11. non † ꝓcedere in confeſsione facta corã iudice carente iuriſdictione. Nam cõfeſsio corã eo facta non nocebit, ſaltẽ quoad plenam probationẽ. Hipp. ubi ſupra. nu. 12. Iaſ. l. magiſtratibus. co. 2. de iuriſdi. licet alias talis cõfeſſio faciat indicium ad torturã, & per eã cogitur ille pſeuerare. ſecũdum Iaſ. in l. magiſtratibus. col. 2. de iuriſdict. omn. iud. Quod uerũ nõ erit, ſi iudex ille careret iuriſdictione. puta, ſi clericus coram laico confiteatur. Iaſ. ubi ſupra.

15 Limita 12. non procedere in cõfeſsione facta corã iudice delegato, quando talis delegatus non poteſt condemnare reum ſtatim, ſtante inualiditate proceſſus, licet ipſe reus ſponte delictú cõfeſſus fuiſſet, Hippol. ubi ſupra. nu. 14.

16 Limita 13. non † procedere in cõfeſsione facta ſpe gratię obtinẽdę. puta, ſi iudex dicat reo. Dicas mihi uerũ, & ego promitto tibi parcere ſeu indulgere, & promitto, ꝙ nullam pęnam patieris. Nam tunc ſi ille reus cõfiteatur etiã ſponte, ex tali confeſsione cõdemnari nõ poterit. Hipp. ubi ſupra. num. 13. Imol. conſ. 109. uiſa inquiſitione

17 Limita 14. nõ † procedere in confeſsione facta coram notario, qui adhuc non haberet cõmiſsionem a iudice, Hip. ubi ſupra. nu. 17. gl. in l. iubemus. C. de lib. cauſ. Iaſo. in l. magiſtratibns. col. 2. de iuriſd. omn. iudi. ubi uult quòd talis confeſsio licet ad condemnandum non ſufficiat, ſufficit tamen ad torquendum.

18 Limita 15. nõ † procedere in cõfeſsione nuda non habente cãm. Nam ſicut talis confeſsio in ciuilibus non præiudicat, Ita neque in criminalibus. Hipp. ubi ſupra. nu. 21.

21.Anchar.conſ.23.uiſa inquiſitione formata contra Philippum.
Vltimo ſcias, ꝙ quamuis regula ſit, quòd confitens delictum ſponte poſsit condemnari, etiam ſi non ratificaſſet talem ſuam ſpontaneã confeſsionem.
19 Tamẽ.no.ꝙ†multi ſunt caſus, in quib.ſi quis confiteatur delictum ſponte, cuius pœna mors eſt, ex hoc non pōt puniri pœna mortis.
Primus eſt in eo, qui cõtra ſe indicia indubitata haberet.Hippo.l.repeti. nu.20.de quæſt.
Secundus eſt, quãdo quis damnatur ex præſumptionibus & non ex ueris probationibus. Hipp.ubi ſup.
Tertius eſt in illo, qui cõfitetur delictum incidẽter & non principaliter nã talis non poterit pœna mortis puniri. Bar. in l.ſi confeſſus.de cuſto.reorum.Imo.in c.fi.col.penu.de confeſ.Hipp.ubi ſupra.
Quartus eſt in illo, qui confitetur homicidium commiſiſſe ad ſuam defenſionem. Nam licet per talẽ confeſsionem ſit fundata intentio curiæ inquirentis, ſecundum Bar.in l.Aurelio.§.idem quęſiit. de li legat. & alios relatos ꝑ Hipp.ſing. 185.incipit, confeſsio inquiſiti.at tamẽ ſi de homicidio non cõſtat aliter, niſi quia reus captus & inqſitus dixit, occidi ad meã defenſionem, & ſuam defenſionem nõ probauerit. Tamẽ per talẽ defenſionẽ pęna mortis puniri non pōt Ab.in c.auditis.de præſcr.ubi Fely.Hipp.l.repeti.nu.20.de quęſt.

Contraria.

Contrarium tenuit gloſ.in l.2.C.de cuſto.reorum.

Regula XX.de confeſſione ſponte facta & de eius reuocatione.

1 *Confeſſio regulariter in criminalibus reuocari poteſt, vt erronee incontinenti tamen.nu.3.*
2 *Error quomodo dignoſcatur.*
4 *Confeſſio falſa ſcienter facta reuocari poteſt.in parte & in totum. nu. 5.incontinenti & ex interuallo. nu.6.in prima & ſecunda inſtantia, cum cauſa tamen.nu.7. Etiam poſt datum terminum ad ſe defendendum.num.8. Idem in confeſſione facta ſpe gratiæ conſequendæ. nu.6. Etiam in confeſſione iurata. num.10.*
11 *Defenſionibus ſuis renunciare nem poteſt.*
12 *Confeſſio, quæ non poteſt reuocari an poſſit excuſari, decla[illegible] uel interpretari.*
13 *Pater admittitur ad reu[illegible]dam cõfeſſionem pro filio pro ſu[illegible]itereſſe, & quælibet alia perſona.*
14 *Reo dicenti ſe non confeſſum, & allegãti notarium aliàs condemnatum de falſo, magis ſtari quàm notario.*
15 *Confeſſio etiam acceptata à parte reuocari poteſt. Etiam poſt ſententiã nu.*

num.16.

17 *Minor reſtituitur aduerſus confeſſio nem omiſſam ſeruatis ſeruandis.*

18 *Confeſſio iudiciata reuocari non poteſt. Idem in confeſſione ratificata. nu. 19. Idem in reuocatione calum nioſa. nu. 20. Idem in confeſſione inducta per ſtatutum, nu. 21.*

22 *Confeſſio non reuocatur poſt concluſionem in cauſa.*

Confeſſio ſponte facta an reuo cari poſsit, et infra quantum tempus, intelligas tamen de reuocatione quæ fit prætextu errores & non aliter.

1 Dicas † confeſſionem ſponte factam in criminalib. poſſe vt erroneam reuocari. Angel. de malef. uerbo comparent inquiſiti & qualiter pro eorum defenſione producunt inſtrumentum. Anch. conſi. 24. Sign. de Homod. conſi. 155. nu. 29. Iaſ. in l. magiſtratib. col. 2. de iuriſd. omn. iud.

2 Erronea † autem dicitur cõfeſsio, ſi quis Titium occidiſſe confeſſus ſit, qui tamen adhuc uiueret. Sig. de Homod. ubi ſup.

3 Quid † maxime uerum eſt, ſi fuerit talis confeſsio incontinenti re uocata, antequam redacta fuerit in ſcripturam per notarium. glo. 32. q. 1. apud miſericordem. Mill. in pract. fol. 34. numer. 37. niſi ca lumnioſe dictam confeſsionem reuocaret.

4 Amplia etiam † ut procedat in con feſſione falſa, ſcienter facta circa factum proprium. nam & illa etiã poterit reuocare, & non præiudicabit probato tamen contrarium aliter ſe habere, & hoc procedit maxime in capitalib. Ratio, quia ſicut quis non põt etiam uolendo ſe arctare ad pœnam capitis, l. liber homo. ff. ad l. Aquil. Ita neq. tacite cõfitendo ſcienter falſum. Corn. conſi. 283. nu. 6. uol. 3.

5 Amplia ſecundo, ut † procedat nõ ſolum quando quis partem confi tetur, ſed etiam ſi totum cõfeſſus fuerit. Angel. de malef. ubi ſupra.

6 Amplia tertio † non ſolum ſi quis incontinenti ſuam confeſsionem reuocare uoluerit, ſed etiam ſi ex interuallo, puta in termino defen ſorio ſibi aſsignato ad faciendum ſuas defenſiones. Ang. de malefi. ubi ſupra. Anch. conſi. 24. Signo. de Homod. conſi. 155. nu. 29.

7 Amplia quartò † ut procedat non ſolum in prima inſtantia ſed etiã in ſecunda, etiam quod in prima non reuocauerit, in ſecunda reuo care non prohibetur. Ang. de malef. ubi ſup. gl. Bar. Ang. in l. credi tor. §. i. de appel. Bal. in l. in mino ribus. C. de his qui. ut ind. Capi. deciſ. 28. nu. 5.

Quod uerum, dummodo reuocationis cauſam exprimat. Ang. de ma-

lef.

leſic. ubi ſupra.
8 Amplia quinto † etiam ſi inquiſi-
to datus eſſet terminus ad reſpon
dendum & deliberandum. Nam
nihilominus reuocare poterit. An
to. de But. c. fi. col. 19. de confeſ.
Aug. de Arimi. in addi. ad Ang. de
maleſ. ubi ſup.
Quod uerum eſt, dummodo in ſpe-
cie ſpecificet cauſam erroneam,
ita ꝙ concludat iudici, neque ſuf
ficit allegare errorem in genere.
Curt. ſen. conſi. 55. nu. 13. Bald. in
l. error. col. pen. C. de iur. & fac.
igno. Carrer. fol. 418.
9 Amplia ſexto, ut † procedat etiam
in confeſsione ſpe gratiæ obtinē
dæ facta, ad ſugeſtionem ſeu præ
ces officialis promittentis ſibi in
dulgere, nam & ipſa poterit reuo
cari. Paris de ſindicatu uer. ſequi
tur quæſtio quotidiana. fol. 41.
probabiliter enim iſta talis per-
ſuaſio ex interrogatoriorum for
ma ex actis apparē & ex monitio
nib. ſibi factis per notariū qui de
bet oīa ſcribere. Paris vbi ſupra.
Quod verum, niſi in ea ſponte perſe
uerauerit. Nam tunc perſeueran
do in ea purgat vitium primum.
Paris de Put. de ſindi. vbi ſupra.
10 Limita ſextò vt procedat, etiā † ſi
in tali confeſſione iuramentū in
teruenirer, nā eo non obſtante ad
huc poterit reuocari. Paris de ſin
di. fol. 343. col. 3. Ant. de Butr. c.
frater. de cōfeſ. Hipp. l. 1. §. fi. nu.
40. de q̄ſt. Bal. auth. iubemus. cir
ca med. C. de iud. & in l. 1. uerſic.
ſed pone minor. C. de confeſ. Ro.
conſ. 391. Bar. in l. error. de iu. &
fac. ign. Gram. uot. 10. n. 33. & 34.
11 Ratio eſt, quia † nemo defenſio-
nib. ſuis renuntiare poteſt, Bal. au
thē. iubemus. cir. med. C. unde ui.
Rom. in l. ſi uero. §. de uiro. fall.
3. ff. ſol. mat.
Quod uerū, niſi hoc malitioſe fece-
12 rit Paris de ſind. f. 344. col. 3. & † ſi
non poſſet reuocari, an ſaltē poſ-
ſit excuſari. declarari vel interpre
tari, uide doct. relatos per Hip. l.
1. §. fi. nu. 91. de quęſ.
13 Amplia ſeptimo in patre. nā † non
ſolum ipſe princip. poterit ſuam
confeſsionem reuocare, ſed ēt pr̄
pōt pro ſuo intereſſe. gl. in l. 1. §. ſi
abſens. & Bart. in l. cum filius. in
prin. de uer. ob. Paris de ſind. fol.
344. col. 2. & ſi erit cā perſonalis
nō ſolūm pater admittitur ſed ēt
quælibet cōiuncta perſona ad cō
feſſionem reuocandam admitten
da eſt, & ad probandum contra-
rium pro ſuo intereſſe, qđ ꝑcedit
ēt in ſpurio. Pariſ. de ſind. f. ubi ſ.
& ad probandum talē errorem cō
fitentis & confeſs. reuocantis ad-
mittuntur ēt conſanguinei & ami
ci illius confitentis. Ang. in l. ſi is,
cum quo. de confeſ. Par. ubi ſup.
14 Amplia 8. vt tanto magis ꝑcedat,
qñ reus inquiſitus ſponte confeſ-
ſus allegaret notariū ſuiſſe alias
de falſo condemnatū, & negaret
talem confeſsionē feciſſe: nā ipſo
inquiſito potius crederetur quā
notario, qui ad libitū poſset talē

con

confeſsionem reuocare. Bal. conſi. 502. uol. 5.

15 Amplia 9. † ut procedat, ẽt ſi talis cõfeſsio fuiſſet per partẽ acceptata Nam non obſtan. tali acceptatione reuocari poteſt. Paris ubi ſup.

16 Amplia 10. † ut procedat, etiã poſt ſententiam. Nam propter errorem ẽt poſt ſententiam de ſui innocẽtia docere poterit, & ſi oſtendatur, abſoluetur. Paris. fol. 320.

Quod autẽ diximus ſupra in ampliationib. de reuocatione cõfeſsionis,

17 idem etiam erit dicendũ de reſtitutione in integrum concedenda minori. Nam ſi minor captus ſpõte cõfiteatur crimẽ in tortura legitimis tamen indiciis præcedentib. & dato ſibi prius curatore, & ſeruatis ſeruandis. Tamẽ ſi talis minor uidetur ex hoc ſe læſum, poterit aduerſus talem confesſionem reſtitutionem in integrum petere. text. ubi Doct. in l. certum. §. penul. de confeſ. Hipp. l. 1. §. fi. in fi. de quęſt. Specul. de iura. calum. §. reſtat. uer. ſed nunquid minor.

Quod uerum, dummodo ipſe minor probet ſe erraſſe, aliàs non. Hip. ubi ſupra.

Prædictam autẽ regulam multis modis limita, & primò.

18 Limita † non procedere in cõfeſsione indiciata, i. habente indubitata indicia, quæ iuncta cum d. confeſsione facerent fidem indubitatam iudici, nã tunc talis confesſio reuocari non poterit. Maran. & Bal. in l. fi. C. de prob. quod uerum eſt, niſi reuocans probaret contrarium per alia indicia contraria. Saly. in. l. fina. C. de prob.

19 Limita 2. † non procedere in criminalib. in quib. confesſio fuiſſet perſeuerata ſeu ratificata. Nã tunc reuocari non poterit. ita Spec. in tit. de confeſ. §. fi. uerſ. ſed nunquid in criminalib. quem ibi ſequitur. Io. And. & Aug. de Arimi. in addit. ad Ang. de male. ubi ſupra Par. de Pute. de ſind. uerb. ſequitur quotidiana quæſtio, fol. 345. gl. in c. ex literis. de diuort.

Limita 3. non procedere, quando talis reuocatio confesſionis calũnioſè fieret. Nã tunc nõ admitteretur, ut per Bal. in l. à procedente. C. de dila. Aug. de Arim. ubi ſupr.

Limita 4. non procedere in cõfeſsione facta per diſpoſitionẽ ſtatuti, quod diſpoſuit, ꝙ contumax pro cõfeſſo haberi debeat. Nã talis cõfeſsio prę textu alicuius erroris reuocari non poterit, quia inepta ſic facta cõfeſsione non cadit allegatio erroris.

Quia qui nihil dicit, & nihil cõfeſſus eſt, non põt dici quod errauerit Bal. no. l. ſeruum quoq;. §. publicè intereſt. de. proc. Cy. in l. j. quorum app. non recep. C. ſed tantũ regula noſtra procedit in confesſione uera ore proprio ab inquiſito uel accuſato in iudicio facta ſponte & coram iudice. Nam tũc poterit reuocari, prætendendo per errorem illam feciſſe, ſi incontinenti probare paratus fuerit.

Limita ultimò pro complemento huius

ſus materiæ multum utilis & quo tidianę, & in quo refert Hipp. d. l. 1. §. fi. de quæſ. multas pecunias lucratum fuiſſe, & ſepiſsime habuiſſe ipſam in facto, uidelicet,
22 ut† regula non procedat, quando fuiſſet concluſum in cauſa, ſed tantummodo ante. Nam poſt con cluſionem in cauſa amplius reuo cari non poterit. Ita notab. Hipp. in prac. §. ſeq. q. nu. 23. Bald. in l. error. C. de iur. & fac. igno.

Contraria.

Contrarium tenet Bar. in l. iuſiuran dum & ad pecunias. & in l. cum precum. C. de lib. cauſ.

Cõtrarium tenet Ang. de malef. uer bo comparent inquiſiti, & quilibet eorum in terminis defenſionis in prin. Sal. in l. fi. C. de prob. ubi uoluit, quod omni caſu liceat reuocare.

Contrarium tenet Gramm. uot. 10. num. 33. Bal. c. fi. in col. 6. de conſeſ. & in l. iuſiurandum. de iur. iu. Rom. in l. ſi uero. §. de uiro. fal. 31. ff. ſolu. mat. & conſ. 391. Paris de Put. de ſind. fol. 320.

Contrarium tenet Hipp. in l. 1. §. fi. numero 93. uerſiculo attamen. de quæſt.

F I N I S.

INDEX REGVLARVM Praxis Criminalis.

Inquiſitione. fol. 1

Captura rei. 110

Procurator pro reis. 117

Copia indiciorum. 133

Iudicis arbitrio. 23

Tortura. 95. 172

Vulnere. 173

Mortuo in domo reperto. 93

Socio criminis. 40

Mandatario & mandante 52

Mandatario. 54

Mandati materia. 60

Aſſaſſinio. 84

Statuto diſponente quòd bannitus poſſit impunè offendi. 29

Crimine falſi. 139

Confeſſis. 178

Confeſſione ſpontanea & eius reuocationē. 183

Condemnatione rei per iudicem. 104

INDEX
RERVM OMNIVM NOTABILIVM,

Quæ in Praxi Criminali continentur.

A

Abbas pro Monaco poteſt comparere, reg. 13. nume. 41 car. 127

Abſentis innocentiam ad docendum quilibet admittitur, ea. reg. num. 52 131

Abſens cum ex forma ſtatuti poteſt condemnari, procurator interuenire poteſt, ibid. nu. 57 131

Abſolutus ſemel non poteſt de nouo alia vice de eodem delicto inquiri, uel accuſari, reg. 1. nu. 8 8

Abſolutus in foro poli poteſt accuſari, & puniri in foro iudiciali, ibidem, num. 15 10

Accuſatio ſola uel inquiſitio non faciunt aſſaſsinum, ſed requiruntur probationes, reg. 8. nu. 19 88

Accuſator debet petere, ut reus ponatur ad torturam, reg. 10. nu. 13 98

Accuſatus de homicidio, & probetur eum mandaſſe occidi, abſolui debet, regu. 7. nu. 57 73

Acta iudici occultans: ut ueritas occultetur, falſum incurrit, & eius pœna tenetur, reg. 15. nu. 83. 155

Acta appellantur inſtrumenta etiam in pœnalib. ibid. nu. 68 170

Actio ciuilis ubi ex delicto contra priuatos non oritur parti, tunc nec Reipub. oritur criminalis inquiſitio, reg. 1. nume. 30. 16

Adminicula quę ſint, reg. 4. nu. 37. 48

Adulterium, quia non poteſt probari directò probabitur per coniecturas, regu. 11. nu. 3. 105

Adulteri capi poſſunt in eccleſia, reg. 12. nu. 24 115

Allocutio ad aures ſecuto delicto inducit mandatum, reg. 7. nu. 36 70

Amicus, ſeruus, affinis, uel cõſanguineus nõ præſumũur deliquiſſe de mandato domini, patris, aut alterius, regul. 7. nu. 30 70

Amouens aliquid de literis Papę uel aliorum falſum committit, regul. 15. nu. 63. 153

Aperiens literas alienas qua pœna teneatur, reg. 15. nu. 53 150

Appellatio non admittitur in aſſaſsinio, reg. 8. nu. 38 92

Apellatio, interpoſita à decreto detorquendo operatur, ut confeſsio ſecuta ſit iure ipſo nulla, regul. 10. nume. 24 100

Ap-

Appellatio datur à denegatione copiæ indiciorum,reg.14.nu.19 137

Arbitrium iudicis, quando cauſa eſt eius arbitrio commiſſa, poteſt vſque ad mortem extendi incluſiuè. Tanto magis in delicto atroci. limitatur nouem modis,reg.2.nu.1 24

Arbitrium intelligitur ſecundùm dignitatem eius, cui conceditur, ibid. num.4

Arbitrium debet eſſe conforme regulis iuris,ibid.nu.13

Argumenta probabilia ſufficere in aſſaſſinio, dummodo tamen ſint indubitata,reg.8.num.23 89

Aſſaſſinii in crimine ſocius poteſt interrogari de ſociis,reg.4.nu.22 46

Aſſaſſinium multis modis uocatur in iure,reg.8.nu.2 86

Aſſaſſinium aſſimilatur,crimini læſæ maieſtatis,ibid.nu.3

Aſſaſſinium dicitur committi ex ſola oblatione pecuniæ, pollicitatione ſeu prouiſione, ſed neceſſaria eſt acceptatio eius, qui executurus eſt, ibi. num.9

Aſſaſſinii in crimine ſpecialia, ibidem num.10

Aſſaſſinii qualitas debet concludenter probari,ibid.nu.20

Aſſaſſinium ſi non probetur aliter quàm per confeſſionem aſſaſſini qualificatam,tunc aſſaſſinus non poteſt ad mortem puniri,ibid. nu.43

Aſſaſſinum debet conſtare per indicia ſumpta per iudicem, & eſt neceſſe, quòd pecunia interueniat, ibidem nume.44

Aſſaſſinus inculpans aliquem de mandato ad aſſaſſinium,non concurrentibus aliis, nullum facit indicium,reg. 5.nu. 5 54

Aſſaſſinus, ſiue acceptauit mandatum, ſiue non, facit indicium ad torturam, ibid.nu.16

Aſſaſſini nomen non erat cognitum de iure communi antiquitus, ſed mandans dicebatur conductor & faciens locator,reg.8.nu.1 85

Aſſaſſinus propriè dicitur, qui pecuniam accipit pro homine interficiendo,ibid.nu.4

Aſſaſſinum dici eum, qui conuenit de pecunia recipienda, uel alia re, ibidem nu.5.6

Aſſaſſinus dicitur,qui interfecit,vt alteri complaceat, dummodo tamen ſperet aliquod emolumentum,ibidem. num.7

Aſſaſſinus punitur effectu non ſecuto. fallit in ſtatuto,ibid.nu.11.13

Aſſaſſinus ita demum punitur, ſi ad actum proximum deuenerit, quo caſu etiam iudex rectè faciet ſi pœnam in pecuniariam conuertat, ibidem nume.14

Aſſaſſinus quando res ſtetit in puris terminis mandati, debet pecuniaria pœna puniri. Et ſtetiſſe ita dicitur,quando ad actum proximum deuentum nō fuit,ibid.nu.15

Aſſaſſinus punitur effectu non ſecuto,etiam ſi tale mandatum à principio fuit recuſatum,ibid. nu.16

Aſſaſſinus poteſt per quemcunque offendi, eo quia eſt à lege diffidatus, ibi. nu.17.

Aſſaſſinus poteſt ex mero officio iudicis

cis inquiri iuris ordine non ſeruato, ibid.nu.26

Aſſaſsinus poteſt torqueri etiam legitimis indicijs non præcedentibus, vt mandantem indicet, dummodo non ſit ex alio crimine notatus infamia, ibid. nu.28.29

Aſſaſsinus per generalem abſolutionem principis non cenſetur abſolutus, ibi. nu.29

Aſſaſsinus tanquam hoſtis publicus poteſt ſuis defenſionibus renunciare, ibid.nu.30

Aſſaſsini hæres lite cum defuncto non conteſtata tenetur reſtituere omne id, quod ad manus defuncti peruenerit hæredi occiſi per aſſaſsinum, ibidem nu.31

Aſſaſsinus poteſt puniri per iudicem originis pro aſsaſsinio patrato extra locum ſiue territorium ſuum, ibid. nume.34

Aſſaſsini bona poſſunt per quemlibet occupari, ibid.nu.36

Aſſaſsinus mandans tenetur etiam mandato reuocato, ibid.nu.39

Atramenti diuerſitas in apoſtilla ſcripta in parte ſubſtantiali facit indicium falſi, reg.15.nu.132 163

Aurifex faciens aurum vel argentum de minori liga, quàm ſtatutum ſit, incidit in falſum, reg.15.nu.61 152

B

BAnnitus etiam remiſſus à ſuperiore, dummodo de libro bannitorum non ſit deletus, poteſt uigor præfati ſtatuti occidi, reg.3.nu.2 31

Bannitus à iudice incompetente poteſt vigore ſtatuti memorati offendi & occidens excuſatur, ibid.nu.3

Bannitus poteſt occidi uigore ſtatuti prædicti, etiam ſi ſit bannitus ob aliud delictum quàm propter homicidium, dummodo ſit condemnatus in pœnam mortis, ibid.nu.4

Bannito uiuo poſſunt bona auferri non autem mortuo, ibid.nu.5

Bannitus poteſt impunè offendi extra territorium. Intellige ut infra limitat. 19.ibid.nu.6

Bannitus nulliter an poſsit uigore dicti ſtatuti impunè offendi, ibid.nu.7

Bannitus poſt pacem cum occiſo poteſt impunè offendi, ibid.nu.8

Bannitus ad hoc ut poſſit offendi uigore talis ſtatuti, debet eſſe bannitus pro maleficio capitali, ibid.nu.9

Bannitum patrem non licet occidere uigore dicti ſtatuti, ibid.nu.11

Bannitum uigore præfati ſtatuti proditoriè interfici non licet, ibidem nume.14

Bannitum in contumacia uigore ſtatuti occidere non licet. Intelligitur, niſi extaret ſtatutum in ciuitate, quòd contumax habeatur pro confeſſo, ibidem.nu.16.17

Bannitus iniuſtè non poteſt uigore dicti ſtatuti offendi nec occidi, & occidens vt homicida punitur. Intellige in iniuſtitia notoria. Item ſi ſciunt bannum nullum, ibidem nume.18.19.20

Bannitum occidens odio particulari non iuuatur ſtatuto, ibid.nu.22

Bannitum ſe defendendo occidens, ſed

non

non principaliter, vt bannitum occidat, non iuuatur ſtatuto, ibid. nu. 23
Bannitum capiens ignoranter, vel occidens, an iuuetur ſtatuto, ibidem, numero 24
Bannitus occidens bannitum non iuuatur ſtatuto, ibid. nu. 26
Bannitus non poteſt occidi, quando eſt in manibus familiæ vigore præfati ſtatuti, ibid. nu. 27.
Bannitus an poſſit ad inſtantiam inimicorum pecunia mediante occidi, & iuuetur occidens a ſtatuto, ibidem, numero 28.
Bannitus habens ſaluumconductum occidi nequit uigore dicti ſtatuti, ibidem num. 29
Bannitus de proximo certò rebanniendus non poteſt vigore ſtatuti offendi, ibid. nu. 30
Bannitum pendente appellatione occidere non licet in uim dicti ſtatuti, ibid. num. 31
Bannitus, qui ſatiſdedit de condemnatione ſoluenda infra certum tempus, uel in eo, qui ſoluit, ſed non fuit bannum cancellatum, offendi non poteſt, ibid. num. 32
Bannitus tantum, eo quia non ſoluit in termino pœnam, in qua eſt condemnatus, offendi non poteſt, ibid. nu. 33.
Bannitus opponens exceptionem poſtquam eſt captus, quæ ſi a principio fuiſſet oppoſita, non fuiſſet coactus iudicium ſuſcipere, non eſt damnandus, ſed iudex bannum debet nullum declarare, ibid. nu. 34
Bannitus toleratus offendi vigore ſtatuti, an poſſit, ibid. nu. 35
Bannitus communiter habitus pro non bannito occidi non poteſt, ibid. nu. 37
Bannitus condemnatus dum ducitur ad ſupplicium offendi non poteſt, ibidem, num. 38
Banuitus carceratus offendi non poteſt, ibid. nu. 40
Bannitus licet poſſit occidi, non tamen poteſt ueneniari, fallit in bannito de crimine læſæ maieſtatis, ibid. nu. 41
Bannitus abſolutus ab imputatione criminis, ſed nondum deletus de banno, offendi non poteſt, ibid. nu. 42
Bannitus non poteſt offendi extra territorium, ſi bi licebat morari, ibidem, nu. 43
Bannitum occidens uigore ſtatuti, licet non puniatur aliqua pœna, tamen remanet infamis, ibid. nu. 44.
Bannitus, qui poteſt occidi vigore ſtatuti, an etiam poſſit mandari, ut per alium occidatur, ibid. nu. 45.
Bannitus poteſt comparendo uigore ſtatuti eum admittentis ad defendendum torqueri ſine indicijs, reg. 10. numero 25. 100
Birruarius exequens ſententiam capitalem iniuſtam ratione ſubiectionis excuſatur. Idem ſi torqueret indebitè de iudicis mandato, regula 6. numero 9.10. 58

C

Calumniator in quibus caſibus a præſumpta calumnia excuſetur, reg. 1. nu. 16 13
Cap. 1. de homicid. in 6. procedit etiam in aſſaſſino faciente, reg. 8. nu. 12 87

Capi nemo debet; niſi prius conſtet de delicto directè uel indirectè, reg.12. num.1.2 111
Capi an quis poſſit in eccleſia, ibidem num.12
Capi regulariter quis non poteſt ſine mandato iudicis. Fallit in crimine notorio. Item in fabricante falſam monetam. Item in fure. Item in reperto infraganti crimine, ibid. nu.32
Captura indebita iuſtificatur, ſi reus præſtet fideiuſſores de ſe præſentando, reg. 10.num.22 110
Captura ex aliquali informatione conceditur, ubi delictum habet pœnam corporalem, reg.12.num.7 112
Captura permittitur, reo ad fugam ſeparante, ibid. nu.8
Captus extra eccleſiam, & tranſiens per eam, ſi recuſet exire, poteſt inuitus extrahi, ibid. nu.19
Caſus, in quibus iudex habet arbitrium à lege in eis arbitrandi, hic per ordinem numerantur, reg.2.nu.12 27
Caſus in quibus confitens delictum non poteſt puniri pœna mortis, reg.19. num.19 183
Carta noua cum diuerſo ſigno ab alijs cartis facit indicium falſi, incisa uel maculata, infecta fumo, reg.15. nume.127 163
Cautela ad ſaluandum eum, qui eſt nominatus in ſocium, reg.4.nu.50 51
Cautela ad euadendum mandantes mortem, reg.7.nu.117 82
Cautela pro iudice, ut extorqueat confeſſionem ab indebitè torto, ne teneatur in ſindicatu, reg.10.nume.20.reg.18. num.22 99
Cautela pro indebitè carcerato, ne iudex teneatur in ſyndicatu, ibid. num. 21.reg.12.nu.11 113
Cedulam falſam dans notario vt illam regiſtret, in falſum incidit, reg.15.nume.62 152
Ciuilibus in cauſis quando liceat aliquem de eccleſia extrahere remiſſiuè, reg.12.nu.26 115
Clericus ſine diffamatione inquiri nequit, minuſque torqueri, reg.1.nume.41 18
Clericus aſſaſſinus priuilegium fori amittit, & ideo iudex laicus in hoc eſt competens contra clericum, reg.8.nume.18 88
Clericus non poteſt puniri, niſi prius degradetur, fallit in aſſaſſinio, ibidem. nu.22
Clericus homicida non priuatur ipſo iure beneficio, ſed requiritur ſententia declaratoria. Fallit in homicidio qualificato, ut eſt aſſaſſinium, ibidem nume.41
Clericus conuictus de falſo ſtatim deponitur, & curiæ ſeculari traditur, reg. 15.num.114 161
Comparere pro abſente quomodo per cautelas poſſit, reg.13.nu.49 128
Condemnari nemo poteſt in criminalibus, niſi probationes ſint luce meridiana clariores, reg.11.nu.1 105
Condemnari quis poteſt ex præſumptionibus aut indiciis uiolantis, ibidem num.5.
Condemnandus ex præſumptionibus nunquam poteſt condemnari pœna ordinaria delicti ſed mitiori, etiam ſi eſſent violentiſſimæ. Etiam ſi plu-

res concurrerent contra vnum, ibid. num.21.

Condemnatio ſequitur in crimine falſi ſine accuſatione, regul.15. numero 115 161

Condemnatus ad carceres non admittitur per procuratorem, regul.13. numero 3 120

Condemnatus in crimine falſi ſi ducatur ad iuſtitiam non liberaliter à Cardinale per impoſitionem pilei ſui ſuper caput eius, regul.15. numero 111 160

Confeſſione facta in tormentis leuibus ſecuta ratificatione, ſequi poteſt condemnatio, & ſi legitima indicia ad torquendum non præceſſerint, reg.10.nume.27 100

Confeſſio in tormentis ſine indicijs facta non obeſt confitenti, etiam ratificatione ſecuta, etiam millies ratificata, reg. 18.nu.1 174

Confeſſio etiam iurata ſine indicijs non præiudicat, nec ea, quæ inde ſequuntur, ibi.nu.6

Confeſſio extorta ſub ſpe gratiæ legitimis indicijs non præcedentibus non præiudicat, ibi, nu.8.

Confeſſionem eſſe factam per dolum vel metum paria ſunt, ibi.nu.9.

Confeſſio in tormentis ſine copia indiciorum data, neq; termino ad illa purganda aſſignato non ualet, nec præiudicat confitenti, ibi.nu.12

Confeſſio nulla non conualidatur per indicia ſuperuenientia, ibi.nu.15

Confeſſio extra iudicium ante torturam confirmat factum in tortura abſque indiciis, ibi.nu.21

Confeſſio ſpontè facta nullis indicijs præcedentibus valet, regul.19.numero 1 179

Confeſſio ſpontanea ratificatione non indiget, ibi.num.2

Confeſſio impoſſibilis etiam ſpontanea non præiudicat confitenti. Idem in confeſſione non veriſimili, ibidem nume.8.9

Confeſſio incidenter facta eſt minoris potentiæ quàm principaliter emiſſa fallit in crimine falſi, ibidem numero 12

Confeſsio ſpontanea facta tempore inhabili non præiudicat, ibi.nu.13

Confeſsio facta coram iudice incompetente nō nocet. Idem coram delegato. Nec in confeſsione facta ſpe gratiæ. Nec coram notario. Nec nuda à cauſa, ibid. nu.14

Confeſsio regulariter in criminalibus reuocari poteſt, ut erronea, incontinenti tamen, reg.20.nu.1 184

Confeſsio falſa ſcienter facta reuocari poteſt in parte & in totum, incontinenti, & ex interuallo, in prima & ſecunda inſtantia, cum cauſa tamen. Etiam poſt datum terminum ad ſe defendendum. Idem in confeſsione facta ſpe gratiæ conſequendæ. Etiam in confeſsione iurata, ibi.nu.4

Confeſsio, quæ non poteſt reuocari, an poſſit excuſari, declarari, uel interpretari, ibi.nu.12

Confeſsio etiam acceptata à parte reuocari poteſt. Etiam poteſt ſententiam, ibi. num.15.

Confeſsio indiciata reuocari non poteſt. Idem de confeſsione ratificata. Idem in

in reuocatione calumnioſa. Idem in confeſsione inducta per ſtatutum, ibi. num. 18

Confeſsio non reuocatur poſt concluſionē in cauſa, ibi. nu. 22.

Confeſſus ſponte non poteſt apponere de ineptitudine uel inualiditate proceſſus, reg. 1. nu. 58 21

Confeſſus delictum dicitur infamis, regu. 4. nu. 2 42

Confeſſo ſponte copia indiciorum non datur, reg. 14. nu. 16 136

Confeſſus incidenter in crimine falſi poteſt puniri pęna ordinaria delicti, reg. 15. nu. 120. 162

Confirmatio non ſupplet defectus in confirmato in crimine falſi, ibidem numero 113.

Coniunctus non admittitur pro coniuncto etiam pro ſuo intereſſe, reg. 13. nume. 15 112

Conſulens alicui ex perſonis prohibitis, coniunctum bannitum occidere, etiam ſtatuti uigore, punitur cum eo pęna mortis, reg. 3. nu. 21 35

Contumax exceptionem litis pendentię opponere poteſt, reg. 1. nu. 17 10

Copiam indiciorum dare tenetur iudex reo, etiam ſi habeat amplum, latum & liberum arbitrium procedendi, reg. 14. nu. 8 135

Copia debet dari, etiam ſi habeat iudex facultatem procedendi de plano, ſola facti ueritate inſpecta, ibidem numero 11

Copia dari debet indiciorum non obſtante ſtatuto, quòd detur, ſi fuerit petita, ibi. nu. 15

Corrumpens falſi tenetur, regul. 15. numero 17 148

Creditorum mercatoris falliti ſe aſſerens, qui re uera non ſit, in falſum incidit, ibi. nu. 11

D.

Deceptus ab alio falſum non committit, reg. 15. nu. 96 157

Defendens ſe armis contra familiam, an & quando poſsit impunè offendi, reg. 12. nu. 28 115

Defenſionibus ſuis renunciare nemo poteſt, reg. 20. nu. 11 185

Delens in teſtamento publico & ſcriptura priuata in falſum incidit, regu. 15. nu. 44 149

Delicta grauia grauiora & grauiſsima quæ dicantur, remiſsiuè, regul. 6. nume. 4 58

Delictis in enormibus ſi adſint vrgentes ſuſpiciones & deſint indicia, iudex debet impetrare à principe facultatem torquendi, regul. 10. numero 40 102

Delictum in producendo falſos teſtes per ſolam productionem conſumatur, reg. 15. nu. 71 154

Delicti corpus imprimis conſtare debet, reg. 19. nu. 11 181

Delinquens in vno territorio capi non poteſt in alieno per birruarios loci delicti, & captus relaxari debet, etiam ſi birruarij cępiſſent illum inſequi in loco delicti, regul. 12. numero 21 115

Delinquens imputatus de delicto habente pęnam relegationis non admittitur per procuratorem, regul. 13. nu-

13.numero 4
Delinquens procurans conueniri à iudice, ubi minor pœna imponitur, non iuuatur præuentione, ibi.nu. 50
*Defenſor dēt admitti ad probandum innocentiam inquiſiti, non obſtante ſtatuto in contrarium, ibi.nu.*45
*Denunciationis euangelicæ finis eſt, vt quis emendetur, non vt puniatur, reg. 1.nu.*14 9
Denunciatione officialis ſine infamia inquiritur, ibi.nu. 46
*Denunciatio per ſolum probum virum eſt ſufficiens ad inquirendum contra denunciatum ſuper infamia, qua comperta poteſt inquiri ſuper crimine, ibid. nu.*50
*Dictans & ſcienter omittans aliquid tenetur & non notarius, qui bona fide ſcribit, regul.*15. *numero* 10. 145
*Diffamatio, eſt neceſſarium, ut præcedat, fallit ut infra, reg.*1.*nu.*31 17
*Diffamatio non requiritur, ubi de principis mandatum inquiritur. Intellige, ſi motu proprio principis inquiratur, ſecus ſi ad poſtulationem alterius principis inquiri mandaret. Intellige etiam, ſi princeps effectiuè & affirmatiuè dicat, quòd fama ad eius aures peruenit, vel ſibi de tali crimine conſtare, aliàs commiſſio intelligeretur, dummodo fama publica præcedat. ibi. num.*47
Diffamatio non requiritur in inquiſitione in caſibus, in quibus præceſſit inquiſitio generalis, intellige ſano modo, ibi. num. 54
Diffamatio capiendi ſubeſſe debet, regul. 12.*num.* 5 112
*Diuerſitas loci & temporis diuerſificat delictum, reg.*1.*nu.*4 5
*Doctores declarantur ex doctrina regulari, reg.*14.*nu.*10 152
*Doctor in crimine falſi poteſt torqueri, reg.*15.*nu.*119 162
*Dolus iudicis in inquirendo debet probari per ueras probationes non autem per coniecturas, regul.*11. *numero* 37 18
*Dolus in delicto ſemper præſumitur, nec eſt probandus à curia, ibidem nume.*66
*Dolus in quibus caſibus ceſſare præſumitur remiſſiuè, regul.*15. *numero* 92 156
*Dominus ſocius in caſibus exceptis non facit indicium ad torturam, reg.*4.*nume.*32 48
*Dominus non tenetur ex delicto famuli ante famulatum commiſſo, reg.*7.*nume.*48 72
Domino imputatur familiæ exceſſus, & de ipſius exceſſu tenetur, ibidem numero 38
Domino ſtatim purgante delictum familiæ non tenetur, ſi officialis delinquat extra officium, uel ſi officialis eſſet perſona ualde digna, vel niſi officialis datus eſſet ſuperiori ab alio ſuperiore, ibi.nu. 40
Dominus non tenetur pro officiali contra quem agitur criminaliter ad pœnam corporaliter, etiam ſi officialis aufugeret, ibidem numero 46
Dominus non obligatur ex delicto famuli delinquentis in ſe, ad cuius cuſto-

cuſtodiam dominus non tenetur, ibid. num. 47

Dominus pro ſermo comparet pro ſuo iure & intereſſe, regul. 13. numero 40 126

E

Eccleſia interdicta retinet priuilegium in fauorem eorum, qui ad eccleſiam confugiunt, regu. 12. numero 14 133

Eccleſiæ clauſtrum gaudet eodem priuilegio, quo eccleſia, ibidem numero 15

Eccleſia maior habet priuilegium per quinquaginta paſſus circumcirca; minor verò per triginta, ibidem numero 16

Eccleſia dicitur domus clericorum, ibid. num. 18

Errans non incidit in falſum, regu. 15. num. 95 157

Error potius quàm dolus in notario præſumitur, quando reperitur aliter ſcripſiſſe, quàm à partibus dictum fuit, ibi. nu. 167

Error quomodo dignoſcatur, regul. 20. nu. 2 184

Examinans tres teſtes tantum ex quinque, quos aſſeruit fuiſſe præſentes actui geſto, redditur ſuſpectus de falſo, reg. 15. nu. 133 163

Exceptio, tu es ſocius & particeps criminis, eſt dilatoria vel peremptoria, reg. 5. nu. 50 51

Exceptio dilatoria poteſt opponi ſtatim, etiam poſt litem conteſtatam, ibidem num. 52

Excuſatio mandanats à mandatario facta excuſat mandanter alijs concurrentibus, ſed non ſola, regul. 5. numero 15 50

Executor uidens ſententiam iniuſtam non debet exequi, regul, 6. numero 11 59

F

Falſantes monetas poſſunt interrogari de ſocijs receptatoribus & fautoribus. Intellige vt infra, regu. 4. nu. 13 44

Falſificans rationes committit falſum; reg. 15. nu. 42 149

Falſificans ſcripturam nullam fidem facientem non tenetur pœnâ falſi, ibid. nu. 102

Falſificans acta cauſæ perdit cauſam. Intellige ſi principalis non procurator; ibid. num. 139

Falſificans literas & ſigillum principis punitur pœna capitis, ibidem numero 152

Falſificans literas inferioris à principe quomodo puniatur, quid in mandante, ibi. nu. 153

Falſificans pondera & menſuras varijs modis punitur, ibi. nu. 155

Falſitas mutatio ueritatis ex certa ſcientia, reg. 15. nu. 1 144

Falſitas crimen grauiſſimum, enormiſſimum, abhominabile, ibi. nu. 2

Falſitas triplex, dicto, facto & ſcripto, ibi. num. 7

Falſitas quot modis dicto committitur, ibi. num. 8

Falſitas dicto alijs modis committitur, de

de quibus hic remiſſiuè, ibidem numero 24

Falſitas apta nocere etiam quò ad præſumptionem, uel literarum comparationē tamen punitur pęna falſi, ibidem nume. 30

Falſitas non nociua nec apta nocere non eſt punibilis. Fallit in ſcribente cedulas manu ſua in ſui fauorem: quia licet non probent, tamen quantum in ſe fuit, fecit, quod potuit, ibidem numero 87

Falſitas etiam doloſa ſi non ſit apta nocere non eſt punibilis, ibi. nu. 89

Falſitas non eſt punibilis, ſi commiſſa ſit ſuper maleficio non punibili, ibidem num. 90

Falſitatem aliquam addens dicto ſuo ſcienter non dicitur falſarius, ibidem nu. 104

Falſitas modica ſuper dicto principali non nocet, ibi. nu. 105

Falſitatis exceptio impedit executionem inſtrumenti, ibi. nu. 140

Falſitatis plures committens plures pœnas meretur, ſi tendunt ad diuerſos fines, ibi. nu. 160

Falſitas probatur coniecturis, ibidem nume. 161

Falſi in crimine acerrima indagatio fieri debet, reg. 15. nu. 6 145

Falſi tenetur, qui obripit principi mentiendo, ibi. nu. 12

Falſum committit mutans, et uarias formam inſtrumenti, ibi. nu. 47

Falſum articulum fabricans, & ſuper eo producens teſtes falſum committit, & non vtendo non excuſatur à pœna, ibi. nu. 68

Falſum in dubio non incurrit falſos teſtes producens, ibid. nu. 72

Falſum ſine dolo commiſſum non eſt punibile, ibi. nu. 91

Falſum non committit credens dicere ueritatem, ibi. nu. 93.

Falſum non eſt punibile, ubi teſtimonium aliqua de cauſa eſt inualidum. Intellige pœna ordinaria, ibidem nume. 101

Falſum dicens ſuper acceſſorio quomodo puniatur, ibi. nu. 103

Falſi pęna mutua compenſatione non tollitur, ibi. nu. 112

Falſi in crimine non requiruntur locus & tempus commiſſi delicti, ibidem nu me. 117

Falſi pœna quæ ſit, ibi. nu. 149

Falſi querelę præſcribitur ſpacio viginti annorum, ibi. nu. 163

Fama debet eſſe vehemens & talis, quæ ſcandalum generet, niſi inquireretur reg. 1. nu. 38 18

Fama debet habere originem à perſonis fidedignis, & quid ſi iudex aliter procedat, ibi. nu. 39

Fama bona tollit indicium reſultans ex nominatione ſocii criminis, regul. 4. nu. 46 50

Famulus, qui repudiauit mandatum, ſed poſtea iuit & commiſit homicidium, tunc dominus non tenetur, regul. 7. num. 16 67

Filius patrem bannitum occidere non poteſt in uim dicti ſtatuti, regul. 3. nume. 13

Filius comparere poteſt pro patre accuſato uel inquiſito, regul. 13. numero 39 126

Fœmina prægnans bannita offendi non poteſt durante prægnatione, regu. 3. nume. 39 — 38
Fuga ſociorum exiſtentium in domo ſuadet præſumptionem propoſitam, regu. 9. nu. 4 — 94
Fugiens à familia & intrans eccleſiam perſecutus poteſt inuitus extrahi, reg. 12. nu. 20 — 114
Fugitiuus & vagabūdus capi poteſt, antequam conſtet de crimine, ibidem nume. 9
Fur interrogatur de ſociis & fautoribus ob frequentiam delictorum de generali conſuetudine Italiæ: Intellige concurrentibus aliquibus adminiculis, reg. 4. nu. 28 — 47
Furioſi confeſſio non præiudicat indiſtinctè, regul. 19. num. 5 — 108

G

Grammatica mala reddit ſuſpectas literas papales; & alia indicia, vide infra regul. 15. numero 138 — 164
Gerens ſe pro milite cum non ſit, de falſo tenetur, ibid. nu. 54

H

Hæreticus poteſt de ſocijs interrogari, reg. 4. nu. 16 — 45
Homicidæ non poſſunt eccleſiæ immunitate potiri, reg. 12. nu. 23 — 114
Hoſpes & familia cauponis torqueri poſſunt, ſi furtum in caupona fieri contigerit ſine indicijs, reg. 10. numero 29 — 101

I

Ignorans non incidit in crimen falſi, ubi tamen ignorantia eſt probabilis, reg. 15. nu. 98 — 157
Immunitas eccleſiaſtica intelligitur in quocunque delicto, regul. 12. numero 17 — 114
Imputatus de crimine læſæ maieſtatis ſine legitimis indicijs non eſt torquendus, reg. 10. nu. 5 — 97
Inculpatus debet eſſe malæ vitæ & famæ, ut nominatio de illo facta ei officiat, reg. 4. nu. 45 — 50
Indicia præcedere debent inquiſitionem, reg. 1. nu. 5 — 5
Indicia loco diffamationis ſuccedunt, ibi. nu. 40
Indicia, quæ dicantur legitima, relinqui arbitrio iudicis, reg. 10. nu. 2 — 97
Indicia debent eſſe ſolenniter recepta parte citata ad videndum iurare teſtes, aliàs nihil probant, ibi. nu. 10
Indiciorum copia eſt danda inquiſito torquendo, ibi. nu. 11
Indicia debent eſſe probata per duos teſtes, & debent eſſe uerſimilia, & probabiliter concludentia, ibidem numero 15
Indicia, ſaltem qualia in inquiſitione requiri ad capturam, regul. 12. nume. 3 — 112
Indicia debent præcedere capturam in crimine læſæ maieſtatis, ibi. nu. 6
Indiciorum copia eſt danda regulariter, etiam non petita, regul. 15. numero 1 — 133
Indiciorum copia datur etiam in atrociſſimo crimine. Etiam contra inſtum prin-

principis. Etiam quando iudex procedit ex mero officio, ibid. nu. 3
Indiciorum non legitimorum ad torturam copia danda eſt, ibid. nu. 14
Indiciorum copia denegatur, ſi ex forma ſtatuti poſſit inquiri ordinariè de delictis. Item quando peteretur contra facti notorietatem. Item reperto in fraganti crimine. Item latroni inſigni, ibid. nu. 20
Indiciorum copia denegari poteſt ſolito delinquere, ibid. num. 27
Indiciorum copia deneganda in delictis, in quibus non poteſt cadere defenſio, ibid. nu. 28
Indiciorum copia petita ab aduocato rei, & denegata proceſſum non reddit nullum, ſecus ſi fuerit petita à reo, ibid. num. 29
Indicia non extare uel extare ſed minus legitima paria ſunt, regul. 18. numero 4 — 175
Indicium confeſſionis extraiudicialis ſuperueniens, præcedens confeſſionem aliàs inualidam reconualeſcere facit, ibid. nu. 16
Indicia uериſimilia contra confeſſionem ſpontaneam ipſam inualidant, regul. 19. nu. 6 — 180
Indicium indubitatum ſufficere ad condemnationem, reg. 11. nu. 15 — 107
Infamia ſeu diffamatio extraiudicialis ſufficit ad inquiſitionem, regul. 1. nume. 36 — 18
Infamia ſeu diffamatio ſaltem per duos teſtes debet probari, ibid. nu. 43
Inimicitię capitales regulariter cauſantur per accuſationes, reg. 1. nu. 7 — 7
Inimicitia durare præſumitur non probata reconciliatione, reg. 7. nu. 72 — 76
Inimicus inculpati non officit, regu. 4. nume. 43 — 50
Iniuria uni facta dicitur totæ familiæ illata, & offenſo remittente alii poſſunt proſequi & accuſare, quod declaraut infra, reg. 1. nu. 10 — 9
Iniuria illata conſanguinei non agunt ciuiliter ſed criminaliter tantum. Offenſus verò vtroque modo, ibidem nume. 12
Iniuria æſtimabitur iuramento iniuriati præuia iudicis taxatione, reg. 12. nu. 10 — 113
Inquiſitio regulariter à iure ciuili eſt prohibita, de iure canonico permiſſa, requiſita in inquiſitione, regul. 1. nu. 1. 2. 3 — 4
Inquiſitio hodie non impeditur per ſuperuenientem accuſatorem, ibi. nu. 6
Inquiſitio contra officialem in ſindicatu, vel eius familiam non requirit diffamationem, ibid. num. 52
Inquiſitio generalis ſine diffamatione ualet, ibid. nu. 53
Inquiſitio ex neceſſitate officii ſine diffamatione ualet, ibid. nu. 56
Inquiſitio contra ſpontè confeſſum crimen ualet, ibid. nu. 57
Inquiſitio ex mero officio ualet ſine diffamatione, ibid. nu. 59
Inquiſitio ſine diffamatione contra perſonam, quæ uerè uel iuris præſumptione ſit de crimine ſuſpecta, ualet, ibid. num. 60
Inquiſitionis requiſita non ſeruari de cõſuetudine, ibid. nu. 61
Inquiſitio facta ſine indiciis & fama publica non præcedente dr̄ temerè facta

&

& an iudex teneatur in ſindicatu, ibi. nu.67
Inquiſitio contra mandantem quid continere debeat, reg.7.nu.66 75
Inquiritur ex officio de conſpiratione, reg.1.nu.19 11
Inquiri poteſt in cauſis piis, ibidem nume.21
Inquiri poteſt ex officio de iurib. principis, ibid.nu.23
Inquirit iudex contra calumniatorem nemine accuſante, ibid.nu.27
Inquiritur pro ſalute animæ ex officio ſine diffamatione, ibid.nu.55
Inquiſitus uel accuſatus de mandato cõdemnari non poteſt, ſi de inueſtigatione uel perſuaſione probatum ſit, reg. 7.nu.69 75
Inquiſitus de mandato uel inſtigatione ad homicidium, probando aſſertum mandatarium eius inimicum, ſe purgat, ibid.num.71
Inquiſito & condemnato aliàs de tal crimine dari debet copia indiciorum reg.14.nu.12
Inſtructor ſeu informator admitti debet ad excuſandum & defendendum abſentem, reg.13.nu.42 127
Inſtrumentum procuræ pro uniuerſitate quid continere debeat, ibidem nume.47
Inſtrumentum cœlans falſum committit reg.15.nu.55 151
Inſtrumentum falſum, reſcriptum & ſimilia producens & utens incurret pœnam falſi, ibid.nu.84
Inſtrumentum recens redditur ſuſpectum, ſi teſtes in eo deſcripti reperiantur mortui, uel aliquis probatur fuiſſe abſens, ibid.nu.136
Inſtrumentum ſecundum contrarium primo eſt ſuſpectum de falſo, ibidem nume.137
Inſtrumentum in parte falſum in totum redditur falſum, ibid.nu.144
Interrogatus de ſociis in caſib. in quibus de iure interrogari poteſt ſemper facit indicium ad torturam. ſecus in caſibus, quibus interrogari non poteſt: quia nec etiam tunc præſumptionem facit, reg.4.nu.3 42
Interrogatur ſocius, quando agitur contra tertium, qui non deliquit, nec principaliter agitur ad pœnam, ut in partu ſuppoſito, ibidem nu.27
Interrogatus an intendat uti teſtibus, aut iuribus productis, quomodo reſpon. reg.15.nu.74 154
Interrogatio de ſociis debet fieri generaliter, aliàs ſi fieret particulariter diceretur ſuggeſtio, reg. 4. numero 42 49
Interpretatio fit, ut falſum excludatur, quando uerba id ferunt, regul. 15.nu.165 170
Iudæus priuilegio eccleſiæ gaudet, ſi ad eam confugiat, regu. 12. numero 13 113
Iudex in cauſis miſerabilium perſonarum ex officio ad priuatam utilitatem inquirit, reg.1.nu. 20 11
Iudex eccleſiaſticus, ſuſpicante Epiſcopo de parentela inter coniuges, poteſt ex officio inquirere de impedimento matrimonii, ibid.num.22
Iudex ex officio poteſt inquirere ad euitandum ſcandalum, ibid.nu.24
Iudex ex officio inquirere poteſt in rebus

rebus vel beneficijs eccleſiaſticis, ibid. num. 25
Iudex contra officialem ſuum, qui delinquit in officio, quando inquirat, ibid. num. 28
Iudex poteſt ad occurrendum, ne futurum delictum committatur, procedere nulla infamia præcedente, ibidem, num. 44
Iudex non debet nouas pœnas ſed ſolitas imponere, reg. 3. nu. 5 26
Iudex alterans pęnam in cauſa eius arbitrio commiſſa, debet cauſam alterationis in ſententia exprimere, ibidem, num. 9.
Iudex non tenetur reddere rationem de his, quæ fecit, ſi ſint de his, quæ ipſius arbitrio ſunt commiſſa, ibidem. numero 14
Iudex in caſibus, in quibus arbitrari mortem non poteſt, nec etiam mutilationem membri poterit, ibidem, numero 15
Iudex debet inquirere, & conſiderare, num ſit uerisimile, nominantem, uel nominantes mentiri contra nominatos reg. 4. num. 48 51
Iudex debet interrogare de verbis prolatis a mandante, reg. 7. nu. 26 69
Iudex procedens ſola facti ueritate inſpecta, non torquet legitimis indicijs non præcedentibus, regu. decima. numero ſexto. 97
Iudici de facto procedenti licitè reſiſti poteſt, ibid. nu. 19
Iudex in ſecretis delictis debet eſſe promptus ad torturam, ibidem, numero 41
Iudex in delictis nocturnis cum fama & aliquibus alijs indicijs poteſt ad torturam procedere, regula 11. numero 12 106
Iudex quod poſſit, interfecto aliquo in multitudine, ex ſolis præſumptionibus & torquere & condemnare, ibid. num. 14
Iudex in caſibus, in quibus ex ſolis pręſumptionibus deuenit ad condemnationem non debet condemnare, niſi pecuniariè, nec corporaliter poteſt. limita ut infra, numero 24. ibidem, numero 20
Iudici pœnam minuere licet, ubi crimen non eſt liquidò probatum, ibidem, numero 25
Iudex mitiorem pœnam in arbitrarijs eligere debet, regula 13. numero 31. fol. 125
Iudex recuſans admittere non procuratorem ſed inſtructorem uel defenſorem innocentiæ rei, tenebitur in ſindicatu, etiam ſtante ſtatuto in contrarium, ibid. nu. 44.
Iudex habens arbitrium interpretandi ordinamenta criminalia tenetur dare defenſores, reg. 14. nu. 9 135
Iudex non dans copiam indiciorum punitur in ſindicatu, etiam ſi non conſtet de dolo, ibid. nu. 18.
Iudicis partes nullę ſunt contra confeſſum, niſi in condemnando, ibidem, numero 25
Iudex contra ius ſcienter doloſeve pronuncians pœna falſi punitur, regu. 15 num. 16 146
Iudex in crimine falſi poteſt punire ex ſola ſuſpicione producentem, ibidem, num. 118
Iudex quomodo regere ſe debeat in duobus

bus teſtibus variis in loco uel tempore, ibid. nu. 169

Iudex habens liberum arbitrium torquere non poteſt ſine legitimis indicijs, reg. 18. nu. 5 175

Iudici, a reo, uel notario magis credatur de tortura illata uel non, ibidem, num. 23.

Iudex ratificata confeſsione debet terminum aſſignare reo ad faciendum ſuas defenſiones, regula decimanona, nume. 4. 180

L

Lacerans & comburens ſcripturas publicas uel priuatas in pœnam falſi incidit, reg. decimaquinta, numero 54 151

Latrones publici de ſocijs interrogari poſſunt, reg. 4. nu. 12 44

Latro famoſus ſine indicijs torqueri poteſt, reg. 10. nu. 35 103

Latro publicus poteſt in eccleſiam capi, reg. 12. nu. 22. 114

Literæ defectus, uel ſillabæ, aut dictionis ſenſum mutantis falſum inducit, reg. 15. nu. 67 153

Literas falſas pro ſe ab alio impetratas, ſi infra uiginti dies lacerauerit excuſatur a falſo, ſecus ſi ipſemet impetraſſet, ibidem, num. 99.

M

Mandans proprie quis dicatur, regu. 7. nu. 1 65

Mandans non tenetur de occiſo, ſi mandatarius mandati fines exceſſerit, ibidem.

Mandans ſi uerba præfata dixerit aduocato, uel procuratori, nec tenetur de occiſo, ſi alius interfecit, quia intelligitur per iuſtitiam, ibidem numero. 18.

Mandans non tenetur de mandato niſi ijs concurrentibus, de quibus hic, ibid. num. 19.

Mandans illicitè iniuria affectus præſumitur mandaſſe, ut etiam illicita fiat uindicta, ibid. nu. 20

Mandans per uerba ſupra poſita non poteſt condemnari ad mortem, ſed ſolum torqueri, ibid. nu. 21

Mandans aliquid fieri non dicitur uere facere, ibid. nu. 53

Mandans regulariter tenetur de exceſſu mandatarij, quando mandatum eſt illicitum, ibid. nu. 58

Mandans tenetur de eo, quod potuit cogitare poſſe euenire, ibid. nu. 59

Mandans uulnerari & prohibens occidi, ſecuta morte tenetur de occiſo, ibidem num. 60

Mandans tenetur ex mandato etiam tacito, ibid. nu. 61.

Mandans de exceſſu tenetur, quando in poteſtate mandatarij non erat fines mandati non excedere, ibid. nu. 62

Mandans non tenetur de exceſſu, quando mandatarius potuit fines mandati ſeruare, & non ſeruauit, ibidem, numero 63

Mandans uulnerari armis non aptis ad occidendum non tenetur de occiſo, neque de exceſſu mandatarij, ibidem, num. 64.

Mandans illicitum non deſtinatum ad mortem, non tenebitur ſecuta morte ſe occiſo, ibid. nu. 65

Mandans regulariter de mandato non tenetur effectu non ſecuto, ibidem numero 73

Mandans in crimine veneni non tenetur effectu non ſecuto, ibi. nu. 75

Mandans effectu non ſecuto tenetur de mandato in delictis, in quibus habetur pro delicto conſummato mandatum. Idem in aßaſſinio, ſi ad actum proximum ventum ſit, ibi. nu. 76

Mandans in crimine aßaſinij tradita pecunia, etiam effectu non ſecuto et mandato reuocato tenetur pœna mortis, ibi. nu. 80

Mandans ex ſolo mandato in crimine aßaſinij dicitur conſumaße delictum, ibid. nu. 86

Mandans & mandatarius ſi effecti ſunt inimici, mandatum cenſetur reuocatum, ibi. nu. 88

Mandans excuſatur mandatario excedente fines mandati, ſimiliter ſi mandatarius erat omnib. delictum commiſſurus, ibi. nu. 90

Mandans excuſatur, ſi mandatarius dicat, ſe non feciſſe ut mandatum adimpleret, ſed quia erat occiſi inimicus, ibi. nu. 93

Mandans excuſatur, ſi mandatarius non acceptauit mandatum, ibidem nume. 94

Mandans excuſatur à pœna ordinaria, ſi mandatarius attentauit, ſed non conſummauit delictum, ibidem numero 95

Mandans non punitur, ſi ſolum mandatum præceſſit, ſed attentatum delictum non fuit, ibid. num. 96

Mandans excuſatur ex defectu ordinis non probati, ibid. num. 97

Mandans excuſatur, ſi delictum reſpectu perſonæ ſit impoſſibile per rerum naturam, ibid. num. 98

Mandans excuſatur in delictis, in quibus plures concurrere non poſſunt a pœna ordinaria, ſed tenetur ut conſulens, uel inſtigator, ibid. num. 99

Mandans excuſatur, ſi contra eum teſtium dicta non concordant cum rebus ſenſatis & uериſimilibus, ut qui filius præcipiat patri, uel uaſallus domino, ibid. num. 100

Mandans excuſatur, ſi mandatarius non tenetur, ibid. num. 101

Mandans excuſatur, ſi non conſtat de mandatario, ibid. num. 102

Mandans non tenetur de mandato in delicto, in quo quis per ſeipſum potuit delinquere, ibid. num. 103

Mandans officialis ratione officij non tenetur de mandato, in caſu tamen licito & non doloſo, ibid. nu. 104

Mandans ratione delicti ceſſantis excuſatur à pena ordinaria legis, ibidem numero 105

Mandans excuſatur ratione mandati inualidi, ibid. num. 106

Mandans excuſatur ratione non probatæ qualitatis, ibid. num. 107.

Mandans punitur eadem pœna, qua mandatarius delinquens, ibidem numero 108

Mandans perinde punitur, ac ſi proprijs manibus delictum commiſiſſet, ibid. num. 109

Mandantes plures ſucceſſiui, vnus poſt alium tenentur cum mandatario pari pœna, ibi. nu. 110

Mandans non excuſatur à pęna ordinaria delicti propter eius obſentiam tempore commiſſionis delicti, ibidem numero 111

Mandans occidi aliquem in tali loco, tenetur, etiam ſi occiſus fuerit extra locum effectu non ſecuto, pœna extraordinaria, vel ſtellionatus, ibidem num. 112

Mandans non tenetur pœna ordinaria, ſi mandatarius delictum erat aliàs omnino facturus, ibi. nu. 116

Mandans in dubio non præſumitur fuiſſe aliàs delictum facturus, ibidem numero 118

Mandans pluribus, ut occidant, omnibus occidentib. ſi vnicum eſt homicidium tenentur unica pęna. Secus ſi plura delicta vel homicidia commiſerit, aut mandauerit, ibi. nu. 119

Mandans percuti clericum incidit in canonem, ſiquis ſuadente diabolo. Etiam ſi mandatum reuocauerit, ibidem nume. 130

Mandans clericus, ut quis percutiatur, vel occidatur, efficitur irregularis, etiam ſi mandatum reuocaſſet, ibidem num. 121

Mandans fieri homicidium propter pecuniam datam vel prmiſſam dicitur aſſaſſinus, reg. 8. nu. 8 87

Mandans & mandatarius aſſaſſini puniuntur extra ordinem, etiam ſi ſocius ipſi inſcijs fuerit ab aliquo alio ſuo inimico interfectus, ibidem numero 40

Mandatarius contra mandantem regulariter non facit indicium ad torturam, reg. 5. nu. 1 53

Mandatarius, qui acceptauit mandatum, nullum facit indicium, intellige ut infra in ſi. ibi. nu. 2

Mandatarius malæ vita non facit indicium contra mandantem, ibi. nu. 3

Mandatarius, qui ui tormentorum & impatientia doloris aliquem inculpat, nō facit aliquod indicium contra mandantem, ibi. nu. 4

Mandatarius falſarius nō facit indicium contra mandantem ad torturam, ibid. num. 7

Mandatarij inculpatio facit tantum indicium ad inquirendum, ibidem numero 8

Mandatarii inculpatio cum dicto teſtis de auditu facit indicium ad torturam, ibid. nu. 9

Mandatarii inculpatio, ſi mandatum non acceptauit, facit ad torturam indicium contra mandantem, intellige, ſi talis mandatarius docuerit per legitimus teſtes ſe tentatum, aliàs ſecus. Intellige etiam, niſi eſſemus in delicto, in quo quis ex ſolo mandato non tenetur, niſi effectu ſecuto, ibidem num. 10

Mandatarii inculpatio ſuffulta aliis adminiculis facit indicium ad torturam contra mandantem. Intellige ſi inculpatio fiat in tortura, ibidem numero 13 57

Mandatarius excuſatur in leuibus ratione ſuperioritatis, ut filius vel ſeruus, reg. 6. nu. 1

Mandatarius etiam in grauibus imminente

nente mortis periculo excuſatur ratione ſuperioritatis,ibid.nu.5
Mandatarius excuſatur,ſi mandatum erat de genere permiſſorum,ut in conducente laboratorem ad laborandum, vel ſcindendum ligna in fundo alieno. Intellige,niſi tali laboratori fuiſſet proteſtatum,uel niſi eſſet vicinus, ibid.num.6
Mandatarius excuſatur,ſi mandanti licuit mandare de iure communi,uel ſtatutario,ibid.nu.14
Mandatarius exequens pro ratione ſui officii excuſatur,ibid.nu.15
Mandatarius ſi noluit acceptare mandatum à principio,ſed poſtea ductus pęnitentia iuit,& mandatum executus eſt:tunc enim mandans non tenetur, reg.7.nu.89 78
Mandatarius & mandans pari pœna plectuntur,quando lex loquitur realiter, ſecus ſi perſonaliter, ibidem nume.115
Mandatarius aſſaſſinus contra mandantes ſine indiciis torqueri poteſt, reg. 10.nu.31 101
Mandatum inducitur, ſiue fiat uerbis imperatiuis,ſiue rogatiuis, ſiue enunciatiuis. Niſi fuiſſet inimicitia inter occiſorem & occiſum; quia tunc eſſet conſilium potius. Intellige ſi occiſus erat inimicus utriuſque. Idem ſi occidens non erat aliàs facturus, reg.7.nu.2 65
Mandatum inducitur, ſiquis dicat filio vel ſeruo poſt acceptam offenſam ab aliquo, non reuertaris domum, niſi prius ſentiam nouum de illo negocio. Intellige tribus concurrentibus,ibidem num.9
Mandatum intelligitur de uindi cta leui, ſi iniuria illata eſſet leuis,ibidem nume.15
Mandatum omnibus uerbis induci poteſt. Intellige ut infra,ibid.nu.24
Mandatum non inducitur per uerba conditionalia,ibid.nu.28
Mandatum in dubio non pręſumitur,ibidem nu.29
Mandatum pręſumitur in actu ſucceſſiuo & habente cauſam permanentem,ibid.nu.31
Mandatum pręſumitur, ſi pater, dominus, uicinus uel conſanguineus conſulti probantur,& tacuerunt, ibidem num.32
Mandatum inducitur in ſeruo, filio &c. per uerba iſta etiam enunciatiua, bonum eſſet uindictam facere, ibidem num.33
Mandatum præſumitur in domino, qui neglexit reparare delictum famuli ibid.nu.34
Mandatum pręſumitur in familiaribus & domeſticis uilibus,ibid.nu.35
Mandatum pręſumitur in officiali deputato ad aliquid expendendum à ſuperiore,ibid.nu.37
Mandatum ut præſumatur,quędam requiruntur pręcedere,ibid.nu.49
Mandatum per quod datur opera rei illicitæ ſemper obligat mandantem, etiam ſi mandans non haberet animum occidendi,ibid.nu.51
Mandatum delicti non ordinati ad mortem non obligat mandantem ad mortem,ibid.nu.52
Mandatum in criminalibus perpetuò durat,

durat, niſi fuerit reuocatum, uel limitatum ad tempus, ibid.nu.81

Mandatum nunquam præſumitur trib. concurrentibus. Inimicitia, offenſione mandatarij, ſuperioris iuſſu ad inferiorem, ibid.num.92

Maritus bannitus ab uxore interfici non poteſt, reg.3.num.10 33

Maritus torqueri poteſt ſine indicijs de morte uxoris, reg.10.nu.38 102

Menſuram falſam faciens, vel ea vſus committit falſum. idem de pondere, regu.15.nu.78 154

Meretricium probatur ex coniecturis, regu.11.nu.4 105

Minor non admittitur per procuratorem, etiam ad petendum reſtitutionem in integrum aduerſus ſententiam contra eum latam in criminalibus, regu.13. num.11. 121

Minor confeſſus etiam cum auctoritate curatoris non poteſt condennari, niſi denuo ratificet, re.19.nu.3. 180

Minor reſtituitur aduerſus confeßionem ſpōtaneam, ibid.num.10

Minor reſtituitur aduerſus confeſſionem amiſſam ſeruatis ſeruandis, regu.20 num.17 186

Monetam falſam faciens pœna falſi tenetur, ſimiliter expendens, regu.15. nu.57. 152

Mortuus in domo præſumitur occiſus à cohabitantibus. limita ut num.2. Amplia ut idem ſit, ſi reperiatur ante domum mortuus, reg.9.nu.1 93

Mulier pregnans & minor quomodo proceſſanda, reg.10.num.18 99

Mulieres capi & carcerari regulariter in criminalibus non poſſunt. Fallit in crimine grauiſſimo, & procedit in mulieribus honeſtis, regul.12. nu.29 115

Mulier falſum committens tenetur pœna falſi, reg.15.nu.162 169

N

Nemo regulariter eſt interrogandus de ſociis criminis, & interrogatus non facit indicium, regul.4. num.1 41

Nemo ex præſumptionibus etiam violentis eſt condemnandus ad pœnam corporalem, reg.7.nu.22. 68. reg. 11.num.2 105

Nobilis debet decapitari & non ſuſpendi, ubi pœnam meretur mortis, licet ſecus ſit in plebeio, regula.2. numero.6 26

Nomen ſibi mutans, uel non uerum nomen ſibi aſcribens, tenetur pœna falſi, reg.15.num.82 155

Nomina & cognomina teſtium edenda reo, ut poßit excipere contra dicta & perſonas. Intellige ut nume.7. reg.14.num.6 134

Nominatio ſocii criminis motu proprio facta minus officit, quàm facta ad iudicis interrogationem, regul 4.nu me.7 43

Nominatio ſocii criminis debet fieri in tortura uel ſtatim poſt, aliâs nec ſufficit ad inquirendum, ibid.nu.34

Nominatio debet eſſe facta in tortura. Fallit, ſi fiat ob doloris impatientiam ibid.nu.38

Nominatio ſocii criminis ad hoc ut officiat debet eſſe ratificata & perſeuerata,

uerata, ibid. num. 40

Nominans aliquem in ſocium criminis non debet eſſe ex alio infamis, ibidem nu. 41

Nominans ſocium in tortura debet legitimè tortus eſſe, aliàs nominatio non ualet, ibid. nu. 44

Nominatus à ſocio criminis ad hoc ut poſſit torqueri, requiritur quòd inculpatio de eo facta ſit adminiculata. Fallit in caſibus difficilis probationis, ibidem nu. 36

Notarius ſcribens aliud, quàm ſit dictum à partibus, uel de induſtria dictum omittẽs, puniri qua pœna queat reg. 15. nu. 29 147

Notarius ſcribens productionem realem, cum uerbalis tantum eſſet facta, tenetur falſi, ibid. nu. 34

Notarius in uno inſtrumento quid falſum ſcribens uel addens ſine rogitu partium, tenetur pœna falſi. Additio huiuſmodi quomodo probetur, ibidem nu. 35

Notarius recuſans oſtendere protocollum facit contra ſe indicium falſitatis & poteſt ob id torqueri, ibid. nu. 37

Notarius dans connotario notam inſtrumenti, de qua ſe dicit rogatum, cũ ſit falſum, cõmittit falſum, ibid. num. 40

Notario ſuggerens uel dans notam inſtrumenti non ueri, falſum committit, ibid. num. 46

Notarius oſtendens iura penes ſe depoſita parti aduerſæ ſine licentia iudicis & uoluntate partis, falſum committit, ibid. nu. 65

Notarius ante publicationem reuelans partibus teſtium depoſitiones committit falſum, ibid. nu. 66

Notarius falſum committens in aliquo inſtrumento inualido non punitur pœna falſi ordinaria ſed extraordinaria, ibid. num. 100

Notarius ſemel de falſo condemnatus amplius arte ſua uti nõ poteſt, amplia & declara, ut infra, ibid. num. 141

Notarius conficiens inſtrumentum falſum hodie tenetur pœna falſi, quæ eſt bannum perpetuum, infamia & priuatio officii. Idem ſi faciat copiam iurium parti aduerſæ. Idem ſi reuelauit dicta teſtium ante publicationem, ibid. num. 157

Nuncius tenetur pœna falſi, ſi refert citaſſe, quem non citauit, regul. 15. num. 14 146

O

Officialis fugiens tempore ſindicatus, ex coniecturis ſolis poteſt condemnari, reg. 11. nu. 7 106

Officialis indebitè torquens, ſi querelatus neget, conuincitur de tortura illata indebitè per coniecturas, ibidem. num. 10

Officium iudicis poteſt implorari, ut recipiat informationes ſuper innocentia inculpati, reg. 13. nu. 43 127

Oſtendens iura uel informationes correctas iudici in falſum incidit, reg. 15. num. 64 153

P

Partes factioſæ poſſunt in certis caſibus ad pacem pro communi quiete & publica utilitate per iudicem compelli, reg. 1. nu. 29 14

Pater

Pater in quolibet crimine poteſt comparere pro filio, maximè ſi uelit opponere declinatorias, regu. 13. nume. 35 125
Pater etiam iudæus admittitur pro filio, ibid.num.36
Pater comparens pro filio non admittitur, niſi cum cautione, de qua hic, ibidem.nu.38
Pater admittitur ad reuocandam confeſſionem pro filio pro ſuo intereſſe, & qualibet alia perſona, regul. 20. num. 13 185
Perſonæ illuſtres per procuratorem admittuntur, reg. 13. nu. 29 124
Perſeuerare quando quis dicatur, & per quantum tempus, regul. 18. numero 3 175
Pluralitas cararum in uno quàm in alio quinterno facit falſi indicium. Idem ſi cara eſſet longioris formæ, reg 15. nu. 130 163
Pœna ordinaria delicti non imponitur, quando per uim exceptionis de crimine fuit cognitum, regul. 1. nume. 13 9
Pœna pro delicto illata & inflicta per iudicem eccleſiaſticum non impedit, quin reus pro eodem delicto poſſit puniri per iudicem laicum in delictis mixti fori, ibid.nu.16
Pœna commiſſa arbitrio intelligi debet de conſueta & non de noua, regul. 2. nu.7 26
Pœnæ omnes in principio ſunt arbitrariæ, ibid.nu.8
Pœna mortis ubi ex cauſa aliqua recedi tur, pœna tantum pecuniaria imponi poteſt, ibid.nu.11
Pœna minoratur ratione ſuperioritatis, reg.6.nu.2 57
Pœna minoratur filiæ, quę fecit abortum perſuaſione matris, ibid.nu.3
Pœna aſſaſſini de iure canonico & ciuili, reg.8.nu.42 92
Pœna mortis ubi debet imponi pro aliquo delicto, ſi ex aliqua cauſa à pœna mortis receditur tunc pœna corporalis amplius imponi non poteſt, reg 13.nu.32 125
Pœnæ differentia inter utentem & fabricantem falſum, reg. 15. nu. 85 155
Pœna falſi excuſatur ab alio deceptus, ibid.nu.86
Pœna falſi ad hoc ut locum habeat requiritur, quòd imputatus de falſo commiſerit falſum, uel ſpeciem contentam in aliquo ex capite legis Corn. de falſis ibid.nu.164
Poteſtati alapam dans meretur pœnam mortis, quod intellige ut infra reg. 2. nu.3 25
Præfectus vigilum poteſt torqueri ſine indiciis, dummodo de furto conſtet, reg.10.nu.28 101
Præſentia cum taciturnitate in inquiſito non reclamante ualidat inquiſitionem factam ſine diffamatione, regu. 1.num.51 20
Præſumitur in dubio mitius, regul. 7. num.7 66
Præſumptio minus eſt quàm indicium, & propterea reus torquendus non eſt, licet habeat contra ſe pręſumptionem, reg.10.nu.3 97
Pręſumptio uiolenta & indicium indubitatum idem ſunt, regu. 11. numero 6 106

Pręſum-

Præſumptiones tales tanquam euidenter ſufficerent ad condemnandum, ibidem nu.26

Pretor ſine diffamatione non inquirit, vigente etiam ſtatuto, ut de quolibet crimine poſſit inquirere, regul.1. nume.33 17

Principis mandatum iniuſtum non eſt ſtatim exequendum: quia potuit moueri ex iracundia, niſi officiali mortis periculum immineret, regul.6. nu.13 59

Princeps effectu non ſecuto bene facit, ſi pœnam corporalem mutet in pecuniariam, reg.7.nu.79 77

Probationis defectus qualitatis cuiuſlibet delicti, uel eius pęnam non alterantis nil operatur, ſiue ſimus in ciuili, ſiue in criminali, regu.1.numero 65 22

Probatio in furto fit per coniecturas, & dicitur manifeſta, regul.11. numero 8 106

Probatio per coniecturas admittitur in ſimonia & ſodomia, ibi.nu.16

Probatio per coniecturas in tractatibus ſecretis admittitur, ibi.nu.17

Probatio per coniecturas in occultis delictis & difficilis probationis, ibidem nu.18

Procurator in capitalibus cauſis regulariter non admittitur, regul.13.numero 1 120

Procurator non admittitur in delicto habente pęnam faſtigationis, ibidem nume.6

Procurator non admittitur in delicto capitali, etiam ſi pęna de iure municipali ſit reducibilis ad pecuniam infra certum tempus, ibid.nu.8

Procurator in criminalibus & capitalibus iudiciis poteſt ex officio à iudice repelli ad inſtar excommunicati, ibid. num.9

Procurator non admittitur in criminalib. etiam cum ſatiſdatione rati & iudicatum ſolui, ibi.nu.10

Procurator non admittitur pro reo etiam ad accuſandum alium de delicto. Fallit in vninerſitate, ibidem numero 12

Procurator non admittitur, etiam ubi de delicto conſtat indirectè, ibidem num.13

Procurator admittitur ad allegandum abſentiam inquiſiti etiam ſine mandato. Intellige vt infra, ibid.nu.16

Procurator admittitur etiam in capitalibus, inquiſitione nulla exiſtente, ibi. num.17

Procurator admittitur aduerſus procuratorem calumnioſum, ibidem numero 18

Procurator admittitur pro inquiſito pro delicto, de quo lex vel ſtatutum prohibet inquiri, ibi.nu.19

Prorurotor admittitur, ubi extat ſtatututum prohibens inquiri poſſe conora plures, quando non ſunt plura uulnera interfecti, ibid.nu.20

Procurator admittitur, vbi homicidium, eſt permiſſum vigore conſuetudinis, num.21

Procurator in cauſa appellationis in quo libet delicto comparere poteſt ibidem num.22

Procurator pro muliere coniugata admittitur, ibid.num.23

Procurator admittitur pro infirmo vti defenſor non uti procurator. Intelligitur in graui infirmitate non autem leui, ibi. nu. 24

Procurator admittitur ad proponendas exceptiones dilatorias & declinatorias contra perſonam iudicis uel accuſatoris, ibi. nu. 26

Procurator admittitur in probatione notorij, ibi. nu. 28

Procurator admittitur etiam in capitalibus ratione incertitudinis, ibidem num. 30

Procurator admittitur ſub conditione, ſi appareat vulnus non eſſe lætale, ibid. num. 33

Procurator in vno articulo tantum admittitur in criminalibus, ſed non ad totam cauſam, ibi. nu. 34

Procurator in cauſa uniuerſitatis admittitur, ibi. nu. 46

Procurator pro decem perſonis, contra quas ſimul proceditur, admittitur, ibi. num. 48

Procurator in criminalibus capitalibuſque cauſis non admittitur, niſi reo conſtituto in carceribus, ibi. nu. 53

Procurator in criminalibus, ubi pœna pecuniaria imponitur, poteſt interuenire, ibi. nu. 54

Procurator conſtitutus ad omnes lites nō poteſt in criminalibus comparere, ibi. num. 55

Procurator oſtendens parti aduerſę iura ſui clientuli falſum incurrit, regu. 15. *num.* 13 — 145

Procurator cum libera poteſt cedere teſtibus, aliàs ſecus, licet ſit generalis, ibid. num. 75

Proditoriè occidere quis dicatur, reg. 3. *nu.* 15 — 33

Proditores torquentur ſine indicijs, reg. 10. *nu.* 33 — 103

Producens teſtem, qui ſuper capitulo vero dicit falſum, non punitur, ſi deſiſtat ab vſu atteſtationem, regul. 15. *num.* 97 — 157

Pronunciatio, quòd indicia non fuerint purgata, fieri debet, antequam ad torturam deueniatur, regul. 14. *numero* 17 — 136

Pronunciatio requiritur in crimine falſi, etiam incidentur deducto, regu. 15. *nu.* 116 — 161

Q

Qualitas quælibet in inquiſitione poſita eſt probanda, regu. 1. *nume.* 62 — 21

Qualitates omnes in libello accuſatorio appoſitæ debent probari, aliàs reus abſoluitur. Intellige de qualitatibus factum alterantibus, ibidem numero 63

Qualitas requiſita in aſſaſſinio à ca. 1. *de homicid. probanda eſt, regul.* 8. *numero* 21 — 89

Qualitas bonę vitæ præſumptionem non tollit præſumptę mortis, regul. 9. *numero* 5 — 94

R

Raptores virginum capi poſſunt in eccleſia, reg. 12. *nu.* 25 — 115

Raſura ſuper facti narratione, in ſumma numeri, vel alio loco ſuſpect indi-

indicium eſt ad falſitatem. Intellige vt nu.126.reg.15.nu.125. 163

Ratificatio expreſſa cum perſeueratione poſt confeſſionem prẹiudicat, maximè cum iuramento, regu. 18. numero 18. 177

Recuſans facere inſtrumentum alicui, quod debet, tenetur falſi, regu. 15. nume. 48. 150

Recuſans uti inſtrumento, ſed dicens ſe velle teſtibus omnia probare, redditur ſuſpectus, ibid. num.134.

Remiſſio generalis delictorum non includit crimen falſi, regu. 18. numero 108. 160

Requiſita ad hoc vt ſocius criminis poſſit de ſocijs interrogari, regu. 4. num. 5 48

Reuocatio mandati debet ad aures mandatarij peruenire ad hoc ut mandans excuſetur. Item vt offendendus, ſibi caueat, monendus eſt, regu. 7. nume.83. 77

Reuocatio mandati non operatur in crimine aſſaſſinij propter criminis atrocitatem, ibid. nu.85.

Res furto ſubtractæ in domo aliena poſſunt perquiri, reg.12.nu.36. 116

Reus torquendus in alios debet iurare de veritate dicenda contra mandatores et & auxiliatores, aliàs nominatio per ipſum facta non valet & iudices hoc non ſeruantes errant, regu. 4. numero 47. 50

Reus criminis læſæ maieſtatis contra mandantem, alijs adminiculis non concurrentibus non facit indicium, reg. 5. num.6. 54

Rei nomen debet eſſe receptum inter reos, ad hoc ut inferri queat tortura, & etiam vt lis ſit conteſtata, regu. 10. num.14. 98

Rei nomen quando dicatur eſſe receptum inter reos, ibid. nu.15.

Reus minor ſine curatore dato à iudice non eſt proceſſandus nec toquendus, ibid. num.17.

Reus imputatus de delicto habente pœnam arbitrariam, quæ poteſt ad corporalem extendi, non admittitur per procuratorem, regu. 13. numero 5. 120

Reus cogitur ad comparendum perſonaliter, vbi indicia denotant, uel torturæ, uel perſonali interrogationi locum eſſe, ibid. num.56.

Reo etiam malæ conditionis & famæ indiciorum copia dari debet, regu. 14. num.13. 136

Reus conſecuta libertate reuertens ſpontè & ratificans ualidat confeſſionem, etiam nulliter emiſſam, regu.18. nume.20. 277

Reus negans confeſſionem ſpontaneam & rogatum a notario, magis eſt credendum ei quàm notario, regu. 19. numero 7. 180

Reo dicenti ſe non confeſſum, & allleganti notarium aliàs condemnatum de falſo, magis ſtari quàm notario, regu. 20. nu.14. 185

S

Scientia banni non requiritur ad conſequendam impunitatem ſtatuti, ſed bene ad acquirẽdum prẹmium, reg.3. nu.25. 36

Scienter in producente falſos teſtes ſuff. etiam poſt publicationem, reg. 15. num. 71. 153

Scribens in foliolo privato falſum, punitur, ibid. nu. 31.

Scribens falſum in libro alteri confecto, punitur, ibid. num. 32.

Scribens falſum in libro communi punitur, ibid. nu. 33.

Scribens, delens, vel interlineans falſum committit, ibid. nu. 39.

Scribens praeſentes fuiſſe aliquos in inſtrumento eos, qui non erant, committit falſum, ibid. nu. 41.

Scripturam privatam ſcribens falſam, quamvis tenetur falſi, niſi ſit nulla, et tamen nulli praeiudicet, ibid. nu. 26.

Sententia de obſervatione iudicii non parit exceptionem rei iudicatae, reg. 1. num. 9. 8

Sententia referetur ad acta, reg. 2. numero 10. 26

Sententia declaratoria in caſibus ſuſp... reg. 8. nu. 37. 91

Servi poſſunt interrogari de ſociis ſuper morte domini, reg. 4. nu. 9. 41

Servus alicuius qui commiſit furtum ſallaciam, per D. ipſius cuſtoditum, poteſt de ſociis interrogari. Idem in ſervo, qui magnas fraudes contra dominum commiſit, ibidem numero 14.

Servus inquiſitus in crimine laeſae maieſtatis, ſimulati coniugis, amicorum, homicidio, aſſaſſinio, vel veneficii ſine indiciis poteſt torqueri, reg. 10. num. 32. 101

Servus non quaeritur ſuper morte domini ſine indiciis, ſecus a quo ſit interfectus, ibid. num. 34.

Sigillum dicitur corrumpens tenetur falſi poena, reg. 15. num. 81. 155

Socius criminis non facit fidem contra ſocium nudo abſq; conditionibus & fama, reg. 4. nu. 4. 42

Socius criminis etiam ſi accuſetur non facit indicium, ibid. num. 5.

Socii plures criminis non plus ſufficiunt quam unus, ibid. num. 6.

Socius criminis non poteſt interrogari de ſociis quando procedatur ad partis inſtantiam, ibid. nu. 8.

Socius in crimine laeſae maieſtatis de conſociis interrogari poteſt, ibidem numero 10.

Socius interrogari poteſt de conſociis in criminibus ad omnium perniciem tendentibus, ibid. nu. 11.

Socius interrogari poteſt, & facit indicium contra ſocios criminis in caſibus, ubi veritas aliter haberi non poteſt. Intellige ubi ex natura rei, quod probandum eſt, ſciri non poteſt, ibidem numero 17.

Socius criminis in caſibus hic numeratis poteſt de ſociis interrogari, ibidem numero 19.

Socius criminis in ſacrilegio & latrocinio poteſt de ſociis interrogari, ibid. num. 20.

Socius poteſt interrogari de ſociis quando procedatur ex mero iudicis officio, ibid. nu. 21.

Socius in crimine ſimoniae poteſt de ſociis interrogari, ibid. nu. 24.

Socius de aſſaſſinio de crimine interrogari poteſt, ibid. nu. 25.

Socius interrogatur de ſociis in mon-

tis

bus delictis, quæ principaliter committuntur in commodum delinquentis & non in cuiuſque odium. Idem in criminibus, quę regulariter ſine ſocijs non committunt, ibidem nume.30

Socij criminis regulariter faciunt indicium ad inquiſitionem, ibidem nume.33

Sodomiæ in crimine interrogari poteſt ſocius, ibid.nu.26

Sodomitæ, ſi probatum eſt delictum, copia indiciorum deneganda eſt, reg.14. num.26 138

Specialitas caſuum ſupra nominatorum in quo conſiſtat, reg.4.nu.49 51

Statutum, quòd poſſit inquiri ſine diffamatione, non valet, reg.1.nu 34 17

Statutum, quòd bannitus poſſit impunè offendi, intelligitur in quacunque offenſa reali & perſonali, reg.3.nume.1 31

Statutum imponens pœnam vulneranti non verificatur in mandante vulnerari, reg.7.nu.54 73

Statutum imponens pœnam vulneranti non verificatur in mandante occidi, ibid.nu.55

Statutum prohibens poſſe fieri pacem homicidæ non habet locum in mandante occidi, ibi.nu.56

Statuta loquentia in perſonam non obligant mandantem, effectu etiam ſecuto, ad pœnam facientis, cum propriè non dicatur facere, ibi.nu.114

Statutum diſponens, quòd damnatus de falſitate non admittatur ad honores, quomodo intelligatur, regu.15. num.171. 170

Superior liberatur per exhibitionem officialis habentis officium publicum, ſecus ſi habeat priuatum, regu.7. num.44 71

Suſpicio oritur per indicia remota non autem infamia ſufficiens ad inquiſitionem, reg.1.nu.42 19

Suſpicio ſufficit ad capturam, regu.12. num.4 112

Suſpicio ſola in crimine falſi habetur pro veritate, reg.15.nu.121. 162

T

Tabellioni contra teſtem an credatur, reg.15.nu.106 159

Taciturnitas inducit ſuſpicionem contra cohabitantes ſocios, reg.9.nume.6 94

Temporis breuitas, allocutio ſecreta ad aurem & homicidium iuncta inimicitia faciunt mandatum præſumi, regu. 7.nu.23 69

Tertius, cuius non intereſt, comparens pro commodo inquiſiti, tantummodo admittitur ad oſtendendam innocentiam, reg.13.nu.51 131

Teſtamentum mutans vel corrumpens falſum committit, regu.15. numero 43 149

Teſtes probantes crimen ſi deponant ſine diffamatione non præiudicant inquiſito, reg.1.nu.32 17

Teſtes non iurati & infames admittendi ad reuelationem futuri delicti, ibidem num.45

Teſtis de auditu auditus admittitur in aſſaſſinio, & facit indicium ad torturam, reg.8.nu.24 89

& an iudex teneatur in ſindicatu, ibi. nu. 67

Inquiſitio contra mandantem quid continere debeat, reg. 7. nu. 66 75

Inquiritur ex officio de conſpiratione, reg. 1. nu. 19 11

Inquiri poteſt in cauſis piis, ibidem nume. 21

Inquiri poteſt ex officio de iurib. principis, ibid. nu. 23

Inquirit iudex contra calumniatorem nemine accuſante, ibid. nu. 27

Inquiritur pro ſalute animæ ex officio ſine diffamatione, ibid. nu. 55

Inquiſitus uel accuſatus de mandato cõdemnari non poteſt, ſi de inueſtigatione uel perſuaſione probatum ſit, reg. 7. nu. 69 75

Inquiſitus de mandato uel inſtigatione ad homicidium, probando aſſertum mandatarium eius inimicum, ſe purgat, ibid. num. 71

Inquiſito & condemnato aliàs de tali crimine dari debet copia indiciorum reg. 14. nu. 12

Inſtructor ſeu informator admitti debet ad excuſandum & defendendum abſentem, reg. 13. nu. 42 127

Inſtrumentum procuræ pro uniuerſitate quid continere debeat, ibidem nume. 47

Inſtrumentum cœlans falſum committit reg. 15. nu. 55 151

Inſtrumentum falſum, reſcriptum & ſimilia producens & utens incurret pœnam falſi, ibid. nu. 84

Inſtrumentum recens redditur ſuſpectum, ſi teſtes in eo deſcripti reperiantur mortui, uel aliquis probatur fuiſſe abſens, ibid. nu. 136

Inſtrumentum ſecundum contrarium primo eſt ſuſpectum de falſo, ibidem nume. 137

Inſtrumentum in parte falſum in totum redditur falſum, ibid. nu. 144

Interrogatus de ſociis in caſib. in quibus de iure interrogari poteſt ſemper facit indicium ad torturam: ſecus in caſibus, quibus interrogari non poteſt: quia nec etiam tunc præſumptionem facit, reg. 4. nu. 3 42

Interrogatur ſocius, quando agitur contra tertium, qui non deliquit, nec principaliter agitur ad pœnam, ut in parttu ſuppoſito, ibidem nu. 27

Interrogatus an intendat uti teſtibus, aut iuribus productis, quomodo reſpon. reg. 15. nu. 74 154

Interrogatio de ſociis debet fieri generaliter, aliàs ſi fieret particulariter diceretur ſuggeſtio, reg. 4. numero 42 49

Interpretatio fit, ut falſum excludatur, quando uerba id ferunt, regul. 15. nu. 165 170

Iudæus priuilegio eccleſiæ gaudet, ſi ad eam confugiat, regu. 12. numero 13 113

Iudex in cauſis miſerabilium perſonarum ex officio ad priuatam utilitatem inquirit, reg. 1. nu. 20 11

Iudex eccleſiaſticus, ſuſpicante Epiſcopo de parentela inter coniuges, poteſt ex officio inquirere de impedimento matrimonii, ibid. num. 22

Iudex ex officio poteſt inquirere ad euitandum ſcandalum, ibid. nu. 24

Iudex ex officio inquirere poteſt in rebus

rebus vel beneficijs eccleſiaſticis, ibid. num. 25

Iudex contra officialem ſuum, qui delinquit in officio, quando inquirat, ibid. num. 28

Iudex poteſt ad occurrendum, ne futurum delictum committatur, procedere nulla infamia præcedente, ibidem, num. 44

Iudex non debet nouas pœnas ſed ſolitas imponere, reg. 3. nu. 5 26

Iudex alterans pęnam in cauſa eius arbitrio commiſſa, debet cauſam alterationis in ſententia exprimere, ibidem, num. 9

Iudex non tenetur reddere rationem de his, quæ fecit, ſi ſint de his, quæ ipſius arbitrio ſunt commiſſa, ibidem. numero 14

Iudex in caſibus, in quibus arbitrari mortem non poteſt, nec etiam mutilationem membri poterit, ibidem, numero 15

Iudex debet inquirere, & conſiderare, num ſit uериſimile, nominantem, uel nominantes mentiri contra nominatos reg. 4. num. 48 51

Iudex debet interrogare de verbis prolatis a mandante, reg. 7. nu. 26 69

Iudex procedens ſola facti ueritate inſpecta, non torquet legitimis indicijs non præcedentibus, regu. decima. numero ſexto. 97

Iudici de facto procedenti licitè reſiſti poteſt, ibid. nu. 19

Iudex in ſecretis delictis debet eſſe promptus ad torturam, ibidem, numero 41

Iudex in delictis nocturnis cum fama & aliquibus alijs indicijs poteſt ad torturam procedere, regula 11. numero 12 106

Iudex quod poſſit, interfecto aliquo in multitudine, ex ſolis præſumptionibus & torquere & condemnare, ibid. num. 14

Iudex in caſibus, in quibus ex ſolis pręſumptionibus deuenit ad condemnationem non debet condemnare, niſi pecuniariè, nec corporaliter poteſt. limita ut infra, numero 24. ibidem, numero 20

Iudici pœnam minuere licet, ubi crimen non eſt liquidò probatum, ibidem, numero 25

Iudex mitiorem pœnam in arbitrarijs eligere debet, regula 13. numero 31. fol. 125

Iudex recuſans admittere non procuratorem ſed inſtructorem uel defenſorem innocentiæ rei, tenebitur in ſindicatu, etiam ſtante ſtatuto in contrarium, ibid. nu. 44.

Iudex habens arbitrium interpretandi ordinamenta criminalia tenetur dare defenſores, reg. 14. nu. 9 135

Iudex non dans copiam indiciorum punitur in ſindicatu, etiam ſi non conſtet de dolo, ibid. nu. 18.

Iudicis partes nullę ſunt contra confeſſum, niſi in condemnando, ibidem, numero 25

Iudex contra ius ſcienter doloſeve pronuncians pœna falſi punitur, regu. 15 num. 16 146

Iudex in crimine falſi poteſt punire ex ſola ſuſpicione producentem, ibidem, num. 118

Iudex quomodo regere ſe debeat in duobus

bus teſtibus variis in loco uel tempore, ibid. nu. 169
Iudex habens liberum arbitrium torquere non poteſt ſine legitimis indicijs, reg. 18. nu. 5 175
Iudici, a reo, uel notario magis credatur de tortura illata uel non, ibidem, num. 23.
Iudex ratificata confeſsione debet termi num aſſignare reo ad faciendum ſuas defenſiones, regula decimanona, nume. 4. 180

L

L*Acerans & comburens ſcripturas publicas uel priuatas in pęnam falſi incidit, reg. decimaquinta, numero 54* 151
Latrones publici de ſocijs interrogari poſſunt, reg. 4. nu. 12 44
Latro famoſus ſine indicijs torqueri poteſt, reg. 10. nu. 35 103
Latro publicus poteſt in eccleſiam capi, reg. 12. nu. 22. 114
Literæ defectus, uel ſillabę, aut dictionis ſenſum mutantis falſum inducit, reg. 15. nu. 67 153
Literas falſas pro ſe ab alio impetratas, ſi infra uiginti dies lacerauerit excuſatur a falſo, ſecus ſi ipſemet impetraſſet, ibidem, num. 99.

M

M*Andans proprie quis dicatur, regu. 7. nu. 1* 65
Mandans non tenetur de occiſo, ſi mandatarius mandati fines exceſſerit, ibidem.
Mandans ſi uerba pręfata dixerit aduocato, uel procuratori, nec tenetur de occiſo, ſi alius interfecit, quia intelligitur per iuſtitiam, ibidem numero. 18.
Mandans non tenetur de mandato niſi ijs concurrentibus, de quibus hic, ibid. num. 19.
Mandans illicitè iniuria affectus pręſumitur mandaſſe, ut etiam illicita fiat uindicta, ibid. nu. 20
Mandans per uerba ſupra poſita non poteſt condemnari ad mortem, ſed ſolum torqueri, ibid. nu. 21
Mandans aliquid fieri non dicitur uere facere, ibid. nu. 53
Mandans regulariter tenetur de exceſſu mandatarij, quando mandatum eſt illicitum, ibid. nu. 58
Mandans tenetur de eo, quod potuit cogitare poſſe euenire, ibid. nu. 59
Mandans uulnerari & prohibens occidi, ſecuta morte tenetur de occiſo, ibidem num. 60
Mandans tenetur ex mandato etiam tacito, ibid. nu. 61.
Mandans de exceſſu tenetur, quando in poteſtate mandatarij non erat fines mandati non excedere, ibid. nu. 62
Mandans non tenetur de exceſſu, quando mandatarius potuit fines mandati ſeruare, & non ſeruauit, ibidem, numero 63
Mandans uulnerari armis non aptis ad occidendum non tenetur de occiſo, neque de exceſſu mandatarij, ibidem, num. 64.

Mandans illicitum non deſtinatum ad mortem, non tenebitur ſecuta morte ſe occiſo, ibid. nu. 65
Mandans regulariter de mandato non tenetur effectu non ſecuto, ibidem numero 73
Mandans in crimine veneni non tenetur effectu non ſecuto, ibi. nu. 75
Mandans effectu non ſecuto tenetur de mandato in delictis, in quibus habetur pro delicto conſummato mandatum. Idem in aſſaſſinio, ſi ad actum proximum ventum ſit, ibi. nu. 76
Mandans in crimine aſſaſinij tradita pecunia, etiam effectu non ſecuto et mandato reuocato tenetur pœna mortis, ibi. nu. 80
Mandans ex ſolo mandato in crimine aſſaſinij dicitur conſumaſſe delictum, ibid. nu. 86
Mandans & mandatarius ſi effecti ſunt inimici, mandatum cenſetur reuocatum, ibi. nu. 88
Mandans excuſatur mandatario excedente fines mandati, ſimiliter ſi mandatarius erat omnib. delictum commiſſurus, ibi. nu. 90
Mandans excuſatur, ſi mandatarius dicat, ſe non feciſſe ut mandatum adimpleret, ſed quia erat occiſi inimicus, ibi. nu. 93
Mandans excuſatur, ſi mandatarius non acceptauit mandatum, ibidem nume. 94
Mandans excuſatur à pœna ordinaria, ſi mandatarius attentauit, ſed non conſummauit delictum, ibidem numero 95
Mandans non punitur, ſi ſolum mandatum præceſſit, ſed attentatum delictum non fuit, ibid. num. 96
Mandans excuſatur ex defectu ordinis non probati, ibid. num. 97
Mandans excuſatur, ſi delictum reſpectu perſonæ ſit impoſſibile per rerum naturam, ibid. num. 98
Mandans excuſatur in delictis, in quibus plures concurrere non poſſunt a pœna ordinaria, ſed tenetur ut conſulens, uel inſtigator, ibid. num. 99
Mandans excuſatur, ſi contra eum teſtium dicta non concordant cum rebus ſenſatis & ueriſimilibus, ut qui filius præcipiat patri, uel uaſallus domino, ibid. num. 100
Mandans axcuſatur, ſi mandatarius non tenetur, ibid. num. 101
Mandans excuſatur, ſi non conſtat de mandatario, ibid. num. 102
Mandans non tenetur de mandato in delicto, in quo quis per ſeipſum potuit delinquere, ibid. num. 103
Mandans officialis ratione officij non tenetur de mandato, in caſu tamen licito & non doloſo, ibid. nu. 104
Mandans ratione delicti ceſſantis excuſatur à pena ordinaria legis, ibidem numero 105
Mandans excuſatur ratione mandati inualidi, ibid. num. 106
Mandaus excuſatur ratione non probatæ qualitatis, ibid. num. 107.
Mandans punitur eadem pœna, qua mandatarius delinquens, ibidem numero 108
Mandans perinde punitur, ac ſi proprijs manibus delictum commiſiſſet, ibid. num. 109

Mandantes plures ſucceſſiui, vnus poſt alium tenentur cum mandatario pari pœna, ibi. nu. 110

Mandans non excuſatur à pœna ordinaria delicti propter eius abſentiam tempore commiſſionis delicti, ibidem numero 111

Mandans occidi aliquem in tali loco, tenetur, etiam ſi occiſus fuerit extra locum effectu non ſecuto, pœna extraordinaria, vel ſtellionatus, ibidem num. 112

Mandans non tenetur pœna ordinaria, ſi mandatarius delictum erat aliàs omnino facturus, ibi. nu. 116

Mandans in dubio non præſumitur fuiſſe aliàs delictum facturus, ibidem numero 118

Mandans pluribus, ut occidant, omnibus occidentib. ſi vnicum eſt homicidium tenentur unica pœna. Secus ſi plura delicta vel homicidia commiſerit, aut mandauerit, ibi. nu. 119

Mandans percuti clericum incidit in canonem, ſiquis ſuadente diabolo. Etiam ſi mandatum reuocauerit, ibidem nume. 130

Mandans clericus, ut quis percutiatur, vel occidatur, efficitur irregularis, etiam ſi mandatum reuocaſſet, ibidem num. 121

Mandans fieri homicidium propter pecuniam datam vel promiſſam dicitur aſſaſſinus, reg. 8. nu. 8 87

Mandans & mandatarius aſſaſſini puniuntur extra ordinem, etiam ſi ſocius ipſi inſciis fuerit ab aliquo alio ſuo inimico interfectus, ibidem numero 40

Mandatarius contra mandantem regulariter non facit indicium ad torturam, reg. 5. nu. 1 53

Mandatarius, qui acceptauit mandatum, nullum facit indicium, intellige ut infra in fi. ibi. nu. 2

Mandatarius malæ vitæ non facit indicium contra mandantem, ibi. nu. 3

Mandatarius, qui ui tormentorum & impatientia doloris aliquem inculpat, nõ facit aliquod indicium contra mandantem, ibi. nu. 4

Mandatarius falſarius nõ facit indicium contra mandantem ad torturam, ibid. num. 7

Mandatarij inculpatio facit tantum indicium ad inquirendum, ibidem numero 8

Mandatarii inculpatio cum dicto teſtis de auditu facit indicium ad torturam, ibid. nu. 9

Mandatarii inculpatio, ſi mandatum non acceptauit, facit ad torturam indicium contra mandantem, intellige, ſi talis mandatarius docuerit per legitimus teſtes ſe tentatum, aliàs ſecus. Intellige etiam, niſi eſſemus in delicto, in quo quis ex ſolo mandato non tenetur, niſi effectu ſecuto, ibidem num. 10

Mandatarii inculpatio ſuffulta aliis adminiculis facit indicium ad torturam contra mandantem. Intellige ſi inculpatio fiat in tortura, ibidem numero 13 57

Mandatarius excuſatur in leuibus ratione ſuperioritatis, ut filius vel ſeruus, reg. 6. nu. 1

Mandatarius etiam in grauibus imminente

nente mortis periculo excuſatur ratione ſuperioritatis,ibid.nu.5
Mandatarius excuſatur,ſi mandatum erat de genere permiſſorum,ut in conducente laboratorem ad laborandum, vel ſcindendum ligna in fundo alieno. Intellige,niſi tali laboratori fuiſſet proteſtatum,uel niſi eſſet vicinus, ibid.num.6
Mandatarius excuſatur,ſi mandanti licuit mandare de iure communi,uel ſtatutario,ibid.nu.14
Mandatarius exequens pro ratione ſui officii excuſatur,ibid.nu.15
Mandatarius ſi noluit acceptare mandatum à principio,ſed poſtea ductus pœnitentia iuit,& mandatum executus eſt:tunc enim mandans non tenetur, reg.7.nu.89 78
Mandatarius & mandans pari pœna plectuntur,quando lex loquitur realiter, ſecus ſi perſonaliter, ibidem nume.115
Mandatarius aſſaſſinus contra mandantes ſine indiciis torqueri poteſt, reg. 10.nu.31 101
Mandatum inducitur, ſiue fiat uerbis imperatiuis,ſiue rogatiuis, ſiue enunciatiuis. Niſi fuiſſet inimicitia inter occiſorem & occiſum; quia tunc eſſet conſilium potius. Intellige ſi occiſus erat inimicus utriuſque. Idem ſi occidens non erat aliàs facturus, reg.7.nu.2 65
Mandatum inducitur, ſiquis dicat filio vel ſeruo poſt acceptam offenſam ab aliquo, non reuertaris domum, niſi prius ſentiam nouum de illo negocio. Intellige tribus concurrentibus,ibidem num.9
Mandatum intelligitur de uindicta leui, ſi iniuria illata eſſet leuis,ibidem nume.15
Mandatum omnibus uerbis induci poteſt.Intellige ut infra,ibid.nu.24
Mandatum non inducitur per uerba conditionalia,ibid.nu.28
Mandatum in dubio non pręſumitur,ibidem nu.29
Mandatum pręſumitur in actu ſucceſſiuo & habente cauſam permanentem,ibid.nu.31
Mandatum pręſumitur, ſi pater, dominus, uicinus uel conſanguineus conſulti probantur,& tacuerunt, ibidem num.32
Mandatum inducitur in ſeruo, filio &c. per uerba iſta etiam enunciatiua, bonum eſſet uindictam facere, ibidem num.33
Mandatum præſumitur in domino, qui neglexit reparare delictum famuli ibid.nu.34
Mandatum pręſumitur in familiaribus & domeſticis uilibus,ibid.nu.35
Mandatum pręſumitur in officiali deputato ad aliquid expendendum à ſuperiore,ibid.nu.37
Mandatum ut præſumatur,quędam requiruntur pręcedere, ibid.nu.49
Mandatum per quod datur opera rei illicitæ ſemper obligat mandantem, etiam ſi mandans non haberet animum occidendi,ibid.nu.51
Mandatum delicti non ordinati ad mortem non obligat mandantem ad mortem,ibid.nu.52
Mandatum in criminalibus perpetuò durat,

durat, niſi fuerit reuocatum, uel limitatum ad tempus, ibid. nu. 81

Mandatum nunquam præſumitur trib. concurrentibus. Inimicitia, offenſione mandatarij, ſuperioris iuſſu ad inferiorem, ibid. num. 92

Maritus bannitus ab uxore interfici non poteſt, reg. 3. num. 10 33

Maritus torqueri poteſt ſine indicijs de morte uxoris, reg. 10. nu. 38 102

Menſuram falſam faciens, vel ea vſus committit falſum. idem de pondere, regu. 15. nu. 78 154

Meretricium probatur ex coniecturis, regu. 11. nu. 4 105

Minor non admittitur per procuratorem, etiam ad petendum reſtitutionem in integrum aduarſus ſententiam contra eum latam in criminalibus, regu. 13. num. 11. 121

Minor confeſſus etiam cum auctoritate curatoris non poteſt condennari, niſi denuo ratificet, re. 19. nu. 3. 180

Minor reſtituitur aduerſus confeßionem ſpotaneam, ibid. num. 10

Minor reſtituitur aduerſus confeſſionem vmiſſam ſeruatis ſeruandis, regu. 20 num. 17 186

Monetam falſam faciens pœna falſi tenetur, ſimiliter expendens, regu. 15. nu. 57 152

Mortuus in domo præſumitur occiſus à cohabitantibus. limita ut num. 2. Ampliа ut idem ſit, ſi reperiatur ante domum mortuus, reg. 9. nu. 1 93

Mulier pregnans & minor quomodo proceſſanda, reg. 10. num. 18 99

Mulieres capi & carcerari regulariter in criminalibus non poſſunt. Fallit in crimine grauiſſimo, & procedit in mulieribus honeſtis, regul. 12. nu. 29 115

Mulier falſum committens tenetur pœna falſi, reg. 15. nu. 162 169

N.

Nemo regulariter eſt intterrogandus de ſociis criminis, & interrogatus non facit indicium, regul. 4. num. 1 41

Nemo ex præſumptionibus etiam violentis eſt condemnandus ad pœnam corporalem, reg. 7. nu. 22. 68. reg. 11. num. 2 105

Nobilis debet decapitari & non ſuſpendi, ubi pœnam meretur mortis, licet ſecus ſit in plebeio, regula. 2. numero. 6 26

Nomen ſibi mutans, uel non uerum nomen ſibi aſcribens, tenetur pœna falſi, reg. 15. num. 82 155

Nomina & cognomina teſtium edenda reo, ut poſſit excipere contra dicta & perſonas. Intellige ut nume. 7. reg. 14. num. 6 134

Nominatio ſocii criminis motu proprio facta minus officit, quàm facta ad iudicis interrogationem, regul 4. nume. 7 43

Nominatio ſocii criminis debet fieri in tortura uel ſtatim poſt, aliàs nec ſufficit ad inquirendum, ibid. nu. 34

Nominatio debet eſſe facta in tortura. Fallit, ſi fiat ob doloris impatientiam ibid. nu. 38

Nominatio ſocii criminis ad hoc ut officiat debet eſſe ratificata & perſeuerata,

uerata,ibid. num. 40

Nominans aliquem in ſocium criminis non debet eſſe ex alio infamis, ibidem nu. 41

Nominans ſocium in tortura debet legitimè tortus eſſe, aliàs nominatio non ualet,ibid.nu. 44

Nominatus à ſocio criminis ad hoc ut poſſit torqueri, requiritur quòd inculpatio de eo facta ſit adminiculata. Fallit in caſibus difficilis probationis,ibidem nu. 36

Notarius ſcribens aliud, quàm ſit dictum à partibus, uel de induſtria dictum omittẽs,puniri qua pœna queat reg. 15 *.nu.* 29 147

Notarius ſcribens productionem realem, cum uerbalis tantum eſſet facta, tenetur falſi,ibid.nu. 34

Notarius in uno inſtrumento quid falſum ſcribens uel addens ſine rogitu partium, tenetur pœna falſi. Additio huiuſmodi quomodo probetur,ibidem nu. 35

Notarius recuſans oſtendere protocollum facit contra ſe indicium falſitatis & poteſt ob id torqueri,ibid.nu. 37

Notarius dans connotario notam inſtrumenti, de qua ſe dicit rogatum, cũ ſit falſum,cõmittit falſum,ibid.num. 40

Notario ſuggerens uel dans notam inſtrumenti non ueri,falſum committit, ibid.num. 46

Notarius oſtendens iura penes ſe depoſita parti aduerſæ ſine licentia iudicis & uoluntate partis, falſum committit,ibid.nu. 65

Notarius ante publicationem reuelans partibus teſtium depoſitiones committit falſum,ibid.nu. 66

Notarius falſum committens in aliquo inſtrumento inualido non punitur pœna falſi ordinaria ſed extraordinaria, ibid.num. 100

Notarius ſemel de falſo condemnatus amplius arte ſua uti nõ poteſt,amplia & declara,ut infra,ibid.num. 141

Notarius conficiens inſtrumentum falſum hodie tenetur pœna falſi, quæ eſt bannum perpetuum,infamia & priuatio officii. Idem ſi faciat copiam iurium parti aduerſæ. Idem ſi reuelauit dicta teſtium ante publicationem,ibid.num. 157

Nuncius tenetur pœna falſi, ſi refert citaſse, quem non citauit, regul. 15. *num.* 14 146

O

Officialis fugiens tempore ſindicatus, ex coniecturis ſolis poteſt condemnari,reg. 11 *.nu.* 7 106

Officialis indebitè torquens, ſi querelatus neget,conuincitur de tortura illata indebitè per coniecturas, ibidem. num. 10

Officium iudicis poteſt implorari,ut recipiat informationes ſuper innocentia inculpati,reg. 13 *.nu.* 43 127

Oſtendens iura uel informationes correctas iudici in falſum incidit, reg. 15. *num.* 64 153

P

Partes factioſæ poſſunt in certis caſibus ad pacem pro communi quiete & publica utilitate per iudicem compelli,reg. 1 *.nu.* 29 14

Pater

Pater in quolibet crimine poteſt compa-
parere pro filio, maximè ſi uelit op-
ponere declinatorias, regu. 13. nume.
35 125
Pater etiam iudæus admittitur pro filio,
ibid.num.36
Pater comparens pro filio non admitti-
tur, niſi cum caut.one, de qua hic, ibi-
dem.nu.38
Pater admittitur ad reuocandam con-
feſſionem pro filio pro ſuo intereſſe,
& quælibet alia perſona, regul. 20.
num. 13 185
Perſonæ illuſtres per procuratorem ad-
mittuntur, reg. 13. nu. 29 124
Perſeuerare quando quis dicatur, & per
quantum tempus, regul. 18. numero
3 175
Pluralitas cararum in uno quàm in a-
lio quinterno facit falſi indicium. I-
dem ſi cara eſſet longioris formæ, reg
15. nu. 130 163
Pœna ordinaria delicti non imponitur,
quando per uim exceptionis de cri-
mine fuit cognitum, regul. 1. nume.
13 9
Pœna pro delicto illata & inflicta per
iudicem eccleſiaſticum non impedit,
quin reus pro eodem delicto poſſit pu
niri per iudicem laicum in delictis mi
ſti fori, ibid. nu. 16
Pœna commiſſa arbitrio intelligi debet
de conſueta & non de noua, regul. 2.
nu. 7 26
Pœnæ omnes in principio ſunt arbitra-
riæ, ibid. nu. 8
Pœna mortis ubi ex cauſa aliqua recedi
tur, pœna tantum pecuniaria imponi
poteſt, ibid. nu. 11
Pœna minoratur ratione ſuperioritatis,
reg. 6. nu. 2 57
Pœna minoratur filiæ, quę fecit abortum
perſuaſione matris, ibid. nu. 3
Pœna aſſaſſini de iure canonico & ciuili,
reg. 8. nu. 42 92
Pœna mortis ubi debet imponi pro ali-
quo delicto, ſi ex aliqua cauſa à pœ-
na mortis receditur tunc pœna corpo
ralis amplius imponi non poteſt, reg
13. nu. 32 125
Pœnæ differentia inter utentem & fabri
cantem falſum, reg. 15. nu. 85 155
Pœna falſi excuſatur ab alio deceptus,
ibid. nu. 86
Pœna falſi ad hoc ut locum habeat requi
ritur, quòd imputatus de falſo commi
ſerit falſum, uel ſpeciem contentam in
aliquo ex capite legis Corn. de fal-
ſis ibid. nu. 164
Poteſtati alapam dans meretur pœnam
mortis, quod intellige ut infra reg. 2.
nu. 3 25
Præfectus vigilum poteſt torqueri ſine
indiciis, dummodo de furto conſtet,
reg. 10. nu. 28 101
Præſentia cum taciturnitate in inquiſi-
to non reclamante ualidat inquiſitio-
nem factam ſine diffamatione, regu.
1. num. 51 20
Præſumitur in dubio mitius, regul. 7.
num. 7 66
Præſumptio minus eſt quàm indicium,
& propterea reus torquendus non
eſt, licet habeat contra ſe pręſumptio
nem, reg. 10. nu. 3 97
Pręſumptio uiolenta & indicium indu-
bitatum idem ſunt, regu. 11. numero
6 106
Pręſum-

Præſumptiones tales tanquam euidenter ſufficerent ad condemnandum, ibidem nu.26

Pretor ſine diffamatione non inquirit, vigente etiam ſtatuto, ut de quolibet crimine poſſit inquirere, regul.1. nume.33 17

Principis mandatum iniuſtum non eſt ſtatim exequendum: quia potuit moueri ex iracundia, niſi officiali mortis periculum immineret, regul.6. nu.13 59

Princeps effectu non ſecuto bene facit, ſi pœnam corporalem mutet in pecuniariam, reg.7.nu.79 77

Probationis defectus qualitatis cuiuſlibet delicti, uel eius pęnam non alterantis nil operatur, ſiue ſimus in ciuili, ſiue in criminali, regu.1.numero 65 22

Probatio in furto fit per coniecturas, & dicitur manifeſta, regul.11. numero 8 106

Probatio per coniecturas admittitur in ſimonia & ſodomia, ibi.nu.16

Probatio per coniecturas in tractatibus ſecretis admittitur, ibi.nu.17

Probatio per coniecturas in occultis delictis & difficilis probationis, ibidem nu.18

Procurator in capitalibus cauſis regulariter non admittitur, regul.13.numero 1 120

Procurator non admittitur in delicto habente pęnam faſtigationis, ibidem nume.6

Procurator non admittitur in delicto capitali, etiam ſi pęna de iure municipali ſit reducibilis ad pecuniam infra certum tempus, ibid.nu.8

Procurator in criminalibus & capitalibus iudiciis poteſt ex officio à iudice repelli ad inſtar excommunicati, ibid. num.9

Procurator non admittitur in criminalib. etiam cum ſatiſdatione rati & iudicatum ſolui, ibi.nu.10

Procurator non admittitur pro reo etiam ad accuſandum alium de delicto. Fallit in vninerſitate, ibidem numero 12

Procurator non admittitur, etiam ubi de delicto conſtat indirectè, ibidem num.13

Procurator admittitur ad allegandum abſentiam inquiſiti etiam ſine mandato. Intellige vt infra, ibid.nu.16

Procurator admittitur etiam in capitalibus, inquiſitione nulla exiſtente, ibi. num.17

Procurator admittitur aduerſus procuratorem calumnioſum, ibidem numero 18

Procurator admittitur pro inquiſito pro delicto, de quo lex vel ſtatutum prohibet inquiri, ibi.nu.19

Prorurotor admittitur, ubi extat ſtatututum prohibens inquiri poſſe conora plures, quando non ſunt plura uulnera interfecti, ibid.nu.20

Procurator admittitur, vbi homicidium, eſt permiſſum vigore conſuetudinis, num.21

Procurator in cauſa appellationis in quolibet delicto comparere poteſt ibidem num.22

Procurator pro muliere coniugata admittitur, ibid.num.23

Procu-

Procurator admittitur pro infirmo vti defenſor non uti procurator. Intelligitur in graui infirmitate non autem leui, ibi. nu. 24

Procurator admittitur ad proponendas exceptiones dilatorias & declinatorias contra perſonam iudicis uel accuſatoris, ibi. nu. 26

Procurator admittitur in probatione notorij, ibi. nu. 28

Procurator admittitur etiam in capitalibus ratione incertitudinis, ibidem num. 30

Procurator admittitur ſub conditione, ſi appareat vulnus non eſſe lætale, ibid. num. 33

Procurator in vno articulo tantum admittitur in criminalibus, ſed non ad totam cauſam, ibi. nu. 34

Procurator in cauſa uniuerſitatis admittitur, ibi. nu. 46

Procurator pro decem perſonis, contra quas ſimul proceditur, admittitur, ibi. num. 48

Procurator in criminalibus capitalibusque cauſis non admittitur, niſi reo conſtituto in carceribus, ibi. nu. 53

Procurator in criminalibus, ubi pœna pecuniaria imponitur, poteſt interuenire, ibi. nu. 54

Procurator conſtitutus ad omnes lites nō poteſt in criminalibus comparere, ibi. num. 55

Procurator oſtendens parti aduerſę iura ſui clientuli falſum incurrit, regu. 15. num. 13 145

Procurator cum libera poteſt cedere teſtibus, aliàs ſecus, licet ſit generalis, ibid. num. 75

Proditoriè occidere quis dicatur, reg. 3. nu. 15 33

Proditores torquentur ſine indicijs, reg. 10. nu. 33 103

Producens teſtem, qui ſuper capitulo vero dicit falſum, non punitur, ſi deſiſtat ab vſu atteſtationem, regul. 15. num. 97 157

Pronunciatio, quòd indicia non fuerint purgata, fieri debet, antequam ad torturam deueniatur, regul. 14. numero 17 136

Pronunciatio requiritur in crimine falſi, etiam incidentur deducto, regu. 15. nu. 116 161

Q

Qualitas qualibet in inquiſitione poſita eſt probanda, regu. 1. nume. 62 21

Qualitates omnes in libello accuſatorio appoſitæ debent probari, aliàs reus abſoluitur. Intellige de qualitatibus factum alterantibus, ibidem numero 63

Qualitas requiſita in aſſaſſinio à ca. 1. de homicid. probanda eſt, regul. 8. numero 21 89

Qualitas bonę vitæ præſumptionem non tollit præſumptę mortis, regul. 9. numero 5 94

R

Raptores virginum capi poſſunt in eccleſia, reg. 12. nu. 25 115

Raſura ſuper facti narratione, in ſumma numeri, vel alio loco ſuſpect indi-

indicium eſt ad falſitatem. Intellige vt nu. 126. reg. 15. nu. 125. 163

Ratificatio expreſſa cum perſeueratione poſt confeſſionem prçiudicat, maximè cum iuramento, regu. 18. numero 18. 177

Recuſans facere inſtrumentum alicui, quod debet, tenetur falſi, regu. 15. nume. 48. 150

Recuſans uti inſtrumento, ſed dicens ſe velle teſtibus omnia probare, redditur ſuſpectus, ibid. num. 134.

Remiſſio generalis delictorum non includit crimen falſi, regu. 18. numero 108. 160

Requiſita ad hoc vt ſocius criminis poſſit de ſocijs interrogari, regu. 4. num. 5 48

Reuocatio mandati debet ad aures mandatarij peruenire ad hoc ut mandans excuſetur. Item vt offendendus, ſibi caueat, monendus eſt, regu. 7. nume. 83. 77

Reuocatio mandati non operatur in crimine aſſaſſinij propter criminis atrocitatem, ibid. nu. 85.

Res furto ſubtractæ in domo aliena poſſunt perquiri, reg. 12. nu. 36. 116

Reus torquendus in alios debet iurare de veritate dicenda contra mandatores et & auxiliatores, aliàs nominatio per ipſum facta non valet & iudices hoc non ſeruantes errant, regu. 4. numero 47. 50

Reus criminis læſæ maieſtatis contra mandantem, alijs adminiculis non concurrentibus non facit indicium, reg. 5. num. 6. 54

Rei nomen debet eſſe receptum inter reos, ad hoc ut inferri queat tortura, & etiam vt lis ſit conteſtata, regu. 10. num. 14. 98

Rei nomen quando dicatur eſſe receptum inter reos, ibid. nu. 15.

Reus minor ſine curatore dato à iudice non eſt proceſſandus nec toquendus, ibid. num. 17.

Reus imputatus de delicto habente pœnam arbitrariam, quæ poteſt ad corporalem extendi, non admittitur per procuratorem, regu. 13. numero 5. 120

Reus cogitur ad comparendum perſonaliter, vbi indicia denotant, uel torturæ, uel perſonali interrogationi locum eſſe, ibid. num. 56.

Reo etiam malæ conditionis & famæ indiciorum copia dari debet, regu. 14. num. 13. 136

Reus conſecuta libertate reuertens ſpontè & ratificans ualidat confeſſionem, etiam nulliter emiſſam, regu. 18. nume. 20. 277

Reus negans confeſſionem ſpontaneam & rogatum a notario, magis eſt credendum ei quàm notario, regu. 19. numero 7. 180

Reo dicenti ſe non confeſſum, & allleganti notarium aliàs condemnatum de falſo, magis ſtari quàm notario, regu. 20. nu. 14. 185

S

Scientia banni non requiritur ad conſequendam impunitatem ſtatuti, ſed bene ad acquirẽdum prçmium, reg. 3. nu. 25. 36

Scientia in producente falſos teſtes ſuffi cit poſt publicationem, regu.15.numc.71. 153

Scribens in ſuo libro priuato falſum, punitur, ibid.nu 31.

Scribens falſum in libro alteri confecto, punitur, ibid.num.32.

Scribens falſum in libro communi punitur, ibid.nu.33.

Scribens, delens, uel interlineans falſum committit, ibid.nu.39.

Scribens præſentes fuiſſe aliquo in inſtrumento eos, qui aberant, committit falſum, ibid.nu.41.

Scripturam priuatam ſcribens falſam, pœna tenetur falſi, niſi ſit nulla, et tunc nulli præiudicet, ibid.nu.26.

Sententia ab obſeruatione iudicij non parit exceptionem rei iudicatæ, regu.1. num.9. 8

Sententia refertur ad acta, regu.2.numero 10. 26

Sententia declaratoria in aſſaſſino ſufficit, reg.8. nu.37. 91

Serui poſſunt interrogari de ſocijs ſuper morte domini, reg.4.nu.9. 41

Seruus alienus qui commiſit furtum factum, per D. ipſius exhibitionem, poteſt de ſocijs interrogari. Idem in ſeruo, qui magnas fraudes contra dominos commiſit, ibidem numero 14.

Seruus inquiſiti in crimine læſæ maieſtatis, fraudati cenſus, adulterij, homicidij, uxoricidij, uel matricidij ſine indicijs poteſt torqueri, regu.10. num.32. 101

Serui torquentur ſuper nece domini ſine indiciis, ſi neſcitur à quo ſit interfectus, ibid.num.34.

Sigillum alicuius corrumpens tenetur falſi pœna, reg.15.num.81. 155

Socius criminis non facit fidem contra ſocium malæ uitæ conditionis & famæ, reg.4 nu.4. 41

Socius criminis etiam ut accuſator non facit indicium, ibid.num.5.

Socii plures criminis non plus afficiunt quàm unus, ibid.num.6.

Socius criminis non poteſt interrogari de ſociis quando proceditur ad partis accuſationem, ibid.nu.8.

Socius in crimine læſæ maieſtatis de conſociis interrogari poteſt, ibidem numero 10.

Socius interrogari poteſt de conſociis in criminibus ad omnium ſalutem tendentibus, ibid.nu.11.

Socius interrogari poteſt, & facit indicium contra ſocios criminis in caſibus, ubi ueritas aliter haberi non poteſt. Intellige ubi ex natura rei, quod probandum eſt, ſciri non poteſt, ibidem numero 17.

Socius criminis in caſibus hic annotatis poteſt de ſocjis interrogari, ibidem numero 19.

Socius criminis in ſacrilegio & latrocinio poteſt de ſociis interrogari, ibid. num.20.

Socius poteſt interrogari de ſociis quando proceditur ex mero iudicis officio, ibid.nu.21.

Socius in crimine ſimoniæ poteſt de ſociis interrogari, ibid.nu.24.

Socius de diffamato de crimine interrogari poteſt, ibid.nu.25.

Socius interrogatur de ſociis in omnibus

bus delictis, quæ principaliter committuntur in commodum delinquentis & non in cuiuſque odium. Idem in criminibus, quæ regulariter ſine ſocijs non committunt, ibidem nume.30

Socij criminis regulariter faciunt indicium ad inquiſitionem, ibidem nume.33

Sodomiæ in crimine interrogari poteſt ſocius, ibid.nu.26

Sodomitæ, ſi probatum eſt delictum, copia indiciorum deneganda eſt, reg.14. num.26 138

Specialitas caſuum ſupra nominatorum in quo conſiſtat, reg.4.nu.49 51

Statutum, quòd poſsit inquiri ſine diffamatione, non valet, reg.1.nu.34 17

Statutum, quòd bannitus poſsit impunè offendi, intelligitur in quacunque offenſa reali & perſonali, reg.3. nume.1 31

Statutum imponens pœnam vulneranti non verificatur in mandante vulnerari, reg.7.nu.54 73

Statutum imponens pœnam vulneranti non verificatur in mandante occidi, ibid.nu.55

Statutum prohibens poſſe fieri pacem homicidæ non habet locum in mandante occidi, ibi.nu.56

Statuta loquentia in perſonam non obligant mandantem, effectu etiam ſecuto, ad pœnam facientis, cum propriè non dicatur facere, ibi.nu.114

Statutum diſponens, quòd damnatus de falſitate non admittatur ad honores, quomodo intelligatur, regu.15. num.171. 170

Superior liberatur per exhibitionem officialis habentis officium publicum, ſecus ſi habeat priuatum, regu.7. num.44 71

Suſpicio oritur per indicia remota non autem infamia ſufficiens ad inquiſitionem, reg.1.nu.42 19

Suſpicio ſufficit ad capturam, regu.11. num.4 112

Suſpicio ſola in crimine falſi habetur pro veritate, reg.15.nu.121. 162

T

Tabellioni contra teſtem an credatur, reg.15.nu.106 159

Taciturnitas inducit ſuſpicionem contra cohabitantes ſocios, reg.9.nume.6 94

Temporis breuitas, allocutio ſecreta ad aurem & homicidium iuncta inimicitia faciunt mandatum præſumi, regu. 7.nu.23 69

Tertius, cuius non intereſt, comparens pro commodo inquiſiti, tantummodo admittitur ad oſtendendam innocentiam, reg.13.nu.51 131

Teſtamentum mutans vel corrumpens falſum committit, regu.15. numero 43 149

Teſtes probantes crimen ſi deponant ſine diffamatione non præiudicant inquiſito, reg.1.nu.32 17

Teſtes non iurati & infames admittendi ad reuelationem futuri delicti, ibidem num.45

Teſtis de auditu auditus admittitur in aſſaſsinio, & facit indicium ad torturam, reg.8.nu.24 89

Teſtes parte non citata & lite non conteſtata in crimine aſſaſſinij probant, ibi.nu.25

Teſtes ſuper indicijs ad torturam debent per iudicem & non per notarium examinari, reg.10.numero 16 99

Teſtes examinari reo non citato, niſi repetantur, non prçiudicant, regu. 14.nu.2. 133

Teſtis doloſè oc[u]ltans veritatem punitur & tenetur parti ad intereſſe, regu. 15.num.9 145

Teſtis tacens veritatem pœna falſi punitur, ibi.nu.15.

Teſtis aſſerens vidiſſe vel audiuiſſe quid contra veritatem pœna falſi punitur, ibid.nu.18.

Teſtis negatiuam ſimpliciter aſſerens punitur pœna falſi, ibi.nu.19

Teſtis deponens falſum, quod non iuuat producentem ac puniatur de falſo, ibi. num. 20

Teſtis contraria deponens falſi pœna punitur, ibi.nu.21

Teſtis negans ſe attinere parti producenti, cum ſit conſanguineus, punitur extra ordinem, ibi.num.25

Teſtes quomodo debeant deponere, quando dicunt, aliter ſcriptum quàm fuerit actum, ibi.nu.38

Teſtes abſentes pro præſentibus inſcribens falſum committit, ibidem nume.45

Teſtis pecuniam recipiens vt verum dicat, etiam à ſponte dantibus, falſum committit, ibi.nu.49

Teſti poſt depoſitionem veritatis à parte licitum eſt dare pecuniam. Idem quando nollet aliter teſtificari, ibidem num.50

Teſtes falſos ſcienter producens committit falſum, ibi.nu.69

Teſtes producens ſuper articulo uero, ſi deponat falſum, an producens puniatur, ibi.nu.73

Teſti dicenti, ſe aliter, quàm ſui ſcriptum depoſuiſſe, an credatur contra notarium, & quando intelligatur communis opinio, quòd potius ſtetur ſcripturæ quàm dicto teſtis, ibidem num.107

Teſtis inductus ſuper pluribus capitulis, ſi ſuper vno dicit falſum, prçſumitur ſuper omnibus falſus. Amplia ut procedat, etiam ſi teſtis ignoranter falſum depoſuiſſet, ibi.nu.45

Teſtis falſitas vitiat etiam depoſita ante periurium, ibi.nu.147

Teſtes falſus quomodo puniatur in ciuili & criminali cauſa, ibidem nume.150

Teſtis falſus contra inquiſitum punitur pœna, qua veniebat puniendus inquiſitus probato crimine, licet ſit ſecus, ſi contra fiſcum deponat, ibidem num.151

Teſtis falſus tenetur eadem pœna, qua punitus reperitur is, contra quem depoſuit, ibi.nu.156

Teſtis euitat falſum, ſi eius dictum poteſt iuuari aliqua interpretatione, ibi. num.166

Tolerantia ſuperioris pro indulgentia recipitur, reg.3.nu.36 37

Tormenta & metus tormentorum æquiparantur, re.18.nu.10 176

Torqueri nemo poteſt ſine indicijs, etiam in

in crimine læſæ maieſtatis & alijs exceptis, ibid. num. 11
Torqueri nemo debet etiam ob bonum publicum, reg. 10. nu. 4 97
Torquetur accuſatus uel inquiſitus ſine indicijs contumax in reſpondendo inquiſitioni uel accuſationi ad eruẽdum reſponſionem affirmatiuam uel negatiuam, ibid. nu. 30
Torqueri poteſt ſine indicijs inquiſitus de mandato principis & eius proprio motu, ibid. nu. 37
Torquendo non debet dari cibus aut potus per nouem aut decem horas, ibid. num. 41
Tortura regulariter ſine indicijs non infertur, ibid. nu. 1
Tortura etiam leuis ſine indicijs non infertur, ibid. num. 8
Tortura ad hoc ut poſſit inferri, debet conſtare de delicto, ibid. nu. 9
Tortura non infertur, ubi aliæ probationes haberi poſſunt, ibid. nu. 12
Tortura leuis non dicitur tortura, ibid. nu. 26. reg. 18. nu. 17. 177
Tortura ſine indicijs in criminibus enormibus inferri poteſt. ibid. nu. 36
Tortura infertur cuſtodi alicuius rei, quæ furto ſubtracta fuit ſine indicijs ad indicandum furem, ibidem. nu. 39.
Tortura ut plurimum ſecreta infertur, reg. 11. nu. 11 106
Tortura infertur in delictis et fraudibus occultis & difficilis probationis. Imò in his præſumptiones ſolæ ſufficiunt ad condemnandum. ibid. num. 13.
Tortura ſecreta quomodo probetur, reg. 18. num. 24 178
Tortura probatur per famam, ibid. n. 25
Tortus etiam confeſſus non poteſt interrogari, nec torqueri ſuper crimine non indiciato, reg. 16. nu. 1. & ſeq. 172
Tractatus ſolus efficit aſſaſinum ſortiri forum, etiam ſi aſſaſinium alibi committatur, reg. 8. nu. 35. 91
Tranſigens præuenire non dicitur, reg. 1. num. 11. 9

V

Vaſallus dominum bannitum occidere nequit in uim ſtatuti, regu. 3. num. 12 33
Vendens rem duobus an & quando pœnã falſi incurrat, reg. 15. nu. 56. 151
Verba illa, fama publica præcedente, poſita in inquiſitione non probant diffamationem, et ſi poſtea reus abſoluatur, an iudex teneatur in aliquo, quaſi doloſe inquiſierit, reg. 1. num. 35 17
Verba requiritur, ut proferantur ad ipſius mandantis ſatisfactionem, reg. 7. num. 6 66
Verba prolata ad alterius interrogationem mandatum inducunt non conſilium, ibid. num. 8.
Verba iſta, eas, & rogo ut facias meam vindictam, inducunt mandatum. Etiã ſi proferens dicta uerba expreſsè inhibuiſſet, ne homicidium committeret, ibid. nu. 11
Verba illa malum eſt, hanc iniuriam non vlciſci, mandatum inducunt famulo vel filio. Intelligitur dummodo iniuria ſit facta domino uel famulo, ibid. num. 13
Verba debent eſſe apta ad importandum mandatum, ibid. num. 25

Verba commendatoria, admonitoria vel perſuaſoria non inducuntur mandatū, ibid.num.27

Verba ad ſatisfactionem ſuæ uoluntatis, neceſſaria in inquiſitione contra mandatorem, ibid.nu.67

Verba, ſuper quibus omnibus et ſingulis, eum annexis, etiam prorſus extraneis non efficiunt, ut inquiſitus de uno poſſit condemnari, ſi de alio ſit probatū, ibidem.nu.70

Veriſimilitudo in materia falſitatis multum attenditur, reg.15.nu.170. 176

Veritatem doloſè occultans pœna falſi tenetur, ibid.num.12

Veritas mutatur tam per taciturnitatem, quàm per expreſſionem falſi, ibid.nu.23

Violentiam inferre præſumitur iudex indebite torquens, reg.18.nu.14. 176

Viſitator uel Vicarius Epiſcopi ſi delinquant, Epiſcopus tenetur, regu.7.numero 39 71

Vniuerſitas in capitalibus per procuratorem non admittitur, regu.13.numero 7 121

Vſurarius manifeſtus an poſſit puniri reg.1.num.18 11

Vxor ſola reperta in domo occiſi, præſumitur culpabilis, & mandaſſe homicidium, ſi tacuit, reg.9.nu.7

Vxor, nec filij admittuntur in criminalibus pro marito vel patre reſpectiuè, reg.13.num.14. 222

FINIS.

LABORATORIO
DI
RESTAURO
S. FRANCESCA ROMANA
Via del Teatro
di Marcello 32
00186 ROMA